JO. ALBERTI FABRICII ... BIBLIOTHECA GRAECA, SIVE NOTITIA SCRIPTORUM VETERUM...

Johann Albert Fabricius, Josè Maria Fonseca de Evora

Digitized by Google

1 4008

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

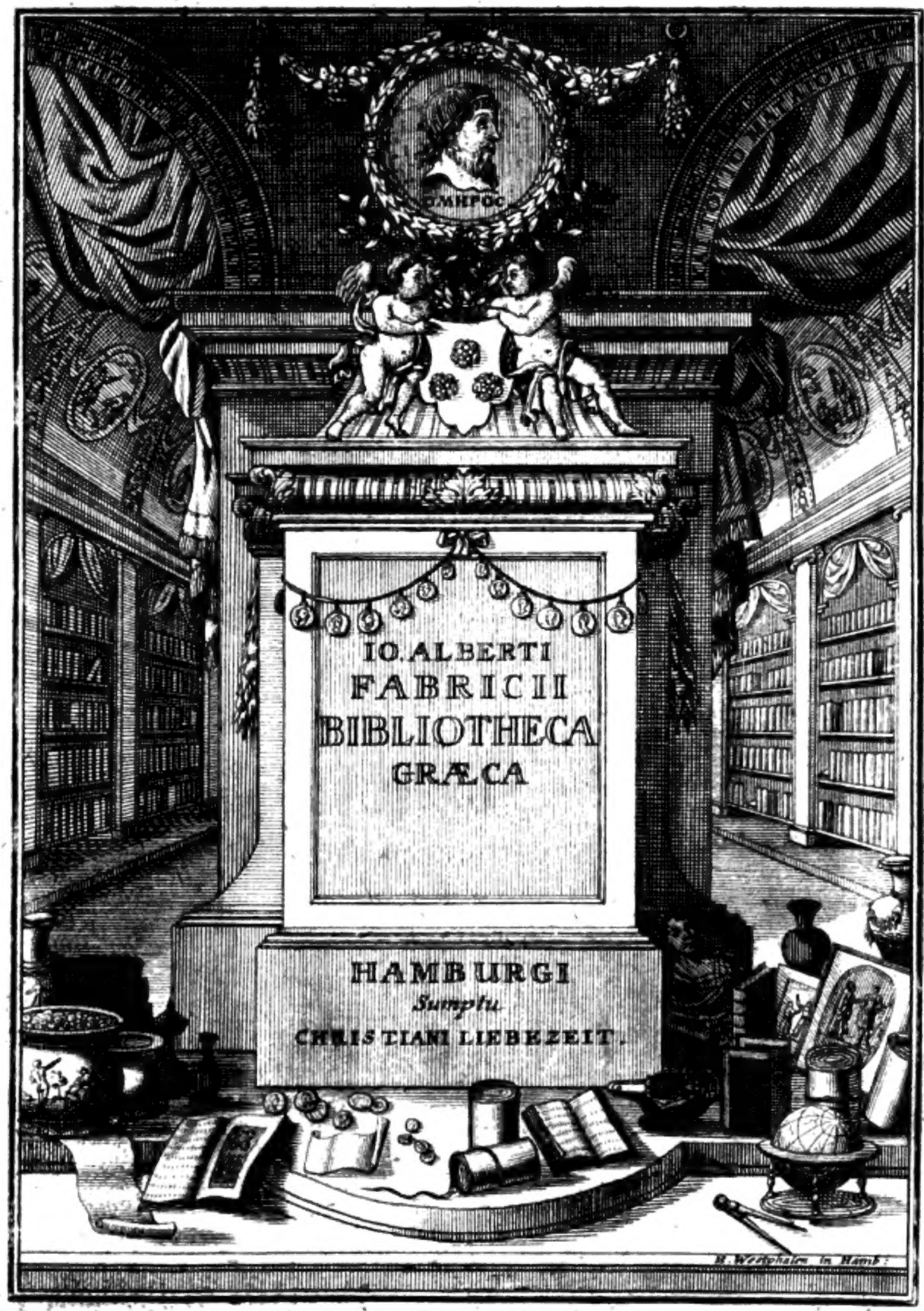

Digitized by Google

JO. ALBERTI FABRICII

SS. Theologiæ D. & Prof. Publ.

BIBLIOTHECA GRÆCA,

Sive notitia Scriptorum Veterum Græcorum quorumcunque monumenta integra, aut fragmenta edita exſtant: tum plerorumque è MSS. ac deperditis.

Accesſit

EMPEDOCLIS Sphæra, & MARCELLI Sidetæ carmen de medicamentis è Piscibus, Græce & Latine, cum brevibus notis.

HAMBURGI

Sumptu CHRISTIANI LIEBEZEIT,

Typis SPIERINGIANIS A. C. cIↃ IↃ CC V.

Digitized by Google

Digitized by Google

Magnifico, Nobilissimo ac Juris Consultissimo Viro,

DN. GERHARDO SCHROEDER,

Reip. Hamburgensis Consuli,

S. D.

JO. ALBERTUS FABRICIUS.

Vides audaciam, VIR EXCELLENTISSIME, aut si

Digitized by Google

mavis interpretari libertatem, hominum peregrinorum, qui apud TE, *ut Anacharsis olim apud Solonem, Virum Sapientissimum, patriam esse suam existimant, nec tamen, ut Barbarus ille minime barbarus, ad Te veniunt singuli, verùm agmine facto accedunt, & sacrarium Tuum irrumpunt. Græci isti sunt homines, mira simplicitate, bonarum tamẽ illi literarum artiumque promicondi, non minus antiquitate, quàm ingenio & eruditione commendabiles, neque adeo tibi ignoti. Hi ab Amplissimo Nomine Tuo, quod suis ex parte obsoletis nominibus novam lucem conantur conciliare, hanc suam causam apud tanta æquitate Judicem, tan-*

Digitized by Google

antâ benignitate Virum, facile vel
xcuſabunt, vel tuebuntur. Ego autem,
eregrinus & ipſe, licet ab aliquot jam
nnis Reip. hujus, quam moderaris,
ivis, quod præſentem Tibi librum, in
ac urbe horis ſubciſivis à me in ſtu-
lioſorum uſum elucubratum, offerre
ic dedicare, illumque veterem doctis-
ſimorum Græcorum Senatum ad Te
llegare haud dubitavi, non minus
romte ac facile cauſam dixero. Cum
nim vox cõmunis civium, fama-
que non inficianda, jampridem in Te
elebret ac veneretur rectum illum ac
enacem propoſiti animum, & nullâ
inferiorem trepidatione, nullis ceden-
em corruptionibus integritatem: præ-
erea ſingularem juris rerumque civi-

lium, Patriæ maxime, peritiam, prudentiamque, & in rebus gerendis induſtriam ac dexteritatem: ego peculiariter Tuum in literas amorem, egregiamque humanitatem Tuam, & prædicandam mihi, & ſimul inſtar certiſſimi præſidii mihi futuram eſſe exiſtimavi, quo fretus ſperare poſſem, hanc libertatem meam non prorſus improbatum à Te iri. Nihil igitur addo præter Votum, quod pro ſalute Tua mecum nuncupant univerſi, qui Reip. noſtræ bene cupiunt. Deus ter Opt. Max. Te publice domique felicem ſervet quam diutiſſime! Scripſi Hamburgi, Nonis Aprilibus, Anni Chriſtiani cIↃ IↃ ccV.

AD LE-

Digitized by Google

AD LECTOREM.

OCto anni ſunt, mi Lector, ex quo Bibliothecam latinam edidi, quam cum non maligne exceptam eſſe à literarum ſtudioſis intelligam, audeo in præſenti Biliothecam Græcam tibi ſimiliter offerre. Opus maoris corporis & animi aggreſſum me non infiteor, eſt enim maeria uberrima, varietas incredibilis, numerus ſcriptorum propenodum infinitus, non infrequentes hinc inde tenebræ, paucorum tylo diſcuſſæ. Quid de editionum multitudine dicam, quas ut ndigare ſingulas induſtriæ & fortunæ eſt, ita discernere ac dijulicare, non contemnendæ facultatis. Neque vero de me tam aroganter, neque de argumento quod tractandum in me ſuscepi, am anguſte ſentio, ut omnibus numeris perfectam & abſolutam ibliothecam Græcam tibi exhibere me poſſe exiſtimem. Quid amen efficere ſtuduerim, ſi placet accipe, atque utrum & quousq; el meo inſtituto, vel tuæ ſatisfecerim exſpectationi, pro æquitate captu tuo, opere ipſo inſpecto judica.

Cumprimis dedi operam, ut ſcriptorum univerſorum ræcorum non Eccleſiaſticorum, quotquot ex iis, qui ante catam à Turcis CPolin vixere, in lucem editi ſunt, notitia tibi conaret: quanquam Eccleſiaſticos quoque ſuo loco ſtrictim perſeutus ſum, qualecunque obſervationum ſpicilegium daturus poſt mplisſimas meſſes præſtantium Virorum, Labbei, Cavei & Eliæ u Pinii. Quantum potui diligenter conſtitui ſingulorum ſcriptoum ætatem, & quæ de illis explorata ſunt, vel retuli ipſe, vel à quius prolixi⁹ pertractata fuerunt, indicavi. Scripta deinde recenſui ngula diſtincte, atq; edita quidem præ cæteris, tum etiã ſi quæ in bliothecis abdita deliteſcunt, denique deperdita, quorum vel ſos titulos, vel exigua fragmenta reliqua nobis fecit tempus. Circa litiones haud infima laboris mei cura verſata eſt, ut quam pleſſimam & accuratiſſimam earum hiſtoriam tibi exhiberem, on è Catalogis undiq; & oscitanter corraſam, ſed quantum fieri otuit inſpectis & evolutis libris ipſis & haud negligenter conſiratis contextam ac concinnatam. Fateor tamen hac in parte me

nondum in omnibus potuiſſe mihi ipſi ſatisfacere, itaque gratias acturus ſum ei, qui vel omiſſa à me, vel perperam etiam poſita notaverit, obſervatione ſua privata & certa fultus. Hujus reprehenſioni libenter materiam præbebo, etiamſi illi viſum fuerit, quod eſt Criticorum quorundam ſummum jus, ut notata una hallucinatione vel omisſione, totum laborem meum conculcet & nauci eſſe clamitet.

Deperditorum auctorum non promitto plenam notitiam, ita tamen uſus ſum circa hoc argumentum virorum doctorum laboribus, ut addiderim non pauca è communibus fontibus, alia emendaverim, quædam ipſe ex integro ſim molitus. Subinde etiam Homonymos ſive cognomines ſcriptores ſtudui diſtinguere, quia nihil utilius eſt in Hiſtoria literaria, nihil quod neglectum majores vel frequentiores pariat errores. Indices auctorum in variis ſcriptoribus, antiquis præcipue Scholiaſtis allegatorum, quos ſtudioſis non ingratos futuros confido, partim ab aliis concinnandos curavi, ſuo loco à me laudatos; partim ipſe compoſui (ut in Scholiaſten Homeri, Euripidis &c.) partim ex libris editis depromſi.

Multis ante me in mentem venit Græcos ſcriptores recenſere viris eximiis, unde non ignobilem nec ſterilem agrum coluiſſe mihi videor. *Meurſii* quidem de ſolis deperditis ſolliciti *Bibliotheca Græca*, quam ineditam evolvere me memini Holmiæ in Bibliotheca Potentiſſimi Sveciæ Regis, nuperque editam Jacobo Gronovio * Viro Cl. debent ſtudioſi, literarum ordine decurrit, ſed jam definit in *Diocle*. Idem Meurſius in *Bibliotheca Attica* & variis ad plurimos ſcriptores notis innumera obſervavit ad ſcriptorum Græcorum qui interciderunt hiſtoriam mirifice facientia. Non pauciora *Voſſio* debere me fateor, ac *Jonſio*, quorum ſcripta nemo niſi qui has literas ignorat. *Bæcleri* libellus de ſcriptoribus Græcis ac latinis, utilis pro tironibus nomenclatura eſt ab auctore deſtinata. *Gaddii* de Scriptoribus non Eccleſiaſticis Volumina mihi exiguum uſum præſtiterunt, *Gesneri* Bibliotheca magnum, cujus induſtriam ſemper ſum admiratus, cui ſi reſpondiſſent continua-

* Tom X. Theſauri Antiquitatum Græcarum.

nuatores,in plerisq; minus lacunoſa eſſet Hiſtoria literaria. *Gyraldi* dialogos plurimum quoque mihi profuiſſe fateor, quo neno eruditius de Poëtarum hiſtoria ſcripſit.

Aliorum ſcripta vel in herba periere, vel adhuc premuntur,quæ ſi prodiiſſent in lucem, me poterant à ſcribendi labore revocare. 1)*Leonis Allatii* Bibliotheca ſcriptorum profanorum,quam nolitum ſe teſtatur in notis ad Euſtathii Antiocheni Hexaëmeron p.19.2) *Johannis Conradi Dieterici* Bibliotheca Græca,ad quam componendam eum hortatus eſt illuſtris Boineburgius,ut ex ejus Epiſtolis à Clariſſ. Meelführero nuper editis p. 163. didici. 3) *Philippi Labbei* Bibliotheca Chronologica univerſalis, in qua ſe ſingulatim & accurate dicturum recepit de ſcriptoribus omnis generis qui ab orbe condito ad Chriſtianam æram & à Chriſto nato ad noſtra tempora,libris præſertim in lucem editis floruerunt,ut ipſe refert parte I. Chronologiæ Hiſtoricæ p. 67. 4) *Emerici Bigotii* Catalogus ſcriptorum Græcorum,quem non exſtare imprimis doleo, & à viro illo doctiſſimo elaboratum, vel certe affectum teſtantur Menagiana T. 2. p. 35. & perſonatus Vignolius Marvillius T. 1. miſcellaneorum Hiſtor. & literariorum p.176. 5) *Eraſmi Vindingii* conſpectus Auctorum Græcorum,cujus ſpecimen videre me memini,& quem integrum fortaſſe aliquando debebimus cognomini Ixevticon Oppianeorum editori præſtantiſſimo Eraſmo Vindingio, Pauli F. Denique 6) *Henrici Chriſtiani Henninii* Medici ac Philologi eruditiſſimi Duisburgenſis Index Bibliothecæ Græcæ quadripartitus,cujus ſpem publice fecit in diſſertatione de Græca lingua ſecundum accentus non pronunciandâ p. 119.

Hæc egregiorum virorũ monumenta in caſſum cum hactenus exſpectentur,meum laborem Tibi Lector offerre non dubito,vel laboris duntaxat partem primam,duobus conſtantem libris, in quorũ *priore* ago de ſcriptoribus Græcis qui Homerũ ætate præcesſiſſe dicuntur, præcipue vero de ſcriptis Hermeticis,Orphicis,Sibyllinis ac Zoroaſtreis. In hoc libro literarum ordinem ſequutus ſum potius quam temporis,qui nullus eſt in tam incertis & commentitiis. *Altero* libro perſequor ſcriptores claros ab

Homero usq;ad Platonem,ordine Chronologico,adjunctis variis, quæ ex indice capitum infra subjuncto facile tibi patebunt.

Tertius liber similiter à Platone decurret ad tempora Augusti Imp. sub quo natus est Servator noster JESUS CHRISTUS. In hoc præter alia offeretur tibi notitia Philosophorum Platonicorum, Peripateticorum, aliarumq; sectarum Alphabetica,qualem sectæ Pythagoricæ tibi exhibui Libro II.capite 13. Musici item & Astrologi,Geometræ,Scriptores rei militaris,Geographi & Epigrammatarii Poëtæ.Liber *quartus* ab Augusto perget ad Constantini M. tempóra,in quo occurrent inter plures alios Grammatici ac Rhetores magno numero, & Historia Lexicorum Græcorum longe quam olim à me edita fuit plenior & emendatior. Liber *quintus* Historiam Græcorum scriptorum persequetur à Constantino M. ad captam usque à Turcis CPolin, sive ad sæculum medium XV. In hoc Eroticis scriptoribus & Chronologis & Byzantinæ conditoribus historiæ,& plerisque aliis Christianis erit locus. Postremus futurus est liber *sextus*, ICtos, Medicos, Chemicos & Geoponicos complexus, cum notitia Scriptorum Græcorum quorundam Anonymorum vel suppositorum,& recensione collectionum variarum, quibus plures scriptores Græcos vel eorum fragmenta junctim ediderunt viri docti. Hunc Librum atq; adeo totam Bibliothecam claudet triplex Appendix, cujus pars prima continebit *paralipomena* & *emendanda* quædam, secunda *Tabulam Chronologicam* scriptorum,& tertia *Indicem* plenum & accuratum in universos sex libros, insertâ suo subinde loco notitia quam plurimorum scriptorum deperditorum,quorum mentionem in ipso libro facere prætermisi.

Hæc universi operis œconomia est,cogitatione pridem mecum præcepta, quod magnam licet partem jam à me elaboratum, utrum perficere etiam, & quod facere proxime studeo, ad umbilicum perducere valiturus sim, in DEI est manibus, Vitæ nostræ Arbitri, cujus benignitati pro concessa hactenus vita ac valetudine gratum obsequium libenter debeo.

INDEX

Digitized by Google

INDEX CAPITUM

Libri Primi.

Nullum exſtare ſcriptorem Græcum Homero antiquiorem. Catalogus ſcriptorum, qui ante Homerum fuiſſe feruntur. p. 1.

De Amphione, Ammune, Anthe, Arctino, Antipatro Acanthio, Ariſtea Proconneſio, Abari, Asbolo, Aſclepio & Automede Mycenæo & ſcriptis horum nomini tributis. p. 6.

De Chirone & ſcriptis ad eum relatis. Marcelli Sidetæ carmen de piſcibus, quod in MSto codice inſcribitur χόλια χειρωνος περὶ ἰχθύων, emendatum, cum latina verſione. p. 12.

De Corinno, Creophylo, Daphne, Dardano & ſcriptis ſub eorum nomine laudatis. p. 22.

De Darete, Demodoco & Dictye, & ſcriptis quæ ſub horum nomine jactata ſunt vel etiamnum exſtant. p. 26.

De Drymone, Epimenide Cretenſi, Euclo, Eumolpo, Helena, Hellene & Hercule. p. 35.

De Hermete Trismegiſto & de Pœmandro qui illi adſcribitur, Variarumque editionum inter ſe collatio. p. 46.

De Aſclepio Hermetis. p. 55.

De Hermetis Iatromathematicis, Curanidibus, & aliis tractatibus Aſtrologicis atque Phyſicis Hermeti inſcriptis. p. 59.

De ſcriptis Chemicis relatis ad Hermetem, tabula Smaragdina, aliisque. p. 66.

De ſcriptis Hermeticis quæ interciderunt. p. 72.

De inventis quæ apud veteres ad Hermetem Trismegiſtum referuntur. p. 80.

13. *De Heſiodi ætate, & de Horo, tum de Horapolline ejusque Hieroglyphicis. p. 89.*

14. *De Hoſtane, Hydaſpe, Iſatide, Iſide, Lino. p. 92.*

15. *De Melampode, & junioris Melampodis Phyſiognomonicis, aliisque ſcriptis. p. 98.*

16. *De Meliſſandro Mileſio, Mocho Sidonio, & Muſæo, ac de juniore Poëta hujus nominis. p. 101.*

17. *De Olene, Olympo, Oraculis Variis & Orybantio Trœzenio. p. 106.*

18. *De Orpheo & ſcriptis ſub nomine ejus editis. p. 110.*

19. *De ſcriptis Orphei apud veteres laudatis, quæ interciderunt. p. 117.*

20. *Orphei inventa, & dogma Orphicum de pluribus orbibus habitabilibus. p. 129.*

21. *De Palæphato ἀπίστων ſcriptore. p. 136.*

22. *De aliis ſcriptoribus ἀπίστων & mirabilium, Heraclito, Anonymo &c. tum de Abydeno ſcriptore hiſtoriæ Aſſyriacæ. p. 141.*

23. *De Palamede & Cadmo, aliisque literarum Græcarum inventoribus. p. 146.*

24. *De Pampho, Paride, Phaënnone & Phanothea. p. 149.*

25. *De Phantaſia Memphitide, de Phemio Ithacenſi, & Phemonoë, reique accipitrariæ ſcriptoribus. p. 152.*

26. *De Philammone, Piero, Piſandro, & Pittheo Trœzenio. p. 156.*

27. *De Prometheo & variis ſcribendi formis apud veteres, è ſcholiis ineditis ad Dionyſium Thracem. p. 158.*

28. *De Sanchoniathone & Sonchide. Tum de Epiſtola Sarpedonis Regis Lyciæ. p. 163.*

29. *De Sibylla ac Sibyllis. p. 167.*

30. *De Sibyllinis Oraculis in genere, & ſingulatim de iis quæ Regem venturum prædixerunt. p. 177.*

31. *De libris Sibyllinis eorumque uſu apud Romanos. p. 188.*

32. *De Sibyllinorum librorum, quales hodie exſtant, editionibus, verſionibus, argumento & de dogmatis quæ in illis continentur. p. 198.*

33. *De collectione Sibyllinorum, quæ hodiæ exſtant, judicium, deductum per obſervationes viginti. p. 215.*

34. *De Sidone, Siſypho Coo, Syagro ac Terpandro. p. 232.*

35. *De*

De Thalete utroque, Cretenſi & Mileſio. De Thamyri, Themide, & Thymœte. p. 236.

De Zoroaſtre & ſcriptis ſub ejus nomine jactatis. p. 242.

Libri Secundi.

Cap. 1.

Homero, ejusque vitæ ac laudum ſcriptoribus. p. 253.

De Homeri ſcriptis editis ac deperditis, genuinis ac hypobolimæis, tum de genuinorum diſpoſitione, emendatoribus, Rhapſodis &c. p. 262.

De Homeri Scholiaſtis, interpretibus & Metaphraſtis Græcis, qui exſtant vel editi vel MSti, tum de Poëtæ verſionibus, editionibus, argumentis, indicibus, Lexicisque in Homerum vulgatis. p. 284.

Elenchus Alphabeticus Scriptorum in Scholiis ad Homerum minoribus, in ſcholiis ab Hornejo vulgatis, in Euſtathii commentariis, & in ſcholiis Cantabrigienſibus allegatorum. p. 302.

De Commentariis in Homerum, variisque ſcriptis eum ſpectantibus, quæ interciderunt. p. 330.

De omnigena Homeri doctrina & apud veteres auctoritate. p. 342.

De imitatione Homerica, De Parodiis, Homerocentris, Paralipomenis ad Homerum, ac denique de Homeri Zoilis ac detractoribus. p. 352.

De Heſiodi Aſcræi ætate, ſcriptis editis ac deperditis, eorumque quæ exſtant editionibus atque interpretibus, tum index Scriptorum qui in Græcis ſcholiis allegantur. p. 369.

De Æſopo & aliis ſcriptoribus fabularum. p. 388.

De Epiſtolis quæ ad Phalaridem referuntur, ac de aliis Epiſtolarum Græcarum ſcriptoribus. p. 403.

De Theognide, Phocylide, aliisque ſententiarum ſcriptoribus ac collectoribus. p. 432.

De Pythagora & ſcriptis ei tributis, ſymbolisque. Empedoclis ſphæra, græce & latinè. p. 448.

Notitia Pythagoreorum p. 480. & Pythagoreorum p. 508. ordine Alphabetico Pythagoreorum, & edita fragmenta. p. 513.

14. *De Zaleuco, Charonda, Zamolxi, Lycurgo, Dracone, Solone, aliisque Legumlatoribus. p. 514.*

15. *De Pindari ſcriptis editis ac deperditis, editorumque editionibus atque interpretibus. Catalogus ſcriptorum in Scholiis ad Pindarum allegatorum. Et notitia aliorum Lyricorum Græcorum, eorumque Poëmatum, quorum pleraque interciderunt. p. 531.*

16. *De Thespide & Æſchylo Tragicis, Tragœdiisque Æſchyli editis ac deperditis, editarum interpretibus & editionibus, & Catalogus ſcriptorum in Scholiis ad Æſchylum allegatorum. p. 572.*

17. *De Sophocle ejusque Tragœdiis editis ac deperditis, editarumque interpretibus & editionibus, & catalogus ſcriptorum in utrisque ad eum ſcholiis allegatorum. p. 591.*

18. *De Euripide atque illius Tragœdiis editis ac deperditis, editarum interpretibus & editionibus, & Catalogus ſcriptorum in Scholiis ad Euripidem allegatorum. p. 610.*

19. *Notitia Tragicorum Græcorum qui interciderunt, eorumque tragœdiarum, digeſta ordine Alphabeti. p. 631.*

20. *De Herodoto ejusque interpretibus atque editionibus. p. 661.*

21. *De Ariſtophane ejusque Comœdiis editis ac deperditis, editarumque interpretibus & editionibus, & Catalogus ſcriptorum in ſcholiis ad Ariſtophanem allegatorum. p. 669.*

22. *Notitia Comicorum Græcorum qui interciderunt, eorumque Comœdiarum, digeſta ordine Alphabeti. p. 701.*

23. *De Philoſophis plerisque ante Socratem, tum de Socrate, Cebete & aliis Socraticis, itemque Eleaticis Philoſophis. p. 756.*

24. *De Hippocrate & ejus ſcriptis, editionibusque atque interpretibus. Epiſtola Clariſſ. Renaudoti è Gallico verſa de exiguo operæ pretio quod ex collatione verſionum Hippocratis Syriacarum & Arabicarum peti poteſt ad Hippocratem emendandum. p. 794.*

25. *De Thucydide & Cteſia. p. 817.*

26. *De Decem Oratoribus Atticis, eorum orationibus editis ac deperditis, editarumque interpretibus & editionibus. 692.*

BIBLI-

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ

LIBER I.

DE SCRIPTORIBUS, qui ante Homerum fuiſſe feruntur.

CAPUT I.

Nullum poëma Græcum exſtat Homeri poëmatis antiquius. Ποιητὴς *de quovis ſcriptore.* 1. Ποίησις *Pherecydis & Heracliti.* 2. *MUSARUM titulus etiam datus ſcriptis proſariis. Heraclitiplures* 3. *Antiquiſſimi quos novimus Hiſtorici & Philoſophi Græci Homero juniores.* 4. *Sexti Empirici & Ciceronis argumenta quibus oſtendunt Græcos ante Homerum poëtas exſtitiſſe.* 5. *Septuaginta nomina ſcriptorum Græcorum qui ante Homerum fuiſſe apud varios auctores feruntur, de quibus deinceps agendum.* 6.

1.

INter Græcos ſcriptores nullum antiquius monumentum ad nos perveniſſe HOMERO, certum eſt atque exploratum. Idem jam olim de ſuis temporibus faſſi ſunt veteres, non Joſephus modo Judæus, & ſcriptores Chriſtiani, ſed Græci ipſi, ex quibus Sextus Empiricus I. Adverſus Mathe-

 maticos

maticos p. 41. ποίημα δὲν πρεσβύτερον ἦκεν εἰς ἡμᾶς τῆς Ὁμήρε ποιήσεως. Ubi ποίημα * fas est interpretari non tantum de carmine, sed scripto quovis, uti ποιητὴς pro quolibet scriptore sive auctore libri cujuscunque occurrit apud Theodosium Alexandrinum in Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem.

II. Eodem sensu Maximus Tyrius ἓν συνεχὲς τῶν ποίησιν inspicere jubet Diss. 29. h.e. Pherecydis librum, qui prosa scripsit: & Epiphanius Hæresi XXVI. num. 2. Evangelium perfectionis à Gnosticis jactatum vocat modo ποίημα modo ποιητευμα. Dionysius Halic. Epist. ad Pompejum p. 130. de Herodoto agens & Thucydide, καλαὶ μὲν, inquit, αἱ ποιήσεις ἀμφότεραι· ἐγὼ δὲ οὐ αἰσχυνθείην ποιήσεις αὐτὰς λέγων. Et Tatianus, f. 143 Heracliti Ephesii ** ποίησιν, i e. scriptum sive opus commemorat, non poëma; inter tot enim Heracliti fragmenta, quæ à veteribus ex opere illius περὶ Φύσεως adducuntur, nihil se offert, quod sit versibus adstrictum: neque germanos esse crediderim quos Heracliti ac Democriti versus de vita humana in codice Regis Christianissimi 2216. exstare refert Philippus Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 134. Fefellit tamen Tatianus perperam intellectus Suidam, ut Heraclitum multa ποιητικῶς scripsisse fingeret, & Lilium Gyraldum ut Poëtis illum annumeraret.

III. Neque aliud evincit, argumentum quo nuperus Tatiani editor Clarissimus Wilhelmus Worthus manifestum esse putat Heraclitum carmine scripsisse, quia nempe opus ejus MUSAS dictas esse testetur Laërtius. Quis enim nescit Herodoti, Bionis Rhetoris Aurelii Opilii & Cephalionis Gergethii scripta, & novem Æschinis Epistolas Musarum nomine *** appellatas, nec magis tamen versibus scriptas fuisse, quam novem capita quæ ad iram compescendam, veluti totidem dona Musarum, mente reponere jubet M. Antoninus XI. 18. Fuit sane Heraclitus quidam Poëta, cujus meminit Strabo lib. 14. p. 656. Sed is Callimachi æqualis, & patriâ Halicarnassensis, adeoque ab Ephesio Heraclito

* Suidas ait Sositheum scripsisse ποιήματα καταλογάδην pro quo Cl. Vossius lib. de natura & constitut. Poëticæ p. 11. legit καὶ ποιήματα καὶ καταλογάδην. Sed vulgatam scripturam recte tuetur Colomesius ad Gyraldum p. 328.

** Evagrius lib. 1. cap. 15. de Isidoro Peluſiotâ: ἓν κλέος ἰυρὺ κατὰ τὴν ποίησιν, ex quo loco male quidam concludunt Isidorum scriptis carminibus magnam sibi gloriam comparasse. Rectius Valesius: *cujus, ut poetico verbo utar, latissima est gloria.*

*** Vide Vossium lib. 1. de Hist. Græc. c. 3. & quæ viri docti ad Sueton. c. 6. de Grammaticis.

Digitized by Google

Heraclito non minus diverſus quam Heraclitus Peripateticus, cujus ſcripta refert Plutarchus adverſus Colotem T. 2. Opp. p. 1215. vel Heraclitus, Theophraſti Acharnenſis pater, qui memoratur in veteri inſcriptione apud Humfredum Prideaux part. 2. marmorum Oxon. p. 302. vel Heraclitus denique Grammaticus de cujus libello περὶ ἀπίστων & aliis ſcriptis infra ſum dicturus.

IV. Cæterum, quemadmodum apud Græcos Poëmata prius edita fuiſſe conſtat quam συγγραφὰς ſive ſcripta Proſaria, ut præter alios docet idem Strabo libro primo, p. 18. * multo minus Sexti temporibus exſtabant libri ſoluto ſermone Græco exarati, qui Homeri ætatem excederent; nam & hiſtorici, quorum ſcripta perdita memorantur antiquiſſimi Cadmus Mileſius, Acuſilaus Argivus, Archilochus, Archetimus, Theagenes Rheginus, Ariſteas Proconneſius, Hecatæus Mileſius, Pherecydes Lerius ſive Athenienſis, Charon ** Lampſacenus & Hellanicus Lesbius, & cujus opus ætatem tulit veterrimus ex iis qui exſtant Græcis hiſtoricis Herodotus, & Philoſophorum denique, qui unquam proſa oratione Græca aliquid in literas miſerunt antiquiſſimi Pherecydes Syrius, præceptor Pythagoræ, & Anaximander, ſed de quorum ſcriptis nullum nobis reſtat, univerſi Homero fuere juniores, ut oſtenſum Voſſio libro & capite primo operis præſtantiſſimi de Hiſtoricis Græcis.

V. Addit tamen mox Sextus, ex ipſius Homeri poëmatis apparere, quod & ante ipſum & illius ætate plures poëtæ fuerint, de quo ego ſane non dubito, neque eo elegantiæ & artis in poëſi procedere potuiſſe contendo, ſi clariſſimum illud ingenium, ceu viſum Vellejo eſt, neminem quem imitaretur habuiſſet. Locus quem Sextus ex Homero producit, hic eſt Ὀδυσσ. ά 351.

Τλιὸν γὰρ ἀοιδὸν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι
Ἥτις ἀκροάντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

Simile argumentum nectit Cicero in Bruto: *Nec dubitari debet*, inquit, *quin fuerint ante Homerum Poëtæ, quod ex eis carminibus intelligi poteſt, quæ apud illum & in Phæacum & in Procorum epulis canuntur.* Non poteſt tamen ex his probari poëmata Græca ante Homerum literis mandata & ad poſteros transmiſſa fuiſſe, ſed duntaxat decantata voce,

* Iſidorus Hiſp. lib. I. Originum c. 37. *Omnia enim prius verſibus condebantur, proſa autem ſtudium ſero viguit.*

** Apud Dionyſ. Halicarnaſſ. Epiſt. ad Pompejum p. 128. χαίρωνα male excuſum pro Χάρωνα.

ce, perinde uti apud veteres Germanos ac Getas carmina antiqua, quæ Tacitus in libro de moribus priſcæ gentis noſtræ ac Jornandes c. 4. & 5. de rebus Geticis celebrat. Forte primus Homerus dignus habitus eſt, cujus poëmata ſcripto à Græcis exciperentur, & poſteris traderentur: certe primus fuit Græcorum, cujus carmina ultimam ætatem ferrent. Primus etiam fortaſſis, qui integrum corpus poëmatis Heroici conderet, quo ſenſu ποίησιν ἡρωϊκὴν ab Homero repertam accipio apud Athanaſium libro I. contra gentes p. 20.

VI. Multos nihilominus * cum idem Sextus eodem loco, tum alii autores veteres commemorant, à quorum ſcriptis Homerum ætate vinci fama apud Græcos fuerit. Quare operæ pretium me facturum eſſe duxi, ſi antequam de Homero & aliis ſcriptoribns Græcis dicere aggrederer, ſingulos illos ordine Alphabeti commemoraverim, & quæ de ſcriptis ſub eorum nomine vel olim jactatis, vel hodieque ambulantibus collegi, hoc libro ſuccincte fuerim complexus. Nomina ** quidem ſcriptorum ante Homericorum, vel qui ante Homerum vixiſſe apud varios auctores verè an falſo, feruntur, hæc LXX. fere mihi occurrerunt:

AMPHION.
AMUS, ſive AMMON, Platoni THAMUS.
ANTHES.
ANTIPATER Acanthius.
ARCTINUS.
ARISTEAS Proconneſius.
ASBOLUS.
* ASCLEPIUS.
AUTOMEDES Mycenæus.
CADMUS.
* CHIRON
CORINNUS Ilienſis.
CREOPHILUS.
DAPHNE Tireſiæ filia.

DARDA-

* Omitto Inſcriptiones veteres verſibus conceptas & Homeri ætate antiquiores, quales apud Thebas Boeotias in templo Apollinis Iſmenii literis Cadmeis ſcriptas vidiſſe ſe narrat Herodotus lib. 5. c. 59. Verſus item Jambicos quos pomo inſcriptos Achilli Pedaſum Moneniam urbem munitam Trojanorum obſidenti & jam re infecta diſceſſuro virgo quædam ejus quam patriæ amantior miſiſſe fertur apud Veterem Scholiaſtem in Iliad. ζ. non procul ab initio & apud Euſtathium p. 476.

** Quibus aſteriſcum nullum additum vides, ſub eorum nomine nihil hodie extat.

Digitized by Google

DARDANUS.
* DARES.
DEMODOCUS Corcyræus.
* DICTYS CRETENSIS.
DRYMON.
EPIMENIDES.
EUCLUS.
EUMOLPUS.
* HANNO.
HELENA Muſæi Filia.
HELLEN.
HERCULES.
* HERMES TRISMEGISTUS.
* HESIODUS.
* HORUS.
* HOSTANES.
HYSTASPES.
* ISATIS ſive ISIS.
* LINUS.
* MELAMPUS.
MELISANDER Mileſius.
MOCHUS Sidonius.
* MUSÆUS.
OLEN Lycius.
OLYMPUS.
* ORACULA.
ORIBANTIUS Troezenius.
* ORPHEUS.
* PALÆPHATUS.
PALAMEDES.
PAMPHUS.
PARIS.
PHAENNO.
PHANOTHEA.
PHANTASIA.
PHEMIUS Ithacenſis.
* PHEMONOE.
PHILAMMON.

PIERUS.
PISANDER.
PITTHEUS Troezenius.
PROMETHEUS.
PRONAPIDES.
SANCHONIATHON.
SARPEDON.
* SIBYLLA.
SIDON Ponti filia.
SISYPHUS Cous.
SYAGRUS.
TERPANDER.
THALES Cretenſis.
THAMYRIS.
THEMIS.
THYMETES.
* ZOROASTER.

CAPUT II.

De Amphione. 1. *Amune ſive Thamune.* 2. *Anthe.* 3. *Arctino.* 4. *Antipatro Acanthio.* 5. *De Ariſtea Proconeſio ſcriptore carminum Arimaſpeorum.* 6. *De Abari, obiter.* 7. *De Asbolo.* 8. *Asclepius.* 9. *Automedes Mycenæus.* 10.

I.

AMPHION Thebanus à Tatiano f. 173. refertur inter ſcriptores Homero antiquiores, ſed alii de ejus ſcriptis tacent, Muſicam Amphionis artem celebraſſe contenti. Vide Ludovicum Vivem ad Auguſtini lib. XVIII. de C.D. cap. 13. Hymnos Amphionis celebrat Philoſtratus Imaginibus. Nonnulli ut Julianus apud Suidam in Ἀμφίων non Muſices tantum Lydiorumque modulorum, ſed & lyræ inventorem faciunt: Johannes Malelas Lyricum vocat p. 57. plerique ut Tzetzes Chil. I. hiſt. 13. tradunt eum lapides canendo moviſſe, edoctum à Mercurio, à quo lyram ſeptem nervis inſtructam acceperit. Quod vero Clementi Alex.

lex initiò protreptici, dicitur Muſices ope Thebas (*) muro cinxiſſe, ioc ab Horatio in arte, (**) & aliis refertur ad ſingularem ejus ſapien-iam qua cives collegerit & in officio continuerit, ab Albrico ad loquentiam, qua civibus ſparſim degentibus ſuaſerit, ut in unum oëuntes civitatem mœnibus cingerent. Amphionis dictum ad quod eſpicit Plato in Gorgia illuſtrat Guilelmus Canterus Nov. Lect. lib. VII. ap. 18. Alius fuit *Amphion Theſpienſis* cujus librum ſecundum περὶ ξ ἐν λικῶνι Μυσείᾳ laudat Athenæus lib. 14. p. 629.

II. Zoroaſtri & Hermeti adjungit, quin imo præponit AMUNEM quendam Ægyptium Syneſius in Dione p. 51. εἰ μὲν ἡπτόμεθα ὑμᾶς ἐυμοιρήσειν ἐκείνῳ τῷ ψυχῆς τῷ ἀξίᾳ τῷ Ἄμυνος, ἢ Ζωροάστρου, ἢ Ἑρμοῦ, ἢ Ἀντωνίου. De eodem Amune dixerat paulo ante p. 48. ὁ ποιὸς Ἀμοῦς ὁ Αἰγύπτιος οὐκ ἐξεῦρεν ἀλλ' ἐκεῖνε χρείαν γραμμάτων. Petavius quidem in notis demonſtrat ſe exiſtimaſſe, quod Syneſio ſermo ſit de Amune ſive Amunte Monacho, de quo præter Socratem, Sozomenum ac quidam meminit in hiſtoria Lauſo inſcripta Palladius Epiſcopus Aſpo-nenſis. Addit etiam hoc ſcholion repertum in ora Codicis Medicei: Ἑρμῆς τινὸς αὐτὸν εἰ ἀναγκαῖα τὰ γράμματα, ἔφη· εἰ ὁ νῦς ἔρρωται, τίς χρεία γραμμάτων; Τὸ ᾗ οὐκ ἐξεῦρεν ἀλλ' ἐκεῖνε χρείαν γραμμάτων, ἀντὶ ᾧ οὐκ χρήσατο αὐτὸς γράμμασι, ἀλλ' ἀπεφήνατο τούτους δεῖσθαι γραμμάτων, οἵτινες δ' ἐλέχθη εὐτύχησαν νῦ, ἵνα τῷ ᾧ νῦ ἔνδειαν ἐντεῦθεν ἐπανορθῶνται. At nim longe verior mihi videtur ſententia Cotelerii T. 3. monumenorum Eccleſiæ Græcæ p. 564. arbitrantis à Syneſio intelligi Amunem quendam Ægyptium ſapientem vetuſtiſſimum, Hermetis Trismegiſti æqualem. Ab hoc fortaſſis Amune ſcripta Ἀμμωνέων memorata Euſebio lib. I. præparat. Evangelicæ cap. IX. & Apocrypha Ἀμμωνίων γράμματα Philoni Byblio apud eundem lib. X. cap. XIV. Quanquam ex Reineſii ſententia p. 97. Variar. Lect. Ἀμμωνίες dicti ſunt ſacerdotes Egyptiorum. Sed & hi ipſi fortaſſis ab antiquo illo Amune nomen habuerunt, qui in Platonis Phædro dicitur THAMUS. Eundem ſane unc eſſe de quo apud Syneſium ſermo eſt, res ipſa declarat. Refert nim Plato Theutum tum alia præclara tum inventum literarum tanuam memoriæ & ſapientiæ eximium inſtrumentum Thamuni Ægypti egi commendantem, hoc ab eo tuliſſe reſponſum: ὦ πολυκώτατε Θεῦθ, ἄλλος

(*) Thebas muro cinctas ab Amphione. memorat poſt Homerum aliosque Hyginus fab. 69 ubi & nomina ſeptem portarum à totidem filiabus Amphionis appellatarum. Vide ibi notas Thomæ Munkeri.

(**) V. 394. ſeq. adde Macrobium II, 3. in ſomn.

ἄλλῳ μὲν τεκεῖν δυνατὸς τὰ δ' τέχνης, ἄλλῳ δ' κρῖναι τίν' ἔχει μοῖραν ἑλάβης τε καὶ ὠφελείας τῆς μέλλουσι χρῆσθαι. καὶ νῦν σὺ πατὴρ ὢν γραμμάτων, δι' εὔνοιαν τἐναντίον εἶπες ἢ δυνάμενος. Τὸ δὲ τῶν μαθόντων λήθειν μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμης ἀμελητησίαν - - οὐκ ἂν μνήμης ἀλλ' ἀπομνήσεως (oblivionis, ita legendum, non ὑπομνήσεως) φάρμακον εὕρες, σοφίας δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν οὐκ ἀλήθειαν ποιεῖς. Thamus hic Ægyptius memoratur etiam à Philostrato & aliis. Cæterum à Philippo Cluverio in Germania antiqua p. 195. præter rem confunditur cum Protoplasto Adamo, uti à præstantissimo Huetio p. 119. demonstrat. cum Moyse: rectius Coelius Rhodiginus lib. XXII. Antiquar. lect. c. 15. eum cum *Ammone* eundem facit, illo ut existimo ad quem scripsisse fertur Mercurius Trismegistus, de quo infra suo loco. Sane Plutarchus de Iside & Osiride p. 354. auctor est nomen Amun, quod Jovi quidam proprium esse affirmarint, producto vocabulo Ammonem à Græcis appellari. De significatione ejusdem nominis consulendus præter Plutarchum Jamblichus libro de mysteriis Ægyptiorum sect. VIII. cap. III. Quæ vero de Thamuso sive Rege sive Pseudopropheta, * ejusque planctu apud Ægyptios Zabiosque olim recepto disputantur ab interpretibus doctis ad Ezechiel. VIII. 14. à Joh. Seldeno syntagm. 2. de Diis Syris, Joh. Marshamo in Chronico Canone, Hermanno Witsio in Ægyptiacis, Athanasio Kirchero Tomo I. Oedipi, à Johanne Braunio in singularibus dissertationibus libro IV. selectorum sacrorum, ea tanquam ab hoc loco aliena lubens prætereo.

III. ANTHES Lini æqualis (Pausaniæ lib. 9. p. 763. Ἀνθὴν) ex Anthedone Boeotiæ urbe, cujus mentio apud Homerum, Iliad. β. v. 518. hymnos (non θρήνους ut habet Gyraldus) scripsisse traditur à Plutarcho libro de Musica, qui hoc hausisse se ait ex Heraclidis Pontici συναγωγῇ μουσικῇ. Vide & Stephanum in Ἀνθήνα ubi ex Philostephano refert, Anthen Neptuni filium à Cleomene Leonidæ fratre interfectum excoriatumque, & in ejus corio perscripta oracula. Allegatur Anthes, alius, ut opinor, ab eodem Stephano in Ἀλικαρνασσός & Harpocratione in Ἄτης.

IV. De Palladio agens Dionysius Halicarnassæus, antiquissimum testem citare se ait, ARCTINUM Poëtam. παλαιώτατος δ' ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, ποιητὴς ΑΡΚΤΙΝΟΣ lib. I. Antiqu. Rom. p. 55. ex quibus verbis Martinus Delrio in adversariis ad Senecæ Troadem p. 233. colligit hunc Arctinum ante Homeri tempora res Trojanas scripsisse. Sed

* Vide Maimonidem in More Nevochim parte III. cap. 29. p. 416, edit. Buxtorfii.

Digitized by Google

Sed Dionyſii mens eſt, nullum ſe ſcire antiquiorem Auctorem qui de Palladio commemoraverit, quippe de quo ne χρὺ quidem exſtat apud Homerum. Et Joh. Tzetzes aliique ſcriptores fide digniores, ut Artemon Clazomenius in libro de Homero apud Svidam in Ἀρκτῖν@ (ita etiam diſerte legit MStus Dionyſii codex, non Ἀρχεῖν@, teſte Theodoro Rycquio in diſſ. de primis Italiæ colonis p. 440.) hunc Poëtam Homeri diſcipulum fuiſſe teſtantur. Confer Allatium lib. de patria Homeri cap. 4. p. 67. ſq. Voſſium de Poëtis Græcis p. 10. & Salmaſium ad Solinum p. 599. edit. Traject. qui perperam ſcribit & ipſe, Arctinum omnium Poëtarum antiquiſſimum à Dionyſio Hal. habitum fuiſſe. Scripſerat Arctinus iſte Mileſius Αἰθιοπίδα ſive de rebus Memnonis Ethiopis, qui auxilium tulit Trojanis: & Ilii * πέρσιν ſive excidium, ut refert Euſebius in Chronico ad A. MCC L. ubi vide Joſ. Scaligeri notas p. 72. Αἰθιοπὶς καὶ Ἀρκτῖνον τὸν Μιλήσιον memoratur etiam in veteri tabula Iliaca à Raph. Fabretto illuſtrata. Neſcio an idem ſit Arctinus quem Corinthium vocat Athenæus lib. 1. p. 22. & cui Titanomachiam quibusdam tributam docet lib. 7. p. 277. quam alii tribuerunt Eumelo Corinthio. Recentior certe ſit oportet Arctinus Poëta cujus verſus nonnullos Græcos de Jambo adducit Diomedes lib. 3. p. 473. edit. Putſchii. Meminit Arctini veteris etiam Cyrillus 1. contra Julian. pag. 12.

V. ANTIPATRUM præterea *Acanthium* iis qui ante Homerum bellum Trojanum literis mandaverunt accenſet Rycquius p. 431. Photium auctorem allegans. Sed nihil tale apud Photium legas. Ecce ejus verba cod. CXC. Ἀντίπατρ@ δέ φησιν ὁ Ἀχαι@ Δάρητα μὲν πρῶτον γράψαντα τὴν Ἰλιάδα, μνήμονα γοῦν ἕκαστ@. Nihil aliud dicit quam Antipatrum de Darete qui ante Homerum ſcripſit aliqua memoriæ prodidiſſe, non ipſum Homero antiquiorem fuiſſe. Confer Euſtathium ad Iliad. λ. p. 453.

VI. Inter ſcriptores ante Homerum à Tatiano refertur etiam ARISTEAS ** ſive *Ariſteus*, PROCONNESIUS, ſcriptor carminum Arimaſpeorum. Hoc fuit poëma Epicum, tribus libris conſtans: bello Arimaſporum, gentis Scythicæ ſive Hyperboreæ cum Gryphibus auri cuſtodibus. Senos Verſus ex illo opere producit Dionyſius Longinus lib. περὶ ὕψους pag. 82. edit. Jac. Tollii. Alios

* Ilii πέρσιν ſcripſit etiam *Steſichorus*, *Leſches* & *Acatus* Argivus teſte Athenæo lib. 13. niſi legendum *Sacadas* ut Meurſio in mentem venit.

** Utrumque enim dicitur. Vide Clariſſimum Perizonium ad Æliani Var. lib. 3. c. 30.

ſex, Tzetzes Chil. VII. v. 688. ſeqv. Meminerunt ejusdem poëmatis, Herodotus lib. IV. c. 13. & 14. & 16. Strabo & alii veteres, quorum loca notavit Meurſius in Bibliotheca Græca p. 1246. & Voſſius de Hiſtoricis Græcis lib. IV. cap. 2. qui etiam ex Dionyſii Halicarnaſſenſis judicio de Thucydide, obſervat opus illud fuiſſe ſuppoſititium. Arimaſpæ μονώπες* ſive unoculi ab Æſchylo dicti, ab Orpheo in Argonaut. v. 1061. ἀρίζωνες (ſive ἀργωπες, ut Holſtenius ad Stephanum p. 46.) quod ſagittis jaculandis valerent, & inter dirigendum arcus alterutrum oculorum clauderent, ut Euſtathius tradit ad Dionyſium periegetem v. 31. Suidas præterea autor eſt Ariſteam hunc proſâ ſcripſiſſe Theogoniam, στίχοις circiter mille. Cæterum licet pro Tatiano Ariſteam Homero antiquiorem ſtatuente faciunt, qui eundem Homeri Magiſtrum fuiſſe exiſtimarunt, teſte Strabone lib. XIV. p. 639. & Euſtathio ad Iliad. 6. p. 250 communis tamen ſententia eſt, Ariſteam vixiſſe Crœſi Cyrique temporibus, ut idem Voſſius oſtendit, adeoque centum minimùm poſt Homerum annis. Ne dicam quod Olympiade quinquageſimâ natum eſſe Suidas retulit.

VII. Homero Junior quoque eſt ABARIS, itidem Scytha, circa Olympiadem tertiam celebris & Herodoto IV. 36. Straboni aliisque memoratus, quem Porphyrius & Jamblichus teſtantur dictum fuiſſe πιθροβάτλω. Suidas ait ſcripſiſſe χρησμὸς ſive oracula, Scythica vulgo dicta, quæ laudat etiam Apollonius hiſt. mirab. c. 4. Tum καθαρμὸς & Nuptias Hebri fluvii, & Apollinis adventum ad Hyperboreos, denique proſâ Theogoniam. *Abaris Heraclidis* Plutarcho de libris audiendis memoratus fuit liber fabulis refertus ad voluptatem lectorum. Pythagoræ λόγον πρὸς Ἄβαριν allegat Proclus in Timæum lib. 3. pag. 141. Nec ſane deſunt qui Pythagoræis Abarin accenſeant, & coram Phalaride rebus præclaris edoctum, femurque aureum à Pythagora illi oſtenſum referant, ut Porphyrius in Philoſophi vita p. 18. 19. Jamblichus c. 28. & 32. quo in loco mihi ſummam ac præcipua capita libri Pythagorici ad Abarim referre videtur. Sed Pythagora ipſo antiquior fuit, & librum ſub hujus nomine ad Abarin, ut plura alia, à Pythagoricorum vel Platonicorum aliquo confictum eſſe haud dubito. Tum res Ariſteæ pariter & Abaridis multis fabulis conſperſas fuiſſe præter alios nec ipſe diffitetur Jamblichus qui c. 28. μυθολογούμενα appellat.

VIII. ASBOLUS. Centaurus, ſcriptoribus qui ante Homerum floruere accenſetur ab eodem Tatiano, cujus locum repetit Euſebius

* Herodotus IV. 27. ἄριμα γὰρ ἓν καλέουσι Σκύθαι, σπὰ δὲ τὸν ὀφθαλμόν.

Digitized by Google

bius lib. 10. præparat. p. 495. Idem Euſebius lib. 9. c. 17. ex Eupolemo, Alexandri Polyhiſtoris fide refert Asbolum Græcis dici qui Phœnicibus Chamus Chanaanis filius, Mesraimi frater, Æthiopumque ſimul, & Ægyptiorum parens. Asboli cadaveri hoc Epigramma impoſuiſſe dicitur Hercules, qui eum ob impietatem & truculentiam crucifixit:

ΑΣΒΟΛΟΣ ὅτε θεῶν τεμένεων ὄπιν, ὅτ' ἀνθρώπων
Ὀξυκόμοιο κρεμαστὸς ἀπ' ἠλιπέος χ' ὑπεύκης
Ἔγκειμαι μέσσαι δείπνων ἀμετροβίοις κοράκεσσιν.

Auctor Philoſtratus in Heroicis in imagine Neoptolemi, ubi ex his Herculis verſibus dignitatem antiquitatemque poëſeos conatur adſtruere. Eosdem refert Tzetzes Chil. 5. hiſt. 22. quo in loco Herculem ſapientiſſimum fuiſſe obſervat, Aſtrologum, Poëtam, Philoſophum, Medicum & Magum denique. Sed Asbolum Poetis audacter accenſet Gyraldus, vir doctiſſimus, eumque ſecutus Joſephus Barberius libro de miſeria Poetarum Græcorum, etſi verſus ipſum ante Homerum feciſſe, neque Tatianus neque Euſebius usquam prodiderunt. Herculis Epigramma neſcio an uno verſu auctius legerit Janus Parrhaſius, qui ita latine reddit ad Horatii artem Poëticam ſtatim ſub initium:

Contemtor Divûm atq; hominum, crudelis & idem,
Per terras ſcelere infamis, pro turpibus auſis
Asbolus, ex alta ſuſpenſus brachia pinu
Semifero nigros depaſcit pectore corvos.

IX. De ASCLEPIO diſcipulo Hermetis infra diſſerui capite octavo, ubi egi de ſcriptis quæ vulgo referuntur ad Hermetem Trismegiſtum. Fuit & *Asclepius* junior Grammaticus & Sophiſta, cujus meminit Ulpianus ad Demoſthenis Philippicam I. Scholiaſtes Thucydidis lib. I p. 13. Marcellinus in Thucydidis vita, & Etymologicum magnum in ἄχνη, niſi ibi ex Sylburgii conjectura legendum ſit *Asclepiades*. Alius *Asclepius Trallianus*, qui Nicomachi Arithmeticam illuſtravit commentario, etiamnum ſuperſtite in variis Bibliothecis. Varios *Asclepiades* eorumque ſcripta refert Meurſius in Bibliotheca Græca p. 1267. 1195. & in notis ad Chalcidium p. 24. ſeq.

X. AUTOMEDES MYCENÆUS qui circa tempora Trojana vixit ab Euſtathio in Odyſſ. γ'. p. 126. dicitur Præceptor fuiſſe Demodoci de quo mox dicturi ſumus, & carmine Heroico ſcripſiſſe τὼ Ἀμφιτρύωνος μάχλιον πρὸς τηλεβόας & τὼ ἔρεν Κηφισοῦς καὶ ἑλικῶνος quæ deinde nomina montibus Boeotiæ notiſſimis indita ſunt.

Digitized by Google

Meminit ejus quoque Tzetzes prolegomenis ad Lycophronem ex Demetrio Phalereo, ipſe enim illum legiſſe ſe negat, non magis quam Demodocum & Chærin Cercyræos, vel Phemium Ithacenſem. Automedis Præceptor fuiſſe fertur Perimedes Argivus, idemque Demodoci, & Licymnii Bupraſii, & Pharidæ Probolique Lacedæmoniorum.

CAPUT III.

Chiron unde dictus, item Centaurus ac ſemivir ſive ſemiferus. 1. *Sidonii locus de Chironia arte.* 2. *Chironis ſcripta.* 3. *Χαυδηκὴ χείρων. Heſiodo ab aliis tributa* 4. *Marcelli Sidetæ σχόλια χείρωνος τοῦ ἱχθυικοῦ.* 5. *Poëma Marcelli ipſum ex Græca Morelli editione repetitum additâ verſione & caſtigationibus ad Codicem MS. Gudianum.*

I.

CHIRON Pelethronius, Phillyræ ut ferunt & Saturni filius, unde Phillyrides dicitur Virgilio : Æſculapii, Jaſonis, Achillis * aliorumque illa ætate heroum præceptor, Medicus, Muſicus ac Philoſophus illuſtris fuiſſe perhibetur, & quod equis venari docuiſſet, centaurus appellatus, ut notat Tzetzes Chiliad. VI. hiſt. 94. Aliam rationem reddit Damaſcius apud Suidam in Σαραπίων & Johannes Sarisberienſis lib. 1. policratici p. 12. ubi pro *ſemiviri* Chironis, legendum, ut paulò poſt *ſemiferi*, etſi ſemivir audit etiam Ovidio lib. 5. faſtor. Otto Heurnius in antiquitatibus Philoſ. Barbaricæ p. 107. affirmat eum uti *Chironem* dictum à manuum dexteritate in tractandis vulneribus, ſic *ſemiferum* habitum, quod inventa ipſius non humano generi tantum, ſed brutorum quoque animantium ſaluti conducant.

II. Artis Medicinæ inventorem fuiſſe & Æſculapium Medicina, Achillem cithara, in Aſtrologia Herculem literis inſtruxiſſe notat Scholiaſtes Germanici p. 135. 136. Herbarum vires ac medicamenta ſive artem medicinam Chirurgicam ex herbis reperiſſe referunt

* Theſei quoque, ut tradit Xenophon libro de Venatione. De Achille vide Fabrettum ad tabulam vet. Iliadis p. 357. De Æſculapio Pindarum Pythionic. Od. 3.

Digitized by Google

runt etiam Hyginus fab. 138. & 274. Plinius lib. VII. c. 56. & Suidas: Apud Sidonium tamen libro 2. Epiſt. 12. Chironica ars Medicæ ſive Machaonicæ opponitur, ubi ait Juſtum Medicum *Chironia magis inſtitutum arte quam Machaonia.* Sive quod per Chironiam artem perſtringit lucripetarum quorundam Medicorum manus avidas, ut ſuſpicatur Savaro, ſive potius (ut Rigaltius ad Onoſandrum p. 12.) ludit ambiguitate vocis χείρων, quod pejorem Græcis ſignificat, ac ſi mala potius arte quam Medica & ſalutari inſtitutum Juſtum innuat. Perinde ut Diogenes duos cum centauros peſſime pictos videret, uter, inquit, horum eſt χείρων ſive deterior? Confer Menagium ad Laërtii lib. 6. ſect. 50. p. 244.

III. Porro Suidas teſtatur Chironem ſcripſiſſe ἱππονομικὰς δι' ἐπῶν, πρὸς Ἀχιλλέα, & ἱππιατρικόν, unde Centauri quoque nomen conſecutus fuerit, etſi Daniel Clericus qui de Chirone nonnulla collegit parte 1. Hiſtoriæ Medicinæ lib. I. cap. 10. ita dictum mavult quod fuerit Theſſalus, quam gentem primam equos domuiſſe conſtat. Clemens Alex. I. Strom. p. 306. ex auctore Titanomachiæ refert ὡς πρῶτος χείρων ἵππος.

Εἶστε δικαιοσύνην θνητῶν γένος ἤπερ ἄριστα,
Ὅρκον, καὶ θυσίας ἱλαρὰς, καὶ χήματ' Ὀλύμπου.

Prætereo quæ de Chirone obſervavit Joh. Brodæus ad Anthologiam Epigrammatum Græcorum p. 86. & Petrus Lambecius lib. 2. de Bibl. Vindob. p. 525. ſq. ubi recenſet antiquiſſimum Dioscoridis codicem manu exaratum Bibliothecæ Vindobonenſis, in quo præter alias imagines occurrit pictura quadrata, cui aureus eſt fundus, repræſentans hos ſeptem Medicos priſcos, Machaonem, Chironem, Nigrum, Heraclidem, Mantiam, Xenocratem & Pamphilum. Chironem in mulomedicinæ libris laudat præter Hieroclem in Veterinariorum Græcorum collectione etiam Vegetius, & in libro de herbis Apulejus, quod opus Chironis nec Arabibus ignotum eſſe obſervat Kircherus T. 3. Oedipi Ægyptiaci p. 68.

IV. Quod ad ἱππονόμας attinet, eas Heſiodo alii tribuerunt, inter cujus ſcripta Scholiaſtes Pindari Pythionic. 6. initium carminis referens & Pauſanias quoque in Bœoticis p. 772. auctor eſt à quibusdam referri ἐς Χείρωνος τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀχιλλέως. Et Ariſtophanes Comicus in Δαιταλεῦσι apud Phrynichum & Thomam Magiſtrum in ἀκεσὼ ridet Heſiodi ἱππονόμας. At Heſiodo abjudicarunt

Bœotii ipſi & Ariſtophanes Grammaticus apud Quintilianum libro & capite primo Inſtitutionum Oratoriarum. Neque unquam probari poterit germanum fuiſſe fœtum Chironis: quanquam multorum auctorum teſtimonio traditum eſt quod Chiron Achillem inſtituerit *Venatu, fidibus, palæſtra & herbis*, ut ait Sidonius carmine IX. v. 131.

V. Longe minus ad Chironem noſtrum referri fas erit Marcelli Sidetæ Verſus de piſcibus, qui in codice Mediceo, cujus apographum vidi in Bibliotheca V. CL. Marquardi Gudii, inſcribuntur Μαρκέλλου Σιδήτου χόλια χείρωνος περὶ ἰχθύων. Quod poëma (ſive poëmatis fragmentum potius) ſeparatim editum eſt olim Pariſiis à Morello Græcè forma octava ſic octopertita ſub titulo *Marcelli Sidetæ iatrikôn peri ichthuôn*

MARCELLI SIDETÆ

Medicina ex piſcibus.

PRobe etiam novi piſcium marinorum naturam ſalutarem
Aſſidue animum advertens ad ea
Quæ ipſemet vidi & ab aliis audivi.
Horum genera nominaque ſingula deinceps exponam.
Fundum cetis patentem ſcopuloſi maris
Piſces infiniti incolunt, albi,
Nigri, picti, & ſpeciem variam habentes:
Phagri, glauci (a)prepontes & (b) magnoculi
Capitones, ac thynni, & albicantes Lupi:
Thuri (c) & umbræ, & Hepates (Jecorini) aduncis dentibus præditi
Et ſargi, glanidesque & ſplendidi aſelli,
Auratæ, & criſtæ, & pelamides, & acharnæ,
Mugiles, rubelliones, & litorales melanuri,
Congrique & anguillæ & miſeræ murænæ:
Bocæ (e) Pernæ, & iuli petris gaudentes.
Percæ, mullique & teſtudines (f) variegatæ,

Mormy-

(a) πρέπων nomen piſcis apud Oppianum.
(b) βλεφθαλμοὶ epithéteton Capitonum infra ℣. 59. μεγαλοφθάλμου κεφάλοιο.
(c) Thuri forte iidem qui Plinio Thurſiones.
(d) *Umbras* vocat Ovidius quos Plinius *Sciadeos*.
(e) Feſtus in *Bocas*.
(f) an *ſtriata*?

Digitized by Google

ἰχθύων. Hujus Marcelli ex Side Pamphyliæ urbe oriundi meminit Hieronymus libro 2. Contra Jovinanum, & Suidas teſtatur Medicum fuiſſe temporibus Marci Antonini Imp. ſcripſiſſeque verſibus Heroicis Βιβλία ἰατρικὰ μβ ſive *Poëma Medicum libris XLII.* Quoniam vero illud quod dixi de piſcibus fragmentum ſchedæ fugitivæ à Morello commiſſum, & ſeparatim Græcè editum vix reperitur, adeo ut nullam ejus mentionem fecerint Bartholinus de Medicis Poëtis, Lindenius & *Merklinus de ſcriptis Medicis*, *Bochartus* in Hierozoico, Harduinus ad Plinium, & pro inedito habere videatur Daniel Clericus Vir Cl. parte 3. Hiſtoriæ Medicinæ p. 203. integrum hoc loco cum bona, ut ſpero, lectorum venia inſerere volui additâ meâ verſione & caſtigationibus.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΣΙΔΗΤΟΥ

Ἰατρικὰ περὶ Ἰχθύων.

Εὖ γ' ἢ καὶ εἰναλίων ἐδάλω φύσιν ἱήτηρων
Ἥμασι παντοίοισιν ἐμὸν νόον ἐξερεείνων
Ὡς αὐτὸς γ' ἐνόησα καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουσα.
Ὥστε ἐγὼ πλῆθυν ἠδ' ὄνομα πάντ' ἀγορεύω.
Βένθεα κητώεντα πολυσκοπέλοιο θαλάσσης
Ἰχθύες ἀμφινέμοντες, ἀπείριτοι, δεινόεντες,
Παμμέλανες πέρκνοι καὶ αἴολον εἶδος ἔχοντες
Φάργοι τε γλαυκοί τε, πρέποντες βάφθαλμοί τε
Καὶ κέφαλοι, θύννοιτε καὶ ἀργυφέοι λάβρακες (1)
Θῆρες (2) τε σκιαδεῖς τε (3) καὶ ἥπατοι ἀγκυλόδοντες·
Καὶ Σαργοὶ, γλάνεστε καὶ δεινόεντες ὄνισκοι.
Χρύσαφοι (4) ἠδὲ λόφες (5) καὶ πηλαμύδες καὶ ἀχάρναι
Καὶ κεστρεῖς ἐρυθροίτε (6) καὶ ἀκτῶοι (7) μελαίνεροι,
Γόγγροι ἐγχέλυές τε καὶ αἰνόμοροι σμύραινοι.
Βῶκες καὶ πεῤῥοῖαι καὶ πετρώεντες ἰῶλοι,
Καὶ πέρκαι τρίγλαι τε πολύσκιτοί τε χελῶναι

Μόρ-

(1) al. λάυρακες.
(2) MS. Θύρσοι.
(3) Ita reſcripſi è MS. Gudiano, etſi Morellus ediderat Θῆρεί τε σκιαδεῖς quaſi hoc eſſet Epitheton.
(4) χρύσοφρυς Ovidio & aliis.
(5) Forte pro λοφίδες ut verſu ſuperiore γλάνες pro γλανίδες.
(6) Ariſtoteli ἐρυθρικοὶ, Ovidio & Plinio *Erythini*. Oppiano ἐρυθρῖνοι.
(7) Male Morellus ἀρκταῖοι.

Digitized by Google

Mormyrus & littoreus & celerrima hirundo
Rhombique orbiculares, & longa ſolea
Et ſcari variegati, ac rubicunda fuca
Et rajæ turdique & albis dentibus corvulus
Equi, ranæ, cuculique præacutis pinnis præditi
Et paſtinaca & falx & litoroſus collurus
Scorpii, lupi, ſepiæque & tragiſci
Et acuto dente ſparus, & gobius capite conſpicuus:
Cœciliæ ſerpentes, torpedo, & ſuavis (a) urtica
Et pediculi ac ſmarides & pulcer regulus
Trachurus aſper, ſquatusque & albicans haliplevmon
Et parvi haleces, canes ac lepores
Et egregii Syodontes, Xiphiæ, Thranidesque
Et mures lorica veluti induti, & ſalpa amœna
Leo, lolligo, aſtacique cornibus inſignes
Et fulvæ ſquillæ & pagur (b) rubens
Lacerti, hiatulæ, orphi & gariſci
Carabus aſper, & buccinæ ungulis præditæ
Et auriculæ & Chamæ & echini
Polypodes cirrati, cochleæque nitidæ
Oſtrea & pelorides eximii, & garini
Tellinæ, balani, & in petris natæ muſculi ſive myiſci
Et ſuperbi delphines ſemper gratiſſimi navigantibus:
Phocæ & arietes, & varia cete maris.
Ex tot ac tantis cum medicinam præbeat natura, nullus morbus
Timendus ſollicitos habet mortales, quibus ſunt remedia
E mari, è terra & lato aëre.

De uſu mulli in iis qui carbunculo laborant.

Mullus variegatus, ſi ignis vi torreatur
Cum flavo melle: nigricantes carbunculos extrahit

Radi-

(a) Gellius IV. 11. ἀκαλήφη *animal marinum quod urtica appellatur.* Cæterum tactu ſane ſuavis non eſt, haud certe magis quam planta hoc nomine.

(b) Ovidio *Pagur*, Plinio *pagyrus.* Male cum papyro frutice confunditur à Salmaſio ad Solin. p. 1314. edit. Pariſ.

Digitized by Google

Μόρμυρ@, αἰγιαλεύστε καὶ ὠκυπέτεια χελιδὼν
Κυκλοτερεῖς ῥόμβοιτε καὶ ἐκπάγλιον βύγλωσσον,
Καὶ σκάροι αὐθεμόεντες, ἐρυθῆσσά τε Φυκὶς
Καὶ βατίδες κιχλαῖτε καὶ ἀργιόδες καραχῖν@.
Ἵππουρ βάτραχοί τε καὶ ὀξύκομοι κόκκυγες.
Καὶ τρυγών, ἅρπη (8) τε καὶ ἠιόεις κόλλυρος.
Σκόρπιοι ἠδὲ λύκοι καὶ σηπίαι ἠδὲ τραγίσκος
Καὶ αὐάρ@ ὀξυόδους καὶ κωβιὸς ἠυκάρηνα@.
Τυφλίνοι, νάρκητε καὶ ἠδεῖα ἀκαλήφη.
Καὶ φθεῖρες, σμάριδές τε καὶ αὐλητὴς βασιλίσκ@,
Τραχαλεὴ (9) ῥίνητε καὶ ἀργυρόεις ἁλιπλεύμων
Καὶ πτερυγαὶ μαινίδες, ἀτὰρ κύνες ἠδὲ λαγωοί
Καὶ κρῆοι σιμόδοντες (10) ἰδὲ ξιφίαι, θρασίαιτε
Καὶ μύες εὐθώρηκες καὶ αὐλητὴς σκίλλη.
Ἠδὲ λέων τευθίτε καὶ ἄστακοι ἠυκέρωτες,
Καὶ ξανθαὶ καρίδες, ἐρευθήεισ τε παγουρ@.
Καὶ σαῦροι χαυνοί (11) τε καὶ ὀρφέες ἠδὲ γαρίσκοι
Καράβ@ ὀκρυόεις καὶ εὐόνυχες κήρυκες
Καὶ λεπάδες χῆμαίτε καὶ ὀξυέθειρες ἐχῖνοι.
Πωλύποδές τε πλατυλόκαμοι κόχλοιτε φαεινοί.
Ὄστρεά τε γλαφυρά ἴτε πελωρίδες, ἠδὲ γαρῖνοι.
Τελλῖναι, βάλανοί τε πετρηχυέεστε μυίσκοι,
Καὶ γαυροὶ (12) δελφῖνες ἀεὶ ναύτῃσιν ἑταῖροι.
Φῶκαίτε κηλοίτε καὶ αἰόλα κήτεα πάντα.
Τῶν ὀπίσω ἰήμαθ' ἔχει Φύσις, ἀδέ τι νάσων
Ῥιγεδανῶν ἀλέγουσι βροτοὶ χραισμήι' ἔχοντες
Ἐξ ἁλός, ἐκ γαίηστε καὶ ἠέρ@ εὐρυπόροιο.

Περὶ τρίγλης ὅτι αὔθεμα@.

Τρίγλαι μὲν αὐθεμόεσσα πυρὸς ῥιπῆσι καεῖσα
Σὺν μέλιτι ξανθῷ, κυναγχίας αὐθρακας ἕλκει,

(8) Plinio videtur appellari ἁρπτὴρ sed in loco corrupto lib.32. c. 11. Nam pro *arbores* legendum *arperes* p.876.edit.Harduini ut p.879 pro *faber sive Zevus* lege *Chalcevus*.
(9) MS. τραχελέη Ni fallor est quem τραχῦρον vocat Oppianus.
(10) MS. κριοὶ συόδοντες. At κριοὶ iterum infra v.40.
(11) Ita ex MS. reposui pro eo quod Morellus ediderat χαλίαι.
(12) Morellus γυροὶ MS. γαροὶ *gari* genus piscis Plinio & aliis memoratum. Sed jam supra nominaverat γαρίνας & γαρίσκας. Itaque rescripsi γαυρόι.

Radicitus, qui frigidæ mortis metum incutiebant.

De paſtinaca & aliis remediis adverſus laſionem ſerpentis marini, aliaque.

Ictibus lividis metuendi dracunculi
Medetur hepar flavum detractum è corpore
Velocis paſtinacæ & ancipitem vitam ducentis murænæ.
Facit hæc, quando in vaſe vino repleto ſuffocata eſt:
Illud epotum gravem partum mulierum extinguit,
Muria ſive Jusculum inde paratum prodeſt contra exitioſa venena, hominibus
Comedentibus: Caro ipſa ſvaviſſima eſt præ aliis
Marinis eduliis poſt ſcarum piſcium principem,
Cujus bilis acris melle permixta, conducit oculis
Lumine deſtitutis acutum reſtituens viſum.
Lingulaca ſuper ſplenem laborantem extenſa
Colligatis faſciis, ſanat morbum & dolorem.
Caput magnis oculis præditi capitonis, rigatum
Aqua marina in olla fictili, & guttis
Mellis Lycabettii adſperſum, ſubſidere
Magis magisq; facit mariſcas mediis in crinibus eminentes.
Similia efficit combuſtum caput cæſiæ limoſæ.
Percæ vero, carni circûmligatum, nigricantibus
Ulceribus medetur putridis, vim ignis adæquans.
Glauciſci cum virentibus herbis elixi
Jusculum, nutricibus deſiderantibus ciet candidum lac
Bibendum infantibus quibus tum charæ nutrices
Præbent ſvavem potum è mammis lacte abundantibus.
Jecur & bilis thunni circa ſcopulos libenter morantis
Non permittit creſcere denſiores in ſuperciliis capillos
Poſtquam eos qui tibi moleſti ſunt ferro evulſeris.

Equi

Ῥιζόθεν οἱ πνείωσι φόβον κρυερὸν θανάτοιο·

Περὶ τρυγόνος καὶ ἄλλων ὅτι πλησὺς θαλασσίου δράκοντος. (13)

Τύμματα δειμαλίοιο πολιδνήεντα δράκοντος
Τρυγόνος ὀξείησι καὶ ἀμφιβίου σμυραίνης
Ἰάτευ πυρσωπὸν αἰολόμυον χρέος ἦπαρ.
Τέυχει δ' ἐν γλαφυρῷ μέθυος πολήϊον πνιγέϊσα
Κεῖνο πότον βαρύϊον τόκον σβέννυσι γυναικῶν.
Ζωμὸς ἀποστεύει ἢ μιαφόνα φάρμακα φώτων
Δαισαμένων, βρώμη ἢ πόλῃ χαλεπώτερα ἄλλων
Εἰναλίων μεροπεσσι, μὴ σκαρὸν ἰχθυμέδοντα
Τὴ δελφεῖα χολὴ μέλιτος μέτα φάεα θήλῃ,
Ὀξὺ σέλας φορέουσα λιπαυγέσιν ὀφθαλμοῖσιν.
Σπλῆνι δ' ἐπ' ὀκρυόεντα πλατυώνυμον βύγλωσσον
Σφυγκτῷ σὺν τελαμῶνι νοσηφόον αἴνυτο ἄχθος.
Δευόμενοι δὲ κάρηνον εὐγλήνου (14.) κεφάλοιο
Ἁλμυρὴ ἐν χύτρῃ κεραμηΐδι καὶ λιβάδεσσι
Κειόμενον μέλιτος λυκαβητίου, (15.) εὐκύκλου ἕδρας
Ἀλδαίνει συκῆσι περίδρομον ἐφρυόεσσας.
Πηλαμύδος χαροπῆς τε κάρη καὶ νέρθε κέλευθα τέυχει
Πέρκης δ' (16.) αὖ περὶ σαρκὶ κυλινδόμενον μελάνωπες
Σηπεδόνα κρατέει, πυρὸς ἄθμαπι ἰσοφαρίζον.
Σὺν χλοεροῖς λαχάνοις δὲ καθεψαμένη γλαύκοιο
Ζωμὸς ἄγει γάλα λευκὸν ἐελδομένῃσι τιθήναις
Πινόμενον· τιτθοὶ (17) δὲ φίλαι τότε νηπάχοισιν
Ἕλκυσιν πόμα λαρὸν εὐγλαγέων ἀπὸ μαζῶν·
Ἦπαρ δ' αὖτε χολῆτε φιλοσκοπέλου θύννοιο
Οὐκ ἐᾷ ὄρνυθαι θαμινὰς τρίχας ἐν βλεφάροισι
Νυσσόμενος εὖτ' ἄνκε τριχηλάβῳ ἐξερύσειας·

(13) Dioscorid. lib.II. cap. 15. Plinius: *Draco, quidam alind volunt esse dracunculum. Est autem genicula similis, aculeos in branchiis habet ad caudam spectantes, sic ut scorpius ladit dum manu tollitur.*

(14) Ita è MS. reposui pro eo quod ediderat Morellus: Δευομένῳ δὲ κάρῃ μεγαλοφθάλμου.

(15) Ita legendum pro λυκαβαντίου.

(16) Sic MS. pro πέρκη & κυλινδομένη.

(17) Ita legendum puto pro θηταί.

Digitized by Google

Equi marini bilis, & tantundem hyænæ,
Ingensq; conger vivus elixus in vaſe
Pleno Palladii olei, ſuper ignem:
Percolatam hinc pinguedinem
Si quis ſumſerit, additâq; cera Eleuſiniâ
Molli illud linteo illinens ligaverit circa ventrem
Fœminæ jam partum enixæ, neutiquam turpes rugæ
Corpus illius deformabunt, ſed ſemper pulchra integraq;
Quales ſunt teneræ virgines, celebrabitur.
Rhinæ ſive ſquatinæ aſpera cutis combuſta, limpidisq;
Soluta aquis, medelam affert adverſus tumores vomicarum.
Ictum dracuncucli aculeati celeriter perſanabis
Si ipſum conſciſſum vulneri adhuc calido impoſueris.
Nigricantis phtitari bilis, difficili auditu
Laborantibus medetur quam optime.
Paſtinacæ radio dolorem horridum dentium
Curabis, radicem mali (gingivas) ſcarificando.
Mammæ à doloroſo partu vacuæ
Si bili inungantur ſauri lacerti, lacte turgebûnt.
Scorpione marino ſtatim poſtquam captus fuerit
In poculo vini dulcis pleno
Suffocato, homo qui ex hac potione biberit, nigro jecinore
Vel ſplene laborans, ſenſim cohiberi ſentiet graves dolores,
Atq; univerſum corpus à moleſto labore recreari.
Smarides ſive cerri leves formicariis tuberibus
Et crebris verrucis penſilibus facile medentur:
Iidem elixi cum tenero fœniculi gramine
Faciunt, ut nutrices, grato hoc cibo guſtato, lactare poſſint.
Mænarum autem muria utiliſſima eſt adverſus inflammata ulcera oris.

Reliqua deſiderantur.

Ἐναλίῳ δ' ἱππουρι χολὴ ἀπαλαντ@ ὑαίνης,
Ζωῷ ἐψομένῳ μεγάλῳ ἐνὶ τεύχεϊ γόγγρῳ
Παλλαδίῳ πληθοντι πυρὸς καθύπερθεν ἐλαίῳ,
Κεῖνο λίπ@ τρητῷ διανεύμενον ἠθητῆρ@
Ἤν τις ἐλῶν πάσσειεν ἐν εὐσινίῳ μετὰ κηρῷ
Ἐν δὲ πλάσας ὀθόνῃ μαλακῇ περὶ γαστέρα θείῃ
Ἀρτιτόκοιο γυναικὸς, ἀναιδέες ἤ νυ τι ῥωχμαὶ
Σάρκα διαῤῥαίουσιν, αἱ δ' ἀγανῶσιν, ἄτρωτον
Οἵατε παρθενικαὶ ἀπαλόχροοι αἰνήζουζι.
Καιομένη ῥίνης δὲ δορὴ τραχεῖα φαεινοῖς
Ὕδασι καὶ λυθεῖσα φέρει φυμάτεσσιν ἀρωγήν.
Τύμμα δ' ἀκανθήεντ@ ἀκεέσσεαι ὦκα δράκοντ@
Αὐτὴν ἀνατμηθεντα βαλὼν ἐπὶ τραύματι θερμῷ.
Φθειρὸς κυανέου δὲ χολὴ μογερῇσιν ἀκμαῖς
Τειρομένοις ἴαμα φέρει προφερέστατον ἄλλων.
Τρυγόν@ αὖ κέντρῳ πεφρικότ@ ἄλγος ἐδόντ@
Ἐξελάζῃς, ῥίζην ὀδυνηφόρον ἀμφιχαράσσων.
Μαζοὶ δ' ἀγγειοῖο μεμυκότες ἔκγε τόκοιο,
Χριόμενοι ζαύροιο χολῇ, γάλα κυμαίνουζι.
Σκορπίῳ εἰναλίῳ δὲ πολυσχοίνων ἀπὸ κύρτων,
Αὐτὰρ ἐνὶ κρητῆρσι βεβρεθόσιν ἡδέος οἴνου
Πινομένου, πόμα κεῖνο πιὼν βροτὸς ἤ μέλαν ἦπαρ
Ἢ σπλῆν ἀλγύνει, πολυώδινον ἀτρέμας ἴσχει
Πᾶν δέμας ἀχθήεντ@ ἀναπεύσας καμάτοιο.
Σμαρίδες αὖ λεῖαι μυρμηκώδεζα κάρηνα,
Ῥηϊδίως θαμινὰς ἀκροχορδόνας ἐξακέουζι,
Σιὼ ῥαδινῇ χαίτῃ ἢ καθυφόμεναι μαράθοιο
Γλαυκοφόρους τεύχουσι φίλῳ μετὰ δαῖτα λιθιώνας,
Σμαρίδων (18) ἁλμὴ ἢ καλὸν χρεισμήιον ἄφθης.

Λείπει τὰλλα.

Quod denique Suidas teſtatur in Marcelli opere nonnulla etiam lecta olim fuiſſe περὶ λυκανθρώπου, hoc confirmat Aëtius Amidenus qui Marcellum auctorem laudans de lycanthropia agit libro ſecundo ſecundæ tetrabibli capite undecimo.

(18) MS. Μαινίδων.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

CAPUT IV.

De Corinno. 1. *Creophylus Homeri Magiſter, an hoſpes.* 2. *Ab Homero accepit* Οἰχαλίας ἅλωσιν, *vel, ut alii, ab illo Homerus. Utrum idem poëma* Ἡρακλεία. 3. *Callimachi Epigramma* 4. *Daphne Tireſiæ filia.* 5. *Plures hoc nomine. Daphnis bucolici carminis inventor.* 6. *Daphnes de Homero vaticinium.* 7. *Dardanus Magus. Dardaniæ artes & ſcripta.* 8. *Dardanarii qui.* 9. *Plures Dardani.* 10.

1.

CORINNUS Ilienſis, Palamedis diſcipulus Iliada ante Homerum primus concinnaſſe traditur à Svida, & Homero totum poëmatis ſui argumentum præbuiſſe. ΚΟΡΙΝΝΟΣ Ἰλιεὺς ἐποποιός. Τῶν πρὸ Ὁμήρου, ὥς φασιν ἔδοξε, καὶ πρῶτος γράψας τὴν Ἰλιάδα ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν συνισταμένων. Ἦν δὲ Παλαμήδους μαθητὴς καὶ ἔγραψε τοῖς ὑπὸ Παλαμήδους εὑρεθεῖσι δωδεκάσι γράμμασιν. Ἔγραψε καὶ τὸν Δαρδανὸς πρὸς Φλαγόνας πόλεμον, ὡς ἐκ τούτου λαβεῖν καὶ τῆς ποιήσεως πᾶσαν ὑπόθεσιν Ὅμηρον καὶ ἐντάξαι τοῖς αὐτοῦ βιβλίοις. Videtur autem perſpicue inter ſe pugnare quod affirmat Svidas Corinnum ſtante adhuc Trojâ ſcripſiſſe, &Homerum totum poëmatis ſui argumentum ab eo accepiſſe. Idem an alius Corinnus fuit, cujus ῥῆσιν de Orione,(de quo videndus etiamDiodorus Siculus libro quarto extremo) afferre ſe putat Scholiaſtes Nicandri ad Theriaca p.28.edit.Aldinæ. Certe fallitur Vir Clariſſimus Burchardus Gothelf Struvius, qui in judicio de Scriptoribus Trojani excidii,quod tomo tertio Obſervationum Hallenſium eſt inſertum,hunc Corinnum Ilienſem p.8. confundit cum Corinna Poëtria Thebana,Pindari æquali,de qua erit infra dicendi locus. Fuere & aliæ Corinnæ duæ Poëtriæ; Thespia altera, altera Thebana junior cognomento Myia, de quarum utraque mentionem facit Svidas. Verum nec harum alicui quicquam commune eſt cum Corinno Ilienſi, non magis quam Corinnæ Ovidii carminibus celebratæ.

II. CREOPHYLUS Samius, Homeri Magiſter à quibusdam olim habitus ut refert Strabo lib. XIV. p.639. Alii narrant,Homerum aliquando ejus hoſpitio uſum. Apulejus in floridis, cum Leodamantem (Hermodamantem alii vocant, vide Menagium ad Laërtii lib. VI. ſect.

sect, 2.) Creophyli discipulum nominasset, *qui Creophylus*, inquit, *memoratur poëtæ Homeri hospes & æmulator canendi fuisse.*

III. Idem Strabo pag. 63. & ex eo Eustathius ad Iliad. β. p. 250. addit ex quorundam sententia Homerum hospiti poëma suum Οἰχαλίας ἅλωσιν dono dedisse, atq; ut sub nomine Creophyli ederetur permisisse. Idem narrat Proclus in vita Homeri ab Allatio edita, & Svidas. Allegat Creophylum Scholiastes Sophoclis ad Trachinias. Mentio ejusdem apud Platonem decimo de Rep. ὁ γὰρ Κρεώφυλος, ὦ Σώκρατες, ἴσως ὁ Ὁμήρου ἑταῖρος. Photius in lexico MS. laudante eruditissimo Bentleio: τοῦτόν τινες καὶ διδάσκαλον Ὁμήρου λέγουσι γεγονέναι; Καὶ ἔστι αὐτοῦ ποίημα Οἰχαλίας ἅλωσις. Ἀρχαῖος μὲν οὖν ἐστι, νεώτερος δὲ ἱκανῶς Ὁμήρου. Creophylus in Ἡρακλείᾳ allegatur à Pausania in Messenicis p. 283. Sed ibi de Oechalia agit Pausanias, adeoque legendum in Οἰχαλίᾳ, ut pridem notatum Menagio p. 348. ad Laërtium, nisi Ἡρακλείᾳ inscriptum fuit etiam illud poëma, quia Oechaliam ab Hercule eversam describebat, etsi Vossius de Hist. Græcis p. 348. aliud esse ait Heracleam, aliud Herculeidem. Sed Richardus Bentleius Vir doctiss. in Epistolâ ad Joh. Millium ita legenda esse putat Pausaniæ verba: τῷ δὲ Εὐβοέων λόγῳ Κρεώφυλος Ἡρακλέα πεποίηκεν ὁμολογοῦντα.

IV. Callimachus verò non Creophylum Homeri poëma suô sub nomine edidisse sibique vindicasse, sed Creophyli opus sub Homerico nomine venditatum affirmat hoc Epigrammate, quod præter Strabonem & Eustathium afferunt Sextus Empiricus adversus Grammaticos cap. 2. auctor Etymologici magni in γράμμα, & Scholia inedita ad Dionysium Thracem duobus in locis.

Κρεωφύλου πόνος εἰμὶ δόμῳ ποτὲ θεῖον ἀείσας
Δεξαμένης, κλαίω δ' Εὐρυτον, ὅσσ' ἔπαθεν,
Καὶ ξανθὴν Ἰόλειαν, Ὁμήρειον δὲ καλεῦμαι
Γράμμα. Κρεωφύλῳ ζεῦ φίλε, τοῦτο μέγα.

Nescio an meam quoque versionem post tot alios interpretes addere operæ pretium sit. Ea sic se habet:

Creophyli labor iste, domo qui excepit Homerum,
Euryte fortunam lugeo mœste tuam,
Formosamq; Iolen: Nunc litera dicor Homeri.
Jupiter! auctori hæc gloria magno suo est.

Ut in Græco γράμμα, sic & in latino *literam* posui pro scripto sive συγγράμματι, quo sensu sæpius vocabulo γράμμα usus est Callimachus, quemadmodum aliis ejus locis duobus ostendit Ammonius περὶ ὁμοίων

καὶ

καὶ διαφόρων λέξεων, in γράμμα. Καὶ τὰ συγγράμματα (ita legendum) ἐκάλων οἱ παλαιοὶ γράμματα. Καλλίμαχός που φησί. Γράμματα δ' ἐκ ἔιλιοσαν ἀπόκρυφα — τουτέστι τὰ συγγράμματα. καὶ πάλιν· — πλάτωνος ἐν τῷ περὶ ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμενος. Si Clementem Alex. audimus lib. VI. Strom. p. 628. Panyasis Halicarnasseus Creophyli οἰχαλίας ἅλωσιν per plagium sibi adtribuit. Quo in loco male editum est κλεοφύλου pro κρεωφύλου. Alius Creophylus ἐν τοῖς ἐφεσίων ὅροις laudatur ab Athenæo lib. VIII. Dipnosophist. p. 361.

V. DAPHNE sive MANTO (vide Barthium ad Statii 4. Thebaid. pag. 1097.) Tiresiæ filia Hanc Diodorus Siculus lib IV. p. 269. cum direpta ab Epigonis Thebarum urbe captam & ex voto ut manubiarum primitias Delphis consecratam memorasset, αὕτη δ', inquit, τῷ μαντικῷ ξ πατρὸς οὐδὲν ἧττον εἰδυῖα, πολὺ μᾶλλον ἐν τοῖς Δελφοῖς ἀφατέψασα τὴν τέχνην ἐπηύξησε. Φύσει δ' ἠνιγμασῆ κεχορηγημένη χρησμοὺς ἔγραψε παντοδαπούς, ἀμφιφόρους τῆς κατασκευῆς, παρ' ἧς φασὶ καὶ τ ποιητὴν ΟΜΗΡΟΝ πολλὰ τ ἐπῶν σφετεριάμενον κοσμῆσαι τὴν ἰδίαν ποίησιν. Addit Diodorus Daphnen istam propter oracula quæ numine afflata funderet Sibyllam appellatam τὸ γὰρ ἐνθουσιάζειν κ γλῶσσαν ὑπάρχειν σιβυλλαίνειν. Non optime vertit interpres eruditus verba κ γλῶσσαν *quadam Græcorum dialecto*, rectius: *veteri* sive *insolentiore vocabulo*, id enim notat glossa, unde glossaria, ceu de Lexicis agentes diximus. De Sibyllæ etymo & Sibyllinis paulo post agemus.

VI. Heic ab re haud fuerit, notasse alias Daphnes nomine celebres, (si modo sint aliæ) ab Apolline adamatas, h. e. divinandi peritas, de quibus in fabulis quod in laurum mutatæ fuerint. Daphnen Ladonis filiam de qua præter alios autor Geoponicon lib. XI. cap. 2. & iisdem fere verbis scholiastes Homeri quem Didymum vulgo appellant ad Iliad. α. Daphnen filiam Amydæ de qua Parthenius cap. 15. erotic. Daphnen Peneiam à flumine Thessalia hodieque lauris consitissimo dictam de qua Ovidius lib. I. Metamorphos. fab. 9. & alii. His addemus denique DAPHNIN Mercurio Nymphaque genitum, à quo bucolicum carmen & melos quod sua ætate adhuc apud Siculos in honore fuisse refert, inventum esse testatur Diodorus, lib. IV. p. 283.

VII. Porro Daphnen Tiresiæ Allatius suspicatur eandem ipsam esse, quæ libro III Sibyllinorum se dolet quodammodo ab Homero olim carminum elegantiâ superatum iri. Versus hi sunt p. 251. edit. Obsopoei:

Καὶ ὡς

Καὶ ἧς ψιλοχαίρων πείσβυς ἔροτὸς ἔσσεται αὖθις
Ψιλοπατρὶς δυσειδὲα φάων ἐν ἤσι ὀπηδοὶ
Νῦν ἢ πολιὴ καὶ ἔωος ἀμοιβὰς ἔμμετρον ἔξει
Ὄνομασιν δυσὶ μιγνύμενον, χθὼν ἣ καλέοντει
Αὐτὸν, καὶ χαίρει τὰ καθ' Ἴλιον ἠμὲν ἀληθῶς
Ἀλλὰ σαφῶς, ἔπισιν δ' ἐμοῖς μέτρων τι κρατήσῃ.
Πρῶτος δ' χείρεσσιν ἐμὰς βίβλους ὀνομήνῃ
Αὐτὸς σ' ἂν μάλα κοσμήσῃ πολέμοιο κορυστάς.

VIII. DARDANUS vetuſtiſſimus ille Dardaniæ conditor & Dardanidarum Dardanæque gentis autor, qui è Creta in Phrygiam venit, pater Erichthonii, avus Trois à quo Troja, abavus Ili, à quo Ilium Trojæ acropolis dicta fuit, non diverſus eſſe quibusdam videtur à Dardano quem primum myſteria matris Deûm oſtendiſſe refert Diodorus Siculus lib.V.p.322. ſeq. & Euſebius II. præparat.cap.3.ex Clementis Alexandrini admonitione ad gentes p. 10. nec à Dardano Mago, cujus libros quosdam olim multi jactarunt, & à quo Dardanias artes pro Magicis dixit Columella lib. X.

At ſi nulla valet Medicina repellere peſtem,
Dardaniæ veniant artes. — —

Fulgentius in libello quo allegoriam librorum Virgilii tradere annititur: *Nam non illa in tuis operibus quærimus, in quibus aut Pythagoras modulos, aut Heraclitus ignes, aut Plato ideas, aut Hermes aſtra, aut Chryſippus numeros, aut ἐντιλεχείας Ariſtoteles inverſat. Nec illa, quæ aut Dardanus in Dynameris * aut Battiades in paredru, aut Campeſter in Catabolicis infernalibus quæſtionerunt.* Plinius lib. XXX. Hiſt. Nat. cap. I. *Democritus Apollobecchen Coptitem & Dardanum è Phœnice illuſtravit, voluminibus Dardani in ſepulchrum ejus quæſitis* (i.e. quæſitis tam anxie ut & ipſum ſepulchrum ejus adire non dubitaverit) *ſuis vero ex diſciplina eorum editis.* Quanquam Gabriel Naudæus in Apologia pro viris doctis Magiæ accuſatis cap. 12. totum hoc non dubitat referre inter portenta fabularum quæ Plinium Secundum indigniſſime in Democritum Philoſophum conferre arguit Gellius lib. X. cap. 12. Meminit Dardani Apulejus quoque libro de herbis cap. 7. & 16. ut omittam aphorismos quosdam *Dardano* tributos in libro Chemico

* *Dynameron* vocatur opus docens præparationem medicamentorum particularium, certis diebus quibus ſingularis illorum vis eſt colligendorum. Vide Labbei nov. Bibl. MSS. p. 128. Videtur vocabulum compoſitum eſſe ex Græco δύναμις & ἡμέρα. Etiam Suidas hâc voce utitur in Βᾶλος.

mico qui inſcribitur *turba Philoſophorum.* Tertullianus libro de anima cap. 57. aliis Magis Dardanum accenſet, Hoſtani, Typhoni, Damigeronti, Nectabidi & Berenicæ. Apulejus in Apologia: *Ego ille ſim Carinondas vel Damigeron vel is Moſes vel Jannes vel Apollonius vel* IPSE DARDANUS, *vel quicunque* * *poſt Zoroaſtrem & Hoſtanem inter Magos celebratus eſt.*

IX. In Libris ICtorum non ſemel memorari videas *Dardanarios* hoc eſt pantapolas & ſeplaſiarios, de quibus Jacobus Cujacius lib.X. cap.19. Obſervationum, ſic dictos à Dardano, non quod iſte alienos tritici acervos in horrea ſua Magicis artibus transtulerit, ceu nullo auctore & Turnebo lib. IX. cap.16. Adverſariorum male intellecto ſcribit Jul. Cæſar Bulengerus lib.II.adverſus Magos p. 569. ſed quod artibus ſuis ac ſtellionatu veluti maleficiis, inſtar Dardani alicujus Magi, ſcirent annonam mercesque quaslibet onerare, & pecunias civium ad ſe rapere.

X. Fuit & Dardanus Stoicus, longe junior Mago, (quem ipſum quoque Magum ab Homero ætate vinci & à Dardanæ gentis autore diverſum fuiſſe conjicio) cujus meminit Cicero quarto Academicarum quæſtionum, & Dardanus Aſſyrius Sophiſta, cujus auditor fuit Antiochus Ægeus teſte Philoſtrato lib.2. de vitis Sophiſtarum p. 567. Ut omittam Dardanum Abydenum ab Artemiſia, cujus amores contempſerat, oculis privatum, de quo Photius ex Ptolomæi Hephæſtionis libro VII.

CAPUT V.

De Darete Phrygio veterum teſtimonia. 1. Liber qui ſub ejus nomine hodie exſtat latinè. 2. Græce olim lectus. 3. Joſephi Iſcanii poëma. 4. Pſeudo Daretis & Dictys editiones. 5. Demodocus Homero laudatus ἀοιδός. Ei tributa poëmata. 6. Demodoci Larii dictum. 7. De Dictye Cretenſi. 8. Utrum libri quos hodie latine ſub ejus nomine habemus iidem fuerint quos Græci olim lectitarunt. 9. Pugna duorum prologorum Dictyi præmiſſorum. 10. Homerum falſo dici ex Dictye profeciſſe. 11. Pſeudo Dictys latinus recentior Græco. Ejus ætas. 12. Græcus jampridem videtur intercidiſſe. 13.

I.

DARES Phryx Vulcani ſacerdos memoratus Homero libro quinto primore

* Horum quosdam memorat Theodorus Meliteniota in præfat. ad Aſtrologiam ab Iſm. Bullialdo edita: ἐν οἷς (χαλδαίοις) ἄλλοι τε πλεῖσοι γεγόνασιν ἀξιόλογοι ἄνδρες, καὶ μάλιστα ζωροάστρης καὶ μετ' ἐκεῖνον Ὀτάνης, ὅ, τε Κινδηνᾶς καὶ Ναβουριανὸς ἅ σὺν αὐτοῖς ὁ Σαδὶν Ω, ἀλλὰ καὶ Σέλευκ Ω ὁ ἀπὸ Σελευκείας κ.τ.λ.

primore Iliados, *primus Hiſtoricus apud Gentiles, qui in foliis palmarum de Græcis & Trojanis hiſtoriam ſcripſit*, ut ait Iſidorus lib. I. Orig. cap. 41. Ejus Phrygiam Iliadem ad ſua usque tempora ſervatam auctor eſt Ælianus lib. XI. cap. 2. var. Hiſtoriæ. ἣ Φρυγίαν Ἰλιάδα ἔτι καὶ νῦν διασωζομένην οἶδα. Ptolemæus Hephæſtionis lib. I. Ἀντίπατρος ὃ φησὶν ὁ Ἀχαΐος ΔΑΡΗΤΑ τὸν ὁμήρου χαίψαντα τὴν Ἰλιάδα, μνήμονα γενέσθαι ἑκτορος, ὥστε μὴ ἀνελεῖν ἐπῶρον Ἀχιλλέως. Meminit & Euſtathius ad Odyſſ. λ. p. 453. ex eodem Antipatro. Ἀντίπατρος ὁ Ἀχαΐος φησὶ καὶ τῷ ἔκβλεμ Δάρητα Φρύγα δοθῆναι μνήμονα μὴ ἀνελεῖν φίλον τὸν Ἀχιλλέως, Ἀπόλλωνος δὲ θυμβραίου τοῦτο χρήσαντος.

II. Exſtat & hodie Daretis ſub nomine Hiſtoria de excidio Trojæ, proſa oratione ſcripta, (neque Poetam fuiſſe Daretem innuit Ælianus) ſed latine tantum, quam Cornelius Nepos transtuliſſe fertur. Imò præfixa eſt libro Epiſtola, nomine Nepotis ad Salluſtium, qua Dareti huic plusquam Homero * multos annos pòſt nato fidei tribuendum exiſtimat, teſtaturque ſe hanc Daretis hiſtoriam ipſius manu ſcriptam reperiſſe Athenis, & ſummo ardore complexum ſive captum voluptate, continuò transtuliſſe. Virum doctiſſimum Johannem Scheferum fefellit memoria, ut ad Ælianum notaret Daretis hiſtoriam ex terra erutam, ſe legiſſe: De Dictye enim, non de Darete hoc legerat Vir Optimus. Quanquam vero neque Nepotis eſt iſta translatio, neque liber ipſe Daretem auctorem agnoſcit, ut communibus ſuffragiis eruditorum conſtat, quorum nonnulla adduxit Leo Allatius lib. de patria Homeri cap. 4. p. 64. plura de hoc dicturus in opere de Apocryphis, ſed quod una cum auctore intercidit: tamen non modo longe excedit ætatem Vincentii Bellovacenſis (qui ut genuinum laudat inque compendium mittit lib. 3. ſpeculi hiſt. 63.) & Florentiæ in Bibliotheca Laurentiana occurrit in codice ante annos octingentos exarato, ut notat Joh. Mabillonius T. I. Muſei Italici p. 169.

III. Sed & Græce cum Dictye olim exſtitit, ut ex fragmentis apud Cedrenum aliosque Græcos ſcriptores obviis obſervat Joſ. Scaliger in Epiſtolis p. 303. edit. Lugd. & Euſebio ipſo antiquior eſt, ut idem Vir ſummus docet ad Hieronymi Chronicon p. 55. editionis ſecundæ. Quanquam ſi propius inſpicias, obſervationes illius Dictyn potius quam Daretem tangunt, cujus nulla facile tam antiqua fragmen-

* Addit ſcriptor quisquis fuit Epiſtolæ: *de ea re Athenis judicium fuit, cum pro inſano Homerus haberetur, quod Deos cum hominibus belligeraſſe deſcripſit.* Illis autem verbis non ad decretum aliquod publicum judicum Athenienſium, ſed ad judicium Platonis reſpexit in libris de Rep. ut ingenioſiſſimæ Daceriæ obſervatum.

ta reperiuntur, quem tamen & ipſum Græce ante Euſebium exſtitiſſe ſatis conſtat ex laudato Æliani teſtimonio.

IV. Qui vero proſa oratione hodie legitur libellus ſub Daretis nomine, videtur complecti fundum atque argumentum Poëmatis latini quod in ſex libros diſtinctum ſub Daretis nomine ante annos quingentos compoſuit *Joſephus Iſcanus Devonius*: neque enim abſurde aliquis ſtatuerit Devonium ex libello illo poëma ſuum concinnaſſe. Quanquam non poteſt ullo auctore idoneo probari PſeudoDaretem iſtum Cornelii Nepotis ætatem attingere, ut dicendi genus omittam quod Scioppio (nimis acerbo ut opinor Critico) tam lutulentum viſum eſt, ut in omnibus pagellis ea ſe offerant, quæ τῆ κοινοβίων clauſtra reſipiant, aut Actuariorum cancellos nuper admodum refregiſſe videantur. Sed & Daretis liber, quem Phrygia ſcriptum dialecto, ſuam ad ætatem perveniſſe teſtatur Ælianus, ſuppoſititius fuit, Dionique Chryſoſtomo, Proclo & aliis vel non viſus vel ἐκ ἐν λόγῳ ἐκ ἐν ἀριθμῷ habitus, ut recte nuper notavit elegantiſſimus idemque eruditiſſimus Æliani interpres Jacobus Perizonius.

V. Præcipuas PſeudoDaretis latini utriusque editiones in Bibliotheca latina memorare me memini, quibus in præſenti addo Daretem proſarium & Dictyn cum notis Annæ Tan. Fabri filiæ luculenter recuſum nuper Amſtelodami 1701. 4to & 8vo. ornatumque variis numis ac gemmis antiquis, curante Ludovico Smids Doctore Medico, additis denique ſub calcem libri notis ad Dictym Joſiæ Merceri, Caſp. Barthii, Ulrici Obrechti & Pauli Vindingii, præmiſſa doctiſſimi Perizonii de Dictye exercitatione, & ſubjecta ad calcem Joſephi Iſcanii Exceſtrienſis poëmate de bello Trojano, Samuelis Dreſemii notis per ſingulas paginas ſubſtratis illuſtrato. De Dictye paulo infra dicendi erit locus.

VI. DEMODOCUS Heraclidi apud Plutarchum de Muſica & Demetrio Phalereo apud Tzetzem prolegom. in Lycophronem *Corcyræus*, Euſtathio ad Odyſſ. γ. p. 126. ad eundem Demetrium provocanti *Lacedæmonius*, quem pluribus celebrat Homerus Odyſſ. θ & Odyſſ. ν. v. 27. ſq. ac nonnulli teſte eodem Euſtathio putarunt notari à Poeta Odyſſ. γ. v. 267. ubi Clytemneſtræ ait adfuiſſe ἀοιδὸν cujus fidei illam Agamemnon commendaverat. Hunc Plutarchus in limine libri de Muſica ex Heraclidis παραγωγῇ μουσικῇ refert carmine deſcripſiſſe Ilii excidium, & Veneris cum Vulcano nuptias: γεγονέναι δὲ καὶ ΔΗΜΟΔΟΚΟΝ κιθαρῳδὸν παλαιὸν μουσικὸν, ὃν πεποιηκέναι Ἰλίου πόρθησιν, καὶ Ἀφροδίτης

δίτης καὶ Φαίαξι νόμον. Mox innuit metro carminis lyrico usum fuisse, non hunc modo, sed & alios, quos ibi commemorat Poetas vetustissimos, & modos Musicos carminibus suis aptasse, atque ita illa ad citharam vel aliud instrumentum musicum decantasse. Sane apud Homerum Odysseæ θ'. in convivio Alcinoi Phæacum Regis hic ipse Demodocus * ad citharam canens inducitur, allato etiam carminis ejus argumento, quod est v. 489. seq. de Ilii excidio, ad quem locum Eustathius p. 324. Σημείωσαι ὅτι καὶ ὅλη ἡ συνοπτικὴ τῆς γραφῆς ἰδέα καὶ τὸ ὡς εἰπεῖν παρεκβολικὸν πρῶτος Ὅμηρος ἐντεῦθεν ὑπέδειξε. ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ μὲν γὰρ πλατεῖαν ἐκθέσθαι δοκεῖ ἀοιδὴν, Ὅμηρος δὲ ὡς ἐν τύπῳ παρεκβολῆς τὴν μακρὰν ῥῆσιν εἰς βραχυτέραν συνελεῖν κ. τ. λ. Hoc Demodoci poema Ἰλίου ἄλωσιν Ulysses in Tyrrhenia ad tibiam cantavit & cantando certans vicit, ut refert Ptolemæus Hephæstionis lib. VII. apud Photium cod. 190. Pro eo quod Plutarchus Veneris & Vulcani nuptias à Demodoco decantatas scripsit, Svidas in voce ἀοιδὸς habet συνουσίαν Veneris & Martis. Ὁ δὲ ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ ἄδει τὴν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως συνουσίαν, ἐξ ἧς τὸ ἡδὺ καὶ τὸ ἀποδέχεσθαι τοὺς τοῦ πάθους, ἀλλ' ἀποτρέπων αὐτοὺς ὧν δεινόμων ὀρέξεων. Rectius utique Svidas, quia respicitur Odyss. θ'. 267. ubi Demodocus incipit canere

ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης
ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι.

Oculis privatum Demodocum memorat Ovidius in Ibin v. 272. Inter Platonis quoque scripta Δημοδόκου memorat Laërtius lib. III. sect. 62. licet dubitatum fuisse an germanus Platonis fœtus sit docet Clemens Alex. 1. Strom. p. 315. ubi obiter emenda locum corruptum ἤδει γὰρ οἶμαι, ὡς ἄρα ἡ δὴ πολυμαθὴς νόον ἔχειν οὐ διδάσκει καθ' Ἡράκλειτον. Dictum Heracliti notum ex Laërtio, Athenæo & Gellii præfatione, in qua postrema præter causam illud sollicitat Johannes Crojus Observatt. in N. T. p. 32.

VII. Fuit etiam *Demodocus*, patria, ut ex Aspasio in Aristotelem constat, *Larius*, cujus in vicinos Milesios hoc dictum affert Aristoteles lib VII. Ethic. ad Nicomachum cap. 8. Μιλήσιοι ἀξύνετοι μὲν οὐκ εἰσὶ, δρῶσι δ' ὁποῖα οἱ ἀξυνέτοι. *Non sunt equidem desipientes Milesii, sed tamen eadem faciunt, quæ desipientes.* Hujus forte an alius librum primum Ἡρακλείας laudat Plutarchus lib. de fluminibus. *Demodocum* quoque Crotoniatam Medicum commemorat Dio Chrysostomus Diss. LXXVII. de invidia p. 652.

* Vide & Aristidem Orat 1. Platonica p. 38. seq.

Digitized by Google

VIII. DICTYS, * è civitate Cnoſſo Cretenſis, ex cujus ſcriptis Joh. Malalas in Chronographia p. 134. narrat ſe hauſiſſe omnia quæ de rebus Græcorum ad Ilium geſtis ipſe Chronico ſuo inſeruerit. Ait autem Dictyn *μετ' ἀληθείας* iſta omnia *ἱστορικῶς*, *ὡς δὲ μετὰ Ἰδομενέως τοῦ στρατάρχου τῶν Δαναῶν τοῦ καπλῆντος εἰς τὸν πόλεμον ἅμα τοῖς ἄλλοις Ἀχαιοῖς, συγγραφεὺς δὲ αὐτοῦ τοῦ Ἰδομενέως ἐτύγχανεν ὁ αὐτὸς Δίκτυς, καὶ ἐμπράκτως ἀκριβῶς τὰ τοῦ πολέμου καὶ συγγραψάμενος ὡς παρὼν ὅτε ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις μετὰ Ἑλλήνων.* Hunc Malalæ locum reſpexit Joh. Tzetza Chiliad. V. Hiſtor. 30. Similibus verbis ex ipſo prope Dictye petitis, (cujus vide lib. I. cap. 13. editionis quæ exſtat Latinæ) Dictyn commendat Cedrenus p. 104. & Idomenei *ἱστορία* fuiſſe refert, additque eum *χαρακτῆρας* ducum ſingulorum temporaque & loca ſingula belli Trojani omniaque obſervatu digna, quæ durante illo acciderunt, diligentiſſime annotaſſe. Characteres iſtos è Dictye petiiſſe ſe non diſſimulat Iſaacius Porphyrogenetus in Characteribus Græcorum ac Trojanorum à Rutgerſio editis, eademque porro de accurata diligentia hujus ſcriptoris teſtatur. Anonymus Rhetor Græcus MS. apud Allatium de Patria Homeri p. 59. Dictyn reprehendit, quod Heroes Palamedem, Ulyſſen, Menelaum & plerosque alios in ſententia adverſus Trojanos ferenda, nec non ad eosdem legatione eloquenter artificioſeque diſſerentes ac oratorio modo concionantes introduxerit. Svidas ait Dictyn ſcripſiſſe ** *ἐφημερίδα*, de rebus ab Homero carmine traditis, opus proſa oratione conſtans libris IX. In vulgatis Svidæ codicibus legitur *τὰ μεθ' Ὅμηρον* quod exponunt *de rebus ab Homero prætermiſſis*, ſed cum Homerum ætate exceſſerit Dictys omnibus fatentibus, vel locum depravatum, vel ita ut dixi exponendum eſſe exiſtimo. Confer quæ de ſimili præpoſitionis *μετὰ* ſignificatione dicimus infra ubi de Syagro agimus. Addit Svidas ut vulgo ejus verba intelliguntur Dictyn ſcripſiſſe *Ἰλιακὰ πρὸς τρωϊκὸν διακόσμου* (ita enim legendum, non *Ἰλιακὰ*, vidit jam Allatius) tum de raptu Helenæ & Menelao & de univerſa Ilii hiſtoria. Iliadem ſcripſiſſe affirmat etiam Joh. Tzetzes in Metaphraſi Homeri quæ verſibus politicis conſcripta exſtat in Bibl. Bodlejana,

* Alius Dictys, Seriphi inſulæ rex, de quo Mythologi & Zenobius in proverb. *αἰδὼς κυνῆ*.

** Meurſius in Bibliotheca Græca legit *ἐφημερίδας*. Sane Syriano in Hermogenem laudatur Dictys *ἐν ταῖς ἐφημερίσι*. Illuſtris Obrechtus Svidæ verba ſic diſtinguit: *ἔγραψεν ἐφημερίδα (ἔστι δὲ τὰ μεθ' Ὅμηρον καταλειφθέντα ἐν βιβλίοις θ' Ἰλιακά) τρωϊκὸν διακόσμου.*

Digitized by Google

jana, & ex qua hos versus produxit clarissimus Dodvvellus lib. de Cyclis Græcorum p. 802.

Εἶτα λοιπόν μοι μεῖ' αὐτὰ μάθοις τὰ Ἕ πολέμ
Κατὰ λεπτὸν τὰ σύμπαντα στενῶς, πεπλατυσμένως,
Οὕτως ὡς ἂν ἀνέγνωκας Ὁμήρου, Στησιχόρου,
Εὐριπίδας, Λυκόφρονας, Κολλιθους τε καὶ Λέσχας
Καὶ Δίκτυν συγγραψάμενον καλῶς περὶ Ἰλιάδα,
Τρυφιοδώρους, Κοίντου. καὶ ἑκατὸν βιβλία,
Οὐκ ἂν λεπτομερέστερον ἅπαντα ἐξηκριβώσω
Καὶ τότε τμήματι βραχεῖ πάντα συγκεκλεισμένα.
Ὅπως πᾶς ὁ βιβλόμενος ἐν πόνῳ βραχυτάτῳ,
Ἀνεγνωκέναι τοῖς πολλοῖς δοκῇ βιβλιοθήκας.

IX. Si hæc omnia conferantur cum sex libris Ephemeridos belli Trojani qui sub Dictyis nomine latine exstant, & de quibus in Bibliotheca latina egi, apparebit, majorem partem idem, ex parte diversum fuisse opus Græcum, quod sub Dictyis nomine legit Joh. Malalas, Cedrenus, Isaacus Porphyrogenetus & alii. Characteres enim istos ducum frustra in editoDictye quæras, præterea quædam aliter in hoc leguntur, quam ex Græco Dictye Malalas & Cedrenus commemorarunt. Quibus addunt viri docti locum Isaacii Tzetzæ ad Lycophronem * p. 11. edit. Potteri, quo Græcus Dictys narrat Oenonem audita morte Paridis βρόχοις ἀπαγχθεῖσαν, sed in edito latino Dictye lib. IV. cap. 21. per mœrorem deficiente animo obstupefacta Oenone concidit. Unde alium à nostro Græcis fuisse suspicati sunt Janus Rutgersius lib. V. c. 20. Variarum Lectionum, Josias Mercerus & Anna Fabri ad Dictyn, & Edmundus Chilmeadus ad Malalam. Vicissim multa conveniunt, ut auctorem latinæ editionis non modo titulum sed & maximam ** partem ὕλης sive materiæ ex Græco petiisse, cæterum solenni multis qui Græca latine tradiderunt libertate quædam in posterioribus maxime libris omisisse, addidisse alia, quædam etiam ad aliorum auctorum sententiam interpolasse mihi persuadeam. Sed & commentum de Dictye sub terra reperto retinuit latinus, quod his verbis commemorat Malalas p. 322. Τῷ ἰγ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοῦ Κλαυδίου Καίσαρος, (Supra p. 168. hic ipse Malala dixerat Dictyn repertum sub Clau-

* In indice auctorum à Tzetza allegatorum qui Potterianæ editioni Lycophronis subjectus est, Dictyos nomen desideratur.

** Hoc multis argumentis nuper perspicue ostendit Clarissimus vir Jacobus Perizonius, cujus dissertationem eruditam de Dictye evolvi cum hæc jam in literas misissem. In hac §. 13. respondet etiam ad argumentum ex loco Tzetzæ petitum.

Claudio Nerone, non ſub Claudio de quo hic jam agit: ſub Claudio habet etiam Suidas, ſed quod de Nerone accipi poteſt, & debet, cujus adoptivum nomen fuit Claudius, at Chronographus MS. apud Allatium p. 59. de patria Homeri, male: *ſub Claudio & Nerone* ἐπὶ κλαυδίᾳ καὶ Νέρωνος) ἐπαθεν ἐκ θεομηνίας ἡ Κρήτη νῆσος πᾶσα. (Mentio illius terræmotus apud Philoſtratum de vita Apollonii lib. IV. c. 11.) Ἐν οἷς χρόνοις ηὑρέθη ἐν τῷ μνήματι τοῦ Δίκτυος ἐν καστιτερίνῳ κιβωτίῳ ἡ ἔκθεσις τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου μὴ ἀληθείας παρ' αὐτοῦ συγγραφεῖσα πᾶσα. Ἔκειτο δὲ προσκέφαλα τοῦ λειψάνου τοῦ Δίκτυος. Καὶ νομίσαντες τὸ αὐτὸ κιβώτιον θησαυρὸν εἶναι, προσήνεγκαν αὐτὸ τῷ βασιλεῖ Κλαυδίῳ, καὶ ἐκέλευσε μὴ τὸ ἀνοῖξαι καὶ γνῶναι τί ὄν, μεταγραφῆναι αὐτὰ καὶ ἐν τῇ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ ἀποτεθῆναι αὐτά.

X. Latinæ Dictyos editioni præmittitur duplex prologus, quorum uterque non ſub Claudio ſed Nerone * hoc accidiſſe teſtatur, priori vero qui ex Græco translatus eſſe videtur imprimis cum Græca iſta narratione convenit, ait enim Dictyn de bello Trojano *ſex volumina* in tilias digeſſiſſe Phœniciis literis, & ætate provectum cum in patriam reverſus eſſet juſſiſſe paulo ante mortem illa ſecum ſepeliri. Repoſita itaque eſſe in ſtannea arcula, & tumulo ejus illata. Sed interjectis temporibus anno tertio decimo Neronis, in Gnoſſo civitate terræ motus factos cum multa tum etiam ſepulchrum Dictyis ita patefeciſſe, ut à tranſeuntibus arcula viſeretur. Hinc paſtores theſaurum ratos aperuiſſe arculam, repertisque incognitis lireris ad dominum ſuum Eupraxidem detuliſſe, hinc perveniſſe ad Rutilium Rufum Cretæ Conſularem, denique ad Neronem, qui in notiorem Græcum transferri ſermonem, ſive literis Græcis transſcribi curaverit, & in Bibliothecam Græcam receperit. In altero autem prologo ſive in Epiſtola ſub *L. Septimii* interpretis latini nomine ad *Q. Aradium Rufinum* qui ſub Conſtantino M. Imp. conſulatum geſſit A.U.C. cIↃ LXVIII. *decem volumina* à Dictye compoſita eſſe dicuntur, quod propius accedit ad locum Suidæ quo Ephemeridem Dictyos *novem libris* conſtitiſſe teſtatur. *Nobis cum in manus forte libelli veniſſent, avidos veræ hiſtoriæ cupido inceſſit ea uti erant latine differere, non magis confiſi ingenio, quam ut otioſi animi deſidiam diſcuteremus. Itaque priorum quinque voluminum quæ bello contracta geſtaque ſunt, eundem numerum ſervavimus. Reſidua quinque de reditu Græcorum*

* Scripſit & Nero *Troica* laudata Servio, & Dioni memorata in extremo libri LXII. Veterique Scholiaſtæ Perſii Sat. I. v. 122. Tum Iliacis rebus maxime delectatus eſt, etiam in Urbis Romæ incendio gaudens Trojanam ſe ἄλωσιν videre. Ut omittam quod tener adhuc nec dum matura pueritia Circenſibus ludis Trojam conſtantiſſime favorabiliterque luſit teſte Svetonio. Videtur itaque hoc opus ſub Dictyos nomine effictum ab aliquo gratiam Neronis captante.

corum in unum redegimus atque ad te miſimus. Tu Ruſine mi, ut par eſt fave cœptis. Deinde diſerte docet non lingua Phœnicia Dictyn ſcripſiſſe, ſed oratione Græca, uſum tamen fuiſſe literis Punicis ſive Phœniciis, quæ tum Cadmo & Agenore autoribus per Græciam frequentabantur. Conf. lib. 5. c. ult. Itaque *Praxin* (ſic enim vocat Dominum loci, quem alter prologus *Euprexidem*) commutaſſe literis Atticis, Neronique obtuliſſe & plurima dona ab eo retuliſſe. Porro auctor eſt, libros Dictyos ex philyra repertos in ejus ſepulchro, non per terræ motum, ſed per vetuſtatem collapſo.

XI. Quod tota hæc narratio exiguam fidem mereatur, vel narrantium pugna & varietas demonſtrat, ut omittam ſolenne eſſe fraudum hujusmodi architectis librosè terra erutos proferre & mirandam illorum antiquitatem jactare, ut apparet exemplo Epiſtolarum Martialis Lemovicenſis, tum altero recentiore Antiquitatum Hetruſcarum ab Allatio aliisque exploſarum. Deinde nullus afferri poteſt auctor ejus ætatis fide dignus, qui vere ſub Nerone hoc accidiſſe referat, vel qui philyras ipſas inſpexerit & de antiquitate illarum teſtari potuerit. Nemo itaque ſibi facile perſuadebit Dictyn aliquem Cretenſem Trojano bello interfuiſſe idque Græca proſa deſcripſſe, Vel librum Græcis quibusdam ſub Dictyos nomine lectum fuiſſe tantæ antiquitatis, ut ex eo profecerit Homerus, quam in ſententiam Guilielmus Xylander in quodam Cedreni codice hoc reperit ſcholion: Δίκτυς ἐξ οὗ Ὅμηρος ἀφορμὴν εἰλήφως τὴν Ἰλιάδα συντάξειν μῦ ἱϑ ἔτη ἁλώσεως Τροίας, cui ſuccinens Joh. Tzetzes Chiliad. V. hiſtor. 30.

— — — καὶ ΔΙΚΤΥΝ ἣ τ κρῆτα
Ἰδομενέι ἕπεσθαι καὶ τὰ δ μάχης χεάψαι
Ἐξ ὧν ὡς ἔφατο ὕστερον ΟΜΗΡΟΝ μεταφρασαι.

Potius perſuadebimus nobis hunc PſeudoDictyn ex Homero ſua incruſtaſſe. Exiguam quoque illius apud Criticos fuiſſe auctoritatem vel ex eo quis conjecturam capiat, quod Euſtathius in vaſtis ſuis ad Homerum commentariis ne ſemel quidem teſtimonio ejus utitur.

XII. Porro, licet aliud videtur viris quibusdam eruditiſſimis, Scioppio, Voſſio, Mercero qui hunc quem habemus Dictyn latinè primitus ſcriptum opinantur: ſine dubio tamen recentior eſt Græco, quin ex Græco etiam translatum ſe non modo profitetur,

Digitized by Google

Sed & phrasi ipsa passim prodit, * sæpiusque ad verbum reddit quæ Græce ex Dictye veteres quidam nobis servarunt. Neque ullo pacto verisimilis est sententia Casparis Barthii, cui lib. LVII. cap 20. Adversariorum, videntur Græculi potius illum è Latino in suam linguam transduxisse. Cum vero à viris doctis Josia Mercero, G. J. Vossio, Olao Borrichio, Joh. Frid. Gronovio cap. 25. Observatt. Ecclesiast. aliisque referatur noster ad ætatem Constantini Imp. vel Diocletiani certe; (Casp. Scioppium enim, qui in paradoxis literariis Epist. 5. Velleji, Valerii Maximi & Curtii ætate ab aliquo elegantis ingenii & judicii homine animi gratia & exercitationis scriptum existimat, pauci audiendum putant) necesse est Græcum saltim illo ævo juniorem haud exstitisse, sed quod Jos. Scaligero etiam visum & in Darete supra à me notatum est, Eusebii jam ætate lectum tractatumque, atque fortassis ut præstantissimus vir Jacobus Perizonius in dissertatione de Dictye Cretensi §. 29. suspicatur, in Neronis Imp. gratiam à Praxi sive Eupraxide quodam Dictyos nomine confictum.

XIII. Quandoquidem vero Constantinus Lascaris jam ante trecentos annos negavit Dictyn apud Græcos amplius reperiri, & ab eo tempore nemo fuit qui eum vidisse se narraverit, non magna spes esse videtur illum quandoque in lucem venturum, etsi illam præ se ferat Allatius, Græcus & ipse doctissimus pag. 60. lib. de patria Homeri. De editionibus Latini Dictyos nihil addo iis quæ in Bibliotheca Latina pridem notavi, nisi quod in editione Amstelodamensi notarum Ulrici Obrechti p. 24. male excusum est primam ἔκδοσιν Mediolanensem prodiisse A. C. 1627. Nam Obrechtus ut ex Argentoratensi ejus notarum editione paret, scripserat A C. MCDLXXVII. hoc est 1477. pro quo typographus legit MDCXXVII.

* Hoc argumentis non inficiandis demonstravit Clarissimus Perizonius. Cæterum nescio sitne verisimilis altera viri docti conjectura, quâ §. 36. suspicatur Septimium illum odio Christianæ religionis, ut haberet quæ Historiæ sacræ opponeret. Latinam Dictyos versionem adornasse. Sane nullus facile erit qui lecto fabulosissimo opere vel pejus de Christianismo sentiat, vel magis faveat gentium Diis.

CAPUT

Digitized by Google

CAPUT VI.

Drymon diversus à Dromone Comico. Susarion Comœdiæ repertor Homero junior. 1 *De Epimenide Cretensi, qui à Tatiano male scriptoribus ante Homericis accensetur.* 2. *Catalogus scriptorum Epimenidi à veteribus tributorum, cum variis observationibus. Quæ carmine edidit.* 3. *Quæ prosa.* 4. *Ἐπιμενίδειον δέρμα.* 5. *Euclus scriptor χρησμῶν.* 6. *Eumolpus.* 7. *Hanno, Peripli auctor.* 8. *Alii Hannones.* 9. *Græca peripli versio, ætas, auctoritas & fides.* 10. *Mos Græcorum nomina Phœnicia & alia Orientalia Græco sermone interpretantium.* 11. *Utrum Epitome tantum peripli Hannonis ad nos pervenerit, vel alius quam viderunt Mela & Plinius* 12. *Peripli Hannonis interpretes & editiones.* 13. *Helena.* 14. *Hellen.* 15. *Hercules.* 16.

I.

DRYMON inter scriptores qui ante Homerum aliquid composuerint ponitur à Tatiano f. 173. etiam apud Eusebium qui Tatiani locum repetit lib. X. præparat. p. 495. legitur Δρύμων. Unde minus probanda conjectura Wilhelmi Worthi, qui apud Tatianum Δρόμωνος rescribit. Sane Dromonem cujus psaltriam laudat Athenæus, constat fuisse Comicum longe juniorem, quem Homero ut præponeret ætate, non facile potuit Tatiano in mentem venire, cum Homero junior sit ipse Susario * Icariensis, Comediæ repertor, de quo videndus Johannes Pearsonius in vindiciis Ignatii part. 2. cap. 1. Richardus Bentlejus in dissertatione de Epistolis Phalaridis Anglicè edita p. 202. sq. & Humfredus Prideaux ad Epochas marmoreas p. 207. Fuit & antiquissimus quidam scriptor ** *Dromocrides*, cujus Theogoniam laudat Fulgentius lib. II. Mytholog. capite de Ixione, sed non ausim ejus nomen apud Tatianum pro Drymone reponere, præcipue cum *Democritum* ex antiquo

* Perperam *Sisario* excusum in Meursii Bibliotheca Attica p. 1606.

** Eidem Meursio p. 1491. vocatur *Dromoclides*, qui memoriæ lapsu Hygino tribuit verba quæ apud Fulgentium exstant. Mausfaco ad Plutarchum de fluminibus *Dromocides*. Mentio *Dromoclidæ* cujusdam Rhetoris, sed qui nihil cum altero commune habet, apud Plutarchum in præceptis gerendæ Reip. & in Demetrii Macedoniæ Regis vita.

Digitized by Google

tiquo Mythologo inedito reſcribat Cornelius Tollius p. 142. ad Palæphatum.

II. EPIMENIDES è Cnoſſo, vel Gortyna, vel ut Plutarchus in Solone, ex Phæſto civitate, Cres ſive Cretenſis, inclytus fatiloquus, & quorundam judicio, (ut eſt apud Plutarchum, Laërtium, Clementem Alex. & Cyrillum) ſeptem ſapientibus annumeratus, ponitur & ipſe à Tatiano inter illos ſcriptores, qui Homerum ætate præceſſerunt, ſed perperam utique, cum Pythagoræ Magiſtrum fuiſſe narret Apulejus in floridis, Athenasque Cylonio ſcelere purgarit circa Olympiadem XLIV. ut Svidas, vel XLV. ut Euſebius, vel XLVI. aut XLVII, ut quidam Laërtii codices. Olympiadis XLVI. anno 3. Solonem juvit in condendis legibus, ut omittam quod Porphyrio p. 19. teſte, Epimenides Pythagoram audivit, & quidem ſenem juvenis, ſi credimus Jamblicho c. 23. de vita Pythag. quem vide etiam c. 32. Ne plura de Epimenide in præſenti dicam, faciunt qui de illo diligenter egerunt viri docti ad Laërtium in vita Epimenidis, Andreas Schottus ad Proverbia p. 251. & 314. Johannes Marshamus in Canone Chronico Sec. XVIII. p. 642. ſeq. Johannes Meurſius in Creta, lib. IV. cap. II. tum Hugo Grotius & Georgius Calixtus in Epiſtolam Pauli ad Titum I. 12. ad quem locum itidem nonnulla annotavi lib. II. cap. 7. Obſervationum ſacrarum. Omitto ut ſatis notos Gyraldum dialogo 2. de poëtis & Voſſium lib. IV. de Hiſtoricis Græcis cap. I.

III. Scripta ejus hæc à veteribus memorantur:

1. Κρητῶν καὶ Κορυβάντων γένεσις καὶ * Θεογονία. Verſus 5000. Hoc poëma Laërtio memoratum non videtur aliud fuiſſe à Telchiniaca hiſtoria cujus ſcriptorem Epimenidem quibusdam haberi, ab aliis Teleclidem, auctor Athenæus lib. VII. Telchines enim à Curetibus & Corybantibus parum diverſi. Vide Strabonem lib. X. p. 466. Hoc opus Θεογονίας, cujus reſpectu perinde ut Orpheus, Theologus dicitur Epimenides à Diodoro Siculo & aliis, puto in animo habuiſſe ſcholiaſtem Apollonii, quoties Epimenidem laudat. Ex eodem forte petiti ſunt tres verſus quos profert Ælianus lib. VII. hiſt. animal. cap. 7. & quæ de Styge Pauſanias in Arcadicis p. 635. Quibus Meurſius addit, quæ de Pane & Arcade Jovis ac Calliſtus filiis à Scholiaſte Theocriti ad Idyll. I. Quæ de Saturni filiabus Eumenidibus à Scholiaſte Sophoclis ad Oedipum Colonenſem & quæ de Capricorno afferuntur à Germanici interprete p. 125. Epimenidem

* Meurſius in Creta p. 240. tanquam duo diverſa poëmata accipit Theogoniam & Curetum ac Corybantum generationem. Sed quia Laërtius verſuum numerum computans illa conjungit & pro uno habet, ejus ſententiam ſequi malui.

Digitized by Google

nidem ipſum *νίον Κόρητα* ſive Jove genitum appellatum refert Plutarchus.

2. Argonautica ſive *Ἀργῦς ναυπηγία καὶ Ἰάσονος εἰς Κόλχους ἀποπλους* verſus 6500. Videntur reſpici à Scholiaſte Pindari ad Olymp. I. Antiſtroph. 3. ubi laudat Epimenidem Apollonium & Heſiodum.

3. *Περὶ Μίνω καὶ Ραδάμανθος* verſus 3000.

4. *Περὶ χρησμῶν*, ex quo libro petitus verſus Epimenidis Cretenſium Prophetæ à Paulo Apoſtolo allegatus, ſi credimus Hieronymo, Socrati Scholaſtico & Nicephoro. Forte hoc opus reſpexit Svidas cum *ἄλλα αἰνιγματώδη* Epimenidis ſcripta memorat.

5. *Μυσήρια* quorum apud Svidam mentio.

6. *Καθαρμοὶ*, *Carmina luſtralia* ſive *piacularia* quorum * recitatione homines, domos, urbes expiabant. (Ita enim pro *καθαρὰ* legendum apud eundem Svidam, ut recte primus monuit Wolfius.) *Καθαρμοὺς* Epimenidis *δι' ἐπῶν* memorat etiam Euſtathius ad Dionyſium Periegetem & ad Iliados *β'*. Cæterum non Athenas tantum à ſcelere Cylonio expiaverat, de qua luſtratione circa Olympiadem XLIV. facta meminit Plato primo, & Cicero ſecundo de legibus, aliique apud Joh. Meurſium in Solone cap. 9. Sed & alias urbes, ut refert Pauſanias in Atticis p. 35. Unde *καθαρτὴς* cognominatus eſt teſte Porphyrio in vita Pythag. p. 19. & Jamblicho c. 28. ejusque *θυσίαις* bellum Perſicum per idoneum tempus dilatum fuit ut legas apud Clementem Alex. lib. VI. Strom. p. 613. Ammianus quoque lib. XXVIII. cap. 4. ubi Romæ mores corruptiſſimos eſſe queritur, ita perditos eſſe ait, *ut nec Epimenides ille Cretenſis, ſi fabularum ritu ab inferis excitatus rediſſet ad noſtra, ſolus purgare ſufficeret Romam, tanta plerosque labes inſanabilium flagitiorum oppreſſit.* Inde & anſam ſumſit Johannes Lomeierus eruditum quod de luſtrationibus veterum in lucem edidit Syntagma, in altera editione, *Epimenidis* titulo inſcribendi. Ritus in luſtratione ab Epimenide obſervatos cum ritibus Judæorum in magno expiationis die receptis confert Humfredus Prideaux ad Epochas marmoreas p. 109.

IV. Etiam proſâ ſcripſit Epimenides teſte Laërtio, librum *περὶ θυσιῶν* & alium *περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ πολιτείας*. Itemq; Epiſtolam ad Solonem de eodem argumento ſive de Rep. quam apud Cretenſes Minos condidit, etſi hanc propter Atticum idque recens dicendi genus ſuppoſititiam eſſe putavit Demetrius Magnes lib. de homonymis. Epimenidem Theologum ſe in quibusdam ubi de rebus Cretenſium agit ſequi,

* Vide Clariſſ. Baylii Dictionarium Hiſtorico Crit. in *Epicuro* notâ B.

in aliis Doſiadem in aliis Soſicratem, & Laoſthenidem, teſtatur Diodorus Siculus lib. V. Ab Eratoſthene quoq; in Catalteriſmis c. 27. laudatur Epimenides ὁ τὰ Κρητικὰ ἱερῶν. Aliam Epiſtolam Epimenidis ad Solonem ſervavit idem Laërtius lib. I. Sect. 113. Sane Solone familiariter uſum, multaque ei clam præſtruxiſſe & viam præmuniiſſe ad leges conſcribendas auctor Plutarchus in Solonis vita.

V. Heſychius Illuſtris refert Epimenidis mortui cutem χαλκαῖς κατάσκεπτον repertam perhiberi. Idem legas apud Svidam, qui memorat proverbium Ἐπιμενίδειον δέρμα, quod non ipſe tantum ſed & Diogenianus, appendix Vaticana & Apoſtolius exponunt ἐπὶ τῶν ἀποθέτων, Erasmus de rebus repoſitis & miraculi loco habitis, Lacedæmonios enim admonitos oraculo, pellem ejus religioſe aſſervaſſe. Inter inventa Epimenidis fuit & boves aratro jungere, ut notat Heſychius Alexandrinus in Βαζύγης. Auſonius Epiſt. 23. ad Paulinum:

Triptolemon olim ſive Epimenidem vocant
Aut Bulianum Buzygen
Tuo locabo poſtferendos nomini.

Ἐπιμενίδειον ſcillam, qua herba in luſtrationibus Epimenides uſus fuit, commendat Theophraſtus lib. VII. hiſt. plantar. c. 11. Pythagoram quoque ſcillâ uſum teſtatur Porphyrius in hujus vita p. 23. Epimenideos præterea trochiscos ſive paſtillos, in obſidionibus deficiente annona oportune adhibitos, præter Heronem lib. de machinis bellicis memorat Michaël Pſellus libro inedito περὶ παραδόξων ἀκουσμάτων.

VI. EUCLOUS Cyprius in Tatiani codicibus perperam Εὐμικλῆς, ubi ſcriptoribus qui ante Homerum floruere annumeratur, Euſebio & Pauſaniæ Εὔκλοος Svidæ quoq; in ᾰ qui Εὔκλειν χρησμολόγον vocat. Ejus χρησμὸς legiſſe ſe teſtatur Pauſanias in Phocicis p. 828. eorumq; iterum meminit p. 832. & p. 858. ubi vaticinium ejus profert de Homero, ſex verſibus conſtans. Gyraldus huic tribuit Cypria carmina de quibus dicturus infra ſum inter ſcripta quæ ad Homerum olim velut autorem relata accepimꝰ.

VII. EUMOLPUS filius Muſæi, Orphei diſcipuli. Svidæ dicitur ἐποποιὸς τὰ περὶ Ὁμήρου, qui & ſcripta ejus commemorat, πλεταὶς * Δήμητρος καὶ τῷ τῶν μυστηρίων διδόσιν τῷ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ γνωμιδίῳ ἔπη τὰ πάντα τρισχίλια. Ex Eumolpi Βακχικοῖς ἔπεσι verſum Hexametrum producit Diodorus Siculus lib. I. p. 11. Diverſa hæc fuerunt carmi-

* Has alii tribuerunt Eumolpo cuidam antiquiori (tres enim fuiſſe jam notavit Scaliger ad Euſeb. p. 39.) Vide Scholiaſtem Sophoclis ad Oedipum Colonenſem v. 1046.

à carminibus Muſæi Eumolpiis, de quibus infra agimus. Addit Svidas Eumolpum proſa etiam ſcripſiſſe librum unum in quo tractaverit χηροσκοπικά. Ita enim accipienda ejus verba, ut probe vidit Hieron. Wolfius, quæ perperam poſtea eſt interpretatus Æmilius Portus. Hujus Eumolpi nomen ſupplendum ſuſpicabatur Joh. Seldenus in marmore Arundeliano, ubi Proſerpinæ raptus & Cereris errores carmine deſcripti memorantur, Jacobus vero Palmerius in Exercitationibus ad ſcriptores Græcos p. 690. de Pamphi ſive Pamphoi nomine ibi inſerendo jubet cogitare. Qua de re, utpote parum mihi certa lectoris eſto arbitrium.

VIII. Video hoc loco agendum mihi etiam eſſe de Punico ſcriptore HANNONE (Græci Ἄννωνα dicunt) Duce Carthaginienſi, & peripli auctore, quem Iſaacus Voſſius in præf. ad Scylacem non Scylace tantum ſed & Herodoto antiquiorem eſſe affirmat, idque ſe alibi oſtenſurum pollicetur, approbante hanc ejus ſententiam Bocharto lib. I. Chanaan cap. 37. & Rev. Thoma Ittigio lib. de montium incendiis p. 124. Quin idem Voſſius in variis Obſervationibus capite II. ubi de magnitudine Carthaginis agit p. 52. longe altius progreditur, & Hannonis expeditionem integro ſeculo bellum Iliacum præceſſiſſe contendit. Dixerat Plinius lib. II. cap. 67. Hannonem *Carthaginis potentia florente* ſive ut lib. V. cap. 1, ait *Punicis rebus florentiſſimis* circumvectum à Gadibus ad finem Arabiæ, navigationem eam prodidiſſe ſcripto: *Si quis autem ſcire velit*, inquit Voſſius, *quo maxime tempore floruerit Carthago, auſim affirmare tempus id vel ipſum quoque bellum præceſſiſſe Trojanum. Didonem condidiſſe Carthaginem eadem ratione, qua Auguſtus Romam, Conſtantinus Byzantium & alii alias condiderunt urbes* (non ut primi auctores ſed reſtauratores) *libenter credo. Sed & verum forſan, quod ſcribit Appianus* (in limine libri de bello Punico.) *quinquaginta ante bellum Iliacum annis à Tyriis fuiſſe conditam. Nempe urbes condi dicuntur cum novis augentur colonis. Verùm multò antiquiorem eſſe Carthaginem ex Hannonis confici poteſt periplo ſeu navigatione extra columnas Herculis. Supereſt etiamnum peripli hujus compendium, multo enim auctius olim fuiſſe, exinde colligas, quod complura legas ex illo deſumta, quæ tamen hoc tempore in illo non invenias. Quanta fuerit jam illo tempore Carthago, ex eo cognoſcas, quod poſt conditas trecentas in litore Libyco urbes, redundante nihilominus hominum multitudine, cum ſexaginta penteconterorum Hannonem miſerint claſſe, inſtructa commeatu & triginta colonorum millibus, ad explorandos extra columnas Herculis Libyæ tractus & condendas in illo quod Oceani litore colonias. Hanc navigationē factam fuiſſe cenſet Strabo* (lib. I. p. 47.)

paulo

paulo poſt bellum Iliacum. Sed vero rectius dixerimus integro mininum ſeculo antiquiorem hoc bello fuiſſe iſtam Hannonis expeditionem. Cum enim non ex nihilo oriantur fabulæ, unde demum tres Gorgones, niſi ex tribus Hannonis Gorgidibus, adſentiente etiam Palephato (cap. 32.) Unde Amalthea ſeu Hesperidum cornu, niſi ex ejusdem nominis promontorio apud Hannonem? Sed & poma aurea quæ ex Hesperidum hortis ad Oceanum ſitis decerpſiſſe dicitur Hercules, quis in Europam potuit adducere niſi Hanno, qui primus iſta oceani litora adiit, & ex promontorio Soloëntis, nunc capite Viridi, & ex Θεῶν ochemate, nunc Sierra Liona dicto, ubi copioſiſſime proveniunt, primus iſthac poma Europæ intulit? Valent hæc argumenta unde certo conficere poſſimus Hannonem præceſſiſſe aut ſaltem æqualem fuiſſe temporibus Herculis & Perſei. In eandem ſententiam disputat vir doctus ad Melæ lib. III. cap. 9. & non modo Xenophontem Lampſacenum, quod Solino accredere nolebat Salmaſius in Exercitatt. Plinianis p. 1297. ſed & ipſum Homerum & Heſiodum contendit juniorem eſſe quam periplum Hannonis. Admodum levia autem ſunt argumenta, quibus paradoxum hoc ſuperſtruxit, ut oſtenſum Henrico Dodvvello in diſſertatione de ætate peripli Hannonis, quæ præfixa eſt tomo primo Geographorum Græcorum minorum Johannis Hudſoni viri Clariſſimi. Imprimis perſpicue Iſaaci Voſſii ſententiæ adverſatur quod Plinius lib. II. cap. 67. non modo *potentia Carthaginis florente* (atque ita quidem florente ut hujus rei notitia etiam ad Romanos & Plinium pervenire potuerit) Hannonem à Carthaginienſibus miſſum à ſuis narrat, ſed & addit eodem tempore ad extera Europæ miſſum *Himilconem*, quem & ipſum iter ſuum ſcripto expoſuiſſe conſtat ex Plinio, (qui Himilconem refert inter eos, ex quibus profecerit lib. V.) & Avieno in ora maritima v. 117. & 412. Atqui duo ſimul duces Carthaginienſium Hanno & Himilco memorantur à Diodoro Siculo lib. XX. cap. 61. qui Agathocli Africam ſollicitanti reſtiterunt Olymp. CXVIII. Hos ante res adverſus Agathoclem in feliciter geſtas à Carthaginienſibus in diverſas partes emiſſos fuiſſe veriſimillimum videtur. Neque ad alium Hannonem periplum retulit magni judicii vir Voſſius Iſaaci pater libro IV. de Hiſtoricis Græcis p. 513.

IX. Fuere ante hunc quidem alii etiam * Hannones & Himilcones quoque Carthagine, nam Hamilcar reliquit tres filios Himilconem, Hannonem, Giſconem: ſed Himilco iſte peſtilentis ſideris vi exercitû amiſſo ſibi ipſi mortem conſcivit Olymp. CXVI. Anno 2. ut narrant Diodorus lib. XIV. & Juſtinus lib. XIX. Hanno ob affectatam tyranni-

* Hanno antiquiſſimus, ad quem Anacharſidis Scythæ (qui Crœſi ætate vixit) Epiſtolam refert Cicero 5. Tuſc. quæſt.

Digitized by Google

rannidem cum filiis cognatisque omnibus etiam innoxiis ſupplicio traditus teſte Juſtino lib. XXI. cap. 4. Huic Hannoni potius tribuerim quod narrat Ælianus lib. XIV. Variar. Hiſt. cap. 30. avium hoc edoctarum voce Deum prædicari ſe curaſſe, & quod Plinius lib. VIII. cap. 16. Plutarchus in præceptis politicis & idem Ælianus lib. V. Hiſt. animal. cap. 39. eum leones manu tractaſſe & manſvefeciſſe. Hunc etiam deſignari putem ab Ariſtotele lib. V. Politic. cap. 7. Fuere & juniores quidam Hannonis nomine duces Carthaginienſes, ut quem ab Annibale in Hiſpania relictum refert Livius lib. XXI. itemque alius quem juvenem interfectum narrat lib. XXIX. Sed neque Collega illis Himilco neque res Carthaginis adhuc florentiſſimæ, ſed bellis Punicis Romanorum jam attritæ & labefactari cœptæ.

X. Itaque ad illum quem dixi Agathoclis adverſarium referre non dubito brevem quem habemus periplum Græce, ex Punico Hannonis, verſum hoc titulo: Ἄννωνος καρχηδονίων βασιλέως περίπλους τῆς ὑπὲρ τὰς Ἡρακλέους στήλας Λιβυκῶν τε γῆς μερῶν ὃν καὶ ἀνέθηκεν ἐν τῷ τοῦ Κρόνου πεδίῳ, δηλοῦντα τάδε. *Regem Panorum* vocat etiam Solinus, etſi proprie non fuerit Rex, ſed in libera Rep. Dux atque Imperator exercitus ſive claſſis. Græcam verſionem oportet concinnatam eſſe Hannone etiam ſuperſtite, vel ſtatim poſt ejus mortem, quia ex illo quædam affert autor libri περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων, qui etſi non eſt Ariſtoteles Stagirita, tamen ita antiquus eſt, ut ab Antigono Caryſtio qui ſub Ptolemæo Philadelpho ſcripſit allegari potuerit. Meminerunt ejusdem peripli Marcianus Heracleota, Plinius lib. VI. c. 31. aliique complures. Scylax quoque Caryandenſis, ſed quem non Darii Nothi, verum Polybii æqualem eſſe demonſtravit Dodvvellus, urbium ab auctore hujus peripli Hannone conditarum meminit. Sed quidam veteres parum fidei videntur tribuiſſe univerſæ Hannonis διηγήσει ſive ut Mela appellat *memoriæ*. Nam apud Athenæum lib. III. Dipnoſ. cap. 7. proverbii inſtar affertur, ex Comico forte aliquo depromtum, quod integrum ita ſe habuiſſe ſuſpicatur Caſaubonus:

Εἰ μὴ 'λα τούτων ἰσορεῖς, χαιρέτω
Λιβυκαῖσι βίβλοις πᾶσί τ' Ἄννωνος πλαίαις.

Neque tamen ex ipſa voce πλαίης colligerem cum Clariſſimo Dodvvello plane fictitiam fuiſſe habitam, fabuloſarum veterum navigationum exemplo, Hannonis expeditionem. Non ignoravit Vir doctus quodcunque iter Poëtis vocari πλάνης, & vere πλάνη erat Hannonis expeditio, cum ad quæ loca & quousque tenderet ignoraret. Quod

vero ad rem ipſam attinet, uſus ipſe multis exemplis docuit, dum pauca niſi quæ ipſi vidimus pro veris habemus, multa velut fabuloſa in ſcriptoribus antiquis Herodoto, Plinio aliisque rejecta fuiſſe, quæ ſunt veriſſima. Itaque hac in parte ſubſcribo Iſaaci Voſſii ſententiæ, qui in notis ad Melam p.302. *Nam quod Ariſtides* (orat. Sicula I.) *& alii nonnulli è veteribus* (Plinius lib.V. cap.1. Athenæus &c.) *& multi è recentibus fabuloſam exiſtimant hanc Hannonis narrationem, in eo quam eos fefellerit ratio fuſius ad ipſum Hannonem oſtendemus.* Longe minus ſuſpicionem ſuam ſolidis argumentis firmavit Dodvvellus, cum Hannonis periplum à Græco quodam confictum & Hannoni ſuppoſitum arbitratur. Quæſo enim in quem finem Græcus tam ſimplicem & Carthaginienſibus glorioſam narrationem fuiſſet commentus.

XI. Quod vero Græca urbium nomina objicit vir doctiſſimus, nihil moror. Nam multi jam obſervarunt nomina barbara à Græcis, cum ſua rem lingua narrant, ſæpiſſime non modo in Græcam flecti terminationem, auribusque græcis accommodari, ſed & pro iis Græca idem ſignificantia ſubſtitui. Vide Grotium ad Geneſ. XI. 1. Huetium demonſtrat. Evangel. p.287. 288. edit. Lipſienſis, Petrum Petitum de Amazonibus cap. 41. Johannem Clericum Indice ad Philoſophiam Stanlei orientalem, vocabulo *Hecate.* Sic Ammianus Marcellinus lib.XXII.cap.18. ubi memorat ſeptem oſtia Danubii, quæ per Scythium latus erumpunt in mare, non Scythica nomina affert, ſed ait ſe illa narrare *ut interpretata ſunt vocabula Græco ſermone.* Vir ſummus Bochartus qui nomina apud Hannonem obvia ex Phœnicio idiomate illuſtrat lib.I. Chanaan cap.37. non hoc tantum capite, ſed & alibi in doctiſſimo ſuo opere literas nominum Græcorum non raro confert cum literis nominum Phœniciorum, cum forte nihil habent cum Phœnicia lingua commercii, niſi quod ex illa ſint in linguam Græcam translata. Itaque potius erant quærendæ voces Phœniciæ ejusdem ſignificationis quàm earundem literarum.

XII. Sed ut de Hannone dicere pergamus, Iſ. Voſſius p. 52. Obſervatt. Var. compendium tantum peripli ejus ſupereſſe affirmat, *multò enim auctius olim fuiſſe, exinde colligas, quod complura legas ex illo deſumta, quæ tamen hoc tempore in illo non invenias.* Quænam vero ſint illa complura, non addit. Neque illa usquam exſtare puto: nam quod Mela quædam profert, quæ in Hannone non leguntur, Voſſius ipſe in notis p.305. obſervat eum *non unum ſequi Hannonem, ſed illos quoque Græcos qui Hannonis periplum* (non ſingillatim interpolando & interpolatum edendo, ſed

ſed ejus narrationibus alia in ſuis ſcriptis adjungendo) *variis inquinarunt fabellis.* De cætero fateor nullum me Epitomes in illa tametſi brevi Hannonis narratione veſtigium deprehendere, quam in templo Saturni, tabula, ut conjicio ſuſpenſam non nimis prolixam eſſe oportuit. Plinio non inſpectum eſſe Hannonis Periplum conjiciio ex his ejus verbis lib. V. cap. 1. *Fuere & Hannonis Carthaginienſium Ducis commentarii, Punicis rebus florentiſſimis explorare ambitum Africæ juſſi, quem ſecuti plerique è Græcis noſtrisque & alia quidem fabuloſa & urbes multas ab eo conditas ibi prodidere, quarum nec memoria ulla nec veſtigium extat.* Quæcunque igitur alibi ex Hannone profert Plinius, non ex ipſo Hannone ſed ex Xenophonte Lampſaceno vel aliis Græcis Romanisque ſcriptoribus hauſit, uti Solinus è Plinio. Conſtat tamen ex eodem Plinii loco, tum è Mela, falli Salmaſium cum p. 1242. Exercitatt. Plin. ſcriptum Hannonis veteribus non innotuiſſe putat. Neque tamen eo in loco Salmaſius affirmat etiam ſuo tempore Hannonis periplum in lucem nondum prodiiſſe nec innotuiſſe, ut ipſi tribuunt Voſſius ad Melam p. 302. & Harduinus ad ſcriptores à Plinio laudatos. Sane quidem ejusmodi periplus Hannonis, quo navigatio à Gadibus ad finem Arabiæ deſcribatur, ut ait Plinius lib. II. c. 67. hodie non extat, nam quem habemus is longe citra extremum Africæ promontorium conſiſtit. Scribit tamen Martianus quoque Capella lib. VI. p. 201. ſed Plinii haud dubie veſtigia ſecutus, Hannonem dum Punicum floreret Imperium, Mauritaniæ circuitu, ac dehinc Meridiani flexus excurſu in Arabiæ terminos prolixa admodum navigatione perveniſſe. Quid itaque? *an eandem iteravit navigationem Hanno, & alio prodidit ſcripto, quod Plinii ævo exſtiterit? An temere id effudit Plinius?* Ex his duabus quæſtionibus ab Huetio de navigat. Salomonis c. 4. propoſitis non dubitem poſteriorem affirmare, cum Hannonis ipſius commentarios à Plinio nullos inſpectos jam oſtenderim.

XIII. Qui vero exſtat Hannonis periplus, eum primus *Græce* vulgavit Sigismundus Gelenius vir multis aliis nominibus de bonis literis optime meritus, Baſileæ 1533. 4. ex officina Frobeniana, cum periplis Arriani, Plutarcho de fluviis & montibus, & Epitome Strabonis. *Latinè* vertit & ſcholiis illuſtravit Conradus Gesnerus, ediditque cum Johannis Leonis libris IX. deſcriptionis Africæ, Tiguri 1559. 8vo. Adſpexit & lucem Johannis Henrici Bœcleri auſpiciis, cum verſione & animadverſionibus Johannis Jacobi Mulleri, Argent. 1661 4to & inter ejus diſſertationes Academicas ſemel, iterumque nuper recuſas, in 8vo. Hinc Græce & Latine, adjectis Bocharti è Geogra-

phia ſacra depromtis animadverſionibus recudi fecit Abraham Berkelius una cum Stephani Byzantini fragmento de Dodone Lugd Batav. 1674. 12mo. Denique inter Geographos Græcos minores primo loco comparere juſſit, ac præter Gesneri & Bocharti obſervationes, ſuas etiam notas adjunxit & Henr. Dodvvelli eruditam de ætate Hannonis peripli exercitationem præfixit Johannes Hudſonus, clariſſimus hodie theſauri librarii Bodlejani præfectus, Oxonii 1698. 8vo. Sane neuter ex viris hiſce præſtantiſſimis promeruerat, ut tam abſurde acciperentur à Jacobo Gronovio in Appendice ad Geographica antiqua. At enim, qui tam indigno viris doctis modo agere ſolet, ſperatque ſe ex aliorum ignominiâ egregiam laudem & ſpolia ampla reportaturum, is non videt fortaſſe, omnium ſe bonorum judicio longe atrocius in ſuam ipſius famam quam in aliorum quos petit graſſari & invehi. Neſcio an addere hoc loco debeam quod Chriſtophorus Hendreich in libro de Rep. Carthaginenſi p. 287. pollicitus eſt ſe de Coloniis Carthaginenſium tum aliis, tum Americanis & Hannonis periplo pluribus acturum in Analectis ad illum librum. Fortaſſis impatientius fert res literaria quod Iſaaci Voſſii & Lucæ Holſtenii notæ una cum viris illis veteris Geographiæ peritiſſimis interciderunt. Utrumque horum novam Hannonis editionem molitos eſſe conſtat ex Iſ. Voſſio ad Melam p. 302. & P. Lambecio lib.I. de Bibl. Vindobonenſi p. 113. Conradus quoque Rittershuſius Altdorfii A. 1638. ſingulari oratione de Hannonis periplo egit eamque in lucem edidit, cum propter illam plagii in Bartholdi Nihuſii de eodem argumento Epiſtolam commiſſi argueretur, qua de controverſia ipſi motâ conſules ubi lubebit Georgii Richteri Epiſtolas p. 205. 207. Erudite etiam de Hannone diſſeruit Cl. Bælius editione ſecunda Lexici ſui. Video præterea commemorari ab eodem Hendrichio libellum Gallicum hâc inſcriptione: *Discours ſur la navigation d'Hanno, dreſſé par un pilot Portugués*, ſcriptum ipſum quale ſit, quia in illud necdum incidi, non poſſum dicere. Exſtat & in Bibliotheca Johannea hujus urbis Hamburgenſis diſſertatio perbrevis Hetruſco idiomate exarata: quæ inſcribitur *Diſcorſo di Mr. Giovanai Battiſta Ramuſio ſopra la navigatione di Hannone Carthagineſe.* Habetur inter MSS. Cod. 81. Fol. Vide ſis præterea Marianam rer. Hiſpan. lib.I. cap. XX. Ottonis Dapperi Americam pag. XVII. &c.

XIV. HELENAM Muſæi filiam inter plures Helenas celebrat & ante Homerum de Bello Iliaco ſcripſiſſe tradit Ptolemæus Hephæſtionis lib. IV. apud Phothium cod. 190. ἡ πρὸς Ὁμήρου ἑλένη, ἡ τοῦ Ἰλιακοῦ

Digitized by Google

Ἰλιακὸν συγγραψαμένη πόλεμον, Μουσαίου δὲ Ἀθηναίου θυγάτηρ γνωμένη. παρ' ἧς καὶ Ὅμηρον λέγεται λαβεῖν ὑπόθεσιν. *Homero Antiquior Helena, quæ bellum Trojanum conscripsit, Musæi Athenienſis, (de quo infra) filia, à qua & Homerus argumentum accepisse creditur.*

XIV. HELLEN Deucalionis filius à quo Ἕλληνες dicti qui antea Γραικοὶ teste Aristotele lib. I. Meteorolog. cap. 14. (Conf. Thucydidem lib.I. & quæ viri docti notant ad marmoreas Epochas Arundelianas, Stephanum Byz. in Γραικοὶ & Hesychium in Γραῖκοι.) Scriptoribus videtur accenseri à Cassiodoro lib.VIII. Variarum Epist. 12. Cum enim de Mercurio literarum repertore dixisset, *Hinc*, inquit, *Hellen auctor Græcorum plura dixit eximie, virtutem ejus compositionemque subtilissima narratione describens, ut in ipso initio possit agnosci magnarum copia litterarum.* Sed fortasse non multum tribuent alii huic Cassiodori testimonio.

XV. HERCULI etiam Lini discipulo scripta quædam tribui, notavi supra in Asbolus cap. II. n. 6. & infra ubi de columnis Hermetis, de quo mox, Trismegisti, cap. XI. num. 3. Fertur & apud Dionem in extremo libri XLVII. dictum Herculis, verum è Tragico aliquo haud dubie petitum, quo usus est Brutus cum ab Antonio & Augusto victum se videret: ὦ τλῆμον ἀρετή, λόγος ἄρ' ἦσθ', ἐγὼ δέ σε ὡς ἔργον ἤσκουν, σὺ δ' ἄρ' ἐδούλευες τύχῃ. Quibus verbis saniorem forte quam ipse qui protulit Brutus sententiam applicavit vir doctissimus P. Baylius in dictionario Historico Critico Gallice edito, qui de Hercule post Gyraldum diligentissime egit. Herculis πράξεις celebrat præter alios Dio Chrysostomus diss. 8. & inscriptio Græca quam ab Isaaco Vossio acceptam publicavit Cornelius Tollius ad Palæphatum p. 212. Reinesius p. 344. A Cynicis & Stoicis Hercules subinde veluti exemplar insigne virtutis commendatur. Diogenis Cynici tragœdiam Herculem memorat Laërtius lib. VI. sect. 80. Medicinæ peritum Herculem facit Celsus in proœmio, ut mirer ejus nullam mentionem factam in historia Medicinæ quam nuper cum magno fructu legentium ac voluptate condidit vir clarissimus Daniel Clericus. Cæterum plures fuere hoc nomine, nam Hercules tres & quadraginta Varro computat, & omnia grandia olim ab antiquis Herculi adscribi solita recte observat Hugo Grotius ad Jonæ 2. 1. Herculis Mythologiam historice expositam videbis ubi lubebit Tomo I. Bibl. Universalis Gallicè edita à Viro eruditissimo Joh. Clerico p. 252. seq.

Digitized by Google

CAPUT VII.

De Hermete ipſo variæ ſententiæ eruditorum Virorum incertos relinquunt lectores. 1. *Illas discutere non eſt noſtri inſtituti, ſed de ſcriptis, quæ ſub Hermetis nomine vel hodie feruntur vel olim exſtiterunt, paulo accuratius agere.* 2. *De Poemandro. An ejus auctor Hermas cujus paſtor extat. Plura fragmenta Græca Paſtoris indicata.* 3. *Variæ Poemandri editiones.* 4. *Patricii editio duplex pleniſſima, ex capitibus recta diverſos faciens tractatus & alia præclara adjungens.* 5. *Collatio ejusdem cum aliis editionibus, additis obſervationibus variis Criticis, & indicatis locis ſcriptorum unde Hermetica ſua Patricius depromiſit.* 6. *Hermetis fragmenta quædam alia indicata.* 7. *Paræneſes Ethicæ & Politicæ ad filium.* 8.

I.

HERMES ſive MERCURIUS, Ægyptiis Celtisque Theut, Θωὺθ, Θωὺθ, (in quibusdam Livii editionibus XXVI.44. *Mercurius Teutates*, confer Phil.Cluverium in Germania antiqua lib.I. p.81.ſqq.& 221.ſqq.) Legislator, ſacerdos ac Philoſophus inclytus, cui non profeſſio Trinitatis, ut neſcio quo auctore prodidit Svidas, neque triplex proceſſus Chemicus ab ipſo repertus, ut anonymus Græculus ait apud Petrum Lambecium lib.VI. commentar.p. 175. ſed multarum rerum & artium ſcientia TRISMEGISTI cognomen impoſuit judice Lactantio lib. I. divin. Inſtit. cap. 6. ad quod alludens Martialis lib.V.Epigr.25.de Hermete quodam gladiatore:

Hermes omnia ſolus, & ter unus.

Moſe ipſo antiquior à multis traditur, aliis confundentibus eum cum primo hominum Adamo, aliis cum Joſepho Patriarcha, vel Henocho * ut videre eſt apud Kircherum T. 1. Oedipi Ægypt. p. 67. 79. 114. aliis cum Chanaane, quæ ſententia placuit W. Chriſtophoro Kriegsmanno in Conjectaneis ad Tacitum de moribus Germanorum & in tabula ſmaragdina vindicata, & Sam. Bocharto lib. I. Phaleg. cap. 2. Artapanus apud Euſebium lib.IX præparat.cap.27. & in Chronico quod Alexandrinum vulgo appellant, tum ſcriptor commentarii in Hexaëmeron, quem ſub Evſtathii Antio-

* Henoch iſte paſſim ſcriptoribus recentioribus Arabibus dicitur *Edris*, quod nominis quid ſit, ſollicitos video Hottingerum & alios viros doctiſſimos. Suſpicor autem hoc ut alia multa à Græcis eſſe petitum, quibus ἴδρις *doctum* ac *peritum* ſignificat.

Antiocheni nomine edidit Allatius, Moſen ipſum Ægytiorum Mercurium innnunt, quam eorum opinionem prolixe confirmat Huetius demonſtrat. Evangel. p. 122. ſqq. edit. Lipſienſis. Aliis denique, ut Cluverio & Conringio, ne Goropium Becanum jam memorem, totum fabuloſum ſeu potius Myſticum videtur eſſe nomen, quo non homo aliquis qui vere in his terris aliquando exſtiterit familiarisq; genii adminiculo ita enituerit, veluti de Hermete ter maximo ex quorundam opinione refert Ammianus Marcellinus lib. XXI. cap. 14. ſed Deus ipſe, ſive divina ſapientiæ vis ſignificetur, hoc eſt ut Juſtini Martyris verbis exponam λέγω ὁ Ἑρμηνευτικὸς καὶ πάντων διδάσκαλος, καὶ παρὰ θεῦ ἀγγελικὸς, cujus nomine ſapientiſſimos quosque Ægyptiorum quævis ſcripta ac reperta ſua commendaſſe Jamblich[9] auctor eſt, in quam ſententiam auctor Asclepii dialogi qui ſub Hermetis ſecundi ambulat nomine, avum ſuum laudat tanquam Deum aliquem *Mercurium majorem, patrem Conſilii, omniumq; κατηχητήν*.

II. Non eſt mei inſtituti repetere vel discutere, quæ de ætate & rebus hujus Hermetis aliorumque hoc nomine prolixe viri docti diſputaverunt, Johannes Marshamus in Canone Chronico, Joh. Henricus Urſinus in exercitationibus de Zoroaſtre, Hermete, Sanchoniathane quæ cum Chriſtophori Arnoldi ſpicilegio prodierunt Norimb. 1661. 8vo. Hermannus Conringius & Olaus Borrichius in libris de Hermetica Medicinia &c. Neque quæ de pluribus Mercuriis ſive Hermetibus Cicero 3. de natura Deor. Arnobius & alii, aut quæ de Deo Mercurio ejusque cognominibus ſive elogiis Gyraldus nono hiſtoriæ Deorum Syntagmate: Operæ pretium duntaxat eſſe exiſtimavi hoc loco accuratam notitiam tradere ſcriptorum illorum omnium, de quibus mihi conſtat quod ſub Hermetis nomine vel jam feruntur vel olim jactata ſunt, breviterque confirmare judicium doctiſſimorum hominum, qui illa ne Homero quidem, nedum Moyſe antiquiora eſſe contendunt.

III. Exſtant itaque ſub Hermetis Trismegiſti nomine I.) PIMANDER ſive ut ſcribendum potius eſt, *Pœmander* à ποιμὴν Paſtor, quemadmodum Hermas Chriſtianus Apoſtolorum æqualis ſcripſit libros tres ſub nomine Paſtoris, qui non tantum latine etiamnum habentur, ſed & bene longa illorum fragmenta Græca, * nec J.B. Cotelerio viro doctiſſimo, nec Clariſſimo J.E. Grabio, in ſpicilegio Patrum obſervata, occurrunt in pſeudo Athanaſii doctrina ad Antiochum, quam è codice Colbertino ediderunt Benedictini Tomo 3. editionis novæ Operum Athanaſii. Ut vero vel hic Pœmander vel de quo mox dicemus Asclepius audacter tribua-

* Vide quæ notavi in Codice Apocrypho N. T. p. 976. ſeq.

tribuatur Hermæ iſti Chriſtiano, vel alteri hujus nominis quos ſalutat Paulus Rom. XVI. 14. neſcio ſit ne opus majoribus argumentis quam ſola nominis convenientia, qua ductus facere hoc non dubitat Sandius in nucleo Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ p. 56.

IV. Hermetici Pœmandri editionem primam debemus Marſilio Ficino, ſed *latinam* tantum, quam concinnaverat ſecutus Codicem Græcum à Leonhardo Piſtorienſi Monacho ex Macedonia allatum. Prodiit unà cum aliis opusculis à Ficino translatis Venet. 1483. 4to & 1491. 1497. Fol. & apud Aldum 1516. Fol. Pariſ. 1552. 4to Baſil. 1532. 8vo Lugd. 1549. 8vo 1577. 12mo & inter Ficini opera Baſil. 1561. 1576. Pariſ. 1641. Fol. *Græcè* typis Regiis ab Adriano Turnebo excuſſus eſt una cum Æsculapii definitionibus ad Ammonem Regem, adjecta ad calcem libri, Marſilii Ficini verſione Pariſ. 1554. 4to. *Græce & Latine* edidit Franciſcus Fluſſates Candalla, qui in præfatione teſtatur ſe ad hoc opus reſtituendum adjutum eſſe à Joſepho Scaligero. Lucem adſpexit Candallæ editio Burdigalæ 1574. 4to. Ab eodem Candalla etiam *Gallice* Poemander vulgatus eſt. *Græce & Latine* cum prolixis ac pænè dixerim immanibus commentariis Hannibalis Roſſelli Calabri Ord. Minorum, in quibus omnes diſciplinas inepte, ut ait Morhofius, conſarcinavit, Cracoviæ 1586. & Colon. 1620. Fol. Ex latina Patricii de qua mox dicam verſione *Belgice* adſpexit lucem Amſt. 1643. 4to per Nicolaum van Ravenſtein.

V. Cæterum ſub Pœmandri titulo, in editione Marſilii Ficini cæterisque jam commemoratis quæ illam ſequuntur, veniunt capita XIV. quæ ſub aliis titulis recte veluti libellos ſingulares ſeparavit novosque addidit prolegomenis & nova verſione illuſtravit, alioque ordine digeſſit *Franciſcus Patricius* in nova de univerſis Philoſophia qui plura quam 1040. loca emendaſſe ſe affirmat. Paulo alius eſt ordo in codice Græco MS. quem recenſet Gesnerus in Bibl. licet ordo Ficini non modo auctoritate MSti codicis Bavarici confirmatur, cujus meminit Conringius, itemque alio Vindobonenſi de quo Lambecius lib. 7. Commentar. p. 22. ſq. nec non codice ex quo expreſſa editio Græca Pariſienſis A. 1554. quemque ſecutus eſt Candalla. Franciſci Patricii editio poſterior Veneta 1591. fol. auctior * eſt priore Ferrarienſi 1591. fol. quam ſub titulo *Magiæ Philoſophicæ* latine repeti juſſit Henricus Ranzovius Hamburgi 1593. 8vo. A Ficini pariter & Patricii ordine diſceſſit auctor verſionis Belgicæ A. W. V. B. vulgatæ Amſtelodami 1652. 12mo

* Dolendum eſt Patricii editionem innumeris vitiis typographicis deturpatam legi.

12mo, Patricium quoque licet interpretibus reliquis meliorem in locis quibusdam mentem Hermetis non attigisse causatus. Quo autem de omnibus accuratius constet, juvat singulas editiones inter se conferre, Venetamque Patricii, quam nitidissimis typis Græce & Latine recuderunt Anno 1628. Londinenses, veluti plenissimam & perfectissimam fundamenti loco ponere.

	Ficin.	Gesner.	Ferrar.	Belg.
Lib. I. περὶ ἐνσεβείας καὶ φιλοσοφίας πρὸς τὸν Τάτ. ex Stobæi Eclog. Phys. p. 78. seqq. unde fallitur Conringius, qui libro de Medicina Hermetica p. 50. putavit hunc primum librum esse cum quem Patricius in Cypro Insula reperit, cum Patricius ipse testetur inscriptum fuisse titulo *libri sacri*, unde non dubitandum est, fuisse librum XIII. ut infra observamus.	deest.	deest.	1.	5.
Lib. II. Ποιμανδρης sive sermo de natura rerum & creatione mundi, quem à Poemandro edoctum se Hermes refert. Ab hoc capite sive libello omnia reliqua vulgo veniunt Poemandri nomine, ex editione Ficini.	1.	1.	2.	1.

Isaaco Casaubono quidem Exercitat I. ad Baron. p. 71. Pœmander hic sive Pastor Christus est Joh. X. 11. & 14. præcipue cum Pœmander de se apud Hermetem: Τὸ φῶς ἐκεῖνο ἐγὼ, νοῦς, ὁ σὸς θεὸς, ὁ πρὸ φύσεως ὑγρᾶς τῆς ἐκ σκότους φανείσης, ὁ δὲ ἐκ νοὸς φωτεινὸς λόγος υἱὸς θεοῦ. Quæ verba cum dictis Christi confert vir doctissimus, & multa alia illo in loco colligit, quibus ostendat in Pœmandro non Ægyptiacam Mercurii doctrinam, sed partim Græcam è Platonis & Platonicorum libris, & quidem persæpe ipsis eorum verbis depromtam, partim Christianam è libris sacris petitam contineri. Adde Radulphum Cudworthum in opere Anglico præstantissimo de vero Systemate νοητῷ Universi p. 319. sqq. qui p. 327. & 506. non diffitetur tamen, in hisce scriptis passim inspersas etiam esse vere antiquas quasdam Ægyptias, atque ut loquitur Jamblichus Ἑρμαϊκὰς δόξας, etsi Platonico more expressas, quales sunt: nihil perire in universo, sed tantum mutari: Deum esse τὸ πᾶν, & universi διῆκον πνεῦμα, sine quo nihil omnino consistit. Ostendit præterea quæ sub Hermetis nomine feruntur vel olim ferebantur, non omnia supposita fuisse à Christianis, etsi ultimam illam Hermetis antiquitatem non ferant. Probe etiam observavit Conringius lib. de Medicina Hermetica p. 44. sqq. Casaubonum perperam ex unius alteriusque libelli ingenio de toto volumine judicasse, cum nonnulli quidem Christianum auctorem aperte sapiant,

ut quando in hoc capite Pœmander ait λόγον ὁμοούσιον esse τῷ δημιουργῷ νῷ cum ex ipsis Christianis qui ita sit locutus ante Concilium Nicænum, vix tres potuerit laudare Athanasius Epistolâ ad Africanos. At vicissim quidam videantur potius Ægyptiacam doctrinam continere, vel Platonico Pythagorico Ægyptiacam, cum & ipse Plato Pythagoræ, & Pythagoras ac Plato Ægyptiis plura debeant. Quæ de reditu sive ἀνόδῳ animorum per Zonas septem Planetarum sive κλήρους (vide Scaligerum ad Manilium p. 189.)& de vitiis affectionibusq; quas in singulis Zonis relinquunt, in hoc Pœmandri capite leguntur, conferenda sunt cum iis quæ de gemino argumento habet Servius ad hæc Virgilii VI. Æneid. *securos latices & longa oblivia portant.* Macrobius lib. I. cap. XI. in somnium Scipionis, Proclus in Timæum p. 11. & 348. Celsus apud Origenem lib. VI. p. 290. & vetus Poëta, cujus versus de septem Planetis velut ineditos protulit Jacobus Gronovius p. 267. ad Manethonis Apotelesmatica, (qui iidem leguntur apud Stobæum in Eclogis Physicis p. 135. excerptorum & latina Metaphrasi donatorum ab incomparabili viro Hugone Grotio,) Proclus in Alcibiadem p. 233. sqq. & quæ de muneribus ab unoquoque Planeta in singulos homines gignendos conferendis habentur infra libro Hermetis XIII. De voce ἅγιος, quam novies hoc capite sive libello repetit Pœmander, confer Laurentium Vallam ad Apocalypseos IV. 8.

Belg.	*Ficin.*	*Gesner.*	*Ferrar.*	
4	3	3	3	Lib. III. λόγος ἱερός — — — —
2	10	9	4	Lib. IV. Κλεὶς sive Clavis ad Tatum, ex quo libello verba quædam profert Lactantius lib. I cap. 11. loca prolixiora Stobæus Eclog. Phys. p. 128. p. 90. & iterum p. 128. sq. & p 89. De Hermetis Γενικοῖς λόγοις, quorum clavis hæc Epitome esse statim in limine docetur, dictum infra est inter scripta ejus deperdita. Mire convenit hic libellus cum Asclepio dialogo de quo itidem infra dicemus.
8	5	5	5	Liber V. Πρὸς Τὰτ τὸν υἱόν· ὅλα ἀφαιρὴς θεὸς φανερώτατός ἐστι.
10	6	8	6	Liber VI. Ὅτι ἐν μόνῳ τῷ Θεῷ τὸ ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλαχόθι δὲ οὐδαμοῦ, πρὸς Ἀσκλήπιον.
14	13	12	7	Liber VII. Πρὸς Τὰτ τὸν υἱόν, ἐν ᾧ εἰσι λόγοι ἀποκρυφοι, ὡσεὶ παλιγγενεσιάς, καὶ σιγῆς ἐπαγγελίαι, cui appendicis loco connectitur ὑμνῳδία κρυπτὴ, λέ-γος

Digitized by Google

	Ficin.	Geſner.	Ferrar.	Belg.
γ῾ο ἅγι῾ο. Chriſtianum nimis aperte auctorem ſapit.				
Liber VIII. Ὅτι μέγιστον κακὸν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἡ περὶ τ῾ο θεοῦ ἀγνωσία.	7	deeſt.	8	3
Liber IX. Πρὸς Ἀσκληπιὸν λόγ῾ο καθολικός.	2	2	9	6

Gesnerus in ſuo codice reperit πρὸς Τάτον. In Ficini, Candallæ aliisque editionibus hoc caput ſive libellus incipit à verbis ἡ θεὸς ἡ τὸ θεῖον, pro quibus in MSto Vindobonenſi teſte Lambecio, Lib. VII. commentar. p. 32. legitur ἡ θεὸς τ῾ὸ θεῖον, *Certe Deus idem eſt atq; divinitas.* Sed ex Stobæi Eclog. Phyſ. p. 39. apparet initium hujus capitis deeſſe, quod Patricius in ſua editione recte ſupplevit, & verba illa cum prioribus ita connectanda legendaque eſſe: τ῾ὸ δ᾽ ἀσώματον ἢ θεῖον ἐστὶν ἢ θεός. Τὸ θεῖον κ.τ.λ. Citat & alia loca ex hoc eodem capite Stobæus p. 41. & iterum p. 39. cujus collatione non uno in loco & Patricii editio & aliæ poterunt ſuppleri & emendari.

Liber X. Νοῦς πρὸς Ἑρμῆν. Ita & aliæ editiones & codices manu exarati hoc caput inſcribunt. Verum Cyrillus Alexandrinus qui verba quædam ex hoc adducit Lib. II. contra Julian. p. 52. citat Ἑρμῆν ἐν τῷ πρὸς τὸν ἑαυτὸ νοῦν.	11	10	10	13
Lib. XI. Περὶ νοῦ κοινὸ πρὸς Τάτ.	12	11	11	7
Lib. XII. Λόγ῾ο ὁ κρατὴρ, ἢ μονὰς πρὸς Τάτ.	4	4	12	12

In MSto Vindobonenſi incipit: ἐπεὶ δὴ τὸν παντὸ κόσμον κ.τ.λ. Loca ex hoc capite allegat Stobæus Eclog. Phyſ. p. 5. & 27. In hoc libello baptiſmus & ſacra παλιγγενεσία Chriſtiano fere more adumbratur. Porro κρατὴρ῾ο * nomen videtur petitum ab Orpheo vel ex Timæo Platonis, ubi ait in ſuperiore Cratere Deum univerſæ naturæ animam temperaſſe. Quanquam Steuchus Eugubinus lib. I. de perenni Philoſophia cap. 12. Platonem hoc à Mercurio mutuatum eſſe exiſtimavit. Aut reſpicitur ὁ τ῾ὸ σοφίας κρατὴρ, de quo Apollonius Tyanenſis apud Philoſtratum libro & capite ſexto p. 274. ex quo bibentes animæ, medentur τῇ γλυκυεργῷ λήθῃ, & hauſtam ex poculo ἀπάθης, πλάνης, ἀγνοίας ſtultitiam iterum deponunt.

Liber XIII. ἐκ τ῾ὸ ἱερᾶς βίβλου τ῾ὸ Ὑπεραλωμένης κόρης κόσμου. partem hujus libri habet Stobæus p.	deeſt.	deeſt.	13	deeſt.

* Pythag. πηγὴ ἀενάου Φύσεως. Vide & Joh. Clerici indicem ad Stanlei Philoſophiam Orientalem in *animorum fons & fontes*, Tum Kircherum T. 3. Oedipi p. 199. ubi de benefico Cratere Oſiridis.

Digitized by Google

ut quando in hoc capite Pœmander ait λόγον ὁμοούσιον esse τῷ δημιουργῷ νῷ cum ex ipsis Christianis qui ita sit locutus ante Concilium Nicænum, vix tres potuerit laudare Athanasius Epistolâ ad Africanos. At vicissim quidam videantur potius Ægyptiacam doctrinam continere, vel Platonico Pythagorico Ægyptiacam, cum & ipse Plato Pythagoræ, & Pythagoras ac Plato Ægyptiis plura debeant. Quæ de reditu sive ἀνόδῳ animorum per Zonas septem Planetarum sive κλήρους (vide Scaligerum ad Manilium p. 189.)& de vitiis affectionibusq; quas in singulis Zonis relinquunt,in hoc Pœmandri capite leguntur, conferenda sunt cum iis quæ de gemino argumento habet Servius ad hæc Virgilii VI. Æneid. *securos latices & longa oblivia portant.* Macrobius lib.I.cap.XI. in somnium Scipionis, Proclus in Timæum p. 11. & 348. Celsus apud Origenem lib.VI. p.290. & vetus Poëta, cujus versus de septem Planetis velut ineditos protulit Jacobus Gronovius p. 267. ad Manethonis Apotelesmatica, (qui iidem leguntur apud Stobæum in Eclogis Physicis p.137. excerptorum & latina Metaphrasi donatorum ab incomparabili viro Hugone Grotio,) Proclus in Alcibiadem p. 233. sqq. & quæ de muneribus ab unoquoque Planeta in singulos homines gignendos conferendis habentur infra libro Hermetis XIII. De voce ἄγιος, quam novies hoc capite sive libello repetit Pœmander, confer Laurentium Vallam ad Apocalypseos IV. 8.

Belg.	*Ficin.*	*Gesner.*	*Ferrar.*	
4	3	3	3	Lib. III. λόγος ἱερός — — — —
2	10	9	4	Lib. IV. Κλεὶς sive Clavis ad Tatum, ex quo libello verba quædam profert Lactantius lib. I cap. 11. loca prolixiora Stobæus Eclog. Phys. p.128. p.90. & iterum p. 128. sq. & p 89. De Hermetis Γενικοῖς λόγοις, quorum clavis hæc Epitome esse statim in limine docetur, dictum infra est inter scripta ejus deperdita. Mire convenit hic libellus cum Asclepio dialogo de quo itidem infra dicemus.
8	5	5	5	Liber V. Πρὸς Τὰτ τὸν υἱόν· ὅλα ἀφαιρὴς Θεὸς Φανερώτατός ὄν.
10	6	8	6	Liber VI. Ὅτι ἐν μόνῳ τῷ Θεῷ τὸ ἀγαθόν ὄν, ἀλλαχόθι ἢ ἐδαμοῦ, πρὸς Ἀσκλήπιον.
14	13	12	7	Liber VII. Πρὸς Τὰτ τὸν υἱόν, ἐν ὅρει λόγος ἀποκρυφος, ὠδὴ παλιγγενεσιὰς, καὶ σιγῆς ἐπαγγελίας, cui appendicis loco connectitur ὑμνῳδία κρυπτὴ, λόγος

	Ficin.	*Geſner.*	*Ferrar.*	*Belg.*
γ῾ ἅγιο῾. Chriſtianum nimis aperte auctorem ſapit.				
Liber VIII. Ὅτι μέγιστον κακὸν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἡ περὶ τ῾ Θεοῦ ἀγνωσία.	7	*deeſt.*	8	3
Liber IX. Πρὸς Ἀσκληπιὸν λόγο῾ καθολικός.	2	2	9	6

Gesnerus in ſuo codice reperit πρὸς Τάτον. In Ficini, Candallæ aliisque editionibus hoc caput ſive libellus incipit à verbis ἡ Θεὸς ἢ τὸ θεῖον, pro quibus in MSto Vindobonenſi teſte Lambecio, Lib. VII. commentar. p. 32. legitur ἢ Θεὸς τὸ θεῖον, *Certe Deus idem eſt atq; divinitas.* Sed ex Stobæi Eclog. Phyſ. p. 39. apparet initium hujus capitis deeſſe, quod Patricius in ſua editione recte ſupplevit, & verba illa cum prioribus ita connectanda legendaque eſſe: τὸ δ᾽ ἀσώματον ἢ θεῖον ἐστὶν ἢ Θεός. Τὸ θεῖον κ.τ.λ. Citat & alia loca ex hoc eodem capite Stobæus p. 41. & iterum p. 39. cujus collatione non uno in loco & Patricii editio & aliæ poterunt ſuppleri & emendari.

Liber X. Νοῦς πρὸς Ἑρμῆν. Ita & aliæ editiones & codices manu exarati hoc caput inſcribunt. Verum Cyrillus Alexandrinus qui verba quædam ex hoc adducit Lib. II. contra Julian. p. 52. citat Ἑρμῆν ἐν τῷ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ νοῦν.	11	10	10	13
Lib. XI. Περὶ νοῦ κοινὸς πρὸς Τάτ.	12	11	11	7
Lib. XII. Λόγο῾ ὁ κρατὴρ, ἢ μονὰς πρὸς Τάτ.	4	4	12	12

In MSto Vindobonenſi incipit: ἐπειδὴ τὸν παντὸς κόσμον κ.τ.λ. Loca ex hoc capite allegat Stobæus Eclog. Phyſ. p. 5. & 27. In hoc libello baptiſmus & ſacra παλιγγενεσία Chriſtiano fere more adumbratur. Porro κρατὴρ῾ * nomen videtur petitum ab Orpheo vel ex Timæo Platonis, ubi ait in ſuperiore Cratere Deum univerſæ naturæ animam temperaſſe. Quanquam Steuchus Eugubinus lib. I. de perenni Philoſophia cap. 12. Platonem hoc à Mercurio mutuatum eſſe exiſtimavit. Aut reſpicitur ὁ τ῾ σοφίας κρατὴρ, de quo Apollonius Tyanenſis apud Philoſtratum libro & capite ſexto p. 274. ex quo bibentes animæ, medentur τῇ γενεσιουργῷ λήθῃ, & hauſtam ex poculo ἀπαΐδης, πλάνης, ἀγνοίας ſtultitiam iterum deponunt.

Liber XIII. ἐκ τ῾ ἱερᾶς βίβλου τ῾ Ὑπεραλουμένης κόρης κόσμου. partem hujus libri habet Stobæus p.	*deeſt.*	*deeſt.*	13	*deeſt.*

* Pythag. πηγὴ ἀενάου Φύσεως. Vide & Joh. Clerici indicem ad Stanlei Philoſophiam Orientalem in *animorum fons & fontes*, Tum Kircherum T. 3. Oedipi p. 199. ubi de benefico Cratere Oſiridis.

Digitized by Google

116. sqq. & 145. sqq. ubi in ora libri allegatur Ἐμὲ λόγ(ος) Ὧρε πρὸς ἐστιν, pro quo Coringius p. 51. scribendum putabat ἰσιδος πρὸς Ὧρον, Borrichius pag. 81. sq. supervacaneum & tollendum nomen Ὧρε. Sane vero in hoc totolibro Isis Horum filium, docens, inducitur, etsi ipsa quoque alibi ab Hermete edoctam se fatetur in marmore epitaphio quod refert Diodorus Siculus lib. I. cap. 27. Cætera hujus libri Patricius addidit ex Codice MS. quem refert à se in Cypro repertum in monasterio, cui nomen Encliſtra. Κόρη κόσμε Ægyptiis est Isis, quæ in hoc libro Horum docet ea quæ in sacris libris arcana Hermes reliquerat, nulli mortalium ante à Deo prodita, scilicet. Τῦτο δ' ὦ τέκνον ἀξιοθαύμαστον, Ὧρε, ὅτι οὐδὲ θνητὸς σπορᾶς ἐγεγόνει, ἀλλ' ἦν ἀδέσποτος, ψυχῆς τε συμπάθειαν ἔχουσης τοῖς ἀρχαίοις μυστηρίοις, τῦτο δ' ἦν ὁ πάντων νοῦς Ἑρμῆς, ὃς καὶ εἶδε τὰ σύμπαντα, καὶ ἰδὼν κατενόησε, καὶ καταναήσας ἴσχυσε δηλῶσαι καὶ δεῖξαι· καὶ γὰρ ἃ ἐνόησεν ἐχάραξε καὶ χαράξας ἔκρυψε τὰ πλεῖστα σιγήσας ἀσφαλῶς καὶ λαλήσας ἵνα ζητῇ ταῦτα πᾶς αἰὼν ὁ μεταγενέστερος κόσμε. Ἀλλ' ἦν αὐτῷ διάδοχος ὁ Τάτ υἱὸς ὁμοῦ καὶ παῖδα λήπτωρ τῶν μαθημάτων τούτων. Οὐκ εἰς μακρὰν δὲ καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς ὁ Ἰμούθης Σπανὸς (forte καὶ Παῖς) καὶ Ἡφαιστόβουλος καὶ ἄλλοι ὅσοι τῆς θρησκείας θεωρίας πρὸ τὴν ἀκρίβειαν ἐμέλλον βυλομένης τῆς πάντων βασιλίδος ἱερᾶσαι φρονήσεως. Eodem libro: ψυχῶν μὲν ὄψεις ὁ πατὴρ σε, σωμάτων δὲ ἑκάστε εἴδους ἡμεῖς. Βυλῆς δὲ ὁ πατὴρ πάντων καὶ καθηγητὴς ὁ Τρισμέγιστος Ἑρμῆς. Ἰατρικῆς δὲ ὁ Ἀσκληπιὸς ὁ Ἡφαίστε. Ἰσχύ(ος) ἣ καὶ ῥώμης πάλιν ὄψεις· μεθ' ὧν ὦ τέκνον αὐτὸς σύ. Φιλοσοφίας δὲ Ἀρνεβασκῆνις, ποιητικῆς ἣ πάλιν ὁ Ἀσκληπιὸς ὁ Ἰμούθης.

Addidit huic libro Patricius quinque appendices. (1.) περὶ φρονήσεως καὶ εἱμαρμένης ἐκ τῶν πρὸς Ἄμμωνα, (2.) de eodem argumento, (3.) ἐκ τῶν πρὸς Τάτ ὧν περὶ εἱμαρμένης, (4.) περὶ χρόνε πρὸς τὸν αὐτὸν Τάτ. (5.) περὶ ἀστέρων πρὸς τὸν αὐτόν. Quæ omnes petitæ sunt ex Stobæi Eclogis Physicis p. 13. bis. p. 11. p. 20. & p. 49. sq.

Belg.	*Ficin.*	*Gesner.*	*Ferrar.*	
16	*deest.*	*deest.*	14	Liber XIV. περὶ ψυχῆς πρὸς αὐτὸν Ἄμμωνα, collectus ex eodem Stobæo Eclog. Physic. p. 82. sq. p. 85. p. 94. Eclog. Ethic. p. 199. sq. & iterum Eclog. Phys. p. 12.
11	9	7	15	Liber XV. Περὶ αἰσθήσεως καὶ νοήσεως, πρὸς τὸν Ἀσκληπιόν. Hic Germanus titulus est, quem in suo etiam MS. reperit Gesnerus. In editionibus Ficini: *quod in solo Deo pulchrum ac bonum, alibi vero nequaquam.* Sed hæc inscriptio rectius convenit libro quem jam recensuimus sexto. In MS. Vin-

Digitized by Google

Vindobonenſi & editione Candallæ uterque titulus conjungitur ſic: περὶ κινήσεως καὶ αἰσθήσεως, καὶ ὅτι ἐν μόνῳ τῷ Θεῷ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλαχόθι δὲ οὐδαμοῦ. Hic libellus, ſive caput hoc Conringio videbatur eſſe appendix dialogi Aſclepii, de quo infra dicturi ſumus, adeoque illi ſubjungendus. Idem ex eo quod κόσμον dictum eſſe ait quia κοσμεῖ τὰ πάντα, colligit ſcriptum eſſe non Ægyptio ſermone ſed Græco. Adde quod κόσμος * nomen toties in his libris & in Asclepio occurrens primus excogitavit Pythagoras Hermete illo qui jactatur antiquiſſimo multis ſæculis junior. Locum ex hoc capite Hermetis laudat Lactantius lib. II. Inſtit. cap. 16.

	Ficin.	*Gesner.*	*Ferrar.*	*Belg.*
Liber XVI. Περὶ ἐνεργείας καὶ αἰσθήσεως, πρὸς τὸν Τάτ. petitus ex Stobæi Eclog. Phyſ. p. 82. ſeqq. περὶ ἀϊδίων σωμάτων πρὸς τὸν αὐτὸν Τάτ. ex Stobæi Eclog. Phyſ. p. 85. ſq. ἄνθρωπος ex Lactantii lib. VII. cap. 13. Θάνατος ex Stobæi florilegio ſerm. 117. p. 514. ὁμοιότης πνευμάτων ex eodem p. 87. Eclog. Phyſ. Ἐκ τῆς Ἴσιδος. florileg. Stobæi ſerm. 11. p. 123.	*deeſt.*	*deeſt.*	16	*deeſt.*
Liber XVII. Πρὸς Τάτ περὶ ἀληθείας. Ex Stobæi florileg. ſerm. 9. pag. 110. ſqq.	*deeſt.*	*deeſt.*	17	*deeſt.*
Liber XVIII. Ὅτι οὐδὲν τῶν ὄντων ἀπόλλυται, ἀλλὰ τὰς μεταβολὰς ἀπωλείας καὶ θανάτους πλανώμενοι λέγουσι. In hoc libro Idearum diſerta mentio, quas primus effinxit Plato, etſi ex Moyſe ipſo illas repetit Philo Judæus.	8	6	18	9
Liber XIX. In Patricii aliisque editionibus titulo caret, niſi quod præfiguntur hæc verba. Ἀσκληπιῷ εὖ φρονεῖν. Sed Cyrillus Alex. qui locum ex hoc capite ſive libello affert lib. II. contra Julian. p. 63. ſq. laudat Hermetem ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως.	14	*deeſt.*	19	15
Liber XX. Ἐκ τοῦ γ΄ πρὸς Ἀσκληπιόν *primus locus* legitur apud Cyrillum 1. contra Julian. p. 35. Svidam in Ἑρμῆς & eundem Cyrillum p. 33. *Locus alter* apud Cyrillum eodem loco. *Locus tertius* apud Cyrillum p. 35. *Locus quartus* ἐκ τοῦ πλείω λό-	*deeſt.*	*deeſt.*	*deeſt.*	*deeſt.*

* A Phœniciis petitum ſuſpicatur illuſtris doctrinæ vir Jobus Ludolfus comment. ad hiſt. Æthiopicam p. 208.

Digitized by Google

γε apud Svidam in Ἑρμῆς, ubi pro τῦ μονογενῦς λόγε καὶ τῦ πατρὸς, Patricius legit ἐκ τῦ πατρὸς, rectius utique Lambeciô, qui p. 141. prodromi hiſtoriæ literariæ reſcribe[illegible]n ait καὶ τῦ πνεύματος.

Locus quintus — — —

Locus ſextus — — —

Locus ſeptimus ἐκ τῶν πρὸς Τάτ quo ait Deum νοῆσαι μὲν χαλεπὸν, Φράσαι δὲ ἀδύνατον (perinde ut Plato in Timæo, τὸν μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τῦδε τῦ παντὸς εὑρεῖν, τό ἔργον, καὶ εὑρόντα λέγειν εἰς πάντας ἀδύνατον) à pluribus laudatur, à Juſtino Martyre paræneſi ad Græcos, ubi & *Ammonis* in libris de eo ſuis Deum πάγκρυφον dicentis meminit, à Cypriano de Idolorum vanitate, Auguſtino lib. VI. contra Donatiſtas, exſtat & apud Cyrillum p. 31. & Stobæum florileg. ſerm. 78. p. 419. *Locus octavus* apud eundem Cyrillum lib. 4. p. 130. ſq. *Locus nonus* apud Stobæum Eclog. Phyſ. p. 86. *Locus decimus & undecimus* quæ latine tantum exhibet Patricius, Græce exſtant apud Cyrillum p. 31. *Locus duodecimus* ἐκ τῶν πρὸς Τάτ apud Stobæum p. 29. Eclog. Phyſ. *Locus tertius decimus* ἐκ τῶν ἃ διεξοδικῶν, & locus *decimus quartus* ſive ultimus apud Cyrillum lib. II. p. 56.

VII. Laudat præterea Hermetem Cyrillus p. 56. 57. p. 33. p. 52. & lib. 8. p. 274. Michaël Glycas in Annalibus, ubi literas ejus ad Ammonem memorat, & Stobæus in locis quæ ex Schedis MStis Iſ. Voſſii vulgavit Tho. Galeus notis ad Jamblichum de Myſteriis Ægyptiorum p. 304. & 296. *Verba Hermetis morituri* quæ ex Chalcidio repetit Patricius in prolegomenis ad Hermetis libros, & è Patricio Conringius de Medicina Hermetica p 57. ſq. (Chalcidium in Timæum Platonis allegans) in edito Chalcidii libro non reperi, qui videtur tantum partem commentarii Chalcidiani exhibere, certe non integrum Platonis Timæum perſequitur.

VIII. *Hermetis librum ad filium ſuum* Ethicas ac Politicas ſententias paræneſesque complexum, & ex veteri Perſarum lingua in Arabicam ſub Califa Maimone circa A. C. 810. translatum memorat Johannes Elichmannus vir doctiſſimus in Epiſtola ad Beverovicium de vitæ termino parte 3. p. 154. Sed Arabibus Hermetica ſcripta jactantibus non multum fidei tribuunt viri eruditi. Vide iterum, ſi lubet, Conringium p. 58. ſq. & 62.

CAPUT

CAPUT VIII.

Hermetis Aſclepius ſive λόγος τέλειος Græce non exſtat. 1. *Latina verſio an Apuleji.* 2. *Editiones.* 3. *Conringii ſententia.* 4. *Quis Aſclepius iſte. Plures Aſclepii.* 5. *Aſclepii ὄροι.* 6. *De Poemandro & ſcriptis Hermeticis hucusque memoratis judicium.* 7.

I.

ASCLEPIUS, ſive Dialogus Hermetis de Deo, de homine & mundo, cum * Asclepio habitus, præſentibns Ammone & Tato, olim inſcriptus λόγος τέλειος (quod apud Auguſtinum transfertur *verbum perfectum*) non λόγος ἱερὸς ut memoriæ lapſu ſcripſit Scaliger ad Græca Euſebii p. 412. Græce non amplius exſtat ſi diſceſſeris à paucis fragmentis quæ ſervavit Lactantius lib. II. cap. 16. lib. IV. cap. 6. lib. VII. cap. 13. & 18. & Stobæus florileg. ſerm. 119. Latine habetur ex verſione quam communis codicum conſenſus refert ad Apulejum Madaurenſem.

II. Caſp. Barthius quidem fallitur, qui Auguſtini teſtimonio ait verſionem iſtam Apulejo tribui. Nusquam enim hoc facit Auguſtinus. At non minus falluntur Colvius, Schickardus, Wovverius & alii, qui admodum recentem putant iſtam translationem, cum ab Auguſtino lib. VIII. de Civ. Dei cap. 23. 24. & 26. & orat. de quinque hæreſibus cap. 3 lectam eſſe conſtet. Idem Colvius, Wovverius, Elmenhorſtius cauſantur orationem ſiccam & exſanguem nihilque ſimile habentem cum Apulejana ubertate & lætitia. Ob eandem cauſam Apulejo hanc verſionem abjudicabat Lambecius in prodromo hiſtoriæ literariæ p. 141. Sed merito iſta ratio parvi momenti viſa eſt Cudvvortho in genuino Syſtemate νοητῷ univerſi p. 324. Quis enim miretur magis caſte & ſobrie loqui Apulejum ſi is eſſet autor, quod nec ipſe tamen mihi perſuadeo, philoſophantem ſerio de natura Dei & aliis rebus graviſſimis, quam ludentem fabulam Mileſiam?

III. Pro-

* Aſclepii Medicinæ inventoris nepote. Ita enim in Dialogo illo Hermes laudans & ipſe patrem avumque Hermetem: *Avus enim tuus O Aſclepi, Medicinæ primus inventor, cui templum conſecratum eſt in monte Libyæ, circa litus Crocodilorum &c.*

III. Prodiit Asclepius ſæpiſſime cum Poemandro Ficini, & in Patricii nova Philoſophia de univerſis, ex utraque editione, & in editione Operum Apuleji Aldina 1521. Baſilienſi 1597. & Elmenhorſtiana Francof. 1621. 8vo. Sed Latine tantum, nam Græce, ut dixi, intercidit.

IV. Porro non contemnendum judicium H. Conringii, quod de hoc dialogo tulit lib. I. de Medicina Hermetica cap. 5. *Eſt libellus Ægytiacæ* * *εἰδωλομανίας plenus quidem, adeoq; non eſt dubitandum ex Ægypto illum eſſe. Num autem multum ſit antiquior Lactantii ævo, haud definire eſt. Sane ſi verum eſt fatendum, in Chriſtianum ſenſum per vim ab Auguſtino pariter & Lactantio, quæ de Dei filio, deque mundi purgationibus in illo leguntur libello, detorta ſunt. Accurate enim Hermetica expendentibus patet, mundum ipſum Hermeti filium Dei dici, minime vero illi ſermonem eſſe de altera ſacroſanctæ Trinitatis perſona, quam Chriſtiani veneramur; purgationes porro orbis longe diverſiſmas hîc ſignificari, ab iis malis quæ mundi interitum præceſſum Servatore noſtro revelante novimus, ſecus quam viſum Lactantio. Mundi ἐκπυρωσιν aliam per κατακλυσμὸν aliam per ἐκπύρωσιν etiam Ægyptios agnoviſſe teſtis eſt Julius Maternus Firmicus lib. III. Matheſ. cap. 1.* Cum hoc Asclepio conjungendus monente eodem Conringio eſt ex ſuperioribus Hermetis libellis XV. & IV.

V. Asclepii quem hîc Hermes affatur, avus in dialogo dicitur Asclepius ſive Æsculapius inventor Medicinæ, de quo fuſe nuper Daniel Clericus in Hiſtoria Medicinæ, & Thomas Guidotus in hiſtoria Æſculapii adhuc ineditâ. Præter hos tertius Asclepius Ἰμαθής ſupra in libello XIII. laudatur, inventor Poëtices. Verùm de Æsculapiis * his aliisque multa collegit H. Meibomius commentario ad ὅρκον Hippocratis cap. V.

VI. III.) Ὅροι Ἀσκληπιὸς πρὸς Ἄμμωνα βασιλέα ſive definitiones (etſi

*Poſſit aliquis ſuſpicari confictum eſſe ſub Imperatoribus Chriſtianis à quodam Ægyptio ſcriptore Ethnico, qui Chriſtianorum ſacra dogmata in Ægypto recipi exploſis Ægyptiis ægre ferret. Sane hoc colligere mihi videor ex his dialogi verbis: *Alienigenis enim regionem iſtam teramque complentibus non ſolùm neglectus religionum, ſed quod eſt durius, quaſi de legibus à religione pietate cultuque divino ſtatuetur præſcripta pœnâ prohibitio. Tunc terra iſta ſanctiſſima ſedes delubrorum atque templorum, ſepulchrorum erit mortuorumque pleniſſima. O Ægypte, Ægypte, religionum tuarum ſolæ ſupererunt fabulæ, & eæque incredibiles poſteris ſuis, ſolæq; ſupererunt verba lapidibus inciſa tua pia facta narrantibus, & inhabitabit Ægyptum Syrus aut Indus aut aliquis talis.*

* Exſtat & ſub Æſculapii nomine liber *de morborum, infirmitatum, corporisque accidentium origine, cauſis, deſcriptionibus & cura* Latine editus Argentorati A. 1544. fol. una cum Trotula, Hildegardi, Octaviano Horatiano &c. Sed priſci illius Æſculapii haud eſſe nemo eſt qui non videat.

(etſi vix ullæ hic definitiones occurrunt) Aſclepii ad Ammonem Regem Libri III. qui licet Aſclepio, ut videmus, tribuuntur, tamen ad ſcripta Hermetis recte referri poſſunt, qui auctor ipſe ad Hermetem Magiſtrum ſuum provocat. *Liber primus* in editione Græca Turnebi, Candallæ & in MS. Gesneriano ac Vindobonenſi, inſcribitur: περὶ Θεοῦ, περὶ ὕλης, (addit MS. Gesner. περὶ κακίας) περὶ εἱμαρμένης, περὶ ἡλίου, περὶ νοητῆς οὐσίας, περὶ ἀνθρώπου, περὶ οἰκονομίας τοῦ πληρώματος τῶν ἑπτὰ ἀστέρων, περὶ τοῦ κατ' εἰκόνα ἀνθρώπου. Sed Patricius ſimpliciorem titulum præfixit: περὶ ἡλίου καὶ δαιμόνων. Locum de Ægyptiacis myſteriis Græca lingua non prodendis allegat Nicephorus in ſcholiis ad Syneſium de inſomniis p. 362. In Turnebiana editione p. 95. poſt verba ἀρχὴ ἡ πύλη ἔχει, in quibus deſinit Candallæ editio, ſequuntur nonnulla, quæ ex alio libro petita eſſe Patricius ſuſpicatur. Eadem tamen in calce libri hujus primi etiam ſine ulla alterius libri nota exhibet MStus codex Vindobonenſis, ut teſtatur Lambecius lib. VII. Commentar. p. 33. Liber ſecundus & tertius à Turnebo & Patricio editi in Candallæ editione deſiderantur. *Libelli ſecundi* titulus eſt: περὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ πάθους, τοῦ σώματος ἐμπολιζομένης ψυχῆς. In hoc mentio Phidiæ δημιούργου occurrit qui ſculptor Periclis tempore fuit Athenis, & alluditur ad narrationem de Eunomio Locro citharœdo, unde longe juniora hæc opuscula eſſe quàm ut ad Hermetis vel Aſclepii ætatem referri queant, pridem arguit Caſaubonus, cui aſſentiens Jul. Cæſar Bulengerus *recentiorem*, inquit, *illum auctorem fuiſſe opinor, qui Phidiæ & Eunomii Locri citharœdi meminerit, & trophæa, per quercum vaticinia, prytanea commemorat.* Adde Conringium p. 61. ſq. Patricius tamen quo hæc argumenta evadat, incaſſum objicit, Phidiam forte antiquiorem quendam Ægyptium Muſicum intelligi, vel nomen hoc in locum Ægyptii alicujus Muſici irrepſiſſe. Similiter quod citharœdo alicui contigiſſe narrat Aſclepius, ut chordæ defectum ſuppleret cicada citharæ inſidens, idem forte prius Ægyptio alicui eveniſſe, quod Græci, ut alia multa, ad ſe transtulerint. *Libellus tertius* περὶ εὐφημίας ἢ χρείττονος καὶ ἐγκώμιον βασιλέως. In hoc deſinit editio Græco-Latina Turnebi, qui Aſclepii definitiones Poemandro ſubjecit, Patricii item, qui in nova de univerſis Philoſophia editionis utriusq; hoſce Aſclepii libellos edidit, MStum quoque Vindobonenſe, cujus meminit Lambecius. Sed in MSto Gesneriano poſt Hermetis Poemandrum quatuor λόγοι ſive libelli fuere, quorum *quartus* inſcribebatur, μέθοδος εἰς πᾶσαν καταρχὴν βιβλίου.

VII. Libros, de quibus hactenus egimus, Poemandrum præcipue & Aſclepium, genuinos eſſe contendunt Auguſtinus Steuchus Eugubinus, lib.I. cap. 8. & 25. de Perenni Philoſophia, Marſilius Ficinus, Candalla & Franciſcus Patricius editores ; Joh. Baptiſta Criſpus de Philoſophis Ethnicis caute legendis p 469. Mutius Panſa in oſculo Ethnicæ & Chriſtianæ Theologiæ p. 161.172. præ cæteris Athanaſius Kircherus in Oedipo Ægypt. & Obeliſco Pamphilio p. 35. ſqq. Sed, uti jam oſtenſum, reclamat res ipſa, & eruditiorum conſenſus, qui hæc ſcripta ſic ab Hermete non profecta ſed ſuppoſititia uno ore pronunciant, ſive auctore *Judæo*, ut contendit Iſaacus Voſſius cap. 8. de Sibyllinis Oraculis, ſive *ſemi-Platonico* quodam itemque *ſemi-Chriſtiano*, qui circiter ſecundi à Chriſto nato ſeculi initia vixerit, ut poſt Iſ. Caſaubonum ſtatuunt Voſſius Pater lib.I. de Idololatria cap. 10. Petavius T. II. dogm. Theol. de Trinitate p. 8. ſqq. Natalis Alexander ſelect. Hiſt. Eccleſ. capitûm Sec. 2. Georgius Bullus defenſ. Concilii Nicæni p. 45. & 51. Elias du Pin Biblioth. ſcriptor. Eccleſiaſt. T. I. p. 23. ſq. Lambecius in prodromo hiſt. literar. p 139. quem totum de Hermete locum iterum inſeruit libro VII. Commentar. de Bibl. Vindobonenſi pag. 22—32 Herm. Witſius in Ægyptiacis lib. II. cap. 5. Johann. Henricus Urſinus & alii.

Quamvis vero, ſuppoſititia hæc quisquis non odorabitur, is obeſæ naris homo utique ſit , ut ait Huetius Alnetan. quæſt. p. 123. maxime tamen probanda videtur eorum ſententia, qui cum Conringio & Cudvvortho in his ipſis libellis alios ab aliis diſtinguunt , & quosdam aperte Chriſtianis auctoribus effictos , quosdam non Hermetis quidem eſſe, at Ἑρμαϊκὰς δόξας complecti , Pythagoricæque non tantum ac Platonicæ ſed antiquiſſimæ Ægyptiacæ doctrinæ λείψανα complecti exiſtimant , ut ſupra de Poemandro agentes obſervavimus. Vel qui cum Borrichio Hermeticas ſententias illis contineri affirmant, ſed longo ævo varie interpolatas, aliis atque aliis hinc inde aſſutis. pag. 83. de Hermetis & Ægyptiorum ſapientia, & libro de ortu ac progreſſu Chemiæ pag. 70.

CAPUT

CAPUT IX.

Hermetis Jatromathematicon argumentum. 1. *Editiones.* 2. *De libro illo judicium.* 3. *Libri duo de revolutionibus nativitatum.* 4. *Centum Aphorismi Astrologici.* 5. *Trutina Hermetis.* 6. *De terræ motuum significationibus carmen.* 7. *Curanides unde dicti.* 8. *An iidem sint cum Physicis Hermetis à Zosimo laudatis.* 9. *Græce exstant in variis Bibliothecis. Latina editio duplex.* 10. *Titulus & interpres libri.* 11. *Argumentum.* 12. *An iidem sint Latini Curinides cum Græcis MSS. vel iis quos veteres legerunt.* 13. *An ex hymnis quibus in MStis herbæ singulæ celebrantur, possit probari auctor Persa. Carminis vocabulum de scripto prosario.* 14. *Curanides non sunt fragmenta πωαγωγῆς ἱερᾶς τ περσικῶν Eusebio memorata.* 15. *Reinesii & Conringii controversia, utrum ex Arabica an Ægyptiaca lingua derivati fuerint.* 16. *Harpocration Alexandrinus.* Coeranus *nomen Ægyptiis familiare.* 17. *Indiculus Simlerianus scriptorum Hermeticorum parum accuratus.* 18.

I.

HERMETIS *Jatromathematica* sive περὶ καταλίσεως νοσούντων προγνωστικὰ ἐκ τ μαθηματικῆς θεωρίας πρὸς Ἄμμωνα Αἰγύπτιον, quo libello doctrina pronunciandi de morborum eventu ex observatione motus & aspectuum planetarum regnantium ea hora, qua decubuerit æger adjunctis breviter remediis recensetur.

II. Hunc primus sub titulo: *Mercurii Trismegisti de decubitu infirmorum* Latine, cum Tho. Boderii libro de ratione & usu dierum Criticorum excudit Andreas Wechelus Parisiis Anno 1555. 4to. Liberiore interpretatione donavit, qui plurimum eis tribuit & in praxi vera deprehendisse se affirmat Johannes Stadius Lœnhuthesius A. 1570. & Ephemeridibus suis inseruit. Exhibetur & Latine apud Andream Argolum lib. II. de diebus Criticis p. 18. sq. Primus Græce ex codice Bibl. Norimbergensis (quem manu sua descripserat Johannes Regiomontanus) edidit Joachimus Camerarius ap. Joh. Petrejum Norimb. 1532. 4to una cum aliis opusculis Astrologicis, quæ libro sexto recensemus. Græce cum Latina versione & altera Stadii ad calcem subjecta notisque suis, emendatiorem plenioremque ex MSto

Digitized by Google

Auguſtano vulgavit David Hoeſchelius Auguſtæ Vindel. 1597. 8o. Memini & videre me hunc libellum Anglice translatum & ſubjectum rariorib usPhyſicis lingua illa editis à Radulpho Williamo Lond. 1652. 12o.

III. Cum vero nulla ejus fiat mentio non tantum in Ptolemæo, ſed etiam in Julio Firmico ſtudioſiſſimo Ægyptiacæ Aſtrologiæ, qui tamen Æsculapii, Petoſiris, Necepſi, Abrahami aliorumque opera laudat, imò cum nec alibi ejus memoria reperiatur, ſatis vel hinc apparet, ut notat Conringius p. 51. de Medicina Hermetica, etiam poſt optimorum Aſtrologorum Græcorum & Latinorum tempora à neſcio quo ſuppoſitum eſſe. Accedit, quod doctrina non conveniat cum iis quæ ex Petoſiri & Nicepſo bona fide Firmicus paſſim adducit, & in Manethonis Apotelesmaticis leguntur, aut cum iis quæ in fragmentis Hephæſtionis Thebani, Dorothei Sidonii atque aliorum hodie ſuperant. Gemini argumenti libellus inter Hippocratis ſcripta occurrit latine ex verſione antiqua Gulielmi Mordici *de ſignificatione vitæ & mortis ſecundum motum lunæ & adſpectus planetarum* T. 1. edit. Lindenianæ p. 422. Cui adde librum Aphrodiſio dicatum qui exſtat inter Galeni opera T. 4. edit. Baſil. p. 479. ſqq. ubi male editum περὶ κατακρίσεως pro περὶ κατακλίσεως νοσούντων προγνωστικὰ ἐκ τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης. Sed nulla in illo Hermetici libelli mentio. Labbeus in Bibliotheca nova MStorum p. 102. memorat Petoſiris & Mercurii Trismegiſti Canonia cum Epitome ex Pancharii ſcripto de decubitu ægrotantium ſecundum duodecim ſigna, cujus libri Panchariani meminit iterum p. 126. ἰατρομαθηματικὰς συντάξεις Ægyptiorum præter Ptolemæum lib. I. Tetrabibli cap. 2. commemorat Hephæſtion Thebanus præfat. libri primi, conf. Salmaſium de annis Climactericis p 47. 52. & Conringium p. 63 & 72. Labbeum Bibl. nov. MSS. p. 117. ſq. & p. 124. qui Hermetis Aſtrologiam ſive de judiciis aſtrorum Arabice exſtare refert p. 257. Memoratam etiam inter libros MSS. à Golio ex oriente allatos in Octav. Ao. 55. Nec diverſam forte ab opere de quo jam dicemus.

IV Hermetis *Libri duo de* * *revolutionibus nativitatum* ſive de horoſcopo poſt ſingulorum annorum revolutionem conſtituendo, ferendoque de hoc judicio, Latine pridem translati auctore incerto: emendati editique ab Hieron. Wolfio Baſileæ apud H. Petri 1559. Fol. una cum Porphyrii Iſagoge & anonymi ἐξήγησις in tetrabiblon Ptolemæi. De auctore ita Wolfius in præfat. ad Paulum Haintzelium Patricium Auguſtanum:

* In Conringii lib. I. de Hermetica Medicina p. 52. male excuſum *de revelationibus nativitatum.*

Digitized by Google

num: *Etsi, quis Hermes iste fuerit ignoro, (τρισμέγιστον quidem illum non fuisse persuasum habeo) nec fuisse Græcum, sed alterius alicujus nationis, sive Arabem sive Saracenum, ex multis ejus locis intelligi potest: tamen latinæ conversionis vestigia eo me ducunt, ut hoc opus è Græco translatum esse credam, fide sane optima vel immodica potius religione, unde ipsa dictio alicubi & obscurata & prope contaminata est* Sane ut Conringio jam notatum fuit, non modo Hermes allegatur lib. II. p. 260. sed & lib. I. cap. 3. adducitur in testimonium Ptolemæus, quem Philosophi nomine innuit, ejusque Canones atque Almagestum laudat, *quod Græci*, inquit, *magnam constructionem appellant*, unde suspiceris, auctorem hunc non Græce scripsisse, sed Arabice: passim vero de Babyloniorum, Ægyptiorum, Persarum præcipue Indorumque observationibus Astrologicis, tanquam multorum usu jam comprobatis, differentem licet observare. Nescio Christianumne arguat, quod lib. II. c. 7. legitur: *& laudabitur à pluribus, & bonitatem & utilitatem habebit occasione miraculorum & prodigiorum & locorum Ecclesiasticorum propitiatoriorum* &c Eorundem mentio p. 265. *erit etiam liberalis, & propter aliquam justitiam & sanctimoniam peregrinabitur apud divina propitiatoria.* Introductionem suam Astrologicam laudat quisquis est auctor lib. II. p. 261. aliosque tractatus in quibus egit de directionibus planetarum, p. 247. præterea p. 264. promittit librum traditurum causas ferdariæ * planetarum.

V. Hermetis *Aphorismi* sive *centum sententiæ Astrologicæ*, diversæ à Centiloquio Ptolemæi, (licet cum hoc à nonnullis viris doctis confunduntur) tum à Centiloquio Bethemi Arabis. Latine tantum exstant, & Arabis alicujus fœtus, sub falso Hermetis nomine prodiere Venetiis 1493. Fol. una cum tetrabiblo Ptolemæi & Basil 533. cum Julii Firmici Astrologicis, Fol. Deniq; Ulmæ 1051. & 1674. 12. cum Aphorismis Astrologicis Ptolemæi, Ludovici de Rigiis, Almansoris, auctoris innominati & Hieron. Cardani. Hermeti quoque tribuuntur hi Aphorismi à Stephano de Messana, qui primus latine vertit & obtulit Manfredo Siciliæ Regi, tum à Thaddeo Hagecio ab Hagek cujus commentarius in Aphorismos Hermetis editus Pragæ Anno 1564. 4to. Confer & si placet Vossium de

* Unusquisque septem erraticorum, caput etiam & cauda draconis, habent quosdam annos determinatos, & quilibet planeta disponit natum secundum ferdariam suam. Solis quidem ferdaria sunt anni decem, Veneris autem octo, Mercurii tredecim, Lunæ novem, Saturni undecim, Jovis duodecim, Martis Septem, Capitis tres, & Caudæ duo, qui simul sunt omnes anni septuaginta quinque. *Pseudo-Hermes ibid.*

ſcientiis Mathematicis p. 206. 370. & Labbeum Bibl. nov. MSS. p. 118.

VI. Ut vero Centiloquium Ptolemæi cum Aphorismis hiſce Hermeticis confunderent nonnulli, inducti videntur hac ratione, quod ex Haly & aliorum, Arabum maxime, exemplo, rectificandarum Geneſeon ratio Aſtrologis notiſſima, licet non usquequaque certa atque accurata, vulgo vocatur *Trutina Hermetis.* Illa vero in centiloquio Ptolemæi aphorismo LI. occurrit his verbis: Ἔνθα ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τῆς γεννήσεως ἡ σελήνη, ἐκεῖνο τὸ ζῴδιον ἐν τῇ συλλήψει ὡροσκόπησε· καὶ ἔνθα ἐπὶ τῆς σπορᾶς ἔτυχεν, ἐκεῖνο ἐν τῇ ἀποκυήσει ὡροσκόπησεν, ἢ τὸ τούτου διάμετρον. *In quo ſigno Luna eſt genituræ tempore, illud in conceptu fuit aſcendens: Et in quo ſigno inventa fuit in conceptu, illud aut ejus oppoſitum fuit aſcendens in partu.* Eundem locum reſpicit Cardanus ad Ptolemæi tetrabiblum lib. III. text. 3. ubi ait: *etiam Haly judicio Centiloquium eſſe Hermetis, & non Ptolemæi.*

VII. Præcepta περὶ σεισμῶν ſive *de ſignificationibus terræ motuum,* Verſus Hexametri LXVI. In Anthologia Epigrammatum Græcorum p. 285. edit. Aldinæ, vel in Appendice Anthologiæ Francof. 1600. Fol. cum notis Brodæi & Obſopæi editæ p. 4. ſq. leguntur ſub nomine Hermetis Trismegiſti. Mox additur, eos alio in codice Orpheo tribui. Vide quæ de hoc carmine dicimus infra cap. XVIII. num 6. Sane vix alibi Hermeti poëmata ſive verſus metro adſtricti tribuuntur.

VIII. Κυρανίδες, quod nomen non auctoris nec à Kyrano Rege Perſarum petitum, ſed ſcripti eſſe, pridem eruditi obſervarunt. Etſi vero Salmaſius prolegom. ad Solinum, Reineſius lib. I. cap. 2. Var. Lect. & ante hos Scaliger ad Græca Euſebii p. 409. contendunt eſſe vocabulum Arabicum, ac ſi dicas συναγωγὰς ſive collectiones, tamen Jacobus Goar p. 12. ad Georgium Syncellum (neſcio an veriſimilius) ex Allatii ſententia oſtendit eſſe vocem Græcam Aſtrologicam à κύρω, κυρῶ, ut notetur liber quo vires dominium ac poteſtates aſtrorum deſcribuntur. Idem vocabulum κυρανίδες Græcis notum eſſe docet ex Herodoti lib. IV. c. 19. Græcam Etymologiam ſed alio ſenſu confirmat auctor Kyranidum quæ latinè exſtant p. 3. *Kyranides verò dictæ ſunt eò quod aliorum meorum librorum iſtæ ſunt reginæ.* Hermetem ἐν ταῖς Κυρανίσι βίβλοις laudat Syncellus p. 35. & 52. ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς γενικοῖς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ ἐν τοῖς Κυρανίσι βιβλίοις εἴρηται· & ante Syncellum Olympiodorus, cujus verba adduxit Reineſius p. 7. Var. Lect. πάλιν ἐν τῇ Κυρανίδι ὁ Ἑρμῆς &c.

IX. Eun-

Digitized by Google

IX. Eundem librum à Zoſimo ipſo allegari ſub nomine *Phyſicorum Hermetis*, putabat ſed parum veriſimiliter Morhofius ὁ μαχαίρης lib. I. polyhiſtoris p. 99. Chemici enim argumenti eſſe conſtat Phyſicos illos Hermetis libros.

X. Exſtat etiamnum κυρανὶς liber in variis Bibliothecis Græcè manu exaratus, quo uſus eſt Gilbertus Gaulminus in notis ad Pſellum & Theodorum Prodromum &c. Carolus du Fresne in gloſſario infimæ Græcitatis & alii. Fertur & latina editio duplex, una Lipſienſis, cum notis Andreæ Rivini, quæ ex codice MS. Henrici Ellenbergeri aulæ Magdeburgicæ Archiatri, quem Ellenbergerus ab Eleonora Hasſiæ Landgravia dono acceperat, Ellenbergeri filius Rivino concesſit, Rivinus donavit Bibliothecæ Paulinæ Lipſienſi ubi adhuc ſervatur, expreſſa vulgataque eſt ſub hoc titulo: *Kirani Kimnides & ad eas Rhyakini Koronides* Lipſiæ 1638. 8vo. Altera Francofurtenſis 1681. 12mo *iterata vice è membranis Latinis*, ut habet titulus, *edita*.

XI. Græcus titulus ita ſe habet: Βίβλος κυρανὶς Φυζικῶν συμπαθειῶν καὶ δυσπαθειῶν, συνταγμα κυράνε βασιλέως περσῶν. Labbeo p. 123. Bibl. nov MSS. *Coemnici liber naturalium virtutum de ſympathiis, antipathiis &c. ex primo libro Coemni Regis Perſarum & Harpocratione Alexandrino de elementis.* Latinus Interpres Chriſtianus gente Italus qui hisce ſiglis RA. PA. ſe occultavit, (unde Reineſius docet errare eos qui exiſtimant eſſe Gerhardum Carmonenſem) in præfatione ait perlatum hunc librum è CPoli in Italiam Manuele Imperante anno Mundi 6677. anno vero Chriſti 1168. indictione ſecunda. *Liber Phyſicalium virtutum, compaſſionum & certationum, collectus ex libris duobus, experientia videlicet Kyrannidarum Kyrani Regis Perſarum & ex libro Apocrationis Alexandrini ad propriam filiam*, quæ inſcriptio ex aſſe convenit cum titulo Græco quem exhibet Cangius in appendice ad gloſſarium Græcum p. 117. Addit Latinus interpres plurima libri Kyrani auctorem agnoſcere Hermetem Trismegiſtum, & Syriacis characteribus ſculpta fuiſſe in columna ferrea.

XII. Scriptum ipſum quatuor partibus abſolvitur, quarum prima agit de viginti quatuor gemmis totidemque herbis, avibus & piſcibus, & quæ ſint ſingulorum Magicæ virtutes Medicæque. Secunda ſimiliter agit de quadraginta generibus animantium quadrupedum, tertia de avibus quadraginta & quatuor, quarta denique de quatuor & ſeptuaginta piſcibus.

VIII. Hanc

XIII. Hanc Latinam editionem omninò ejusdem esse notæ ait Conringius p. 53. de Medicina Hermetica, cum illis Kyranidibus quarum meminerunt veteres, nisi quod non integræ forte ad nos pervenerint. Unde nulla in illis mentio χημείας quæ in antiquis illis Olympiodoro laudatis manifeste stylo Chemico introducitur. Quamvis ex hoc ipso conatus est probare Borrichius p. 81. De Hermetis Ægyptiorumque sapientia, alias omnino illas veteres Κυρανίδας βίβλους fuisse. Quod rectius forte dijudicare possit si quis incidat in MStum codicem Grelotio laudatum hoc titulo: Ἐπιτομὴ χρυσίης ἢ τῶ βιβλίου τῶ ἀρχαίων Κυρανιδῶν. Sane pars eorum quæ Olympiodorus è Kyranidibus profert, in editis legitur sub extremum partis secundæ, præterea cum Græca editione Gaulmino & Cangio inspecta satis convenire Latinæ videtur, nisi quod nec hanc integram reddit, sed multa è Plinio aliisque, multa ex ineptiis sæculi sui addidit, muscerdamque piperi admiscuit, ut queritur Reinesius p. 565. Var. Lect. nec pauca omisit & mutavit ut notat Morhofius, qui p. 100. lib. I. Polyhist. desiderat in Latina editione hymnos singulis herbis subjectos, illarum vires numinumque quibus sacræ sunt potestatem celebrantes, quos in Græco MSto Gaulminus legisse se testatus est, & ex eo editurum se recepit.

XIV. Ex hisce hymnis Persam auctorem confirmat VirClarissimus W. E. Tentzelius in dialogis vernaculis anni 1695. p. 30. quod Persæ inprimis soliti fuerint arborum plantarumque & herbarum vires hymnis decantare. Sed nec aliis hoc inauditum gentibus, Orientalibus non modo, ut vel Salomonis exemplo apparet, qui à Cedro ad hysopum usque nihil plantarum incantatum reliquit; tum Babyloniis, quos Plutarchus VIII. 4. sympos. narrat palmæ arboris virtutes CCCLX. decantasse hymno: Sed & Græcis atque Ægyptiis ut infra patebit ubi Dioscoridis editionem Aldinam recensebimus: ne dicam veteres Persas prosa non versibus usos in hymnis, si credimus Thomæ Hydeo de religione veterum Persarum pag. 340. qui tamen præter rem ibi reprehendit Curtium, quod Magos *patrium carmen* cecinisse scripsit, uti enim *carmen* dictum est quasi *canimen*, ita hoc nomine vocatur quicquid canitur vel recitatur sive prosa decurrat sive pedibus adstrictum sit. Sic Plinius dixit Christianos Christo *carmen quasi Deo dicere secum invicem.* Et apud Livium passim *carmen solenne* dicuntur verba concepta non versu sed prosa. Similiter apud Senecam Epist. 98. Sed nec *longum illud carmen comitiorum,* quod Trajanum Imperatorem in comitiis præiisse ait idem Plinius in panegyrico, metro constabat, neque *carmen evocationis* deo-

Digitized by Google

Deorum quod refert Macrobius lib. III. Saturnal. c. 9. neque *ſolenne carmen precationis*, quod ab Africano mutatum narrat Valerius Maximus lib. IV. cap. 1. Deniq; liber Catonis qui inſcriptus fuit *carmen de moribus*, proſa conceptus fuit ut docet Gellius lib. II. cap. 2. & Cicero 2. de legibus c. 23. affirmat ſe puerum leges duodecim tabularum *ut carmen neceſſarium* didiciſſe.

XV. Quod vero idem doctiſſimus Tentzelius Kuranidas putat eſſe fragmenta ex Zoroaſtris συναγωγῆ ἱερᾶ τ̃ Περσικῶν, ex qua locum producit Euſebius Lib. I. præparat p. 42. nemo facile illi accredet. Nam longe aliud illius operis argumentum fuit: unde Vigerus in Latina verſione reddidit *ſacrum Perſicorum rituum commentarium*. G. J. Voſſius, *Hiſtoriam ſacram de ritibus Perſarum*. Præcipue ſi vera ſit Illuſtris Huetii conjectura, qui in demonſtratione Evangelica p. 160. Perſicarum legum Codicem, Perſis *Zundavaſtaw* appellatum eundem eſſe cum illa Euſebio, memoratâ collectione ſacra exiſtimat, quam ſententiam infra in Zoroaſtre paucis expenſam videas licet. Quid enim legibus ſacrisque ritibus commune cum libro Medico Phyſico & Magico?

XVI. Ex Arabum Perſarum Ægyptiorumq; ſcriniis qui Magiæ naturalis & alterius impuræ per multa ſæcula fuere promi condi, congeſtum eſſe Kyranidon librum, Reineſii eſt ſententia Lib. III. cap. 15. Var. Lect. quo ipſo pluribus in locis hoc opus caſtigat & illuſtrat. Sæpe etiam ad partes vocatur ab Ulyſſe Aldrovando in voluminoſo de animalibus opere. Conringio autem, qui ex Ægyptiaca potius lingua, quam ex Arabica Græcè verſum eſſe ante Olympiodori ætatem pertendit, quod Arabica illis temporibus non fuiſſent tanti quæ vertiſſes, ita occurrit idem Reineſius in defenſione variarum lectionum, editori Kyranidon Andreæ Rivino oppoſita p. 150. *Vir clariſſimus qui ad Ægyptios referre mavult, & è vetere Ægyptiaca translatas Kunnides, non adeo adverſatur mihi, admitto enim & ipſe facile etiam Ægyptios quorum ματαιοτεχνία nota eſt, hic ſuas partes egiſſe: hoc ſaltem requiro, ut nomen Kyranides ex Ægyptiaca tam planum faciat, quam ex Arabica feci ego. Si poſt ortum Mohammedem demum litemtum Arabica in aliquo cœpit pretio eſſe, uti argumentatur, id non infert illitemtos fuiſſe Arabas priores, & inertes prorſus, neque impedit quo minus diu ante, naturalium rerum ſtudium excoluerint iuxta cum Græcis, etſi quid ſcriptis tradiderint hodie, ignoremus, iſtud enim è Dioſcoride, Plinio, Apulejo de herbis, qui ſubinde Arabicas earum nomenclaturas tanquam partem eruditionis advocant, conſtat.*

XVII. *De Arpocratione Alexandrino*, ex cujus libro ad filiam, partem Kyranidum concinnatam esse affirmat auctor præfationis Latinæ, dicemus infra, cum Valerii Harpocrationis περὶ τῶν λέξεων librum recensebimus, cum quo eundem esse hunc suspicabatur Mausacus in diss. Critica p. 379. edit. Blancardi. Vide interim Barthium Lib. XI. Adversar. c. 17. *Coenani* nomen Ægyptiis non ignotum ostendit *Coenanus* Ægyptius Philosophus, cujus meminit Eunapius & Ammianus, Suidas item in Φῆς: tum alter *Coenanus* Ægyptius temporibus Severi, quem memorat Dio. Ut taceam *Coenanum* Plinio laudatum Musonii Philosophi æqualem, quem Græci generis fuisse testatur Tacitus Lib. XIV.

XVIII. Claudam hoc caput indice scriptorum Hermeticorum, quem licet parum accuratum reperi in continuatione Bibliothecæ Gesnerianæ quam adornavit Josias Simlerus, Hermetem Ægyptium Platonis discipulum falso appellans. *Fertur scripsisse*, inquit, *imaginum sive præstigiorum (an præsagiorum) libros. De anulis Lib. I. De charactere Lib. I. De sigillis Lib. I. De sole Lib. I. De imaginibus Martis Lib. I. De imaginibus Jovis Lib. I. De imaginibus Saturni Lib. I. De septem anulis planetarum Lib. I. De meinis & conjunctionibus planetarum Lib. I. De confectionibus (an conjunctionibus) ad capiendum animalia silvestria Lib. I. De verbo perfecto Lib. I. Ad Asclepium Lib. I. De matheſi, Lib. II.*

CAPUT X.

De scriptis Chemicis quæ sub Hermetis nomine exstant. Capita VII. de lapidis Philosophici secretis. 1. *Chemicæ Hermetis sententiæ à variis scriptoribus laudatæ.* 2. *Secreta secretorum.* 3. *Tabula smaragdina.* 4. *E Phœnicio sermone translata videtur Kriegsmanno.* 5. *An Græcis innotuerit.* 6. *Testimonia de ejus antiquitate.* 7. *Smaragdi & aliæ gemmæ mira magnitudine.* 8. *Mos libros & tabulas una cum defunctis in sepulchro condendi* 9. *incerta saltim est γνησιότης smaragdinæ tabulæ.* 10. *Hermetis de tincturis Physicis. Liber Isidis ad Horum & alia Græca Chemica MSS.* 11. *Libellus de lapidibus pretiosis.* 12.

I.

TRactatus HERMETIS *Chemicus* sive *capitula VII. de lapidis Philosophici secretis.* Hæc manu exarata viderat Gesnerus ut in Bibl. testatur. Edita sunt Latinè, adjunctis ab anonymo scholiis

ſcholiis in tomo quarto theatri* Chemici Argent. 1613. 8vo. Prodierant & Lipſiæ Dominico Gnoſio curante A. 1610. 8vo, ut Germanicas, Anglicas, Belgicasque verſiones omittam. Sed junioris cujusdam ſcriptoris eſſe res ipſa loquitur. Quanquam enim modus docendi reconditum quiddam ſpirat, & ſatis Ægyptium, quia tamen priſcorum ille autor meminit Philoſophorum, aliosque citat Philoſophos, imo ipſum Avicennam, quia in quatuor elementorum pugnâ multus eſt, quia literas Græcas ad partes vocat, quæ ævo Thaautico fuere nullæ, quia toto opere Chriſtianiſmum redolet, neutiquam genuinus Hermetis vetuſtiſſimi ſed recentioris Arabis in artis operibus verſati cenſendus fœtus, uti Borrichius ipſe haud diffitetur libro de ortu & progreſſu Chemiæ, p. 71.

II. Paſſim tamen alibi Hermes in Chemicis citatur à Syneſio περὶς Διόσκορον, Zoſimo, & Olympiodoro, qui etiam Hermetis ἀρχαϊκὴν βίβλον laudat, item ὅσα ἀπὸ Ἑρμοῦ καὶ τῶν φιλοσόφων ἦσαν εἰρημένα. Quibus adde varias ſententias Hermeticas hinc inde allatas in libris Chemicis, turba ** Philoſophorum, in Margarita pretioſa Petri Boni Lombardi, in libro ſecretorum Calid, in ſeniore Zadith, Haled, Hortulano, Roſario, Rupeſciſſa, Iſaaco Hollando, Alberto Magno, Arnoldo Villanovano, Ariſtotele Chemico, Bernhardo Treviſano aliisque, ſed quas ipſas quoque, utrum ex Germanis Hermetis ſecundi ſcriptis hauſtæ ſint, ambiguum eſſe affirmat in conſpectu ſcriptorum Chemicorum idem Borrichius.

III. Feruntur & *ſecreta ſecretorum* Raymundi Lulli & Hermetis in tres libros diviſa & cum opusculo Thomæ Aquinatis, de eſſe & eſſentia mineralium & Cornelii Alvetani de conficiendo divino Elixire libello edito Latinè Colon. 1592. 8vo. ut præteream ejusdem Lulli poteſta-

* Francofurti quoque A. 1605. 8vo prodiere quatuor ſcripta Chemica ex Arabico verſa hoc titulo: Senioris Zadith filii Hamuelis tabula Chymica. Anonymi expoſitio tabulæ. *Hermetis Trismegiſti liber de Compoſitione*, Anonymi veteris Conſilium Conjugii ſeu de maſſa ſolis & lunæ libri III.

** In hoc libro recentioris cujusdam GræcArabis introducitur Pythagoras turbam diſcipulorum ſuorum docens jubensque & ipſos differere atque conferre inter ſe de rebus Phyſicis ac Chemicis, præſentibus ſententiamque dicentibus etiam aliis Philoſophis, & dicta illorum congregante quodam Arisleo. Vocatur & hic liber *tertia ſynodus Pythagorica de occulta ſapientia.* In altero exemplari ejus (duplex enim exſtat) Arisleus inducitur *Hermetis diſcipulos* congregans & ſententias eorum de lapide & arte Chemica inquirens. Videntur duæ priores ſynodi Pythagoricæ ejusdem argumenti intercidiſſe.

tem divitiarum & expoſitionem *teſtamenti Hermetis* de lapide Philoſophico conficiendo editam cum turba Philoſophorum, Roſario aliisque ſcriptis hujus commatis Baſil. 1610. 8vo. Hermetis *librum de corporibus transmutandis* & ejus generis alia.

IV. *Tabula Smaragdina*, magnæ apud Chemicos auctoritatis, quæ in valle Hebron in ſepulchro & in manibus cadaveris Hermetis, à Sara (Abrahami uxore, ut in tabula Smaragdina vindicata non dubitat affirmare Chriſtophorus Kriegsmannus) reperta eſſe dicitur, Continet verbis obſcuris (uti ſolenne eſt Chemicis multum fumi parum lucis dare) totius ut ajunt magiſterii Chemici metalla perficiendi fundamentum, & modum componendi quandam medicinam univerſalem, ſed generaliſſime deſcriptum. Quia paucis verbis abſolvitur, nihil impedit, quin & hoc loco integra legatur. *Verum ſine mendacio, certum & veriſſimum: quod eſt inferius, eſt ſicut id, quod eſt ſuperius, & quod eſt ſuperius, eſt ſicut id, quod eſt inferius ad perpetrandum miraculum unius rei: Et ſicut res omnes fuerunt ab uno mediatione unius, ſic omnes res natæ ab hac re adoptatione. Pater ejus eſt ſol, mater ejus luna: portavit illud ventus in ventre ſuo. Nutrix ejus terra, pater omnis telesmi totius mundi eſt hic. Virtus ejus integra eſt, ſi verſa fuerit in terram. Separabis terram ab igne, ſubtile à ſpiſſo ſuaviter cum magno ingenio. Aſcendit à terra in cœlum, iterumque deſcendit in terram & recipit vim ſuperiorum & inferiorum. Sic habebis gloriam totius mundi, ideo fugiet à te omnis obſcuritas. Hæc eſt totius fortitudinis fortitudo fortis, quia vincet omnem rem ſubtilem, omniaque ſolida penetrabit. Sic mundus creatus eſt. Hinc erunt adoptationes mirabiles, quarum modus hic eſt. Itaque vocatus ſum Hermes Trismegiſtus habens tres partes Philoſophiæ totius mundi. Completum eſt quod dixi de opere ſolis.*

V. Kriegsmannus, qui non è Græco ſed è Phœnicio translatam eſſe contendit, exiſtimavit ſe non mediocrem lucem tabulæ huic allaturum, ſi Phœnicii ut ait contextus proprietate ſervata eandem interpretaretur in hanc ſententiam: *Vere non ficte certo veriſſimeque ajo. Inferiora hæc cum ſuperioribus illis, iſtaque cum iis viciſſim vires ſociant, ut producant rem unam omnium mirificiſſimam. Ac quemadmodum cuncta educta ex uno fuere verbo Dei unius, ſic omnes quoque res perpetuo ex hac una re generantur, diſpoſitione naturæ. Patrem ea habet ſolem, matrem lunam, ab aëre in utero quaſi geſtatur, nutritur à terrâ. Cauſa omnis perfectionis rerum ea eſt per univerſum hoc. Ad ſummam ipſa perfectionem virium pervenit, ſi redierit in humum. In partes tribuito humum ignem paſſam, attenuans denſitatem ejus re omnium ſuaviſſimâ. Summa aſcende ingenii ſagacitate à terra in cœlum, indeque rurſum in terram deſcende ac vires ſuperiorum inferiorumque coge in unum, ſic*

potiere

Digitized by Google

potiere gloria totius mundi , atque ita abjectæ ſortis homo non amplius habebere. Iſthæc jam res ipſa fortitudine fortior exiſtet , corpora quippe tam tenuia quam ſolida penetrando ſubiget. Atque ſic quidem quæcunque mundus continet creata fuêre. Hinc admiranda evadunt opera , quæ ad eundem modum inſtituuntur. Mihi vero ideo nomen Hermetis Trismegiſti impoſitum fuit , quod trium mundi ſapientiæ partium (h. e. Theologiæ,Phyſicæ & Aſtrologiæ) *Doctor deprehenſus ſum. Hæc ſunt , quæ de Chemica artis præſtantiſſimo opere conſignanda eſſe duxi.*

VI. Borrichius in conſpectu ſcriptorum Chemicorum illuſtriorum negat ſe in ſcriptoribus Chemicis Græcis hanc tabulam inveniſſe , utcunque ab illis ſpectatam eſſe , & ad latinos derivatam non dubitet : Sed nimirum quis MSta Græcorum Chemica excuſſit omnia? niſi malis cum Gaulmino ſtatuere tabulam illam à victoribus Perſis vel in Ægypto vel vicinia repertam , in Perſidem jam olim translatam fuiſſe , eoque nomen ejus diu Græcis ignoratum. Videtur tamen tabulam hanc inſpexiſſe Anonymus Chemicus Græcus, cujus verba ex MSto Vindobonenſi affert Lambecius Lib. VI. Commentar. p.175. Πρῶτος πίνυν Ερμῆς ὁ Τρισμέγιστος προσαγορευόμενος ἀναφέρεται τοῦτο τὴν ἐπωνυμίαν διὰ τὸ τῆς τριὰς πινας τῆς δυνάμεως ἐνεργείας τὴν παρᾶζαν πίηζιν γινομένην , ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξω πέντης καὶ τριῶν διεχώζας τῶν ὄντων ὐσίας ἀνακρίνας. Οὗτος πρῶτος γενόμενος συγγραφεὺς τᾶ μεγάλα τέτα μυηρία ἀκέλαθον ἔχειν κ.τ. λ.

VII. Meminit ejusdem tabulæ Ariſtoteles junior , Chemicus, de perfecto Magiſterio, meminit Senior Zadith, Mag. Ortholanus ſive Hortulanus , neſcio quis, cujus commentarius in tabulam exſtat: Avicenna, Arnoldus de Villa Nova, Iſaacus Hollandus, Albertus Magnus, Bernhardus Treviſanus, & anno Chriſti 1330. Petrus Bonus Lombardus, ut poſteriores fere infinitos præteream. Athanaſius Kircherus ipſe qui tabulam hanc ſuppoſitam, & à Bernardo Caneſio Alchymiſta primùm mundo oblatam falſò * contendit,in eodem quo hoc ſcripſit Oedipo Ægyptiaco teſtatur prope Memphin ſaxo hæc verba inſculpta legi : *Cælum ſurſum, cælum deorſum, quod ſurſum id omne deorſum, hæc cape & beaberis.* Unde integritas & antiquitas tabulæ ſmaragdinæ non parum confirmari eidem Borrichio videtur, qui illam pluribus adverſus Kircherum vindicat in lib. de ortu & progreſſu Chemiæ p. 72. ſqq. Et in conſpectu ſcriptorum Chemicorum notat ſolenne fuiſſe antiquis, rariora legum, geſtorum, artium,lapideis tabulis, colu-

 mnis

* T. II. Oedipi Ægypt. part. 2. p.427.

mnis, obeliſcis committere: quam rem pluribus tangimus infra cum de columnis Mercurii ſive Hermetis agimus.

VIII. Ac ne quis obducat ſmaragdos ejus magnitudinis quæ tot ſententias caperent non inveniri, cum, Theophraſto περὶ λίθων auctore, ſigilli magnitudinem raro excedant, is norit, inter artificia Chemica etiam eſſe ſimiles gemmas efficere, ut Seneca Epiſt. 90. teſtatur Democritum inveniſſe *quemadmodum decoctus calculus in Smaragdum converteretur.* Et Theophraſtus ipſe tradit in Ægyptiorum commentariis reperiri, regi eorum à rege Babylonio miſſum Smaragdum munere, quatuor cubitorum longitudine & trium latitudine. Et fuiſſe apud eos in Jovis delubro obeliſcum e quatuor Smaragdis, 40. cubitorum longitudine, latitudine vero in parte quatuor, in parte duorum. Se autem ſcribente, eſſe in Tyrii Herculis templo ſtantem pilam è ſmaragdo cujus & apud Herodotum lib. II. cap. 44. mentio, niſi potius pſeudoſmaragdus ſit. Nam & hoc genus reperiri, & in Cypro inventum ex dimidiâ parte Smaragdum, ex dimidia Jaſpidem, nondum humore in totum transfigurato. Addit Plinius Lib. XXXVII. cap. 5. ex Apione Pliſtonice, fuiſſe ſua ætate in labyrintho Ægypti coloſſeum Serapin è Smaragdo novem cubitorum. Sic Epiphanius de gemmis cap. 6. Anaſtaſius Nicænus qu. 38. Svidas in Μωυσῆς Nilus Rhodius Metropolita lib. de lapidibus eorumque theoria, & ex Judæis plurimi, ut R. Simeon in Jalkuth, & R. Bechai ad Exod. XXIV. 12. & paraphraſis Chaldaica ad Cantic. I. 11. tabulas Decalogi ex ſaphiro factas fuiſſe referunt.

IX. Denique nec hoc inſolens eſſe obſervat Borrichius tam egregium repertum in Hermetis tumulo abſconditum fuiſſe: nam ſic & Archimedem ſummo ſepulchro ſuo ſphæram ac cylindrum juſſiſſe imponi, ut auctor eſt Cicero Lib. V. Tuſc. Quamvis hoc ἀνάθημα & externum ἀνάθημον ſepulchri Archimedis longe diverſum videri poteſt à tabula Smaragdina cum Hermete ut ferunt ſepulta ac recondita, cui affinis magis eſt tabella ænea literis ſcripta incognitis, quam in Alcmenæ ſepulchro repertam & à Chonuphi Propheta explicatam refert Plutarchus lib. de genio Socratis p. 577. 578. ſeq.

X. Verum de his quisque ſentiet ut volet, cum nec adverſus pertinaces tabulæ aſſertores evidenter demonſtrari poſſit illam nuper confictam eſſe, nec hi viciſſim argumentis & teſtimoniis exceptione majoribus poſſint ejus γνησιότητα tantamque antiquitatem confirmare & oſtendere.

XI. Hermetis Φυσικὰ βαφαὶ ſive *de tincturis Phyſicis* liber Chemici

Digitized by Google

mici argumenti, MStus exſtat in Bibl. Regis Galliæ teſte Borrichio p. 81. de Hermetis & Ægyptiorum ſapientia. Hermetem ἐν τοῖς Φυσικοῖς citat Zoſimus Panopolita (apud Syncellum p. 13.) ἐν τῷ ἐννάτῳ τῆς Ἰμὲθ βίβλῳ πρὸς Θεοσέβειαν. Hujus Ἰμέθης filius fertur Aſclepius ſupra memoratus. In Scholiis ad Apollonium Rhodium Lib. II. ubi ad verba: τὸν ῥὰ χρύσεον ἔθηκεν Ἑρμείας, hæc annotata leguntur: χρύσεον δέρας λέγεται τὴ ἐπαφὴ τοῦ Ἑρμοῦ τὸ δέρας ὃ κελῦ ῥυέντ᾽ χρυσᾶν, forte pro τὴ ἐπαφὴ legendum τὴ βαφῆ. Exſtant & Hermetis Iſidisque ab Hermete edoctæ nomine ſcripta Chemica inedita in variis Bibliothecis, quale eſt quod inter alios Chemicos αὐτοδίδακτους Græcos in Bibl. Sereniſſ. Electoris Bavari legit, Latineque vertit Simon Wagnereckius Jeſuita, qui illud in literis ad Alex. Barvoëtium teſtatus eſt ſe pro genuino habere. De libro qui in Bibl. Regis Galliæ MStus exſtat, & inſcribitur Ἴσις πρὸς Φθᾶν τῷ υἱῷ Ὥρῳ ita Borrichius in conſpectu ſcriptorum Chemicorum: *Eſſe ſcriptum illud quod in lamriis doctorum cuſtoditur, ſpurium, multa ex ipſo textu allata docuerint, licet ſua Venere & arte nequaquam deſtituatur. Vox Iſidis inter cætera:* πρῶτον ὅλου ὁ σῖτος σῖτον γυναῖκα καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπον σπείρει, ἕτως καὶ ὁ σπείρων θηλύ ἐι ὅμοιον τὸ ὅμοιον. *Quæ vel una ſententia ſi preſſius animo infigatur, plurimos in ſubjectis haud raro abſurdis laborantes in rectiorem viam reduxerit. Nec inconſultum illud:* ἡ γὰρ Φύσις τῇ Φύσει τέρπε, καὶ ἡ Φύσις τὴν Φύσιν νικᾷ. *Accedit horribile illud ſacramentum, quo obligatur Horus, ne commiſſum ſibi arcanum cuiquam patefaciat, niſi vel taciturno filio ſuo, vel amico ſecuriſſimo.* Sacramentum illud ſive jusjurandum ex libro Iſidis MSto Græce affert idem Borrichius lib. de Hermetis & Ægyptiorum ſapientia p. 47. Hermetis Alchemiam ex codice 236. Regis Galliæ memorat Labbeus p. 273. Bibl. nov. MSS. Plura de Chemicis Græcis ineditis diximus libro poſtremo hujus Bibliothecæ. Vide ſis interim Cangii gloſſarium in voce πιητής. Conringium de Medicina Hermetica, pag. 34. Borrichium pag. 80. Labbeum p. 128. ſeqv.

XII. *Libellus de lapidibus pretioſis* ſub Hermetis nomine, fuit in Bibliotheca Thomæ Erpenii, Arabice ſcriptus A. Hegiræ 749. h. e. anno Chriſti 1348. quem ex Græca non ex Ægyptiaca verſum lingua hoc argumento lubrico probat Conringius p. 55. quod auctor Hermes appelletur, non Ægyptio nomine Thoth. Uſus libello videtur Albertus Magnus, qui in doctiſſimo de mineralibus libro frequenter Hermetis ſententias citat, præſertim de gemmis agens. Cum autem ex illo opuſculo adferantur quæ Kyranidum libro & Ægyptiorum de gemmis doctrinæ ſunt ſimilia, Ægyptiacæ forte foeturæ eſt, etſi minime ſit à manu aut etiam ab ævo Hermetis.

CAPUT

CAPUT XI.

De ſcriptis Hermeti olim tributis, quæ perierunt. Mercurii columnæ in terra Seriadica. 1. *Mos veterum, inventa & leges columnis inſculpendi.* 2. *Columnæ Herculis, & Darii. Ægyptiorum Obeliſci.* 3. *Libri Hermetici memorati Cyrillo, Plutarcho & Galeno.* 4. *Clementi Alexandrino.* 5. *Jamblicho & Julio Firmico.* 6. *Immanis numerus Hermeticorum librorum.* 7. *Interpretes librorum Hermeticorum Græci, Arius Megapolitanus, Bitys, Didymus, Evander ſive Evanthus & Seleucus Theologus.* 8. Ἑρμαϊκαὶ Διαπάξεις, Σαλμενιακαὶ, *Liber ſeptem Planetarum.* Γενικὰ *ſive* Γενικοὶ λόγοι *&c.* 9. *Locus ex Hermetis* κρυφίῳ λόγῳ *apud Chariſium emendatus.* 10.

I.

POſt hæc quæ de ſcriptis ſub Hermetis nomine hodieque exſtantibus dicenda habui, conſequens eſt ut deperdita quoque illius breviter commemorem, in quibus primo ſtatim loco occurrunt I. *Mercurii columnæ* literæque arcanæ, quibus ad philoſophiam velut Magiſtris uſi feruntur Pythagoras, Plato & alii. Vide Ammianum Marcellinum Lib. XXII. cap. ult. Ex his columnis Thothi ſive Mercurii Sanchoniathon quoque profecit, ſi credimus Philoni Byblio apud Euſebium Lib. I. præparat. c. 9. p. 31. ſqq. & Svidæ in Σαγχωνιαθών. Ex iisdem Manetho Sebennyta cujus Ἐπιτομὴ τῶν Φυσικῶν laudat Laërtius in proœmio, (eundem enim innui non dubito) & cujus Mythologumena de Iſide, Oſiride Apide & Sarapide aliisque Diis Ægytiorum memorat poſt Clementem Alex. 1. Strom. Euſebius in præparat. Lib. I. & IV. Theodoritus Lib. II. θεραπευτ. &c. concinnavit librum Σώθεως Regi Ptolemæo Philadelpho dicatum, ut eſt apud Syncellum p. 40. ἐκ τῶν ἐν τῇ Σηριαδικῇ γῇ κειμένων στηλῶν ἱερᾷ Διαλέκτῳ καὶ ἱερογραφικοῖς γράμμασι κεχαραγμένων ὑπὸ Θώυθ τοῦ πρώτου Ἑρμοῦ καὶ ἑρμηνευθεισῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐκ τῆς ἱερᾶς Διαλέκτου εἰς τὴν ἑλληνίδα φωνὴν, γράμμασιν ἱερογλυφικοῖς καὶ ἀποτεθεισῶν ἐν βίβλοις ὑπὸ τοῦ Ἀγαθαίδαιμονος τοῦ δευτέρου Ἑρμοῦ πατρὸς ὄντος τοῦ Τὰτ ἐν ταῖς αὐτοῖς τῶν ἱερῶν Αἰγυπτίων. Easdem στήλας Manetho vocat ἱερὰ βιβλία γραφέντα ὑπὸ τοῦ προπάτορος τρισμεγίστου Ἑρμοῦ. Confer Syncellum p. 124. Terram Seriadicam in quibus hæ columnæ repertæ dicuntur, in Ægypto quærendam

Digitized by Google

rendam recte poſt alios viros eruditos docet H. Dodvvellus in Appendice ad diſſertationes Cyprianicas, niſi Euſebius quem Syncellus ſequitur, columnas Mercurii confudit cum columnis poſterorum Sethi, quas Joſephus teſtatur poſitas κ τὴν Συριάδα, ſive ut Euſtathius Antiochenus in Joſepho legiſſe videtur, κ τὴν Σηιρειάδ: unde If. Voſſio de LXX. interpretibus p. 271. & Marshamo p. 39. Canonis Chronici in mentem venit intelligi Sehirath locum in Galgalis, in quo lapides ſculptos memorat liber Judicum III. 26. H. Valeſius notis ad Ammian. apud Syncellum legebat ἐν Συριγγικῇ γῇ, parum verſimili conjecturâ

II. De eodem argumento conſulere juvabit Illuſtris doctrinæ Virum Huetium in demonſtratione Evangelica p. 93—97. ubi fuſe etiam agit de more antiquiſſimo ante papyri uſum recepto, præclara inventa, leges aliaque poſteris tradendi in columnis, ſaxis, parietibus, tabulis æneis, de quo videndus inſuper Lucas Holſtenius ad Vitam Pythagoræ ſcriptam à Porphyrio p. 67. 68. Humfredus Prideaux in limine notarum hiſtoricarum ad Epochas marmoreas Arundelianas, Hermannus Hugo de prima ſcribendi origine cap. 10. & Petrus Holmius de ſcriptione c. 4. editus à Cl. V. Tho. Crenio in Analectis, p. 440. ſeqv. Singillatim de Ægyptiis Proclus Lib. I. in Timæum: Αἰγυπτίοις δ' ἔτι καὶ τὰ γεγονότα διὰ τὴν μνήμης ἀεὶ νέα πάρεσιν, ἡ δὲ μνήμη διὰ τὴν ἱστορίας, αὕτη δὲ διὰ τὸ τῶν ἐν αἷς ἀπεγράφοντο τὰ δόξαντα καὶ τὰ δικαιώματα ἀξιαεὶ τ' ἐν πράξεσιν εἶτ' ἐν εὑρέσεσιν. Galenus initio Apologiæ Aphorismorum Hippocratis contra Julianum: Ἐν Αἰγύπτῳ πάλιν τῶν κατὰ τὰς τέχνας ἐνισκομένων ἕκαστον ὑπὸ κοινῆς συνεδρίας τῶν πεπαιδευμένων κριθὲν ἐνεγράφετο στήλαις τισὶν ἀποκειμέναις ἐν ἱεροῖς χωρίοις. In libro *Minerva mundi*, Hermes ipſe inducitur ἃ ἐπόησεν χαράξας καὶ χαράξαντα κρύψας, & alio loco de Iſide & Oſiride, ἔστι, inquit, τὰ κρυπτὰ τῶν ἐμῶν ἐπιγνώσονται γραμμάτων παῖται, καὶ διασκενάσει, καὶ ἅπερ μὲν αὐτὸς κατέχουσι, ἃ δὴ καὶ πρὸς εὑρησίας θυητῶν φθάνει, στήλαις καὶ ὀβελίσκοις χαράξουσιν. Et paucis interjectis: ἔστι δ' ἐκεῖνον ὅλα δαιμόνων ἐπληρώθη, παρ' Ἑρμοῦ μαθόντες κρυπταῖς στήλαις ἐχάραξαν.

III. Ex columnis Mercurii veteres Græcorum Philoſophos profeciſſe auctor eſt Jamblichus lib. de Myſteriis Ægyptiorum ſect. I. cap. 2. Φιλόσοφον δ' εἶ τι προβαλλεις ἐρώτημα, διακρινῶμέν σοι καὶ τοῦτο κ τὰς Ἑρμοῦ παλαιὰς στήλας ἃς Πλάτων ἤδη πρόσθεν καὶ Πυθαγόρας διαγνόντες Φιλοσοφίαν συνεστήσαντο. Idem Proclus ex Crantore refert Platonem à Prophetis Ægyptiorum furti reum peractum, quod ſermonem Atlanticum ab Ægyptiis hauſiſſet quæ ἐν στήλαις ἅτι σωζομέναις inſculpta legerentur, perinde ut apud Clementem Alex. 1. Strom. p. 303. arguitur Democri-

tus ex Babylonii Acicari columna libros ſuos morales incruſtaſſe. Confer quæ de columnis Mercurii & Ægypti Syringibus atque obeliſcis collegere Valeſius ad Ammianum Marcellinum Lib. XXII. cap. 15. & Tho. Gale ad Jamblichum p. 185. qui apud Theophilum Antiochenum pro στήλας Ἡρακλέους legit Ἑρμοῦ, quamvis fuere etiam Herculis columnæ, non tantum illæ Geographis celebratiſſimæ prope Gades *Abyla* & *Calpe*, ſive ut alii vocant *Alyba* & *Abenna*, ſed & aliæ ex auro argentoque confuſo factæ & in templo aſſervatæ, quas neque Ægyptiis neque Indicis ſed ignotis vulgo literis ab Hercule inſcriptas explicavit Apollonius Tyanenſis apud Philoſtratum l. V. c. 1. Confer Strabonem in extremo lib. III. de Stelis Ægytiorum ſtemmata Deorum continentibus Martianum Capellam lib. II. p. 35. De Darii Perſarum Regis columnis binis ad bosphorum exſtrui juſſis è candido lapide, quarum una literis Græcis altera Aſſyriacis inſcripta erat, Vide Herodotum Lib. IV. c. 87. Alius columnæ ab eodem Dario prope Tearum fluvium erectæ inſcriptionem refert cap. 91. Quales porrò fuerint veteres illi Ægyptiorum obeliſci, à Meſtre, Sothi, Ramiſe, Mnevide, Smarre aliisque Ægypti Regibus poſiti & literis exornati hieroglyphicis, apparet ex Athanaſii Kircheri Oedipo * Ægyptiaco & Obeliſco Pamphilio, quibus figuræ illorum literis hieroglyphicis refertæ exhibentur, etſi expoſitiones Kircheri parum probantur viris eruditis, Joh. Ovveno in Theologumenis p. 82. 84. 283. 286. 291. 313. Jac. Windeto lib. de vita functorum ſtatu p. 17. Cheuræo in Chevræanis, T. II. p. 173. ſq. Iſ. Voſſio de LXX. interpretibus p. 330. &c.

IV. Apud Cyrillum 1. contra Julianum p. 30. memoratur ὁ ζυντιθεικὼς Ἀθήνησι τὰ Ἑπτάκλην Ἑρμαϊκὰ πεντεκαίδεκα βιβλία, *qui opus quindecim librorum Hermeticorum Athenis compoſuit*, ex cujus libro primo affert Cyrillus præclara quædam de Hermetis inventis: ἆρ' οὐχὶ καὶ τὸν ἡμέτερον Ἑρμῆν ἀκούεις πρῶτα Αἰγυπτίοις εἰς λῆξιν καὶ κλῆρος ἅπασαν τιμεῖν, ζῴοις τὰς ἀρούρας καταμετρῆσαι, καὶ διωρυχας τμῆσαι ταῖς ἐπαρδεύσεσι, καὶ νόμους θεῖναι, καὶ τὰς χώρας ἀπ' αὐτῶν πεφράσειν, καὶ καταφήσασθαι τὰς συναλλάξεις τῶν συμβολαίων, καὶ νεωστὶ φύσασθαι καπήλοις τῆς τῶν ἄστρων ἔπιτολῆς, καὶ βοτάνας τεμεῖν, καὶ πρός γε ἀριθμοὺς καὶ λογισμοὺς καὶ γεωμετρίαν, ἀστρονομίαντε, ἀστρολογίαν, καὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν γραμματικὴν ἅπασαν εὑρόντα θεὸν ἀδᾶναι. Hos XV. libros Hermaicorum dogmatum Platoni inſpectos putat Tho. Galeus ad Jamblichum de Myſteriis p. 296. quo argumento, neſcire me fateor. Forte ex illis fuere libri quos Hermetis nomine laudat Plutarchus & Galenus, Plutarchus de Iſide & Oſiride p. 375. Ἐν ταῖς Ἑρμοῦ λεγομένοις βιβλίοις ἱερεῦσι γεγράφθαι πρὸς

* Tomo III.

πρὸς

περὶ τῶν ἱερῶν ὀνομάτων κ. τ. λ. Galenus Lib. VI. de ſimpl. Medicamentorum facultatibus cap. 1. Ἔν τινι τῶν εἰς Ἑρμῆν τὸν Αἰγύπτιον ἀναφερομένων βιβλίων περιέχοντι τὰς λ' τῶν ὡροσκόπων βοτάνας &c. mox addit huic *libro de XXXVI. horoſcoporum herbis* quo velut Hermetis, Pamphilus uſus fuerat, nihil ſe tribuere, αἰ ἔυδηλον, inquit, ὅτι λῆρός εἰσι καὶ πλάσματα τὰ συνήθη. Videtur in illo libro ſimilia de herbis legiſſe Galenus, qualia hodie in Kyranidum opusculo occurrunt, de quo ſupra dictum eſt. Rejicit & ibidem *Ophionica Conchlacis*, nominis commentitii, & ad deridendos lectores comparati.

V. Clemens Alexandrinus ſexto Stromateon p. 633. ſq. Ægyptiæ Philoſophiæ diſcendæ tradendæque methodum recenſens, libros XLII. Hermetis refert, quorum plures paucioresve, alii itemque alii addiſcere debuerint. Quia locus notiſſimus eſt & paulo prolixior, nolui integrum eundem hic repetere, tamen cum à Joh. Marshamo p. 241. ſq. Lambecio p. 137. ſq. & aliis numerus librorum XLII. non ſatis bene nec ex mente Clementis computetur, obſervabit lector eum quam optime prodire ſic:

1. Ὕμνοι θεῶν.
2. Ἐκλογισμὸς βασιλικῆς βίβ.

Ἀστρολογουμένων βιβλία δ'.

3. Περὶ τῆς διακόσμου τῶν ἀπλανῶν φαινομένων ἄστρων.
4. Περὶ τῶν συνόδων ἡλίου καὶ σελήνης.
5. Περὶ τῶν φωτισμῶν ἡλίου καὶ σελήνης,
6. Περὶ τῶν ἀνατολῶν ἡλίου καὶ σελήνης.

Τὰ ἱερογλυφικά, βιβλία ί.

7. Περὶ κοσμογραφίας.
8. Περὶ γεωγραφίας·
9. Περὶ τῆς τάξεων ἡλίου καὶ σελήνης.
10. Περὶ τῶν ἐ πλανωμένων.
11. Χωρογραφία τῆς Αἰγύπτου
12. Ἡ δὲ Νείλου διαγραφή.
13. Περὶ τῆς καταγραφῆς σκευῆς τῶν ἱερέων.
14. Περὶ τῶν ἀφιερωμένων αὐτοῖς χωρίων.
15. Περὶ μέτρων.
16. Περὶ τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς χρησίμων.

Τὰ παιδευτικὰ καὶ μοχθοφραγιστικά (ita enim recte ex Herodti l. II. 39. & Porphyrii IV. περὶ ἀποχῆς p. 366. legit Marshamus p. 242. & Conringius p. 57. non μοχθο(φαγιστικὰ) βιβλία ί τὰ εἰς τὴν τιμὴν ἀνήκοντα τῶν παρ' αὐτοῖς θεῶν καὶ τὴν Αἰγυπτίων εὐσέβειαν περιέχοντα, οἷον

17. περὶ θυμάτων.
18. περὶ ἀπαρχῶν.
19. περὶ ὕμνων.
20. περὶ εὐχῶν.
21. περὶ πομπῶν.
22.—26. περὶ ἑορτῶν καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων.

Τὰ ἱερατικὰ, βιβλία ι. εἴτε νόμων καὶ Θεῶν καὶ τῆς ὅλης παιδείας τῶν ἱερέων. 27.—36.

Τὰ ἰατρικά, βιβλία ς'.

37. περὶ τῆς τοῦ σώματος κατασκευῆς.
38. περὶ νοσων.
39. περὶ ὀργάνων.
40. περὶ φαρμάκων.
41. περὶ ὀφθαλμῶν.
42. περὶ τῶν γυναικείων.

VI. Jamblichus de Myſteriis Ægyptiorum ſect. VIII. c. 1. viginti millia librorum ab Hermete ſcripta refert ex teſtimonio Seleuci, vel ex Manethonis teſtimonio libros 36525, quæ eſt ſumma annorum quos 30. dynaſtiis Ægypti idem Manetho & vetus Chronicon apud Syncellum p. 51. tribuit, unde viro docto in mentem venit ſuſpicari quod non libri intelligendi ſint, ſed orbium cœleſtium περίοδοι. Sed aliud omnino ſuadent Jamblichi verba: Τὰς μὲν οὖν ὅλας ἀρχὰς Ἑρμῆς ἐν ταῖς δισμυρίαις βίβλοις, ὡς Σέλευκος ἀνεγράψατο, ἢ ταῖς τρισμυρίαις τε καὶ ἑξακισχιλίαις καὶ πενταχοσίαις καὶ εἴκοσι πέντε, ὡς Μανεθὼς ἱστορεῖ, τελέως ἀνέδειξε· τὰς δ' ὅπη τῶν κζ' μέρος ἄλλοι ἄλλας λαβόντες τῶν παλαιῶν πολλαχῇ διερμηνεύσι. Jamblicho ſuccinens Julius Firmicus, *Mercurius Ægyptius*, inquit, *conſcripſerat viginti millia voluminum de variis ſubſtantiis & principiis & poteſtatum ordinibus cœleſtium, quæ aliæ atque aliæ traditæ fuerant, in quibus Aſtrologia & Theologia Ægyptiorum explicabantur, quas artes docuerat Æſculapium & Anubium.* Idem alibi referre ſe ait mundi genituram ex Æſculapio & Anubio, *quibus potentiſſimum Mercurii numen iſtius ſcientiæ ſecreta permiſit.* Et paucis interjectis: *ſicut in illo libro continetur Æſculapii, qui Myriogeneſis appellatur*, Lib. II. Matheſ.

VII. Numerus tantus librorum Hermetis merito multis incredibilis viſus eſt. Itaque Bochartus Lib. I. Chanaanis cap. 15. verſus ſive στίχους interpretatur, G. Hornius Lib. I. cap. 6. Hiſtor. Philoſ. poſt Steuchum Eugubinum & Gilb. Genebrardum, papyri folia. Galeus ad Jamblichum p. 295, breviores λόγους, qualia ſunt capita Poemandri Ficiniani.

Digitized by Google

niani. Poteſt etiam facilis error irrepſiſſe in numeris, præterea conſtat, quorumlibet ſapientum Ægyptiorum ſcriptis & inventis auguſtum Hermetis nomen præfixum olim fuiſſe, ita enim diſerte Jamblichus in limine libri de Myſteriis: Θεὸς ὁ τῶν λόγων ἡγεμὼν ὁ Ἑρμῆς πάλαι δέδοκται καλῶς ἅπασι τοῖς ἱερεῦσιν εἶναι κοινός. Ὁ δὲ τῶν περὶ Θεῶν ἀληθινῆς ἐπιστήμης μετεσχηκὼς εἷς ἂν εἴη ὁ αὐτὸς ἐκ ὅλοις, ᾧ δὴ καὶ ἡμέτεροι πρόγονοι τὰ αὐτῶν τῆς σοφίας εὑρήματα ἀνέτιθεσαν, Ἑρμῇ πάντα τὰ οἰκεῖα συγγράμματα ἐπονομάζοντες. Idem ſect. VIII. c. 2. ait Hermetem reliquiſſe libros mille de diis cœleſtibus, centum de Diis empyreis, totidemque de Diis æthereis: Ἅπαντα μὲν οὖν εἰσιν βίβλοι πρεσβύταται πάντων, ἃς Ἑρμῆς περὶ τῶν αἰθερίων καὶ ἐμπυρίων Θεῶν πρότατται καὶ τῶν ἐπουρανίων. Ἑκατὸν μὲν περὶ τῆς ἰσοτιμίας τῶν ἐμπυρίων, καὶ ἰσόρροθμα τούτοις περὶ τῶν αἰθερίων συγγράμματα τῷ αὐτῷ, χίλια δὲ περὶ τῶν ἐπουρανίων.

VIII. Cap. 4. fatetur idem Jamblichus, Hermeticos libros quod Græce ex Ægyptiaco translati ſint, paſſim loqui linguam Græcorum Philoſophorum, tamen Ἑρμαϊκὰς δόξας ſive Hermeticas Opiniones illis tradi & contineri. Τὰ μὲν γὰρ φερόμενα ὡς Ἑρμοῦ Ἑρμαϊκὰς περιέχει δόξας, εἰ καὶ τῇ τῶν Φιλοσόφων γλώττῃ πολλάκις χρῆται. Μεταγράφαι γὰρ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας γλώττης ὑπ' αὐτῶν Φιλοσοφίας σὺν ἀπείρως ἐχόντων. Ab Hermæo puta, Didymo, Ario Megapolitano, Evandro cujus Theo meminit, & quem Evanthum Porphyrius ſuſpicante Galeo appellat. His adde *Bityn*, quem cap. 5. Jamblichus ait Hermetis libros hieroglyphicis literis ſcriptos interpretatum eſſe Ammoni Regi: ὑφηγήσατο δὲ καὶ ταύτῃ τῇ ὁδῷ Ἑρμῆς. Ἡρμηνεύσατο δὲ Βίτυς περὶ φήτης Ἄμμωνι βασιλεῖ ἐν αἰθούσῃ εὑρὼν ἀναγεγραμμένα ἐν ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν καὶ Σαΐν τῇ ἐν Αἰγύπτῳ, ὅ, τι δὲ θεοῦ ὄνομα παρέδωκε τὸ δίηκον δι' ὅλου κόσμου. & cap. 7. αὐτό γε τἀγαθὸν τὸ μὲν θεῖον ἡγοῦνται τὸν περὶ νοούμενον θεὸν, τὸ δὲ ἀνθρώπινον τῇ πρὸς αὐτὸν ἑνώσει, ὅπερ Βίτυς ἐκ τῶν Ἑρμαϊκῶν βίβλων μεθηρμήνευσεν. *Seleucus* porro quem de tanto Hermaicorum librorum numero teſtem Jamblichus laudat, Alexandrinus ſine dubio ille eſt, quem centenos de Diis libros ſcripſiſſe refert Svidas, Hermeticorum ejusdem argumenti voluminum (ut recte conjiciebat Galéus) Epitomen. Hunc Seleucum Theologum laudat Porphyrius libro περὶ ἀποχῆς ſecundo. Memoratur & Seleucus Magus Theodoro Meliteniotæ in præf. ad Aſtronomiam.

IX. Porro Jamblichus ſect VIII. cap. 6. ex Hermeticis libris profert dogma de duplici hominis anima, & cap. 4. Σαλμωνιακὰ memorat partem quandam exiguam Ἑρμαϊκῶν διατάξεων, ſive obſervationum Hermetis Aſtrologicarum. Σαλμωνιακὰ vocantur etiam apud Hephæſtionem Thebanum, quam Salmaſius p. 605. de annis Climactericis,

Digitized by Google

genuinam esse lectionem putat, quod Persæ isthâc voce appellent commentaria, quibus continentur, quæ ad stellarum ortus & occasus pertinent & lunæ incrementa & decrementa, & ex his tempestatum prædictiones ab Astrologis fieri solitæ. In Epistola Porphyrii ad Anebonem Ægyptium quam refert Eusebius Lib. III. præparat. cap. 4. legitur ἐν τοῖς Ἀλμωχιακοῖς, quod notius vocabulum est Arabum, qui Persicam appellationem ita corruperunt, & Calendarium Almanach nominant. Ἑρμαϊκὰς illas Διατάξεις idem Salmasius putat esse inscriptas Γενικά. Sane in Hermetis Γενικοῖς περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως ζωδιακῆς de Decanis & similibus argumentis actum fuisse, ex Syncello & aliis Γενικῶν fragmentis apparet, quod non male convenit cum his quæ de Ἑρμαϊκαῖς Διατάξεσι habet Porphyrius. Ὅσοι γὰρ τοῦ πλάνητας καὶ τὸν ζωδιακὸν τέτρε Δεκανοὺς καὶ ὡροσκόπους, καὶ τοὺς λεγομένους κραταιοὺς ἡμέρας ᾠδαδίδασι (male ᾠδαδίδωσι excusum in Jamblicho in edit. Galei p. 160.) τὰς μερικὰς τῶν ἀρχῶν Διανομὰς ἀναφαίνουσι. Mercurii *librum septem Planetarum* laudat Guilelmus Parisiensis part. 2. Opp. p. 232. Γενικὰ allegantut in libello qui exstat sub Hermetis nomine, & inscribitur κλεῖς ad Tatum, cum quo etiam habiti fuerunt οἱ ψυικοὶ λόγοι, quorum Epitome esse, statim in limine, clavis ista dicitur. ἐπεὶ καὶ τὰ Γενικῶν λόγων τῶν πρὸς αὐτὸν (τὸν Τάτ) λελαλημένων ἐστὶν ἐπιτομή. (Lib. IV. edit. Patricii) οὐκ ἤκουσας ἐν τοῖς ψυικοῖς ὅτι ἀπὸ μιᾶς ψυχῆς τὰ πάντα πᾶσαι αἱ ψυχαί εἰσιν &c. Idem locus affertur à Stobæo p. 128. Eclog. physic. Citantur & Γενικὰ Hermetis in limine libelli VII. (edit. Patricii) ἐν τοῖς Γενικοῖς ὡς πάπρ, αἰνιγματωδῶς καὶ ὑπηλαυγῶς ἔφασκε περὶ ἡσύτητος Διαλεγόμενος κ. τ. λ. In fragmento Hermetis quod ex Schedis Stobæanis Is. Vossii adducit Galeus ad Jamblichum p. 296. Ἐπεί μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν Γενικοῖς λόγοις ὑπέσχε δηλῶσαι περὶ τῶν τριάκοντα ἐξ Δεκανῶν. Horum Decanorum nomina Ægyptiaca vide apud Salmasium libro de annis climactericis p. 610. sqq. Γενικὰ Hermetis porrò laudat Georgius Syncellus p. 35. & 52. Scaliger ad Græca Eusebii p. 409. putat in Hermetis Γενικοῖς (qui plures λόγοι fuerunt non unus liber) origines contentas fuisse (κοσμογονίαν Cudvvorthus p. 327.) ut prima pars libri primi Mosis dicitur ספר תולדות βίβλος ψυική: sic & per ψυεὰς digesta fuisse tempora à Manethone. Jacobus Goar ad Syncellum p. 12. generales Astrologiæ regulas complexos sive Genethliacos tractatus fuisse suspicatur. Sane ut ex epitome ψυικῶν quam extare diximus recte colligunt Conringius & Galeus, in Genicis sive Genericis (ut vertit Patricius) agebat Hermes de principiis rerum generalibus, Deo, Intelligibili, Mente, mundi anima, natura, mundo, animali, homine

mine & simul complectebatur principia Astrologica, Medica & Physica, Mysticaque, quæ argumenta junctim in libris Ægyptiacis tractata fuisse notat scriptor Anonymus scholiorum in Ptolemæi tetrabiblon p. 15. *οἱ Αἰγύπτιοι ἐγνωκότες τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἀγνοίας, οὐκ ἰδίᾳ μὲν τὰ ἰατρικὰ συνέταξαν, ἰδίᾳ δὲ τὰ Ἀστρολογικὰ καὶ τὰ τελεστικά, ἀλλ' ἅμα πάντα συνέγραψαν, ἵνα τὰ ζυγγενῆ καὶ ἐφεξῆς τεταγμένα εἰς καὶ ὁ αὐτὸς εἰδὼς μὴ ᾠδὴ τὴν ἀγνοιαν τῶν κοινῶν τούτων αἰτίσηται τοῖς ἔπειτα μὴ δυνήσεται*). Porro illa Γενικὰ Hermetis notante eruditissimo Galeo Jamblichus *ὡς ὅλων ἀρχῶν βίβλους* vocat, sive *ὅλας ἀρχὰς* ab Hermete explicatas testatur, quo titulo Origenes, Porphyrius, Damascius aliique usi sunt in scriptis ejusdem argumenti. Ut erat argumentum generale, ita & modus tractandi communis. Multa proponebant magis quàm explicabant, Inde est quod ipse vel Pseudo Mercurius in aliis scriptis nonnulla ex *Γενικοῖς* repetit & particularius tractat, velut in *διεξοδικοῖς* quæ laudat Cyrillus. Dicta igitur sunt *Γενικὰ* ad distinctionem *τῶν μερικῶν* quæ ab aliis post Hermetem scriptoribus pertractata idem Jamblichus innuit eodem loco sect. VIII. cap. 1. *τὰς δὲ ἐπὶ τῶν κδ μέρους θείων ἀρχὰς ἄλλοι ἄλλας λαβόντες τῶν παλαιῶν πλανᾶσθε διερμηνεύουσι.* Hoc plane sensu Ptolemæus in tetrabiblo *περὶ τῶν καθόλου* & *περὶ τῶν κδ μέρους* agit Lib. II.

X. Flavius Sosipater Charisius laudat Hermetem *ἐν τῷ κρυφίῳ λόγῳ*. Adscribam locum ut emendandum esse conjicio, quia depravatus apud Charisium legitur Lib. II. Institutionum Grammaticarum p. 213. edit. Putschii: *Fusu* (dicimus) *cum putoris aliquid perhorrescimus, quæ vox numquid Ægyptium παθος ducit? Nam ut Hermes ἐν τῷ κρυφίῳ λόγῳ scribit, ὑὸς ἐλέχθη ζαπρὰ σποδά. Τὸ γὰρ ὕσαπρόν ἐστιν, τὸ ἢ ἐν ὑσίᾳ, καθὸ τὸ γένος ἀνθρώπων ἐκ πυρὸς καὶ θανάτου σηπεδόνος ἐγένετο. Numquid ergo posterior ætas f literam addidit, & pro y, u loquens, fu loqui cœpit,* (sic Græci dicunt φῦ φῦ) *cum antea sola u littera vituperatio videatur.*

CAPUT

CAPUT XII.

De inventis Hermeti tributis. Literæ è volatu gruum. 1. *Grammatica.* 2. *Quid antrum Hermetis apud Orpheum?* ibid. *Eloquentia.* 3. *Arithmetica.* 4. *Leges.* 5. *Deorum cultus & ſacrificia.* 6. *Geometria.* 7. *Horæ diei.* 8. *Aſtronomia & Aſtrologia.* 9. *Medicina.* 10. *Lyra ſeptem chordarum.* 11. *Talorum & teſſerarum ludus.* 12. *Palæſtra.* 13. *Obiter de Hermis ſive ſtatuis Mercurialibus. Hermes Vius.* ibid *Oleæ uſus, & tollenonis.* 14. *Mercatura.* 15. *Variæ hinc inde obſervationes.*

INventa quoque Hermeti ſive Thoyto Ægyptiorum tribuuntur haud pauca, & præſtantiſſima.

I. *Literæ* * tum ab aliis tum a Mnaſea apud Melampodem in Scholiis ineditis ad Dionyſium Thracem. In aliis ad eundem Dionyſium Scholiis MSS. τινὲς ϕασὶν τὰς χαρακτῆρας τῶν στοιχείων τὰς παρ' ἡμῖν ἀπὸ Ἑρμοῦ ἐκ Φοίνικος φύλλων γεγραμμένας καταπεμφθῆναι τοῖς ἀνθρώποις, διὸ καὶ Φοινίκικα λέγονται γράμματα. Caſſiodorus Lib. VIII. Variar. Epiſt. 12. *Has primum, ut frequentior tradit opinio, Mercurius reparator artium multarum volatu Strymoniarum avium collegiſſe memoratur.* (Alii hoc tribuunt Palamedi, unde grues aves Palamedis dicuntur Martiali Lib. XIII. Epigr. 75.) *Nam & hodie grues qui claſſem conſociant, alphabeti formas natura imbuente deſcribunt, quas ordinem in decorum redigens vocalibus conſonantibus que congruenter admixtis, viam ſenſualem reperit, per quem alta petens penetralia prudentiæ mens poſſit velociſſime pervenire.* De volatu literato gruum videndus præ cæteris Jacobus Gaffarellus curioſitatum inauditarum p. 250. ſeqv. Meminit & Martialis Lib. IX. Epigr. laudans nomen Earini dignißimum *quod penna ſcribente grues ad ſidera tollant.* Ulyſſes quoque apud Philoſtratum in Heroicis ait non à Palamede ſed à gruibus repertas literas.

II. *Ars Grammatica*, à Platone in Phædro ac Philebo, Tzetza Chiliad. V. hiſt. 26. aliisque quam plurimis. *Antrum Hermetis* apud Orpheum in λιθικοῖς idem Tzetza Chil. XII. hiſt. 431. exponit libros, ſive ſcripta.

III. *Elo-*

* Athanaſius Kircherus non dubitat etiam Hieroglyphicas Ægyptiorum literas ab Hermete fuiſſe repertas. De literis Alphabeti Græci & Copti cum Charactere Hermetico (ut putat) Zoographico collatis Vide eundem T. 3. Oedipi p. 47. ſeqv.

III. *Eloquentia*, ** teſte Diodoro Siculo Lib. I. cap. 16. Tzetza Chiliad. 6. hiſt. 89. &c. Unde paſſim audit Ἑρμῆς λόγιος, λόγου præſes, & ἡγεμών, Διὰ τὸ διδάξαι αὐτὸν τὴν Ἑρμαϊκὴν τοὺς ἀνθρώπους. Legationum quoque ac pacificationum auctor ac repertor κηρυκείου ſive caducei, ut narrat Diodorus Sic. Lib. V. p. 341. unde κοινὸς Ἑρμῆς quod utrique parti profit. Etiam huc ſpectat quod viri eloquentes dicuntur Ἑρμαϊκὴ σειρά, qua de re notavi ad Eunapium. Tum proverbium, *virga Mercurialimovere & excitare* apud Julianum Epiſt. 40. Ex Odyſſ. ε. Paulus quoque Apoſtolus Lyſtrenſibus Hermes audiit, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. Actor. XIV. 12. Confer Tzetzam Chil. XII. hiſt. 429.

IV *Numeri & Arithmetica*, ab eodem Platone in Phædro.

V. *Leges*, teſte iterum Platone in Protagora, Cicerone & Æliano Lib XIV. Var. cap. 34. & Lib XII. cap. 4. ubi perperam irrepſit nomen *Seſoſtris*, & νοήματα vitioſe in quibusdam excuſum pro νόμιμα.

VI. *Deorum cultus & ſacrificia.* ut eſt apud Diodorum Sic. Lib. I. cap. 16. cujus locum laudat etiam Euſebius Lib. II. præparat. cap. 1.

VII. *Geometria* teſte Platone in Phædro, cui ſuccinens Plutarchus, πάσης, inquit, τὸ μετρήσεως εὑρετὴς Ἑρμῆς ὁ Ἰβιακός. Et Diodorus Siculus Lib. V. p. 341. inter Hermetis reperta refert μέτρα καὶ σταθμά, *pondera ac menſuras.*

VIII. *Horæ diei, & duodecim anni menſes.* Marius Victorinus in 1. Rhetoricor. Ciceronis p. 151. *Quodam tempore Hermes Trismegiſtus cum eſſet in Ægypto, ſacrum quoddam animal Serapi dicatum quod in toto die duodecies urinam feciſſet pari ſemper interpoſito tempore, per duodecim horas diem diviſum eſſe conjecit, & exinde hic horarum numerus cuſtoditur.* Animal illud * Cynocephalum eſſe notavit ex Horapolline Lib. I. cap. 16. Pierius Lib. VI. Hieroglyph. c. 4. & Kircherus Tom. 2. Oedipi parte II. p. 43. & pag. 230. & 339. ſq. Alii αἴλουρον, ſi credimus Ægidio Strauchio breviar. Chronolog. p. 30. De Menſibus anni & duodecim partibus Zodiaci ab

L Herme-

** Plutarchus lib quod Philoſopho converſandum ſit cum Principibus: ὅτι δύο λόγοι εἰσὶν ὁ μὲν ἐνδιάθετος ἡγεμὼν Ἑρμῆ δῶρον, ὁ δ' ἐν προφορᾷ διάκτορος καὶ ὀργανικός. Idem poſtea queritur ἀμυσίᾳ καὶ ἀπειροκαλίᾳ τὸν κοινὸν Ἑρμῆν ἐμπόλαιον καὶ ἔμμισθον γενέσθαι.

* Alioqui ſacra ex animalibus Hermeti ſunt Ibis avis, & ſcarabæorum genus μονόκερως Vide Horum lib. I. c. 10. ſed neutrum horum urinam reddit. Singulare quoque eſt quod de tauro Ægyptio lunæ ſacro legas in ſcholiis Anonymi ad Ptolemæi tetrabilon p. 2. ἦν δέ τι καὶ ἱερὸν ζῶον ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, ταῦρος ἀνακείμενος τῇ Θεῷ, ὃ ἡ σόβη σωήνυζανεν αὐτῇ καὶ σωεμεῖτο.

Hermete repertis tradit idem Kircherus T. 2. Oedipi part. II. p. 152. 160. 165. T. 3. p. 172. 188. 206. 217. seq. 248. 263.

IX. *Astronomia* & *Astrologia.* Teste eodem Platone, & Firmico, ac Diodoro, quibus accedit Manilius Lib. I. 33.

Tu Princeps, auctorque sacri Cyllenie tanti,
Per te jam cœlum in terris, jam sidera nota.

Strabo Lib. XVII. p. 816. de anni periodo & Astronomicis observationibus locutus, αἰαπῆσαι ἦ, inquit, τῷ Ἑρμῇ πᾶσαν τὴν τοιαύτην σοφίαν. Vide & Kircherum T. II. Oedipi part. 2. p. 145. seq.

X. *Medicina*, hanc enim ab Hermete dicitur didicisse Æsculapius, quem pro artis iatricæ repertore haberi tritum est ac pervulgatum. De *Chemica* arte ab Hermete reperta vide Kircherum T. 2. Oedipi Ægypt. part. 2. p. 392. seq.

XI. *Musica*, teste Diodoro, qui φωνῶν harmonias & naturam ab Hermete primum observatas narrat.

Lyra, * quam ex testudine commentus est post Apollinis cum Marsya disputationem, teste Diodoro Siculo Lib. V. p. 342. Fuit autem lyra ab Hermete inventa septem Chordarum, λύρα ἀρχαιότερος βαρυτέρα ἑπτάχορδος, sive ἑπτάτονος. Hæc enim quam Orpheo alii, alii Terpandro tribuunt, ad Hermetem veluti primum auctorem pridem refertur, teste Bryennio p. 362. Nicomacho Lib. II. init. aliisque etiam Alexandro Ætolo & Eratosthene apud Chalcidium p. 156. tum Hygino Lib. II. Poetic. Astronom. cap. 7. Quibus omnibus antiquior Homerus, si modo is auctor, hymno in Mercurium ubi Chelyn ab eo inventam prolixe & eleganter describit, septem chordarum diserte meminit v. 51. confer Horatium Lib. III Oda II. Neque obstat (imo confirmat potius) quod Diodorus ait Mercurium lyræ à se repertæ tres chordas induxisse; confer Gisb. Cuperum ad ἀποθέωσιν Homeri p. 43. sqq. Cum enim antiquissima lyra *duabus*, * *tribus*, *quatuor* chordis in-

* Lyræ ex testudine factæ figura occurrit passim, ut apud Kircherum T. 2 Musurgiæ. p. 185. Lyram & citharam promiscue sumi apud veteres, notatum Clariss. Perizonio ad Ælian. lib. III. Variar. c. 32. & lib. XIV. c. 23. Ottoni item Sperlingio ad numum Furiæ Sabinæ Tranquillinæ conjugis Gordiani III Imp. Cæterum distinguendus est chordarum numerus à numero tonorum, etsi hæc sæpe confunduntur. Enim vero una Chorda in quibusdam saltem citharis ad hoc comparatis diversimode tacta plures potuit dare tonos. Sic Terpandro λύραν τρίχορδον tribuit Plutarchus de Musica p. 1137. cum ἑπτάτονον ipse sibi vindicet in versibus quos laudant Strabo & alii & ἑπτάφθογγον vocet ipse Plutarchus p. 1141.

* Διχόρδα & τριχόρδα figuram vide apud Marium Mersennum de Instrumentis Harmonicis p. 38. 61. τετραχόρδα p. 46.

inſtructa eſſet, Hermes tribus additis *ſeptenarium* chordarum numerum implevit, quemadmodum Pythagoras addita una chorda προσλαμβανομένῳ reperit ὀκτάχορδον, quod iterum addita ἐπτὰ χόρδῃ perfectum denique ſyſtema disdiapaſon chordis *quindecim* conſtans abſolvit. In Chalcidenſium Numis Apollo cernitur cum lyra *novem*, aliâ *decem* nervorum apud Clariſſ. Begerum p. 21. ſpicilegii Antiquitatis. Orpheo etiam lyra *ſeptem*, ab aliis *novem* chordarum tribuitur ut notavi infra cap. XX. num. 2. *Decimam* & *undecimam* chordam addidit Timotheus Mileſius, teſte Suida. De *decachordo* Jon Tragicus apud Euclidem & Bryennium:

Ἐν δεκαχόρδῳ τλὺ δικαβάμονα τάξιν ἐχούσῃ
Τὰς συμφωνούσας ἁρμονίας τελούσας
Πρὶν μὲν σ' ἐπτάτονον Ψάλλον Διὸ πατρὸς πάντες
Ἕλληνες ἀοιδαῖσιν μέσον ἀειράμενοι.

Etiam inſtrumenta *quatuordecim* & *duodeviginti*, *undeviginti*, imo *duodetriginta*, *triginta quinque* & *quadraginta* nervorum, progreſſu temporum à veteribus fuiſſe adhibita docet Iſ. Voſſius de viribus rythmi p. 92. ſeq. Quod vero Diodorus addit Hermetem, cum tres chordas lyræ ſuperinduceret, totidem anni ὥρας eſſe imitatum, tenendum eſt vetuſtiſſimas gentes annum in tres non in quatuor partes diviſiſſe, ** ut patet ex eodem Diodoro lib. I. cap. 12. ubi ait Aërem vocari *Tritogeniam* quod ter in anno naturam mutet, vere, æſtate, hyeme. Confer Kircherum T. 2. Oedipi parte II. p. 132. & Hieron. Aleandrum in expoſitione tabulæ Heliacæ p. 58. qui *tres Horas* ideo à veteribus dictas eſſe obſervat. Orpheus ad Jovem pro æſtate ponit autumnũ his verſibus:

Σὸν μὲν ἔαρ λάμπῃ νέον αἴθεσι πρὸ φυρέεσσι.
Σὸς χειμῶν ψυχροῖσιν ἐπερχόμενος νεφέλῃσιν.
Ἃς ποτὶ βακχεύτας βρόμιος διάνειμε ὥρας.

Satis vero ex jam dictis conſtat falli eos ex quorum ſententia apud Boëthium lib. I. de Muſica c. 20. *quadrichordi ad imitationem Muſicæ mundanæ quæ ex quatuor conſtat elementis, Mercurius dicitur inventor.* Neque adeo fidem merentur omnia quæ de reliquis deinceps chordis habet idem Boëthius, etſi quæ de nona, decima & undecima tradit, bona fide repetiit è Nicomacho l. II. Harm. p. 35. ubi ad octavum decimum chordarum numerum perventum eſſe notat. *Quintam* * *vero chordam poſt Chorebus Atys filius adjunxit*

** Idem fere de Abyſſinis notat Jobus Ludolfus Hiſt. Æthiop. lib. I. c. 5. De Germanis Tacitus c. 26. Vide & Æſchylum in Prometheo vincto p. 31. edit. H. Steph.

* Apud Begerum p. 93. ſpicilegii ſtatua Apollinis cum lyra quinque chordis inſtructa. Pollux lib. IV. c. 9. Pentachordum ait eſſe inventum Scytharum.

junxit, qui fuit Lydorum Rex. Hyagnis vero Phryx ſextum his appoſuit nervum. Sed ſeptimus nervus à Terpandro Lesbio adjunctus eſt, ſecundum ſeptem ſcilicet planetarum ſimilitudinem — — His octavum Samius (Pythagoras) *adjunxit — Theophraſtus autem Pieriotes ad graviorem partem unam addidit chordam, ut faceret totum Enneachordum, Heſtiaus Colophonius decimam in graviorem partem cooptavit chordam, Timotheus vero Mileſius undecimam.* Minus etiam fidei tribuerim auctori fragmenti Cenſorino ſubjecti qui c. 12. ait lyram ab Apolline repertam habuiſſe tres intenſiones, gravem mediam & acutam, quartam additam à Chryſtemide, à Terpandro quintam, ſextam denique & ſeptimam à Timotheo. Lyræ τριχόρδε, πεντάχορδε & ἑπτάχορδε imaginem videbis, ubi lubebit, apud Clariſſimum Perizonium ad Ælian. p. 259. & in eruditiſſimi Ez. Spanhemii notis ad Callimachum p. 476. *Decachordi* etiam & *Heptachordi*, duplici ἠχείῳ inſtructi apud Iſ. Voſſium de poëmatum cantu & viribus rythmi p. 97. *Pentachordi* apud Merſennum de inſtrumentis Harmonicis p. 7. & 10.

XII. *Talorum & alearum ludus* (πεττεία τε καὶ κυβεία) teſte Platone in Philebo & Phædro. De hiſce ludis Cœlius Calcagninus ſingulari libello, Delrio ad Senecæ Herculem furentem p. 242. ſqq. Salmaſius ad Vopiscum, Meurſius in Græcia ludibunda, Souterius in Palamede & Thomas Hyde in libris duobus de ludis Orientalium.

XIII. *Paleſtra* aliaque exercitia ad εὐρυθμίαν robur & decus corporis facientia, teſte iterum Diodoro, Horatio & antiquo ſcholiaſte Homeri, qui propterea *Hermas* ſive ſtatuas lapideas Mercuriales quadratas fieri ſolitas memorat, quod Mercurius dum inter homines ageret hæc quatuor præclara reperiſſet, *Literas, Muſicam*, * *paleſtram & Geometriam.* Aliam cauſam reddit Svidas, quod nempe Mercurius eſſet λόγου καὶ ἀληθείας ἔφορος. Videant itaque qui mendaciorum, fraudum furtorumque architectum faciunt. Cæterum de Hermis illis ſive ſtatuis διγλύφοις è lapide vel ligno faciem Hermetis à fronte retroque referentibus, ſed deſinentibus in epiſtylium quadrangulare, quas in viis, in veſtibulis ædium, in gymnaſiis veteres collocabant, vide ſis Langbænium ad Longinum p. 30. edit. Tollii, Hieron. Aleandrum in tabulæ Heliacæ explicatione, Menagium p. 223. ad Demetrium Phalereum Laertii, Kircherum T. I. Oedipi Ægypt. p. 388. 390. ſqq. T. 3. p. 511. Johannem Nicolai libello ſingulari de hoc argumento Lipſiæ 1687. 12mo edito,

* Apud Græcos Theſeus à Minerva edoctus παλαισικῆς inventor celebratur. Vide Meurſium in Theſeo c. 7. T. 10. Antiquitat. Græcar. p. 103.

edito, & quem primo nominare loco debebam Nicolaum Bergierium virum doctiſſimum libro quarto de publicis & militaribus Imperii Romani Viis cap. 43. & elegantiſſimi Henninii notas ad Bergierium. Mercurius etiam dictus *Vius* in veteri Epigrammate, à viis nempe, ut ad Manilium notat præſtantiſſimus Huetius.

XIV. *Oleæ uſus.* teſte Diodoro.

Tollenonem ſive inſtrumentum ingentibus ponderibus in altum tollendis idoneum ab Hermete inventum memorat Hero Byzantinus in Mechanicis. Idem Inſtrumentum in veteri obeliſco Ægyptiaco obſervare ſibi videtur Kircherus T. 3. Oedipi p. 173.

XV. *Mercatum* quoque & *furtum* inter Mercurii artes vulgo refertur, ut à Diodoro Siculo lib. V. p. 341. à Tzetza Chil. XI. hiſt. 389. & aliis.

CAPUT XIII.

Heſiodus utrum Homerum ætate præceſſerit, diſquiſitum. 1. *Horus ſive Orus. Scripta Horo, Oſiridi & Iſidi tributa.* 2. *Hori Apollinis Hieroglyphica. Philippus interpres Græcus.* 3. *Auctor non videtur eſſe Horapollo Grammaticus qui ſub Theodoſio vixit.* 4. *Nomen Hompollinis compoſitum è duobus nominibus Deorum, quod frequens apud Ægyptios fuiſſe oſtenditur variis exemplis. Horapulus nomen nihili.* 5. *Hieroglyphicorum Hompollinis editiones.* 6. *Varii recentiores ſcriptores Hieroglyphicam veterum Ægyptiorum literaturam illuſtrantes.* 7. *Plures Hori. Liber de polyſemis dictionibus ſub Hori nomine.* 8.

I.

HESIODUS à multis jam olim antiquior habitus fuit Homero, ita enim ſenſerunt L. Accius Poëta Latinus, & Ephorus Græcus hiſtoriæ ſcriptor apud Gellium lib. III. cap. 11. Idem confirmat marmor Arundelianum quod triginta minimum annis Heſiodum Homero antiquiorem facit & Nicocles Grammaticus * qui ait primum omnium Heſiodum etiam ante Homerum ἐψευσθησαι. Confer Jul. Cæſ. Scaligerum p. 101. Poëtices

* Schol. Pindari Nemeonic. Od. 1.

tices, cui Heſiodus & ipſi Homerum ætate præceſſiſſe videtur, p. 24. Sextus Empiricus lib. I. contra Mathematicos p. 41. ἐχ ὡσὸ πάντων ὁμολογεῖται ποιητὴς ἀρχαιότατος εἶναι Ὁμηρος. Ἔνιοι δὲ Ἡσίοδον προήκειν τοῖς χρόνοις λέγουσιν, Λίνον τε καὶ Ὀρφέα καὶ ἄλλους παμπληθεῖς. Johannes Tzetza prolegomenis ad Heſiodum: Συγκεκρικέναι δ' αὐτὸν οἱ μὲν Ὁμήρῳ φασὶν, οἱ δὲ καὶ Ὁμήρου πρεσβύτερον εἶναι διϊσχυρίζονται. Καὶ οἱ μὲν πρεσβύτερον εἶναι τοῦτον Ὁμήρου διϊσχυριζόμενοι ἐν ἀρχαῖς εἶναι φασὶ τῆς Ἀρξίππου ἀρχῆς, Ὁμηρον δὲ ἐν τῷ τέλει. Ὁ δὲ Ἄρξιππος ἦν υἱὸς μὲν Ἀκάστου ἄρξας Ἀθηναίων ἔτη λε. Confer Chiliad. XII. v. 165. Ejusdem Grammaticorum litis, quam duplici dialogo περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἡλικίας Heraclidem Ponticum diſceptaſſe Laërtius auctor eſt, meminit Pauſanias in Boeoticis p. 768. & Seneca Epiſt. 88. qui non magis hoc putat ad rem pertinere, quam ſi ſcias minorne Hecuba fuerit quàm Helena. Proclus in vita Homeri ab Allatio edita refert ex quorundam opinione Homerum fuiſſe Heſiodi ἀπεψιὸν ſive *fratris filium*, quam ſententiam velut imperitam eodem in loco explodit. Τοσοῦτον δὲ, inquit, ἀπέχουσι τοῦ γνῶναι προσήκειν, ὅσον ἡ πίστις διέσχεν αὐτῶν. Scriptor certaminis Homeri & Heſiodi: Τινὲς μὲν Ὅμηρον νεώτερον Ἡσιόδου Φασὶν εἶναι καὶ συγγενῆ. Γενεαλογοῦσι τε ὧδε: Ἀπόλλωνι Φασὶ καὶ Θοώσης τῆς ποσειδῶνι γενέσθαι Λῖνον, Λίνου δὲ πέρον, πέρου δὲ καὶ Νύμφης μαθούσης οἰάγρον, οἰάγρου δὲ καὶ καλλιόπης Ὀρφέα, Ὀρφέως δὲ Ὀρτῖλον, τοῦ δὲ Ἁρμονίδην, οὗ δὲ Φιλοτέρπην, οὗ δὲ Εὔφημον, οὗ δὲ Ἀπφεάδην, οὗ δὲ Μελαίνωτον, τούτου δὲ Δῖον καὶ Ἀπέλλαιον. Δίου δὲ καὶ πυκιμήδης τῆς Ἀπόλλωνι θυγατρὸς Ἡσίοδον καὶ πέρσην, πέρσου δὲ μάρονα, μάρωνι δὲ θυγατρὸς καὶ Μέλητι οὗ παῖδα Ὅμηρον. Juſtus Lipſius in notis ad Lib. I. Velleji, affirmat *majorem ſimplicitatem & rudiorem antiquitatem in Heſiodo comparere quam in Homero.* Contra Salmaſius ad Solinum p. 867 Lipſii judicium (nomine ejus præterito) refellens, contendit longe ſvaviorem Heſiodum, & comptiorem, eoq; minus antiquitatis redolentem cenſeri debere, quod Dionyſio Halicarnaſſenſi * judice καὶ ἐφρόντισεν ἡδονῆς, καὶ ὀνομάτων λειότητος καὶ συνθέσεως ἐμμελοῦς. Quam Salmaſii ſententiam amplexus nuper Clariſſimus vir Ludolphus Neocorus in hiſtoria Critica Homeri, *Si ex ſcriptis*, inquit, *utriusque Poëtæ judicium ferendum eſt, Homerus ſane ob majorem * ſimplicitatem remotiorem antiquitatem redolet. Comtior enim Heſiodus & rotundior &c.* Sed quod pace doctiſſimorum virorum dictum eſto, magna in utroque ſimplicitas

* T. 2. Opp. p. 68. edit. Wechel.

* Aliud viſum viro docto qui in Ephemeridibus Pariſienſibus Anni 1702. p. 314. *Si la ſimplicité du ſtile eſtoit une marque d' antiquité, il n'y a perſonne qui pût douter que Heſiode ne fût plus ancien que Homere.*

tas,nec minor elegantia nativa in utriusque poëmatis comparet: ut ætatem diversam ex adeo diversi argumenti scriptis tam parum diversis conjicere,fortassis sit operam perdere. Præcipue cum omnes fere qui Hesiodum Homero antiquiorem negant, illum tamen putent vel aliquo eodem tempore cum Homero vixisse, vel non ita multis annis post, quæ exigua temporis diversitas non adeo diversum statim scribendi characterem induxerit. Cæterum cum major omnino nobis esse videatur auctoritas illorum, qui Homerum *primum doctrinarum & antiquitatis parentem* cum Plinio lib.XXV. cap. 2. faciunt, reliqua quæ de Hesiodi ætate & scriptis afferre animus est, non hoc loco,sed congruentiore infra, libro secundo, post Homerum trademus.

II. HORUS sive ORUS Samius à Tatiano numeratur inter scriptores quos Homerum antecessisse affirmat. Equidem apud Ægyptios celeberrimum fuit nomen Hori, & qui Ægyptium fuisse Homerum contendunt, nutricem quoque ipsi assignant Hori filiam. Sic Alexander Paphius apud Eustath. ad Odyss. μ p. 397. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Πάφιος ἱστορεῖ, τὸν Ὅμηρον ὑὸν Αἰγυπτίων Δμασιγόρᾳ καὶ Ἀιθρας, τροφὸν δὲ αὐτὸ προφῆτίν τινα θυγατέρα Ὥρου ἱερέως Ἴσιδος, ἧς ἐκ τῶν μαζῶν μέλι ῥεῦσαι ποτὲ εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου. *Or* sive *Orus* nomen Ægyptium notante Pausania in Corinthiacis p. 181. confer Jos.Scaligerum ad Eusebii Chron. p. 33. edit. secundæ. Affine Hebræo אור quod lucem denotat. Horus enim cognomen Apollinis, & pro * sole ponitur, ut ostendit Gisb. Cuperus in Harpocrate p.4.sq. Vide Horapollinem de quo mox Lib.I.cap.17. Inde Orion, Origenes & similia Etiam Horas ab Horo, id est sole nomen accepisse tradit Beda de ratione temporum, & ante Bedam Macrobius Lib.I. Saturnal.cap. 21. Orus Ægyptiorum Rex Telegori pater memoratur Manethoni apud Josephum, Herodoto, Diodoro, Eusebio & aliis, diciturque annum trimestrem instituisse apud Censorinum cap.19. Ægyptiorum Theologiam de Osiride, Iside & Oro singulari libro exponit Plutarchus, qui p.410.edit. Ald.præter ἱερὸς ὕμνους Ὀζιριδος laudat & librum inscriptum Γενέθλια Ὥρου. Ex libris Ori & Matris ejus Isidis in adytis subterraneis Αἰγύπτιος παιδεία docebatur, ut notat post alios Gilb.Gaulminus ad vitam Mosis p.236.sq. Celebrantur & à quibusdam Ori χρησυπικά. Ori onirocritica laudat Dio Chrysostomus in oratione de Ilio non capto, nam pro ἐν χάρτοις σοφῶν γεγραμμένοις ὀνείρασιν legen-

* Etiam mundi Hieroglyphicum Horum fuisse Ægyptiis, contendit Kircherus quem vide T.1. Oedipi p.152. & 214. seq. T. 3. p. 262. T.2.part.2. p. 24. 101. Cum Setho Adami filio confert T.1.p.179.

gendum ἐν γὰρ τοῖς Ὥρου, ut præter Scaligerum ad Euſeb. & Epiſtola centeſima, vidit in ſua Dionis editione Iſaacus Caſaubonus. Hori Aſſyriorum Regis inventum ebrietati arcendæ medicamentum, laudat Plinius Lib.XXX.cap.15.

III. Exſtant & ſub Hori Apollinis nomine duo libelli de Hieroglyphicis Ægyptiorum, quos hoc titulo primus Græce edidit Aldus Anno 1505. fol. cum Phornuto, Palæphato, Heraclidis Pontici allegoriis Homericis, proverbiis Tarrhæi & Didymi, fabulisque Æſopi, Gabriæ & aliorum: Ὥρου Ἀπόλλωνος Νειλώου ἱερογλυφικὰ ἃ ἐξήνεγκε μὲν αὐτος Αἰγυπτίᾳ φωνῇ, μετέφραζε δ' Φίλιππος εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶσσαν. Et iterum: Ὥρου Ἀπόλλωνος Νειλώου τῆς τῶν παρ' Αἰγυπτίοις ἱερογλυφικῶν γραμμάτων Ἑρμηνείας βιβλίον δεύτερον. Quis fuerit iſte *Philippus* qui Horum ex Ægyptiaco Græce transtulerit, vel ut ait Pierius Valerianus Lib.XVII.Hieroglyph.cap.4. fragmenta quædam ex hieroglyphico literarum Ægyptiacarum interprete cui Horapollinem nomen faciunt, ſatis curioſe collegerit & Græco ſermone ſcripta poſteritati commendaverit, non ſatis conſtat. Haud valde antiquum eſſe conjicias ex eo quod Græco-barbaris quandoque vocibus utitur, ut Lib.II.cap.94. ait grues ex cubias agere κατ' ὄρθιον *per vices* quod ἐναλλάξ dixerat Ariſtoteles Lib.IX.hiſt.animal.cap.4. Non magis autem liquet quis ſit Horus ille Apollo. Nam Hœſchelii ſententiæ, quam plerique ſequuntur, vix audeo ſubſcribere. Hic quidem non dubitat eum ipſum eſſe *Horapollinem* Grammaticum Pehnebythitem quem Svidas ait ſub Theodoſio docuiſſe Alexandriæ primùm deinde CPoli, & ſcripſiſſe πμενικὰ ſeu de delubris & locis conſecratis, tum commentarios in Sophoclem, Alcæum & Homerum. Sed nullam Hieroglyphicorum mentionem hic facit Svidas, & parum veriſimilis * videtur conjectura ejusdem Hœſchelii, Hieroglyphica quæ exſtant ſuſpicantis partem eſſe πμενικῶν. Præterea Horus Apollo ſupponitur ſcripſiſſe Ægyptiacè, non Græce, ut Grammaticus iſte Alexandrinus, cujus meminit etiam Stephanus Byz. in Φενέβηθις, qui Philoſophum appellat, & Photius cod.CCLXXIV. p.479. qui ejus περὶ πατρίων Ἀλεξανδρείας & δράματα memorat.

IV. Malim itaque per Horum iſtum intelligere *Horum* Iſidis filium, ex cujus ſcriptis antiquiſſimis Ægyptiaca lingua exaratis perhibeatur (vere an falſo, non diſputo) Philippus neſcio quis non tam fidelem verſionem quam excerpta Græca, quæ habemus, concinnaſſe. Aut vero Apollonidem cognomento *Horapium*, ex cujus libro *Semenuthi* quædam

* Ambiguus hæret Voſſius lib.I.Ariſtarchi cap. 41.

Digitized by Google

dam profert Theophilus Antiochenus lib. II. ad Avtolycum f. 85. Non diverſum porro iſtum putaverim ab Apollonio Ægyptio, qui memoratur lib. III. f 127. Reineſio autem cui liber Semenuthi, Chemici argumenti eſſe viſus eſt Lib. III. Var. Lect. p. 380. nolim aſſentiri, cum hiſtorica ſint, quæ utroque loco inde profert Theophilus.

V. Horus Apollo ſive Horapollo eſt nomen ex duobus idem ſignificantibus concinnatum, qualia plura colligens Euſtathius ad Iliad. δ'. p. 332. οὐκ ἀπίοικε δὲ τοιούτῳ, inquit, ᾧδε τῷ Ὡραπόλλωνι, ἧς ἡ σύνθεσις ἐκ τοῦ Ὥρου καὶ Ἀπόλλωνος ἢ καὶ ἀμφοῖν ὀνόματα εἰσὶ Φοίβου. Nihil porro frequentius eſſe Ægyptiis quam nomina Deorum ſibi imponere & nomina propria ex binorum nominibus Deorum compingere obſervat Henr. Valeſius ad Ammiani Lib. XIX. cap. 12. qualia ſunt Hermanubis apud Plutarchum de Iſide & Oſiride p. 375. Serapammon & Heraclammon apud Vopiscum, Sarapammon & Potammon Epiſcopi apud Athanaſ. Epiſt. ad ſolitariam vitam degentes, Hermammon in hiſtoria Euſebii, Cronammon, cui librum ſuum inſcripſit Paulus Alexandrinus, Garapammon memoratus Pauſaniæ I. Eliac. c. 21. p. 433. Apammon & Hermanubis apud Gregorium in carminibus de vita ſua, Phoebammon Sophiſta, cujus σχόλια περὶ σχημάτων Ῥητορικῶν edita leguntur: Phoebammon & Nilammon apud Sozomenum VIII. 19. & in Syneſii atque Iſidori Peluſiotæ Epiſtolis, Hermapion * apud Ammianum Marcellinum &c. Pro Horo Apolline Horapulum in MSto ſuo codice reperit Jacobus Schegkius, librarii potius vitio, quam ex more recentium Græcorum, qui ut pro Moſcho dicunt Moſchopulum, pro Xantho Xanthopulum, ſic pro Horo dicerent Horopulum non Horapulum.

VI. Hieroglyphica Hori *Græce*, ut dixi, vulgavit Aldus Ao. 1505. fol. primus ** A. 1515. Auguſt. Vindel. *Latine* vertit *Bernardinus Trebatius* Vicentinus, cujus translationem Conradus Peutingerus Johanni Frobenio excudendam conceſſit. Prodiit itaque Peutingero ab auctore inſcripta Baſileæ 1518. 4to. ſeparatim, & 1534. 8vo cum Auguſtini

* Hunc Hermapionem cum Apione quem Cymbalum mundi vocavit Tiberius Imp & cum Hermotele Tertulliani confundit Kircherus in propylæo Agoniſtico ante Oedipum Ægytiacum præfixo c. 1 & paſſim alibi, præcipue T. 3. p. 250. ubi expoſitionem Obeliſci ab Ammiano allatam explodit, explodendus & ipſe.

** Fallitur Garaſſius Doctrin. Curioſ. p. 1024. ubi affirmat Ori Hieroglyphicorum primum interpretem fuiſſe *Johannem Mercerum* Pariſ. 1548.

Niphi libris II. de auguriis, poſtea Lugd. 1542. 8vo & ad calcem hieroglyphicorum Pierii Valeriani Francof. 1678. 4to. Græcis etiam addita prodierat Pariſ. 1521. 8vo. *Cœlius* præterea *Calcagninus* vir doctiſſimus Lib. II. Epiſtolicarum quæſt. Epiſt. I. teſtatur ſe Hori hieroglyphica Latine vertiſſe & commentario illuſtraſſe, eodemque in loco veluti compendium quoddam breve Hieroglyphicorum Hori exhibet. Verſio autem illa una cum commentariis nunquam lucem adſpexit quod ſciam, etſi Calcagnini de rebus Ægyptiacis commentatio inter alia ipſius ſcripta edita eſt Baſileæ 1544. fol. Transtulit & Horum *Philippus Phaſianus* Bononienſis, cui codicem non malum fuiſſe ait Hœſchelius. Græca idem *David Hœſchelius* fide codicis MSti Auguſtani emendavit, ſupplevit & cum Bernardini (non Joh. Merceri ut habet Labbeus in mantiſſa antiquariæ ſupellectilis) verſione, notis ſuis & Merceri edidit Auguſtæ Vindel. 1595. atque iterum 1605. 4to.

Cum eadem verſione & *Joh. Merceri* notis prodierant Pariſ. 1551. 8vo. apud Chriſtianum Wechelum. Præterea Græce & Latine cum commentario non magni momenti ad Lib. I. exſtant ad calcem Hieroglyphicorum Pierii edit. Lugd. 1626. fol. *Nicolai Cauſſini* Polyhiſtori Symbolico præmittuntur itidem Græce & Latine ex Hœſchelii edidione, additis ejusdem Cauſſini notis & obſervationibus Pariſ. 1618. 4. *Gallice* & Latine una cum iconibus ſive imagunculis prodiere, ibidem 1574. 4to.

VII. In Hieroglyphicis Ægyptiorum illuſtrandis præter *Johannem Pierium Valerianum* ſive Petrum Valerium Bellunenſem, qui viginti quatuor annos in quinquaginta ſex circiter commentariis libris hieroglyphicorum contexendis periiſſe ſibi affirmat Lib. VI. cap. 22. magnam & invidioſam operam poſuit *Athanaſius Kircherus* in Oedipo Ægyptiaco, præcipue Tomi ſecundi claſſe 1. * 3. 7. ſeq. & Tomo integro tertio, tum alio in opere quod Obeliſcum Pamphilium inſcripſit, ſed Davus ſæpenumero videtur non Oedipus, adeo multæ ejus expoſitiones ſubnixæ ſunt lubricis & incredibilibus conjecturis, ut innui etiam ſupra c. XI. num. 3. Binorum librorum libris duode ſexaginta Pierianis ſubjectorum auctorem ferunt *Cœlium Auguſtinum Curionem*, quibus in Lugdunenſi Ao. 1626. & Francofurtenſi Ao. 1678. editione adnexa ſunt

* Claſſem tertiam tomi ſecundi inſcripſit *Sphyngem Myſtagogam.*

Digitized by Google

ſunt Collectanea Hieroglyphica ſex libris undique digeſta ſub titulis ordine Alphabetico diſpoſitis, neſcio quo auctore. ** Sunt & in manibus eruditorum hominum *Laurentii Pignorii* & *Johannis Macarii*, *Chifletiiq;* ſcripta quibus lucem arcanis quibusdam & obſcuris Ægyptiorum literis & figuris afferre conati ſunt, è quibus Pignorius in expoſitione Menſæ Iſiacæ p. 44. non diffitetur Horapollinis noſtri auctoritatem magnam apud ſe fuiſſe. Utinam vero in lucem prodiiſſent *Jacobi Vindeti* Angli obſervationes quas ad Plutarchi librum de Iſide & Oſiride vir doctus conſcripſerat, Kircheroque oppoſuerat, ut ipſe teſtatur Lib. de vita functorum ſtatu p. 17. Denique *Jacobus Maſenius* in ſpeculo imaginum veritatis occultæ libro & capite ſexto Hieroglyphica Hori Apollinis brevi epitome complectitur, & hinc inde illuſtrat.

VIII. Fuere & præter ſupra nominatos alii plurimi olim Hori nomine, * ut Horus Cynicus quem loquentem inducit in Saturnalibus Macrobius, Hor ſive Horus Epiſcopus Origeniſta apud Hieronymum ad Cteſiphontem contra Pelagianos. Orus quem laudat Stephanus Byzantinus in Ἄβηναι. Alius item Horus ſive Orus ſive Orion Grammaticus Mileſius, & alter Thebanus, & tertius Alexandrinus, de quibus Sylburgius ad Etymologicum Magnum. Neſcio utri ex his tribuenda quæ ſub Ori nomine exſtant de *polyſemis dictionibus* in codice Regis Galliæ 604. His adde Horum Mendeſium juniorem Medicum cujus meminit Galenus Lib. II. de antidotis cap. 7. etſi Daniel Clericus in hiſtoria Medicinæ parte 3. Lib. II. c. 1. p. 69. ſuſpicatur *Bolum* forte Mendeſium (Medicum Democriteum Theophraſto juniorem) eſſe reſcribendum, de quo infra Libro II. cap. 11. Fuit & Horapollo alius, Philoſophus ſub Zenone Imp. cujus meminit Svidas, locum de eo producens ni fallor è Damaſcio in vita Iſidori.

** Excerpta ex Chæremonis ἱερογλυφικοῖς evolviſſe ſe refert Eraſmus in Adagio *feſtina lente.*

* De Horo Valentinianorum vide Epiphan. hæreſ. XXXI. c. 15. Nempe Chriſtus ipſis erat ὅρος & ὁροθέτης. ibid. c. 7.

CAPUT XIV.

De Hoſtane Mago & ſcriptis ei tributis. Plures hoc nomine. 1. *Hyſtaſpes itidem Magus, num diverſus a Dario Rege, Xerxis Patre.* 2. *Vaticinia Hyſtaspis commendata à Chriſtianis Scriptoribus ex Apocrypha Apoſtoli Petri prædicatione.* 3. *Iſatis ſive Iſis & ſcripta ad eam relata.* 4. *Menſa Iſiaca.* 5. *Lini tres. Threnodia Ægyptiis* Μανέρως *Græcis* λῖνος. 6. *Varia ſcripta ſub Lini nomine à veteribus memorata, & ex iis fragmenta quædam.* 7.

I.

HOSTANES ſeu ut alii *Oſtanes* vel ut apud Herodotum Lib. III. id nomen ſcribitur, & apud Theodorum Meliteniotam præfatione in Aſtronomiam, *Otanes*, Magus, Zoroaſtris * præceptor fuiſſe, adeoque Homerum ætate ſuperaſſe nonnullis eſt exiſtimatus. Magum antiquiſſimum multi memorant, Apuleius in Apologia, Tatianus, Tertullianus de anima c. 57. Arnobius Lib. I. Cyprianus de idolorum vanitate, Minucius Felix in Octavio, Auguſtinus Lib. VI. contra Donatiſtas c. 44. Lutatius ad 1. Thebaidos, v. 710. & alii. Plinius Lib. XXX. cap. 1. Homero juniorem teſtatur his verbis: *Primus quod exſtet ut equidem invenio, de Magia commentatus Oſthanes, Xerxem Regem Perſarum bello quod is Græciæ intulit comitatus, ac velut ſemina artis portentoſæ ſparſiſſe obiter infecto quacunque commeaverat mundo. Hic maxime ad rabiem, non aviditatem modo ſcientiæ ejus Græcorum populos egit.* Meminit & Plutarchus de defectu oraculorum. Et Jamblichus in Theologumenis Arithmeticæ ex Nicomacho Geraſeno p. 43. Καὶ Βαβυλωνίων οἱ δοκιμώτατοι καὶ Ὀστάνης καὶ Ζωροάστρης ἀγέλας Κυρίως καλοῦσι τὰς ἀστρικὰς σφαίρας. Mox alterum præterea Hoſtanem Plinius memorat, *qui Alexandri M. ætate non levem auctoritatem addiderit Magicæ profeſſioni*: & Laërtius in proœmio integram refert Magorum ſucceſſionem quos Ὀστάνας vocat multitudinis numero, & Svidas: Ὀστάναι, inquit, ἤτοι πρώην ὧδε πάντες Μάγοι ἐλέγοντο, quam in ſententiam ſcholion græcum ſe in MStis Tatiani codicibus reperiſſe teſtatur Gesnerus. Aſtrorum quoque cognitionem à Zoroaſtre & poſt hunc ab Oſtane primum

* Ex Ægypto in Perſiam veniſſe videtur, nec fuiſſe præceptor primi Zoroaſtris Nino æqualis ſed alterius Perſæ vel ne hujus quidem tortaſis: nam ut Plinius, *diligentiores paulo ante hunc ponunt Zoroaſtrem.*

Digitized by Google

mum excultam tradit Suidas in Ἀστρονομία. Librum de arte Chemica inter antiquos Perſarum libros ſub Oſtanis Magi & Philoſophi qui Zoroaſtris præceptor fuerit, nomine ferri, teſtatur Thomas Hyde in præf. ad librum de religione veterum Perſarum. Sed & inter Græcos libros Chemicos Oſtanis nomen occurrit, ut docet Reineſius p. 155. Var. Lect. & in Catalogis MStorum Lambecius, Labbeus, Du Fresnius. Apud Syncellum & in Scaligeri Euſebio p. 53. hæc legas, quibus nullam fidem habent Scaliger in notis & Bochartus Geographiæ ſacræ p. 235. Δημόκριτος Ἀβδηρίτης Φυσικὰς Φιλόσοφος ἤκμασεν ἐν Αἰγύπτῳ μυηθεὶς ὑπὸ Ὀστάνου καὶ Μόθεως συνήντησεν ἐν Αἰγύπτῳ τοῖς τὰ τηνικαῦτα Περσῶν ἄρχουσι τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἱερῶν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφεως σὺν ἄλλοις ἱερεῦσι καὶ Φιλοσόφοις, ἐν οἷς ἦν καὶ Μαρία τις Ἑβραία σοφὴ, καὶ Παμμένης, συνέγραψε περὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων καὶ πορφύρας βαφῆς. Ὁμοίως δὲ καὶ Μαρία ἐπηνέθησαν παρ' Ὀστάνου, ὡς πολλοῖς καὶ σοφοῖς αἰνίγμασι κρύψασα τὴν τέχνην, Παμμένης δὲ κατέγνωσαν ἀφθόνως γράψαντος. Suppoſititium Hoſtanis de Maria oraculum ex MSto codice ſexcentorum annorum Græce edidit Clariſſimus vir Rich. Bentleius in Epiſtola Malalæ ſubjecta p. 10. Hoſtanis Octateuchum laudat Euſebius libro præparationis Evangelicæ primo extremo.

II. HYDASPES, HISTASPES ſive potius HYSTASPES, (ita enim ſcribendum docuit Theodorus Canterus Lib. II. c. 19. Var. lect.) Magus & vates habitus antiquiſſimus, utpote qui multo antequam Trojana gens conderetur, præfatus eſſe dicitur ſublatum iri ex orbe imperium nomenque Romanum, ut refert Lactantius Lib. VII. cap. 15. & à Perſis exiſtimatus æqualis fuiſſe Zoraſtris, ut docet Agathias Lib. II. p. 58. qui tamen addit incertum eſſe quis demum ſit ille Hyſtaspes. Alii enim eundem faciunt longe juniorem Homero, Darii Regis patrem, de quo Herodotus Lib. I. cap. 209. Sed errant ſaltim in eo, quod Regem * faciunt & ipſum, ut Ammianus Marcellinus Lib. XXIII. p. 374. Lactantius autem qui longe vetuſtiorem Darii parente habuit, antiquiſſimum Medorum Regem appellat, neſcio quam vere. Machagiſtiæ ſive Magiæ poſt Zoroaſtrem præcipuus auctor traditur, qui, ſi credimus Ammiano, *cum ſuperioris India ſecreta fidentius penetraret, ad nemoroſam quandam venerat ſolitudinem, cujus tranquillis ſilentiis præcelſa Brachmanorum ingenia*

* Ex Thoma Hydeo de religione veterum Perſarum cap. 23. quod eſt de *Gushtaſpe* ſive *Hyſtaſpe*, apparet hunc Hyſtaspen Magum à Perſis ſcriptoribus eundem haberi cum ipſo Dario Xerxis Patre. & ſub ejus regno fuiſſe etiam Zerdusht ſive Zoroaſtrem, novæ apud Perſas religionis inſtitutorem, cujus præceptor Hoſtanes de quo jam dixi.

potiuntur : eorumque monitu rationes mundani motus & ſiderum purosque ſacrorum ritus , quantum colligere potuit eruditus ex his quæ didicit aliqua ſenſibus Magorum infudit , quæ illi cum diſciplinis præſentiendi futura per ſuam quisque progeniem poſteris ætatibus tradunt. Sed & Darius Rex ſepulchro ſuo inſcribi juſſit ὅτι μαγικῶν γέγοιτο διδάσκαλος , ſive *quod Magica & ipſe docuiſſet*, teſte Porphyrio Lib. IV. περὶ ἀποχῆς , ut vel hoc nomine probabile multis fuerit Hyſtaspen illum celebrem Magum non diverſum fuiſſe à Darii parente, quod & Thomæ Stanlejo placuit l. II. Philoſophiæ Orientalis cap. 2.

III. Qualiscunque vero fuerit iſte Hyſtaſpes , ejus vaticinia non modò à Lactantio laudantur , ſed & Juſtino Martyre Apologia prima, (quæ ſecunda vulgo audit) duobus locis, quorum unus exſtat f. 66. Σίβυλλα ἣ καὶ Ὑστάσπης γενήσεσθαι τῶν φθαρτῶν ἀνάλωσιν διὰ πυρὸς ἔφασαν. Ubi clariſſimus Grabius eum putat præ oculis habuiſſe Apocrypham Petri Apoſtoli prædicationem, quam mox è Clemente Alex. memorabo. Alter locus Juſtini exſtat f. 82. ubi ait malorum dæmonum opera effectum eſſe, ut mortis ſupplicium conſtitueretur adverſus librorum Hyſtaſpis aut Sibyllæ aut Prophetarum lectores. Denique Clemens Alex. Lib. VI. Stromatum p. 636. ex Apocrypha Petri prædicatione teſtatur Paulum ipſum Apoſtolum Sibyllinorum & Hyſtaſpis lectionem commendaſſe. Δηλώσει πρὸς τῷ Πέτρῳ κηρύγματι ὁ Ἀπόστολος λέγων Παῦλος , Λάβετε καὶ τὰς Ἑλληνικὰς βίβλους , ἐπίγνωτε Σίβυλλαν, ὡς δηλοῖ ἕνα Θεὸν καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι , καὶ τὸν Ὑστάσπην λαβόντες ἀνάγνωτε καὶ εὑρήσετε πολλῷ πλαυσίστερον καὶ σαφέστερον γεγραμμένον τὸν ἰὸν τοῦ Θεοῦ. Quamvis enim Cotelerius non Pauli hæc , ſed Clementis verba eſſe contendit , & illa ὁ Ἀπόστολος λέγων Παῦλος ad præcedentia apud Clementem referri debere putat , in judicio de Epiſtola ſecunda Clementis Romani f. 182. tamen veriſimiliorem eſſe communem aliorum ſententiam qui hæc ex Apocrypho neſcio quo libro tanquam Pauli verba à Clemente Alex. laudari exiſtimant, probavit Beveregius in codice canonum vindicato part. 1. cap. 14. §. 7. * Cæterum Davidi Blondello Lib. I. de Sibyllis cap. 5. & 26. Petro Petito Lib. III. de Sibylla cap. 17. abſurdum videtur quod Paulus Apoſtolus Hyſtaſpis & Sibyllinorum lectionem commendaverit, quaſi debuerit omnia in illis ſcriptis probare qui veritatem de uno Deo in iis agnoſcendam gentibus prædicavit. Contra plurimum illi teſtimonio tribuunt Baronius apparat. num 18. Montacutius in Analectis p. 143. & qui idem prope liber eſt in Apparatu p. 134. Iſaacus Voſſius in reſponſione ad iteratas Simonii objectiones p. 368. & de Sibyllinis Oraculis c. 6. Joh. Erne-

* Dixi etiam de hoc loco in Codice Apocrypho N. T. p. 797.

Digitized by Google

Erneſtus Grabe T. I. ſpicilegii Patrum p. 66. Nihiloſecius cum certum ſit ſcriptores Chriſtianos illius ætatis paſſim ad incertas Apocryphas ſcripturas provocare, præcipue Clemens Alexandrinus non raro illas advocet, haud miror adeo traditionem iſtam Caſaubono Exercitat. 1. ſect. 10. nulla fide dignam viſam fuiſſe.

IV. ISATIDEM neſcio quam inter ſcriptores ante Homerum refert, quem ſæpius nominavi, Tatianus, & è Tatiano Euſebius Lib. X. præpar. Certe illius vix alibi mentio occurrit, unde ſunt qui pro Iſatide legunt *Iſidem*, ut intelligatur mater Hori, à quâ filius edoctum ſe non diffitetur, quemadmodum Iſis in Epitaphio teſtatur ſe edoctam ab Hermete, ut ex Diodoro Siculo cum de Hermetis ſcriptis agerem * obſervavi. Μελη ad ſuam usque ætatem in Ægypto uſitata Iſidos ποιήματα eſſe teſtatur Plato Lib. II. de legibus, quem locum non de carminibus ſed modulis Muſicis intelligendum eſſe, quæ apud Platonem præcedunt ſuadent. Iſidis ſacra Romam perlata refert in Caracalla Spartianus. Svevis celebrata, Tacitus c. 9. de moribus Germanorum. Sibylla Libro V. p. 553. edit. Gallæi ſe vocat Ἴσιδος γνωστὴν ſive familiarem. Libros Ori & Iſidos memoravi etiam ſupra cap. XIII. num. 2.

V. De *menſa Iſiaca* præter Kircherum T. 3. Oedipi & Pignorium videndus Wagenſeilius libro de Norimberga p. 83. ſqq. Neque inprobaverim ſentiam Olai Rudbeckii, qui part. 2. Atlanticæ cap. 11. contendit menſa Iſiaca nihil aliud contineri quam figuras duodecim anni menſium. Sane teſtari poſſum eandem conjecturam mihi antequam Rudbeckium inſpicerem in mentem veniſſe. Nec dubito facilius eam probatum iri viris doctis, quam Kircheri triades vel quod Joh. Fridericus ** Hervvartus ab Hohenburg in admirandis Ethnicæ Theologiæ Myſteriis, Monachii Ao. 1626. 4to editis contendit non menſa Iſiacâ tantum, ſed multis aliis quoque abſtruſis figuris fabulisque, *magnetis* pyxidisque nauticæ naturam & admirandos effectus & uſum in navigatione à veteribus adumbratos fuiſſe.

VI. LINI nomine tres antiquiſimi fuiſſe perhibentur, unus Chalcidenſis, Pſamathes & Mercurii vel Apollinis & Terpſichores ſive ut Pauſanias auctor eſt Uranies & Amphimari filius (vide Menagium ad Laërt. Lib. I. ſect. 4.) alter Ismenii, Thebanus, & tertius Linus Narciſſus quem addit Euſtathius ad Iliad. Σ. p. 1223. In primum ab Apolline ut ferunt (quod Chordæ uſum vice filorum è lino in cithara primus docuiſſet

* Supra cap. VII. num. 5.

** Explodit Herwartum Kircherus ipſe T. 3. p. 255.

cuisset) interemptum ac sepultum Thebis ferebatur olim solennis * threnodia Ægyptiis Μανέρως, Græcis Λίνος dicta, & in Phœnice etiam, Cypro & aliis locis decantata, cujus post Homerum Iliad. Σ. v. 570. meminere Herodotus Lib.II. c.79. Pausanias p. 766. Athenæus Lib.XIV. p. 619. Suidas & alii. Eustathius : λίνος εἶδος ᾠδῆς ἢ ἐξάρχου ἢ ὕμνος, ὡς καὶ ὁ παιὰν καὶ ὁ διθύραμβος. ὠνόμασαι δὲ λίνος τὸ ζιζῦν φδικὸν εἶδος ἢ ὡς μέν τινες λίνα ἦτοι χορδῆς ἀδόμενος (conf. Ez. Spanhemium ad Callimachum p.466. sq.) ἢ ἀπό τινος Λίνα αὐδρὸς ἥρωος. φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ πιημαλίαν τινὰ ὑπὸ τῷ Λίνῳ εἶναι, ὃ Σφαῖρα μὲν καλεῖται, εἰς Ὀρφέα δὲ ἀναφέρεται. Φιλόχορος δὲ ἀπὸ Ἀπόλλωνος αἰσθέσθαι τὸν Λίνον φησὶ διὰ πρώτος τὸν λίνον καταλύσας χορδῇ ἐχρήσατο εἰς Μουσικῆς ὄργανον. Ἐπάφη δὲ ἐν Θήβαις, καὶ ἐμμανὴς ὑπὸ τῶν ποιητῶν θρηνῳδεῖται ἀπορρήτοις. Hesiodus :

Οὐρανίη δ' ἄρ' ἔτικτε Λίνον πολυήρατον υἱὸν.
Ὃν δὴ ὅσοι βροτοί εἰσιν ἀοιδοὶ καὶ κιθαρισταί,
Πάντες μὲν θρηνεῦσιν ἐν εἰλαπίναις τε χοροῖς τε,
Ἀρχόμενοι δὲ Λίνον καὶ λήγοντες καλέουσι.

Pamphi sive Pamphoi threnum in Lini funus, quem ob miserum casum εἰτόλινον vocavit, memorat Pausanias Bœoticis pag. 767. Vetus Epigramma :

Ὦ Λίνε παῖδα θεοῖσι τελεμμένε, σοὶ γὰρ ἔδωκαν
Ἀθάνατοι πρώτῳ μέλος ἀνθρώποισιν ἀείδειν.
Ἐν τοδὶ δεξιτερῷ, Μοῦσαι δέ σε θρηνέουσαι
Μυρόμεναι μολπῇσιν ἐπὶ λίπες ἠλίου αὐγάς.

Clarissimus Joh. Clericus ad Hesiodum p 329. & ante eum Vossius de arte Poëtica cap. 13. sect. 3. observant לין Phœnicia lingua significare *ejulatum, gemitum*, sed hoc forte non obstat quominus à Lino illo celebri Iesus iste nomen acceperit, ut diserte tradit Pausanias. Et observat ex Euripide Athenæus, λίνον & αἴλινον cantari solitum ἀ μόνον ἐν πένθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπ' εὐτυχεῖ μολπῇ. Pausanias addit Ægyptio nomine carmen illud dictum *Maneros*. Καλοῦσι δὲ τὸ ἆσμα Αἰγύπτιοι τῇ ἐπιχωρίῳ Φωνῇ Μανέρωτα. Mentio hujus etiam apud Plutarchum Lib. de Iside & Osiride, p.357. Svidam in Μανέρως & ἀοίμανος, Theophilus Lib.II. ad Autolycum p. 139. auctor est cultum qui Saturno deferebatur, ex quorundam sententia introductum esse à Lino quem *Ilium* quoque vocatum refert. (fortè αἴλινον.)

VII.

* Poëtis quibusdam etiam Tragœdiæ argumentum præbuit Linus, ut Achæo Eretriensi, cujus Λῖνον memorat Athenæus Lib. XV.

Digitized by Google

VII. Apud Laertium in proœmio Linus dicitur carmine ſcripſiſſe κοσμογονίαν ἡλίου καὶ σελήνης περίοδον καὶ ζώων καὶ καρπῶν φύσεις. Additur & initium poëmatis Lini quod ita ſe habet: ὦ πότοι χρόνος ἐστὶν ἐν ᾧ ἅμα πάντ' ἐπέφυκεν, & ex hoc Anaxagoram docuiſſe ὅλα πάντα χρήματα γέγονεν ὁμοῦ. Pauſanias tamen p. 767. diſerte tradit Linum non iſtum modo ſed & alterum juniorem Ismenii filium nihil ſcripſiſſe, vel ſaltim illorum ſcripta ætatem non tuliſſe. Et Origenes Lib. I. contra Celſum p. 14. καὶ Λίνου μὲν οὖν περιέχειν ἐν οἷς ὠνόμασεν ὁ Κέλσος, ὅτι νόμοι ὅτι λόγοι φέρονται, ὑπορρίψαντες καὶ ἀπεπύσαντες ἔθνη. Verum à Sexto Empirico aliisque refertur inter eos, quos ante * Homerum carmina ſcripſiſſe fama fuerit, tum verſus aliquot Lini producuntur ab Euſebio ac Stobæo quos habes etiam in Poëſi Philoſophica H. Stephani p. 112. ſq. quibus adde verſus duodecim e Lini περὶ φύσεως κόσμου, adductos à Stobæo Phyſ. tit. 13. Virgilius Ecloga IV. *Non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus, Nec Linus.* Diodorus Siculus Lib. III. p. 140. ex Dionyſio Mythologo refert Linum primum inventorem fuiſſe ῥυθμῶν καὶ μέλους, primum literas à Cadmo è Phœnicia allatas Græcæ applicaſſe dialecto & nomina ſingulis impoſuiſſe & characteres ἀλφαβητικοὺς, quod & Suidas teſtatur, additque eum μέσης λυρικῆς πρῶτον ῥυθμὸν ἡγεμόνα. Diodorus porro memorat eundem poëſi & cantu admirandum plures habuiſſe diſcipulos, ſed in his celeberrimos tres: Herculem, Thamyrin & Orpheum, quorum Hercules cum diſceret canere cithara, ingeniique tarditate diſciplinam non caperet, & à Lino plagis caſtigatus eſſet, in iram effuſus magiſtrum interfecit, ut narrat etiam Pauſanias, ſed id alteri Lino juniori Ismenii filio accidiſſe teſtatur. Herculem Lini diſcipulum notavit quoque Clemens Alexandrinus primo ſtromate p. 323. Orpheum & Linum primo loco inter ſeptem Græciæ ſapientes numerat Hippobotus apud Laërtium in Thalete. Eundem Linum addit Diodorus literis Græcis conſcripſiſſe primi Dionyſi ſive Bacchi res geſtas, aliasque mythologias commentariis complexum. Jamblichus cap. 28. de vita Pythagoræ affert duos verſus, quos ait eſſe auſpicium ἐπῶν quæ Pythagoræi referebant in autorem Linum, etſi illa ex ſua ipſorum ſchola prodiiſſe, forte non ignorabant. Adſcribam hos quoque, quia corrupti in editione Arcerii leguntur:

* Apud Bochartum lib. I. Chanaan c. 20. ubi ſcriptores quosdam Homero antiquiores recenſet, pro *Lynus Orpheus Muſæus* legendum *Linus, Orpheus* &c. etſi ſphalma illud ſervatum quoque in editione operum Bocharti Leusdeniana.

Ἑλπεσθαι χρὴ πάντ᾽, ἐπεὶ σὺν ἔς᾽ ἰδεῖν ἄελπτον,
Ῥάδια πάντα θεῷ τελέσαι, καὶ ἀέλπτυον ἰδεῖν.

Damaſcius in opere inedito quod inſcribitur ἀπορίαι καὶ λύσεις περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν· ὁ γὰρ θεὸν ἕνα ἀλλὰ πάντα ἕν, ὡς Λίνος τε ἔλεγε καὶ Πυθαγορᾶς. Linum Theologum ἐν τῷ πρὸς ὑμέναιον δευτέρῳ Θεολογικῷ allegat autor Theologumenon Arithmeticæ & ipſe Pythagoricus ubi de Heptade agit p. 51. Ad locum fragmenti Cenſorino adjecti in quo Linus lyram tribus tonis inſtructam ab Apolline parente accepiſſe dicitur, confer Cuperi ἀποθέωσιν Homericam p. 32. ſeq. Fuit & Linus quidam Hiſtoricus Oechaliota, Stephano Byzantio in Οἰχαλία & Euſtathio ad Iliad. β. p. 226. memoratus, ſed quem longe minorem ſuſpicor. Philippi quidem Cluverii ſententiam, qui in Germania antiqua Lib. I. cap. 24. p. 206. Linum illum veterem & Zoroaſtrem pariterque Adamum unum eundemque eſſe hominem conjicit, ut parum verſimilem prætereo, non minus quam eorum qui nullum unquam fuiſſe Linum arbitrantur, nec Muſæum, nec Orpheum, quæ Voſſii ſententia eſt Lib. de arte Poëtica p. 78. Meminit Lini etiam Propertius Lib. II. Elegia 10.

Sed magis ut noſtro ſtupefiat Cynthia verſu
Tunc ego ſum Inachio notior arte Lino.

Chalcidius p. 220. *Simul exponit ea quæ Orpheus, & Linus & Muſæus de divinis poteſtatibus vaticinati ſunt, non quo delectaretur aut crederet, ſed quod tanta eſſet auctoritas vaticinantium, ut iis adſeverantibus parcius credi non oporteret.*

CAPUT XV.

De Melampode Amythaonis F. 1. Heſiodi Μελαμποδία. ib. Alius junior Melampus ſcriptor μαντικῆς περὶ παλμῶν. Ejusdem fragmentum de nævis oleaceis in corpore hominis. 2. Editiones. 3. Alii ſcriptores περὶ παλμῶν, Melampodes alii. 4.

I.

MELAMPUS Amythaonis filius augur & vates ſimulque Medicus feliciſſimus, quæ duo valde cognata eſſe obſervat Euſtathius ad Iliad. α p. 36. ab Homero, Theocrito III. 43. & aliis Poëtis & ſcriptoribus paſſim celebratur, ac proverbio locum dedit, ut res perceptu difficilis dicatur Melam-

Melampode & Pollete indigere. Vide Marinum in vita Procli cap. 10. Syneſium de inſomniis p. 154. Suidam in Μελάμπους. Brodæum ad Anthologiam Epigrammatum Græcorum p. 529. & Gyraldum dialogo 2. de Poëtis, ubi & de Proeti filiabus furentibus elleboro à Melampode curatis, de qua re Epigramma Græcum exſtat apud Vitruvium Lib. VIII. cap. 3. Proverbii etiam vice Chironem & Melampodem pro Medicis præſtantiſſimis dixit Lactantius de mortibus perſecutorum c. 33. cujus locum corruptum ex Georgicis Virgilii optime reſtituit elegantiſſimus Cuperus in Ἀποθεώσει Homeri p. 4. & in ſuis ad Lactantium notis.—

— — *Ceſſere Magiſtri Phillyrides Chiron, Amythaoniusque Melampus.*

Heſiodi μελαμπωδίαν ſive in μαντὶν Melampodem carmen memorat Pauſanias in Bœoticis p. 771. ſq. Athenæus Lib. II. p. 40. & Lib. XI. p. 498. ubi laudat Heſiodum ἐν δευτέρῳ Μελαμποδίας & Lib. XIII. p. 609. ubi tertii libri meminit, & Clemens Alex. Lib. VI. Stromatum p. 628. Euſtathius ad Iliad M. p. 858. & ad Odyſſ. O. p. 565. Videndi etiam de Melampode Viri doctiſſimi Petrus Bælius in dictionario hiſtorico Critico editionis ſecundæ, & Daniel Clericus in hiſtoria Medicinæ Gallicæ ſcripta partis primæ libro I. cap. 9. ubi inter alia obſervat elleborum herbam à noſtro Melampode dictam *Melampodium*. Diodoro Siculo teſte Lib. I. f. 61. Melampus ab Ægyptiis in Græciam transtulit ſancita Baccho ſacra, fabuloſas de Saturno & Τιτανομαχίαις narrationes καὶ τὸ σαφὲς τὴν περὶ τὰ πάθη τῶν Θεῶν ἱστορίαν. Unde aliquid in literas miſiſſe creditum olim, licet conjicere. Clemens 1. protrept. p. 10. ait Melampodem ex Ægypto in Græciam transtuliſſe τὰς Δηοῦς Interpres (*Cereris*) ἑορτὰς καὶ τὸ πένθος ὑμνήμενον. Confer Herodotum Lib. II. cap. 49. Tertullianus Apologetico: *Orpheus Pieriæ, Muſæus Athenis, Melampus Argis, Trophonius Bœotiæ, initiationibus homines obligaverunt.*

II. Exſtat & hodie, ſed longe junioris * Melampodis, qui ſub Ptolemæo Philadelpho vixit libellus qui inſcribitur: Μελάμποδος ἱερογραμματέως περὶ ψαλμῶν μαντικῆς πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα. Huic ex palpitationibus divinationi ſubjicitur breve de nævis oleaceis in corpore hominis ſive περὶ ἐλαιῶν ἐν σώματος fragmentum, ſed cujus ſtylus Sylburgio videtur multo recentior phraſisque magis barbara. Divinationi ** è palpitationibus ſive ſaliſſationibus membrorum, plurimum olim

* Alius neſcio ſitne Melampus, quem præcepta ſymmetriarum ſcripſiſſe teſtatur Vitruvius præfat. libri VII.

** Alia eſt divinatio ex pulſibus, Medicorum filiis familiaris, de qua ante Galenum ſcripſerant Heliæus quidam Ægimius, Archigenes, Agathinus, Alexander Herophileus cognomento Philalethes, & alii.

tribuisse veteres docent Casaubonus lection. Theocrit. p. 51. ad hæc verba Idyllii III. v. 37. ἄλλεπαι ὀφθαλμός μευ ὁ δεξιὸς ἀρχὴ ἰδησῶ αὐτάν. Cotelerius ad Patres Apostolicos T. I. edit. Clerici p. 413. Magius Lib. IV. Misc. c. 21. Bulengerus de ominibus Lib. IV. cap. 3. Melampus initio libelli plures se libros Ptolemæo obtulisse ex arcanis columnis descriptos & excerptos significat his verbis: ὅζα μὲν τῆς ἔμπροσθεν βίβλοις, κράτιστε βασιλεῦ Πτολεμαῖε συνέγραψά σοι ἐκ τῶν ἀδύτων στηλῶν τὰ τέρατα σημειούμενος καὶ τὰ σύμβολα συνέγραψα, ἐπὶ τῇ καὶ νῦν ἀπίστειλάς μοι συγγράψασθαί σοι περὶ τῶν γιγνομένων παλμῶν ἐν τοῖς μέλεσι τῶν ἀνθρώπων &c. In libello ipso auctores laudat * Phemonoën, Ægyptios, & Antiphontem. Docet & inter alia quinam digiti quibus sacri sint Planetis. Melampodem ἐν τῷ περὶ τεράτων καὶ σημείων καὶ περὶ μυῶν laudat Artemidorus Onirocrit. III. cap. 28. Ex eodem libro videtur petitum quod ex Melampode affert Tzetzes ad Hesiodum p. 180. b. edit. Heinsii. Etsi Tzetzes ibi inepte Melampodem istum Hesiodo antiquiorem facit. Quemadmodum Ludovicus Septalius Mediolanensis in libro de nævis sect. 2. præter rem existimavit Melampodem Homero Lib. XV. Odysseæ laudatum fuisse, cujus libellum sive partem libelli de nævorum in quaque corporis parte significatione habemus.

III. Μαντικὸν περὶ παλμῶν & de nævis corporis, fragmentum, primus Græce edidit Camillus Perusæus, una cum Æliani variis historiis, Heraclide de politiis, Polemonisque & Adamantii Physiognomonicis Rom. 1545. 4. Deinde Fridericus Sylburgius in luculenta sua Aristotelis editione Græca, Philosophi Physiognomonicis subjecit Francof. ap. Wecheli hæredes 1587 4. In latinam linguam transtulit & una cum Meletio de natura hominis, Hippocrate de natura humana, Dioclis Carystii libello de sanitate tuenda & Polemonis Physionogmicis edidit Nicolaus Petreius Corcyræus Venet. 1552. 4to. Ante Petreium Augustinus ** Niphus ea quæ de saltibus tremoribusque qui in hominum membris fiunt à Melampode scripta sunt, libro primo de auguriis capiti nono inseruerat, Basil. 1534-8vo. Porro Græcè & Latine una cum Hieron. Cardani Metoposcopia edidit Claudius Martinus de Laurendiere Paris. 1658. fol. Germanicè præterea redditus exstat ad calcem

* Phimonem augurem vocat Augustinus Niphus lib. I. de auguriis cap 9. Sed vide quæ infra dicimus in Phemonoë.

* Niphi liber occurrit etiam in Tomo quinto thesauri antiquitatum Romanarum Græviani, ubi vide pag. 330. seq.

Digitized by Google

cem trifolii Chiromantico-Phyſiognomici una cum Joh. Sigismundi Elsholtzii libro de ſymmetria corporis humani Norimb. 1695. 8vo.

IV. Scripſerat & Poſidonius quidam olim παλμικὸν οἰώνισμα cujus meminit Svidas in παλμικὸν, & Ποσειδώνιος & οἰωνιστικὴν, teſtatus præterea Sibyllam περὶ παλμῶν ſcripſiſſe. Quod divinationis genus rejicitur in iis quæ habemus Sibyllinis Lib. III. p. 232. ubi pro ὑ πλαρμῶν σημεῖα, in Codice Regis Galliæ legitur ὑ παλμῶν οἰώνισμα teſte Opſopœo. Vide & Juſtini quæſt. XIX. ad Orthodox. Alius *Melampus* Grammaticus, cujus Scholia in Dionyſium Thracem manu exarata exſtant in variis Bibliothecis. Ne dicam de *Melampode* Ithagenis filio, quem inter Homeri majores refert Herodotus ſive quis alius ſcriptor vetus in Poëtæ vita.

CAPUT XVI.

Meliſander Mileſius. 1. *Mochus Sidonius.* 2. *Muſæus Athenienſis.* 3. *Scripta ejus apud veteres memorata, itemq; obiter de Laſo Hermionenſi.* 4. *Muſæi à Meurſio & aliis præter rem multiplicati.* 5. *Poëma longe junioris Poëtæ de amoribus Heri & Leandri.* 6. *Editiones.* 7.

I.

MELISANDER MILESIUS ab Æliano Lib. XI. cap. 2. Variæ hiſtoriæ accenſetur Poëtis qui Homerum ætate præceſſerint, diciturque Lapitharum & Centaurorum pugnam ſcripſiſſe.

II. De MOCHO Sidonio Vide quæ dicimus infra in *Sanchoniathone.*

III. MUSÆUS Philoſophus & ἐνοπτοιὸς Athenienſis, Eumolpi ſecundi & * Selenes filius ſive per Antiphemum nepos (diverſæ enim jam olim de hoc fuere ſententiæ, ut notatum Menagio ad Laërtii prooem. ſect. 3.) Orphei imitator (vide Pauſaniam p. 813.) & diſcipulus fuiſſe fertur, quo ſenſu accipiendum putaverim, cum à Platone, Diodoro & aliis Orphei filius appellatur, & Juſtinus Martyr Orpheum

 ſcri-

* Hinc Σεληνιακὸς dicitur Proclo I. in Timæum.

ſcripſiſſe ait πρὸς τὸν ἑῶν αὐτῆ Μυσαῖον, καὶ τὰς λοιπὰς γνησίας ἀκροάσεις.

— — σὺ δ' ἄκουε Φαεσφόρε ἔκγονε Μήνης
Μυσαίε. — — — —

Confer Orphei εὐχὴν πρὸς Μυσαῖον quæ incipit: μάνθανε δὴ Μυσαῖε. Caſſiodorum Lib. II. Variar. Epiſt. 40. Servius ad VI. Æneidos v. 667. ubi in campis Elyſiis Sibylla non Homerum ſed Homero antiquiorem Muſæum primum ante omnes vates affata inducitur: *Eum alii Lunæ filium, alii Orphei volunt, cujus eum conſtat fuiſſe diſcipulum, nam ad ipſum primum carmen ſcripſit quod appellatur Crater.* Homerum ex Muſæo quædam deſcripſiſſe ac ſuis intexuiſſe poëmatis, contendit Clemens Alex. 6. Strom. p. 618. quemadmodum Heſiodum p. 628.

IV. Scripta Muſæi hæc apud veteres commemorantur:

Χρησμοὶ ſive Oracula, quorum mentio apud Ariſtophanem in ranis, ad quem locum Scholiaſtes p. 171. Τὸν Μυσαῖον παῖδα Σελήνης καὶ Εὐμόλπου Φιλόχορός φησιν. ἔστι δὲ ὡς ἀλύσεις καὶ πλεκτὰς καὶ καθαρμοὺς συντέθεικεν, ὁ δὲ Σοφοκλῆς χρησμολόγον αὐτὸν φησίν. Meminit Muſæi χρησμῶν etiam (qui illos legiſſe ſe teſtatur) & ex iis quædam adducit Pauſanias in Phocicis p. 820. & 828. & Philoſtratus Heroicis, in Proteſilao, Herodotus autem Lib. VII. cap. 6. affirmat Onamacritum, qui Orpheo etiam (ut infra dicemus) oracula ſuppoſuit, χρησμοὺς ſub Muſæi nomine concinnaſſe, & ἐπαυτοφώρῳ deprehenſum à Laſo * Hermioneo, ejectum eſſe Athenis à Piſiſtrato. Clemens quoque Lib. I. Stromatum p. 332. ſq. ubi perperam tradit Orpheum Muſæi diſcipulum fuiſſe, auctor eſt τοὺς ἀναφερομένους εἰς Μυσαῖον χρησμοὺς Onomacrito ab aliis tribui. Muſæum inter Vates ſive auctores oraculorum refert etiam Strabo Lib. XVI. & Herodotus Lib. VIII. c. 96. Orpheum Linum & Muſæum de divinis poteſtatibus vaticinatos Platonique laudatos narrat Chalcidius p. 120. Meminit Muſæi Plato in Apologia, in Jone, in 2. de Rep. & in Protagora, ubi πλεκτάς τε καὶ χρησμῳδίας Orpheo & Muſæo tribui teſtatur.

Ὑποθῆκαι ſive *Præcepta ad Eumolpum tertium, filium ſuum*, Svidæ memorata, ἔπη δ'. *verſus quatermille.* Hoc opus Pauſanias plus ſimplici vice memorat, & à Græcis decantatum teſtatur, nomine Εὐμολπίων carminum p. 809. Videtur tamen & ipſe hæc ad Onomacritum referre in Atti-

* De hoc Laſo primo Muſices ſcriptore multis agunt Leopardus Lib. II. emendatt. cap. 13. Voſſius Poëtic. III. p. 87. Tan. Faber Lib. I. Epiſt. p. 69. Meurſius ad Ariſtoxenum p. 141. ſeq. Meibomius p. 78. Fuit & alter Laſus Magnes quem Phænomena ſcripſiſſe refert auctor vitæ Arati.

Digitized by Google

in Atticis p. 53. Lambecius p. 185. prodromi hiſtoriæ literar. male diſtinguit ὑποθήκας haſce ab Eumolpiis Muſæi carminibus. Fuere & Eumolpi *verſus ter mille*, quibus myſteria Cereris tradiderat, ut ex Svida jam ſupra notavimus: Hos alios longe fuiſſe ab Eumolpiis iſtis Muſæi carminibus non modo colligo ex eo quod numerus verſuum utroque in loco diverſus eſt, ſed & auctor atque argumentum. De myſteriis enim ſingulari opere Muſæus egerat quod infra commemoramus. In hiſce autem ὑποθήκαις videtur præcepta ad vitam neceſſaria complexus fuiſſe & filio tradidiſſe.

Hymnus in Cererem, in Lycomidarum gratiam (de quibus Meurſius Lib. II. cap. 19. Atticar. Lect. & Kühnius ad Pauſaniæ Meſſenica cap. I.) concinnatus, quem ſolum pro Muſæi illius priſci ſcripto certo ac genuino habet Pauſanias in Atticis, atque iterum laudat in Meſſenicis p. 281. reliqua univerſa ab Onomacrito Muſæi nomini ſuppoſita teſtatus.

Ἐξακέσεις νόσων ſive *de morbis curandis præcepta* memorata Ariſtophani in ranis, & Euſtathio proœmio in Iliadem p. 3. In hoc libro ni fallor dixerat de polio herba, quod ex Muſæo repetit Theophraſtus Lib. IX. hiſt. plantar. cap. 21. Plinius Lib. XXI. cap. 7. & 20. Lib. XXV. cap. 2. Schol. Apollonii in Lib. IV. ἡ δὲ ἄρκευθος δένδρον τι ἀκανθῶδες Ἀπόλλωνος ἴδιον, ὡς ἱστορεῖται ἐν τρίτῳ τῶν εἰς Μουσαῖον ἀναφερομένων.

Theogonia quam memorat Laërtius in proœmio, atque ut Meurſio videtur Harpocration & Svidas in Μελίτη. Idem Muſæi opus puto reſpici ab Eratoſthene c. 13. Cataſteriſm. Ex eodem petita videntur Lambecio, quæ de duabus γενέσεσι Μουσῶν profert Scholiaſtes Apollonii Rhodii ab Lib. III. Addit Laërtius Muſæum docuiſſe, ἐξ ἑνὸς τὰ πάντα γίνεσθαι καὶ εἰς ταυτὸν ἀναλύεσθαι.

Τιτανογραφία, cujus librum tertium allegat Scholiaſtes Apollonii Lib. III.

Sphæra, de qua idem Laërtius in proœmio, ubi de Muſæo agit: πρῶτος ἦ Θεογονίαν καὶ σφαῖραν πρῶτον, quanquam dubitari poſſit hisne verbis ſcripto ſphæram cœleſtem expoſuiſſe dicatur, (Uti Linus præter κοσμογονίαν ſcripſiſſe ab eodem Laërtio dicitur de curſu ſolis & lunæ,) an Sphæram ipſam primus reperiſſe, quod Atlanti tribuit Diodorus Siculus Lib. III. p. 193. quem inde dictum humeris cœlum portare narrat idem Lib. IV p. 233. ſq. Confer Plinium Lib. II. cap. 8. qui Lib. VII. cap. 56. Sphæram ſcribens inventam ab Anaximandro, ſigniferum dicere voluit

luit, etsi sphæram ab Anaximandro κατεσκευασμένην tradit etiam Laërtius quod de libroaccepit Svidas, minus ni fallor ad Laërtii mentem.

Παραλύσεις καὶ τελεταὶ καὶ καθαρμοί, quæ à Musæo composita refert auctor scholiorum Aristophanis in loco paulò ante adducto. Eadem tria jungit Plato, de Musæo & Orpheo agens Lib. II. de Rep. ἀλύσεις sive καθαλύσεις dicuntur quod homines & civitates docerent religione absolvi & liberari à peccatis criminibusq; quibus se obstrinxerant. Τελετὰς sive Mysteria à Musæo instituta multi memorarunt, ut idem Plato duobus in locis, Lucianus περὶ ὀρχήσεως & alii. Hæc ipsa sunt Mysteria Eleusiniæ Cereris, de quibus exstat liber integer Meursii, quem vide cap. 2. Καθαρμοὺς etiam scripsit Empedocles ut infra notavi libro II. c. 11.

Ex quibus porro Musæi scriptis hausta sint verba versiculive quos adducunt Aristoteles Lib. VIII. politic. cap. 5 & Lib. VI. cap. 6. Hist. animal. Plutarchus in Mario, Clemens Alex. Lib. VI. Strom p. 618. & 628. ubi Homerum ac Hesiodum ex Musæi carminibus profeciſſe contendit, nemo est, qui nos doceat. Versus plerosque Musæi ex Clemente, Pausania, quem ex Oraculis Musæi nonnulla producere diximus, & Aristotele collectos exhibet H. Stephanus in poëſi Philosophica p. 109. Eundem esse puto Musæum ex quo Clemens Alex. p. 628. notat integrum librum de Thesprotiis *Eugamonem*, sive ut Eusebius Lib. X. cap. I. præparat. *Eugrammonem* Cyrenæum transscripsisse. Forte in Musæi χρησμοῖς quædam legebantur ex lebete Thesprotio, cujus celebris antiquissimi oraculi mentio apud Theodoritum Lib. X. Therapeut. & alios.

V. Neutiquam vero assentiendum eruditissimo Meursio, qui in Bibliotheca Attica ex uno nobis Musæo ternos, & Lib. II. c. 19. Atticar. Lect. quaternos confinxit, Antiphemi filium, Selenes sive Lunæ filium prioris nepotem, tertium filium Orphei, & quartum denique quem Eugamon exscripsit. Neq; video cur Vossius libro de quatuor artibus popularibus p. 40. seqv. Musæum ab Aristotele citatum & Theogoniæ Sphæræque auctorem diversum esse existimet ab altero quicunque is etiam fuerit χρησμῶν auctore. Mentio veteris illius Musæi etiam in marmore Arundeliano. Vide Palmerii Exercitationes ad auctores Græcos p. 609. sq. Fuit & alius Musæus Thebanus, Thamyræ & Philammonis filius, quem ante Trojana tempora scripsisse & μέλη atque ἄσματα composuisse Svidas narrat. Tertius porro Ephesius sed longe junior de quo idem Suidas narrat: Μουσαῖος Ἐφέσιος ἐποποιὸς, ὃς εἰς τὸν Περγαμηνὸν καὶ αὐτὸς κύκλον, ἔγραψε περιοδικὰ βιβλία δέκα καὶ εἰς Ἐυμόλπην καὶ Ἄτταλον. Nescio an diversus ab his fue-

fuerit, isque Grammaticus, cujus περὶ ἰαθμίων laudat Arsenius ad Euripidis Medeam, auctor scholiorum ad Apollonium Lib. III. & Varinus in ἴαθμια.

VI. Exstat & Musæi nomine carmen Epicum, Græcis versibus mollissimis *de amoribus Herus & Leanari* compositum, quod Michaël Sophianus (teste Casaubono ad Laërtium) Leo Allatius & Jac. Gronovius, (teste Adr. Relando in notis ad Tan. Fabrum de Poëtis Græcis) in MSS. codd. inscriptum repererunt, Μουσαίου ἢ Γραμματικὸν τὰ καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον. Antiquissimus qui id diserte laudet est Johannes Ttetzes Chiliad. 2. hist. 38. v. 435. Chil. 10. hist. 337. v. 519. & Chil. 12. hist. 453. v. 943. Ovidio antiquiorem auctorem facit Guil. Canterus Lib. I. Novar. lectionum, cap. II. Quin prisco illi Musæo Orphei æquali tribuere non dubitat Julius Cæsar Scaliger Lib. V. Poëtices p. 494. ejusque Stylum longe esse Homerico politiorem atque comtiorem contendit, & Homerum plures ex isto carmine versus mutuatum affirmat. Sed in eo omnino falsum fuisse magnum illum Criticum omnes fere consentiunt, filius ipse Josephus Scaliger Epist. 247. ad Salmasium, Casaubonus & Menagius ad Laërtium, Barthius in Adversariis Lib. II. cap. 7. & Leo Allatius de patria Homeri p. 71. sqq. (qui de re levi nimis profecto petulanter summo viro insultat) Vossius, Lambecius aliique quos enarrare nihil attinet. Matthæi Sladi Epigramma Græcum illi Julii Scaligeri sententiæ oppositum exhibet Joh. Jensius Lectionum Lucianearum p. 190. Meursio quidem non absurde auctor poëmatis istius videbatur esse Musæus, cujus *pathicissimos libellos, qui certant Sybariticis libellis, & tinctas sale pruriente chartas* memorat Martialis Lib. XII. Epigramm. 97. Sed nec sine ratione Gyraldus existimavit Musæum illum Martialis scripsisse Latine, non Græcè. Et alii emunctæ naris Critici observarunt characterem poëmatis de Hero Leandro, quam proxime accedere ad Poëtam Alexandrinum recentioris ætatis vel talem qualis est Nonnus qui Dionysiaca scripsit. Ita Casaubonus, Heinsius, Taneguidus Faber, & qui hos sequuntur.

VII. Lucem adspexit Musæi cujuscunque demum sit non certe invenustum carmen Græce, literis capitalibus in 4to: hinc una cum Procli hymnis & Orpheo apud Aldum 1517. 8vo & cum Orpheo atque Homeri Batrachomyomachia Florent. 1519. 8vo. & inter H. Stephani Poëtas principes Heroici carminis Parisiis 1566. fol. Cum Metaphrasi poëtica Guil. de Mara Canonici Constantiensis Colon. 1526. & commentariis Johannis Vatelli Paris. apud Wechelum 1538. 8vo. Græce & Latine una cum Æsopi, Babriæque fabulis, Paris.

Digitized by Google

1549. Basil. 1574. 12mo. Cum Moschi Bionisque Idylliis per Joh. Crispinum Genev. 1584. 12mo. Cum Metaphrasi poëtica Andreæ Papii Gandensis ejusque notis Antvverp. 1575. 8vo ad calcem Dionysii periegetæ. Cum versione & notis Casp. Barthii Ambergæ 1608. 8vo. Cum notis Joh. Weitzii ibid. 1613. 12mo. Cum commentario Danielis (non Davidis, ut est in Bibl. Philosophica Lipeniana) Parei & indice omnium verborum, Metaphrasi Guilelmi de Mara, Barthii Leandride, Ovidii Epistolis mutuis Heronis & Leandri, & Clementis Maroti Musæo, Gallico carmine expresso, Francof. 1627. 4to. Cum notis Pauli Voëtii, Traject. 1645. 8vo. Cum eleganti Metaphrasi poëtica Davidis Withfordi, præmissum Moschi & Bionis Idylliis Lond 1659. 4to. Cum notis Jac. Rondelli 1678. 8vo. Marci Musuri scholia in Musæum MSS. in codice Regis Galliæ 1917. Isaaci Casauboni commentarium parenti suo Philippo in Gallia coram ab auctore monstratum testatur Daniel Pareus, sed is nunquam lucem adspexit.

CAPUT XVII.

Olen. 1. *Ejus hymni.* 2. *Olympi duo.* 3. *Oracula varia & de illis scriptores.* 4. *De Bacide, obiter, ib. Orybantius Trœzenius.* 5.

I.

OLEN antiquissimus vates & ἐπποιὸς, quem hymnorum vetustorum qui in Delo canebantur auctorem, & primum hexametros versus commentum nonnulli prodiderunt. De hoc satis diligenter egit Gyraldus dialogo tertio de poëtarum historia, nisi quod verba ipsa auctorum cum quibusdam observationibus apponere in usum lectoris hic maluimus. De patria sic Svidas: Ὠλὴν Δυμαῖος ἢ ὑπερβόρεος, ἢ Λύκιος, ἐπποιὸς. Μᾶλλον δὲ Λύκιος ἀπὸ Ξάνθου ὡς δηλοῖ Καλλίμαχος καὶ ὁ πολυΐστωρ (Alexander Ephesius) ἐν τοῖς περὶ Λυκίας. Locus Callimachi quem respicit hic est hymno in Delum v. 304.

Οἱ μὲν ὑπαείδουσι νόμον Λυκίοιο γερόντος
Ὃν ποτε Ξάνθοιο θοὰς ἐπὶ πῶλος ἄγεν Ὠλήν.

Ad quem locum Scholiastes: Ὠλὴν γάρ τις Λύκιος εὗρε τὸν ὕμνον τοῦτον.

Digitized by Google

τον. Νόμον pro hymno poni notarunt præſtantiſſimi Callimachi interpretes Anna Daceria & Ez. Spanhemius: etſi proprie ac ſæpius uſurpatur pro modulatione Muſica, ſive pro lege præſcripta regulaque ſonorum, ut præter alios docent Seldenus & Prideaux ad Epochas marmoreas p. 170. ſeqv.

II. Hymnorum ab Olene editorum teſtis locupletiſſimus Herodotus Lib. IV. c. 35. Καὶ γὰρ ἀγείρειν σφι (ἐν Δήλῳ) τὰς γυναῖκας ἐπονομαζούσας τὰ ὀνόματα ἐν τῷ ὕμνῳ τὸν σφι Ὠλὴν ἀνὴρ Λύκιος ἐποίησε. Παρὰ δὲ σφέων μαθόντας νησιώτας τε καὶ Ἴωνας ὑμνέειν Ὦπίν τε καὶ Ἄργιμν ὀνομάζοντας. ὅτος δὲ ὁ Ὠλὴν καὶ τὰς ἄλλας τὰς παλαιὰς ὕμνους ἐποίησε ἐκ Λυκίης ἐλθὼν τὰς ἀειδομένας ἐν Δήλῳ.

Ejusdem hymni in Lucinam à Deliis cantari ſoliti meminit Pauſanias in Atticis p. 42. & in Arcadicis p. 639. ubi pro Λύκιος Ὠλὴν male legebatur ὃς ἦν ut notavit doctiſſimus Kühnius ὁ μακαρίτης. Primum in Delo vaticinatum Olenem & Hexametro carmine primum cecinisſe, ex Bœonis mulieris vatis teſtimonio refert idem Pauſanias in Phocicis p. 809. Βοιὼ δὲ ἐπιχωρία γυνὴ ποιήσαζα ὕμνον Δελφοῖς ἔφη κατασκευάσασθαι ὃ μαντεῖον τῷ Θεῷ τὰς ἀφικομένας ἐξ ὑπερβορέων, τὰς πάλλας, καὶ Ὠλῆνα. Τοῦτον δὴ καὶ μαντεύσασθαι πρῶτον καὶ ἆσαι πρῶτον τὸ ἑξάμετρον,

Ὠλὴν θ' ὃς ἦνετο πρῶτος Φοίβοιο θεοφάτας
Πρῶτος δ' ἀρχαίων ἐπέων πεπήνατ' ἀοιδάν.

Hæc *Boeo* male *Boco* dicitur apud Gyraldum, etiam in luculenta nupera editione Jenſiana. Βοιὼ vocatur quoque apud Clementem 1. Strom. p. 333. Idem Pauſanias in Bœoticis p. 762. Λύκιος δὲ Ὠλὴν ὃς καὶ τὰς ὕμνους τὰς ἀρχαιοτάτους ἐποίησεν Ἕλλησιν, ὅτος ὁ Ὠλὴν ἐν Εἰλειθυίας ὑμνῳ μητέρα ἔρωτος τὴν Εἰλειθυίαν φησὶν εἶναι. Hymnum Olenis in Junonem laudat idem in Corinthiacis p. 140. & hymnum in Achæiam in Eliacis prioribus p. 392. Fuit & *Olenus* Calenus Hetruriæ celeberrimus vates, cujus mentio apud Plinium Lib. XXVIII. cap. 2.

III. OLYMPI nomine duo memorantur à Plutarcho Lib. de Muſica. *Prior*, à quo montem Olympium dictum volunt, eſt Myſius Marſyæ diſcipulus Hyagnidis filii, qui primus artem tibia canendi invenit. Hic ante Trojanum bellum floruiſſe fertur, & lyrica carmina atque elegias ſcripſiſſe. Svidæ certe in Ὄλυμπος, dicitur ποιητὴς μελῶν καὶ ἐλεγείων. Plutarchus auctor eſt quod in Apollinem aliosque Deos compoſuerit νόμους ſive hymnos, & quod Steſichorus Himeræus non Antilochum, Orpheum, Terpandrum, Thaletem ſed vero Olympum

hunc fuerit imitatus. Svidas in ξυναυλίαν ei tribuit νόμους αὐλητικούς & θρηνητικούς. Etiam Ariſtoxenus tradit Olympum de morte Pythonis primum αὐλῆσαι ἐπικήδειον λυδιστί quod ex eo idem Plutarchus repetit. Laudatus hic Olympus Marſyæ diſcipulus Platoni in Jone, in Minoë & 3. de legibus: Ariſtophani in equitibus, Ariſtoteli Lib. VIII. Politic. cap. 5. qui meminit Ὀλύμπου μελῶν, Ovidio Lib. III. de ponto Eleg. 3. Philoſtrato & aliis. Sed forte alii ſuſpicabuntur, Muſicos potius concentus modulatum eſſe, quam carmina vel poëmata compoſuiſſe, perinde ut *alterum Olympum* juniorem, Phrygium tibicinem, quem Midæ temporibus floruiſſe Svidas notavit. Prætereo *Hyagnem* Phrygem patrem Marſyæ, non tibiarum modo, ſed & variorum νόμων muſicorum & harmoniarum in Matrem Deum, Bacchum, Pana, aliosque repertorem, de quo tum apud eundem Plutarchum, tum in Epochis Marmoreis Arundelianis: quibus jungendus Spanhemii commentarius ad Callimachum p. 296. tum Olympi ſenioris diſcipulos * *Cratetem* & *Hieracem* à quibus nomos (h. e. modulationes) *Polycephalum* & *Hieracium* inventos eſſe teſtantur Plutarchus & Pollux Lib. IV. cap. 10. ubi & de aliis νόμοις Muſicis, & inter alia: νόμοι δὲ Ὀλύμπου καὶ Μαρσύου Φρύγιοι καὶ Λύδιοι, καὶ Ὀλύμπου ἐμμέλειοι. Fuit & tertius Olympus, Philoſophus Alexandrinus, de quo præclara quædam idem Svidas. Olympus poëta citatur à Lutatio ad Statii 2. Thebaidos p. 47.

IV. Verſum Heroicum Pythio nos Oraculo debere ſcripſit Plinius Lib. VII. cap. 57. & Iſidorus Lib. I. Origg. cap. 38. verſus Heroicos ante Homerum Pythios dictos, quod illo metro oracula edita fuiſſent. Præterea ORACULA varia apud Græcos Homero antiquiora jactantur, ut *Phemonoes*, *Orphei*, *Zoroaſtris*, *Sibyllæ*, *Euclis*, *Muſæi*, de quibus ſuo loco diximus. Muſæo *Bacidem* adjungit Herodotus libro VIII. ejusque oracula quædam ab eventu comprobata recitat, quod facit & Pauſanias non uno in loco. Multi tres fuiſſe Bacides referunt, Bœotum, Atheniensem, Arcadem, ut docet Jac. Nicolaus Loënſis Lib. III. Epiphyllid. cap. II. Sed veriſimilius eſt, unum fuiſſe hoc nomine antiquiſſimum Bœotium vatem, cujus etiam meminit Cicero I. de divinatione, à quo reliqui

* Fragmentum elegans ex Cratetis Μουσικοῖς παιγνίοις ſervavit Julianus Orat. 6. idemque repetit Oratione 7. conſtans decem verſibus Hexametris ac pentametris. In eadem Oratione ſexta proferuntur quoque verſus quidam è Cratetis hymno in frugalitatem. Sed fallitur Meurſius qui in Bibliotheca Græca p. 1329. putat à Juliano reſpici Cratetem hunc diſcipulum Olympi. Intelligitur enim Crates Cynicus.

Digitized by Google

reliqui ad tempus afflati ſimiliter dicti ſunt Bacides. Quod pluribus oſtenſurus erat doctiſſimus Petrus Petitus in diſſertatione de Bacide, quam promittit libris de Sibylla p. 27. & 274. Etiam Piſiſtratum Bacidem cognominatum teſtatur Svidas & Scholiaſtes Ariſtophanis. Qui forte fuit Athenienſis ille Bacis Philetæ apud Svidam memoratus. Arcadici Bacidis oracula à Pauſania proferuntur non uno in loco, meminitque ejus Clemens quoque 1. Stromatum. Verſus à ſe compoſitos Bacidi tribuit Lucianus de morte Peregrini, quos falſò jactatis à Theagene Sibyllinis opponit. Svidas oraculorum auctorem præterea celebrat *Glanidem* Bacidis fratrem, Lycophron v. 222. *Prylin* filium Hermetis, *Lycum* quoque Pandionis filium, antiquiſſimum vatem memorat, ſed oracula ejus vidiſſe ſe negat Pauſanias in Phocicis p. 828. Verſus Thebis Bœotiæ in Apollinis Ismeni templo, ante Homeri tempora tripodibus inſcriptos literis Cadmeis refert Herodotus Lib. V. c. 59. Oraculum Cadmo redditum Tzetzes Chil. 5. hiſt. 28. & Chil. 12. hiſt. 398. Scholia ad Ariſtoph. ranas p. 177. ad Phœniſſas Euripidis v. 641. Oracula alia vetuſta, ſed quorum major pars Homero ætate cedit, ad calcem Sibyllinorum collecta ſunt à *Johanne Obſopæo* Græce & Latine, Pariſ. 1599 & 1607. 8vo. cum notis, in quibus loca auctorum è quibus petita ſunt, indicantur. Videas & in illis verſ⁹ quosdam antiquiſſimarum vatum fœminarum, tum aliarum tum *Xenoclea*, *Phaënnidis* & *Peliadum*, è Pauſaniæ Phocicis. Poſt Obſopœum eadem oracula vetera cum Sibyllinis Græce & Latine edidit *Servatius Gallæus* Amſt. 1689. 4to. Alios vates priſcos refert Clemens Alex. 1. Strom. p. 331. Hyginus fab. 127. & è recentioribus *Julius Cæſar Bulengerus* Lib. II. de ſortibus cap. 2. & *Joh. Jacobus Boiſſardus* libro de divinatione. Catalogum locorum ſacrorum in quibus oracula edita olim ſunt dedit præter eundem Bulengerum & Dan. Claſenium libro II. *Antonius Van Dale* Medicus Harlemenſis libro de oraculis veterum Ethnicorum p. 560. ſeqv. editionis ſecundæ. Exſtat & Hiſtoria oraculorum ex eodem VanDalii libro excerpta & Gallice edita à *Fontenello*, & *Georgii Mœbii* Ϛ μαχαιρίτα tractatus de oraculis, Vandalio meras hominum fraudes in illis obſervanti oppoſitus, tum *Danielis Claſenii* de oraculis Gentilium libri III. *Gaſparis Gevartii* liber de oraculis veterum, quem memorat ipſe in Papinianis lectionibus p. 229. nunquam quod quidem ſciam lucem adſpexit. Non minus dolendum eſt temporum injuria intercidiſſe *Œnomai* veteris Cynici Φωραγωγίτου ſive detectionem præſtigiatorum de oraculorum falſitate, Porphyrio memoratam & Euſebio, qui loca quædam ex illo producit I. V. præparationis: tum *Philemonis* Athenienſis

opus περὶ παντοδαπῶν χρησηρίων laudatum Athenæo Lib. III. & quæ de oraculis ſcripta fuerunt à *Chryſippo*, ac *Nicandro* Colophonio, cujus libros tres περὶ χρησηρίων πάντων Svidas memorat, denique quæ περὶ μαντικῆς diſputaverant Diogenes Babylonius, Antipater & Poſidonius teſte Cicerone 1. de divinat. Conſulendus interim præter eundem Ciceronem Plutarchus de oraculorum defectu, & in libro cur verſibus oracula fundere deſierit Pythia, ut alios jam omittam.

V. OROEBANTIUS Trœzenius cujus ἔπη Ælianus Lib. XI. cap. 2. Var. Hiſtor. narrat exſtitiſſe Homericis antiquiora, ὡς φασιν Τροιζήνιοι λόγοι. Verum illis Troezeniorum res ſuas quam maxime amplificantium narrationibus non multum fidei habendum, probe ex Pauſaniæ Corinthiacis obſervat doctiſſimus Perizonius.

CAPUT XVIII.

De Orpheo Scriptores. De ejus nomine, ætate &c. 1. Dialectus quâ uſus eſt Orpheus. 2. Scripta quæ exſtant. Argonautica. 3. Hymni. 4. De lapidibus. 5. Fragmenta ab H. Stephano collecta. Carmen περὶ σεισμῶν. Prognoſtica ex Orpheo & aliis. 6. Orphicorum editiones quædam promiſſæ. 7.

I.

ORPHEUS Libethrius, * Thrax, qui ante Trojanum bellum vixiſſe fertur, multis antiquis pariter ac recentibus multam ſcribendi materiam præbuit, quæ ſingula vel repetere vel ad examen revocare non eſt noſtri inſtituti. Homerum ex Orpheo quædam deſcripſiſſe & poëmatis ſuis intexuiſſe contendit Clemens Alex. Lib. V. Strom. p. 618. Hiſtoriam Orphei & Muſæi olim ſcripſerat Herodorus teſte Photio cod. 80. Epigenes ** περὶ τῶν εἰς Ὀρφέα ποιήσεως, quo in libro de auctoribus ſcriptorum qui ſub Orphei nomine ferebantur egiſſe, & verba ipſi peculiaria expoſuiſſe videtur, ut colligo ex Clemente Alex. Lib. I. ſtrom. p. 333. Lib. V. p. 571. Alius ἐξηγητικὸς in Orpheum auctor videtur laudari à Svida & Etymologo in περιβόητος & Joh. Malala in Chronico p. 88. ſqq. Sandonem Hellanici F. Philoſophum Svidas teſtatur compoſuiſſe ἐπιθέσεις εἰς Ὀρ-

* A ſuis occiſus fertur, unde proverbium ἀμυσότερος Λειβηθρίων. Vide Zenobium.

** Ab hoc Epigene librum ſuum de Poëſi ac Philoſophiâ Orphica *Epigenem* inſcripſit Andreas Chriſtianus Eſchenbachius Vir Cariſſ. Norimb. 1702. 4to.

εἰς Ὀρφέα, βιβλίον ά. Apollonius Aphrodiſienſis ſcripſerat teſte eodem Svida περὶ Ὀρφέως καὶ τ̃ τελετῶν αὐτ̃, ita enim lego, non κ̃. Syrianus & Proclus ſcripſerunt in Orphei Theologiam ut ex Marino in Procli vita cap. 27. refert idem Suidas qui etiam utrumque ait ſcripſiſſe, συμφωνίαν Ὀρφέως, Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος, ut Hierocles libro quarto de fato ac providentia conſenſum Platonis cum Orpheo & Oraculis demonſtraverat, quod Photius notatum reliquit. Quanti præ libris aliis omnibus Orphicam poëſin fecerit & unice lectitaverit Serapion Alexandrinus docet Svidas in Σαραπίων ex Damaſcio in vita Iſidori. Orphei ſcripta congeſsit, ſi Svidæ credimus Pherecydes * quidam antiquiſsimus Athenienſis Φερεκύδης Ἀθηναῖος πρεσβύτερος ὁ Συρίου (negant hoc alii, vide Menagium p. 68. ad Laërt. & Meurſium in Bibliotheca Attica p. 1583.) ὃν λόγος τὰ Ὀρφέως συναγαγεῖν. E contrario, *Orpheum Poëtam Ariſtoteles docet nunquam fuiſſe*, inquit Cicero I. de Natura Deor. ſect. 108. quæ verba non ita intelligenda ſunt, ac ſi nullus unquam fuerit Orpheus, ſed quod nullus fuerit Poëta illo nomine, poëmataque quæ illi tribuuntur alium habeant auctorem. Quemadmodum nec Androtion apud Ælianum negat Orpheum Thracem fuiſſe, ſed fuiſſe ſapientem. Lib. VIII. Var. Hiſt. cap. 6. Viro docto tamen Lib. I. de artis Poëticæ natura nomen ipſum totum videtur confictum, ** quod *Arifa* Arabibus eſt *ſcire, noviſſe*, unde *Arif*, ſive Orpheus *ſciens, eruditus, doctus.* Quemadmodum & nullum ait fuiſſe Muſæum ſed & id nominis effictum à Muſa ſive Μῶσα quod à מוסר *ars, diſciplina.* Quod argumentum ſi valet, exſpectabis ut veniat qui ſimiliter probet etiam nullum fuiſſe Moyſen. Sane non defuerunt jam qui Muſæum cum Moſe confunderent. Alii non unum ſed plures antiquiſſimos ἱστορικοὺς Orphei nomine fuiſſe contendunt, ut patet vel è Svida multos *** Orpheos memorante ſive fingente potius. Alii alia nominis Orphei etyma commenti ſunt. Vide Olaum Rudbeckium T. 2. Atlanticæ p. 443 Utcunque autem iſta ſe habeant, uti in Hermete ſupra feci, ita hic quoque enarrabo ſcripta, quæ ſub Orphei nomine exſtant vel à Veteribus laudata reperi, tum de inventis Orpheo tributis

* Plures Pherecydes commemorat, & eorum ſcripta recenſet Meurſius ad Helladii Chreſtomathiam p. 58.

** Recte à Voſſio diſſentit Thomas Burnetus cap. 9. Archæologiæ Philoſ. cui adde Obſervatores Hallenſes VI 29.

*** Vide etiam ſi placet Kircherum Lib. II. Oedipi part. 1. p 150. ubi corruptiſſima de Orpheo traduntur. Orphei alterius meminit & Svidas in Λεώς.

tis quædam ſubjungam. Equidem Lambecius qui de Orpheo fuſe egit p. 168. ſqq. prodromi hiſtoriæ literariæ, ferias mihi feciſſe videatur, ſed poterit forte aliquid plenius, diſtinctius & accuratius de Orphei ſcriptis lectori à me offerri & exhiberi.

II. Orpheum antiquiſſimum Poëtarum, dialecto Dorica ſcripſiſſe teſtatur Jamblichus cap. 34. de vita Pythag. ex Metrodoro Medico Pythagoreo Epicharmi F. Verum illam dialectum neque in libris qui ſub ejus nomine exſtant, neque in fragmentis reperio, ſi à λόγῳ ἱερῷ diſceſſeris, ſed quem à Pythagoræo aliquo ſuppoſitum Orpheo fuiſſe, infra c. XIX. ſum notaturus. Orphicos *per Symbola*, ſive ut Dionyſius Halicarnaſſ. *per allegorias*, Pythagoræos *per imagines* divina adumbrare ſolitos, obſervat Proclus Lib. I. cap. 4. Theologiæ Platonicæ.

III. Ex iis quæ ſub Orphei nomine hodieque exſtant, occurrunt

(1) *Argonautica*, Carmine Epico, ut ſunt præter ἱερὸν λόγον omnia quæ Orpheo tribuuntur, (qui & ipſe traditur inter Argonautas cum Tyndaridis & Hercule navigaviſſe, ut poſt alios auctor eſt Lactantius Lib. I. cap. 5.) Græce edita Florentiæ cum Hymnis Ao. 1500. 4to & ab Aldo Venet 1517. 8vo & iterum Florent. 1519. 8vo, & inter Poëtas Principes H. Stephani una cum ejus caſtigationibus Pariſ. 1566. Fol. Latina proſa utcunque vertit Renatus Perdrierius Pariſienſis, quam editam vidi Baſil. 1555. 8vo cum præfatione Bernardi Bertrandi: Græce cum Perdrierii verſione exſtat in Jac. Lectii corpore Poëtarum Græcorum T. 1. p. 480. Metaphraſis Poëtica Anonymi prodiit ad calcem Argonauticon Valerii Flacci illuſtrati commentariis Joh. Baptiſtæ Pii, Bononiæ 1519. fol. & in minore Flacci editione apud Aldum 1523 8vo & Lugd. 1548. 12mo. Incipit: *Orex & vates Pythonis maxime Princeps.* Græcè cum eadem Metaphraſi Argonautica ſeorſim excuſa Baſileæ apud Cratandrum 1523. 4to. Edita & Metaphraſis iſta Venetiis anno eodem cum Valerio Flacco, in 8vo. Cæterum in noviſſima quæ Trajecti prodiit Orphei editione 1689. 12mo. addita eſt Græcis Argonauticis ex H. Stephani editione expreſſis Perdrierii verſio ſed ab Andrea Chriſtiano Eſchenbachio Norimbergenſi paſſim emendata, H. Stephani notæ, & ejusdem Eſchenbachii * eruditus commentarius. Non pauca Ἀργοναυτικῶν

* Idem vir Clariſſimus MStorum codicum ope quos interjecto tempore inſpicere ipſi datum eſt, emendatiorem Argonauticorum editionem & commentarium in illa locupletiorem vulgaturum ſe recepit.

τικῶν loca illuſtrat & emendat Holſtenius in notis ad Stephanum Byz. quæ jam in editione ſua annotavit Clariſſimus Eſchenbachius. Svidas Argonautica tribuit Orpheo juniori Crotoniatæ, qui vixerit temporibus Piſiſtrati, iisdem quibus & Onomacritus, hymnorum ut plerique exiſtimant ſcriptor.

IV. (II.) *Hymni* * LXXXVI. quibus præmittitur Εὐχὴ πρὸς Μουσαῖον, Græce itidem ab Aldo Venetiis, à Juntis Florentiæ A. 1519. & ab H. Stephano, qui ſuas etiam caſtigationes addidit Pariſiis editi, latine ex Perdrierii verſione non optima Baſileæ, tum Græce & Latine cum eadem verſione in corpore Poëtarum Græcorum Genevenſi vulgati p. 502. Inde Joſephus Scaliger, intra quinque dierum, velut ipſe teſtatur, ſpatium hæc Orphei initia ſive indigitamenta Muſæo inſcripta verſibus antiquis Latinis expreſſit doctiſſime & feliciſſime, etſi hæc illius Metaphraſis lectorem requirit non è vulgo. Lucem adſpexit auctore jam defuncto inter alia ejus opuscula ab Iſ. Caſaubono edita Pariſ. 1610. 4to additis brevibus Scaligeri ejusdem annotationibus. Quinquennio pòſt Petrus Scriverius ad calcem poëmatum Joſephi Scaligeri hymnos Orphei Græcè ex H. Stephani editione recudendos dedit, iisque Scaligeri metaphraſin ſed emendatiorem, ejusque notas adjecit, Lugd. Bat. ex officina Plantin. 1615. 12. Eandem Scaligeri Metaphraſin & notas (ut H. Stephani quoque) in ſua Orphei editione ſervavit Eſchenbachius, ipſe quidem nihil in hymnos commentatus, quibus *veram Satanæ Liturgiam* contineri ſcripſit Daniel Heinſius in Ariſtarcho, ſublimem ac reconditam Theologiam in illis videre ſibi viſi ſunt Johannes Picus Mirandulæ Comes in Concluſionibus, & Kircherus T. 2. Oedipi parte I. p. 151. ſequ. qui poſt unum itemque alterum hymnum ſuo more illuſtratum atque expoſitum p. 156. promiſit ſe alibi oſtenſurum eſſe quod Sephiroticæ ſive Cabaliſticæ veterum Hebræorum & hieroglyphicæ Ægyptiorum doctrinæ maxime & clariſſime per omnia congruant. Et pridem ante Kircherum Cornelius Agrippa Lib. II. occultæ Philoſophiæ c. 60. ſcripſit Orphicos hymnos qui intelligat, eum revera magnam naturalis magiæ intelligentiam conſecutum. Pauſaniæ judicio Lib. IX. p. 771. Orphei hymnis elegantiores exiſtimantur Homerici, Orphei

* Tot ſane invenio, etſi Kircherus T. 2. Oedipi parte I. p. 151. ex numero hymnorum Orphei LXXXIV. neſcio quod exſculpit myſterium. Et Picus Mirandulanus in concluſionibus ſuis p. 71 *ſanctus eſt*, inquit, *numerus hymnorum Orphei, quantus eſt numerus cum quo Deus creavit triplex ſæculum ſub quaternarii Pythagorici formâ numeratus.*

θεολογικώτεροι * & forte quæ Allatii Lib. de patria Homeri p. 281. ſuſpicio eſt, compoſiti (ab Onomacrito) ad Homeri æmulationem. Meminit hymnorum Orphei Plato, octavo de legibus, & Pauſanias in Boeoticis p. 770. qui paucos & breves fuiſſe refert, unde non alios habuiſſe videtur quam nos hodie legimus. Teſtatur etiam à Lycomedis decantatos in ſacris Cereris, qui honos non habitus hymnis Homericis quamvis elegantioribus. Philoſtratus in Heroicis ex Proteſilai judicio ait Homerum μεγαλορρημοσυνίῳ ὑπερ τὸν Ὀρφέα ἀσκῆσαι. Et paucis interjectis de Homero loquens: Ὀρφέα γε, inquit, ἐν πολλοῖς τε καὶ τῷ θεολογίαν ὑπερῆρε, Μουσαῖον δὲ ἐν ᾠδαῖς χρησμῶν. Complures Orphei hymnos laudat Stobæus. Vide Excerpta Grotii è Stobæi florilegio p. 246. ſq. p. 250. p. 56. p. 54. quibuscum confer Orpheum ex edit. Eſchenbachii p. 150. ſq. p. 154. p. 158. & 160. Meminit & Orphei hymnorum Cyrillus contra Julian. Lib. I. p. 25. Iſaac. Tzetzes prolegom. ad Lycophronem. Ex hymno in ſolem verſus quosdam profert Joh. Tzetzes p. 268. ad Heſiodum. Ὕμνον νόμε qui exſtat eadem pagina 160. Latina Metaphraſi donavit Grotius in florum ſparſione ad jus Juſtinianeum p. 65. Svidas hymnos refert inter ſcripta Orphei Ciconæi, qui & ipſe vixerit ante Homerum & duabus γενεαῖς antiquior fuerit bello Trojano, ſcripſeritque fabulas etiam & Epigrammata. Sed profecto haud diverſus à noſtro fuit Orpheus Ciconæus ſive Κικόνεσσι πολυρρεμόσιν αἰάσσων ut vocatur in Argonauticis v. 77. quem à Ciconum mulieribus diſcerptum laniatumque ferunt. Idem Svidas inter Orphei Libethrii ſcripta memorat πλειὰς & Onomacrito à quibusdam tributas teſtatur. Et Scaliger hos qui exſtant hymnos πλειὰς potius eſſe ait, quia in illis tantum fere invocationes Deorum continentur, qualibus initiati in myſteriis uti ſolebant, non vero celebrantur Deorum natalia, geſta aliaque, ut in hymnis fieri conſvevit. Loca quædam hymnorum Clariſſimo Eſchenbachio intacta relicta, ex MSto quo in Gallia uſus eſt, emendaverat & ſuppleverat Guil. Canterus Lib. II. cap. 3. Novarum Lectionum.

V. (III.) *De lapidibus* eorumque virtutibus præcepta, commendata à Theodomante Priami filio, præmiſſo proœmio duplici, quorum prius lectu digniſſimam ſapientiæ prædicationem continet. Argumentum præfixit *Demetrius Moſchus* Grammaticus, cujus etiam gloſſulæ in librum ipſum habentur in Bibliotheca Regis Galliæ teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 273. Stobæus plus ſimplici vice hoc poëma allegans,

* Origenis tamen judicio Lib. VII. contra Celſum p. 368. longe pejora πολλῷ χείρονα de putatitiis gentium Diis cecinit Orpheus quam Homerus.

legans, Ὀρφεως, inquit, ἢ μᾶλλον Ὀνομακρίτου. Vide Grotii excerpta è Stobæi florileg. p. 27. 23. 129. & confer editionem Orphei Trajectinam p. 190. 193. Laudat & Orpheum ἐν λιθικοῖς Tzetzes ad Lycophronem p. 30. edit Potteri, & Johannes Tzetzes Chil. 2. hiſt. 57. Chil. 4. v. 287. & 402. Chil. 6. hiſt. 57. 65. 66. Chil. 12. v. 183. & 608. Mirum vero quod habet Svidas de Orpheo Libethrio agens: ἔγραψε καὶ πλείστας, ὁμοίως ᾄφασι καὶ πάντας Ὀνομακρίτου. Ἐν τούτοις δ' ἐστὶ περὶ λίθων γλυφῆς, ἧς ὀγδοηκοντάλιθος ἐπιγράφεται. Sane diverſum hoc fuiſſe opus videtur à libro quem habemus de lapidibus, quia hic nec de octoginta lapidibus nec de illorum ſculptura agit, ſed vix duodeviginti lapidum genera recenſet, quorum ope vel ſacra qui faciunt, voti compotes fieri poſſint, vel venenatis morſibus mederi valeant. Exſtat & iſte liber Græce in ſupra memoratis Orphei editionibus, & Latine à Perdrierio verſus eſt, cujus translationem Eſchenbachius hinc inde à ſe interpolatam ſervavit, & ſolas H. Stephani caſtigationes, nullas vero ſuas notas addidit. Metaphraſis Latina poëtica hujus libelli, auctore *Hannardo Gamerio*, qui Orpheum trismegiſtum ſubinde appellat, cum ejus Scholiis & D. Wendalini Cronobachii Medici animadverſionibus vulgata eſt Leodii 1578. 8vo. Incipit; *Jupiter à miſeriis cladem mortalibus arcens.* Gesneri in hunc librum ſcholia lucem non viderunt. Cæterum fallitur Bochartus, qui parte 2. Hierozoici Lib. III. c. 16. Librum de lapidibus Timocli tribuendum, Suida auctore affirmat. Non enim librum de lapidibus, ſed Σωτήρια Orphei Svidas auctor eſt à quibusdam tributa Timocli Syracuſano vel Pergino Mileſio. Judicent alii num Paulus Epheſ. VI. 16. ut contendit idem Bochartus, palam alluſerit ad hæc libri de lapidibus proœm. v. 48. ſq.

Ῥοΐζοντι ζῆσαι χαμαὶ ἐρχομένοιο θανόντος.
Εἰσεται ἠδ' Ὄφεων ἰὸν σβέσαι ἐρπυζόντων.

VI. *Fragmenta Orphei* quæ in H. Stephani & Eſchenbachii editione ſubjiciuntur, vix exigua pars ſunt eorum quæ ipſe Stephanus in poëſi philoſophica pag. 78. ſqq. exhibuit, unde potius deſcribi à noviſſimo editore, & quæ deſunt plurima è Proclo, Joh. Tzetza aliisque addi, ordine disponi, & loca auctorum ſingulis fragmentis adnotari potuiſſent. Viciſſim ibi nonnulla male inter fragmenta Orphei referuntur, ut verſiculus primus p. 245. edit. Eſchenbachii eſt verſus duodecimus hymni in ſomnium, qui jam exſtat p. 180. & ſeptem primi p. 246. plane non ſpectant ad Orphica. Poterant & adjungi verſus LXVI. περὶ σεισμῶν ſive *prognoſtica de ſignificationibus terræ motuum* in appendice Anthologiæ

Græcorum Epigrammatum obvii, qui licet Hermeti * in quibusdam, in aliis tamen codicibus tribuuntur Orpheo, & cum versione metrica Joh. Antonii Baifii sub Orphei nomine prodierunt Paris. apud Morellium 1586. 4to. Vertit & Zenobius Acciajolus teste Gyraldo. Apud Labbeum p. 122. Bibl. nov. MSS. memorantur prognostica sereni aëris ex diversis auctoribus collecta, Arato, Africano, Apulejo, Anatolio, Aristotele, Beterio sive Berytio, Varrone, Demogeronte, Didymo, Diophane, Florentino, Nestore, *Orpheo*, Paxamo, Plutarcho, Ptolemæo, Pamphilo, Platone, Sotione, Tarantino, Theophrasto, Vindanionio, Zoroastre aliisque. Horum omnium nomina occurrunt in Græcis Geoponicis, in quibus prognostica illa Labbeo memorata exstare non dubito. Orphei tamen nihil in Geoponicis legitur, quod prognosticon aliquod complectatur, sed tantum semel ejus fit mentio Lib. II. p. 70. ubi versus ipsi tribuuntur:

Δειλοὶ, πάνδειλοι κυάμων ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι

Itemque alter:

Ἶσον τῶν κυάμων φαγέειν κεφαλάς τι τοκέων.

At priorem ex hisce Gellius non Orpheo sed Empedocli addicit Lib. IV. cap. 11. quem etiam alterius auctorem esse non est dubitandum.

VII. Sed hæc & quicquid præterea in editione Trajectina adhuc desiderari possint, in secunda editione exspectare nos jubet Clarissimus Eschenbachius, *quam*, inquit, *cum nova versione & uberioribus ad omnia notis, si Deus vitam & occasionem ulterius prosequendi hæc studia concesserit, aliquando publicabo.* ** Idem recte negat editionem Orphei Commelinianam lucem vidisse, etsi index librorum à Commelino excusorum Gnomographis Græcis A. 1597. (qui Hieronymo Commelino emortualis fuit) præfixus memorat Orpheum ex MStis Palatinis auctum & emendatum. Gothofredus Jungermannus in literis ineditis ad Putschium datis Heidelbergæ Cal. Nov. 1603. *Contuli Orphei sive Onomacriti hymnos & Argonautica, editionem Stephani cum duobus MSS. Palatinis, ex quibus aliquot versus supplevi, ubi H. Stephanus ipse interdum suspicatus fuerat defectum, & alia notavi lectionum καθορθώματα, quibus ad Ἰωμάσιον illum Grotium qui edere co-*

* Vide supra Cap. IX. num. 7.

** Hoc promissum ex parte jam implevit Vir Clarissimus edito Noribergæ Ao. 1702. 4to. Epigene sive commentario suo de poësi Orphica, in quo Philosophiam Orphicam exposuit, & fragmenta collegit diligenter, licet non semper certum sit, fuerintne ex libris Orphicis aliis depromta, quam sub quorum titulis à doctissimo Eschenbachio exhibentur. Ille liber ad me allatus demum est, cum ista jam scripsissem.

Digitized by Google

cogitat, aditum mihi paro. Contuli dein Homeri hymnos, Muſæum, Nicandrum, & notavi quædam certe non κακῆ κόμματος. Confero jam Theognin, Dionyſiumque periegetem, quia uno libro compacti ſunt. Inter ſcripta inedita Hugonis Grotii quæ à vidua quam ille moriens reliquerat emit Regina Sueciæ Chriſtina, memorantur etiam notæ in Orphei hymnos. Lucas Holſtenius ad P. Lambecium prid. Kal. April 1646. *Habeo & Orphei exemplar non contemnendum, ex quo Argonautica plurimis locis emendavi. Auctor ille huc usque à Criticorum & Conrectorum vulgo derelictus tuam expoſcere videtur operam. Hymni autem reconditæ antiquitatis pleniſſimi juſtum commentarium merentur, quem vel unius Procli ſcripta αἰνέκδοτα tibi inſtruent, ut ex notis meis ad Salluſtium Philoſophum proſpicies: ne quid de cæteris, quos apud me habeo, Platonicis nunc dicam, in quibus τῆς μυθικῆς θεολογίας theſaurus latet.* Confer Lambecii prodromum Literar. p. 181. & Lib. 6. de Bibl Vindob. p. 242. In deſignatione librorum, quos ad editionem parare ſe profeſſus nuper eſt Henricus Leonhardus Schurtzfleiſchius, Conradi Samuelis, viri docti frater, occurrunt etiam *Orphica & Sapphica cum diſſertatione Critica & novis annotationibus ac ſupplementis, ex MSS.* Sed an unquam ab eo ſperanda ſint, ad aliud præcipue ſtudiorum genus jam vocato, non facile dixerim. Prætereo quod Johannes quoque Ulricus Meurerus, qui Valerium Flaccum ante aliquot annos vulgavit Francofurti, ſpem fecit novæ editionis Argonauticorum Orpheo adſcriptorum.

CAPUT XIX.

Utrum Pythagoras fuerit auctor poëmatum Orpheo tributorum. Jonis τριαγμοὶ. 1. *Ἱερὸς λόγος ſive liber περὶ Θεῶν Pythagoræ nomine olim jactatus diverſus fuit a libris XXIV. ἱερῶν λόγων Orphicorum. Cecrops Pythagoricus.* 2. *Catalogus ſcriptorum deperditorum quæ Orpheo apud veteres tribuuntur, literarum digeſtus ordine, cum variis Obſervationibus.* 3. *Nomina eorum qui ſub Orphei nomine varia ſcripta ſuppoſuiſſe dicuntur.* 4.

I.

PYthagoram auctorem habere poëmata quæ ſub Orphei nomine circumferuntur, ſuſpicabatur Joh. Baptiſta Criſpus de Philoſophis caute legendis p. 473. quod ni fallor ex Laërtio hauſit, qui in Pythagora ſect. 8. ex Jonis Tragici τριαγμοῖς

ἀγμοῖς * refert Pythagoram nonnulla scripsisse & ad Orpheum auctorem retulisse. Idem ex Jone refert Clemens I. Strom. pag. 333. ubi interpres eruditus minus bene vertit : *Jon refert Pythagoram hæc quoque Orpheo tribuere*, nam ambiguitatem omnem tollit Laërtius, cujus hæc sunt verba : Ἴων δὲ ὁ χῖος ἐν τοῖς τριαγμοῖς φησὶν αὐτὸν ἕνια ποιήσαντα ἀνενεγκεῖν εἰς Ὀρφέα. Apud eundem Clementem male τριχάμμοις editum est pro τριαγμοῖς. Nec melius in Codicibus Svidæ & Laërtii τριασμοῖς vel τριαγίνοις. Vide Menagium ad Laërt. p. 351. & Rich. Bentleji Epistolam ad Millium Malalæ subjectam p. 67. seqv. Ex loco isto vel Laertii vel Clementis perperam intellecto Svidas Τριαγμὸς inter scripta Orpheo tributa inepte retulit, aliisque post se præbuit errandi occasionem, usque adeo, ut non deessent qui singulari hocce opere sacrum de Triuno Deo Mysterium ab Orpheo proditum scriberent. Vide Naudæi Apologiam de viris doctis Magiæ accusatis p. 138.

II. Quæ vero scripta Pythagoras sub Orphei nomine edidisse creditus olim fuerit, conjectura attingere licet ex Jamblicho p. 134. 135. de vita Pythag. & Proclo Lib. 5. in Timæum p. 291. nempe λόγον ** ἱερὸν sine librum περὶ Θεῶν, quamvis hunc quoque non Pythagoræ sed Cercopis

* Harpocration in Ἴων vocat scriptum Philosophicum & ab aliis Τριαγμὸν numero singulari inscriptum testatur, Callimachoque teste Joni à quibusdam abjudicatum & tributum Epigeni qui de Poësi Orphica scripsit. Prima quoque verba ejusdem libri recitat, ex quibus apparet & prosa scriptum fuisse, & ternarii numeri vires in rebus omnibus, sive πάντα τρία ubique observasse. Vide etiam quæ de Jonis scriptis dixi infra Lib. II. cap. 19. in notitia Tragicorum.

** Diodorus Sic. lib. I. extrem. refert videri quibusdam Πυθαγόραν τὰ κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον (hoc est doctrinam de rebus divinis in libro illo contentam) καὶ τὰ κατὰ γεωμετρίαν θεωρήματα, καὶ τὰ περὶ τὰς ἀριθμούς, ἔτι δὲ τὴν εἰς πᾶν ζῶον τῆς ψυχῆς μεταβολὴν μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων. Sed ab Orpheo hæc edoctum Pythagoram narrant Jamblichus & Proclus. Jamblichi ex vitæ Pythagoræ p. 135. locum adscribam uti est à viris doctissimis Gisberto Cupero, Rich. Bentleio & Godfrido Oleario emendatus : περὶ Θεῶν Πυθαγόρας ὁ τῶ Μνησάρχω τοῦτο ἐξέμαθον ὀργιασθεὶς ἐν Λιβήθροις τοῖς Θρακίοις Ἀγλαοφάμω τελετὰς μεταδόντος. ὡς ἄρα Ὀρφεὺς ὁ Καλλιόπας κατὰ τὸ πάγγαιον ὄρος ὑπὸ τᾶς ματρὸς πινυθεὶς ἔφα ταῦτ' ἀριθμῶ ἱσίαν ἄϊδιον εἶναι κ. τ. λ. Proclus in Timæum Lib. V. p. 291. Πυθαγόρειος ὁ Τίμαιος ἕπεται ταῖς Πυθαγορείων ἀρχαῖς, αὗται δὲ εἰσιν αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις. Ἀγαθὸς γὰρ Ὀρφεὺς δι' ἀπορρήτων λόγων μυσικῶς παραδέδωκε, ταῦτα Πυθαγόρας ἐξέμαθεν ὀργιασθεὶς ἐν Λιβήθροις τοῖς Θρακίοις, Ἀγλαοφάμῳ τελετὰς μεταδιδόντος, ἣν περὶ Θεῶν σοφίαν παρὰ Καλλιόπης τῆς μητρὸς ἐπινύθη. Confer quæ diximus supra cap. XVIII. num. 1. de convenientia doctrinæ Orphicæ cum Pythagorica & Platonica. Idem Proclus: Ἅπασα ἡ παρ' Ἕλλησι Θεολογία τῆς Ὀρφικῆς ἐστι μυσαγωγίας ἔκγονος, πρώτως μὲν Πυθαγόρᾳ παρ' Ἀγλαοφήμου τὰ περὶ Θεῶν Ὄργια διδαχθέντος.

Digitized by Google

Cercopis Pythagorici eſſe contendit olim Epigenes in libro de ſcriptis Orpheo tributis, alii Hippaſi, ut Laertius, τὸν ἢ Μυστικὸν λόγον, inquit, ἱππάσῳ φασὶν εἶναι, alii Arignotes Pythagoricæ, ita enim videntur capienda verba Svidæ in Ἀρειγνώτη, etſi aliter Menagius ad Laertium p.350. Falluntur autem qui Cercopis nomen cum Lescaloperio ad Ciceron.p.157. habent pro appellativo * & impoſtorem denotare exiſtimant, nam non tantum apud Ciceronem occurrit libro de Natura Deorum primo: *Orphicum carmen Pythagorici ferunt cujusdam fuiſſe Cercopis*, ſed & apud Clementem Alex. I. Strom. p. 333. Epigeni ſententiam hancce tribuentem, & apud Svidam in Ορφέυς, cum ἱερὰς λόγους ἐν ῥαψῳδίαις καὶ memoraſſet, λέγονται δὲ, inquit, εἶναι Θεογνήτου καὶ Θεοκαλέους οἱ δὲ Κέρκωπος καὶ Πυθαγορείου. Citatur & in teſtimonium Κέρκωψ ab Athenæo Lib. XIII. & ab Apollodoro plus ſimplici vice libro ſecundo Bibliothecæ. Orpheum in Octavo καὶ ἱερῷ λόγῳ laudat auctor Etymologici magni in Γίγας & duos verſus Hexametros ex illo adducit. Laertius quoque verſibus ſcriptum teſtatur ἱερὸν λόγον Pythagoræ tributum, Lib. VIII. ſect.7. producto operis initio quod ita ſe habet:

Ὦ νέοι ἀλλὰ σίβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα.

At ἱερὸς λόγος qui ad Pythagoram auctorem relatus à Pythagoricis ferebatur, & laudatur etiam ab Hierocle in aurea carmina Pythagoræ ubi de tetractye agit p. 225. ſcriptus erat proſâ Doricâ. Id tum ex Jamblicho tum ex auctore Theologumenon Arithmeticæ patet, qui ex ſcripto Pythagoræ περὶ Θεῶν quod cum ἱερῷ ejus λόγῳ idem fuiſſe Jamblichus teſtatur, profert nonnulla p.19. Ἐν τῷ δηλουμένῳ περὶ Θεῶν συγγράμματι ὁ Πυθαγόρας ὕτως διορίζεται. Τέσσαρες μὲν καὶ σοφίας ἐπιβάθραι, ἀριθμητικὰ, μυστικὰ, γεωμετρία, σφαιρικὰ α, β, γ, δ, πεπαγμέναι. Proclus ad Euclidem p. 7. διὸ δὴ καὶ ὁ Πλάτων πολλὰ καὶ θαυμαστὰ δόγματα περὶ Θεῶν λέγει τῶν μαθηματικῶν εἰδῶν ἡμᾶς ἀναδιδάσκει, καὶ ἡ τῶν Πυθαγορείων Φιλοσοφία παραπεπάσμαζι τούτοις χρωμένη τῷ μυσταγωγίαν καταφρύπτειν τῶν θείων δογμάτων. Τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ ἱερὸς σύμπας λόγος, καὶ ὁ Φιλολάου ἐν ταῖς βάκχαις, καὶ ὅλος ὁ τρόπος τῆς Πυθαγόρου περὶ Θεῶν ὑφηγήσεως. Hinc λόγον ἱερὸν qui Orpheo tribuitur à Svida & Etymologo, atque XXIV. conſtitit libris ſive rhapſodiis, diverſum fuiſſe haud dubito à λόγῳ ἱερῷ Pythagoræ inſcripto. Longe magis ab hoc diverſa ſunt, quæ ſub

* Equidem notum proverbium ἀγορᾶς κερκώπων, & κερκωπίζειν, ac ſimilia de quibus Andreas Schottus ad Zenobium & ad Apoſtolium Pantinus. Sed nihil hoc impedit quo minus fuerit etiam homo quidam proprio Cercopis nomine.

ſub Orphei nomine hodie exſtant, ut præter rem ſuſpicatus fuerit Crispus, hæc Pythagoram forte auctorem habere.

III. Titulos aliorum ſcriptorum quæ ſub Orphei nomine olim exſtiterunt, perditaque pridem ſunt, præſenti loco annotare juvat Alphabeti ordine. Sunt autem hæc:

Ἡ εἰς ᾅδου * καταβασις, cujus ſcripti meminit Argonauticorum ſcriptor v. 40. ſeqq. Alii teſte Svida tribuebant Herodico Perinthio, alii Orpheo Camarinæo ἐποποιῷ, alii teſte Clemente Alexandrino retulerunt ad Prodicum Samium, Epigenes ad Cercopem Pythagoræum. Vide Clementem I. Strom. p. 133. Diodorus Siculus Lib. I. Fol. 58. & 60. ſq. auctor eſt ex Ægypto in Græciam Orpheum induxiſſe τὰς καὶ τῶν ἀσεβῶν ἐν ᾅδου τιμωρίας, καὶ τὰς τῶν εὐσεβῶν λειμῶνας καὶ τὰς ὡρὰς τοῖς πολλοῖς εἰδωλοποιίας. Notiſſima alioqui fabula de Eurydice uxore ex inferis ab Orpheo reductâ, de qua infra quædam ſum dicturus.

Ἀμοκοπία, ** ſive legendum Ἀνεμοκοπία, apud Svidam, qui ſolus quod ſciam hujus libri inter Orphei ſcripta meminit.

Ἀστρονομία memoratur à Svida, & in Tzetzæ prolegomenis ad Lycophronem.

Βακχικά *** quæ neſcio an diverſa fuerint ab Orphei τελεταῖς. Videtur illa reſpicere Orpheus in Argonauticis v. 9. ſeqv. & 29. Ex iisdem Arnobius profert nonnulla Lib. V. p. 169. ſq. & p. 175. verſus quosdam latine adducit ex aliquo, ut conjicit Heinſius, qui Orphica latine verterat. Græcos Orphei verſus habet Clemens Alex. in protreptico f. 13. Illuſtrant præter Heinſium ad Clementem, Salmaſius ad Tertull. de pallio & Ez. Spanhemius ad Callimachi hymnum in Cererem. Γένεσιν Bacchi & ſacra ab Orpheo ex Ægypto in Græciam translata & Cadmeis prodita affirmat etiam Manetho apud Euſebium Lib. I. præparat. p. 47. ſq. Cæterum Bacchica non Orpheo ſed *Niciæ* Eleati quidam olim tribuebant, ut auctor eſt Svidas.

Περὶ βοτανῶν utrum ſingulari volumine egerit Orpheus non conſtat, etſi primum omnium quos memoria novit, *de herbis* aliqua curio-

* In hoc opere omnem de inferis doctrinam ab Orpheo tractatam ſuſpicatur Clariſſimus Eſchenbachius in ſuo Epigene p. 178.

** Idem Eſchenbachius p. 178. legit Ἀμνοκοπία & rei pecuariæ præcepta hunc librum continuiſſe opinatur. Apud Heſych. ἀμνοκόπος, ποιμήν.

*** Eſchenbachius p. 31. ſq. colligit loca complura Orphei ex Clemente, Maçrobio, Diodoro Siculo & Juſtino, quæ etſi Bacchi mentionem faciunt, nolim omnia ex Βακχικοῖς deſumta præſtare. Nam & in hymnis & in Theogonia & in τελεταῖς & in aliis ſcriptis de Dionyſo actum conſtat.

curioſius prodidiſſe teſtatur PliniusLib.XXV.cap.2 Forte hoc fecerat in Phyſicis, vel in libro de medicamentis. Laudatur & Orpheus à Plinio Lib. XX. cap. V. & Lib. XXVIII. cap. IV.

Διαθῆκαι *ad Muſæum*, quarum primi verſus aliquammulti afferuntur à Juſtino Martyre Lib. de Monarchia Dei fol. 104. & in cohortatione ad Græcos fol. 15. à Clemente Alex. protreptico ad gentes fol. 48. & Lib. V. Stromatum pag. 607. ſeqv. Ariſtobulo Peripatetico apud Euſebium Lib. XIII. præparat. cap. 12. & ab Euſebio cap. 13. p. 685. Cyrillo 1. contra Julianum p. 26. Theodorito Lib. II. Θεραπευτ. p. 25. ſq. &. Incipiunt: Φθέγξομαι, οἷς θέμις ἐστὶ, θύραις δ' ἀπόθεσθε βέβηλοι. Ita enim legendum, non βεβήλοις, ut notatum Ez. Spanhemio ad Callimachum p. 49. & Ism. Bullialdo ad Theonis Smyrnæi Mathematica p. 216. Μωσῆος τις ἀποῤῥὼξ φύλλα ἄνωθεν χαλδαίων qui in iisdem Orphei verſibus memoratur, *Abrahamus* eſt, uti ὑλοσῆος vel ut ut alii legunt ὑδοσῆος, *Moyſes*. Vide Scaligerum ad fragmenta libro de emendatione temporum ſubjecta p. 48. At exinde Poëma hoc ne cab Orpheo nec ab Onomacrito ſcriptum, ſed à Judæo aliquo vel Chriſtiano ſcriptore ſuppoſitum arguit Cudvvorthus p. 302. * Apud Juſtinum de Monarchia Dei inſcribitur Διαθῆκαι, ſed apud Euſebium p. 664. πιήματα τὰ κατ' τὸν ἱερὸν λόγον αὐτῷ λεγόμενα.

Δίκτυον, memoratur à Svida, qui auctor eſt *Zopyro* Heracleotæ ab aliis tributum fuiſſe. AriſtotelesLib. II. de generatione animalium cap. 1. ἢ γάρτοι πάντα γίγνεται τὰ μόρια — — ἢ ἐφεξῆς, ὥσπερ ἐν τοῖς καλουμένοις Ὀρφέως ἔπεσιν. Ἐκεῖ γὰρ ὁμοίως φησὶ γίγνεσθαι τὸ ζῷον τῇ τοῦ δικτύου πλοκῇ. Forte igitur aliud fuit argumentum hujus libri quam quod conjicit doctiſſimus Eſchenbachius in Epigene. Sane loca Orphei quæ è Proclo & Tzetze colligit p. 54. ſqq. atque ex Peplo atque hocce δικτύῳ petita ſuſpicatur, nihil vetat ad Theogoniam vel alia ſcripta referre.

Orpheus ἐν τῷ περὶ Διὸς καὶ Ἥρας laudatur ab Euſtathio in limine commentarii ad Dionyſium periegetem, qui verſus binos ex illo adducit. Sed non putaverim ſingularem librum, verum partem poëmatis cujusdam (Theogoniæ forte) reſpici, etſi aliud videtur Cl. Eſchenbachio, qui ſacras & allegoricas nuptias, ſive naturæ in producendis rebus operationes hoc libro traditas exiſtimat p. 60. integrumq; titu-

 lum

* A Judæo Ariſtobulo interpolatum contendit Clariſſ. Eſchenbachius in Epigene p. 148. ſeq. Idem p. 137. putat proœmium hocce à Iuſtino & aliis productum fuiſſe initium τῶν ἱερῶν λόγων Orphei quorum ῥαψῳδίας XXIV. memorat Svidas. Addit etiam à nonnullis laudari ſub titulo Θεολογιῶν.

lum fuisse putet Διὸς καὶ Ἥρας ἱερὸς γάμος, nisi pars hæc fuerit operis majoris sed nulli veterum memorati sub titulo ἱερῶν γάμων.

Διφυεῖς. Plinius indice auctorum externorum, è quibus desumserit ea, quæ libro XXVIII. persequitur, *Orpheum qui Diophios*, Archelaum qui item scripserit, laudat. Reinesius Lib. II. Var. Lect. pag. 127. pro *Diophios* certo certius legendum esse monet ἰδιοφυεῖς *de rebus singularis naturæ & potestatis.* Sed propius accedit ad codicum lectionem, Harduini δἰφυεῖς, *de iis animalibus qui sunt ancipitis naturæ*, præcipue cum à Scholiaste Nicandri ad Theriaca p. 38. laudetur & Archelaus ἐν διφυέσι.

Δωδεκαετηρὶς, sive Genethliaca Duodecim annorum * periodus. Svidas inter scripta Orphei Crotoniatæ, (Pisistrati æqualis) refert Δεκαετηρίαν ubi legendum δωδεκαετηρίαν jam monuit Lambecius p. 176. prodromi. Tres Primos versus ex hoc opere profert Joh. Tzetzes Chil. 12. hist. 399. Fallitur porro idem Lambecius qui apud Tzetzen ibi pro δωδεκαετηρίδες urget scribendum δωδεκαετηρίδες, si enim hoc facias utroque loco versus politicus abundabit syllabâ. Allegantur & Orphei Δωδεκαετηρίδες ab Is. Tzetza in Lycophronem p. 13. & 62. edit. Potteri. Onomacritum sub nomine Orphei δωδεκαετηρίδας scripsisse non dubitat Scaliger in prolegomenis ad libros de emendatione temporum.

Ἐπιγράμματα Svidas refert inter scripta Orphei Ciconæi, quem cum Libethrio eundem esse supra observavimus.

Ἔργα sive περὶ Γεωργίας, quo ex opere primos decem versus recitat Joh. Tzetzes proœmio ad Hesiodum, quos Latine habes apud Jac. Nic. Loënsen Lib. II. cap. 2. Epiphyllidum. Luculentos versus vocat Scaliger ad Manilium p. 103. Nescio an ex eodem opere an ex ἡμέραις sint alii versus septem Orphei, quos Hesiodum expressisse & imitatum esse notat idem Tzeztzes p. 125. Laudat iterum Orpheum Thracem ἐν τῇ περὶ γεωργίας p. 175. & Chiliad. 4. hist. 128. v. 173 sq.

Ἐφημερίδες sive ἡμέραι, ex quibus Josephus Scaliger qui Onomacrito tribuit, Lib. I. de emendat. temporum p. 10 profert versus primos undecim, quorum quinque priores petiit ex Joh. Tzetzis prolegomenis in Hesiodum, & Chil. 12. v. 151. 152. 153. reliquos ex ejusdem Tzetzæ Scholiis ad Hesiodum p. 170. b. qui idem opus forte respicit etiam p. 130. b. 167. b. 168. b. 182. b. ut Proclus ad eundem Hesiodum p. 178. b. 180. & ejus exscriptor Moschopulus p. 177. b.

Θεογονία sive Origines mundi & Deorum, κόσμου κτίσις καὶ αἰ-

θρώπων

* Vide Jos. Scalig. Can. Isagog. p. 181. 182. & ad Manilium Lib. III. v. 133. --- 143.

Digitized by Google

Θρώτων πλαστουργία. Vide quæ ex Timotheo Chronographo Johannes Malalas p. 88. ſqq. & Cedrenus f. 46. ſq. ubi initium operis Orphici adfertur. Male apud Svidam legitur *Θεογνωσίας λόγοι* pro *Θεογονίας*, quo in loco Orphei ſententiam de Chao, æthere &c. expoſitam videbis. Verſus ipſos Orphei, de Jove, primo * ovo, Phanete Hericapæo &c. habes apud Ariſtotelem ** & Apulejum Lib. de mundo, Athenagoram, Stobæum Eclog. Phyſ. Euſebium Lib. III. præparat. cap. 9. Macrobium Lib. I. Sat. cap. 18. Proclum Lib. II. & V. in Timæum, Svidam in *Φάνης*. Conſer Leopardum Lib. XII. c. 2. emendat. Cotelerium ad Patres Apoſtolicos T. I. edit. Clerici p. 585. 589. 664. ſq. 665. 667. 669. Videtur & Orphei Theogonia reſpici ab Heſiodi, *** (Orphei ut volunt imitatoris) interpretibus p. 39. a. 249. b. 303. b. edit. Heinſii. Trecentos & ſexaginta Deos in hoc opere Orpheum induxiſſe teſtatur præter Theophilum Antiochenum Lib. III. aliosque Juſtinus Lib. de Monarchia Dei f. 104. Lutatius ad 3. Thebaidos p. 144. *Cum Magi vellent virtutis Dei ut putabant ſeſe comprehendere ſingulas appellationes, quas per naturarum poteſtates abuſive modo deſignarunt, & quaſi plurimorum Deorum nobilitate Deum appellare conati ſunt, quaſi ab effectu cujusq; rei ductis vocabulis, ſicut Orpheus fecit, & Moyſes Dei ſummi Antiſtes, & Eſaias, & his ſimiles.* Laudatur Orphei Theogonia à Clemente Alex. Lib. VI. Strom. p. 628. ubi Homerum Orphei & Muſæi veſtigiis inſtitiſſe contendit. Orphei eſſe negat Pauſanias in Atticis p. 34. Apud Macrobium Lib. I in ſomnium Scipionis c. 2. *Ut Heſiodi & Orphei quæ de Deorum progenie actuve narrantur*, neſcio an potius ſit legendum *auctuve*, neque enim geſta Deorum ab illis deſcripta conſtat. Videtur Theogoniam reſpicere Orpheus Argonauticorum ſcriptor v. 12——20. Impia de Diis commentum ac propterea, Philoſophi nomine vix dignum arguit Laërtius in proœmio.

* Hoc ovum ex Æthere Chao Nocte productum, receptaculum commune mundi *νοητῶν* pariter & *αἰσθητῶν*, qui ex illo prodierunt. Huc ſpectavit aliud Orphei ſcriptum *ὠοθυτικὰ ἢ ὠοσκοπικά* quæ infra memoramus. Conſer Cl. Eſchenbachii Epigenem p. 95. ſeq. 111. ſeq.

** De illis verſibus qui incipiunt *Ζεὺς πρῶτος γένετο*, Vide eundem p. 68 ſeqv. qui illa ex Orphei Cratere petita eſſe exiſtimat, cum multis aliis verſibus Orphicis ex Interpretibus Heſiodi, Proclo, Porphyrioque collectis ſed quos ex Cratere Orphei petitos eſſe omnes nec ipſe p. 81. audet affirmare. Fragmenta è Theogonia Vide apud eundem p. 98--110.

*** Arguitur Heſiodus Orphei Theogoniam non tam imitatus eſſe quam corrupiſſe. Vide Thomæ Galei notas ad Apollodorum, quibus *λείψανα* Theogoniæ Orphicæ diligentiſſime collegit vir doctiſſimus, & cum magna rei literariæ jactura ſuperiore Anno 1702. denatus.

Digitized by Google

Θρονισμοὶ μητρῷοι sive *solennes initiationes in sacris Matris Deûm* inter Orphei scripta referuntur ab eodem Svida. Nescio illosne respexerit Orpheus in Argonauticis v. 21. seq. ubi ait se tradidisse ὁρεσσιδρόμου ϑ' λατρείαν Μητρός.

Θυηπολικόν sive *de sacrificiis* eorumque generibus ac cerimoniis *liber* à Suida memoratur, cujus forte animo obversabantur hæc Platonis Lib. II. de Rep. Βίβλων ϑ' ὁμαδὸν παρέχονται Μουσαίου καὶ Ὀρφέως, Σελήνης καὶ Μουσῶν ἐγγόνων ὡς φασι, καθ' ἃς ΘΥΗΠΟΛΟΥΣΙ, πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ πόλεις, ὡς ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων, ἀφὸ θυσιῶν καὶ παιδιᾶς ἡδονῶν, εἰσὶ μὲν ἔτι ζῶσιν εἰσὶ ϑ' καὶ τελευτήσασιν, ἃς δὴ τελετὰς καλοῦσιν αἳ τὸν ἐκεῖ κακῶν ἀπολύουσιν ἡμᾶς. Μὴ ϑύσασιν ϑ' δεινὰ πεπόνθασιν.

Θύμια ἀρώματα. Auctor allegoriarum in Hesiodi Theogoniam, p. 267. cum Planetarum vires in hæc inferiora enarrasset, εἶτα τοι, inquit, καὶ κοσμοκράτορας ἀφὸ τοῦτο καὶ σημάντορας ἔργων, καὶ Φερεσβίους, καὶ καρπίμους, καὶ ἀσφάρχας, καὶ δεσπότας κόσμου, καὶ πιστοὺς φύλακας, καὶ ῥιζωτῆρας πυρόεντας, καὶ ὠροτρόφους (lat. ὠροτρέπους) καὶ χρόνου πατέρας ἀθανάτους προσαγορεύει ὁ Ὀρφεὺς ἐν τοῖς θυμίοις ἀρώμασι. Σύγγραμμα δὲ τοῦτο Ὀρφαϊκῶν. Nullum vero hîc deperditum scriptum intelliges, sed editos Orphei hymnos, quorum plures ita inscribuntur, θύμια ἀρώματα, sive ut vulgati libri habent θυμίαμα, ἀρώματα.

Ἱερὸς λόγος. de quo diximus abunde supra, Num. 2.

Τὰ ἱεροσολικά, vel potius ut editio Aldina Svidæ, ἱεροστολικά.

Καταζωστικόν * sive liber de variis vestibus atque ornatibus ad sacra requisitis.

Κλίσεις κοσμίκαιναι, aut potius forte κλήσεις κοσμόκοινοι. **

Κορυβαντικόν. Hæc quatuor scripta Orphei qui memoret præter unum Svidam, nullus mihi occurrit, Nisi quod Orpheus ipse in Argonauticis hujus postremi faciat mentionem v. 25. quo eodem in loco longe plura ceciniſſe se affirmat tum de aliis argumentis tum de variis mysteriis & divinationum generibus. Sed flagitium fuerit de Orphei scriptis

* Vide Eschenbachii Epigenem pag. 38. qui pag. 198. pro ἱεροσολικὰ legit ἱεροσκόλια.

** Clarissimus amicus noster Godfridus Olearius in diss. de scriptis Socratis legit κοσμικαὶ vel κόσμου καιναί. Eschenbachius p. 199 Κτίσιν Κοσμικὰ, καὶ νεοτευτικά. Hoc enim vocabulum apud Svidam statim sequitur.

Digitized by Google

ſcriptis accuratius agere inſtituentem verſus ipſos poëtæ etſi plusculos non adſcribere:

Ἔφρασ' ὅταν Βάκχοιο καὶ Ἀπόλλωνος ἄνακτος
Κέντρῳ ἐλαυνόμενος φρενοκώδεα κηλ' ἐπίφασκον,
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἄκη, μετὰ δ' ὄρκια μύσαις.
Ἀρχαίης μὲν πρῶτα χάος ἀμέλαρτον ἀνάγκην
Καὶ Κρόνον ὃς ἐλόχευσεν ἀπειρεσίοισιν ὑφ' ὀλκοῖς
Αἰθέρα, καὶ διφυῆ πελωπία κυδρὸν ἔρωτα
Νυκτὸς ἀειγενέτης πατέρα κλυτὸν, ὃν ῥα Φάνητα
Ὁπλότεροι καλέεσκον βροτοὶ, πρῶτος δὲ ἐφάνθη,
Βριμοῦς τ' ἐυδυνάτοιο γονὰς ἠδ' ἔργ' αἴδηλα
Γιγάντων ὃς λυγρὸν ἀπ' οὐρανοῦ ἐστείχαντο
Σπέρμα γονῆς τὸ πρόσθεν ὅθεν γένος ἐξεγένοντο
Θνητῶν, οἳ μετὰ καῖαν ἀπείρονα αἰὲν ἔασι,
Θητείαν τε ζηνὸς, ὀρεσσιδρόμου τε λατρείαν
Μητρὸς ἅτ' ἐν Κυβέλοις ὄρεσιν μητίσατο κούρην
Φερσεφόνην πρὸς πατρὸς ἀμειμακέτου Κρονίωνος.
Μηλίης τ' Ἡρακλῆος περίφημον ἄμυξιν
Ὀρκιά τ' Ἰδαίων, Κορυβάντων τ' ἄπλετον ἰαχύν.
Δήμητρός τε πλάνην, καὶ Φερσεφόνης μέγα πένθος
Θεσμοφόρος τ' ὡς ἦν, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα Καβείρων
Χρησμούς τ' ἀῤῥήτους νυκτὸς πρὸς Βάκχου ἄνακτος
Λήμνου τε ζαθέην, ἠδ' εἰναλίην Σαμοθράκην
Αἰπεινήτε Κύπρον, καὶ Ἀδωναίην Ἀφροδίτην,
Ὄργια Πραξιδίκης καὶ Ἀρείνης νυκτὸς Ἀθήνης
Θρήνους τ' Αἰγυπτίων καὶ Ὀσιριδος ἱερὰ χύτλα.
Ἀμφὶ δὲ μαντείης ἐδάην πολυπείρονας ὁρμούς,
Θηρῶν εἰωνῶν τε· καὶ ἡ σπλάγχνων θέσις ἐστὶν
Ἠθ' ὅσα θεσπίζουσιν ὀνειροπόλοισιν ἀταρποῖς
Ψυχαὶ ἐφημερίων ὕπνῳ βεβολημέναι ἦτορ
Σημείων τεράτων τε λύσεις ἄρρωστε πορείας
Ἀγνοπόλον τε καθαρμὸν ἐπιχθονίοις μεγ' ὄνειαρ,
Ἱλασμούς τε θεῶν, φθιμένων τ' ἐπινήχυτα δῶρα.
Ἄλλα δέ σοι κατέλεξ' ἅπερ εἴσιδον ἠδ' ἐνόησα,
Ταίναρον ἠνίκ' ἔβην σκοτίην ὁδὸν εἴσω
Ἡμετέρῃ πίσυνος κιθάρῃ δι' ἔρωτ' ἀλόχοιο
Ἠδ' ὅσον Αἰγυπτίων ἱερὸν λόχον ἐξελόχευσα

Μέμφιν ἐς ἠραθέην πελάτας ἱερᾶς τε πλήας
45. Ἀπδ. , ἃς περὶ Νείλ. ἀγάρρο. ἐστεφάνωτω.

Confer Natalem Comitem Lib. VII. cap. 14. Mythologiæ, ubi p. 767. pro *Judæorum & Corybantum ſacrorum* lege *Idæorum.* Ab Idæis enim Dactylis Orpheus myſteria & ſacras initiationes edoctus eſſe traditur. Cæterum Eſchenbachius in laudato ſuoEpigene p.45.& 121. contendit per ſacra Corybantum quæ hoc ſcripto tradiderat Orpheus, expreſſam fuiſſe Mundi geneſin & originem, perinde ut per ſacra Bacchica, vitam Mundi & mutationes, per ſacra Cereris, Vitam hominis.

Κρατὴρ ſive * Κρατῆρες, *Major*, & *minor*, Zopyri Heracleotæ eſſe dicebantur teſte Clemente Alex. Lib. I. Strom. p. 333. & Svida. Verſus quatuor ex Cratere Orphei affert auctor allegoriarum ad Heſiodi Theogoniam p. 279. & alios undeviginti p. 305. ex *Cratere minore*, ἐκ δὲ μικροτέρου κρατῆρο. Hoc carmen ut alia Orphei, Muſæo dicatum fuiſſe teſtatur Servius ad Æneid. VI. p. 451.

Μυθοποιία, inter Orphei Ciconæi ſcripta recenſetur à Svida. Sed illum haud diverſum eſſe à Libethrio noſtro jam diximus. Orphei μῦθοι videntur etiam memorari ab Æliano Lib. VIII. cap. 6. Var. hiſt. ſed verba: ἀλλ' ἄλλως τὰς μύθους αὐτῶ καταψεύσασθαι, ita intelligo, ut μύθους αὐτῶ idem ſonet quod περὶ αὐτῶ, ſenſusque ſit fabulas ſive ſermones de Orpheo ejusque ſapientia ab aliis eſſe confictos. Clariſſimus Perizonius legit ἄλλως καταψεῦσθαι *temere confictos ementitosque eſſe*, ſenſu eodem.

Νεοτευτικά ab eodem Svida memorantur. Forte Νεωτευκτικά *de templis ac delubris Deorum conſtituendis & rite dedicandis.*

Ὀγδοηκοντάλιθο., ἢ περὶ λίθων γλυφῆς. Vide quæ diximus ſupra ad librum Orphei, qui exſtat, de lapidibus.

Ὀνομαστικὰ ἔπη * ὰστ, verſus 1200. cujus operis ſolus quantum novi meminit idem Svidas.

Ὀρφικὰ ſive τὰ Ὀρφέως λεγόμενα, vel εἰς τὸν Ὀρφέα φερόμενα ἔπη paſſim allegantur à ſcriptoribus vetuſtiſſimis nullo ſingulari titulo poëmatis adſcripto, Platone non uno in loco, Ariſtotele Lib. I. de anima

* In hoc Opere de Mundanæ & aliarum animarum origine, productione & κράματι ſive conjunctionibus egiſſe Orpheum recte obſervat Cl. Eſchenbachius quem vide p. 62. ſqq.

* I. e. περὶ τῶν θείων ὀνομάτων. ut titulum iſtum exponit Cl. Eſchenbachius in Epigene p. 133. Obſervat enim ex Athenagora, quod Orpheus τὰ ὀνόματα θεῶν πρῶτο. ἐξεῦρεν, *primus reperit nomina Deorum.*

Digitized by Google

anima cap. 5. Lib. II. de generat. animal. cap. I. Lib. de mundo cap. ult. Plutarcho VIII. 4. ſympoſ. &c. Onomacritum ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς laudat Sextus Empiricus Lib. III. Pyrrhon. Hypotheſ. cap. 4. Citatur & Lyſias ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς apud Clementem Alex. Lib. VI. p. 626. Sed legendum Ὀρφανικοῖς *in orationibus pro pupillis*, ut notavit Meurſius in Bibliotheca Attica p. 1534. Ex Ὀρφικοῖς ὄρκοις tres verſus producit Theo Smyrnæus Mathematic. p. 164. alios tres Cyrillus I. contra Julian. p. 33. Non putaverim autem peculiare hoc ſcriptum fuiſſe ceu conjecit Gyraldus, ſed τελεταῖς vel ἱερῷ λόγῳ præmiſſos vel annexos. Firmicus in limine Libri VI. Aſtrolog. *Cum incognitis hominibus Orpheus ſacrorum cerimonias aperieret, nihil aliud ab his quos initiabat in primo veſtibulo ac unius jurisjurandi neceſſitatem, & cum terribili auctoritate religionis exegit, ne profanis auribus inventæ ac compoſitæ religiones proderentur.* Sic cum Tzetzes præf. ad Lycophronem, γράφει γὰρ inquit ὁ Ὀρφεὺς χωρὶς τῶν ἀστρολογικῶν καὶ ἐπῳδικῶν καὶ Μαγικῶν καὶ ἑτέρων καὶ ὕμνους εἰς Δία καὶ τοὺς λοιποὺς &c. Non putaverim peculiare opus Orphei inſcriptum fuiſſe Μαγικὰ vel Ἐπῳδικὰ, ſed è Tzetzæ ſententia in Orphicis paſſim Μαγικὰ & ἐπῳδικὰ contineri.

Orphei Πέπλος (quo titulo etiam inter Ariſtotelis tributa ſcripta exſtat libellus diſtichis ſingulis perſequens memoriam Heroum Trojanorum) Brontino olim tributus eſt ab Epigene, ſed ab aliis, ut refert Svidas, Zopyro Heracleotæ. Notiſſimum eſt quod Natura peplo obnupta apud veteres fertur, ut apud Plutarchum de Iſide & Oſiride: καὶ τὸν ἐμὲ πέπλον ὃν ἐγὼ θνητὸς ἀπεκάλυψεν, unde facile mihi perſuaſerim Phyſica quædam arcana hoc in ſcripto tradita fuiſſe. Aut potius in illis deſcriptus fuit ſacer habitus cujus in Myſteriis uſus eſſet. Vide verſus Orphei apud Macrobium 1. Saturnal. cap. 18. ubi jubet:

Πρῶτα μὲν ἀμφὶ γυναικὶ ἐναλίγκιον ἀχλύεσσιν
Πέπλον φοινίκεον πυρίκελον ἀμφιβαλέσθαι.

In aliam ſententiam abit Clariſſimus Eſchenbachius in Epigene pag. 51. qui huc advocat ſolennem pepli deductionem in Panathenæis de qua Meurſius in libro de hoc feſto cap. 17. putatque in hoc ſcripto Orphico expoſitam fuiſſe miram illam tot pugnantium inter ſe in natura rerum conciliationem quæ fit per νόησιν Δημιουργικὴν ſive Minervam & in Panathenæis ſymbolice adumbrabatur.

Σφαῖρα, Vide Euſtathii locum adductum à me ſupra c. XIV. num. 6.

Σωτήρια, quæ neſcio an diverſum opus fuerint à libro de quo mox, περὶ Φαρμάκων, continuerintque carmina vel hymnos Euchariſticos,

ſticos, aut feſti Euchariſtici, (Soteriorum) cerimonias tradiderint. Timocli Syracuſano vel Pergino Mileſio tributa Svidas memorat.

Τελεταί. Vide quæ ſupra de Βακχικοῖς, Θρονισμοῖς Μητρῴοις, θυηπολικῷ & mox de χρησμοῖς, & quæ ad hymnos Orphei editos. A quibus omnibus ſi diverſæ fuere hæ πλεπαί, traditam in illis credibile eſt Orphicorum ſacrorum & ἐργιασμῶν rationem, quibus alios qui initiabant apud Theophraſtum in characteribus capite de ſuperſtitione vocantur *Orpheoteleſtæ*, de quibus Vide Naudæum in Apologia pro viris doctis Magiæ accuſatis cap. IX. Cæterum ob hæc ipſa ſcripta & Theogoniam, videtur potiſſimum Orpheus apud Virgilium tuliſſe nomen Threicii Sacerdotis, & apud alios nomen Θεολόγου, pro quo ἡθολόγου perperam legitur apud Sextum Empiricum Lib. II. contra Rhetores p. 70. Iſidorus Lib. VIII. cap. 7. Origg. *quidam poëtæ Theologi dicti ſunt, quoniam de Diis carmina ſcribebant.* Ex hiſce τελεταῖς, * quas laudat Plato, & Onomacrito olim tributas eſſe Svidas memorat, petiti verſus Orphei, quos affert Macrobius in extremo capitis 18. Lib. I. Saturnal.

Τελαγμοί. De his quoque dictum eſt ſupra, num. 1. oſtenſumque inter ſcripta Orphei perperam referri.

Περὶ σωθέτων θανασίμων Φαρμάκων. *De venenis* ſive *compoſitis medicamentis venenatis* ac mortiferis. Galenus Lib. II. de antidotis p. 445. T. 2. edit. Baſil. Περὶ ὧν τῶν σωθέτων λεχθήσεται, ἐκπέπληχθαί μοι δοκεῖ, καίπερ πολλῶν ἁπτομένων τῆς τούτων συγγραφῆς, ὧν ἐστιν Ὀρφεὺς ὁ ἐπικληθεὶς Θεολόγος, καὶ Ὧρος Μενδήσιος ὁ νεώτερος, καὶ Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος, Τραγῳδιῶν ποιητής, καὶ Ἄρατος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν τοιούτων συγγραφέων. Pauſanias quoque in Boeoticis p. 768. ait Orpheum inter alia credi inveniſſe νόσων ἰάματα.

Φυσικά, Brontini eſſe contendebat Epigenes ap. Clementem Alex. I. Strom. p. 333. Eandem ſententiam memorat Svidas in Ὀρφεύς qui in τελεσπάρχας, ex Orphei Φυσικῷ nonnulla affert de tribus cuſtodibus & moderatoribus ventorum, quæ ex Orpheo habet & Tzetza ad Lycophronem p. 81. edit. Johannis Potteri, & Etymologicum magnum in τελεσπάρχας, quo in loco fit & mentio ἐξηγητικῶν ſive commentarii in illum Orphei librum, ſed pridem pariter ut liber ipſe deperditi.

* Cl. Eſchenbachius in Epigene p. 9. ſuſpicatur in hiſce τελεταῖς traditam fuiſſe clariorem quandam expoſitionem τῶν ἱερῶν λόγων. Tum forte ordinem & apparatum, quo ſacra, Myſteria, Initiationes & ſimilia peragenda eſſent. Chryſippus apud auctorem Etymol. M. τοὺς περὶ τῶν θείων λόγους εἰκότως καλεῖσθαι τελετάς, χρῆναι γὰρ τούτους τελευταίους καὶ ἐπὶ πᾶσι διδάσκεσθαι.

Digitized by Google

perditi. Heraclitum Phyſicum περὶ πολέμου ab Orpheo accepiſſe affirmat Clemens Alex. Lib. VI. Strom. p. 692.

Χρησμοί qui in Onomacritum olim referebantur teſte Svida, ut ſolebant pleraque ſub Orphei nomine vulgata ſcripta Onomacrito Athenienſi, qui Piſiſtratidarum temporibus vixit, tribui, quod notum eſt ex Herodoto, Plutarcho, Tatiano & aliis. Τελεταὶς & χρησμῳδίας Muſæi & Orphei laudat Plato in Protagora. Scholiaſtes Euripidis ad Hecubam v. 1267. περὶ τὸν Αἷμον, ὅ εἰσιν αἱ ὀρφέως ἐν σανίσιν ἀναγραφαί. Confer Joſuam Barnes ad Alceſtin Euripidis v. 968. Memorantur χρησμοὶ etiam in Orphei Argonauticis v. 28.

Ωοθυλακὰ ἢ ὠοσκοπικά ſive de ovo Symbolico in Bacchicis Myſteriis, ejus præferendi ritibus, & enarratione myſticâ, Carmen, ab eodem Svida inter Orphei ſcripta commemoratur, de quo vide quæ ſupra in Theogonia Orphei obſervavi. Feruntur ſub Orphei nomine quoque *Chemica* quædam & *Apoteleſmatica* inedita, in codicibus manu exaratis. Vide Philippi Labbei Bibliothecam novam MStorum p. 128. 168.

IV. Auctorum nomina quos ſua ſcripta Orpheo priſco ſuppoſuiſſe jam olim creditum fuit, hæc ſunt: Arignote Pythagorica, Brontinus, Cercops Pythagoræus, Herodicus Perinthius, Hippaſus, Nicias Eleates, Onomacritus, Orpheus Camarinæus, Orpheus junior Crotoniata, Perginus Mileſius, Prodicus Samius, Pythagoras, vel potius Pythagoræus aliquis auctor ἱερῷ λόγῳ, Theognetus Theſſalus, Timocles Syracuſanus, & Zopyrus Heracleota.

CAPUT XX.

Inventa Orpheo à veteribus tributa. Literæ. 1. *Muſica. Lyra ſeptem chordarum,* 2. *Hexametrum carmen.* 3. *Myſteria ac Theologia.* 4. *Medicina* 5. *Magia ac divinatio.* 6. *Aſtrologia.* 7. *Dogma Orphicum de pluribus orbibus habitabilibus.* 8. *Ei aſſentientes plurimi veterum.* 9. *Hæreſis Orpheorum apud Auguſtinum.* 10. *Recentiores idem dogma Orphicum probantes.* 11. *Judæi, Sinenſes & Brachmanes.* 12. *Alia quædam.* 13. 14. 15.

POrro dicitur Orpheus fuiſſe auctor vel potius ad Græcos propagator variarum rerum & artium.

I. *Literarum & ſapientiæ*, ut eſt in veteri Epigrammate Græco, in quo Orpheus dicitur reperiſſe γράμματα καὶ σοφίαν.

II. *Muſicæ*, qua ſic valuiſſe ajunt, ut non modo * ſilvas, ſaxa, ferasque traheret, piſces, volucres & torrentes ſiſteret, ventos componeret, ſed & ſtupentes inferos ipſos mulceret Euridicen ſuam repeturus, ceu narrant Diodorus Siculus Lib. IV. cap. 25. Ovidius Lib. X. Metam. Seneca Hercule Oeteo & furente, & in Medea, Boëthius Lib. III. metr. 12. ne alios jam commemorem. *Lyra* ſive *cithara* ejus ſeptem ** chordis inſtructa quam à Mercurio accepit, Orpheo a Bacchis diſcerpto, in Apollinis templo à Lesbiis dedicata fertur, ut narrat Lucianus adverſus indoctum T. 2. p. 385. Confer Humfredum Prideaux ad Epochas Marmoreas p. 198. ſq. ubi refellit Boëthium lyram quatuor chordarum Orpheo tribuentem. Sane ſeptichordem Orpheo addicit ipſe Nicomachus (à Boëthio laudatus) Lib. II. Harmonic. Enchirid. c. 1. Vide & quæ diximus c. XII. n. 11. & infra n. 7 & cap. XXXIV. n. 5.

III. *Hexametri carminis.* Antipater Sidonius de Orpheo:

Ὃς ποτε καὶ τελετὰς μυσηρίδας εὗρετο Βάκχῳ
Καὶ σίχον ἡρώῳ ζώνην ἔτυξε ποδί.

Lib. III. Anthолog. p. 388. Equidem Pauſanias p. 768. putat Orpheum non primum ἐποποιὸν, ſed qui ἐπῶν κόσμῳ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ſuperaverit.

IV. *Myſteriorum ac Theologiæ.* Vide Diodorum Siculum Lib. I. f. 61. Pauſaniam in Boeoticis p. 768. & quæ de ſacris Samothracum, Orphicis, Bacchicis paſſim ſunt obvia. Theodoritus Lib. I. Therapeut. p. 7. Καὶ τὰ Διονυσίων, καὶ τὰ παναθηναίων, καὶ μὴν καὶ τὰ Θεσμοφορίων καὶ τὰ Ἐλευσινίων τὰς τελετὰς Ὀρφεὺς αὖθις Ὀδρύσης εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκόμισεν.

V. *Medicinæ.* Nam & Pauſanias tradit Orpheum νόσων ἰάματα invenisse, Boeotic. p. 768. & Plinius, primum de herbis aliqua curioſius prodidiſſe. Lib. XXV. c. 2. Ad Medicam quoque ejus peritiam referendum videtur quod Euridicen uxorem ex inferis revocaſſe ajunt, etſi Magicis hoc incantationibus tribuit Tzetzes Chiliad. 1, hiſt. 54.

——Καὶ Ὀφέως αὐτὴν τῷ ὕλῃ δεδηγμένην
Καὶ κινδυνεύσαντα θανεῖν, ταῖς ἐπῳδαῖς αἷς οἶδε
Καὶ ἀγχινοίᾳ Μέσητε καὶ τῇ πολυμαθείᾳ
Αὐτὴν ἐζωοποίησεν—— —— —— —— ——

Nam

* Confer Kircheri Oedipum T. 2. part. 2. p. 135. ſeq.

* Nicephorus ad Syneſium de inſomniis p. 364 cum octavam προσλαμβανομένην à Pythagora additam dixiſſet, ἦ γὰρ, inquit, ἀρχαιότροπος λύρα τῶ Ὀρφέως ἑπτάχορδος ἦν. Confer Manuelem Bryennium p. 361. Harmonic.

Nam ita Æsculapius quoque & alii Medici dicuntur in vitam reduxisse homines, quos morti vicinos à gravibus morbis liberarunt.

VI. *Magiæ ac divinationis.* Ægyptius nescio quis apud Pausaniam in Eliacis posterioribus p. 505. affirmat Orpheum non minus atque Amphionem μαγεῦσαι δεινὸν, atque inde feras saxaque movisse. Sed Orpheum à Magiæ crimine facile absolvit Gabriel Naudæus in Apologia pro viris doctis Magiæ accusatis cap. 9. quicquid in contrariam sententiam differat Martinus Schoockius fabulæ Hamelensis parte 3. cap. 2. De Orphei adyto & capite oracula fundente in Lesbo, nota res è Philostrati Heroicis in Philoctete, & Lib. IV. de vita Apollonii Tyanensis cap. 4.

VII. *Astrologiæ.* Lucianus de Astrologia T. 1. p. 851. ἔλλωες ἢ ὅτε παρ' Αἰθιόπων ἢ παρ' Αἰγυπτίων Ἀστρολογίης πέρι ὧδεν ἤκουσαν, ἀλλὰ σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Ὀιάγρου καὶ Καλλιόπης πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο, ἃ μάλα ἐμφανέως ὧδε ἐς φάος τὸν λόγον προελύεγκεν, ἀλλ' εἰς γοητείην, καὶ ἱερολογίην οἵη Δηναίη ἐκείνη. Πηξάμενος δὲ λύρην, Ὄρμιάτε ἐποιεέτο, καὶ τὰ ἱερὰ ἤειδεν. Ἡ δὲ λύρη ἐπαίμιτος ἐοῦσα τῇ τῶν κινουμένων ἀστέρων ἁρμονίῃ συμβάλλετο. Vide sis ibidem plura, est enim locus luculentus. Servius in sextum Æneidos pag. 450. *Orpheus Calliopes Musæ & Oeagri fluminis filius fuit, qui primus Orgia instituit, primus etiam deprehendit harmoniam, i. e. circulorum mundanorum sonum, quos novem esse novimus, è quibus summus quem ἄνασσον dicunt, sono caret, item ultimus qui terrenus est. Reliqui septem sunt quorum sonum deprehendit Orpheus, unde utiq; septem fingitur chordis.* Vide si lubet Kircherum T. 2. Oedipi parte 2. p. 131. Lyram Orphei novem chordis instructam relatamque inter sidera celebrat Eratosthenes cap. 24. Catasterismor. & Manilius Lib. I. v. 324. sqq.

VIII. Primus quoque visus est fuisse Orpheus, qui lunam & reliquas stellas credidit perinde ut terram nostram incoli & habitari. Sane dogma hocce in Orphicis olim lectum testatur Plutarchus Lib. II. de Placitis Physicis Philosophorum cap. 13. & ex eo Eusebius Lib. XV. præparat. cap. 30. Galenus hist. Philos. cap. 50. Stobæus Eclog. Phys. 54. ubi Heraclides & Pythagorei (Ocellus v. g. Philolaus, Nicetas sive Icetas Syracusius, Oecetes, Empedocles aliique istam sententiam ex Orphicis hausisse dicuntur. Ἡρακλείδης καὶ οἱ πυθαγόρειοι ἕκαστον τῶν ἀστέρων κόσμον ὑπάρχειν, γῆν περιέχοντα ἀέρα καὶ αἰθέρα ἐν τῷ ἀπείρῳ αἰθέρι, πᾶσι δὲ τὰ δόγματα ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς φέρεται, κοσμοποιοῦσι δὲ ἕκαστον τῶν ἀστέρων. Versus nonnullos Orphicos quibus lunam habitari docemur, servavit Proclus Libro IV. in Timæum p. 283.

Μητατο δ' ἄλλην γαιαν ἀπειρατον, ἠύτε σελήνην
Ἀθάνατοι καλέζουσιν, ὀφιχθόνιοι δέτε μιλίην
Ἣ πολλ' ἀρὲ ἔχει, πολλ' ἄστα πολλὰ μέλαθρα.

Idem Libro V. p. 292. ἔστι γὰρ καὶ ἐν γῇ ἀρανὸς καὶ ἐν ἀρανῷ γῆ, καὶ ἐνταῦθα μὲν ὁ ἀρανὸς χθονίως, ἐκεῖ δ' ἀρανίως ἡ γῆ. Καὶ γὰρ ἀρανίαν γλεῦ καὶ τλὺ σελήνην Ὀρφεὺς πεσσηγόρδυσεν. Respicit & Macrobius Lib. I. in somnium Scipionis c. 11. & Plutarchus libro de Oraculorum defectu. Cæterum in libro Procli edito malè omissum est vocabulum γλεῦ.

IX. Hanc opinionem de astris habitabilibus amplexi sunt præter Orpheum & * Pythagoræos, (de quibus vide Aristotelem Lib. II. de cœlo, cap 13.) plurimi veterum, Anaximander, (a) Anaximenes, (b) Anaxagoras, (c) Aristarchus, (d) Archelaus, (e) Xenophanes, (f) Democritus, (g) Heraclitus, (h) Metrodorus Chius, (i) Leucippus, (k) Epicurus (l) ejusqu· sectatores Metrodorus Lampsacenus

* Suspicantur nonnulli viri docti Pythagoræos etiam Solem in centro mundi collocasse, eique tanquam Vestæ cœli in medio quietem, telluri motum adscripsisse. Sed illam sententiam non insiciandis argumentis refellit illustris doctrinæ vir Ezech. Spanhemius de Vesta & Prytanibus Græcorum pag. 688. T. V. thesauri Antiqu. Rom. Græviani, ubi docet per Vestam eos intellexisse vel terram, quam ignem in se habere dubium non est, *Deam ignis* propterea appellatam à Servio: vel lucem sive ignem elementarem ejusque δημιουργικὴν δυνάμιν ex mundi centro per totum qua patet systema ipsius sese diffundentem, cujus ὑπερφανίας ἑστίας radios in Sole velut in vitro quodam colligi atque inde ad nos remitti docuit olim Empedocles, cujus dogma confirmandum & illustrandum sibi nuper sumsit ingeniosissimus & Mathematicæ rei peritissimus Eimmartus. Non omittendum quod Plutarchus de facie in orbe lunæ p. 923. testatur Cleanthi Samio qui terram moveri contendebat, ab Aristarcho exprobratum quod moveret τὴν κόσμου τὴν ἑστίαν *Vestam Mundi*. Cæterum Pythagoræ sententiam de lunari & aliis cœlestibus globis habitabilibus diserte tradit Chalcidius p 288. 216.

(a) Cic. I. de natura Deor. p. 7. Irenæus II. 19. Stobæus p. 52. Eclog. phys.
(b) Stobæus.
(c) Plutarch. & Laërtius. Svid. in ὁμοιομέρειαι.
(d) Vives ad Augustin. VII. 9. de C. D.
(e) Stobæus.
(f) Stobæus, Cic. 2. Academ. qu. Lactant. III. 13.
(g) Stobæus, Plutarch. II 1. de placitis & VIII. 9. sympos. p. 733 Philastrius hæresi 112 A. Schottus Lib. II. c. 7. nodor. Ciceronian.
(h) Plutarch. II. 25. sed videtur legendum ex Stobæo ἡρακλείδης.
(i) Eusseb. XV. 33. præparat.
(k) Stobæus.
(l) Stobæus. Cic. de natura Deor. Plutarch. II. 1. Laërt. Hermias irris. gentil. Nicol. Hill Philosoph. Epicuri [illegible] 34. Gassendus &c.

cenus (m) & alii, Diogenes Apolloniates, (n) Zeno Eleates, (o) Seleucus, (p) Plato, (q) & è Platonicis non pauci ut Alcinous (r) & Plotinus (s) tum Plutarchus, (t) qui & Petronis cujusdam (u) meminit, & Lucianus. (x) Eandem rem Alexandrum Magnum docuit Anaxarchus, (y) ſollicitum quod cum tot ſint mundi, nec unum adhuc ipſe occupaſſet. Video & hanc ſententiam neſcio quam vere tribui (z) Thaleti.

X. Porro apud Auguſtinum in libro ad quod vult Deum cap. 77. ubi dogma iſtud Philoſophicum perinde ut in jure Canonico Cauſa 24. qv. 3. c. 39. hæreſibus adſcribitur, pro hæreſi *Opheorum* vel ut nonnulli ſcribunt *Orpheorum*, legendum aliquis ſuſpicetur *Orphicorum*, ſed legendum *Philoſophorum*, ut patet è Philaſtrio cap. 112. Confer auctorem prædeſtinati cap. 77. ubi eadem hæreſis *Ametritarum* dicitur, quod nempe infinitæ potentiæ infinitos tribuerint effectus, infinitosque mundos admiſerint. Idem docentes præterea Manichæos, de quibus Arçhelaus apud Epiphanium T. 1. p. 645.

XI Ex recentioribus ſcriptoribus non aliud ſenſerunt & aſtra habitari docuere Nicolaus Cuſanus, infelix Jordanus * Brunus, Tycho Brahe, Thomas Campanella, Guilelmus Gilbertus, Renatus des Cartes & qui eum ſequuntur, tum Johannes Keplerus, Galilæus Galilæi, & David Fabricius, qui ſuis ſe oculis incolas lunæ vidiſſe temere jactavit,

(m) Plutarch. II. 1.
(n) Stobæus p. 52.
(o) Lindebrog. ad Ammianum f. 13.
(p) ibid.
(q) in Conviv. adde Macrob. 1. 11. in ſomnium Scip. Scaligerum Exerc. 62. Plutarch. de defectu Oraculor. f 290.
(r) Cœlius Rhodiginus Lib. I. c. 4.
(s) ibid.
(t) Lib de facie lunæ.
(u) Lib. de defectu oraculor. f. 282. adde Gaſſendum T. 1. Opp. p. 139. ſq.
(x) Lib I. veræ hiſt. quamquam ibi non ſerio agit.
(y) Lindebrog. ad Ammiani lib. XV. c. 1.
(z) Vide Bynæum de Calceis Hebræor. p. 140. Cæterum Stobæus p. 52 Eclog. Phyſ. contrariam Thaleti ſententiam tribuit, uti Heraclito quoque.

* Combuſtus Romæ 9. Febr. Ao 1600. Dogma ſuum Imprimis expoſuit in libris octo de innumerabilibus immenſo & infigurabili ſive de univerſo & mundis. Francof. 1591 8. Alia ejus ſcripta commemorantur in Hendreichii pandectis Brandenburgicis. Adde Nic. Toppium & Leonardum Nicodemum in Bibliotheca Neapolitana. Clariſs. Bælii Dictionarium Hiſtorico Criticum T. 1. p. 679. Huetii cenſuram Philoſ. Carteſ. p. 112.

ctavit, teſte Joh. Argolo & Hieron. Vitali, velut alter Lynceus orbem lunæ viſu ſe transmiſiſſe profeſſus, ut eſt apud Plinium Lib. II. c. 7. hiſt. Natural. tum Otto Guerickius, Petrus Gaſſendus, Antonius Reita, Dominicus Gonſalez, Mæslinus, & in Coſmotheoro per Dufourium Gallice nuper reddito Chriſtianus Huygenius &c. Angli quoque plurimi, ut Franciſcus Godvvinus, Wilkinſius Epiſcopus Ceſtrienſis, libro Anglice vulgato de novo in luna orbe, ſive de luna habitabili, qui Gallicum in idioma Anno 1656. translatus eſt à Michaële Montano: Rob. Burtonus, Nicolaus Hill, Robertus Flud de Fluctibus (ut per multa alia capita, ita in hoc quoque Jacobum Boehmium ſuum ſecutus) Jacobus Hovvellus, C. Potterus, & auctor libri Gallice nuper ex Anglico * translati de ſtatu beatorum poſt hanc vitam, quorum felicitatem majora ſubinde incrementa capturam vix dubitat ex tot mundorum propiore contemplatione. Eadem de pluribus orbibus habitabilibus ſententia hodie placet Philoſophis & mathematicis Clariſſimis, Iſaaco Nevvtono, Thomæ Burnetto, Whiſtono, Nicholſono, Petro Bælio, Fontenello (cujus dialogi ingenioſiſſimi de pluribus mundis Gallice editi & in varias linguas translati exſtant) Georgio Chriſtophoro Eimmarto in Ichnographia novâ contempletionum de Sole, Nehemiæ Grevv in Coſmologia ſacra, aliisque innnùmeris, quibus bonitati ſapientiæ & Majeſtati divinæ congruentius videtur, tam vaſtæ molis corpora non fruſtra nec inania à ſummo opifice condita fuiſſe. Nec dubitavit eandem ſententiam pro cathedra Eccleſiaſtica in ſuis adverſus Atheos concionibus non ita pridem inculcare Richardus Bentlejus.

XII. Judæos Cabbaliſtas non modo, ſed nec alios ab hæc ſententia omnes alienos eſſe, diſces è Buxtorffii Lexico Talmud. p. 1620. Wagenſeilii Sota p. 221. 1163. ſq. Quibus adde quod in Bechinat Olam p. 95. & apud Maimonidem in doctore dubitantium parte 3. cap. 14. legitur, illos qui ſtellas non niſi exiguæ (quam vix dant nobis pleræque) lucis ſtrictura cauſa creatas contendunt, ſummo opifici non plus ſapientiæ tribuere, quam ſi quis artificem dicat comparare inſtrumenta, quæ pretio æquent, aut pondere, decem mille talenta argenti, ad unam acum ferream conficiendam. In Zohar *Deus Mundorum* dicitur *tum revelatorum tum abſconditorum*, quæ *verba* ab auctore libri Botril ita explicantur è ſententia ſuorum quos dicit ſapientum, ut hos ab Orphei ſententia non valde diverſos abiiſſe appareat. Vide Kircherum T. 2. Oedipi parte I. p. 437. à quo

* De Anglica editione vide T. 12. Bibl. Univ. p. 61. De Gallica Hiſt. Opp. Eruditor. A. 1699. p. 471.

à quo tamen p. 254. dum de uno tantum orbe noſtro cogitat, fruſtra abſurditatis arguitur R. Tarphon, quod dixerat *tot creaturas ſpecie diſtinctas à Deo conditas fuiſſe, quot poſſint confici voces è 22. literis* quomodocunq; diſpoſitis.* Non dubito fore alios, quibus ſi peccaſſe R. Tarphon videbitur, videbitur peccaſſe in eo, quod licet bene magnum, nimis tamen anguſtum operum Dei numerum definiverit. A Tſchinenſibus quoq; innumeros orbes habitabiles ſtatui è Trigautio & aliis eſt notiſſimum. De Brachmanibus idem comperi ex Memoriis literariis, Trevoltii editis A. 1701. I. p. 402.

XIII. Unum Deum pluribus ſufficere mundis oſtendit Plutarchus libro de Oraculorum defectu p. 285. edit. Aldinæ. Athanaſius Lib. I. contra gentes T. 1. p. 43. οὐχ ὅτι εἷς ἐστιν ὁ δημιουργὸς, διὰ τοῦτο καὶ εἷς ἐστιν ὁ κόσμος, ἐδύνατο γὰρ καὶ ἄλλους κόσμους ποιῆσαι ὁ Θεός. *Non quia unus eſt Creator, propterea etiam unus eſt mundus, potuiſſet enim etiam alios mundos condere Deus.* De Pythagoræorum ſententia, qui præter ſeptem planetas terramque noſtram etiam ἀντίχθονα ſive aliam terram in cœlo ferri docebant nobis inviſibilem, quæ cum orbe ſtellarum inerrantium ſacrum orbium denarium abſolveret, vide Ariſtotelem Libro I. Metaphyſ. cap. 5. & Lib II. de cœlo cap. 13. Plutarchum Lib. III. c. 2. de placitis Phyſicis Philoſophorum, & è recentioribus Jac. Thomaſium τὸν μακαρίτην in diſſ. de Antichthone * Pythagoræorum, quæ Hallenſium Obſervationibus, ad rem Literariam ſpectantibus, à filio Chriſtiano inſerta legitur, T. IV. Obſ. 19.

XIV. Habitus præterea Orpheus fuit repertor *Vitæ humanioris legumque ac politiæ.* Horatius in Arte poëtica:

Silveſtres homines ſacer interpresque Deorum
Cædibus & victu fœdo deterruit Orpheus
Dictus ob hoc lenire tigres rapidosque leones.

Ὀρφικὸς βίος apud Platonem 6. de legg. pro vita frugali & ſobria.

XV. *Paderaſtiæ* denique primum apud Thraces auctorem Orpheum faciunt nonnulli ſcriptores, neſcio quam hac in parte fide digni, ut Ovidius X. Metam. v. 83.

Omnemque

* Kircherus notat prodire numerum 112400072777760768000. Merſennus in Harmonicis Lib. VII. propoſ. 9. ex 23. literis ait prodire dictiones 154600749 126 726 2147905 433. *quas*, inquit, *etiam minutiſſime ſcriptas vix tota tellus complectatur.* Syllabarum numerum Xenocrates apud Plutarchum VIII. 9. ſympoſ. iniit 100200000, centies millenum millium & ducentorum millium.

* Veriſimile eſt Pythagoram per hanc antichthona non peculiarem orbem ſed faciem lunæ à nobis averſam intellexiſſe.

— — — Omnemque refugerat Orpheus
Fœmineam Venerem, seu quod male cesserat illi,
Sive fidem dederat: Multas tamen ardor habebat
Jungere se Vati, multæ doluere repulsæ.
Ille etiam Thracum populis fuit auctor, amorem
In teneros transferre mares — — — — —

Ante Ovidium Phanocles apud Stobæum serm. 64. ideo à Threissis mulieribus discerptum Orpheum narrat

Οὕνεκα πρῶτον ἔδειξεν ἐνὶ Θρήκεσσιν ἔρωτας
Ἄρρενας, ἠδὲ πόθους ἥντεσ ἡλυτέρων.

Mares modis suis effæminasse, atque hinc à Ciconum matribus nuribusque interfectum tradit Johannes Sarisberiensis Lib. I. cap. 6. policratici. Verùm de Orpheo hactenus.

CAPUT XXI.

Palæphatus Athenienſis. Ejus ſcripta. 1. Libri quinque περὶ ἀπίστων, è quibus primus hodie exſtat. 2. Librum etiam dici, opus pluribus conſtans libris. 3. Palæphatum eſſe, ſed incertum quem, vel cujus ætatis, ſcriptorem libri περὶ ἀπίστων. 4. Proverbium: καινὸς παλαίφατος. 5. Loca veterum, Palæphatum laudantium, cum libro qui exſtat comparata. 6. Palæphati editiones. 7.

I.

PALÆPHATUS Athenienſis quoque non prætereundus, quem Homero antiquiorem olim habitum fuiſſe à nonnullis, patet ex Svida, cui dicitur ἐπιπλοὺς, υἱὸς Ἀκταίου καὶ Βιᾶς; οἱ δὲ Ἰοκλέους φασὶ, καὶ Μετανείρας, οἱ δὲ Ἑρμοῦ. Γέγονε δὲ κατὰ μέν τινας μετὰ Φημονόην, κατὰ δὲ ἄλλους καὶ πρὸ αὐτῆς. De hoc puto intelligendum diſtichon Chriſtodori, quod exſtat libro quinto Anthologiæ p. 522.

Δάφνη μὲν πλοκαμῖδα Παλαίφατος ἔπρεπε μάντις
Σπιῶμενος, δόκεεν δὲ χέειν μαντώδεα φωνήν.

Addit Svidas hunc Athenienſem Palæphatum ſcripſiſſe κοσμοποιΐαν verſibus quinquies mille, Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος γονὰς verſuum tribus millibus,

Digitized by Go

millibus, Ἀφροδίτης καὶ Ἔρωτος φωνὰς καὶ λόγους, versibus itidem quinquies millenis, Ἀθηνᾶς ἔργον καὶ Ποσειδῶνος, versibus mille, & Λητοῦς Πλοκαμον. Mox testatur ad eundem referri non modo Τρωϊκὰ quæ alteri Grammatico Ægyptio vel Athenienſi juniori ab aliis tribuuntur, & quorum librum primum laudat Harpocration in δυσίνλης, ſeptimum Stephanus Byz. in χαιμάτῳ & idem Svidas atque Harpocration in μακροκέφαλοι.

II. Sed & *libros quinque* ἀπίστων ſive *de incredibilibus* Svidas tribuit Palæphato huic Athenienſi, * quorum *primum* non periiſſe patet ex initio libri Palæphatii, quem de illo argumento habemus diſtributum in capita quinquaginta & unum. Hic enim ſimplici more vetuſtiſſimorum ſcriptorum ita incipit: τάδε περὶ ἀπίστων συγγέγραφα. Integrum autem Palæphati opus ad nos haud perveniſſe, præter librorum apud Svidam numerum, oſtendunt loca quæ ex Palæphato à ſcriptoribus veteribus adducuntur nec in noſtro comparent, Et quod in quibusdam Codicibus teſte Clariſſimo Galeo inſcribitur: ἐκ τῶν Παλαιφάτου περὶ τῶν ἱστορίων. III. Neq; obſtat quod Theo Sophiſta ** in Progymnasmatis *unum* tantum *librum* commemorare videtur, cum p. 69. capite περὶ ἀνασκευῆς καὶ κατασκευῆς poſt varia commemorata μυθολογούμενα, καὶ Παλαιφάτου, inquit, τῷ Περιπατητικῷ ὅλον ὅλον βιβλίον περὶ τῶν ἀπίστων ἐπιγραφόμενον, ἐν ᾧ τα τοιαῦτα ἐπιλύεται, οἷον ὅτι Κένταυροι μὲν ὑπελήφθησαν οἱ πρῶτοι ἐπὶ ἵπποις ὀχούμενοι ὀφθέντες. (Ex Palæphati cap. I. Idem reſpicit Euſtathius ad Iliad. α p. 76. & *ex libro primo incredibilium Palephati* allegat Oroſius Lib. I. c. 13.) Διομήδης ὁ Θρᾷξ εἰς ἱπποτροφίαν ἐξαναλωθεὶς ἐλέχθη ὑπὸ τῶν αὐτοῦ ἵππων δαπανηθέναι (cap. 4.) καὶ ὁ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ Ἀκταίων ὑπὸ τῶν Κυνῶν (cap. 3.) Ἡ ὁ Μήδεια βαπτίσασα τὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν ἀνθρώπων πολιὰς καὶ μελαίνους ποιῆσαι ἐφημίσθη τοὺς γέροντας κατακόπτουσα νέους ποιεῖν· (cap. 44.) Καὶ τὰ ὡσαύτως τούτοις. Notum ſane eſt βίβλον & βιβλίον etiam dici de opere in plures libros diſtributo. Ut adeo Hilarius olim non plane invicto argumento uſus ſit, cum diviſionem Pſalmorum in quinque libros rejiciendam ſenſit ex eo quod Actor. I. 20. & Luc. XX. 42. legatur ἐν βίβλῳ ψαλμῶν. Similiter enim dicitur βίβλος Μωϋσέως Marc. XII. 26. & βίβλος Προφητῶν Act. VII. 42. etſi nemo neſcit Moſis & Prophetarum ſcripta in plures libros diviſa eſſe. Vide etiam quæ notant Benedictini ad Ambroſium in Pſalmum XL.

* Seleucus Grammaticus Alexandrinus Svidâ teſte librum ſcripſerat περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων.

** Non refragabor tamen, ſi quis Theoni unum tantum modo quem hodie habemus palæphati librum inſpectum eſſe dixerit.

IV. Cæterum patet præterea ex hoc loco Theonis, idem plane opus sive ejusdem operis Palæphatii partem ad nos perveniſſe, quâ veteres uſi ſunt, nec cauſam fuiſſe cur vir magnus Epiſtolæ 117. ad Gallos * ſecutus Scaligerum ad Cirin p. 51. exiſtimaret, hujus auctorem ſcripti, alienum Palæphati nomen occupaſſe. Quod vero à Theone, uti à Johanne Tzetza quoque Chiliad. 1. v. 558. Palæphatus iſte Peripateticus Philoſophus dicitur, hoc movit virum doctiſſimum Gerh. Joh. Voſſium, ut Lib. III. de Hiſtor. Græcis p. 395. diſcederet à ſententia eorum, qui cum Svida, Cœlio Rhodigino, Gyraldo, opus de incredibilibus referunt ad Palæphatum Parium ſive Prieneum, quem Axtaxerxis temporibus floruiſſe idem Svidas auctor eſt. Longe juniorem enim eſſe oportet ſi fuerit Peripateticus, aut ſi Stoicos fuerit ſecutus, ut tradit Tzetzes ad Lycophronem v. 1206. licet eo in loco codex Baroccianus non legit Παλαίφατος ** ὁ Στωϊκὸς ſed ὁ ἰσοριϰός. At Stoicum & ἐϰ Στωϊϰῶν τῆς γῆς appellat etiam Joh. Tzetzes Chil. 2. v. 838. Chil. 9. v. 408. 414. & 445. & Chil. 10. v. 426. ubi ἰσοριϰὸς vocabulum reponi non patitur verſus politici ratio, ut præteream quod poſtremo loco etiam Phyſicum Palæphatum dicit. In quamcunque partem autem nos vertamus, de auctore & tempore nihil certi reperiemus, cum Svidas alium præterea narret Ægyptium ſive Athenienſem ut ait Grammaticum Palæphatum, cui præter Troica de quibus jam dixi, Hypotheſes ſive themata in Simonidem, Theologiam Ægyptiacam & hiſtoriam ſingulari libro expoſitam tribuit, μυθιϰῶν βιβλίον ἀ, & λύσεις τῶν μυθιϰῶς εἰρημένων qui tituli non parum affinitatis cum ſcripto Palæphati quod exſtat habere videntur. Quando autem vixerit hic Palæphatus non docet. Quisquis tamen eſt περὶ ἀπίστων ſcriptor vetuſtiſſimus eſt, quem ſecuti Apollodorus & Diodorus Siculus notante Scaligero, laudat Virgilius in Ciri v. 88. reſpiciens ad ea, quæ de Scylla dixerat Palæphatus cap. 21. Etiam apud Plinium in Indice Libri XXIX. inter ſcriptores externos, terni codices manu exarati quos inſpexit Harduinus, pro *Philopatore* legunt *Phalapato*, unde *Palæphato* forte legendum ſcribendumque conjicit vir eruditiſſimus. Ab illo περὶ ἀπίστων opere quo poſt *Meliſſum* quem laudat Euboicum, & *Lamiſcum* Samium fabulas & incredibiles narrationes ad ſenſum verum phyſicum, hiſtoricum vel moralem reducere conatus eſt, in proverbium deinde abiit, ut, quicunque ejus exemplo incredibilia belle incruſtare, vel rebus abſurdis & fabuloſis

* Grotius Epiſt. 264. in majori collectione.

** Meurſius in Bibl. Attica putat legendum παλαίφατος Τρωϊϰοῖς. Cujus operis ſeptimum librum allegat Svidas in μαχροχέφαλοι.

Digitized by Google

ſis colorem addere & veriſimilitudinem noſſet, is novus quidam Palæphatus eſſe diceretur, cujus proverbii meminit primus forte ejus auctor, Athenion Comicus apud Athenæum ſub extremum Libri XIV. p. 661.

Καινὸς γάρ ἐστιν ἡμῖν οὗτοσὶ Παλαίφατος.

Profecto hic nobis alter eſt Palæphatus. Euſtathius ad Odyſſeæ τ' p. 688. Παλαιφάτου δὲ μέμνηται καὶ Ἀθήναιος, ἔνθα μαγείρου σοφιζομένου καὶ τὴν οἰκείαν τέχνην ἀποσεμνύοντος ἔφη τὸ· καινὸς ἡμῖν οὗτοσὶ παλαίφατος. ὁ δὲ καὶ παροιμιάζεται σὺν πλανολογοῦντας τὰ μὴ οἷά περ ὄντα προσοχλεῖν ἔχειν. Sunt qui ejuſdem proverbii teſtem etiam laudent Plutarchum Libro XXVII. Sympoſiacon, quem allegari videas in fronte * editionis Palæphati quæ inter opuſcula Mythologica Phyſica & Ethica Cantabrigiæ & Amſtelodami excuſa primum locum obtinet, & in Gnomologia Homerica viri eximii Jacobi Duporti p. 263. Sed nusquam exſtat liber ille ſympoſiacon Plutarchi vigeſimus ſeptimus; neque Plutarchus Palæphati aut proverbii illius mentionem facit, ſed error natus eſt ex obiter inſpecto Caſauboni ad Athenæum commentario Lib. XIV. cap. 23. Ubi poſt allegata ex octavo Sympoſiacorum Plutarchi verba ſequitur: *Vigeſimo ſeptimo:* καινὸς γάρ ἐστιν ἡμῖν οὗτοσὶ παλαίφατος. Sed non Plutarchi liber intelligitur, nec Plutarchi verba deinde addducit Caſaubonus, ſed pergit commentari in verſus Athenionis Comici, quos Athenæus ex ejus Samothracibus adduxerat, cum eleganti Metaphraſi etiam exhibitos à Grotio in excerptis è Tragicis ac Comicis Græcis p. 981. Horum verſuum Athenionis *vigeſimus ſeptimus* eſt iſte:

Καινὸς γάρ ἐστιν ἡμῖν παλαίφατος.

VI. Quæ Euſebius ſive Hieronymus in Chronicis ex Palæphato profert, in libro qui exſtat reperiuntur omnia, excepto eo quod ad annum 843. auctorem Palæphatum laudans notat *Sirenas fuiſſe meretrices, quæ deceperunt navigantes* quod legas in Heracliti libro ejuſdem argumenti è Palæphato plura mutuati cap. 14. Confer Hieronymi Chronicon ad A. 630. cum Palæphati cap. 31. ad A. 675. cum cap. 29. ad A. 695. cum cap. 6. ad A. 736. cum cap. 28. ad A. 756. cum capite 7. ad A. 772. cum cap. 1. ad A. 843. ubi liber primus incredibilium allegatur, cum cap. 21. Quæ Johannes Malalas de Sphinge è Palæphato adduxit T. I. Chronographiæ p. 60.—63. itemque Euſtathius ad Odyſſ. λ. p. 434. ξ. p. 556. habentur cap. 7. Quæ idem Euſtathius in Iliad. ω. p. 1507. de Niobe, cap. 9. Sed quæ Malalas affert de cerbero p. 75. longe alia leguntur cap. 40. Et quod p. 267. ait eum Perſei meminiſſe, factum deprehenditur

* Omitto editionem Pauli Patris, aliasque in quibus ſimiliter legitur.

cap. 32. Sed longe alius is fuit Perſeus. Fruſtra vero in Palæphato noſtro quæras quæ idem Malalas ex eo producit p. 26. de Martis Venerisque adulterio à ſole deprehenſo & p. 36—38. de inventione purpuræ, quæ duo loca etiam habentur in Chronico quod Alexandrinum vulgo audit, & à Viris Clariſſimis Tollio, Brunnero, Galeo, Paulo quoque Patre ſunt Palæphati libro ſubjuncta, neque cauſa eſt cur alterius eſſe Palæphati videantur. Incertum tamen eſt, an è Palæphato petita ſint, quæ de Vulcano ferri inventore in eodem Chronico leguntur, certe id nec verbulo innuit auctor, nec Svidas in Ἥφαιστος. Non exſtat denique in noſtro Palæphato quod idem Malalas p. 101. profert de Ledâ à Jove verſo in cygnum. Nec quod Euſtathius ad Iliad. β. p. 246. de Proteſilao per Æneam occiſo, & p. 275. de Alopes habitatoribus, & ad Odyſſ. α. p. 8. de Ilio ab Apolline & Neptuno condita, quod ex Palæphato forte repetiit anonymus Allatianus de incredibilibus cap. 4. Quæ vero Tzetzes ad Lycophronem è noſtro habet, exſtant in Palæphati libello cap. 6. Idem caput reſpicit Joh. Tzetzes Chil. X. v. 426. qui interdum expoſitiones Palæphati rejicit & exagitat. Quemadmodum Ludovicus Vives quoque non omnino ſiniſtre Palæphatum Poëtarum fabulas ad congruentem quandam hiſtoriæ ac veritatis applicationem traduxiſſe profeſſus, addit in nonnullis aliàs deficere eum conjecturas, aliàs fallere. Cæterum confer ſi placet Tzetzæ Chil. VII. v. 10. - 19. & Chil. IX. v. 411. ſeq. cum Palæphati cap. I. Chil. I. v. 558. cum cap. 8. Chil. II. v. 838. & Chil. IX. v. 410. cum cap. 41. Apoſtolium Centur. 2. prov. 86. cum cap. 46.

VII. Prodiit primùm is quem ſæpius jam dixi Palæphati liber Græcè cum Æſopi fabulis aliisque ſcriptis, quæ ſupra cap. XIII. num 3. indicavimus, ex Aldi officina Venet. 1505. fol. deinde ſeorſim Baſileæ apud Joh. Oporinum. Latine vertit Philippus Phaſianinus Bononienſis, cujus translatio plus ſimplici vice excuſa eſt Baſileæ, Pariſiis & aliis in locis in forma quarta & octava, modo ſeorſim, modo adjuncta Hygino, Fulgentiique Mythologicis, vel Phornuti libello de Diis. Ab eo tempore Græcè cum nova verſione & notis ſuis Palæphatum ſeparatim edidit & ex MSto Arundeliano variis in locis caſtigavit Cornelius Tollius Amſtel. 1649. 12mo. Nam Lipenio cave credas, qui in Bibl. reali Philoſophica p. 1079. tradit vulgatum à Tollio cum Hygino aliisque Pariſ. 1578. quo tempore Tollius ne natus quidem erat. Tollii verſionem retinuere, qui poſtea Palæphatum Græce & latine ediderunt, Martinus Brunnerus Græcæ linguæ in Academia Upſalienſi Profeſſor, Paulus Pater

Digitized by Google

Pater Hungarus, & Thomas Galeus Anglus vir doctiſſimus & humaniſſimus. A Brunnero notæ novæ additæ ſunt, quibus præter res quas tractat dictio imprimis ſcriptoris illuſtratur, quo facit etiam index vocum phraſiumque Græcarum ab illo adjectus Upſal. 1663. 8vo. Uſus eſt Brunnerus codice MSto, quem CPoli ſecum attulerat Chriſtianus Ravius. Paulus Pater capita ſingula in minores ſectiones diviſit, Brunneri notas fere integras retinuit, quibus nonnullas adſperſit, *adjecturus forte rectiora ex codicibus Bibliothecæ Gvelpherbytanæ vel Auguſtanæ, modo typographus moram aliquam indulſiſſet*, quæ ipſius verba ſunt præfantis ad editionem ſuam Francof. 1685. 8vo. Idem Pater deinde ſingulari volumine vulgavit doctrinas morales ex ſingulis Palæphati copitibus erutas, Indicesque verborum ac phraſium itemque rerum copioſos. Denique Galeus Palæphatum juſſit familiam ducere in collectione opuſculorum Mythologicorum Phyſicorum & Ethicorum quam Græcè & Latine vulgavit cum notis, Cantabrigiæ 1671. 8vo. & Marco Meibomio curante recudendam dedit Amſterd. 1678. 8vo. apud Henr. Wetſtenium. Paucas quidem ſed eruditas notas atque caſtigationes Galeus adjecit, uſus quinque codicibus MStis, Cantabrigienſi uno è Collegio S. Trinitatis, tribus Oxonienſibus, quarum variantes lectiones ab Ed. Bernardo viro ſummo acceperat, & uno Arundelianæ Bibl. Londini, eodem quem in ſuis annotationibus Tollius laudavit.

CAPUT XXII.

Alii ἀπίστων ſcriptores. Heraclitus Grammaticus. 1. *Idem cujus Allegoriæ Homericæ exſtant.* 2. *Anonymus de incredibilibus ab Allatio & Galeo editus.* 3. *Scriptores ϑαυμασίων.* 4. *Obiter de Palæphato Abydeno. ibid. Et de Abydeno Hiſtoriæ Aſſyriacæ conditore.* 5.

I.

PRæſtantiſſimus Galeus Palæphato in ſua editione addidit alios duos libellos veterum ſcriptorum ejusdem argumenti, quos ex Vaticano codice in lucem primus emiſerat & verſione donaverat aliaque eis adjunxerat Leo Allatius Romæ 1641. 8vo. De his in præſenti agere, utpote parum

certæ ætatis, licet multum junioribus, non ab re fuerit. Prior libellus capita complexus undequadraginta, auctori *Heraclito* inſcribitur. Ἡρακλείτου περὶ ἀπίστων. Euſtathius ad Odyſſ. Δ. Ὁ Ἡράκλειτος οὐχὶ ὁ σκοτεινὸς ἀλλ' ἕτερός τις ὁ τοῖς ἀπίστοις προσθέμενος ἐμφῆναι πίστιν. Idem ad Odyſſ. τ. p. 688. cum Palæphatum commemoraſſet ἄνδρα σοφὸν θεραπεύσαντα μύθους πρὸς ἱστορίαν, addit idem elaboraſſe Heraclitum & Characem. εἰς ὃ καί τις Ἡράκλειτος ἐπονήσατο, ἔπη ὧν κεφάλαια. Patet hinc falli doctiſſimum Galeum, cum libelli hujus auctorem Heraclidem Ponticum ſuſpicatus eſt, ſive Agatharchidem Cnidium, qui Heraclidis θαυμάσια & ἐκλογὰς ἱστοριῶν in compendium hoc redegerit. Sed ut omittam capite ultimo laudari Aratum, qui poſt Heraclidem vixit, profecto aliud fuit argumentum θαυμασίων Heraclidis, neque ex eo quod caput 21. Heracliti tribus verbis agentis de reductis per Herculem & Orpheum Cerbero & Eurydice, inſcribitur περὶ τῶν ἐν ᾅδου, & Laertius Lib. V. ſect. 87. teſtatur Heraclidem ſcripſiſſe ſingulare opus περὶ τῶν ἐν ὑφανῷ καὶ περὶ τῶν ἐν ᾅδου, quicquam colligi poteſt, imò ex ipſo capite illo 21. perſpicue apparet, inſcribendum eſſe περὶ τῶν ἐξ ᾅδου, non ἐν ᾅδου, ut lectorem eruditum ſpero mihi aſſenſurum.

II. Facile quidem adducor, ut credam hunc quisquis demum fuerit libelli περὶ ἀπίστων auctorem Ethnicum, non Heraclidem Ponticum, neque Lembum, ſed Heraclitum ut conſtanter legitur in Codd. MSS. eundem eſſe qui allegorias Homericas ſcriptum eruditum & elegans nobis reliquit: ſane ita manifeſte ſenſit Euſtathius ad Odyſſ. Δ. allegoriarum auctorem ajens haud eſſe veterem illum σκοτεινὸν ſed alium * qui de incredibilibus ſcripſerit. Eandem ſententiam amplexi ſunt ex recentioribus Leo Allatius, Lucas Holſtenius, Ægidius Menagius: licet has quoque Allegorias Heraclidi Pontico Gesnerus tribuit & ſub ejus nomine cum verſione ſua vulgavit Baſil. 1544. 8vo: cujus exemplo Johannes Meurſius in præfatione ad Apollonii Dyscoli hiſtoriam mirabilem, novam

* Variis Heraclitis ſupra c. 1. à me laudatis addes quatuor Heraclitos, de quibus Laertius IX. 17: 1. lyricum, 2. elegiarum poëtam Halicarnaſſeum Callimachi æqualem, 3. Lesbium ſcriptorem Macedonicæ Hiſtoriæ 4. è Citharredo σπυδογελοῖον. Tum alios tres obſervatos à Menagio: Heraclitum Tyrium philoſophum Academicum Antiochi familiarem de quo Cicero 4. Academ. Heraclitum Sicyonium cujus 2. de lapidibus laudat Plutarch. de fluminibus. Tum Heraclitum Perineum curſorem de quo Zenobius IV. 35. & Svidas in Θάτλον.

novam illarum editionem pollicitus, * germanum titulum esse contendit λύσεων Ὁμηρικῶν, quia nempe penes Laërtium legerat, Heraclidem Ponticum duos ** eo titulo libellos scripsisse. Sed ne dicam parum huic scripto convenire titulum λύσεων, Heraclidem illum allegoriarum Homericarum quas habemus auctorem, non esse, constat ex eo, quod in illis memorantur multi Heraclide juniores, ut Aratus, Callimachus, Eratosthenes, Epicurus, Apollodorus, Crates ejusq; discipulus Herodicus. Confer Menagium ad Laërtium p. 226. & 399. edit. Wetstenianæ, & Anti-Bailleti cap. 10. Cui adde quod observat Galeus (qui allegorias *** in eadem quam dixi collectione cum Gesneri versione, notisque suis & insignibus ex codice MSS. castigationibus vulgavit.) *Heraclidem Ponticum Platonis Scholam sectatum esse, allegoriarum auctorem adeo non esse Platonicum, ut quasi ex professo adversus Platonem hanc esse susceptam disputationem suspicari merito aliquis possit.* Neque opus est ut cum Gerh. Joh. Vossio Lib. I. de historicis Græcis cap. 9. juniorem quendam Heraclidem Ponticum, Imperatorum Caji, Claudii & Neronis æqualem vel Heraclidem Lembum, aut alium quempiam hoc nomine auctorem suspicemur. *Nescio*, inquit Holstenius de Porphyrii vita p. 44. *quâ de causa Heraclidi Pontico adscribitur, reclamantibus præter temporis rationem quinque MStis, quos in variis Bibliothecis vidi & Eustathio ad Iliad α p. 40. ubi Heraclito alicui tribuitur.* Gesnerus quidem hunc titulum præfixit: Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ ἀλληγορίαι σοφώταται καὶ εἰδικώταται εἰς τὰ τοῦ Ὁμήρου περὶ Θεῶν εἰρημένα, καὶ αἰσχρήσεις τῶν καθ' αὐτὸ βλασφημουμένων. Sed in limine

* Huic editioni Meursius præmittere volebat librum de variis Heraclidis, qui ex ejus Chirographo editus est T. 10. Antiquitatt. Græcarum Viri celeberrimi Jacobi Gronovii. Recensuerat varios Heraclides idem Meursius ad Chalcidium p. 10. seqv. cui addes Joh. Jonsium de scriptoribus Hist. Philos. Lib. II. c. 11. & Menagium ad Laertium p. 227. seqv.

** Idem Meursius post Gesnerum suspicatur libro priore Allegorias in loca Iliados, posteriore in loca Odysseæ complexum fuisse Heraclidem, itaque scriptum quod habemus distinguendum esse in duos libros quorum prior desinat p. 484. edit. Galei Amstelod. Alter incipiat à verbis cad. pag. Ἀρ' οὐκ ἀποχρῆ δι' ὅλης τῆς Ἰλιάδος κ. τ. λ. Posteriorem autem librum esse extrema parte mutilum, non enim totam Odysseam persequitur, sed deficit in vers. 22. Odyss. χ'. Ἡ μὲν παυέμεναι, ἡ δ' ἐρύμεν ὄν κ' ἐθέλῃσιν.

*** Poterat etiam addere Anonymi (ejusdem forte Heracliti) libellum qui inscribitur Ἐπιτομὴ διηγήσεις εἰς τὰς καθ' Ὅμηρον πλάνας τοῦ Ὀδυσσέως μετά τινος θεωρίας Ἠθικωτέρας φιλοσοφηθεῖσα. Græce prodiit Hagenoæ Ao. 1531. Latine Conr. Gesnero interprete Tiguri Ao. 1542. 8. Græce & Latine cum notis Joh Columbi, Aboæ Ao. 1678. 8.

certæ ætatis, licet multum junioribus, non ab re fuerit. Prior libellus capita complexus undequadraginta, auctori *Heraclito* inscribitur. Ἡρακλείτου περὶ ἀπίστων. Eustathius ad Odyss. Δ. Ὁ Ἡράκλειτος οὐχὶ ὁ σκοτεινὸς ἀλλ' ἕτερός τις ὁ τοῖς ἀπίστοις προσθέμενος ἐμφῆναι πίστιν. Idem ad Odyss. τ. p. 688. cum Palæphatum commemorasset ἄνδρα σοφὸν θεραπεύσαντα μύθους πρὸς ἱστορίαν, addit idem elaborasse Heraclitum & Characem. εἰς ὃ καί τις Ἡράκλειτος ἐπονήσατο, ἔπι ᾧ καὶ χάραξ. Patet hinc falli doctissimum Galeum, cum libelli hujus auctorem Heraclidem Ponticum suspicatus est, sive Agatharchidem Cnidium, qui Heraclidis θαυμάσια & ἐκλογὰς ἱστοριῶν in compendium hoc redegerit. Sed ut omittam capite ultimo laudari Aratum, qui post Heraclidem vixit, profecto aliud fuit argumentum θαυμασίων Heraclidis, neque ex eo quod caput 21. Heracliti tribus verbis agentis de reductis per Herculem & Orpheum Cerbero & Eurydice, inscribitur περὶ τῶν ἐν ᾅδου, & Laertius Lib. V. sect. 87. testatur Heraclidem scripsisse singulare opus περὶ τῶν ἐν ἱερωσύνῃ καὶ περὶ τῶν ἐν ᾅδου, quicquam colligi potest, imò ex ipso capite illo 21. perspicue apparet, inscribendum esse περὶ τῶν ἐξ ᾅδου, non ἐν ᾅδου, ut lectorem eruditum spero mihi assensurum.

II. Facile quidem adducor, ut credam hunc quisquis demum fuerit libelli περὶ ἀπίστων auctorem Ethnicum, non Heraclidem Ponticum, neque Lembum, sed Heraclitum ut constanter legitur in Codd. MSS. eundem esse qui allegorias Homericas scriptum eruditum & elegans nobis reliquit: sane ita manifeste sensit Eustathius ad Odyss. Δ. allegoriarum auctorem ajens haud esse veterem illum σκοτεινὸν sed alium * qui de incredibilibus scripserit. Eandem sententiam amplexi sunt ex recentioribus Leo Allatius, Lucas Holstenius, Ægidius Menagius: licet has quoque Allegorias Heraclidi Pontico Gesnerus tribuit & sub ejus nomine cum versione sua vulgavit Basil. 1544. 8vo: cujus exemplo Johannes Meursius in præfatione ad Apollonii Dyscoli historiam mirabilem, novam

* Variis Heraclitis supra c. 1. à me laudatis addes quatuor Heraclitos, de quibus Laertius IX. 17: 1. lyricum, 2. elegiarum poëtam Halicarnassæum Callimachi æqualem, 3. Lesbium scriptorem Macedonicæ Historiæ 4. è Citharredo σπενδογελοίων. Tum alios tres observatos à Menagio: Heraclitum Tyrium philosophum Academicum Antiochi familiarem de quo Cicero 4. Academ. Heraclitum Sicyonium cujus 2. de lapidibus laudat Plutarch. de fluminibus. Tum Heraclitum Perinæum cursorem de quo Zenobius IV. 35. & Svidas in Θάτλον.

novam illarum editionem pollicitus, * germanum titulum esse contendit λύσεων Ὁμηρικῶν, quia nempe penes Laërtium legerat, Heraclidem Ponticum duos ** eo titulo libellos scripsisse. Sed ne dicam parum huic scripto convenire titulum λύσεων, Heraclidem illum allegoriarum Homericarum quas habemus auctorem, non esse, constat ex eo, quod in illis memorantur multi Heraclide juniores, ut Aratus, Callimachus, Eratosthenes, Epicurus, Apollodorus, Crates ejusq; discipulus Herodicus. Confer Menagium ad Laërtium p. 226. & 399. edit. Wetstenianæ, & Anti-Bailleti cap. 10. Cui adde quod observat Galeus (qui allegorias *** in eadem quam dixi collectione cum Gesneri versione, notisque suis & insignibus ex codice MSS. castigationibus vulgavit.) *Heraclidem Ponticum Platonis Scholam sectatum esse, allegoriarum auctorem adeo non esse Platonicum, ut quasi ex professo adversus Platonem hanc esse susceptam disputationem suspicari merito aliquis possit.* Neque opus est ut cum Gerh. Joh. Vossio Lib. I. de historicis Græcis cap. 9. juniorem quendam Heraclidem Ponticum, Imperatorum Caji, Claudii & Neronis æqualem vel Heraclidem Lembum, aut alium quempiam hoc nomine auctorem suspicemur. *Nescio,* inquit Holstenius de Porphyrii vita p. 44. *quâ de causa Heraclidi Pontico adscribitur, reclamantibus præter temporis rationem quinque MStis, quos in variis Bibliothecis vidi & Eustathio ad Iliad. α p. 40. ubi Heraclito alicui tribuitur.* Gesnerus quidem hunc titulum præfixit: Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ ἀλληγορίαι σοφώτατα καὶ εἰδικώτατα εἰς τὰ τοῦ Ὁμήρου περὶ Θεῶν εἰρημένα, καὶ αὐθρήστως τὰ καθ' αὐτὸ βλασφημουμένων. Sed in limine

* Huic editioni Meursius præmittere volebat librum de variis Heraclidis, qui ex ejus Chirographo editus est T. 10. Antiquitatt. Græcarum Viri celeberrimi Jacobi Gronovii. Recensuerat varios Heraclides idem Meursius ad Chalcidium p. 10. seqv. cui addes Joh. Jonsium de scriptoribus Hist. Philos. Lib. II. c. 11. & Menagium ad Laertium p. 227. seqv.

** Idem Meursius post Gesnerum suspicatur libro priore Allegorias in loca Iliados, posteriore in loca Odysseæ complexum fuisse Heraclidem, itaque scriptum quod habemus distinguendum esse in duos libros quorum prior desinat p. 484. edit. Galei Amstelod. Alter incipiat à verbis ead. pag. Ἀρ' οὐκ ἀπόχρη δι' ὅλης τῆς Ἰλιάδος κ. τ. λ. Posteriorem autem librum esse extrema parte mutilum, non enim totam Odysseam persequitur, sed deficit in vers. 22. Odyss. χ'. Ἡ μὲν πανέμεναι, ἡ δ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐθέλῃσιν.

*** Poterat etiam addere Anonymi (ejusdem forte Heracliti) libellum qui inscribitur Ἐπιτομὴ διήγησις εἰς τὰς καθ' Ὅμηρον πλάνας τοῦ Ὀδυσσέως μετά τινος θεωρίας Ἠθικωτέρας φιλοπονηθεῖσα. Græce prodiit Hagenoæ Ao. 1531. Latine Conr. Gesnero interprete Tiguri Ao. 1542. 8. Græce & Latine cum notis Joh Columbi, Aboæ Ao. 1678. 8.

ne caſtigationum ipſe teſtatur in codice Græco ſcriptum fuiſſe *** Ἡρακλείτου, nullo autem alio codice uſum eſſe ſe fateturjin præfat. quam editione Græca Aldina, (cum Palæphato & aliis Venet. 1505. fol.) in qua p. 96. diſertè legitur Ἡρακλείτου. Et in iis, quos Holſtenius & Galeus inſpexit MStis auctor itidem vocatur Heraclitus. Ἡρακλείτου ἀχὶ ὃ σκοτεινὸς ἀνὴρ οὗτος κατ' Ὁμήρου βλασφημήσαντας ἀλληγορίαι φυσικῇ σοφώτατα χαιακυκλόπατα. Ipſe quoque auctor cum alterum Heraclitum veterem allegat, velut à ſe diſtincturus ſemper addit notam Ἀλικαρνασσεύς vocatque vel σκοτεινὸν ut p. 442. edit. Galei, vel Φυσικὸν Ἡράκλειτον ut p. 468. Meminit ejusdem Heracliti junioris & alibi Euſtathius ut ad Iliad. Σ. p. 1192. ἐν ᾧ τῷ· μιὰ δ' ἐν νυκὶ ἐγρόντο, Ἡράκλειτος παρετήρησε καὶ ἀστρολόγον εἶναι τὸν ποιητὴν. Non itaque audiendus eſt Vir doctus Johannes Jonſius, qui p. 173. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. contendit apud Euſtathium ad Iliad. α. p. 30. pro ζητητέον ἐν τοῖς Ἡρακλείτου εἰς τὸν ὅμηρον omnino ſcribendum eſſe ἐν τοῖς Ἡρακλείδους. Quanquam enim Heraclides quidam Grammaticus qui in Homerum ſcripſit (ſive Mileſius quem laudat ad Iliad. Θ'. p. 589. ſive Alexandrinus quem nominat ad Iliad. ί. p. 628. & Iliad. λ. p. 820. ſive Mopſveſtenus denique, cujus meminit Stephanus in Μόψος ἑστία) frequentiſſime ab Euſtathio allegatur in Iliad. p. 18 22. 25. 40. & alibi, quadragies minimum: nihil tamen impedit quo minus loco illo lectorem ſuum ad Heracliti allegorias Homericas remittere potuerit. Quæ enim ibi reſpicit de Sagittis Apollinis, leguntur in Allegoriis hiſce p. 425. edit. Amſtelodamenſis. *Salluſtii* Philoſophi in Heracliti problemata Homerica ſummarium MS. vidiſſe ſe in Bibl. Lud. Saregi Peruſiæ & Umbriæ præfecti, teſtatur Juſtus Rycquius Epiſtola XXIX. ad Marcum Velſerum.

III. Libellus alter de incredibilibus diviſus in capita XXII. quem à Galeo poſt Allatium in lucem editum diximus, nullum auctoris nomen habet præfixum. Equidem Euſtathius ut paulo ante indicavi teſtatur *Charicem* quendam περὶ ἀπίστων ſcripſiſſe poſt Heraclitum ac Palæphatum, itaque ſuſpicari aliquis poſſet Characem eſſe illius libelli auctorem, niſi cap. 15. & 16. bis laudaretur Charax ἐν Ἑλληνικοῖς. Citat auctor quisquis eſt & Platonem c. 12. & τὸν εἰς τὰς ᾠδὰς Πλάτωνι παροιμίας γράψαντα c. 10. Plutarchum περὶ ἀρετῆς γυναικῶν. c. 8. Alexandri

*** *Heraclitus* cujusdam *Ponticus* meminit Plutarchus de Iſide & Oſiride p. 361. Sed *Heraclidæ* legit interpres, & ſane paſſim hæc duo nomina inter ſe confunduntur. Apud Macrobium Lib. I. in Somnium Cic. cap. 14. *Animam Heraclitus Ponticus dixit lucem, Heraclitus Phyſicus ſcintillam ſtellaris eſſentiæ.*

Digitized by Google

dri Aphrodiſei Phyſica c. 16. Strategica Polyæni c. 11. & Proclum deniq; c. 19. unde quam non veſtutiſſimus ſcriptor ſit apparet. Prima duo capita aliena ab argumento de incredibilibus eſſe, recte obſervavit Galeus, qui auctorem Chriſtianum eſſe ſuſpicatur ex eo, quod cap. 14. Ἕλληνας dicat de Icaro μυθολογῆσαι, quaſi Græcos innuat non gente ſed religione. Neque Heracliti neque Palæphati vero meminit hic ſcriptor, etſi utroque uſus videtur. Quædam plenius habet Heraclito, ut videbis ſi hujus cap. 22. cum Anonymi capite 13. comparaveris: quædam rectius explicat, confer Heracliti cap. 38. cum Anonymi cap. 12. Sed nec Heraclitus Palæphati mentionem facit, pleraque aliter tradens quam ille, in non paucis tamen eum ut videtur ſecutus. Anonymi quædam verbatim in Lexico ſuo repetiit Phavorinus, ut notatum Galeo, qui ex cap. 2. Ampelium capite de miraculis mundi emendari poſſe obſervavit. Quod vero eidem viro doctiſſimo videtur libellus Anonymi excerptus ex opere majori, non facile crediderim, potius habuerim illum pro obſervationibus collectis è variis ſcriptoribus, quos laudat, aliisque, in quibus fabulas auctor ipſe reperire ſibi viſus eſt non abſurdo ſenſu explicatas. Ejusmodi obſervationes ſubinde inchoant ſcriptores ſolenni illo ὅτι, ut vel ex Æliani variis conſtat, quas majoris operis eſſe epitomen recte negavit inſignis doctrinæ vir Jacobus Perizonius.

IV. Fuit etiam alius quidam Palæphatus Abydenus hiſtoricus, quem Alexandri Magni ætate floruiſſe Svidas teſtatur & ſcripſiſſe Κυπριακὰ, Δηλιακὰ, Ἀττικὰ, Ἀραβικά. Addit hunc Palæphatum fuiſſe delicias Ariſtotelis Philoſophi, auctoribus hujus rei laudatis Theodoro Ilienſe in ſecundo Troicorum & Philone ἐν τῷ ἐπὶ στοιχείῳ ἐκ τῶν περὶ ἀδοξάστων ἱστορίας πρώτῳ h.e. *in litera* ε *libri primi de inimbilibus*, qui Alphabeti ſerie procedebat. Hic eſt Philo Heracleota, quem ἐν τῷ πρὸς Νύμφιον περὶ θαυμασίων allegat Porphyrius apud Stobæum Eclog. Phyſ. p. 130. *Ad Nymphin* legit Jonſius Lib. II. cap. 12. ubi alios θαυμασίων & ἀδοξάστων ἱστοριῶν ſcriptores colligit, quibus Anthemium ἀδοξογράφον memoratum Tzetzæ Chil. 2. v. 151. Antiphanem Bergæum de quo Scymnus Chius * v. 657. ſeq Ariſtoclem cujus Lib. II. ἀδοξάων laudat Stobæus ſerm. 62. Antonii Diogenis ** libros XXIV. de inſula Thule Photio cod. 166. recenſitos, Appionem in libris de quibus Gellius Lib. IV.

* Verba Scymni hæc ſunt: Ἐφ' ᾧ κατὰ μεσόγαιον Ἀντιφάνης πατρὶς
Κεῖται λεγομένη Βέργα τῇ δὴ γεγραφότι·
Ἄπιστον, ἱστορίας τε μυθικῆς γέλων.

** Porphyrio in vita Pythag. p. 6. laudatur Διογένης ἐν τοῖς ὑπὲρ Θούλην ἀπίστοις.

c.14. Archelai Poëtæ ἰδιαφυῆ, Lysimachi παραδόξα θηβαϊκὰ in Scholiis ad Euripidem & ad Apollonium laudata, Myrsili ἱστορικὰ παράδοξα, quæ allegat Athenæus, Michēlis Psselli ineditum opus περὶ παραδόξων αἰσχυσμάτων ad Mich. Cerularium Patriarcham CPol. aliosque addere liceret si id ageremus.

V. Diversus à Palæphato Abydeno fuit Abydenus Ἀσσυριακῶν sive Assyriacæ historiæ conditor, quam MStam in Italiæ Bibliothecis exstare scripsit Scipio Tettus apud Labbeum Bibl. Nov. MSS.p. 167.nisi forte fucus illi factus fuit, vel sola fragmenta exillis vidit,qualia exstant apud Eusebium, Cyrillum & Georgium Syncellum, vel qualia sunt fragmenta libris de emendatione temporum à Scaligero subjecta & notis illustrata. A præstantissimo autem Huetio,qui p.99. præparat. Evangelicæ Abydenum hunc cum Palæphato Abydeno eundem esse putat, recte dissentire me existimo, non sane propter varietatem scripturæ, quam in nomine Abydeni observavit Scaliger ad Græca Eusebii p. 409. & Vossius de Historicis Græcis, sed quod Abydenus testatur se profecisse è Beroso, qui scripsit sub Antiocho Sotere vel filio ejus Θεῷ, at Palæphatus Abydenus æqualis fuit Alexandri Magni: Deinde incredibile videtur patriam solam ab Eusebio & reliquis semper exprimi, nunquam nomen proprium, denique inter Palæphati Abydeni scripta nulla apud Svidam mentio fit Assyriacæ historiæ.

CAPUT XXIII.

Palamedis Argivi scriptæ. 1. Num literas Græcas repererit. Obiter de Cadmo ac de aliis literarum Græcarum inventoribus. 2. Tabula Palamedis. 3. Aliæ ipsius inventæ. 4. Palamedes alii. 5.

I.

PALAMEDES Argivus Agamemnonis Regis consobrinus, Corinni de quo supra dixi præceptor, ob singularem sapientiam & carminum svavitatem vocatur πάνσοφος ἀηδόνων μέλος in notissimis Euripidis versibus, quos refert Laërtius Lib. II. sect. 44. & Tzetzes ad Lycophronem v.384. Svidæ audit ἐπιστολιός, qui testatur poëmata ejus per invidiam abolita fuisse

Digitized by Google

isse vel ab Agamemnonis posteris, vel ab ipso Homero. Τὰ δὲ μνήματα αὐτοῦ ἠφανίσθη ὑπὸ τῶν Ἀγαμέμνονος ἀπογόνων διὰ βασκανίαν. Ὑπολαμβάνω δὲ καὶ τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον μηδαμοῦ (ita locum hunc supplet Allatius p. 51. de patria Homeri.) Ἠφανίσθη τὰ παλαμήδους μνήματα διὰ βασκανίαν ὑπὸ Ὁμήρου, ἄπιστον δὲ καὶ τῶν μεγίστων ἀνδρῶν ὁ φθόνος. Apollonius Tyanensis apud Philostratum Lib. IV. cap. 4. vocat ἀγαθὸν ἄνδρα διὰ ὃν πᾶσι σοφία. Idem restitutâ ejus statua illi supplicat, ut denique propitius iterum esse velit Græcis, pluresque viros sapientes ipsis impertiat. Ναὶ παλάμηδες, δι' ὃν λόγοι, δι' ὃν Μοῦσαι, δι' ὃν ἐγώ.

II. Secundum Stesichori multorumque aliorum veterum testimonium Palamedes literas Græas reperit. *Quæres si forte sit dubia, tamen certum est* Θ, Φ, χ, *ab hoc inventas cum aspiratione*, si credimus Servio ad Æneid. 2. Sed & hasce tres alii non ad Palamedem sed Cadmum * Phœnicium, Lini, (ut tradit Zenobius IV. 45. proverb.) æqualem atque interfectorem referunt, ceu patet è Tzetza Chil. 5. hist. 28. & Theodosio Alexandrino in Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem. Svidas inventas à Palamede tradit literas ζ, ϖ, φ, χ. Confer quæ de literarum Græcarum inventoribus notarunt Josephus Scaliger ad Eusebium num. MDCXVII. Meursius ad Hesychium illustrem pag. 179. sequ. Salmasius ad inscriptionem Herodis Attici p. 230. sq. Sam. Petitus Lib. II. Observatt. cap. 1. Ezechiel Spanhemius de usu numismatum diss. 2. Olaus Rudbeckius part. I. Atlanticæ cap. 38. Bochartus Lib. I. Chanaan c. 20. Thom. Münkerus ad Hyginum fab. 277. & Johannes Marshamus Canonis Chron. p. 123. sq. ubi speciatim de Cadmo Phoenicio, à quo literas Φοινικικὰ σήματα Κάδμου vocat Timon apud Sextum Empiricum adversus Grammaticos cap. 2. Confer Plutarchum Lib. IX. Symposiacon cap. 2. Epiphanium hæres. XXXIV. 11. Leo quoque Allatius paravit tractatum de origine Græcarum literarum, in quo earum antiquitatem

* Sub antiqui cujusdam Cadmi nomine libri olim ferebantur, quos in Epitomen redegit Bion Proconnesius Pherecydis Syrii æqualis ὁ περικοννήσιος Βίων, ὃς καὶ τὰ Κάδμου τοῦ παλαιοῦ μετέγραψεν κεφαλαιούμενος. Clemens 6 Strom. De Cadmo literarum, lapicidinæ & Metallorum repertore Eusebius X. 26. præparat. Sex porro Cadmos refert Annii Viterbiensis pseudo Xenophon in libello de æquivocis, quorum primus Phoenicius iste, postremus Cadmus Milesius qui prosam orationem condere primus instituit teste Plinio Lib. V. c. 29. & Solino c. 40 Idem tamen Plinius Lib. VII. c. 56. *Prosam* inquit, *orationem condere Pherecydes Syrius instituit, Cyri Regnante. Historiam Cadmus Milesius.* De Pherecyde est etiam apud Apulejum 2. Florid. & Isidorum Lib. I. Orig. cap. 37. Strabo Lib. I. p. 18. ait primos omnium poëtas scribendo approbationem meruisse, deinde Cadmum Pherecydem, Hecatæum metri numeros solvisse, reliqua poëticæ dictionis servasse.

& uſum & ut immutatæ fuerunt poſt Scaligerum ad Euſeb. p. 110. ſequ. aliosque viros doctos explicaverat, ut ipſe teſtatur libro de patria Homeri p. 88. Sed ille Allatii liber quod ſciam lucem non adſpexit, neque Iſaaci Voſii diſſertatio de literis & vera pronunciatione linguæ Græcæ quam promiſit ad Melæ Lib. I. cap. 12.

III. Præterea Palamedes *tabulam* inveniſſe dicitur *ad comprimendas*, ut Servius ait, *otioſi ſeditiones exercitus*, quod de calculorum luſu adhibitis teſſeris per fritillum jactis de victoria certantium accipiendum, nam & Svidas Palamedi tribuit ψήφων καὶ πεσσῶν καὶ κύβων inventionem, & tabulam illam late deſcribit in Τάβλα, de qua videbit lector ubi lubebit Epigramma Latinum vetus quod edidit Salmaſius ad Vopiſci Proculum, tum Græcum illuſtratum à Bullialdo ad Theonem p. 196. Iſaaci Porphyrogeniti characteres Græcorum & Romanorum & Cedrenum in eumque Xylandri & Goari notas, Euſtathium ad Iliad. β. p. 172. Johannemque Malalam p. 129. ſq. Chronographiæ. Hinc anſam ſumſit Daniel Souterius libros tres quos de tabula luſoria, alea & variis ludis veterum edidit, inſcribendi *Palamedem*. Vide & Meurſii Græciam ludibundam in πεττεία, qui Græcorum & Ægyptiorum ludum à Svida & aliis confundi obſervat, Thomam Hyde libro II. de ludis Orientalium p. 58. & 111. ſeqq. & Lib. I. p. 31. ubi contra Souterium negat Schachiludium * à Palamede inventum fuiſſe. Docetur autem ex illa ipſa tabula, quam ab alea noſtra longe diverſam fuiſſe res ipſa loquitur, Philoſophiæ operam dediſſe, & rerum naturam iſto in ludo adumbraſſe Palamedes. Nam *tabula*, inquiunt, *iſte terreſtris mundus eſt, numerus duodenarius caſuum ſive loculorum in tabula, Zodiacus, pſephobolum ſive fritillum & ſeptem gmnula in eo, ſidera erruntia quæ gaudia & dolores hominibus diſtribuunt, turris deniq;, altitudo cœli ex quo mala & bona notis exhibentur.*

IV. Numeros ponderumque rationem à Palamede inventam tradit Athanaſius Lib. I. contra gentes p. 20. Γράμματα μὲν γὰρ ἐφεῦρον Φοίνικες — — — τὴν δὲ γραμμάτων τῶν σύνταξιν καὶ ἀριθμὸς καὶ μέτρα καὶ σταθμία Παλαμήδης ἐφεῦρε. Aſtrologiæ quoque peritum teſtatur Philoſtratus in Heroicis, ubi inter alia refert eum eclipſeos ſolaris ratione explicata territos militum animos incredibili metu liberaſſe. Sophocles de Palamede:

Ἐφεῦρε δ' ἄστρων μέτρα καὶ πλειστοδὰς
Τάξεις τε πώτης ἐρμίνατε σήματα.

Idem

* In Chronico Martini Poloni Lib. I. p. 28. edit. Suffridi Petri, ubi de temporibus Trojanis agitur, *ibi*, inquit, *primo inventa fuerunt ſcacorum ſolatia: quidam tamen aſſerunt ea longe antea fuiſſe in Chaldæa inventa.*

Digitized by Google

Idem Philoſtratus Medicinam & plurima alia illi tribuit reperta præclariſſima. Πρὸ γὰρ δὴ τῶν παλαμήδους ὧδαι μὲν ἦσαν ἄττω ἦσαν ἄσαι, μέλεων δ' ἄττω κύκλῳ, ἐναυτὸς δ' ἄττω. ἄττω ὄνομα ἐπὶ τῷ χρόνῳ. ἀδὲ νομίσματα ἐπὶ, ἀδὲ σταθμὰ καὶ μέτρα, ἀδὲ ἀριθμοί. Σοφίας τι ἄττω ἔρως, ἐπεὶ μήπω ἐπὶ γράμμασι. Plura dixerant Sophocles & Euripides & fortaſſis Æſchylus in dramatibus quibus nomen inſcripſerant Palamedem.

V. Fuit & alius Palamedes Eleaticus quem ὀνομαθλόγον h. e. Lexicographum vocat Athenæus Lib. IX. p. 397. Quintilianus Lib. III. cap. I. *Et Hippias Eleus, & quem Palamedem Plato appellat Alcidamas Eleates.*

CAPUT XXIV.

Pamphus Athenienſis, ejuſq; hymni. 1. Paridis hymnus & encomium in Venerem. 2. Phaënno ejusque oracula. Phaënnus. 3. Phanothea, utrum carmen Hexemetrum invenerit. 4.

I.

PAMPHUS Lini æqualis, Pauſaniæ Πάμφως, Philoſtrato παμφώ) Athenienſis, ante Homerum ἔπη & ὕμνους compoſuiſſe dicitur, quos Lycomedi cum hymnis Olenis & Orphei inter ſacra Eleuſynia decantarunt, à quorum daducho Pauſanias illorum lectionem impetraſſe ſe teſtatur in Bœoticis p. 762. Vetuſtiſſimorum apud Athenienſes hymnorum auctor appellatur ab eodem Pauſania in Achaicis p. 577. & in Bœoticis p. 767. qui poſt Olenem tamen ſcripſiſſe in iisdem Bœoticis docet p. 762. Idem in Atticis p. 92. & 94. hymnum ejus in Cererem memorat, hymnum in Neptunum, in Achaicis p. 577. in Dianam (quam καλλίστω primus appellavit) in Arcadicis p. 672. εἰς ἔρωτα in Boëoticis p. 762. Primum Charites celebraſſe, neque tamen eorum definiviſſe numerum neque nomina appoſuiſſe. ibid. p. 780. Lini funus quem Οἰτύλινον dixit threno proſecutum p. 767. Denique Proſerpinam Cereris filiam à Dite cum luderet & narciſſos legeret raptam decantaſſe p. 775. Pamphoi hymnum in Jovem quem Homerus imitatus fuerit memorat Philoſtratus in Heroicis ubi de Proteſilao agit, binosque ex illo verſus recitat, quos reſpici puto à Gyraldo cum dialogo 2. de Poëtis de Pampho agens, *quædam adhuc*, inquit, *hujus carmina ipſe legi.* Nam alia quidem

Digitized by Google

antiquiſſimi illius poëtæ ſive fragmenta ſive integra carmina unde nactus fuerit vel ubi legerit, fateor me ignorare. Pamphi nomen in marmore Arundeliano ſupplendum quibusdam viris doctis videri, dixi ſupra in Eumolpo.

II. PARIS Trojanus Priami filius, *Alexander* deinde cognominatus, variisque artibus excultus λόγον ἐγκωμιαστικὸν in Venerem compoſuit, ſi credimus Johanni Malalæ p. 115. Chronographiæ, quo illam prætulit omnibus Deabus, Junoni etiam ac Minervæ. Scripſit & hymnum in ejusdem laudes Veneris, quem à varietate & elegantia argumenti ceſtum appellavit. Hinc Junoni ac Minervæ inviſus,

Belli cauſa Paris, patriæ & funeſta ruina,

ut canit Pſeudo Pindarus in carmine de bello Trojano.

III. PHAENNO Epirotica, Vates perantiqua fuiſſe fertur & Sibyllæ æqualis, Homero ipſi à nonnullis præponitur. At ſi eadem eſt Φαεννὶς Regis Chaonum filia, cujus meminit Pauſanias, juniorem eſſe conſtat Homero multis ſæculis. Ita enim Pauſanias in Phocicis p. 828. Τῆς μὲν δὴ πυθέσθαι τὴν ἡλικίαν, καὶ ὁπλίζασθαι ῥᾴδιον τοῦ ζητοῦντος. Ἀντιόχῳ δὲ μὴ τὸ ἀλῶναι δημήτριον αὐλίκα ἐς τὴν ἀρχὴν καθιστάμενῳ γένοιτο Φαεννίς. Oraculum Phaënnidis refert idem p. 833. Alia quædam ejusdem Phaënnus vide apud Tzetzem, Chil. VII. hiſt. 143. & Chil. IX. hiſt. 288. Meminit illius præter Zoſimum Libro II. p. 690. (ubi pro Φαελλῆς τῆς Ἠπειρώτιδος legendum Φαεννῆς) idem Tzetzes, & Homero Orpheo atque Sibyllæ adjungit Chiliad. X. hiſt. 302. Etiam alteri Gratiarum Alcmanis verſibus celebratarum quas colebant Lacedæmonii, nomen erat Phaënna, alteri Cleta ſive Clita, ut teſtatur Pauſanias in Laconicis p. 254. & in Boeoticis p. 780.

IV. PHANOTHEA, Icarii uxor, carmen Heroum ſive Hexametrum quo deinde uſus Homerus, reperiſſe à quibusdam credita fuit, ut auctor eſt Clemens Alex. Lib. I. Strom. p. 309. Alii hoc tribuerunt *Themidi* uni è Titanibus. ἔστι Φασὶ τὸ Ἡρῶων Φανοθέαν τὴν γυναῖκα Ἰκαρίου, οἱ δὲ Θέμιν μίαν τῶν Τιτανίδων εὑρεῖν. Alii Phemonoæ, de qva vide Voſſium Lib. III. Inſtitutt. Poët. cap. 3. & quæ mox ſum dicturus. Alii *Peleadibus*, quas ante Phemonoën dicunt primas mulierum, hoſce verſus decantaſſe, ut narrat Pauſanias in Phocicis p. 828.

Ζεὺς ἦν, Ζεὺς ἔστι, Ζεὺς ἔσται πάντα, ὦ μεγάλε Ζεῦ·
Ἀ καρπὸς αὐξάνει, διὸ κλῄζεται μήτηρ γαῖα.

Alii *Thaleti* Mileſio, ſi credimus Gyraldo dialog. 2. de Poëtis & Menagio ad Laërtium p. 23. ſed ſine auctore fide digno hoc, ni fallor, affirmantibus.

tibus. Omnibus metris prius & antiquius heroicum fuisse scribit Isidorus Lib. I. Originum cap. 38. quem si audimus, *hoc primum Moyses in cantico Deuteronomii longe ante Pherecydem & Homerum cecinisse probatur. Unde & apparet antiquius fuisse apud Hebræos studium carminum quàm apud Gentiles. Siquidem & Job Moysi temporibus adæquatus Hexametro versu dactylo spondæoq; decurrit. Hoc apud Græcos Acbatesius* (i.e. Hecatæus, pro quo Gyraldus videtur legisse Thales) *Milesius fertur primus composuisse, velut alii putant Pherecydes Syrius, quod metrum ante Homerum Pythium dictum est, post Homerum heroicum nominatum. Pythium autem vocatum volunt eo, quod hoc genere metri oracula Apollinis sint edita. Nam cum in Parnasso monte Pythonem serpentem in vindictam matris sagittis insequeretur, accolæ Delphici hôc illum metro hortati sunt, ut ait Terentianus.* Terentiani verba hæc sunt:

Quum puer infestis premeret Pythona sagittis
Apollo, Delphici feruntur accolæ
Hortantes acuisse animum bellantis, ut illos
Metus habebat aut propinqua adorea
Tendebat geminas pavida exclamatio voces
Ἰὴ παιὰν, ἰὴ παιὰν, ἰὴ παιάν.

Unde apparet Isidorum falli cum de Heroico carmine Hexametro intellexit quod de Hexametro sive senario Jambico dixerat Terentianus. Licet Atilius quoque Fortunatianus eundem errorem errat in arte p. 2691. edit. Putschii. Sed & in aliis parum accuratum se præbet hoc loco Isidorus. Equidem versum heroicum Pythio nos oraculo debere, hoc est primos versus Græcos Heroicos ex vatibus Delphicis auditos dixit etiam Plinius Lib. VII. cap. 57. Sed Moysis & Jobi carmina quis nisi inepte cum Heroicis versibus Græcorum comparaverit? Pherecydes porro & Hecatæus non Hexametros inveniisse primi, sed primi prosa oratione Græca libros scripsisse dicuntur, ab auctoribus multò quàm Isidorus fide dignioribus. Vide Menagium ad Laërt. p. 68. & Salmasium ad Solin. p. 845. sq. edit. Parisiensis. Phanotheæ meminit & Porphyrius apud Stobæum, cujus verba adduxi infra in

Phemonoë.

CAPUT

Digitized by Google

CAPUT XXV.

Phantasia Memphitis. 1. *Nomen fictum mulieris, ut Eumelia, Poësis, Natura &c. in veteri monumento ἀποθέωσιν Homeri referente.* 2. *Phemius Ithacensis, & de Phemio Ciceronis obiter.* 3. *Phemonoë, ejusque versus & oracula.* 4. *Phemonoës Orneosophium.* 5. *Rei accipitrariæ scriptores à Rigaltio editi recensentur cum nonnullis observationibus.* 6. *Phemonoës dictum γνῶθι σεαυτόν. Phemonoë pro quâvis vate.* 7.

1.

PHANTASIA Memphitis, de qua sic scribit Photius cod. 190. excerptis è libro quinto Ptolemæi Hephæstionis. Ὅτι Φαντασία τις Μεμφῖτις Νικάρχῳ θυγάτηρ συνέταξε περὶ Ὁμήρου (perperam in editione Clarissimi Galei p. 328. sed librarii vitio περὶς Ὁμήρου) τὴν Ἰλιακὴν πόλεμον, καὶ τινὰ περὶ Ὀδυσσείας διήγησιν, καὶ ἀποκεῖσθαι φασὶ τὰς βίβλους ἐν Μεμφίδι. Ὅμηρον δὲ θεοποιούμενον καὶ τὰ ἀντίγραφα λαβόντα παρὰ Φαντάσου ἐξ ἱερογραμματέως, συντάξαι ἐκείνοις ἀκολούθως. Eustathius prooemio in Odysseam: Φασὶ δὲ Ναυκράτην τινὰ ἱστορῆσαι, ὡς ἄρα Φαντασία γυνὴ μεμφῖτις, σοφίας ὑποφῆτις, Νικάρχου θυγάτηρ, συνταξασα τότε ἐν Ἰλιάδι πόλεμον καὶ τὴν Ὀδυσσέως πλάνην, ἀπῆρεν τὰς βίβλους εἰς τὸ κατ' Μέμφιν ἐξ Ἡφαίστου ἄδυτον· ἔνθα τὸν ποιητὴν ἐλθόντα λαβεῖν παρά τινος τῶν ἱερογραμματέων ἀντίγραφα, κἀκεῖθεν συντάξαι τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσείαν. Cæterum non intercedam si quis cum Lipsio syntagm. de Bibliothecis c. 1. & Theodoro Rycquio p. 431. de primis Italiæ Colonis, totam hanc narrationem de Homero à Phantasia Memphitide poëmata sua mutuante habuerit pro commento sive Ptolemæi Chenni fabulosi scriptoris, seu alius Poëtæ cujusdam vel Grammatici, qui Homerum Ægyptium esse ratus est, quam multorum sententiam fuisse patet ex Allatio cap. 4. de patria Homeri.

II. Sane Phantasia non magis videtur fuisse fœmina aliqua vel poëtria, quam *Eumelia*, *Historia*, *Poësis*, *Fabula*, *Natura*, aliæque ejusmodi, quæ muliebri habitu Homero inter Deos relato laurum imponere, accinere & sacra facere finguntur in veteri monumento elegantissimo, quod post Kircherum in Latio exposuerunt viri nostra ætate doctissimi,

ctiſſimi, Ezechiel Spanhemius diſſertatione quinta de uſu & præſtantia numismatum, Joh. Rudolphus Wetſtenius in diſ. de fato ſcriptorum Homeri p. 153. Gisbertus Cuperus in luculento Commentario Ἀποθέωσις Homeri * inſcripto, Raphaël Fabrettus ad calcem expoſitionis columnæ Trajanæ, p. 346. ſeq. Laurentius Begerus in bello & excidio Trojano ex Antiquitatum reliquiis delineato & illuſtrato & Jacobus Gronovius T. 2. Theſauri Antiquitatum Græcarum, imagine XXI.

III. PHEMIUS ITHACENSIS ab ipſo Homero ** celebratur pluribus in locis Odyſſ. *ά.* v. 155. & 337. *ρ.* v. 263. & *χ.* v. 331. tanquam *ἀοιδὸς* ſvaviſſimus & θείλατος. A Tatiano autem & aliis diſerte refertur inter ſcriptores Homero vetuſtiores. Platoni in Jone dicitur Ἰθακήσιος ῥαψῳδός. Plutarchus libro de Muſica ex Heraclidis teſtimonio refert eum carmine expoſuiſſe *νόστον τῶν ἀπὸ Τροίας μετ' Ἀχαιμένου τοῦ αἰακομιζόντων*, quod petitum ex Odyſſ. *ά.* v. 337. ſqq. Ab aliis ut ab auctore vitæ Homeri quæ ſub Herodoti ambulat nomine, dicitur Smyrnæ juventutem literas & Muſicen docuiſſe, acceptaque in uxorem Critheide Homeri matre, filium illum adoptaſſe & inſtituiſſe. Idem fere tradit Ephorus Cumanus apud Plutarchum in limine libri de Homero. Euſtathio ad Odyſſ. *ά.* p. 38. Philoſophus audit, perinde ut quilibet non ineptus *ἀοιδὸς* ſive Muſicus ac Poëta. Confer eundem p. 60. & ad Odyſſ. *χ.* p. 789. Pro quovis Muſico ſive cantore præſtanti, nomen Phemii ponitur apud Ovidium Lib. III. amor. Eleg. 7.

Quid juvat ad ſurdas ſi cantet Phemius aures?

Qualem vero intelligat Cicero Lib. V. ad Atticum Epiſt. 20. & 21. & Lib. VI. Epiſt. 1. cum ait, *Phemio quæritur κέρας* atque iterum: *tum Phemio diſpiciam κέρας Aonium*, Et: *Κέρας Phemio mandatum eſt: reperietur: modo aliquid dignum canat*, Obſcurum eſſe fatetur P. Victorius vir de Cicerone optime promeritus: Simeon vero Boſius ſuſpicatur libertum Attici intelligi, à ſtudio Muſices Phemium Tullio appellatum. *Κέρας* quidem inſtrumentum Muſicum eſſe inter omnes convenit, quo qui utebantur, cornicines dicti fuerunt.

IV. PHEMONOE Apollinis filia Sibylla Cumana fuit, ſi fidem habemus Servio ad Æneid. III. v. 445.

Quæcunq; in foliis deſcripſit carmina virgo.

V Vel

* Editus eſt Amſt. 1683. 4. & præterea p. 193. ſq. Illuſtris Ezechielis Spanhemii, p. 195. ſqq. Raphaëlis Fabretti obſervationes cum Ampliſſimo Cupero communicatas exhibet.

** Confer Ariſtidem T. 3. p. 40. ſeq.

Vel certe Sibylla Samia, ſi ſequimur Iſidori quosdam codices Lib. VIII. Orig. cap. 8. Sed pernegat hoc Petrus Petitus Lib. I. de Sibylla cap. 5. qui non magis Phemonoën Sibyllam fuiſſe contendit quam Caſſandram, Diotimam, Mantonem, Nicoſtratam quæ Carmenta deinde dicta eſt, & alias faticidicas mulieres, tum Phaënnidem & Peleades quas Sibyllas nominatas diſerte negat Pauſanias in Phocicis p. 828. Idem p. 809. teſtatur primam Pythiam vatem fuiſſe Phemonoën, & primam hexametro verſu oracula ceciniſſe. Μεγίστη δὲ πασῶν πολεῖσιν ἐς Φημονόην δόξα ἐστὶν, ὡς πρόμαντις γένοιτο ἡ Φημονόη τοῦ Θεοῦ πρώτη, καὶ πρώτη τὸ ἑξάμετρον ἦσε. *Vates prima Pythia Phemonoë*, etiam Straboni Lib. IX. p. 419 & Euſebio in Chronico, aliisque. Quia vero hæc Phemonoë prima heroico verſu uſa fuiſſe fertur, hinc verſum heroicum Pythio nos oracula debere dixit Plinius Lib. VII. cap. 57. Proclus in Chreſtomathia apud Photium cod 239. ὅτι τὸ μέλος (ἔπος ex iis quæ ſequuntur legendum) πρῶτον μὲν εὑρε Φημονόη ἡ Ἀπόλλωνος προφῆτις, ἑξαμέτροις χρησμοῖς χρησαμένη, καὶ ἐπειδὴ τοῖς χρησμοῖς τὰ πράγματα εἵπετο καὶ σύμφωνα ἦν, ἔπος τὸ ἐκ τῶν μέτρων κληθῆναι. Eadem tradit Euſtathius prolegom. ad Iliadem. Delphis reſponſa dediſſe præter Strabonem teſtatur Clemens Alex. I. Strom. p. 334. Pauſanias Phocicis p. 812. & Scholiaſtes Euripidis ad Oreſten v. 1094. ubi pro Φημῖνον Barneſius recte reſcripſit Φημονόην, ᾗ̃ Φασι πρώτην ἑξαμέτρῳ χρῆσαι. Porphyrius apud Stobæum ſerm. 21. celebre præceptum Delphicum γνῶθι σεαυτὸν commendans, ἀλλ' εἶπε Φημονόη, inquit, ὅτι πάντα λυσιπλεῖν τὰ ἀνθρώπινα τοῦτο ἐθέσπισεν, δι' ἧς πρώτης ὁ Πύθιος λέγεται τοὺς εἰς ἀνθρώπους ἀλαλῆναι χάρμας, εἶτε Φαιοθέα ἡ Δελφὶς &c. Sed Atilius Fortunatianus in arte p. 2690. edit. Putſchii videtur in Delo potius eam vaticinatam innuere. *Heroicum Hexametrum Ennius longum vocat, Graci Deliacum* (niſi legendum ſit Delphicum) *quia hoc genere Phemonoë Apollinis vates vaticinata eſt: & Pythicum à Pythone. Nam cum arcum in eum intenderet Apollo, nymphæ eum hoc verſu hortatæ dicuntur.* Quando vixerit Phemonoë, diverſas veterum fuiſſe ſententias notavit Scaliger ad Euſeb. p. 41. etſi in hoc conveniunt, quod Homerum ætate præceſſerit. Vide Clementem Alex. I. Strom. p. 323. Svidam in παλαίφατος. Primum verſum Heroicum hunc auditum teſtatur Plutarchus libro cur Pythia deſierit oracula verſibus reddere.

Συμφέρεται πέρατ' οἰωνοῖ, κηρόντι μέλισσαι.

A Phemonoë autem prolatum non addit, quod aliis poſtea viſum eſt ex iis quæ diximus veriſimillimum. Aliud Phemonoës oraculum tribus Hexame-

xametris versibus constans, quod Delphis reddidit de Crii filio templi Apollinis violatore, refert Pausanias in Phocicis pag. 812. Citatur & Phemonoë à Melampode in libro περὶ παλμῶν.

V. Plinius Lib. X. c. 3. & 8. Hist. Nat. ex Phemonoë Apollinis dictâ filiâ, adducit nonnulla de genere quodam aquilarum & accipitrum, quæ Johannes Harduinus in Elencho Scriptorum a Plinio allegatorum petita esse putat ex *Orneosophio*, quod Græcè sub Phemonoës nomine manu exaratum exstare testatur Scipio Tettius apud Philippum Labbeum Bibl. MSS. p. 172. Videant qui possunt utrum hoc diversum sit ab Orneosophio alterutro eorum, quæ edidit Rigaltius, & quorum neutrum ætatem illam ferre videtur, alterum certe recentissimum, vocibusque Græcobarbaris scatens compositum est jussu Michaelis Palæologi Imperatoris.

VI. Edidit autem *Nicolaus Rigaltius* ex Bibliothecæ Regis Galliæ, cui præerat, & Mediceæ codicibus collectionem scriptorum * *de re accipitraria & venatica* Paris. 1619. 4. in qua continentur (1.) *Demetrii Pepagomeni* qui Imperatoris jam dicti Medicus fuit, & circa A. C. 1270. floruit, ἱεραξοσόφιον sive liber περὶ τῆς τῶν ἱεράκων ἀναιρέσεως καὶ θεραπείας. (2.) Ὀρνεοσόφιον ἀλφοικόπερον. (3.) Ὀρνεοσόφιον, κελεύσει γεγονὸς τοῦ ἀοιδίμου Βασιλέως Κυρίου Μιχαήλ. (4.) Κυνοσόφιον ἢ περὶ κυνῶν θεραπείας, quod in codice Regio sine auctoris nomine reperit Rigaltius, *Andreas Aurifaber* Uratislaviensis Medicus latine vertit, illustravit ediditque sub nomine *Phemonis* Philosophi, (forte in MS. Codice erat: Φημονίης Φιλοσόφου) Witeb. 1545. 8vo postea Græce & latine iterum prælo subjecit & suis, *Rudberti à Mosheim* & Rigaltii notis, eruditaque introductione ornavit *Andreas Rivinus* Lips. 1654. 8vo. qui suspicatur eundem forte Demetrium, quem Michaëlis Imp. jussu etiam librum de podagra concinnasse constat, hujus quoque Cynosophii auctorem fuisse. Confer Lambecium Lib. VII. Commentar. p. 399 qui p. 261. etiam memorat *Anonymi* ἱεραξοσόφιον ** MS. in Bibliotheca Cæsarea obvium. Sequitur in Rigaltii collectione (5.) *Demetrii* itemque aliud alterius scripto-

* *Leonis* quoque *Imp.* liber de aucupio manu exaratus fuit in Bibl. Antonii Augustini. Prætereo utpote Latine scripta *Friderici II.* Imp. *reliqua librorum de arte venandi avibus* edita Augustæ Vindel. 1569. 8vo cum additionibus *Manfredi* Regis.

** Gallice hoc argumentum tractarunt duo nobiles Galli *Gaces de la Vigne* cujus poëma *le Roman des oiseaux* huc spectat, & *Johannes Francierius*, cujus liber inscriptus *la fauconerie* prodiit Pictavii Ao. 1567. 4. Vide librum Gallicum, Essais de literature T. 1 p 310. seq.

ptoris ἱεροκυνοσοφίου à *Petro Gillio* translatum & cum Æliano de animalibus, & ejusdem Demetrii CPolitani libello de cura & medicinia canum latine editum Lugd. 1562. 8vo. (6.) *Cynosophium* ex Aurifabri de qua diximus versione. (7.) Epistola sub ficto & inepto titulo *Aquilæ, Symmachi & Theodotionis* ad Ptolemæum Regem Ægypti de re accipitraria, Catalonico idiomate. (8.) De diversis generibus falconum sive accipitrum, item de infirmitatibus & medicinis eorum, secundum *Aquilam, Symmachum & Theodotionem* in Epistola ad Ptolemæum Regem Ægypti, latinè ex libro incerti auctoris de natura rerum.

VII. Verum ut missis hisce, denique ad Phemonoën redeat nostra oratio, Antisthenes de successionibus apud Laërtium in Thalete egregium illud dictum γνῶθι σαυτὸν, quod alii Thaletis, alii Chilonis esse affirmant, tribuit Phemonoæ, ex qua sententia forte Poëta Juvenalis idem dictum *cælo delapsum* vocavit, utpote prolatum à fatidica. Phemonoën pro quavis vate, quæ plena laborat Phœbo, posuit Lucanus Lib. V. v. 126. & 186. Statius Lib. II. Sylv. 2. & Synesius de insomniis, p. 154.

CAPUT XXVI.

De Philammone. 1. Piero. 2. Pisandro Camiræo, 3. & Pitthæo Troezenio. 4.

I.

PHILAMMON Delphicus qui & ipse à Tatiano inter scriptores Homero antiquiores refertur, Apollinis è Chione Nympha, vel ut alii è Philonide filius, Thamyræ de quo deinde dicam, pater, *carmine vocali clarus, citharaque*, ut ait Ovidius Lib. II. Metamorph. v. 318. Primus apud Pythium sive templum Delphicum choros instituit, ut ait Plutarchus libro de Musica & Eusebius in Chronico, pro quo in quibusdam Eusebii ab Hieronymo translati codicibus vitiose legitur: *primus apud Delphos Pythiorum ludos instituit*, quod falsum & ridiculum esse notavit Scaliger ad Euseb. p. 44. Pausanias in Phocicis p. 813. memorat in antiquissimo certaminis genere, quo præmiis propositis hymni in laudem Apollinis ad lyram

lyram ſive citharam decantabantur * primum viciſſe *Chryſothemin* Cramanoris filium, deinde *Philammonem*, tum filium hujus *Thamyram*. *Orpheum* quidem συμνολογίᾳ ὅτι πλεπῶς κὴ ἰσοφρονήματος & ἄλλᾳ noluiſſe in illud certamen deſcendere, nec *Muſæum*, qui ſolebat ad Orphei exemplum in omnibus ſe componere. *Eleutherum* vero propter vocis ſvavitatem palmam aliquando tuliſſe, etſi hymnum ab alio compoſitum decantaſſet. Unde non immerito colligas à Philammone & reliquis hymnos non ut ab Eleuthero alienos, ſed quos ipſi elaboraverant cantatos fuiſſe. Cæterum addit eodem in loco. Plutarchus, Heraclide teſte, Philammonem, Latonæ, Dianæ & Apollinis natales δηλῶσαι ἐν μέλεσι. Et aliquibus interjectis narrat ex ſcriptorum nonnullorum ſententia, quosdam citharœdicorum nomorum à Terpandro excultorum Philammonem auctorem agnoſcere. Etiam Lernæorum Myſteria ſive πλεπὰ ad Philammonem olim referebantur. Sed Pauſanias in Corinthiacis p. 199. docet Arriphontem quendam obſervaſſe Myſteria illa proſario partim, partim ligato ſermone inſcripta cordi ex orichalco facto, omniaque ſcripta fuiſſe Dialecto Dorica, cum tamen conſtet ante Heraclidarum reditum atque adeo Philammonis ætate non Dorica dialecto uſos Argivos, ſed eadem lingua qua Attici. Scholiaſtes Apollonii ad Lib. I. notat ex Pherecydis (Athenienſis, ni fallor) ſententia non Orpheum ſed Philammonem navigaſſe cum Argonautis.

II. PIERUS Lini pater, ſi audimus Tzetzen Chil. VI. hiſt. 90. vel potius Laſicium Tzetzæ interpretem, nam in Græco legendum videtur Λίνᾳ φυτόσπορος *Lini filius* non φυτοσπόρος, *pater*. Sane Pierum Lini filium fuiſſe alii ſcriptores tradunt, ut videre licet vel apud Gyraldum, qui addit primum Pierum de Muſis poëma ſcripſiſſe, ab eoque nominatum Pierium montem & Muſas Pierias. Vide Pauſaniæ Bœotica p. 765. ſq. & in libro de Muſica Plutarchum, non longe ab initio.

III. De PISANDRO Camiræo quem Heſiodo antiquiorem atque Eumolpi æqualem nonnulli fecerunt, conſulendus Johannes Meurſius in Rhodo Lib. II. c. 11. Poëma ſuum *de geſtis Herculis* in duos libros diſtributum Ἡράκλειαν inſcripſerat, & ab aliis longe junior Homero exiſtimatus eſt, qui eum Svida teſte referebant ad Olympiadem XXXIII.

IV. PITTHEUS TROEZENIUS Pelopis filius, Æthræ (è qua Theſeus) pater, ut docet Euripides in Heraclidis v. 208. ſeqv.

* De illo certamine Pythico conſer Humfredum Prideaux ad Epochas marmoreas p. 202. ſq.

Idem Hippolytum à Pittheo inſtitutum docet, ubi Scholiaſtes p. 218. edit. Barneſii: *ὧν ἦ ὁ Πιτθεὺς σοφὸς καὶ χρησμολόγος καὶ ἱερὸς θεοῖς, ὃς καὶ ἔλυσε τὸν χρησμὸν τῷ Αἰγεῖ καὶ τὴν θυγατέρα ἔδωκεν, εἰδὼς τὴ σοφίᾳ οἷος ἔσαι ὁ πιχθονιάδης. Παρ' αἰτῶ ἦ, Πλούταρχός φησιν, ὁ Θησεὺς ἐπαιδεύετο, ὡς καὶ Καλλίμαχος μαρτυρεῖ.* Confer Plutarchum in Theſei vita ſub initium, ubi poſtquam dixiſſet Pittheum omnibus ſuæ ætatis ſapientia & eloquentia præſtare viſum, ex Ariſtotele obſervat Heſiodum potiſſimum ejus ſapientiæ genus & characterem in ſcriptis ſuis expreſſiſſe, integrasque ejus ſententias repetiſſe, qualis eſt hæc v. 370. *ἔργων* hodieque occurrens:

Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ ἑτοιμάσσειε καὶ ἔσω.

Pauſanias in Corinthiacis pag. 184. auctor eſt ſua etiamnum ætate à Troezeniis oſtenſam cellam, in qua dicendi artem Pittheus tradiderit, cujus librum ab Epidaurio homine editum ipſe ſe legiſſe teſtatur. Librum illum præcepta Rhetorica complexum, Pauſaniæ vero ab homine illo Epidaurio fucum factum non dubitat Voſſius Libro de Rhetorices natura cap. 9. Sane Troezenios quorum finitimi erant Epidaurii, res ſuas quantum qui maxime prædicare & amplificare ſolitos monuerat ipſe Pauſanias p. 181.

CAPUT XXVII.

De Prometheo 1. *& Pronapide.* 2. *Varii ſcribendi modi expoſiti è ſcholiis inèditis ad Dionyſium Thracem.* 3. *Deiisdem modis nonnullæ obſervationes.* 4.

I.

PROMETHEUS quando vixerit perquam eſt incertum, adeò Protei inſtar illum in mille formas verti videas. Nam aliis (ut Madero, & Joh. Conrado Dieterico) eſt primus hominum Adam, aliis Noah, ut Keckermanno & Chytræo: Bocharto Magogus Japheti filius, Huetio Moyſes. Alii nullum unquam fuiſſe Prometheum exiſtimant, ſed meras eſſe fabulas quæ de illo feruntur, per rationem vero, conſilium, ac providenti-

dentiam quam humano generi largitus est Deus, quamque Προμηθέα Græcis appellare tralatitium est, nullas non artes repertas esse, mortalibusque innotuisse. In Homilia sexta Clementinarum p. 668. Προμηθεὺς ἡ σοφία, ὑφ' ἧς τὰ πάντα ἐγένετο. Confer Julianum Orat. 6. pag. 182. Plotinum Ennead. 4. Lib. III. cap. 14. Nicephorum ad Synesium de insomn. p. 403. sq. Et è recentioribus Cœlium Rhodiginum Lib. VII. cap. 19. seq. Augustino Steucho Eugubino Lib. IX. de perenni Philosophia cap. 4. Prometheus est Deus ipse universi hujus artifex. Qui Prometheum hominem ajunt extitisse, plerique Thessalum fuisse narrant Japeti filium, fratrem Epimethei & Atlantis, qui ob insignem Astronomiæ peritiam dictus est cœlum humeris ferre, patrem Deucalionis (confer Genealogiam Promethei apud Humfredum Prideaux notis historicis ad Epochas marmoreas Arundelianas p. 107.) literarum, numerorum, Medicinæ, Astronomiæ & omnis sapientiæ inter Græcos repertorem. Hic Prometheus ipse apud Æschylum in Prom. vincto v. 441. seqv. reperta sua commemorans inducitur, quæ pulcherrimis versibus latinis expressit Grotius in excerptis è Tragicis & Comicis Græcis p 8. seq. Vide & Lucianum in Prometheo & in libello ad eum qui dixerat *Prometheus es in verbis*, Svidam & Varinum in Προμηθεύς.

II. PRONAPIDES Athenienſis, ita enim hoc nomen ſcribitur apud Diodorum Siculum & Theodoſium Grammaticum, etſi in editis Tatiani codicibus eſt PROSNAUTIDES, apud Euſebium PROTÆNIDES pro quo Gyraldus dial. 2. de Poëtis p. 58. apud Tatianum legit PROSMANTIDES, probante hanc lectionem Voſſio libro & capite primo de Hiſtoricis Græcis. Eidem tamen Gyraldo p. 89. PRONOPIDES veluti diverſum quoddam nomen memoratur, excellenti vir ingenio, qui mundi principium verſibus ſit complexus opere quod πρωτόκοσμον inſcripſit. Sed idem plane eſt quem inter ſcriptores Homero antiquiores Tatianus refert, & quem Homeri Magiſtrum fuiſſe tradit Diodorus Siculus Lib. III. p. 140. vocans eum εὐγενῆ μελοποιόν literisque Pelasgicis (Orphei & Lini exemplo) uſum teſtatus.

III. In ſcholiis ineditis Theodoſii Grammatici ad Dionyſium Thracem fertur Pronapides iſte inveniſſe modum ſcribendi στίχες διεζευγμένοι æquales, à ſiniſtra ad dextram quo etiamnum in linguis Europæis utimur. Διεταξε δέ τε στοιχεῖα γράφεσθαι ὡς γράφομεν νῦν, Προναπίδης ὁ Ἀθηναῖος. Τῶν Ἀρχαίων δὲ οἱ μὲν βουστροφηδὸν ἔγραφον, οἱ δὲ βουστροφηδόν, οἱ δὲ κιονηδόν.

νηδόν. ΣΠΥΡΙΔΟΝ ἤτοι δίκην σπυρίδος· ἀπὸ πλάτους ἀρχομένης καὶ εἰς στενὸν κομιδῇ λῆγούσης. Τὸ δὲ σπυριδοῦν σχῆμα ἑξάστιχόν ἐστι, γράφεται δὲ ὅτως·

Κύριος εἶπε πρὸς μὲ
Υἱός μου εἶ σύ
Ἐγὼ σήμερον
Γεγέν
νηκά
σε.

ΠΛΙΝΘΙΔΟΝ ἤτοι τετραγώνως μέσον δὲ σχήματος· τετραγώνου ταῦτα διέγραφον. Τὸ δὲ τετράγωνον τὸ καὶ πλινθιδοῦν ἐκ ἰσοπλεύρου. Τὰς μὲν γὰρ δύο πλευρὰς τὰς ἐπαλλήλους ἴσας ἔχει καὶ πάσας τὰς παραλλήλους ἴσας, πλὴν ἐκ ἰσομήκεις τοῖς ἐπαλλήλοις. Αἱ μὲν γὰρ ἐπάλληλοι μακραὶ, αἱ δὲ παράλληλοι μικραί. Γράφεται δὲ ὅτως·

Κύριος εἶπε πρὸς
μὲ υἱός μου εἶ σὺ
ἐγὼ σήμερον
Γεγεννηκά
σε, αἴτησαι
παρ' ἐμοῦ καὶ
δώσω σοι.

ΒΟΥΣΤΡΟΦΗΔΟΝ ἦγουν ἐναλλήλως καὶ κατὰ τὰς αὔλακας, αἵτινες ἀνέχονται ἀλλήλαις καὶ οὐδέν ἐστι μέσον αὐτῶν τὸ διὰ σχῆμα μόνον δὲ φαινόμενον γραφήματος δὲ διαγωνιζόντος ἑκάτερον αὔλακα. Γράφεται δὲ ὅτως.

Κύριος εἶπε πρὸς μὲ

υἱός

σήμερον γεγέννηκά σε.

ΚΙΟΝΗΔΟΝ, δίκην κίονος, ἤτοι παραλλήλως κατὰ γραμμὴν, καὶ διὰ μεμερισμένως ἔγραφον. Γράφεται δὲ ὅτως.

Digitized by Google

κ	π	μ	σ	γ
υ	ρ	ϗ	η	ε
ξ	ο	ϛ	μ	ν
ι	ϛ	σ	ε	ρ
ο	μ	υ	ϱ	η
ϛ	ε	ε	ο	κ
ϛ	ϒ	γ	ν	α
π	ο	ω	γ	σ
ε	ϛ		ε	ε

IV. In hoc loco recte à Grammatico exponuntur duo genera ſcribendi βυϱροφηδὸν & κιονηδὸν, quorum priore Græcos olim uſos etiam ex Pauſaniæ Eliacis, Feſto in Tæpocon, aliisque ſcriptoribus conſtat, quos laudant Bochartus Lib. I. Chanaan c. 20. Voſſius Lib. I. artis Grammaticæ c. 34. Valeſius ad Harpocrationem in ὁ κάτωθεν νόμος, Sam. Petitus ad Leges Atticas p. 104. Meurſius Attic. Lect. Lib. I. c. 22. Edmundus Dickinſon Delph. Phœniciz. c. 10. At Κιονηδὸν ſcripſiſſe veteres teſtatur Euſtathius ad Iliad. ψ. p. 1420. στίχας οἱ παλαιοὶ ἔχω ὡς νῦν ἡμεῖς κῦ μέτωπον ἀλλὰ κῦ βάθος ἔγραφον. ἓν φασιν (ſcil. γράμμα) εἶπε ἕπρον, καὶ τρίτον, καὶ τέταρτον. Καὶ πῶτα μὲν οἱ παλαιοὶ, ἐξ ὧν ἔστι νοῆσαι ὡς ὁ κῦ τὸ λεγόμενον ϗορδίνως ἵστανο ἤτοι (ἱπαῖς nempe apud Homerum, confer Sixtum Arcerium ad Æliani Tactica p. 119.) κῦ πλάτος, ἀλλ' ὁ μὲν ἔμπροσθεν, ὁ δ' ὄπιθεν, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἄλλος, καὶ ἑξῆς, ἕως ἔ κῦ ὁ βάθος τελευτᾷ. — — Ὅτι δέ ποτε καὶ ἡ ἐν βίβλοις γραφὴ ἤτως ἐτάττετο, ὁ μόνον πυριδὸν καὶ πλινθηδὸν ϗημαλίζομεν, ἀλλὰ καὶ πυργηδὸν κῦ βάθος (hocidem eſt quod Theodoſius Grammaticus magis appoſite vocat κιονηδὸν) ὅθεν ἐξελίττωσι καὶ τὰ κοινῶς διπάγια λεγόμενα καὶ τριπάγια, (διπάγινα καὶ τριπάγινα legit Meurſius gloſſar. in παγίνη) ἑτέρωθέν ὅτι γνῶναι. Prætereo quod Diodorus Siculus Lib. II. p. 98. cum narraſſet incolas Taprobanæ inſulæ uti literis ſeptem, quarum ſingulæ quatuor modis (ſitu diverſo ni fallor) transfigurarentur, ut adeo revera 28. literas habuerint, hæc addit: γράφουσι δὲ τοὺς στίχας οὐκ εἰς τὸ πλάγιον ἐκτείνοντες ὥσπερ ἡμεῖς, ἀλλ' ἄνωθεν κάτω καταγράφοντες εἰς ὀρθόν. Notum eſt eodem ſcribendi genere etiamnum uti Tſchinas ſive Sinenſes. Quod vero ad reliquas duas ſcribendi ratio-

Digitized by Google

nes attinet, quas Dionysii Thracis Scholiastes & Eustathius vocant σπυριδὸν & πλινθηδὸν, eas nondum intelligere me fateor, nec à Theodosio satis explicatas puto. Pro σπυριδὸν Johannes Crojus Obs. in N.T. cap. 9. p. 70. & 71. apud Eustathium legit σπειρηδὸν & exponit à vocabulo σπεῖρα, *per catervas, per cohortes.* Sed apud Eustathium in utraque edit. & in Theodosii codice non tantum constanter scribitur σπυριδὸν sed & deducitur ἀπὸ τ σπυρίδος *à corbe* in angustum desinente, cujus figuram nempe retulerit illa scriptio. Sane hodieque non inusitatas ejusmodi corbes memini, superiore parte amplas, deinde paulatim deficientes in acutum. Si vero ita, non aliter, scripserunt veteres Græci hoc quod σπυριδὸν vocat Theodosius, illa scribendi ratio hilum non differebat à nostra, nisi brevitate decrescentium subinde versuum, adeoque dici etiam possit Theocriti poëma quod inscribitur Syrinx, σπυριδὸν scriptum esse. Quod si vero Σπειρηδὸν dicamus esse à σπεῖρα *spira*, interpretabimur illud de spirali illo scribendi genere quo usi sunt veteres Gothi, uti patet ex plurimis saxis & monumentis Runicis, quæ etiamnum superstita, cum in Svecia versarer, oculis usurpavi, & magno numero ab Olao Verelio, Rudbeckio, aliisq; vulgata constat. Id genus his verbis è Theodori Zvvingeri theatro Vitæ humanæ exposuere Vossius & alii: *Secundum longitudinem à summo ad imum, & hinc rursum ascendendo veluti per spiras (quales sol annuo motu per Zodiacum facere dicitur) scripsisse Gothos veteres in saxis vetustissimis, quæ etiamnum exstant.* Rationem scribendi πλινθηδὸν Theodosius ita explicat, ut similiter nihil differre videatur ab ea, qua nos hodie utimur, nam in libris nostris vere scribimus πλινθηδὸν, h. e. figurâ quam refert πλίνθος * sive later, quadrata nempe, ita tamen, ut sit longior quam latior, πλαίσιος ἰσόπλευρος Xenophonti libro III. ἀναβάσ. ut notat Svidas in πλινθωτὸν. Potest tamen & σπειρηδὸν istud sive σπυριδὸν & πλινθηδὸν ita intelligi, ut salva Theodosii expositione, licet non per omnia differret à nostra ratione scribendi, diversum tamen fuerit in eo, quod ante repertos sub Attalo Rege libros quadratos, larga illa & lata volumina non una serie à sinistra ad dextram perscripta fuerint, sed quemadmodum in volumine legis, quo utuntur in Synagoga Judæi, per plures πλίν-

* Judæis etiam versus scripti (sive ut vulgo dicimus, lineæ) æqualis longitudinis vocantur לבנים seu *lateres*: Sic qui duo cantica legis describunt, jubentur quo illorum scripturam à reliqua lege distinguant, *laterem dimidium super integro ponere*, h. e. integro versui superponere dimidium, ut vides apud Carpzovium τὸν μακαρίτην, notis ad Schickardi משפט המלך p. 113. 114.

Digitized by Google

πλίνθων laterumve formas ac περιχαράς, πλίνθι sive ſpatio ſingulis * interpoſito, vel per figuras *στειρῶν cohortium* in anguſtum deſinentium, vel *στρογγύλων corbium*. Nihilominus ſupereſt adhuc, quod quæratur. Itaque totum hoc doctiorum judicio lubens relinquo. De aliis ſcribendi modis præter Voſſium Lib. I. Ariſtarchi cap. 54. videri poſſunt Hermannus Hugo de prima ſcribendi origine cap. 8. & Petrus Holmius de ſcriptura cap. 5. recuſus in Tho. Crenii Viri Cl. Analectis p. 461. ſqq.

CAPUT XXVIII.

De Sanchoniathone Berytio. Ejus ætas & nomen. 1. *Phœnicia Hiſtoria à Philone Byblio in Græcam linguam converſa vel potius conficta.* 2. *Joh. Henr. Urſini & Henrici Dodwelli de pſeudo Sanchoniathone judicium.* 3. *Sonchis Ægyptius. ibid. Mochus Sidonius & alii Phœnicini Hiſtorici.* 4. *Sarpedon Rex Lyciæ, ejuſq; Epiſtola Plinio memorata.* 5.

I.

SANCHONIATHON Berytius, ſive ut Athenæus innuit & Svidas diſerte tradit, Tyrius, diu ante Iliaca tempora, Semiramidis ætate vixiſſe perhibetur à Porphyrio Lib. IV. adverſus Chriſtianos apud Euſebium Lib. I. præparat. p. 31. & Lib. X. p. 485. Theodoritum Lib. II. de curat. Græcarum affect. p. 28. atq; adeo æqualis fuiſſe Gedeonis, ut notant Bochartus, Huetius, Lemonius & alii. Licet Porphyrius ipſe etiam, & Svidas κατὰ τὰ Τρωϊκὰ, ſive circa tempora Trojana, hoc eſt multis poſt Semiramidem non annis ſed ſæculis, vixiſſe memoret, & Joſephus Scaliger in notis ad fragmenta Græca libro de emendatione temporum ſubjecta p. 40. eumque ſecuti Voſſius de Hiſt. Græcis Lib. I. c. 1. Conringius de Medicina Hermetica p. 5. aliique viri doctiſſimi, vel hoc ipſum vocent in dubium, quia conditæ anno 91. vel 76. vel 65. demum ante Trojanum excidium, Tyri, velut rei antiquiſſimæ Sanchoniathon meminit. Hoc vero argumentum revincit Bochartus, docens plures urbes Tyri nomine fuiſſe, & Palæo Tyri jam fieri mentionem Joſ. XIX. 29. Vide Lib. II. Chanaanis cap. 17. Eodem Porphyrio apud Theodoritum notante (apud Euſebium enim locus corruptus) nomen Sanchonia-

* Vide Raph. Fabrettum p. 348. ad veterem tabellam Iliadis.

choniathon Phœnicum lingua Φιλαλήθη significat, sive ut Bochartus סנקנאתו *lex Zelus ejus.* Confirmat & Porphyrii Etymologiam Bernardus Aldrete Canonicus Cordubensis in Antiquitatibus Hispaniæ & Africæ, patria lingua editis. Joh. Henrico Ursino autem in libro de Zoroastre Hermete & Sanchoniathone qui prodiit Norimbergæ Ao. 1661. 8. *San - chuni - athon* p. 185. exponitur *scopulus præparatus asinæ*, & cum ludibrio Christiani nominis creditur excogitatum à Philone Byblio nomen, nimis quidem violenta expositione, ut docet Olaus Borrichius de ortu ac progressu Chemiæ p. 68.

II. *Phœnicia* scripsisse narrat Athenæus sub extremum libri tertii, ubi male scriptum Φοινικὰ & Σαναιθωνι pro Φοινικικὰ & Σαγχωνιάθωνι recte monuit Casaubonus ad Athenæum Lib. III. c. 37. qui tamen memoria lapsus est, cum affirmavit Sanchoniathonis multis locis meminisse Philonem, Josephum & alios. Nam Josephus nusquam ejus mentionem facit, nec Philo, nisi Philonem intellexit non Hebræum sed Byblium, qui tamen & ipse haud ejus meminit multis locis, sed ut mox dicemus Sanchoniathonis opus è Phœnicia in Græcam linguam transtulit. Hoc à Porphyrio Lib. II. de abstinentia ab animantibus p. 94. vocatur Φοινικικὴ ἱστορία. A Theodorito p. 34. ἡ Φοινίκων θεολογία. Svidas ait Sanchoniathonem scripsisse περὶ τῆς Ἑρμοῦ Φυσιολογίας, ἣν μετεφράσθη παρὰ Τυρίων τῇ Φοινίκων Διαλέκτῳ, tum Αἰγυπτιακὴν Θεολογίαν καὶ ἄλλα τινά. Quicunque vero fuit titulus operis, ex fragmentis, quæ ex illo producuntur à Porphyrio, Eusebio & Theodorito patet illud continuisse Origines historiam & religionem antiquissimorum Ægyptiorum pariter ac Phœnicum. Præcipuas rerum quæ tradidit memorias sive ὑπομνήματα fertur accepisse ab *Hierombalo* Dei summi sacerdote, εἰληφὼς τὰ ὑπομνήματα παρὰ Ἱερομβάλου τοῦ ἱερέως Θεοῦ τοῦ Ἰαώ. Quin iste Hierombalus fuerit Gideon qui in libro Judicum plus simplici vice Jerobaal nominatur, haud dubitant Bochartus, & Huetius demonstrat. Evangel. p. 84. Dicitur & Sanchoniathon adhibuisse acta & historias variarum urbium, & monumenta in templis hinc inde asservata τὰ κατὰ πόλιν ὑπομνήματα καὶ τὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναγραφὰς, τὰ ἀπὸ τῶν ἀδύτων εὑρεθέντα ἀποκρυφα Ἀμυνέων γράμματα, singillatim κοσμογονίαν Taauti (qui Ægyptiis Thoth, Græcis Hermes) aliaque ejus commentaria, per quæ idem Huetius libros Moysis intelligit. Fragmentum Sanchoniatonis lingua Aramæa scriptum habere se testatus est Kircherus Obelisci Pamphilii p. 111. Idem alibi affirmavit Sanchoniathonem à se nescio ubi conspectum, sed investigantis deinde oculis subductum, cujus rei fidem apud ipsum

ipſum eſſe lubens jubeo. Hoc Sanchoniathonis opus dedicatum Regi Berytio Abibalo (quod nomen etiam Hirami Regis parenti fuiſſe ex Dio Phoenicum hiſtorico narrat Joſephus I. contra Apionem p. 1042.) & Phœnicia lingua ab auctore ſcriptum, in Græcam linguam tranſtulit *Philo, Byblius* Grammaticus, digeſſitque in libros *novem* ut refert Euſebius Lib. I. præparat. p. 31. quamvis *octo* computat Porphyrius Lib. II. de abſtinentia p. 94. ſive quod nota numeralis θ in η mutata ſit à librariis, ut putat Reineſius cap. 12. de lingua Punica, ſive quod librum Philonis Byblii quem citat περὶ Ἰουδαίων una computaverit Euſebius, quæ Dodvvelli conjectura eſt, ſive quod Sanchoniathonis librum primum Theologicum à reliquis octo hiſtorici argumenti Porphyrius exemit, ut ſuſpicatur Bochartus Lib. II. Chan. c. 17. p. 856. ſq. Sane quæ ex primo referre ſe ait Euſebius, Coſmogoniam & Theogoniam ex mente Phœnicum exponunt. Phœnicia quæ in illis Sanchoniathonis fragmentis occurrunt illuſtrat idem Bochartus in Chanaan libro & capite ſecundo. Cyrillus Alexandrinus Lib. VI. contra Julianum p. 205. Sanchoniathi (Σαγχονιάθωνος) hiſtoriam è Phoenicum idiomate in Græcum à Joſepho Judæo translatam ſcribit, teſte allato Clemente in Stromatibus. Sed memoria fefellit optimum præſulem, neque enim Clemens Sanchoniathonis meminit, neque Joſephus ejus hiſtoriam Græce transtulit, tum ῥήσις quam mox velut è Sanchoniathone producit, petita eſt è Philonis Byblii, quæ exſtat apud Euſebium, præfatione.

III. Cæterum non modo Urſinus, quem ſupra dixi, univerſa iſta, quæ de Sanchoniathone feruntur fabulis accenſet, Sanchoniathonemque nulli ante viſum lectumve, primum à Philone Byblio putat confictum fuiſſe, ſed idem quoque ante decennium ſingulari diſſertatione Anglicè edita, variis rationibus, veterum præcipue ſilentio evincere eſt conatus Hibernorum doctiſſimus Henricus Dodvvellus, Cujus argumenta cui videre volupe eſt, is (ni liber Anglicus ad manum ſit) evolvet ſupplementa ad Acta Eruditorum, quæ Lipſiæ cum magno rei literariæ fructu jam pridem colliguntur, T. 2. p. 512. ſeq. Imprimis ſingulare eſt quod *Philonem* iſtum *Byblium*, qui ſub Nerone & deinceps ad Hadrianum usque vixit, & de rebus ejus commentatus eſt, non diverſum eſſe docet ab *Herennio Philone*, ſuſpicaturque ab eo totius fraudis unico auctore & architecto ἐπιβολιμαῖον iſtum Sanchoniathonem oppoſitum fuiſſe libris, quos contra Apionem non diu ante ſub Domitiani

Digitized by Google

Imperio Joſephus Judæus ſcripſerat, nomen vero effictum ſive detortum ex *Sonchide*, Saite, ſacerdote ſapientiſſimo & Archipropheta Ægyptio, cujus meminit libro de Iſide & Oſiride Plutarchus.

IV. De reliquis Phoenicum hiſtoricis antiquiſſimis, Theodoto, Hypſicrate, Mocho ſive Moſcho, (quorum ſcripta in Græcam linguam transtulit Lætus) tum de Dio & Menandro Epheſio Annalibusq; Tyriorum, abunde dixerunt Scaliger ad fragmenta Beroſi Abydeni & aliorum, ſubjecta operi incomparabili de emendatione temporum, Bochartus Lib. II. Chanaan c. 17. Voſſius de hiſtoricis Græcis &c. De *Mocho* Sidonio ſpeciatim, quem ſimiliter ante Trojana tempora vixiſſe Strabo auctor eſt Lib. XVI. p. 757. & quidam recentiores confundunt cum Moyſe, videndus Reineſius addendis ad librum de lingua Punica, elegantiſſimi Grævii cura nuper in Belgio recuſum: Seldenus de jure naturæ & Gentium Lib. I. cap. 2. & Huetius demonſtrat. Evangel. pag. 88. Etiam Βαβυλωνίων ἱερὰ ſive ſacra monumenta memorat Jamblichus in vita Pythagoræ c. 34. ex Metrodoro Epicharmi filio Pythagoræo.

V. SARPEDON Jovis inclyta proles, Rex Lyciæ & Trojanorum ſtrenuus hyperaſpiſtes à Patroclo tandem interfectus, Homero multis memoratur. Illius Epiſtola adhuc ſuperfuiſſe credita, Plinii propemodum ætate, ut ipſe auctor eſt libro & capite decimo tertio. *Mutianus ter Conſul prodidit nuper ſe legiſſe cum præſideret Lyciæ, SARPEDONIS è Troja ſcriptam, in quodam templo, Epiſtolæ chartam. Quod eo magis miror, ſi etiamnum Homero contendente non erat, aut cur, ſi jam hic erat uſus, in ipſa illa Lycia Bellerophonti codicillos datos* (Iliad. ζ. v. 169.) *non Epiſtolæ prodidit.* Alius Sarpedon Catonis pædagogus, laudatus Tzetzæ, Chiliad. III. v. 194.

CAPUT

CAPUT XXIX.

De Sibyllis Teſtimonia ſcriptorum veterum qui ante Homerum Sibyllam fuiſſe contendunt, 1. *& Poëtam ex ea profeciſſe.* 2. *Antiquiſſimus qui Sibyllæ meminit Heraclitus, cujus tria loca afferuntur, & poſt Heraclitum alii.* 3. *Numi antiqui Sibyllam referentes.* 4. *Utrum una tantum Sibylla fuerit.* 5. *Ambigitur.* 6. *Scriptorum veterum de numero Sibyllarum diſſenſus.* 7. *Nominis Sibyllini Etymologiæ prope viginti. Græca* 8. *ibiq; obiter de nominibus variis in ignominiam detortis. Latinæ.* 9. *Hebraicæ.* 10. *Arabicæ & Perſicæ, ubi & de ſententia Viri Clariſſ. Thomæ Hydei.* 11. *Num Spiritu divino agitante incaluerint Sibyllæ,* 12. *an malo dæmone.* 13. *Fortiorine phantaſiæ ſint adſcribendæ ipſarum divinationes & enthuſiaſmo naturali,* 14. *an meræ fuerint fraudes.* 15. *Noſtrum judicium.* 16. *Utrum & quæ in re Sibylla à Pythia & aliis vatibus differret.* 17.

I.

SIBYLLAM quoque Tatianus refert inter ſcriptores Homero antiquiores, quin Orpheum ætate præceſſiſſe affirmat Clemens I. Strom. p. 323. Auguſtinus Lib. XVIII. de Civ. Dei c. 23. *Nonnulli ſane Erythræam Sibyllam non Romuli ſed belli * Trojani tempore fuiſſe ſcripſerunt.* Ac præter ea quæ ſupra in *Daphne* è Diodoro Siculo dixi, apud Solinum cap. 8. legas: *Delphicam autem Sibyllam ante Trojana bella vaticinatam Bocchus (Boëthus) autumat, cujus verſus plurimos operi ſuo HOMERUM inſeruiſſe manifeſtat. Hanc Herophile Erythræa annis aliquot intercedentibus inſecuta eſt de ſcientiæ paritate.* Idem de Delphica Sibylla refert Iſidorus libro originum & capite octavo. Lactantius Lib. I. cap. 6. ex Varrone plures memorat Sibyllas, *quintam Erythræam, quam Apollodorus Erythræus affirmat ſuam fuiſſe civem, eamque Grajis Ilium petentibus vaticinatam, & perituram eſſe Trojam, & HOMERUM mendacia ſcripturum.* Vide Lib. III. Sybyllin. p. 232. 247. ſq. Lib.

*Non majorem fortaſſe fidem hoc mereri dixeris, ac quod ante annos quingentos Nicolaus quidam Reuclerus in poëmate Leonino quo Hiſtoriam Hannoniæ perſecutus eſt, finxit vatem quendam inſignem Bavaſii conditorem *Bavonem*, Priami patruum, qui miſerabilem Trojæ fatum præviderit Priamoque ſed non credenti prædixerit, quæ fabula exploditur à Nic. Bergierio de publicis Imperii Rom. viis Lib. I. ſect. 26.

Lib. VII. p. 352. Pauſaniam in Phocicis p. 826. Dionyſium Halicarnaſſenſem Lib. I. p. 39. & 44. ſq. ſcriptorem latinum de origine gentis Romanæ num. 14. Agathiam Lib. I. p. 16. Svidam &c.

II. Euſtathius ad Iliad. υ'. p. 1285. exponens verſus Poëtæ:

** Νῦν ὴ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει,
Καὶ παῖδες παίδων τοίκεν μετόπισθε γένωνται.

Τοῦτο ὴ λέγεται ἀφ' ὧν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν, ἣν φασιν εἰκὸς εἰδέναι τὸν ποιητὴν ἐκ τῶν τῆς ΣΙΒΥΛΛΗΣ χρησμῶν. Recte hoc nullo pacto veriſimile videtur eruditiſſimo Bocharto, in diſſertatione qua Æneæ adventum in Italiam dubium reddere conatus eſt: Nicolaus vero Sudorius præfat. ad Pindarum de eodem loco agens, *Quod quidem*, inquit, *ſi oraculum eſt, & non Romanæ jactantiæ commentum aliquod Iliadi artificioſe inſertum.* Quanquam hodieque legitur in Oraculis Sybyllinis ſub initium Libri V.

Ἔσσονται γενεῆς τε καὶ αἵματος Ἀσσαράκοιο
Οὓς τέξει Τροίην ὅστις πυρὸς ἔκπεσεν ὁρμήν.

Stylum Homericum & Heſiodeum Sibyllino haud multum eſſe diſſimilem, viſum etiam Eraſmo Schmidio viro Græce doctiſſimo Orat. 2. de libris Sibyllinis p. 1496. Confer & Eduardum Simſonum part. 2. Chron. Cathol. p. 89. Claſenium de oraculis p. 538. Homerum Sibyllæ * imitatorem eſſe & hemiſtichia multa ſuæ poëſi inſeruiſſe, *aperte conſtare* ait Guil. Canterus Lib. V. cap. 17. Cui viro doctiſſimo ſi dicamus, potius *aperte conſtare* Sibyllinorum quæ habemus carminum auctores ab Homero plura mutuatos fuiſſe, quod reponat, nihil habebit.

III. Cæterum antiquiſſimus ni fallor eorum qui Sibyllæ mentionem faciunt ex iis, quorum ſcripta vel fragmenta habemus, eſt *Heraclitus*, cujus tria loca obſervavi. Unum apud Plutarchum lib. περὶ τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμετρα τὴν Πυθίαν. ΣΙΒΥΛΛΑ μαινομένῳ στόματι καθ' Ἡράκλειτον ἀφίησι καὶ ἀκαλλώπιστα καὶ ἀμύητα φθεγγομένη χιλίων ἐτῶν ἐξικνεῖται τῇ φωνῇ διὰ τὸν Θεόν. Alterum in Clementis Alex. Lib. I. Strom.

** v. 307. 308. Hos Poëtæ verſus ita expreſſit Virgilius 3. Æneid. v. 97. & 98.
Hæc domus Æneæ cunctis dominabitur oris,
Et nati natorum, & qui naſcentur ab illis.
Reſpexit etiam Sibylla apud Silium Italicum XIII. 790. de Homero dicens Scipioni:
— — Et veſtram tulit usque ad ſidera Romam.
Ita enim illum locum legit Illuſtris Cuperus ad ἀποθέωσ. p. 128. Sed in melioribus editionibus *Trojam* reperio, non *Romam.*

* Julius Firmicus Lib. V. Mathes. p. 77. Homerum vocat *divinum in Iliade Cumai carminis interpretem.*

Digitized by Google

Strom. p. 304. Ἡράκλειτος δὲ οὐκ ἀνθρωπίνως φησὶν ἀλλὰ σὺν θεῷ μᾶλλον ΣΙΒΥΛΛΗ προφάσθαι. Tertius exstat in Epistola ultima earum quæ nescio quam vere sub Heracliti nomine feruntur, ad Hermodorum: ΣΙΒΥΛΛΑ δὲ πολλοῖς καὶ ἔτο ἐφράσθη.

Ἐξ ἱαδος χώρης ἥξει σφὸς ἱπαλίησιν.

Εἰ δέ σε περὶ τοιούτων αἰῶνος, Ἑρμόδωρε, ἡ Σίβυλλα ἐκείνη, (supple πεφήνωσκεν vel simile aliquid) καὶ τότε ἦθα. Post Heraclitum Sibyllæ ejusque vaticiniorum meminere Aristophanes, Plato, Aristoteles, & infiniti alii.

IV. In numis Gergithiorum una facie exstabat Sibylla, alterâ Sphinx, ut testatur Phlegon apud Stephanum Bryz. in Γέργις, cujus generis numum Romæ à triumviro monetali Carisio cusum vide apud Ezech. Spanhemium diss. 3. de præstantia numismatum p. 217. Numos duos Cumanorum capite fœmineo ex una parte, ex altera conchylio conspicuos Sibyllæ Cumanæ imaginem referre putabat Hubertus Goltzius in historia urbium populorumque Siciliæ & magnæ Græciæ è numismatibus illustrata p. 219. sed incerta conjectura, ut ostensum Johanni Reiskio Lib. de Sibyllinis p. 156. qui plus tribuit alii cuidam numismati Commodi, in cujus aversa parte legitur COL. AUG. TROAD. & exstat mulier obliquo pronoque corpore nuda, comâ in nodum compositâ, ut dextro pede ad scabellum reclinet, manuque dextra exserta, & laureo quem tenet ramusculo subtus propendeat. Hâc Sibyllam Herophilen notari, cum Tristano & Patino * persuasus est, variis in nanc rem adductis argumentis, alii item p. 173. numo M. Aurel. Antonini Caracallæ, in quo eadem mulieris effigies cum laureo ramo & saxo crudo scabelli instar fœminæ supposito apparet.

V. Meminit Sibyllæ ** Eratosthenes quoque teste Svida, & Heraclides Ponticus in libro περὶ χρησμῶν, ut auctor est Clemens 1. Strom. p. 323. Atque hic quidem plures unâ Sibyllas commemoravit, quemadmodum Apollodorus quoque & Aristonicus teste Lanctantio, & è Romanis Varro ac Fenestella, aliique complures. Ut Taciti jam ætate ambiguum fuerit, *una seu plures fuerint*, veluti ipse testatur Lib VI. Annal. sect. 12. Sic Augustinus Lib. XIII. contra Faustum Manichæum

* Vide & Raph. Fabrettum ad Vet. tabulam Iliadis p. 317. seq.

** Nicolaus quoque Damascenus in Excerptis Peirescianis p. 458. refert oraculum Sibyllæ Croesum comburendum prohibentis. Idem p. 454. eandem Sibyllam Herophilen vocat & Epheso ait accersitam à Cyro Rege Persarum.

Digitized by Google

cap. 15. *Sibylla porro vel Sibylla* &c, Neque adeo verisimilitudine destituitur sententia Salmasii ad Solinum p. 80. sq. & Petri Petiti, (qui perperam Dionysius Petitus vocatur apud Thom. Hydeum p. 394. historiæ religionis veterum Persarum) in libris tribus de Sibylla, unam fuisse antiquissimam Erythræam fatidicam mulierem putantium, nomine proprio (quale etiam visum Arriano apud Eustathium ad Iliad. β. p. 266.) Sibyllam dictam, & à variis locis quæ obierit, nomina varia patronymica consecutam, à qua deinde aliæ quoque vates fœminæ dictæ fuerunt Sibyllæ.

VI. Attamen ambiguum hoc dubiumque reddit multorum scriptorum veterum non contemnendorum auctoritas, qui cum Pausania in Phocicis p. 825. cujus locum perperam hactenus intellectum exposuit Jac. Perizonius ad Ælianum p. 723. aliam Sibyllam Erythræa antiquiorem memorant, aliud quoque nomen Erythrææ proprium referunt Herophilen, denique cum Varrone, Lactantio, Servio, Isidoro Sibyllam habent pro nomine appellativo, quod diserte tribuunt pluribus fœminis fatidicis, ut Albuneæ sive Leucotheæ, Amaltheæ, (quidam Servii codices Malthæam, Rutilius Althæam vocat) Dianæ sive Artemidi, Athenaidi, Carmentæ, * Cassandræ, Daphnæ, Deiphobæ, Demo sive Demoni, seu Demophilæ: Helissæ, Lamiæ, Lampusæ, Mantoni, Pytho sive Pythoni, Sabbæ (Reginæ Sabæ quæ *Nicaula* dicitur Josepho Lib. VIII. Antiqv. pag. 269. de qua confer Bochartum in Chanaan Lib. II. cap. 26. & Clasenium Lib. III. de oraculis pag. 518.) Sambethæ, Sarbidi, Svanichildæ, Symmachiæ, Taraxandræ, Xenocleæ & aliis. Ut Deboram, Mariamnem & Oldam præteream, quas Sibyllas recte dici ait Onufrius, repugnante nec immerito Davide Blondello Lib. I. cap. 26. de Sibyllis. At enim fuere qui omnes ἐνθουσιώσας ac fatidicas mulieres Sibyllas dicendas putarent, ut Servius, & Svidas in Βρύλλης: imò qui id nominis darent veneficis quoque & spectris fœmineis, ut Delrio disquis. Mag. Lib. II. qu. 27. Apud Herman visione 2. memoratur anus ipsi Cumis versanti offerre librum, atque ille rogatus, *anum illam, à qua accepisti libellum, quam putas esse? Sibyllam* respondit. *Errас, inquit, Ecclesia Dei est.*

VII.

* Carmentam tamen à Sibylla distinguit Livius Lib. I. cap. 7 agens de Evandro *Venerabilior divinitate credita Carmentæ matris, quam fatiloquam ante Sibyllæ adventum mirata hæ gentes fuerant.* Sic Pausanias in Phocicis Phaënnidem & Peliades Dodonæas vatum more divinasse ait, sed Sibyllas vocatas negat. Ἐμαντεύσαντο μὲν ἐκ Θεοῦ καὶ αὗται, Σίβυλλαι δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων οὐκ ἐκλήθησαν. Vide quæ dixi infra §. 17.

Digitized by Google

VII. Quot vero fuerint, si fuerunt plures Sibyllæ, quæ singularum nomina, quod genus patriaque, quibus (nam *binas* Marcianus Capella Lib. II. pag. 40. *tres* Ausonius in gripho ternar. & Scholiastes Aristophanis ad aves p. 406. *quatuor* Ælianus Lib. XII. Var. hist. c. 35. plerique alii *denas* numerant, ut ostendit Onufrius libro de Sibyllis) temporibus & locis oracula fuderint, opus sit alia Sibylla, quæ ista non ænigmatis obscuris & lubricis, sed certo & perspicue nobis tradat atque exponat. Equidem postquam ea, quæ de hoc argumento à priscis & recentibus scriptoribus prodita sunt, non indiligenter excussi, nihil iis quæ de Sibyllis feruntur incertius reperio.

VIII. De Nomine ipso vide quam in diversum abeant scriptores. Alii græcum esse contendunt ab Æolico vel Dorico σιὸς * i. e. Θεὸς & βυλὴ *consilium*, (quæ Varronis fuit sententia, quam amplectuntur Lactantius, Hieronymus, Servius & Isidorus: ex recentioribus Erasmus Schmidius & multi alii) Unde in quibusdam codicibus Constitutt. Apostol. L. V. c. 7. per contemtum dicitur Ἄβυλλα quasi *inconsulta* prophetis, non Σίβυλλα *Dei consulta*. Qua ratione solenne fuit antiquis nomina in ludibrium & ignominiam ** detorquere, ut pro Platone dictus Σάθων, (a) pro Democrito Ληρόκριτος vel Ληµόκριτος, (b) pro Antidoro, Σανίδωρος vel Σανίδωρος, pro Chrysippo *Chesippus*, (d) pro Timæo Ἐπίµαιος, (e) pro Heraclide Pontico Πομπικὸς, (f) pro Alexino Ἐλεγξῖνος, (g) pro Cleante Phreantles, (h) pro Labieno *Rabienus*. (i) Aristotelem quoque Narristolem dixit Lutherus & Werdenhagenius. Sic µήλινθον sive laqueum dixere alii pro Cerintho, *Amacarium* pro Macario. Etiam in Apocalypsi IX. 11. Apollo est Ἀπολλύων. Et in Prophetarum

* Similiter *Sisyphum* quasi *Theosophum* dictum nonnulli existimarunt. Vide Cœlium Rhodiginum Lib. XXIV. Antiqu. Lect. cap 5. Sophoclis Tragici pater, Svidæ & aliis dicitur *Sophilus*, Diodoro Siculo Lib. XIII. *Theophilus*, in quibusdam Codicibus Laërtii II. 120. *Diphilus*.

** Confer quæ notavi in Codice Apocrypho Novi Testamenti p. 344. & Cotelerium T. I. Patrum Apostolicor. p. 335.

(a) Laërt. III 35. & VI. 16 Athenæus V. 10. & XI. 15.
(b) Laërt. X. 8. Hesych. Illustris.
(c) Laërt. & Hesych. ibid.
(d) Cic. I. natur. Deor. sect. 94.
(e) Strabo, Diodor. Siculus, Svid.
(f) Laërt. V. 86.
(g) Laërt. II. 109. Hesychius illustr.
(h) Svidas in Φρεάντλης & κλεάνθης, Laërtius V. 168.
(i) Senec. V. Controvers.

libris nomina Idolorum & Regum, qui Judæos vexarunt, ita paſſim proferuntur, ut in dedecus deflexa eſſe appareat: * Talia ſunt *Beelphegor*, *Beelzebub*, *Baal Phanuſim*, *Beſeth* (confer Bochartum Geogr. ſacr. p. 858. Joſephum Medum in fragmentis ſacris p. 248.) *Minnim*, *Necchao*, *Nabuchodonoſor*, *Evilmerodach*, *Chuſannaſathaim*, *Chodorlaomor*. Sic *Phanon* ſive Saturnus à ſplendendo dictus, Aquilæ dicitur σκοτασμός, Amoſo כיון verbo à caligine ducto. Etiamnum enim Arabibus כאה eſt caligare, ut obſervat Salmaſius in Epiſt. ad Crojum, poſt Hotomannianas pag. 480. Sic pro Photino Photioque dixere alii Scotinum, Adoxium pro Eudoxio, pro Euſebio Aſebium, Satanaſium pro Athanaſio, pro Cypriano Coprianum, (vide Lactant V. 1.) pro Sebaſteno Aſebaſtenum, Atychem & Dyſtychen (confer Svidam in Σευῆρος) pro Eutyche, Anoëtum pro Noëto, pro Eutacto Atactum. Sic Catagnoſticos Epiphanius pro Gnoſticis, denique Dormitantium pro Vigilantio dixit Hieronymus, & quidam recentiores pro Bodino & Balduino Badin, pro Calvino Cav vin, pro Ramireſio Rabireſium &c. Epiphanius quoque notante Cotelerio Epimenidem vocavit μυσερέα καὶ ὁδὸν κρησὶν εἰδωλίου, & in Conſt. Apoſt. Lib. II. c. 27. Sacerdos idoli cujuscunque dicitur μυσερεύς. Ita Clemens Alexandrinus p. 10. protreptici μυσήρια Ethnicorum appellat μυθήρια. Et p. 9. διήγησαι ἡμῖν, inquit, καὶ τῆς ἄλλης μανικῆς μᾶλλον ἢ μανικῆς τὰ ἄχρηστα χρησήρια. Cæſarius quæſt. L. p. 110. Κρονος μᾶλλον ἢ ὄνος, ὁ Διόνυσος τοῖς σίβυσι πάθος αἰνιατον καὶ δύσοδμον, Ἡρακλῆς μᾶλλον ἢ Ἡράκλης, Ἀσκλήπιος ὁ ταῖς Φρεσὶ νήπιος. Καὶ Σύροι μὲν οἱ Φρυγώνωμοι συρφετοὶ τὸν καὶ ἄδωνιν ἐξεθείασαν κακῶς &c. Sed ut ad Sibyllæ nomen revertar, id alii deducunt à ſolo vocabulo Σίβη (Æol. pro σιδὴ *malum punicum*) perinde ut ab Ἥρη Ἥρυλλα, à σηκὸς σήκυλλα, quæ Salmaſii opinio eſt ad Solinum: Alii à ſolo σιὸς, ut Sibyllæ dicantur Lacedæmonio idiomate veluti Θίβυλλαι *parvæ quædam Deæ*, ita enim la Cerda ad Virgil. 3. Æneid. p. 333. Alii ab ἰβύειν *clamare*, ut Iſaaco Voſſio placuit ad parentis ſui Etymologicum, ſive à σίνειν τὴν βελήν quam ſuſpicionem ſuam affert Petitus Lib. I. de Sibylla cap. 6. ſive à σέβω & σέβομαι, *colo*, *veneror*, uſitatiſſima in derivationibus literæ σ in ι mu-

* Etiamnum hac detorſione nominum ignominioſa nihil frequentius eſt apud Judæos, ut patet vel ex blaſphemis illorum in Servatorem noſtrum, in ſanctum Evangelium & omnia ſacra noſtra annominationibus, quarum pars exſtat in leberide Samuelis Friderici Brenzii ex Judæi, ſed quem adverſarius illius Salomon Zevi ſimili alluſione Sammaëlem appellat. Confer ſi placet Joh. Wulferum in theriaca Judaica ad examen revocata p. 39. 47. 112. Auguſti Pfeifferi τὸ μαχαίρι Operum Philologicorum Tomum 1. p. 615.

Digitized by Google

i. mutatione, de qua originatione mentionem injicit eruditiſſimus Perizonius ad Ælianum p. 722. qui præterea putat Pauſaniam in Phocicis p. 825. ſcripſiſſe ἀπὸ non ὑπὸ τῶν Λιβύων Sibyllam dictam, ut ſit quaſi Λιβυλλα, quod nempe ex Libya in Græciam venerit. Vel denique à σίω *agito*, & βυλλὸς full / *plenus*, quod agitante & concitante ſpiritu plena eſſet, quæ Matthiæ Martinii originatio eſt, laudata Hottingero p. 58. pentadis diſſertationum.

IX. Alii latinum eſſe nomen affirmant, quod Prophetidem ſonet, ita enim Heſychius illuſtris & Svidas, tum Marcus Antimachus proœmio in Sibyllina: ſive quod à Romanis paſſim Sibyllam celebrari ſentientes, nullo in Græca lingua ipſis occurrente etymo, latinum vocabulum eſſe perperam concluſerunt, ſive quod vere latina vox credita ſit, vel à *fibus* quod acutum ſive callidum ſignificare Feſtus docet in *fibus* & *perfibus*: vel quod *ſub illa* Deus aliquis latere putaretur.

X. Alii maluerunt nomen eſſe Hebraicum vel à קבל *accepit*, ut Caſpar Peucerus p. 160. de divinat. Michael Neander in Apocryphis de Chriſto p. 419. appendice ad Erotemata Ebr. p. 517. & alii: vel à סבל *portavit*, quæ conjectura eſt Hottingeri loco laudato; Antonii Thyſii cap. 13. Miſc. Exerc. & Nicolai Loydii in notis ad Caroli Stephani dictionarium hiſtoricum. Vel à בעלה quæ vox pro fatiloqua ponitur 1. Sam. XXVIII. 7. præfixo ש demonſtrativo: ita Georgius Hornius Lib. II. hiſtor. Philoſ. cap. 1. His adde etſi nihilo magis veriſimile, quod vir doctus Bochartus Lib. I. Chanaan cap. 27. p. 559. fabulam de Lilybæo *Sibyllæ Cumææ* ſepulchro, inde ortam ſuſpicatur, quod Sibyllæ nomen alludat ad Hebræum זבל *habitatio*, ut ex *Zebul gumaa* ſive *habitatione univerſitatis*, h. e. ſepulchro, facta ſit *Sibylla Cumæa*. Prætereo quod Georgius Cedrenus & Michael Glycas in Annalibus Reginam *Sabæ*, metropoleos Sabæorum celeberrimæ, 3. Reg. X. memoratam, à Græcis Sibyllam dictam notant, & Pauſanias in Phocicis p. 828. refert ab Hebræis qui ſupra Palæſtinam ſunt, in fatidicarum numerum referri *Sabbam*, quæ dicta viris eruditis videtur à סבא *vino ſe ingurgitare*, unde Bacchus Σαβάζιος & Σάββοι Βάκχοι notante Plutarcho Lib. 4. c. ult. Sympoſ. Svidæ *Sambethe*, B priore in M. mutato, ut pro *Abbacuc* alii Ἀμβακὼμ, pro *Dibon* Eſ. XV. 9. *Dimon*, & pluria ejusmodi apud Reineſium defenſ. Var. Lect. p. 103. Druſium Lib. X. Obſ. ſacr. c. 17. Voſſii Etymolog. in *Ambubaja*, Perizonium denique p. 724. ad Ælianum, qui Σαμβάθειον ſive *Sambethes facellum* præterea obſervat in inſcriptione Thyatirenâ apud Sponium T. 1. Itinerar. p. 398.

XI. Aliis denique Sibylla vocabulum Arabicum visum est, vel à *Sabal, dicavit*, seu *consecravit in usum religiosum*, vel à *Sab* & *Aloah* quibus verbis denotatur *vas electum Dei*. Ita Servatius Gallæus ad oracula Sibyllina p. 3. festive professus se plures ejusmodi bellas ex lingua Arabica posse cudere Etymologias. Sed & novissime Thomas Hyde vir doctus & ingeniosus libro de religione veterum Persarum cap. 32. p. 391., observat apud Arabes & Persas signum Virginis in Zodiaco à spicâ quam manu tenet synecdochice vocatum Sumbul, seu Sumbula. A Phœnicibusque & Chaldæis ita in Zodiacalium animalium seriem insertam esse Virginis spicilegæ *spicam erectam*, quam dicunt שבולה Σίβυλλα seu Σίββυλα. *Hinc*, inquit, *Sibyllinæ fabulæ origo. Visum enim est huic spicæ seu virgini aliquod* תומה Θαῦμα *tribuere, quasi esset abscondita revelans & occulta retegens referansque, adeoque vatem seu Prophetissam eandem appellare. Nam cum ab astris suam præteritorum & futurorum scientiam illæ gentes semper peterent, non erat illepidum nec veterum ingenio incongruum, huic Virgini, tanquam scientiæ cœlestis fonti, sub Sibyllæ seu spicæ nomine rerum indicationes & revelationes attribuere, & astute ad delusionem vulgi (ut solebant) multa futilia de ea prædicare.* Ex antiquissima hac Chaldæorum & Phœnicum Theologia porro ait factum esse, ut non modo in illis gentibus quævis deliræ & mente captæ virgines de futuris & abstrusis rebus capitis sui Chimæras evulgando, vates videri vellent ac Sibyllæ, sed & ad Græcos ac latinos res illa pervenerit, ut virginalia oracula jactarent, publicarentque. Germanos quoque narrat Tacitus fœminis ac speciatim puellis omnibus tribuisse vim quandam μαντικήν. Ita enim ille c. 8. de moribus Germanorum: *Ineesse quin etiam sanctum quid & providum putant, nec aut consilia earum aspernantur aut responsa negligunt.* Et Lib. IV. histor. c. 60. *Velleda virgo nationis Bructeræ late imperitabat, vetere apud Germanos more, quo plerasque fœminarum fatidicas & augescente superstitione arbitrantur Deas.* Cui adde quæ de Germanorum sacris fœminis futura prædicentibus tradit Clemens I. Strom. p. 305.

XII. De spiritu quo actæ fuerint Sibyllæ, non minor dissensio est, quæcunque enim fere in omnes partes dici possunt, dicta sunt jam tum ac defensitata. Dubius hæret Dionysius Halicarnass. Lib. IV. p. 529. qui cum ἐπίχημα oblatorum Tarquinio Sibyllinorum referre vellet, εἴτε Θεῶν, inquit, εἴτε δαιμόνων ἐννοίᾳ δωρηθέν, quo in loco ut sæpe apud Ethnicos scriptores, δαίμονες sunt boni spiritus intermedii, quia plerisque non pro majestate Deorum superorum sive cœlestium esse videbatur *Sibyllæ fatiloquia verificare*, ut Apuleji verbis utar libro de Deo Socra-

Digitized by Google

Socratis. Cæterum *Deo agitante* incaluiſſeSibyllam, perinde ut Balaamum,contendunt omnes , qui Deum ſolum futuras res incertas prænunciare poſſe perſuaſi , Sibyllas ex verô multa vaticinatas eſſe , & priusquam evenirent prædixiſſe credunt. Ita non Ethnici tantum , ut Heraclitus apud Clementem , Plato in Phædro,& Jamblichus p. 73. de Myſteriis Ægypt. ſed & multi ex veteribus Chriſtianis ſenſiſſe videntur, Juſtinus , Clemens , Hieronymus & alii. Ex recentibus Sebaſtianus Caſtellio prolegomenis ad Sibyllina. Sixtus Senenſis Lib. II. Bibl. S. Baronius Apparat. ad Annales num.XI. Cudvvorthus in ſyſtemate κεντρῷ univerſi p. 282. Alius ſcriptor Anglus (Rob. Boylius ut audio) in disquiſitione de Sibyllis A. 1662. 8vo. edita cap. 2. Jonas Veliſius Lib. III. cap. 14. lectionum Criticarum, eique adſtipulatus Daniel Claſenius Lib. III. de oraculis p. 497. 500. 511. 550. Richardus Montacutius analect. Exerc. 3. & apparatu 3. ad Origg. Eccleſiaſticas.

XIII. *Malo Dæmone inſpirante* ſive inſtinctu Dæmonum locutam Sibyllam putat Lactantius Lib. VII. c. 18. & auctor commentariorum in Epiſtolas Paulinas qui ſub Ambroſii nomine ambulant in 1. Cor. 2. Quorum ſententiam è recentibus tuentur Blondellus Lib. I. cap.21. ſeqv. Tobias Wagnerus disquiſit. in Sibyllina pag. 101. Petrus Petitus de Sibylla p 91. & Lib. III. c. 7. ſq. Alii oracula Sibyllarum diſtingunt , & *quædam* Sibyllas *ex Dei inſtinctu* , *alia malo Dæmone dictante* protuliſſe affirmant. Sic Franciscus Collius de Sibyll. c.35.p. 226.

XIV. Alii cum Thoma Hydeo de religione veterum Perſarump. 387. 393. *Fortiori phantaſiæ atq; imaginationi* tribuunt,vel ad *Enthuſiaſmum* quendam & *furorem* recurrunt *naturalem* , vimque μανικὴν in certo temperamento, vitæ ac diætæ genere, homini in natura quandoque ineſſe diſputant. Ita ex Ethnicis ipſis non pauci , ſecuti Ariſtotelem ſect. 30. problem. 1. Ammianus Marcellinus Lib. XXI. c.1. *Aperiunt tunc quoq; futura, cum æſtuant hominum corda, ſed loquuntur divina. Sol enim , ut ajunt Phyſici, mens mundi , noſtras mentes ex ſeſe velut ſcintillas diffunditans , cum eas incenderit vehementius , futuri conſcias reddit. Unde Sibyllæ crebro ſe dicunt ardere, torrente vi magnâ flammarum.*

XV. Alii denique *meras fuiſſe fraudes atq; impoſturas* contendunt, quibus arbitrio ſuo plebem rexerint & Remp. moderati fuerint homines callidiſſimi. Hanc ſententiam Cicero olim amplexus videtur libro II de divinatione, & ex recentioribus alacriter defenſitavit Antonius Vandalen libro de oraculis Diſſ. 1. cap. 18. p. 405. ſeq. editionis ſecundæ.

XVI.

XVI. Sed quemadmodum multos passim oracula ad mentem suam vel confinxisse olim vel interpretatos esse fraude politica non est dubium, ut de Sibyllinis apud Romanos jactatis, affirmat etiam Thomas Hyde libri laudati p. 388. Ita omnia & singula quæ quocunque tempore & loco prædicta inter Ethnicos feruntur, ejusmodi impostoribus addicere, nimis confidens forte dixeris ac temerarium: præcipue cum multa in rebus magni momenti mirando more eventus comprobaverit. *Neq; casui* vel *fortunæ* hæc universa ac singula adscribi possunt, cum non pauca sint adeo determinata, alia vicissim tam inexpectatum quid insolitumque contineant, ut qui vel fraudibus vel casui tribuunt memorata apud veteres vel recentiores etiam vaticinia omnia, ab eo non rem explicari, sed lectores suos derideri existimem. Neque vero indignum est Parente ac conditore humani generis Deo, casus magnos & mutationes Rerumpublicarum per varios ut ipsi visum est modos mortalibus præsignificare, cujus rei in omnium gentium historiis non inficianda vestigia exstare puto: Neq; absurdum est malorum dæmonum quandoq; maligna sentiri ludibria, aut furore naturali fortioreque imaginatione actos homines mira quædam & stupenda vaticinari, ut à Nostradamo & ejus similibus factum constat. Si itaque de Sibyllinis & quæ passim apud scriptores memorantur oraculis sententiam dicere jubear, sæpenumero sane fraudes & casum, sed ista quoque tria interdum, in aliis quidem aliud principii loco fatebor me agnoscere.

XVII. Quæsitum etiam est quà in re Sibylla à Pythia & reliquis vatibus differret, quanquam enim plerisque ut jam * ostendi fatidicæ mulieres totidem etiam visæ sunt Sibyllæ, tamen alii, præ cæteris vir magni ingenii Petrus Petitus non dubitavit plurimum inter Sibyllam & reliquam vatum turbam interesse. Negat enim, Pythiæ instar alligatam certo loco, & de rebus sæpe levibus quærentes responso dignatam fuisse: sed ubique terrarum etiam non rogatam prædixisse prodigia, magnos eventus, longeque post ** eventuros, & de rebus quibuscunque maximi momenti oracula fudisse, rationemque placandorum Deorum demonstrasse. Vide eum Lib. III. cap. 1. seq. Furorem

* Supra §. 6.

** Hoc etiam Bacidi tribuit Aristides T. 3. p. 22. Οὐ μόνον τοῖς ἐφ' αὑτῶν ἀλλὰ καὶ τοῖς ὕστερον πολλὰ δὴ καὶ θαυμάσια προεῖπον Βάκις, Σίβυλλα, ἕτεροι μετὰ τούτων. Orat. 1. Platonicâ.

Digitized by Google

rem quoque Sibyllæ negavit Janus Veliſius ut ex ejus lectionibus Criticis notavit Dan. Claſenius Lib. III. de oraculis, qua in parte diverſus abit non tantum ab Heracliti, Platonis & omnium pæne veterum ſententia etiam Chriſtianorum (vide Blondellum Lib. I. c. 24.) ſed & Sibyllæ ipſi adverſatur, quæ certe voluit videri enthuſiaſmo correpta ac divino furore. Sic enim illa apud Phlegontem Trallianum de longævis pag. 120.

Μαινομένῃ μὲν ἐνὶ θνητοῖς ἔπεσι λέγουσι

Et Lib. II. Sibyllinor. ſub initium:

Πᾶσι δέμας ἐκπλησσόμενον παῦρά σφιν ἔτι γὼ οἶδα
Ὅσσα λέγω, κέλεται γὰρ Θεὸς τὰ ἔπεα ἀγορεύειν.

CAPUT XXX.

De Sibyllinis Oraculis. Utrum ipſa oracula ſua in literas retulerint Sibyllæ. Folia Sibyllina. 1. *An ab aliis excepta digeſtaque fuerint.* 2. *Furor Sibyllarum à Cicerone negatus, provocante ad Acroſtichides.* 3. *De his plura, & Dionyſii Halicarnaſſei locus explicatus.* 4. *Acroſtichis de Jeſu Chriſto Servatore, jam Conſtantini ætate ſuſpecta falſitatis.* 5. *Ciceroni inſpectam præter rem affirmat Conſtantinus.* 6. *Quodnam vaticinium Sibyllinum de Rege, & quam acroſtichin reſpexerit Cicero.* 7. *Locus Suetonii de natura Regem Populo Rom. parturiente.* 8. *De oraculo quo regnum tribus Corneliis portendebatur, Lentulo id interpretante de ſe.* 9. Τρία κάππα κάκιστε *tres Cornelii in libris Sibyllinis.* 10. *Imperium Hadriano Imp. prædictum è libris Sibyllinis.* 11. *Oraculum Sibyllinum de Rege reſtituendo.* 12. *Oraculum de Rege ex Oriente prodituro.* 13. *Ecloga quarta Virgilii non reſpicit Oraculum Sibyllæ, ſed Heſiodi fabulam de quatuor ætatibus, quod late oſtenſum* 14. *Loca Sibyllinorum de variis ætatibus explicata.* 15. *Locus Juvenalis.* 16. *Oracula Sibyllina an concepta etiam verſibus Jambicis, vel proſâ? Verſus Oraculorum vitioſi.* 17.

I.

SUpereſt de ſcriptis Sibyllæ (unius ſive plurium) pro inſtituto noſtro breviter agamus. Utrum ab aliis excepta fuerint oracula ex ore Sibyllarum vaticinantium, an ab ipſis relata in literas, dubium videri poſſit, cum Varro apud Ser-

vium in 3. Æneidos Sibyllam ſcribere ſolitam teſtetur in foliis palmarum, quæ ſi primum cultri dorſetto lævigentur ſcribendo aptiſſima eſſe adverſus Melch. Guilandinum docet Joſephus Scaliger de papyro p. 15. Chryſoſtomus Homil. de mulieribus & pulchritudine: περὶ τῆς αὐτῆς καλέσαι δαίμονας καὶ τὰ πέπλα χεάφσαι καὶ τὰς Σιβύλλας ἐρασαμένη. Virgilius III. Æneid. v.443.

Inſanam vatem adſpicies quæ rupe ſub ima
Fata canit, foliisq; notas & nomina mandat,

Juvenalis VIII. 126,

Credite me Vobis folium recitare Sibyllæ.

Virgilius iterum VI. 74.

— — — foliis tantum ne carmina manda,
Ne turbata volent rapidis ludibria ventis.

Dixerat idem Lib. III. v. 445. ſeqv. carmina in foliis notata, à Sibylla etiam digeri in numerum atque antro ſecluſa relinqui, ſi vero vento impellente foliæ turbari contingat, Sibyllam nec revocare ſitus nec jungere carmina iterum poſſe.

II. Ab horum ſententia recedunt illi, qui Sibyllam furentem oracula ore fudiſſe contendunt, quæ à tachygraphis utcunque excip erentur, à Sibylla ipſa, quod dictorum memoriam ſtatim poſt impetum τῆς Σπιπνοίας perderet, emendari, & ſi forte librarius aliquid omiſiſſet ſuppleri non poſſent. Ita Heſychius Illuſtris, & in admonitione ad gentes p. 36. Juſtinus. Quibus præter Svidam accedit M. Antimachus in prolegomenis ad Sibyllina Lactantium laudans auctorem, etſi verba illa quæ affert apud Lactanctium non leguntur. Sic Socrates de Vatibus apud Platonem in Apologia, verbis etiam à Juſtino laudatis: λέγεσι μὲν πολλὰ καὶ καλὰ, ἴσασι δ' οὐδὲν ὧν λέγεσι. Montanus ſimiliter teſte auctore Synopſeos Prophetarum ab Hœſchelio Græce & à Rittershuſio Græce & Latine editæ, docebat οὐ σοφίας καπνομάντεις ἀλλὰ Θεοῦ μὴ εἰδέναι ἃ λέγεσι. Alii utroque modo uſam Sibyllam ſibi perſvadent, quibus Servius in 3. Æneidos addit tertium per notas hieroglyphicas, vel per ſiglas. *Tribus modis futum prædicit, aut voce, aut ſcriptura, aut ſignis, id eſt quibusdam notis, ut in obeliſco Romæ videmus: vel ut alii dicunt, notis literarum, ut per unam literam ſignificet aliquid.*

III. At enim Sibyllam ipſam non furore percitam effudiſſe, ſed magno ſtudio compoſuiſſe & ſcripſiſſe pleraq; oracula ſua, Cicero Lib.II. de divinatione probavit ex eo, quod artem potius & diligentiam quàm incitationem & motum teſtentur Acroſtichides in Sibyllinis obviæ.

Quod

Quod argumentum ſicco pede tranſilit Petrus Petitus Lib. III. de Sibylla c. 12. & tantummodo furorem poëtis familiarem eſſe oſtendit, ſine quo nihil magni exſpectandum à Poëta idem Petitus docuit ſingulari libello de furore Poëtico, quod à Cicerone nunquam fuit negatum. At enim Acroſtichides merito inficiatus fuit opus eſſe furoris & incitationis, artis vero & diligentiæ eſſe affirmavit. *Tum vero ea quæ ἀκροστιχὶς dicitur, cum deinceps ex primis verſus literis aliquid connectitur, ut in quibusdam Ennianis quæ Ennius fecit, id certe magis eſt attenti animi quam furentis. Atq; in Sibyllinis ex primo verſu cujusq; ſententiæ primis literis illius ſententiæ carmen omne pertexitur. Hoc ſcriptoris eſt, non furentis, adhibentis diligentiam, non inſani.*

IV. Ex his acroſtichidibus Varro apud Dionyſium Halicarnaſſeum Lib. IV. p. 260. teſtatur verſus quosdam ſingulos inſititios & ſpurios convictos olim fuiſſe, ſi nempe primæ illorum verſuum literæ alienæ eſſent ab illa voce ſive ſententia quam exhibere debebat ἀκροστιχὶς. Nam ſi tota conficta fuiſſet ab impoſtore quodam ἀκροστιχὶς una cum verſibus illam referentibus, quî quæſo revinci hæc impoſtura potuit per acroſtichides? Perperam autem Iſ. Voſſius cap. 4. de Sibyllinis oraculis, Eraſmus Schmidius Orat. 2. de Sibyllinis p. 1501. Antonius Vandale de Oraculis p. 410. & alii ex hoc loco ſcripſere Varronem Acroſtichidas Sibyllinas teſte Dionyſio eſſe inficiatum. En tibi verba Dionyſii: Ἐν οἷς (χρησμοῖς) ἐυρίσκοντάι τινες ἐμπεπιεσμένοι τῆς Σιβυλλείοις, ἐλέγχονται ὑπὸ τῆς καλουμένας ἀκροστιχίσι. Viciſſim omnia Sibyllina ex meris conſtitiſſe acroſtichidibus neſcio an recte ex Cicerone & Dionyſio colligat Gallæus de Sibyllis p. 132. & ante eum Blondellus Lib. I. c. 12. Quin diſerte videtur certam partem Sibyllinorum Cicero, non univerſa Sibyllarum oracula denotare cum ait: *Tum vero ea quæ ἀκροστιχὶς dicitur* &c. Ac quotusquisque eſt, qui neſcit multa proferri etiam ab Ethnicis ſcriptoribus oracula, in qua nullum acroſtichidis veſtigium.

V. Illam vero Acroſtichidem quæ Græce occurrit apud Conſtantinum Orat. ad Sanctorum cœtum cap. 18. & majorem partem ex neſcio cujus translatione *verſibus malè Latinis non ſtantibus* affertur ab Auguſtino Lib. XVIII. c. 23. de Civ. Dei, & in oratione ad Catechumenos contra Judæos Paganos & Arianos cap. 16. & à Proſpero Lib. III. de promiſſionibus, Bedâ in calce T. 2. Opp. edit. Colon. jam Conſtantini temporibus à multis vocatam fuiſſe in dubium, ipſe teſtatur cap. 19. Ὑπονοέυσι δέ τινα τῶν τῆς ἡμετέρας θρησκείας πιστικῆς μέσης οὐκ ἄπειρον τὰ ἐπὶ τοῦ Χ πεπιηκέναι, νοθέυεσθαι τὰ αὐτὰ καὶ Σιβύλλης θεσπίσματα εἶναι λέγεσθαι.

VI. Addit quidem Ciceronem jam illam legiſſe, & Latine verſam

verſam ſcriptis ſuis inſeruiſſe. Sed mirabitur tam audacter hoc à Conſtantino affirmari, qui noverit nihil amplius apud Ciceronem exſtare quam hæc verba: *Sibyllæ verſus obſervamus, quos illa furens fudiſſe dicitur. Quorum interpres nuper falſa quadam hominum fama dicturus in Senatu putatur eum quem revera regem habebamus, appellandum quoque eſſe regem, ſi ſalvi eſſe vellemus.* In his ubi de Rege à Sibylla memorato agit, non reſpicit ad ſecundum in acroſtichide Conſtantini verſum, ut putavit Euſebius:

Ἥξει δ' ἀρχανόθεν βασιλεὺς — — —

neque ad hunc Lib. III. Sibyllin. pag. 239. qui de Cyro accipiendus videtur:

Καὶ τότε δὴ Θεὸς ἀρχανόθεν πέμψει βασιλῆα

ſive ad iſtum p. 268.

Καὶ τότ' ἀπ' ἠελίοιο * Θεὸς πέμψει βασιλῆα.

Neque ad alium, quem notat Iſ. Voſſius p. 230. de Sibyllinis oraculis ex libro II. p. 219.

Ἥξει δ' ἀγνὸς ἄναξ πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσων.

Sed ut recte Caſaubonus ad Baron. p. 83. ad illud oraculum, quo ut eſt apud Dionem Lib. XLIV. p. 247. Sibylla Parthos in quos bellum tum parabatur, niſi à Rege vinci poſſe negaverat. Svetonius in Julio Cæſ. cap. 79. *Proximo autem Senatu L. Cottam Quindecimvirum ſententiam dicturum, ut quoniam libris fatalibus contineretur, Parthos niſi à Rege non poſſe vinci, Cæſar rex appellaretur.* Hoc ægre ferens Cicero, *cum antiſtitibus*, inquit, *agamus, ut quidvis potius ex illis libris quam regem proferant, quem Romæ poſthac nec Dii nec homines eſſe patientur.* Acroſtichis illa de qua apud Ciceronem ſermo eſt, non videtur continuiſſe nomen Julii Cæſaris, ut ſuſpicatur Valeſius p. 266. ad Euſebium, ita enim Cicero non potuiſſet addere: *hoc ſi eſt in libris, in quem hominem & in quod tempus eſt? callide enim qui illa compoſuit perfecit, ut quodcunque accidiſſet prædictum videretur, hominum & temporum definitione ſublata.* Ex quibus verbis recte etiam colligit Joh. Smetius Antiquitatt. Neomagenſ. p. 36. Conſtantinianam Acroſtichiden Ciceroni viſam haud fuiſſe. Sed potius videtur his verbis: ΤΟΥΣ ΠΑΡΘΟΥΣ ΕΙ ΜΗ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΥΚ ΑΝ ΝΙΚΗΣΕΙ, Vel aliis ejus ſententiæ expreſſa fuiſſe, quam Dio ſic expoſuit: μήπω' αὖ τοὺς πάρθους ἄλλωσέως πλὴν ὑπὸ βασιλέως ἁλῶναι, Plutarchus in Cæſare, ſic p. 73. ὡς ἀλώσιμα τὰ πάρθων φαίνοιτο Ρωμαίοις σὺν βασιλεῖ στρατευομένοις ἐπ' αὐτούς, ἄλλως ἄφυκτα ὄντα. Quod vero Blondellus p. 55. Acroſtichin Conſtantinianam ideo ſuppoſitionis arguit, quod primus illius verſus non complectatur primas literas

* i.e. ab Oriente. Vide Lemonii notas ad Varia Sacra p. 631.

teras reliquorum, haud valde moror, nam *primus versus* apud Ciceronem potest exponi de πρώτῳ, non de versu numeris adstricto, & ex Constantino non absurde colligas acrostichidi illi, versus primi instar inscripta fuisse verba, quæ deinde primis versuum literis redduntur : *Ἰησοῦς Χριστὸς Θεοῦ υἱὸς σωτὴρ σταυρός.*

VIII. Cæterum miror Is. Vossium cap. 4. pro Sibyllino oraculo venditare quod apud Svetonium legitur de natura Regem populo Romano parturiente. Nam Svetonii verba hæc sunt in Augusto c. 94. *Auctor est Julius Marathus ante paucos quam nasceretur menses prodigium Romæ factum publicè, quo denunciabatur, regem populo Romano natarum parturire.* Nihil hic de Sibylla, nihil de oraculo, sed de prodigio publicè facto, Octavii nascituri imperium portendente, quod & aliis ominibus prænotatum refert Dio sub initium libri XLV.

IX. Aliò quoque pertinet quod Cornelius Lentulus ex fatis sive libris Sibyllinis sibi persvaserat *regnum Romæ tribus Corneliis portendi*, ut narrat Sallustius in Catilinar. Cicero Orat. 3. in Catilin. p. 692. edit. Grævii & 696. & Appianus Lib. II. de bellis civil. f. 430. Falliturque iterum vir doctus, cum ex eo quod Cicero aruspicum responsa simul memorat, colligit ab his Corneliorum nomen definitum, non à Sibyllinis, in his vero tantum fuisse, si quando Ægyptus Romanis pareret, tum adventurum magnum regem (Julium Cæsarem) hinc tres fore (triumviros Augustum, Lepidum, Antonium) qui Romanam affligerent & perderent Rempublicam, Lib. II. Sibyllin. extrem. p. 219.

Τρεῖς Ῥώμῃ οἰκτρὴ μοίρη καταδηλήσονται.

Verum enim vero Lentulum in Corneliorum nomine libris Sibyllinis definito præcipuam spem posuisse, præter Sallustium diserte testatur Plutarchus in Cicerone f. 869. Innuit Florus, à quo Lib. IV. c. 1. Lentulus destinatum familiæ suæ Sibyllinis versibus regnum sibi vaticinatus fuisse dicitur. Itaque ex haruspicum responsis videtur hoc tantum hausisse Lentulus, quod addit Sallustius : *Præterea ab incenso Capitolio illum esse vigesimum annum, quem sæpe ex prodigiis haruspicum respondisse bellô civili cruentum fore.*

X. Alium Sibyllinorum locum respicit Augustinus sive quisquis auctor libri de Grammatica p. 239. *inde est illud : τρία κάππα κάκιστα, i. e. tria Cappa pessima, de Cornelio Sylla, de Cornelio Cinna, de Cornelio Lentulo, hi enim per tres literas designati sunt in libris Sibyllinis.*

XI. Sic nonnullis traditum fuit sortem Imperii ex Sibyllinis

Digitized by Google

versibus Hadriano proveniſſe, ut auctor Spartianus in Hadriano, ad quem locum notarunt viri docti versus qui de Adriano hodieque legitur in Sibyllinis Lib. V. p. 304.

XII. Ab his omnibus longe diversum fuit oraculum, de quo idem Cicero Lib. I. Epiſt. 7. ad P. Lentulum ubi agit de Ptolemæo Auleta in regnum reſtituendo: *& ſine multitudine reducatur, quemadmodum homines religioſi Sibyllæ placere dixerunt.* Quo in loco homines religioſi non ſunt, ut vult vir doctus, Alexandrini ſacerdotes, hos enim à victoribus non rogatos veriſimile eſt, ſed quindecimviri inſpiciendis Sibyllinis Romæ conſtituti. Hoc non obſcure docet, & Oraculi ipſius ſententiam his verbis refert Dio Lib. XXXIX. p. 98. *ὡς ὁ τῆς Αἰγυπτίας βασιλεὺς βοηθείας τινὸς δεόμενος ἔλθῃ, τὴν μὲν Φιλίαν οἱ μὴ ἀπαρνήσασθε, μὴ μέντοι καὶ ταλήθη τινὶ ὑπηκόῃσητε, εἰ δὲ μή, καὶ πόνους καὶ κινδύνους ἕξετε.* Lucanus Lib. VIII. v. 824.

Haud equidem immerito Cumæa carmine vatis
Cautum, ne Nili Peluſia tangeret ora
Heſperius miles, ripâſq; æſtate tumentes.

XIII. Aliud iterum oraculum fuit, cujus meminit Tacitus Lib. V. hiſtor. c. 13. *Pluribus perſvaſio inerat, antiquis Sacerdotum literis contineri, eo ipſo tempore fore, ut valeſceret oriens, profectiq; Judæâ rerum potirentur.* Svetonius in Veſpaſiano c. 4. *Percrebuerat oriente toto vetus & conſtans opinio, eſſe in fatis, ut eo tempore Judæa profecti rerum potirentur. Id de Imperatore Romano quantum eventu poſtea patuit prædictum, Judæi ad ſe trahentes, rebellarunt.* Hegeſippus Lib. V. de excidio Hieroſol. cap. 44. *Inter quæ illud præcellentiſſimum, quod in literis æque vetuſtis quas ſacras vocabant manebat impreſſum, quod ſecundum illud tempus futurus eſſet vir qui de regione eorum* (Judæorum) *imperium aſſumeret in orbem terrarum.* (Apud Joſephum Lib. VII. de bello Jud. cap. 31. p. 961. *χρησμὸς ἀμφίβολος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐυρημένος γράμμασιν, ὡς κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀπὸ τῆς χώρας αὐτῶν ἄρξει τῆς οἰκουμένης.*) *Quæ res eos in tanto furore poſuit, ut ſibi non ſolum libertatem ſed etiam regnum pollicerentur. Id alii* (Svetonius v. g. & Joſephus) *ad Veſpaſianum referendum putarunt, prudentiores ad Dominum JEſum* (confer Caſaubonum ad Sveton. & Wagenſeilium tel. ign. Satanæ p. 30. ſqv.) *qui eorum in terris ſecundum carnem genitus ex Maria, regnum ſuum per univerſa terrarum ſpatia diffudit.*

XIV. Hæc de oraculis Regem quomodocunque vel promittentibus vel ſpectantibus, quæ multum inter ſe diverſa parum accurate confundunt viri eruditi, non minus ac de Ecloga quarta Virgilii mira-

quædam

quædam & aliena commentantur, cum ſimpliciſſima ſit altera Probi expoſitio non ad Sibyllam ſed ad Heſiodum referentis carmen Cumæum, ut Virgilius, nihil aliud dicere voluerit, quam nato Pollionis filio Saturnium ſæculũ ab Heſiodo deſcriptum orbi iterum promitti. *Ultima ætas* idem eſt ac ſi dixiſſet *prima & antiquiſſima*, ut cum dicimus *ab ultima * origine rem repetere*, & *altum mare* id eſt *profundum*. Aut certe *venit*, id eſt *fuit* jam ac *præteriit*, ætas nempe poſtrema ferrea. Hanc expoſitionem plane confirmat quod ſequitur *Magnus ab integro ſæclorum naſcitur ordo*, i. e. nova ſeries ætatum aureæ, argenteæ, æneæ & ferreæ ſeſe excipientium denuo incipit. Magnus id eſt fauſtus & auſpicatiſſimus. Sic paulo poſt *magni menſes* i. e. læti, pulchri & auſpicati, perinde ut Hebræis *magnus dies* pro feſto, quod imitati Chriſtiani dixerunt & *hebdomadem magnam*. Etiam Lib. II. Sibyllinor. p. 195. occurrit *μέγας αἰών*. Sed fallitur qui claram illam ex Evangeliis judicii extremi deſcriptionem Virgilio inſpectam exiſtimat, & Turnebus eundem locum longe aliter conſtituit, in hanc nempe ſententiam, pro *αἰὼν* ſcribendo *ἀγών*:

Καὶ τότε ἦ μέγας αὖθις ἀγὼν ἰσελασικὸς ἔσαι

Ut alludatur ad Iſelaſtica certamina, quorum victoribus fas erat triumphantium ritu per mœnia in urbem *εἰσελαύνειν*. Vide Gallæi diſſ. de Sibyllis p. 481. ſeqv. Mox in verbis Poëtæ *jam redit & virgo* intelligitur Aſtræa ſive Juſtitia, quæ *aurea virgo* Pedoni Albinovano dicitur Elegiâ in Mæcenatem, Heſiodo quoque & Arato παρθένος, quæ in deteriore ſæculo * cœlum petierat, ſed jam iterum in terras reverſa à Virgilio fingitur: Sic Ammianus Marcellinus Lib. XXII. c. 10. *Æſtimabatur per hæc vetus illa juſtitia quam offenſam vitiis hominum Aratus extollit in cœlum, imperante eo reverſa ad terras.* Confer Eratoſthenis Cataſteriſmos cap. IX. & Lactantium Lib. V. cap. 5. In eo quod ſequitur apud Virgilium: *redeunt Saturnia regna*, quid clarius quam reſpici ad Heſiodi homines aurei ſæculi *οἱ μὲν δὴ τότε Κρόνῳ ἦσαν ὅ τ' ὐρανῷ ἐμβασιλεύων*. Cornelius Severus in Ætna:

Aurea ſecuri quis neſcit ſæcula regis?

Jam nova progenies i. e. novi ac meliores homines aureum ſæculum victuri. Pari ſenſu Cicero in Arateis *ferream prolem* pro hominibus ætatis ferreæ

* Sic *ultima certamina* pro antiquiſſimis dixit Cornelius Severus in Ætna v. 17. ubi vide notas Theodori Goralli, ſive qui ſub nomine illo latet Johannis Clerici, Viri Clariſſ.

** Cicero in Arateis:

Deſervit properè terras juſtiſſima Virgo.

reæ & Horatius *progeniem vitioſiorem* dixit pro poſteris. Falluntur qui de uno homine & de novo rege naſcituro hic agi exiſtimant, ajuntque Poëtam in animo habuiſſe hæc Sibyllina:

Καὶ τότ' ἀπ' ἠελίοιο Θεὸς πέμψει βασιλῆα
Ὃς πᾶσαν γαῖαν παύσει πολέμοιο κακοῖο.

Quos verſus nunquam probari poterit à Virgilio lectos fuiſſe. Quod ſequitur: *cælo dimittitur alto*, divinam novæ progeniei originem indicat, perinde ut Heſiodus à Diis tanquam auctoribus repetit χρύσεον γένος μερόπων ἀνθρώπων. Mox ait:

— — — *Quo ferrea primum*
Deſinet ac toto ſurget gens aurea mundo.

Ex quibus verbis patet non decem ætates ex carmine Sibyllino agnoviſſe Virgilium, ut putat vir doctus: ſed cum Heſiodo quatuor: *auream, argenteam, æneam, ferream.* Sic ordine ſæculorum ab integro iterum naſcente ferream aurea excipit. Auſonius Epiſt. 16. de Probo:

Generi hic ſuperſtes aureo
Satorque prolis aureæ
Convincit Aſcræum ſenem
Quoi ſæculum omne ferreum eſt.

Similiter Porphyrio Optatiano prædicanti felicitatem temporum Conſtantini Aug. Imperator eſt *Aurea perpetuo reſtaurans ſæcula mundo.* Sic *aureum ſæculum* in numo Hadriani de quo Triſtanus T. 1. p. 475. & Andreas Morellus ſpecim. p. 65.

XV. Neque usqnam in Sibyllinis mentionem factam decem ætatum illo ſenſu, nedum Heſiodum (ut Erasmo Schmidio in mentem venit) à Sibylla, quæ de ætatibus diverſis ſcripſit, mutuatum probare poterunt viri eruditiſſimi. Nam quod apud Phlegontem in longævis pag. 120. Sibylla ait ſe δέκα γενεὰς καθ' ἀνθρώπους γεγονέναι, aliò longe ſpectat, nempe ut oſtendat ſe vixiſſe inter homines, annos prope mille, quemadmodum Phlegon exponit, ita ut ſingulæ γενεαὶ complectantur annorum ἑκατοντάδα. Confer Salmaſium ad Solin. p. 77. edit. Pariſ. Vel ut non mille quidem, valde longum tamen & plurimorum annorum ſenium attigiſſe ſe doceat. Sane centum anni potuerunt dici à Sibylla, decem γενεαὶ, quemadmodum in Epiſtola Apocrypha Jeremiæ v. 3. ἕως γενεῶν ἑπτὰ ab Olympiodoro recte exponitur *usque ad annos ſeptuaginta* (in Sibyllinis Lib. III. p. 239. ἑπτὰ χρόνων δεκάδες) ut γενεὰ ſit tempus decem annorum, quo ſenſu occurrit etiam apud Diogenem Laer-

Laertium Lib. VIII. Sect. 45. Fruſtra ſane Phlegon ut probet Sibyllæ γενεὰν eſſe tempus centum annorum provocat ad oraculum ejus quod exhibet etiam Zoſimus Lib. II. c. 6. & Politianus elegantibus verſibus latinis reddidit cap. 58. Miscell. Quis enim non videt aliud eſſe γενεὰν, vocem ſi ulla alia ambiguæ ſignificationis, ut multis exemplis oſtendi libro & capite tertio ſacrarum Obſervationum, aliud vero μήκιστον χρόνον ζωῆς ἀνθρώπις. Non alio ſenſu accipe quod Lib. II. Sibyllin. ſub initium legas δὴ τότε καὶ γενὴ δεκάτη μὴ τοῦτα φανεῖται, innuit enim à Chriſto nato tot interceſſurum generationes ad diem exrremum, ut libro octavo p. 379. ἀλλ' ὅταν ἡ δεκάτη γενεὰ δόμον αἰδὲ ἵσω. ſic libro quarto p. 227. ait ſibi à Deo expoſita, quæcunque debeant

Ἐκ πρώτης γενεῆς ἄχεις ἐνδεκάτης ἀφικέσθαι.

p. 228. Aſſyrios futuros

Ἐξ γενεὰς κόσμοιο διακρατέοντας ἐν ἀρχῇ,

Medis γυναῖκας δύο μίνας Perſis γυναικὶ μίαν. Decima γυναῖκα Perſas ſervile jugum ſubituros. Unde ſuſpicor eâdem pagina pro ἀλλὰ τὴ μὲν δεκάτῃ γυναικὶ μάλα πάντα πλεῖται legendum ἀλλὰ τὴ δ' ἐνδεκάτῃ, aut certe in priore verſu pro ἄχεις ἐνδεκάτης ſcribendum αἰὲν δεκάτης. Similiter libro III. p. 224. quo δεκάτῳ γυναικὶ μερόπων ἀνθρώπων memorari video, innuitur in decimam generationem à diluvio diſperſionem Babylonicam incidere. Confer Lactantium Lib. I. cap. 14. Apud Tertullianum ſimiliter Lib. II. contra nationes c. 12. occurrit hoc Sibyllinum: *Decimâ genitura hominum ex quo cataclyſmus prioribus accidit, regnavit Saturnus & Titan & Jamſetus, Terræ & Cœli fortiſſimi filii.* Viciſſim ſcriptor vetus recognitionum quæ ambulant ſub nomine Clementis Romani Lib. I. 29. diluvium incidiſſe ait in decimam generationem, ab orbe condito nempe. Quæ omnia nihil habent commune cum ætatibus de quibus ex Heſiodo, Cumano vate, Virgilius, & Heſiodum imitatus Pſeudo Sibyllinorum ſcriptor Lib. I. p. 164. ſqq. quatuor ante diluvium memorans ætates ſive γένη hominum tum quintam peſſimam quæ in diluvio perierit p. 168 ſeqv. ſextam denique, novam poſt diluvium quam χρυσείῃ πρώτῃ vocat p. 183. Lib. II. p. 211. ait ſeptem ſæcula hominibus data ſpacium ad recipiſcendum:

Ἑπτὰ γὰρ αἰώνων μετανοίας ἧμαρ ἔδωκεν·

quod exſtat & Lib. VIII. p. 391. Neque vero audiendus Servius qui de Sibyllinis parum accurate ſcripſit, nec quicquam niſi commenta inania affert, cum ait *Sibyllam ſæcula per metalla diviſiſſe, dixiſſe etiam quis quo ſæculo imperaret, & ſolem ſive Apollinem ultimum id eſt decimum voluiſſe.* His enim

verbis non plus fidei tribuendum videtur, quam fabulæ quæ legitur ad calcem T. 2. Opp. Bedæ Venerabilis, de somnio centum Romæ Senatorum, qui omnes una nocte videre sibi visi sunt novem in cœlo soles, quos rogata Sibylla de totidem generationibus interpretata est, in quarta venturum affirmans Christum, in nona post varios Reges, quorum primas literas indicat, Antichristum.

XVI. Quod porro vir doctus Isaacus Vossius nullum dubium esse ait, Juvenalem, ubi nonæ ætatis meminit, Cumanam secutum esse vatem sive Sibyllam, aliter forte videbitur ei qui verba ipsa Satyrici attentius consideraverit. Ita vero ille Sat. XIII. v. 28.

Nona ætas agitur, pejorque sæcula ferri
Temporibus, quoniam sceleri non invenit ipsa
Nomen, & à nullo posuit natura metallo.

Jam olim Hesiodus cum quatuor memorasset ætates, conquestus fuerat in deteriore illis omnibus quinta * cui nec ipse nomen imponit, se miserum vivere Ἔργ. v. 174.

Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελον ἐγὼ πέμπτοισι μετῆναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ ἔπειτα γενέσθαι.

Hoc imitatus Juvenalis est, sed ita ut conceptionem Hesiodi augeret, nonamque diceret ætatem pro quintâ, ostensurus tempora in quibus viveret longe adhuc magis corrupta ac perdita esse, adeo quidem ut licet non quatuor tantum sed pro numero septem ut vulgo numerantur metallorum tot etiam fingerentur ætates, tamen nulli earum congruerent, ac ne proximo quidem intervallo distarent à deterrima etiam & infima ex illis septem, sed adhuc corruptiora pro nona ætate habenda essent. Etiam in hoc fugit ratio virum doctum, quod decimam sive ultimam χρυσὴν ex mente Sibyllæ optimam fingit, nam si audias ea quæ supersunt Sibyllina Lib. II. p. 199.

Τρισσὴ γὰρ χρυσῆς φῶτες κακοεργέες, αἰνοὶ,
Νήπιοι, — — — —

Quod etiam observandum adversus ea quæ Clarissimus Beveregius disputat in codice canonum Ecclesiæ primitivæ cap. 14. §. 9. p. 63. ubi ea quæ de ultimo sæculo in Sibyllinis dicuntur, eadem esse ait cum iis quæ de ultima ætate Virgilius affirmat. Reliqua apud Poëtam perspicua sunt:

Tegi

* Olaus Rudbeckius in parte 3. Atlanticæ sex ætates persequitur quas proximas à diluvio numerat, auream, argenteam, saxeam, æream aut vero fraxineam, Heroicam, & ferream.

Teq; adeo, decus hoc ævi, te consule inibit
Pollio, & incipient magni procedere menses.

Ait enim hisce verbis jam fore ut consule te, ô Pollio, decus hoc ævi i.e. ævum istud felicissimum atque aureum incipiat. *Inibit* rectè à Servio exponitur *exordium capiet*, diciturque eodem modo quo Germani es wird angehen. Dicitur autem per ellipsin, *inibit*, cursum nempe. *Magni menses* non sunt menses anni magni, qui huc non magis spectat quam Julius & Augustus: sed menses fausti & auspicati, quibus auream ætatem inchoandam & feliciter continuandam ominatur. Versu proximo *tuus jam regnat Apollo* ad Consulis cui adulatur *Asinii Pollionis* nomen alludit Poëta, eumque ostendit velut solem sive Deum aliquem faustissima quæque & partui & ætati polliceri.

XVII. Nolo in præsenti plura ad illustrandam Virgilii Eclogam adjungere, ut revertar ad Sibyllas, quarum oracula omnes sciunt versibus Græcis Hexametris concepta fuisse. Etymologici magni auctor tamen hunc Jambicum versum Sibyllæ excidisse testatur in Ἀρόη. Ἀρόη τρίπυργος ἔσται εὐδαίμων πόλις. Equidem alia oracula non modo Hexametris versibus sed Jambicis quoque & prosaico sermone edita fuisse variis exemplis constat, & notavit Scholiastes Aristophanis ad nubes f. 67. & ante eum Plutarchus in libro περὶ τῆς μὴ χρᾶν ἐμμέτρα τὴν Πυθίαν. Cicero 2. de divinat. *Præterea Pyrrhi temporibus jam Apollo versus facere desierat.* Idem Plutarchus, & Strabo Lib. IX. p. 419. testantur oracula Pythiæ prosaria à Poëtis ad hoc constitutis excepta & in versus redacta fuisse. Talis Poëta fuit *Jophon Cnosius*, Pausaniæ in Atticis p. 84. memoratus, qui oracula versibus Hexametris exposuit. Versus malos oraculorum, hypermetros, defectivos, & in metri leges peccantes ridet Lucianus in Jove Tragœdo, & apud eundem Plutarchum Diogenianus. De cætero Sibyllam Svidas auctor est scripsisse non modo χρησμοὺς οἱ ἐπῶν sed & μέλη, & περὶ παλμῶν. * Præstantissimus vir Guilimus Caveus in parte 2. historiæ literariæ scriptorum Ecclesiasticorum p. 17. putat quæri posse an vaticinia sua carmine semper tradiderint Sibyllæ, cum Josephus Lib. I. Antiqv. cap. 5. pag. 12. cujus verba repetit Eusebius Lib. IX. c. 15. præparat. & Hieronymus de locis Hebr. voce *Babel*, Sibyllam inducat prosâ vaticinantem de turri Babylonica, non Sibyllæ ipsius libris usus, sed ex Alexandro Polyhistore istud mutuatus, ut ex Cyrillo Alex. Lib. I. in Julian. p. 9. colligo, nisi memoria lapsus Cyrillus Alexandrum pro Josepho laudavit, quæ sententia est Cotelerii ad Hermæ pastorem p. 78. Verum non Josepho tantum & Alexan-

* Vide quæ supra c. XV. num. 4.

Digitized by Google

dro ſed & aliis ſcriptoribus ſolenne eſt proſario ſermone brevius complecti, quæ pluribus verſibus in Sibyllinis vel aliis oraculis ac Poëtis ſcripta repererant. Sane verſus Sibyllinos ejusdem argumenti cum oraculo quod Joſephus refert, producit Theophilus Lib. II. ad Autolycum fol. 107. & allegavit ipſe Caveus ex Libr. III. Sibyllin. pag. 223. ſeqv.

CAPUT XXXI.

De libris Sibyllinis eorumque uſu apud Romanos. Libri à Sibylla Tarquinio oblati. 1. *Eorum in Capitolio aſſervatio.* 2. *Cauſa ob quas libri Sibyllini conſulerentur.* 3. *Conſulendi modus & poteſtas, & quod auctoritate Senatus aut Imperatorum Sibyllina vel vera publicarentur, vel falſi rumores de iis ſpargerentur.* 4. *Duumviri, & poſtea Decemviri inſpiciendis Sibyllinis.* 5. *Poſt Tarquinianos Libros Sibyllinos Sullæ tempore cum Capitolio combuſtos, alia Sibyllina Erythris & undecunque arceſſita.* 6. *Quindecimviri Sacrorum.* 7. *Sibyllina ab Auguſto Imp. ſelecta & in templo Apollinis aſſervata, reliquis flammæ datis.* 8. *Etiam hæc uni alterique templi incendio erepta denique conflagrarunt ſub Honorio Imp.* 9. *Alia quædam recentiora oracula, pro Sibyllinis jactata, præcipue in Oriente.* 10. *Auguſti & Tiberii Imp. in deſcribendis veris & non ſupponendis falſis Sibyllinis cura. Oraculum Sibyllinum à Nerone rejectum.* 11. *Varia falſa Sibyllina jactata apud Romanos.* 12. *Chriſtianis idem ab Ethnicis exprobratum. Sibylliſta.* σιβυλλιᾶν, σιβυλλαίνειν. 13.

I.

QUamvis jam tum Æneas * Sibyllam conſuluiſſe fertur, Vaticiniorum tamen Sibyllinorum in libros relatorum nulla mentio ante tempora *Tarquinii Superbi*, poſtremi Romanorum Regis, cui Dionyſius Halicarnaſſeus Lib. IV. p. 259. Gellius Lib. I. cap. 19. Plinius, Solinus, & Iſaacus Tzetzes ad Lycophron. v. 1279. ſive *Tarquinii Priſci*, cui Varro apud Lactantium Lib. I. cap. 6. Iſidorus Lib. VIII. Orig. c. 8. Suidas, & in prolegomenis ad Sibyllina Marcus Antimachus, *libros novem* (ita Varro, Dionyſius

* Vide Aurelium Victorem de origine gentis Rom. cap. 10.

Digitized by Google

nyſius, Gellius, Iſidorus, Servius ad 6. Æneidos, Svidas) ſive *tres* (ut Plinius Lib. XIII. c. 13. & ex eo Solinus cap. 8.) ab anu hoſpita & incognita (non ipſa Sibylla Vide Salmaſ. ad Solin. p. 76. Petr. Petitum Lib. II. c. 4.) venales oblatos fuiſſe ferunt, cumque magnum pretium (trecentorum ut notat Lactantius & Servius Philippeorum) poſceret, ridente immenſum nimium rege, duas tertias librorum partes exuſſiſſe, & pro parte ſuperſtite (non tantum centum Philippeos, ut tradit Antimachus) ſed integram * quam deſideraverat pecuniæ ſummam iterato petiiſſe & tuliſſe. Harduinus ad Plinii Lib. XIII. p. 85. ex Digeſtis Lib. I. tit. 2. de orig. juris §. 2. poſt Cujacium obſervat quod Tarquinius Priſcus quoque Superbi cognomine venerit: ſed perſpicuum eſt Dionyſium Halicarnaſſenſem ſaltim non agere de Tarquinio Priſco, de quo pridem dicere deſierat: ſed de altero Tarquinio. Eundem ſcriptorum diſſenſum circa fundamenta Capitolii ſive ſub Priſco ſive ſub Tarquinio Superbo jacta obſervavit Juſtus Rycquius lib. de Capitolio cap. IX. Sed libros Sibyllinos Tarquinio Superbo potius oblatos quam Priſco crediderim, & novem potius quam ternos, quia major eſt ſcriptorum prioris ſententiæ auctoritas, & Plinius tres videtur libros dixiſſe veluti tres librorum triades. Apud Svidam pro ἴκανοι βιβλία β' legendum ϛ' vel pro ἐννέα βιβλία χρησμῶν, ſcribendum τρία, hoc eſt γ' pro θ'. Aut ἴκανοι βιβλίαι β' exponendum *duos librorum terniones*, ſive duas partes tertias. De numero librorum Tarquinio traditorum ambiguus hæret etiam Tzetzes ad Lycophronem p. 139.

II. Libri iſti *fatales* ſive Sibyllini diligentiſſime ſervati ſunt & arctiſſime cuſtoditi à Romanis, incluſi arcæ lapideæ, & ſub templo Jovis Capitolini in delubro Junonis, in cella quadam ſubterraneâ recondiți, ut teſtatur Dionyſius Lib. IV. p. 260. diſerte mentionem faciens λιθίνης λάρνακος, ut præter rem utique Alexandrum Alexandrium eo nomine reprehendat Tiraquellus ad Lib. III. genialium dierum c. 16. Linteis textis ſcriptos ex Symmachi Lib. IV. Epiſt. 34. & Claudiani de bello Getico obſervavit Demſterus ad Roſinum p. 498.

III. Conſulti ſubinde ſunt, jubentibus maxime Pontificibus, in rebus arduis, ſi in magno periculo Resp. verſaretur, ** ſi gravis aliquis motus exſtitiſſet, ſi bellum ſuſpiciendum, ſi peſtilentia ingruiſſet, ſi terræ motus contigiſſet, ſi magna clades accepta, ſi magnum incendium vaſtaſſet urbem, ſi quid in ſacris non rite factum eſſet, maxime

* Similis narratio apud Svidam in Σίβυλλα.

** Ut Annibale Italiam devaſtante. Adi Victorem de Viris illuſtribus cap. 46.

ſi portenta ac prodigia nunciata eſſent,& monſtra animos hominum attonitos reddidiſſent, ſi caritate laboraretur annonæ: ex illis enim intelligere ſe non dubitabant, quo pacto poſſent Numina læſa placare, & rem feliciter gerere, ut multis exemplis è Livio, Dionyſio, Plutarcho, Dione & aliis ſcriptoribus oſtendit Eraſmus Schmidius Orat. 2. de Sibyllinis p. 1498. ſeqv. Gallæus de Sibyllis p. 271. ſeqv. 279. ſeqv. videndus etiam Salmaſius ad Vopiſci Aurelianum cap. 19. & 20. quitamen nimis videtur cauſas inſpiciendorum Sibyllinorum in arctum conſtringere, eo quod Livius libro XXII. affirmet inſpectionem illorum *non ferme decretam niſi cum tetra eſſent prodigia nunciata.* Nam licet Varro quoque de re ruſtica libro & capite primo adSibyllæ libros redire ſolitos Romanos affirmat, cum deſiderarent *quid faciendum ſit illis ex aliquo portento*, alias tamen quoq; cauſas adeundorum Sibyllinorum notant Livius ipſe, Dionyſius & alii.]

IV. Cæterum conſulti ſunt libri Sibyllini ſupplici veneratione & *velatis manibus* ut in Vopisci Aureliano legendum docuit idem Salmaſius p. 461. Neque vero adire illa licebat, niſi ex decreto Senatus viris ad hoc conſtitutis. Nam citra illud nefas erat ullos è Sibyllinis libris verſus prodere. Dio lib. XXXIX. p. 98. ὃ γὰρ ἐξῆν ἰδεῖν τῶν Σιβυλλείων, εἰ μὴ ἡ βουλὴ ψηφίσαιτο, ἐς τὸ πλῆθος ἐξαγγέλλεσθαι. Hinc Sibyllinum carmen Tertullianus *ſenatorium verſum* vocat Lib. II. contra Nationes, cap. 12. Sub Cæſaribus quoque uti Cæſaris juſſu ſic (ad ſpeciem ſaltim) Senatus conſenſu opus fuiſſe docet Tacitus Lib. VI. Annal. & idem Vopiſcus in Aureliano. Neque vero in populum efferebantur ipſi verſus Græci ſive concepta verba oraculi, ſed tantum ſenſus ſive νοῦς τῶν ἐπῶν, verbis latinis, ut idem Dio teſtatur. Ex eodem loco apparet oraculum à quindecimviris Senatui communicatum, quandoque ejus judicio ſuppreſſum fuiſſe, ſi id populo ut vulgaretur è re ſua eſſe haud putarent. Itaque Cato merito verebatur ne oraculum de Ptolemæo Aulete copiis haud juvando à ſenatu ſupprimeretur, quamprimum illi hoc innotuiſſet. Perperam interpres Dionis verba p. 98. D. ἐπειδὴ γὰρ πάχιστα ὁ νοῦς τῶν ἐπῶν διεθρυλλήθη ὥσπερ εἴωθε γίνεσθαι, ἔδεσε μὴ συγκρυφθείη, *ut primum ſententia oraculi, quod fieri aſſolet, vulgo innotuit, veritus Cato ne id ſupprimeretur, ſacerdotes ad plebem produxit &c.* Rectius ſane *ut primum ſententia oraculi* in ſenatu *increbuit.* Nam ſi vulgo, cujus nulla in Græcis verbis mentio, jam innotuiſſet, quomodo ſupprimi poterat, & quid attinebat ad plebem producere ſacerdotes. Neque hoc fieri ſolebat, ut vulgo prius niſi per antiſtites ſacrorum promulgaretur, etſi quandoque etiam falſos rumores de oraculis

oraculis per illos vulgandis in vulgus ſparſos obſervat idem Dio Lib. XLIV. p. 247.

VI. Conſtituti, fuere ad inſpicienda & vulganda Sibyllæ oracula à Tarquinio primum ex nobilibus non *Quinqueviri* ut Tho. Hyde affirmat p. 387. de relig. vett. Perſarum, ſed *Duumviri ſacris faciundis*, ut vocantur Livio Lib. V. cap. 13. (& aliis in locis) additique totidem *miniſtri ſacrorum*, ut idem Dionyſius auctor eſt Lib. IV. p. 260. narrans alterum ex primis Duumviris M. Attilium viſum non bona fide rem gerere, & per unum è miniſtris delatum parricidii, à Tarquinio juſſum culeo bubulo inſui & projici in mare. Nimirum Attilius iſte (ſive ut à Tzetza nominatur Aquilius) librum Sibyllæ, ſecreta civilium ſacrorum continentem cuſtodiæ ſuæ commiſſum, corruptus, Sabino cuidam viro, cui Petronio nomen, deſcribendum dederat. Vide Valerium Max. libro & capite primo, in cujus codicibus vitioſe *M. Tullium* pro *M. Attilio* exſtare video. Poſt expulſos Reges Senatus populusque Romanus hoc munus librorum Sibyllinorum inſpiciendorum non ſtatim dedit *decemviris ſacrorum* qui ex ſolis Patribus ſive nobilibus legerentur, ut viſum Eraſmo Schmidio Orat. 2. de Sibyllis p. 1498. ſed per duumviros adhuc adminiſtrari curavit, donec A.U.C. 385. lege à C. Licinio & L. Sextio tribunis plebis latâ, *Decemviri ſacrorum*, quini nempe ex patribus, reliqui totidem ex plebejis creari juberentur, teſte Livio Lib. VI. cap. 47. Verba Livii clariſſima ſunt: *Hujus generis orationes ubi accipi videre, novam rogationem promulgant, ut pro duumviris ſacris faciundis decemviri creentur, ita ut pars ex plebe, pars ex patribus fiat.* Decius Mus apud eundem Lib. X. 8. *Decemviros ſacris faciundis carminum Sibyllæ ac fatorum populi hujus interpretes antiſtites eosdem Apollinaris ſacri ceremoniarumque aliarum plebejos videmus, nec tum patriciis ulla injuria facta eſt, cum duumviris ſacris faciundis adjectus eſt propter plebejos numerus.* Hi erant *interpretes & arbitri Sibyllæ oraculorum*, ut dicuntur Gellio Lib. IV. cap. 1. Conf. Pſeudo Feneſtellam de ſacerdotiis Romanorum cap. 13. Ab hiſce ipſis verò ſive duumviris ſive decemviris non fas erat Sibyllina inſpici, niſi in præſentia aliorum, qui ſubinde (quoties Senatus juſſiſſet illa adire) publica auctoritate ad hoc deſtinabantur, ut docet Dionyſius Halicarnaſſ. Lib. IV. p. 260. *Καὶ δημοσίᾳ αὐτοῖς προσκαθίζησιν, ὧν χωρὶς οὐκ ἔξεστι ψηφίσεις τῶν χρησμῶν ταῖς αἱρέσεσι ποιεῖσθαι.*

VI. Temporibus Syllanis cum Capitolium A. U. C. DCLXX. conflagraſſet, una cum aliis *ἀναθήμασι* & ſimulacro ipſo Jovis, quod incendio tum periiſſe notat Plutarchus libro de Iſide & Oſiride, etiam flammis

flammis absumti sunt Sibyllini libri, quemadmodum idem Dionysius & Solinus c. 8. testatur. De illo incendio & Capitolii restauratione videndus Rycquius lib. de Capitolio cap. XI. *Post exustum sociali* (h.e. civili) *bello capitolium* (verba Taciti sunt Lib. VI. Annal. p. 194) *quæsita Samo, Ilio, Erythris, per Africam etiam ac Siciliam & Italicas Colonias carmina Sibyllæ, una seu plures fuere, datumque sacerdotibus negotium, quantum humana ope potuissent, vera discernere.* Idem testatur Varro & Fenestella, qui sub Tiberio scripsit, libro de undecimviris, cujus verba ex Lactantii Lib. I. cap. 6. apponam: *Restituto Capitolio retulit ad senatum C. Curio Cos. ut legati Erythras mitterentur, qui carmina Sibyllæ conquisita Romam deportarent: itaque missi P. Gabinius, M. Otacilius, L. Valerius, qui descripta à privatis versus circa mille Romam deportarunt.* Dionysius Halicarnasseus Lib. IV. p. 260. οἱ δὴ νῦν ὄντες (Σιβύλλειοι χρησμοὶ) ἐκ πολλῶν εἰσι συμφοραὶ τῶν τόπων, εἰ μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων κομισθέντες, οἱ δὴ ἐξ Ἐρυθρῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ καὶ δόγμα βουλῆς ἀποστελέντων πεισθεὶς ὅτι τὴν ἀντιγραφὴν, εἰ δὴ ἐξ ἄλλων πόλεων, καὶ παρ' ἀνδρῶν ἰδιωτῶν μεταγραφέντες, ἐν οἷς εὑρίσκοντό τινες ἐμπεποιημένοι τοῖς Σιβυλλείοις κ. τ. λ. Hæc Sibyllina prioribus exustis undecunque congesta, primùm itidem A. U. C. 678. reposita sunt in Capitolio, quod L. Sylla iterum instauravit, templum novum Jovis Capitolini Q. Catulo dedicante. Fenestella apud Lactantium de ira Dei c. 22. *legati Erythras à Senatu missi, ut Sibyllæ carmina Romam deportarentur, & ea Consules Curio & Octavius in Capitolio quod tunc erat curante Q. Catulo restitutum, ponenda curarent.*

VII. Dicitur & Sylla loco decemvirorum *quindecimviros sacrorum* constituisse. Saltim ab illo tempore non decemvirorum mentio in historia Romana, sed quindecimvirorum. *Sic P. Dolabellam quindecimvirum factum* Ciceroni narrat Cœlius Epist. 4. Quamvis autem Petrus Taffinus Lib. de anno sæculari & ludis sæcularibus Romanorum cap. 5. rectè incertum esse statuit, à quo demum illi quinque additi fuerint, non temere tamen fides habenda Servio, qui in VI. Æneid. p. 418. *sciendum*, inquit, *primùm duos librorum fuisse custodes, inde decem, inde quindecim usque ad tempora Syllana, postea crevit numerus. Nam & Sexaginta* (alii codd. *quadraginta*, XL pro LX) *fuerunt, sed remansit in his quindecimvirorum vocabulum.* Sane quindecimviri ante Syllana tempora non memorantur, ita ut decemviros adhuc nominet Cicero Lib. I. de divinatione: post Syllam sæpissime. Vide Nicolaum Heinsium ad Valerii Flacci Lib. I. v. 5. Primus qnindecimvirorum collegium uno addito auxit Julius Cæsar, paulo ante expeditionem in Africam, post Syllam jam

Digitized by Google

jam pridem defunctum, ut patet è Dione Lib. XLII. pag. 209. Ab eo tempore, A. U. C. 725. Augustus accepit potestatem sacerdotes (adeoque etiam quindecimviros) quoscunque & quotcunque vellet neglecto avito numero constituendi. Idem Dio Lib. LI. pag. 457. ἱερέας τε αὐτὸν καὶ ὑπὲρ τὸν ἀριθμὸν ὅσους αὐ ἀεὶ ἐξελήσῃ προαιρεῖσθαι προσκατεχήσουσδ ὅπερ καὶ ἐξ ἐκείνου προσδοθὲν ἐς ἀόριστον ἐπηυξήθη, ὥστε μηδὲν ἔτι χρῆναι με περὶ τοῦ πολήθους αὐτῶν ἀκριβολογεῖσθαι. Notandum præterea quod pro Quindecimviris aliquando etiam Sibyllina inspexisse dicuntur Pontifices, ut apud Vopiscum in Aureliano, non quod Pontifices & Quindecimviri nihil differrent, notum enim est diversa fuisse collegia Pontificum, augurum, septemvirorum & quindecimvirorum, quæ quatuor memorat Dio in limine Libri LIII. neque quod Pontificum fuerit aliquando libros Sibyllinos inspicere, semper enim hoc terquinorum virorum fuit officium, sed quod multi ex Pontificibus iidem etiam Quindecimviri essent, ut ostendit Salmasius ad Vopiscum p. 464.

VIII. Idem Augustus cum instituisset omnes libros fatidicos, qui tunc ferebantur, examinare, Sibyllinos quos servandos ratus est, non in templo Jovis Capitolini, sed in templo Apollinis quod in palatio exstruxerat reposuit. Svetonius in Augusto c. 31. *Postquam vero pontificatum maximum quem nunquam vivo Lepido auferre sustinuerat, mortuo demum suscepit, quicquid fatidicorum librorum Græci Latinique Generis* (Martiorum puta, Bygoës nymphæ, Hetruscorum carminum & aliorum) *nullis vel parum idoneis auctoribus vulgo ferebatur, supra duo millia contracta undiq; cremavit, ac solos retinuit Sibyllinos, hos quoque delectu habito: condiditq; duobus forulis auratis sub Palatini Apollinis basi.* Hoc respicit non Virgilius modo Lib. VI Æneid. v. 72. sed & ni fallor etiam Tibullus Lib. II. eleg. 5. ad Phœbum:

Te duce Romanos nunquam frustrata Sibylla est
Abdita quæ sacris fata canit pedibus.

Sane perperam vulgo legitur *sævis*, etsi non displicet vir magnus, qui legit *senis*, * ut non ad pedes sive basin Apollinis Palatini, sed carmen Hexametrum respiciatur. Servius ad VI. Æneidos iterum fallitur & confundit priora tempora cum posterioribus, cum bis affirmat post incensum Apollinis templum ex Erythra insula Sibyllinos versus Romam allatos fuisse. Capitolium enim pro Apollinis templo dicere debuit, ut monuit Salmasius p. 78. ad Solin.

* Sic Apud Papinium V. 3. Silvar.
Quem honor Aonios seno pede ducere campos,

IX. Equidem Apollinis Palatini templum quoque conflagraſſe conſtat, non ſub Nerone tantum A.U.C. 817. 11. Cal. Aug. ubi totus mons Palatinus incendiô abſumptus teſte Dione Lib. LXII. pag. 709. Sed & ſub Juliano A.C. 363. 14. Cal. April. Verum ſervata in illo incendio Sibyllina carmina teſtatur Ammianus Lib. XXIII. cap. 3. *Eadem nocte Palatini Appollinis templum præfecturam gerente Aproniano, in urbe conflagravit æterna, ubi ni multiplex juviſſet auxilium, etiam Cumana carmina conſumſerat magnitudo flammarum.* Denique nihilominus, quæ aliis pandere fata ſolebat, ad propriam cladem cœca Sibylla tacuit, exuſta enim ſunt Sibyllina carmina à Stilicone, res novas moliente ſub Honorio Imp. ut notarunt viri docti ex Rutilii Itinerar. Lib. II. v. 41.

Quo magis eſt facinus diri Stiliconis acerbum
Proditor Arcani quô fuit Imperii.
Romano generi dum nititur eſſe ſuperſtes
Crudelis ſummis miſcuit ima furor.
Dumq; timet, quicquid ſe fecerat, ipſe, timeri,
Immiſit Latiæ barbara tela neci.
Nec tantum Geticis graſſatus proditor armis
Ante Sibyllinæ fata cremavit Opis, *
Odimus Althæam conſumti funere torris
Niſæum crimen flere putantur aves:
At Stilico æterni fatalia pignora regni
Et plenas voluit præcipitare colus.
Omnia Tartarei ceſſent tormenta Neronis
Conſumat ſtygias triſtior umbra faces.
Hic immortalem, mortalem perculit ille,
Hic mundi matrem perculit, ille ſuam.

Rutilium mentiri arbitratur Montacutius p. 127. Apparatus ad Origines Eccleſiaſticas, tum Blondellus Lib. I. cap. 9. eumq; ſecutus Gallæus de Sibyllis p. 278. contendit in odium Ethnicorum Sibyllina exuſta juſſu Honorii Imp. quem ipſum perſtringere Rutilius veritus fuerit. Sed nullo argumento idoneo horum ſententia probari poteſt, quæ enim de oraculo Chriſtianiſmi interitum falſô ominante, & de templis Deorum Carthagine everſis & ſimulachris ibi à comitibus Honorii fractis ex Auguſtini Lib. XVIII. de Civ. Dei cap. 54. & aliis monumentis afferuntur,

* h. e. Nymphæ, ut exponunt Servius & alii.

Digitized by Google

tur, parum ad rem faciunt. Vide interim, ſi placet quæ de illo pſeudo oraculo ſcripſit Chriſtianis Kortholtus ὁ μακαρίτης in obtrectatione pagano cap. 14.

X. Poſt Sibyllina à Stilicone combuſta tamen adhuc aliquid tributum carminibus Sibyllinis per traditionem vel utcunque ſervatis docet Procopius Lib. I. de bello Gothorum duobus in locis pag. 174. & p. 203. edit. Hoeſchelii. Etiam apud ſcriptores Hiſtoriæ Byzantinæ memorari videas oracula, quibus ſucceſſiones Imperatorum notabantur, quæ Sibyllæ tribuunt Zonaras, Johannes Curopalates, & alii, Johannes Tzetzes quoque Chil. IX. hiſt. 288. E Latinis ſcriptoribus Luitprandus Ticinenſis, in legatione ſua CPolitana: *Habent Græci & Samceni libros quos ὁρασεις ſive viſiones Danielis vocant, ego autem Sibyllinos, in quibus ſcriptum reperitur, quot annis Imperator quisq; vivat, quæ ſint futura eo imperitante tempora, pax an ſimultas, ſecundæ Samcenorum res, an adverſæ.* Verum hisce oraculis non magis quam oraculis Leonis ſapientis aliisque de quibus meminere Nicephorus Gregoras libro V. extrem. Ducas Hiſt. Byz. p. 179. ſq. Bullialdus in notis p. 274. Laonicus Chalcondylas Lib. VIII. de rebus Turcicis, Nicetas Choniates pluribus in locis &c. nihil quicquam fuit commune cum priſcis illis Romanorum Sibyllinis ſive libris fatalibus, quos ſub Cæſaribus paſſim usque ad Theodoſium conſultos patet ex Dione, Svetonio, Tacito, ex Vopiſco in Aureliano, ex Trebellio Pollione & Sexto Aurelio Victore in Gallienis, Capitolino in Gordiano juniore, Ammiano Marcellino denique Lib. XXIII. c. 1.

XI. Minime vero prætereundum, quod tradit Dio Lib. LIV. p. 532. Auguſtum Imp. juſſiſſe carmina Sibyllina vetuſtate jam detrita à ſacerdotibus (quindecimviris ſacrorum) ſua ipſorum manu deſcribi, ne quisquam alius illa legeret: τὰ ἐπὶ τοῖς Σιβύλλεια ἐξήτησα κἀγὼ δ' ἐρόντα γενόμενος τοὺς ἱερέας αὐτοχειρία ἐκγράψασθαι ἐκέλευσα, ἵνα μηδεὶς ἕτερος αὐτὰ ἀναλέξηται. Tiberii temporibus A. U. C. 785. Caninius Gallus quindecimvir librum novum inter Sibyllinos recipi voluit, intercedente nec ferente Imperatore: qua de re ita Tacitus Lib. VI. *Relatum inde ad patres à Quintiliano tribuno plebei de libro Sibyllæ, quem Caninius Gallus quindecimvir recipi inter cæteros ejusdem vatis, & eâ de re ſenatus conſultum, poſtulavere. Quo per diſceſſionem facto miſit litem Cæſar modice tribunum increpans ignarum antiqui moris objuventam: Gallo exprobrabat, quod ſcientiæ cerimoniarumque vetus, incerto auctore ante ſententiam collegii, non ut aſſolet, lecto per magiſtros æſtimatoque carmine, apud infrequentem ſenatum egiſſet. Simul commonefecit, quia multa vana ſub nomine celebri vulgarentur, ſanxiſſe Auguſtum, quem intra-*

Digitized by Google

diem ad prætorem urbanum deferrentur, neq; habere privatim liceret, (Sic A.U. C. 541. cum externis religionibus populus turbaretur, præfectus urbis in concione SCtum recitavit, & edixit, ut quicunque libros vaticinos precationesve aut artem ſacrificandi conſcriptam haberet, eos libros omnes literasque ad ſe ante Calend. Aprilis deferret, ut narrat Livius Lib. XXV. cap. 1.) *quod à majoribus quoq; decretum erat poſt exuſtum ſociali bello Capitolium: — — — Igitur tunc quoq; notioni quindecimvirorum is liber ſubjicitur.* Tredecim annis ante (U. C. 772.) Idem Tiberius occaſione oraculi cujusdam quod veluti Sibyllinum ferebatur, (Imperator vero falſum eſſe contendebat) omnes libros fatidicos ſimiliter inſpexerat, aliis probatis, aliis rejectis, ut auctor eſt Dio Lib. LVII. pag. 615. λόγιόν τι ὡς καὶ Σιβυλλειον ἄλλως μὲν ἀδὲν τῷ τῆς πόλεως χρόνῳ πρόσηκον, πρὸς ἣ τὰ παρόντα ἀδύνατον ἦν ἡσυχῆ σφᾶς ἐκίνει. ἔλεγε γάρ, ὅτι

Τελὸς ἦ τριηκοσίων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν
Ῥωμαίης ἔμφυλον ὀλεῖ στάσις, ἀ Συβαρίλης
Ἀφροσύνη — — —

ὁ ἂν Τιβέριος ταῦτα τε τὰ ἔπη ὡς καὶ ψευδῆ ὄντα διέβαλλε, καὶ τὰ μὲν ὡς ἀδεινὸς ἄξια ἀπέκρινε, τὰ ἣ ἐνέκρινε. Ad eundem modum Nero cum ejusdem oraculi memoria poſt incenſam urbem ſuis temporibus refricaretur, illud rejecit & nusquam reperiri edixit, in cujus locum μεταβάλλοντες ἕτερον λόγιον ὡς καὶ Σιβύλλειον ὄντως ὂν ἦδον, ut narrat idem Dio Lib. LXII. p. 709. hoc nempe:

Ἕξατος Αἰνεαδῶν μητροκτόνος ἡγεμονεύσει.

XII. Equidem multos fuiſſe Romanis Pſeudomantes falſorumque oraculorum Sibyllinorum concinnatores, ex variis quæ jam produxi Ciceronis, Dionyſii, Svetonii, Taciti, Dionis locis patet, quibus accedit Plutarchus in Cicerone f. 869. ubi de Lentulo: τὸν ὄντα τῇ φύσει τοιοῦτον περιδιέφθειραν ἐλπίσι κεναῖς ψευδομάντεις καὶ χρηταί, ἔπη πεπλασμένα καὶ χρησμοὺς ἄδοντες ὡς ἐκ τῶν Σιβυλλείων περιηλλαγμένα κ.τ.λ. Lucianus de morte Peregrini T. 2. p. 579. affert verſus Sibyllinos à Theagene Cynico confictos, quibus ipſe alios verſus à ſe compoſitos veluti Bacidis oraculum opponit. Idem in Alexandro pſeudomante T. 1. pag. 754. Εὑρηκὸς ἦ χρησμὸς ἤδη ὡς Σιβύλλης περιμανθάνομεν·

Εὐξείνῳ πόντοιο παρ' ἠιόσ' ἄγχι Σινώπης
Ἔσται τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Ἀυσονίοισι Προφήτης
Ἐκ πρώτης δεκνὺς μονάδος τριάτων δεκάδων τε
Πεντ' ἐπέρας μονάδας καὶ εἰκοσάδα τρισσὰ ἑλιθμὸν
Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος ὁμωμίλου τετρακύκλου.

Quo

Quo in fictitio oraculo per Τύρσιν intelligitur Abonitichus Alexandri Paphlagonis patria, τύρσις enim idem quod τεῖχος, deinde πρώτη μονὰς, τρισσαὶ δεκάδες, πέντε μονάδες, & εἰκοσὰς τρισσὰ ἐξάμηνος notant more Græcorum per literas numerantium primas quatuor literas nominis Ἀλεξάνδρου & simul vocabuli ἀλεξητήρ, ut recte monuit Lambertus Bos in diatribis ad sacros novi fœderis libros p. 36. 37. Prætereo alia Theagenis commentitia oracula, pro quibus singulis drachmam & duos obolos captasse ait idem Lucianus p. 762. neque enim addit Alexandrum pro Sibyllinis illa venditasse. Quare etiam in præsenti omitto, quod Ammianus Marcellinus Lib. XXII. c. 12. scribit sub Juliano Imp. *quemcunque, cum impræpedite liceret,* (sub Constantio enim capitale fuerat) *scientiam vaticinandi professum, juxta imperitum & docilem oraculorumque permissa scitari responsa.*

XIII. Utinam vero inter Christianos etiam ipsos non fuissent olim similes falsorum Sibyllinorum architecti. Sane hæc suspicio non heri vel nudius tertius oborta est viris doctis, sed sua jam ætate Christianis objectum fatentur Origenes, Lactantius, Constantinus, Augustinus, Sozomenus: ut aperte fallantur Rich. Montacutius, Ed. Simson & alii viri docti, qui negant Sibyllina ab antiquis producta Christianis apud Ethnicos vel unquam vocata fuisse in dubium, vel ab uno Celso hoc factum affirmant, ut Beveregius. Constantini verba produxi cap. XXX. num. 5. ubi egi de Acrostichide, de Sozomeno dicturus infra cap. XXXII. num. 8. Lactantius Lib. IV. c. 15. *His testimoniis victi* SOLENT *eo confugere, ut ajant esse ea carmina Sibyllina, sed à nostris conficta atque composita.* Augustinus Lib. XVIII. de Civ. Dei cap. 47. *Sed quæcunque aliorum Prophetiæ de Dei per Christum Jesum gratia proferuntur, possunt putari à Christianis esse conficta. Ideo nihil est firmius ad convincendos quoslibet alienos, si de hac re contenderint, nostrosq; fulciendos, si rectè sapuerint, quam ut divina prædicta de Christo ea proferantur, quæ in Judæorum scripta sunt codicibus.* Idem c. 46. *nisi forte quis dixerit illas prophetias Christianos finxisse de Christo, quæ Sibyllæ nomine vel aliorum proferuntur,* præter illas nempe sine controversia certissimas, quæ exstant in codicibus ipsorum Judæorum, sive in scriptis Veteris Testamenti. Celsus Epicureus apud Origenem Lib. VII. contra Celsum p. 368. ὑμεῖς δὲ κἂν Σίβυλλαν ἤ τινας ἄλλας ὑμῶν εἰκότως ἂν μᾶλλον προσποιοῖσθε ὡς ἔνθεα παῖδα, νυνὶ ἢ παρεγγράφειν μὴ εἰς τὰ ἐκείνης πολλὰ καὶ βλάσφημα εἰκῇ δυνάσθαι. Ad quam criminationem pag. 369. nihil aliud respondet Origenes, quam à Celso non indicari, quæ demum à Christianis adjuncta & Sibyllæ supposita fuerint, *quod fecisset,* in-

quit, *ſi incorruptiora antiqua exemplaria habuiſſet.* Sed forte rem manifeſtam Celſus putavit non longa demonſtratione indigere, neque Origeni ad manus erant illa omni exceptione majora antiqua exemplaria, neque adeo cauſa hæc ab Origene valde urgetur. Certe hoc tibicine non nititur Chriſtianæ religionis veritas. Idem Celſus apud Origenem Lib. V. p. 272. Cpriſtianos vocat Σιβυλλιςὰς, non alio ſenſu utique quam quod tantum tribuerunt variis incertæ fidei, quæ Sibyllarum nomine ferebant oraculis, perinde ut *Sibyllam* dictum accepimus Cornelium Rufum Decemvirum, corrupto mox nomine Syllam, qui ex Sibyllinis libris Apollinares ludos inſtituendos ſuaſerat populo Romano. Vide Macrobium Lib. I. Saturnal. cap. 17. Sic Σιβυλλιᾶν eſt vaticinari, χρησμὸς Φαντάζεσθ ut explicat Scholiaſtes Ariſtophanis ad Equites pag. 195. Adde Brodæum Lib. I. Miſc. c. 35. *Sibylliſtarum* vocem etiam apud Plutarchum obſervavit Budæus, & exponit divinos χρησμολόγους. Nam Σιβυλλαίνειν quidem Diodoro Siculo Lib. IV. p. 269. eſt ἐνθεάζειν *Numine agitante incaleſcere*, ſive *furore divino corripi.*

CAPUT XXXII.

De Sibyllinis Oraculis quæ hodie exſtant, eorumque editionibus, ac verſionibus. 1. *Proœmium M. Antonii Antimachi. Sibyllæ adhortatio de uno Deo colendo.* Προοίμιον περὶ θεοῦ ἀνάρχου Θεοῦ. 2. *Argumentum & dogmata libri primi Sibyllinorum, cum variis Obſervationibus.* 3. *Libri ſecundi.* 4. *Tertii.* 5. *Quarti.* 6. *Quinti.* 7. *Sexti.* 8. *Septimi.* 9. *Et Octavi.* 10.

I.

REſtat ut agam de collectione Sibyllinorum quæ hodieque exſtat carmine Græco Hexametro, diſtributa in Octo libros, cujus editiones primum expoſiturus ſum, deinde argumenta ordine perſtringam, dogmataque præcipua perluſtrabo, denique quid de illâ ſentiendum ſit, per aliqvot obſervationes oſtendam. Primam editionem debemus Xyſto Betulejo, qui ex codice Bibl. Auguſtanæ Vindelicor. Græce

Græcè edidit, additis ſuis caſtigationibus, Baſil. apud Oporinum 1545. 8vo. Mox latinam Metaphraſin Heroicam (paucis locis, quæ non cepiſſe ſe vir ingenuus fatetur, exceptis) adornavit Sebaſtianus Caſtellio, ediditque cum notulis quibusdam eodem loco formaque anno proximo 1546. Hinc Græce & Latine cum Betuleji & Caſtellionis caſtigationibus recuſa ibid. 1555. 8vo. Loca quæ de Chriſto & rebus Chriſtianis agunt excerpſit & cum protevangelio Jacobi atque aliis Apocryphis recudenda dedit Michael Neander ibid. 1564. 8vo. Prodierunt etiam Sibyllina Græce ac latine in Orthodoxographis utriusque editionis Baſil. 1555. & 1569. Fol. Et in Appendice ad Bibliothecam Patrum Græcolatinam Bigneanam Pariſ. 1634. Fol. Elegans imprimis & emendata editio Sibyllinorum eſt, quam præmiſſo Onufrii de Sibyllis libello, cum Sebaſtiani (non Johannis, ut perperam ſub init. notarum excuſum eſt) Caſtellionis Metaphraſi notisque, Notis item Betuleji, ac ſuis, tum locis fragmentisque Sibyllarum atque aliis priſcis oraculis ex antiquitate undique conquiſitis in lucem emiſit Joh. Opſopœus, Medicus ac Philoſophus Palatinus, Pariſ. 1589. 1599. 1607. * 8vo. uſus libris Turnebi, Ranconeti & Joh. ** Aurati, MSto item codice Regis Galliæ atq; alio P. Pithoei. Apud Blondellum Lib. I. de Sibyllis c. 29. ubi Opſopœus typographus Baſileenſis dicitur Sibyllina inſeruiſſe Orthodoxographis, duplex error commiſſus eſt, nam & Opſopœus confunditur cum Oporino, & editio Oporini cum editione Henrici Petri quæ in Orthodoxographis habetur. Denique Servatius Gallæus, Paſtor Eccleſiæ Walonicæ Harlemenſis, cujus exercitationes XXII. de Sibyllis earumque oraculis prodierant Amſt. 1688. 4to. Opſopœi editioni integræ nitidis typis iterum ſubjectæ adjunxit uberiores annotationes, ex variis ſcriptoribus, recentibus maximam partem, ad loca non difficillima, neſcio quo diſcrimine collectos, & loca quædam emendavit ope codicis MS. quem antiquiſſimum vocat, & à viro doctiſſimo Eduardo Bernhardo accepiſſe ſe fatetur. Amſterd. 1689. 4to. Prætereo editiones Metaphraſeos Caſtellioneæ, ſine contextu Græco editæ, ut quæ in Bibliothecis Patrum exſtat, & quæ à Dan. Claſenio curata

* Hanc tertiam editionem vitioſiſſime curatam notat Vir Cl. Th. Crenius parte 10. Animadverſ. philolog. & hiſtor. p. 73. ſq.

** Stuckius in Epiſt. ad Goldaſtum (XIII. inter editas Francof. 1688.) *Quam [deleo,* inquit, *me Joh. Aurati præceptoris mei viri ingeniosiſſimi & in emendandis antiquis Poëtis Græcis acutiſſimi dictata & annotationes in Sibyllina carmina ante multos annos ex ejus ore calamo exceptas Lutetiæ amiſiſſe.*

curata est ad calcem libri tertii de oraculis, qui ipse de Sibyllis ac Sibyllinis totus agit, Helmst. 1673. 4to. Tum Gallicas Sibyllinorum versiones *Symphoriani Champerii*, & *Johannis Roberteti*, de quibus auctor libri Gallici *Essais de literature* mense Februario anni 1703. p. 86. denique Germanicam *Joh. Christiani Nehringii* editam Essendii A. 1702. 8vo. notisque illustratam.

II. In quibusdam Græcolatinis editionibus præmittitur *Marci Antonii Antimachi*, qui medio seculo decimo sexto Græcas literas Ferrariæ docuit, *proœmium* Græca prosa scriptum, Itemque Sibyllæ (Erythrææ, si credimus Lactantio) *adhortatio ad humanum genus de uno Deo colendo*, octoginta quatuor versibus Hexametris constans, qua eam ἐν ἀρχῇ θεοφητείας αὐτῆς usum testatur Theophilus Antiochenus Lib. II. ad Autolycum f. 112. Versus quosdam ex eodem exordio allegantibus etiam Justino, Clemente Alex. Lactantio & Eusebio. Docet inter alia pios habitaturos paradisum ἐλεηλέα κῆπον, & pane de cœlo cibandos, quod de paradiso terrestri, sive ex quo Adam pulsus, acceperunt veteres, Tertullianus, Origenes, Theophilus, Lactantius & alii apud Blondellum Lib. II. de Sibyllis cap. II. Vide & Valesium ad Euseb. p. 257. seqv. Huetii Origeniana p. 149. seqv. *Septem versiculi* sive θεοίμιον περὶ θ ἀνάρχου θεοῦ libro primo Sibyllinorum præfixum, collectum est è Lactantio, penultimus versus legitur etiam Lib. II. p. 216. edit. Opsopœi, quam semper hic sequimur.

III. *In libro primo* Historia creationis, lapsus Adami ad imaginem divinam conditi, tum diluvii ita describitur, ut ex Geneseos libro petitam clarissime appareat. Negat etiam Sibylla corvum à Noacho emissum rediisse, secuta plerosq; codices Græcos Genes. VIII. 7. confer Joh. Clericum ad h. l. & Bochartum part. 2. Hierozoic. Lib. II. c. 12. Similiter sacris literis debentur alia pleraque, ut nomen Dei Σαβαὼθ p. 184. & Σαβαὼθ Ἀδωναῖ p. 204. & quæ Deus de se p. 171.

Εἰμὶ δ' ἐγὼ ὁ ἐών, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νόησον,
Οὐρανὸν ἐνδέδυμαι περιβέβλημαι δ' ἁλάασαν,
Γαῖα δέ μοι σφέλυμα ποδῶν περὶ σῶμα κέχυται
Ἀὴρ δ' ἠδ' ἄστρων με χορὸς περιδέδρομε πάντη.

Ænigma de Dei nomine novem literarum, optime mihi videtur explicari à Johanne Aurato, ut intelligatur Θεὸς σωτήρ, vel certe P. Morelli ἀνέκφων quod placet Is. Vossio cap. 8 de Sibyllinis, reliquæ enim ab Opsopœo memoratæ expositiones longius petitæ sunt, maxime vero quæ

quæ afferuntur à Morhofio τῷ μακαρίτῃ p. 105. libri primi Polyhiſtoris & doctiſſimo Wedelio decad. IX. diſſertationum Medico Philologicarum Exercit. 7. de ænigmate Sibyllino Chymico. Vocabulum ἄδης p. 164. Sibylla ait dictum, quod primus illam ſubierit Adamus omnes ſecum poſteros tracturus, quæ mirifica profecto etymologia eſt. De dogmate ipſo quod in aliis etiam Sibylliniorum locis & apud Tertullianum multosque alios veteres ſcriptores Eccleſiaſticos reperitur, omnes nempe hominum animas atque adeo piorum quoque non confeſtim in paradiſum ſed εἰς ἀΐδαο δόμους εἰς δ' Ἀχέροντα ἰέναι κελεύεσθαι, Vide Blondellum Lib. II. de Sibyll. cap. 9. & 30. & 33. ſeq. Voſſium Theſ. Theolog. pag. 90. ſequ. Allatium de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 266. ſeqv. 298. ſq. Elmenhorſtium ad Gennadii dogm. Eccleſ. cap. 78. Overalli Epiſcopi Norvicenſis diſſertationem apud Montacutium Apparat. p. 51. ſq. Lud. Capellum Opp. poſthum. p. 243. ſeqv. H. Dodvvelli diſſ. Cyprian. 12. Γρήγοροι ἀλφυσῆες quos p. 167. Sibylla memorat, angeli ſunt ἐγρήγοροι dicti in fragmento Henochi & Dan. IV. 13. ut legit Clemens Lib. II. cap. 9. pædagog. Porro ex Novo fœdere manifeſte hauſta ſunt, quæ diſerta nimis ad finem usque libri primi in Sibyllinis ſuccedunt vaticinia de Jeſu Chriſto, ejus vita, morte, reſurrectione, ceſſatione Prophetarum, Apoſtolorum prædicatione & vaſtatione Hieroſolymæ. Equidem p. 191. in verſu:

Ἀλλάγε καὶ μὴ τοῦτα Σόλοι καθοδηγοὶ ἔσονται

pro Σόλοι ſuſpicetur aliquis legendum ϛόλοι, h. e. *miſſi*, ut Apoſtoli intelligantur.

IV. *Libro ſecundo* continentur oracula de die extremo, quem præcedet μέγα σῆμα ex Matth. XXIV. 30. conf. Voſſii theſes Theolog. pag. 228. ſeq. Fallitur enim Gallæus, qui ad hunc Sibyllinorum locum p. 192. ſq. multa diſputat de ſtella, quæ apparuit Magis, Matth. II. Pergit Sibylla de Belial ſive Anti-Chriſto, de reditu Iſraelis, de Elia venturo. (Conf. Lactantii fragmentum apud Baluz. T. 2. Miſc. p. 46. Grotium ad Sirach. XLVIII. 10. Huetium ad Origenem pag. 53.) hinc de reſurrectione, judicio, præmiisque bonorum ac malorum pœnis. Pag. 196. poſt verſum κ' ϐ' ἤμις in codice Bibliothecæ Regis Galliæ inſeruntur verſus parænetici LXXXIV. qui exhibentur ab Opſopœo p. 404. ſeq. à Gallæo ſtatim illo loco inſeruntur pag. 203. ſqv. multa gemina continentes carmini Phocylidis, cujus κεφάλαια inde ex Sibyllinis κεκλεμμένα tradidit Svidas. Verſus Ἠκαρ' ἑρμιὴλ p. 203. ita legendus eſt:

Ἠρακιὴλ, Ῥαμιὴλ, Οὐριὴλ, Σαεμὴλ Ἀζαὴλ π.

p. 204. οὐ μετ' ἠρεμίαν est intelligendum de suscitatis *post quietem* sepulchri judicandis. Pag. 207. ait omnes ante judicium deducendos ἀλλὰ αἰθομένου ποταμοῖο καὶ Φλογὸς ἀσβέστου. pios quoque p. 211. veluti per ignem quendam purgatorium, quod à Sibylla mutuati sunt Irenæus, Origenes & alii veteres. Vide Blondellum Lib. II. cap. 10. Huetii Origeniana Lib. II. qv. XI. num. 8. Spencerum ad Origenem contra Celsum p. 49. & Benedictinorum prolegomena ad Hilarium p. 72. seqv. Longe diversus tamen est hic ignis à purgatorio igne Romanæ Ecclesiæ, ut ostendit Vossius Thes. Theolog. pag. 99. Gerhardus Titius de phrasibus Patrum cap. 18. Vide & Forbesium Lib. XIII. Instruct. Historico-Theol. cap. 2. seqv. Hottingerum in Wegweiser parte 3. pag. 343. seqv. Blondellum Lib. II. cap. 28. seq. & 43. Et ex ipsis Romanæ Ecclesiæ scriptoribus Eliam Dupin in responso ad Petit-didierii objectiones ad calcem Tomi 6. Bibl. Eccles. p. 20. ubi ingenue negat, purgatorium confirmari posse vel ex visione Perpetuæ, quæ suis precibus fratrem Dinocratem de loco tenebroso ad meliora loca promotum animadvertit, vel ex igne judicii, quem admisit Origenes, Lactantius aliique prisci Patres, vel denique ex epistola 55. Cypriani ad Antonianum pag. 109. edit. Oxon. quem locum alio spectare ostendit etiam Rigaltius & Benedictini prolegom. ad Hilarium pag. 71. Porro, malorum pœnas εἰς αἰῶνας ὅλους duraturas Sibylla affirmat eadem pag. 207. εἰς αἰώνων ἑνιαυτοῦ Lib. VII. pag. 359. ita tamen ut piorum precibus possint ex inferis liberari pag. 212. ad quem locum qui incipit à verbis τοῖς καὶ ὁ πανδικράτωρ in codice Regio hanc αἰτίρρησιν reperit Opsopœus:

Ψεύδη σοφαυῶς· ἀεὶ γὰρ λήξει ποτὲ
Τὸ πῦρ κολάζον οὐ κατασκεμμένους.
Κἀγὼ γὰρ αὐτὸ εὔχομαι θ' ὅπως ἔχειν,
Οὐλαῖς μεγίσταις σφαλμάτων δύσγμνοι
Αἱ μείζονες χρήζουσι φιλανθρωπίας.
Ἀλλ' αἰσχυνοῦμαι φλεγαφῶν ὠφελῆσαι
Πέρας γνοῦσαν τ' κολάσεων λέγων.

Quos versus ita utcunque transtuli:

Hæc falsa perspicue: nec unquam desinet
Ille impiorum tortor ignis fervidus.
Optarem & ipse equidem, ista sic contingerent,
Nam maximis qui stigmatis sunt criminum
Inusti, iis majore gratiâ est opus.

Verum

Digitized by Google

Verum erubeſce nugigerule Origenes
Qui deſituras eſſe pœnas dicitas.

Cotelerius vir doctiſſimus ad Epiſt. 2. Clementis Romani in verſu quarto rectius legit δυγμάς, ut ſenſus ſit:

Qui maximis maculis inuſtus criminum
Deformor ipſe, queis plus gratiæ eſt opus.

Quanquam videtur paulo durius, auctorem ſe ipſum inter damnatos computaſſe, & à ſola pœnarum, quam mox negat, ceſſatione vanum ſolatium ſibi quæſiviſſe. Cæterum Origenes cui velut præcipuo propugnatori doctrina illa tribuitur, Lib. VI. contra Celſum p. 301. fatetur *minus tutum eſſe eandem propalare*, διὰ τοῦτο μόγις φείδῳ τῆς αἰωνίου κολάσεως *ſe à flagitiis abſterreri patientes.* Facile tamen crediderim, eos, qui non modo amore Dei, monitis, ac promiſſis ſempiternæ ſalutis duci ſe haud patiuntur, ſed tanta etiam ſunt malitiæ pertinacia, ut pœnas longiſſimas & exquiſitiſſimas, quas impiis paratas eſſe omnes fatentur, floccifaciant, etiam minime curaturos eſſe, ſi quis omni fine carituras è ſacris literis oſtendat. Cæterum damnatis etiam ac jam defunctis preces ſuperſtitum Chriſtianorum & eleemoſynas quodammodo prodeſſe ac παραμυθίαν quandam illis conciliare, Chryſoſtomus hom. 3. in Epiſt. ad Philipp. & ab eo tempore alii quidam affirmare non dubitarunt, ut oſtendit Blondellus Lib. II. c. 15. & 32. Et Petavius Lib. III. de Angelis cap. ult. rectius hoc negantibus reliquis propemodum omnibus, adeo ut auctor Conſtitutionum Apoſt. Lib. VIII. c. 43. doceat impios, ſi quis pro eorum ſalute poſt mortem non preces modo offerat, ſed univerſas mundi opes elargiatur pauperibus, ne hilum quidem juvari. Verum Sibylla non de precibus hominum degentium in hac vita, ſed beatorum jam, & in paradiſo ſive campo ut vocat Elyſio verſantium agit, quibus damnatorum etiam pœnas dicit Deo concedente mitigandas ac finiendas. De ſanctorum vita functorum precibus ad Deum vide Apoc. VI. 9. Origenem libello de Orat. num. 34. Cæſarium quæſt. 78. pag. 210. Grotium appendice de AntiChriſto pag. 63. Philo quoque ait animas ſanctorum Patrum ἀλαλύπτως pro gente ſua orare. Ignatius in extremo Epiſtolæ ad Trallenſes ἀναπαύσαι ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα ὁ μόνον σοῦ ἀλλὰ καὶ ὅταν θεὸν ἐπιτύχω. Aliud omnino genus precum & primis Chriſtianis ignotum eſt, quo à vivis ac ſpirantibus orantur defuncti, abſentes, nos, noſtrasque preces vel ignorantes, vel non curantes Eſ. LXIII. 16. Pag. 211. ſqv. & alibi ſtatum beatorum ita deſcribit Sibylla, ut

ſententiæ eorum qui de futuro regno Chiliaſtico in his terris ſvavia quædam & mira ſibi promiſerunt, prælufiſſe videatur. Confer Blondellum Lib. II. cap. 12. Certe ad illam diſerte provocat Lactantius Lib.VII. cap. 24. atque inde Sibyllæ teſtimonio plurimum ſe tribuere etiam noſtra ætate eſt teſtatus Joh. Wilhelmus Peterſenius in nube teſtium de regno Chriſti glorioſo Lib. I. pag. 131. ſeqv. Lib.II. p. 125.

Pag. 212. Sibylla magnorum ſe criminum ream faſſa confugit ad Servatorem, perinde ut Lib. VII. p. 361. Sequitur inde Dei conditoris laus, illum ſolum colendum, non idola, in quorum veneratores frequentiſſime vehementiſſimeque invehitur. Denique p. 219. legitur oraculum de magno Rege & tribus Romanam Rempublicam peſſumdaturis, de quo ſupra c. XXX. num. 9.

Pag. 216. nomen Adami tetragrammaton ait quatuor plagas mundi ſignificare, ἀνατολὴν, δύσιν, ἄρκτον, μεσημβρίαν, unde forte auctor Geoponicon Lib. XIV. cap. 3. columbarii quatuor angulis jubet inſcribi nomen Adam, ut inde ſerpentes beſtiæ fugentur. Eadem Cabbaliſtica argutia occurrit apud Auguſtinum tract. 10. in Johannem & in tractatu de montibus Sina & Sion qui legitur ad calcem Cypriani. Ut omittam Amalarium Fortunatum Lib.I.c. 7.de Eccleſ. Offic. & Iſidorum Hiſp. c. 11. de ordine creaturarum T. 1.ſpicilegii Dacheriani p. 295. ſeq. Æque acutum eſt quod Angelus Rocha de Bibl. Vaticana p. 93. ideo primum hominem Adam, fœminam primam Evam per myſterium dictos perhibet, quod infantes mares cum primum lucis uſura frui incipiunt A. fœmellæ autem E. ſonare deprehendantur, quod explodit Wagenſeilius in Sota p. 112. riſurus forte ſi vidiſſet Johannem Petrum Ericum in humanæ linguæ geneſi p. 1. & 4. ſerio ſcripſiſſe, primam Adami vocem fuiſſe admirantis, ὦ, alteram cum Eva oculis ipſius ſe offerret, olfacientis pariter & admirantis, ὖ. Lepidus etiam eſt Elias de S. Tereſia, cum in legatione Eccleſiæ triumphantis ad militantem pro liberandis per preces animabus ex purgatorio p. 1151. ita ſcribit: *Hoc quidam ſcioli ſugillant, quia Adam Ebræum tribus literis conſtans, at iſta verba quatuor græca. Sed bene Eugubinus in cap. 1. Geneſ. tales vanitatis arguit, quaſi Deus cui omnia futura ſunt præſentia, non potuiſſet reſpexiſſe etiam myſterium aliquod linguæ Græcæ, quam ſuo tempore prævidebat oriundam.* Belle ſane. Sic Franciſcus Bivarius non dubitavit affirmare virum neſcio quem Apoſtolicum Cæcilium, Hispanice locutum, & Apocalypſin Johannis commentario illuſtraſſe, linguâ quæ nondum exſtabat, ſed qua

Digitized by Google

qua olim eſſent uſuri Hiſpani. Vide quæ notavi in codice Apocrypho N. T. pag. 962. Rectius Eugubinum eo nomine reprehendit Eraſmus Lib. XXVI. Epiſt. 34. & ad Johannis 2. probat Hieronymum, ridentem græcam allegoriam in vocabulis Hebraicis.

V. *Liber tertius* incipit à vaticinio de Anti Chriſto, quem locum abſurde de Luthero accepit Guilelmus de Alabaſtro Anglus apparatu in revelationem Jeſu Chriſti Antvverp. 1607. 4to. Nempe verba Ἐκ ἧ Σεβαςηνῶν Caſtellio vertit: *Ex Auguſtinis* (ſic apud Sveton. Nerone c. 25. *Auguſtiani*, ut Cæſareani, Pompejani) &c. i. e. ex Cæſaribus ſive ex Auguſti familia, quod lepidus ille homo de ordine Auguſtinianorum interpretatus eſt, in quo fuit, cum Papismi abuſus primum aggrederetur Lutherus. Non hoc autem loco tantum, ſed pluribus aliis, ubi de Belial & Anti Chriſto Sibyllini libri loquuntur, intelligunt *Neronem*, quem vates quidam prædixerant imperio Romano deſtituendum, ſed poſtea orientis dominationem & nominatim regnum Hieroſolymorum occupaturum, teſte Svetonio c. 40. Vide & Sibyllina Lib. V. p. 319. ſq. p 331. Lib. VIII. p. 368. Neque vero defuerunt olim hujus ſententiæ de Nerone Antichriſto Patroni, ut teſtatur Auguſtinus Lib. XX. de Civ. Dei cap. 19. qui locum Apoſtoli ad Theſſalonicenſes enarrans, *quidam*, inquit, *putant hoc de imperio dictum fuiſſe Romano, & propterea Paulum Apoſtolum non id aperte ſcribere voluiſſe, ne calumniam videlicet incurreret, quod Romano imperio male optaverit, cum ſperaretur æternum: ut hoc quod dixit*, jam enim myſterium iniquitatis operatur, *Neronem voluerit intelligi, cujus jam facta velut Anti Chriſti videbantur. Unde nonnulli ipſum reſurrecturum & futurum Anti-Chriſtum ſuſpicantur. Alii vero nec eum occiſum putant, ſed ſubtractum potius, ut putaretur occiſus, & vivum occultari in vigore ipſius ætatis, in qua fuit cum crederetur extinctus, donec ſuo tempore relevetur & reſtituatur in regnum.* (Conf. Svetonium in Nerone cap. 57.) *Sed multum mihi mira eſt hæc opinionum tanta præſumtio.* Etiam Paulum de Nerone agere crediderunt Chryſoſtomus ad 2. Theſſ. 2. & ſermone ſecundo de Eleemoſynis, tum Theodoritus, Theophylactus, Oecumenius, & è Latinis Sedulius, quibus Severum * Sulpitium addit Grotius, ipſe agi putans de Cajo Cæſare Caligula, qui non minus è Neronum familia fuit. Sed & Commodianus inſtructionibus à Rigaltio editis c. 41. Neronem pro Antichriſto

* Verba ejus ſunt Lib. II. c. Hiſt. 40. *Nero — — dignus exſtitit qui perſecutionem in Chriſtianos primus inciperet: neſcio an & poſtremus explerit* (expleturus ſit) *ſiquidem opinione multorum receptum ſit, ipſum Antichriſtum venturum.*

Digitized by Google

habet. Ut omittam Pſeudo Linum de paſſione Petri ac Pauli. Hieronymus in Danielis 2. *Multi noſtrorum putant ob ſævitiæ ac turpiditudinis magnitudinem Domitianum Neronem Antichriſtum fore.* Druſius ad Sulpic.Sever. legit *Domitianum aut Neronem* quod locum Hieronymi ita laudat gloſſa ordinaria in 1. Maccab. 1. Neronem pro typo Antichriſti habuit Haymo ad locum Epiſtolæ ad Theſſalonicenſes. Succedunt inde inSibyllinis Oracula de turri Babylonica & multiplicatis ad illam linguis, de prole Saturnia primoque bello. Hinc de variis regnis, quæ ſubinde ſe exceperunt, eorumque fatis. De Judæis multa p. 232. ſeqv.quos Sibylla p. 236. ait ex Palæſtina pellendos quod ſimulacra coluiſſent p. 239. Eodem in loco p. 232. ſeqv. omne genus ſuperſtitioſarum divinationum damnatur & proſcribitur, quod ex Sibylla laudat etiam Lactantius Lib. II. cap. 17. Binorum verſuum in avaritiam qui p. 235. ex Phocylide petiti notantur, neque exſtant in codice Regio MS. vix gemina ſententia v. 38. ſeqv. in Phocylidi adſcriptis carminibus reperitur, ſed & alibi in avaritiam invehitur Sibylla,ut Lib.III.p. 268. Lib. VII. p. 363. P.240. ait ſe fruſtra à Deo petiiſſe ut deinceps deſiſteret vaticinari, ſed iterum iterumque juſſam eſſe προφητεύσαι χθ' πᾶσαν γαῖαν. Sic p. 256.

Ηνίκα δή μοι θυμὸς ἐπαύσατο ἔνθεον ὕμνον,
Καὶ πάλι μοι μεγάλοιο Θεοῦ φάτις ἐν φρεσὶν
Ἴαχε, καί μ' ἐκέλευσε προφητεύσαι χθ' γαῖαν.

Multa igitur hic legas vaticinia contra Babylonem, Ægyptum, Gog & Magog, Libyam, Aſiæ urbes, tum Romam aliasque civitates, regiones, inſulas, ubi & celebre illud: Ἔσαι καὶ Σάμος ἄμμος, ἰσεῖται ἡ Δῆλος ἄδηλος cui geminum legitur Lib. VIII. pag. 375. Ἔσαι καὶ Ῥώμη ῥύμη, καὶ Δῆλος ἄδηλος, καὶ Σάμος ἄμμος, quæ loca præter Lactantium reſpexit Tertullianus de pallio cap. 2. *cum inter inſulas nulla jam Delos, harenæ Samos, & Sibylla non mendax.* Sequitur de Alexandro M. vaſtaturo Aſiam, atque iterum de peritura Troja & Homero ſvaviſſima mendacia ſcripturo. Denique omnibus gentibus cladem imminere ait pag. 258. In Idololatriam Græcorum invehitur p. 260. Ibidem mille & quingentos annos effluxiſſe affirmat, ex quo regnaverint Reges Græcorum, h.e. ex quo Reges gentium Idololatriam commendaverint generi humano. De quadruplici initio regni Græcorum vide Voſſium de Poëtis Græcis p.4. ſqv. De Judæis iterum agit Sibylla pag. 263. ſeqv. Vel Clemente Alexandrino teſte in protreptico, etſi in ora Libri Sibyllini

byllini adscriptum est περὶ χρισταιῶν. Sed & alibi passim fallunt notæ illæ margini appositæ. Ad colendam justitiam pietatemque seriò hortatur Sibylla stataque Deo jubet offerre sacrificia p. 267. sq. & p. 279. Ad Spiritum Dei ἄψυχον provocans p. 273. Judæis Hierosolymam Palæstinamque restitui jubet p. 276. his verbis:

Στεῖλον δὴ ὅπι τὴν δὲ πόλιν τὸν λαὸν ἄβυλον
Ὅς Θεῷ ἐξ ὁσίης χαίρῃ πέλεται μεγάλοιο.

Ecclesiam affatur p. 280: Εὐφράνθητι κόρη &c. Pag. 283 ait se esse Nurum Noachi, ex Assyria Babylone venisse in Græciam, Græcis Eyythræam appellari,

— — — — οἱ δέ με Κίρκης
Μητρὸς καὶ Γνώστου πατρὸς φήσουσι Σίβυλλαν.

VI. *Libro IV.* negat se vatem esse Phœbi mendacis, sed Dei veri, qui sibi manifestaverit, quæ debeant ἐκ πρώτης γενεῆς ἀρχεῖς ἐνδεκάτης ἀφικέσθαι. Præmissa inde adhortatione ad pietatem de regnis variis & futuris cladibus vaticinatur, librumque concludit iteratâ ad pietatem admonitione, & descriptione Diei extremæ, resurrectionis & futuri judicii, ita quidem, ut p. 299. dicat pios in terris iterum victuros seseque agnituros, impios vero terra obruendos:

— — — ὅσοι δ' ἔτι δυσεβίῃσιν
Ἥμαρτον θνητοῖ, σοὶ δ' αὖ πάλι γαῖα καλύψει.
Ὅσοι δ' εὐσεβέουσι, πάλιν ζήσουσ' ὅπι γαίαν
Πνεῦμα Θεοῦ δόντος ζωὴν θ' ἅμα καὶ βίον αὖτις
Εὐσεβέσι, πάντες δὲ τότ' εἰσόψονται ἑαυτούς.

De impiis non resurrecturis, idem Judæos quosdam sentire notum vel ex Menasse Ben Israël Lib. II. de resurrectione c. 7. Et Pocockii Miscellaneis c. 6. & Reverendi Theod. Dassovii diatriba de resurrectione. Sed & Christianos nonnullos ex Psal. I. 5. idem collegisse, docet ad eum locum Origenes hoc refellens apud Epiphanium hæresi 64. num. 10. Horum è numero Lactantium fuisse apparet ex ejus Lib. VII. cap. 20. qui tamen cap. 21. perspicue illam sententiam ita explicat, ut non doceatur impios propterea annihilari, verùm tantum à beata altera in his terris vita exclusos in tenebras recondi *ad certa supplicia destinatos.* Neque Irenæus neq; Justinus impios in nihilum redire sensit, etsi hoc utriq; à multis

quit, *ſi incorruptam antiqua exemplaria habuiſſet.* Sed forte rem manifeſtam Celſus putavit non longa demonſtratione indigere, neque Origeni ad manus erant illa omni exceptione majora antiqua exemplaria, neque adeo cauſa hæc ab Origene valde urgetur. Certe hoc tibicine non nititur Chriſtianæ religionis veritas. Idem Celſus apud Origenem Lib. V. p. 272. Cpriſtianos vocat Σιβυλλιςάς, non alio ſenſu utique quam quod tantum tribuerunt variis incertæ fidei, quæ Sibyllarum nomine ferebant oraculis, perinde ut *Sibyllam* dictum accepimus Cornelium Rufum Decemvirum, corrupto mox nomine Syllam, qui ex Sibyllinis libris Apollinares ludos inſtituendos ſuaſerat populo Romano. Vide Macrobium Lib. I. Saturnal. cap. 17. Sic Σιβυλλιᾶν eſt vaticinari, χρησμὰς φαντάζεσθ ut explicat Scholiaſtes Ariſtophanis ad Equites pag. 195. Adde Brodæum Lib. I. Miſc. c. 35. *Sibylliſtarum* vocem etiam apud Plutarchum obſervavit Budæus, & exponit divinos χρησμολόγους. Nam Σιβυλλαίνειν quidem Diodoro Siculo Lib. IV. p. 269. eſt ἐνθεάζειν *Numine agitante incaleſcere*, ſive *furore divino corripi.*

CAPUT XXXII.

De Sibyllinis Oraculis quæ hodie exſtant, eorumque editionibus, ac verſionibus. 1. *Proœmium M. Antonii Antimachi. Sibyllæ adhortatio de uno Deo colendo.* Προοίμιον περὶ θεοῦ ἀνάρχου θεοῦ. 2. *Argumentum & dogmata libri primi Sibyllinorum, cum variis Obſervationibus.* 3. *Libri ſecundi.* 4. *Tertii.* 5. *Quarti.* 6. *Quinti.* 7. *Sexti.* 8. *Septimi,* 9. *Et Octavi.* 10.

I.

REſtat ut agam de collectione Sibyllinorum quæ hodieque exſtat carmine Græco Hexametro, diſtributa in Octo libros, cujus editiones primum expoſiturus ſum, deinde argumenta ordine perſtringam, dogmataque præcipua perluſtrabo, denique quid de illâ ſentiendum ſit, per aliqvot obſervationes oſtendam. Primam editionem debemus Xyſto Betulejo, qui ex codice Bibl. Auguſtanæ Vindelicor. Græce

Græcè edidit, additis ſuis caſtigationibus, Baſil. apud Oporinum 1545. 8vo. Mox latinam Metaphraſin Heroicam (paucis locis, quæ non cepiſſe ſe vir ingenuus fatetur, exceptis) adornavit Sebaſtianus Caſtellio, ediditque cum notulis quibusdam eodem loco formaque anno proximo 1546. Hinc Græce & Latine cum Betuleji & Caſtellionis caſtigationibus recuſa ibid. 1555. 8vo. Loca quæ de Chriſto & rebus Chriſtianis agunt excerpſit & cum protevangelio Jacobi atque aliis Apocryphis recudenda dedit Michael Neander ibid. 1564. 8vo. Prodierunt etiam Sibyllina Græce ac latine in Orthodoxographis utriusque editionis Baſil. 1555. & 1569. Fol. Et in Appendice ad Bibliothecam Patrum Græcolatinam Bigneanam Pariſ. 1634. Fol. Elegans imprimis & emendata editio Sibyllinorum eſt, quam præmiſſo Onufrii de Sibyllis libello, cum Sebaſtiani (non Johannis, ut perperam ſub init. notarum excuſum eſt) Caſtellionis Metaphraſi notisque, Notis item Betuleji, ac ſuis, tum locis fragmentisque Sibyllarum atque aliis priſcis oraculis ex antiquitate undique conquiſitis in lucem emiſit Joh. Opſopœus, Medicus ac Philoſophus Palatinus, Pariſ. 1589. 1599. 1607. * 8vo. uſus libris Turnebi, Ranconeti & Joh. ** Aurati, MSto item codice Regis Galliæ atq; alio P. Pithoei. Apud Blondellum Lib. I. de Sibyllis c. 29. ubi Opſopœus typographus Baſileenſis dicitur Sibyllina inſeruiſſe Orthodoxographis, duplex error commiſſus eſt, nam & Opſopœus confunditur cum Oporino, & editio Oporini cum editione Henrici Petri quæ in Orthodoxographis habetur. Denique Servatius Gallæus, Paſtor Eccleſiæ Walonicæ Harlemenſis, cujus exercitationes XXII. de Sibyllis earumque oraculis prodierant Amſt. 1688. 4to. Opſopœi editioni integræ nitidis typis iterum ſubjectæ adjunxit uberiores annotationes, ex variis ſcriptoribus, recentibus maximam partem, ad loca non difficillima, neſcio quo diſcrimine collectos, & loca quædam emendavit ope codicis MS. quem antiquiſſimum vocat, & à viro doctiſſimo Eduardo Bernhardo accepiſſe ſe fatetur. Amſterd. 1689. 4to. Prætereo editiones Metaphraſeos Caſtellioneæ, ſine contextu Græco editæ, ut quæ in Bibliothecis Patrum exſtat, & quæ à Dan. Claſenio curata

* Hanc tertiam editionem vitioſiſſime curatam notat Vir Cl. Th. Crenius parte 10. Animadverſ. philolog & hiſtor. p 73. ſq.

** Stuckius in Epiſt. ad Goldaſtum (XIII. inter editas Francof. 1688.) *Quam [deleo,* inquit, *me Joh. Aurati præceptoris mei viri ingenioſiſſimi & in emendandis antiquis Poëtis Græcis acutiſſimi dictata & annotationes in Sibyllina carmina ante multos annos ex ejus ore calamo exceptas Lutetiæ amiſiſſe.*

Digitized by Google

curata eſt ad calcem libri tertii de oraculis, qui ipſe de Sibyllis ac Sibyllinis totus agit, Helmſt. 1673. 4to. Tum Gallicas Sibyllinorum verſiones *Symphoriani Champerii*, & *Johannis Roberteti*, de quibus auctor libri Gallici *Eſſais de literature* menſe Februario anni 1703. p. 86. denique Germanicam *Joh. Chriſtiani Nehringii* editam Eſſendii A. 1702. 8vo. notisque illuſtratam.

II. In quibusdam Græcolatinis editionibus præmittitur *Marci Antonii Antimachi*, qui medio ſeculo decimo ſexto Græcas literas Ferrariæ docuit, *proœmium* Græca proſa ſcriptum, Itemque Sibyllæ (Erythrææ, ſi credimus Lactantio) *adhortatio ad humanum genus de uno Deo colendo*, octoginta quatuor verſibus Hexametris conſtans, qua eam ἐν ἀρχῇ θεοφητείας αὐτῆς uſum teſtatur Theophilus Antiochenus Lib. II. ad Autolycum f. 112. Verſus quosdam ex eodem exordio allegantibus etiam Juſtino, Clemente Alex. Lactantio & Euſebio. Docet inter alia pios habitaturos paradiſum ἐρημηλέα κῆπον, & pane de cœlo cibandos, quod de paradiſo terreſtri, ſive ex quo Adam pulſus, acceperunt veteres, Tertullianus, Origenes, Theophilus, Lactantius & alii apud Blondellum Lib. II. de Sibyllis cap. II. Vide & Valeſium ad Euſeb. p. 257. ſeqv. Huetii Origeniana p. 149. ſeqv. *Septem verſiculi* ſive θεοίμιον περὶ ἓξ ἀνάρχου θεοῦ libro primo Sibyllinorum præfixum, collectum eſt è Lactantio, penultimus verſus legitur etiam Lib. II. p. 216. edit. Opſopœi, quam ſemper hic ſequimur.

III. *In libro primo* Hiſtoria creationis, lapſus Adami ad imaginem divinam conditi, tum diluvii ita deſcribitur, ut ex Geneſeos libro petitam clariſſime appareat. Negat etiam Sibylla corvum à Noacho emiſſum rediiſſe, ſecuta plerosq; codices Græcos Geneſ. VIII. 7. confer Joh. Clericum ad h. l. & Bochartum part. 2. Hierozoic. Lib. II. c. 12. Similiter ſacris literis debentur alia pleraque, ut nomen Dei Σαβαὼθ p. 184. & Σαβαὼθ Ἀδοναῖ p. 204. & quæ Deus de ſe p. 171.

Εἰμὶ δ' ἐγὼ ὁ ἰών, σὺ δ' ἰνὶ φρεσὶ σῇσι νόησον,
Οὐρανὸν ἐνδέδυμαι περιβέβλημαι δ' ἅλαδε,
Γαῖα δέ μοι σφέλυμα ποδῶν περὶ σῶμα κέχυται
Ἀὴρ δ' ἠδ' ἄστρων με χορὸς περιδέδρομε πάντη.

Ænigma de Dei nomine novem literarum, optime mihi videtur explicari à Johanne Aurato, ut intelligatur Θεὸς σωτήρ, vel certe P. Morelli ἀνέκφων. quod placet Iſ. Voſſio cap. 8 de Sibyllinis, reliquæ enim ab Opſopœo memoratæ expoſitiones longius petitæ ſunt, maxime vero quæ

Digitized by Google

quæ afferuntur à Morhofio τῷ μακαρίτῃ p. 105. libri primi Polyhiſtoris & doctiſſimo Wedelio decad. IX. diſſertationum Medico Philologicarum Exercit. 7. de ænigmate Sibyllino Chymico. Vocabulum ἀΐδης p. 164. Sibylla ait dictum, quod primus illam ſubierit Adamus omnes ſecum poſteros tracturus, quæ mirifica profecto etymologia eſt. De dogmate ipſo quod in aliis etiam Sibylliniorum locis & apud Tertullianum multosque alios veteres ſcriptores Eccleſiaſticos reperitur, omnes nempe hominum animas atque adeo piorum quoque non confeſtim in paradiſum ſed εἰς ἀΐδαο δόμους ἐς δ' Ἀχέροντα ἰέναι κελεύεσθαι, Vide Blondellum Lib. II. de Sibyll. cap. 9. & 30. & 33. ſeq. Voſſium Theſ. Theolog. pag. 90. ſequ. Allatium de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 266. ſeqv. 298. ſq. Elmenhorſtium ad Gennadii dogm. Eccleſ. cap. 78. Overalli Epiſcopi Norvicenſis diſſertationem apud Montacutium Apparat. p. 51. ſq. Lud. Capellum Opp. poſthum. p. 243. ſeqv. H. Dodvvelli diſſ. Cyprian. 12. Γρήγοροι ἀλφυσῆρες quos p. 167. Sibylla memorat, angeli ſunt ἐγρήγοροι dicti in fragmento Henochi & Dan. IV. 13. ut legit Clemens Lib. II. cap. 9. pædagog. Porro ex Novo fœdere manifeſte hauſta ſunt, quæ diſerta nimis ad finem usque libri primi in Sibyllinis ſuccedunt vaticinia de Jeſu Chriſto, ejus vita, morte, reſurrectione, ceſſatione Prophetarum, Apoſtolorum prædicatione & vaſtatione Hieroſolymæ. Equidem p. 191. in verſu:

Ἀλλάξα καὶ μὴ πιὼτα Σόλοι καθοδηγοὶ ἔσονται

pro Σόλοι ſuſpicetur aliquis legendum ϛόλοι, h. e. *miſſi*, ut Apoſtoli intelligantur.

IV. *Libro ſecundo* continentur oracula de die extremo, quem præcedet μέγα σῆμα ex Matth. XXIV. 30. conf. Voſſii theſes Theolog. pag. 228. ſeq. Fallitur enim Gallæus, qui ad hunc Sibyllinorum locum p. 192. ſq. multa diſputat de ſtella, quæ apparuit Magis, Matth. II. Pergit Sibylla de Belial ſive Anti-Chriſto, de reditu Iſraelis, de Elia venturo. (Conf. Lactantii fragmentum apud Baluz. T. 2. Miſc. p. 46. Grotium ad Sirach. XLVIII. 10. Huetium ad Origenem pag. 53.) hinc de reſurrectione, judicio, præmiisque bonorum ac malorum pœnis. Pag. 196. poſt verſum κ' ϛ' ἡμις in codice Bibliothecæ Regis Galliæ inſeruntur verſus parænetici LXXXIV. qui exhibentur ab Opſopœo p. 404. ſeq. à Gallæo ſtatim illo loco inſeruntur pag. 203. ſqv. multa gemina continentes carmini Phocylidis, cujus κεφάλαια inde ex Sibyllinis κεκλεμμένα tradidit Svidas. Verſus Ἡκαρ' ἐρομιὴλ p. 203. ita legendus eſt:

Ἡρακιὴλ, Ῥαμιὴλ, Οὐριὴλ, Σαρμὴλ Ἀζαὴλ π.

p. 204. τοῦ μετ' ἠρεμίαν est intelligendum de suscitatis *post quietem* sepulchri judicandis. Pag. 207. ait omnes ante judicium deducendos ἀλλ' αἰθερίου ποταμοῖο καὶ φλογὸς αἰσθέντα. pios quoque p. 211. veluti per ignem quendam purgatorium, quod à Sibylla mutuati sunt Irenæus, Origenes & alii veteres. Vide Blondellum Lib. II. cap. 10. Huetii Origeniana Lib. II. qv. XI. num. 8. Spencerum ad Origenem contra Celsum p. 49. & Benedictinorum prolegomena ad Hilarium p. 72. seqv. Longe diversus tamen est hic ignis à purgatorio igne Romanæ Ecclesiæ, ut ostendit Vossius Thes. Theolog. pag. 99. Gerhardus Titius de phrasibus Patrum cap. 18. Vide & Forbesium Lib. XIII. Instruct. Historico-Theol. cap. 2. seqv. Hottingerum in Wegweiser parte 3. pag. 343. seqv. Blondellum Lib. II. cap. 28. seq. & 43. Et ex ipsis Romanæ Ecclesiæ scriptoribus Eliam Dupin in responso ad Petit-didierii objectiones ad calcem Tomi 6. Bibl. Eccles. p. 20. ubi ingenue negat, purgatorium confirmari posse vel ex visione Perpetuæ, quæ suis precibus fratrem Dinocratem de loco tenebroso ad meliora loca promotum animadvertit, vel ex igne judicii, quem admisit Origenes, Lactantius aliique prisci Patres, vel denique ex epistola 55. Cypriani ad Antonianum pag. 109. edit. Oxon. quem locum alio spectare ostendit etiam Rigaltius & Benedictini prolegom. ad Hilarium pag. 71. Porro, malorum pœnas εἰς αἰῶνας ὅλους duraturas Sibylla affirmat eadem pag. 207. εἰς αἰώνων ἑνιαυτοῦ Lib. VII. pag. 359. ita tamen ut piorum precibus possint ex inferis liberari pag. 212. ad quem locum qui incipit à verbis τοῖς καὶ ὁ πανδικράτωρ in codice Regio hanc αἰτίρρησιν reperit Opsopœus:

Ψεύδη σοφιστῶς· οὐδὲ μὴ λήξει ποτὲ
Τὸ πῦρ κολάζον τοὺς κατακεκριμένους.
Κἀγὼ μὲν αὐτὸς εὔχομαι τὰ θ' ὧτως ἔχειν,
Ὀυλαῖς μεγίσταις σφαλμάτων ὀνειδίοι
Αἱ μείζονος χρήζουσι φιλανθρωπίας.
Ἀλλ' αἰσχυνέσθω φλεγαφῶν ὠρυγμὸς
Πέρας γνῶναι τ κολάστων λόγων.

Quos versus ita utcunque transtuli:

Hæc falsa perspicue: nec unquam desinet
Ille impiorum tortor ignis fervidus.
Optarem & ipse equidem, ista sic contingerent,
Nam maximis qui stigmatis sunt criminum
Inusti, iis majore gratiâ est opus.

Verum

Digitized by Google

Verum erubeſce nugigerule Origenes
Qui deſituras eſſe pœnas dictitas.

Cotelerius vir doctiſſimus ad Epiſt. 2. Clementis Romani in verſu quarto rectius legit μιγμῖ, ut ſenſus ſit:

Qui maximis maculis inuſtus criminum
Deformor ipſe, queis plus gratiæ eſt opus.

Quanquam videtur paulo durius, auctorem ſe ipſum inter damnatos computaſſe,& à ſola pœnarum, quam mox negat, ceſſatione vanum ſolatium ſibi quæſiviſſe. Cæterum Origenes cui velut præcipuo propugnatori doctrina illa tribuitur,Lib. VI. contra Celſum p. 301. fatetur *minus tutum eſſe eandem propalare*, διὰ τοῦτο μόγις φεύγω τῆς αἰωνίου κολάσεως *ſe à flagitiis abſterreri patientes.* Facile tamen crediderim,eos,qui non modo amore Dei, monitis,ac promiſſis ſempiternæ ſalutis duci ſe haud patiuntur, ſed tanta etiam ſunt malitiæ pertinacia, ut pœnas longiſſimas & exquiſitiſſimas, quas impiis paratas eſſe omnes fatentur, floccifaciant, etiam minime curaturos eſſe, ſi quis omni fine carituras è ſacris literis oſtendat. Cæterum damnatis etiam ac jam defunctis preces ſuperſtitum Chriſtianorum & eleemoſynas quodammodo prodeſſe ac παραμυθίαν quandam illis conciliare, Chryſoſtomus hom. 3. in Epiſt. ad Philipp. & ab eo tempore alii quidam affirmare non dubitarunt, ut oſtendit Blondellus Lib. II. c. 15. & 32. Et Petavius Lib. III. de Angelis cap. ult. rectius hoc negantibus reliquis propemodum omnibus, adeo ut auctor Conſtitutionum Apoſt. Lib. VIII. c. 43. doceat impios, ſi quis pro eorum ſalute poſt mortem non preces modo offerat, ſed univerſas mundi opes elargiatur pauperibus, ne hilum quidem juvari. Verum Sibylla non de precibus hominum degentium in hac vita, ſed beatorum jam, & in paradiſo ſive campo ut vocat Elyſio verſantium agit,quibus damnatorum etiam pœnas dicit Deo concedente mitigandas ac finiendas. De ſanctorum vita functorum precibus ad Deum vide Apoc. VI. 9. Origenem libello de Orat. num. 34. Cæſarium quæſt. 78. pag. 210. Grotium appendice de AntiChriſto pag. 63. Philo quoque ait animas ſanctorum Patrum ἀλαλοίπους pro gente ſua orare. Ignatius in extremo Epiſtolæ ad Trallenſes ἀναπαύεται ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα ὁ μόνος οὐ ἀλλὰ καὶ ὅτι θεὸν ἐπιτύχω. Aliud omnino genus precum & primis Chriſtianis ignotum eſt, quo à vivis ac ſpirantibus orantur defuncti, abſentes,nos,noſtrasque preces vel ignorantes,vel non curantes Eſ. LXIII. 16. Pag. 211. ſqv. & alibi ſtatum beatorum ita deſcribit Sibylla, ut

ſententiæ eorum qui de futuro regno Chiliaſtico in his terris ſvavia quædam & mira ſibi promiſerunt, prælufiſſe videatur. Confer Blondellum Lib. II. cap. 12. Certe ad illam diſerte provocat Lactantius Lib. VII. cap. 24. atque inde Sibyllæ teſtimonio plurimum ſe tribuere etiam noſtra ætate eſt teſtatus Joh. Wilhelmus Peterſenius in nube teſtium de regno Chriſti glorioſo Lib. I. pag. 131. ſeqv. Lib. II. p. 125.

Pag. 212. Sibylla magnorum ſe criminum ream faſſa confugit ad Servatorem, perinde ut Lib. VII. p. 361. Sequitur inde Dei conditoris laus, illum ſolum colendum, non idola, in quorum veneratores frequentiſſime vehementiſſimeque invehitur. Denique p. 219. legitur oraculum de magno Rege & tribus Romanam Rempublicam peſſum daturis, de quo ſupra c. XXX. num. 9.

Pag. 216. nomen Adami tetragrammaton ait quatuor plagas mundi ſignificare, ἀνατολὴν, δύσιν, ἄρκτον, μεσημβρίαν, unde forte auctor Geoponicon Lib. XIV. cap. 3. columbarii quatuor angulis jubet inſcribi nomen Adam, ut inde ſerpentes beſtiæ fugentur. Eadem Cabbaliſtica argutia occurrit apud Auguſtinum tract. 10. in Johannem & in tractatu de montibus Sina & Sion qui legitur ad calcem Cypriani. Ut omittam Amalarium Fortunatum Lib. I. c. 7. de Eccleſ. Offic. & Iſidorum Hiſp. c. 11. de ordine creaturarum T. 1. ſpicilegii Dacheriani p. 295. ſeq. Æque acutum eſt quod Angelus Rocha de Bibl. Vaticana p. 93. ideo primum hominem Adam, fœminam primam Evam per myſterium dictos perhibet, quod infantes mares cum primum lucis uſura frui incipiunt A. fœmellæ autem E. ſonare deprehendantur, quod explodit Wagenſeilius in Sota p. 112. riſurus forte ſi vidiſſet Johannem Petrum Ericum in humanæ linguæ geneſi p. 1. & 4. ſerio ſcripſiſſe, primam Adami vocem fuiſſe admirantis, ὦ, alteram cum Eva oculis ipſius ſe offerret, olfacientis pariter & admirantis, ὖ. Lepidus etiam eſt Elias de S. Tereſia, cum in legatione Eccleſiæ triumphantis ad militantem pro liberandis per preces animabus ex purgatorio p. 1151. ita ſcribit: *Hoc quidam ſcioli ſugillant, quia Adam Ebræum tribus literis conſtans, at iſta verba quatuor græca. Sed bene Eugubinus in cap. 1. Geneſ. tales vanitatis arguit, quaſi Deus cui omnia futura ſunt præſentia, non potuiſſet reſpexiſſe etiam myſterium aliquod linguæ Græcæ, quam ſuo tempore prævidebat oriundam.* Belle ſane. Sic Franciſcus Bivarius non dubitavit affirmare virum neſcio quem Apoſtolicum Cæcilium, Hispanice locutum, & Apocalypſin Johannis commentario illuſtraſſe, linguâ quæ nondum exſtabat, ſed qua

qua olim eſſent uſuri Hiſpani. Vide quæ notavi in codice Apocrypho N. T. pag. 962. Rectius Eugubinum eo nomine reprehendit Eraſmus Lib. XXVI. Epiſt. 34. & ad Johannis 2. probat Hieronymum, ridentem græcam allegoriam in vocabulis Hebraicis.

V. *Liber tertius* incipit à vaticinio de Anti Chriſto, quem locum abſurde de Luthero accepit Guilelmus de Alabaſtro Anglus apparatu in revelationem Jeſu Chriſti Antvverp. 1607. 4to. Nempe verba Ἐκ ἧ Σεβαςηνῶν Caſtellio vertit: *Ex Auguſtinis* (ſic apud Sveton. Nerone c. 25. *Auguſtiani*, ut Cæſareani, Pompejani) &c. i. e. ex Cæſaribus ſive ex Auguſti familia, quod lepidus ille homo de ordine Auguſtinianorum interpretatus eſt, in quo fuit, cum Papismi abuſus primum aggrederetur Lutherus. Non hoc autem loco tantum, ſed pluribus aliis, ubi de Belial & Anti Chriſto Sibyllini libri loquuntur, intelligunt *Neronem*, quem vates quidam prædixerant imperio Romano deſtituendum, ſed poſtea orientis dominationem & nominatim regnum Hieroſolymorum occupaturum, teſte Svetonio c. 40. Vide & Sibyllina Lib. V. p. 319. ſq. p 331. Lib. VIII. p. 368. Neque vero defuerunt olim hujus ſententiæ de Nerone Antichriſto Patroni, ut teſtatur Auguſtinus Lib. XX. de Civ. Dei cap. 19. qui locum Apoſtoli ad Theſſalonicenſes enarrans, *quidam*, inquit, *putant hoc de imperio dictum fuiſſe Romano, & propterea Paulum Apoſtolum non id aperte ſcribere voluiſſe, ne calumniam videlicet incurreret, quod Romano imperio male optaverit, cum ſperaretur æternum: ut hoc quod dixit*, jam enim myſterium iniquitatis operatur, *Neronem voluerit intelligi, cujus jam facta velut Anti Chriſti videbantur. Unde nonnulli ipſum reſurrecturum & futurum Anti-Chriſtum ſuſpicantur. Alii vero nec eum occiſum putant, ſed ſubtractum potius, ut putaretur occiſus, & vivum occultari in vigore ipſius ætatis, in qua fuit cum crederetur extinctus, donec ſuo tempore relevetur & reſtituatur in regnum.* (Conf. Svetonium in Nerone cap. 57.) *Sed multum mihi mira eſt hæc opinionum tanta præſumtio.* Etiam Paulum de Nerone agere crediderunt Chryſoſtomus ad 2. Theſſ. 2. & ſermone ſecundo de Eleemoſynis, tum Theodoritus, Theophylactus, Oecumenius, & è Latinis Sedulius, quibus Severum * Sulpitium addit Grotius, ipſe agi putans de Cajo Cæſare Caligula, qui non minus è Neronum familia fuit. Sed & Commodianus inſtructionibus à Rigaltio editis c. 41. Neronem pro Antichriſto

* Verba ejus ſunt Lib. II. c. Hiſt. 40. *Nero — — dignus exſtitit qui perſecutionem in Chriſtianos primus inciperet: neſcio an & poſtremus explerit* (expleturus ſit) *ſiquidem opinione multorum receptum ſit, ipſum Antichriſtum venturum.*

habet. Ut omittam Pſeudo Linum de paſſione Petri ac Pauli. Hieronymus in Danielis 2. *Multi noſtrorum putant ob ſevitiæ ac turpiditudinis magnitudinem Domitianum Neronem Antichriſtum fore.* Druſius ad Sulpic. Sever. legit *Domitianum aut Neronem* quod locum Hieronymi ita laudat gloſſa ordinaria in 1. Maccab. 1. Neronem pro typo Antichriſti habuit Haymo ad locum Epiſtolæ ad Theſſalonicenſes. Succedunt inde in Sibyllinis Oracula de turri Babylonica & multiplicatis ad illam linguis, de prole Saturnia primoque bello. Hinc de variis regnis, quæ ſubinde ſe exceperunt, eorumque fatis. De Judæis multa p. 232. ſeqv. quos Sibylla p. 236. ait ex Palæſtina pellendos quod ſimulacra coluiſſent p. 239. Eodem in loco p. 232. ſeqv. omne genus ſuperſtitioſarum divinationum damnatur ac proſcribitur, quod ex Sibylla laudat etiam Lactantius Lib. II. cap. 17. Binorum verſuum in avaritiam qui p. 235. ex Phocylide petiti notantur, neque exſtant in codice Regio MS. vix gemina ſententia v. 38. ſeqv. in Phocylidi adſcriptis carminibus reperitur, ſed & alibi in avaritiam invehitur Sibylla, ut Lib. III. p. 268. Lib. VII. p. 363. P. 240. ait ſe fruſtra à Deo petiiſſe ut deinceps deſiſteret vaticinari, ſed iterum iterumque juſſam eſſe προφητεύσαι κ) πᾶσιν γαῖαν. Sic p. 256.

Ηνίκα δή μοι θυμὸς ἐπαύσατο ἔνθεον ὕμνον,
Καὶ πάλι μοι μεγάλοιο Θεοῦ Φάτις ἐν φρέσιν
Ἵστατο, καί μ' ἐκέλευσε προφητεῦσαι κ) γαῖαν.

Multa igitur hîc legas vaticinia contra Babylonem, Ægyptum, Gog & Magog, Libyam, Aſiæ urbes, tum Romam aliasque civitates, regiones, inſulas, ubi & celebre illud: Ἔσαι κὰι Σάμος ἄμμος, ἐσεῖται ἡ Δῆλος ἄδηλος cui geminum legitur Lib. VIII. pag. 375. Ἔσαι κὰι Ρώμη ῥύμη, κὰι Δῆλος ἄδηλος, κὰι Σάμος ἄμμος, quæ loca præter Lactantium reſpexit Tertullianus de pallio cap. 2. *cum inter inſulas nulla jam Delos, harenæ Samos, & Sibylla non mendax.* Sequitur de Alexandro M. vaſtaturo Aſiam, atque iterum de peritura Troja & Homero ſvaviſſima mendacia ſcripturo. Denique omnibus gentibus cladem imminere ait pag. 258. In Idololatriam Græcorum invehitur p. 260. Ibidem mille & quingentos annos effluxiſſe affirmat, ex quo regnaverint Reges Græcorum, h.e. ex quo Reges gentium Idololatriam commendaverint generi humano. De quadruplici initio regni Græcorum vide Voſſium de Poëtis Græcis p. 4. ſqv. De Judæis iterum agit Sibylla pag. 263. ſeqv. Vel Clemente Alexandrino teſte in protreptico, etſi in ora Libri Sibyllini

Digitized by Google

byllini adscriptum est περὶ χρισταινῶν. Sed & alibi passim fallunt notæ illæ margini appositæ. Ad colendam justitiam pietatemque seriò hortatur Sibylla staque Deo jubet offerre sacrificia p. 267. sq. & p. 279. Ad Spiritum Dei ἄψυχον provocans p. 273. Judæis Hierosolymam Palæstinamque restitui jubet p. 276. his verbis:

Στεῖλον δὴ πάλι τλὼ δε πάλιν τὸν λαὸν ἄβυλον
Ὃς Θεῦ ἐξ οσίης χαίλω πέλεται μεγάλοιο.

Ecclesiam affatur p. 280: Εὐφράνθητι κόρη &c. Pag. 283 ait se esse Nurum Noachi, ex Assyria Babylone venisse in Græciam, Græcis Eyythræam appellari,

— — — — οἱ δέ με Κίρκης
Μητρὸς καὶ Γνώσσιο πατρὸς φήσασι Σίβυλλαν.

VI. *Libro IV.* negat se vatem esse Phœbi mendacis, sed Dei veri, qui sibi manifestaverit, quæ debeant ἐκ πρώτης γλυφῆς ἀρχὴς ἐνδεκάτης ἀφικέσθαι. Præmissa inde adhortatione ad pietatem de regnis variis & futuris cladibus vaticinatur, librumque concludit iteratâ ad pietatem admonitione, & descriptione Diei extremæ, resurrectionis & futuri judicii, ita quidem, ut p. 299. dicat pios in terris iterum victuros seseque agnituros, impios vero terra obruendos:

— — — ὅσοι δ' ἐτὸ δυσεβίησιν
Ἥμαρτον θνητοὶ, σοὶ δ' αὖ πάλι χαῖα καλύψει.
Ὅσσοι δ' εὐσεβέουσι, πάλιν ζήσουσ' ἐπὶ χαίας
Πνεῦμα Θεοῦ δόντος ζωλὼ θ' ἅμα καὶ βίον αὖτις
Ἐνσεβέσι, πᾶσιν δὲ τότ' εἰσόψονται ἑαυτούς.

De impiis non resurrecturis, idem Judæos quosdam sentire notum vel ex Menasse Ben Israël Lib. II. de resurrectione c. 7. Et Pocockii Miscellaneis c. 6. & Reverendi Theod. Dassovii diatriba de resurrectione. Sed & Christianos nonnullos ex Psal. I. 5. idem collegisse, docet ad eum locum Origenes hoc refellens apud Epiphanium hæresi 64. num. 10. Horum è numero Lactantium fuisse apparet ex ejus Lib. VII. cap. 20. qui tamen cap. 21. perspicue illam sententiam ita explicat, ut non doceatur impios propterea annihilari, verùm tantum à beata altera in his terris vita exclusos in tenebras recondi *ad certa supplicia destinatos.* Neque Irenæus neq; Justinus impios in nihilum redire sensit, etsi hoc utriq; à multis

quit, *ſi incorruptiora antiqua exemplaria habuiſſet.* Sed forte rem manifeſtam Celſus putavit non longa demonſtratione indigere, neque Origeni ad manus erant illa omni exceptione majora antiqua exemplaria, neque adeo cauſa hæc ab Origene valde urgetur. Certe hoc tibicine non nititur Chriſtianæ religionis veritas. Idem Celſus apud Origenem Lib. V. p. 272. Cpriſtianos vocat Σιβυλλιϛάς, non alio ſenſu utique quam quod tantum tribuerunt variis incertæ fidei, quæ Sibyllarum nomine ferebant oraculis, perinde ut *Sibyllam* dictum accepimus Cornelium Rufum Decemvirum, corrupto mox nomine Syllam, qui ex Sibyllinis libris Apollinares ludos inſtituendos ſuaſerat populo Romano. Vide Macrobium Lib. I. Saturnal. cap. 17. Sic Σιβυλλιᾶν eſt vaticinari, χρησμὸς Φαντάζεσθ ut explicat Scholiaſtes Ariſtophanis ad Equites pag. 195. Adde Brodæum Lib. I. Miſc. c. 35. *Sibylliſtarum* vocem etiam apud Plutarchum obſervavit Budæus, & exponit divinos χρησμολόγους. Nam Σιβυλλαίνειν quidem Diodoro Siculo Lib. IV. p. 269. eſt ἐνθεάζειν *Numine agitante incaleſcere*, ſive *furore divino corripi.*

CAPUT XXXII.

De Sibyllinis Oraculis quæ hodie exſtant, eorumque editionibus, ac verſionibus. 1. *Proœmium M. Antonii Antimachi. Sibyllæ adhortatio de uno Deo colendo.* Προοίμιον περὶ τῆς ἀνάρχου Θεοῦ. 2. *Argumentum & dogmata libri primi Sibyllinorum, cum variis Obſervationibus.* 3. *Libri ſecundi.* 4. *Tertii.* 5. *Quarti.* 6. *Quinti.* 7. *Sexti.* 8. *Septimi.* 9. *Et Octavi.* 10.

I.

REſtat ut agam de collectione Sibyllinorum quæ hodieque exſtat carmine Græco Hexametro, diſtributa in Octo libros, cujus editiones primum expoſiturus ſum, deinde argumenta ordine perſtringam, dogmataque præcipua perluſtrabo, denique quid de illâ ſentiendum ſit, per aliqvot obſervationes oſtendam. Primam editionem debemus Xyſto Betulejo, qui ex codice Bibl. Auguſtanæ Vindelicor. Græce

Græcè edidit, additis ſuis caſtigationibus, Baſil. apud Oporinum 1545. 8vo. Mox latinam Metaphraſin Heroicam (paucis locis, quæ non cepiſſe ſe vir ingenuus fatetur, exceptis) adornavit Sebaſtianus Caſtellio, ediditque cum notulis quibusdam eodem loco formaque anno proximo 1546. Hinc Græce & Latine cum Betuleji & Caſtellionis caſtigationibus recuſa ibid. 1555. 8vo. Loca quæ de Chriſto & rebus Chriſtianis agunt excerpſit & cum protevangelio Jacobi atque aliis Apocryphis recudenda dedit Michael Neander ibid. 1564. 8vo. Prodierunt etiam Sibyllina Græce ac latine in Orthodoxographis utriusque editionis Baſil. 1555. & 1569. Fol. Et in Appendice ad Bibliothecam Patrum Græcolatinam Bigneanam Pariſ. 1634. Fol. Elegans imprimis & emendata editio Sibyllinorum eſt, quam præmiſſo Onufrii de Sibyllis libello, cum Sebaſtiani (non Johannis, ut perperam ſub init. notarum excuſum eſt) Caſtellionis Metaphraſi notisque, Notis item Betuleji, ac ſuis, tum locis fragmentisque Sibyllarum atque aliis priſcis oraculis ex antiquitate undique conquiſitis in lucem emiſit Joh. Opſopœus, Medicus ac Philoſophus Palatinus, Pariſ. 1589. 1599. 1607. * 8vo. uſus libris Turnebi, Ranconeti & Joh. ** Aurati, MSto item codice Regis Galliæ atq; alio P. Pithoei. Apud Blondellum Lib. I. de Sibyllis c. 29. ubi Opſopœus typographus Baſileenſis dicitur Sibyllina inſeruiſſe Orthodoxographis, duplex error commiſſus eſt, nam & Opſopœus confunditur cum Oporino, & editio Oporini cum editione Henrici Petri quæ in Orthodoxographis habetur. Denique Servatius Gallæus, Paſtor Eccleſiæ Walonicæ Harlemenſis, cujus exercitationes XXII. de Sibyllis earumque oraculis prodierant Amſt. 1688. 4to. Opſopœi editioni integræ nitidis typis iterum ſubjectæ adjunxit uberiores annotationes, ex variis ſcriptoribus, recentibus maximam partem, ad loca non difficillima, neſcio quo diſcrimine collectos, & loca quædam emendavit ope codicis MS. quem antiquiſſimum vocat, & à viro doctiſſimo Eduardo Bernhardo accepiſſe ſe fatetur. Amſterd. 1689. 4to. Prætereo editiones Metaphraſeos Caſtellioneæ, ſine contextu Græco editæ, ut quæ in Bibliothecis Patrum exſtat, & quæ à Dan. Claſenio curata

* Hanc tertiam editionem vitioſiſſime curatam notat Vir Cl. Th. Crenius parte 10. Animadverſ. philolog & hiſtor. p 73. ſq.

** Stuckius in Epiſt. ad Goldaſtum (XIII. inter editas Francof. 1688.) *Quam [deleo,* inquit, *me Joh. Aurati præceptoris mei viri ingeniosiſſimi & in emendandis antiquis poëtis Græcis acutiſſimi dictata & annotationes in Sibyllina carmina ante multos annos ex ejus ore calamo exceptas Lutetiæ amiſiſſe.*

Digitized by Google

quæ afferuntur à Morhofio τῷ μακαρίτῃ p. 105. libri primi Polyhiſtoris & doctiſſimo Wedelio decad. IX. diſſertationum Medico Philologicarum Exercit. 7. de ænigmate Sibyllino Chymico. Vocabulum ἀΐδης p. 164. Sibylla ait dictum, quod primus illam ſubierit Adamus omnes ſecum poſteros tracturus, quæ mirifica profecto etymologia eſt. De dogmate ipſo quod in aliis etiam Sibylliniorum locis & apud Tertullianum multosque alios veteres ſcriptores Eccleſiaſticos reperitur, omnes nempe hominum animas atque adeo piorum quoque non confeſtim in paradiſum ſed εἰς ἀΐδαο δόμους ἐς δ' Ἀχέροντα ἰέναι κειλώϊεσθαι, Vide Blondellum Lib. II. de Sibyll. cap. 9. & 30. & 33. ſeq. Voſſium Theſ. Theolog. pag. 90. ſequ. Allatium de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 266. ſeqv. 298. ſq. Elmenhorſtium ad Gennadii dogm. Eccleſ. cap. 78. Overalli Epiſcopi Norvicenſis diſſertationem apud Montacutium Apparat. p. 51. ſq. Lud. Capellum Opp. poſthum. p. 243. ſeqv. H. Dodvvelli diſſ. Cyprian. 12. Γρήγοροι ἀλφυσῆρες quos p. 167. Sibylla memorat, angeli ſunt ἐγρήγοροι dicti in fragmento Henochi & Dan. IV. 13. ut legit Clemens Lib. II. cap. 9. pædagog. Porro ex Novo fœdere manifeſte hauſta ſunt, quæ diſerta nimis ad finem usque libri primi in Sibyllinis ſuccedunt vaticinia de Jeſu Chriſto, ejus vita, morte, reſurrectione, ceſſatione Prophetarum, Apoſtolorum prædicatione & vaſtatione Hieroſolymæ. Equidem p. 191. in verſu:

Ἀλλάξε καὶ μὴ πώποτε Σόλοι καθοδηγοὶ ἔσονται

pro Σόλοι ſuſpicetur aliquis legendum στόλοι, h. e. *miſſi*, ut Apoſtoli intelligantur.

IV. *Libro ſecundo* continentur oracula de die extremo, quem præcedet μέγα σῆμα ex Matth. XXIV. 30. conf. Voſſii theſes Theolog. pag. 228. ſeq. Fallitur enim Gallæus, qui ad hunc Sibyllinorum locum p. 192. ſq. multa diſputat de ſtella, quæ apparuit Magis, Matth. II. Pergit Sibylla de Belial ſive Anti-Chriſto, de reditu Iſraelis, de Elia venturo. (Conf. Lactantii fragmentum apud Baluz. T. 2. Miſc. p. 46. Grotium ad Sirach. XLVIII. 10. Huetium ad Origenem pag. 53.) hinc de reſurrectione, judicio, præmiisque bonorum ac malorum pœnis. Pag. 196. poſt verſum κ' ϛ' ϛ' ἥμις in codice Bibliothecæ Regis Galliæ inſeruntur verſus parænetici LXXXIV. qui exhibentur ab Opſopœo p. 404. ſeq. à Gallæo ſtatim illo loco inſeruntur pag. 203. ſqv. multa gemina continentes carmini Phocylidis, cujus κεφάλαια inde ex Sibyllinis κεκλεμμένα tradidit Svidas. Verſus Ἠκαρ' ἑρμιὴλ p. 203. ita legendus eſt:

Ἠρακιὴλ, Ῥαμιὴλ, Οὐριὴλ, Σαριὴλ Ἀζαὴλ π.

Digitized by Google

p. 204. θεὸν μετ' ἠρεμίαν est intelligendum de suscitatis *post quietem* sepulchri judicandis. Pag. 207. ait omnes ante judicium deducendos ἀλλὰ αἰθερίῳ πυρὶ καὶ Φλογὸς αἰσθέτῳ. pios quoque p. 211. veluti per ignem quendam purgatorium, quod à Sibylla mutuati sunt Irenæus, Origenes & alii veteres. Vide Blondellum Lib. II. cap. 10. Huetii Origeniana Lib. II. qv. XI. num. 8. Spencerum ad Origenem contra Celsum p. 49. & Benedictinorum prolegomena ad Hilarium p. 72. seqv. Longe diversus tamen est hic ignis à purgatorio igne Romanæ Ecclesiæ, ut ostendit Vossius Thes. Theolog. pag. 99. Gerhardus Titius de phrasibus Patrum cap. 18. Vide & Forbesium Lib. XIII. Instruct. Historico-Theol. cap. 2. seqv. Hottingerum in Wegweiser parte 3. pag. 343. seqv. Blondellum Lib. II. cap. 28. seq. & 43. Et ex ipsis Romanæ Ecclesiæ scriptoribus Eliam Dupin in responso ad Petit-didierii objectiones ad calcem Tomi 6. Bibl. Eccles. p. 20. ubi ingenue negat, purgatorium confirmari posse vel ex visione Perpetuæ, quæ suis precibus fratrem Dinocratem de loco tenebroso ad meliora loca promotum animadvertit, vel ex igne judicii, quem admisit Origenes, Lactantius aliique prisci Patres, vel denique ex epistola 55. Cypriani ad Antonianum pag. 109. edit. Oxon. quem locum alio spectare ostendit etiam Rigaltius & Benedictini prolegom. ad Hilarium pag. 71. Porro, malorum pœnas εἰς αἰῶνας ὅλους duraturas Sibylla affirmat eadem pag. 207. εἰς αἰώνων ἑκατὸν Lib. VII. pag. 359. ita tamen ut piorum precibus possint ex inferis liberari pag. 212. ad quem locum qui incipit à verbis τοῖς καὶ ὁ πανδικράτωρ in codice Regio hanc ἀντίρρησιν reperit Opsopœus:

Ψεύδη σοφαυῶς· οὐδὲ μὴ λήξει ποτὲ
Τὸ πῦρ κολάζον θεὸν κατακεκαυμένους.
Κἀγὼ μὲν εὔχαιμι ἂν θ' ὕτως ἔχειν,
Οὐλαῖς μεγίσταις σφαλμάτων δύσιμοι
Αἱ μείζονες χρῄζουσι φιλανθρωπίας.
Ἀλλ' αἰσχυνέσθω φλογὸς ὠμότης
Πέρας γνῶναι τ' κολάσεων λέγων.

Quos versus ita utcunque transtuli:

Hæc falsa perspicue: nec unquam desinet
Ille impiorum tortor ignis fervidus.
Optarem & ipse equidem, ista sic contingerent,
Nam maximis qui stigmatis sunt criminum
Inusti, iis majore gratiâ est opus.

Verum

Digitized by Google

Verum erubeſce nugigerule Origenes
Qui deſituras eſſe pœnas dictitas.

Cotelerius vir doctiſſimus ad Epiſt. 2. Clementis Romani in verſu quarto rectius legit βαγμόν, ut ſenſus ſit:

Qui maximis maculis inuſtus criminum
Deformor ipſe, queis plus gratiæ eſt opus.

Quanquam videtur paulo durius, auctorem ſe ipſum inter damnatos computaſſe, & à ſola pœnarum, quam mox negat, ceſſatione vanum ſolatium ſibi quæſiviſſe. Cæterum Origenes cui velut præcipuo propugnatori doctrina illa tribuitur, Lib. VI. contra Celſum p. 301. fatetur *minus tutum eſſe eandem propalare*, ἀλλὰ τοῦ μόγις φείδῳ τῆς αἰωνίου κολάσεως *ſe à flagitiis abſterreri patientes.* Facile tamen crediderim, eos, qui non modo amore Dei, monitis, ac promiſſis ſempiternæ ſalutis duci ſe haud patiuntur, ſed tanta etiam ſunt malitiæ pertinacia, ut pœnas longiſſimas & exquiſitiſſimas, quas impiis paratas eſſe omnes fatentur, floccifaciant, etiam minime curaturos eſſe, ſi quis omni fine carituras è ſacris literis oſtendat. Cæterum damnatis etiam ac jam defunctis preces ſuperſtitum Chriſtianorum & eleemoſynas quodammodo prodeſſe ac παραμυθίαν quandam illis conciliare, Chryſoſtomus hom. 3. in Epiſt. ad Philipp. & ab eo tempore alii quidam affirmare non dubitarunt, ut oſtendit Blondellus Lib. II. c. 15. & 32. Et Petavius Lib. III. de Angelis cap. ult. rectius hoc negantibus reliquis propemodum omnibus, adeo ut auctor Conſtitutionum Apoſt. Lib. VIII. c. 43. doceat impios, ſi quis pro eorum ſalute poſt mortem non preces modo offerat, ſed univerſas mundi opes elargiatur pauperibus, ne hilum quidem juvari. Verum Sibylla non de precibus hominum degentium in hac vita, ſed beatorum jam, & in paradiſo ſive campo ut vocat Elyſio verſantium agit, quibus damnatorum etiam pœnas dicit Deo concedente mitigandas ac finiendas. De ſanctorum vita functorum precibus ad Deum vide Apoc. VI. 9. Origenem libello de Orat. num. 34. Cæſarium quæſt. 78. pag. 210. Grotium appendice de AntiChriſto pag. 63. Philo quoque ait animas ſanctorum Patrum ἀλλαλείπτως pro gente ſua orare. Ignatius in extremo Epiſtolæ ad Trallenſes ἀσπάζεται ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα ἡ μόνον τοῦ ἀλλὰ καὶ ὅτων Θεοῦ παπύχω. Aliud omnino genus precum & primis Chriſtianis ignotum eſt, quo à vivis ac ſpirantibus orantur defuncti, abſentes, nos, noſtrasque preces vel ignorantes, vel non curantes Eſ. LXIII. 16. Pag. 211. ſqv. & alibi ſtatum beatorum ita deſcribit Sibylla, ut

ſententiæ eorum qui de futuro regno Chiliaſtico in his terris ſvavia quædam & mira ſibi promiſerunt, prælufiſſe videatur. Confer Blondellum Lib. II. cap. 12. Certe ad illam diſerte provocat Lactantius Lib.VII. cap. 24. atque inde Sibyllæ teſtimonio plurimum ſe tribuere etiam noſtra ætate eſt teſtatus Joh. Wilhelmus Peterſenius in nube teſtium de regno Chriſti glorioſo Lib. I. pag. 131. ſeqv. Lib.II. p. 125.

Pag. 212. Sibylla magnorum ſe criminum ream faſſa confugit ad Servatorem, perinde ut Lib. VII. p. 361. Sequitur inde Dei conditoris laus, illum ſolum colendum, non idola, in quorum veneratores frequentiſſime vehementiſſimeque invehitur. Denique p. 219. legitur oraculum de magno Rege & tribus Romanam Rempublicam peſſumdaturis, de quo ſupra c. XXX. num. 9.

Pag. 216. nomen Adami tetragrammaton ait quatuor plagas mundi ſignificare, ἀνατολὴν, δύσιν, ἄρκτον, μεσημβρίαν, unde forte auctor Geoponicon Lib. XIV. cap. 3. columbarii quatuor angulis jubet inſcribi nomen Adam, ut inde ſerpentes beſtiæ fugentur. Eadem Cabbaliſtica argutia occurrit apud Auguſtinum tract. 10. in Johannem & in tractatu de montibus Sina & Sion qui legitur ad calcem Cypriani. Ut omittam Amalarium Fortunatum Lib.I.c. 7.de Eccleſ. Offic. & Iſidorum Hiſp. c. 11. de ordine creaturarum T. 1. ſpicilegii Dacheriani p. 295. ſeq. Æque acutum eſt quod Angelus Rocha de Bibl. Vaticana p. 93. ideo primum hominem Adam, fœminam primam Evam per myſterium dictos perhibet, quod infantes mares cum primum lucis uſura frui incipiunt A. fœmellæ autem E. ſonare deprehendantur, quod explodit Wagenſeilius in Sota p. 112. riſurus forte ſi vidiſſet Johannem Petrum Ericum in humanæ linguæ geneſi p. 1. & 4. ſerio ſcripſiſſe, primam Adami vocem fuiſſe admirantis, ὦ, alteram cum Eva oculis ipſius ſe offerret, olfacientis pariter & admirantis, ὖ. Lepidus etiam eſt Elias de S. Tereſia, cum in legatione Eccleſiæ triumphantis ad militantem pro liberandis per preces animabus ex purgatorio p. 1151. ita ſcribit: *Hoc quidam ſcioli ſugillant, quia Adam Ebræum tribus literis conſtans, at iſta verba quatuor græca. Sed bene Eugubinus in cap. 1. Geneſ. tales vanitatis arguit, quaſi Deus cui omnia futura ſunt præſentia, non potuiſſet reſpexiſſe etiam myſterium aliquod linguæ Græcæ, quam ſuo tempore prævidebat oriundam.* Belle ſane. Sic Franciſcus Bivarius non dubitavit affirmare virum neſcio quem Apoſtolicum Cæcilium, Hispanice locutum, & Apocalypſin Johannis commentario illuſtraſſe, linguâ quæ nondum exſtabat, ſed qua

qua olim eſſent uſuri Hiſpani. Vide quæ notavi in codice Apocrypho N. T. pag. 962. Rectius Eugubinum eo nomine reprehendit Eraſmus Lib. XXVI. Epiſt. 34. & ad Johannis 2. probat Hieronymum, ridentem græcam allegoriam in vocabulis Hebraicis.

V. *Liber tertius* incipit à vaticinio de Anti Chriſto, quem locum abſurde de Luthero accepit Guilelmus de Alabaſtro Anglus apparatu in revelationem Jeſu Chriſti Antvverp. 1607. 4to. Nempe verba Ἐκ ἧ Σεβαςηνῶν Caſtellio vertit: *Ex Auguſtinis* (ſic apud Sveton. Nerone c. 25. *Auguſtiani*, ut Cæſareani, Pompejani) &c. i. e. ex Cæſaribus ſive ex Auguſti familia, quod lepidus ille homo de ordine Auguſtinianorum interpretatus eſt, in quo fuit, cum Papismi abuſus primum aggrederetur Lutherus. Non hoc autem loco tantum, ſed pluribus aliis, ubi de Belial & Anti Chriſto Sibyllini libri loquuntur, intelligunt *Neronem*, quem vates quidam prædixerant imperio Romano deſtituendum, ſed poſtea orientis dominationem & nominatim regnum Hieroſolymorum occupaturum, teſte Svetonio c. 40. Vide & Sibyllina Lib. V. p. 319. ſq. p 331. Lib. VIII. p. 368. Neque vero defuerunt olim hujus ſententiæ de Nerone Antichriſto Patroni, ut teſtatur Auguſtinus Lib. XX. de Civ. Dei cap. 19. qui locum Apoſtoli ad Theſſalonicenſes enarrans, *quidam*, inquit, *putant hoc de imperio dictum fuiſſe Romano, & propterea Paulum Apoſtolum non id aperte ſcribere voluiſſe, ne calumniam videlicet incurreret, quod Romano imperio male optaverit, eum ſperaretur æternum: ut hoc quod dixit*, jam enim myſterium iniquitatis operatur, *Neronem voluerit intelligi, cujus jam facta velut Anti Chriſti videbantur. Unde nonnulli ipſum reſurrecturum & futurum Anti-Chriſtum ſuſpicantur. Alii vero nec eum occiſum putant, ſed ſubtractum potius, ut putaretur occiſus, & vivum occultari in vigore ipſius ætatis, in qua fuit cum crederetur extinctus, donec ſuo tempore relevetur & reſtituatur in regnum.* (Conf. Svetonium in Nerone cap. 57.) *Sed multum mihi mira eſt hæc opinionum tanta præſumtio.* Etiam Paulum de Nerone agere crediderunt Chryſoſtomus ad 2. Theſſ. 2. & ſermone ſecundo de Eleemoſynis, tum Theodoritus, Theophylactus, Oecumenius, & è Latinis Sedulius, quibus Severum * Sulpitium addit Grotius, ipſe agi putans de Cajo Cæſare Caligula, qui non minus è Neronum familia fuit. Sed & Commodianus inſtructionibus à Rigaltio editis c. 41. Neronem pro Antichriſto

 habet.

* Verba ejus ſunt Lib. II. c. Hiſt. 40. *Nero — — dignum exſtitit qui perſecutionem in Chriſtianos primus inciperet: neſcio an & poſtremus explerit* (expleturus ſit) *ſiquidem opinione multorum receptum ſit, ipſum Antichriſtum venturum.*

Digitized by Google

habet. Ut omittam Pſeudo Linum de paſſione Petri ac Pauli. Hieronymus in Danielis 2. *Multi noſtrorum putant ob ſævitiæ ac turpiditudinis magnitudinem Domitianum Neronem Antichriſtum fore.* Druſius ad Sulpic.Sever. legit *Domitianum aut Neronem* quod locum Hieronymi ita laudat gloſſa ordinaria in 1. Maccab. 1. Neronem pro typo Antichriſti habuit Haymo ad locum Epiſtolæ ad Theſſalonicenſes. Succedunt inde inSibyllinis Oracula de turri Babylonica & multiplicatis ad illam linguis, de prole Saturnia primoque bello. Hinc de variis regnis, quæ ſubinde ſe exceperunt, eorumque fatis. De Judæis multa p. 232. ſeqv.quos Sibylla p. 236. ait ex Palæſtina pellendos quod ſimulacra coluiſſent p. 239. Eodem in loco p. 232. ſeqv. omne genus ſuperſtitioſarum divinationum damnatur ac proſcribitur, quod ex Sibylla laudat etiam Lactantius Lib. II. cap. 17. Binorum verſuum in avaritiam qui p. 235. ex Phocylide petiti notantur, neque exſtant in codice Regio MS. vix gemina ſententia v. 38. ſeqv. in Phocylidi adſcriptis carminibus reperitur, ſed & alibi in avaritiam invehitur Sibylla,ut Lib.III.p. 268. Lib. VII. p. 363. P.240. ait ſe fruſtra à Deo petiiſſe ut deinceps deſiſteret vaticinari, ſed iterum iterumque juſſam eſſe προφητεῦσαι χῇ πᾶσιν γαῖαν. Sic p. 256.

Ἠνίκα δή μοι θυμὸς ἐπαύσετο ἔνθεον ὕμνον,
Καὶ πάλι μοι μεγάλοιο Θεοῦ φάτις ἐν φρεσὶν
Ἴαχεν, καί μ' ἐκέλευσε προφητεῦσαι χῇ γαῖαν.

Multa igitur hîc legas vaticinia contra Babylonem, Ægyptum, Gog & Magog, Libyam, Aſiæ urbes, tum Romam aliasque civitates, regiones, inſulas, ubi & celebre illud: Ἔσαι καὶ Σάμῳ ἄμμος, ἰσεῖται ἡ Δήλῳ ἄδηλῳ cui geminum legitur Lib. VIII. pag. 375. Ἔσαι καὶ Ῥώμη ῥύμη, καὶ Δῆλος ἄδηλῳ, καὶ Σάμῳ ἄμμῳ, quæ loca præter Lactantium reſpexit Tertullianus de pallio cap. 2. *cum inter inſulas nulla jam Delos, harenæ Samos, & Sibylla non mendax.* Sequitur de Alexandro M. vaſtaturo Aſiam, atque iterum de peritura Troja & Homero ſvaviſſima mendacia ſcripturo. Denique omnibus gentibus cladem imminere ait pag. 258. In Idololatriam Græcorum invehitur p. 260. Ibidem mille & quingentos annos effluxiſſe affirmat, ex quo regnaverint Reges Græcorum, h.e. ex quo Reges gentium Idololatriam commendaverint generi humano. De quadruplici initio regni Græcorum vide Voſſium de Poëtis Græcis p.4. ſqv. De Judæis iterum agit Sibylla pag. 263. ſeqv. Vel Clemente Alexandrino teſte in protreptico, etſi in ora Libri Sibyllini

Digitized by Google

byllini adſcriptum eſt περὶ χριστιανῶν. Sed & alibi paſſim fallunt notæ illæ margini appoſitæ. Ad colendam juſtitiam pietatemque ſeriò hortatur Sibylla ſtataque Deo jubet offerre ſacrificia p. 267. ſq. & p. 279. Ad Spiritum Dei ἄψυχον provocans p. 273. Judæis Hieroſolymam Palæſtinamque reſtitui jubet p. 276. his verbis:

Στεῖλον δὴ πάλιν τὸν λαὸν ἄβυλον
Ὃς Θεοῦ ἐξ οσίης χαίλω πίλεπαν μεγάλοιο.

Eccleſiam affatur p. 280: Εὐφράνθητι κόρη &c. Pag. 283 ait ſe eſſe Nurum Noachi, ex Aſſyria Babylone veniſſe in Græciam, Græcis Eyythræam appellari,

— — — — οἱ δέ με Κίρκης
Μητρὸς καὶ Γνώσιο πατρὸς φήσουσι Σίβυλλαν.

VI. *Libro IV.* negat ſe vatem eſſe Phœbi mendacis, ſed Dei veri, qui ſibi manifeſtaverit, quæ debeant ἐκ πρώτης γενεῆς ἄχρις ἑνδεκάτης ἀφικέσθαι. Præmiſſa inde adhortatione ad pietatem de regnis variis & futuris cladibus vaticinatur, librumque concludit iteratâ ad pietatem admonitione, & deſcriptione Diei extremæ, reſurrectionis & futuri judicii, ita quidem, ut p. 299. dicat pios in terris iterum victuros ſeſeque agnituros, impios vero terra obruendos:

— — — ὅσοι δ' ἐπὶ δυσεβίησιν
Ἥμαρτον θνητοὶ, σοὶ δ' αὖ πάλι γαῖα καλύψει.
Ὅσοι δ' εὐσεβέουσι, πάλιν ζήσουσ' ἐπὶ γαίαν
Πνεῦμα Θεοῦ δόντος ζωὴν θ' ἅμα καὶ βίον αὐτοῖς
Εὐσεβέσι, πᾶσιν δὲ τοτ' ἰσόψυχα ἑαυτούς.

De impiis non reſurrecturis, idem Judæos quosdam ſentire notum vel ex Menaſſe Ben Iſraël Lib. II. de reſurrectione c. 7. Et Pocockii Miſcellaneis c. 6. & Reverendi Theod. Daſſovii diatriba de reſurrectione. Sed & Chriſtianos nonnullos ex Pſal. I. 5. idem collegiſſe, docet ad eum locum Origenes hoc refellens apud Epiphanium hæreſi 64. num. 10. Horum è numero Lactantium fuiſſe apparet ex ejus Lib. VII. cap. 20. qui tamen cap. 21. perſpicue illam ſententiam ita explicat, ut non doceatur impios propterea annihilari, verùm tantum à beata altera in his terris vita excluſos in tenebras recondi *ad certa ſupplicia deſtinatos.* Neque Irenæus neq; Juſtinus impios in nihilum redire ſenſit, etſi hoc utriq; à multis

tis, & noviſſime ab Elia du Pin tribuitur, non ſatis veriſimiliter utique, quemadmodum de Irenæo oſtendit accuratiſſimus Tillemontius in Memoriis ad Hiſt. Eccleſ. ſpectantibus Tom. 3. p. 626. ſeqv. de Juſtino Albertus à Felde in Epiſtola qua dialogum cum Tryphone adverſus incredibiles C. G. Kochii conjecturas ſuſpicionesque certiſſimis argumentis Juſtino vindicatum ivit p. 110. ſeqv. Sane ambo pluribus locis ſupplicia impiorum fine caritura adſtruunt. Inter Muhamedanos illam de annihilatione impiorum ſententiam in mentem quibusdam veniſſe docet Abi Jaafar Ebn Tophail in Epiſtola à Pocokio ſub titulo Philoſophi *αὐτοδιδάκτου* edita p. 16. qui eam opinionem tribuit Abu Naſri cuidam & deteſtatur tanquam errorem non remittendum. In Eccleſia haud reperi qui hoc diſerte tradidiſſet & propugnaſſet ante Socinum, quem ſecuti ſunt Smalcius, Oſtorodus, Crellius, Brenius, Felbingerus: Voelkelio, Schlichtingio & aliis inter ipſos Unitarios hanc doctrinam rejicientibus.

VII. *Libro quinto* Sibylla, quæ p. 304. ἰσόθεον γνῶσιν ſe eſſe ait, quod Caſtellio reddidit *Iſidis ſororem*, de Romanorum Origine pauca quædam præfatur, hinc Imperatores refert prima nominis ſingulorum litera indicata à Cajo Julio Cæſare usque ad Adrianum & tres inſecuturos, Antoninos nempe duos & L. Verum, de quibus oraculum etiam legitur Lib. VIII. p. 367. Spartianus in Adriani vita cap. 2. auctor eſt ei *ſortem Imperii ex Sibyllinis verſibus proveniſſe*, ſed aliud fuiſſe illud & antiquius oraculum exiſtimo, hoc vero poſt Adrianum demum ſcriptum, unde totius collectionis Sibyllinorum ætatem (non plane certiſſimo argumento) ſe tenere credidit Blondellus Lib. I. c. 10. & Lib. II. c. 6. & Elias du Pin in reſponſione ad objecta Petit didierii ad calcem Tomi 6. Bibl. Eccleſ. p. 31. ſeqv. Sed & Probum Imp. Sibyllinis libris ex quorundam ſententia promiſſum narrat Vopiſcus in Floriano. Videtur etiam ex Sibyllino oraculo depromtum eſſe quod Antonius Caracallus dictus fuit Ἀυσόνιος ἦρξε, apud Xiphilinum p. 435. Succedunt inde vaticinia in Ægyptios, quorum idololatriam reprehendit, inque alias gentes & urbes. Hæc excipit Oraculum de Nerone, qui poëta eſſe affectabat & citharœdus, & poemata pulchre decantabat, ut Svetonius & alii teſtantur, deque excidendo per ipſum templo Ἱεροσύλῳ ſive cœleſti ut exponit Lactantius de mortibus perſecutorum c. 2. & de incendio vexata Româ, quam Babylonem vocat perinde ut veteres multi ipſeque Petrus fortaſſis 1. Epiſt. c. 5. v. 13. certe Johannes in Apocalypſi c. 17. & 18. Vide præter Grotium de Anti-Chriſto, Rigaltium ad ſcriptores finium regun-

regundorum p. 282. edit. Goëſianæ & Valeſium ad Euſeb. p. 33. Meminit etiam Sibylla cometæ de quo eſt apud eundem Svetonium in Nerone c. 36. & Romam propter perſecutiones atque immania ſcelera funditus delendam atque igne evertendam vaticinatur p. 315 & 332. Lactantius Lib. VII. c. 25. *Cum caput illud orbis occiderit, & ῥύμη eſſe cœperit, quod Sibyllæ fore ajunt.* confer Apocal. XVII. 16. XVIII. 8. ſeq. Sed & alibi Sibylla eam igne perituram dixit Lib. II. p. 195. & 219. Lib. VIII. p. 371. & 375. ubi addit temporis notam, quando hoc ſit futurum, cum nempe impleverit numerum nominis ſui h. e. annos 948. tot enim ex literis Græcis ῥώμη prodeunt, quam prædictionem quomodo eventus comprobaverit non intelligo. Ejusdem commatis eſt, quod nonnulli dixere Moſaicam religionem tot floruiſſe annis, quot complecteretur nomen Μωϋσῆς (1648.) Chriſtianam vero religionem duraturam divinarunt tot annos quod referet nomen χριστὸς (1480.) vel σταυρός (1271.) Vide Cotelerium notis ad Barnabæ Epiſtolam pag. 45. edit. Joh. Clerici. Ad incendium quoque Romæ referendum putem verſum hunc Sibyllinum, quem in aliam ſententiam paulo longius petitam trahit Heideggerus Myſter. Babylonis magnæ T. 2. p. 741.

Ἄλλην δ' ἔκποτε κομιεῖς ὅπ λίνδ' αὐδὴν ὀλεῖπω.

Porro Sibylla in hoc libro quinto oracula fundit in Memphin Thebasque & alias gentes atq; urbes. Judæorum feliciorem ſtatum futurum videtur prædicere p. 320. ſeq. etſi locum illum ad Chriſtianos applicavit Lactantius Lib. IV. cap. 20. De variis urbibus inſulisq;, ac ſpeciatim de Epheſino Dianæ templo terræ motu concutiendis oracula exſtant p. 324. ſq. & 336. De templo veri Dei in Ægypto exſtruendo pag. 340. Preces pro Judæis ut illorum regioni Deus parcat, leguntur p. 327. Denique p. 332. ſq. ſecundum templum exuſtum ſe vidiſſe teſtatur, quod non de templo ſecundo Veſtæ Commodi Imp. temporibus Romæ exuſto accipiendum eſt, ut Cotelerio, G. J. Voſſio, Poſſevino, Opſopoeo & aliis quibusdam placere video, ſed potius de templo Hieroſolymitano quod delevit Veſpaſianus, in hoc enim quadrat quod ait in eo non culta eſſe idola

Ἀλλὰ μέγαν ναετῆρα θεῶν πάντων ἠδὲ ποιητήν.

Confer Blondellum Lib. II. cap. 5.

VIII. *Liber ſextus* perbrevis, duodetriginta verſibus totus abſolvitur, ſed in quibus clariſſime agitur de filii Dei baptiſmo ad Jordanem, & ſpiritu ei ſuperveniente. Locus corruptus forte ita reſtituendus:

Ἐκ πατρὸς ἐκ πρώτου πρῶτος θεὸς, ᾧ τινα καὶ ἠδὺ
Πνεῦμ' ὑπογινόμενον λαοῖσι περύσκουσι πιθοῖσ.

Ex hoc Sibyllæ loco Lactantius Lib. IV. cap. 15. *Spiritus Dei descendit super eum formatus in speciem columbæ candidæ.* Non minus perspicuum de apparitione illa vaticinium, sed itidem confictum legas in testamento quod fertur sub nomine XII. Patriarcharum, testamento Levi §. 18. Οἱ οὐρανοὶ ἀνοιγήσονται, καὶ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης ἥξει ἐπ' αὐτὸν ἁγίασμα μετὰ φωνῆς πατρικῆς ὡς ἀπὸ Ἀβραὰμ πατρὸς Ἰσαάκ. Pergit Sibylla haud obscuris verbis celebrare Servatoris miracula, gravesque pœnas minatur Judæis qui Christo coronam spineam imposuerint felleque ipsum potarint & cruci affixerint. Mirum sane est quod affirmat Sozomenus Lib. II. Hist. Eccles. cap. 1. etiam gentiles agnoscere & σωφρονοῦντας quod Sibyllæ sit versus ex hoc libro sexto p. 347. petitus: ὦ ξύλον μακαρίσαν, ἐφ' ᾧ θεὸς ἐξεκρεμάσθη. Sed jam pridem toto illo capite quæ de cruce inventa narrat Sozomenus, parum fidei mereri videntur hominibus eruditis, & potius deberi fraudibus Episcopi cujusdam Hierosolymitani, qui Sæculo quinto post Christum natum fuit, & hoc commento sedi suæ voluit auctoritatem comparare ac conciliare. Vide Salmasium Epistola 1. de Cruce ad Tho. Bartholinum p. 269. seqv. 279. seqv. Equidem Petavius Lib. XV. de incarnat. cap. 8. provocat ad Eusebium Lib. III. de vita Constantini cap. 29. seq. Sed ibi tantum de monumento sive sepulchro Christi sermo est, cui reperto martyrium h.e. templum (confer Huetii demonstrat. pag. 1017. ubi locum Sophon. III. 8. ex Græca versione huc à veteribus acccommodatum esse notat) inædificare jussit Constantinus, de cruce altum silentium. Illud tamen ex Sozomeni loco recte colligi posse videtur, ipsum quoque minime ignorasse, quod non omnibus quæ Christiani proferrent Sibyllinis carminibus acquiescerent gentiles, sed alia respuerent tanquam spuria atque subdititia, ut Origenis, Lactantii, Augustini & Eusebii testimoniis supra demonstravi.

IX. *Liber septimus* incipit à descriptione diluvii, diversisque oraculis cladem variarum gentium & urbium præsignificantibus. Postea pag. 352. seq. non obscure exponitur doctrina Christiana de Patre Filio & Spiritu S. qui ad Jordanem in baptismo se manifestaverunt, deque Christo DEO ante sæcula, & in cœlos recepto. Pro Ἰορδάνῃ ἐν πειθοῖσι legendum putem ἐν προχοαῖσι & in eodem versu ἐπ' αὐτῷ pro πλὴν. Porro si quis ad Deum accedere velit, ei negat Sibylla opus esse thure & sacrificiis, sed ut baptizetur & pietatem colat. Ad baptismum quem commen-

commendat & proſelytis impertiendum eſſe ait, jubet pag. 355. ignem una cum aqua adhiberi

ὕδωρ ἢ πυρὶ καθαρῷ πυρί — — —

atque iterum:

ῥαίνων οὖν βάπτισμα δι' ἢ πυρὸς ἐξεφαάνθης.

Ni fallor ex more veterum quorundam hæreticorum, qui huc traxere locum Matth. III. 11. Sic Valentinus apud Tertullinum:

Bis docuit tingi inducto corpore flamma.

De Carpocratianis diſcipulos ſuos cauterio inurentibus Irenæus Lib. I. cap. 24. Heracleon apud Clementem Alex. Epiphanius hæreſi XXVII. §. 5. &c. Confer quæ de Seleucianis & Hermianis Philaſtrius cap. 55. Auguſtinus & auctor prædeſtinati cap. 59. Bernardus Ochinus libro de cœna Domini Hetruſca lingua edito p. 19. teſtatur ſuis ſe oculis in Italia vidiſſe baptizatos inuſtos cauterio. *In alcune parti del mondo ſi battezano col fuoco. Et io ne ho gia viſti in Italia con eſſo battezzati, i quali hanno nella fronte o nel mento un ſegno celeſtro fatto col fuoco in teſtimonio della fede che hanno à Chriſto.* Sic & olim apud Ethnicos ſacrandus ſive initiandus accipiebat ſphragitidas teſte Prudentio περὶ στεφάνων hymn. 1.

Acus minutas ingerunt fornacibus
His membra pergunt urere, utq; igniverint
Quamcunq; partem corporis fervens notæ
Stigmavit, hanc ſic conſecratam prædicant.

Similiter Jacobitæ atque Æthiopes videntur cauterio uti in baptiſmate, verum hos non ſuperſtitione ſed ratione Phyſica ad hoc impulſos, ut nempe à catarrhis ac deſtillationbus præſervent, infantum κροταφίδας ſive temporum venas cauterio inurere notant Joſephus Scaliger Lib. VII. de emendat. temporum p. 682. ſq. Jobus Ludolphus Hiſt. Æthiop. Lib. III. cap. 6. num. 42. & Steph. Lemonius notis ad Varia ſacra p. 716. Perinde ut de Nomadibus quibusdam refert Herodotus IV. 187. quem vide. Etiam à Seculo IV. usque in Eccleſia paſſim in Baptiſmo catechumenorum, ignis ſive luminis uſus obtinuit cereorumque accenſorum, veluti ſymbolum illuminatæ mentis, à qua baptiſmus dictus φωτισμὸς, φώτισμα, baptizati φωτισθέντες ex Hebr. VI. 4. & X. 32. item νεοφώτιστοι. Vide Vicecomitem de antiquis ritibus baptiſmi Lib. V. c. 20. ſeqv. Svicerum in theſauro & obſervatt. ſacr. cap. 3. Verum nihil hoc ad locum Sibyllinorum, non magis certe ac quæ de aqua igne calefacta

facta in baptiſmo adhibita recentior tradidit ætas: imprimis autem ad verba Sibyllæ facit quod de Simonis Magi ſectatoribus narrat auctor tractatus à Rigaltio primum editi, Cypriano ut videtur æqualis, *de non rebaptizandis iis qui ſemel in nomine Domini noſtri JEſu Chriſti ſunt tincti:* Ait enim jactare illos, quod ſoli integrum atq; perfectum, non ſicut alii mutilatum & decurtatum baptiſma tradant, baptiſmi candidato quippe in aquam deſcendente, *ſtatim ſuper aquam ignem apparere. Quod ſi aliquo luſu perpetrari poteſt, ſicut affirmantur plerique hujusmodi luſus Anaxilai eſſe* (confer Plinium Lib. XXVIII. c. 11. Lib. XXXV. c. 15. Irenæum Lib. I. c. 8. Epiphan. hæreſ. XXXIV. p. 232.) *ſive naturale eſt, quo pacto poſſit hoc contingere, ſive illi putant hoc ſe conſpicere, ſive maligni opus & magicum virus ignem poteſt in aqua exprimere.* (confer Huetium Lib. II. Alnetan. quæſt. p. 216. ſequ. Bælii dictionar. in voce Egnatia) *illi tamen talem fallaciam & ſtrophan prædicant perfectum baptiſma eſſe. Eſt autem adulterini hujus imò internecini baptiſmatis ſi quis alius Auctor, tum etiam quidam ab eisdem ipſis hæreticis propter hunc eundem errorem confictus liber, qui inſcribitur Pauli prædicatio, in quo libro contra omnes Scripturas & de peccato proprio confitentem invenies Chriſtum, qui ſolus omnino nihil deliquit, & ad accipiendum Johannis baptiſma pæne invitum à Matre ſua Maria eſſe compulſum, item cum baptizaretur, ignem ſuper aquas eſſe viſum, quod in Evangelio nullo eſt ſcriptum.* Hæc eſt illa Paulo ſive Petro (utrumque enim conjungit Lactantius Lib. IV. cap. 21.) adſcripta prædicatio, in qua Sibyllæ lectionem à Paulo Apoſtolo commendatam eſſe narrat Clemens Alex. Lib. VI. Strom. p. 636. de quo loco nonnulla dixi ſupra c. XIV. num 3. In præſenti tantum addo Clariſſimum Grabium haud valde firmo argumento niti, cum prædicationis hujus primos auctores non hæreticos ſed Catholicos fuiſſe colligit ex eo, quod Clemens & alii Orthodoxi doctores Eccleſiæ illi testimonio uſi fuerint. Non enim fugit virum doctiſſimum, etiam hæreticorum Apocrypha ab Orthodoxis primorum ſæculorum allegari. Certe magis cadit in Orthodoxorum ſimplicem pietatem, Apocrypha citra examen in teſtimonium citare, quam ipſa comminiſci, ſanctiſſimisque nominibus ſupponere. Sed ut ad Sibyllina redeam, in illis p. 356. ſeqv. iterum ſuccedunt oracula in varias gentes, regiones, urbes, oracula, præcipue in falſos vates, qui Ἀλλὰ κέρδος αἰσχρὸν ψευδοφητεύσουσι. In Metaphraſi Caſtellionis p. 358. turpis error typographi, epetitus etiam in editione Gallæi pag. 672. Ita vero legendum:

Inprimis autem angentur qui nomine lucri
Turpia prædicent, augentes tempus acerbum,

Hebræi

Digitized by Google

Hebræi ſane ſciderint cum tergus ovile

(Vide Jerem. XXVIII. 10.)

Mendaces referent quæ non ſunt dicere juſſi.

Denique liber ſeptimus deſinit in extremorum temporum, ſive alterius potius ævi (confer Clariſſ. Jac. Rhenferdium de *ſæculo futuro*) & regni millenarii felicitate, cui ſe ſe ipſam vix propter ſcelera interfuturã putat, ni filiiDei beneficio poſt fata olim, beatæ vitæ, quod ſperat, reſtituatur.

X. *Libri octavi*, qui ultimus eſt Sibyllinorum quos habemus, initio, futurum prædicat judicium, deinde invehitur in avaritiam, Romæque perniciem ominatur, additis de Adriano ac Nerone oraculis. Tum de judicio futuro iterum locuta, Romam perituram divinat, cum numerum nominis ſui h.e annum nongenteſimum duodequinquageſimum impleverit, cui vaticinio eventum non reſpondiſſe ſupra diximus. Hinc denuo nobis deſcribit conditionem noviſſimorum temporum, & judicium extremum, de quo agit etiam celebris illa quæ hoc loco p. 380. ſequitur Acroſtichis, majoremque partem Latine exſtat apud Proſperum & Auguſtinum, integra Græce producta eſt à Conſtantino in λόγῳ βασιλικῷ, primoribusq; literis exhibet hæc verba: Ἰησοῦς χριστὸς θεοῦ υἱὸς σωτὴρ σταυρός, quorum quinque priorum primæ literæ reddunt vocabulum ἰχθύς. Verſus quosdam ſingulos ex ea adducit Lactantius Lib. VII. c. 10. 19. & 20. ſed nullam acroſtichidos mentionem facit, & in ejus codicibus verſus octavus incipit à verbo ἐίψασιν pro quo acroſtichis requirit πείψασιν. Non ignoratam tamen etiam antiquioribus Conſtantino ſcriptoribus Acroſtichin iſtam fuiſſe, colligunt viri docti ex eo quod apud Tertullianum jam Chriſtus vocatur ἰχθύς Lib. de baptiſmo cap. 1. *Sed nos piſciculi ſecundum ἰχθῦν noſtrum JEſum Chriſtum in aqua naſcimur*, quibus verbis Sibyllam procul dubio reſpici ait Joh. Smetius p. 41. Antiquitatt. Neomagenſium. Idem nomen ἰχθύος in veteri gemma obſervatum de Chriſto explicat Janus Rutgerſius libro & capite primo, eique aſſentiens Thomas Reineſius libro & capite ſecundo variarum lectionum. Similiter in veteri gemma carniola piſciculos ex utroque crucis latere expreſſos de Chriſtianis recte exponit idem Smetius p. 33. Optatus libro III adverſus Parmenianum cap. 2. *Hic eſt piſcis, qui in baptiſmate per invocationem fontalibus undis inſeritur, ut quæ aqua fuerat, à piſce etiam piſcina* (κολυμβήθρα pro baptiſterio occurrit apud Athanaſium & paſſim apud ſcriptores Græcos Chriſtianos. Vide Svicerum & Cangii gloſſar.) *vocitetur. Cujus priſcis nomen ſecundum appellationem Græcam in uno nomine per ſingulas literas turbam ſanctorum nominum continet* ἰχθύς, *quod*

eſt Latinum: JESUS CHRISTUS DEI FILIUS SALVATOR. Confer Zenonem Veronenſem homil. 5. ad Neophytos. Hinc forte Hieronymus Bonoſum vocat *filium* ἰχθῦος i. e. Chriſtianum Epiſt. 43. Certe Auguſtinus quoque Lib. XVIII. de Civ. Dei cap. 23. notat nomine piſcis Chriſtum myſtice intelligi, *eo quod hujus mortalitatis abyſſo velut in aquarum profunditate vivus, h.e. ſine peccato eſſe potuerit.* Sunt tamen qui aliam originem exponant unde *piſcis* dictus fuerit Servator, quod nempe de eo David dixerit Pſ. LXXII. 17. יגון שמו ויתברכו quarum vocum primæ literæ reddunt nomen ישו Prima vero voy יגון *ſoboleſcet* à Chaldæo גון quod piſcem denotat, & quo animantium genere nullum aliud eſt fœcundius. Vide Raymundi Martini pugionem fidei pag. 583. edit. Carpzovii. Sed non eſt credibile, Tertulliano & aliis veteribus tam ſubtilis & abſtruſæ rationis in mentem potius veniſſe, quam obviæ alterius & facillimæ. Potuit tamen in hanc etiam ſine Sibyllini carminis inſpectione aliquis incidere, ut ex illo ſenſu Myſtico vocabuli ἰχθὺς forte non plane certum ſit Acroſtichidem Sibyllinam Tertulliano fuiſſe lectam & conſultam. Quod deinceps p. 383. ait Sibylla crucem Chriſti adumbratam à Moſe extenſis manibus orante adverſus Amalekitas Exod. XVII. 11. antiquiſſimis Chriſtianorum ſuffragiis comprobatur. Vide Barnabæ Epiſt. p. 39. edit. Clerici, Juſtinum dial. cum Tryphone p. 264. ſq. Tertull. adverſus Judæos & 3. contra Marcionem, Cyprianum Lib. II. teſtimon. contra Judæos & in exhortat. martyrii pag. 175. ut Nazianzenum, Arnoldum Carnotenſem & alios recentiores omittam. Plura deinde in carminibus Sibyllinis leguntur de paſſione Chriſti, tenebris per tres horas ingruentibus, de Chriſti deſcenſu ad inferos, miraculis, reſurrectione, tum quomodo hic Rex à Sione excipiendus, verusque Deus colendus ſit ab homine ad imaginem ipſius condito, relictis ac repudiatis idolis. Tradit etiam diſſertiſſime de nativitate Chriſti ex Maria virgine, quam nominetus compellat, & à Gabriele Angelo de illa re certiorem redditam teſtatur. Chriſtum ubique deſcribit ut Deum & Dei Filium, qui ἀφανόθεν μολὼν ἔρετέλεω ἐκεδύσατο μορφὴν. Denique merito ſe ait cum reliquis Chriſtianis religionem à JEſu traditam colere, & à Chriſti nomine vocari:

Τὼνεκ' ἄρ' ἡμεῖς καὶ ὁσίης χριστοῖο γενεθλῆς
Οὐρανίης πιθυῶτις, ἐπικλεόμεθα σωάιμοι,
Μνησὶν εὐφροσύνης ἐπὶ θρησκείησιν ἔχοντες.

CAPUT

CAPUT XXXIII.

De Collectione Sibyllinorum quæ hodie exſtat, judicium, deductum per obſervationes ſedecim. 1. — — — — 16. *Pœna capitis num propoſita iis qui Sibyllina legerint.* 17. *Utrum Auguſtinus novam quandam concinnaverit συναγωγὴν Sibyllinorum.* 18. *Poſſevini de Sibyllinis ſeligendis & juventuti proponendis conſilium improbatur.* 19. *De Sibyllinis nonnullis quæ Latine tantum exſtant.* 20. *Lyra triquetra à Sibylla reperta.* 21. *Recentiorum de Sibyllinis ſcriptorum elenchus.* 22.

RElIquum jam eſt, ut qnid de hac quæ exſtat collectione Sibyllinorum ſentiendum ſit, cum bona lectoris venia diſtincte & per aliquot obſervationes deducamus.

I. *Non continentur hac collectione libri Sibyllini Tarquinio oblati*, quod duobus argumentis clariſſime patet, nam & illi libri Sibyllini diligentiſſime cuſtoditi & ἐν ἀπορρήτοις habiti ſunt, donec cum Capitolio deflagrarent, ut ſupra demonſtravi: deinde argumentum longe diverſum complectebantur, quomodo nempe ſacra idololatrica facienda, quomodo Dii placandi, ut ex Livio aliisque hiſtoricis Romanis apparet, à quibus memoratorum oraculorum ne γεὺ quidem in noſtra collectione occurrit, contra frequentiſſimæ in idololatras invectivæ, & aſſidua religionis atque ſacrorum Chriſtianorum commendatio.

II. *Neq; carmina Sibyllina altera, Erythris & undecunque Romam perlata poſt reſtitutum Capitolium.* Ad quod probandum non memorabo quod Feneſtella apud Lactantium Libro I. c. 6. auctor eſt *verſus circa mille* Erythris Romam allatos, cum in noſtra collectione plures, quàm termille verſus compareant. Quanquam enim hoc argumento utuntur viri docti, tamen ex aliis etiam urbibus ac regionibus allata Sibyllina narrat Tacitus, deinde ſi plures habemus, quam mille verſus, nonne etiam mille illos habere poſſumus? Sed obſervo, quod & hæc Sibyllina Romanorum (quæ ſecunda vocare fas eſt) non vulgo legebantur, & quæcunq; à Dione, Svetonio, ex illis prolata memorantur, non minus diverſi argumenti à noſtris comperies, quam priora illa. Et ubi forte idem etiam in noſtris legitur, aliis tamen legitur verbis. Exempli cauſa in collectio-

lectione quam habemus Nero plus ſimplici vice perſtringitur ut μητροκτόνος quæ loca reſpiciens Lactantius Lib. de mortibus perſecutorum cap. 2. dixit Sibyllam affirmare *matricidam perfugum à finibus eſſe venturum*, nusquam tamen in illis legas λόγιον quod Neronis temporibus vulgatum Dio refert Σιβύλλειον ὄντως ὄν Lib. LXII. p. 709.

Ἔσχατος Αἰνεαδῶν μητροκτόνος ἡγεμονεύσει.

III. *Neq; alia Ethnica integra Sibyllinorum oraculorum συναγωγή.* Plures quidem fuiſſe teſtatur Zoſimus libro ſecundo p. 690. πολλάς τε βίβλους ἰσοστίχους καὶ χρησμῶν συναγωγὰς ἀνελίξας, χρόνον τε ἐν τῷ μεταξὺ τούτων δοκεῖν δαπανήσας ἐνίσχυον μόλις χρησμῷ τινι Σιβύλλης εἶναι λεγομένῳ ἢ Φαεννοῦς τῆς Ἠπειρώτιδος. Et Svetonius cap. 31. narrat ab Auguſto combuſta ultra librorum fatidicorum duo millia. Sed ex tota quam habemus collectione manifeſtiſſimum eſt, non Sibyllam, non Ethnicum fatidicum fuiſſe, qui illam compoſuit, ſed Ethnicismo infeſtum Chriſtianum. Tum oracula quæ tanquam Sibyllina ex ſuis συναγωγαῖς proferunt idem Zoſimus, Phlegon & alii, in noſtra non habentur. Itaq; licet forte quædam hinc inde ex Ethnicis oraculis noſter deprompſerit, diligenter tamen cavit, ne quicquam quod Ethnicismo ſtabiliendo faceret retineret.

IV. *Operam & oleum perdunt qui certæ Sibyllæ, Erythrææ alia, alia Samiæ, alia neſcio cui alii adſcribunt oracula quæ habemus*, ut fecerunt Joh. Jacobus Boiſſardus libro de divinatione, Sixtus Senenſis in Bibl. Sancta, Johannes Aitzma in ſpeculo Sibyllarum Belgice edito multiq; alii. Cum enim veteribus etiam incertum fuerit, fueritne una Sibylla an plures, tum noſtram collectionem nulli Sibyllæ deberi, & Romanis Græcisque ante Chriſtum natum inviſam fuiſſe certum eſt. Lactantius pleraque citat ſub Erythrææ Sibyllæ nomine, quæ ex noſtris libris profert. Ea tamen quæ in ſexto Libro exſtant, alterius eſſe fatetur, & hodieque Libro ſexto inſcribitur: ἑτέρας εἶναι ταῦτα δοκεῖ, *Hæc alterius eſſe videntur.* Idem Lactantius Lib. I. c. 6. diſerte teſtatur jam ſuo tempore libros Sibyllæ confuſos fuiſſe nec ſuum cuiq; poſſe aſſignari niſi Erythrææ: In codice 170. Regis Galliæ teſte Labbeo exſtant *Erythrææ Sibyllæ de Trojanorum & reliquorum principum eventu oracula*, quibus eadem quæ edita ſunt vel ſaltim partem eorum * contineri mihi perſvadeo. Et hæc ipſa quæ Erythrææ tribuit Lactantius, Cumanæ à quibusdam adſcripta teſtatur Auguſtinus Lib. XVIII. de Civitate Dei c. 23. Sed profecto perinde eſt ſub cujus Sibyllæ nomine laudantur, dummodo nulla fide digna auctoritate id fiat, & à nulla Sibylla ſive fatidica muliere Ethnicâ profectum eſſe totum opus conſtet. V. *Nullum*

* Eadem fortaſſis quæ illuſtravit *Lud. de Tovar*, de quo infra num. 22.

Digitized by Google

V. *Nullum verſum in hac collectione pro Sibyllino & antiquo oraculo apud Ethnicos ante Chriſti nativitatem exaudito haberi oportet, niſi peculiariter de eo conſtet ex aliis monumentis antiquioribus & indubitatis.* Quia enim totum opus ſuppoſitum eſt, & Chriſtianiſmum in illo multa produnt manifeſtiſſime, nihil æquius videtur hoc poſtulato.

VI. *Sunt nonnulla in hac collectione, quæ auctor de induſtria inſperſit ex antiquis oraculis Ethnicis, ex Orpheo, Homero, & aliis Poëtis.* Sic Lib. VIII. pag. 392. Οἶδα ἐγὼ ψάμμων τ' ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης, qui verſus exſtat in oraculo quod Crœſo redditum narrat Herodotus libro I. & poſt eum multi alii, quemadmodum ille quoque qui eadem pagina paucis interjectis ſequitur: καὶ κωφὸν ξυνιέναι καὶ φωνέοντος ἀκοῦσαι. Lib.IV. p.292. Occurrunt bini verſiculi:

Ἔσται ἐσόμενόν τε ὅτε πύθεται ἀργυρόδινης
Ἱππόνα πεζαχέων ἱερὴν εἰς νῆσον ἵκηται.

Qui iisdem verbis tanquam vetus oraculum referuntur à Strabone Lib.I. p. 53. & Lib.XII. p.536. atque inde ab Euſtathio, ac Joh. Tzetza Chiliad. 7. v. 575. niſi quod pro νῆσον legunt κύπρον. * Libro tertio Sibyllinorum p. 276. occurrit oraculum notiſſimum:

Μὴ κίνει Καμάειναν, ἀκίνητον δ' ἀμείνων,

quod præter Lucianum de Apophrade, Silium Lib.XIV. v. 199. Stephanum Byz. in Καμαείνα; Svidam & Zenobium in μὴ κίνει memorat Virgilius III. Æneid. v. 700.

— — — *& fatis nunquam conceſſa moveri*
Apparet Camarina procul — — —

Lib. I. pag. 172. exſtat proverbium Σαρδόνιον μείδημα γελάσαι de quo prolixe & docte ut ſolet vir ſummus Eraſmus in adagiis: Meminit & Dio Chryſoſtomus f. 669. & Zacharias Scholaſticus p. 216. edit. Barthii. Quæ libro V. p. 324. ſeq. & alibi de Cumis, Rhodo, Samo pluribusque inſulis ac regionibus terræ motu delendis vel quocunque modo vaſtandis leguntur, vix dubitem ex antiquis quæ in Ethnicorum manibus fuere oraculis eſſe petita, nam ad illa paſſim reſpiciunt ſcriptores antiquiſſimi. Zous apud Plutarchum libro cur Pythia non reddat oracula carmine, Sibyllina de illis cladibus vaticinia ab eventu comprobata teſtatur his verbis: ἀλλὰ τῆς τε μαντείας ἁπημαρτήκασι πολλαὶ μὲν αἰκίσεις καὶ μετοικισμοὶ πόλεων Ἑλληνίδων, πολλαὶ δὲ βαρβαρικῶν στρατιῶν ἐπιφάνειαι καὶ αἱρέσεις ἡγεμονικῶν. Ταυτὶ δὲ τὰ πεσόντα καὶ νέα πάθη πρός τε κύμιλον καὶ

* Ad Locum Tzetzæ conferendus Joh. Meurſius in Cypro Lib. II. c. 18.

Δικαιαρχίαν ἐχ ὑμνήματα πάλαι καὶ ἀοιδήματα Διὰ τ Σιβυλλείων ὁ χρόνος ὥσπερ ὀφεῖλον ἀποδέδωκεν; ἐκρήξεις πυρὸς ὀρείας καὶ ζέσεις θαλασσίας, καὶ πλεῶν καὶ φλεγμονῶν ὑπὸ πνεύματος ἀναρρίψεις, καὶ φθορὰς πόλεων ἅμα πρεσβυτῶν καὶ τηλικούτων, ὡς μηδ' ἡμέραν ἐπιλθεῖν ἀγοίαν εἶναι καὶ ἀσυφείας ἵνα κατοικήσῃ, τῆς χώρας συγχεχυμένης. Ταῦτα δ' εἰ γέγονε, πιστεῦσαι χαλεπὸν ὅτι μηδενὸς πρεσβεῖον αὐθ θειότητος. Pausanias in Corinthiacis pag. 126. Ἐκάκωσε δὴ (ὁ σεισμὸς) καὶ τὴν Καρίαν καὶ Λυκίαν τὰς πόλεις, καὶ Ῥοδίοις ἐσείσθη μάλιστα νήσων, ὥστε καὶ τὸ λόγιον πεπλέσθαι Σιβύλλῃ τὸ ἐς πλοῦν Ῥόδον ἔδοξεν. Confer de illa insularum clade Salmasium ad Tertull. de pallio p.99. seq. & Jac. Godofredum p.48. ad hæc verba periegetæ veteris Latini ab ipso editi: *Namq; Rhodum insulam & civitatem maximam* (ex nomine dicere necessarium est) *quas prophetavit Sibylla ab ira Dei esse perituras. Est autem in ipsam civitatem statua quam omnes Colossæum nominant, novum mirum magnitudinis, dolus enim in ipsa fuit secundum Prophetiam Sibyllæ.* Ita legendus hic locus, non ut edidit Godofredus *novum virum* & Græcè vertit: καινὸν ἄνδρα μεγέθους. Libro tertio Sibyllinorum pag 266. Hi duo versus leguntur:

Ἀλλὰ σὺ μὴ πολλῷ βροτὶ ποικιλόμητι κακόφρον
Ἀλλὰ λιπὼν πλεῖον ῥρέψας Θεὸν ἰλάσκοιο.

Quos Opsopœus probe annotavit geminos esse hisce Orpheo tributis apud Clementem Alexandrinum in protreptico p.49.

Ἀλλὰ σὺ μὴ μέλλων βροτὶ ποικιλόμητι βεβήδυιε
Ἀλλὰ παλίμπλαγκτος ῥρέψας Θεὸν ἰλάσκοιο.

Homericæ Poëseos tot sunt in collectione Sibyllinorum vestigia, ut illa inter se conferre res esset non brevis laboris, & Guilelmus Canterus Lib.V. Var. Lect. cap. 17. notaverit ex Homero multa Sibyllinorum loca posse restitui: etsi quod idem vir doctus addit aperte constare quod Homerus multis in locis illa sit imitatus, neminem qui à nobis dicta diligentius perpenderit ei existimem temere accrediturum. Longe profecto verisimilius est, auctores hujus collectionis Sibyllinæ tot novitatis documenta in se gerentis ex isthac Homeri & aliorum poëtarum Ethnicorum imitatione, tum adjunctione quorundam oraculorum celebrium inter Græcos ac Romanos eam gentilibus probabilem reddere, auctoritatemque conciliare voluisse.

VII. *Longe plurima autem sunt in hac collectione, nominatim atque ipsis verbis petita ex sacris literis, non veteris tantum sed & Novi Testamenti.* Hinc recte divina sapientia apud Nazianzenum in erudito carmine quo Nemesium ad amplectendam Christi religionem adhortatur T. 2. p. 144.

Ἑρμῆς ὁ τριπάλης ἐμοῖς ἐπέεσσιν ἀρήγοι
Οὐδ' ἐθέλων σεσωρὸν ἢ σέβοι μέτροισι Σιβύλλα

Τῆς

Τῆς μεγάλης θεότητος ἐλαυνόμενοι βελέεσσιν
Οὐδὲν ὑπερφέρομαι, καὶ εἰ ἴνδος ἄσσον ἵκοιτο,
Οὐ θεόθεν βίβλων ἢ ῥαβδεύσαντος ἐμοῖο.

P. Garcias Galarza Theologus ac Philoſophus Hiſpanus in Evangelicis inſtitutionibus carmina Sibyllina cum S. Scripturæ locis conferre ac comparare conatus, laudatur ab Antonio Poſſevino Lib. II. Bibl. ſelect. cap. 71.

VIII. *Non complectitur hæc collectio omnia & integra Sibyllina, quibus veteres uſi ſunt Doctores Eccleſiæ.* De Ethnicis nolui verbum addere, quoniam res clara ex iis quæ dixi, & ex tot Sibyllæ oraculis quæ apud Græcos Latinosque Scriptores memorata in noſtris nulla exſtant. Servius ad 3. Æneidos: *Sane ſciendum eſt*, inquit, *omnia reſponſa Sibyllæ plus minuve centum contineri ſermonibus*, ita enim potius legendum quam cum Gyraldo dialogo 2. de Hiſt. Poëtar. pag. 110. *non contineri.* Sed jam ſæpe vidimus Servium exiguam mereri fidem in iis, quæ de Sibylla tradit, neque ejus ſententiam probant hæc Virgilii Æneid. 6.

Quo lati ducunt aditus centum, oſtia centum,
Unde ruunt totidem voces reſponſa Sibyllæ.

Quin ridiculum ſit affirmare in ſingulis oſtiis tantum ſemel per omnem vitam conſultam fuiſſe & reſponſa dediſſe. Enimvero aliunde ſatis conſtat innumeros fuiſſe libros ſub Sibyllarum nomine ab Ethnicis jactatos, etſi non niſi pauciſſimos contigit à Romanis recipi auctoritate Reip. Hoc multis jam teſtimoniis evicimus, & inter paganos exſtitiſſe complures variis temporib⁹ pſeudomantas ſive falſorum oraculorum Sibyllinorum concinnatores demonſtravimus. Hæc omnia, vel majorem ſaltim eorum partem, qui in noſtra brevi collectione quæſiverit, ſine dubio turpiter ſe fefellerit. At nec Chriſtianorum veterum Sibyllina omnia nobis eſſe reliqua perſpicue patet. Λόγοι πλείους ſive *plures libri* Sibyllæ Phrygiæ memorantur à Clemente Alexandrino. Svidas Chaldææ Sibyllæ tribuit libros XXIV. complectentes oracula περὶ πάντων ἐθνῶν καὶ χωρῶν. Lactantius cum decem Sibyllas enumeraſſet, *Harum omnium*, inquit, *carmina & feruntur & habentur, præterquam Cumææ, cujus libri à Romanis occuluntur, nec eos ab ullo niſi à Quindecimviris inſpici fas habent. Et ſunt ſingularum ſinguli libri, qui quia Sibyllæ nomine inſcribuntur, unius eſſe creduntur* (hinc Juſtinus in cohortatione ad Græcos de una Sibylla loquens, ἧς πᾶς βίβλος ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ σώζεσθαι συμβαίνει) *ſuntq; confuſi, nec diſcerni ac ſuum cuiq; aſſignari poteſt niſi Erythræa, quæ & nomen ſuum verum carmini inſeruit, & Erythræam ſe nominat ubi prælocuta eſt, cum eſſet orta Babylone. Sed & nos confuſe*

Sibyllam dicemus &c. Cum ait ſingularum Sibyllarum eſſe ſingulos libros, hoc non neceſſe eſt ita intelligere, ut novem ſoli prodeant & unicuique unus tribuatur, ſed quod exſtiterint peculiares ante atque ſeparati ab aliis libri ſub cujusque Sibyllæ nomine, quo obliterato incertum jam ſit cui demum ſingulos tribuere oporteat. His adde quod in Bibliotheca Vaticana Romæ feruntur exſtare quatuordecim libri Sibyllini. Eſt & alterius voluminis titulus, qui à Gesnero affertur: ἐκ τῶ πρὸ Φηλικῶν Σιβύλλης λόγος Θ' μέχρι Ι ιέ. *liber nonus ad quintum decimum.* Præterea multa ac bene longa oracula Sibyllæ nomine à Theophilo Antiocheno & aliis antiquis Eccleſiæ Doctoribus proferuntur, quæ in noſtra collectione deſiderantur.

IX. *Complectitur tamen hæc collectio partem magnam Sibyllinorum quibus uſi ſunt Patres.* Plurima enim quæ tanquam Sibyllæ laudant, in ea leguntur ipſis verbis, unde corrupta paſſim emendari potuerunt. Hoc tanquam manifeſtum & à nemine in dubium vocatum, longiore probatione indigere haud arbitror. Tantum adſcribam verba Auguſtini Lib. XVIII. de Civ. Dei cap. 23. qui poſt adductam acroſtichidem, *hæc autem Sibylla*, inquit, *ſive Erythræa, ſive ut quidam magiæ credunt Cumana, ita nihil habet in toto carmine ſuo, cujus exigua iſta particula eſt, quod ad Deorum falſorum ſive fictorum cultum pertineat, quinimo ita etiam contra eos & contra cultores eorum loquitur, ut in eorum numero deputanda videatur qui pertinent ad civitatem Dei.* Quod judicium huic quam habemus collectioni optime convenire, nemo qui evolverit, dubitabit.

X. *Sed plurimum confuſam, librariorum culpâ paſſim depravatam, ac mutilam.* Hoc lectio ipſa ſatis quemque docere poteſt, nullus paſſim ordo, multi verſus repetiti, multa hiulca nec ſanum ſenſum fundentia, & quæ ſine ope codicis manu exarati reſtituere nemo queat. Librorum quoque diſtinctio in ſcriptis libris diverſa eſt, ut Opſopœus ad initium libri ſecundi & aliis in locis annotavit. Quid porro eſt illud Lib. II. p. 215? πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ αὐτῆς τόμῳ τάδε Φησὶν ἐκ Ι δευτέρου λόγου περὶ Θεοῦ. Et quod libro tertio præfigitur: μΙ τάδε προβαίνουσι τοῖς λόγοις περὶ Ι ἀπατηλοῦ δαίμονος Ι Ἀντιχρίστου Φησὶν ὠδέκη. Et p. 223. in medio libro: λείπει ἡ ἀρχή.

XI. *Chriſtiani antiquiſſimi qui Sibyllæ meminerunt, non habuerunt totam hanc qualis hodie exſtat Sibyllinorum collectionem, ſed partem tantum quæ aliis poſtliminio additis in hanc συναγωγὴν coaluerunt.* Ut omittam ſuſpectum Apocryphæ prædicationis Pauli teſtimonium, Sibyllam com-

commendantis, Clemens Romanus in parte deperdita primæ illius & aureolæ ad Corinthios Epiſtolæ, Sibyllæ teſtimonio uſus eſt, ut ex Irenæo & Juſtini junioris quæſtionibus ad Orthodoxos oſtendit Beveregius in codice canonum vindicato Lib. I. cap. 14. num. 8. Barnabam quoque ad Sibyllæ teſtimonium reſpicere in verbis ὅταν ξύλον κλινθῇ καὶ ἀνασῇ ſuſpicatur annotator Oxonienſis, quod ideo non credo, quia præcedunt verba: λέγει Κύριος, quomodo non loquuntur Chriſtiani cum Sibyllæ verba recitaturi ſunt. Meminit Sibyllæ etiam Hermas in Paſtore, ut ſupra notare me memini. Horum omnium jam dictorum neminem puto legiſſe ea quæ poſt eorum mortem demum ſcripta neceſſe eſt, non magis quam Joſephum qui Sibyllæ meminit Lib. I. cap. 5. Antiqv. Sibyllina Oracula de Antoninis & Lucio Vero, neque credo ab iis viſam quæ libro Octavo exſtat acroſtichidem, memorabilem utique ſi legiſſent, ſed nemini memoratam ante Euſebium, & qui in Græco codice carminum Sibyllæ Erythrææ vidiſſe eam ſe teſtatur Auguſtinum. Ita fortaſſis ſubinde alia atque alia Sibyllino nomini ſuppoſita ſunt inter Chriſtianos, jam ſæculo primo *multa*, de quibus objicit Celſus, quem ſub Adriano ac deinceps floruiſſe teſtatur Origenes Lib. I. p. 8. alia ſæculo ſecundo, qualia ſunt illa quæ dixi de Antoninis ac L. Vero, alia ſæculo tertio, ut Acroſtichis. Clementem vero Romanum & reliquos quos nominavi, uti Joſephum quoque, quoniam nihil de Sibylla proferunt quod non ex Sibyllinis apud Gentes peti potuerit, quare ſuppoſitis per Chriſtianos oraculis uſos affirmare debeam, non video. Sane gentibus etiam de uno Deo ſummo conſtitit, & quod Clemens Romanus videtur ex Sibylla attuliſſe de mundo conflagraturo, quid aliud eſt, quam quod in iisdem forte Sibyllinis libris legiſſe ſe innuit Ovidius Lib. I. Metamorph. v. 256.

Eſſe quoque in fatis reminiſcitur, affore tempus
Quo mare, quo tellus, correptaque regia cœli
Ardeat, & mundi moles operoſa laboret.

Ac libellus pæne impleri poſſet gentilium de mundi futuro incendio teſtimoniis. Denique quod de turri Babylonica profert ex Sibylla Joſephus, nonne Abydeno & Eupolemo etiam innotuiſſe docent Euſebius Lib. IX. cap. 14. Lib. XX. cap. 17. præparat. & Cyrillus 1. contra Julian. Neſcio autem an ſatis firmum argumentum ſit Voſſii Lib. de Poëtis Græcis cap. 1. p. 6. qui auctorem vel conſarcinatorem Sibyllinorum poſt

Digitized by Google

Conſtantini M. tempora demum vixiſſe arguit ex eo, quod Sibylla Lib. III. p. 283. affirmat ſe eſſe nurum Noachi, & Patres Conſtantino antiquiores aperte ajunt nullam ex Sibyllis eſſe Moſe antiquiorem. Eidem rationi plurimum ſe tribuere teſtatur Cotelerius in prolegomenis ad Epiſtolam poſteriorem Clementis Romani. Sed profectò verſus qui eadem pagina in Sibyllinis exſtant à Lactantio allegantur, & multis alioqui exemplis conſtat pugnantia inter ſe à Patribus quandoque affirmari, præcipue in iis quæ rationem temporum ſpectant.

XII. *Etiam illa quæ à Juſtino & reliquis ſecundi & ſequentium ſæculorum Patribus adducuntur Sibyllina, minime omnia auctores habuere Sibyllas ſive mulieres fatidicas Ethnicas.* Juſtinus Martyr ſub extremum cohortationis ad Græcos ait Sibyllam non modo adventum Servatoris noſtri Jeſu Chriſti σαφῶς & φανερῶς prædicere, ſed & aliquibus interjectis addit eam non minus σαφῶς & φανερῶς tradere περὶ πάντων τῶν ὑπ' αὐτῆ γίνεσθαι μελλόντων. In eodem libro p. 17. profert oraculum de deſerendis templis arisque, quæ incaſſum ſpurcatæ fuerint cruentis victimis, & de colendo uno Deo magno. Ejusdem argumenti eſt quod Lib. II. adducit Theophilus Antiochenus pag. 144. ubi piis Dei cultoribus promittit paradiſum. Lactantius & alii diſertiſſima de Chriſti miraculis & paſſione loca producunt ſub Sibyllæ nomine. Hæc omnia & ſingula qui ab Ethnica vate profecta, & inter Gentes pro Sibyllinis agnita ſentiat, nihil ſentiat. Incaſſum ſane hoc adſtruere laborarunt tum alii tum Johannes Craſſetus Jeſuita, cujus exſtant bini de Sibyllinis libri Gallice editi, quorum unum Blondello A. 1678. alterum illius ὑπερασπίσῃ Johanni Markio A. 1684. oppoſuit.

XIII. *Suppoſita igitur fuere quædam à Juſtino & aliis poſt eum Patribus laudata oracula. Non autem ſuppoſita fuere ab Ethnicis*, neque enim ſibi ipſi adverſatur Satanas. Matth. XII. 26. At pleraque in his Sibyllinis plane pugnant cum Ethniciſmo.

XIV. *Neque ſuppoſita fuere à Judæis*, quamvis ita ſenſit vir magnus Hugo Grotius ad Matth. II. 1. eumque ſecutus Iſ. Voſſius libro de Sibyllinis Oraculis, ut Marcum Zuerium Boxhornium in Hiſtoria univerſali & alios omittam. Intelligo autem una cum illis viris doctis Judæos, non qui Chriſtianiſmo nomen dederunt, illi enim rectius dicentur Chriſtiani, ſed qui ante Chriſtum fuerunt, vel in Judaismo ſubſiterunt. Ab his non fuiſſe ſuppoſita illa quæ à Patribus citantur Sibyllina, paucis oſtendam, neque enim placet huc referre argumenta non æqualis omnia ponderis, quæ Voſſianæ ſententiæ in Exercitationibus de Vatici-

ticiniis Sibyllinis Lipſiæ 1688. 8vo. editis oppoſuit vir eruditus Johannes Reiskius, tum ſcriptores Galli Richardus Simon & Elias Du Pin. Nunquam ſoliti ſunt Judæi falſas gentibus venditare prophetias, quihac in parte religioſiſſimi ſemper fuerunt, & cum haberent veros ac divinos Prophetas domi, nihil illis detrahendum, nihil adjiciendum putaverunt. Nulla eſt Sibyllinorum apud Judæos auctoritas ac vix mentio. Joſephus ſemel obiter Sibyllæ meminit, Philo nusquam, Talmudici aliique Judæi doctores quantum reſcire diligenter inquirendo potui, nullam habent rationem Sibyllinorum. Nusquam gentes leguntur objeciſſe Judæis quod Sibyllæ carmina ſuppoſuerint aut ea interpolaverint, ſed Chriſtianis hoc exprobratum legitur. Incredibile eſt, legatos Romanorum, Octacilium Craſſum aliosque, Erythris vel alibi, ſive in Græcia ſive in Ægypto à contemtis & exoſis oracula collegiſſe & emendicaſſe Judæis. Unde facile reſponderi poſſe puto ad ea, quæ Reiskio objecit vir clariſſimus Wilh. Erneſtus Tentzelius in cogitationibus vernaculis menſtruis anni 1689. p. 309. Denique quæ à Patribus afferuntur Sibyllæ de Chriſto teſtimonia, paſſim ita comparata ſunt, ut tam σαφῶς καὶ φανερῶς quemadmodum Juſtinus loquitur, nec ab ullo Judæo ante Chriſtum natum ſcribi potuerint.

XV. *Reſtat igitur ut à Chriſtianis conficta, & Sibyllæ nomini falſo ſubjecta fuerint, ad confundendos Ethnicos.* Hoc ſvadet ipſum oraculorum argumentum, hoc veriſimile reddunt tot alia primorum ſæculorum Apocrypha, tot fraudes profectæ à præpoſtera pietate, quæ veritatem fulcro mendacio indigere ſibi perſuadebat. Hoc ab Ethnicis ſtatim objectum fuiſſe conſtat ex teſtimoniis Origenis, Lactantii, Euſebii, Auguſtini, Sozomeni, quæ produxi cap. XXX. 5. & XXXI. num. 13. Hujus ſententiæ ſubſcriptores approbatoresque viri doctiſſimi ſunt, Iſ. Cauſaubonus ad Baronium, Jacobus Capellus vindic. pro Caſaubono Lib. I. cap. 12. Blondellus, Petrus Petitus, & paucis exceptis ōmnes qui rem diligentius conſiderarunt. Quod ſi cui incredibile & reverentia piis ſanctisque majoribus fidei noſtræ debita indignum judicet, ut Juſtinum, Athenagoram, Theophilum, Clementem, Lactantium aliosque ſtatuamus fucum ſibi facere paſſos & hypobolimæa Sibyllina jactaſſe pro veris: is velim cogitet quod nihil minus quam acres & accuratos Criticos ſe eſſe oſtendant in ſuis ſcriptis, quod frequenter ad Libros omnium confeſſione Apocryphos provocent, quod putaverint argumentis quibuscunque recte ſe uti, modo pro veritate facerent quam defenſitabant. Neque iſtud hilum officit cauſæ

cauſæ Evangelii in ſe, etſi forte plurimum offecit progreſſui Chriſtianiſmi apud Ethnicos, qui fucum hunc ſentiebant, & ex hoc reliquorum etiam longe veriorum ac ſolidiorum argumentorum judicabant vim pondus ac momentum. At enim Apoſtoli gentilibus ac Judæis multis millibus perſvaſerunt Evangelium, virtute divina, non ementito ejusmodi Sibyllæ, Hermetis, Hyſtaspis, Orphei, vel alio undecunque inveſtigato dubiæ fidei teſtimonio nixi.

XVI. *Quando conficta fuerint, & à quo, quove in loco, non plane explanatum videtur.* De tempore vide tamen quæ ſupra dixi num. XI. & cap. XXXII. num. 7. At quis demum, vel qui hujus fuerint fraudis auctores, Orthodoxi an hæretici, quod eorum nomen, quæ ſecta, nemo eſt qui nos certo doceat. *Hermæ* qui tribuunt cum Blondello Lib. II. c. 7. non videntur cogitaſſe quod tam elegantes verſus Græci vix exſpectari poſſint ab auctore Paſtoris. Alius quoque viſionum Hermæ, alius Sibyllinorum eſt genius. Plures ſunt qui ſuppoſita hæc eſſe conjiciunt ab hæreticis veteribus. Ita Reineſius in diſſertatione Critica de Sibyllinis oraculis, quam cum ſua de diluvio Deucalionis diſſertatione vulgavit Georgius Schubartus, Jenæ 1685. 4to. Ex hæreticis quidam nominant Gnoſticos vel Montaniſtas. Quia *Gnoſticorum* nomen latiſſime patet tum quod ad tempus, tum quod ad dogmata attinet, ſat generalem quoque, adeoque parum certam conſtat eſſe illam conjecturam. De *Montaniſtis* minus veriſimile eſſe videtur, quod poſt alteram Blondelli ſuſpicionem opinati ſunt Sam. Mareſius ſylloge Diſpp. parte 2. pag. 489. ſeqv. & Joh. Marckius in diſpp. de Sibyllis Franequeræ editis Ao. 1682. 8vo. Non tantum quod ante exortum Montanum Sibyllina allegaverit Juſtinus, adeoque prius orbi innotuerint, ut Marckio objecit Guil. Caveus in part. 1. Hiſt. Literariæ ſcriptorum Eccleſiaſticorum, cui nonnulla, at quæ difficultatem omnem non tollunt repoſuit Vir doctus in exercitationibus textualibus ad quinquaginta loca ſelecta Scripturæ pag. 475. ſeqv. Sed inprimis obſervo nullius inter Montaniſtas pretii fuiſſe Sibyllina, & Montaniſtam Tertullianum aliquoties quidem ad Paracletum in Priſca & Maximilla, nusquam ad Sibyllina illa à Chriſtianis ſuppoſita provocare. Quod enim in libro Tertulliani de pallio cap. 2. dicitur vaticinata *Sibylla non mendax*, oraculum inter Ethnicos celeberrimum ſpectare notavi cap. XXXII. num. 5. Quod denique ad locum attinet, urbem, vel regionem, in qua conficta primum illa de Chriſto Sibyllina fuerint, idem Reverendus ac de Hiſtoria Eccleſiaſtica præclare promeritus Caveus parte 2. Hiſt. Literariæ *Chriſtianum aliquem Alexan-*

Digitized by Google

Alexandrinum conjicit illam Sibyllinorum farraginem confinxiſſe, ex vaticiniis, hiſtoriis, dogmatibus librorum ſacrorum utriusque Teſtamenti, inſertis quibusdam hinc inde ex veterrimis oraculis, quo ſpecioſius orbi obtruderetur. Neſcio tamen an neceſſe ſit affirmare, quod omnes fraudum architecti fuerint Alexandrini. Aliqua vero ex veterrimis Ethnicis & Chriſti nativitatem præcedentibus oraculis inſerta fuiſſe, jam probatum dedi ſupra num VI. & agnoſcunt Tobias Wagnerus inquiſitione in Oracula Sibyllina Tubingæ 1664. 4. editâ pag. 38. Joh. Henr. Urſinus parte 2. Analect. ſacr. Lib. IV. cap. 8. itemque alii.

XVII. *Non fuit ullo edicto Romæ capitis pœna propoſita iis, qui hæc Sibyllina quæ nos habemus, vel illa quæ Patres allegarunt legerent.* Neminem certe hoc nomine capite minutum in veteri hiſtoria offendimus. Nec usquam ejusmodi legis vel edicti mentio. Et quorſum pœnam capitis ſanciviſſent lectoribus ſuppoſititiorum ſcriptorum, qui veros libros Propheticos & Apoſtolicos à Judæis & Chriſtianis legi patiebantur. Neque primi Chriſtiani toties tamque audacter allegaſſent etiam in ſuis ad ipſos Imperatores Apologiis, ſi hoc capitis ſupplicio luendum ſciviſſent. Equidem libri Sibyllini arcana civilium ſacrorum continentes, ἐν ἀποῤῥήτοις habebantur, neque ulli niſi quindecimviris patebant, ex politica cauſa: ſed jam demonſtratum eſt longe alios hos fuiſſe, tum argumento, tum eo ipſo etiam quod vulgo ferrentur, ab alteris differentes. Aurelianus quoq; Imperator apud Vopiscum increpat Senatum de inſpiciendis libris Sibyllinis diutius dubitantem *perinde quaſi in Chriſtianorum Eccleſia* res ageretur: ſed his verbis non ait prohiberi Chriſtianos edicto ſingulari à Sibyllinis conſulendis, ut putabat Baronius Apparat. ad Annales num. 20. Montacutius pag. 132. Apparat. ad Origenes Eccleſ. & pag. 156. Analect. ſed potius Chriſtianos in ſuis conventibus Sibyllina nunquam conſulere, nec ad ea in ullo periculo recurrendum ſibi exiſtimare. Vide Caſaubonum ad Baron. pag. 81. Blondellum Lib. I. cap. 19. Etiam Juſtinus Martyr Apologia prima pag. 82. ait opera malorum dæmonum effectum eſſe ut mors conſtituta eſſet lectoribus Hyſtaſpis, Sibyllæ ac Prophetarum. Κατ' ἐνέργειαν τῶν φαύλων δαιμόνων θάνατος ὡρίσθη καὶ τῶν τὰ Ὑστάσπου ἢ Σιβύλλης ἢ τῶν προφητῶν βίβλους ἀναγινωσκόντων. Sed eo in loco dolet tantum Juſtinus non jampridem cuivis licitum fuiſſe evolvere libros omnes ac ſingulos quos fatales Romani habebant ſanctiſſimeque cuſtodiebant, nec niſi decreto Senatus vel juſſu Imperatorum permittebant inſpici à Quindecimviris ſacrorum. Suſpicatus nempe eſt vir optimus, ex iis, quæ ipſe legerat Sibyllinis, & quæ invitis Romanis in

Digitized by Google

vulgus manasse putabat, etiam in alteris, quæ adhuc occultabantur, multa exstare veritatis testimonia, prohibitam autem fuisse eorum lectionem ὅπως μὲ φόβῳ *metu pœnæ* ἀποτρέψωσιν ἐντυγχάνοντας τοῦ αἰῶνος τῶν καλῶν γνῶσιν λαβεῖν, αὐτοῖς ἢ δελέυοντας κατέχωσιν. Non potuisse tamen *ad plenum* illa clam haberi quin aliqua saltim in hominum manus venirent: ὅπερ εἰς πλῆθος οὐκ ἴσχυσεν πρᾶξαι. ἀφόβως μὲν γὰρ (hoc est, *sine metu pœnæ* sive *impune*) ἃ μέσον ἐντυγχάνομεν αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς ὡς ὀρθῶς εἰς ἀπιστεῖν φέρομεν, ἀπιστούμενοι πᾶσιν εὑρέσεως φανήσεται. Hic quin germanus sensus verborum Justini sit, Casaubono etiam maximam partem probatus Exerc. 1. ad Baron cap. 11. equidem non dubito, & lectori docto facile me persvasurum confido, nec vereor ipse rogare ut conferantur quæ ad hunc locum disputant Baronius Apparat. num. 20. Montacutius in Analectis p. 154. sq. & qui idem prope liber est in Apparatu ad Origines Ecclesiasticas pag. 130 seq. Petrus Halloisius T. 2. scriptor Oriental. pag. 399. Petrus Lanselius in dispunctione calumniarum quas vocat Casauboni cap. 6. Habuisse vero Romanos præter Sibyllina etiam alios libros fatidicos, quos sacros nec vulgo inspiciendos servabant, & quos ἀνοφήτων βίβλους h. l. Justinus vocat, ex Svetonio, Plinio, Servio aliisque constat, porro capitali supplicio affectum eum qui fatales libros aliis legendos dedisset jam Tarquinii temporibus novimus Attilium, ut ex Dionisio & Valerio Maximo notavi supra cap. XXXI. num. 6. Videtur tamen in eo falsus esse Justinus, quod hæc quæ gentibus objectabat Sibyllina ejusdem esse putabat generis cum eis quæ Romani occultabant. Rectius utraque inter se distinguit Lactantius Lib. I. cap. 6. *Harum omnium*, inquit, *Sibyllarum carmina & feruntur & habentur præterquam Cumanæ, cujus libri à Romanis occuluntur, nec eos ab ullo nisi à Quindecimviris inspici fas habent.* At lepidus prorsus est Lanselius, qui ex eo quod Justinus dixerat malorum dæmonum instinctu interdictam à Romanis fuisse Sibyllinorum lectionem, concludit *facile apparere, Romanæ Ecclesiæ sanctionem de non concedenda promiscue Bibliorum in vulgari idiomate lectione, æquissimam esse atque sanctissimam.* Eodem velut non contemnendo argumento utuntur Ledesma, Heskinsus, Peresius & alii. Sed judicet lector utrum è Justini verbis rectius sequatur, quod Usserius in historia dogmatica de Scripturis & sacris vernaculis pag. 253. ex iisdem colligit, ab eodem nempe spiritu actos fuisse, & illos qui Sibyllinorum, & hos qui sacrorum Bibliorum lectionem interdixerunt, atque adeo eundem habuisse finem sibi propositum, *ut per timorem ab illis homines absterrerent, quo minus scripta ea legentes*

Digitized by Google

gentes rerum bonarum notitiam perciperent, ſed in ſervitute potius à ſe retinerentur, quæ ipſa verborum Juſtini ſententia eſt.

XVIII. *Non eſt ab Auguſtino ſingularis quædam Sibyllinorum concinnata συναγωγή.* Eam periiſſe dolet Eraſmus Schmidius vir doctiſſimus, cujus Orationes tres de Sibyllinis earumque Oraculis vulgatæ ſunt Witebergæ primum Ao. 1618. deinde ad calcem commentariorum ejus poſthumorum in N. T. Norimb. 1658. fol. Ita vero ille Orat. 2. pag. 1501. *Scribit D. Auguſtinus Lib. XVIII de Civ. Dei cap. 23. ſe carmina Sibyllina non eâ ſerie quâ apud Lactantium leguntur ponenda cenſuiſſe, ſed qua aptiſſime fieri poſſe ſibi videretur contexuiſſe ac capitibus diſtinxiſſe, ſi modo ſcriptores eam ſeriem deinceps ſervare non neglexiſſent. Utinam Beati Patris præſtita hac in re opem frui nobis hodie liceret!* Sed alius ſenſus eſt verborum Auguſtini, & præſtitâ ejus circa Sibyllinos verſus operâ plane frui nobis licet, quæ non alia fuit, niſi quod verſus quosdam ſparſim variisq; locis à Lactantio Græce productos ipſe eodem capite 23. libri XVIII. una ſerie conjunctim Latinis verbis retulerit. Ecce Auguſtini locum integrum & Sibyllina Lactantii una ſerie, ſuis diſtincta capitibus, quod librarii & editores ſervare poſtea, ut ipſe merito veritus fuerat, neglexerunt: *Inſerit etiam Lactantius operi ſuo quædam de Chriſto vaticinia Sibyllæ, quamvis non exprimat cujus. Sed quæ ſigillatim ipſe poſuit, ego arbitratus ſum* (hoc ipſo in loco) *conjunctim eſſe ponenda, tanquam unum ſit prolixum* (carmen) *quæ ille* (variis in locis) *plura commemoravit & brevia.* *

In manus iniquas, *inquit*, infidelium poſtea veniet, & dabunt " Deo alapas manibus inceſtis, & impurato ore exſpuent venenatos ſpu- " tus, Dabit vero ad verbera ſimpliciter ſanctum dorſum. "

Et colaphos accipiens tacebit, ne quis agnoſcat quod verbum " vel unde venit ut inferis loquatur, & corona ſpinea coronabitur. "

Ad cibum autem & fel, & ad ſitim acetum dederunt, inhoſpi- " talitatis hanc monſtrabunt menſam. "

Ipſa enim inſipiens gens tuum Deum non intellexiſti lu- " dentem mortalium mentibus, ſed & ſpinis coronaſti, & horridum fel " miſcuiſti. "

Templi vero ** velum ſcindetur, & medio die nox erit tene- " broſa nimis in tribus horis. "

Et morte morietur tribus diebus ſomno ſuſcepto, & tunc ab " inferis regreſſus ad lucem lætam veniet primus, reſurrectionis princi- " pio vocatis oſtenſo. *Iſta Lactantius carptim per intervalla diſputationis ſuæ,* "

* Lactant IV. 18. ** id. IV. 19.

ſicut ea poſcere videbantur quæ probare intenderat adhibuit teſtimonia Sibyllina, quæ nos, nihil interponentes, ſed in unam ſeriem connexa ponentes, ſolis capitibus, (h.e. ut primum verbum ſingulorum locorum majusculis literis ſcriberetur, vel ſinguli loci à Lactantio citato novum veluti caput ſive novam ut vulgo loquimur lineam inchoarent, quemadmodum hîc lector factum videt) *ſi tamen ſcriptores deinceps ea ſervare non negligant* (imo vero neglexerunt etiam editores & interpretes, Vives ac Coquæus, ne ipſis quidem Benedictinis exceptis) *diſtinguenda curavimus.*

XIX. Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro ait melius fuiſſe pauca Sibyllina de multis ſecernere, collecta ex Patribus, notisque vel paraphraſi illuſtrata, quam totam farraginem qualis exſtat in lucem dare: confiditque operam iſtam ſuſceptum iri ab aliquo docto & Catholico viro, uſui futuram in ſcholis ad puerorum ingenia per ſolidam doctrinam excitanda ad Chriſtianam fidem fovendam, & optimis moribus in rem conferendam. Utrum quisquam id conſilium hactenus ſecutus ſit me latet, etſi ſcio ipſum (nec male ut arbitror) improbari à Blondello Lib. I. cap. 29.

XX. Præter libros octo Sibyllinorum Græce exſtantium, de quibus hactenus egi, habentur & alia Latine, quæ commentis recentiorum, quam Græca illa, temporum adſcribenda eſſe non dubito.

Hæc ſunt (1) *Hexaſticha* carmina de Chriſto *duodena*, verſu Hexametro, quorum ſingula ſingulis tribuuntur Sibyllis: Perſicæ, Libycæ, Delphicæ, Cimmeriæ, Samiæ, Cumanæ, Helleſpontiacæ, Phrygiæ, Europææ, Tiburtinæ, Agrippinæ, Erythrææ. Edidit hæc ex veteri codice Opſopœus pag. 458. ſeq. & ſparſim in diſſertationibus de Sibyllis Gallæus.

(2.) *Narratio* proſâ ſcripta, quam ex codice Johannis Nicotii Opſopœus edidit pag. 515. ſeq. Gallæus ſuæ oraculorum Sibyllinorum editioni præfixit, editores Operum Bedæ Venerabilis minus emendate deſcriptam rejecerunt ad calcem Tomi ſecundi. In hac cum de decem Sibyllis quædam auctor præmiſiſſet, narrat Tiburtinam Sibyllam innumeras orbis terrarum regiones vaticiniis ſuis impleviſſe, & famam ejus attigiſſe etiam Romanos, qui miſſis ad eam legatis magno cum honore in urbem deduci curaverint. Hinc centum Senatores in una nocte per ſomnum videre ſibi videntur novem ſoles, quos Sibylla de totidem generationibus ſive generibus hominum ſeſe inſecuturis interpretata quales ſingulæ futuræ ſint exponit. De *quarta* ſic ſcribit: *Quartus autem ſol quarta generatio eſt, in qua erunt homines quod verum eſt abnegantes. Et in*

Digitized by Google

in diebus illis exſurget mulier à meridiano de ſtirpe Hebræorum nomine M. habens ſponſum I. & procreabitur ex ea, ſine commixtione viri, de Spiritu ſancto nomine JEſus, & ipſa erit virgo ante partum & virgo poſt partum. Plura ibidem ſubjicit de Chriſto, & in *quinta* generatione de Apoſtolis ituris in omnem mundum & per LXXII. linguas ſubjecturos ſibi omnes nationes. Quo in loco ſecutus eſt auctor veterem ſententiam de 72. linguis totidemque gentibus orbis terrarum, de qua vide Bocharti Phaleg. Lib. I. c. 15. Petavium ad Epiphan. pag. 6. & Buxtorfii diſſertatt. Philologico Theologicas pag. 83. præ cæteris Ludolfum commentar ad Hiſt. Æthiop. pag. 210. ſequ. Cæterum cum vix tribus verbis perſtrinxiſſet pſeudoSibylla hæc octo priores generationes, de *nona* agit prolixiſſime, & Imperatores plerosque ut Conſtantinum, Carolum & alios primis deſignans literis, ultimum H. nomine ait fore Regem Romanorum & Græcorum, & regnaturum annos CXXII. Sub hoc aureum ſæculum pollicetur, omnes paganos ad Chriſtum revocandos, & poſt illorum CXXII. annorum ſpatium Judæos convertendos ad Dominum, venturum tunc quoque Antichriſtum de tribu Dan (Hæc quoq; multorum veterum fuit opinio, Irenæi, Hippolyti, Ambroſii, Auguſtini, Proſperi, Theodoriti, Gregorii M. & aliorum) cujus Magicis artificiis multi deludendi ſint, & gentes ab Aquilone ſpurciſſimas, quas Alexander Rex incluſerit, Gog videlicet & Magog. *Cum autem audientur hæc, Rex Romam convocato exercitu debellabit eos atque proſternet usque ad internecionem. Et poſtea Rex veniet Hieruſalem & ibi depoſito capitis diademate & omni habitu regali regnum Chriſtianorum Deo Patri relinquet & filio ejus JEſu Chriſto. Et cum ceſſaverit imperium Romanum, tunc revelabitur manifeſte AntiChriſtus, & ſedebit in domo Domini in Hieruſalem. Regnante autem eo egredientur duo clariſſimi viri Helias & Henoch* (confer de hac ſententia, quam conſtanti traditione in Eccleſia celebratam nimis liberaliter Arethas affirmat, interpretes ad Apoc. XI. 3. Pſeudev. Nicodemi p. 291. Hippolytum de AntiChriſto pag. 27. Damaſcenum Lib. IV. O. F. c. 28.) *ad annunciandum adventum Domini & Antichriſtus occidet eos, & poſt dies tres à Domino reſuſcitabuntur.* Denique cum dies perſecutionis AntiChriſti electorum gratia à Divino abbreviandos, & AntiChriſtum à Michaële Archangelo in monte Oliveti occidendum dixiſſet, hæc ſomnia concludit celebri illa Acroſtichide, non alia uſus verſione quam allatâ ab Auguſtino, Lib. XVIII. de Civ. Dei cap. 23. Mentio hujus narrationis etiam apud Martinum Polonum Lib. II. Chronici pag. 102. edit. Suffridi Petri. Ejusdem generis eſt Prophetia Sibyllæ memorata in Chronico S. Benigni Divionenſis ad A. C. 561. apud Dacherium T. 1. ſpicileg.

pag. 367. *Venit Bruna de partibus Hiſpaniæ, ante cujus conſpectum gentes peribunt. Hæc vero equitum calcibus disrumpetur.*

(3). *Vaticinium* Sibyllæ, *de ſeptem ſtatibus Eccleſiæ*, quod protulit Johannes Chemenſis Epiſcopus in libro qui inſcribitur *onus Eccleſiæ*, & ſæpius ſine nomine Auctoris lucem adſpexit, cap. 65. ex eo Joh. Wolfius Centur. 3. Memorabilium pag. 54. ſeq. & Daniel Claſen libro III. de oraculis p. 577. ſeqv.

XXI. Atque hæc de Sibylla atque Sibyllinis ſatis, vel etiam plus ſatis. Operæ pretium tamen exiſtimavi argumentum quot tot ſcriptores, multa perperam vel non plene tradentes occupaſſet, paulo accuratius & diſtinctius perſequi in uſum ſtudioſorum. Nunc ad alios ſcriptores qui ante Homerum fuiſſe feruntur cum bona ut ſpero lectoris venia me confero, modo notaverim quod imago *lyræ triquetræ* quod genus à Sibylla primum repertum Svidas tradidit, exſtat apud Sponium pag. 21. Miſcellan. & Clariſſimum Perizonium ad Æliani Variarum Lib. III. cap. 32. p. 260.

XXII. Optandum erat *Claudii Salmaſii* opus de Sibyllis, quod vir magnus promittit pag. 78. ad Solin. lucem vidiſſe: Cæterum alii recentiores qui ſingularibus ſcriptis editis de Sibyllis earumque oraculis agendum in ſe pridem ſuſceperunt, hi fere ſunt: *Johannes Aitzma* in ſpeculo Sibyllarum, ſive tractatu de Sibyllis Belgice edito, *David Blondellus* libris de Sibyllis qui Gallice prodierunt Pariſ. 1649. 4to. Anonymus (*Rob. Boyle* ut fert fama) in disquiſitione de Sibyllis & Sibyllinis ſcriptis, contra objecta Opſopœi, Caſauboni, Blondelli & aliorum. Anglicè Lond. 1662. 8vo. *Joh. Craſſetus* Jeſuita in diſſertatione de oraculis Sibyllinis adverſus Blondellum, Gallice, Pariſ. 1678. 12mo & cum appendice Joh Marckio Viro Cl. oppoſita. ibid 1684. 12mo. *Servatius Gallæus* in diſſertationibus de Sibyllis Amſt. 1688. 4to. *Joh. Marckius* * in diſputationibus de Sibyllinis Carminibus Franeqv. 1682. 8vo. *Onuphrius Panvinius* in libro de Sibyllis & Sibyllinis oraculis, frequenter edito. *Petrus Petitus* libris III. de Sibylla, Lipſ. 1686. 8vo. *Thomas Reineſius* diſquiſitione Critica poſthuma de Sibyllinis Jen. 1679. 4to. Joh. Reiskius ** in exercitationibus de vaticiniis Sibyllinis, pluribusq; quotquot Chriſti natalem præceſſiſſe leguntur, Lipſ. 1688. 8vo. *Eraſmus Schmidius* in Oratio-

* Confer ejusd. Marckii Exercitationes textuales ad 50. ſelecta S. Scripturæ loca p. 475. ſq. & præf. ad Exercitationes juveniles, Groning. 1686. 8.

** Impugnat potiſſimum ſententiam Iſ. Voſſii, de qua ut de aliorum quoque plerorumq; hîc memoratorum dixi ſupra hoc ipſo capite ſuo loco.

Digitized by Google

Orationibus tribus de Sibyllinis Oraculis Witeb. 1618. 8vo. & ad calcem commentariorum in novum fœdus Norimb. 1658. fol. *Edwardus Simſon* in disquiſitione de Sibyllis, ſubjecta parti poſtremæ Chronici Catholici Oxon. 1652. fol. *Iſaacus Voſſius* de Sibyllinis & aliis quæ Chriſti natalem præceſſere oraculis Oxon. 1680. 12mo & poſt ejus varias Obſervationes Lond. 1685. 4to. *Tobias* denique *Wagnerus* inquiſitione in Oracula Sibyllina de Chriſto, Tubing. 1664. 4to.

Infiniti præterea ſunt, qui licet non ſingularibus libris, tamen fuſe ſatis hoc argumentum in ſcriptis ſuis attigere, ut Joach. Camerarius, Joh. Jacobus Boiſſardus, Julius Cæſar Bulengerus & Caſpar Peucerus libris de divinatione: Auctor hiſtoriæ Deorum fatidicorum, vatum, Sibyllarum & Phœbadum apud priſcos illuſtrium Francof. 1680. 4to. P. Molinæus libro quem Vatem inſcripſit, Antonius Vandalen, Daniel Claſen & Georgius Mœbius libris de Oraculis: Samuel Mareſius in Sylloge diſpp. parte 2. p. 489. ſeqv. Baronius in apparatu ad Annales & adverſus eundem Iſ. Caſaubonus, Rich. Montacutius & Cauſauboni contra Rosvveidum Hyperaſpiſtes Jacobus Capellus. Gvil. Beveregius in Codice Canonum Vindicato Lib. I. c. 14. Joh. Henr. Urſinus libro de Moſis antiquitate p. 225. ſq. & Chriſtoph. Arnoldus in ſpicilegio p. 70. Lilius Gyraldus dialogo 2. de Poëtis, Guil. Caveus, Elias du Pin & alii pleriq; qui de Scriptoribus Eccleſiaſticis egerunt, Rich. Simon contra Iſ. Voſſium, Thomas Hyde de Veteri Relig. Perſarum, &c. Prætereo Sibyllinorum editores ſupra cap. XXXI. num. 1. à me laudatos quibus adderem hoc loco *Ludovicum de Tovar* Palentinum Hiſpanum, Ordinis S. Dominici, cujus commentaria in revelationes Erythrææ Sibyllæ à bello Trojano ad diem judicii futura prædicentes lucem viderunt Senis 1508. 4to. Verum illa non * integros octo Sibyllinorum libros à Betulejo primum A. 1545. editos, ſed tantum exigua quædam Sibyllæ Erythræa fragmenta ex Euſebio, Lactantioque excerpta perſequuntur. Porro Notæ Johannis Savanorolæ in Sibyllina, quas Pariſiis A. 1607. & 1610. editas memorat Bibliotheca Theologica Martini Lipenii *Σ μαναξίτε*, nusquam exſtant, ſed pro Savanorola, Opſopœi nomen ibi reponendum.

* Conſer quæ dixi ſupra, num. IV.

CAPUT

CAPUT XXXIV.

Sidonis hymni. 1. *Sisyphi Coi Ilias. Alii hoc nomine.* 2. *Syager, belli Trojani scriptor, in Laërtii codicibus vitiose Sagaris, in scholiis ad Aristophanem Satyrus.* Μετὰ Τρῶον, *cum hoc.* 3. *De Terpandro, ejus ætate, & poëmatis.* 4. *Terpandri Lyra* ἑπτάφθογγος. 5.

I.

SIDONEM Ponti filiam hymnos inveniſſe affirmat Sanchoniathon ſive Philo Byblius apud Euſebium Lib. II. præparat. Evangel. p. 38. Ἀπὸ δὲ Τρῶός φησιν γένεσθαι Σιδῶνα, ἣ καθ' ὑπερβολὴν εὐφωνίας πρώτη ὕμνον ᾠδὴν εὗρε.

II. SISYPHUS COUS, Teucri ſcriba fuiſſe & Iliadem ante Homerum condidiſſe dicitur. Johannes Malalas T. 1. Chronographiæ p. 167. παῦτα δὲ Σίσυφος ὁ Κῶος συνεγράψατο ἐν τῷ πολέμῳ ὑπάρχων σὺν τῷ Τεύκρῳ, ἥντινα συγγραφὴν εὑρηκὼς Ὅμηρος ὁ ποιητὴς τὴν Ἰλιάδα ἐξέθετο, καὶ Βεργίλιος τὰ λοιπὰ ἅπινα καὶ ἐν τοῖς Δίκτυος ἐμφέρεται συγγραφαῖς. Eadem fere ex Chronographo MSto affert Allatius Lib. de Patria Homeri p. 54. Johannes Tzetzes ad Malalam auctorem provocans Chil. V. hiſt. 29.

Σίσυφον Κῶον λέγουσι Τεύκρου γραμματέα
Καὶ τοῦ Ὁμήρου γράψαι ἢ τοῦτον τὴν Ἰλιάδα
Τεύκρῳ συνεκστρατεύσαντα καὶ καθορῶντα πάντα
Ἀφ' ὧν τοὺς παλαιοὺς ὕστερον Ὅμηρον μεταφράσαι.

Laudat hunc Siſyphum plus ſimplici vice idem Malalas p. 142. 152. ut illa ætate libellum de rebus Trojanis ſub Siſyphi nomine exſtitiſſe non ſit dubitandum. Feruntur & alii Siſyphi, ut celebris ille Æoli filius conditor & Rex Ephyræ ſive Corinthi, auctor ludorum Iſthmiorum: & Siſyphus latro atque inſeſſor viarum Corinthi, qui apud inferos ingens cogitur rediturum ſaxum volvere, quamvis hoc priori quidam tribuunt, & ſolenni Mythologorum ac Poëtarum more micantes in tenebris, diverſa inter ſe confundunt. Vide Scaligerum ad Euſeb. p. 38.

III.

Digitized by Google

III. SYAGER ſive * SYAGRUS de quo Ælianus Lib. XIV. Variar. capite 21. ὅτι Σύαγρός τις ἐγένετο ποιητὴς μετ' Ὄρφεα καὶ Μουσαῖον ὃς λέγεται τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον πρῶτος ἆσαι, μεγίστης ὄντως ὑποθέσεως λαβόμενος καὶ ἀπιτολμήσας ταύτης. Neutiquam tamen videtur Syagri librum ipſum vidiſſe Ælianus, uti nec Euſtathius qui in prolegom. ad Iliadem p. 3. ὅτι ἦ καὶ ἕτεροι, inquit, περὶ Ὁμήρου ἦσαν ποιηταὶ, ὧν καὶ Μουσαίου ἀκέσεις νόσων συγγραψάμενος, καὶ ὅτι ὡς καὶ Αἰλιανὸς ἱστορεῖ μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον Σύαγρος γέγονε ποιητὴς, ὃς πρῶτος τὸν Τρωϊκὸν ἦσε πόλεμον. Verba μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον Julius Cæſar Scaliger Poëtices Lib. I. p. 10. non cum Vultejo eumque ſecutis omnibus Æliani editoribus reddit *poſt*, ſed *ante Orpheum & Muſæum*: quo nomine reprehenditur ab Allatio de patria Homeri pag. 63. & 76. ſeqv. Sed ita quoque viri quidam docti exponendum rati ſunt locum Actor. cap. V. verſu 37. μετὰ τοῦτον *ante hunc*. Vide Valeſium ad Euſebium pag. 31. etſi locus Clementis Alexandrini quem affert aliter longe accipitur ab Henr. Dodvvello diſſertatt. ad Irenæum p. 36. & ab alio viro docto cujus mentionem facit in addendis ad illum locum. Rectius ni fallor μετὰ τοῦτον vertendum *cum hoc* vel *præter hunc*. Sic Homerus Odyſſ. λ. 468.

Αἴαντός θ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.

Locus Luciani à Lamberto Boſio in diatribis ad N. T. p. 53. adductus huc non facit, nam ibi μετὰ τούτους vertendum eſt *poſt hos* (à me jam commemoratos duos) ἄκουσον ἤδη τρίτον ἄλλον *audi jam tertium*. At Chryſoſtomus ad Danielem pag. 191. in loco quem Cotelerius difficillimum eſſe queritur in notis pag. 227. μετὰ Αἴγυπτον per metalepſin dixit *poſt populi Judaici ex Ægypto liberationem*. Ut ad Ælianum redeam, verba μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον reddenda puto *cum Orpheo & Muſæo*, ſive *iisdem quibus illi temporibus*. Sic Svidas ait Athenienſem Palæphatum fuiſſe μετὰ Φημονόην h. e. *eadem ætate* quâ Phemonoë: & Dictyn, quem Homero antiquiorem facit ſcripſiſſe τὰ μετ' Ὅμηρον i. e. *eadem cum Homero*, ſive de eodem quod Homerus tractavit argumento. Photius Cod. 262. de Lyſia qui Demoſthene ſine controverſia antiquior, ὁ μετοίκησε Δημοσθένει ὅτι μόνους τῶν ἄλλων ῥητόρων

* Alios hôc nomine memorat Athenæus Lib. IX. p. 401. Cæterum idem haud dubie eſt Syager qui in Codicibus Laërtii vocatur Σάγαρις & Homeri adhuc vivi ac ſpirantis æmulus fuiſſe traditur Lib. II. in Socratis vita ſect. 46. In Thomæ Magiſtri argumento ranarum Ariſtophanis idem vitioſe vocatur Σάτυρος. Τῷ ὑπὲρ Φύσιν Ὁμήρῳ τις ἀνώνυμος ἤριζε Σάτυρος. Quo in loco ἀνώνυμος eſt ἀκ ὀνομαστὸς, ſcriptor nullius nominis ſive obſcurus.

ρων φαίνεται καταρθώσας. Hac ratione nec apud Clementem Alex. Lib. VII. Strom. p. 764. cum Dodvvelli amico pro μεθ' ὃν reponendum μεθ' ἓν ſed etiam illud μεθ' ὃν exponi poterit *cum quo.* Nec jam difficultatis quicquam habebit locus Heſychii Hieroſolymitani in quæſtionibus à Cotelerio editis Tom. 3. monumentor. pag. 7. Καὶ ἕτερος ὁ συνὼν τῷ Ματθαίῳ μὴ τὸν αὐτὸν ἐκ τῶν τελωνίου κλῆσιν σαλαχαφεὶς. *Et alius* (paralyticus) *per Matthæum IX. 2. unâ cum ſua è telonio vocatione IX. 9. deſcriptus.*

IV. TERPANDER ex Methymna vel ex Antiſſa Lesbius, vel ex Arna, Cumâve Boeotus, Thalete Cretenſi de quo mox dicam, antiquior fuit ſi audimus Plutarchum Lib. de Muſica. Ἡ μὲν οὖν πρώτη κατάστασις τοῦ τοιούτου μουσικοῦ ἐν τῇ Σπάρτῃ Τερπάνδρου καταστήσαντος γενέσθαι, τὰς δευτέρας θαλήτας ὁ Γορτύνιος καὶ Ξενόδαμος ὁ Κυθήριος, καὶ Ξενόκριτος ὁ Λοκρὸς καὶ Πολύμνηστος ὁ Κολοφώνιος, καὶ Σακάδας ὁ Ἀργεῖος μάλιστα αἰτίαν ἔχουσιν ἡμῶν γνέσθαι. Ælianus quoque Lib. XII. Var. cap. 50. Terpandrum Thaleti præponit: μεταπέμψασθαί γε μοῦσαν (οἱ Λακεδαιμόνιοι) Τέρπανδρον καὶ Θάλητα καὶ Τυρταῖον καὶ τὸν Κυδωνιάτην Νυμφαῖον καὶ Ἀλκμᾶνα, ἀνλῳδοὺς γεγονότας. Hieronymo Rhodio viſus eſt Terpander Lycurgi atque adeo Thaletis fuiſſe æqualis, ut teſtatur Athenæus Lib. XV. dipnoſophiſt. p. 635. Lycurgi leges numeris Muſicis adſtrinxiſſe innuit Clemens Alex. Lib. I. Strom. p. 309. ubi & primum poëmatis melodiam applicuiſſe narrat: μέλος τι ἆσαι πρῶτος ὠνείθηκε τοῖς ποιήμασι καὶ οὐ Λακεδαιμονίους νόμους ἐμελοποίησε Τέρπανδρος ὁ Ἀντισσαῖος. Hellanico apud eundem Dipnoſophiſtarum ſcriptorem auctore, multis annis Lycurgo atque adeo Thalete fuit junior, nam in Carneorum certamine primus omnium vicit, quod feſtum vigeſima ſexta Olympiade inſtitutum conſtat ex Athenæo, unde hoc repetiit Joſephus Scaliger in Græca quam edidit deſcriptione Olympiadum. Vide de illo feſto ſi placet Meurſium in Græcia feriata p. 178. Mirum vero quod Clemens Alex. 1. Strom. p. 333. ait ab Hellanico Terpandrum referri ad tempora Midæ, qui Olympiades longe ætate antevertit & Homeri æqualis fuit, rogantibusq; affinibus ſuis ab eo mactatus eſt Epitaphio quod refert Plato in Phædro p. 209. Homero tribuit Herodotus in Poëtæ vitâ, & ex recentioribus Scaliger ad Euſeb. pag. 79. etſi Cleobulo ab aliis tributum narrat Laertius Lib. I. ſect. 89. Verum enim vero fuit & alter Midas recentior, cujus mortem ad Olymp. XX. commemorat Euſebius in Chron. Idem Euſebius Terpandrum refert ad Olymp. XXXIII. cui conſentaneum eſt, quod Phanias apud Clementem Archilocho & Leſche juniorem facit, etſi Archilocho antiquiorem ſcripſerat Glaucus Italus apud Plutarchum. Jovem celebrare cœpit Terpander his verbis

Digitized by Google

bis, quæ habes apud eundem Clementem Lib. VI. pag. 658. ζεῦ πάντων ἀρχά, πάντων ἡγήτωρ. ζεῦ σοι πέμπω ταύτην ὕμνων ἀρχάν. Elegorum inventorem Terpandrum, neſcio quibus auctoribus (Plutarcho forte) tradunt Gyraldus, & in inſtitutionibus Poëticis Voſſius. Seditionis à Terpandro Muſices ope ſedatæ meminit præter Diodorum Sic. & Plutarchum de Muſica & Lib. de ſera numinis vindicta, Heraclides de Politiis, Λέσβιον ᾠδὸν commemorans, Ariſtides in orat. de concordia ad Rhodios & Platonica 2. pag. 305. 311. Zenobius, Svidas, Diogenianus & Apoſtolius in μὴ Λέσβιον ᾠδόν, laudantes Cratinum in Chirone, Heſychius in Λεσβιᾶς ᾠδός. Tzetzes Chil. 1. hiſt. 16. & alii. Νόμους tantum κιθαρῳδικοὺς non etiam αὐλητικοὺς ei adſcribi etiam in Epochis marmoreis Arundelianis obſervat Palmerius exercitatt. ad ſcriptores Græcos p. 700. Vide & Plutarchum Lib. de Muſica pag. 1132. ſq. edit. Pariſ. ex quo inter alia diſces Terpandrum ejusque imitatores ita Muſicos ſuos modos inſtituiſſe, ut primum hymno quodam venerarentur Deos, deinde ſtatim ad Homeri, Orphei vel aliorum Poëtarum carmina decantanda tranſirent.

V. Lyram ſeptem chordis à Terpandro primum inſtructam multi memorant, Boëthius Lib. I. de Muſica cap. 20. *Septimus nervus à Terpandro Lesbio adjunctus eſt ſecundum ſeptem ſcilicet planetarum ſimilitudinem.* Rectius fortaſſe *ſeptimum tonum* dixiſſet. Nam τριχόρδῳ etiamnum λύρᾳ ſed ἑπταφθόγγῳ uſum teſtatur Plutarchus. Nihilominus Svidas quoque, cum narraſſet eum ſecundum quosdam ab Heſiodo genus duxiſſe, ſecundum alios ab Homero, vocat eum λυρικὸν, ὃς πρῶτος ἑπτάχορδον ἐποίησε τὴν λύραν, καὶ νόμους λυρικοὺς (hymnos ad Lyram canendos) πρῶτος ἔγραψεν, εἰ καί τινες Φιλάμμωνα φασὶ γεγραφέναι. Terpandri ipſius teſtimonium exſtat apud Euclidem ſive Cleonidem introduct. Harmonica pag. 19. & Strabonem Lib. XIII. p. 618.

Ἡμεῖς τοι πατρώιον ἀποστέρξαντες ἀοιδὴν
Ἑπταβόῳ φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους.

Sed non omittendus locus Nicomachi Geraſeni, qui librum ſecundum Enchiridii Harmonici ita incipit: τὴν λύραν τὴν ἐκ χελώνης * Φασὶ τὸν Ἑρμῆν εὑρηκέναι καὶ καθαρμόσαντα ἑπτάχορδον ᾠδὴν δεδωκέναι τῇ μαθήσει τῷ Ὀρφεῖ. Ὀρφεὺς δὲ ἐδίδαξε Θάμυριν καὶ Λίνον. Λίνος Ἡρακλέα ὑφ' ὃν καὶ αἱρεθῆ. Ἐδίδαξε δὲ καὶ Ἀμφίονα τὸν Θηβαῖον ὃς ὑπὲρ τὰ ἑπτὰ χορδῶν ἔπαυλες τὰς Θήβας ᾠκοδόμησεν, αἱρεθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Θρακικῶν γυναικῶν

* Vide Figuram ejus in Novellis Reip. literar. A. 1703. Septemb. p. 258.

Digitized by Google

τὴν λύραν αὐτὸς ἐληλῆναι εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐκβεβληῆναι δὲ εἰς Ἄντισσαν πόλιν τῆς Λέσβου. Εὑρόντας δὲ ἁλιέας ἐνεγκεῖν τὴν λύραν πρὸς Τέρπανδρον, τὸν δὲ κομίσαι εἰς Αἴγυπτον, εὑρόντα δὲ αὐτὸν ἐκπονήσαντα ἐπιδεῖξαι τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ ἱερεῦσιν, ὡς αὐτὸν πρωτεύοντα μεγαλομαθίας. Adde si lubet quæ de Hermete atque Orpheo supra diximus. XII. 11. XX. 2.

CAPUT XXXV.

De Thaletis Cretensis ætate. 1. *Scriptis, & Musica peritia.* 2. *Obiter de Thalete Milesio & inventis ac scriptis ei tributis.* 3. *Euphorbus Phryx Geometra, ibid. Thamyris cum Musis contendens & ideo excæcatus.* 4. *Scripta ad eum relata, & inventa.* 5. *Alii hoc nomine.* 6. *Themis.* 7. *Thymætes.* 8.

I.

DE THALETE CRETENSI ita Svidas: Θαλῆτες Κρὴς Ἐλύριος (*ex Elyro Cretæ urbe*, pro quo male in vulgatis ἢ Ἰλλύριος ut monuit Meursius in Creta Lib. I. cap. 9. & Lib. IV. cap. 12.) λυρικὸς, γεγονὼς περὶ Ὀλυμπ. Idem Thaletam Cnossium commemorat, quem vocat Rhapsodum, & poëmata quædam mythica scripsisse affirmat, sed non diversus forte fuit Cnossius iste ab Elyrio uti nec à Gortynio Thaleta, cujus in libris de Musica meminere Plutarchus & Boëthius, & ex Polymnasto Colophonio Pausanias. Nam in hoc quidem convenisse videtur antiquis, quod Cretensis fuerit iste Thales sive Thaletas, alii vero patriam existimabant Elyron, Cnosson alii, alii Gortynam tres Cretæ civitates. Fallitur autem in eo Svidas, quod Thaletem istum Homero antiquiorem facit. Nam antiquus sane fuit, sed æqualis Lycurgi Spartanorum legislatoris, qui Homero junior, utpote cujus poëmata à Creophyli hæredibus redemit, collegit primus, ac Græcis commendavit teste Plutarcho in ejus vita, confer Ælianum Lib. XIII. Var. c. 14. Quin trecentis post Trojam captam annis, vel etiam serius, circa initium Olympiadum floruit, cum Homerus ex plurimorum testimonio vix centum & sexaginta annis à Trojano excidio abfuisse dicatur. Homeri & Hesiodi æqualem facit Laërtius tertium quem Lib. I. commemorat Thalem sive Thaletem, qui ipsi est ἀρχαιότατος πάντων, καὶ Ἡσίοδον καὶ Ὅμηρον καὶ Λυκοῦργον, sed illis verbis apparet, eum non minus quam Ciceronem sub initium Libri V. Tusculanarum loqui παχυλῶς, ut unius sæculi vel majorem etiam temporis

ris non attenderit differentiam. Quanquam Strabo quoque Lib. X. p. 482. ſcribit Lycurgum cum Homero in Inſula Chio verſante eſſe collocutum. Verum decepit forte Strabonem quod legerat Lycurgum ἐντυχόντα Ὁμήρῳ hoc eſt *Homeri ſcriptis*, quæ in Chio inſula Creophyli heredes aſſervabant. Strabonem alii deinde ſunt inſecuti.

II. Cæterum iſti antiquo Thaleti μέλη tribuit Svidas, & Plutarchus in Lycurgi vita non longe poſt initium eum vocat ποιητὴν λυρικῶν μελῶν, ſed quibus Lycurgus feliciter uti potuerit ad animos Lacedæmoniorum componendos, & ῥήτρας legesque ſuas illis perſuadendas. Ἵνα δὴ τῶν νομιζομένων ἐν Κρήτῃ σοφῶν καὶ πολιτικῶν χάριτι καὶ Φιλίᾳ πείσας ἀπίστειλεν εἰς τὴν Σπάρτην Θαλῆταν ποιητὴν μὲν δοκοῦντα λυρικῶν μελῶν καὶ πρόχειρα τὴν τέχνην ταύτην πεποιημένον, ἔργῳ δ' ἅπερ οἱ κράτιστοι τῶν νομοθετῶν διαπραττόμενον. Λόγοι γὰρ ἦσαν αἱ ᾠδαὶ πρὸς εὐπείθειαν καὶ ὁμόνοιαν ἀνακλητικοὶ διὰ μελῶν ἅμα καὶ ῥυθμῶν πολὺ τι κόσμιον ἐχόντων καὶ κατασκευῆς, ὧν ἀκροώμενοι καταπραΰνοντο λεληθότως τὰ ἤθη, καὶ συνῳκειοῦντο τῷ ζήλῳ τῶν καλῶν ἐκ τῆς ὑπαρχούσης τότε πρὸς ἀλλήλους κακοθυμίας, ὥστε τρόπον τινὰ τῷ Λυκούργῳ παρασκευάσαι τὴν παίδευσιν αὐτῶν ἐκείνου. Ephorus de Rep. Cretenſium apud Strabonem Lib. X. p. 480. ὡς δ' αὕτως καὶ τοῖς ῥυθμοῖς Κρητικοῖς χρῆσθαι καὶ τὰς ᾠδὰς συντονοτάτοις ὕσιν, ὃς Θαλῆτα ἀνευρεῖν, ὃς καὶ τὰς παιᾶνας καὶ τὰς ἄλλας ὑπορχήσεις ᾠδὰς ἀνατιθέασι, καὶ πολλὰ τῶν νομίμων. Plura ibi memorat de Spartanorum inſtitutis à Cretenſibus acceptis, qua de re vide etiam Nic. Cragium Lib. III. de Rep. Lacedæmoniorum cap. I. Meurſii Miſcellanea Laconica Lib. II. cap. 5. & Cretæ Lib. III. cap. 8. Idem Strabo p. 482. teſtatur Lycurgum in Creta πλησιάσαι Θάλητι μελοποιῷ ἀοιδὸν καὶ νομοθετικῷ. Ariſtoteli quoque Lib. II. Politicorum c. 10. inter Nomothetas celebres poſt Onomacritum memoratur Thales, cujus auditor Lycurgus fuerit. Legem quandam hujus Thaletis videtur memorare Sextus Empiricus Lib. contra Rhetoras p. 68. ὁ μὲν Κρητικὸς νομοθέτης εἴρξεν ὑπιβαίνειν τῆς νήσου τοὺς ἐν λόγοις ἀλαζονευομένους. Ὁ δὲ Σπαρτιάτης Λυκοῦργος ὡς ἂν ζηλωτὴς Θάλητος ὁ κρητὸς γενόμενος τὸν αὐτὸν τοῖς Σπαρτιάταις νόμον εἰσηγήσατο. Sed poſſit & de alio legislatore locus iſte accipi cujus legum notitia per Thaletam ad Lycurgum pervenerit. Notandum etiam νόμους Muſicos forte intellexiſſe ſive certas modulationes Muſicas hymnosve, non Leges civiles, qui de Thalete primum quædam prodiderunt. Quanquam apud antiquiſſimas gentes, antequam literarum uſus obtinuiſſet, leges ad numeros decantari ſolitas, ut eo melius memoriæ traderentur, conſtat ex Ariſtotelis probl. XIX. 28. Muſicâ arte pueros Lacedæmone inſtituiſſe Thaletam,

Digitized by Google

letam, auctor eſt Boëthius Lib. I. de Muſica p. 1372. *Plato arbitratur Muſicam optime moratam prudenterque conjunctam, ita ut ſit modeſta & ſimplex & maſcula nec effœminata nec fera nec varia. Quod Lacedæmonii maxima ope ſervavere, dum apud eos Thaletas Cretenſis Gortynius magno pretio accitus pueros diſciplinâ Muſicæ artis imbueret.* Marcianus Capella Lib. IX. p. 178. *Thaletem Cretenſem citharæ ſuavitate compertum morbos ac peſtilentiam fugaviſſe.* Morbum Lacedæmone ſedaſſe refert etiam Pauſanias in Atticis pag. 35. ſed qua ratione id fecerit, non addit, idem tamen cum Capellâ tradit etiam Plutarchus non longe à fine libri de Muſica: Θαλῆταν δὲ τὸν Κρῆτα φασὶ κατά τι Πυθόχρηστον Λακεδαιμονίοις ᾠδὰς πεποιηκότα διὰ μουσικῆς ἰάσασθαι, ἀπαλλάξαι τε δεισιδαιμονίας καὶ καταστῆσαι λοιμοῦ τὴν Σπάρτην καθάπερ φησὶ Πρατίνας. Sic Pæanem quendam ad peſtilentiam ſedandam decantatum memorat Homerus. Confer Euſtathium ad Iliad. α. p. 104. Veteres Thaletis pæanas decantare ſolitum Pythagoram refert Porphyrius in hujus vita p. 21. Tamen dubitatum ſcribit Plutarchus in eodem de Muſica libro p. 1134. utrum pæanes ſcripſerit Thaletas. Καὶ περὶ Θαλήτα δὲ τοῦ Κρητὸς εἰ Παιάνων γεγένηται ποιητὴς, ἀμφισβητεῖται. Γλαῦκος δὲ (Glaucus Italus libro de antiquis Muſicis ac Poëtis) μετ' Ἀρχίλοχον φάσκων γεγενῆσθαι Θαλήταν, μεμιμῆσθαι μὲν αὐτὸν φησὶ τὰ Ἀρχιλόχου μέλη, δόξαι δὲ τὸ μακρότερον ἐκτεῖναι, καὶ Μάρωνα καὶ Κρητικὸν ῥυθμὸν εἰς τὴν μελοποιΐαν εἰσθεῖναι. Aliud genus carminis de quo Scholiaſtes Pindari ad Pythionic. Od. 2. ἔνιοι δέ φασι πρῶτον Κρῆτας τὴν ἔνοπλον ὀρχήσασθαι ὄρχησιν (adde Ez. Spanhem. ad Callimachum p. 22. ſq.) αὐθις δὲ Πύρριχον Κρῆτα, σκευασάμενον δὲ Θάλητα πρῶτον τὰ εἰς αὐτὸν ἐπορχήματα. Plura de his Schol. Homeri Iliad. π. 617. Meurſius in Orcheſtra. Eundem Thaletem innuit Plutarchus, cum in extremo Libri de convenientiſſima Philoſophorum cum Principibus familiaritate ſcribit eum Lacedæmoniorum ſeditionem compeſcuiſſe εὐπαράδοτα καὶ ᾠδαμυθήμονα.

III. Fuit & alter Thales longe quam Cretenſis iſte celebrior, ſed junior ætate, Solonis nempe æqualis Mileſius, gente ut ex Herodoti Lib. I. ab Hygino & Svida notatum eſt, Phœnicius, quem & ipſum diſputationes ſuas ſcripto mandaſſe affirmat Auguſtinus Lib. VIII. de Civ. Dei. c. 2. innuitque Vitruvius Lib. IX. c. 7. etſi Laërtius in Thaletis vita Lib. I. ſect. 23. teſtatur quosdam ſtatuiſſe quod nihil omnino ſcripſerit, ut diſerte etiam tradit Themiſtius oratione XXVI. (aliis XV.) p. 317 edit. Harduin. addens Anaximandrum * primum auſum fuiſſe librum edere quod antea ignominioſum & ab uſu alienum habebatur. Θαλῆς μὲν δὴ τοιαῦτα εἰσηνεγκάμενος, ἃ κατεῖχε ὅμως εἰς συγγραφὴν τὰ εὑρή-

* Inter Philoſophos, puta, ac ſingillatim Phyſicos,

μαῖα

μαζα ὅτε αὐζης ὁ Θαλῆς ὅτι ἄλλ@ ἧς τ εἰς ἐκεῖνον χρόνον. Τότε γνώμ@ ζηλωτὴς Ἀναξίμανδρ@ ὁ Πραξιάδε ἐ παῖζα ἐξήλωσεν ὁμως, ἀλλα τῦτο ἐωθὺς παρήλαξέ τε καὶ ἐξετράπετ, οὐ ἐθάρρησε πρῶτ@ ὧν ἴσμεν ἑλλήνων λόγον ἐξενεγκεῖν περὶ φύσεως συγγεγραμμένον. Περὶ γῆς εἰς ὄνειδ@ καθεισήκει τ λέγες συγγράφειν, ἀλλ' ὃν ἐνομίζετο τοῖς πρόσθεν Ἕλλησι. Mox tamen addit Laërtius à quibusdam illi tributa duo ſcripta περὶ τροπῆς de converſione ſolis in tropicis & περὶ ἰσημερίας ſive de æquinoctio. Nauticam vero Aſtrologiam * quæ ſub Thaletis nomine olim ferebatur, *Phocum Samium* auctorem agnoſcere: tum aliquibus interjectis ex Lobonis Argivi teſtimonio refert ſcripta ab eo eſſe ad verſus ducentos τὰ γεγραμμένα ὑπ' αὐτ εἰς ἔπη τείνειν διακόσια. Plutarchus libro quare Pythia deſierit oracula fundere carmine, Thaletem accenſet Orpheo, Heſiodo, Parmenidi, Xenophani, & Empedocli qui philoſophiam ſuam carmine tradiderint. Et Svidas ait eum ſcripſiſſe περὶ μετεώρων ἐν ἔπεσι, περὶ ἰσημερίας καὶ ἄλλα πολλά. Galenus libro de humoribus affert locum ex Thaletis Lib. II. περὶ τ ἀρχῶν, proſa conceptum, etſi idem Galenus alibi negat Thaletis de aqua primo principio ſententiam ἐκ συγγράμματ@ αὐτ poſſe oſtendi. confer Menagium ad Laërtium pag. 16. qui pag. 23. neſcio quo auctore ſcribit Hexametri verſus originem ** Thaleti huic à quibusdam tribui. Falſo ſane, cum Homero ſaltim & Heſiodo fuerit junior. Thaletis Epiſtolam ad Pherecydem quam Laërtius produxit διδηλίας ſibi ſuſpectam, eſſe teſtatur Huetius p. 77. demonſtrationis Evangelicæ. Idem etiam de altera ad Solonem fortaſſis dicendum, & Joſephus Scaliger Epiſt. 306. ad Everardum Vorſtium omnes illas Epiſtolas quæ Democrito, Soloni, Thaleti & Pittaco Mitylenæo apud Laërtium attribuuntur multis argumentis ait ſe probare poſſe confictas à Græcis, quibus nunquam, ut ait, mentiendi voluntas aut facultas defuit. Verſus Callimachi de inventa à Thalete urſa minore & ſtella polari, quos idem Scaliger ad Manilium p. 40. adduxit, atque Menagius p. 13. ad Laërt. unde petiti ſint negat ſe comperiſſe, exſtant apud Achillem Tatium in Iſagoge ad Aratum p. 123. Negat etiam p. 15. vir doctus ſe meminiſſe quicquam alibi lectum de *Euphorbo* Phryge, quem Laërtius in Thaletis vita ex Callimacho narrat reperiſſe σκαληνὰ καὶ τρίγωνα καὶ ὅσα γραμμικῆς ἔχεται θεωρίας *rationem ſcalenorum & trigonorum & quæcunque ad Geometricas ſpeculationes ſpectantia habentur.* At legerat haud dubie de Euphorbo Trojano, cujus in ſe animum migraſſe ferebat Pythagoras, & quem à Callimacho innui non eſt dubitandum. Denique Thaletis nomine etiam ſecundum nonnul-

* Simplicius in 1. Phyſ. p. 6.

** Confer quæ ſupra, XXIV. 4.

Digitized by Google

nonnullos venit Zamolxis teſte Porphyrio in Pythagoræ vita p. 186. quo de Zamolxi uti de Lycurgo quoque dixi quædam libro ſecundo, cap. 12. quod eſt de Græcorum legislatoribus.

IV. THAMYRIN Philammonis & Arſinoæ ſive Argiopæ * filium, Thracem, memorat Homerus Iliad. β. v. 595.

- - - ἠὲ Δώριον, ἔνθα τε Μοῦσαι
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,

Ad quem locum Euſtathius hunc vatem ac cantorem cum Muſis contendiſſe ait eâ lege, ut ſi viciſſet, omnium earum poteſtatem haberet, ſi vero eſſet ſuperatus, ab illis quacunque re vellent, privaretur. Victrices itaq; Muſas oculis Thamyrin ſpoliaſſe, & vocem ejus læſiſſe & mente ipſum moviſſe. Alii non cum omnibus ſed cum una Muſarum certaſſe affirmant, propoſito ſi victor abiret præmio nuptiarum. Senſum allegoricum hujus fabulæ quæ apud Diodorum Sic. Lib. III. p. 201. Diogenianum Centur. IV. proverb. 27. Parthenium c. 29. Hyginum Lib. II. c. 6. poëtic. Aſtrolog. Julianum Epiſt. 41. Plutarchum Lib. de Muſica, Oppianum Lib. II. Ixevticorum (in Eutecnii paraphraſi pag. 64.) Lucianum in reviviſcentibus, Apollodorum aliosque occurrit, ita exponit Johannes Tzetzes Chiliad. VII. hiſt. 108. ut notet arrogantem fuiſſe Poëtam, quod verò poëmata ejus perierint, hinc à Muſis excœcatum tradi. Pauſanias in Meſſenicis pag. 363. ex morbo luminibus captum Thamyrin arbitratur.

V. Tzetzæ verba quibus Cosmogeniæ etiam à Thamyri ſcriptæ meminit, hæc ſunt:

— — — — ἦν ποιητὴς γενναῖος.
Συγγράψας κοσμογένειαν πενταχιλίοις στίχοις
Ὧν κομπάσης δ' ἐνόμιζεν ἴσον εἰς νῦν ᾄδειν.
Ἐπεὶ δ' ἐξηφανίσθησαν τὰ τούτῳ γεγραμμένα
Ἔφασαν ὡς ἀντήριζεν ὡς θεὸς ᾠδὴν ταῖς Μούσαις.

Svidas ait Thamyris Theologiam ferri verſibus termille, quæ Theologia ſive Theogonia haud diverſa fuit (ut recte etiam Clariſſimo Bælio animadverſum) à κοσμογενείᾳ illa Tzetze memoratâ, ſed verſuum numerus apud alterutrum vel utrumque falſus, neuter enim opus ipſum Thamyræ inſpexit. Ejus hymnos laudat cumque Orphicis jungit Plato lib. octavo de legibus, & Pauſanias in Phocicis pag. 812. teſtatur eum hymno in Apollinem decantato in certamine Pythio viciſſe. Meminit & Plato in Jone non longè à principio: ἀλλ' ἐπώμοτ' εἰδὼς ἄνδρα ὅστις πε-
ρὶ μὲν

*Schol. Homeri Iliad. κ' 435. Eratus Muſæ filium vocat, ſed ad Il. ε' Catal. v. 102. Arſiæ Nymphæ.

εἰ μὲν Ὀλύμπιε δεινός ἐστιν ἐξηγεῖσθαι, ἢ περὶ Θαμύρᾳ, ἢ περὶ Ὀρφέως ἢ περὶ Φημίου τοῦ Ἰθακησίου ῥαψῳδοῦ. Et in extremo libri ultimi de Rep. ait animam Orphei in Cygnum, Thamyræ in Philomelam poſt mortem transmigraſſe, alienus utique à ſententia Prodici Phocaënſis, qui Thamyrin apud inferos pœnas ſuæ in Muſas jactantiæ & inſolentiæ luere ſcripſit, narrante Pauſania in Meſſenicis p. 363. Plutarchus Lib. de Muſica pag. 1132. poëma Thamyræ de Titanum bello adverſus Deos commemorat, ſed quod nec ipſe vidit, περιποιηκέναι ἤ τὸ τοῦ, inquit, ἱστορεῖται Τιτάνων πρὸς τοὺς Θεοὺς πόλεμον. Prætereo quod de Thamyræ Muſica meminere Strabo Lib.X. p. 471. Philoſtratus Lib. I. Sophiſt. pag. 488. & 521. & in Epiſtolis pag. 887. Dio Chryſoſtomus diſſ. 69. pag. 622. & Clemens Alex. 1. Strom. pag. 307. qui auctor eſt Doricam harmoniam à Thamyri inventam fuiſſe. Ad cœcitatem ejus alludit præter Propertium Lib. II. Eleg. 18. Ovidius Lib. III. Amor Eleg. 7. ita canens:

Quid miſerum Thamyrin picta tabella juvat?

Apollodorus Lib. I. pag. 8. itemque alii Hyacinthum deperiſſe ſcribunt, atque adeo πρῶτον ἄρξαι ἐρᾶν ἀῤῥένων qua de re Svidas & ex recentioribus Gyraldus multa afferunt quæ ἄῤῥητα ἀμείνω.

VI. Cum hoc Thamyri à nonnullis confunditur *Amyris* quidam, ſive is idem fuit, qui famulum in templo Sybaritico verberibus fatalibus excipiens anſam dedit proverbio Ἄμυρις μαίνεται, de quo vide Andream Schottum ad Adagia Græcorum p. 87. & 200. Fuit & *Thamyris* Theclæ Sanctæ ſponſus, de quo in actis ejus mentio occurrit. Etiam celebris Scytharum regina Cyri debellatrix Thamyris à quibusdam appellatur, à Lindenbrogio Tamyris, ſed hujus nomen rectius effertur *Tomyris*, ut oſtendit Valeſius ad Ammianum Marcelinum Lib. XXIII. cap. 6. Sed & Cilix *Tamiras* qui aruſpicinam Cyprios docuit, apud Tacitum Lib. II. c. 3. Hiſtor. vocatur *Thamyras*, etſi apud Heſychium ab illo ſacerdotes Cyprii vocantur Ταμιείδαι non Θαμυείδαι.

VII. THEMIS una ex Titanidibus, carmen Heroicum prima reperiſſe quibusdam viſa fuit, ut auctor eſt Clemens Alex. Lib. I. Strom. pag. 309. Antiquiſſimum etiam ferunt fuiſſe Themidis fatiloquæ oraculum Deucalioni & Pyrrhæ præcipientis ut lapidibus jactis in orbem mortalibus vacuum, genus humanum reſtauraret, ut præter alios refert Arnobius Lib. V. & Lutatius ad Statii 3. Thebaidos. Sed de Themide ejusque oraculo, cujus crebra apud veteres mentio, agunt Boiſſardus de divinationibus pag. 97. & Bulengerus Lib. I. de oraculis ac vatibus cap. 2. Vide præterea Stephanum Pighium in libro

bro *Themis Dea*, T. IX. Antiqv. Græcar. Jacobum Perizonium dissertatione tertia Triadis p. 249. seq. & Franciscum Bianchinum in Historia universali ex monumentis antiquis illustrata cap. 4. ubi jus naturale sub Themidis nomine à veteribus commendatum ex Festo & aliis docet. Confer Diodorum Siculum Lib. V. p. 335. Theages apud Stobæum: Θέμιστα ἂν φημίζεται τὰ δὲ τοῖς ὠκεανίοις θεοῖς, δίκαι ἢ τὰ δὲ τοῖς χθονίοις, νόμοι ἢ τὰ δὲ τοῖς ἀνθρώποις. Idem tradit Jamblichus in vita Pythagoræ p. 55. & apud Clementem 6. Stromatum p. 613. δίκαι ὅσιαι ἀγραὶ, εὐνομίας ἀκόλουθοι καὶ πινυτᾶς θέμιδος. Sacra etiam Themidis olim celebrata fuere, quorum cerimonias quasdam symbolaque prodit idem Clemens in protreptico p. 14. Cæterum apud Johannem Malalam 1. Chron. pag. 181. & priscum Scholiastem laudatum Bulengero Lib. I. de Theatro c. 2. à quo Themis prima τραγικὰς μελῳδὸς inveniisse & dramata edidisse traditur, pro Θέμις sive Θεόμις legendus Θέσπις, ex certissima conjectura Clarissimi Bentleji Epist. ad Millium pag. 46.

VIII. De THYMOETE Laomedontis nepote non prætereundum Diodori Siculi testimonium quod exstat libro III. p. 201. Πρὸς δὲ τούτοις Θυμοίτην τὸν Θυμοίτου τοῦ Λαομέδοντος τῆς τὴν ἡλικίαν γενόμενος τοῦ Ὀρφέως, πλανηθῆναι τῆς πολλοὺς τόπους τῆς οἰκουμένης καὶ διαβαλεῖν τὸν Λιβύης εἰς τὴν πρὸς ἑσπέραν χώραν τῆς οἰκουμένης ἕως ὠκεανοῦ. Ἱστοροῦσι δὲ καὶ τὴν νῆσον ἐν ἢ μυθολογοῦσιν ἐγχώριοι δὲ καὶ τραφῆναι τὸν Διόνυσον καὶ τὰς περὶ αὐτὸν πράξεις μαθόντα παρὰ τῶν Νυσαίων, συντάξαντα τὴν Φρυγίαν διαμείψαντα ποιῆσαι, ἐγχωρίως τῇ διαλέκτῳ ἐπὶ τοῖς γράμμασι χρησάμενον. Eadem de Thymoete scribit sed præterito Diodori nomine Gyraldus dialogo de Poëtis secundo, neque alium quam Gyraldum auctorem laudat Laurentius Crassus, Baro de Pianura, in opere de Poëtis Græcis pag. 515.

CAPUT XXXVI.

Zoroaster unus an plures. 1. *Cum Adamo, Noacho aliisq; temere confunditur.* 2. *Ejus nominis notatio.* 3. *Ætas.* 4. *Scripta ejus Astrologica.* 5. *Physica, ubi etiam de Oraculis, quæ diversa fuerunt ab Apocalypsi.* 6. *Platonicorum juniorum in Oracula commentarii deperditi.* 7. *Gemisti Plethonis συγκρίσεις Φαλαίωσις dogmatum Zoroastris & Platonis. ibid. Editiones & versiones Oraculorum Zoroastreorum quæ exstant, cum scholiis Plethonis & Pselli.* 8. *De Patricii collectione observationes quædam.* 9. *Utrum è Chaldaico vel Persico translata fuerint, & de oraculis Zoroastris quæ Chaldaice scripta habere se olim testatus est Johannes Picus.* 10. *Oraculorum ut videtur Metaphrastes, Julianus Theur-*

Digitized by Google

Theurgus, de quo pluscula, & num artibus ipſius Magicis potius, quam precibus legionis fulminatricis exoptatum imbrem debuerit exercitus M. Antonini. 11. *Libri Zoroaſtris de arte Magica.* 12. *Chemica ſcripta Zoroaſtri tributa.* 13. *Opus Theologicum de ſacris dogmatis & religione Perſarum. Liber ZEND VA ESTA ejusq; compendium ab Hydeo Latine vulgatum quod inſcribitur SADDER.* 14.

I.

SUpereſt poſtremus ante Homerum dicendus ZOROASTER, de quo tam multa & pugnantia inter ſe traduntur, ut illa dijudicare atque revocare ad examen res majoris ſit operæ quam pretii. Neque enim in illis tenebris antiquitatis plane certi quicquam ex tam diverſis inter ſeque confuſis exſculpere fas eſt. Unus Zoraſter fuerit, an poſtea & alius, non ſatis conſtare ſcripſit Plinius Lib. XXX. cap. 1. Unum fuiſſe ſenſit Goropius Becanus & nuper Thomas Hyde, ſed Scaliger & Bochartus duos, Claudius Salmaſius & P. Lambecius Arnobium ſecuti tres, Franciſcus Patricius, Athanaſius Kircherus, Valeſius ad Ammian. Lib.XXIII. pag. 374. multique alii quatuor, Thomas denique, Stanleius quinque: 1. Aſſyrium, 2. Bactrianum, Nini æqvalem & ab eo vel à Semiramide victum: 3. Perſam ſive Perſomedem, 4. Pamphylium, & 5. Proconneſium, Arnobio Lib.I. & Plinio memoratum, quibus ait ſextum addi poſſe Babylonium omnis divini arcanum Antiſtitem, quo Magiſtro uſum Pythagoram narrat Apulejus in floridis. Sex quoque Zoroaſtres numerat Delrio in diſquiſitt. Mag. explosus à Joh. Henrico Urſino in Exercitationibus de Zoroaſtre Hermete & Sanchoniatone editis Norimbergæ 1661. 8vo.

II. Philippo Cluvero Zoroaſter eſt Adamus, Pſeudo Beroſo & Joh. Caſſiano, Petro Comeſtori, Athanaſio Kirchero & pluribus recentioribus, Chamus Noæ filius, Gregorii Turonenſi Chus, ſcriptori Clementinorum à Cotelerio editorum * Nimrod, auctori Chronici Alex. & PſeudoClementi Misraimus: Procopio Gazæo & Epiphanio Nemrodi filius Aſſur, Abrahamus ** aliis, Georgio Hornio Bileamus, Huetio Moyſes, Clementi Alexandrino Er Pamphylius Platoni memoratus. Bundaro Mahumedano famulus alicujus diſcipulorum Jeremiæ, Abulpharajo ſervus Eliæ, Abunephio ſcriptori Arabi apud Kirche-

* Vide & recognitiones Clem. Lib. 1. c. 30.

** Confer Herbeloti Bibl. Or. in vocibus *Abraham, Abeſta, Zoroaſter.*

cherum 1. Oedipi Ægypt. pag. 85. 176. Oſiris, & ipſi Kirchero p. 216. etiam Mithras: Eduardo Pocockio ad Abulpharajum pag. 147. Hyſtaſpes, Thomæ Hydeo in hiſtoria religionis veterum Perſarum c. 24. p. 314. fuiſſe videtur famulus Eſdræ Prophetæ, & p. 310. ac 340. idem cum Zoromaſdre Chaldæo Svidæ memorato, quibus adde quod multi putant Zoroaſtrem latere ſub Oxyarte Cteſiæ & Diodori Siculi, item ſub Zara vel Nazarato Alexandri Polyhiſtoris, Zabrato Porphyrii, Zarata Plutarchi & Zare, Zarade, Zoroado, vel denique Zasrade & Zarua aliorum. Vide Cotelerium ad PſeudoClementis recognitiones Lib. IV. cap. 27. Tho. Stanleium Hiſtor. Philoſophiæ Orientalis Lib. I. cap. 2. Huetii demonſtrat. Evangel. pag. 150. ſq. & p. 458. ſq. quo poſteriore loco Zoroaſtrem confert cum Ezechiele. Petrum Baylium in Lexico Hiſtorico Critico editionis ſecundæ, Bartholomæum Herbelotum denique in Bibliotheca Orientali, qui inter alia refert eum à quibusdam Eliæ & Eliſæi, Rechabitarumque diſcipulum habitum fuiſſe, ab aliis haud diverſum putatum à Smerdi, qui poſt Cambyſen regno Perſarum præfuit.

III. Nomen ipſum Zoroaſtris PſeudoClementi, Gregorio Turonenſi & Abunephio apud Kircherum *vivum ſidus* ſonat, Dinoni & Hermodoro apud Laërtium ἀστροθύτην, Bocharto Lib. IV. Phaleg. c. 1. ἀστροθάτην שוראסתו, Annio Vitebrienſi *magum & veneficum*. Johanni Crojo ad quædam loca Origenis p. 31. *principem ſecreti* ſive *arcani* שר הסתר, Salmaſio de Helleniſtica p. 368. Henrico Lord in deſcriptione Religionis veterum Perſarum in India c. 3. p. 154. Hottingero Hiſtor. Oriental. p. 364. Texeiræ & aliis *Zamduſt* vel *Zertutſcht*, *amicum ignis:* Kirchero in Obeliſco Pamphilio Lib. I. c. 2. §. 1. *Tſairaſter*, *fictorem imaginum occulti ignis*, vel *Tſumſter*, *occultarum rerum imaginem*. Thomæ Hydeo pag. 310. *aurum pravum* vel contra *obryzum*, etſi fatetur iſte neutram harum expoſitionum ſibi ſatisfacere.

IV. Similiter de ætate neceſſe eſt plurimum abire in diverſa, quibus tam varia de Zoroaſtre vel pluribus hoc nomine in mentem venerunt. Lubet hoc loco illud tantum commemorare, quod Zoroaſtrem Magiæ inventorem quinque millibus annorum ante bellum Trojanum fuiſſe falſo ſcripſit Hermippus & Ariſtoteles apud Plinium, & Hermodorus Platonicus apud Laertium in proœmio. Meminit ejusdem ſententiæ quoque Plutarchus de Iſide & Oſiride pag. 369. neque valde ab ea abhorret, quod apud eundem Plinium Eudoxus Zoroaſtrem ſex millibus annorum ante Platonis mortem floruiſſe prodidit. Sed juniorem facit Svidas, qui ait fuiſſe ante bellum Trojanū annis quingentis, quin longe

Digitized by Google

longe citerior eſt Xantho Lydio apud Laërtium, qui à Zoroaſtre ad Xerxis tranſitum non plures annos quam ſexcentos numeravit. Cæterum mihi quidem probabile eſt, licet plures forte fuerint Zoroaſtres, tamen ſcripta & Magiæ in Perſide inventionem tribui poſſe cum aliqua veriſimilitudine non niſi uni, Perſomedi nempe, qui Darii Hyſtaſpis temporibus claruit, adeoque Homero longe junior fuit. Quis enim non malit credere ſcriptores nominum ſimilitudine deceptos ad Chaldæum vel Bactrianum res Perſici Zoroaſtris retuliſſe, quam plures eodem nomine diverſis temporibus homines tam ſimilia ſtudia coluiſſe tam multa eadem & patraſſe & paſſos eſſe.

V. Jam quæ ſcripta ad Zoroaſtrem veluti auctorem & olim relata ſint & hodie referantur videamus. Equidem hîc optem exſtare libros περὶ μάγων Hermippi Smyrnæi, qui ſub Ptolemæis claruit, & *de tota arte Magica*, ut ait Plinius, *diligentiſſime ſcripſit, & vicies centum millia verſuum à Zoroaſtre condita, * indicibus quoq; voluminum ejus poſitis explanavit.* Sed videtur illud Hermippi opus jam Chryſoſtomi ætate intercidiſſe, ut ex hujus ſermone in S. Babylam non abſurde colligas. Zoroaſtrem primus Græcis notum fecit Pythagoras teſte Clemente, 1. Strom. pag. 304. hinc plures ejus meminere, Plato in Alcibiade, Antiſthenes apud Svidam in Ἀντισθένης, Ariſtoteles, Hermippus, Hermodorus & Eudoxus apud Plinium ac Laërtium, ut eos, qui poſt fuêre omittam. Ex recentioribus ſcripta Zoroaſtri tributa præ cæteris diligentius retulit Lambecius in prodromo Hiſtoriæ literariæ pag. 79. ſeq. cujus obſervationibus nonnulla præſenti loco adjungam. Videntur autem univerſa commode diſtribui poſſe in *Aſtrologica, Phyſica, Magica, & Chemica*, ac deniq; *Politica* & ſacra ſive *Theologica*. Aſtronomum & πρῶτον φιλοσόφον τοῦτον ἐν τῇ ἀστρολογίᾳ Zoroaſtrem vocat Svidas, Auctor recognitionum Lib. IV. c. 27. *aſtris multum ac frequenter intentum.* Idem Svidas illi tribuit ἀστρονομικὰ λιθοπαίσματικὰ *libros quinque* ex quibus depromta eſſe videntur quæ ex Zoroaſtre petiit collector Geoponicon non tantum Lib. I. cap. 10. & 12. ſed & Lib. II. cap. 13. & Lib. V. cap. 44. Lib. VII. cap. 5. 6. 11. Lib. X. cap. 83. Lib. XI. c. 19. Lib. XIII. cap. 9. & 16. & Lib. XV. cap. 1. & Plinius Lib. XVIII. cap. 24. Neque enim neceſſe eſt ut cum Lambecio p. 85. ſingulare fingamus Zoroaſtris *opus de re ruſtica*, cujus nemo veterum meminit, neque Plinius usquam Zoroaſtrem de agricultura ſcripſiſſe dicit,

* Non de ſolis Oraculis & verſibus futurorum prænunciis hoc accipiendum, ut facit Heurnius p. 123. Hiſtor. Philoſ. Barbar, ſed de omnibus ſcriptis quæ Zoroaſtris nomine ferebantur.

Digitized by Google

quanquam id affirmat Thomas Hyde pag. 340. Et tametsi libros illos Apotelesmaticos genuinum Zoroastris opus nolim præstare, nihil tamen evincit argumentum Lambecii quo p. 83 & 88. contendit opus illud Zoroastri suppositum fuisse, quod in illis capitibus Geoponicon quæ è Zoroastre petita esse dicuntur, allegatur Democritus & Aristoteles: nam alibi * ostendi titulos capitum in Geoponicis sæpe esse parum accuratos, neque ita intelligendos, ac si toto illo capite deinde scriptoris cujus nomen præfixum est ipsa verba afferrentur, sed potius sententia illius à collectore utcunque expressa & aliorum opinionibus interpolata. In Collectaneis quibusdam Græcis Astrologicis ineditis, quæ in variis Bibliothecis manu exarata occurrunt, inter diversos scriptores ex quibus illa congesta fuere comparet etiam nomen Zoroastris. Vide Labbei Bibl. nov. MSS. p. 122. 168. 278. Olug Beigh in Astrologia Persica inedita apud Thomam Hyde pag. 312. agens de indicatoribus Horoscopi sive signi ascendentis in nativitatibus, Ptolemæo præfert Hermetem, Hermeti Zoroastrem. *Opinione autem Judiciariorum vero propior est indicator Zerdusti Philosophi.* Unde apud Persas opus Astrologicum sub Zoroastris nomine ferri, quo se aliis in hoc doctrinæ genere peritiorem ostenderit, recte ibi vir doctus concludit. Sane Arabicum scriptum hujus argumenti sub Zoroastris nomine memorat Labbeus p. 259. Bibl. nov. MSS. Et libri Zoroastrei celeberrimi, *Zend* Persis dicti, pars undevigesima apud Hydeum p. 340. agit *de Astrologia judiciaria*, uti vigesima *de officio Medici & viribus herbarum.* Confer Henricum Lord de religione veterum Persarum p. 176. Quod si Zomorasdres Svidæ memoratus non diversus est à Zoroastre, ut eidem Hydeo videri diximus, tum Mathematica scripta quæ illi Svidas tribuit accipienda sunt de scriptis Zoroastris Astrologicis, ubi Mathematicos pro Astrologis poni notum est vel ex Codice Justinianeo Lib. IX. tit. 18. Gellio Lib. I. c. 9. Juvenale XIV. 248. quibus addas licet Samuelem Tennulium ad Jamblichi Arithmeticam p. 67. Cæterum Astrologica Persarum doctrina contineri dicitur in libro qui in Bibliothecis quibusdam Galliæ & Italiæ MStus exstat & olim fuit in Palatina, inscribiturque * ῥάμπλιον.

VI. Argumenti Physici, hæc ad Zoroastrem referuntur à veteribus: περὶ Φύσεως *de Natura Libri IV.* Suidæ memorati, tum *de lapidibus pretiosis liber* quem præter eundem Svidam qui diserte memorat, videtur respicere Plinius, cum de lapidibus pretiosis agens Zoroastrem aucto-

* In Decade Decadum num 100. & infra ubi de Geoponicis ago libro VI.

** Vide Cangii glossarium Græcum in hâc Voce. Catalogum MSS. Bibl. Palatinæ p. 94.

Digitized by Google

auctorem laudat Lib. XXXVII. cap. 10. Patet vero ex eodem Plinio Perſarum Magos occultis ac mirandis gemmarum effectibus cumprimis multum tribuiſſe, quod ex Zoroaſtris diſciplina hauſere. Neque Magia adeo à Phyſica & Theologia ipſorum diverſa fuiſſe videtur, quæ velut præcipuam partem utique θεῶν θεραπείαν ut ait Plato, & naturæ intimiorem cognitionem præ ſe ferebat. Nam à Diabolica quidem illa & obſcœna Magia alienum exſtitiſſe Zoroaſtrem, multis argumentis oſtendit Gabriel Naudæus cap. 8. Apologiæ pro viris doctis Magiæ accuſatis. Phyſicis certe ſcriptis annumeremus licet λόγια ſive *Oracula* illa Magica & Chaldaica vulgo dicta, quæ ſub Zoroaſtris feruntur nomine, & olim à Platonicis, Zoroaſtrem tamen raro nominetenus laudantibus, lecta ſunt, & quorum fragmenta nonnulla hodie tenemus, in quibus etiam de lapidibus quædam, ut de Mnezurio. Neque verò dubitandum, aliud longe fuiſſe opus & ab his diverſum Zoroaſtris *Apocalypſes* ** quas pridem jactarunt Adelphius & Aquilinus aliique Gnoſtici, ſive ſingularis cujusdam ac reconditæ ſcientiæ jactatores temerarii. Illas enim impugnavit tota Platonicorum ſchola, Plotinus qui Gnoſticos illos in Libro IX. Enneadis 2. ſeriò confutandos ſibi ſumſit, Amelius & præ cæteris Porphyrius, qui quod confictæ illæ eſſent ſpuriæq;, pluribus eviciſſe ſe teſtatur in vita Plotini cap. 16. Hæc autem oracula fecere ſemper maximi, & tanquam præcipua quædam ac ſapientiæ plena monumenta legerunt, interpretati ſunt & legenda commendarunt, quin etiam ut Pſelli verbis dicam, ὡς θείας φωνὰς ἀσυλλογίστως ἐδέξαντο *tanquam totidem divinas voces ſine controverſia receperunt* iidem Plotinus, Porphyrius, Jamblichus, tum hos ſecuti Proclus, Marinus, Damaſcius, Hermias, Simplicius, Olympiodorus, aliique.

VII. Jamblichi prolixos in λόγια commentarios memorat Marinus in vita Procli pag. 61. Opus Porphyrii, quem ſecutus Jamblicus eſt, περὶ τῆς ἐκ λογίων Φιλοσοφίας laudant Euſebius, Auguſtinus, & Julius Firmicus, ut alios jam præteream. Æneas Gazæus p. 56. edit. Barthii: τοῦτό σε καὶ χαλδαῖοι διδάσκουσι καὶ ὁ Πορφύριος, ἐπιγράφει ἓξ καθ' ὅλα τὸ βιβλίον, ὃ εἰς μέσον προάγει τῶν χαλδαίων τὰ λόγια, ἐν οἷς γεγονέναι τὴν ὕλην ἰσχυρίζεται. Ubi pro καθ' ὅλα non eſt cum Lambecio pag. 112. legendum καθ' ὕλης, etſi Porphyrii libros VI. περὶ ὕλης Svidas memo-

** Haſce cum Oraculis Zoroaſtris perperam confundit Kœnigius in Bibl. itemque alii. Lambecius pag. 89. prodromi Hiſt. literar. Apocalypſes illas veriſimilius easdem putat cum libris Apocryphis Zoroaſtris Perſæ, quos Prodici, Gnoſtici illius Carpocratem ſecuti, diſcipuli poſſidere ſe jactabant ap. Clementem 1. Strom. p. 304.

memorat, ſed totus locus ita vertendus præeunte Holſtenio pag. 65. de vita & ſcriptis Porphyrii: *Hoc quidem & Chaldæi te docuerint, & Porphyrius: ille enim integrum librum conſcripſit, quo Chaldæorum oracula producit, quibus materiam genitam eſſe confirmat.* Videtur enim inter ſex illos de materia libros unus fuiſſe, in quibus ſola ex oraculis loca examinabat Porphyrius. De Commentariis Procli in eadem λόγια, quos ex Præceptoris ſui Syriani prælectionibus Jamblicho, Porphyrioque & propria obſervatione hauſit, & in decem libros teſte Svida diſtinxit, agit idem Marinus, cap. 26. eosdemque memorat Proclus ipſe in politiam p. 359. & Simeon Sethi ſive Pſellus in libro de alimentorum facultatibus, ubi de Philomela piſce ei ſermo eſt. Iidem Platonici paſſim in ſuis ſcriptis qua editis qua ineditis ad oracula iſta provocant, iisque vel confirmare illuſtrareque ſua vel de ſuo lucem afferre ſtudent. Hieroclem libro quarto de fato ac providentia conſenſum demonſtraſſe inter oracula, Orpheumque ac Platonem, auctor eſt Photius cod. 214. ad quod argumentum, neſcio an facit *Zoroaſtris & Platonis dogmatum* συγκεφαλαίωσις * *ſive compendium*, quod in Bibl. Auguſtiſſimi Imperatoris & Regis Galliæ Græcè, *Plethone* auctore, MStum exſtare notant Lambecius Lib. VII. pag. 164. ſq. 175. 172. ſeq. & Labbeus pag. 85. Prætereo quæ ex hiſce oraculis affert Syneſius de inſomniis & Nicephorus Gregoras in ſcholiis ad illum librum.

VIII. Proclus teſte Marino ſeptuaginta tetradas oraculorum collegerat & illuſtraverat, hoc eſt verſus Hexametros CCLXXX, ſi ſingulas tetrades ponamus fuiſſe verſuum non plurium quam quatuor. Ex hiſce, ſexaginta verſus, neque integros tamen illos, neque recto fortaſſis ordine deſcriptos habemus cum ſcholiis Græcis *Gemiſti Plethonis* editos primum Græcè à Lodoico Toletano Pariſiis 1538. 4to. præfixo titulo: Μαγικὰ λόγια τῶν ἀπὸ Ζωροάστρου Μάγων. Latine vertit oracula pariter & Plethonis ** Scholia *Jacobus Marthanus* Pictavienſis. Exſtat iſta latina Marthani proſaria translatio etiam ad calcem editionis de qua mox dicam Johannis Opſopœi. Græce eadem oracula ſine Scholiis in unico folio edidit *Federicus Morellus*, Pariſ. 1595. 4to. & biennio poſt latinam ſuam metaphraſin verſibus Hexametris, paucis quibusdam notulis & conjectaneis in margine auctam. Ab eo tempore is quem

* Forte nihil aliud continet hæc συγκεφαλαίωσις, quam quæ edita ſunt, in oracula zoroaſtrea, Gemiſti Plethonis ſcholia, de quibus mox.

** Non *Pſelli*, ut legas in Philoſophia Orientali Stanleii p. 132. edit latinæ. *Carolum* quoque *Sammarthanum* (Scævolæ Sammarthani Patruum) Zoroaſtris oracula latine transtuliſſe teſtatur in Scævolæ vitâ Gabriel Michaël Rupimalletus.

quem dixi *Opſopæum* ad calcem Sibyllinorum oracula Zoroaſtris cum nova verſione ſua & notis vulgavit non modo additis ſcholiis Plethonis, ſed & *Michaelis Pſelli*, quæ ex Bibl Regis Galliæ primus Græc. lat. edidit Pariſ. 1589. 8vo. recuſa 1599, & 1607. 8vo. & Servatii Gallæi cura Amſt. 1689. 4to. Porro Pſellus nonnulla aliter legit & alio prorſus ordine ac Pletho, ſequiturq; paſſim Pſellum Nicephorus ad Syneſium. Eadem Zoroaſtris oracula cum Opſopœi & Marthani verſione exhibet *Lambecius* in prodromo Hiſtoriæ literariæ p. 94. ſq. principiumq; & extremam partem ſcholiorum Pſelli pariter ac Plethonis veluti in guſtum lectori Græce ac Latine offert p. 113. ſq. Illam vero Plethonis Pſelliq; collectionem longe vicit *Franciſcus Patricius*, qui non ſolos ſexaginta, ſed trecentos viginti plus minus verſus Oraculorum congeſſit ex Procli Theologia, Commentariis in Parmenidem, Timæum, Remp & Cratylum: Ex Hermia in Phædrum, ex Olympiodoro in Philebum & in Phædonem, ex Syneſio, ex Simplicio in quartum Phyſicorum, ex Damaſcio & Nicephoro. Cumque ſparſim dimidios ſæpe vel ſingulos verſus apud dictos ſcriptores reperiſſet, pro argumenti affinitate conjunxit, & in undecim ſectiones diviſit, Latine vertit, & præfixa de Zoroaſtre diſſertatione Græce ac Latine edidit in nova de univerſis Philoſophia Ferrar. 1591. fol. & Venet. 1593. fol. Latine ex Patricii verſione recudi in Magia ſua Philoſophica Zoroaſtrem pariter atque Hermetem Trismegiſtum curavit Illuſtris *Henricus Ranzovius*, Hamb. 1593. 8vo. Leguntur & Græce ac Latine ex Patricii editione apud Lambecium prodromi Hiſt. literar. p. 97. ſeqv. Tum in Hiſtoria Philoſophica *Thomæ Stanleii* tertium nuper Anglice edita Lond. 1701. fol. & in Latina verſione Hiſtoriæ Philoſophiæ Orientalis ejusdem Stanleii, adornata à *Johanne Clerico*, qui notas etiam ſuas Oraculis ſubjunxit, & menda quædam tum in ipſis, tum in Latina verſione ſuſtulit, Amſt. 1690. 8vo. *Otto* quoque *Heurnius* in libro ſecundo Antiquitatum Barbaricæ Philoſophiæ * Oracula à Patricio collecta exhibet, at non ex Patricii ſed ſua verſione, *atque Romana*, ut ait, *lingua donata, & rigidiori limâ expolita, ut clarius ſententiarum lumen fulgeat.* Illa Heurnii interpretatio itidem legitur apud Lambecium p. 107. ſeq. Verum Stanleii judicio, *dum ea nititur ſtylo Heurnius expolire,* ** *& meliori latinitate induere, quæ genuine ac ſincere tradiderat Patricius, inquinavit ac corrupit. Temere præterea continuam orationem ex hiſce fragmentis inter ſe nequaquam connexis & apud varios ſcriptores ſparſis efficere ſtuduit.*

IX. Patricium ipſum reprehendunt viri docti, quod ſcriptores vel plane non vel indiligenter admodum indicaverit, unde Oracula ſingula ſunt ab eo depromta, quanquam in libris ineditis fieri hoc vix ſatis diſtincte potuiſſe fateor, niſi integra auctorum loca tranſcribere voluiſſet: inprimis vero male lectoribus ſuis conſuluit, quod una ſerie deſcripſit quæ divellenda erant, & diverſis in locis aut forte libris ab eo obſervata fuerunt, tum, quod verſus male digeſſit, nec ſatis emendatos vel mutilos, vel allegantium verbis interpolatos, (vide verſ. 155. ſeqv.) aut ad ſententiam ipſorum minus examinatos in collectionem ſuam retulit. Digna autem ſunt præſtantiſſima hæc priſcæ ſapientiæ apoſpaſmatia, quæ poſt Clariſſimorum Virorum conatus etiamnum eruditorum induſtriam & ingenia exerceant, adeo multa adhuc reſtant in illis notanda, quæ ab interpretibus male accepta, & quia argumentum de quo agunt paucis perſpectum eſt, inepta plerisque vel ſenſus expertia videntur. Quosdam verſus

* Prodiit liber iſte Lugd. Bat. 1600. 12mo.

** Sic de fabulis Pilpæi Philoſophi Indi, quas è Perſico Gallice pridem vertit Gaulminus & ante paucos annos neſcio quis elegantiori ſermonis veſte ornatos in lucem emiſit, viri cujusdam eruditi ſententia eſt, *qu'on a gaté, l'ancienne verſion en la mettant en meilleur françois.*

Digitized by Google

bis vel ter posuit Patricius levi mutatione vel memoriæ lapsu deceptus. Conf. ℣. 59. & 66. ℣. 177. & 214.

℣. 148. & 181. ℣. 3. 62. & 85.
℣. 151. seq. & 220. seq. ℣. 44. 179. & 218.

Versus 18. ita est legendus:

Καὶ πηγὴ πηγῶν καὶ πηγῶν πεῖρας ἀπασῶν

Male enim in editis πείρας omittitur.

Versus 310.

Οὐ γὰρ χρὴ κείνης σὲ βλέπειν πρὶν σῶμα τελεσθῆ

Male redditus est sic: *non enim oportet te ab illa cerni*, manifestus enim sensus est: *neque enim fas est te illos cernere (illos à te cerni) priusquam corpus purgatum sit*, ut Plotinus etiam docet libro de pulchro: γενέσθω δὴ πρῶτον θεοειδὴς πᾶς καὶ καλὸς πᾶς, εἰ μέλλοι θεάσεσθαι θεόντε καὶ καλόν. Omitto alia ejusmodi plura, alibi & oportuniore loco fortassis notanda. Optimum autem operæ pretium fecerit, qui scriptores ipsos è quibus hausit ista Patricius, ineditos quidem magnam partem at in Bibliothecis variis obvios, (universos enim excepto Proclo in Cratylum Platonis exhibet vel una nostra Bibliotheca Johannea) contulerit, & loca scriptorum non indiligenter inspexerit. Nonnulla oracula Plethonicæ collectionis illustrat *Augustinus Steuchus* Eugubinus in opere de perenni Philosophia & Marsilius Ficinus in libris de animorum immortalitate. *Kircherus* quoque T. 2. Oedipi parte I. p. 131. seq. duas primas sectiones integras & ex reliquis selectos versus sive effata 35. exhibet ex collectione Patricii, versionem ejus hinc inde mutans & suos eis commentarios subjungens, in quibus parum abest quin Zoroastrem contendat fuisse Christianum. Verisimilius est quod Zoroastris doctrinam observat geminam esse Hermeticæ sive Ægyptiacæ veteri, ut ex eodem fonte profecta videatur esse. In quam sententiam addas licet T. 2. part. 2. p. 519. & T. 3. p. 275. ubi exhibet *Ovum Zoroastreum*, Mundi typum continens, cum bonis malisque geniis vim suam exerentibus in hæc inferiora. Est quoque in manibus inedita amici rerum harum periti Paraphrasis, scholia & castigationes in Oracula tam ex plethonis quam Patritii collectione, quæ lectori non inviderem, nisi opportunior occasio expectanda esset qua juvabit integros accedere fontes atque haurire, ex quibus hausit Patricius.

X. De Chaldaico vel Persico ad verbum translata esse quæ supersunt oracula, non crediderim, neque Zoroastrem quicquam carmine scripsisse, sed prosâ merâ audacter affirmat Tho. Hyde p. 340. neque adeo genuinum esse Zoroastris fœtum existimo, at quod de Hermeticis supra ex Jamblicho observavi, indicia & argumenta in illis occurrere Ægyptiacæ veteris Philosophiæ, sic & in his notas ac vestigia latere Philosophiæ priscorum Orientalium non ab re quis sibi persuaserit. Zoroastris oracula Chaldaice scripta se habuisse Ficino retulit Johannes Picus, * *in quibus*, inquit, *& illa quoque, quæ apud Græcos mendosa & mutila circumferuntur, leguntur integra & absoluta, tum est in illa Chaldæorum sapientum brevis quidem & salebrosa sed plena mysteriis interpretatio.* Sed videtur vir summus hæc potius ex conjectura aut vendentis commendatione, quam veluti justus & intelligens arbiter pronunciasse, quia in eadem Epistola addit se demum jam cœpisse se ad Arabicæ & Chaldaicæ linguæ studium conferre. Et *Deus bone*, inquit, *quam Pythagorica, quam plena priscorum dogmatum & secretioris disciplinæ invasit statim animam efficax votum, posse hæc per me absque interprete evolvere & perscrutari, atque hoc nunc ago, hoc indefessus assiduusque saxum volvo.* Ergo dum hæc ad Ficinum scripsit, nondum absque interprete evolvere illa potuit

* In Epistola ad Ficinum scriptâ quæ exstat in Operibus Johannis Pici p. 249.

potuit. Narrat ſane Ficinus poſt Pici mortem inter ejus ſcriptorum reliquias repertos eſſe libros illos Chaldaicos (non commentarios Pici in oracula ut ſcribit Lambecius p. 91) ſed ita detritos lectuque difficiles, ut vix ab ipſo Pico legi potuerint, neque hactenus quisquam, qui illa luci publicæ exponeret fuit repertus.

XI. Græcæ collectiones oraculorum Chaldaicorum non unæ fuiſſe videntur, & forte eadem res à variis varie expreſſa. *Julianum* autem *Theurgum*, qui ſub M. Antonino floruit, & cujus Θεουργικὰ Τελεστικὰ* λόγια δι' ἐπῶν memorat Svidas, ſolum auctorem & fabricatorem fuiſſe totius fabulæ, ipſumq; oracula iſta primum confinxiſſe ac commentum eſſe, quæ habemus, non facile Lambecio accredet, qui ſciat λόγια Zoroaſtris jam laudari à Nicolao Damaſceno in Excerptis Peireſcianis p. 461. tum qui videat Juliani iſtius ſcripta Porphyrio Proclo & aliis Platonicis probe fuiſſe cognita, oraculis verò de quibus dixi longe majorem auctoritatem apud illos conſtare. Igitur Julianus iſte potius inter Metaphraſtas collectores & illuſtratores illorum nomen aliquod ſibi comparaſſe, quàm tota confinxiſſe exiſtimetur. Meminit hujus Juliani, ſive Patris ejus, Philoſophi itidem Chaldæi, inter alios Magos Arnobius Lib. II. p. 31. Sozomenus Lib. I. cap. 18. (Tripart. Lib. II. c. 4.) narrat Julianum Chaldæum βίβλον λόγων, lapidem manu diviſiſſe. Εἰς τὴν τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ χαλδαίου φιλοσόφου ἐξήγησιν libros quatuor ſcripſerat Porphyrius teſte Svida in Πορφύριος. Julianum Theurgum ἐν τοῖς ὑφηγητικοῖς laudat Proclus in Timæum p. 277. Idem alibi: ὅθεν οἶμαι καὶ οἱ τῶν Θεουργῶν ἀκρότατοι Θεὸν καὶ τοῦτον ὕμνησαν, ὡς Ἰουλιανὸς ἐν ἑβδόμῳ τῶν ζωνῶν. Idem Svidas in Ἰουλιανὸς ait, non deeſſe qui referant, Exercitu Romano aliquando penuria aquæ laborante, Julianum hunc extemplò imbres largiſſimos cum tonitru & fulgure de cœlo deduxiſſe, quod miraculum *Arnuphi* Ægyptio alii tribuunt, tum apud Svidam tum apud Dionem Caſſium Lib. LXXI. quem refellit Epitomator ejus Xiphilinus, cum Tertulliano, Apollinari Hierapolitano apud Euſebium, aliisque docens, *legionem* Melitenæ Chriſtianæ precibus quæ inde *fulminatrix* dicta à M. Antonio fuerit, totum illud tribuendum, quemadmodum ſeriis Eliæ precationibus impetratum imbrem conſtat ex 3. Reg. XVIII. 41. Jac. V. 18. Addit Xiphilinus Antoninum Magorum opera nunquam uſum fuiſſe, cui nec ipſe hoc audet tribuere Claudianus, * ethnicus teſte Auguſtino pervicaciſſimus, qui miraculum iſtud probis Imperatoris moribus à Diis conceſſum potius pronunciat:

- - - - Chaldæa mago ſeu carmina ritu
Armavere Deos, ſeu, QUOD REOR, omne Tonantis
Obſequium Marci mores potuere mereri.

Memoria rei ipſius adhuc exſtat in columna Antoniniana à Baronio primum ad A.C. 176 num. 24. hinc ab Angelo Roccha in deſcriptione Bibl. Vaticanæ, & elegantiſſime denique à Joh. Petro Bellorio expreſſa atque illuſtrata, in qua videas effuſionem Jovis pluvii Romanorum exercitum irrorantis & hoſtium copias fulmine ferientis: quem iconiſmum pridem inter res notatu & ſpectatu digniſſimas ex omnibus antiquitatis monumentis Romæ ſibi obſervatum

** Perperam ni fallor Lambecius & alii tanquam tria diſtincta ſcripta Juliani memorant Θεουργικὰ, Τελεστικὰ & λόγια.

* Conſulat. 6 Honorii v. 347. adde Julium Capitolinum in vita M. Antonini c. 24 Themiſtium Orat. XV. p. 191. qui id tribuunt precibus Imperatoris. Themiſtius etiam teſtatur ſe vidiſſe ἐν γραφῇ εἰκόνα τοῦ ἔργου τὸν μὲν αὐτοκράτορα προσευχόμενον ἐν τῇ Φάλαγγι, τοὺς στρατιώτας δὲ τὰ κράνη τῷ ὄμβρῳ ὑποτιθέντας καὶ ἐμπιμπλαμένους νάματος ξ Θεοδότου. Ex quâ deſcriptione apparet eum minime loqui de columna Antoniniana ſed de alia quadam pictura. Perperam quoque idem Themiſtius Antonino pio adſcribit quod alii omnes referunt ad M. Aurel. Antoninum. Mentio etiam hujus rei apud Svidam in χαλάσαι.

Peireſcio Scaliger affirmavit, ut refert Gaſſendus in vita Peireskii Lib. I. p. 250. Porro Juliani Theurgi parentem cognominem idem Svidas narrat ſcripſiſſe libros quatuor de dæmonibus, & librum de Κῦφι ** ſive phylacterio teleſiurgico Chaldæorum & Ægyptiorum, confecto è XVI. ſpeciebus, quas enarrat Plutarchus Lib. de Iſide & Oſiride, & comparato ad ſingula membra hominis immunia conſervanda.

XII. Verum ut ad Zoroaſtrem redeam, ſub ejus nomine *libros ſuper arte Magica plurimos* olim exſtitiſſe refert auctor recognitionum Clementi tributarum Lib. IV. cap. 27. cui ſuffragatur Hermippus apud Plinium Lib. XXX. cap I.

XIII. *Librum Chemicum* qualis eſt Margarita Philoſophorum ſub Zoroaſtris nomine Arabicè exſtare Romæ, teſtatur Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 259. Occurrit & Zoroaſtris nomen in variis collectionibus Chemicis Græcis ἀνεκδότοις quæ ſervantur in Bibliotheca Auguſtiſſimi Imperatoris & Regis Chriſtianiſſimi.

XIV. Præcipue vero ad Zoroaſtrem velut auctorem jam olim referebantur *libri de ſacris dogmatis & religione Perſarum*, ex quibus Euſebius nonnulla de natura Dei proferens in præparatione Evangelica libro primo extremo, laudat Zoroaſtrem Magum ἐν τῇ ἱερᾷ συναγωγῇ τῶν Περσικῶν, cujus operis mentionem feci ſupra c. IX. num. 15. Quantum autem conjectura aſſequi licet ex libro *Sadder*, quem ante ducentos annos è Zoroaſtris ſcriptis collectum & carmine expreſſum à Perſa quodam veteris linguæ rituumque peritiſſimo, latina proſâ Oxon. 1702. 4to. ad calcem Hiſtoriæ religionis veterum Perſarum vulgavit Thomas Hydeus illa *συναγωγὴ* quam Græce olim Euſebius legit, aliud argumentum complectebatur quam libri ſacri, quos Perſarum Magi hodieque ſub Zerduſti ſive Zoroaſtris nomine venerantur. & quos paucissimi ex illis perſpectos habent utpote prolixos & lingua incognita veteri, Zundico * charactere ſcriptos, neque temere cuiquam è vulgo prodendos, ita ut plerique ſolo libro recentiore *Sadder* tanquam illorum compendio ſint contenti. Nempe in Opere ſacro Zoroaſtreo quod Perſis *Zend Va Eſta* dicitur, (quaſi ignarium & ignem dicas exponente Hydeo p. 332.) aliis *liber Abrahami* (id. p. 338.) & in 12. tomos diviſum ſcriptos in coriis taurinis, quales ſingulos totidem vituli portare poſſent (p. 313 ſq. & 337. ubi pro 1200. coriis legendum 12. coriis) diſtinctum itidem in partes ſive libros XXI. ſive XXII. (p. 339. ſq.) & in portas ſive ſectiones centum (p. 326.) allatum è paradiſo, & è cœlo per Deum Zoroaſtri miſſus (p. 317. 320. 326.) In hoc, inquam, opere non tam dogmata de Deo & rebus divinis quam leges ac præcepta continentur.

Omnis rei faciendæ & quoque non faciendæ
Explicatio eſt in hoc Centiportali, ô chariſſime,

ut ait auctor libri Sadder in proœmio de libro Veſta va Zend verba faciens. Atenim Euſebio lecta συναγωγὴ videtur fuiſſe ἱερὰ συναγωγὴ Περσικῶν δογμάτων de Deo rebusque divinis. Non prætereundum denique quod p. 328. doctiſsimus Hydeus affirmat peculiarem de Zoroaſtre librum Perſico carmine ſcriptum ſe habere, cui titulus *Zerathuſt-nama* auctore *Berauſt Behram* doctiſsimo Magorum ſacerdote, qui Zoroaſtris hiſtoriam extraxit ex libro proſa exarato charactere & lingua paucis intellecta, in uſum ſacerdotum, de rebus, iniquiſsimis Mundi temporibus geſtis, & de regibus prioribus. Hujus libri argumentum & excerpta quædam apud eundem virum de hiſtoria veteri Orientali meritiſſimum ubi lubebit videre poteris.

** De hôc agit Kircherus T. 2. Oedip. part. 2. p. 539.

* Confer Hydeum p. 337 & 333 ubi refellit Bahlulidis narrationem, qui refert Zoroaſtrem opus ſuum ſacrum compoſuiſſe in ſeptem linguis, Syriaca, Perſica, Armenica, Segiſtanenſi, Marvacenſi, Græca atque Hebraica.

BIBLIO-

Digitized by Google

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ

LIBER SECUNDUS.

De Scriptoribus ab Homero usque ad Platonem.

CAPUT I.

De Homero, ejusque Vitæ ac laudum Scriptoribus.

Homeri de se nihil commemorantis modestia. 1. *Vitæ Homeri Herodoto tributæ, an genuina ejus sit, disquiritur?* 2. *Plures vitæ Homeri Scriptores deperditi. Epitomator vitæ Herodoto tributæ.* 3. *De vita Homeri duplici quæ extat sub nomine Plutarchi.* 4. *Tres vitæ Homeri ab Allatio editæ.* 5. *Alii Scriptores vitam Poëtæ exponentes.* 6. *Homeri Effigies in numis & monumentis antiquis: Templa, Statuæq; in Homeri honorem. Ejusdem* Διοδόσεως. *Obiter de Collegio Homerico Tubingensi.* 7. *Patria, Cæcitas, Scindapsus famulus.* 8. *De Homeri genere & ætate. Thema ejus genethliacum.* 9. *Elogia à veteribus & recentibus plena manu in ipsum congesta.* 10.

I.

IPse quidem Homerus tanta fuit modestia, ut in laudes aliorum propensissimus, ac veluti Themistio Orat. 21. & Dioni Chrysost. diss. 53. observatum, ne vilissima quidem sine præclaro testimonio solitus transmittere, de se tamen rebusque suis, ne verbulo quidem meminerit. Hinc Lud. Castelvetrius in Commentario ad Aristotelis Poëticam, pag. 129. reprehendit

hendit Dantem aliosque Poëtas longè quam Homerus inferiores, qui etiam nominetenus se in Heroico Carmine compellare, laudesque suas celebrare ipsi non dubitarunt. Neque tamen dignissimum laudevatem, atque ut Tzetzes Chil. 10. hist. 319. vocat χρυσογλωσσον Musa mori non vetuit, aut memoriam ejus obliterari permisit; Sed quam latè Græcis gloria fuit literis, per omnia pœnè sæcula admiratores illi innumeros & Encomiastas excitavit, quorum nonnulli etiam vitam ejus singularibus scriptis tradendam in se susceperunt.

II. Ex his notissimus est *Herodotus*, cujus Liber de vita Homeri edi solet unà cum scriptis antiquissimi & suavissimi Historici Herodoti Halicarnassei. Nec Jonicæ dialecti, qua Herodotus usus est, in hoc libello desunt vestigia, & incipit his verbis: Ἡρόδοτος ὁ Ἁλικαρνασεὺς περὶ Ὁμήρου γενέσεως, καὶ ἡλικίης καὶ βιοτῆς, τάδε ἱστόρηκε, quæ planè veterem simplicitatem redolent. Alterius tamen Scriptoris videtur viris doctis, Tanaquillo Fabro de poëtis Græcis p. 5. Vossio de hist. Gr. p. 17. & Jonsio de Scriptoribus Hist. Philosoph. p. 334. Observant enim quod nemo ex veteribus illius meminerit, præter Stephanum Byz. in νέον τεῖχος & Svidam in Ὅμηρος, & quod auctor vitæ in extremo libri affirmet, Homerum vixisse circa annum 168. post bellum Trojanum, & ante expeditionum Xerxis 622. * Cum Herodotus in Euterpe sive Lib. II. hist. cap. 53. scribat Homerum ac Hesiodum se antiquiorem esse annis tantum quadringentis, hoc est annis ducentis amplius juniorem, quam auctor vitæ fecerat; Vide & Theodorum Ryckium diss. de Æneæ in Italiam adventu, p. 446. Quamvis vero suspicari possit aliquis, vitam Homeri scriptam ab Herodoto Olophyxio, quem περὶ νυμφῶν καὶ θεῶν sive ἱερῶν scripsisse iidem Scriptores Stephanus & Svidas in Ὀλόφυξος & Eustathius ad Iliados. ε. p. 452. testantur, tamen fateor, argumenta non sat magni momenti afferri propter quæ vita Homeri certissimè Herodoto Halicarnasseo abjudicanda sit, itaque adhuc censeo amplianda.

III. Meminit etiam Svidas in ξένη, & Tatianus, cujus non est omittendus locus, Eusebio etiam repetitus Lib. X. præparat. Evangel. cap. 11. quia plures alios vetustissimos scriptores commemorat, qui de Homero egerunt, quanquam horum monumenta non magis tulere ætatem, quam quæ de Homero scripserat Pythagoras quidam & Cynicus Antisthenes, & Artemon Clazomenius, & Democritus Abderita, & Metrodorus

* Scaliger ad Eusebium p. 102. erratum in numeris esse putat, & pro 622. ψκβ legendum 422. Φκβ.

Digitized by Google

trodorus Lampſacenus: περὶ δὲ τῆς πίστεως ἔ Ὁμήρου, γλῶς τι αὐτὸ καὶ χρόνου καθ' ὃν ἤκμασεν, ἐσηρώτηται οἱ πρεσβύται, Θεαγένης τε ὁ Ῥηγῖνος ὁ ἐπὶ Καμβύσου γεγονὼς, Στησιμβρότης τε ὁ Θάσιος καὶ Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος, ΗΡΟΔΟΤΟΣ * τε Ὁ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΥΣ, καὶ Διονύσιος ὁ Ὁλωώδιος, μετ' ἐκείνους Ἔφορος ὁ Κυμαῖος, καὶ Φιλόχορος ὁ Ἀθηναῖος, Μεταχλείδης ** τε καὶ Χαμαιλέων οἱ περιπατητικοὶ, ἔπειτα γραμματικοὶ Ζηνόδοτος, Ἀριστοφάνης, Καλλίμαχος, Κράτης, Ἐρατοσθένης, Ἀρίσταρχος, Ἀπολλόδωρος. Epitomatorem Græcum vitæ Homeri ab Herodoto ſcriptæ allegat Allatius Lib. de Patria Homeri p. 122.

IV. De vita Poëtæ, quæ ſub *Plutarchi* nomine exſtat in Florentina & aliis quibusdam Homeri editionibus, ita habeto. Plutarchum de Homero ſingulari opere egiſſe, certum eſt, cujus librum primum laudat Gellius Lib. IV. c. 11. librum ſecundum idem Lib. II. c. 8. & 9. Nihil autem ex iis, quæ inde profert, in iſta, quam habemus Homeri vita legitur, unde Jonſius p. 237. Plutarcho eam falſo tribui concludit. Recte tamen addit, non eſſe unam, ſed geminam, atque duo diverſa Scripta in unum coaluiſſe, quod & Henrico Stephano pridem obſervatum, qui priorem partem vix duobus vel tribus in octavo foliis conſtantem, quæ agit de Homeri genere, patriaque & Poëſeos ejus explicandæ initium facit, ſub Plutarchi nomine, cui illa pars etiam, ſed pars tantum à Jonſio, Galeo ac plerisque doctis conſtanter tribuitur, Græcè Ao. 1573. 8vo. vulgavit cum Homeri & Heſiodi certamine, in quo & ipſo de vita Homeri agitur, atque aliis quibusdam Scriptis alibi à me *** commemoratis. Deſinit autem Stephani editio in verbis: καὶ ὁ τῆς πίστως μόνον ἀλλὰ καὶ τῆς πολῶν λόγων συνθέτας ἱστορικῶν τε καὶ θεωρηματικῶν, cum forte rectius finem anticipaſſet ante verba, Ὅμηρον δὲ πίστει χρόνῳ μὲν τῶν ὅλων σχεδὸν ἁπάντων πρῶτον γνώμῃ &c. Sane ab his nova de genere ætate vita & potiſſimum de dictione, poëſi, ac philoſopia Homeri fuſa aperta & doctiſſima Commentatio incipit. Ab his verbis etiam ſuam Editionem orditur in Opuſculis Mythologicis, Phyſicis & Ethicis, Græcè ac Latinè vulgatis Cantabrig. 1671 & Amſt. 1688. 8vo. Vir Clariſſimus Thomas Galeus. Idem multis argumentis contendit auctorem hujus

* Nulla eſt ratio cur Tatianum dicamus reſpexiſſe non ad librum de vita Homeri ſed ad locum in Euterpe quo obiter de Homero agit, Nam Herodotum commemorat Tatianus cum Theagene & reliquis qui fuſe & ſingularibus etiam ſcriptis egerunt de Homero ejusque Poëſi, genere & ætate.

** Male editur Μεγαχλείδης ὁ χαμαιλέων, ut notatum etiam Meurſio p. 1297. Bibliothecæ Græcæ.

*** Infra cap. 8. num. 2.

hujus partis posterioris esse *Dionysium Halicarnassensem*, cui belle congruit, quod pag. 29. auctor τεχνολογίαν suam laudat, quod eodem florido scribendi genere, quo Dionysius, utitur: quod non modo Porphyrius apud Stobæum Eclog. Phys. pag. 141. Longinus pag. 154. edit. Tollii, Heraclitus in allegoriis Homericis passim (vid. notas ad edit. Galei Amstelodamensem pag. 436. 417. 433. 440. 481.) Sed & Plutarcho antiquiores Quintilianus tum alibi tum Lib. X. cap. 1. ubi de Homero agit, & Seneca Epist. 88. produnt illam se legisse. Thomas quidem Gatakerus, p. 95. Adversariorum suspicatus est, Auctorem *Favorinum*, quem περὶ Ὁμηρικῆς Φιλοσοφίας, vel *Apollonium Alexandrinum*, quem περὶ σχημάτων Ὁμηρικῶν scripsisse Svidas tradit. Sed quia utrumq; argumentum liber iste persequitur, neutri horum verisimiliter tribui potest. Mirum vero, quod paginæ quædam hujus scripti à verbis λέξει ἢ ποικίλη κεχρημένῳ p. 287. edit. Galei Amst. usque ad paginam 291. extremam, ab Aldo Manutio patre sub *Eustathii* nomine excusæ leguntur ad calcem Lexicorum Græcorum A. 1524. Ἐκ τῶν Εὐσταθίου περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ ἀμαλεκτων. Eadem Aldus filius, sed sub Plutarchi nomine Græcè & Latinè recudit ad Calcem Grammaticæ Græcæ Constantini Lascaris. Porro non hæc tantum, sed & reliqua de Tropis & Schematibus Homericis ex hoc libro petita, sub Plutarchi nomine excerpta legas ad Calcem Lexici Græci Scapulæ, & in appendice Thesauri Græcæ Linguæ ab H. Stephano congesti.

V. Exstat præterea vita Homeri triplex brevior Græcè & Latinè vulgata à Leone Allatio, & præmissa libro de Patria Homeri Lugd. 1640. 8vo. & Tomo. 10. Thesauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani. Primam ex tribus illis, *Procli* esse editor testatur, qui ex suis illam Schedis MSS. in lucem edidit. Fuerit itaque fortassis pars Chrestomathiæ Procli, in qua teste Photio cod. 239. ille non modo de omni genere Carminum; sed & de celebrioribus Poëtis, eorum genere, patria, & gestis quibusdam egerat. Reliquas duas è Bibl. Regis Christianissimi accepit Joh. Bourdelotius, & Allatio communicavit, neque constat, neque multum refert, quibus illæ auctoribus debeantur.

VI. *Johannem Grammaticum* in vita Homeri laudat Eugubinus de perenni Philosophia Lib. I. c. 28. respiciens ad ea, quæ de Poëta differit *Joh. Tzetzes* in limine Commentar. ad Homer. Conferenda etiam sunt, quæ de Homeri genere, Patria, vita & morte ex Charace, Porphyrii historia Philosophica aliisque tradit *Svidas* in Ὅμηρος, & idem Joh. Tzetzes Chiliade XIII. extremâ. E recentioribus *Joh. Sanderus* Brunsvi-

Brunſvicenſis in Collectaneis haud contemnendis de Poëtæ vita & Scriptis, quæ lucem adſpexere Magdeburgi Ao. 1661. 4to. ut veluti notiores præteream, *Gyraldi* dialogos doctiſſimos de Poëtis; *Guarinum* Veronenſem in vita Homeri cum vitis Plutarchi Latine edita, tum Triumviros Clariſſimos, *Politianum*, *Camerarium* & *Joh. Spondanum*, ac denique Clariſſimi *Ludolphi Kuſteri* ſive *Neocori* hiſtoriam Criticam Homeri, quam Ao. 1696. 8vo. Francof. ad Viadrum edidit: ſed longe locupletiorem & emendatiorem variisque præclaris obſervationibus ex monumentis ineditis adauctam prælo iterum ſubjecturum ſe mihi affirmavit.

VII. Homeri *effigies* in variorum populorum numis occurrit ficta ad levandum deſiderium *non traditi vultus*, ut ait Plinius Lib. XXXV. c. 2. ubi narrat, Aſinium Pollionem primum in Bibliothecis Imagines virorum illuſtrium dedicaſſe. *Chiorum* numum Homeri vultu ſignatum, quales memorat Pollux Lib. IX. cap. 6. vulgavit ex Cimeliarchio Barberiniano Allatius, quem vide in præfat. libri de Homeri Patria, & in libro ipſo pag. 231. Eundem numum illuſtrat Scaliger ad Euſebium pag. 47. editionis ſecundæ. *Smyrnæorum* numum Homericum exhibet Ez. Spanhemius de uſu numiſmatum p. 487. Alium Dan. Heinſius p. 345. poëmatum, & in Itinerario Jacobus Sponius part. 1. pag. 119. edit. Germanicæ. Smyrnæos autem non modo delubro honoraſſe Homerum, & Statua (quod etiam à Ptolemæo Philopatore factum narrat Ælianus var. Hiſt. XIII. 22. & Lucianus in Demoſthenis encomio) ſed & numo æreo, Strabonem auctorem habemus Lib. XIV. pag. 646. Quod *delubrum Homeri* vocat Cicero pro Archia cap. VIII. Straboni dicitur Ὁμηρεῖον, ut Auguſti Templum Σεβαστεῖον, Theſei Θησεῖον, Pythii Apollinis Πύθιον, Muſarum Μουσεῖον, Ignis apud Perſas πυρεῖον, Caſtoris & Pollucis ἀναάκων, Ἀναάκειον, Deorum Πανθεῖον, Jovis Olympii Ὀλύμπιον, Veneris Ἀφροδίσιον, Pacis Εἰρηναῖον, Iſidis Ἰσεῖον, Plutonis Πλουτώνειον, Sambethes Σαμβάτειον, Aſtartes Ἀστρτεῖον, 1. Sam. XXXI. 10. Neptuni Ποσειδώνιον, Ποσείδειον & Ποσιδεῖον, Dianæ *Dianium* apud Livium Lib. I. cap. 48. Luculli Λουκούλλειον apud Svidam, *Serapeum* Serapis apud Eutropium VIII. 15. Marnæ Gazenſium Idoli apud Marcum Diaconum Gazenſem in vita Porphyrii Epiſcopi *Marneum*: Ἀσκληπιόν, Ἀσκληπιεῖον & Ἀσκληπίειον Æſculapii. Cujusvis denique Idoli, Εἰδωλεῖον, 1. Cor. VIII. 9. Atergates Ἀτεργατεῖον 2. Maccab. XII. 26. & ſimilia. Etiam Τυραννεῖον Regia Tyranni apud Plutarchum in Dione: Et in Chriſtianis ſcriptoribus Προφητεῖον templum in memoriam Prophetæ, Ἀποστολεῖον in memoriam Apoſtoli, & Μαρτύριον Martyris. Cæterum ut ad Poëtam noſtrum redeam, *Ama-*

ſirianorum numos Homerum referentes enarrant Harduinus in numis urbium illuſtratis pag. 36. & Fulvius Urſinus notis ad Ciceronem pro Archia p. 312. Inſpiciendos præbent Ramireſius p. 203. pentecontarchi, Spanhemius pag. 448. Patinus introduct. in Hiſtor. numiſmatum pag. 59. &c. Hoſce omnes junctim exhibuit Gisbertus Cuperus in Ἀποθεώσει Homeri pag. 7. ſeq. & Jacobus Gronovius T. 2. Theſauri antiqv. Græc. Imagine XVIII. XIX. XX.. De *Ægienſium* numo Severi temporibus percuſſo, alteroque qui cuſus eſt ſub M. Aurelio Imp. videas licet eundem Illuſtrem Spanhemium. Homeri Icon ſtatuis variis & ſignis marmoreis jam olim celebrata (vide Raph. Fabrettum ad veterem tabellam Iliadis p. 345. 346.) occurrit etiam in curioſiſſima *Tabula Conſecrationis Homericæ*, quæ ab eodem illuſtri Cupero & Gronovio num. XXI. exhibetur atque exponitur, variorumque doctorum hominum ingenia exercuit, ut dixi Lib. I. c. 25. ubi de Phantaſia Memphitide. In transcurſu itidem hôc loco mentio facienda eſt Auditorii Ὁμηρικοῦ in Academia Tubingenſi, quod teſte Martino Cruſio in Germano Græcia pag. 39. ita nominatum eſt, quoniam Ao. 1565. menſe Novembri altero tanto majus ædificari cœpit adjunctione contigui cubiculi facta, cum Cruſio Homerum prælegente auditores antea capi non poſſent, ſed ſtare multi cogerentur. Verum hæc olim fuere. Nunc reconditâ Mæonius ſenet quiete.

VIII. De Patria Homeri celebris eſt & notiſſima vel ex Gellii III. 11. & ſcriptore certaminis Homeri ac Heſiodi ampliſſimarum urbium vetus Concertatio, de qua *Didymus* olim fuſe ſcripſit, à Senecâ Epiſt. 88. hoc nomine deriſus, & recenti Ætate *Leo Allatius* Chius, cujus librum jam memoravi. Hic cum latè impugnaſſet eorum ſententias, qui vel Babylonium (Tigranem nomine) fuiſſe affirmant Homerum, ut Lib II. Veræ Hiſtor. p. 676. per jocum ſcripſit Lucianus, vel Syrum, vel Thebanum Ægyptium, vel Cyprium vel Trojanum ex Cenchreis, vel Æolium Cumanum, vel Rhodium, vel Pylium, vel Salaminium (ex Salamine ſive Cypria ſive Attica) vel Ithacenſem, vel Colophonium, vel Athenienſem, vel Argivum, vel Mycenæum, vel Ietem, vel Smyrnæum denique: Contra multis argumentis contendit eum fuiſſe ſuum, Allatii popularem, ex Chio Inſula oriundum, inter alia memorans cap. 15. quod ipſe de ſe ſcripſerit Hymno in Apollinem v. 172.

Τυφλὸς

Digitized by Google

Τυφλὸς * ἀνὴρ οἰκεῖ ὑ χίῳ ἐνὶ παιπαλόεσσῃ
Τᾦ πάσῃ μετόπισθεν ἀριστεύσουσιν ἀοιδαί.

Quem locum Thucydidi etiam Lib. III. p. 242. laudatum reſpiciens Sibyllinorum auctor dixerit Lib. III. p. 251. ubi de Homero vaticinatur:

— — Χῖον ὑ καλέσσει ἑαυτόν.

Sed Hymnos Homero ſuppoſitos multi veterum ſenſerunt, & quam plurimis traditum eſt Homerum Patriæ ſuæ in ſcriptis nullam feciſſe mentionem. Unde Cephaleon quoque Hiſtoricus apud Photium Cod. LXVIII. Patriam ſuam ſilentio involvere ſe profeſſus eſt exemplo Homeri. Nec deeſt ratio ſuſpicandi, Hymnum in Apollinem à *Cinætho Chio* fuiſſe ſuppoſitum, tum Sibyllinorum nulla eſt autoritas. Nec ab re forte Allatio Chiis ſuis ** Homerum vindicanti oggefferis, quod ipſe p. 123. de Herodoto & Ephoro Cumano, qui Cumanum fuiſſe Homerum contenderunt: *Digni certe ſunt*, inquit, *eorum conatus, qui laudentur ab illis, ſi veritatis ſtudio tantum opus aggreſſi, veritatem expoſuiſſent, ſed cum Patriæ amore, & propriæ gentis id egerunt, eorum dicta non immerito ſuſpecta eſſe debent. Ubi enim ratio affectu ducitur, & lingua cupiditatum ductu moderatur, veritas ipſa claudicat, & cæcutit, quæ à nudo & ab omni ſtudio libero homine tantum expectanda eſt.* Styppam Lydiam, Cretam *** & Romam quoque à nonnullis pro Patria Homeri venditatam notat Brodæus ad Anthologiam Epigrammatum Græcorum pag. 132. Ineptum porro fuerit vel in re incertiſſima quam Oraculum Adriano red-

* De Cœcitate Homeri Vide Meurſium ad Heſych. illuſtrem pag. 178. Voſſium Inſtitutt. Orator. Lib. I. cap. 5. ſection. 21. & Allatium c. 8. Hinc Proverbium apud Tertull. de pallio c. 2. *quod clauſis vel in totum Homericis oculis patet.* Vellejus contra & alii cœcum fuiſſe negant, ſic ex recentibus Andreas Wilkius in curatione cœci Homeri, & ante eum Brodæus Lib. V. c. 9. Miſc. qui Ciceronem ſibi maximè adverſarium profitetur. Sed is valideum, nifallor, argumentum præbet contra eos qui Homerum cœcum fuiſſe putant. *Traditum eſt*, inquit, *Homerum cæcum fuiſſe, at ejus picturam, non poeſin vidimus. Quæ regio? quæ ora? qui locus Græcia? quæ ſpecies formæ? quæ pugna? quæ acies? quod remigium? qui motus animorum, qui ferarum, non ita expictus eſt, ut quæ ipſe non viderit, nos ut videremus efficerit.* Hæc ille Iuſc qu. Libro V.

** Chiis etiam Homerum vindicare voluit Hypermenes in Lib. de Chio, ex quo Ptolemæus Chennus ap. Photium cod. 190. narrat *Scintapſum* Homeri famulum mille drachmis mulctatum à Chiis. quod Herum mortuum non exuſſiſſet. Et hodieque quinque vel ſex milliaribus à Chio opido, Septentrionem verſus, oſtenditur locus exciſus è vivo ſaxo, in cujus medio altare, circum illud ſedilia, quo in loco Homerum quondam docuiſſe, natum & ſepultum, incolæ fabulantur.

*** Cretenſes Homero mille numos præmium ἐυεπείας tribuiſſe, idque ærea tabulâ teſtatos refert Sozomenus præf. ad Theodoſ.

Digitized by Google

redditum pridem ἄγνωστον agnovit, arbitrum se interponere, vel de argumento exigui momenti post Allatii industriam plura coacervare, itaque unum tantum adscribam locum Johannis Tzetzæ, ex inedita ejus exegesi in Homerum, quam Lipsiæ in patria mea servat manuscriptam, sed mutilam, Bibliotheca insignis Paulina: Περὶ μὲν οὖν πατρίδος καὶ γένους Ὁμήρου πλανομένην εὑρίσκομεν τὴν ἀλήθειαν, ὁ δὲ ὁμοφώνως οἱ ἰσορικοὶ τοῖς τότε παραδιδόασιν. Ἄλλοι μὲν αὐτὸν χῖον εἶναι φασὶ, καθάπερ καὶ Πίνδαρος, προσέτι καὶ Θεόκριτος φάσκων ὅπου (VII. 47.)

Καὶ Μοισᾶν ὄρνιχες ἔσοι πολὺ χῖον ἀοιδὸν
Ἀνδρα κοκκύζοντες ἑτώσια μοχθίζοντι.

Ἕτεροι δὲ φασὶν αὐτὸν Κολοφώνιον, οἱ δὲ Αἰγύπτιον ἐκ Θηβῶν. Τοῖς δὲ Ἰήτης δοκεῖ, ἑτέροις Ἀθηναῖος, καὶ ἄλλοις Σμυρναῖος. Εἰσὶ δ' οἱ καὶ Σαλαμίνιον αὐτὸν εἶναι λέγουσιν, καὶ ἄλλοι ἄλλα μύρια. Ἄλλοι χῖον αὐτὸν εἰρηκότες Κολοφώνιόν τε, καὶ Σαλαμίνιον, ποῖς δέγε τούτοις Κυμαῖον, καὶ ἕτερα ὑπ' οἶδ' ὅθεν ὁρμώμενοι ἢ τισι πυθομένοις χρησάμενοι εἰς τοῦτο προήχθησαν. Οἶμαι δὲ τὸν θεσπέσιον Ὅμηρον ἅτε ἐν πάσαις ἐνδιατρίψαι τὰς χώραις καὶ πόλεσι, τοῦτο εἰρήκασιν, εἰ ἄρα τὸ ἀξίωμα ξένου ἀνδρὸς συμπατριώτην αὐτὸν αὐτῶν ἐπιγράφουσιν τὰς δὲ Αἰγύπτιον αὐτὸν εἰρηκότας οὐ νεμεσίζομαι, ἢ γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ ἄρα τις ξένου ἀνδρὸς, καὶ γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ διέτριβε παῖδας, ἴσως ἐκείνους πεπλάνηκε. Τῷ δὲ σοφῷ Ἀριστοτέλει Ἰήτης πέρα δοκεῖ ἅτε ἐν Ἰῷ τετράφθαι. Οἱ δέ γε Ἀθηναῖον ἐπικαλοῦντες αὐτὸν συλλογίζονται τάδε φασίν. Σμυρναίων γὰρ ἴσασιν, ὡς γε καὶμοὶ δοκεῖ τάδε, ἐπεὶ δὲ Σμυρναῖοι ἄποικοι Ἀθηναίων ἐγένοντο, Ἀθηναῖον ἄρα καὶ τοῦτον εἰκότως φασί. Δηλοῖ δὲ τάδε εἰς Πεισίστρατον ἐπίγραμμα.

Τρὶς μὲ τυραννήσαντα τεσσαρακὶς * ἐξεδίωξε
Δῆμος Ἐρεχθῆος, ** τρὶς δ' ἐπανηγάγετο
Τὸν μέγαν εὐβουλαῖς Πεισίστρατον, ὃς τὸν Ὅμηρον
Ἡθροισε σπουδάδην πρῶτον ἀειδόμενον
Ἡμέτερος δ' ἐκεῖνος ὁ χρύσεος ἦν πολίτης
Εἴπερ Ἀθηναῖοι Σμύρναν ἐπωκίσαμεν.

IX. Magna quoque & parum certa de genere Homeri & Parentibus quæstio est, ut videre licet ex variis sententiis memoratis ab auctore Græco, qui certamen Homeri & Hesiodi descripsit. Nec minor Scriptorum de ætate, qua vixerit, dissensus, etsi adeo exactè illam nonnulli tenere se putarunt, ut & Thema ejus Genethliacum tradiderint,

* Schol MS. Dionysii Thracis, ἐξετίναξε.

** in vitis ab Allatio editis legitur Δῆμος Ἐρεχθειδῶν, καὶ τρὶς ἐπεσπάσατο. In Anthologia Epigrammatum Græcor. Lib. IV. cap 4 pag. 438. καὶ τρὶς ἐπηγάγετο.

Digitized by Google

rint, quemadmodum Julius Firmicus Lib. V. Matheſ pag. 77. cùm dixiſſet, Saturnum in nono ab horoſcopo loco poſitum, & in Leone conſtitutum facere divinum Poëtam heroici cujusdam Carminis, ut Martios ſtrepitus pugnarumque metuenda certamina famoſi Carminis nobilitate perſcribat: *talis*, inquit, *Genitura Homerum*, *Divinum in Iliade Cumei* (Sibyllini) *carminis* * *fecit interpretem.* Sed vix ulla in re magis in diverſa abeunt Scriptores, ut facilè intelliget lector, ſi vel veteres ipſos conſuluerit Gellium Lib. III. cap. 11. & Lib. XVII. cap. 21. Tatianum, Clementem, Euſebium, Philoſtratum in heroicis, ubi de Euphorbo agit, Tzetzam Chil. 12. hiſt. 399. aliosque: vel è recentioribus adierit Dionyſium Petavium Lib. IX. doctrinæ temporum cap. 32. Joh. Rualdum animadverſ. ult. in Plutarchum, Joh. Marshami Can. Chronic. p. 437. & quæ nuper Clariſ. Dodvvell⁹ in diſſertatione tertia de Græcorum Cyclis. Mihi quidem in præſenti ſufficit, in quo conveniunt prope omnes, antiquiſſimum eſſe ex auctoribus Græcis, quos habemus, ne Heſiodo quidem excepto, ſive poſt Olympiadem XXIII. demum vixerit, ut vult Dodvvellus, ſive ut aliis videtur, longius à noſtris temporibus remotus fuerit, vel Olympia ipſa ætate anteverterit.

X. Nullus denique Scriptor eſt, qui ab omni ætate tantam ingenii, doctrinæ, ſapientiæ laudem retulerit, atque unus Homerus, qui ut ſcitè de ipſo eſt apud Propertium Lib. III. Eleg. 1.

Poſteritate ſuum creſcere ſentit opus.

Quicquid enim ferè eſt doctorum, fuitque, in eo celebrando, & laudibus ad cœlum efferendo, adeo conſpirarunt inter ſe, ut certarent. Quorum integrum & benè longum Catalogum texere, hoc loco liceret, niſi præcipua Homeri elogia Alphabetico ordine digeſta jam exſtarent à Græcantiſſimo illo & Homeri imitatore feliciſſimo *Jacobo Du Porto* Anglo in Appendice ad Gnomologiam Homericam, & ad calcem Clavis Homericæ Georgii Perkinſi. Igitur eos tantum in præſenti commemorabo, qui prolixius vel integris Scriptis, orationibusve Poëtam decorarunt, ut ex priſcis *Dio Chryſoſtomus* diſſ. LIII. & LIV. *Maximus Tyrius* diſſ. XVI. *Lucianus* in Encomio Demoſthenis, ne de variis Epigrammatis Græcis dicam, quæ in Homeri laudem occurrunt in Anthologia & in unum collecta à Johann. Spondano ſuæ Homeri editioni præfixa ſunt. E recentioribus in celebrando Poëtæ ingenio multi fuere *Angelus*

* Vide quæ ſupra Lib. I. c. 29. num. 2.

Digitized by Google

gelus Politianus * in oratione de Homero, quæ legitur tomo tertio jus operum, *Antonius Majoragius* in præfationibus, *Joachimus Camerarius* ante Commentarios ad primum Iliados librum. *Nicolaus Majoranus* in præfatione Euſtathio præmiſſa, *Andreas Wilkius* in curatione Cœci Homeri, Plejade ſecunda orationum: Clariſſimus *Ludolphus Neocorus* in hiſtoria Homeri critica, paulò ante à me laudata. *Johannes Rudolphus Wetſtenius* in diſſertatione inaugurali de fato Scriptorum Homeri per omnia ſæcula, editâ cum ejus orationibus Apologeticis pro Græca & genuina linguæ Græcæ pronunciatione Baſil. 1684. 8vo. *Gubertus Cuperus* præcipuè in doctiſſimo Commentario ad Lapidem antiquum, qui in Marinenſi Columnenſium Principum ditione in villa Claudii Imp. repertus & erutus, Conſecrationem Principis Poëtarum pulcherrimè imagine expreſſam ſiſtit. Amſt. 1683. 4to.

* Hic Politianus Plagii arguitur à *Budæo* annot. prior. in pandectas p. 547. qui eo locò & ipſe prolixo atque inſigni encomio Homerum mactat. Arguit autem plagii Politianum eo nomine, quod rerum ſummas ex *Plutarchi* libro de Homero, qui tum Latine nondum exſtabat ad verbum transſcribens, & quaſi flores præcerpens non erubuerit id opus pro ſuo edere; in quo nullam præterquam transſcribendi ac vertendi operam navarat. Ex *Herodoto* etiam pleraque in eadem oratione furripuiſſe jam a Jano Laſcari monitus eſt Politianus, cui ille hanc ſuis in Homerum prælectionibus Florentiæ præmittenti inter auditores adfuit. Vide Duarenum p. 1478. Opp. cujus locum jam laudavere Colomeſius in Opuſc. p. 66. Thomaſius de Plagio §. 526.

CAPUT II.

De Homeri ſcriptis, editis ac deperditis, genuinis ac hypobolimæis, tum de genuinorum diſpoſitione, Rhapſodis emendatoribus. &c.

Batrachomyomachia num Homeri genuina, an Pigretis cujusdam. 1. *Poëmata ad ejus imitationem ab aliis compoſita, ut Galeomyomachia, aliaq.* 2. *Batrachomyomachiæ editiones & interpretes.* 3. *De Hymnis, an Homeri ſint, an Cinæti Chii, vel Herodori, dubitatum.* 4. *Epigrammata.* 5. *Ἀγὼν cum Heſiodo.* 6. *De Iliade* 7. *& Odyſſea.* 8. *Num Homerus ipſe auctor diviſionis in libros, an Ariſtarchus.* 9. *Joſephi locus de Poëſi Homerica tantum per memoriam conſervata, non ſcripto ab auctore conſignata, expenſus.* 10. *Rejecta*

Digitized by Google

jecta Peraulti ſententia de Iliade & Odyſſea ex poëmatis ſeparatis & non cohærentibus conſuta adverſus intentionem ipſius auctoris Homeri. De Lycurgi, Piſiſtrati, Solonis & Hipparchi opem in vulgandis & ordinandis Homeri Poëmatis. 11. Διορθώσεις *Homericæ.* Ἡ ἐκ νάρθηκος *Alexandro M. oblata vel ab Ariſtotele, vel à Calliſthene & Anaxarcho.* 12. *De Caſſandro Macedoniæ & Ptolemæo Evergete II, Ægyti Rege dubitatum.* 13. Διόρθωσις Μασσαλιωτικὴ & Σινωπική. 14. *Euripidis.* 15. *Zenodoti Epheſii.* 16. *Ariſtophanis Byzantii.* 17. *Ariſtarchi Samothracis, ubi de obelis ipſius & aſteriſcis, tum de adverſariis, Zenodoto Alex. Ptolemæo Aſcalonita & Philoxeno.* 18. Διόρθωσις *Homerica facta ab Arato Solenſi.* 19. *A Cnidete Mallote.* 20. *A Tyrannione, tum à Nicanore & Cometa qui diſtinctiones addiderunt.* 21. *Homeri Ilias & Odyſſea decantata in Panathenæis per Rhapſodos.* 22. *In ſcholis Propoſita juventuti.* 23. *Scriptorum Homeri deperditorum Catalogus cum variis obſervationibus, ubi de Iliade parva, Poëtis Cyclicis, Cypriis carminibus, Margite &c.*

I.

MAjoribus Operibus præluſiſſe dicitur Homerus compoſita BATRACHOMYOMACHIA, ſive ut apud Svidam vocatur μυοβατραχομαχία, *pugna ranarum & murium*, Carmine Heroico ludicro ingenioſo & amœno: quamvis mallem, ubi riſus captatur, non introductos Jovem cæterosque Deos, ratione multis Poëtis familiari, ſed exitioſiſſima moribus, & impia, ut agnovit Socrates, qui religioni ducebat jocis permiſcere Deos. Hanc Batrachomyomachiam Homero tribuunt è veteribus Herodotus in Homeri vita cap. 24. Martialis Lib. XIV. Epigr. 183. Statius Papinius epiſt. ad Stellam, innuens Culicem Virgilii & Batrachomyomachiam Homeri præludium fuiſſe: Fulgentius Lib. I. Mytholog. ſub init.

Quod Mæonius ranarum
Cachinnavit prælio.

Svidas & alii, auctor item priſci marmoris, in quo ſub Throno Homeri ὑποφωνήντ& conſpiciuntur mures, ne de citeriorum ætatum Scriptoribus dicam, ut Johanne Tzetza in Iliade verſibus politicis allegorice expoſita & Michaële Apoſtolio, cujus verſus politicos in laudem Batrachomyomachiæ Homericæ memorat Labbeus pag. 193. Bibl. nov. MSS. Alii tamen auctorem Batrachomyomachiæ voluerunt eſſe *Pigretem*, Artemiſiæ fratrem, ut docent Plutarchus in extremo libri de Herodoti

doti malignitate, & Svidas in Πίγρης. Henricus quoque Stephanus Lib. VI. ſchediaſm. 22. teſtatur ſe incidiſſe in exemplar ubi Batrachomyomachia adſcripta eſſet *Pigreti* Cari', quod confirmari video à Labbeo in Bibl. nova MSS. p. 289. De Homero, ſitne auctor, dubii hærent Proclus, & alter Anonymus de Homeri vita ab Allatio editus, itemque Euſtathius. Auctor vitæ ſub Plutarchi nomine editæ, & alter anonymus ſolam Iliadem & Odyſſeam pro genuinis Poëtæ fœtibus agnoſcens, Homero adſcribendam negant, quibus ſuccinens è recentioribus Daniel Heinſius, *Hoc Poëma*, inquit, *qui ad Homerum referunt, magis animi judicio, quam oculis vacillant. Præivit gravioribus Homeri operibus in uſum Juventutis, quisquis auctor eſt, non ætate aut tempore, ſed exercitio & argumento.* Jacobus contra Gaddius T. 1. de ſcriptoribus non Eccleſiaſticis pag. 208. *Paradoxon dicere volo, licet verear naſutos Cenſores vel Momos, Batrachomyomachia videtur mihi nobilior propiorque perfectioni, quam Odyſſea & Ilias, imò utrumque ſuperat judicio ac ingenio & præſtantiâ texturæ, cum ſit poëma ludicrum excellens.*

II. Ad imitationem hujus Batrachomyomachiæ ante trecentos circiter annos, neſcio, quo auctore compoſita eſt, Græcis verſibus jambicis; *Galeomyomachia* ſive pugna murium & felis, quæ à trabe denique oppreſſa muribus relinquit victoriam. Hæc cum præfatione Græca * Ariſtobuli Apoſtolii, Hierodiaconi, Michaëlis F. ſubjecta Batrachomyomachiæ & fabulis Æſopicis lucem vidit Paris. 1549. 12mo. Baſil. 1574. 12mo. Cum Latinâ verſione ab Albano Torino vulgata eſt Baſileæ 1541. 8vo. adjuncta itidem Batrachomyomachiæ & Elyſii Calentini libris tribus de bello ranarum & murium; Cebetis Tabula aliisque. Fuere hinc plures, qui ad Batrachomyomachiæ exemplum ſimilia ſcripta ludicra componerent etiam aliis linguis, qualis eſt Merlini Cocaji Mantuani *Moſchæa*, Carmine Latino elegiaco Macaronico, in quo muſcæ, formicis bellum inferentes, vincuntur, regibus utrarumque pereuntibus.

III. Batrachomyomachia ipſa ſæpiſſimè vulgata eſt cum verſione Aldi Manutii Romani. Cum notis Leonhardi Lycii, Lipſiæ 1607. 8vo. Ex Danielis Heinſii recenſione cum ejus verſione, Æſopicis-

* Eam in plerisque editionibus aliis omiſſam miror, ut in Græcâ Joh. Keſſelhudii, Helmſt. 1670. 4to. Cæterum fallitur Labbeus, qui huic Apoſtolio Galeomyomachiam tribuit, in Bibl. nov. MSS. pag. 132. Nam in præfatione de auctore tanquam alio loquitur Apoſtolius. Τῶν μεταγενεστέρων δὲ τις τὸν ποιητὴν ἀπομιμεῖσθαι βουλόμενος, κ. τ. λ.

Digitized by Google

cisque ſelectis & Avieni fabulis. Lugd. Bat. 1632. 8vo. Latino Carmine reddita à Jacobo Balde Jeſuita, Monachii, Ao. 1647. 12mo. Caroli præterea Aretini Metaphraſin Latino Carmine compoſitam memorat Labbeus p. 67. Bibl. nov. MSS. apud quem p. 201. malè Arſinus legitur pro Aretino. Euſtathius quoque Theſſalonicenſis Archi-Epiſcopus Batrachomyomachiam commentario illuſtraſſe fertur, ſed parum certa fama, ut notavi infra cap. 3. ubi etiam de verſione Græcobarbara Demetrii Zeni à Martino Cruſio vulgata & illuſtrata, Gallicisque Macaulti & Royhieri.

IV. HYMNI XXXII. * quorum tres primi in Apollinem, Mercurium ac Venerem prolixiores ſunt, reliqui breviores, utrum Homerum auctorem habeant, ſimiliter jam olim ambiguum fuit. Nam ut vitam Homeri, tum eam, quæ Plutarcho tribuitur, tum alteram Anonymi editam ab Allatio præteream, quæ Hymnos & reliqua Homero adſcripto omnia, ſolis Iliade & Odyſſea exceptis, aliena à tanto auctore eſſe putant, διὰ τῆς φύσεως καὶ τῆς δυναμέως ἕνεκα & propter rem ipſam & propter vim elocutionis: Scholiaſtes Pindari ad Nemeonicas Od. 2. hymnum in Apollinem teſtatur tributum *Cinætho Chio*, qui circa Olympiadem LXIX. floruit. Ἦν δὲ ὁ Κίναιθος χῖος ὃς καὶ τὸ ἀπιγραφομένων Ὁμήρου πιημάτων τὸν εἰς Ἀπόλλωνα γεγραμμένον ὕμνον λέγεται πεποιηκέναι. Sic & Athenæus Lib. I. cap. 19. Homeridarum quendam auctorem ſuſpicatur: Καὶ Ὅμηρος δέ ἢ τῶν Ὁμηριδῶν τις ἐν τοῖς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνοις φησὶν. Φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων χαρίεσσαν ἀείδεις καλὰ καὶ ὑψιβιβάς. quæ hodiè leguntur in hymno in Apollinem v. 515. niſi quod pro χαρίεσσαν ibi occurrit ἀγαθήν. *Herodorum* neſcio quem ſcriptorem hymnorum Homero tributorum facere videtur Scholiaſtes Apollonii ad Lib II. v. 1215. τὰ δ' αὐτὰ φησὶ καὶ Τυρρηνὸς καὶ Ἡρόδωρος φησὶν, ἔνθα καὶ περὶ τῆς Νύσης ἱστορεῖ λέγων·

Ἔστι δέ τις Νύσῃ ὕπατον * κέρας αἰπὺ καὶ ὄλον.
Τηλοῦ Φοινίκης ἀνεδὸν Αἰγύπτοιο ῥοάων.

Diodorus Siculus vero eosdem verſus proferens Lib. IV. cap. 2. diſertè laudat Homerum in hymnis, καὶ τὸν Ὅμηρον δ' ἔστιν μαρτυρῆσαι ἐν τοῖς ὕμνοις ἐν οἷς λέγει· ἔστι δέ τις &c. Et Lib. III. c. 66. μαρτυρεῖ δὲ τοῖς ὑφ' ἡμῶν καὶ ὁ

* Perſvaſum antiquis fuit Deos hymnis magis delectari quam Sacrificiis. Scholia ad Iliad. α. 477. διδασκόμεθα ὅτι πλέον τῶν θυσιῶν τέρπονται οἱ θεοὶ τοῖς ἰδίοις ἕκας ὕμνοις.

* Apud Diodor. Sic. ἄβατον ὄρος legitur. ὄρος gloſſema eſt pro κέρας. Neque enim aſſentior Johanni Jenſio. qui in lectionibus Lucianeis l ib. II. c. 6. p. 184. apud Scholiaſten Apollonii ὄρος reſcribendum monet. Viciſſim ὕπατον videtur mihi gloſſema eſſe pro ἄβατον, & ex Diodoro apud Scholiaſten reſtituendum.

ποιητὴς ἐν τοῖς ὕμνοις &c. quo in loco duobus illis verſibus ſex alios præmittit; ſed qui in Hymno in Bacchum, quem hodiè ſub Homeri nomine habemus, nulli exſtant, non magis quam illi bini quos adſcripſi. Sed & Pauſanias Lib. II. p. 143. ex Homeri hymno in Cererem tres verſus affert, & alios tres Lib. IV. p. 354. qui hodiè inter adſcriptos Homero hymnos ſimiliter non comparent, ubi trium tantum, verſuum ὑμνίδιον in hanc Deam legitur, quiq; ſunt inſuper diverſi ab iis, quos memorat Pauſanias, ut poſt Xylandrum notavit illuſtris Spanhemius ad Callimachum pag. 2. & 650. Johannes quoque Tzetzes præter Homeri hymnos in Deos memorat etiam ipſius ὕμνους νυμφικούς. Porphyrius Lib. de antro Nympharum pag. 255. laudat hymnum in Apollinem non addito auctoris nomine, & verſus quatuor ex eo recitat, qui in Homericis hymnis hodie non exſtant. Ὅλα γὰρ καὶ τῆς νύμφαις αἰνετίθησιν αὐτρα, καὶ τέτων μάλιστα τῆς ναΐσιν αἱ ἀπὸ πηγῶν εἰσι καὶκ τ̃ ὑδάτων ἀφ' ὧν εἰσι ῥοαὶ ναίδες ἐκαλέντο, δηλοῖ καὶ ὁ εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνος, ἐν ᾧ λέγεται. Σοὶ δ' ἄρχε &c. Cæterum ſcriptor antiquiſſimus Thucydides proferens tredecim verſus, qui hodieque in hymno Apollinis occurrunt v. 146.—150. & 165. —— 172. ſine tergiverſatione auctorem laudat Homerum Lib. III. pag. 243. δηλοῖ γὰ μάλιστα Ὅμηρος ὅτι τοιαῦτα λέγων, ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖς δε, ἃ ἔστιν ἐκ τ̃ προοιμίε Ἀπόλλωνος, ad quem locum Scholiaſtes notat ἐκ τ̃ προοιμίε idem eſſe ac ἐξ ὕμνε, ὕμνες γὰ, inquit, τὰ προοίμια ἐκάλεν. Ab ὄιμη nempe, quod cantum denotat teſte Heſychio. Præterea ſcriptor Certaminis Homeri & Heſiodi primum verſum Hymni in Apollinem memorat qualis hodie legitur: ἐνδιατρίψας γὰ τῇ τ̃ Ἀργείων πόλει χρόνον τινὰ, διέπλευσεν εἰς Δῆλον εἰς τὸ πανήγυριν, καὶ σταθεὶς ἀπὸ τ̃ κερατίνου βωμὸν λέγει ὕμνον εἰς Ἀπόλλωνα, ὃν ἡ ἀρχή.

Μνήσομαι ἠδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο.

Inde Κοίρανος ὕμνων dicitur Homerus veteri Poëtæ apud Svidam in Μαιονίδης. Pauſanias etiam cum Stephano Byz. in Τευμησσός, Thucydide ac Diodoro Siculo, non tantum credidit, auctorem hymnorum eſſe Homerum, verum elegantia verſuum, Orphicos etiam hymnos ab Homericis vinci ac ſuperari, licet illi plus religionis præ ſe ferant, affirmat Lib. IX. pag. 771. κόσμῳ μὲ δὴ τ̃ ἐπῶν δόκιμα φέροιντο ἄν (οἱ Ὀρφικοὶ) μ̃ Ὁμήρε γε ὄντ̃ ὑμνες, τιμῆς γὰ ἐκ θεῖε καὶ ἐς πλέον ἐκείνων ἔχεσι. Audacter præterea Homero hymnos adſcribit Herodotus ſive quisquis auctor in Poëtæ vita cap. 9. & a Juvene Homero ſcriptos innuit. Svidas quoqve inter Homeri Scripta refert hymnos, quorum teſtimoniis auctorem Sibyllinorum

Digitized by Google

norum * addit Allatius Lib. de patria Homeri cap. 15. Veterem Inscriptionem apud Gruterum pag. 950. Amplissimus Cuperus ad consecrationem Homeri pag. 108. ubi per *piaCarmina* intelligit hymnos, per *libros* Iliadem & Odysseam, quanquam possit & alius illorum verborum esse sensus si ita distinguantur:

Dogmata Pythagoræ sensi, studiumq; Sophorum
Et libros legi, legi pia Carmina Homeri.

Ait enim se legisse libros Sophorum & evolvisse Homeri Carmina, quæ pia vocat, tum propter illa quæ in Iliade & Odyssea de Diis scripta sunt reverenter, tum propter loca, in quibus gratam memoriam facit eorum, quibus beneficiis fuit affectus, ut docet Herodotus in ejus vita, cap. 26. ut omittam industriam pietatis Homericæ celebratam Tertulliano Lib. de anima cap. 56. Videtur etiam *Livius Andronicus*, à quo Odysseam Latinis versibus donatam constat, similiter Latina Mataphrasi donâsse hymnos Homeri, ut conjicio è Mario Victorino sub extremum libri I. de arte metrica, ubi versus quosdam profert ex Hymno Dianæ, quos ex Homerico translatos existimo. Ex recentioribus pauciſſimi sunt è viris doctis, qui hymnos interpretandos in se susceperint, ut videbis infrà cap. 3. num. 19. Cæterum Παίγνια versibus Heroicis, & Hymnos teste Svida scripsit & alter Homerus cognomento Sellus, Grammaticus, Menandro Comico junior.

V. EPIGRAMMATA & POEMATIA VARIA XVI. servata ab auctore vitæ Homeri, quæ Herodoto tribuitur, neque aliis antiquorum testimoniis habentia fidem vel auctoritatem, nisi quod Johannes Tzetzes inter Homeri scripta memorat Ἐπιχειρήματα πολλά, & unum itemque alterum refertur à scriptore certaminis Homeri & Hesiodi, ac Svida in Ὅμηρος. Ea Seberus in Indice Homerico respicit, cum adscribit numerum XXXIII. usque ad XLIX. Subjecta etiam leguntur hymnis Homeri in Schreveliana & aliis quibusdam poëtæ editionibus.

VI. ΑΓΩΝ, sive *certamen Homeri cum Hesiodo* de quo dixi infra cap. VIII. num. 2.

VII. ΙΛΙΑΣ sive Poëma celeberrimum de bello Græcorum ad Trojam * & rebus gestis ducum Achillis, Ajacis, Hectoris Tro-

* Vide supra c. 1. num 8.

* Principalis Poëtæ Actio est Ira Achillis, decimo demum belli Trojani anno sollicitata, eamque secuta clades Græcorum. Sed variis episodiis hæc ab Homero ita exornantur, ut totius belli per decennium gesti historiam attingat. Confer Clariss. Küsteri Historiam Criticam Homeri p. 70. seq.

jani aliorumque, quod ante Odyſſeam ſcriptum & in vigore ætatis ab Homero compoſitum non dubitat Longinus περὶ ὕψους ſect. IX. p. 66. & idem affirmantem Homerum ipſum inducit Lucianus 2. de Vera Hiſt. T. 1. p. 676. videturque innuere auctor priſci marmoris conſecrationem Homeri continentis, in quo Ilias gladium manu tenens ad dextram Homeri ſedet, Odyſſea cum apluſtri ad Siniſtram. Confer Gisberti Cuperi commentar. p. 49. Cæterum dubitatum pridem fuiſſe à veteribus Criticis, & contrariam ſententiam quibusdam placuiſſe idem Lucianus docet, & præter Euſtathium prolegom. ad Iliad. teſtatur Seneca lib. de brevitate vitæ c. 13. *Græcorum iſte morbus fuit, quærere quem numerum remigum Ulyſſes habuiſſet, prior ſcripta eſſet Ilias an Odyſſea: præterea an ejusdem eſſet auctoris.*

VIII. ὈΔΥΣΣΕΊΑ ſive Poëma de erroribus & peregrinatione Ulyſſis ex bello Trojano Patriam Ithacam repetentis, quod ἠθικώτερον habitum à veteribus, & Longino judice ab Homero jam ſene compoſitum eſt, unde in ea prævalet τὸ διηγηματικὸν, ut conrta in Iliade τὸ δραστικὸν & τὸ ἀναγώνιον. Fuerunt etiam qui Iliadem Tragœdiæ, Odyſſeam Comœdiæ ſpciem referre affirmarent, à quibus diſſentientem vide Voſſium de artis Poëticæ natura cap. XI. §. 7.

IX. Homerum ipſum auctorem fuiſſe diviſionis horum amborum poëmatum in libros XLVIII. vetus quidam Grammaticus probavit ex eo, quod Poëta Iliadem auſpicatus fuerit à vocabulo μῆνιν, cujus primores duæ literæ numerum duodequadrageſimum referunt. Seneca Epiſt. LXXXVIII. *Appion Grammaticus qui ſub C. Cæſare totâ circumlatus eſt Græciâ & in nomen Homeri ab omnibus civitatibus adoptatus, ajebat Homerum utraque materia conſummata & Odyſſea & Iliade, principium adjeciſſe operi ſuo quo bellum Trojanum complexus eſt. Hujus rei argumentum afferebat, quod duas literas in primo verſu poſuiſſet, ex induſtria librorum ſuorum numerum continentes. Talia ſciat oportet, qui multa vult ſcire.* Atque eos quidem qui ab Ariſtarcho primum ** Iliadem vel Odyſſeam in libros diſtinctam

** Plutarch. in Homeri vita: διῃρημένη ἑκατέρα ποίησις εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων οὐχ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πάντων, ἀλλ' ὑπὸ τῶν περὶ Ἀρίσταρχον. Euſtathius: ὅτι ἓν μέν τι σῶμα σωμεχὲς διόλου καὶ ἐναρμοσον (ita legendum videtur pro ἐναρμοσον) ἡ τῆς Ἰλιάδος ποίησις. Οἱ δὲ συνθέμενοι ταύτην κατ' ἐπιταγὴν ὥς φασι Πεισιστράτου τῶν Ἀθηναίων Τυράννου Γραμματικοὶ καὶ διορθωσάμενοι κατὰ τὸ ἐκείνοις ἀρέσκον, ὧν Κορυφαῖος ὁ Ἀρίσταρχος (atqui hic longe junior fuit Piſiſtrati temporibus) καὶ μετ' ἐκεῖνον Ζηνόδοτος, διὰ τὸ ἐπίμηκες καὶ δυσεξίτητον καὶ διὰ τοῦτο προσκορὲς κατέτεμον αὐτὸ εἰς πολλά. Καὶ τὰ τοιοῦτα τμήματα ἐκάλεσαν ὀνομάσαι πρῶτον τυχὸν λόγον, καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον, καὶ τὰ ἑξῆς, καθάπερ ἐποίησεν Κοίντος ἐν τοῖς μετὰ τὸν Ὅμηρον. Ἀλλ' ἐπειδήπερ ἡ βίβλος ἐξήρκει πρὸς πλείω τμήματα, ἔκριναν σεμνὸν ὀνομάσαι τὰς

ctam affirmant, hoc argumento refellit Caſtelvetrius, quod Homeri ingenio indignum plane ſit tam prolixum poëma viginti quatuor libris hodie digeſtum ſine ulla diſtinctione tanquam uno tempore recitandum vel auſcultandum reliquiſſe, contra exiſtimat Homeri ipſius diviſionem interjecto tempore confuſam ac turbatam, ab Ariſtarcho autem deinceps poſtliminio, non tamen usquequaque feliciter fuiſſe reſtitutam. Verum ipſa Ludovici Caſtelvetrii verba apponere juvat. Ita vero ille in erudito commentario ad Poëticam Ariſtotelis p. 109. *Jo mi ſono maravigliato di coloro che affermano Ariſtarcho eſſere ſtato il primo diviſore dell' Iliada & Odyſſea d' Homero, dividendo ciaſcuna delle dette opere in venti & quattro libri. Il che non mi poſſo indurre à credere, non mi parendo coſa à credere che Homero aveduti ſſimo oltre à tutti gli altri haveſſe commeſſo uno errore coſi fatto di continuare venti & quattro libri ſenza diſtintione niuna, recitando eſſe & aſcoltando gli altri in una fiata. Anzi mi pare eſſer certo, che diſtingueſſe con discreto ordine i predetti poëmi, il quale eſſendo per aventura poi ſtato confuſo dagli ſcrittori, fu rinovato & rimutato & ridotto in quella forma, nella quale il veggiamo al preſente da Ariſtarcho. Et come che egli ſia ſtimato huomo di aguto giudicio, non moſtrò percio d' haverne tutto quello che biſognava in far queſto partimento, ò in rinovellarlo, percioche la narratione d' Uliſſe appreſſo Alcinoo de ſuoi errori è diviſa in quattro libri, & nondimeno fu fatta da lui in una ſera. Adunque o fece male Homero che induſſe Uliſſe à ragionare in una ſera quelle coſe, lequali non e veriſimile che in coſi picciolo ſpatio recitaſſe: O, ſe le pote veriſimilmente recitare, male ha fatto Ariſtarcho partirle in quattro libri, quaſi faccia di meſtire recitarle in quattro ſere. Ma io non ſon per dire che Homero habbia fatto male, parendo mi, che ſenza ſconcio di perſona ſi poſſano i libri quattro predetti recitare in una ſera, anzi l' errore ſia pure d' Ariſtarcho, il quale è ſtato ſequito da Virgilio, che non ſapendo per che, & guardando ſimplicemente all' eſſempio che havendo davanti credeva buono, diviſe la narratione d' Enea appreſſo Didone de ſuoi errori in due libri, non obſtante che fatta in una ſera.*

X. Non defuerunt equidem, qui plane inficiati Homerum ſcripto conſignaſſe poëmata ſua, affirmarunt eum per partes illa decantaſſe, quas ſeparatim memoriæ beneficio ſervatas poſteri deinde collegerint, ac denique Grammatici in ordinem ac libros digeſſerint. Joſephus in limine libri prioris contra Apionem: καὶ φασὶν ὐδὲ ἕτον ἐν γράμμασι τὴν αὐξ πίηζιν καπελιπεῖν, ἀλλὰ Δαμνημονευομένην ἐκ τῶν ἀσμάτων ὕσερον συνπῆναι, χ Δὰ ἕτο πολλὰς ἐν αὐτῇ χεῖν τὰς Δαφωνάς. Sed

τομὰς τοῖς ὀνόμασι τῶν εἰκοσιτεσσάρων ζυιχείων τῆς ἀνθρωπίνης ἐναρμονίυ φωνῆς: Confer Svidam in Ὅμηρ@.

parum verisimilis hæc sententia videtur nata ex eo, quod Cinæthus Chius & alii Rhapsodi vulgo post Poëtæ Homeri fata partes ejusmodi διῃρημένας decantarent, ut præter alios refert Ælianus XIII. 14. Var. testatus certa nomina partibus illis imposita, de quibus consules ubi lubebit scriptores laudatos à me infra cap. III. num. 28. At enim nihil impedit Rhapsodos, ut aliorum Poëtarum ita partes quoque decantasse Iliadis vel Odysseæ, licet integram utramque Homerus ipse scripto consignaverat, & utraque interjecto tempore confusa ac perturbata indiguit operâ Criticorum.

XI. Primam Homericorum scriptorum συναγωγὴν Græci debuerunt *Lycurgo* Spartanorum legislatori, qui eam à Creophyli posteris acceptam vulgavit, ut narrant Plutarchus * in Lycurgi vita, Ælianus XIII. 14. Var. & Heraclides in Politia Lacedæmoniorum. Post Lycurgum *Pisistrati* cura celebratur, Athenienſium tyranni, qui *sacri lacerum collegit corpus Homeri*, & Cicerone teste 3. de Oratore, *primus Homeri libros confusos antea sic disposuisse dicitur ut nunc habemus.* Confer Meursii Pisistratum cap. VIII. & quæ viri docti ad Ælianum, quæque ex ineditis ad Dionysium Thracem scholiis Langbænius ad Longinum, Allatius de patria Homeri cap. 5. & Clarissimus Gronovius præfat. ad Tomum V. thesauri Antiquitatum Græcarum. Tantum adjungam locum Eustathii ad initium Iliados κ΄. Φασὶ δὴ οἱ παλαιοὶ τὴν ῥαψῳδίαν πάντων ὑφ' Ὁμήρου ἰδίᾳ πεπόχθαι, καὶ μὴ ἐγκαταλελεγῆναι τοῖς μέρεσι τῆς Ἰλιάδος, ὕστερον δὲ Πεισιστράτου πεπόχθαι εἰς τὴν σύνζευξιν. Pisistrati æqualis *Solon* de ordine poëmatum Homericorum non minus sollicitus teste Laertio Lib. I. sect. 57. & Svidâ in ὕστερον βολή, lege abrogavit malum morem Rhapsodorum, poëmata Homerica canendo mire confundentium, & jam hinc jam inde quicquid placuisset decerpentium, & suos subinde versus, ut de Cinætho Chio notat Eustathius, Homericis affluentium: Τὰ Ὁμήρου ἐξ ὑστερολῆς γέγραφε

* Perraultus qui negat Homeri Iliadem vel Odysseam esse unum corpus ab auctore compositum, sed contra ex variis separatis poëmatis adversus auctoris sententiam à Grammaticis constipatum & passim male cohærentem centonem esse contendit, refellitur à Dacerio ad Plutarch. p. 276. *Avant Lycurgue on n' avoit en Greque que des pieces détachées, à qui on donnoit le nom de ce que elles contenoient, comme la vaillance de Diomede, la rançon d' Hector: mais on ne peut pourtant pas inferer de-là que chaque poëme d' Homere n' eſt qu' un ramas de pieces qu'on a confuses & qui n'ont entre elles aucune liaiſon. -- -- Avant que l' Eneide fut publique, les Romains en avoient des morceaux comme celui de Marcellus, celui des amours & la mort de Didon, & celui de l' impie Mezence: Conclura--t--on de là avec quelque apparence de raiſon, que ce ne ſont pas des pieces d' un poeme, qui avec elles ne fait qu' un ſeul & meme corps?*

γραφε ραψῳδεῖσθαι, οἷον ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν ἐκεῖθεν ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον, *Homeri poëmata jussit ordine à Rhapsodis decantari, ut ubi prior desisset, inde alter inciperet*, ita enim reddenda Laërtii verba, quibus subjungit: μᾶλλον δὲ Σόλων Ὅμηρον ἐφώτισεν ἢ Πεισίστρατος, ὡς φησιν Διευχίδας ἐν πέμπτῳ Μεγαρικῶν. *Itaque Solon magis quàm Pisistratus Homerum produxit in lucem, ut observat Dieuchidas quinto Megaricorum.* Pisistrato Patri in tyrannide Athenis Olymp. LXIII. successit filius *Hipparchus*, cui propterea forte quod cœptam auspiciis parentis sui operam prosecutus fuisset & Solonis legem confirmasset, idem quod Pisistrato & Soloni veteres scriptores tribuunt. Plato in Hipparcho: καὶ τὰ Ὁμήρου πρῶτος ἐκόμισεν εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψῳδοὺς Παναθηναίοις ἐξ ὑπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διεξιέναι. Idem è Platone refert Ælianus VIII. 2. Var. Meminit ejusdem legis de Homeri (& solius quidem) Poëmatis in Panathenæorum festo publice per Rhapsodos decantandis Lycurgus Orator, sed à quo lata sit non addit, oratione adversus Leocratem: ἔτω γὰρ ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπουδαῖον εἶναι ποιητὴν (τὸν Ὅμηρον) ὥστε νόμον ἔθεντο, καθ' ἑκάστην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων μόνα τῶν ἄλλων ποιητῶν ῥαψῳδεῖσθαι τὰ ἔπη. Respicit & Isocrates in Panegyrico.

XII. Post Hipparchum inclaruit Homericæ Iliadis ἔκδοσις, quam à se emendatam *Aristoteles* Alexandro M. dedit, & quæ editio ἐκ τῆς νάρθηκος appellabatur, quoniam Rex eam in narthecio quod inter spolia Persica acceperat reconditam secum circumducebat. Plutarchus in Alexandro p. 668. Καὶ τὴν μὲν Ἰλιάδα τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς ἐφόδιον καὶ νομίζων καὶ ὀνομάζων ἔλαβεν μὲν Ἀλεξάνδρου διορθώσαντος, ἣν ἐκ τῆς νάρθηκος καλοῦσιν, εἶχεν δ' ἀεὶ μετὰ ἐγχειριδίου κειμένην ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον, ὡς Ὀνησικράτης ἱστόρηκεν. Plinius Lib. VII. histor. cap. 29. *Alexander M. inter spolia Darii Persarum Regis unguentorum scrinio capto quod erat auro gemmisque ac margaritis pretiosum, varios ejus usus amicis monstrantibus, quando tædebat unguenti bellatorem & militia sordidum, imo Hercule, inquit, librorum Homeri custodiæ detur, ut pretiosissimum humani animi opus quam maxime diviti opere servaretur.* Hanc editionem ἐκ τῆς νάρθηκος non Aristotelis (ut præter Plutarchum agnoscit auctor vitæ Aristotelis à Nunnesio editæ, & innuit Scholiastes Theocriti versum Homeri laudans: ὅθεν Ἀριστέλης ἐν Ὁμήρῳ ἔγραψε) sed *Callisthenis* & *Anaxarchi* censuram & manus Criticas expertam tradit Strabo Lib. XIII. p. 594. Φέρεται γὰρ τις διόρθωσις τῆς Ὁμήρου ποιήσεως ἡ ἐκ τῆς νάρθηκος λεγομένη, ἣν Ἀλεξάνδρῳ μὲν τῶν περὶ Καλλισθένην καὶ Ἀνάξαρχον ἐπιδόντος καὶ σημειωσαμένου τινά, ἔπειτα καταθέντος εἰς νάρθηκα ὃν εὗρεν ἐν τῇ Περσικῇ γαζῃ πολυτελῶς κατεσκευασμένον. Editionem δὲ τὴν ἀπὸ νάρ-

θηκος

θηκῷ. memorat etiam Euſtathius ad Iliad. α. p. 6. Verſus quosdam ex illa produci ab Ariſtotele, quæ hodie in Homeri libris non exſtant, contendit Daniel Heinſius ad cap. XXV. Ariſtotelis Poëticæ. Alia loca Homeri à veteribus allegata quæ in noſtris libris hodie fruſtra quæras, collegit Joh. Hartungus in decuriis locorum memorabilium T. 2. facis artium Gruterianæ pag. 664. Vide & Joſuam Barneſium ad Euripidis Oreſtem T. 1. p. 57.

XIII. De *Caſſandro* Macedoniæ Rege incertum plane eſt quod ſuspicantur viri docti ipſum vel novam concinnaſſe vel curaſſe concinnandam διόρθωσιν Ὁμηρικήν, quamvis Athenæus Lib. XV. p. 620. è Caryſtio teſtatur eum non tantum verſus Homericos in ore frequenter habuiſſe, ſed & Iliadem atque Odyſſeam illi fuiſſe ἰδίως γεγραμμένας. Non enim omnes qui librum in privatos uſus vel deſcribunt ipſi vel deſcriptum habent, eumquoq; recenſent Critica induſtria. Neque occurrit quo auctore Joachimus Camerarius affirmat *Ptolemæum Evergetem II.* Ægypti Regem correctiones Homericas edidiſſe.

XIV. *Maſſalioticam* aliquam διόρθωσιν Homeri & *Sinopicam* ſive *Sinopenſem* memorat præterea Euſtathius ad Iliad. α. p. 6. ſed ita ut ipſi non inſpectam appareat. ἀλλὰ καὶ ἕτεραι Ὁμηρικαὶ διορθώσεις μνημονεύονται, οἷον καὶ ἡ ἐφερμένη ὑπὸ νάρθηκος, καὶ Μασσαλιωτικὴ δέλτος καὶ Σινωπική. Idem p. 80. Ὅτι κατὰ τὴν παλαιὰν ἡ Μασσαλιωτικὴ καὶ Σινωπικὴ ἔκδοσις τῆς Ἰλιάδος τὸ μαχήσομαι ἀλλὰ τὸ μ' ἔχει. Cæterum quo tempore vel auctore hæ duæ editiones adornatæ fuerint, non conſtat.

XV. Euripidis Tragici notiſſimi, fratris filius, *Euripides*, Tragicus & ipſe, Athenienſis, à Svida traditur feciſſe ἔκδοσιν Ὁμηρικήν. Mox addit: εἰ μὴ ἄρα ἑτέρου ἐστί *niſi forte alterius ſit*, alterius Euripidis puta. Ita enim ille Svidæ locus videtur accipiendus.

XVI. Patet ex jam dictis quam vere idem Svidas ſcribat *Zenodotum* Epheſium qui Philetæ Grammatici diſcipulus, ſub Ptolemæo Lagida præfuit Alexandrinæ Bibliothecæ, primum fuiſſe Homeri διορθωτὴν, niſi hoc intelligit de Grammaticis Alexandrinis, quorum complures ſunt in recenſione Poëmatum Homeri verſati. Hanc Zenodoti editionem frequenter advocat, in Iliade præſertim, Euſtathius, & ſubinde lectiones emendationesque ejus refellit, cæterum quando idem Ariſtarchum κορυφαῖον τῶν διορθωσαμένων, καὶ μᾶλλον τὸν ζηνόδοτον laudat, non temporis rationem habuit ſed dignitatis, plurimum enim ſemper tributum eſt editioni de qua mox dicturus ſum Ariſtarcheæ. Hinc in ſcho-

holiis ad Dionyſium Thracem legas Piſiſtratum * LXX. Grammatios convocaſſe & ſingulos Homeri poëmata privato ſtudio ordinare ac cenſere juſſiſſe, omnium autem judicio præ cæteris omnibus probam Zenodoti & Ariſtarchi recenſionem, ſed inter hos duos quoque præcuum locum datum Ariſtarcho. Καὶ μὴν τὸ πάντας ἓξ πιητὰ ſίχας σωαγεῖν, παρεκάλεσεν ἑβδομήκοντα γραμματικὰς σωθῆναι τὰ ἓξ Ὁμήρε ἕκαστον καθ' αὑ, ὅπερ ἐαὺ δέξῃ τῷ σωπλεσθέντι καλῶς ἔχειν ἐπὶ μιᾷ τῷ πρέπωτι λογικοῖς αὐκὶ καὶ κριτικῶς πιημάτων ἑκάστῳ δεδωκὼς καθ' ἰδίαν πάντας ὃν ſίχας ὅσας ἰῶ ιαγαγών, καὶ μὴ τὸ ἕκαστον σωθῆναι κῇ τιὶ ἑαυτὸ γνώμιν εἰς ἓν σωήγαγεν ντας ὃν πολλαχθέντας γραμματικὰς ὀφείλοντας ἐπιδεῖξαι αὐτῷ ἕκαστον τῶν σωθέσιν παρόντων ὁμᾶ πάντων. Οὐδὲ ἂν ἀκροασάμθοι ἃ πρὸς ἕρμ ἀλλὰ ὡς τὰ ἀληθὲς καὶ πᾶν ὃ τίχνῃ ἁρμόζον ἐκείναν πάντες κοινῇ καὶ ὁμοφώνως ἐπικτῆσαι τιὶ σωθεσίντε καὶ διορθωσιν Ἀριςάρχε καὶ Ζηνοδότε. Καὶ πάλιν ιναν τ' δύο σωθέσεών τι καὶ διορθώσεων βελτίονα τιὶ Ἀριςάρχε. Zenodon confutat etiam Porphyrius in quæſtionibus Homericis & Ammonin ἀδίν. Allegatur à Stephano Byz. in Δωδώνη, Tatiano, aliisque. Auiius in ludo VII. Sapientum:

Mæonio qualem cultum quæſivit Homero
Cenſor Ariſtarchus, normaq; Zenodoti.

eterea Svidas alterum Zenodotum inducit Alexandrinum juniorem, em ait ſcripſiſſe πρὸς τὰ ὑπ' Ἀριςάρχε ἀθετήμθα ἓξ πιητᾶ, ſive contra ſtarchi in Homero varia rejicientis & obelo transfigentis Criticam laciam, tum περὶ τῆς Ὁμηρικῆς σωηθείας, & λύσεις Ὁμηρικῶν ἀπορρημά-

Ab alterutro horum nomen Zenodoti pro Critico uſurpari cœm, ut in trito illo Bibaculi apud Sveton. cap. XI. de illuſtribus Gramticis:

En cor Zenodoti, en jecur Cratetis!

re præterea Zenodotus Ætolus, laudatus Germanico: Zenodotus Malis quem allegat Scholiaſtes Arati Græcus, Zenodotus Theophilus, quē t auctor ſcholiorum ad Nicandri Theriaca, Zenodotus Troezenius is mentio apud Dionyſium Halicarnaſſenſem, Zenodotus denique naſcii in Philoſophicis præceptor, de quo Photius cod. CLXXXI.

* Zenodotus & Ariſtarchus longe juniores fuerunt quam ut eorum operâ uti potuerit Piſiſtratus. Sed ſimilem anachroniſmum in Euſtathio etiam notavit Langbainius ad Longin Si pro Piſiſtrato Scholiaſtes Dionyſii nominaſſet Ptolemæum, temporum rationem minus læſiſſet, & apertius innuiſſet originem fabulæ de LXX. Grammaticis ad exemplum LXX. Interpretum librorum ſacrorum confictæ.

ut præteream Zenodotum ſive Zenobium Sophiſtam ſub Adriano Imp. clarum, cujus Proverbia exſtant.

XVII. Poſt Zenodoum Epheſium diſcipulus ejus & ſub Ptolemæo Philadelpho Bibliothecæ Alexandrinæ præfectus *Ariſtophanes Byzantinus* novam Homeri διόρθωσιν edidit, quæ ab eo Ἀριστοφανείῳ dicta eſt, teſte Hipparcho in vita Arati. Meminit Euſtathius non raro, & ſemel iterumque auctor ſcholiorum minorum in Homerum.

XVIII. Hinc Ariſtophanis diſcipulus *Ariſtarchus* Samo Thrax qui Ptolemæi Philometoris liberos Alexandriæ inſtituit, præceptoris ſui induſtria & judicio non contentus, novam Homeri vulgavit editionem, commentariis ſuis inſtructam. In hac ſeveram plane Criticam exercuit, pluribus verſibus obelo notatis ac rejectis, ita ut etiam in proverbium abierit ejus rigor, * non omnibus tamen æque probatus, nam & *Zenodotus junior Alexandrinus* adverſus Ariſtarchum ſcripſit, ut jam è Svida notavi: & *Ptolemæus Aſcalonites*, eodem Svida teſte ſcripſit περὶ τῆς ἐν Ὀδυσσείᾳ Ἀριστάρχου διορθώσεως, & Lucianus Lib. II. de varia Hiſtoria T. 1. pag. 676. Homerum inducit de ἀθετουμένοις στίχοις interrogatum, eos omnes agnoſcentem pro ſuis, καταγίνωσκον ἄν, inquit Lucianus, τὰ περὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλῷ ψυχρολογίαν. Forte etiam Ariſtarchi editionem Iliadis ad cenſuram revocaverat *Philoxenus*, qui Svida teſte ſcripſerat περὶ σημείων τῆς ἐν Ἰλιάδι ſive *de locis obelo vel alio ſigno Critico in Iliade notatis*. Plurima exempla Critices Ariſtarcheæ occurrunt in ſcholiis minoribus ad Homerum & apud Euſtathium, ut indicem ſcri-

* Nota ſunt Ciceronis loca, & illud Horatii in Arte: *Arguet ambigue dictum, mutanda notabit: Fiet Ariſtarchus.* Vide Eraſmum proverbio *ſtellis ſignare*. Cæterum de notis Criticis veterum Grammaticorum, quarum uſum ad libros Biblicos etiam interjecto tempore applicavit Origenes, conſulendi Scriptores laudati à Venerando D. Jo Fr. Mayero ad calcem Hiſtoriæ verſionis Germanicæ Bibliorum D. Lutheri. Laërtius in Platone & ad eum locum Caſaubonus ac Menagius; Epiphanius de menſuris ac ponder. Iſidori Origines Lib I. c. 20 Præfatio vetus in Pſalmos apud Cotelerium Tom. 3. monument. p 586. Analecta Græca à Montfauconio edita p. 395. Reineſius Lib. I. Var. Lect c. 7 & Epiſtolis ad Hofmannum p. 93 P. Pithœus Lib. II. c 3. Adverſar. Woweranus Polym. cap 17. Leopardus XIX. 5. emendat. Mich. Meiſnerus ſyntagmate ſuper adnotamentis Philologicis, Claudius Dausquejus in Opere de Orthographia. Clariſſ. Kuſterus in Hiſtoria Critica Homeri p 97. & Carolus du Freſne in appendice ad gloſſarium mediæ & infimæ Græcitatis. De σημείοις Criticis in ora Scriptorum Hippocraticorum olim additis vide Galenum T. 5. edit. Baſil. pag. 399. 404. Scripta Philoxeni περὶ σημείων ἐν τῇ Θεογονίᾳ Ἡσιόδου, uti Diogenis Cyziceni & Svetonii Tranquilli περὶ τῶν ἐν βιβλίοις σημείων, pridem temporum injuria interciderunt.

riptorum in utrosque infra à me exhibendum consulenti patebit. Re-
icitur ab Ausonio Epist. XVIII.

Quidq; notas spuriis versibus apposuit.

ugenius præfat. ad Hexaëmeron Dracontii:

Quod si Virgilius, & vatum summus Homerus
Censuram meruere novam post fata subire
Quam dat Aristarchus, Tucca, Variusque, Probusq;

eque vero *obelis* tantum notavit Aristarchus versus quos ejiciendos
nsebat, sed & *asteriscis* sive stellulis ornavit loca pulchriora & versus
egantiores. Scholia ad Odyss. τ. οἱ ἀστερίσκοι, ὅτι ἐνθάδε καλῶς ὅτι εὑρεμα
ὅπλα. Eustathius: καὶ τιθέασιν ἐντεῦθεν οἱ παλαιοὶ ἀστερίσκον ὡς ὄντι ἀστρ-
κείον χάσμα ἔχων ἐν τοῖς γωνίαις στιγμὰς ὁποῖ τ ἄρισε ἐχόντων ἐπῶν καὶ ἀστρου-
ς οἱονεὶ λαμπόντων. Giphanii conjecturam qui Aristarchi διόρθωσιν ho-
exstare & manibus studiosorum teri existimabat, refellit Doctissimus
isterus sive Neocorus in Historia Critica Homeri pag. 101. Hic fuit
istarchus, cujus dictum refert vetus Horatii interpres ad Lib. II. Epist.
se non posse scribere quod vellet, nec vellet quod posset, licet octingentos συγ-
μάτων libros eum composuisse Svidas auctor est.

XIX. Ante Aristarchum Homeri Poëmata, alterum saltim,
censuit *Antus* Solensis, cujus Phænomena habemus, inter cujus scri-
Svidas refert διόρθωσιν Ὀδυσσείας. Hipparchus in Arati vita: Καὶ
Ὀδυσσείαν ᾗ διώρθωσεν, καὶ καλεῖται τις διόρθωσις ἔτως Ἀρατική, ὡς Ἀρι-
χεια καὶ Ἀριστοφανεία. Τινὲς ᾗ αὐθενείς Συρίαν ἐληλυθέναι φασὶν καὶ γε-
ναν παρ' Ἀντιόχῳ καὶ ἡξιῶσθαι ἐπ' αὐτῷ, ὥστε τὴν Ἰλιάδα διορθώσασθαι μὴ
πρὸ πολλῶν ἐλευμαίθαι. Hunc Arati laborem Wovverano cap. 18.
lomathiæ ridere visus est Timon Sillographus, qui ut est apud Laër-
n IX. 113. Arato quærenti quomodo aliquis incorrupta Homeri
mata consequi posset, respondit: εἰ τοῖς παλαιοῖς αὐτιγράφοις ἐντυγχάνοι,
μὴ τοῖς ἤδη διορθωμένοις. Sed forte Timon ab Arato consultus fuit an-
uam ipse recensendo Homero operam impenderet, & responso isthoc
Arati sed vero Zenodoti Ephesii διόρθωσιν perstrinxit.

XX. Aristarchi æqualis & æmulus fuit *Crates Mallotes*, Gram-
icus, idemque Homericus & Criticus appellatus, quem Svidas nar-
compositisse (ante Aristarchum, ut è Strabone colligo) διόρθωσιν Ἰλι-
δ καὶ Ὀδυσσείας ἐν βιβλίοις ϑ'. Allegatur plus simplici vice in scholiis
Homerum minoribus, tum à Tatiano & Clemente Alex. ubi de æta-
Homeri agunt. Cratetem & Aristarchum κορυφαίους in hoc Critico
ere vocat Strabo Lib. I. p. 30. ubi utriusque dissidentes sententias

ſuper verſu quodam Homeri exponit ac refellit. Idem Lib.III. p. 157. teſtatur Cratetem ad ſcientiarum præcepta Poëtam exegiſſe, illarumque peritum eundem demonſtraſſe.

XXI. *Tyrannion* quoque Phœnicius, Terentiæ Ciceronis libertus, præter alia ſcripſit Ὁμηρικὴ προσῳδίαν & διόρθωσιν Ὁμηρικὴ, ut è Svida diſcimus. Sed neque *Nicanor* Alexandrinus inter Homeri διορθωτὰς prætereundus, qui ſub Cæſare Hadriano claruit, & eodem Svida teſte ſcripſit περὶ συγγραφῆς τῆς παρ' Ὁμήρῳ καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν διαφορᾶς ἐν τῇ διανοίᾳ. Hic Nicanor συγγραφεὺς inde dictus eſt, ut narrat Euſtathius, & νεωκόρος Ὁμήρου ut legas apud Stephanum Byz. in ἱεραπολις, licet ibi patria vocatur non Alexandrinus ſed Hierapolitanus. Huic addendus *Cometas* eſt, qui ſimiliter Homeri poëmata recenſens interpunxit, ut videre eſt ex his verſibus Jambicis quos exhibet Allatius Lib. de patria Homeri c. V.

Εὑρὼν κομήτας τὰς Ὁμηρείους βίβλους
Ἐφθαρμένας τε κἀδαμῶς διεγμένας
Στίξας διεσμίλδυσι ταύτας ἐντέχνως
Τῇ συντρίσει ῥήξας μὴ ὡς ἀχρηστίαν.
Ἐντεῦθεν οἱ γραφοντες σοῦ ἐσφαλμένως
Μαθηλιῶσιν, ὡς ἔοικε μαθήνειν.

XXII. De Homeriſtis * ſive Rhapſodis Homeri poëmata decantantibus, quos à præmio laboris agno, ἀρνῳδὸς etiam dictos conſtat è ſcholiis ad Pindari Nem. Od. 2. diligenter ſatis egerunt viri docti Jul. Cæſar Scaliger Lib. I. Poëtic. cap. 41. Salmaſius ad Solinum & Kuſterus Hiſtoria Critica Homeri pag 86. ſeq. Itaque tantum ad ſcribam locum ex ineditis ſcholiis ad Dionyſium Thracem quæ ad Porphyrium auctorem referuntur. Συνέρραπτον γὰρ σοῦ κατ' ἄλληλον διανοίαν ἀπαρτίζοντας στίχους Ὁμηρικοὺς καὶ ἔψαλλον τὸ ἐφαρμόζον μέρος πρὸς τὴν τ Ἀπόλλωνος ἑορτὴν. Κατεῖχον γὰρ καὶ κλάδους δαφνῶν οἱ Ὁμηρίται ἐν ταῖς χερσὶν, ὅτι σοῦ Ὁμηρικοὺς ὕμνους τ Ἀπόλλωνος ἑορτῇ ἔψαλλον. Δαφνῶν γὰρ κλάδους εἶχον διὰ τὸ ἀειθαλὲς τῆς ποιήσεως, καὶ ὅτι ἡ τ Ὁμήρου ποίησις μαντικὴν ἐπέχει. Οἱ γὰρ μάντεις δάφνῃ ἐστέφοντο τὸν Ἀπόλλωνος, ἢ τὴν ἱστορίαν Δάφνης τινὸς κόρης. Ὁ γὰρ ποιητὴς μαντικώτατος Φαίνεται καὶ ἐν ἄλλοις μὲν πολλοῖς, πλὴν καὶ ἐν τούτοις, Φασὶ γὰρ πρόσωπόν τ Ποσειδῶνος διὰ τὸν Αἰνείαν ** ὅτι Τρώεσσιν ἀνάξει, καὶ παῖδες παίδων τοῖσιν μετόπισθεν ἕπονται. Ὅτι γὰρ ἀληθῆ ἐμαντεύσατο, δηλοῦσι τὰ πράγματα.

* Ὁμηρίδαι ſunt Homeri poſteri apud Strabonem & alios. Sed Philoſtrato in Scopeliano p. 519. Svidæ & Pindaro Nem. 2. ſic etiam appellantur Rhapſodi qui Athenæo Ὁμηρισταί, Porphyrio Ὁμηρίται.

** Confer dicta ſupra Lib. I. cap. XXIX. num. 2.

Ἐξ Αἰνίας γὰρ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἀρχὴ, καὶ Αἰνειάδαι οἱ βασιλεῖς. In aliis ad eundem Dionysium scholiis: Οἱ μεθ' Ὁμηρον περιερχόμενοι καὶ ᾄδοντες τὰ ἑαυτῶν οὐκ ἐφεξῆς, ὡς νῦν κεῖνται οἱ στίχοι, ὅτως ἔλεγον ἀκολούθως ἐπιδεικνύμενοι, ἀλ' ἐντεῦθεν κἀκεῖθεν, λέγω χάριν ἀπὸ τῶνδε στελιδίων ἕνα στίχον καὶ ἀφ' ἑτέρας στελίδος, καὶ ἀπ' ἄλλης ἕνα λαβόντες, καὶ ὅτως συνάγοντες οὐ διεξῶπας στίχους εἰς ἓν τῷ δεμάζοντας τῷ πράγματι, λόγου χάριν εἰς γάμους, εἰς ἄρχοντας, ἢ γυμνοθλίας, ἄλλοτι περικείμενον, ὅτως ἐπιδείκνυντο. Ῥάπτειν γὰρ ὅτι τὰ διεξῶδα συνάγειν, ἢ ἕως νῦν ῥάπτας Φαμὲν οὐ διεξῶδα ἱμάτια εἰς ἓν συνάγοντας υἱές τι εἰ ἀποτείνοντας. Non videtur autem verisimile, post Solonis ltgem latam (de qua supra num. XI.) Rhapsodos amplius centones ejusmodi sive confusum versuum Homericorum chaos decantasse, præcipue in festis publicis ac Panathenæis: quin Dionysius Thrax ipse, itidem ineditus, ῥαψῳδὸν non ait esse centonem ex variis locis consutum, sed partem ex integro poëmate decerptam, quo sensu singuli libri Iliadis vel Odysseæ ascribuntur ῥαψῳδίαι. Ῥαψῳδία, inquit, ἐστὶ μέρος ποιήματος ἐμπεπειλημένα τινὰ ὑπόθεσιν. Εἰρηται δὲ ῥαψῳδία οἱονεὶ ** ῥαβδῳδία, ἅσα ἀπὸ τῆς δαφνίδος ῥάβδῳ, συμβόλῳ Ἀπολλωνιακῷ, περιερχομένους ᾄδειν τὰ τοῦ Ὁμήρου ποιήματα.

XXIII. Ab antiquissimis temporibus propositum fuisse Homerum juventuti ediscendum in Græcorum scholis, testis locuples Isocrates, cujus hæc sunt verba in Panegyrico: Οἶμαι δὲ καὶ τὸν Ὁμηρον ποιητὴν μείζω λαβεῖν δόξαν, ὅτι καλῶς τοὺς πολεμήσαντας τοῖς βαρβάροις ἐνεκωμίασε. Καὶ διὰ τοῦτο βουληθῆναι τοὺς προγόνους ἡμῶν ἔντιμον αὐτὸν ποιῆσαι τῇ τέχνῃ, ἔνθετοὺς τῆς μουσικῆς ἄθλοις, καὶ τῇ παιδεύσει τῶν νεωτέρων. Ἵνα πολλάκις ἀκούοντες τῶν ἐπῶν ἐκμανθάνωμεν τῶν ἔχθραν τῶν πρὸς αὐτοὺς ὑπαρχόντων. Hinc liquet Homerus innumeros alere dictus, qui nempe illum juvenibus ediscendo didactrum merebant: & Alcibiades * ludimagistro alapam inflixit, qui de Homeri codice rogatus eum habere se negaverat, stereo quod Romani etiam pueros suos vel in primis Homerum doceant, ut è Quintiliano & aliis constat.

XXIV. Deperdita Homeri Scripta hæc memorari reperi ab aliquis, quorum titulos, in faciliorem usum digessi ordine literarum.

Αἴξ sive Capra. Vide infra num. 10.

1. ΑΜΑΖΟΝΙΑ. Svidas in Ὁμηρος.

2. ΑΜΦΙΑΡΕΩ ΕΞΕΛΑΣΙΑ Η ΕΙΣ ΘΗΒΑΣ sive ΘΗΒΑΪΣ, constans ἔπεσι septem, cujus hoc initium refert scriptor certaminis Homeri atque

Non probatur hoc Vossio III 7. 16. Inst. Poëtic. licet consentiunt Svidas, Eustathius & alii.

Plutarch. in Alcibiade & Apothegm.

atque Heſiodi: Ἄρχ. ἀοιδὴ θεὰ πολυδίψιον· ἔνθα ἄϊαχτες. Idem poëma memorat Herodotus in vita Homeri cap. 9. Svidas & Joh. Tzetzes. Pauſanias in Bœoticis pag. 729. cum de bello illo egiſſet, ſubjungit: ἐποιήθη ἢ εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔπη Θηβαίοις. Τὰ ἢ ἔπη ταῦτα Καλαΐ. ἀφικόμε. αὐτὸν εἰς μνήμην, ἔφησεν Ὅμηρον τὸν ποιήσαντα εἶναι. Καλαίνῃ ἢ πολλοί τε καὶ ἄξιοι λόγε κ τοῦτα ἔγνωσαν. Ἐγὼ ἢ τὴν ποίησιν ταύτην μετάγε Ἰλιάδα καὶ τὰ ἔπη τὰ εἰς Ὀδυσσέα ἐπαγνῶ μάλιστα.

3. ΑΡΑΧΝΟΜΑΧΙΑ. Svid.

4. ΓΕΡΑΝΟΜΑΧΙΑ. Svid.

5. ΓΝΩΜΑΙ extemporales ** Herodoto cap. 9. memoratæ, utrum ſcripto deindè traditæ fuerint, incertum. Quod ſi factum fuit, fortè non diverſæ ſunt ab opere cujus apud Svidam exſtat mentio, Ἠθιέταχτ. ſive Ἴαμβοι.

6. ΕΙΡΕΣΙΩΝΗ. Herodotus de vita Homeri cap. 33. Fuere & alii de Ireſione verſus, quos in Pyanepſiis præcinebant pueri ramum olivæ omni genere frugum onuſtum ferentes. Hos refert Plutarchus in Theſeo, Clemens Alex. 4. Strom. ſub init. Suidas & Etymol. M. in εἰρεσιώνη & Scholiaſtes Ariſtophanis ad Plutum pag. 50. & ad Equites pag. 230. Emendatos exhibet Iſaacus Voſſius ad Melam p. 78. De Ireſione multa etiam Nicolaus Loënſis Lib. IV. Epiphyllid. cap. 10. Meurſius in Græcia feriata pag. 245. & Gatakerus in Adverſariis p. 473. edit. Lond.

7. ΕΠΙΓΟΝΟΙ. Herodotus Lib. IV. cap. 32. Ἀλλ' Ἡσιόδῳ μὲν ὅτι ὠκὺ ἐπ' ἐρυθρέων εἰρημένα, ἔστι ἢ καὶ Ὁμήρῳ ἐν Ἐπιγόνοισι, εἰ δή τῳ ὄντι γε Ὁμήρ. ταῦτα τὰ ἔπεα ἐποίησε. Fuerunt ἔπη ſive carmina ſeptem, quorum hoc initium refert ſcriptor certaminis Homeri & Heſiodi apud quem male legitur Ἐπειγομένῳ pro Ἐπιγόνῳ, notante Rich. Bentleio:

Νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων αἰοιδῶν δὲ χώμεθα Μέσην.

Antimacho Ἐπιγόνες tribuit & idem poëmatis initium refert Scholiaſtes Comici ad Pacem. Sed & Joh. Tzetzes inter ſcripta Homero tributa refert τὴν Ἐπιγόνων μάχην.

8. ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΑ. Svid.

9. ΕΠΙΚΙΧΛΙΔΕΣ, Herodoto in vita c. 24. Svidæ ac Tzetzæ memoratum poëma, quod cum pueris decantaret Homerus, præmii loco ab iis

** Verba hæc ſunt: καὶ περὶ τῶν λεγομένων ὑπὸ τῶν παρόντων ἐς τὸ μέσον γνώμας ἀποφαινόμενος, ἄξιος ἐφαίνετο εἶναι τοῖς ἀκούσι. Idem c. 12. Κατίζων δὲ ἐν ταῖς λέσχαις τῶν γερόντων ἐν τῇ Κύμῃ ὁ Μελησιγένης, τὰ ἔπεα τὰ πεποιημένα αὐτῷ ἐπεδείκνυτο, καὶ ἐν τοῖς λόγοις ἕτερα τοιάδε ἔλεγον.

tulit κίχλας ſive turdos, ut auctor eſt Athenæus Lib. II. p. 65. è Me-
:chmi libro περὶ τεχνιτῶν. Rectè igitur Æmilium Portum Suidæ in-
pretem reprehendit Clariſſimus Kuſterus in hiſtoria Critica Home-
)ag. 68. quod in Epicichlidibus hiſce putaverit ab Homero actum
ſſe de turdis, atque inde nomen operi inditum.

10. ΈΝΤΕΠΑΚΤΙΟΝ ΑΊΓΑ inter Homeri παίγνια memorat
)cli codex Allatianus in vita Homeri ubi Allatius legit ἐπαπέκλιον
Heſychio, cui ἐπαπήκτιος eſt, Ἡ βαθεῖαι τείχας ἔχουσα. Sane inter
meri ſcripta Johannes Tzetzes quoq; Αἶγα ſive capram refert in hiſce
ſibus quos ex ejus Iliade inedita allegorica protulit Vir doctiſſimus
h. Bentleius in Epiſtola ad Joh. Millium pag. 63.

Τεία καὶ δέκα γέγραφε μυημόσυνον βιβλία
Μαργίτῃ τε καὶ Αἰχάτε καὶ τ̃ μυῶν τῇ μάχῃ
Τῇ Ἀτρειόνων μάχῃ τε γεάφει καὶ Θηβαΐδα,
Τῇ Οἰχαλίας, Κέρκωπας, εἰς σοῦ Θεὰς τε ὕμνους
Καὶ τῇ ἐπαπαπήκτιον καὶ τὰς Ἀτικιχλίδας
Καὶ Ἀτρεάμματα πολλὰ σοὶ νυμφικοῖς τοῖς ὕμνοις
Καὶ τῇ Ὀδυσσείαν αὐτῇ μ̃ τῆς Ἰλιάδ☉.

erum Ἐπαπήκτιον Procli, & Tzetzæ ἐπαπαπήκτιον recte fortaſſis retu-
: ad Poëma, quod in vulgatis Suidæ codicibus vocatur Ἠθιέπακτ☉, de
mox.

11. ἩΘΙΈΠΑΚΤΟΣ ſive IAMBOI. Vide ſupra in Γνώμαι. Vel
h. Tzetzæ lectio ἡ Ἐπαπαπήκτι☉ præferatur, ut ſane Proclo quoque
ſius Suidæ poſteriore loco, codicibus ſuffragantibus videtur facien-
, non improbarim conjecturam doctiſſimi Bentleji, ſuſpicantis poë-
llud fuiſſe in homines ſeptem qui in litore corpus curabant. Aut
conſtabat ſeptem carminibus quos ἐπ' ἀκτῆς ſive in litore Homerus
liſſe ferebatur.

ΘΗΒΑΪΣ. Vide ſupra num 2.

12. ἸΛΙΑΣ ΜΙΚΡΑ, ut Suidæ & Heſychio in Διομήδει☉ αἰάγκη,
it ab Herodoto in vita Homeri cap. 16. vocatur Ἰλιὰς ἡ ἐλάσσων, ubi
t eam à Poëta compoſitam, cum apud Ludimagiſtrum *Theſtoridem*
retur, qui deinde pro ſua eandem vulgaverit. Initium Operis
uit teſte eodem Herodoto:

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίων ἐύπωλον
Ἧς πέρι πολλὰ πάθον Δαναοὶ θεράποντες Ἄρη☉.

init ejus Poëmatis, ſed non addito auctoris nomine, Clemens Alex.
om. p. 321, & Calliſthenes* libro ſecundo ἑλληνικῶν apud auctorem

Scholii

Scholii veteris ad Euripidis Hecubam v. 914. quod è codice Fulvii Urſini Producit Joſephus Scaliger l. V. emendat temporum p. 378. Ἑάλω δ' ἡ Τροία Θαργηλιῶνος μηνὸς, ὡς μάρτυρες ἱστορικῶν, ὀγδόῃ ἱσταμένου, ὡς ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας, ὀγδόῃ φθίνοντος. Διαφέρει δὲ αὐτὸς τὴν ἅλωσιν, Φάσηλον συμβιβάσας τότε τὴν κατάληψιν. Νὺξ μὲν ἔην μεσάτη, λαμπρὰ δ' ἐπέτελλε σελήνη.

Leſchem Pyrrhæum Lesbium parvæ Iliadis auctorem facit Vetus tabella Iliaca illuſtrata à Raphaële Fabretto, quem vide pag. 342. 349. Euſebius in Chronico ad Olymp. XXX. Scholiaſtes Pindari & Tzetzes ad Lycophronem v. 344. ubi unum, & v. 1263. ubi undecim ex illa verſus producit. Sed quanquam Ἰλίου πέρσιν, Pauſaniâ teſte, Leſches ſcripſit Arctinum Mileſium æmulatus, longè tamen latius patuit argumentum parvæ Iliadis, ut docet Ariſtoteles cap. 23. poëtices, unde Ilii πέρσιν à Leſche ſcriptam, cum parva hac Iliade Homero adſcripta neutiquam confundendam, adverſus Salmaſium in Solin. p. 854. contendit Theodorus Ryckius diſſ. de Æneæ in Italiam adventu, pag. 445. Initium poëmatis Leſchis perſtringit Horatius in arte v. 136. ſcriptorem cyclicum appellans:

Fortunam Priami cantabo, & nobile bellum.
Αἶσιμα Πριάμοιο τυχὰν πολεμόν τε κλεεννόν.

Cæterum falſus eſt Petavius, qui in rationario temporum part. 1. Lib. I. c. 10. part. 2. Lib. II. cap. 9. 10. & alibi pro veteri illa parva Iliade habuit, tum Federicus Morellus qui tanquam veteris Poëtæ Græci cum verſione & notis Pariſiis in 8vo. edidit poëma Iliacum Græcum eruditi; ſed recentis Poëtæ *Laurentii Rhodomanni*, quod ſine auctoris nomine edidit Michael Neander Lipſ. 1588. 8vo. unà cum ejusdem Rhodomanni Argonauticis, * Thebaicis & Troicis, ſive Epitome Homeri & Cointi totius hiſtoriæ Trojanæ, Stylo Homerico elegantiſſime expreſſa, Troicis item Manaſſæ verſibus politicis, & poëmate Dorico Rhodomanni de Arione Methymnæo. Troica eadem, præfixo ne quis dubitet Rhodomanni nomine, paululum mutata leguntur cum Metaphraſi Latina poëtica ad Calcem Cointi Smyrnæi, Hanov. 1604. 8vo.

13. ΚΕΡΑΜΙΣ Svidæ memorata non alia eſt, quam XXIV. verſus

* Voſſius de hiſt. Gr. p. 41. ait ex belli Troici hiſtoria à Calliſthene ſcripta Plutarchum in Camillo referre quo die capta fuerit Troja: Sed ex hoc loco Scholiaſtæ Euripidis apparet, ſcripſiſſe illud Calliſthenem libro ſecundo Rerum Græcarum. Solum enim Calliſthenis nomen nullum vero ejus ſcriptum laudat Plutarchus, licet apud Ciceronem V. 12 ad famil. exſtat hiſtoriæ belli Troici à Calliſthene ſcriptæ mentio.

** Hæc pro antiqui ſcriptoris Anonymi poëmate habuit Clariſſ. Joſua Barnes ad Euripidis Medeam p. 175.

rſus Hexametri, qui exſtant *** apud Herodotum in Homeri vita p. 32. ubi teſtatur, titulum illis datum ΚΑΜΙΝΟΣ ſive *Fornax*.

14. ΚΕΡΚΩΡΕΣ ab Herodoto c. 24. & Proclo in Homeri vita i Κέρκωπας κενὰς vocat, tum à Svida & Johanne Tzetza inter ſcripta Homeri memorantur. Harpocration quoque memorat σὺ εἰς Ὅμηρον εἰσαφομῶντας Κέρκωπας. Fuit autem argumenti ludicri de hominibus callidac fraudulentis verſutisque: Inde Proverbium κερκωπίζειν, pro *fraudulenter agere*. Vide Euſtathium ad Odyſſ. κ ſub extremum, & ad Odyſſeæ p. 74.

15. ΚΥΚΛΟΣ etiam à Svida refertur inter ſcripta Homeri, & Johannes Philoponus in 1. Analytic. teſtatur Κύκλον Poëma à quibusnam ad alios, à nonnullis ad Homerum auctorem relatum fuiſſe. Neque alius videtur ab illis intelligi quàm *Cyclus Epicus* (Melicis & elegiacis intra diſtinctus) ſive corpus quoddam ex Cypriis carminibus, parvaque ide, aliisque Poëmatis pluribus variorum auctorum, Hexametro carmine ſcriptis congeſtum. ** Proclus in Chreſtomathia apud Photium lice 239. auctor eſt incepiſſe à Cœli & Terræ congreſſu, pertexuiſſe fabulas Græcorum de Diis, & alias intervalli Mythici narrationes ue ad excidium Trojæ, & qui hoc ſecutus eſt reditum Ulyſſis in Ithan. Hoc itaque corpus poëmatum propter conſequentiam non interruptam integramque & periodum rerum, quas deſcribebat, & pro amplitudinem operis, dictum eſt, Cyclus, & Poëtæ, quorum erant carmina, Leſches, Antimachus, Eumelus, Steſichorus aliique, Scires Cyclici, de quibus conſulas licet Jac. Nicolaum Loenſem Lib. I.

* Rectius itaque debebat hoc loco, ubi deperdita Homeri ſcripta recenſeo, prætermitti.

' Primus fortaſſis, *inquit*, *H. Dodvvellus*, corporis hujus collector fuit *Dionyſius* ſeu *Mileſius* ſeu *Samius* ſeu urbis utriusque civis. Hunc κυκλογράφον alii, alii κύκλων vel κύκλῳ ἱστορικῷ auctorem Veteres appellant. Non quidem ut opinor quaſi alius ab Epico Cyclus ille fuiſſet Hiſtoricus, ſed quod Poëtas complecteretur hiſtoricos, qua nempe Mythica etiam Hiſtoriæ nomine cenſetur, hiſtoria certe in qua verſarentur Poëtæ omnino digniſſima. Sic enim Eumelus Poëta antiquiſsimus Hiſtoricus appellatur Schol. pindari Olymp. 13. Hujus Dionyſii libros ſeptem fuiſſe auctor Svidas eſt. Nec illum numerum excedunt veteres qui ex hoc opere teſtimonia depromſerunt Clemens Alex. in protrept. & Athenæus Lib. VII. Dipnoſ. c. 3. Quo tempore vixerit incertum eſt. Clemente tamen antiquiorem fuiſſe conſtat atque Athenæo. Acceſſere deinceps alii ad hunc eundem Poëtæ ipſi quoque Epici, collectore fortaſſe *Polemone*, à quo nomen Cyclicis Polemoniacis. (Confer Scholia ad Iliad. γ. 242.) Illi locum fortaſsis habebant in Cyclo qualis exſtabat ætate Procli. *Hæc doctiſſimus Dodvvellus.*

Miſc. Epiphyllidon. c.4. Joſeph.Scaligerum Epiſt. 195. Joh. Wovveranum cap. 24. Polymathiæ, Dan. Heinſium Daceriumque ad Horat.Salmaſium *** p. 597. ſeq. ad Solin. & Henr. Dodvvellum de veteribus Græcorum Romanorumque Cyclis p. 800. ſeq.

16. ΚΥΠΡΙΑ ΕΠΗ, ſive *κυπριακά*, quæ à parva Iliade diſerte diſtinguunt Ariſtoteles in poetica cap. 23. Pauſanias Lib. X. Svidas & alii,dicitur Homerus filiæ ſuæ dotis loco dediſſe,'cum præ inopia aliter eam elocare non poſſet. Auctor Pindarus apud Ælianum Lib. IX.cap. 15. Variar. Filiæ nomen *Arſephonem* fuiſſe notat Tzetzes Chil. XIII. verſ. 638. Generum Homeri *Staſinum* Cyprium * vocant Grammatici veteres apud Proclum, ajuntque eundem carmina illa edidiſſe, quæ à patria Staſini deinceps Cypria appellarentur. Cui ſententiæ Proclus opponit, quod non inſcribantur *ποιήματα κύπρια* accentu ** in antepenultima. Homerum auctorem illius operis negat Herodotus in Euterpe c. 117. & Clemens Alexandrinus in Protreptico pag. 19. ubi ſcriptorem Cypriorum Carminum ab Homero diſtinguit,perinde utSvidas in *οἶνος*, cui adde,qui illa retulere ad *Dicæogenem* ut Ariſtoteles cap. 16. Poëtices,vel ad Halicarnaſſeum quendam *(Pigretem* fortaſſis) vel ad *Staſinum* ſub cujus nomine Cypria laudat & verſus quosdam ex illis producit auctor Scholiorum ad Iliad. A. v. 5. vel ad *Hegeſiam Salaminium*, ut refert Athenæus Lib XV. pag.682. & Proclus in Chreſtomathia ap. Photium Cod. CCXXXIX. vel ad *Theopompum*,cujus Cypriacum carmen laudat Fulgentius 1. Mythолog. cap. 2. vel denique ad *Eucloum Cyprium*,qua de ſententia Gyraldum conſules. Pluribus opus hoc conſtitit libris, nam librum undecimum Athenæus laudat dicto loco,& duodecim verſusHexametros ex illo producit. Latinis verſibus jam olim reddiderat Poëta vetus *Nævius*,cujus *Cypriam Iliadem* laudat Chariſius Lib.I.pag. 118. Hic

*** Idem Salmaſius apud Ariſtotelem de Sophiſt.Elench.Lib.I. cap. 9. ubi Homeri poëſis cui titulus Κύκλος ſophiſtice *figura* eſſe arguitur.quia circulus figura eſt : pro Ὁμήρου nomine jubet reponere Εὐμήλου. De Eumeli Corinthii poëmatis qui circa Olymp. III. claruiſſe dicitur, agit præter Salmaſium ac de Poëtis ſcriptores Voſius de Hiſt. Gr. Lib. IV c. 1. Sam. Petitus Lib II c. 2. Obſerv. pro Ὁμήρου apud Ariſtotelem legit ὁ μέρος, quæ conjectura mihi non probatur.

* Herodotus in Homeri vita c 25. auctor eſt è duabus Poëtæ filiabus unam diſcesſiſſe innuptam,alteram viroChio collocatam fuiſſe. Porro ἐκ τῶν Στασίνου Κυπρίων hi verſus proferuntur in veteri Gnomologico cap. *περὶ αἰδοῦς* & apud Stobæum;

Ζῆνα δὲ τὸν ῥέξαντα καὶ ὃς τάδε πάντ' ἐφύτευσεν
Οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν, ἵνα γὰρ δέος ἔσαι καὶ αἰδώς.

** Num vero Κυπρίας, ut putabat Salmaſius, an Κυπριὰς, non addit.

licNævius àScaligero adCatullum p. 112. eumq; ſecutoSalmaſio vitioſe ævius appellatur. Nam & PriſcianusLib. X. Nævium vocat, in teſtimonim citans librum Iliados ſecundum, ut obſervatum TheodoroRyckio in iſſ. de Æneæ in Italiam adventu, quem p. 446. ſq. de Cypriis hiſce Cariinibus accuratius diſſerentem vide poſt Salmaſium ad Solin. p. 598. 99. edit. Trajectinæ, & Joh. Meurſium in Cypro Lib. I. cap. 1.

17. ΜΑΡΓΙΤΗΣ ſive Poëma Satyricum in ſtultum quendam oc nomine. Harpocration in Μαργίτης. Ἐκάλουν δὲ τοὺς αἰσχίστους οὕτω, ἀφ' οὗ εἰς τὸν Ὅμηρον ἀναφερόμενον μαργίτην, ὅπερ ποίημα Καλλίμαχος ψευμαίαν ἔσχεν. Ad quem locum conſules ſi placet Mauſſaci & Valeſii notas. io Chryſoſtomus diſſ. 53. Γέγραφε δὲ καὶ Ζωΐλος ὁ Φιλόσοφος εἴτε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσείαν, καὶ περὶ μαργίτου δοκεῖ δὲ καὶ τοῦτο τὸ ποίημα εἶναι Ὁμήρου γεγονέναι, νεωτέρου καὶ ἀποπειρωμένου τῆς αὐτοῦ Φύσεως πρὸς ποίησιν. Auor Certaminis Homeri ac Heſiodi: Κολοφώνιοι δὲ καὶ τόπον δεικνύουσιν ἐν ᾧ φασὶν αὐτὸν γράμματα διδάσκοντα τῆς ποιήσεως ἄρξασθαι καὶ ποιῆσαι πρῶτον τὸν Μαργίτην. Meminere præterea hujus poëmatis Homeroque tribunt, & quædam ex eo proferunt Plato Alcibiade. 2. Ariſtoteles in poe-. cap. 4. & Lib. VI. ad Nicomach. c. 7. ibique Euſtratius & ad Eudeum Lib. V. cap. 7. Plutarchus in Demoſthene, ubi verſus quidam ex illeguntur, quos Demoſthenes ad Alexandrum M. applicavit. Schoiſtes Ariſtophanis ad aves, pag. 404. Tzetzes Chiliad. 4. verſ. 868. hil. 6. hiſt. 62. & Svidas in Μαργίτης: Ex eodem Svida in Πίγρης cognoes poëma hoc à quibusdam non Homero tributum, ſed *Pigreti* Halicarſſeo Artemiſiæ fratri. Ab Euſtathio ad Odyſſ. κ. p. 413. Laudatur ὁ ποιήσας τὸν Πιγραφόμενον Ὁμήρου μαργίτην. Similiter ambigui hærent oclus & anonymus alter ab Allatio editus in Homeri vita & Clemens lex. 1. Strom. p. 281. Heroicis Hexametris trimetros Jambicos, quaor breves primo pede habentes, in Margite paſſim permixtos ἡρωϊάμβους Tzetzes vocat) teſtatur præter Hephæſtionem in Enchiridio p. 64. arius VictorinusLib. I. II. & III. artris metricæ pag. 2512. 2524. & 2572. it. Putſchii. Cæterum deMargitæ ſtultitia, quæ poſtea in proverbium iit, videndus Svidas & Adagiorum Scriptores. Dio Chryſoſt. Orat. . Lucianus in Hermotimo. Polybius in Excerptis Peireſc. pag. 59. ὅτε δὲ οὐχ οἷόν Τίμωνον εἰρηκέναι τινὰ ἂν πιστεύσειεν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν λεγόμενον Μαργίτην ἐκεῖνον. Vide & Petrum Petitum Lib. II. Miſcellan. Obſervatt. cae primo.

Miſc. Epiphyllidon. c.4. Joſeph.Scaligerum Epiſt. 195. Joh. Wovveranum cap. 24. Polymathiæ, Dan. Heinſium Daceriumque ad Horat.Salmaſium *** p. 597. ſeq. ad Solin. & Henr. Dodvvellum de veteribus Græcorum Romanorumque Cyclis p. 800. ſeq.

16. ΚΥΠΡΙΑ ΕΠΗ, ſive *κυπριακά*, quæ à parva Iliade diſerte diſtinguunt Ariſtoteles in poetica cap. 23. Pauſanias Lib. X. Svidas & alii, dicitur Homerus filiæ ſuæ dotis loco dediſſe, cum præ inopia aliter eam elocare non poſſet. Auctor Pindarus apud Ælianum Lib. IX. cap. 15. Variar. Filiæ nomen *Arſephonem* fuiſſe notat Tzetzes Chil. XIII. verſ. 638. Generum Homeri *Staſinum* Cyprium * vocant Grammatici veteres apud Proclum, ajuntque eundem carmina illa edidiſſe, quæ à patria Staſini deinceps Cypria appellarentur. Cui ſententiæ Proclus opponit, quod non inſcribantur *ποιήματα κύπρια* accentu ** in antepenultima. Homerum auctorem illius operis negat Herodotus in Euterpe c. 117. & Clemens Alexandrinus in Protreptico pag. 19. ubi ſcriptorem Cypriorum Carminum ab Homero diſtinguit, perinde ut Svidas in οἶνος, cui adde, qui illa retulere ad *Dicæogenem* ut Ariſtoteles cap. 16. Poëtices, vel ad Halicarnaſſeum quendam *(Pigretem* fortaſſis) vel ad *Staſinum* ſub cujus nomine Cypria laudat & verſus quosdam ex illis producit auctor Scholiorum ad Iliad. A. v. 5. vel ad *Hegeſiam Salaminium*, ut refert Athenæus Lib XV. pag. 682. & Proclus in Chreſtomathia ap. Photium Cod. CCXXXIX. vel ad *Theopompum*, cujus Cypriacum carmen laudat Fulgentius 1. Mytholog. cap. 2. vel denique ad *Eucloum Cyprium*, qua de ſententia Gyraldum conſules. Pluribus opus hoc conſtitit libris, nam librum undecimum Athenæus laudat dicto loco, & duodecim verſus Hexametros ex illo producit. Latinis verſibus jam olim reddiderat Poëta vetus *Nævius*, cujus *Cypriam Iliadem* laudat Chariſius Lib. I. pag. 118. Hic

*** Idem Salmaſius apud Ariſtotelem de Sophiſt. Elench. Lib. I. cap. 9. ubi Homeri poëſis cui titulus Κύκλος ſophiſtice *figura* eſſe arguitur, quia circulus figura eſt: pro Ὁμήρου nomine jubet reponere Εὐμήλου. De Eumeli Corinthii poëmatis qui circa Olymp. III. claruiſſe dicitur, agit præter Salmaſium ac de Poëtis ſcriptores Voſſius de Hiſt. Gr. Lib. IV. c. 1. Sam. Petitus Lib II c. 2. Obſerv. pro Ὁμήρου apud Ariſtotelem legit ὁ μέρος, quæ conjectura mihi non probatur.

* Herodotus in Homeri vita c 25. auctor eſt è duabus Poëtæ filiabus unam diſcesiſſe innuptam, alteram viro Chio collocatam fuiſſe. Porro ἐκ τῶν Στασίνου Κυπρίων hi verſus proferuntur in veteri Gnomologico cap. περὶ αἰδοῦς & apud Stobæum:

Ζῆνα δὲ τὸν ῥέξαντα καὶ ὃς τάδε πάντ' ἐφύτευσεν
Οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν, ἵνα γὰρ δέος ἔσσι καὶ αἰδώς.

** Num vero Κυπρία, ut putabat Salmaſius, an Κυπριακὰ, non addit.

Hic Nævius à Scaligero ad Catullum p. 112. eumq; secuto Salmasio vitiose Lævius appellatur. Nam & Priscianus Lib. X. Nævium vocat, in testimonium citans librum Iliados secundum, ut observatum Theodoro Ryckio in diss. de Æneæ in Italiam adventu, quem p. 446. sq. de Cypriis hisce Carminibus accuratius differentem vide post Salmasium ad Solin. p. 598. 599. edit. Trajectinæ, & Joh. Meursium in Cypro Lib. I. cap. 1.

17. ΜΑΡΓΊΤΗΣ sive Poëma Satyricum in stultum quendam hoc nomine. Harpocration in Μαργίτης. Ἐκάλει δὲ αὐτὸν αἰσχρὸς ὤν, ἀφ' οὗ τὸν εἰς τὸν Ὅμηρον ἀναφερόμενον μαργίτην, ὅπερ ποίημα Καλλίμαχος θαυμάζειν ἔοικεν. Ad quem locum consules si placet Maussaci & Valesii notas. Dio Chrysostomus diss. 53. Γέγραφε δὲ καὶ Ζωΐλος ὁ Φιλόσοφος εἴτε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν, καὶ περὶ μαργίτου δοκεῖ δὲ καὶ τοῦτο τὸ ποίημα εἶναι τοῦ Ὁμήρου γεγονέναι, νεωτέρου καὶ ἀποπειρωμένου τῆς αὐτοῦ φύσεως πρὸς ποίησιν. Auctor Certaminis Homeri ac Hesiodi: Κολοφώνιοι δὲ καὶ τόπον δεικνύουσιν ἐν ᾧ φασὶν αὐτὸν γράμματα διδάσκοντα τῆς ποιήσεως ἄρξασθαι καὶ ποιῆσαι πρῶτον τὸν Μαργίτην. Meminere præterea hujus poëmatis Homeroque tribuunt, & quædam ex eo proferunt Plato Alcibiade. 2. Aristoteles in poetic. cap. 4. & Lib. VI. ad Nicomach. c. 7. ibique Eustratius & ad Eudemum Lib. V. cap. 7. Plutarchus in Demosthene, ubi versus quidam ex illo leguntur, quos Demosthenes ad Alexandrum M. applicavit. Scholiastes Aristophanis ad aves, pag. 404. Tzetzes Chiliad. 4. vers. 868. Chil. 6. hist. 62. & Svidas in Μαργίτης: Ex eodem Svida in Πίγρης cognosces poëma hoc à quibusdam non Homero tributum, sed *Pigreti* Halicarnassæo Artemisiæ fratri. Ab Eustathio ad Odyss. κ. p. 413. Laudatur ὁ ποιήσας τὸν Πιγραφόμενον Ὁμήρου μαργίτην. Similiter ambigui hærent Proclus & anonymus alter ab Allatio editus in Homeri vita & Clemens Alex. 1. Strom. p. 281. Heroicis Hexametris trimetros Jambicos, quatuor breves primo pede habentes, in Margite passim permixtos (ἡρωϊάμβους Tzetzes vocat) testatur præter Hephæstionem in Enchiridio p. 64. Marius Victorinus Lib. I. II. & III. artis metricæ pag. 2512. 2524. & 2572. edit. Putschii. Cæterum de Margitæ stultitia, quæ postea in proverbium abiit, videndus Svidas & Adagiorum Scriptores. Dio Chrysost. Orat. 66. Lucianus in Hermotimo. Polybius in Excerptis Peiresc. pag. 59. ταῦτα δὲ οὐχ οἷον Τίμαιον εἰρηκέναι τις ἂν πιστεύσειεν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν λεγόμενον Μαργίτην ἐκεῖνον. Vide & Petrum Petitum Lib. II. Miscellan. Observatt. capite primo.

Digitized by Google

18. ΝΟΣΤΟΙ. * Svidas. Videntur hi fuisse pars Cycli Epici & egisse de reditu Græcorum in patriam post eversam Trojam. Sine nomine laudantur ab Apollodoro Lib. II. Bibl. & à Scholiaste Euripidis in argumento Medeæ, ὁ τὸν νόστον γράψας.

19. ΟΙΧΑΛΙΑΣ ΑΛΩΣΙΣ, de hac dixi libro superiore cap. 4. ubi de Creophylo. De argumento hujus Poëmatis confer scholia ad Iliad. ε. 392.

20. ΠΑΙΓΝΙΑ Svid. & Herodotus cap. 24. in Homeri vita, sed ex quo loco ut Proclo etiam in Homeri vita apparet, non fuisse singulare Scriptum Poëtæ hoc titulo, sed potius Batrachomyomachiam Cercopas & Epicichlides generali illo nomine venire. Etiam juniori cuidam Homero παίγνια Svidas tribuit.

21. ΣΙΚΕΛΙΑΣ ΑΛΩΣΙΣ, Svidas, apud quem οἰχαλίας pro Σικελίας legere sine ulla dubitatione jubet Richardus Bentlejus Vir Clariss. in Epistolâ ad Joh. Millium.

22. ΥΜΝΟΙ, plures aliique sub Homeri nomine olim lecti sunt, quam hodie exstant, uti suprà, cum de editis Hymnis agerem, annotavi.

23. ΦΩΚΑΪΣ. Herodot. c. 16.

24. ΨΑΡΟΜΑΧΙΑ. Svidas.

* Scripsere νόστους Anticlides Athenienſis, Eumelus ſive Eumolpus Corinthius, Lyſimachus Alexandrinus, Symmachus Tzetzæ in Lycophronem laudatus & Steſichorus. Vide Mauſſacum ad Plutarchum de fluminibus ubi de Inacho, & Voſſium de Hiſtoricis Græcis p. 431. Svidam in Νόστοι.

CAPUT III.

De Homeri Scholiaſtis Interpretibus & Metaphraſtis Græcis, qui exſtant vel editi vel MSS. tum de Poetæ verſionibus & editionibus, argumentis, indicibus, lexicisq; in Homerum vulgatis.

De Scriptis Didymi Chalcenteri, qui Homerum aliosq; ſcriptores etiam proſarios commentariis illuſtravit. 1. Scholia brevia tamen quæ ſub ejus nomine in Homerum exſtant, non ſunt hujus Didymi, neq; alterius Didymi Alexandrini junioris. 2. Sed ex Didymo Chalcentero aliisq; priſcis Homeri interpretibus diu

pòſt

Digitized by Google

pòst selecta. Num Eustathius ea viderit qualia hodie habemus? 3. *Porphyrium non esse horum scholiorum auctorem.* 4. *Eorum tum separatim tum una cum Homero vulgatorum editiones.* 5. *De Schreveliana, de Oxoniensi & Cantabrigiensi Homeri editione cum scholiis Græcis. Additamenta Schreveliana scholiis Didymo tributis illaudato more inserta.* 6. *Scholia Græca in quosdam Homeri locos à Cantabrigiensibus primum vulgata è codice Aloysii Alemanni.* 7. *De Eustathio ejusq; παρεκβολαῖς in Homerum, editionibus, excerptis Adriani Junii &c.* 8 *Commentariorum Eustathii laus, institutum, versio latina inedita Vincentii Marinerii.* 9. *Scriptores ab Eustathio laudati nominibus propriis haud expressis. Quare nusquam alleget libros Scripturæ Sacræ?* 10. *Commentarius Eustathii in Batrachomyomachiam.* 11. *De Scholiis Græcis incerti auctoris in librum IX. Iliados editis à Conr. Hornejo.* 12. *Scholia & commentarii inediti variorum auctorum anonymorum, tum Porphyrii, Procli, Andronici.* 13. *Johannis Tzetzæ Metaphrasis, ἐξήγησις, allegoriæ in Homerum, item pro Homerica, Homerica, post Homerica. Allegoriæ Homericæ Heraclidis Pontici, Nicephori Gregoræ, Mich. Pselli & Johannis Diaconi Galeni.* 14. *Scholia Georgii Chrysococcæ & quorum pars à Scherpezelio edita est, Manuelis Moschopuli. Mich. Pselli Paraphrasis, & deperdita Demosthenis Thracis. Constantini Hermoniaci Metaphrasis. Scholia Isaaci Porphyrogeniti. Quintus Smyrnæus falsò relatus inter Homeri commentatores.* 15. *Metaphrasis Græcobarbara Nicolai Lucani & Demetrii Zeni.* 16. *Editiones Homeri Græcæ.* 17. *Latinis versibus redditus Homerus.* 18. *Latina prosâ, ubi de Græcolatinis Homeri editionibus, & commentariis, notisq; sive editis sive promissis recentiorum.* 19. *Versiones Homeri Persica.* 20. *Indica.* 21. *Anglicæ.* 22. *Hispanicæ.* 23. *Belgicæ.* 24. *Italicæ.* 25. *Gallicæ.* 26. *Germanicæ.* 27. *Tituli Argumenta & periochæ librorum Homeri.* 28. *Indices.* 29. *Phraseologiæ, Lexica & claves Homericæ.* 30.

I.

POstquam de scriptis Homeri egi, consequens est, ut de Interpretibus ejus pauca addam, ac primum de Græcis qui exstant. In his familiam ducit Auctor brevium Scholiorum, quæ in Iliadem & Odysseam feruntur sub nomine *Didymi*, Alexandrini putâ Grammatici Aristarchei, Chalcenteri à pluribus laboribus literariis appellati, qui sub Augusto Imp. floruit, & plures Poetas Commentariis illustraverat. Commentarium ejus in Iliadem laudat Ammonius in λητυρχεῖν & χλαμύς. Ejusdem

Ἐξήγησιν Ὀδυσσείας, Etymologicum M. in περισπάω & σκύρος. Commentarios in Euripidem, Scholiastes ad Hecubam v. 887. 1039. &c. In Aristophanem, Phrynichum, Jonem, Sophoclem, Athenæus: Libros ἐξηγήσεως Πινδαρικῆς, Lactantius libro I. cap. 22. In Bacchylidem, Ammonius in ὑπόμνημα. Illustraverat etiam Scriptores Prosarios, ut Isæum, Demosthenem, pluresque Rhetores, quod idem Ammonius in νῆες, Harpocration & alii testantur. Ne de aliis Didymi scriptis in præsenti dicam, quatuor millia enim librorum scripsisse Seneca Auctor est Epistola 88. Etsi Demetrius Trœzenius apud Athenæum Lib. IV. p. 139. Hesychius Illustris & Svidas * tantum computant ter mille & quingentos. Ob quam causam ab eodem Demetrio dictus fuit βιβλιολάθας, quod sui ipsius, puto in tot libris, oblitus, sæpe numero sibi contradixisset. Vide Quintilianum Lib. I. c. 8.

II. Quanquam vero ex dictis constat, Homerum à Didymo hoc illustratum fuisse, non tamen æque certum est, Scholia Græca, quæ habemus, illum Auctorem agnoscere. Nam in illis non exstant, quæ ex Didymi in Homerum ἐξηγήσει profert Ammonius, deinde in iisdem laudantur Scriptores Didymo Juniores, Plutarchus, Cointus, Galenus, Pausanias, Jamblichus & alii: unde juniori cuidam Didymo Alexandrino, quem πλανὰ & περὶ ὀρθογραφίας scripsisse Svidas ait, illa tribuebat Meursius in Bibl. Græca pag. 1359. Sed & hoc Didymo juniores sunt Cointus & Jamblichus, nam Apollonium Dyscolum, qui sub M. Antonino vixit in Didymi πλανὰ scripsisse idem Svidas notavit. Qvin etiam Didymus ipse (Chalcenterum intelligi non dubito) in Scholiis illis nominetenus laudatur ad Iliad. α. 400. δ. 475. & ad χ. 126. Quod autem Illustris Vir Gisbertus Cuperus ex loco ad Iliad. δ. 379. Schrevelianæ editionis (in aliis enim hæc frustra quæras) ubi Δίδυμος ὁ ἠμέτερος dicitur, hæc Scholia à Didymi Discipulis collecta esse suspicabatur Lib. II. variarum observationum cap. 8. Virum præstantissimum fefellit additamentum editoris, quod lineolis ille distinxit quidem, cæterum malo more, Græcis verbis, ad antiqua scholia adtexuit. Schrevelii enim hæc verba sunt: ἄλλοθι παρέδωκε Δίδυμος ὁ ἠμέτερος (hunc quippe putabat esse auctorem scholiorum quæ recensebat) συμμάχους εἶναι συστρατιώτας τῶν πολιορκούντων, βοηθοὺς ἢ σὺν βοηθοῦντας τοῖς πολιορκουμένοις, respiciturque ad Scholion Iliad. β. Catalog. 310. & γ. 188. Porro Merico Casaubono in diatraba de nupera Homeri editione pag. 44. videntur hæc in Poëtam Scholia respici ab Eustathio, cum in suis ad Homerum Commentariis

* Vide Svidam in Χαλίφρονος.

tariis ſubinde laudat σχόλια παλαιά. Idem obſervat, pleraque illorum Euſtathium in ſuos commentarios transtuliſſe, adeò ut ex hiſce non pauca ſcholiorum loca emendari poſſint, quod aliquot exemplis p. 56 ſeq. oſtendit. Sed & Didymum plus ſimplice vice laudat Euſtathius, ejusque ἐξηγήσεις affert ut in Iliad. β. p. 274. Iliad. λ. p. 818. & aliis in locis, verum ita fere, ut non ipſe fateatur ſe eum inſpexiſſe: ὁ Δίδυμος δέ, φασι, λέγει, ut omittam illa quæ affert è Didymo, non reperiri omnia in ſcholiis quæ habemus.

III. Veriſimillimè itaq; dici poteſt ſcholia iſta non eſſe Didymi, neq; ex ſolis Didymi commentariis, ſed ex Didymo multisq; aliis παλαιοῖς & νεωτέροις, Ariſtarcho, Cratete, aliisq; (plures enim interpretum ſententias paſſim colligit, cujus rei illuſtre exemplum habes Iliad. Σ. 486. & Odyſſ. ί. 43. κ. 1. μ. 89. Et ad Odyſſ. β. 132. καὶ ἕνια, inquit, τῶν ὑπομνημάτων, Iliad. η. 156. 133. 135. ἐν ἄλλῳ ſcil. ὑπομνήματι. Sed & Μεταφράσεις memorat ad Iliad. λ. 232.) incerto auctore, multis forte poſt Didymum ſæculis collecta, interim erudita, & ad intelligendum Poëtam & pernoſcendam Mythologiam & dialectos * utiliſſima, tironibus vel imprimis commendanda. Euſtathius ipſe, quem pleraque illorum in ſuas παρεκβολὰς transtuliſſe jam dixi, non pauca præclara ex iisdem omiſit, forte quod illa in codice ſuo non invenit. Qui enim ſcholia Poëtarum in antiquis codicibus evolverunt, ſciunt ea ſubinde ab aliâ manu aucta & plurimum inter ſe diſſidentia occurrere. Ac de his ipſis ſcholiis Didymo tributis Mericus Caſaubonus libello laudato p. 45. *Ejusdem auctoris tam ſibi repugnantia eſſe, non ego præſtem.* Nec repugnantia tantum in his ſcholiis offendas ſed eadem quoque bis repetita aliis verbis, ut ad Odyſſ. χ. 299. 300. τ. 179. Iliad. Φ. 194. γ. 188.

IV. Deceſſor meus Vinc. Placcius ὁ μακαρίτης libro de Anonymis 75. ait è Gesnero ſe didiciſſe quod Porphyrius à quibusdam auctor eorundem habitus fuerit. At enim hæc non à Geſnero ipſo verum à Simlero in Gesneri continuatione memorata ſententia, quàm ſit parum veriſimilis (licet ex Porphyrio plurimum profeciſſe horum Scholiorum auctorem lubenter profiteor) conſtat vel ex eo, quod ſub Porphyrii nomine

* Paſſim notat voces Bœoticas, Æolicas Doricas Jonicas, Cyprias, Theſſalas, Phrygias, Atticas &c. Schrevel ad Il. ε. 29. & κ'. 559. λ. 704. ubi notatur dativum à Poëta poſitum eſſe loco genitivi, de ſuo ſubjunxit eam eſſe γενικὴν ἑβραϊκήν. Sic *Pſalmus* לדויד *Davidis* Alium Hebraiſmum notat idem Schrevelius Iliad ε. 320. Grammaticos & librarios imperitos, vetuſtiores præcipue, multa in Homero corrupiſſe queritur Scholiaſtes ad Iliad. θ 160. Verſus inſititios & ſuppoſitos notat ad Iliad. β. Catal. 35. ί. 395. ό. 71. Odyſſ. λ. 622 &c.

mine alia in Homerum ſcholia manu exarata adhuc exſtant in manibus virorum doctorum, ut infra dicam: deinde laudatur in hiſce non modo ipſe Porphyrius Iliad. α. 317. β. 249. 308. γ. 175. 250. 314. ſed & Jamblichus Porphyrio junior Odyſſ. β. 153.

V. Scholia in Iliadem edita primum ſunt additâ ipſâ Iliade, Græcè, Romæ * A. 1517. fol. Σχόλια παλαιὰ τ πάνυ δοκίμων εἰς τὴν ὁμήρου Ἰλιάδα. Præmiſſa duo Jani Laſcaris Epigrammata (non in Didymum ſed) εἰς σὺν ἐν τῇ βίβλῳ ὁμήρου ὑπομνημάτισις. Scholia in Odyſſeam primus edidit præfixo Didymi nomine Aldus, adjunctis non modo in Iliadem editis jam ante ſcholiis, ſed & *Porphyrii* quæſtionibus Homericis & libello de antro nympharum, Venet. 1521. 1528. 8vo. Scholia in Odyſſeam ſeparatim excuſa Pariſiis Ao. 1538. 8vo. memorat in Bibliotheca Gesnerus. Joachimo inde Camerario & Jac. Micyllo curantibus Homerus integer Græcè cum ſcholiis in Iliadem & Odyſſeam cuivis paginæ in ora libri adjectis, & ſubnexis ad calcem voluminis Porphyrii libellis editus eſt Baſileæ apud Hervagium 1535. 1543. 1551. 4to. ſive parvo fol. Iterum Scholia ſeparatim, Homero quem explicant non addito, emendatius vulgata ſunt à Jacobo Bedroto, Græcè, ſubjunctis iisdem libellis Porphyrii, Argentorati 1539. 8vo. cum Bedroti & Joh. Sturmii præfationibus, ſub titulo: ὁμήρου ἐξηγητής.

VI. Interjecto majore quam ſæculi ſpatio Cornelius Schrevelius Homero ſuo Græco-Latino eadem Scholia, quæ Didymo audacter tribuit, in imo ſingularum paginarum Græce ſubjecit. Amſtelodami apud Elzevir. ** Et Lugduni Bat. apud Franciſcum Hackium Ao. 1656. 4to. Quanquam vero hæc Editio elegantiſſima eſt, tum diſpoſitionis ratione tum typorum, tamen & in Græcum Homeri Textum vitia typographica non pauca ſuperiorum Editionum & recepit & auxit, tum & Scholia adverſus priorum editionum fidem detorta, depravata, mutilata, plurimis additamentis *** coinquinata exhibet lectori, ut queruntur Mericus Caſaubonus in diatriba de hac Homeri Editione ad virum Clariſſimum Joh. Georg. Grævium edita Londini 1659. 8vo & Cantabrigienſes in præfatione ad ſuum, de quo mox, Homerum; in qua etiam Oxonienſem ἔκδοσιν Iliados, quæ Ao. 1675. 8vo. iisdem Scholiis

* Hanc editionem exſtare memini in Bibliotheca Gudiana.

** Eadem hæc editio eſt, etſi titulidiverſi: Communibus enim ſumptibus Homerum excuderunt Hakius & Elzevirius. Itaque falluntur viri docti, qui de illis loquuntur tanquam de diverſis.

*** Hæc interdum virgulis includit, ut ad Iliad. γ' 365 ἅτως σωφρονῆσιν οἱ ἐθνικοὶ, οἱ ἄθεοι, καὶ ψευδώνυμοι καὶ εἰδωλολατρῆσαι σοφία. Sæpiſſime vero ſine ulla notâ antiquis admiſcuit.

liis illuſtrata prodiit, Schrevelianæ contagio infectam, ægrè ferunt. Hi vero, quos dixi, Cantabrigienſes omnium præſtantiſſimam Homeri editionem publico bono vulgare cœperunt Ao. 1689. 4to. edita Iliade: (Odyſſea enim ab iisdem promiſſa, quod ſciam, nondum prodiit) ad H. Stephani & alias optimas editiones caſtigata, cum verſione longè emendatiore, in poſterioribus præcipuè libris (nam in primis tribus vel quatuor pleraque Schrevelianæ retinuiſſe ſe non diffitentur,) tum ſcholiis Græcis per ſingulas paginas ſubjectis, & ad veterum editionum fidem recenſitis. Addiderunt etiam varias lectiones, & H. Stephani in Homeri Iliadem notas, quarum vix ſextam partem Schrevelius dederat: Varias præterea lectiones, conjecturas & caſtigationes in Scholia, & ſuppoſitorum Scholiorum à Schrevelio inſertorum elenchum.

VII. Denique in calce voluminis adjunxêre alia quædam Scholia Græca vetuſta, excerpta Ao. 1518. ex optimo Codice ab *Aloyſio Alemanno*, (qui Sophoclis Antigonen Italicè vertit) & adſcripta in marginibus ampliſſimis Florentinæ* Homeri editionis, de quibus ita ſcribunt Cantabrigienſes: *Excerpta illa quovis pretio digna, utpote vetuſtiſſimorum Criticorum & Grammaticorum reliquias, exiſtimatu facile eſt. Videbis ſæpè in iis laudatos, ubi tamen nec in noſtris Scholiis, nec in Euſtathio laudantur, Sidonium, Seleucum, Zenodotum, Ariſtarchum, Ariſtophanem, Herodianum, Chryſippum, τὰς λοιπὰς τῆς σχολῆς, & alios veterum, quorum ſcripta dudum eſt, quod perierunt.* Hæc illi, qui cætera Didymo tributa vulgo ſcholia nec ipſi audent ad eum auctorem referre; ſed ex variorum Commentariis collecta exiſtimant, de quibus ſingulari diſſertatione acturos ſe receperunt, præmittendâ Odyſſeæ. Lucem quoque adſpexit Ilias, Græcè cum iisdem Scholiis Didymo adſcriptis, Oxoniæ è Theatro Scheldoniano Ao. 1695. 8vo. *Ὁμήρου ἰλιὰς κατ' εἰς αὐτὸν σχόλια ψιλοδιηρεμένα Διδύμου.*

VIII. Præter hæc incertorum minora ſcholia, exſtant etiam in Iliadem pariter atque Odyſſeam, diffuſi & varia eruditione, Grammatica præſertim, referti Commentarii, ſive ut ab auctore inſcribuntur *παρεκβολαὶ Euſtathii* patria CPolitan, qui Rhetorum primo Magiſter, * & magnæ Eccleſiæ Diaconus, tum deſignatus Lyciorum Myreorum Epiſcopus, ac denique Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, circa annum Chriſti * 1160. & poſt floruit ſub Manuele Alexioque & Andronico ** Comnenis. Cum hiſce Commentariis Græcè primum editus

* Ejusmodi exemplar editionis Florentinæ Ao. 1448. fol cum Scholiis MSS. in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi exſtare teſtatur Labbeus p. 280. Bibl. nov. MSS.

** Vide Demetrii Chomateni locum apud Allatium de conſenſu Eccleſiæ Oriental. & Occid. Lib. II cap. 8. pag. 613. Etiam libellorum ſupplicum Magiſtrum fuiſſe Euſtathium tradit, ſed neſcio quo auctore, Nicolaus Majoranus.

Digitized by Google

Homerus eſt Romæ præfixis privilegiis Julii III. Pontificis (cui etiam inſcriptum opus eſt à Nic. Majorano) Caroli V. Imperatoris & Henrici I. Regis Galliæ, A. 1542—1550. tribus in folio voluminibus, quam editionem manu Salmaſii paſſim notatam evolvi Gluckſtadii in Bibliotheca Gudiana. Iterum excuſus cum Euſtathii commentariis Homerus Baſileæ apud Hieron. Frobenium 1560. fol. 2. Volum. Indicem locupletiſſimum ad Romanam editionem compoſuit Matthæus Devarius, cujus exſtat libellus inſignis de particulis linguæ Græcæ, Romæ primam editus A. 1588. 12. deinde Londini 1657. 8vo. & Ao. 1700. Altorffii in 8vo. eodemque anno Trajecti in 12mo recuſus. Indicis in editionem Euſtathii Baſileenſem ſuccinctioris auctor Sebaſtianus Guldenbeccius. Prolegomena quædam in utraque editione obvia Euſtathio præmiſit Nicolaus Majoranus, cujus judicio *Interpres* iſte *Homeri doctiſſimus, Philoſophus acutiſſimus, Theologus religioſiſſimus, qui ſenſus abditos eruit, ſpeciem omnem deformitatis abſtergit, arcana ſapientiæ & pietatis aperit. Imprimisque id agit, nequam totius Philoſophiæ partem artificiis Poëticis occultatam ignoremus. Incredibile eſt memoratu, quantas opes Græcæ Eloquentiæ, quantos Theſauros omnium diſciplinarum expromat.* Selectas ex Euſtathio expoſitiones Græcè excerpſerat, cumque his Homerum recudendum dederat biennio ante Hadrianus Junius Baſil. 1558. fol.

IX. Has merito inſcripſit Vir doctus *κέρας ἀμαλθείας*, eſt enim Euſtathii in Homerum opus verè quoddam linguæ Græcæ velut *Copiæ Cornu*, ut omnes eruditi agnoſcunt, & ſingillatim præ ſe tulit Martinus Cruſius in Germano Græcia. p. 39. Modeſtia & inſtitutum Euſtathii patet ex his ejus prolegomenon in Iliadem verbis: *ἰοῦ ἦ τὸ Φιλικὸν θέλημα ἀφ' ἧς Ἰλιάδος* &c. *Placuit mihi Iliadem pertractare* (uti poſtea Odyſſeam quoq;) *& utilium rerum copiam ſtudioſis ejus lectoribus exhibere, non equidem viris doctis, quos nihil*

* Malè apud Voſſium de Hiſtoricis Græcis. p. 491. excuſum eſt A. Io ccL. ſcripſerat Vir doctiſſimus clo cL.

** Nicetas Choniates Lib. X Annalium narrans hujus Euſtathii precibus lenitum eſſe furorem Siculorum, quem capta ſub Andronico Comneno Theſſalonica in victos exercebant, hoc eum encomio mactat. *Is erat doctrina, loquentia & virtute celeberrimus: πολὺς καὶ μέγας ἐν λόγοις καὶ ἀρετῇ διαβεβοημένος ἀπάνταχῆ, Euſtathius, qui & prudentia & uſu rerum mirabili præditus & doctrina profanarum & ſacrarum literarum uberrima cæteris omnibus antecellebat, eaque velut inſigni & peculiari nota celebrabatur, τὸ οἰκειότατον ἐκεῖνο, καὶ ἐξαίρετον ἦν χαρακτήρισμα. Nam ejus oratione vel horridas cautes moveri potuiſſent, & ſolo conſpectu alienigenis ita erat venerabilis, ut & venienti aſſurgerent, & orantem libenter audirent, & ejus monitis ad humanitatem flecterentur, veluti vulnus inflammatum quod levi manu aquâ mollitur.* Idem libro octavo eloquentiſſimum vocat & DEO Mahumedis anathema dicendum, adverſus Manuelis Imp. ſententiam vehementiſſima oratione contendiſſe refert.

hil horum ſubterfugit, ſed tironibus, vel recordari ea, quæ pridem didicere, cupientibus. Hoc igitur egi, & utiliſſima quæq; idoneo ordine collegi, non ut omnia congererem ab interpretibus hujus Poëtæ in medium allata, qui labor inanis nec profuturus & immenſus erat futurus; ſed ut, quisquis cognoſcere deſiderat, ſuo quaque loco diſpoſita reperiret ea, quæ non ſupervacua mihi viſa ſunt, puta ſenſus vel orationem ſolutam ſcribenti utiles, & Rhetoricas circumductiones in loco exprimere volenti, methodos convenientes, quarum ſtudioſus & imitatione juvetur aliquis, & Poëtæ artificium demiretur: & dictiones plures quidem etiam proſæ idoneas, ſæpe vero duras quoque & aſperas & poëticas, quæ niſi certiori ſuæ originis ſignificatione explicentur, propoſitus locus manebit obſcurus: dicta inſigniora ſive Gnomas, quibus non rarò Homerica Poëſis exornatur, Hiſtorias non eas modo, quibus Poëta ex profeſſo utitur, Sed latiùs interdum ex aliorum ſcriptis deſumptas: Adhæc fabulas, alias quidem ſimpliciter, ut proponuntur citra penitiorem contemplationem, & nudas; alias verò cum allegorica declaratione, & altiore reconditi ſenſus interpretatione, & alia innumera, quorum cognitio & honeſta & ad vitam utilis eſt, atque ea non ſolum compendioſe, verum omninò varie. Itaq; ſi quis absq; invidia, toto hoc opere perſpecto modeſtè dixerit conatum hunc noſtrum haud prorſus infructuoſum eſſe, ille, opinor, non mentietur. Latinam verſionem Commentariorum Euſtathii non in Homerum tantum, ſed & in Dionyſium Periegetem * adornavit Vincentius Marinerus Valentinus, Bibliothecæ Regiæ Eſcurialenſis Præfectus, teſte in Bibliotheca Hiſpana Nicolao Antonio: Sed hæ aliæque viri illius translationes nunquam lucem publicam viderunt.

X. Auctorum Catalogum, quos plurimos laudat Euſtathius, proximo Capite Lectori exhibeo, in præſenti contentus adnotare, quod ſæpenumero ipſi Scriptores allegantur ſub nominibus appellativis antonomaſticis, v. g. ὁ τεχνικὸς pro Dionyſio Thrace, Rhetor Cilix pro Hermogene, ὁ γεωγράφος pro Strabone, pro Athenæo ὁ δειπνοσοφιςὴς, ὁ ἐξηγητὴς pro Dionyſio, ὁ τὰ ἐθνικὰ συντάμνων, ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας pro Hermolao & Stephano Byzantino, ὁ περὶ πρόσων ἱστορήσας pro Xenophonte, ὁ ἐξηγητὴς pro Herodiano vel Apione. Ὁ Παρεκβάσης eſt illi perinde ut auctori minorum ſcholiorum ad Odyſſ. λ. 583. Homerus ipſe, quia narrat, & χῆμα Παρεκβατικὸν adhibet eoque delectatur, ut rectè obſervatum Merico Caſaubono pag. 36. diſſ. de nupera Homeri edit. Cæterum in vaſtis ad Homerum Commentariis occaſione toties ſeſe offerente virum Chriſtianum, imo Archiepiſcopum, ſcriptores Eccleſiaſticos

* De his dicetur libro tertio, ubi de Dionyſio: at de aliis Euſtathii ſcriptis, aliisque Euſtathiis, libro quinto.

rariſſimè laudare, ſacram Scripturam ** nunquam, merito miratus eſt Jacobus Duportus pag. 278. Gnomologiæ Homericæ. Videtur autem inde factum eſſe, quia pleraque ſua ex antiquioribus Homeri Interpretibus collegit Euſtathius, qui Ethnici nullam ſacrorum librorum rationem habuêre. In hoc quoque multus eſt, ut poſteriorum Poëtarum Græcorum loca paſſim conferat cum Homericis, & quomodo ex illo expreſſa ſint, doceat.

XI. Dicitur præterea Batrachomyomachiam Homeri Commentario illuſtraſſe, qui viſus tamen hactenus non eſt, & incertâ fide refertur à Geſnero in Bibl. & à Nicolao Majorano præfatione ad Euſtathium.

XII. Poſt Euſtathium non omittenda Scholia vetuſta in librum IX. Iliadis, Græce edita à Conrado Hornejo Helmſt. 1620. 8vo. Illa Johannes Caſelius Florentiæ deſcripſerat è libro Petri Victorii, in quo, ſi non in utramque Homeri ποίησιν, in alteram certe vel pluſculos ejus libros erant manuſcripta ejusmodi Scholia. Quo Liber Victorii pervenerit, haud facile dixerim, etſi in literis Marci Velſeri ad Scaligerum prid. Cal. Auguſti Ao. 1602. datis legi Venetiis venales proſtitiſſe quinquaginta circiter Codices Græcos MStos, *reliquias*, inquit Velſerus, *quantum quibusdam indiciis ſuſpicor, Victorianæ Bibliothecæ, quos mediocri [illegible]s pretio præſtinaturos ſpero.* Neque hactenus potui certo reſcire, quis illorum ſcholiorum ſit auctor, at egregia vetuſta & docta affirmare poſſum, poſt veriſſimum de illis Caſelii & Horneji judicium, qui Euſtathio quoque inſpecta haud dubitaturum obſervant, quisquis ejus in eundem Homeri librum Commentarios comparaverit. Non autem adeo occupata ſunt in phraſibus, vocibusque explicandis, quod nec ipſum nihilominus planè in illis negligitur, quàm ut oſtendant, Homerum magno verborum delectu, inſigni ordine & artificio rhetorico ubique uſum eſſe, egregiaque præcepta Ethica & politica paſſim poëmati ſuo inſperſiſſe. Criticorum itidem ſententias de verſibus Poëtæ, eorum γνησιότητι & lectione hinc inde etſi rarius referunt: Zenodoti, Ariſtarchi, Apollodori, Ariſtophanis Grammatici, Ariſtotelis & aliorum.

XIII. Scholia optima inedita *Porphyrii* in Iliadem, etiam ab illis, quæ Hornejus vulgavit, diverſa, & ex Bibl. Peireſcianâ accepta habere ſe teſtatus eſt Iſaacus Voſſius ad Melam, eorundemque editionem promiſit, pag. 59. & 154. Sed obiit citius vir doctiſſimus, quàm hæc aliaque, qu rum ſpem eruditis fecerat, daret. Bibliotheca tamen ejus, atque in hâc Scholia iſta ſervantur, ut audio, in Bibliotheca

** In Commentariis ad Dionyſium tamen laudat θείαν γραφὴν ad verſ. 195. reſpiciens Ezech. XXXVIII. 13. & Davidem σοφὸν βασιλέα ad v. 666. allato Pſ. CXLVII. 16.

theca Academiæ publicâ Lugduni Batavorum. Lucas quoque Holſtenius de vita & ſcriptis Porphyrii, cap. 7. p. 33. cum Porphyrii in Homerum commentaria è Macrobio & Euſtathio commemoraſſet, obſervat ineditum Scholiaſten Vaticanum ſæpius uſum Porphyrii auctoritate, præterea aliorum ſcholiorum *αὐτοσχεδίων* ſpecimen in primos Iliadis verſus affert è MSto Codice Florentino Mediceo. Idem Holſtenius ſcholiaſten ineditum Mediceum in Homerum paſſim laudat notis ad Stephanum. Sed & apud Labbeum pag. 372. Bibl. nov. MSS. mentio fit Scholiorum longè accuratiſſimorum & antiquiſſimorum in decem libros Homeri nunquam in lucem editorum. Joh. Rudolphus Wetſtenius diſſ. de fatis ſcriptorum Homeri pag. 156. memorat tres Codices MStos metaphraſeos in Homerum, cujus initium: *τὴν ὀργὴν εἰπὲ μοι θεὰ τοῦ ἐμοῦ πηλείωνος Ἀχιλλέως τὴν ὀλοθρίαν.* Itemque aliam Paraphraſin in Bibl. Florentina quæ incipit: *Θεὰ καλλιόπη εἰπὲ ἀκριβῶς ἐν ἐμμελείᾳ ποιητικῇ τὸ κῦ τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως κ. τ. λ.* Aliam item Paraphraſin *Moſchopuli*, à ſcholiis, de quibus infra, diverſam & in Bibl. Vaticana obviam. Omitto, quos in Bibliotheca Cæſarea occurrere narrat Lambecius, codices Homeri MStos, refertos ſcholiis Græcis marginalibus & interlinearibus. Venetiis in Bibliotheca D. Marci Iliadem cum ſcholiis ab editis multum differentibus ſervari, notat Clariſſimus Kuſterus ſive Neocorus in hiſtoria critica Homeri pag. 114. & Thomaſinus in Catalogo MStorum quæ in Bibliothecis Venetis occurrunt p. 39. recenſens libros à Cardinale Beſſarione illuſtriſſimæ Venetorum Reip. donatos. Idem doctiſſimus Neocorus in nova editione Criticæ illius, quam modo laudavi, Homeri hiſtoriæ, vulgaturus eſt varia ſpecimina ſcholiorum, paraphraſium & Metaphraſium Homeri ineditarum, quæ in Bibliothecis Bodlejana, Regia Londinenſi, Regia Pariſienſi aliisque deſcripſit. Superiore anno MDCCI. Dordraci in auctione publica Bibliothecæ illuſtris Johannis de Wit venum expoſitus fuit Homerus MS. cum obelis Ariſtarchi, & ſcholiis MSS. quæ marginibus adſcripta, bonam partem *Porphyrium* auctorem agnoſcunt, adjuncto *Procli* commentario ad ſex libros primores Iliados, ex Bibl. Antonii Seripandi Cardinalis: tum Odyſſea cum antiquis ſcholiis MSS. copioſis. Anno MDCXCVIII. in Bibliotheeca nobiliſſimi juvenis Cornelii Nicolai proſtitit Amſtelodami Ilias Græcè una cum commentariis ampliſſimis *Johannis Grammatici*, Tzetzæ puta, de quo mox plura dicam. *Andronici** ſcholia Græca in Homerum MSta extitiſſe Venetiis in Bibliotheca SS. Johannis & Pauli, memorat Geſnerus in Bibl. etſi

* Andronicus Philoſophus allegatur à Gellio Lib. XX. c. 5.

Thomaſinus in Catalogo MSS. Bibl. Venet. nullam ejus mentionem facit. Videtur autem Geſnero hic eſſe M. Pompilius Andronicus, de quo Svetonius in Grammaticis c. 8. conjecturâ ut mihi quidem videtur non valde veriſimili, cum Svetonius teſtetur eum ſoli Philoſophiæ intentum Grammatica neglexiſſe.

XIV. *Johannis Tzetzæ* Metaphraſis Homeri verſibus Politicis, ſive ut ipſe Chiliad. IX. verſ. 283. loquitur, ἡμαξοειδέσι στίχοις ſcripta ad Irenen Auguſtam, à quâ pro ſingulis paginis tulit duodecim aureos, fuit MSta in Bibliotheca Antonii Auguſtini, & hodieque in Bodlejana exſtat Oxoniæ, fragmentumque illius produxit Vir Clariſſ. Henricus Dodvvellus in diſſertationibus de veteribus Græcorum & Romanorum Cyclis p. 802. ex quo apparet non Homerum tantummodo ſed & alios qui de bello Trojano ſcripſerunt opere illo velut compendio eſſe comprehenſos. Video etiam à Labbeo & inter Codices MStos Bibliothecæ Cæſareæ Vindobonenſis referri Tzetzæ Iliadem parvam Homericam: Præterea in Regiâ Londinenſi habentur ejusdem Tzetzæ Pro-Homerica, * Homerica & poſt Homerica, quæ in Catalogo MSS. Angliæ ante paucos annos edito perperam referri ſub corrupto nomine Johannis Tetri, per literas me monuit laudatus Neocorus. Fragmentum inſigne μεθομηρικῶν, verſibus 20. Hexametris conſtans, cum ſcholiis Græcis edidit & notis illuſtravit idem Dodvvellus libro laudato p. 803. ſeq. ubi monet operæ pretium eſſe facturum quisquis προομηρικὰ illa & Μεθομηρικὰ, utpote ex reliquiis priſcorum Poëtarum Cyclicorum ipſi licet Tzetzæ non inſpectorum collecta integra in publicum ediderit. In inſtructiſſima Imperatoris Bibliotheca Viennæ, in Epiſcopi Norvvicenſis Bibliotheca Londini, & Lipſiæ in Bibliotheca Paulina ſervatur ejusdem Tzetzæ inedita Homeri ἐξήγησις luce non indigna & ſupra à me laudata. In Hiſpanica quoque S. Laurentii Bibliotheca fuiſſe Tzetzæ commentarium in Iliadem notavit Labbeus p. 385. Bibl. nov. MSS. Idem pag. 110. & 134. memorat ejus ineditas allegorias ** in Homerum ad eandem Irenem Alemannam Auguſtam, quæ etiam bis exſtant in Auguſtiſſimi Imperatoris Bibliotheca. Ex hoc opere forte petitæ

* Fragmentum horum exſtat etiam in Bibl. Auguſtana, ſed in Catalogo MSS. p. 79. per peram latine redditur titulus: *rerum ante Homeri tempora geſtarum.* ProHomerica enim ſive AnteHomerica ſunt de rebus Homerico poëmati præmittendis ejusque argumentum antecedentibus.

** Meminit earum Tzetzes ipſe Chiliade quinta verſ. 776. uti ἐξηγήσεως Chiliad. IX. v. 282. Hanc pridem etiam laudavit Petrus Crinitus in libris de honeſta diſciplina, ne recentiores jam memorem.

petitæ allegoriæ quædam Mythologicæ Phyſicæ & morales, quas ſub Tzetzæ nomine è Bibl. Jani Rutgerſii accepit, Latine vertit & utraque lingua edidit in libellulo Federicus Morellus Pariſ. 1618. 8vo. Cujus generis allegorias nonnullas à *Mich. Pſello* ſcriptas Græcè cum *Heraclidis* * *Pontici* allegoriis Homericis vulgavit Conradus Geſnerus Baſileæ Ao. 1544. 8. ut præteream auctorem anonymum (*Nicephorum* ** forte *Gregoram*) moralis interpretationis errorum Ulyſſis ab eodem Geſnero vulgatum, & allegorias anagogasque Homericas *Johannis Diaconi Galeni*, ejusdem cujus in Heſiodum ſimilis labor editus habetur, quas memorat Labbeus p. 110. 111. Idem Labbeus p. 171. ex indice Scipionis Tetti refert MStos neſcio quos quave in Bibliotheca exſtare Interpretes Homeri triginta antiquos, tomis duobus.

XV. *Georgii Chryſococcæ*, qui Theodori Gazæ familiaris fuit, ſcholia MSta in Odyſſeam, habentur in Bibliotheca Vaticana teſte Allatio Lib. de Georgiis p. 360. quamvis ipſe hæret ambiguus auctorne ſit an duntaxat exſcriptor iſte Chryſococces. *Michaëlis* quoque *Pſelli* Paraphraſin Iliadis verſibus politicis ſupereſſe docet idem Allatius libro de Pſellis, & ex eo Gerh. Johannes Voſſius libro poſthumo de Poëtis Græcis p. 83. qui hoc ejus laudant initium: τὴν ἐργὼν εἰπὲ ὠθεὰ θ' υἱὸν θ' Πηλέως. Ejusdem Pſelli Paraphraſin in Odyſſeam cum ſcholiis quibusdam MStam fuiſſe quondam apud Joh Oporinum teſtatur Geſnerus. Neſcio an eadem ſit Paraphraſis Græca Iliados quam nullo auctoris nomine addito in codice Regis Galliæ num XII. MStam occurrere teſtatur Labbeus pag. 110. & 270. Sed & Odyſſeæ Paraphraſis Græca eidem memoratur pag. 271. Bibl. novæ MSS. Sic Iliadem in proſam Græcam olim tranſtulerat *Demoſthenes Thmx* ut auctor eſt Svidas. Specimen Paraphraſeos Homericæ exſtat apud Ariſtidem libro de dictione civili cap. XIV. & apud Platonem Lib. III. de Rep. ubi oratio Chryſæ Sacerdotis ex Iliad. α. ſermone proſario eleganter ſolvitur. *Emanuelis Moſchopuli* *** Byzantini Paraphraſis ſive ſcholia paraphraſtica in Iliadem MSta dicuntur exſtare in Bibliotheca Vaticana, cujus operis ſpecimen nuper editum debemus *Johanni Scherpezelio*, qui Ao. 1702. 8. vulgavit libros duos primores Iliados, illisque præter verſionem emendatam atque animadverſiones

* Sive *Heraclitii potius*. Vide quæ de hoc libro dixi Lib. I. c. XXII.

** Vide Dan. Neſſelii Catalogum MSS. Bibl. Vindob. part. I. p. 285. num. 9

*** Hic Moſchopulus Byzantinus fuit temporibus captæ à Turcis CPoleos, & cum aliis Græcis in Italiam profugit circa A. 1413. ἀνεψιὸς Moſchopuli Cretenſis, qui floruit ſub extremum ſæculi XIV. Locum ex Eman. Moſchopuli ſive alius ἐξηγήσεις εἰς τὸν Ὅμηρον, ad Iliad. P. producit Allatius de Patria Homeri c. VI.

nes ſuas, & Joach. Camerarii viri præſtantiſſimi commentarios adjunxit ſcholia Moſchopuli è codice MS. in quo *Etymologicum ineditum Græcum*, quod Antvverpiâ è Jeſuitarum Bibliotheca ad Clariſſimum Grævium miſerat Papebrochius. Titulus eſt: Ἐμανουὴλ τ̃ Μοσχοπούλου πχιολογία καὶ ἀνάπλυξις τ̃ λέξεων, τ̃ πρώτου βιβλίου, τ̃ Ὁμήρου. Τὸ αὐτὸ Τεχνολογία καὶ ἀνάπλυξις τ̃ δευτέρου στοιχείου τ̃ Ὁμήρου. Inter MStos codices Vulcanianos Bibliothecæ Lugduno Batavæ p. 416. memoratur neſcio cujus *Conſtantini Hermoniaci* Metaphraſis in Homerum. *Iſaaci Porphyrogeniti* ſcholia in Iliadem MSS. exſtare ex Joh. Vaillanti fide refert I. Rud. Wetſtenius diſſ. de ſcriptorum Homeri fato p. 158. eorumque ſpecimen ab illo accepiſſe ſe teſtatur. In Dan. Neſſelii Catalogo Bibl. Vindobonenſis parte IV. p. 5. refertur Homeri Ilias & Odyſſea cum notis ſeu Rhapſodia *Quinti Smyrnæi*. Verum nullas in Homerum notas ſcripſit ille Cointus, de quo videas licet quæ dixi infra cap. VII.

XVI. Ilias verſibus Politicis in linguam vulgarem Græcam translata à *Nicolao Lucano* prodiit Venetiis Ao. 1526. apud Stephanum Sabium & A. 1603. 4to. Batrachomymachiam eodem Græco-Barbaro ſtylo verſibus Politicis expreſſit *Demetrius* * *Zenus, Zacynthius* circa Annum 1530. clarus, quam cum Latina verſione & notis edidit Martinus Cruſius in Turco Græcia p. 373. ſeq.

XVII. Homeri Ilias & Odyſſea una cum Batrachomyomachia & Hymnis Græce ** primum vulgata eſt (cum nullus ante liber Græcus typis exſcriptus fuiſſet) recenſente ad MSS. codices & Euſtathii ineditos tunc commentarios, emendationisque curam gerente *Demetrio Chalcondyla* Athenienſi, accedente dexteritate alterius Demetrii, Cretenſis

* Hujus Zeni Ἀλέξανδρ☉ ὁ Μακεδὼν ſive liber de Alexandri M. rebus geſtis verſibus politicis excuſus Venet. 1529.

** Editiones Græcas Homeri quibus adjuncta ſcholia Didymo tributa vel Euſtathii commentaria, paulo ante memoravi cum de Didymo & Euſtathio agerem. Cæterum hanc Florentinam editionem non usque quaque obviam uſurpare mihi licuit ex Bibl. Reverendi & Celeberrimi Senis *Esdræ Edzardi*, cujus humanitati eo nomine gratias conceptiſſimas ago. Primum hunc fuiſſe librum alicujus momenti qui Græce typis exſcriptus fuit, teſtatur Chalcondylas in præf. his verbis: Ἐπεὶ δὲ ἔυρηται μὲν πάλαι κοινὸν ἀγαθὸν τοῖς Φιλολόγοις τε καὶ σπουδαίοις εἰς ἐυπορίαν βιβλίων λατινικῶν, λέγω δὲ τὴν τύτων ἐντύπωσιν, ἐποθεῖτο ἰδὼν τὸ τ̃ αὐτὸ καὶ τοῖς Ἑλληνικοῖς βιβλίοις, ἰδεὶς δὲ ἐτόλμα μέχρι καὶ νῦν ἑαυτὸν εἰς τύτο καθεῖναι ὅτι καὶ λόγυ ἄξιον, δεδιὼς οἶμαι τὴν τ̃ πράγματ☉ δυσχέρειαν, τῶν τινες ἐκ τ̃ περιφανοῦς πόλεως Φλωρεντίας ἐυ πεφυκότων νέοι καλοῖτε κἀγαθοὶ Φιλομαθεῖς τε καὶ Φιλέλληνες δύο μὲν ἀδελφὼ Βέρναρδ☉ καὶ Νέρις τὼ Νηριλίω, τρίτ☉ δὲ σὺν τύτοις ἑταῖρ☉ αὐτοῖν Ἰωάννης ὁ Ἀκκιόλ☉. ἐκ θεῖ ὅτως ἐπιπνοίᾳ τινὶ φανεφάνησαν ἐυ μάλα πρόθυμοι εἰς τόδε τὸ ἔργον.

tenſis, typis pro illo rei typographicæ primordio ſat luculentis, *Florentiæ* Anno 1488. fol. cum præfatione Græca Chalcondylæ, & Latina Bernardi Nerlii typographi ad Petrum Medices, Laurentii filium: præmiſſo Herodoto ac Plutarcho de vita Homeri, & Dionis Chryſoſtomi diſſertatione LIII. Hanc ſecutæ Editiones itidem Græcum tantummodo Homerum exhibentes, *Aldinæ* Ao. 1504. cujus exempla quædam excuſa in membrana & Ao. 1517. 1524. 8vo. *Argentinenſes* apud Wolfium Cephalæum Anno 1525. Ao. 1542. 8vo. curante Johanne Lonicero, qui varias lectiones Florentinæ & utriusque Aldinæ ad Calcem voluminis ſubjecit. *Lovanienſis*, Odyſſeæ Batrachomyomachiæ & hymnorum. Ao. 1535. 4to. *Pariſienſis* (Iliados duntaxat) emendata per Adr. Turnebum Ao. 1554. 8vo. altera Pariſienſis ſed totius Homeri apud Morellum Ao. 1562. 1584. 4to: tum Pariſienſis tertia caſtigatiſſima & luculentis typis exſcripta in Poëtis Principibus Henrici Stephani Ao. 1666. fol. Hanc ferè editionem poſtea ſecuti ſunt, qui emendatiſſimum Homerum publico dare voluerunt. Denique Homerus minore forma exiguo volumine in 12mo Græcè excuſus eſt *Genevæ* Ao. 1567. apud Criſpinum & Ao. 1609. iisdem typis, quibus Græco-Latina ejusdem Anni editio ab Æmilio Porto fuit accurata.

XVIII. Odyſſeam Latino Carmine olim reddiderat *Livius*(a) *Andronicus*, Iliadem *Accius Labeo* (quem Iliadem Homeri verſibus Latinis fœdiſſime compoſuiſſe legas in ſcholiis ad Perſium ſat. 1. v. 50.) *Cnejus* (b) *Mattius* & *Nimnius Craſſus*, ita enim apud Priſcianum Lib. IX. pag. 866. MStus Putſchii Codex legit pro eo quod ante illum inſpectum ipſe edidit *Nimius Caſſius*. Sed horum laboribus pridem deperditis, primus ex recentioribus Homerum Latine reddi curavit *Franciſcus Petrarcha*, quod notavit perſonatus Vignolius Marvillius in miſcellaneis Gallicè editis. T. 2. pag. 21. Verſionem Latinam Odyſſeæ, auctore *Carolo Aretino*, MStam memorat Labbeus pag. 335. Bibl. nov. MSStor. *Angelus* quoque *Politianus* in Homero latinè transferendo deſudavit, cujus verſionem exſtare optat *Caſpar Barthius* Lib. LIIX. Adverſariorum cap. 14. ubi & ſuæ ſpecimen exhibet, & T. I. in Statium p. 7. ait, ſe primores duos libros Iliados

(a) Mentio apud Gellium Lib. III. c. 16. Lib. VII. c. 7. & Lib. XVIII. cap 9. Vide Scal. ad Feſtum in *topper*, Feſtum ipſum in *nequinont*, *nægeum* & *commentans*. Hanc Odyſſeam veterem antiquiſſimum carmen vocat Chariſius Lib. I. p. 64. Laudant & Diomedes, Priſcianus, Nonius Marcellus, aliique.

(b) Allegatur à Chariſio Lib. I. p. 93. Diomede Lib. I. p. 336. Gellio Lib. VI. c. 6. Lib. IX. cap. 14. Apud Priſcianum Lib. VII. pag. 760. edit. Putſchii perperam vocatur Cn. Manlius.

triduo latinis verſibus reddidiſſe. Verùm ut ad editas Homeri translationes veniam, ac primum commemorem eos, qui Carmine latino Poëtam expreſſerunt, exſtant Iliadis Lib. I. II. IX. *Vincentio Obſopæo*, Et Liber III. IV. V. XIII. XVIII. cum initio undeviceſimi, tum XX. XXII. & XXIV. *Nicolao Valla* Interprete Pariſ. 1510. 4to & Baſil. 1541. 8vo. cum Darete & Epitome Iliados, quæ latinis verſibus Hexametris circumfertur ſub falſo nomine *Pindari* * *Thebani*. Eadem Nic. Vallæ & Obſopæi Iliados metaphraſis, ſuppletis, qui deſiderabantur, ex *Eobani Heſſi* verſione libris, recuſa eſt Baſil. Anno 1573. 8vo. Iliadem enim integram carmine latino reddidit Heſſus Baſil. 1540. 4to. apud Robertum Winter, & 1549. 8vo. etſi diſſuaſerit hunc laborem Eraſmus, qui Lib. XXIV. Epiſt. 5. ita ad Heſſum ſcripſit: *quod Theocritum reddidiſti latino-Carmine, miror, ſi Siculam illam Venerem aſſecutus es. Homerum opinor experiris tractabiliorem, in utroque tamen argumento vereor, ut fama labori reſpondeat. Qui Græcè norunt, nam gliſcit indies ea lingua latius, malunt ejusmodi auctores audire ſua lingua canentes.* Librum primum & ſecundum Iliadis in latinos verſus Hexametros convertit etiam *Joachimus Camerarius*, additis pereruditis in eosdem libros enarrationibus ſive Commentariis. Tubingæ A. 1537. 1540. 4to. Francof. 1584. 8vo. Quatuor libros IX. X. XI. & XII. Odyſſeæ latino Carmine Elegiaco expreſſit *Johannes Praſſinus* Witteberg. 1539. 8vo. Integram Odyſſeam una cum Batrachomyomachiâ (à *Jacobo Balde* Jeſuita etiam elegantiſſimo poëmate latino ornatâ & amplificata) Carmine heroico *Simon Lemnius Emporius* Curienſis, Baſil. apud Oporinum 1549. 8vo. libros octo *Franciſcus Floridus Sabinus* Pariſ 1545. 4to.

XIX. Proſario ſermone elegantiori Iliadem transtulit latinè *Laurentius Valla* Brixiæ 1497. fol. Colon. A. 1524. Lugd. 1541. 8vo. Odyſſeam *Raphaël Volateranus*, cujus verſio addita Vallæ Iliadi, & Batrachomyachiæ ** ab *Aldo Manutio*, hymnisque Homeri à *Jodoco Velareo* Verbrokano translatis, prodiit ex officinâ Joh. Graphei Anno 1528. 8vo. Video etiam memorari Odyſſeam latinè redditam *à Georgio Maxillo* Argent. 1510. Hymnos à *Georgio Dartona* Cretenſi, cum Andreæ Divi verſione mox memorandâ editos. Utrumque enim Poëma Iliadem & Odyſſeam transtulit præterea *Andreas Divus* Juſtinopolitanus cum verſione Batrachomyomachiæ ab Aldo Manutio & Hymnorum à Dartona compoſita latine vulgatam Venet. 1537. Pariſ. 1538. & Saligniaci 1540. 8vo. Cujus

* De hoc ſcripto dixi in Bibliotheca latinâ.

** Alios Batrachomyomachiæ interpretes & illuſtratores vide à me notatatos ſupra cap. 2. num. 3.

Cujus verſio licet paſſim ut aliæ ejusdem Scriptoris inepta, tamen quia verbum è verbo reddere promittit, aptiſſima viſa eſt, quæ in editionibus Homeri Græco-Latinis ſervaretur, & ab Editoribus ſubindè emendaretur, uti factum eſt ab *Henrico Pantaleone* Baſil. 1533. Fol. à *Johanne Spondano* Mauleonenſi, admodum juvene, qui ſuos in integram Iliadem & Odyſſeam Commentarios adjunxit, ibidem 1583. & 1603. Fol. ab *Oberto Giſanio*, cujus etiam notæ accedunt Argent, 1564. 8vo. 2. Vol. diligentius à *Seb. Caſtellione* Baſil. 1567. Fol. ab *Henrico Stephano* Genev. 1588. 12mo. 2. Vol. diligentiſſimè ab *Æmilio Porto*, qui Franciſci Patris ſui commentarios in Homerum hactenus *ἀνεκδότους* accuratè ſequi ſe affirmat, Genev. 1609. 12mo. 2. Vol. quanquam in hac quoque Editione errores quosdam verſionis notavit Mericus Caſaubonus p. 32. ſeq. de nupera editione Homeri. Ilias cum verſione per eundem Portum accurata prodierat Lugd. 1580. 12mo. Henricum Stephanum ſequitur Editio nitida Homeri Græco-latina Amſtelodamenſis per I. T. P. Anno 1648. 1650. 8vo 2. Vol. tum Cantabrigienſis Anno 1676. 1679. 8vo. 2. Vol. Giſanium *Jacobus Lectius* in corpore Græcorum Poëtarum Carminis Heroici Græcè & latinè vulgato Genev. 1606. Fol. & majorem partem *Cornelius Schrevelius* in editione, de qua ſub initium hujus Capitis dictum à me eſt, ubi etiam de Editione Græco-latina Iliados à *Cantabrigienſibus* noviſſimè accurata, in qua verſionem poſt tot virorum doctorum labores à ſe caſtigatam dare allaborarunt. Omitto ſingulorum librorum Homericorum Editores & Interpretes, ut *Martinum Cruſium*, qui librum primum Iliados non infeliciter vertit & illuſtravit Francof. 1594. Fol. *Andream Cratandrum*, qui libros I. & II. Odyſſeæ recenſuit, & præmiſſa Angeli Politiani de Homero diſſertatione Græce edidit Baſil. 1520. 4to. *Johannem Sanderum* à quo liber nonus Iliadis editus eſt, cum ſuis de Homero collectaneis Magdeb. 1661. 4to. Commentarios item affectos & deperditos recentiorum in Homerum, ut *Claudii Belurgerii* Galli, qui Græcas literas Pariſiis docuit, & teſte in Pinacotheca prima Jano Nicio Erythræo, adeo in deliciis habuit Homerum, ut nec * in templo deponeret, ſed in manibus, in oculis, in animo ſemper ferret, & ſacrarum precum loco recitaret, obiitque Alexandriæ in itinere, quod inſano in Poëtam amore quinquagenarius ſuſceperat, viſurus campos ubi Troja fuit atque omnia loca quorum Homerus meminit. Prætereo denique

* Vignolius Marvillius perſonatus ſcriptor T. 1. Miſcellan. p. 221. *Cl. Belurgerius étoit ſi fou d'Homere, qu'il l'avoit toûjours entre les mains, & juqu'au pied d'autels. Il ne croioit pas qu'aucun autre ecrivain meritat d'être lû à ſon préjudice.*

Digitized by Google

nique promiſſas Homeri editiones, ut Celeberrimi Viri *Johannis Georgii Grævi*, quem poſt illuſtratum à ſe Heſiodum etiam Homerum edere conſtituiſſe, diſcas ex Boſii Epiſtolis ad Reineſium p. 363. Cui adde Commentarios, quos Eruditi expectant à *Johanne Rudolpho Wetſtenio*, à *Johanne Jacobo Batterio*, de quorum conatibus vide Ephemerides Berolinienſes Clariſſimi Chauvini Anno 1697. p. 98.

XX. Sed de Homero in alias linguas Vernaculas translato paucis adhuc dicere reliquum eſt. Nam & *Perſice* verſum teſtatur Ælianus Lib. XII. Var. hiſt. cap. 48. qua lingua adhuc exſtare notat Labbeus p. 257. Bibl. nov. MSS.

XXI. Eodem in loco Ælianus auctor eſt etiam *Indos* idiomate ſuo Homerum legiſſe, quod confirmat Dio Chryſoſtomus Orat. 53.

XXII. Atque ut de iis, quæ editæ ſunt, dicam verſionibus, Homerus integer *Anglico* carmine redditus exſtat, à *Georgio Chapmanno*, Londini, ſine temporis nota in Fol. & à *Joh. Ogilby*, Lond. 1660. Fol. Ilias à *Thoma Hobbeſio* ibidem 1675. 8vo. Odyſſea Anno 1677. 8vo. *Johannes* quoque *Drydenius* Anglorum Poëtarum Princeps, qui V. Nonar. Maji A. M. DCC. diem obiit ſupremum, Homerum Anglica Metaphraſi donare voluit, licet ſpecimen vix operis, ſed perelegans librum nempe primum Iliadis publico dedit, qui primo loco comparet inter alia ejus poëmata nonnulla, ſub titulo fabularum veterum, recentiumque junctim excuſa paulo antè obitum auctoris. Londini in Fol.

XXIII. Odyſſea *Hiſpanice* à *Gundi-Salvo Pereſio* translata lucem vidit Antvverpiæ Anno 1553. 12mo. & 1562. 8vo. Carmine ſatis puro & eleganti, quod Nicolai Antonii judicium eſt T. 1. Bibl. Hiſpan. p. 427.

XXIV. *Belgice* prodiit Ilias Amſt. 1658. 12mo.

XXV. *Hetruſco* idiomate Odyſſeam reddidit *Hieronymus Buccellinus* Florentiæ 1582. 8vo. Sed & *Antonius Maria Salvinus* nuper ad umbilicum perduxit ſuam Homeri translationem eo carminis genere quod Italis *Verſi ſciolti* dicitur. Verſibus ludicris ſex primores Iliadis libros eadem lingua Italica expreſſit *Joh. Franciſcus Loredanus* Anno 1653. 12mo. T. IV. Opp.

XXVI. Habentur & primi decem Iliados libri *Gallico* redditi Catmine ab *Hugone Salelo* Pariſ. 1545. Fol. 1555. 1574. 8vo. Ilias & Odyſſea integra à *Salomone Certone* in Gallicum Sermonem converſa ibid. 1615. 8vo. 2. Vol. Batrachomyomachiam quoque vertit Gallicè *Antonius Macaultus* & *G. Roybier* Anno 1550. & 1554. Recentiſſime Ilias & Odyſſea Gallice prodiit Pariſ. 1681. 12mo quatuor voluminibus, quæ ipſa

Digitized by Google

ipſa translatio recuſa in eadem urbe eſt Anno 1699. atque à Clariſſimo Jacobo Bernhardo in Novellis Reip. literariæ illius anni T. 2 p. 346. perperam tribuitur *Andreæ Dacerio*, ut ipſe p. 479. agnoſcit, teſtatus hanc parum accuratam verſionem eſſe *La Valleri* cujusdam Jeſuitæ jam defuncti. Dacerium tamen ipſum quoque in eo eſſe ut poſt Hippocratem, Platonem, Sophoclem, & alios Scriptores Græcos, etiam Homerum Gallicis auribus impertiat, teſtatur *Franciſcus Seraphinus Regnerius* in diſſertatione, quam adjecit Metaphraſi libri primi Iliados verſibus Gallicis luculenter à ſe expreſſi Pariſ. 1700. 8vo.

XXVII. Sed & *Germani* noſtri Homerum pridem conati ſunt in linguam ſuam transfundere. Odyſſea enim à *Simone Scheidenreiſſero Minervio* archigrammateo Monachienſi germanice translata adſpexit lucem Auguſtæ Vindelicor. 1537. Fol. Francof. 1570. 8vo. Ilias verſibus reddita vernaculis cum Æneide Virgilii à *Johanne Sprengero* Francof. 1610. Fol. & 1630. 4to. Non mentiar autem, ſi dixerim Homerum inter Germanos primum balbutire deſiiſſe, poſtquam in lucem prodiit Διὸς ἀπάτη, ſive pars libri XIV. Iliados de Junone fallente Jovem Carmine vernaculo diſertiſſimo expreſſa ab erudito Poëta L. *Chriſtiano Henrico Poſtello* Hamburgenſi, qui & notas eleganti ac πολυμαθεῖ eruditione refertas, & Germanicam verſionem Commentarii Euſtathii in eandem Homerici libri partem, quale nihil hactenus in noſtra lingua usquam apparuerat, adjunxit, præmiſitque poëma ingenioſiſſimum in laudem ἀπάτης ſive fraudis Hamb. 1700. 8vo.

XXVIII. Argumenta ſingulis libris, partibusque & rhapſodiis Iliados & Odyſſeæ jam olim à Grammaticis præfixa eſſe, Euſtathius teſtatur, tum in proſa, quemadmodum libro primo Iliados: λοιμὸς καὶ μῆνις, tum verſu: Ἄλφα λιτὰς χρύσου, λοιμὸν στρατῷ, ἔχθος ἀναάκτων, ut prolixiora argumenta libris ſingulis Græca proſâ in pluribus Homeri editionibus præmiſſa omittam. Confer de priſcis titulis rhapſodiarum Homericarum diſſerentes Viros Clariſſimos Lud. Kuſterum in Hiſtoria Critica Homeri p. 84. ſeq. Allatium de patria Homeri c. 5. Raph. Fabrettum in commentario ad veterem tabulam Iliacam p. 337. Jacobum Perizonium ad Æliani Lib. XIII. c. 14. Variarum, & Sanderum in Collectaneis de Homero cap. 8. E latinis *Auſonius* quoque Periochas librorum Homericorum & proſa & ſingulis verſibus ſcripſit, ut *Joachimi Camerarii* monoſticha latina in ſingulos libros, p. 23. ſqq. ad Lib. I. Iliados, & aliorum recentiorum ſimiles opellas prætermittam.

XXIX. Indicem denique omnium in Homero Verborum concinnavit *Wolfgangus Seberus* ap. Commelin 1604. 4to. Cui Editioni novus Titulus præfixus Amſt. 1651. 4to.

XXX. Phraſeologiam Homericam *Jacobus Sorgerus* dedit Francof. 1625. 8vo. Lexicon Homericum *Ludovicus Coulonius* Pariſ. 1653. 8vo. Clavem Homericam *Antonius Robertus*, Duaci 1636. & Georgius Perkinſus Lond. 1671. Roterd. 1673. &c. in 8vo, nomine auctoris ſuppreſſo.

* *Baſilides* olim ſcripſerat περὶ λέξεως Ὁμηρικῆς, cujus libri Epitomen concinnavit *Cratinus* teſte Etymologico Magno in ἀφίζηλος. De *Apione* & *Herodoro*, *Philoxeno* ejusque epitomatore *Ælio Sereno* dixi infra cap. 5.

CAPUT IV.

I. *Index Scriptorum in Scholiis minoribus ad Homerum allegatorum.*

Litera ſola, Libros Iliados, *Od.* literæ præfixum, Libros Odyſſeæ: numerus verſum ſignificat.

ACademici Philoloſophi. E. 2.
Acuſilaus Υ. 307. Od. Λ. 320. Ξ. 533. P. 207.
Æſchylus Σ. 486. Od. B. 20. ἐν ψυχαγωγοῖς, Od. K. 133.
Agallius Corcyræus, Ariſtophanis Grammatici diſcipulus. Σ. 491.
Alcæus Od. Φ. 71.
Alcman Lyricus. A. 222. Γ. 242. 250.
Ἀλκμανικὸν σχῆμα, Hyperbaton. Od. K. 513.
Alexander Γ. 314. Plevronius. Π. 235.
Anacreon. Θ. 193. Od. Φ. 71.
Andromachus ἐν Ἐτυμολογικοῖς. N. 130.
Andron. A. 52.
ἐν ἰσοδίαις. Π. 235.
Androtio Od. Λ. 270.
Anticlides H. 44. Od. Ω. 471.
Antimachus Colophonius E. 389.
Apollodorus Athenienſis. A. 10. 195. B. Catalog. 1. M. 117. N. 12. 301. Ξ. 296. Φ. 448. Od. Ψ. 198.
Ἐν τῷ πρώτῳ. B. 103.
Ἐν δευτέρῳ. A. 42.
Apollonius in Argonauticis A. 264.
Ἐν δευτέρῳ. Γ. 237.
Apollonius Grammaticus Σ. 505. Od. T. 177. ἐν καταλόγῳ νεῶν. Θ. 284.

Apio.

Apio. E. 403.
Aratus E. 385. Od. Δ. 272. K. 86.
ἐν τῷ πρὸς Θεόπροπον Ἐπικηδείῳ. Σ. 486.
Archilochus. Od. Ξ. 508.
Ariſtarchus. A. 5. B. Catal. I. E. 385. 397. 422. I. 393. K. 301. O. 741. T. 53. 357. Φ. 319. 323. X. 491. Od. A. 320. B. I. 132. H. 24. Θ. 352. K. 3. Ξ. 29. P. 455. T. 229. Ψ. 296. 310. Ω. 1.
Οἱ Ἀριστάρχειοι. A. 591. O. 82.
Ariſtodemus. N. 1.
Ariſtophanes, Grammaticus A. 5. Od. Ψ. 296. κατὰ Σέλευκον Od. B. 190.
Ariſtoteles. Δ. 88. 93. Od. M. 129.
περὶ ζώων. Ξ. 291. P. 674. Φ. 252. Od. P. 291. X. 299.
Παροιμίαι. Od X. 19.
Πέπλῳ. Λ. 687.
Aſclepiades. Od. Λ. 269. 320. 326. 581.
Ἐν τραγῳδουμένοις Z. 155. H. 467.
Aſcalonites. Vide infra, Ptolemæus.
Bacchylides. M. 397. Od Φ. 295.
Callimachus B. Catalog. 136. 273 Γ. 1. Δ. 697. P. 53. Σ. 487 X. 398. Od. B. 132. P. 599. X. 299. 300.
Ἐν αἰτίοις. B. 145. N. 166.
Ἐν β' αἰτίων. A. 106.
Ἐν Ἑκάλῃ. B. Catalog. 54.
Calliſtratus. Od. P. 455.
Chilonis ſententia, ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα. Od. Θ. 351.
Chryſippus Stoicus. N. 41.
Cleantes (idem ut exiſtimo cujus librum V. rerum fabuloſarum laudat Porphyrius in vita Pythag.) Γ. 64.
Clitopho. T. 403.
Cointus (Quintus) ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς μεθ' Ὅμηρον. B. 219.
Crates Λ. 740. Od. B. I. Γ. 293. Δ. 84. K. 86. Λ. 14. M. 61. T. 229. X. 188.
Cyclici Poëtæ Γ. 242. Σ. 486. T. 332. Ψ. 346. 660.
Cypriorum ſcriptor, ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας. Π. 140.
Στασῖνος (leg. Στασῖνος) ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας. A. 5.
Cyrenaici Philoſophi. E. 2.
Demetrius Z. 35. O. 194. Scepſius T. 3.
Ἡ Δημώ B. 205.
Παρὰ Δήμωνι. Od. T. 301.
Demoſthenes E. 146. 867. Od. Γ. 171.
Dicæarchus. Z. 396.
Didymus. A. 400. Δ. 475. X. 126.
Diocles Od. T. 475.
Dionyſius Od. M. 85.
Ἐν τῇ ἐ δοπέρων. B. 308.
Dionyſius Thrax N. 41. O. 741.
Ἐν τῆς μελέτης. Od. X. 19.
Diphilus. I. 122.
Epicharmus H. 93.
Epicurei. E. 2.
Eratoſthenes E. 422. X. 29. Ω. 24.
Eretrici Philoſophi E. 2.
Eumelus ὁ τὴν Εὐρωπίαν ποιήσας. Z. 130.
Euphorio B. 212. Γ. 314. N. 21. Ξ. 295. Σ. 486. Ω. 602.
Euripides A. 115.
Ἐν Βάκχαις Ξ. 323.

Ἐν

Ἐν Ἡρακλεῖ K. 418.
Galenus. Od. B. 315.
Glossographi T. 27. Od. Δ. 217. 388.
Hellanicus B. 105. Γ. 144. 151. 250. E. 64 M. 41. Od. B. 185.
Ἐν Ἀργολικοῖς. Γ. 75.
Ἐν ἀ τῶν Ἀτλαντιδῶν Σ. 486.
Ἐν Βοιωτικοῖς B. Catalog. 1.
Herodotus Ξ. 229. Od. B. 315. Δ. 356. Λ. 14. N. 96.
Hesiodus A. 7. 42. 43. 176. 222. 402. B. 159. 205. & Catalog. 289. Γ. 374. 424. Δ. 10. 193. E. 412. Z. 35. Θ. 31. 480. K. 353. M. 397. Ξ. 124. 274. O. 18. 37. Σ. 486. Od. A. 8. Γ. 68. Δ. 232. K. 139. Λ. 285. 325. 359. M. 70. 168. T. 34.
Ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς Ἡμέραις. A. 4.
Ἐν Θεογονίᾳ, Θ. 396.
Ἐν Καταλόγοις. B. 336.
Hestiæa Grammatica Γ. 64.
Hippocrates B. 240.
Homerus ἐν τῇ ἀραιῳδίᾳ T. 40. ἐν τῷ καταλόγῳ Π. 595. Homœoteleuta in illo observata. H. 93.
Jamblichus Od. B. 153.
Ibycus Γ. 314.
Lycophron Γ. 314. E. 412. Π. 36. Υ. 215. Ω. 251. Od. N. 259.
Lycurgi leges N. 5.
Mnaseas Od. Σ. 84.
Marsyas Ξ. 226. Od. Σ. 84.
Menander Od. O. 246.
Nicander K. 335.
Nicias τῷ πρώτῳ Od. Ψ. 218.
Oraculum E. 64.
Orus in Orthographia B. 461.
Pausanias Od. B. 300.
Pherecrates Od. B. 289.
Pherecydes. Z. 153. H. 9. Λ. 671. 708. N. 302. Ξ. 120. Π. 175. Σ. 486. Od. Λ. 265. 280. 320. 325. M. 70. O. 16. 223. 225. T. 432. Φ. 23.
Ἐν τῇ ἑβδόμῃ Od. Λ. 289. 320.
Ἐν τῇ δεκάτῃ Od. Λ. 263.
Philochorus Od. Υ. 155.
Philostephanus B. 145. H. 86. Π. 14.
Philoxenus A. 575.
Pindarus Γ. 243. K. 435. Ξ. 201. 274. Π. 234. Φ. 194. Od. K. 3. Φ. 304.
Pittaci μηδὲν ἄγαν. K. 249.
Plato Od. T. 178. Ἐν Φαίδρῳ Od. M. 63.
Plutarchus ἐν μελέταις Ὁμηρικαῖς. O. 625.
Polemo A. 39.
Ἡ ἡ ἱστορία ᾠδὴ Πολεμωνίοις ἤτοι Κυκλικοῖς. Γ. 242.
Porphyrius A. 317. Δ. 105.
Ἐν τοῖς ζητήμασι Ὁμηρικοῖς B. 249. 308. Γ. 175.
Ἐν τῷ περὶ παραλελεμμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων. Π. 250. 314.
Posidonius X. 325.
Praxagoras ἐν τῇ ἀνατομῇ. X. 325.
Proxenus Od. Ξ. 327.
Ptolemæus (Geographus ni fallor) ἐν τῷ πρώτῳ χρόνῳ (forte νόμῳ, Ægypti puta) Od. Δ. 228.
Ptolemæus Grammaticus Ascalonites Σ. 100. T. 337. Φ. 323. ubi male in Schrevelii editione Ἀχαλωνίτης. Idem Ptolemæus, ut existimo, respicitur A. 334.

Pytha-

Pythagoras Γ. 1.O. 412.
Pythagoræi de ſeptimeſtri partu Τ. 119.
Quintus, vide, Cointus.
Sardanapali dictum Od. B. 315.
Contra Seleucum (Grammaticum) ſcripſit Ariſtophanes. Supra in Ariſtoph.
Simonides N. 103. Od. Ξ. 435. Τ. 518.
Sophocles Od. H. 106. Δ. 127. Τ. 471.
Stamis ἐν τῷ περὶ Λέσβᾳ Γ. 250.
Staphylus ἐν γ' Θεσσαλικῶν Π. 175.
Staſinus, vide, Cypriorum carminum ſcriptor.
Steſichorus B. 339. Ψ. 91.
Thales Cynoſuræ monſtrator Σ. 487.
Theophraſtus περὶ εὑρημάτων Α. 449. Ἐν Φυτικοῖς Od. K. 510.
Theopompus A. 38.
Thraſybulus Π. 233.
ὁ ἢ θεάξ. Vide, Dionyſius.
Thucydides I. 395. K. 56. 253. ἐν τῇ α. Π. 595.
Timæus Σ. 486.
Tragici (Euripides) A. 7. I. 145. Od. P. 208.
Tryphon Δ. 43.
Xenophon K. 56. Od. N. 288.
Xenophanes H. 99.
Zoilus Epheſius. E. 4. & 20.

II. *Index ſcriptorum laudatorum in Scholiis ad Iliados IX. à Conrado Hornejo in lucem editis.*

Æſchylus. Verſ. 150.
Ammonius. 536.
Apollodorus. 147.
Archemachus Eubœus. 525.
Ariſtarchus. 19. 66. 147. 212. 310. 349. 350. 560. 580. 601. 684. Ἐν τῇ Ἐπιρᾷ τῶν Ἀριστάρχου 653. quaſi binæ fuerint Ariſtarcheæ ἐκδόσεις poëmatum Homeri.
Ariſtophanes Grammaticus. 4. 205. 547. 684.
Ariſtoteles locum Homeri ἀθετῶν. 21.
Chiron botanices inventor 453.
Corax & Tiſias (male Κτησίας editum) Rhetoricæ inventores. 443.
Diogenis Cynici dictum. 446.
Dionyſius. 460.
Gloſſographi. 566.
Herodicus Selymbrianus diætetices inventor. 453.
Iſocrates in panegyrico. 63.
Menander. 394.
Nicanor. 153. 534.
Sophocles. 453. 481. in Oedipo Chorus è ſacerdotibus. 571.
Strabo. 525.
Zenodotus. 21. 130. 560. 656. 684.

Digitized by Google

III. *Index* * *ſcriptorum ab Euſtathio in Commentariis ad Homerum allegatorum, accommodatus ad paginas editionis Romanæ.*

Achæus 1596. 1624. Tragicus. 325. Eretrienſis. 1818.
Acron Medicus. 1634.
Ægyptii. 156.
Ælius, infra in Dionyſio.
Ælianus 4. 71. 524. 738. 1175. 1241. 1351. 1390. 1404. 1493. 1613. 1653. 1756. 1757. 1870.
Περὶ ζώων ἰδιότητ. 58.
Περὶ προνοίας. 100. 494. 657. 772. 797.
Αἰνογματοποιὸς τις. 1074.
Æſchines 313. 407. 1682.
Æſchrion. 841.
Æſchylus. 16. 29. 37. 40. 48. 65. 78. 79. 99. 127. 153. 165. 188. 203. 211. 212. 242. 274. 305. 309. 344. 352. 364. 380. 427. 440. 464. 472. 503. 560. 600. 634. 641.

* Ad hunc indicem conficiendum uſus ſum induſtria egregiorum Virorum Juvenum *Petri Zornii* Hamburgenſis, & *Johannis Chriſtophori Wolfii* Wernigerodenſis, quibus longe ampliora olim ut auguror debebit res literaria. Quoniam vero binæ exſtant editiones operis Euſtathiani, ut Baſileenſis quoque ἐκδόσεως cujus paginas extra hunc indicem in hoc opere ſemper adhibeo, poſſeſſores aliquem uſum ex hoc indice capere poſſint, ecce tibi collationem paginarum utriusque:

Iliados.	A.	B.	Γ.	Δ.	E.	Z.	H.	Θ.	I.	K.	Λ.	M.	N.	Ξ.
Baſil.	1.	123.	280.	330.	386.	473.	527.	572.	623.	697.	755.	841.	879.	946.
Rom.	1.	163.	370.	435.	511.	621.	661.	693.	731.	785.	825.	888.	915.	963.

Iliados	O.	Π.	P.	Σ.	T.	T.	Φ.	X.	Ψ.	Ω.
Baſil.	998.	1051.	1121.	1172.	1229.	1262.	1299.	1348.	1391.	1462. 1519.
Rom.	963.	1041.	1091.	1127.	1168.	1192.	1219.	1253.	1284.	1336.

Odyſſeæ	A.	B.	Γ	Δ.	E.	Z.	H.	Θ.	I.	K.
Baſil.	3.	73.	107.	143.	202.	242.	267.	289.	330.	376.
Rom.	1379.	1429.	1453.	1478.	1520.	1548.	1565.	1583.	1611.	1643.

Odyſſeæ	Λ.	M.	N.	Ξ.	O.	Π.	P.	Σ.	T.	T.
Baſil.	414.	464.	500.	526.	561.	589.	616.	650.	678.	717
Rom.	1670.	1705.	1730.	1747.	1772.	1791.	1810.	1833.	1851.	1880.

Odyſſeæ	Φ.	X.	Ψ.	Ω.
Baſil.	742.	769.	798.	819—847.
Rom.	1897.	1916.	1935.	1950—1970.

Digitized by Google

641. 675. 698. 699. 706. 713. 717. 720. 727. 740. 744. 746. 758. 772. 775. 784. 814. 816. 827. 882. 968. 978. (ubi Alexandrinum vocat) 981. 994. 995. 1148. 1157. 1183. 1193. 1214. 1254. 1266. 1279. 1282. 1298. 1335. 1343. 1358. 1386. 1390. 1399. 1428. 1430. 1432. 1446. 1447. 1471. 1483. 1484. 1497. 1500. 1509. 1535. 1538. 1540. 1541. 1543. 1547. 1554. 1559. 1596. 1597. 1598. 1625. 1629. 1705. 1713. 1775. 1791. 1828. 1832. 1833. 1839. 1843. 1851. 1854. 1872. 1923. 1940. 1941. 1965.

Æschylus in Agamemmone. 22. 1623. 1728. 1854.

Ἐπὶ Θήβαις. 146. 1160.

Εὐμενίσιν. 1276.

Ἱκέτισιν. 1422.

Πέρσαις. 11.

Προμηθεῖ. 508. 733. 748. 1389. 1519. 1574.

Æsopus. 29. 1389. 1455. 1747.

Æthlius Samius. 1573. 1615.

Agallias Corcyræus. 1155.

Agatharchides. 625. 696. 1029. 1960.

Agathias. 1528. 1898.

Agathocles. 994. 1524. Babylonius. 903.

Agias Historicus. 879.

Alcæus. 314. 326. 367. 518. 633. 705. 1155. 1163. 1295. 1319. 1397. 1571. 1596. 1612. 1648. 1687. 1759.

Alciphron. 229. 762. 1295. 1508.

Alcman. 110. 287. 305. 314. 335. 379. 606. 756. 1147. 1154. 1160. 1200. 1449. 1462. 1547. 1563. 1618. 1633. 1648. 1667. 1701. 1735. 1762. 1787. 1892.

Alexamenus Tejus εὑρετὴς & μιμητικῶς γράφειν. 1230.

Alexander Aphodisiensis. 1405.

Cittieus. 859.

Molossensis. 1408. 1727.

Myndius. 254. 1704.

Paphius. 1658. 1713.

Alexion 601. 1017. 1788.

Alexis Comicus 859. 863. 953. 962. 987. 988. 1144. 1148. 1151. 1161. 1164. 1169. 1226. 1282. 1336. 1411. 1422. 1449. 1594. 1623. 1624. 1632. 1646. 1712. 1752. 1817. 1837. 1842. 1896.

Alexis ἐν Μήδῃ. 1389.

Amerias 1958.

Amphilochus 316.

Amphis Comicus 1015.

Anacreon 395. 401. 707. 711. 725. 900. 928. 932. 1001. 1012. 1088. 1144. 1247. 1322. 1329. 1476. 1538. 1542. 1654. 1746. 1942. 1856. 1862. 1901.

Anacharsis. 22. 404. 816. 878. 998. 1034. 1524. 1713. 1836.

Anaxagoras. 1485.

Anaxandrides 1273. 1632. 1761. 1834.

Anaxarchus. 1273. 1480.

Anaxenor Magnesius. 1612.

Anaxilas Comicus 1422. 1714.
Andron Hiſtoricus 1464.
Antheas 1277.
Anticlides 1500.
Antimachus 9. 163. 205. 355. 1098 1243. 1334. 1441. 1746. Grammaticus 932. Colophonius 1700.
Antiochi Regis Epiſtola 1214.
Antipater 1410. Acanthius 1694.
Antiphanes Comicus. 245. 736. 741. 867. 890. 974. 1035. 1240. 1401. 1422. 1612. 1753.
Antiphanes ἐν γλώσσαις 96. ἐν ἐρωτικῇ καὶ ἀποκρίσει. 1422.
Antiphon. 346. 378.
Antiſthenes 637. 1288. 1645.
Aphthonius. 1714.
Apion Alexandrinus. 659. 757. 763. 786. 792. 1397. 1426. 1509.
Apionis & Herodori in Homerum commentaria. 28. 47. 62. 65. 118. 140. 153. 157. 178. 267. 299. 314. 324. 329. 340. 350. 474. 476. 496. 515. 518. 529. 541. 592. 618. 641. 659. 705. 706. 708. 709. 729. 732. 742. 747. 769. 790. 794. 803. 834. 84· 843. 851. 890. 922. 959. 991. 992. 1005. 1017. 1037. 1043. 1075. 1108. 1218. 1235. 1250. 1257. 1281. 1304.
Apollodorus 344. 362. 369. 742. 984 1166. 1299. 1476. 1635. 1700. 1706. 1951. Athenienſis. 757. 1448. Libri duodecim in κατάλογον νεῶν 263. 363.
Apollodorus * σκιαγράφος. 802.
Apollonius 101. 344. 362. 369. περὶ μετοχῶν 440.
Apollonius Rhodius Ἀργοναυτικῶν ſcriptor 975. 1112. 1715.
Apollonius Tyaneus ὁ δαιμόνιος Τυανεύς. 1464.
Ararus 1153.
Aratus 128. 140. 514. 565. 666. 791. 870. 906. 986. 996. 1034. 1155. 1343. 1349. 1389. 1457. 1535. 1555. 1649. 1697. 1816. Καλὸς ποιητής 1116. ἐξηγηταὶ & ὑπομνηματίσαι in Aratum. 1156. 1527. 1535. 1555.
Aratus Sicyonius. 953.
Arceſilas 868.
Archedicus 1207.
Archeſtratus Syracuſius. 280. 1053. 1276.
Archigenes 1397.
Archilochus 314. 464. 518. 519. 711. 725. 851. 855. 1088. 1148. 1300. 1329. 1360. 1542. 1597. 1633. 1684 1746. 1768. 1790. 1828. 1889. 1963.
Archimedes. 905. 1682.
Archippus Poëta. 1201. 1445. ἐν τῷ καλουμένῳ Ἡσιόνῃ μύθῳ 1129.
Ariſtæus Proconneſius. 331.
Ariſtarchus Samothrax, ejusque ἔκδοσις Ὁμηρική. 3. 5. 40. 67. 150. 190. 229. 255. 262. 273. 283. 305. 369. 377. 524. 539. 548. 561 592. 596. 614. 641. 684. 689. 716.

* Confer de hoc Apollodoro Franciſcum Junium in catalogo pictorum p. 24.

Digitized by Google

716. 729. 742. 751. 756. 841. 854. 855. 857. 858. 869. 890. 895. 899. 903. 905. 910. 920. 962. 966. 972. 973. 999. 1016. 1017. 1020. 1040. 1043. 1052. 1075. 1096. 1118. 1133. 1139. 1163. 1172. 1193. 1198. 1229. 1235. 1291. 1299. 1304. 1305. 1321. 1334. 1336. 1337. 1347. 1348. 1352. 1353. 1359. 1365. 1386. 1439. 1457. 1458. 1480. 1483. 1485. 1493. 1494. 1506. 1536. 1565. 1580. 1587. 1624. 1631. 1635. 1644. 1647. 1654. 1663. 1697. 1698. 1707. 1715. 1723. 1748. 1749. 1775. 1785. 1822. 1828. 1835. 1814. 1863. 1921. 1924. 1936. 1944. 1948.

Ariſtarchus ἐν τῇ περὶ λίθων γραφῇ 1229. ἐν Ἐνικοῖς. 682.

Ariſtias. 1017.

Ariſtides. 1298. 1322. 1381. 1382. 1747. ἐν τῷ εἰς τὴν Ῥώμην λόγῳ. 103.

Ariſtodemus Nyſſæus Rhetor & Grammaticus. 763.

Ariſtogiton. 1400.

Ariſton Ceus. 1214.

Ariſtonicus 1148. 1596.

Ariſtophanes Grammaticus. 546. 559. 566. 603. 692. 877. 962. 1118. 1246. 1327. 1331. 1401. 1404. 1455. 1599. 1627. 1660. 1680. 1707. 1761. 1784. 1827. 1828. 1915. 1948. περὶ ὀνομασίας Ἡλικιῶν. 772. 1625. 1720. 1752. 1817. περὶ συγγενικῶν ἰδιωμάτων sive ἐν συγγενικοῖς. 316. 648. 659. 971. περὶ καινοτέρων λέξεων 279. γλῶσσαι. 150. 217.

Ariſtophanes Comicus 73. 127. 106. 148. 191. 309. 640. 857. 887. 959. 1077. 1095. 1153. 1163. 1182. 1415. 1419. 1423. 1441. 1442. 1462. 1467. 1471. 1482. 1484. 1534. 1540. 1542. 1543. 1570. 1571. Sub nomine Comici. 3. 9. 16. 27. 44. 59. 68. 130. 160. 170. 185. 191. bis. 201. 210. 213. 219. 228. 229. 277. 279. 284. 292. 294. 300. bis. 361. 363. 375. 382. 407. 411. 426. 428. 437. 440. 443. 462. 483. 488. 503. 504. 518. 527. 539. 545. 561. 573. 579. 601. 631. 632. 637. 640. 641. 642. 679. 695. 696. 701. 710. 716. 722. 725. 729. 736. 741. 742. 745. 749. 750. 759. 762. 768. 776. 786. 790. 809. 812. 826. 829. 831. 842. 843. 851. 861. 867. 877. 880. 881. 882. 884. 885. 886. 896. 907. 912. 931. 932. 948. 949. 951. 962. 967. 975. 976. 982. 986. 989. 1008. 1037. 1053. 1061. 1064. 1069. 1079. 1081. 1083. 1098. 1101. 1104. 1105. 1108. 1123. 1127. 1139. 1157. 1159. 1163. 1164. 1170. 1175. 1183. 1206. 1208. 1211. 1215. 1221. 1224. 1234. 1240. 1241. 1242. 1246. 1256. 1260. 1271. 1276. 1277. 1278. 1279. 1286. 1287. 1289. 1290. 1291. 1304. 1312.

1312.1314.1324.1320.1324.1327.
1343.1349.1352.1353.1363.1368.
1372.1381.1382.1384.1385.
1387.1392.1397.1398.1399.
1400.1401.1402.1405.1406.
1411.1416.1422.1426.1428.
1446.1448.1454.1464.1468.
1470.1471.1479.1485.1489.
1497.1503.1517.1532.1535.
1547.1550.1554.1572.1581.
1594.1599.1602.1603.1607.
1624.1625.1638.1646.1650.
1653.1664.1668.1671.1675.
1679.1702.1703.1710.1714.
1719.1720.1729.1743.1752.
1754.1757.1761.1763.1764.
1766.1770.1775.1785.1788.
1797.1798.1817.1818.1822.
1828.1831.1834.1846.1848.
1852.1856.1857.1858.1866.
1876.1875.1886.1887.1899.
1900 1901.1923.1928.1934.1973.
1954.1963. Sub nomine *κωμῳδίας* 121.125.213.279.360.540.
563.636.646.764.815.827.
896.907.938.950.951.1015.
1058.1164.1213.1277.1381.
1403.1410.1413.1594.1716.
1718.1751.1764.1821.1834.
1872. Comici *ἀνεπίγραφα* sive vetera exemplaria. 1329.

Aristophanes in
Ἀναγύρῳ. 1604.
Ἀχαρνεῦσι 1684.
Βατραχοις 912. 1165.
Δαιδάλῳ. 1864.
Δαιταλεῦσι 1579.
Εἰρήνῃ 907.911.1291.1531.1676.
Ἐκκλησιαζούσας. 326.331.1354.
Ἐρεχθεῖ, 1716.
Θεσμοφοριαζούσαις 1280.1746.
Ἱππεῦσιν 666.1108.1185.1403.1405.
Λυσιστράτῃ 1435.1485.1752.
Νεφέλαις 113.309.484.987.885.1279.1304.1454.
Ὄρνισιν. 900.979.1163.1166.1226.1279.1283.1289.
1346.1394.1859.
Πλούτῳ. 1560.1839.
Σφηξίν. 90.247.

Aristophanis Scholiastæ. 344 1483.
Aristoteles. 58.79.117.158.159.
178.228.254.266.279.287.
371.372.397.400.443.450.
469.472.481.492.501.545.
553.555.564.583.584.625.
640.651.653.741.772.776.
834.851.857.932.935.998.
1067.

1067. 1138. 1249. 1358. 1361. 1365. 1405. 1485. 1489. 1502. 1505. 1543. 1679. 1687. 1709. 1713. 1717. 1720. 1726. 1727. 1747. 1754. 1760. 1821. 1831. 1873. 1878. 1905. 1908. Stagirita. 1573.

Ariſtoteles ἐν δικαιώμασι πόλεων. 684.
περὶ ζώων. 658.
πολιτεία. 285.
πολιτεία. 126.
Ἰθακησίων πολιτεία. 700.
Λακεδαιμονίων πολιτεία. 741.
Προβλήματα. 636.
Ῥητορικά. 414. 1940.

Ariſtotelici 862.

Arrianus. 29. 101. 124. 125. 361. 363. 364. 375. 405. 414. 532. 626. 673. 674. 678. 876. 881. 1078. 1406. 1445. 1615. 1671.
ἐν Βιθυνικοῖς. 490. 565. 691. 1017.
ἐν Ἰνδικῇ. 479.

Artemon Mileſius in Onirocriticis. 1088.

Ariſtoxenus 868. Muſicus 937.

Aſcalonita. Vide infra in Ptolemæo.

Aſclepiades Myrleanus. 869. 878. 1351. 1538. 1632. 1644. 1697. 1713. 1775.

Athenæus 35. 100. 136. 150. 207. 228. 242. 247. 258. 261. 285. 287. 306. 309. 315. 331. 346. 372. 440. 454. 598. 740. 743. 750. 857. 859. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 879. 900. 903. 947. 948. 955. 962. 964. 975. 977. 978. 994. 999. 1018. 1042. 1049. 1063. 1077. 1081. 1082. 1085. 1088. 1095. 1108. 1113. 1123. 1144. 1150. 1157. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1178. 1179. 1183. 1198. 1205. 1207. 1210. 1211. 1213. 1215. 1220. 1221. 1223. 1224. 1230. 1236. 1240. 1241. 1242. 1271. 1277. 1282. 1283. 1286. 1295. 1297. 1299. 1300. 1319. 1349. 1351. 1359. 1368. 1382. 1383. 1389. 1390. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1405. 1406. 1409. 1411. 1413. 1423. 1426. 1428. 1429. 1433. 1434. 1436. 1449. 1453. 1455. 1467. 1470. 1471. 1475. 1479. 1480. 1482. 1483. 1484. 1485. 1489. 1493. 1501. 1503. 1523. 1524. 1533. 1535. 1542. 1552. 1553. 1558. 1560. 1562. 1570. 1573. 1575. 1580. 1585. 1586. 1601. 1602. 1606. 1623. 1624. 1625. 1626. 1632. 1633. 1635. 1646. 1653. 1657. 1679. 1680. 1681. 1686. 1687. 1689. 1691. 1692. 1700. 1833. 1837. 1839. 1841. 1854. 1858. 1859. 1862. 1864. 1872. 1879. 1881. 1885. 1887. 1900. 1904. 1908. 1910. 1915. 1934. 1936. 1941. 1960. 1964. Sub nomine Dipnoſophiſtæ 1057. 1061. 1078. 1083. 1085. 1087. 1090. 1093. 1094. 1101. 1146. 1157. 1163. 1208. 1227. 1246. 1257. 1261. 1274. 1275. 1277. 1278. 1285. 1299.

1300. 1319. 1345. 1348. 1368. 1375. 1390. 1397. 1398. 1402. 1404. 1428. 1. 447. 1448. 1449. 1452. 1406. 1471. 1473. 1476. 1488. 1494. 1525. 1534. 1571. 1574. 1577. 1594. 1597. 1623. 1632. 1633. 1668. 1669. 1687. 1752. 1761. 1775. 1798. 1870. 1914. 1928. 1934. 1951. 1960. 1704. 1709. 1712. 1714. 1720. 1724. 1751. 1752. 1753. 1761. 1784. 1791. 1798. 1817. 1821. 1822. 1828. 1829. Rhetor 970. Naucratites 1571. Sophista 1504. 1624. 1783. 1834. ἐν λόγῳ ἑνδεκάτῳ 1632. Athenæus κανονιστής. 1286.

Athenion 1082.

Athenocles 1769.

Auctor de quinque dialectis 1468.

περὶ συγγλωικῶν ὀνομάτων. Vide supra in Aristophane Grammatico, & infra in Philistide.

ὁ περὶ ἑλληνικῆς παιδιᾶς γράψας. 1397. Vide infta, Svetonius.

Bacchylides 344. 864. 1198. 1909.

Byzantius Poëta. Vide Parmenon.

Callimachus 6. 84. 108. 354. 380. 437 462. 522. 629. 630. 727. 756. 781. 855. 870 1204. 1208. 1271. 1289. 1299. 1404. 1422. 1457. 1471. 1488. 1571. 1584. 1592. 1599. 1627. 1665. 1687. 1759. 1761. 1832. 1849. 1946 1959. in Epigrammate. 331. in Galatea. 1067. ἐν ἐθνικαῖς ὀνομασίαις. 1936. (corũ. 1885.

Callinꝰ vel Philetas, scriptor Naxia-

Callipedes Tragicus 1083.

Callistratus 1827. 1828. ἐν ἐπιτομῇ μέλι 1714.

Cephisodorus 1382. 1571.

Chæremon Tragicus 1058. 1545.

Chærephon 741.

Chaldæi 156.

Chæronensis Sapiens. Vide Plutarch.

Chamæleon Grammaticus 1310.

Charax. 1156. 1504. 1600. 1859. ἐν ἰταλικοῖς, 734.

Charixene 326.

Chiron Amphipolita 1712. 1713.

χωρογραφίαι ἀρχαῖαι. 77.

Georgius Chœroboscus ὁ τεχνικός. 45. 107. 365. 315. 356. 368. 386. 561. 828. 956. 1156. Ejus Orthographia 315. 356. ἐξήγησις 1599. (1751.

Chrysippus. 474. 1288. 1573. 1679.

Chrysippus Saltator 1602.

χρυσολόγος πς. 137. (gene.

Cilix Rhetor. Vide infra in Hermo-

Cinæthus Chius. 6.

Cinesias 1288.

Claudianus Philosophus 9. 95.

Clearchus 713. 1397. 1541. 1623. 1686.

Cleobulus. 315.

Clinias Pythagoræus 1078.

Clitodemus 1753.

Clitomachus 1908. (1702.

Cointi πάησις 5. 136. 352. 1608. 1698.

Comanus. 846. 945. 1835.

Comœdia, Comicus. Vide infra in Aristophane.

Comici 62. 114. 134. 560. 813. 881. 907. 957. 969. 1165 1401. 1405. 1446. 1539. 1572. 1924.

Comicus

Comicus incertus 302. 864. 1090. 1411. 1484. (des.
Comicus Maronita 885. Vide Sota-
Corinna Poëtria 266. 326. 351. 824. 1654
Crates 815. 828. 965. 1003. 1020. 1140. 1283. 1468. 1485. 1613. 1649. 1671. 1784. 1853. 1893. 1924. Mallotes. 890.
Cratinus 344. 737. 668. 759. 947. 1220. 1261. 1398. 1446. 1479. 1571. 1601. 1641. 1651. 1660. 1721. 1761. 1828. ἐν Ἴωνι. 1261.
Cratisthenes Phliasius 1503.
Critias 907. 1601.
Ctesias 1552. 1632. 1834.
Ctesibius Chalcidensis 1404. 1601.
Cyclicus Poëta. 1494.
Daimachus in Poliorceticis 294.
Demagoras Samius 776.
Demas Rhetor 1148.
Demetrius 1037.
Demetrius Byzantinus 1854.
Demetrius Phalereus 247. 1402. 1486. 1557. 1887.
Demetrii Phalerei λόγοι 1533.
Demetrius Poliorcetes 570.
Democritus 280. 370. 690. 696. 862. 925. 1490. 1518. 1713. 1766. 1784.
Demosthenes 56. 264. 273. 324. 406. 407. 463. 472. 518. 817. 927. 958. 1015. 1133. 1243. 1356. 1383. 1448. 1455. 1569. 1484. 1567. 1610. 1758. 1935 καθ' ἑξοχὴν ῥήτωρ. 4. 55. 62. ἐν τῷ καθ' Ἁλοσκεφίτης 69. 1456. 1573. κῆ Νικίας 1881. κῆ Τιμοκράτης. 1004.
Demosthenes Thrax, Metaphrastes Odysseæ. 1383. 1390. 1398. 1406. 1419. 1486. 1495. 1639. 1645. 1658. 1683. 1702. 1716. 1809. 1833. 1836. 1838. Sub nomine paraphrastæ Homeri 1400. μεταβολέως 1485. ὃ ἐκ Θρᾴκης σοφός. 1852.
Diagoras Milesius. 1473.
Didymus 362. 501. 871. 1039. 1146. 1300. 1392. 1408. 1422. 1430. ἐν ἰσοχείλῳ. 681.
Dinarchus 1840.
Dinolochus 1441.
Dio Borysthenites 1586.
Dio Prusæus. 1675. ὁ Χρυσῆς 258.
Dio Romanus 133. bis.
Dio 78. 460. 519. 655. 1026. 1165. 1957.
Diocles 310.
Diodorus. 1190. 1390. 1962. 1896. Grammaticus Ἀλεξανδρεύς. 1504. Megaricus. 1397.
Diogenes 714. 860. 1361.
Diogenes Cynicus 1557.
Diogenianus 1533.
Dionysiodorus 1554.
Dionysius 690.
Ælius Dionysius 84. 166. 203. 204. 205. 206. 207. 217. 219. 228. 229. 231. 239. 259. 294. 298. 338. 341. 396. 398. 405. 421. 455. 527. 561. 589. 603. 648. 668. 707. 735. 741. 746. 749. 759 772. 800. 801. 809. 813. 858. 859. 862. 870. 877. 880. 881.

881.883.898. 901. 905. 906. 907. 911. 913. 914. 916. 927. 939. 940. 947. 948. 959. 962. 964. 968. 969 971. 975. 983. 999. 1158. 1160. 1161. 1165. 1166. 1167. 1178. 1183. 1208. 1216. 1222. 1231. 1235. 1257. 1278. 1279. 1280. 1291. 1307. 1324. 1330. 1340. 1350. 1369. 1384. 1386. 1390. 1395 1399. 1403. 1404. 1408. 1413 1417. 1419. 1425. 1430. 1434. 1435. 1442. 1446. 1450. 1453. 1461. 1471. 1476 1480. 1481. 1483. 1485. 1493. 1496. 1508. 1509. 1511. 1517. 1528. 1531. 1532. 1533. 1557. 1559. 1562. 1579. 1625. 1626. 1636. 1638. 1647. 1698. 1710. 1716. 1721. 1752. 1761. 1771. 1822 1825. 1828. 1835. 1851. 1854. 1871. 1896. 1914. 1924. 1926. 1944. 1957. in Lexico Rhetorico 239. 1220. Lexico Rhetorico κῦ στοιχεῖον 298. ἐν στοιχείῳ μικρῷ καὶ μεγάλῳ Atticas voces explicat Ælius Dionysius 1396.

Dionysius Halicarnasseus 228. 927. περὶ Ἀττικῶν ὀνομάτων 368.

Dionysius ὁ μεταθέωρος 1680.

Dionysius in proœmio periegeseos. 1010. 1053. sub nomine περιηγητοῦ 192. 272. 273. 277. 279. 307. 310 362. 366. 429. 585. 623. 626. 816. 900. 905. 975. 994. 1059. 1133. 1144. 1148. 1387. 1390. 1491. 1659. Vide & infra, Eustathius.

Dionysius Siculus 1525.

Dionysius Sidonius. 1410.

Dionysius ὁ Σκυτοβραχίων 380.

Dionysius Thrax 854. 869. 1040. 1299. Adde infra, Technici.

Dionysii Tyrannii tragœdia 1691.

Dioscorides 1176. 1198. 1857.

Doriues 1523.

Dorion 1215. 1538.

Dorotheus 1279.

Draco 1004. 1158. (1388.

Δεῖγμα cui titulus δίες sive Joves.

Duris Historicus 243. 1187. 1834.

Empedocles Agrigentinus, Poëta 746. 1261. 1338. 1454. 1419. 1597. 1645. 1720. 1838. 1881.

Epænetus 1485.

Epaphroditus 1172.

Ephippus Comicus 879. 948. 1020 1178. 1720.

Ephorus 313. 1556 1864.

Epicharmus. 667. 727. 746. 870. 975. 1038. 1110. 1183. 1163. 1164. 1196. 1282. 1398. 1401. 1476. 1541. 1634. 1676. 1686. 1752. 1915. 1934. 1936. 1964.

Epicteti enchiridion. 1959.

Epicurus 111. 962. 1363. 1594. 1612. Atheus. 1473.

Epigrammatographi 397. &c.

Epimenidis καθαρμοὶ δι' ἐπῶν. 313. Ἐπῶν παλαιῶν τις. 1322.

Eratosthenes 954. 1445. 1483. 1645. 1612.

Erinna 326. 351. Poëma Ἠλακάτη Æolicodor. 327.

Eriphus Comicus 1686. 1770.

Ὁπὲ

ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας. Vide in Stephano Byz. ὁ τὰ ἐθνικὰ συντέμνων. Hermolaus Byz.
Etymologus. 304.
Etymologicum Magnum 835. 1443.
Eubolus. 890.
Eubulus. 73. 954. 976. 987. 1058. 1166. 1167. 1173. 1178. 1332. 1340. 1422. 1720. 1843.
Eudoxus. 270. 1505.
Euhemerus Messenius Atheus. 1473.
Eumæus. 659.
Euphorion 15. 235. 270. 285. 747. 1183. 1397. 1493. 1784. Euphorionis Chalcidensis Historia.
Euphorus. 363. (1870.
Euphranor 962.
Eupolis 231. 293. 1023. 1063. 1165. 1220. 1387. 1401. 1422. 1441. 1462. 1481. 1517. 1534. 1535. 1547. 1571. 1624. 1680. 1761. 1817. 1915. ἐν Δήμοις. 1554.
Euripides. 4. 7. 21. 22. 23. 23. 25. 30. 43. 48. 52. 52. 55. 6. 74. bis 107. 108. 125. 129. bis 131. 146. bis. 152. 154. 156. 160. 164. 168. 170. 173. 182. 189. bis. 210. 216. 217. 233. 236. bis. 239. 240. 245. bis. 249. 250 262. 264. 269. 281. 284. 319. 331. 342. 344. 353. 358. 361. 366. 374. 375. 379. 381. 383. 384. bis. 401. 405. 415. 427. 432. 436. 437. 438. 446. 447. 452. 454. 456. 461. 462 468. 476. 484. 492. 495. 500. 501. 519. 540. 554. 566. 569. 575 598. 599. 600. 612. 632. 633. 634. 640. 641. 643. 646. 647. 649. 650. 658. 669. 674. 682. 683. 687. 692. 694. 700. 719. 723. 727. 729. 734. 737. 739. 742. 743. 750. 751. 757. 770. 771. 776. 786. 789 791. 792. 811. 813. 822 832. 850. 868. 883. 896. 904. 909. 953. 958. 978. 980. 982. 1003. 1006. 1013. 1051. 1058. 1082. 1090. 1164. 1170. 1179. 1192. 1200. 1203. 1205. 1214 1226. 1234. 1242. 1248. 1264 1266. 1271. 1276. 1288. 1289. 1294. 1301. 1303. 1312. 1335. 1338. 1356. 1367. 1374. 1379. 1381. 1401. 1404. 1405. 1412. 1419. 1422. 1428. 1435. 1455. 1485. 1498. 1519. 1528. 1556. 1564. 1596. 1632. 1636. 1647. 1653. 1688. 1693. 1695. 1700. 1713. 1743. 1761. 1775. 1799. 1834. 1837. 1875. 1980. 1956. Confer infra Tragœdia & Tragicus.
Euripides in
Ἀλκήστιδι 326. 707.
Ἀλκμαίονι 1470.
Ἑκάβῃ 242. 261. 654. 930. 1128 1361. 1584. 1805. 1815.
Ἑλένῃ 39.
Ἐρεχθεῖ 1061.
Ἡλέκτρᾳ 653. 1856.
Ἡρακλεῖ 875.
Ἱππολύτῳ 161. 170. 599. 1087. 1564. 1932.
Ἰφιγενείᾳ 57. 185.
Ἴωνι 281.

Euripidis in
Κερκύονι 656. 1607. 1640. 1681. 1902.
Κύκλωπι 1850.
Μηδείᾳ 160.
Ὀρέστῃ. 20.
Τηλέφῳ 1084. 1397.
Τρωάσι 975.
Ὑψιπύλῃ 959.
Φαέθοντι 1731.
Φαίδρᾳ 633. 690.
Φοίνιξι 163. (1021.
Φοινίσσαις 394. 419. 500. 666.
Eustathii Commentarius ad Dionysium Periegeten. 2. 12. 27. 30. 35. 86. 102. 110. 128. 158. 193. 262. 264. 269. 270. 273. 274. 276. 284. 285. 286. 287. 300. 301. 306. 312. 313. 314. 319. 329. 331. 336. 351. 356. 357. 359. 362. 363. 364. 366. 368. 382 402. 405. 732. 758. 782. 815. 843. 889. 916. 917. 1057. 1395. 1462. 1484. 1538 1667. 1688. 1711. 1716. 1760. 1821. 1861. 1913. 1923. 1720.
Γεωγράφος. Vide, Strabo.
Γεωγραφικὴ καταγραφή. 1386.
Γεωργικὰ γράψαντες. 1183.
Georgius Technicus. Vide supra in Chœroboscus.
Glossographi. 1018. 1024. 1090. 1492. 1530 1841. 1861. 1878. Glossographus incertus. 305.
Gorgias Leontinus 1413.
Grammatici veteres. 974. 1001.
Harmodius. 1400.
Hecatæus. 9. 274. 361. 363. 372. 1270. 1441.
Hegemon Thasius 1239. παρῳδὸς ἐν γιγαντομαχίᾳ. 1420.
Heliodorus. 160. 1465.
Hellanicus. 301. 460. 1036. 1173. 1454. 1528.
Heracleon 1910. Ponticus. 25. Grammaticus. 106. 524.
Heraclides. 23. 28. 32. 54. 341. 365. 718. 722. 756. 764. 774. 777. 780. 842. 853. 1064. 1098. 1383. 1385. 1398. 1401. 1407. 1408. 1410. 1411. 1432. 1434. 1442. 1457. 1499. 1525. 1540. 1557. 1561. 1562. 1576. 1596. 1613. 1618. 1625. 1641. 1642. 1643. 1647. 1648. 1654. 1700. 1714. 1721. 1722. 1724. 1726. 1755. 1759. 1770. 1787. 1839. 1854. 1859. 1887. 1892. 1895. 1907. 1946. Heraclides περὶ δυσκλίτων ῥημάτων. 1815.
Heraclides Alexandrinus. 734. 840. 872.
Heraclides Comicus. 1479.
Heraclides Cumæus. 1285.
Heraclides Milesius. 705.
Heraclitus σκοτεινός. 41.
Heraclitus junior qui allegorias in Homerum & ἄπιστα scripsit. 40. 614. 859. 1133. 1142. 1832.
Heraclitus Mitylenensis. 1503.
Hermippus Comicus. 197. 261. 855. 1246. 1280. 1288. 1404. 1428. 1483. 1582. 1828.
Hermogenes (Cilix Rhetor) 1422. 1653.

1653. 1682. 1834. 1854. ἐν τῷ περὶ ἰδιῶν. 1133. ἐξήγησις εἰς τὸ πίλος. 1864.
Hermolaus Tacticus. 924.
Hermolaus Byz. ὁ τὰ ἐθνικὰ ἐπιτέμνων. Vide infra in Stephano.
Herodianus Grammaticus 8. 11. 15. 16. 25. 26. 36. 49. 67. 73. 110. 113. 114. 117. bis. 127. 143. 149. 152. 183. 187. 217. 218. 229. 277. 283. 287. 297. 300. 324. 341. 346. 358. 376. 365. 413. 419. 423. 438. 444. 468. 496. 497. 518. 524. 531. 561. 570. 601. 617. 620. 650. 677. 700. 759. 764. 851. 1020. 1066. 1175. 1179. 1235. 1300. 1339. 1388. 1390. 1392. 1405. 1419. 1425. 1436. 1447. 1462. 1525. 1560. 1571. 1575. 1588. 1615. 1618. 1627. 1635. 1638. 1663. 1684. 1687. 1698. 1716. 1741. 1745. 1746. 1766. 1809. 1875. 1835. 1837. 1859. 1868. 1896. 1913. 1922. 1934. 1951.
Herodianus ἐν μεγάλῃ sive καθόλου προσῳδίᾳ 265. 962. ἐν ὀνομαστικῷ 445. sive ὀνομαστικοῖς 1807 ἐν τῷ αὐτῷ συμποσίῳ 154. ejus ἐπιμερισμοί. 445.
Herodicus Babylonius. 1077.
Herodorus. 407. 819. 1242. Ejus commentarius in Homerum 28. Vide ſupra in Apione.
Herodotus. 9. 19. 21. 27. 28. bis. 43. 34. 36. 42. bis. 45. bis. 48. 49. 54. 55. 59. 70. ter. 72. 78. 80. 82. 97. 107. 108. bis. 119. 128. 133. 144. 155. 158. 165. bis. 166. 167. 172. 176. 179. 188. 189. 190. 191. 201. 206. 209. 210. 211. 222. 233. 234. quater. 238. 240. 278. 314. 316. 317. 337. 339. 342. 347. 358. 359. bis. 286. 288. 290. 294. bis. 297. bis. 302. 303. 364. 365. 366. 373. 374. 375. 383. 385. 386. 394. 395. 397. 403. 405. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 423. 431. 444. 454. 456. 468. 496. 479. 481. 501. 513. 519. 522. 538. 565. 567. 570. 573. 579. 594. 601. 602. 607. 616. 603. 621. 624. 626. 628. 636. 638. 643. 650. 655. 657. 668. 670. 680. 682. 687. 688. 689. 690. 691. 695. 704. 706. 707. 712. 714. 733. 741. 743. 746. 750. 758. 759. 767. 773. 808. 812. 827. 844. 877. 880. 907. 908. 915. 940. 945. 946. 957. 968. 965. 975. 978. 985. 988. 989 1026. 1031. 1063. 1098. 1108 1116. 1141. 1144. 1147. 1156. 1158 1160. 1161. 1164. 1178. 1180. 1182. 1183. 1190. 1206. 1216. 1227. 1241. 1263. 1264. 1265. 1292. 1304. 1306. 1363 1383. 1386. 1390. 1383. 1386. 1390. 1398. 1401. 1412. 1419. 1424. 1425. 1428. 1429. 1431. 1433. 1434. 1435. 1437. 1441. 1445. 1447. 1454. 1455. 1457. 1462. 1468. 1474. 1484. 1485 1487. 1488. 1493. 1500. 1509. 1512.

1538. 1540. 1558. 1559. 1562. 1567. 1569. 1570. 1571. 1573. 1576. 1582. 1594. 1604. bis. 1615. 1616. 1636. 1644. 1646. 1650. 1659. 1660. 1661. 1667. 1671. 1686. 1704. 1714. 1717. 1728. 1760. 1762. 1831. 1837. 1851. 1854. 1856. 1857. 1864. 1865. 1871. 1872. 1896. 1900. 1923. 1930. 1946. 1964. Ἡρόδοτος ἱστορεῖ ἐν οἷς ἔγραψεν εἰς τὸν Ὅμηρον. 4. respicit vitam Homeri de qua suprâ cap. 1.

Herodotus qui περὶ νυμφῶν scripsit. 594.

Herophili Medici effigies 1601.

Heryllus in Satyricis. 989.

Hesiodus 6. 9. bis. 21. 23. 52. 71. 76. 91. bis. 93. 97. 101. 108. 110. 112. 124. 125. 136. 143. 156. 161. 168. 178. 179. 194. 201. 209. 214. 217. 231. bis. 238. 250. bis. 251. 263. 265. 270. bis. 277. 286. 288. 295 302. 323. 357. 376. 379. 380. 384. 395. 407. 420. 424. 427. 439. bis. 507. 518. 522. 525. 526. 540. 558. 560. 573. 574. 576. 585. 606. 610. 613. 623. 634. 637. 649. 650. 668. 680. 692. 698. 712. 723. 738. 743. 745. 749. 750. 754. 755. 758. 773. 775. 778. 784. 789. 793. 794. 803. 804. 811. 824. 832. 834. 838. 855. 858. 865. 866. 870. 871. 875. 880. 882. 886. 906. 911. 919. 934. 943. 953. 965. 969. 975. 978. 982. 1013. 1014. 1018. 1024 1031. 1034. 1040. 1044. 1049. 1053. 1065. 1066. 1080. 1084. 1085. 1091. 1097. 1101. 1110. 1117. 1130. 1131. 1133. 1144. 1147. 1151. 1153. 1154. 1155. 1158. 1160. 1161. 1163. 1166. 1173. 1202. 1206. 1210. 1242. 1243. 1244. 1251. 1253. 1257. 1262. 1265. 1288. 1293. 1315. 1316. 1318. 1321. 1324. 1330. 1337. 1338. 1339. 1351. 1359. 1360. 1363. 1370. 1373. 1383. 1385. 1390. 1392. 1398. 1399. 1400. 1409. 1412. 1424. 1425. 1428. 1434. 1436. 1448. 1450. 1470. 1490. 1494. 1496. 1509. 1510. 1522. 1524. 1527. 1528. 1538. 1541. 1555. 1566. 1567. 1589. 1622. 1623. 1624. 1635. 1638. 1642. 1645. 1646. 1650. 1651. 1658. 1684. 1685. 1689. 1690. 1710. 1714. 1715. 1729. 1732. 1751. 1759. 1762. 1766. 1768. 1771. 1784. 1786. 1787. 1793. 1796. 1805. 1809. 1817. 1818. 1822. 1823. 1836. 1843. 1849. 1850. 1857. 1859. 1864. 1866. 1869. 1872. 1892. 1908 1923. 1964.

Hesiodus in Theogonia. 234. 238. 291. 553. 577. 1055. 1596. 1610. in scuto 1160. 1363. 1480. 1712. Hesiodi ἡμέραι 1840. Catalogus. 13. 1484. 1746. 1680. Catalogus Heroidum. 1746. Melampodia. 900. 1775.

Hesio-

Heſiodi Scholiaſtæ 194.&c.
Hieronymus quidam. Φασὶ ἧ ἱερώνομόν τινα ἱσορεῖν. 826.
Himerius Sophiſta 13.159.
Hipparchus 1.30.690.
Hippoclides. Proverbium ὁ Φρονὶς Ἱπποκλείδη. 159.
Hippon Atheus. 1473.
Hipponax 13. 114.305. 368. 464. 725.741. 1286. 1332. 1397. 1531.1542.1684.1721. 1752. 1817.1828. 1837.
Hippocrates 36.48.643. 859. 1163. 1208.1367.1504. 1672. ἐν τῷ περὶ ἑξέων 1326. περὶ θραυμάτων 1700. συμβολικὸν Hippocratis 1547.
Hippys Rheginus. 1308.
Hiſtiæa 384.
Hiſtoriæ Animalium. vide ſupra Ælianum & Ariſtotelem.
Homerus Stoicus. 124. Homeri Margites. 4. 1669.
Homeriſtas ſive Rhapſados Homericos primus in Theatrum produxit Demetrius Phalereus. 1364.
Editio Iliados Μασσαλιωτικὴ καὶ Σινωπική. 106.366.905. Μασσαλιωτικὴ γραφή 1005. 1334. Aliæ ἐκδόσεις Ὁμηρικαί. 1334. Ἀριστάρχειος. 872. Ariſtarchi Zenodoti & Ariſtophanis editio. 393.
Homeri exegetæ, Scholiaſtæ ſive ὑπομνηματισταὶ παλαιοὶ. 255. 264. 269. 270. 287. 328. 337. 358. 359. 366. 368. 435. 524. 582.729.885.1005.1017.1037. 1172.1288.1490.1492. 1698. 1866. 1951. ἐν παλαιῷ ὑπομνηματισμῷ Φέρεται. 1471.
Ὁμηρικῶν ἀπορίων λυτικοί. 1098.
Allegorici Homeri interpretes. 1504.
Ὁμηρόκεντρα. 6.1275.1308.
Hybrias Cretenſis. 1514.
Hyperides. 746. contra Demadem. 1448.
Jamblichus 79.190.279.360. 951. 1439.1461.1556. In vita Pythagoræ. 114. 1807.
Ibycus Poëta. 1686.
Iliadis parvæ auctor. 285.1188.
Jobas Lybicus 1156.
Jon Chius 1942. 1701. 1775. Tragicus. 1541.
Iſocrates 89. 406. 424. 866. 1059. ἐν τῷ παναθηναϊκῷ 146.
Iſter ἐν Ἀτθίσι λέξεσι. 1629.
Julianus 410. 600. ſub nomine Ἀβαβάτου. 160. 1686. in ſolis encomio 38.626. in alio ſcripto 83.
Ixion Grammaticus 518.
Laërtius in Sophiſtarum vitis. 896.
Lamprocles. 1713.
Laſi Hermionenſis hymnus ἄσιγμος in Cererem. 1336.
Lexicon Latinum. 1454.
Λέξικον παλαιὸν κατὰ στοιχεῖον. 1238. 1429. ὁ γράψας ἐν στοιχειακῇ τάξει λέξεων. 378. Ἐπιλογὴ λέξεων ἀρχαία 855.
Lexicon Rhetorum. 134.200.206 239.258.295. bis. 307. 310. 952.

370. 411. 416. 455. 565. 622. 632. 742. 799. 802. 812. 852. 860. 904. 905. 907. 914. 947. 952. 958. 989. 1036. 1039. 1053. 1095. 1181. 1251. 1257. 1259. 1279. 1280. 1289. 1291. 1328. 1350. 1380. 1387. 1391. 1394. 1404. 1407. 1414. 1494. 1500. 1517. 1540. 1541. 1573. 1626. 1667. 1703. 1709. 1734. 1735. 1747. 1748. 1750. 1767. 1770. 1783. 1788. 1871. 1872. 1880. 1885. 1893. 1899. 1908. 1913. 1915. 1921. 1923. 1926. 1934. 1944. 1957.

Lexicon vetus Rhetoricum Anonymi 799. 890. 1515. 1828. Lexica Rhetorica τὰ κατ' στοιχεῖον. 217. 789. 862. Vide & ſupra in Ælio Dionyſio.

Libanius 646. 841. 1282. 1366. 1639. 1867. 1951. ἐν τῷ εἰς τὸν Βαβάτλιν Πτωχόν. 1223. ἐν τοῖς εἰς τὸν Ἰβλιανόν. 92. 1421.

Linus 817. 1163.

Longinus 67. 106. 1919.

Lucianus 100. 1069. 1747. 1703. Λουκιανείῳ σολοικισμός. 153.

Lucillus Tarrhæus in primo de proverbiis. 855.

Lycophron. 17. 27. 43. 51. 70. bis. 76. 83. bis. 100. 114. 116. 125. 154. 157. 160. bis. 168. 174. 194. 206. 230. 235. 264. 266. 271. 272. 291. 295. 300. 302. 308. 310. bis. 313. 320. 330. 335. 337. 343. 344. 351. 362. 375. 381. 403. 410. 424. 487. 488. 522. 557. 566. 577. 596. 598. 601. 603. 607. 623. 631. 633. 638. 648. 667. 691. 707. 714. 717. 720. 740. 741. 748. 757. 768. 773. 781. 782. 789. 818. 825. 827. 841. 842. 845. 852. 868. 873. 877. 880. 890. 893. 894. 934. 959. 960. 962. 972. 988. 1051. 1057. 1076. 1095. 1110. 1139. 1160. 1168. 1169. 1175. 1204. 1215. 1273. 1276. 1292. 1307. 1313. 1321. 1322. 1330. 1348. 1364. 1384. 1385. 1388. 1391. 1409. 1435. 1462. 1466. 1473. 1476. 1490. 1494. 1501. 1527. 1529. 1534. 1539. 1556. 1557. 1558. 1571. 1572. 1604. 1613. 1614. 1632. 1633. 1639. 1644. 1651. 1665. 1667. 1680. 1683. 1685. 1686. 1697. 1702. 1709. 1712. 1714. 1728. 1733. 1747. 1750. 1751. 1760. 1761. 1765. 1769. 1771. 1787. 1788. 1795. 1802. 1806. 1809. 1816. 1835. 1854. 1857. 1860. 1885. 1900. 1902. 1908. 1910. 1914. 1941. 1943. 1947. Lycophron Alexandrâ 1667. ſive Caſſandra 1861. 1894. Lycophronis αἰνίγματα ſive codices veteres 582. 1569. Ejus ſcholiaſtæ ſive ὑπομνηματισταί. 302. 1528.

Lycurgus 1816.

Lycurgus Rhetor 460. 855.

Lycurgus Thrax 672.

Lydus. ὁ Λυδὸς φησι. 1320.

Lyricus incertus 460. 876.

Lyſanias 1075.

Mala-

Lysias 1167. 1394. contra Andocidem. 381.
Lysis Pythagoricus 360.
Malacus Historicus 1093.
Manetho ἐν τοῖς περὶς Ἡρόδοτον. 957.
Comicus Maronita. 885. Vide Sotades.
Matreas Alexandrinus 1382. 1580.
Matron παρῳδός 198. 261. 310. 871. 1053. 1382. 1665. 1700.
Medicus liber 410.
Melanthius Tragicus. 1204.
Meleager Gadarensis. 868.
Melitus 1288.
Menander Comicus 66. 73. 191. 742. 962. 998. 1161. 1166. 1173. 1350. 1412. 1417. 1425. 1440. 1504. 1547. 1571. 1585. 1647. 1724. 1776. 1781. 1799. 1833. 1840. 1854.
Menecrates 3. 63. bis. 859.
Menedemus 279.
Menogenes 263.
Metaclides 84. 1594. Ita recte editio Rom. licet Tatiani codices quidam, & edito Eustathii Basileensis habent Μεγακλείδης.
Militides 1669.
Mimnermus 1632.
Mnaseas Locrus vel Colophonius συνεπάξατο τὰ Ἐπιγραφόμενα παίγνια. 1163.
Mnemon Grammaticus 1591.
Mnesimachus Comicus. 981. 1719.
Moschus Syracusius 611.
Musæus ἀκέσεις νόσων | συγγραψάμενος. 4. 299. (361.
Myrmex Philosophus & dialecticus.
Myronis carmen in Neptunum 327.
Mythographi quidam 151.
Naucrates 1381. Sophista 1155. Erythræus, Homeri ὑπομνηματογράφος. 267.
Dramatica Nausicaë 581.
Naxiacorum scriptor. Vide Philetas.
Neanthes Cyzicenus. 1571.
Neocles Croroniata 1686.
Neoteles 717.
Neoptolemus Parianus 1347.
Nicander 215. 287. 658. 705. 917. 962. 1017. 1057. 1061. 1476. 1504. 1863. Colophonius ἐν γλώσσαις. 1714. 1295. ἐν Γεωργικοῖς 906. ἐν Θηριακοῖς 984.
Nicanor 107. 302. σιγματίας cognomine. 20.
Nicias 539. (700.
Nicodorus 1862.
Nicostratus 917.
Nonnus ὁ τὰ Διονυσιακὰ γράψας. 407.
Nymphodorus 1503.
Oppianus 134. 255. 310. 329. 381. 437. 440. 483. 636. 672. 679. 709. 865. 871. 877. 950. 969. 994. 1023. 1030. 1165. 1166. 1180. 1221. 1231. 1239. 1240. 1290. 1309. 1412. 1450. 1472. 1476. 1477. 1505. 1509. 1532. 1583. 1549. 1595. 1650. 1676. 1690. 1728. 1831. 1841. 1851. 1934. Sub nomine Cilicis Poëtæ 87. 944. 1188. 1406.
Oraculum quoddam. 301.
Orpheus 4. 299. 817. in σφαίρᾳ. 1163. 1235. Ejus Ἡμέραι 1842.
Orus Grammaticus 857. 859.
Παλαιός τις 43. 64. Παλαιῶν τινες. 65. 72. οἱ παλαιοὶ 63 68. 69. 71. 72. 73.

73. 74. bis. 80. bis & paſſim, frequentiſſime.
Palæphatus 70. 102. 326. 363. 817. 1368 1382. 1504. 1684. 1769. 1859.
Pamphilus 922. 1336. ἐν τῷ περὶ γλωσσῶν 1571.
Panætius 1946.
Pancrates Poëta Alexandrinus 1616.
Pantaleon. 1382.
Parmeniſcus 854. (1635.
Parmeno Poëta Byzantinus. 1500.
Παρῳδήσεις τις. 285. 310. 413. 902. παρῳδος 728. παρῳδήσεις νεῶν. 1075. Vide in Hegemon, Matron, & Timon.
Parrhaſius pictor 1593. 1594. 1655. 1698.
Parthenius 327. 1299. 1776.
Pauſanias 278. 286. bis. 302. 310. 361. 368. 589. 590. 600. 653. 707. 735. 746. 747. 749. 757. 772. 773. 776. 782. 787. 799. 801. 811. 821. 832. 836. & 838 854. 866. 867. 870. 872. 878. 881. 882. 885. 897. 917. 919. 941. 947. 950. 953. 956. 962. 965. 967. 975. 976. 998. 1022. 1025. 1039. 1065. 1157. 1159. 1161. 1163. 1165. 1167. 1221. 1241. 1278. 1279. 1280. 1282. 1291. 1324. 1328. 1332. 1333. 1337. 1385. 1386. 1392. 1394. 1395. 1399. 1402. 1403. 1405. 1406. 1413. 1417. 1419. 1423. 1425. 1427. 1445. 1446. 1450. 1452. 1453. 1472. 1473. 1504. 1525. 1533. 1534. 1539. 1593. 1595. 1604. 1631. 1636. 1645. 1699. 1726. 1746. 1757. 1761. 1769. 1817. 1818. 1825. 1835. 1854. 1857. 1864. 1880. 1881. 1885. 1915. 1923. 1924. 1935. Pauſanias in Lexico 84. 183. 206. bis. 207. 219. 258. 274. bis. 326. 331. ter. 344. 355. 357. 368. 389. 396. 403. 405. 408. 437. 487. 584. 603. 1313. 1864. &c. ἐν τοῖς κατὰ στοιχεῖον 1158.
Peripatetici 511.
Ὁ περὶ Περσῶν ἱστορήσας (Xenophon) 850.
Phænias 35.
Phalaris 1485.
Phantaſia Memphitis 1380.
Phemonoë 4.
Pherecrates 707. 801. 1290. 1369. 1405. 1428. 1445. 1456. 1458. 1461. 1528. 1571. 1624. 1632. Ejus jambi 741. Pherecrates ἐν Ἴωνῃ. 898.
Pherecydes 9. 648. 1387. 1548. Syrius. 1786. Pherecydes Babylonius 1757.
Philemon 634. 880 1142. 1146. 1283. 1701. 1791. 1964. Comicus 1368. 1299.
Philetas 1235. Philetas vel Callinus Naxiacorum ſcriptor. 1883.
Philiadis Megarenſis Epigramma.
Philini Hiſtoria. 1295. (266.
Philippides 73. 1085. 1571. 1646. Syracuſius 1503.
Philiſtides ἐν συγγενικοῖς 84.
Philo 73. 1540. Herennius 1698. 1527.

1727.1871. περὶ διαφόρων σημαινομένων 831.855.906.907.909.
Philochorus 776.1163.
Philoponus 906. περὶ λέξεων διαφόρως τονουμένων 1680.
Philoſtratus 236.1157.1697.1701.
Philoſtratus ὁ νεός 1108.
Philoxenus 154. 1388. 1581. 1598. 1613. 1691.1770.1817. Cytherius 1192. 1558. 1887. de dialecticis Romanorum 1570. Philoxenus Sidonius 579.
Philyllius 440.
Phocionis apophthegma 62.
Phocylides 263.313.
Phœnix Colophonius 1484.
Phrynichus 407.1430.1555.1741. 1862. ἐν Μύσῃ. 1112. Tragicus. 951.
Phylarchus 1242. Ejus hiſtoria. (1668.
Phylax Hiſtoricus 877.
Pindarus. 4. bis. 6. 9. quater. 13. 23. 25. 32. 36. 49. 52. 64. 97. 104. 108. 128. 138. 153. 178. bis. 227. 284. 270. 277. 284. 287. 290. 291. 303. 309. 311. 312. 314. 316. 317. 336. 338. 345. 346. 351. 382. 400. 406. 413. 416. 479. 482. 494. 532. 545. 546. 553. 603. 604. 606. 621. 674. 675. 678. 694. 713. 756. 767. 768. 775. 790. 817. 841. 868. 877. 879. 882. 907. 916. 917. 925. 932. 949. 954. 975. 978. 982. 987. 1006. 1013. 1057. 1076. 1078. 1102. 1110. 1114. 1138. 1175. 1193. 1221. 1237. 1240. 1275. 1279. 1286. 1334. 1335. 1350. 1363. 1373. 1383. 1390. 1401. 1404. 1406. 1419. 1422. 1426. 1427. 1429. 1430. 1441. 1443. 1454. 1463. 1480. 1488. 1490. 1527. 1534. 1535. 1553. 1554. 1562. 1577. 1581. 1589. 1591. 1596. 1602. 1602. 1605. 1613. 1614. 1636. 1639. 1657. 1667. 1681. 1684. 1687. 1689. 1702. 1709. 1712. 1713. 1721. 1796. 1822. 1839. 1867. 1872. 1875. 1919. 1930. 1934. Sub Lyrici nomine 881. 1145. 1381. Pindarus Iſthmionicis 65. 1715. Olympionicis 381. 714. Pythionicis 287. 1238. ὁ γράψας ἐν Διθυράμμασι Πινδάρῳ περὶ Πανός 1917. Pindari ἀσυμπαθοῦσα ᾠδή 1336. Πινδαρικὸς μῦθος. 89. Pindari Scholiaſtæ
Piſander 315. (881.
Piſiſtratus 5.
Pittacus Mitylenæus 1669.
Plato 79. 235. 261. 263. 361. 545. 560. 624. 632. 695. 809. 813. 867. 868. 882. 901. 950. 958. 989. 1077. 1078. 1106. 1134. 1149. 1154. 1156. 1164. 1165. 1275. 1355. 1358. 1383. 1398. 1406. 1415. 1455. 1503. 1577. 1701. 1704. 1724. 1655. 1946. 1770. in Charmide 1441. Euthydemo, 1456. 1479. 1515. de legibus 1159. 1177. 1333. 1397. 1448. Menone 1173. Phædone ſive de anima 1450. 1959. Phædro 1397. 1713. in Politia 1129. 1363. 1441. 1573. in Socratis

cratis Apologia. 1089. in Sophiſta 1403. in Sympoſio 1655. in Theæteto 1601. Platonis ὑπομνηματισαί 1397.
Platonici 79.
Plato Comicus 66. 302. ubi aliis Comœdias ſuas tradidiſſe dicitur, 924. 1141. 1161. 1282. 1283. 1345. 1761. 1817.
Ἐν Ἑορταῖς 1403. 1547.
Ἐν Κλειοφῶντι 1441.
Plutarchus 21. 207. 429. 449. 555. 609. 700. 1125. 1133. 1274. 1405. 1447. 1500. 1557. 1657. 1710. 1835. 1849. in Sympoſiacis 748. 757. 1154. 1363. 1559. 1698. 1709. 1943. Sapiens Chæronenſis in iisdem Sympoſiacis. 1363. ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἄρατον 1363.
Plutarchus de fluminibus 387. 1854.
Poëta anonymus 133. &c.
Polemon Hiſtoricus 228. 1288.
Polybius 1534. 1616. 1779. Megalopolites 994. 1015.
Polycrates Sophiſta 1387.
Porphyrion 1467.
Porphyrius 15. 33. 51. 59. 62. 196. 225. 263. 281. bis. 305. 318 322. 325. 328. 329. 353. 359. 413. 450. 554. 632. 634. 638. 649. 650. 696. 698. 727. 740. 757. 815. 832. 837 913. 1075. 1099. 1208. 1294. 1299. 1422. 1448. 1467. 1480. 1508. 1687. 1723. 1734. 1951. ἐν τοῖς περὶ Γαϊδαλίου παροιμίας 387. Epigrammata 17. 285. ubi epigramma in Homerum, & 1628.
Porſilus Hierapytnius 230.
Poſidonius 816. 1096. 1324. 1396. 1485. Stoicus 690. Anagnoſta Ariſtarchi 659. ejus περὶ ψυχῆς.
Praxille Sicyonia 326. (910.
Proclus 1418.
Procopius Cæſareenſis 715. in Lybicis. 452.
Protagoras Phyſicus 773.
Proverbiorum ἀναγραφαί 298.
Ptolemæus Rex 773. Philadelphus 880. Tryphon. 1323.
Ptolemæus Evergetes 1524.
Ptolemæus 369. 518. 864. 1312. Aſcalonita 341. 524. 549. 556. 641. 1080. 1139. 1146. 1299. 1387. de proſodia in Homeri Odyſſea 496. 1010.
Pythagoras 40. 187. 479. 868. 951. 1090. 1131. 1342. 1615. 1686. 1701. 1838. 1870. 1961.
Pythagorici 37. 816.
Quintus Smyrnæus. Vide ſupra in Cointo.
Rhetor vetus 637. 936. Rhetor Alexandrinus 1761.
Rhetores 393. 394. 568. 1001. 1060. (&c.
Salluſtius 514.
Sannyrion Tragicus 1288.
Sappho 9. 326. 407. 632. 729. 1948. 1705. 1429. 1633. 1686.
Sardanapali dictum 1224.
Scymnus Tarentinus 1503.
Seleucus 1179. 1271. 1441. 1483 ἐν γλώσσαις 1963.
Sibyllæ Oracula 1392.

Sido-

Sidonius 966. 1017. Vide, Philoxenus.
Silenus ὁ γλωσσογράφος 1571. Silenus Chius ἐν δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν μυθικῶν 1871.
Simmias 1784.
Simocatus 1236.
Simonides 52. 163. 207. 776. 870. 877. 984. 1034. 1323. 1363. 1464 1541. 1601. 1653. 1686. 1713. 1761. 1766. 1775. 1821. 1875.
Simplicius 613.
Socrates 83. 250. 768. 833. 868. 1078. 1149. 1446. 1464. 1573. 1577. 1596. 1641. 1828. 1871. filius Sophroniſci. 953.
Solon 316. 878. 1106. 1158. 1185. 1246. 1295. 1389. 1713. 1860.
Sopater 280. 1506. 1701.
Sophocles 11. 13. 17. 19. 21. 29. 33. 46. 47. bis. 50. bis. 55. 58. 59. 62. 64. 66. 71. 83. 84. 102. 106. 115. 126. 127. 134. 135. 143. 148. 149. 150. 157. 161. 165. 173. 180. 191. 205. 219. 229. 236. 256. 257. 274. 275. 279. 286. 290. 295. 306. 309. 310. 330. 333. 335. 336. 347 348. 351. 352. 358. 361. 381. 383. 405. 407. 409. 410. 413. 415. bis. 418. 429. 432. 434. 436. 439. 440. 441. 442. 452. 455. 479. 481. 492. 505. 514. 517. 524. 533. 539. 543. 546. 548. 557. 558. 561. 575. 581. 583. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 610. 611. 621. 622. 623. 625. 626. 632. 634. 637. 638. 642. 644. 645. 648. 649. 651. 652 660. 661. 666. 668. 674. 675. 679. 680. 682. 684. 687. 691. 694. 697. 698. 699. 700. 702. 705. 706. 709. 710. 711. 713. 714. 716. 718. 720. 723. 726. 728. 732. 737. 742. 751. 752. 753. 754. 756. 757. 758. 768. 769. 775. 776. 778. 780. 782. 786. 788. 790. 792. 795. 796. 799. 801. 803. 805. 806. 808. 811. 814. 826. 828. 851. 854. 859. 867. 870. 877. 881. 885. 890. 891. 897. 899. 902. 905. 906. 917. 923. 927. 944. 948. 955. 957. 970. 974. 978. 982. 995. 1007. 1017. 1019. 1020. 1023. 1036. 1037. 1041. 1046. 1047. 1053. 1055. 1072. 1083. 1085. 1089. 1093. 1109. 1110. 1133. 1135. 1136. 1142. 1144. 1145. 1147. 1148. 1151. 1154. 1157. 1158. 1166. 1187. 1188. 1190. 1193. 1196. 1201. 1205. 1237. 1248. 1259. 1261. 1266. 1270. 1293. 1295. 1297. 1303. 1305. 1312. 1313. 1317. 1319. 1323. 1326. 1332. 1335. 1350. 1364. 1367. 1368. 1383. 1385. 1389. 1390. 1391. 1396. 1398. 1404. 1405. 1409. 1414. 1422. 1423. 1429. 1439. 1441. 1444. 1448. 1451. 1455 1456. 1461. 1462. 1463. 1466. 1468. 1469. 1473. 1483. 1484. 1493. 1496. 1500. 1507. 1514. 1521. 1532. 1534. 1535 1536. 1538. 1547. 1553. 1562. 1564. 1596. 1601. 1602. 1606. 1612. 1625.

1648. 1650. 1675. 1691. 1694. 1695. 1701. 1704. 1710. 1717. 1728. 1761. 1762. 1769. 1792. 1796. 1809. 1821. 1822. 1828. 1835. 1837. 1843. 1848. 1856. 1857. 1867. 1872. 1899. 1911. 1923. 1929. 1931. 1937. 1939. 1944. 1956. Scholis commentatores ſive ὑπομνηματιϛαί 723.

Sophoclis
- Ajax 108. 624. 634. 1637. 640. 656. 914. 1140. 1142. 1144. μαϛιγοφόρῳ. 95. 198. 757. 1778. cur ita inſcriptus 961. 1139.
- Alexandra 533.
- Antigone 686. 1539.
- Electra 723. 1514. 1839.
- Hermione 1479.
- Jocaſta 1425.
- Oedipus 572. 775. 1097. 1112. 1231. 1558. 1653. Coloneus 31. 156. Οἰδίπους δείπνῳ. 725.
- Oedipus Tyrannus 79. 634. 640. 755. 777. 1419. 1839.
- Palamedes 228.
- Philoctetes 95. 205. 763. 981. 1523. 1694. 1748.
- Phineus 1496.
- Phœnix 1088.
- Tecmeſſa 843.
- Trachiniæ 22. 49. 95. 217. 264. 361. 420. 757. 976. 981. 1037. 1376. 1384. 1399.

Σοφόϛρατος ἱερός 1712. (1430.

Sophron 561. 633. 851. 876. 1282. 1383. 1457. 1651. 1766.

Sophroniſci F. vide Socrates.

Soſias Atheus 1473.

Soſibius λυπικός 870.

Soſiphanes 763.

Sotades 121. Maronita 1069.

Speuſippus 1398.

Soſtratus in poëmate elegiaco quod Tireſias inſcribitur. 1665. 1696.

Stagirita. Vide ſupra Ariſtoteles.

Stephanus Byz. ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας. 71. 266. 268. ter. 269. 274. 280. 287. 290. 291. bis. 294. 295. 296. 297. 300. 302. 303. 304. 305. 307. 311. 313. bis. 315. 320. 324. bis. 327. 328. 329. 330. 333. 334. 335. 337. 355. 356. 358. 361. 362. ſæpius. 363. 364. 366. 367. 368. 520. 714. 743. 804. 649. 880. 883. 1024. 1076. 1100. 1108. ἐθνικῶν καταχραφή 21. ἢ κῶ ϛοιχεῖον συλλογὴ τῶν ἐθνικῶν. 355. τὰ ἐθνικὰ ὀλιτόμενον ſive ἐθνικῶν ὀλιτομὴν γράψας. (Hermolaus Byz.) 34. 332.

Steſichorus 10. bis. 277. 316. 524. 772. 1018. 1236. 1251. 1279. 1289. 1323. 1441. 1480. 1714. 1632. ejus ποίημα ὅτι τινι καλύκῃ κατακεκρημνισθείσῃ δι' ἔρωτα 1235.

Stoici 261. 511. 695.

Strabo 270. 276. bis 280. 287. 292. 297. 301. bis. 302. 304. 337. 338. 355. 428. 455. 487. 637. 913. 927. 1410. 1504. 1640. 1665. 1681. 1944. ſub nomine Geogtaphi. 9. 16. 25. 27. 32. 33. 35. 46. 51. 96. 98. 100. 130. 135. 145. 158. 174. 191. 231. 252. 254. 255. 264. 265. 266. 267. 268. 269. bis.

bis. 272. bis. 273. 274. bis. 275. bis. 277. 278. ter. 279. bis. 280. ſæpius 281. 284. 286. 287 288. 290. 291. quinquies. 292. 294. 296. ſæpius 300. ad 308. ſingulis paginis. 311. 312. 313. 315. 316. 318. 320. 321. 322. 324. 325. 327. 329. 331.—338. ſingulis paginis 346. 351. 353. ad 363. ſingulis paginis. 366. 368. 369. 371. 372. 402. 459. 460. 461. 525. 566. 590. 621. 623. 627. 635. 649. 653. 666. 671. 688. 707. 708. 718. 732. 743. 744. 754. 758. 759. 762. 771. 774. 845. 880. 881. 889. 890. 916. 917. 933. 954. 984. 986. 987. 1057. 1083. 1198. 1200. 1212. 1225. 1238. 1263. 1364. 1381. 1386. 1389. 1395. 1396. 1408. 1409. 1456. 1462. 1463. 1472. 1484. 1493. 1505. 1511. 1519. 1536. 1554. 1613. 1614. 1615. 1622. 1644. 1645. 1654. 1682. 1697. 1704. 1716. 1746. 1760. 1787. 1861. Γεωγραφία 268. Γεωγραφικὴ ἀκρίβεια. 275. Γεωγραφικὴ ἔκδοσις. 279. γεωγραφικὴ ἱστορία 1667.

Stratis 1240. 1289. 1397. 1470.

Stratonicus 1623. 1634. κιθαρῳδός. 1108. (228.

Svetonius περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι παιδιῶν

Svidæ Lexicon 445. 1403. 1406. 1441. 1469. 1528. 1538. 1571. 1554. 1851. μέγα βιβλίον καὶ στοιχεῖον. 834.

Syager 4.

Technicus 12. 63. 655. 890. 1681. 1822. 1899. Vetus technicus 114. 947. Τεχνικοὶ ſive πεζογράφοι 153. 157. 163. 173. 181. 264. 631. 859. 877. 878. 963. 969. 1003. 1066. 1130. 1254. 1379. 1388. 1436. 1768. 1788. 1916. Vide ſupra in Dionyſio Thrace, Georgio Chœroboſco &c.

Teleclides 1082.

Telegoniæ auctor Cyrenæus 1800.

Teleſarchus 879.

Thales 313.

Thamyris 297. 298. 299. 817.

Theano 327. (1893.

Themiſtius 209. 404. 797. 866. 1658.

Theoclitus 1713. niſi legendum Θεόκλειτος pro Θεόκλιτος.

Theocritus 21. 30. 61. 63. 75. 77. 79. 102. 108. 113. 125. 140. 161. 193. 197. 299. 308. 384. 412. 421. 455. 492. 558. 565. 616. 620. 621. 624. 626. 633. 645. 660. 672. 691. 727. 741. 745. 790. 796. 812. 855. 862. 877. 901. 962. 971. 1018. 1112. 1148. 1162. 1163. 1164. 1186. 1189. 1206. 1236. 1237. 1266. 1285. 1319. 1332. 1348. 1349. 1392. 1397. 1428. 1429. 1482 1558. 1615. 1622. 1625. 1627. 1644. 1649. 1713. 1717. 1749. 1763. 1815. 1824. 1839. 1867. 1885. 1895. 1896. 1963. σοφὸς 1213. ſub nomine βυκολιαστῆ & βυκολιάζοντος. 1053. 1892. Theocriti Βερενίκη 1062. σκληρά

σκληρά 1558. Φαρμακίντριαι. 1767. 1815. Ὑπομνηματισταί ſive commentatores Theocriti. 1685. (1571.
Theodoridas Syracuſanus 1420.
Theodorus 752. 1602. Theodorus ψηφοκλέπτης 1602.
Theognis 236. 1291. 1344.
Theomander Cyrenæus doctor εὐτυχίας 1323.
Theophraſtus 782. 871. 931. 932. 948. 1049. 1078. 1220. 1290. 1423. 1667. 1680. 1775.
Theopompus 832. 1571. 1604. 1724. 1854. 1910. Comicus. 1863.
Thucydides 111. 166. 179. 260. 266. 284. 290. 307. 367. 395. 445. 527. 531. 546. 735. 862. 789. 795. 813. 907. 959. 965. 1221. 1282. 1405. 1406. 1421. 1425. 1437. 1450. 1457. 1483. 1484. 1501. 1641. 1946.
Timachidas 1067. 1571.
Timæus 1893. (1320.
Timocreon Rhodius Poëta & Pugil
Timolaus 1379.
Timon 1349. Sillographus 1448. 1505. 1532. παρῳδὸς 1404.
Timotheus 1632. Mileſius 1422. Timotheus ἐν τῷ κατ' αὐτὸν * Κύκλωπι 1361.
Tragœdia, Tragicus, Τραγικοὶ ποιηταί (Euripides plerumque intelligitur) 61. 71. 72. 107. 134. 172. 184. 189. 195. 201. 219. 250 283. 308. 310. 319. 345. 422. 437. 453. 482. 483. 488. 500. 520. 572. 573. 672. 696. 699. 709. 763. 770. 775. 790 795. 813. 819. 872. 876. 936. 980. 989. 1050. 1062. 1084. 1124. 1128. 1149. 1161. 1173. 1185. 1193. 1194. 1198. 1201. 1208. 1214. 1313. 1329. 1396. 1401. 1417. 1420. 1421. 1422. 1453. 1491. 1563. 1567. 1710. 1734. in Hecuba 1584. 1706. 1716 1807. in Philoeete 1523.
Trojanæ expugnationis ſcriptores 1607.
Tryphon 524. 742. 1146. 1214. 1236. 1271. 1291. 1447. 1591. 1698. ἐν τῷ περὶ ἀρχαίας ἀναγνώσεως. 391. 556.
Tryphiodorus 1607.
Tyrannion 855. 858. 890. 1197.
Tyrteus 1028.
Virgilius 302.
Xanthus Lydius 1082.
Xenarchus 1283. 1423. 1871.
Xenophanes 948. ἐν ἡρωϊκοῖς ἔπεσιν locus de iride. 827. Xenophanis Silli 204.
Xenophon 15. 239. 250. 396. 469. 488.

* Eodem modo intelligendum, quando dicitur Evangelium κατὰ Ματθαῖον, κατὰ Μάρκον &c. Multi Tragici Cyclopem ediderant, hoc vero loco (ad Odyſſ. i. edit. Baſil. p. 358.) allegatur Cyclops κατὰ Τιμόθεον i. e. Cyclops Timothei Tragici. Ita cum plures ſcripſerint Evangelium, unum eſt κατὰ Ματθαῖον i. e. Matthæi, alterum κατὰ Μάρκον i. e. Marci &c. Falluntur qui in re aperta ingenioſiores, hoc aliter explicant.

488. 632. 707. 740. 773. 789. 805 911. 917. 924. 1076. 1158. 1163. 1402. 1405. 1441. 1509. 1641. 1717. 1686. ἐν ἀναβάσει 1445. 1596. ἐν ἑλληνικοῖς. 1769. in quarto παιδείας. 1448. ἐν Κυνηγετικοῖς. 1534.
Xenophon quidam. 1503.
Zaleucus 83. 1961.
Zamolxis 1615. 1701.
Zeno 1192. Cretenſis. 1602.
Zenodotus 5. 19. 123. 124. bis. 173. 175. 219. 256. 259. bis. 270. 274. 276. 277. 289. 317. 361. 410. 438. 490. 716. 741. 927. 953. 962. 966. 999. 1006. 1011. 1014. 1084. 1098. 1290. 1300. 1344. 1470. 1478. 1490. 1500. 1601. 1773. 1841. 1885.
Zenodotus Mallotes 957.
Zoilus. 512. Homeromaſtix. 1614.
Zopyrus 800.

IV. *Indiculus in excerpta Scholiorum veterum ad Iliadem, quæ è Codice Aloyſii Alemanni ediderunt Cantabrigienſes.*

Ariſtarchus. H. 197. O. 24. Π. 379 P. 465. 481. Σ. 77. 441. X. 281.
Οἱ περὶ Ἀσκάλωνα, vide Ptolemæus.
Ariſtophanes. P. 368.
Callimachus. X. 452.
Chryſippus. X. 212.
Crates. Φ. 323.
Κυπρίων ἡ λέξις, ἀποέρσειεν, πτίξειεν. Φ. 329.
Γλωσσογράφοι. Σ. 378. X. 322.
Herodianus. P. 465. T. 56.
Λάκωνες τὸ θάπτειν φασὶ τιθήμεναι. Ψ. 83.
Παιᾶνας δύο ἦδον οἱ παλαιοὶ, τὸν μὲν περὶ τῆς μάχης τῷ Ἄρει, τὸν δὲ μετὰ τὸν πόλεμον τῷ Ἀπόλλωνι. X. 391.
Ptolemæus. Θ. 23. οἱ περὶ Ἀσκάλωνα (Ptolemæus Aſcalonites) P. 465.
Pythagoras Euphorbi ſcutum agnoſcens. P. 28.
Sidonius. O. 229.
Sophocles. Σ. 274.
Οἱ Τραγικοί. Φ. 430.
Zenodotus M. 428. N. 546. P. 149. 368. Σ. 339. forte & 356. ſequent. ubi hæc legas: ζηνόδωρος, ἀφελομένων τούτων τῶν ιγ στίχων τὰ λοιπὰ ἔχει ἁρμονίαν. T. 180. ſequent. ἔτοι οἱ Ζ στίχοι ἀθετοῦνται ὡς τὴν διάνοιαν ἀπρεπεῖς.

CAPUT V.

De Commentariis in Homerum variisque Scriptis eum spectantibus quæ interciderunt.

EGIDIUS MENAGIUS in notis ad Laërtium p. 99. p. 202. & 232, editionis præclaræ Wetstenianæ, testatur se peculiarem dissertationem scripsisse περὶ Ἐξηγητῶν Ὁμήρου. Et JOH. JONSIUS Lib. 3. de scriptoribus Histor. Philosoph. p. 238. promisit se alibi plura dicturum de Homeri commentatoribus, sed neutrius labor lucem adspexit. NICOLAUS quoque MAJORANUS in prolegomenis ad Eustathium, amplius septuaginta nominare se posse professus qui ex antiquis Homerum illustraverunt, nullum commemoravit. Igitur post paucula illa quæ in prolegomenis ad librum primum Iliados de Poëtæ interpretibus deperditis notavit vir insignis JOACHIMUS CAMERARIUS, non ab re fortassis fuerit hoc argumentum paulo diligentius attingere, & quos è veterum scriptis mihi notavi Homeri ἐξηγητὰς, literarum ordine digestos præsenti loco strictim recensere, quibus plures aliorum industria facile adjiciet.

I. ÆLIUS SERENUS. Infra in *Philoxeno.*

II. AGALLIUS Corcyræus Aristophanis Grammatici discipulus. Vide Scholia ad Iliad. Σ. 491.

III. AGATHOCLES GRAMMATICUS commentarios in Homerum scripsisse colligitur è Scholiaste Apollonii ad Lib. IV. etymologico M. in δίκτυον & Eustathio.

IV. ALEXANDER ÆTOLUS ex Plevrone Ætoliæ opido. Confer indices superiore capite.

V. ALEXANDER COTIÆUS, Κοτιαεὺς, cognomento πλυμαθὴς allegatur à Porphyrio in quæstionibus Homericis p. 14. & 46. & ab Eustathio ad Iliad. λ. p. 803. Apud Camerarium perperam scribitur Alexander Cosytæus.

VI. ALEXANDER MILESIUS, Polyhistor, Cratetis discipulus, æqualis Syllæ.

VII. ALEXANDER MYNDIUS sive ut in Laërtii libris I. 29. Ἀλέξων. ALEXANDER PLEVRONIUS. Vide supra Alex. Ætolus.

VIII. AM-

Digitized by Google

VIII. AMMONIANUS Grammaticus, Syriani æqualis & amicus, à Camerario inter Homeri interpretes poni videtur ob perperam intellectum locum Svidæ.

IX. ANAXARCHI διορθωτὴν Homericam memoravi supra c. 2.

X. ANDRONICUS. Vide supra c. 3. §. 13.

XI. ANTIMACHUM Colophonium de Homero egisse è Tatiano discimus, pro quo Callimachi nomen apud Eusebium X. 2. præparat. irrepsit. Allegatur subinde ab Eustathio, & in scholiis minoribus ad Iliad. E. 385.

XII. ANTISTHENES Athenienſis, Socratis discipulus, auctor Cynicæ sectæ, inter alia teste Laërtio VI. 17. scripsit περὶ ἐξηγητῶν, & περὶ Ὁμήρου, aliaque ad Poëtam spectantia περὶ κάλχαντος, περὶ καπασκοπῆς, περὶ ἡδονῆς, περὶ Ὀδυσσείας, περὶ τῆς ῥάβδου Ἀθηνᾶ ἢ περὶ Τηλεμάχου, περὶ Ἑλένης καὶ Πηνελόπης, περὶ Πρωτέως, Κύκλωψ ἢ περὶ Ὀδυσσέως, περὶ οἴνου χρήσεως, ἢ περὶ μέθης, ἢ περὶ τοῦ Κύκλωπος. Περὶ Κίρκης, περὶ Ἀμφιαράου, περὶ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Πηνελόπης, καὶ περὶ τοῦ κυνός.

XIII. APION Didymi discipulus cognomento μόχθος cum Herodoro Homerum recensuit & commentariis illustravit, quæ tanto applausu excepta sunt, ut Seneca Epist. LXXXVIII. affirmet eum C. Cæsaris temporibus totâ circumlatum Græcia, & in nomen Homeri ab omnibus civitatibus adoptatum, hoc est, ipsius commentarios & expositiones aliorum scriptis in Homerum editis prælatas fuisse. Apionis & Herodori commentariorum in Poëtam frequenter meminit Eustathius. Λέξεις Ὁμηρικὰς ab Apione expositas testatur Hesychius Alexandrinus in præfatione Lexici.

XIV. APOLLODORUS ἐν νεῶν καταλόγῳ allegatur à Stephano Byz. & Strabone. Eustathius in Ilid. B. p. 199. è Porphyrio: Λέγει δ' ὅτι ὡς ἄλλοις Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπεραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ καταλόγου ἔφασε, ἐν δώδεκα βιβλίοις.

XV. APOLLONIUS ἐν καταλόγῳ νεῶν allegatur à Schol Homeri ad Iliad. IX. 484. at enim non respicitur Commentarius Grammatici cujusdam in Catalogum Homericum, sed Apollonii Rhodii Catalogus Heroum, ut ex Pindari scholiaste ad Nemeon. Od. 5. observat Tho. Gale in disc. de Apollodoro p. 18. Non prætereundus tamen Apollonii dyscoli, Alexandrini, (qui Herodiani pater fuit) liber περὶ σχημάτων Ὁμηρικῶν laudatus Svidæ, & Lexicon Homericum ab Apollonio Archibii F. concinnatum quod memorat Hesychius Alex. in præfat. glossarii sui. Apollonium Grammaticum ite-

Digitized by Google

rum laudant Scholia ad Iliad. Σ. 505. T. 177. & Porphyrius in quæſtionibus Homericis, doctorem ſuum appellans, p. 45. Apollonium Molonis id. p. 10.

XVI. ARATUS Solenſis περὶ Ὁμήρου καὶ Ἰλιάδος & διορθωσιν Ὁμηρικὴν auctor vitæ Arati & Svidas. Confer quæ ſupra cap. 2. num. 19.

XVII. ARCHIBIUS Alexandrinus.

XIIX. ARCHIMEDES Mechanicus Trallianus ὑπόμνημα εἰς Ὅμηρον ſcripſit teſte Svida.

XIX. ARISTARCHUS Grammaticus διόρθωσιν & commentarios in Homerum concinnavit, ut dixi cap. 2. num. 18. Confer indices ſuperiori capite exhibitos.

XX. ARISTOCLES Meſſenius Philoſophus Peripateticus teſte Svida ſcripſit decem libros de Philoſophia πότερον σπουδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων.

XXI. ARISTODEMUS Nyſſaeus Rhetor & Grammaticus ante Apionem in Homero recenſendo verſatus fuiſſe videtur. Vide Euſtath. ad Iliad. i. p. 667.

XXII. ARISTONICUS Alexandrinus Grammaticus περὶ σημείων τῆς Ὁμήρου Etymol. M. in λύχνος, ἕρση, ὀπή. Svida teſte ſcripſit περὶ τῶν σημείων τῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας. Vir ſummus Camerarius ait Ariſtonicum ſex in Homerum libros ſcripſiſſe: ſed aliud opus eſt quod apud Svidam ſequitur ἀσυντάκτων ὀνομάτων βιβλία ς'.

XXIII. ARISTOPHANIS Byzantini Grammatici διόρθωσιν Homericam memoravi ſupra c. 2. num. 17.

XXIV. ARISTOTELES Stagirita præter ἔκδοσιν Homeri τῇ ἐκ τῆς ἀγορᾶς (de qua ſupra cap. 2. num. 12.) ſcripſit plures libros problematum Homericorum aliaque huc ſpectantia. Vide quæ notavi in catalogo ſcriptorum ejus deperditorum infra Lib. III. cap. 6.

XXV. ARISTOTELES alius à Laërtio memoratur ὁ περὶ Ἰλιάδος πεπραγματευμένος, quem à Stagirita diſtinguit Lib. V. ſect. 35.

XXVI. ARTEMON Clazomenius ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου laudatur à Svida in Ἀρκτῖνος.

XXVII. ASCLEPIADES Myrleanus. Vide indices ſuperio a pite & Etymologicum M. in ἀρναῖος ubi laudatur in ὑπομνήματι Ὀδυσσείας. Ammonium in ἄμα.

XXIIX. BASILIDIS περὶ Ὁμηρικῆς λέξεως opus in epitomen miſit Cratinus teſte Etymologico M. in ἀελίζηλος.

XXIX. In Homerum ſcripta à CALLIMACHO commentaria Meurſius in Bibl.

in Bibl. Græca colligit ex Strabone Lib. I. p. 44. & Lib. VII. p. 299. Sed quæ ibi Callimachus diversa ab Homero tradidisse arguitur, in quovis alio opere vel poëmate quam in Commentario ad Homerum scribere potuit. Laudatur tamen à Tatiano inter eos qui de Homero egerunt, quia in πίναξι nimirum hoc fecerat Callimachus. Videtur etiam in αἰτιῶν libris lucem Homericis quibusdam scriptis attulisse. Confer Eustathium.

XXX. CALLISTHENIS διόρθωσιν Homericam memoravi supra c. 2.

XXXI. CHAMÆLEON Heracleota; Heraclidis Pontici æqualis, Peripateticus, ἐν πέμπῳ περὶ Ἰλιάδος laudatur à Scholiaste Apollonii Lib. II. p. 177. Meminit & Tatianus inter eos qui de Homero egerunt.

XXXII. CHRYSIPPUS Stoicus in libro περὶ ποιημάτων πρὸς Φιλομαθῆ, & libris duobus περὶ ἓξ πῶς δεῖ τῶν ποιημάτων ἀκούειν & in libro πρὸς τὰς Κριτικὰς πρὸς τὸν Διόδωρον videtur loca non pauca Homeri illustrasse. Allegatur subinde ab Eustathio, & à Plutarcho de audiendis Poëtis ubi de loco Homeri agit.

XXXIII. CINÆTHUS Chius hymnum Homero tributum in Apollinem composuisse & primus Homeri Rhapsodus fuisse traditur in Scholiis ad Pindari Nemeonicas Od. 2. atque inde à Scaligero in descriptione græca Olympiadum: quod si verum agnoscimus, error fuerit quod ibidem additur floruisse circa Olympiadem LXIX. Quis enim nescit, jam Solonis & Pisistrati ætate hoc est ante Olympiadem XLVI carmina Homerica à Rhapsodis decantata fuisse. Arguit autem Cinæthum Eustathius Homeri carminũ coruptorum interpolatorũ, his verbis: Ἐλυμήναντο δέ φασι τῇ Ὁμήρῳ ποιήσει πάμπολλα οἱ περὶ Κίναιθον, ὃς πολλὰ τῶν αὐτῶν αὐτῇ παρενέβαλον. Cæterum non ab Athenienſibus tantum sed etiam ab Epidauriis Rhapsodorum agonem institutum docet Plato in Jone, ubi de officio Rhapsodi disserens ὃ δ' ἂν γένοιτο ποτε ῥαψῳδὸς εἰ μὴ συνίη τὰ λεγόμενα ὑπὸ ἓξ ποιητοῦ. Τὸν γὰρ ῥαψῳδὸν ἑρμηνέα δεῖ ἓξ ποιητοῦ τῆς διανοίας γίγνεσθαι τοῖς ἀκούουσι.

XXXIV. CLEANTHES Stoicus inter alia teste Laërtio VII. 135. scripsit πρὸς Ἀρίσταρχον & περὶ ἓξ ποιητοῦ, unde inter Homeri interpretes à viris quibusdam doctis computatur, etsi περὶ ἓξ ποιητοῦ non necesse est reddere *de Homero*, sed potest etiam verti: *de officio poëtæ*, ut recte Menagio observatum.

XXXV. COMETES Homeri poëmata punctis & colis distinxit. Vide supra c. 2. num. 21.

XXXVI. CRANTOR Solensis Homeri studiosissimus teste Laërtio IV.

26. & Hesychio illustri.

XXXVII. CRATES Grammaticus MALLOTES æmulus Aristarchi. Homerum & ipse emendavit. Vide Geminum c. 5. Astronom. Eustathium, & quæ supra cap. II. num. 20.

XXXVIII. CRATES THEBANUS in Παιγνίοις suis Homerum παρῳδήσαι cognoscitur ex Laërtii VI. 85. Juliano &c

XXXIX. CRATINUS. V de paulo ante in Basilide.

XL. CRONIUM Pythagoricum in Homeri fabulis Philosophice explicandis operam posuisse, docet Porphyrius de antro Nympharum & in fragmento de stygе.

XLI. DEMETRIUS IXION, Adramyttenus Aristarchi discipulus sub Augusto Imp. clarus Pergami, scripsit inter alia ἐξήγησιν εἰς Ὅμηρον ut testatur Svidas.

XLII. DEMETRIUS Scepsius de quo Strabo Lib. XIII. p. 609. Ἐκ δὲ τῆς Σκήψεως ἦν ὁ Δημήτριος ἐστιν ὃν μετὰ ἡμᾶς ἐφ' ἡμῶν πολλαχοῦ, ὃς τὸν Τρωϊκὸν διακοσμον ἐξηγησάμενος γραμματικὸς ἅμα τὸν αὐτὸν χρόνον γεγονὼς Κράτητι καὶ Ἀριστάρχῳ.

XLIII. DEMOCRITUS Abderita inter alia teste Laërtio IX. 48. scripsit περὶ Ὁμήρου ἁρμοστῆς καὶ γλωσσῶν.

XLIV. DEMOSTHENES Thrax Iliadem paraphrasi prosaica dissolverat, ut ex Svida jam notavi supra c. 3. §. 15. Hæc frequenter ab Eustatio allegatur.

XLV. DIDYMUS Chalcenterus. Vide quæ eodem capite 3. §. 1.

XLVI. DINARCHUS diversus à Rhetore hujus nominis, περὶ Ὁμήρου λόγον γράψας memoratur à Demetrio Magnete apud Dionysium Halicarnassеum T. 2. p. 112.

XLVII. DIOGENES TARSENSIS in libris περὶ ζητημάτων ποιητικῶν Svidæ memoratis vel primam rationem videtur habuisse Homeri.

XLVIII. DIOSCORIDEM ἐν τοῖς παρ' Ὁμήρῳ νόμοις laudat Svidas in Οὖρος.

XLIX. EPAPHRODITUS Archebii discipulus Chæronensis *in Iliadem* laudatur à Stephano Byz. in Δωδώνη. Confer Jac. Gronovii exercitt. de Dodone p. 27. *In Odysseam* ab Etymologico M. in Ἄωρι & κεφαλληνία.

L. EPHORUS Cumanus de Homero egit, teste præter Tatianum Plutarcho in Homeri vita.

LI. Inter EURIPIDIS tertii, Tragœdiarum alioqui Poëtæ, scripta Svidas refert Ὁμηρικὴν ἔκδοσιν *recensionem scriptorum Homeri* ut notavi supra cap. 2.

LI. RATO-

Digitized by Google

LII. ERATOSTHENES à Tatiano laudatur inter Grammaticos qui res vel Poëmata Homeri illuſtrarunt.

LIII. FAVORINUS Plutarchi æmulus, inter alia, Svida teſte, ſcripſit περὶ τῆς Ὁμήρου Φιλοσοφίας, in quo libro videtur non pauca Poëtæ loca illuſtraſſe.

LIV. GLAUCONEM, Metrodorum Lampſacenum & Teſimbrotum Thaſium de Homero quædam prodidiſſe & ejus poëmata illuſtraſſe innuit Plato in Jone, ſub init.

LV. HEGEMON Thaſius Parodiarum Homericarum ſcriptor. Vide infra cap. 7. num. 2.

LVI. HEPHÆSTION Alexandrinus.

LVII. HERACLEON Ægyptius ἐν Ὑπομνήματι Σ ιλιάδος. laudatur ab Etymologo in ῥαδανίζειν.

LVIII. HERACLIDES Alexandrinus.

LIX. HERACLIDES Cilix, Mopſveſtenus.

LX. HERACLIDES Mileſius. Vide Euſtathium.

LXI. HERACLIDES Ponticus, Didymi auditor, quem ἡμέτερον vocat Ammonius in σαφηλήν. De eo Laërtius V. 92. Χαμαιλέων τὰ παρ' ἑαυτῷ φησὶ κλέψαντα αὐτὸν τὰ περὶ Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου γράψαι. Idem Laërtius teſtatur ſcriptos ab eo libros duos περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἡλικίας. Et totidem λύσεων Ὁμηρικῶν. De commentariis & allegoriis ipſi tributis dixi ſupra Lib. I. cap. XXII. num. 3. Heraclidem ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου laudat Euſtratius ad Ethica Nicomachea Lib. III.

LXII. HERACLITUS junior, Grammaticus. De hujus commentariis in Homerum actum à me eſt eodem loco.

LXIII. HERODIANUS Apollonii Dyſcoli F. ἐν τῇ Ὁμηρικῇ προσῳδίᾳ. Svidas in μίμνησο.

LXIV. HERODORUS quoque Homerum illuſtravit. Vide ſupra in *Apion* & Clariſſ. Grævii notam ad præfationem Heſychii Alexandrini.

LXV. HIPPARCHO Piſiſtrati F. tribuitur διόρθωσις Ὁμηρικὴ ut ſupra c. 2. notavi.

LXVI. HIPPIAS Thaſius difficiles quosdam & ambiguos Homeri locos interpretatus eſſe ac ſolviſſe colligitur ex Ariſtotele c. 25. poëtic. Eadem loca ex eodem ut appareat Hippia tangit Lib. I. Sophiſt. Elench.

Elench. c. 3. Plato quoque in Hippia 2. notat ab Hippia Eleo obſervatum quod Ilias præſtet Odyſſeæ, & introduci Ἀχιλλέα μὲν ἀνδρα ἄριστον, Νέστορα δὲ Φρόνιμον, Ὀδυσσέα δ' πολυτροπώτατον.

LXVII. HORAPOLLO Panopolites Grammaticus qui ſub Theodoſio Imp. Alexandriæ & CPoli docuit, inter alia à Svida traditur ſcripſiſſe in Homerum.

LXVIII. Dionyſius LONGINUS, de quo infra ſuo loco, ſcripſit Svidâ teſte Ἀπορήματα Ὁμηρικὰ, εἰ Φιλόσοφος Ὅμηρος, Προβλήματα Ὁμήρου καὶ λύσεις βιβλία β'. Τίνα παρὰ τὰς ἱστορίας οἱ Γραμματικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦνται. Et περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ πολλὰ σημαινόντων λέξεων βιβλία δ'.

LXIX. MASSALIOTICA Homeri διόρθωσις. Vide ſupra c. 2.

LXX. MATRON parodiarum Homericarum ſcriptor. Vide infra c. 7.

LXXI. MAXIMUS Tyrius ſub Commodo clarus ab eodem Svida ſcripſiſſe traditur περὶ Ὁμήρου καὶ τίς παρ' αὐτῷ ἀρχαία Φιλοσοφία. Non dubito reſpici è diſſertationibus Maximi quæ exſtant diſſ. *VII.* & *XVI.*

LXXII. MELEAGER Gadarenſis, Homerica quædam illuſtraſſe colligitur ex Euſtathio ad Iliad. λ. p. 814.

LXXIII. MENOGENIS Libros *XXIII.* in Catalogum navium Iliad. β. memorat è Porphyrio Euſtathius p. 199. edit Baſil.

LXXIV METACLIDES ἐν τοῖς περὶ Ὁμήρου laudatur à Svida in Ἀθηναίας ubi male excuſum μεγακλείδης, docet idem Svidas in Μετακλείδης. Peripateticus fuit ut notat Tatianus, de Homero ſcripſiſſe itidem teſtatus, & Tatiani locum laudans Euſebius X. 2. præparat.

LXXV. METRODORUM LAMPSACENUM ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου allegat idem Tatianus Orat. contra gentes & omnia Poëtæ allegorice interpretatum fuiſſe & ad res naturales retuliſſe notat. Meminit & Plato in Ione, ut Laërtium præteream.

LXXVI. MNASEA Berytius.

LXXVII. NAUCRATES Erythræus, ὁ Ὅμηρον ἐξομνηματήσας laudatur Euſtathio, tum Stephano Byz. in Ἐρυθραί.

LXXVIII. NESTOR Larandenſis Lycius ſub Severo Imp. clarus ſcripſit teſte Heſychio Illuſtri ac Svida Iliadem λειπογράμματον ita ut in ſingulis libris una exularet litera, in primo ἀ, in ſecundo β', in tertio γ', atque ita in cæteris.

LXXVIII.

LXXIX. NICANOR Alexandrinus clarus ſub Cæſare Hadriano ſcripſit teſte Svida περὶ στιγμῆς τῆς παρ' Ὁμήρῳ καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν διαφορᾶς ἐν τῇ διανοίᾳ. Hujus Stigmatiæ Nicanoris ſubinde in ſuis ad Homerum commentariis mentionem facit Euſtathius. Non putem diverſum fuiſſe Nicanorem quem Hierapolitanum Phrygem facit Stephanus Byz. & *novum Homerum* dictum teſtatur in ἱεραπολις.

LXXX. OENOMAUS Gadarenſis Philoſophus Cynicus qui paulo ante Porphyrium vixit, ſcripſit περὶ τῆς καθ' Ὁμηρον φιλοσοφιας. Svid.

LXXXI. PANÆTIUS Cratetis Mallotæ diſcipulus.

LXXXII. PARTHENIUS Nicaënſis quo nomine à Camerario annumeretur iis qui Homerum illuſtrarunt nondum comperi. Euſtathius quidem ſemel iterumque & ante eum Athenæus è Parthenio lucem afferunt verbis quibusdam Homericis, ſed Parthenium Dionyſii Grammatici diſcipulum intelligunt, cujus librum περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἰσοβικοῖς λέξεων laudat idem Athenæus libro XI.

LXXXIII. PERSÆUS Zenonis Citiei diſcipulus poſt Magiſtrum ſuum nonnulla ad Homerum explicandum & ſecum conciliandum ſcripſiſſe traditur à Dione Chryſoſtomo Orat. 53.

LXXXIV. PHILOSTRATUS Lemnius junior præter Τρωϊκὸν & alia ſcripſit παραφέρων τῆς Ὁμήρου ἀπιθάνου (Iliad. Σ.) ut Svidas auctor eſt.

LXXXV. PHILOXENUS Grammaticus Alexandrinus Romæ clarus ſcripſit teſte Svida περὶ σημείων τῶν ἐν τῇ Ἰλιάδι ſive de obelis & aliis notis Criricis quibus Grammatici in Iliade uſi ſunt, & περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ γλωσσῶν, de vocibus obſcuris & peregrinis apud Homerum. *Ælius* vero *Serenus* eodem Svida auctore in Σειρῆνα, compoſuit Ἐπιτομὴν τῶν Φιλοξένου εἰς Ὁμηρον, librum unum. Leguntur & hodie nonnulla Philoxeni hujus in gloſſariis editis ab H. Stephano, Vulcanio & Labbeo. Philoxeni commentaria in Odyſſeam laudantur à Stephano Byz. in δωδώνη.

LXXXVI. PIGRES Halicarnaſſeus frater Artemiſiæ Cariæ Reginæ idem cui Margitem & Batrachomyomachiam à quibusdam tributam ſupra notare me memini, Svida teſte ſingulis Iliados verſibus ſubjecit Pentametrum, (perinde ut Timolaus Lariſſæus poſtea Hexametrum) hoc modo: Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος μοῦσα γὰρ οὐ πάσης πείρατ' ἔχεις σοφίης.

LXXXVII. PINDARION. Vide infra PTOLEMÆUS Alexandrinus.

LXXXVIII. PIUS in commentario ad Odyſſeæ α'. laudatur à ſcriptore Ety-

mologici magni in ὠμήρησιν. Ejusdem Pii mentio in περιέρηδής. Et apud Eustathium, tum apud Servium in V. Æneidos.

LXXXIX. PLUTARCHUS Chæronensis inter alia deperdita composuerat etiam librum περὶ ἧ χρόνῳ τῆς Ἰλιάδος & Ὁμηρικῶν μελετῶν βιβλία δ'. teste Lampria. Μελέτῃ Ὁμηρικῇ laudantur etiam in scholiis ad Iliad. ὁ. 625.

XC. PORHYRIUS præter Ὁμηρικὰ ζητήματα *XXXII.* ad Anatolium & libellum de antro Nympharum Odyss. *XIII.* quæ etiamnum extant, scripserat librum περὶ τῶν παραλελειμμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων sive *de verbis quorum Homerus non meminit*, laudatum in scholiis ad Iliad. γ'. 175. 314. tum quos Svidas memorat, περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων, βιβλία ί. Denique librum περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας, cujus particula libellus de antro possit videri, & Commentaria in Homerum, quorum reliquiæ adhuc creduntur supersesse MSS. in quibusdam Biliothecis. Vide quæ supra c. 3. §. 13.

XCI. POSIDONIUS Aristarchi Anagnostes aliquoties allegatur ab Eustathio ut jure suspiceris eum nonnihil contulisse ad emendandum vel interpretandum Homerum.

XCII. PROCLUS Philosophus inter alia scripserat περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ θεῶν, & in universum Homerum ὑπόμνημα. Vide quæ infra suo loco, ubi Procli scripta deperdita recenseo.

XCIII. PROCOPIUS Gazæus Metaphrases Homericorum carminũ scripsit variis dicendi formis, eloquentiam Homeri prosaria oratione sive exprimens sive superans ut ait Photius Cod. 160.

XCIV. PROTAGORAS glossas Homericas scripsit si credimus Jacobo Du Porto Laërtium auctorem hujus rei laudante in præf. ad Gnomologiam Homericam. Sed nihil tale apud Laërtium reperire potui.

XCV. PTOLEMÆUS Alexandrinus cognomento *Pindarion* discipulus Aristarchi Grammatici scripsit ὁμηρικῶν ὑποδειγμάτων (nisi numeris apud Svidam corruptus) Libros XC. Περὶ τῆς Ὁμηρικῆς χαρακτῆρος. Περὶ τῆς παρ' Ὁμήρῳ Ὀυτιδος. Περὶ ἀστροπαίας παρ' Ὁμήρῳ μνημονευομένης.

XCVI. PTOLEMÆUS alter sectator Aristarchi cognomento Πτολίτης, eodem Svida teste scripsit περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ πληγῶν sive de plagis apud Poëtam memoratis, & Commentarium in Odysseam.

XCVII. PTOLEMÆUS Aristonici Pater Romæ clarus & ipse in Homerum scripsisse à Svida traditur.

XCVIII.

XCVIII. PTOLEMÆUS Evergetes Ægypti Rex, Ariſtarchi diſcipulus fuit & à viro præſtantiſſimo Joachimo Camerario recenſetur inter διορθωτὰς Homeri, forte propter locum Euſtathii ad Odyſſ. ε. p. 203. ὅτι ἡ Πτολεμαῖος ὁ Αἰγύπτιος βασιλεὺς ὁ Εὐεργέτης ἠξίωσε γραφῆναι παρ' Ὁμήρῳ λειμῶνες μαλακοὶ οἷα ἡ σελίνη. Potuit tamen hunc Homeri verſum in ſuis Hiſtoriarum libris obiter adducere Ptolemæus, ut non neceſſe ſit ex hoc loco colligere Poetam integrũ ab illo recenſitum.

XCIX. PTOLEMÆUS Aſcalonita, de quo alibi dixi, ſcripſit Svida teſte περὶ τῆς Ὁμηρικῆς. Ammonius quoque in σαφυλὴν, laudat Ptolemæum ἐν δευτέρᾳ περὶ τῶν ἐν Ὀδυσσείᾳ προσῳδιῶν, & mox ἐν δευτέρᾳ τῶν ἐν Ἰλιάδι προσῳδιῶν. Addit Svidas eundem ſcripſiſſe περὶ τῆς ἐν Ὀδυσσείᾳ Ἀριστάρχου διορθώσεως. Laudatur in Scholiis ad Homerum minoribus & ab Euſtathio jam ſub nomine Ptolemæi jam ſub Aſcalonitæ nomine, ſuperiore capite ut in utroque indice ſcriptorum notatum reperies.

C. PTOLEMÆUS Hephæſtionis F. Alexandrinus | (de quo alibi) ſcripſit inter alia ἀνθόμηρον ſive Poëma Homeri exemplo diviſum in libros *XXIV.* Ita inter latinos poëtas Alanus poëma quoddam ſuum inſcripſit Anti Claudianum.

CI. PYTHAGORAS Medicus περὶ Ὁμήρου τινὰ συντεταγμένος memoratur à Laërtio VIII. 47. Hunc reſpicit Euſtathius Pythagoram ſubinde laudans in ſuis ad Homerum commentariis.

CII. SELEUCUS Alexandrinus, cognomento Homericus, in univerſum fere Homerum ἐξηγητικὰ ſive expoſitiones ſcripſit teſte Svida. Seleucum hunc reprehendit Ariſtophanes Grammaticus, ut videre licet in ſcholiis ad Odyſſ. B. 190.

CIII. Ælius SERENUS. Vide paulo ante in PHILOXENO.

CIV. SINOPICA Homeri διόρθωσις. Vide ſupra cap. 2. num. 14.

CV. SOSIBIUS Laco, λυτικὸς vocatur ab Athenæo & Euſtathio, quod λύσεις Homericas, ut ſuſpicor, & in alios forte poëtas ſcripſerat.

CVI. SOSIPHANEM in Homero recenſendo verſatum fuiſſe colligo ex Euſtathio in Iliad. ι. p. 667.

CVII. SOTERIDES Epidaurius Grammaticus inter alia teſte Svida ſcripſit ζητήσεις Ὁμηρικάς.

CVIII. SOTADES Poëta Ptolemæi Philadelphi temporibus clarus Iliadem ſingulari quodam Carminis genere expreſſit, quod ab ipſo Sotadeum dictum eſt. Vide Scholiaſtem Hephæſtionis p. 10. Exempli loco poteſt eſſe hic verſus:

Σείων μελίην πηλιάδα δεξιὸν κατ' ὦμον.

CIX. STESIMBROTUS Thasius, Physiologiam Homericam scripsisse traditur à Jacobo Duporto præf. ad Gnomologiam Homericam licet nihil tale apud Platonem in Jone, nisi quod cum Glaucone & Metrodoro eum conjungit, & de Homeri scriptis aliquid composuisse innuit.

CX. STRATOCLES Rhodius scripsit περὶ τῆς καθ' Ὁμηρον Τακτικῆς teste Ælianoc. 1. Tactic. ubi docet idem argumentum tractasse *Herminm* quendam, & *Frontonem* Virum Consularem Æliani æqualem, sub quo nomine *Frontinum* alii intelligunt.

CXI. SYRIANUS Alexandrinus Procli Philosophi Magister scripsit in universum Homerum libros commentariorum septem, & partem habuit in opere Procli περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Θεῶν. Vide Svidam.

CXII. TELEPHUS Pergamenus, idem ni fallor cum Telepho Grammatico præceptore Veri Imp. de quo Capitolinus, scripsit teste Svidâ περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ σχημάτων ῥητορικῶν libros duos. Περὶ τῆς καθ' Ὁμηρον Ῥητορικῆς. Cujus operis mentio etiam in Scholiis ad Hermogenem περὶ ἰδεῶν. Περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Πλάτωνος συμφωνίας. Et ὡς μόνος Ὅμηρος τῶν ἀρχαίων ἑλληνίζει. Item de erroribus Ulyssis ab Homero decantatis. Alius fuit Telephus Philetæ Coi Grammatici pater, temporibus Philippi Macedonis. Ne dicam de Telepho Mysiæ Rege in quem exstabat Euripidis Tragœdia.

CXIII. THEAGENES ὁ περὶ Ὁμήρου γράψας memoratur Scholiastæ Aristophanis, & Svidæ in ὑγιείᾳ, ἑκάτειον ac Θεαγ. Theagenis hujus Rhegini qui Cambysis tempore vixit mentio in loco Tatiani quem retuli supra cap. 1. §. 4.

CXIV. THEONEM ἐν Ἀπορημάτων Ὀδυσσείας allegat Etymologicum M. in πύελος.

CXV. THEOPOMPUS ἐν Ὀδυσσείᾳ hoc est ut intelligo in Commentario ad Homeri Odysseam laudatur ab Erotiano in λάσιον.

CXVI. THRASYBULUS in Homerum commentatus cognoscitur è Stephani Byzantini fragmento de Dodone, ad quod vide notas Eduardi Bernhardi p. 3.

CXVII. TIMOLAUS Lariſſæus Iliadem altero tanto majorem edidit, singulis versibus singulos ex ingenio suo subjungens, ita ut sensus Poëtæ non periret sed clarior redderetur. Specimen hujus operis habes apud Eustathium præf. in Odysseam p. 4.

Hom. Μῆ-

Hom. Μῆνιν ἄειδε θεὰ πηληιάδεω Ἀχιλῆος
Timol. Ἣν ἔθετο χρύσ᾽ κι χολώμενος ἕνεκα κούρης,
Hom. Οὐλομένην ἣ μυρί᾽ Ἀχαιοῖς ἄλγε᾽ ἔθηκε
Timol. Μαρναμένοις ὅτι Τρωσὶν ἄπῃ πολέμιζον ἄναντι,
Hom. Πολλὰς δ᾽ ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν
Timol. Ἕκτορος ἐν παλάμῃσι δαιζομένων ὑπὸ δουρί.

Confer quæ ſupra dixi in Pigrete.

CXVIII. TRYPHIODORUS Ægyptius præter ἰλίου ἅλωσιν de qua inferius capite VII. dicturus ſum, ab Heſychio Illuſtri in Νέσωρ traditur ſcripſiſſe Odyſſeam λειπογράμματον ita ut primo libro nullum eſſet α, ſecundo nullum β atque in cæteris uti ſupra in Neſtore dixi. Equidem Euſtathius in prolegom. ad Odyſſeam p. 4. hoc aliter accepit, exiſtimavit enim in toto Tryphiodori opere nullum fuiſſe ſigma, quod ſi verum eſt, exulavit ab univerſo poëmate ipſius nomen Ulyſſis. Ejus verba ſunt: Ὀδύσσειαν λειπογράμματον πιθανῶς ἰσχυρίζονται ἀπελάσαι αὐτῆς τὸ σίγμα, ſed ex his ipſis conſtat Euſtathio neutiquam viſam hunc Odyſſeam, cujus meminit & Svidas qui præterea auctor Tryphiodorum ſcripſiſſe φιλοφρόνων Ὁμήρου παραβολῶν.

CXIX. TYRANNIO junior (alio nomine *Diocles* Artemidori F. patria Phœnix) Terentiæ uxoris Ciceronis libertus præter alia ſcripſerat περὶ τῆς Ὁμηρικῆς προσῳδίας. Ὅτι διαφωνοῦσι οἱ νεώτεροι πίναξι πρὸς Ὅμηρον. Διόρθωσιν Ὁμηρικήν.

CXX. ZENO Citieus de quo Dio Chryſoſtomus diſſ. 53. γέγραφε δὲ καὶ Ζήνων ὁ φιλόσοφος εἰς τε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν καὶ περὶ τῆς Μαχίτου — διηγούμενος καὶ διδάσκων ὅτι πάντα δόξαν πάντα ἀλήθειαν γέγραφεν, ὅπως μὴ φαίνηται αὐτὸς αὐτῷ μαχόμενος. Homericarum quæſtionū libros quinq; ſcripſiſſe ex Svida diſcimꝰ. Laudat etiam Euſtathius.

CXXI. ZENODOTUS Alexandrinus teſte Svida ſcripſit περὶ τῆς Ὁμηρικῆς συνηθείας, & λύσεις Ὁμηρικῶν ἀπορημάτων.

CXXII. ZENODOTI Epheſii διόρθωσιν Homericam memoravi ſupra c. 2. num. 16. Allegat Porphyrius in quæſtionibus Homericis, & ſæpiſſime Euſtathius. Conſule & reliquos indices ſuperiore capite à me exhibitos. In Scholiis ad Lucianum T. 2. pag 4. male vocatur Ζηνόδωρος. Ὁμηρομάστιξ ὁ Ζηνόδοτος (ita legendum) ἐπεκλήθη ὀβελίσεις καὶ ἀθετήσας πολλὰ τῶν Ὁμήρου ἐπῶν.

CXXIII. De ZOILO itidem Epheſio dictum infra eſt cap. VII.

Digitized by Google

CAPUT VI.

De Omnigena Homeri Doctrina & apud Veteres auctoritate.

Poëta pro Homero. Homeri nomen de eo qui in quaquere excelleret. 1. *Rei Mythicæ & Historiæ Magister Homerus.* 2. *Blanchini & Cræsii sententia de sensu Historico Iliados & Odysseæ. ibid. Ad veteres scriptores intelligendos, ad antiquos mores & ritus perdiscendos utilissimus Homerus.* 3. *Peritus Geographiæ Num America ei innotuerit.* 4. *Astrologica, Musica & reliquæ Matheseos scientia in Homero celebrata. Scriptores & pictores ex ejus descriptionibus proficientes.* 5. *Homeri eloquentia.* 6. *Pietas & quantum ad mores formandos conducat.* 7. *Sententiæ Homericæ.* 8. *Proverbia.* 9. *Principum & ducum militarium doctor Homerus.* 10. *JCti ad eum provocantes. ibid. Homeri Philosophia.* 11. *Sensus allegoricus Physicus Ethicus & Theologicus in Homeri poëmatis.* 12. *Medica Homeri peritia.* 13. *Theologia.* 14. *Futurorum, si Diis placet, conscius Homerus.* 15. *Sortes Homericæ, & aliæ superstitiones circa usum versuum Homeri. Grammaticorum stoliditas omnia ætati priscæ nota in Homero quærentium. Eorundem varia nugæ & argutationes.* 16. *Mirifica quædam & singularia carminum Homeri exemplaria.* 17.

I.

NEmo nescit, apud Græcos pariter & latinos Homerum habitum *fontem atque originem metricæ disciplinæ* quomodo vocatur à Mario Victorino sub extremum Libri I. Artis Grammat. & Poëtam *sine exemplo maximum, qui magnitudine operum*, ut ait Vellejus, Lib. I. *& fulgore Carminum solus appellari Poëta meruit.* Cicero in Topicis: *Homerus propter excellentiam * commune Poëtarum nomen apud Græcos effecit suum.* Imperator Justinianus §. 2. Inst. de J. N. *Sicuti cum Poëtam dicimus, nec addimus nomen, subauditur apud Græcos egregius Homerus, apud nos Virgilius.* Hieronymus Lib. II.

* Adde Barthium ad Statii IV. Thebaid. T. 1. p. 1097. seq. Sic & *Trojani belli scriptor κατ' ἐξοχὴν* dicitur Homerus, licet plurimi fuerint, qui idem bellum descripserunt, tum prosa tum versu. Horatius Lib. I. Epist. 2. *Trojani belli scriptorem, Maxime Lolli, dum tu declamas Roma, Præneste relegi.* Fallitur Vir clariss. Joh. Henr. Meibomius qui in Mæcenate suo, ex his verbis, Lollium Trojani belli scriptorem exsculpsit, notatus eo nomine à Theodoro Gorallo sive Joh. Clerico ad Pedonem Albinovanum.

Digitized by Google

Lib. II. commentar. in Michæ cap. 7. laudaturus Virgilii verſum, *ſed & Poëta*, inquit, *ſublimis, non Homerus alter, ut Lucilius de Ennio ſuſpicatur, ſed primus Homerus apud latinos.* Hoc poſtea etiam ad alia translatum eſt, ut Homeri nomen acciperetur pro homine in quacunque doctrinâ ſummo, quo ſenſu Plato à Cicerone appellatur Homerus Philoſophorum, etſi inter Poëtas Homero tantum concederet, ut ab Æliano Lib. II. cap. 30. Variar hiſt. ab Euſtathio ad Iliad. Σ. v. 392. & P. v. 265. feratur, carmina, quæ compoſuerat, heroica ipſe flammis tradidiſſe, quin cum Homericis illa contendens longe inferiora eſſe deprehendit, & ingenium atque ἐνοματοποιίας ejus aſſequi ſe poſſe desperavit. Similiter Æſopum *Homerum fabularum* à Juliano Imp. dictum & Sophoclem à Polemone apud Svidam *Homerum Tragicum* appellatum obſervant viri * docti. Quantum Poëtam Ariſtoteles exiſtimaverit Homerum, ex ejus libro de Poëtica manifeſtum eſt, quo paſſim eum in exemplum proponit, oſtenditque arte, Ingenio, Doctrinâ ſummum exſtitiſſe. Quid Poëtæ ipſi? non Græci tantum, atque in his Empedocles Philoſophus quem Ὁμηρικὸν vocat Ariſtoteles apud Laërtium VIII. 57. ſed Latini quoque, Heroici cumprimis, ſed & Tragici, Comicique & Sillographi & Satirici tum Lyrici & Epigrammatum ſcriptores, quorum omnium quique optimi eum unice ſemper imitandum ſibi propoſuere, ut infra capite ſeptimo ſum dicturus.

II. Jam id potiſſimum agere animus eſt, ut, quam in aliis Doctrinæ generibus palmam doctorum hominum judicio retulerit, paucis demonſtrem. Nam non *fabularis* tantum Rei præcipuus eſt autor, vel eo nomine perneceſſarius ad Scriptores poſteriores tum Græcos tum Latinos pernoſcendos, qui ad Mythologiam Homericam paſſim alludunt: Sed & ad *hiſtoriam* veram illius ætatis utcunque intelligendam unicè confert, cujus res, quia fabulis permixtæ multis ſunt, *intervallum Temporis μυθικὸν* dixit Varro apud Cenſorinum Cap. 21. Sane non omnia eum finxiſſe Polybius * Lucianus & alii præſtantis Judicii Scriptores fatentur, ut Strabo majorem quoq; fidem Homero in Heroum geſtis tribuat, quam vel Cteſiæ alicui vel Hellanico vel etiam Herodoto. *Franciſcus Blanchinus* vir Doctiſſimus & Ingenioſiſſimus in hiſtoria univerſali ex antiquis monumentis Illuſtrata & Hetruſco idiomate edita Cap. XXX. prolixè conatur Poëſin Homeri ad hiſtoricum ſenſum revocare, contenditque Homerum ſub *Jovis* nomine deſcribere Regem Æthiopum, ſive Arabiæ, (quæ

* Cuperus ἀνοθεωσ. p. 135.

* Idem p. 67.

(quæ tunc Æthiopia Orientalis habebatur) atque Ægypti, ſub nomine *Junonis* Regnum Syriæ, *Neptuni*, Cariæ: *Apollinis* Aſſyriæ ſive Babyloniæ, atque ita de cæteris, quæ referre longum fuerit. Quid quod *Gerardus Croeſius* in *Homero Hebræo* * ſive *Hiſtoriâ Hebræorum ab Homero*, contendit Poëtam maxime in ſuis operibus deſcripſiſſe hiſtoriam quæ exſtat in ſacris literis usque ad tempus quo Iſraëlitæ ſibi terram Canaam prorſus ſub primis ſuis regibus ſubjecere, & id eâdem fere ſerie rerum ac temporum atque S. Scriptura, & hoc nominibus quantum attinet ad ſummam rerum Hebraicis, aliter quidem ſonantibus literis ſed ſignificantibus easdem ſua poteſtate res, nihilominus tamen admixtis atque interpoſitis ſuis poëticis fictionibus. Atque in Odyſſea quidem, quam prius ſcriptam & priorem locum ſibi merito vindicare putat, deſcribi Patriarcharum & Iſraëlitarum varios caſus & eventus inde ab egreſſu Loti ex Sodoma usq; ad Moyſis in montem Nebuntis abitum obitumque. In Iliade vero depingi oppugnationem excidionemque Hierichuntis & aliarum urbium terræ Chananææ per Joſuam & Iſraëlitas, additis variis caſibus in quos populi utrinque inciderunt, & adjunctis aliquibus quæ in ſequentia tempora incidunt. Hæc Crœſius.

III. Ad neminem porro frequentius provocant, nullius teſtimonio libentius utuntur Scriptores Græci & Latini, quam ad Homerum: ita ut in utrisq; multa facilius intelligat, cui Homerus familiaris fuerit. Hunc enim primum in Scholis edidicerant, hunc tenebant memoria, hunc in ore & animo ferebant, ſuſpiciebantque velut Vatem aliquem Sacrum ac Divinum. Ex nemine etiam antiquiſſimorum temporum mores, *antiquitates*, *ritus* vel jucundiùs vel etiam certius petas, quam ex Homero, ut pereleganti libello oſtendit Juvenis doctiſſimus *Everardus Feithius*, quem in quatuor libros diſtribuit, & antiquitates Homericas inſcripſit, in lucem editas poſt ſcriptoris fata demum Lugd. Batav. 1677. 12mo, & nuper inſertas theſauro antiquitatum Græcarum Gronoviano Tom. VI.

IV. *Geo-*

* Pars prima hujus Operis, in quâ poſt introductionem agit de VII. primoribus libris Odyſſeæ, prodiit Dordraci 1704. 8. Quemadmodum vero paucis perſuadebit ſuam ſententiam, ita Odyſſeam ab Homero Iliadi præmiſſam p. 21. & 62. infeliciter probat ex eo, quod Nepos in Dione locum ex Iliade allegans, laudat ſecundam rhapſodiam. Nam locus quem Nepos reſpicit exſtat in ſecunda rhapſodia ſive libro ſecundo Iliados, ut ipſe Vir Cl. agnoſcit, & nullo exemplo vel teſtimonio probari poteſt integram Iliadem vel Odyſſeam dictam veteribus fuiſſe rhapſodiam, ita ut Odyſſea fuerit Rhapſodia prima, Ilias ſecunda.

IV. *Geographia* vero quod peritum ſe oſtendat Poëta *Carmine complexus Terram, Mare, Sidera, manis.* Ut ait Silius XIII. 788. cui nam libenti⁹ accredes quam Geographorū principi Straboni, qui eum cum Hipparcho non modo ἀρχηγέτην τῆς γεωγραφικῆς ἐμπειρίας vocat; ſed vere ita dici per totum ferè librum primum, & alibi paſſim oſtendit, cui addendus è recentioribus Ampliſſimus Cuperus eſt, libri laudati p. 128. ſeq. Nec prætereundum, hinc integras Urbes de finibus ambigentes litem ſuam Homeri auctoritate decidiſſe, adeoque fuiſſe, qui in ſuorum gratiam verſus quosdam Homerico Carmini inſererent, ut in gratiam Athenienſium à Solone ac Piſiſtrato factum narrant idem Strabo, Plutarchus, itemq; alii, quos obſervat Menagius ad Laërtium Lib. I. Sect. 48. & Joh. Meurſius in Solone c. 7. Innotueritne Homero *America* quoque, quam per occidentales Æthiopes innuerit Odyſſeæ primo v. 24. non auſim cum doctiſſimo viro Erasmo Schmidio in oratione (Pindaro ſubjecta) de America p. 258. affirmare, cum ipſa Æthiopia Africana in Orientalem & Occidentalem commodè diſtingui poſſit, vel orientales Æthiopes Homero ſunt Sabæi ſive Homeritæ, non ignotus Arabiæ in Aſia populus, quorum reſpectu Africanos Æthiopes vocat occidentales. Qua de re conſules Jobum Ludolfum Commentario ad hiſtoriam Æthiopicam p. 228.

V. *Aſtrologiæ* * & *Matheſeos* peritum Poëtam jam ex vita Homeri, Euſtathio, Achille Tatio aliisque notavit doctiſſimus Cuperus p. 90. ſqq. quibus addo, quod de *Muſica* ejus peritia obſervat Ariſtides Quintilianus Lib. II. de Muſica, p. 87. Quin & Artifices, *Pictores* præcipuè ac *Sculptores* multum ex Homeri deſcriptionibus proficere poſſe ſe nulli dubitabant, ut præter vitam Homeri p. 401. edit. Galei, docent tabulæ veteres à celeberrimis artificibus expreſſæ, ut Necromantia Homeri picta à Nicia, quam memorat Plinius Lib. XXXV. c. 11. Phidiæ Jupiter Homericus apud Strabonem Lib. VIII. p. 354. & Svidam in Φειδίας. Scyphi Homerici gratiſſimi uſus memorati Svetonio in Nerone c. 47. Huc ſpectat tabula Iliaca vetus, quam ad Calcem Commentarii in Columnam Trajani Imperatoris vulgavit, illuſtravitque Raphaël Fabréttus Rom. 1685. fol. & poſt Fabrettum Laurentius Begerus antiquarum elegantiarum Oedipus feliciſſimus in excidio Trojano ex antiquitatum reliquiis tabula præſertim Iliaca delineato & Commentario illuſtrato Berolin. 1699. 4to. Iliacum bellum pluribus tabulis pictum à Theodoro, quod fuit Romæ in porticibus, Plinius XXXV. 11. commemorat,

* Vide Pſeudo Didymum ad Iliad. κ'. 252. α'. 606.

ut Petronius Iliadem & Odyſſeam pictam in media porticu, Vitruvius V. 7. Trojanas pugnas & Ulyſſis errationes.

VI. Jam inter *Rhetores* & *Oratores* Græcos Latinosque quotus-quisque eſt, qui Homeri verba, Sententias, affectus, figuras non ſit admiratus, qui in deſcriptionibus, exemplis, comparationibus, non eum ſibi ſequendum propoſuerit. Et quam invidendum Encomium eſt, quod Homerus Quintiliani judicio Lib. X. c. 1. *Omnibus eloquentiæ partibus exemplum & Ortum dedit.* Hoc pluribus eodem in loco idem Fabius docet, & ante eum auctor vitæ, quam Dionyſio Halicarnaſſenſi tribui à Clariſſimo Galeo dxi, quibus accedit Lucianus in laude Demoſthenis & inter recentiores Illuſtris Cuper⁹ p. 112. ſq. Nic. Cauſſinus Lib. I. de eloquentia Sacra & humana Lib. I. c. 10. Auctor ſcholiorum ad Iliad. IX. ab Hornejo editorum v. 443. Φαίνεται δὲ καὶ τὸ τῆς ῥητορικῆς ὄνομα εἰδώς. — Οἱ περὶ Κόρακα ἢ καὶ Κισίαν (lege Τισίαν) ὕστερον ἐξενέγκαντες τὴν ῥητορικήν. Homeri Rhetoricam ſive eloquentiam ſingulari libro olim celebraverat Telephus Pergamenſis, ut teſtatur Anonymus Scholiorum auctor ad Hermogenem περὶ ἰδεῶν.

VII. Singularis quoque eſt *Pietatis*, quod Homerus per totum Poëma, ſoli Divino beneficio non ſuæ vel cujusvis hominis induſtriæ tribuit, quod ipſe aut quicunque demum alius, vel carmine, vel in dicendo, vel Muſica vel quacunque demum ſcientia aut virtute valuiſſent, ut obſervat Ariſtides Orat. 1. Platonica T. 3. p. 38. 43. Ad *mores* formandos ſive Præcepta *Ethica** inſtillanda animis, utiliſſimum eſſe Homerum, probat Horatius, qui plus honeſtatis & utilitatis ſe apud Mœoniden inveniſſe gloriatur, quàm plurium Philoſophorum ſit præceptis expreſſum, ejus enim judicio Lib. I. Epiſt. 2. Homerus eſt

Qui quid ſit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non,
Plenius ac melius Chryſippo & Crantore dicit.

Quod ne gratis affirmaſſe videatur, confirmat tum ex Iliade v. 6. - 16. tum ex Odyſſea v. 17. ſeqq. Etiam Pythagoras jam olim Homeri & Heſiodi ſelectis ſententiis ad emendandos animos uſus eſt teſte Jamblicho in ejus vita cap. 29. & Anaxagoras pronunciavit Homericæ poëſeos præcipuum eſſe argumentum, Virtutem, & juſtitiam, ut refert Laërtius Lib. II. Sect. XI. Idem libenter faſſi ſunt alii Philoſophi Ethnicorum, Plato inprimis & Ariſtoteles, ne juniores commemorem, auctorem vitæ Homeri,

* Magdeburg. A. 1617. 8vo. Germanice editus eſt Joh. Scharlachii Diaconi Solquellenſis ſpeculum virtutum Homericarum ſive monita moralia ex XII. libris primoribus Odyſſeæ collecta. Liber eſt paginarum ultra 700.

meri, quem Dionyſium Halicarnaſſenſem à Clariſſimo Galeo haberi ſupra obſervavi, Dionem Chryſoſtomum, à quo Socrates Homeri ζηλωτὴς fuiſſe probatur diſſ. 53. Maximum Tyrium, Plutarchum de audiendis Poëtis, Heracliti allegorias Homericas, Proclum in Platonem de Rep. auctorem Anonymum moralis interpretationis errorum Ulyſſis, Pſellum, Tzetzam, Johannem Diaconum in allegoriis Homericis editis & MSS. itemque alios. Sed Chriſtiani Doctoris pii ac diſertiſſimi Baſilii Cæſareenſis teſtimonium præterire nefas fuerit, quo Judice πᾶσι μὲν ἡ ποίησις τῷ Ὁμήρῳ ἀρίστης ἐστὶ ἐπαίνου, ἐ πάντα αὐτῷ πρὸς τὸπ φέρει ὅ, τι μὴ πάριεργον. Orat. de legendis Græcorum ſcriptis.

VIII. Huc refer pulcherrimas *Sententias*, quæ in Homero occurrunt, Collectas à Mich. Neandro Lib. II. Gnomologici Baſil. 1564. 8vo: à Boëtio Rordahuſano, Lovan. 1555. 4to, & qui cum aliorum ſcriptorum, ſacrorum præcipuè, ſententiis eruditè contulit Jacobo Du Porto Anglo. Hujº Gnomologia Homerica lucem adſpexit Cantagrigiæ A. 1660. 4to. & Studioſis merito debebat eſſe quàm commendatiſſima.

IX. Quid dicam de pluribus verè, argutè, prudenter ab Homero dictis ac pronunciatis, quæ poſteriori ætate in totidem *proverbia* abierunt. Quin ſingula ipſius ἀποφθέγματα vicem proverbiorum in omnium ore functa, teſtatur Macrobius Lib. V. Saturnal. c. 16. Eſt in manibus collectio & expoſitio verſuum proverbialium Homericorum CCLXXIV. excuſa in 12mo. Henrici Stephani typis, neſcio, an eodem auctore, nam in meo exemplo nomen deſideratur. Eandem Collectionem manu Frid. Lindenbrogii ſcriptam, memini me videre in Bibl. Johannea Urbis noſtræ Hamburgenſis.

X. De utilitate, quam *Reges* ac *Principes* è Lectione Homeri capere poſſunt περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων decem libros ſcripſerat Porphyrius, teſte Suida. Laudanturque Principes φιλόμηροι Alexander Magnus, Caſſander Macedoniæ, & Julius Cæſar Imperator, qui Præcepta reipublicæ gerendæ pariter ac militaria præſtantiſſima juxta cum pulcherrimâ fortium & prudentum heroum celebratione in Homero & legerunt libenter & imitati ſuut, ut de Philopœmene etiam Plutarchus. p. 358. Καὶ τῶν Ὁμηρικῶν ὅσα πρὸς ἀνδραγαθίαν ἢ παροξύνειν ἐνόμιζε φαντασίας, τούτοις προσεῖχεν. Strategemata ſua ex Homero deſcribere orditur Polyænus, ut præteream, quæ de uſu Homeri in diſciplina militari poſt auctorem de vita Homeri p. 387. ſeq. edit. Galei diſſerunt Collectores Actorum Erudit. T. 2. ſupplem. p. 264. Svetonius auctor eſt, Claudium Imperatorem pro Tribunali etiam locutum ſæpe verſi-

Digitized by Google

bus Homericis. Conſule ejus vitam cap. 42. Atque in libris *Juris Civilis Romani* frequenter videmus Homeri teſtimonia, Oraculorum inſtar, adducta, qua de re adeas licet Guil. Budæum annotat. prior. in panedctas p. 545. ſeq. Scipionem Gentilem Lib. II. Parergon, & Petrum Fermat de auctoritate Homeri apud JCtos (Toloſæ Anno 1682. 8vo.) Menagium amœnitat. juris p. 459. & antiBailleti T. I. p. 231. De Philopœmene, Alcibiade, Pompejo aliisque Ducibus ac Regibus familiarem ſibi Homerum habentibus, magnique facientibus, agit Johannes Sanderus in Homeri vita pag. 67. ſeq. & Clariſſimus Küſterus p. 36. ſeq. Hiſtoriæ Criticæ Homeri, ubi ſingillatim de Imperatoribus Romanis Homeri Lectione atque uſu ſeſe oblectantibus, animumque confirmantibus. Euſtathius ad Iliad. ω. p. 1497. *εἰ κότως ἂν ὁ ποιητὴς ἐφιλεῖτο τοῖς γε τὸ καλὸν εἰδόσιν. Ἰσχυέτω γὰρ Φιλόμηροι μάλιστα μὲν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἤδη δὲ καὶ Κάσσανδρος*, (Vide de Alexandro Ptolemæum Hephæſtionis Lib. IV. Lucianum T. I. p. 287. & ſcholia p. 12. & T. 2. p. 37. Euſtathium initio prolegom. in Iliadem & quæ ſupra cap. 2. num. 12. & 13.) *ὁ καὶ αὐτὸς Μακεδόνων βασιλεὺς ἄτω Φιλῶν Ὅμηρον, ὡς λόγος φασὶν ἔχειν τῶν ἐπῶν αὐξῆ τὰ πολλά. Ἦν δὴ τοιοῦτος καὶ Φαληρεὺς Δημήτριος ὃς πρῶτος εἰς ἰατρὸν παρήγαγε φασὶ ῥαψῳδὸς τὸς καὶ Ὁμηρίστας καλουμένους οἱ ἐμελῴδουν τὰ Ὁμήρου καθάπερ ἄλλοι τὰ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλόχου καὶ ἑτέρων.*

XI. Longino quoque olim ſcriptus Liber *εἰ Φιλόσοφος Ὅμηρος*, ut Suidas refert, & omnes propemodum Sectæ Principem illum ſubſcriptoremque Dogmatum ſuorum eſſe voluerunt. Vide Senecam Epiſt. 88. & Vitam Homeri à Dionyſio Halicarnaſſeo, ſi Galeum audimus, ſcriptam p. 341. *ſeqq.* è recentionibus Johannem Jonſium p. 245. de Scriptoribus Hiſt. Philoſoph. & Cuperum p. 119. *ſeqq.* ubi pro *Oenotianus* leges *Oenomaus*. Cynicus enim Oenomaus ſcripſerat teſte Suida, *περὶ τῆς καθ' Ὁμηρον Φιλοσοφίας*, quo de argumento integris etiam libris egêre Favorinus & Porphyrius & qui Homerum illuſtrarunt olim è Philoſophis, Antiſthenes, Zeno Cittieus, Poſidonius, Panætius, aliiq; quos cap. V. renceſemus. Præſtantiſſimos enim Philoſophorum, cujusvis ætatis Sectæq; Platonicos præſertim, in Homero, tanquam præcipuo auctore ſuo explicando operam poſuiſſe rectè obſervat Holſtenius, quem vide de Porphyrii vita p. 44. & 50. edit Cantabrig.

XII. Proclus quoque & in Platonis vita Olympiodorus teſtantur Homeri Scripta, à veteribus accepta non ſecundum ſenſum tantum ſimplicem literalem; Sed *φυσικῶς* quoque & *Ἠθικῶς* & *Θεολογικῶς, καὶ ἁπλῶς*

ἁπλῶς πολλαχῶς. Putabant nempe βαθύτερον νῦν ἐγκεκρυμμένον τοῖς ἔπεσι ut est apud Plutarchum, Lib. de Musica, quam in sententiam notum dictum Platonis in Alcibiade vetantis imperitos ad Homeri Lectionem temerè accedere, ἵνα μὴ ἀμύητοι τῆς σοφίας μύθως εἰήσαιντο γράφειν τὸν ἥρωα. Sic fabulas Homeri Philosophice interpretatus fuit Cronius Pythogoricus, Numenii familiaris, teste Porphyrio de Styge, & Lib. de Antro Nympharum, itemque Nemesius. Verum de totâ illa ratione *allegorica* Homerum aliosque Poëtas interprepetandi plura dixi Lib. quinto ubi ago de Procli Commentariis in Platonem de Rep. Nunc tantum memorabo ab Eustathio in prolegom. ad Iliadem reprehendi duo interpretum Homericorũ veluti extrema & modum excedentia, unum omnia in allegoriam trahentium ἃ μόνον εἴ τι πᾶν μυθικὸν, ἀλλὰ κἂ τὰ ὁμολογουμένως ἱστορούμενα, τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸν Ἀχιλλέα, τὸν Νέστορα, τὸν Ὀδυσσέα, τὰς λοιπὰς Ἥρωας. Alterum, quorum Princeps Aristarchus, omnia ad literam stricte interpretantium & ἁδὲν ἁθ' ὅλως ἀφιεμένων ἀλληγορεῖσθαι παρ' Ὁμήρῳ ἁδὲ τὰς ἱστορίας, ἁδὲ τὰς μύθως. Quibus rejectis subjungit: οἱ δ' ἀκριβέστεροι ὥσπερ τὰς ἱστορίας ἐφ' ἑαυτῶν μένειν ἀφῆκαν, ἕτω καὶ τὰς μύθως τὰ πρῶτα μὲν πίθηνται ἕτως ἔχειν ὡς λέγονται, καὶ θαυμάζουσι τῷ πλάσιν αὐτῶν καὶ τῷ ἐν αὐτῇ πιθανότητι δι' ἧς ἐν μύθοις ἀληθειά τις εἰκονίζεται. εἶτα ζητοῦσι τὸ ἐν αὐτοῖς φύσει ψευδὲς ἀφέντες τὸ σωματικὸν εἰκόνισμα, ἀνατρέχουσιν εἰς τῷ ἐξ ἀλληγορίας θεράπειαν τῶν μύθων ἢ φυσικῶς ἐξετάζοντες, ἢ κατ' ἦθος, πολλαχῶς δὴ καὶ ἱστορικῶς. Inter eos qui allegoriis in Homero quærendis modum excesserunt fuit etiam Metrodorus Lampsacenus, qui in libro de Homero Physicè omnia exposuerat, non Jovem modo & Minervam ac Junonem, sed Achillem quoque Hectoremq; & Agamemnonem, ut præter Laërtium Lib. XII. Sect. XI. notat Tatianus, quem vide p. 80. Idem fecit Heraclitus junior Allegoriis Homericis, quæ exstant, Proclus in Commentariis jam dictis, Porphyrius in quæstionibus Homericis & Lib. de antro Nympharum, ut deperdita ejus scripta omittam. Ex recentiorum scriptis hoc loco commemorandæ Johannis Baptistæ Personæ Bergomatis Noctes Solitariæ, sive de iis, quæ Scientifice in Odyssea scripta sunt, Liber in LXX. Colloquia distributus, editusque Venetiis Anno 1613. 4to.

XIII. De *Nepenthe* Homerico ad Odyss. Δ. 221. exstat liber eruditus posthumus Petri Petiti Medici Parisiensis Traject. 1689. 8vo. & alter Petri la Seine Lugd. 1624. 8. Idem etiam curâ expendit in Exercitatione decima decadis 6. dissertationum Medico Philolog. præstantissimus Jenensium Æsculapius Georgius Wolfgangus Wedelius qui etiam diss. 6. ejusdem decadis agit de radice amarâ quâ vulnus Eurypyli curatum Ho-

merus refert Iliad. Λ. 845. & dignum esse Poëtam pronunciat quem & Medici legant & non paucis locis explicent ab aliis minus intelligenda citra divinæ Medicinæ scientiam. *Medicæ artis* * peritum Homerum ostendit præter Auctorem vitæ ejus p. 390. seq. edit. Galei, Tiraquellus in libro de Nobilitate p. 274. - 289. Thomas Bartholinus sub initium Libri de Medicis Poëtis; & Adamus Brendelius dissertatione de Homero Medico Wittebergæ nuper Anno 1700. in vulgus edita.

XIV. *Theologiam* Homeri, ** quoque fuit, qui singulari libello persequeretur, Petrus Lescaloperius, ad Calcem Commentarii in Librum II. Ciceronis de Natura Deorum. Exstat & Nic. Bergmanni diatriba de Theologia Homeri, Præside Rev. Adamo Rechenbergio ad disputandum proposita Lipsiæ Anno 1679. cui addi possunt quæ de eodem argumento notavit Gerh. Crœsius in Homero Hebræo T. 1. p. 179. seq. usque ad 224.

XV. Sed & *futurorum conscius* aliquibus visus Homerus, ut superiore libro c. XXIX. num. 2. dixi, quibus adde, quod Jacobus Hugo *** Belga Insulensis in vera historia Romana seu Origine Latii sive Italiæ ac Romanæ urbis à tenebris longæ vetustatis in lucem producta contendit, Homerum divino instinctu sub historia Trojana Hierosolymæ excidium, sub fabulis Græcorum in Iliade Servatoris nostri Vitam, miracula, passionem & facta Ecclesiæ sub Imperatoribus prædixisse: Harpyjarum nomine perstrixisse Hollandos, nomine Evenidis Genevensem Calvinum, Antinoi & Ladis Martinum Lutherum, & Lothophagorum, Lutheranos. Quam ludicram ejus Delirationem editâ Jenæ exercitatione serio confutauit Ebertus Rudolphus Rothius. Quid quod Petro Loyerio Andegavensi, Libro de Coloniis Idumæorum contigit in uno Homeri versu **** prædictũ reperire prænomen & cognomen suum patriamq; & annum quo hæc esset inventurus.

XVI. Sed & multis jam olim Versus Homeri pro *Sortibus* atq; *Oraculis* fuerunt, veluti ab Antonio van Dale observatum est de Divinationi-

* Chemicæ quoque, si credidimus Jac. Tollio p. 200. fortuitor.

** Notatu dignus locus Scholiorum ad Iliad. N. 521. ὅτι παρὰ τῶν ποιητῶν οἱ θεοὶ σωματικῶς λαμβανόμενοι ἀνθρωποειδῶς ἐπίσανται, καὶ ἀθανασίᾳ μόνον διαφέροντες ἀνθρώπων τοῖς αὐτοῖς ἐνέχονται πάθεσι.

*** Liber ejus lucem vidit Romæ A. 1655. 4to.

**** Odyss. λ. 185. Σὺν δ' ἄλλα τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἕκηλος. Per anagramma: Πέτρος Λωΐρος Ἀνδεγαυὸς Γάλλος Ὑλεύς. Restant literæ α, χ, κ quæ indicant annum 1620. Vide Menagium in vita Petri Ærodii p. 167. & Clarissimi Bælii Lexicon in Loyero.

tionibus Idololatricis V. T. cap. 4. Prætereo alias ſuperſtitiones & ἐπαοιδὰς ope verſiculorum Homericorum patratas, quibus fugari peſtilentiam, dolores arthriticos mitigari, pelli ebrietatem, febrem quartanam levari, & ſimila ejusmodi fieri poſſe opinabantur. Vide quæ infra libro ſexto, ubi recenſemus Scriptores in Geoponicis laudatos, tum Brodæum Lib. VI. Miſcell. c. 20. Cuperi Harpocratem p. 44. Tho. Crenium part. 1. animadverſ. p. 124. Denique Homeri poëma quibusdam adeo omnium rerum ſcitu dignarum Compendium viſum eſt, ut quæ in illo non memorentur, ea illi ætati ignota fuiſſe affirmarent. Quod merito explodit Strabo Lib. XII. p. 554. Sic Joſephus Lib. II. contra Appionem p. 1070. leges Græcis antiquiſſimis ignotas fuiſſe probaturus, μηδ' αὐτὸ τοῦτο, inquit, πάλαι ἐγινώσκετο ὧδε τοῖς ἕλλησι καὶ μάρτυς Ὅμηρος ὑδαμοῦ τῆς ποιήσεως αὐτῷ χρησάμενος. Prætereo alias Grammaticorum argutationes, qui verſus ἰσοψήφους, * παρασίχιδας, verſus Rophalicos ſive per ſingula vocabula ſingulis ſyllabis creſcentes qualis eſt Iliad. γ'. 182. & alia ejusmodi in Homero inquirebant, memorata Gellio Lib. XIV. cap. 6. & Euſtathio ad Iliados ω. ſub initium. Tale eſt quod Zopyrion Grammaticus apud Plutarchum IX. 2. ſympoſ. notat primum Iliadis verſum ἰσοσύλλαβον eſſe cum primo & poſtremum cum poſtremo verſu Odyſſeæ. Quod Appion obſervavit in prima Syllaba verſus primi Iliados in voce μῆνιν numerum literarum XLVIII. utriusque poëmatis contineri, ut ex Senecæ Epiſt. LXXXVIII. notavi ſupra cap. 2. num. 9. Deniquequod apud Plutarchum quæſt. 10. Platonica animadvertitur in uno verſu Iliad. ά. v. 185. omnes occurrere partes orationis.

XVII. His Grammaticorum difficilibus nugis, aliorum in deſcribendis Homeri carminibus περιεργία non abſurde adjicietur. Cujus generis eſt quod Ciceronis teſtimonio tradunt Plinius VII. 21. & Solinus c. 6. *Iliada Homeri omnem ita ſubtiliter in membrana deſcriptam, ut teſtæ nucis clauderetur.* Et quod Zonaras ac Cedrenus narrant in Bibliotheca CPolitana ** 120000. librorum, quæ ſub Baſiliſco Imperatore conflagravit, inter alia fuiſſe τὸ δὲ δράκοντος ἔντερον πόδων ἑκατὸν εἴκοσι, ἐν ᾧ ἦν γεγραμμένα τὰ δ' Ὁμήρου ποιήματα ἥ τε Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδυσσεία χρυσοῖς γράμμασι μὴ καὶ τῆς ἰσοχείλους τῶν ἡρώων πράξεως *draconis inteſtinum pedes CXX. longum, cui Homeri poëmata Ilias & Odyſſea aureis literis fuerant inſcripta cum hiſtoria rerum ab heroibus geſtarum.* Conſtantinus Manaſſes in Leone Iſauro de eadem Bibliotheca diſſerens:

Ἦσαν

* Vide Muretum Lib. XIV. Var. Lect. c. 13. Homeri verſus ἰσοψήφους exſtare in codice Regis Chriſtianiſſimi MSto 2216. teſtatur Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 234.

** De hac Bibliotheca conſules Cangium in CPoli Chriſtiana Lib. II. p. 150. ſeq.

Ὅσα ἐκεῖ τὰ κάλλιστα πάντων τῶν παιδευμάτων
Καὶ τόμῳ εἰς ἑξαίσιον ἐκφράκοντ' ἐντέρῳ
Τὰς δέλτους τὰς Ὁμηρικὰς φέρων ἐγγεγραμμένας
Τὴν Ἰλιάδα δέ φημι καὶ τὰ τῆς Ὀδυσσείας.

CAPUT VII.

De imitatione Homerica, de Parodiis, Homero Centris, Paralipomenis ad Homerum, ac denique de Homeri Zoilis ac detractoribus.

Homerus à Græcis & latinis propositus ad imitandum. In oraculis ipsis frequentia imitationis Homericæ vestigia. 1. *Parodiæ Homericæ, earumque auctores & scriptores varii.* 2. *Homerocentones.* 3. *De Homerocentonibus qui exstant hodie & à quibusdam Eudociæ vel Pelagio Patricio tribuuntur.* 4. *Paralipomena Homeri scripta à Cyclicis Poëtis & inter latinos à Camerino & Æmilio Macro.* 5. *De Quinto Smyrnæo ejusque editionibus & interpretibus.* 6. *De Colutho.* 7. *De Tryphiodoro.* 8. *De Isaacio Porphyrageneto, Joh. Tzetza atque aliis Paralipomenon Homeri scriptoribus. Et de Illustris Fenelonii Telemacho.* 9. *De iis qui Homeri laudibus detraxerunt.* 10. *Homeri plures.* 11.

I.

QUanquam Vellejo judice *neque ante Homerum quem ille imitaretur, neque post illum qui eum imitari posset inventus est*, certum tamen est & notissimum ab eo ceu fonte perenni vatum tantum non omnium ora Pieriis rigata aquis, ut canit Ovidius III. 8. amor. cui præter Manilium II. 8. seq. suffragatur trita Galatonis * pictoris tabella, qua Homerum evomentem, alios Poëtas ea quæ ipse evomuerat haurientes pinxit teste Ælian. XIII. 22. Var. & Scholiaste Luciani T. I. p. 14. Ut adeo fuerit *fons* veluti quidam *Ingeniorum*, quomodo eleganter dicitur à Plinio XVII. 5. suis potius verbis Dionysii Halicarnassensis judicio appellandus:

—— *Ba-*

* Cœlio Rhodigino Παλάτων XXI. 44. Scholiastæ Luciani Γελάτων, ut pridem in illo antequam à Clariss. Clerico in lucem ederetur legit Franciscus Junius, pro quo doctissimus Perizonius conjicit Γελάδας qui aliis Ελάδας Phidiæ præceptor, statuarius. Sed Ælian lectionem non crediderim sollicitandam propter corruptos manifeste Cœlii & Scholiastæ codices, perinde ut ab illustri Cupero p. 63. ἀποθεώσ. recte puto rejici sententiam Volaterrani, Nannii & Kircheri, qui Homerum in Galatonis pictura introducunt non vomentem sed mejentem.

Digitized by Google

— — βαθυῤῥοίσιο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο
Ἐξ ὅπερ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα
Καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ φρείατα μακρὰ ναίουσιν. Odyſſ. Φ. 195. ſeq.

De imitatione *Poëtarum Græcorum* Homerica plenius dicere inſtituentem tempus citius quam materia defecerit, verum non is mihi ſcopus cui ſufficit lectores meos hac de re verbulo monuiſſe, & exempla quædam illuſtria hujus rei cernere geſtientes amandaſſe ad Cæſaris Scaligeri Criticum ſive librum quintum poëtices & Henrici Stephani diſſertationem de Sophoclea Homeri imitatione. Non prætereundum vero eſt quod haud tantum in Sibyllinorum libris quos habemus, ſed & in aliis quæ apud Ethnicos ſcriptores feruntur *oraculis* frequentia & manifeſta imitationis Homericæ veſtigia ſibi notabunt Φιλόμηροι, ut ex gentilium ſententia non hominibus modo ſed ipſis etiam Diis Homerus ad imitandum videatur propoſitus fuiſſe. Quam frequenter ac feliciter eundem è *latinis Poëtis* horum princeps imitatus ſit *Virgilius*, * poſt Gellium IX. 9. Macrobium lib.v.Saturnal. Cæſarem Scaligerum & H.*Stephanum* docet egregius Vir Fulvius Urſinus in Virgilio Græcorum ſcriptorum collatione illuſtrato Antvverp. 1568. 8. Renatus denique Rapinus in collatione Virgilii cum Homero, quæ poſt iteratas Gallicas editiones ab elegantiſſimo Brouckhuſio latine verſa vidit lucem Trajecti ad Rhen. 1684. 12. & hoc ipſo Anno 1704. 8. à. Jano Berkelio adjuncta eſt Palmerii Apologiæ pro Lucano & ſcriptis hujus generis aliis. E *recentioribus* unum feliciſſimæ Homeri imitationis adducam exemplum *Jacobum DuPortum* cujus Metaphraſi Græca Pſalmorum Davidis, librorum Salomoneorum & Jobi nihil exſtare Ὁμηροκώπερον, omnes qui Homerum familiarem habuerint & Duporti libros legerint, lubenter fatebuntur.

II. Singulare genus imitationis Homericæ ſunt *parodiæ* ſive verſuum Homericorum vel ſingulorum vel plurium ad aliud argumentum paucis verbis mutatis plerumque in jocum facta flexio & accommodatio. Quanquam interjecto tempore ad aliorum quoque Poëtarum tum Epicorum tum Tragicorum, Comicorum & quorumcunque cæterorum verſus parodiæ uſurpari cœperunt, antiquiſſimæ tamen & frequentiſſimæ fuerunt Homericæ, quarum exemplo latini etiam in hoc

* Homero Virgilium præferunt Cæſar Scaliger, Joh. Dunæus in Scazonte adverſus Lipſium pro Scaligero ſive Vindiciis Virgilianis (quas exhibet Georgius Hackewill in opere præclaro de Providentia Anglice edito p. 288. ſeq.) Denique Carolus Perraultus in collatione veterum cum recentibus, Gallice vulgatâ. Saltim non in omnibus locis vicit Homerum, qui tunc quoque vix poterit victiſſe dici, quando illius ſententias exornavit. At cum nusquam meminerit Homeri, *ingratiſſimus* fuiſſe arguitur *erga cum cui nihil non debebat*, ut ait Caſaubonus ad Strabonem Lib. XIV. p. 236.

genere elaborarunt, ut notum eſt vel è Virgilii parodia ad Phaſelum Catulli. Primam parodiam ſcriptam ab *Hippye* Rhegino tradit Svidas, teſtatus eum temporibus Perſicis hoc eſt ſi Voſſium de Hiſt.Gr. p. 441. audimus Darii & Xerxis temporibus floruiſſe. Sed Polemo apud Athenæum Lib.XV.p.698. *Hipponacti* hoc tribuit εὑρετὴν μὲν ὢν ὁ γένος Ἱππώνακτα Φατέον τὸν Ἰαμβοποιόν. Ariſtoteles vero c.2. Poëtices, *Hegemoni* Thaſio: Ἡγήμων ὁ θάσιος ὁ τὰς παρῳδίας ποιήσας πρῶτος. Atq;primum inter Comicos Hegemonem parodi s (ut Rhapſodi antea Rhapſodiis, confer Cæſarem Scaligerum Lib. I. Poëtices cap. 42.) in theatro certaſſe legas apud eundem Athenæum p.699. ᾧ τούτων ὁ (τῶν ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητῶν) πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελικοὺς Ἡγήμων καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρῳδίαις καὶ τῇ Γιγαντομαχίᾳ. Mentio ejusdem Hegemonis παρῳδῆ & ejus Γιγαντομαχίας apud Euſtathium. Eodem in loco Athenæi memorantur *Eubœi* Parii, qui Philippi Macedonis ætate floruit parodiarum Libri IV. Præterea *Bœotus* quidam Parodiarum ſcriptor. Docet ibidem Polemo hoc genere ſubinde uſum in fabulis ſuis veteris Comœdiæ poëtas, *Epicharmum* Syracuſanum, & *Cratinum* in dramate quod inſcripſerat Εὐσιόδας, itemque *Hermippum*. *Sopatri* præterea παρῳδῇ mentionem Svidas facit, & ante Svidam Athenæus pluribus in locis modo παρῳδὸν modo Φλυακογράφον appellans. Neque alium exiſtimo eſſe Sopatrum qui ab Euſtathio quandoq; allegatur. Sed & *Matronem* * παρῳδὸν non infrequenter laudat Euſtathius, cujus perelegans carmen centum amplius verſuum exhibet Athenæus Lib.IV.p.134.ſq.& pluribus locis illuſtrat *Iſ. Caſaubonus* cap. 5. animadverſion. Initium hoc eſt: Δεῖπνα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροφα καὶ μάλα πολλά. Hoc ipſum carmen cum aliis ejusdem & aliorum παρῳδῶν Græcorum & latinorum apoſpaſmatiis atq; erudita de parodiis diſſertatione edidit *Henricus Stephanus* A.1575.8.ad calcem certaminis Homeri & Heſiodi, ubi p.178 habes etiam *Joſephi Scaligeri* ad Matronis carmen caſtigationes. Eodem Anno 1575. 8. prodierunt H.Stephani parodiæ morales,ad quarum calcem exſtant centonum & parodiarum veterum exempla Græca & latina ab illo ſelecta & illuſtrata. Pulchre inter alia obſervat Philoſophos quoque frequenter olim delectatos parodiis ejusmodi concinnandis, ut exemplo ſuo nos docet Lucianus, tum præcæteris Laërtius, qui verſus Homericos à Platone, Diogene, Bione, Carneade & aliis ingenioſe ac feſtive inflexos refert: Præcipue vero in componendis parodiis multos fuiſſe conſtat non

* *Matron Poëta Græcus multa millia Græcorum verſuum ad culinam & macellum inverſis juſto poëmate.* Cæſ. Scaliger Lib.I.Poëtic. c.52.

Digitized by Google

non nunquam etiam parodiam parodiæ oppositam, ut Carneadi à Mentore, quod ἀντιπαρῳδῆσαι dictum, ex Strabonis Lib. IX. p. 394. jam observavit doctissimus Stephanus: *Cratetem Thebanum* de quo Laërtius, Apulejus in Apologia, Plutarchus & Athenæus, tum Sillographum *Timonem* de cujus parodiis præter H. Stephanum consulendus Dan. Heinsius libro de Satira Horatiana p. 133. Neque Oratores à parodia abstinuisse exemplis variis patet, & notatum Hermogeni περὶ μεθόδ. δεινότητ. c. 18. Prolixior quædam parodia sine auctoris nomine occurrit apud Dionem Chrysostomum orat. XXXII. quæ est ad Alexandrinos: τοιγαροῦν ὁ κακῶς τις παρεπαίσε τῶν σοφῶν τούτων ποιητῶν κ. τ. λ. Prætereo quam plurimas breviores apud Athenæum obvias & in his perquam lepidas plerasque. Eustathius semel iterumque mentionem etiam facit παρῳδῶν νέων, & τῶν πινῶν νεωτέρων παρῳδῶν. Si quis vero requirat exemplum parodiæ Homericæ nostra ætate quam felicissimum & elegantissimum, is Susiadem legat Græcantissimi *Josuæ Barnesii* Angli, qua Estheræ historiam complexus est, Lond. 1679. 8. Sed quid vetat initium ejus, speciminis causa infra ponere:

Μῆνιν ἄειδε θεὰ Ἀμαληχιάδεω Ἀμανῆος
Οὐλομένην ἣ μυρί' Ἑβραίοις ἄλγε' ἔθηκε
Περσέων δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄιδι προΐαψεν
Οὐκ αὐτῶν· Αὐτῆσι δ' ἑλώρια πῦχε ἑαυτὸν
Ἠὲ ἑὸν οἶκον ἅπαντα· Θεοῦ ἐπιπλείατο βουλή
Ἐξ οὗ δὴ πρῶτα Δαρεῖτίω ἐρίσαντε
Μαρδόχιός τ' Ἐσθὴρ φίλος καὶ δεινὸς Ἀμανέυς.

III. Consequens est ut non nihil dicam de *Homero Centonibus* quæ Græcis Ὁμηροκέντρωνες sive Ὁμηρόκεντρα appellantur, & sunt carmina ex integris vel dimidiatis Homeri versibus hinc inde per universam ejus Poësin selectis ac novo proprioque ordine digestis composita, unde alius sensus & novum poëma prodit. Antiquissimum ni fallor Homerocentonis exemplum quod hodie exstat decem constans versibus de Hercule ad inferos misso servatum est ab Irenæo Libro & capite I. p. 43. editionis præclaræ Grabianæ: & qui Irenæi locum Græce nobis tradidit Epiphanio hæresi XXXI. 29. Alterum occurrit libro I. Anthologiæ Epigramm. Græcorum c. 35. f. 73. εἰς τὸν πρώτως ἀκέσαντα ἠχῶς, itidem versibus decem. Meminit hujus generis scribendi etiam Tertullianus de præscript. adversus hæreticos c. XXXIX. *Homerocentonas vocare solent qui de carminibus Homeri propria opera more centonario ex multis hinc inde compositis in unum farciunt corpus.* Hieronymus Epist. CIII. ad Paulinum. *Quasi non legeri-*

legerimus Homerocentonas & Virgiliocentonas &c. Svidas in κέντρων· ὡσαύτως καὶ λόγους ἐκ διαφόρων συνειλεγμένους καὶ ἕνα σκοπὸν ἀπαρτίζοντας, κέντρωνας ἔλεγον, οἷά εἰσι τὰ Ὁμηρόκεντρα. Eustathius ad Iliad. ψ. p. 1425. ὥσπερ ἐγκεντρίζειν ἐστὶ τὸ ἐγκεντεῖν καὶ ἐμβάλλειν φυτῷ τινι κλάδισκον ἀλλοίᾳ φυτῷ, οὕτω καὶ κέντρων ῥαπτὸς μὲν ὥσπερ ὡσανεὶ ἐγκέντρισμα διάφοροι χροιαὶ ὑφασμάτων, ῥαπτὸς ἢ ὡς ἐτέθη τοιοῦτο παρακεντήματος δίκην μέρη ποιημάτων καὶ στοιχείων ἄλλοθεν ἄλλα, οἷα καὶ τὰ ἐντεῦθεν κληθέντα Ὁμηρόκεντρα, τουτέστιν οἱ Ὁμηρικοὶ κέντρωνες οἷς ὅμοιοι γένοιτ' ἂν καὶ ἐξ ἑτέρων ποιητῶν ἤδη δέ που καὶ ἐκ πεζολεγιῶν, οἵτινες σκωφήσουσιν εἶναι οἱ μὴ γινώσκοντες ῥητορείας οἰκείας, ἀλλ' ὡς εἰπεῖν λογοσυλλεκτάδαι ὄντες καὶ διὰ τοῦτο ἀπερμολογοῦντες ἐν ἐγκωμίοις. Idem ad Iliad. ά. sub initium, docet Homerocentones ejusmodi ex nonnullorum sententia fuisse antiquas rhapsodias, qua de re confer si placet quæ dixi supra cap. 2. num. 22. διόπερ καὶ μέρος φασὶ τῆς ποιήσεως διαδεδομένης τὴν σύμπασαν ποίησιν ὑπόντες οἱ ᾄδοντες καὶ τὰ ἐξ ἑκατέρας Ὁμηρικῆς βίβλου συῤῥάπτοντες ὡς ἐβούλοντο, ῥαψῳδοὶ ἐντεῦθεν προσηγορεύθησαν. Τῆς δὲ τοιαύτης ῥάψεως ὑπόδειγμα σαφὲς καὶ οἱ κέντρωνες τουτέστι τὰ λεγόμενα Ὁμηρόκεντρα. Κέντρωνές τινες δὲ κυρίως λέγονται ἐκ διαφόρων χροιῶν συῤῥαμμένα εἰς ἓν οἷς ὁμοίωνταί πως τὰ Ὁμηρόκεντρα. Καὶ ῥαψῳδία δὲ ἡ ἐκ ἑκατέρων τῶν Ὁμηρικῶν ποιήσεων συῤῥαφεῖσα ᾠδὴ ἀναλόγως τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι, γάμῳ τυχὸν ἢ ἑορτῇ. Τὸ δὲ ἀναγγέλλειν Ὁμήρου ποίησιν σπεδασθεῖσαν ἀρχὴν ἐποιήσατο Κίναιθος ὁ Χῖος &c. Confer quæ de hoc Cinætho notavi capite superiore num. 33. Verisimile sane videtur centones ejusmodi Homericos decantatos fuisse à Rhapsodis, antequam de vero ordine carminum Homericorum constaret, nec Pisistrati cura opus Poëtæ utrumque digessisset: Postea autem lege Solonis jussi fuerunt Rhapsodi ordine carmina Homerica decantare, ut demonstravi cap. 2. num. 11. itaque ab eo tempore rhapsodia nihil aliud fuit quam pars sive liber alterutrius Poëmatis Homerici, quantum una vice absolvere cantando possent: quo sensu apud Nepotem & alios veteres scriptores græcos & latinos vocabulum ῥαψῳδίας est obvium, Cumque laurum manu gestarent Rhapsodi Homerici, interjecto tempore adjectum insuper est ut violaceis vestibus induerentur qui partem Odysseæ, rubris qui partem Iliadis decantabant. Idem Eustathius: εἰ δὲ καὶ τῷ Ὁμηρικῷ οἱ ὕστερον ὑπεκρίνοντο δραματικώτερον, τῷ μὲν Ὀδυσσείαν ἐν ἀλυρτοῖς ἐσθήμασι τῷ δὲ Ἰλιάδα ἐν ἐρυθροβαφέσιν, ἐκεῖνο μὲν καὶ τὸς παλαιὸς ἀφῖκτο τὴν ἐν θαλάσσῃ πλάνην τοῦ Ὀδυσσέως, ἦτο δὲ ἀφ' τὰς ἐν Τροίᾳ φόνους καὶ τὰ ἐντεῦθεν αἵματα. Ἀλλὰ ἦτο μὲν σύμβαμα καὶ καινότερον ὑπόνημα τῶν ὑστέρων. Forte à Demetrio Phalereo hoc fuit, qui Rhapsodos Homeristas primus in theatrum produxisse dicitur, ut superiore capite notavi ex Eustathio ad Iliad. Ω. p. 1497.

IV. Ex-

Digitized by Google

IV. Exſtant etiamnum Homerocentones in ſacrum argumentum deflexi, in quibus hiſtoria paradiſiaca, primum peccatum protoplaſtorum, hinc Dei de hominibus in gratiam per Chriſtum recipiendis conſilium, præcipue vero hiſtoria Evangelica & Geſta Servatoris noſtri fuſe exponuntur per capita LV. Primus illos cum Latina interpretatione in lucem edidit *Aldus Manutius Venetiis* A. 1504. (non ut in Eliæ DuPinii Bibliotheca ſcriptorum Eccleſ. excuſum eſt 1554.) 4. Hinc Græce & Latine recuſi ſunt Francofurti 1541.8. cum Probæ Falconiæ* (ſive ut vir præſtantiſſimus Thomas de Simeonibus nomen ejus efferendum monet, Faltoniæ) centonibus Virgilianis & Nonni paraphraſi Evangelii Johannei: *Henricus* quoque *Stephanus* Græce excudit additis iisdem Probæ Virgiliocentonibus & jam commemorato Nonni poëmate 1578.120. Ab eo tempore Claudius Chapeletus Pariſ. 1609.8. in uſum Gymnaſii ſocietatis Jeſu typis ſuis exſcripſit Poëtas Græcos Chriſtianos cum Latina verſione, in quibus familiam ducunt iſti Homerocentones. Sed & in appendice Bibliothecæ Patrum Græcolatina Bigneana occurrunt Pariſ. 1624. Fol. p. 95. & Tomo XI. Bibliothecæ Patrum Græcolatina Pariſ. 1644. p. 572. Ne dicam in latinis Bibliothecæ Patrum editionibus plus ſimplici vice vulgatos latine. Denique Græce ſubjecti ſunt editioni Homeri Græcolatinæ Amſt. 1648.80. Illuſtrantur varia horum centonum loca ab H. Stephano in diſſertatione quam parodiis ſuis moralibus ſubjecit A. 1575.8. Eos Aldus, Francofurtenſes, H. Stephanus & Chapeletus ſine nomine auctoris illos ediderunt. At in Appendice Bigneana & in Græcolatina Bibliotheca Patrum inſcribuntur *Homerici centones Eudociæ Augustæ ſive Pelagii Patricii*. Equidem *Athenais*, filia Leontii Philoſophi Athenienſis, quæ cum Theodoſio juniori Imp. nubſiſſet & lavacro baptismatis tincta eſſet, EUDOCIÆ nomen accepit, à Poëtica facultate celebratur apud Socratem VII. 21. Photiumque Cod. CLXXXIII. & CLXXXIV. Sed cum alia ejus Poëmata Heroica memorent, Metaphraſin Octateuchi, Metaphraſin Prophetiarum Danielis & Zachariæ, Hiſtoriam Cypriani Martyris (illius** cujus poenitentia ſive confeſſio fertur ad calcem editionis Cypriani præclaræ Oxonienſis) & Juſtinæ Virginis, tum poëma Heroicum in victoriam à Theodoſio marito ex Perſis reportatam: Neuter tamen facit mentionem compoſitorum ab illa Homerocentonum, quemadmodum nec Nicephorus XIV. 23. At Johannes Tzetes Chiliad. X. hiſt. 306. poſtquam negaſſet ſe Eudociæ Octateuctum & reliqua poëmata nanciſci

* De Virgiliocentonibus dixi in Bibliotheca latina.

** De hoc Cypriano Jacobus Goar ad Evchologium Græcorum p. 719.

ciſci potuiſſe, duos ejus libellos carmine ſcriptos legiſſe ſe teſtatur, Homerocentones & Metaphraſin Zachariæ ac Danielis.

Ἡ δ' Εὐδοκία βασιλὶς ἡ Λεόντ@ * θυγάτηρ
Ἧς δύο βιβλιδάρια τὰ δι' ἐπῶν αἰνέγμων
Τὸ εἰς τὸν Ζαχαρίαν τε καὶ Δανιὴλ ὁμοίως
Καὶ δὴ τὰ ΟΜΗΡΟΚΕΝΤΡΑ τὰ ταύτῃ συνπλέκα.

In Friderici Sylburgii Catalogo MSS. Bibliothecæ Palatinæ p. 100. memorari videas *Patricii Presbyteri de Chriſti incarnatione, vita, morte, reſurrectione poëmation, Homericis verſibus & ſemiverſibus concinnatum*, Ὁμηρόκεντρα *vulgo dictum. Eudociæ Auguſtæ in eadem* Ὁμηρόκεντρα *epigramma.* Et p. 121. *Patricii Homerocentra, ſeu Chriſtiadem ex Iliade & Odyſſea.* Hic eſt PELAGIUS Patricius quem interfecit Zeno Imperator, à quo Pelagio Homerocentones compoſitos teſtantur Cedrenus & Zonaras. Cedreni verba hæc ſunt in Zenone p. 291. Ἀναιρεῖ ἤ καὶ τὸ ϑαυμαστὸν καὶ πρὸ ποίησιν ἐπῶν ἀξιόλογον ἄνδρα Πελάγιον τὸν Πατρίκιον ἐλευθερουμένην εἰδότα — ὅτε φέρεται ἰσοφία δι' ἐπῶν μεμαγμένη ὑπὸ Ἀυγούστ Καίσαρ@. Τότε πόνημα καὶ τὰ καλούμενα ΟΜΗΡΟΚΕΝΤΡΑ καὶ ἄλλα μύρια ϑαύματ@ ἄξια. Zonaras quidem in Theodoſio juniore T. 3. Annal. p. 37. ait Homerocentonibus à Pelagio imperfectis relictis ultimam manum additam eſſe ab Eudocia Theodoſii uxore: Οἷα ἦ περὶ λόγους ἦν ἡ Βασιλὶς ἐκείνη, δηλοῖ τὰ λεγόμενα Ὁμηρόκεντρα. Πατρικίου τινὸς ἐπιχειρήσαντος τῷ ποιήματι ἁπλῶς ἢ κ' ὅλου τοῦ αὐτὸ κ' οἷον εἰπεῖν ἀνορχάνωτον (in membra non digeſtū) ἐκείνη καὶ εἰς πλ@ ἤγαγε κατορχάνωσιν· ὡς κ' ἡ παρ' ἐκείνης ἀλλὰ στίχων ἡρωϊκῶν τῷ ποιήματι γενομένη ἐπιγ@ ϑὴ τοῖς ταύτῃ ἐπεσι παίζῃ. Verum huic ſententiæ temporum ratio repugnare videtur, Eudocia enim prius mortua exiſtimari poteſt quam Homerocentones à Pelagio componerentur. Et forte Epigramma Eudociæ quod in codice Bibl. Palatinæ Homerocentonibus præmittebatur reſpiciebat non Pelagii poëma ſed ipſius Eudociæ quæ & ipſa teſte Johanne Tzetza Homerocentones ſcripſerat. Porro illos qui editi hodie exſtant Homerocentones Pelagio potius tribuerim quàm Eudociæ, propter ejusdem codicis Palatini fidem, quæ Voſſium etiam ut idem ſentiret, videtur permoviſſe. Aubertus vero Miræus qui in auctario de ſcriptoribus Eccleſiaſticis hos centones adſcripſit Eudociæ Auguſtæ non Theodoſii jun. ſed Conſtantini XII. cognomento Ducæ conjugi, recte reprehenſus eſt à Gvilelmo Caveo, viro de Eccleſiaſtica hiſtoria ſi quisquam præclare promerito.

V. Quandoquidem Homerus, non Hiſtoricus ſed Poëta, bellum Troi-

* h. e. Leontii Philoſophi.

Troicum neq; ab ovo repetiit neque ad exitum perduxit, jam olim paralipomena ejus exſequuti ſunt ſcriptores *Cyclici*, de quibus ſupra c. II. ſect. 24. num. 12. 15. & 18. atque è latinis *Camerinus*, de quo Ovidius Lib. IV. ex Ponto Elegia 16. *Quique canit domitam Camerinus ab Hercule Trojam.* Tum *Æmilius Macer*, de quo idem Ovidius Lib. II. Amorum Elegia 18.

Carmen ad iratum dum tu perducis Achillen
Primaque juratis induis arma viris.

Et Lib. II. ex Ponto Elegia 10.

Tu canis æterno quicquid reſtabat Homero
Ne careant ſummâ Troica bella manu.

VI. Exſtant quoque COINTI cujusdam ſive QUINTI, * quem ex nomine ut exiſtimo *Romanum* ſuſpicati ſunt Volaterranus & Ptolemæus Flavius, τὰ μεθ' Ὅμηρον ſive παραλειπομένων Ὁμήρῳ Libri XIV. verſu græco Heroico bellum Iliacum ab Hectoris interitu uſque ad reditum ſive naufragium Græcorum perſequentes. In primâ editione dicitur *Quintus Calaber*, ** nullam aliam quantum ſcio ob rationem, quicquid paratragædietur Dausquejus, quam quod Poëma ejus in *Calabria* repertum eſt ad Hydruntem, maritimum Calabriæ opidum, in veteri templo S. Nicolai. Vita Coluthi *** ab Aldo Manutio poëmati ipſius de Helenæ raptu præfixa: Κολάθῳ ἐπιγέγραπται ᾧ τὸ παρὸν πόιημα Ἑλένης ἁρπαγὴ ἐν Ἀπουλίᾳ σύνηθες καὶ γνώριμον ὅπως καὶ ἡ πόιησις τὸ Ὁμηρικὸν ΚΟΙΝΤΟΥ πρῶτον εὑρηται ἐν τῷ ναῷ τοῦ θείου Νικολάου τοῦ Καστέλλου ἔξω τῆς Ὑδρούντος· Ὁ ἀνασώσας ὁ θεῖος Βησσαρίων ὁ Νικαίας Καρδινάλις Θουσκλάνου τοῖς βουλομένοις ἐκοίνωσε, καὶ τοῦτο δὲ ἀπόκρυφον γεγονὸς νῦν κοινὸν ἔσαι. Conſtantinus Laſcaris in Grammatica inſtitutione ab eodem Aldo edita: *Poëſis autem Homericisſimi* † *Quinti jam multo tempore ignota fuit & tanquam extincta: ſed proplus Beſſarion Nicæas Cardinalis Tuſculani, ille ſane quam bonus & ut Homerice dixerim ſimilis Deo vir, aliaque plurima in nos & hanc ex Apulia cum ſervaſſet, volenti-*

* Idem plane nomen eſt Κοΐντος & *Quintus*, neque alia eſt differentia niſi quod unum ſit ſcriptum literis latinis alterum Græcis. Sic Quintus Fabius apud Dionyſium Halic. Plutarchum, Appianum & alios Græcos ſcriptores Κοΐντος Φάβιος, & Quintius Κοΐντιος. Apud Dionem Caſſium modo Κοΐντος ſcribitur pro Quinto modo Κυΐντος & pro Quintilio Κυιντίλιος. Κοΐντος quidam Medicus memoratur apud Galenum T. 4. edit. Baſil. p. 370.

** Quintum Calabrum à Cointomale diverſum facit Anna T. Fabri ad Dictyos IV. 21. notata eo nomine à præſtantiſſimo Perizonio diſſ. de Dictye ſect. 13. Quintus Catabius typographi vitio dicitur apud Montacutium T. I. Orig Eccleſ p 378

*** Ex hac idem referunt Rhodomannus in præf. & Leonhardus Nicodemus in additionibus ad Bibl. Neopolitanam Nicolai Toppi p. 215. ſeq. ut Voſſium Bailletum & Laur. Craſſum de Poëtis Græcis præteream.

† Alterum Homerum vocat J. Thomas Freigius Epiſtolâ Quinto præmiſſâ.

Digitized by Google

volentibus tradidit, quam & ipse olim desiderabam. De se ipso pauca hæc commemorat Quintus libro XII. v. 302.

Τὰς μοι νῦν καθ' ἕκαστον ἀρειομένῳ σάφα Μοῦσαι
Ἔσπετ' ὅσοι καλέβησαν ἔσω πολυχανδέος ἵππου.
Ὑμεῖς γὰρ πᾶσαν μοι ἐνὶ φρεσὶ θῆκαν ἀοιδὴν
Πρίν μοι ἀμφὶ παρεῖα καλὰ σκιόωσθαι ἴουλον
Σμύρνης ἐν δαπέδοισι περίκλυτα μῆλα νέμοντι.

Ex hoc loco *Smyrnæum* appellat post Tzetzem Chiliad. 2. versu 488. & Benedictum Ægium Spoletinum p. 10. ad Apollodor. Rhodomannus, & cum Parrhasio inde colligit Scholam Smyrnæ habuisse & discipulos instituisse: quod postremum Vossio licet & Reinesio aliisque viris doctis probatum merito in dubium vocat Clarissimus Baylius T. 3. Lexici Historico Critici p. 2540. quia nihil aliud affirmat hoc loco Poëta quam se adolescentem adhuc & in Smyrnæ campis inclytas oves pascentem (ex quo ipso ne Smyrnæum quidem certo colligas) à Musis carmen edoctum fuisse, perinde ut Hesiodus dum puer paterna armenta custodiret à Musis amatus fuisse traditur à Luciano T. 2. p. 310. Idem Reinesius in Epistola ad Johannem Weitzium, & Epist. LXVII. ad Rupertum p. 591. Cointum nostrum eundem esse existimat cum *Corintho* * *Smyrnæo* Grammatico non adeo antiquo cujus libellus de dialectis, infra suo loco commemorandus exstat. Sed utut non indignum poëma istud Grammatico esse fateor tum ob argumentum, tum propter accuratiorem & γραμματικώτερον in carmine & descriptionibus locorum Characterem, quem in illo notarunt viri docti, hæc tamen Reinesii conjectura levi nominum similitudine nixa refellitur ab auctore scholiorum minorum in Homerum & ab Eustathio tum à Tzetza in Chiliadibus, & ad Hesiodum ac Lycophronem qui non uno in loco ejus mentionem facientes semper Κοίντου appellant, ipsorum testimoniis suffragante consensu MStorum codicum & illius quo Aldus usus est & alterius in Bibl. Barberina scripti manu Georgii Hermonymi Typhernatis qui primus Græcas literas docuit Lutetiæ & Reuchlini in his literis præceptor fuit (Allat. de Georgiis p. 393. sq.) aliorum item duorum in Bibl. Cæsarea quorum meminit Nesselius IV. p 5 & 52. Neq; Casp. Barthii suspicio multum habet verisimilitudinis qui p. 960. b. in Claudianum cum Cointo nostro eundem esse putat *Milesium* illum Smyrnæum, cujus poëticam facultatem laudat Eunapius in Proæresio p. 121. Sane per tot sæcula plures potuerunt esse

* Corinthum vocat etiam Rev. Johannes Faës in notis ad Gyraldum de sepultura veterum p. 692. b.

Digitized by Google

eſſe Poëtæ patria Smyrnæi, neque de ætate Cointi adeo certi quicquam conſtat, licet ex Charactere carminis, lubrico nimis argumento, Rhodomannus & poſt eum alii conjecerûnt propinquum fuiſſe ætati Nonni, Coluthi, Tryphiodori, & Muſæi qui de Ero & Leandro poëmation compoſuit. Primam Quinti Smyrnæi editionem Græcam, licet plenam mendis ut notat Geſnerus, ſtudioſi debent *Aldo Manutio*, una cum Tryphiodoro ac Colutho ſine temporis nota vulgatam in 8. Hinc recuſus eſt Baſileæ, itidem parum emendate: Latina proſa vertit *Jodocus Valaræus* Antverp. 1539. 8. & Lugd. 1541. 8. *Bernardini Baldi* verſionem (latinam an Hetruſcam) non vidi. *Caſparis Barthii* Metaphraſis qui Tomo I. ad Statium p. 584. teſtatur ſe adoleſcenti ætate Quintum Smyrnæum correxiſſe & latino carmine tranſtuliſſe, lucem non adſpexit. *Johannis Brodæi* notæ & caſtigationes in Oppianum, Q. Smyrnæum & Coluthum prodierunt Baſileæ 1552. 8. In Poëtis Græcis principibus Henrici Stephani Q. Smyrnæus eſt omiſſus, ſed Græce & latine exſtat in corpore Poëtarum Græcorum Heroicorum cura *Jacobi Lectii* edito Genev. 1606. fol. Tom. 2. p. 137. Libri tres poſtremi cum *Michaëlis Neandri* qui in Schola Ilfeldenſi illos interpretatus fuerat verſione proſaria editi ſunt à *Laurentio Rhodomanno* in parte poſteriore operis aurei Neandri Lipſ. 1575. 4. Rhodomannus in eleganti quod præmiſit carmine Græco & latino refert ſe inter auditores Neandri tunc fuiſſe, atque ipſum Quinti libros prælegentem auſcultaſſe. Idem Rhodomannus poſtea integrum Cointum recenſuit, & cum verſione nova ſua proſaria poſt triginta annos, per quos in privatis ſcriniis delituerat, ſecundis auctoris curis emendata, & caſtigationibus edidit Græce & latine Hanoviæ typis Wechelianis 1604. 8. In eadem editione occurrit Rhodomanni Poëma duplex Græco latinum, quorum alterum inſcribitur Ilias parva * complexa epitomen ſingulorum librorum Homeri & Cointi, alterum Troica ſive breviarium hiſtoriæ Trojanæ undiquaque decerptum. Præterea Dionis Chryſoſtomi Oratio XI. de Ilio non capto, cum Rhodomanni verſione & notis, & *Johannis Hartungi* in Quintum Smyrnæum breves obſervationes quæ uno alteroque folio conſtant. Hujus Rhodomannianæ editionis exempla quædam cum in officina libraria Wecheliana adhuc ſupereſſent Anno 1614. quo lucem viderunt *Claudii Dauſquii* notæ & obſervationes, (quibus Brodæanæ ſubinde interſperſæ ſunt) in Quintum Smyrnæum, Tryphiodorum & Coluthum, Francof. ex eadem Wecheliana ſive Aubriana officina, 8vo, quo facilius junctim venderentur, novus à typographo titulus Quinto præfixus eſt, atque in-

* Confer quæ de hoc poëmate notavi ſupra cap. 2. ſect. 24. num. 12.

de factum ut in quibusdam exemplis editionis Rhodomannianæ compareat annus non 1604. sed 1614. De Rhodomanno apponam unicum idque rectissimum judicium Casp. Barthii LIX. 1. Adversar. *Locus is Calabri vulgo corruptus circumfertur, sed nos eruditissimi Rhodomanni emendationem merito sequemur, qui eum divinum Poëtam totum in se redegerat, adeo ut similia eidem rara felicitate scribere posset. Quo quidem viro græcum Poëtam neminem unquam meliorem habuisse Germaniam nostram existimo, cujus Poëmatis plerisque talibus si nomen abesset, nos antiquum auctorem & non de bucconibus aliquem adscripturum fuisse rectissime judicavit Josephus Scaliger.* Quintum ut Historici magis quam Poëtæ officio functum reprehendi ab Udeno Nisiello in parte 4. progymnasmatum Italice editor. notavit Laurentius Crassus in opere de Poëtis Græcis eadem lingua vulgato p. 438. At Bailletus Gallus fallitur, qui judic. de Poëtis T. 2. p. 524. affirmat Quinto præter XIV. libros paralipomenon Homeri, binos tribui seorsim scriptos de Ilii excidio. Nam duodecimus & decimus tertius ex illis XIV. sunt quos Michaël Neander seorsim in aureo opere edidit sub titulo Ἰλίου ἁλώσεως βιβλία δύω.

VII. COLUTHUS è Lycopoli Thebaidis in Ægypto civitate clarus sub Imperatore Anastasio (qui Anno Christi DXVIII. obiit) præter Καλυδωνικῶν Libros VI. ἐγκώμια versibus Heroicis & περσικὰ quæ universa Svidæ memorata interciderunt, scripsit Ἑλένης ἁρπαγήν sive *de raptu Helenæ* poëma Heroicum versibus CCCLXXXIV, repertum à Cardinali *Bessarione* in Calabria una cum Quinto Smyrnæo, & Græce primum editum ab *Aldo* in 8. sine temporis notatione, deinde recusum emendatius in Poëtis principibus *H. Stephani* Paris. 1566. fol. Latina prosa vertit *Jodocus Valarans* Antvv. 1539. 8. Lugd. 1541. 8. carmine *Helius Eobanus Hessus*, quod inter alia ejus poëmata recusum Francof. 1564. 8. Porro cum versione & notis *Mich. Neandri* exstat in hujus opere aureo T. 2. Lips. 1577. 4. Prætereo quod legitur Coluthus ad calcem nonnullarum Homeri editionum ut in Græca & Græcolatina quam curavit *Æmilius Portus* Genev. 1609. 12. tum in corpore Græcorum poëtarum cum latina versione, ex recensione *Jac. Lectii* ibid. 1606. fol. Notas & castigationes *Johannis Brodæi* & *Claudii Dausqueji* paulo ante de Quinto differens memoravi. Cum versione & notis *Stephani Ebelii* Coluthus prodiit Franequeræ 1600. 8. Cum metaphrasi latina *Eob. Hessi* & Musæi poëmatio de Herone & Leandro, Hamburg. 1617. 8. curante *Henrico Rumpio*. Hunc poëtam emendatiorem cum scholiis Græcis, variis lect. Observationibus Philologicis, glossario Coluthiano & dissertatione de CLII. Trojani belli scriptoribus edere ante aliquot annos recepit Rev. D. *Valentinus Ernestus Læscherus*, qui fidem quo minus hactenus exsolveret à sacro quod ornat munere prohibitus

bitus fuit. Est & mihi Coluthi itemque Tryphiodori codex scriptus ante annos circiter trecentos, qui olim fuit Eliæ Putschii. *Germanico* carmine haud infeliciter à se expressum Coluthum ante aliquot annos ostendit mihi nobilissimus Vir *L. Christianus Henricus Postellus* Hamburgensis. *Anglico* reddidit & notis illustravit *Eduardus Sherburne*, quod prodiit Londini 1651. & 1702. 8. una cum aliis eruditi & præclari viri poëmatis.

VIII. Coluthum in plerisque editionibus, ut Græcis *Aldina*, & emendatiore *H. Stephani*, tum Græcolatinis *Mich. Neandri*, qui notas addidit, *Æmiliique Porti* & *Jacobi Lectii* comitatur TRYPHIODORUS * seu Tryphiodori Ægyptii Poëma Epicum versuum DCLXXVII. quod inscribitur ἰλίου ἅλωσις sive *de Trojæ eversione*. Nonnulla ejus loca emendat & illustrat *Paulus Leopardus* vir harum literarum apprime peritus XIX, 1. & Libro XX. emendationum. Præstantissima editio est quæ cum versione latina duplici (prosa & eleganti carmine) ac notis *Nicodemi Frischlini* ac castigationibus *Laurentii Rhodomanni* lucem vidit Francof. 1588. 4. Vertit & *Guil. Xylander* ad calcem Diodori Siculi Basil. 1578. fol. *Claudii Dausqueji* notis in Quintum & Coluthum animadversiones ejusdem in Tryphiodorum exstant adjectæ, ut paulo ante monere me memini. Scripta Tryphiodori deperdita sunt: Μαραθωνιακὰ & τὰ κατ' ἱπποδάμειαν, tum παραφρασις τῆς Ὁμήρου παραβολῶν, & Odyssea λειπογράμματος de Ulysis laboribus & fabulis eum spectantibus, de quâ dixi capite superiore num. CXVIII.

IX. ISAACUS PORPHYROGENETUS cujus scholia inedita in Homerum memoravi cap. III. num. 15. scripsit præterea prosa Græca libellum de prætermissis ab Homero & χαρακτηρίσμασι Græcorum Trojanorumque ducum ex Dictye ut ait decerpta. Posterioris partis editionem debemus *Jano Rutgersio* V. 20. Variar. lect. Lugd. Bat. 1618. 4. Utriusque *Leoni Allatio* in excerptis Rhetorum antiquorum & Sophistarum, Græce cum versione ipsius vulgatis Romæ 1644. 8. JOHANNIS TZETZÆ Ante Homericorum Homericorum & Post Homericorum mentionem feci cap. III. num. 14. Videntur etiam Paralipomenon Homeri scriptoribus adjungendi qui singulis Homericis versibus de suo versum intercalarunt & subjunxerunt ut *Pigres* & *Timolaus Larissæus* de quibus superiori capite, & de quo ibidem dicere neglexi IDÆUS Rhodius Lissi

* Coluthi æqualem plerique conjiciunt é carminis similitudine. Sed Gyraldus longe antiquiorem existimasse videtur, commemorat enim inter poëtas qui sub Ptolemæis vixerunt, T. 2. Opp. p. 166. Antiquissimus quod sciam qui mentionem Tryphiodori fecit est Hesychius Illustris ubi de Nestore Lycio. Post Hesychium (qui sub Anastasio Imp. claruit) Svidas, Tzetzes ad Lycophronem, Eustathius ad Odyss. δ. p. 324. &c.

Digitized by Google

F. Heroicorum carminum ſcriptor, qui Suidâ teſte παρεμβαλὼν ϛίχον ϛίχῳ ἐδίπλασε τὴν ποίησιν Ὁμήρου. E recentioribus nemo amœnius diſertiusque in paralipomenis Homeri ſcribendis verſatus eſt ArchiEpiſcopo Cameracenſi illuſtriſſimo *Franciſco Salignaco Fenelonio*, cujus *Telemachus* ſive continuatio libri quarti Odyſſeæ Gallica proſa ſcripta & pulcherrimis monitis Ethicis ac Politicis Principi potiſſimum obſervandis referta ſimulac (auctore ut ferunt inſcio) adſpexit lucem, tanto omnium applauſu excepta, tam avide ab omnibus lecta eſt, ut intra breve temp⁹ non modo plus decies recuſa fuerit, ſed & ſua eum lingua exſtare juſſerint Itali, Angli, Belgæ, Germani: ſolis Gallis quibusdam iniquiorem de tanti civis ſui ingenio ſententiam ferentibus, ſed in qua plus malignitatis atque invidiæ quam candidi judicii facile agnoſcas.

X. Antequam de Homero dicere deſino, cujus commentatorib⁹ merito ſuo adjungendum doctum & laborioſum ſcriptum doctiſſ. Medici Leidenſis *Caroli Drelincurtii* Homericus Achilles, Lugd. Bat. 1693. & 1694. 4. commemoranda etiam nonnulla de ejus Zoilis ac detractoribus ſunt. Equidem haud negandum videtur multos in ejus laude & admiratione modum exceſſiſſe, atque dum omnia, pugnantia etiam ex Homero exſculpere voluerunt, juſtam dediſſe anſam Senecæ Epiſt. LXXXVIII. ſcribenti: *apparet nihil horum eſſe in illo cui omnia inſunt.* Itaque pedibus eo in ſententiam Antonii Van Dalen acutiſſimi Medici Harlemenſis, qui in libro de oraculis p. 84. editionis ſecundæ oſtendit ſe non magnam admodum *Hebraicarum* rerum vel linguæ notitiam Homero tribuere, etſi de illius alluſionibus ad phraſes & ritus Hebraicos multa diſputantur à viris erudiiſſimis ut a Jacobo Cappello in Vindiciis pro Iſ. Caſaubono c. 11. & 12. à Merico Caſaubono de Schreveliana Homeri editione p. 46. ſeqq. Zacharia Bogano in Homero Hebraizonte Oxon. 1655. 8. ut Dan. Heinſium, Crœſium aliosq; prætereram. Quemadmodum vero parum hoc detrahit Homeri Græci poëtæ laudibus, ita ſibi potius quam ejus famæ nocuerunt iniqui & inepti cenſores εἰ τὰς ἀκεφάλους καὶ μειώρους Ὁμήρου ϛίχους ἐκλέγοιϛες, τὰ δὲ πολλὰ καὶ μεγάλα τ̃ πεποιημένων ὑπερεῖν παροῴϛιες, de quibus Plutarchus in conſolatione ad uxorem p. 644. Sed vitio humani ingenii factum eſſe videtur, ut nimias Homeri laudes ferre quidam non valentes, in vituperatione ejusdem & ipſi nimii eſſent, & ex reprehenſione ejus quem omnes admirarentur, captarent laudem defæcatioris judicii. Talis fuiſſe videtur ZOILUS, qui in Scholiis minoribus ad Iliad. E. 4. & ab Euſtathio pag. 387. *Epheſius* appellatur, ſed Heraclito in allegoriis Homericis p. 427. & Plutarcho Sympoſ. V. 4.

Æliano

Digitized by Google

Æliano XI. 10. Var. & Svidæ * variis in locis *Amphipolites.* Vitruvio etiam præfat. ad Librum VII. à Macedonia veniſſe Alexandriam dicitur & Plinio indice Libri XII. & XIII. Zoilus Macedo : atqui Macedoniæ opidum Amphipolis. Idem Heraclitus eodem loco *Thracium mancipium* appellat : quodque plures allatraſſet & reprehendiſſet, dictus fuit teſte Æliano Κύων ῥητορικός *Canis Rhetoricus.* Ætas illius eousque certa eſt, quod vivendo ſuperavit Philippum Macedoniæ Regem, ad hujus enim mortem hiſtoriam ſuam perduxiſſe traditur. Cum vero Demoſthenes ex orationibus ejus profeciſſe dicatur, & diſcipulus fuerit Zoilus Polycratis Athenienſis qui Socratis æqualis fuit, aut ad ſummam ſenectutem perveniſſe eum eſt neceſſe (Tanaquillo Fabro enim in notis ad Longinum Zoilum Rhetorem qui contra Platonem ſcripſit à Zoilo Homeromaſtige diſtingventi contra veterum ſententiam aſſentiri nolim) aut erraſſe Vitruvium Architecturæ certè quàm hiſtoriæ & Chronologiæ peritiorem, qui illum ſub Ptolemæo Philadelpho poſt Ariſtophanem Grammaticum Alexandriam veniſſe ſcribit. Sed locus ejus inſignis non eſt præter mittendus. *In ſequentibus annis à Macedonia Zoilus qui adoptavit cognomen ut HOMEROMASTIX vocitaretur Alexandriam venit ſuaque ſcripta contra Iliadem & Odyſſeam comparata Regi recitavit. Ptolemæus vero cum animadvertiſſet Poëtarum parentem Philologiæq; omnis ducem abſentem vexari, & cujus à cunctis gentibus ſcripta ſuſpicerentur, ab eo vituperari, indignatus nullum ei dedit reſponſum. Zoilus autem cum diutius fuiſſet in regno inopia preſſus, ſummiſit ad Regem poſtulans ut aliquid ſibi tribueretur. Rex vero reſpondiſſe dicitur Homerum qui annos mille deceſſiſſet, ævo perpetuo multa millia hominum paſcere. Item debere qui meliori ingenio ſe profiteretur non modo ſe unum ſed etiam plures alere poſſe. Et ad ſummam mors ejus ** ut parricidii damnati varie memoratur. Alii eum ſcripſerunt à Phi-*

* Vide Svidam in Ἀναξιμένης, Δημοσθένης & Ζωΐλος. Apud Plutarchum quoque in Demoſthenis vita memorantem τὸν ζηλωτὴν τῆς Ἀμφιπολίτου λόγου, legendum ζωΐλου τῆς Ἀμφιπολίτου, ut ex Dionyſio Halic. libro de Demoſthenis gravitate & Svida monuerunt Reineſius p. 328. Var. & Jonſius p. 42. & 126.

** Tam diverſæ de morte Zoili narrationes docent parum certam eſſe univerſam illam traditionem, & forte deberi illis qui tam malo mortis genere hominem dignum eſſe temere & parum humane opinabantur, ex iniqua admiratione Homeri, vel ſui ipſorum potius nimia æſtimatione, in quos Homeri contemtum redundare exiſtimabant. Quis jam miretur religionem tantundem mali ſvadere potuiſſe mortalibus, ut quos tanquam hæreticos deteſtabantur, de illis fœdas mortes vel ſi eſſent libenter commemorarent, vel ſi non eſſent fingerent. Zoili enim exemplo videmus unius Poëtæ cauſa, quem ipſi omnibus encomiis efferebant, ille vero aſpernabatur, truculentiſſimo ſupplicio dignum habitum fuiſſe, Vitruvii etiam judicio, qui poſt verba à me jam adducta ſubjungit: *Utrum ei acciderit, merenti digna conſtitit pœna. Non enim aliter videtur promereri, qui citat eos, quorum reſponſum quid ſenſerint ſcribentes non poteſt coram indicari.*

ladelpho esse in crucem fixum, nonnulli in eum lapides esse conjectos, alii Smyrnæ vivum in pyram conjectum. Diversum ab his genus mortis Zoili commemorat Svidas, ait enim in Olympia de Scironiis saxis esse deturbatum. ἐπεκλήθη Ὁμηρομάστιξ ὅτι ἐπέσκωπτεν Ὅμηρον, διὸ αὐτὸν διώξαντες οἱ ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ κατὰ τῶν Σκιρωνίδων πετρῶν ἔθηκαν. Ab eodem Svida discimus novem libros à Zoilo compositos adversus Homeri Poësin (τὰς καθ' Ὁμήρου συντάξεις vocat Dionysius Halicarnass. in Isæo p. 111.) & præterea Homeri vituperationem. Ῥήτωρ ἦν καὶ φιλόσοφος, ἔγραψε μέντοι τινὰ καὶ γραμματικὰ καὶ κατὰ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως λόγους ἐννέα. Ἰσοκράτους Ἐγκώμιον ἀπὸ Θεογονίας ἕως τῆς Φιλίππου τελευτῆς βιβλία τρία. Περὶ Ἀμφιπόλεως, καὶ κατὰ Ἰσοκράτους Ῥήτορος καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐν οἷς καὶ ψόγον Ὁμήρου. Qualia fuerint quæ reprehendit in Homero Zoilus, vide si placet apud Longinum p. 70. edit. Jac. Tollii, Heraclitum qui vulgo Heraclides, loco laudato, tum scholia minora ad Iliad. E. 4. & 20. Eustathium ad Iliad. E. p. 512. Ω. p. 1510. Odysseæ ι. p. 335. Non absurde quædam notasse & in principe Poëtarum carpsisse certissimum est, quod tamen tot libros reprehensione implevit poëmatum multis nominibus svavissimorum & pulcherrimorum, in ipsum præterea Homerum, candidissimum omnium laudatorem, singulari oratione invectus, nescio quam arguit animi vel vanitatem vel loliginem, præcipue si verum est quod legas apud Galenum Method. Therapeut. Lib. I. cap. 3. T. 4. Opp. p. 37. Homeri iconem à Zoilo flagris cæsam ἀλλ' ὅτῳ γε καὶ ζωίλῳ ἔνδοξον τὴν Ὁμήρου μαστίζειν εἰκόνα. Ibidem addit Zoilum non magni fieri nisi à φιλολοιδόροις, Dionysius tamen Halicarnassensis Epist. ad Pompejum pag. 127. eum refert inter eos qui Platonem (nam adversus hunc quoque & adversus Isocratem scripsit) reprehenderint ὑπὸ λύπης φθόνου ἢ λύπης φιλαπεχθημοσύνην κωμῳδοῦντες, ἀλλὰ τῷ ἀληθείαν ἐξετάζοντες. Ab hoc viro obtrectatores quicunque vocantur non modo *Zoili*, ut apud Martialem & alios, sed etiam *Homeromastiges* ut Plinio in præf. historiæ: *ut ob id caveam istos Homeromastigas.* Homero ipsi tamen Zoilus debuit ut posteris innotesceret, judice Ovidio remed. amor. vers. 365. ita enim intelligendus ille locus:

Ingenium magni detrectat livor Homeri,
Quisquis es, ex illo, Zoile, nomen habes.

Definitionem schematis seu figuræ hanc è Zoilo profert Philammon Rhetor p. 98. edit. Laurentii Normanni ἔστι μακαρίτης σχῆμά ἐστιν ἕτερον μὲν προτιθέμενον ἕτερον δὲ λέγειν. Reprehendit Quintilianus IX. 1. *Verum idipsum anguste Zoilus terminavit, qui id solum putaverit schema quo aliud simulatur dici quàm dicitur.* Plures autem fuere Zoili præter Amphipolitam nostrum.

1.) Zoi-

1.) Zoilus Patruus Pythagoræ. Laërt. VIII. 2. 2) Zoilus Lampſacenus Themiſtonis Epicureæ filius, Clemens Alex. IV. Strom. p. 522. 3.) Zoilus Cedraſenſis (ὁ Κεδρασεύς) Etymolog. M. in ἀῶος. Forte Grammaticus ille hoc nomine, qui ab Athenæo inter Dipnoſophiſtas collocutores introducitur. 4.) Zoilus Pergæus quem de Diogene Cynico quædam commemorantem laudat Laërtius VI. 37. 5.) Zoilus ſacerdos, Plutarchi æqualis qui ejus meminit quæſt. Græc. XXXVIII. 6.) Zoilus artifex, de quo idem Plutarchus in Demetrio p. 898. 7.) Zoilus Medicus cujus antidotum memorat Galenus II. 13. de antidotis. 8.) Zoilus Trevirenſis apud Auſonium in Epiſtola cupidini crucifixo præmiſſa, ad quem locum Scriverius notavit alios Zoilos tres ex Gruteri Inſcriptionibus p. 302. 2. p. 438. 1. p. 900. 9. alios item tres Zoilos Martyres ex Adone & Uſuardo 24. Maj. & 27. Jun. & Martyrolog. Rom. 24. Nov. His adde 15.) Zoilum Alexandriæ Epiſcopum de quo Nicephorus XVII. 8. & 26. 16.) Zoilum qui ſub Theodoſio jun. Antiochiæ porticum exſtruxit. id. XIV. 46. Sed ut ad Homerum & alios ejus reprehenſores noſtra redeat oratio, ei viventi æmulum & adverſarium fuiſſe *Sagarin* ſive *Syagrum*, defuncto *Xenophanem*, tradit Laertius in Socratis vita, II. 46. Καὶ Σάγαριος ἐφιλονείκει Ὁμήρῳ ζῶντι, ἀποθανόντι δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος. De Syagro dixi Lib. I. cap. XXXIV. num. 3. Xenophanem idem Laertius IX. 18. teſtatur graviter perſtrinxiſſe quæ Homerus & Heſiodus ſcripſerant de Diis: γέγραφε δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείαις καὶ Ἰάμβοις καθ' Ἡσίοδόν καὶ Ὅμηρον διασκώπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα. Sextus Empiricus VIII. adverſus Mathemat. p. 341. ἔνθεν καὶ Ξενοφάνης διελέγχων τὰς περὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσίοδον φησί.

Πάντα θεοῖς ἀνέθηκαν Ὅμηρός θ' Ἡσίοδός τε
Ὅσσα παρ' ἀνθρώποισιν ἐνείκεα καὶ ψόγος ἐστίν
Κλέπτειν μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλοις ἀπατεύειν.

Idem lib. I. p. 57. Ὅμηρος δὲ καὶ Ἡσίοδος κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη ὡς πλεῖστα (ita videtur legendum pro ὃς πλεῖστα) ἐφθέγξαντο θεῶν ἀθέμιστα ἔργα κλέπτειν μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλοις ἀπατεύειν. Eo nomine & penes inferos poenas dare finguntur Homerus & Heſiodus apud Laërtium VIII. 21. & Suidam in Πυθαγόρας. Ab Athenienſibus (ob eandem ut ſuſpicor cauſam) multatum Homerum tanquam inſanientem quinquaginta drachmis, tradit Heraclides, eodem Laërtio teſte II. 43. Plato quoque in libris de legibus teſtatus ſe fabulas illas & fictiones indignas Diis improbare, tertio Politias è Republica ſua exeſſe Homerum jubet & aliorſum ablegat quanquam honoris cauſa unguento delibutum lanâque coronatum, qua

Digitized by Google

qua de re vide ſi placet quæ ad Dionis Chryſoſtomi Diſſ. LIII. & ad diſſertationem VIII. Maximi Tyrii Iſacus Caſaubonus & Daniel Heinſius: Caſpar Barthius ad Zachariam Mitylenæum p. 300. G. J. Voſſius de Poëtices natura cap. VIII. & Lud. Thomaſinus, in methodo Chriſtiana legendi Poëtas pag. 105. ſeqq. Huc refer & Sibyllæ illud quod laudat Lactantius Lib. I. cap VI. *Homerum mendacia ſcripturum*, & quæ in eandem ſententiam Lucianus Gallo T. 2. p 73. Usque adeo ut Ὁμηρίζειν & Ἡσιοδίζειν veteribus quibusdam idem ſit ac mentiri, & Ὁμηρισταὶ *Aretalogi* velut notatum Salmaſio ad Suetonium cap. 74. Auguſt. Nec prætereundus *Daphidas* Telmiſſenſis Grammaticus (Ciceroni de fato & Straboni XIV. p. 647. *Daphitas*) Suidâ teſte γεγραφὼς περὶ Ὁμήρου καὶ τῆς αὐτοῦ ποιήσεως ὅτι ἐψεύσατο. Quibus accedit *Dio Chryſoſtomus* Oratione XI. de Ilio non capto quam ſeparatim cum notis & verſione ſua edidit ad calcem Quinti Rhodomannus, confutandū in ſe ſuscepit *Georgius Henricus Urſinus* Oratione de Ilio capto quæ ſubjicitur egregiis viri illius eruditi obſervationibus Philologicis, editis Ratisbonæ 1679. 8. ut præteream quæ Dioni Chryſoſtomo oppoſita ſunt à *Godofredo Kirbach* in diſſertatione vulgata Witebergæ 1687. Quanquam Origenes quoque 1. adverſus Celſum p. 32. faſſus eſt difficillimum eſſe tueri quæ de bello Iliaco ab Homero tradita ſunt. Non repetam in præſenti exprobratam Homero in proſodia vocum licentiam, & illud Ἄρες Ἄρες apud Martialem, tum quod idem ſæpius repetit & in epithetis uſurpandis non pari ſemper delectu verſatur: neque perſequar eorum criminationem qui parum veriſimiliter plagium Homero in Sibyllam, Dictyn, Muſæum, Orpheum, aliosque quos jactant antiquiores Poëtas commiſſum objecerunt, qua de re dictum paſſim Libro ſuperiore: Nec quæ in Homero reprehenderunt recentiores, *Julius Cæſar Scaliger* Poëtic. V. 2. ſeq. *Renatus Rapinus* in comparatione Homeri & Virgilii, *Alexander Taſſonus* * *Jacobus Gaddius*,** *David* & *Johannes Clericus* *** & in invidioſa comparatione veterum ac recentiorum *Carolus Perraultus*, vir ingenioſiſſimus; nedum quæ *Boisrobertus*, **** *Mareſius Sorlinus* & ſimiles. Jam pridem enim tempus eſt ut miſſo tandem Homero ad alios ſcriptores Græcos noſter ſermo deſcendat.

XI. Fuere

* Conſule Erythræi Pinacothec. I. 485. & præfationem ad annotationes Taſſoni poſthumas in Vocabularium Academicorum della Cruſca Venet. 1698. fol. ubi inter alia memorantur ejus Cenſuræ in Homerum, Petrarcham, & Boccacium.

** De ſcriptoribus non Eccleſiaſticis T. 1. p. 208.

*** Johannes Clericus Vir Cl. in arte Critica T. 1 p. 100. David Clericus Oratione quarta lectu non indigna quæ eſt in vituperationem Homeri.

**** Baillet. Judic. de Poëtis T. 1. p. 40. ſeq.

Digitized by Google

XI. Fuere & alii Homeri, 1.) Phocenſis Euphronis F. Heſiodi æqualis, ſi fides Tzetzæ Chiliad. XII. v. 209. 2.) Byzantinus, Tragicus, de quo infra cap. XIX. Ut omittam 3.) Omerum Eſavi nepotem à quo Homeritas dictos ſuſpicatur Holſtenius ad Stephanum Byz. p. 235. & 4.) Regem quintum Arabiæ felicis (apud Pocokium ſpecim. Hiſt. Arabum p. 57. Hamyar Sabæ F.) à quo potius Homeritarum nomen repetendum contendit Jobus Ludolfus Comment. ad Hiſt. Æthiop. p. 231. Pſeudo-Archilochi vero nugæ relatu indignæ ſunt, qui ex diverſa patria Homero Poëtæ aſſignata octo Homeros effinxit, ut mirum ſit ab illo verba ſibi dari paſſum Jacobum à Cruce Bononienſem, qui ejus teſtimonio tanquam fide digno ac certiſſimo uſ⁹ eſt in annotatione, pulcherrima ut ipſe vocat, ad Gellium, quam in face artium recudi curavit Janus Gruterus T. 1. p. 693. ſeq.

CAPUT VIII.

De HESIODI ASCRÆI *ætate, ſcriptis editis ac deperditis, eorumque quæ exſtant editionibus atque interpretibus.*

De Heſiodi ætate. 1. *Certamen cum Homero an genuinum.* 2. 3. *De vita ejus ſcriptores, & obſervationes quædam.* 4. Ἔργα καὶ ἡμέραι. 5. *An ex Orphei & Melampodis deſcriptæ.* 6. *Argumentum.* 7. *Poëma illud admiratus Seleucus Nicator.* 8. *Primi decem verſus utrum genuini.* 9. *Græci Scholiaſtæ ἔργων Heſiodi.* 10. Ἀσπὶς *à multis Heſiodo abjudicata.* 11. *Num fuerit pars ἠοιῶν μεγάλων ſive quarti καταλόγου?* 12. *Græca in Aſpidem ſcholia.* 13. *Theogonia Heſiodi & in eam veterum ſcripta deperdita.* 14. *Alii Theogoniæ ſcriptores, eorumque ſcopus, & num Theogoniæ Heſiodeæ quædam inſerta ſint è Theogonia Orphei.* 15. *Scholia edita & inedita in Heſiodi Theogoniam. Et deperditi quidam in alia Heſiodi ſcripta commentarii.* 16. *Catalogus ſcriptorum Heſiodi deperditorum cum variis obſervationibus.* 17. *Non videri ſcripſiſſe de herbis, de re Medica, nec ſeparatim fabulas. Euthydemi poëmata ſub Heſiodi nomine vulgata.* 18. *Editiones Heſiodi Græcæ.* 19. *Cum ſcholiis Græcis.* 20. *Græcolatinæ & notis illuſtratæ.* 21. *Metaphraſes Heſiodi latinæ & vernaculæ.* 22. *Heſiodi fragmentum in Fulgentii Mythologia tentatum.* 23. *Heſiodus He-*

dus Homeri imitator & Ἐβεχίων. 24. Catalogus ſcriptorum à Græcis Heſiodi interpretibus allegatorum. 25.

I.

DE ætate Heſiodi, Patria Cumani, ſed ab educatione in Aſcra * Bœotiæ vico Aſcræi, dicere quædam me memini libro ſuperiore c. XIII. ubi eorum teſtimonia in medium attuli, qui Heſiodum non dubitant Homero ipſo facere antiquiorem. Jam iis placet accedere, qui eum cum Euthymene & Archemacho apud Clementem I. Strom. p. 327. Homero ſupparem, annis tamen aliquantò juniorem fuiſſe ſtatuunt. Varro quidem apud Gellium Lib. III. c. 11. non dubium eſſe ait quin aliquo tempore eodem vixerint, idque ex epigrammate oſtendi, quod in tripode ſcriptum eſt qui in monte Helicone ab Heſiodo poſitus traditur Lib. III. Anthолog. p. 389. & apud Dionem Chryſoſtomum orat. 2. de regno ſtatim ſub initium, & in certamine Homeri atque Heſiodi p. 327.

Ἡσίοδῳ Μοῦσαις Ἑλικωνίσι τὸν δ' ἀνέθηκε
Ὕμνῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον ἀγῶνα.

Sed ab admiratoribus Heſiodi hoc confictum eſſe contendit Salmaſius p. 869. ad Solin. perinde ut alterum quod refertur ab Euſtathio ad Iliad. α. p. 5. & Scholiaſte Pindari ad Nemeonic. Od. 2.

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ
Μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδήν.

II. Idem judicium viri eruditi ferunt de libello inſcripto ἀγὼν Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου quem græcè primus edidit H. Stephanus A. 1573. 8vo. (una cum Matronis & aliorum parodiis Homericis & reliquiis Pepli Ariſtotelis ſive epitaphiis Homericorum Heroum) & Dan. Heinſius itidem Græce tantùm Heſiodo ſuo Lugd. Bat. 1603. 4to ſubjecit. Hoc certamen Heſiodus cum Homero iniiſſe dicitur ad exequias Amphidamantis in Chalcide, coram Panide Rege, defuncti fratre, qui tripodem victoriæ præmium adeoque & primas non Homero ſed Heſiodo tribuit. Mentio hujus rei apud Plutarchum Lib. V. Sympoſiacon quæſt. 2. & in Convivio ſeptem Sapientum p. 153. ſeq. & apud Philoſtratum in Heroicis, Libanium in Socratis Apologiâ T. I. Opp. p. 653. Præterea apud Joh. Tzetzam prolegomenis ad Heſiodum. Vide & Jani Rutgerſii Varias lectiones

* Heſiodi Ἔργ. v. 640. Alius Heſiodus ſervus, cujus meminit Lyſias apud Svidam in Μυσαῖος. Alius Heſiodus qui adverſus hæreſes ſcripſit teſte auctore Prædeſtinati in limine Libri I. & hæreſi LXXXIII.

Digitized by Google

lectiones p. 423. Heinſii introductionem ad Heſiodum p. 42. ſeq. & Eraſmum in adagio Παιὼν ὁ Ψηφῶν. Sanè victoriæ & tripodis Muſis dedicati meminit ipſe Heſiodus in Ἔργοις v. 655. ſeq. Sed Homerum â ſe victum non memorat: de quo ambigit etiam Euſtathius prolegom. ad Iliad. εἰ ἦ καὶ ἤεισεν Ὅμηρος Ἡσιόδῳ τῷ Ἀσκραίῳ καὶ ἡττήθη, ὅπερ ἔκεινος τοῖς Ὁμηρίδαις καὶ λέγειν, ζητητέον ἐν τοῖς εἰς τὸ τρίψασιν, ἐν οἷς ἔκκειται καὶ τὰ ῥητὰ τῆς ἔριδος.

III. Quanquam verò certamen iſtud quale hodiè fertur & poſt Adriani Imperatoris tempora cujus nominetenus meminit ſcriptum conſtat, totum confictum fortaſſis eſt, non minus quam *σύγκρισις Philiſtionis atque Menandri* edita â præſtantiſſimis Viris Rigaltio ac Rutgerſio, rem ipſam tamen contra tot tamque antiquos teſtes in dubium vocare non auſim. Neque id facere audet Clariſſimus Dodvvellus, qui diſſ. 3. de Cyclis Græcorum eruditè de Homeri & Heſiodi ætate agit, & certamen illud circa annum primum Olympiadis undetrigeſimæ ** certatum eſſe concludit. Vicerit itaque Homerum ætate provectum (neq; enim Tzetzæ de juniore neſcio quo Homero conjectura probanda videtur) Viceritinquam Homerum illum celebratiſſimum Heſiodus florens adhuc annis, ut Æſchylus ſenex victus eſt â juvene Sophocle.

IV. Præterea *Cercopem* quendam (Mileſium haud dubie Athenæo memoratum) cum Heſiodo certaſſe legas in Thomæ Magiſtri argumento ranarum Ariſtophanis: τῷ δὲ κατὰ φύσιν Ὁμήρῳ τις ἀνώνυμος ἤεισε Σάτυρος (lege Σύαγρος) Ἡσιόδῳ ἢ Κέρκωψ. Laërtius II. 46. Καὶ Κέρκωψ ἐφιλονείκει Ἡσιόδῳ ζῶντι, πλευτήσαντι ὑπ' Ξενοφάνης. De vitâ Heſiodi non indiligenter agit Lilius Gyraldus dialogo 2. de Hiſtoriâ Poëtarum à Colomeſio illuſtratus: & multa præfatur Joh. Tzetzes in ſuis ad ἔργα prolegomenis, quæ hoc loco â me repeti nihil eſt neceſſe. A Muſis edoctum ſe teſtatur ipſe in Theogoniâ v. 22. ſeq. & in ἔργοις v. 659. de quâ re videndus Dio Chryſoſt. diſſ. 77. & Maximus Tyrius diſſ. 22. illuſtratus â Petro Petito Lib. I. Miſcellan. c. 20. Vaticinandi facultatem Heſiodo ereptum it Lucianus in Ἁλιεῖ πρὸς Ἡσίοδον T. 2. Opp. p. 487.

** Plerique omnes veterum ac recentiorum longe antiquiorem faciunt tum Heſiodum tum præcipue Homerum. Sed ſi verum eſt Thaletem qui natus eſt Olymp. XXXV. 1. fuiſſe inventorem æquinoctii, τροπῶν ſolis, & aliarum ejusmodi obſervationum Aſtronomicarum, non video quid reſponderi poſſit doctiſſimi Dodwelli argumentis, cum non tantum apud Heſiodum illarum veſtigia occurrant, ſed & Heliotropii in Syra inſula (à Pherecyde ut ajunt poſiti) diſerta mentio apud Homerum Odyſſ. ο. v. 403. Fateor tamen in plerisque illis traditionibus de inventis veteres neque ita ſibi conſtare, neque adeo tantam meo judicio mereri fidem, ut ex illis certa argumenta Chronologica duci poſſint.

Digitized by Google

non ab re quidem, si propriè hoc accipias de vi prædicendi futura, quicquid etiam adversus Samosatensem disputet Barthius Lib. II. Adverſ. c. 8. Vellejo judice *Vir* fuit Hesiodus *perelegantis ingenii & mollissima dulcedine carminum memorabilis, otii quietisque cupidissimus, ut tempore Homero, ita operis auctoritate proximus* Lib. I. c. 7. Ad Hesiodi sepulchrum hirundines convolasse innuit Lucianus de morte Peregrini p. 588. T. 2. χελιδόνας enim illo in loco non κορώνας legendum esse contendit Menagius ad Laërtium p. 255. suavem hirundinum cantum observans fuisse Moscho, Achilli Tatio aliisque. *Plutarchi* liber de vita Hesiodi, Lampriæ memoratus intercidit, quemadmodum & *Cleomenis* liber de Hesiodo cujus meminit Clemens Alex. 1. Strom. p. 300. Et quæ de Hesiodo scripserat *Heraclides Heracleotes, Chamæleontis* civis sui scripta expilans, de quo Laërtius Lib. V. sect. 92.

V. Per opus Hesiodi cui auctoritatem Homericis scriptis proximam tribuit Vellejus, suspicari liceat peculiariter ab eo intelligi Poëma cui titulus ΕΡΓΑ καὶ ΗΜΕΡΑΙ, *Opera & Dies:* nihil enim inter omnia Hesiodi scripta isthoc unico est celebrius, nihil in veterum scriptis frequentius usurpatum, imo quod solum pro Hesiodio agnoscebant Bœotii Heliconis accolæ teste Pausaniâ in Bœoticis p. 771. Hoc perperam in duo diversa scripta distingui, quorum alterum ἔργα alterum â v. 763. ἡμέραι inscribatur, probat Dan. Heinsius in introductione c. 18. Olim enim doctrina τῶν ἡμερῶν sive de diebus homini œconomo observandis, sine ulla distinctione ἔργα sive vitæ præcepta subsequebatur, ita ut communis ac generalis esset inscriptio ἔργα καὶ ἡμέραι, quo nomine etiam allegant passim veteres unum aliquem versum Poëtæ producentes, licet sæpius brevitatis causâ tantum ἔργα appellant, neque causa est cur post versum 380. secundus liber ἔργων incipiat, neque enim constat ab Hesiodo in plures libros hoc opus divisum fuisse, neque hanc distinctionem vel scriptores antiqui vel codices MSS. probæ notæ agnoscunt, ut docuit Joh. Georgius Grævius elegantioribus literis quas cum singulari laude ornabat nuper ereptus lection. Hesiod. c. 9. Quanquam Poëmatis istius â citharœdis per partes decantari soliti, partes singulæ pro argumenti varietate â veteribus Grammaticis laudantur interdum sub titulis: δαιμονολογία, παιδαίρεσα, πηδικία, * λήξεις &c. Quemadmodum partes poëseos Homericæ similiter ab argumento appellatas notatum â me supra est c. 3. num 28. Sic & ἡμέρας Hesiodi seorsim quandoq; laudant Grammatici recentiores, ut Johannes Tzetzes Chiliad. 12. v. 174. καὶ ἐν τῇ βίβλῳ

* Vide Eustath. in Iliad. ω. p. 1501. Heinsii introduction c. 7.

βίβλω ἡμερῶν ἀστρολογεῖ ἢ πόσα; Eustathius ad Odyss. Σ. p. 661. ἦκαί ὅτι ὡσὺς τὰς ἡλιακὰς ἡμέρας βιβλίον ὁμοίωτι καὶ τὸ Ὀρφέως καὶ Ἡσιόδε τὸ περὶ Ἡμερῶν.

VI. Dicitur Hesiodus in hoc opere imitatus esse ἔργα καὶ ἡμέρας Orphei, de quibus dixi Lib.I. c.XIX. §.III. Sed Plinius Lib. XIV.c. 1. affirmat Hesiodum præcepta agricolis pandere orsum,& Lib.XVIII.c.25. principem omnium de agriculturâ præcepisse. Ac valde incertum est, poëmata Orpheo tributa Hesiodo fuisse antiquiora, perinde ut fallitur idem Joh. Tzetza qui in scholiis p. 180. b. editionis Heinsianæ putat Hesiodum quædam hausisse ex * *Melampode*, cum Melampus ille ex quo ibi nonnulla â Tzetze proferuntur longe sit Hesiodo junior & libros suos Ptolemæo Philadelpho inscripserit.

VII. Quanquam verò vocabulum ἔργον peculiariter interdum dicitur de agriculturâ,operisque rura colentium,ut notavit Eustath. ad Iliad. ρ. p.1135. Salmasius de usuris p.299. Petrus Moll ad Longum p.37.& Anna Daceria p.22. ad Anacreontem. Præterea Manilius quoq; non aliud scriptum intellexit cum Lib.II.v.19.sq.de Poëta nostro cecinit:

Quin etiam ruris cultus legesque rogavit
Militiamque soli, quos colles, &c.

Tamen Hesiodi scopus princeps in hoc Poëmate non fuit agri colendi rationem tradere, sed *Persen* fratrem suum (quem ἀπράγμονα nescio quam vere Suidas vocat) a voluptatibus & otio avocare, Ethicisque atq; oeconomicis præceptis imbuere: ἔγραψε δὲ βιβλίον τὸ παρὸν πρὸς Πέρσην τὸν ἀδελφὸν παραίνεσιν ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν περιέχον παιτοίαν, quam Tzetzæ observationem introductione suâ late confirmavit Dan. Heinsius,& capite ult. ostendit vocabulum ἔργα latius sumi debere, ac de universis quæ bono oeconomo facienda incumbunt, esse intelligenda. Illam viri docti sententiam Scholiastes Nicandri quoque comprobare videtur dum p.27. b. Hesiodum laudat ἐν τοῖς πραγματευομένοις, præcipue vero Maximus Tyrius Heinsio ipsi commemoratus qui diss 16. ait Hesiodum scripsisse τὰ εἰς τὸν βίον ἔργα τὰ δραστέον καὶ ἡμέρας ἐν αἷς δραστέον.

VIII. In deliciis hoc Poëma fuit olim Seleuco Nicatori, ita ut capiti ejus mortui appositum fuerit inventum teste Ptolemæo Hephæstione Lib. V. apud Photium cod.190.

IX. Primos decem versus Hesiodum autorem agnoscere negat Plutarchus,qui Lib.IX. Sympos.con problem 1. versum οὐκ ἄρα μοῦνον ἦν ἐριδων γένος vocat πρῶτα τῶν ἔργων. Negat Pausanias in Boeoticis p.771. ex men-

Aaa 3

* Hunc locum ni fallor respicit Salmasius p. 825. de annis Climactericis, ubi Melampodem refert inter eos qui ἡμέρας scripserint. Sed & Hesiodi loca quædam illustrat ibidem vir doctissimus.

ex mente accolarum Heliconis, qui proœmium in Musas Hesiodo abjudicabant & initium poëmatis affirmabant esse τὸ ἐς ἐρίδας, demonstratis scriptori illi antiquissimis plumbeis laminis in quibus τὰ ἔργα eo modo inscripta erant. Similiter Joh. Tzetzes auctor est prooemium Hesiodo abjudicatum esse ab Aristarcho, Praxiphane Theophrasti discipulo, aliisq; ἰσέον ὅτι Ἀρίσταρχος καὶ ἕτεροι ὠθελίζουσι τὸ προοίμιον, ὃ Πραξιφάνης ὁ μαθητὴς Θεοφράστου, λέγων ἀπροοιμιάστῳ βιβλίῳ ἐντυχεῖν, ἀρχομένῳ ἐντεῦθεν. Οὐκ ἄρα μόνον ἦν ἐρίδων γένος. Rejicit etiam Heinsius c. 17. introductionis, professus mali Poëtæ esse sed boni Philosophi & qui cum cura hunc librum perlegerit. Neque defuisse olim, qui Hesiodi poëmata interpolarent, docet Pausanias in Corinthiacis p. 171. At enim Dio Chrysostomus diss. 12. p. 199. ita hoc proœmium Hesiodi esse non dubitat, ut propter illud Hesiodum etiam præferat Homero.

X. In ἔργα καὶ ἡμέρας triplicia Græca extant scholia atque commentaria, in quibus singulis proœmium quoque explicatur. Antiquissima sunt *Procli* neque integra illa sed excerpta tantum ἐκ τῶν Πρόκλου Διαδόχου, argumenti maximam partem Philosophici, moraliaque & παιδευτικὰ persequentis. Secunda sunt *Joh. Tzetzæ* hominis non ineruditi, sed vani, & Proclo sæpe præter rem petulanter insultantis. Tertia *Emanuelis Moschopuli* Grammatica & intelligendæ Poëtæ dictioni utilissima. Deniq; subjecta est *Joh. Protospatharii* ἐξήγησις Φυσικὴ τῶν ἡμερῶν Ἡσιόδου in filii gratiam ab auctore scripta & paucissimorum foliorum. Porro ediscendum pueris Hesiodum datum esse jam olim, docet vel Ciceronis illud Lib. VI. ad familiar. Ep. 18. *Lepta suavissimus ediscat Hesiodum, & habeat in ore:* τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα.

XI. Solet Hesiodi ἔργοις vulgò subjici ΑΣΠΙΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ sive *de scuto Herculis poëma*, quod plurimi olim negarunt esse Hesiodi. Nam præter Bœotos quos sola ἔργα pro genuino Hesiodi scripto habuisse ex Pausania ante notavi, Aristophanes Grammaticus eam suppositiam esse ratus est & ex Homeri descriptione ἀσπίδος Iliad. Σ. expressam, teste anonymo græco scholii quod in editione Aldina Ασπίδι subjicitur. Longinus in libro περὶ ὕψους p. 56. versum Ἡσιόδειον ex Aspide proferens, addit: εἶγε Ἡσιόδου καὶ τὴν ἀσπίδα φησίν. Theodosius Alexandrinus in scholiis ineditis ad Dionysium Thracem: δεῖ ἢ τὸν Γραμματικὸν καὶ τὰ Ἑλληνικὰ βιβλία γινώσκειν. Εἰσὶ γὰρ καὶ ἐν αὐτοῖς ὁμώνυμα βιβλία ψευδῆ, οἷον ἡ ἀσπὶς Ἡσιόδου καὶ τὰ Θηριακὰ Νικάνδρου, ἑτέρων χαρίζεσθαι πιθανῶν. In aliis ad eundem Dionysium scholiis ineditis: ζητοῦμεν ἢ καὶ τὸν συγγραφέα, ἵνα τὸ ἀξιόπιστον ἢ μὴ τοῦ συγγραψαμένου καταλάβωμεν. Τοῦτο ἢ λέγε ὅτι γραφὰ (fortè ψευδε-

Digitized by Google

τὲ ψευδεπίγραφα) τῶν βιβλίων, ὡς ἔχει ἡ ἀσπὶς Ἡσιόδου, ἑτέρου μέν ἐστιν. Ἐπιγραφὴ δὲ καὶ ὀνόματι ἐχρήσατο ὁ Ἡσιόδου, ἵνα τῇ ἀξιοπιστίᾳ τοῦ πατρὸς ἡ πίστις ἀξία κριθῇ ἀναγνώστου. Eustathius ad Iliad. Σ. p. 1218. ex Homeri æmulatione (Ὁμηρικῷ ζήλῳ) quædam in illa expressa notat, sed p. 2110. tamen tantum ait interesse inter Homeri Ἀσπιδοποιΐαν * & Hesiodi aspidem, quantum inter divinum opus & hominis.

XII. In veteri scholio quod in editione Aldina subjicitur, notatur illius initium legi in quarto Hesiodi Catalogo. Τῆς Ἀστρονομίας ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ δ'. καταλόγῳ φέρεται μέχρι στίχων ν'. καὶ σ'. Hunc quartum Catalogum viri docti non absurde sentiunt complexum fuisse Hesiodo tributas μεγάλας ἠοίας, Eunapio in Ædesio aliisque pluribus commemoratas, quarum partem esse Aspidem, prima hujus poëmatis vox ἠοίη dubitare nos vix permittit, & jam pridem persuasum fuit Guil. Cantero Lib. IV. nov. lect. cap. 3. Tres priores Catalogi subinde laudantur sub titulo κατάλογοι γυναικῶν. Sane Harpocrationi in μακροκέφαλοι & Svidæ in ὑπὸ γῆς οἰκοῦντες laudatur Hesiodus ἐν τρίτῳ γυναικῶν καταλόγῳ. Post librum quartum ἠοίας μεγάλας complexum fuit quintus ἡρωικὴ γενεαλογία sive ἡρωογονία, heroum natales ex fœminis illustribus describens. Nam teste Maximo Tyrio diss. 16. Hesiodus χωρὶς μὲν τῶν ἡρώων, ἀπὸ γυναικῶν ἀρχόμενος, κατέλεγε τὰ γένη, ὅσοις ἐξ ἧς ἔφυ. Vide quæ in hanc rem disputata sunt viris doctissimis Samueli Petito ad leges Atticas p. 460. seqq. Is. Casaubono ad Strabonem Lib. I. p. 26. Dan. Heinsio ad Hesiodi interpretes p. 76. seq. & Joh. Meursio Atticarum lectionum Lib. II. c. 20. Quanquam vero Aspidem ita ponamus fuisse ἠοιῶν μεγάλων partem, nihilominus incerta res fuerit de auctore Hesiodo, quoniam totum illud opus suspectum doctis jam pridem fuisse testatur Ælianus, ubi ad illud respiciens, subjungit: εἰ μὴ ἄρα ὄχ εἶζιν Ἡζιόδου τὰ ἔπη, ἀλλ' ὡς πολλὰ καὶ ἄλλα κατέψευσαι αὐτοῦ Lib. XII. Var. Hist. p. 726. edit. præclaræ Perizonianæ. Josephus Scaliger Epistola ad 247. Salmasium p. 530. *Ut anni sic poëseos græcæ quatuor tempestivitates fuisse animadverti. Prima fuit illa in qua Princeps Homerus & Hesiodus. Hanc potes judicare atque adeo vocare ver Poëtices, pubertatem potius quam infantiam. Excipit eam æstas, non fervida quidem sed qua ex illo vere vestigia non obscura retinuit, in qua Onomacritus, Solon, Tyrtæus, & quisquis auctor fuit*

* Ut Homeri partem postremam Iliados Σ ἀσπιδοποιΐαν vocat Eustathius & Pseudo Didymus ad v. 491. ita Servio ad 12. Æneid. v. 161. Hesiodus etiam laudatur in Ἀσπιδοποιΐᾳ.

Digitized by Google

Elor fuit τ ἠοιῶν καὶ τῆς ἀσπίδος, quam præpostero judicio Criticorum natio Aſcræo illi tribuit. Scaligero aſſentiuntur Heinſius & in libro de poëtis Voſſius. Apollodoro tamen aliter olim viſum, qui libro ſecundo Bibliothecæ Aſpidem audacter Heſiodo adſcribit. Ad quem locum Tan. Faber p. 274. *Sane miror fuiſſe olim atque adeo hodieque reperiri qui ea de re dubitant. Certa enim res eſt, & qui Heſiodi non eſſe putant τὴν ἀσπίδα, ne illi poëſin græcam haut ſatis norunt.* Audacter etiam Aſpidem Heſiodo tribuit Athenæus lib. 4. p. 180. Sed & Megacles Athenienſis & Apollonius Rhodius & Steſichorus Heſiodi eſſe illud poëma non dubitarunt, ut notat auctor vetus ſcholii quod in editione Aldina Aſpidi ſubjici dixi & hoc loco integrum deſcribam: Τῆς Ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ δ' Καταλόγῳ Φέρεται μέχρι στίχων ν' καὶ σ' Ὑποπτεύκασι δὲ Ἀριστοφάνης ἤ τις κωμικὸς ἀλλά τις ἕτερος Γραμματικὸς, ὡς οὐκ οὔσαν αὐτὴν Ἡσιόδου, ἀλλ' ἑτέρου τινὸς, τὴν Ὁμηρικὴν Ἀσπίδα μιμήσασθαι προαιρουμένου. Μεγακλῆς δὲ ὁ Ἀθηναῖος χρήσιον μὲν οἶδε τὸ ποίημα, ἄλλως δὲ ἐπίσημα τῷ Ἡσιόδῳ, ἄλογον γάρ φησιν ποιεῖν Ἥφαιστον τοῖς τῆς μητρὸς ἐχθροῖς ὅπλα παρέχοντα. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ γ' φησὶν αὐτὸ εἶναι ἔκτε δ' χαρακτῆρος καὶ ἐκ δ τὸν Ἰόλαον ἐν τῷ καταλόγῳ εὑρίσκειν Ἡνιοχεύοντα τῷ Ἡρακλεῖ. Ὡσαύτως δὲ καὶ Στησίχορός φησιν Ἡσιόδου εἶναι τὸ ποίημα.

XIII. In hoc Poëma exſtant commentarii Græci *Johannis Tzetzæ* & alterius *Johannis Pediaſimi*, Diaconi, junioris utique Joh. Philopono quem laudat p. 197.

XIV. Supereſt ex iis quæ exſtant Heſiodo tributis ſcriptis dicenda, longe celeberrima ΘΕΟΓΟΝΙΑ, hoc eſt *Deorum generatio* ut Lactantius transfert lib. 1. cap. 5. ſive *origines Deorum γενεηταὶ* * quam non memini à quoquam vocari in dubium aut Heſiodo abjudicari niſi ab unis Boeotiis de quibus ſupra dixi ex Pauſaniæ p. 771. Neque tamen per omnia fidem Boeotiis habuit ipſe Pauſanias ſed p. 781. laudans Heſiodum in Theogonia, ſubjungit: *προσιέσθω δὲ ὅτῳ φίλον τὴν θεογονίαν.* Confer eundem p. 634. Neque dubitarunt illam Heſiodo tribuere Pythagoras, (qui finxit Heſiodi animam vidiſſe ſe apud inferos vinculis adſtrictam columnæ æreæ, ſtridentemque, propter ea quæ de Diis finxerat teſte Laërtio lib. VIII ſect. 21.) Herodotus lib. II. c. 53. Plato, qui Theogoniam ſub inde ſequitur notante Proclo in Timæum lib. 5. p. 291. Ariſtote-

* Vide Radulphum Cudworthum libro de vero Syſtemate intelligibili univerſi p. 211. 212. 216. Johannem Clericum ad v. 44. & 106. Porro Theogoniam ante ἔργα καὶ Ἡμέρας ab Heſiodo editam non dubitat Proclus p. 24. ad Heſiodum δῆλον δὲ ὡς προεκδέδοται ἡ Θεογονία. Confer quæ de ordine ſcriptorum hujus Poëtæ notavi infra num. 19.

Digitized by Google

Ariſtoteles Lib. III. de cœlo c. 1. & alibi, Manilius Lib. II. v. 12. ſeq. nec Agatharchides Cnidius apud Photium p. 722. edit. Hœſchelii, neque Eratoſthenes in Cataſteriſmis c. 9. & 1. & 19. & 32. neque *Acuſilaus* b) Argivus, qui in Theogonia ſua Heſiodum ſæpe numero caſtigavit teſte Joſepho lib. 1. contra Apionem p. 1034. neque *Evmelus* Corinthius, à quo non minus atque ab Acuſilao, Heſiodi Theogoniam proſario ſermone expreſſam & pro ſuâ venditatam eſſe tradit Clemens Alexandr. 6. Strom. p. 629. Neque *Xenophanes Colophonius*, quem in elegiis ſuis ac Jambis perſtrinxiſſe ea quæ Heſiodus de Diis ſcripſerat, teſtatur Laërtius IX. 18. & Sextus Empiricus adverſus Mathematicos lib. 1. p. 57. & 341. Neque *Demoſthenes Thrax*, à quo ejusdem Theogoniæ Heſiodeæ metaphraſin proſariam ſcriptam eſſe Suida referente cognoſcimus, vel *Ariſtonicus* Grammaticus aut *Zenodotus* Alexandrini, quos in Heſiodi Theogoniam ſcripſiſſe, ut Sabinum Sophiſtam in Acuſilai, ex eodem Suida conſtat. Nec *Zeno Stoicus*, quem Cicero lib. 1. de natura Deorum c. 36. teſtatur Theogoniam interpretatum eſſe, nec *Chryſippus* denique, quem idem Cicero lib. II. auctor eſt fabulas Orphei, Muſæi, Heſiodi, Homerique ad rerum naturam accommodaſſe.

XV. Nihil vero aliud ſignificare videntur veterum Theogoniæ, quales præter Heſiodum ſcripſerunt Abaris c), Muſæus d), Pherecydes e), Orpheus f) Epimenides g), Antiphon h), Dromocri-

b) Acuſilai Argivi genealogias laudant præter Strabonem & alios Voſſio dictos in Hiſt. Græcis p. 436. Tertullianus lib. 2. ad Nationes cap. 2. (ubi male viri docti reponunt *Accſilaus*.) Schol. Heſiodi ad Theogon. p. 269. Scholiaſtes Homeri & Suidas, qui refert Acuſilaum genealogias ſcripſiſſe ἐκ δέλτων χαλκῶν. Mirot Clariſſimo Dodvvello in Diſſ. de ætate Phalaridis p. 21. ſeq. Acuſilaum antiquiorem videri Heſiodo, vel ſaltim ἡσιῶν μεγαλῶν ſcriptore. Arduum enim mihi eſſe videtur in tam remota antiquitate veritatem hiſtoricam argumentando aſſequi vel tueri contra diſerta veterum ſcriptorum teſtimonia. Alius fuit Acuſilaus Athenienſis Rhetor, ſub Galba, de quo idem Suidas. Alius denique Acuſilaus Tarentinus Pythagoricus Jamblicho memoratus.

c) Suidas in Ἄβαρις.

d) Laërtius in proœmio.

e) Vide quæ viri docti notant ad Laertium in Pherecyde, & Suidam in Φερεκύδης. Idem opus nî fallor reſpicitur ab Eratoſthene in Cataſteriſmis. Scholiaſte Homeri, Germanici Pindari & Apollonii, quando Pherecydem laudant.

f) De hoc dixi ſupra Lib. I. c. 19. Adde Theodor. Canterum I. 26. & II. Var. Lect. & Rich. Bentleium in limine Epiſtolæ ad Joh. Millium.

g) Vide ſupra Lib. I. c. VI. §. 3.

h) Irenæus Lib. II. c. 19.

mocrides i), Æmilius Macer k), itemque alii, nihil inquam videntur ſignificare aliud, quam Coſmogoniam *Φυσιογονίαν* ac Geogoniam fabulis Poëticis obumbratam, ut recte obſervatum eſt acutiſſimo Philoſopho Thomæ Burneto in Archæologia Philoſophica p. 297. 399. ſeq. & in theoria telluris lib. 2. c. 7. ubi inter alia locum inſignem in Ariſtophanis avibus p. 395. edit. Froben. confert cum Orpheo atque Heſiodo. Adde Cotelerii notas ad recognitiones Clementis lib. X. c. 31. Neſcio ſatisne firmum argumenti genus ſit Thomæ Galei viri cum inſigni græcarum literarum jactura nuper denati, qui in notis ad Apollodorum p. 6. ex eo quod in Theogonia Heſiodi v. 218. Parcæ noctis filiæ eſſe dicuntur, at v. 913. Jovis ac Themidis; concludit, Poëma hoc non unius eſſe auctoris, & fortaſſe partem Theogoniæ Orphei Heſiodo adſutam.

XVI. In Theogoniam exſtant commentarii græci duplices, quorum unus inſcribitur: *Ἐξ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Κυροῦ Ἰωάννου Διακόνου τοῦ Γαληνοῦ εἰς τὴν Ἡσιόδου θεογονίαν ἀλληγορίαι*, l) alter vero: *σχόλια εἰς τὴν Ἡσιόδου θεογονίαν παλαιὰ*, quorum auctorem *Didymum* exiſtimaſſe videtur Natalis Comes lib. 6. c. 18. Mythologiæ p. 633. Joh. Alexander Braſſicanus A. 1530. præfat. ad Salvianum teſtatus eſt ſe habere *Johannis Philoponi* cognomento Grammatici commentarios in Heſiodum, fortaſſis non alios intelligens quam quos ſub *Johannis Galeni* nomine habemus, vel commentarios in *ἔργα καὶ ἡμέρας* ſed qui Tzetzæ ſunt non Philoponi. Alium tamen ineditum Heſiodi Scholiaſten allegat Henr. Stephanus de inſtituendis Græcæ linguæ ſtudiis p. 8. & Demetrii Triclinii Scholia in *Theogoniam Heſiodi* MSta exſtare in Bibl. Vindobonenſi teſtatur Neſſelius IV. p. 21. ne deperditos Poëtæ exegetas memorem, *Demetrium Ixionem Adramyttenum* & *Dionyſium Corinthium* de quibus Suidas; tum commentarios *Plutarchi* m) laudatos Gellio lib. XX. c. 8. & in græcis ad Heſiodum ſcholiis paſſim: *Ariſtotelisque ἀπορήματα Ἡσιόδου*, quæ inter philo-

i) Fulgent. II. 17. Mythol.

k) Niſi apud Nonium in *picumnus* (quæ avis eſt Marti dicata) legendum *Ornithogonia*, ut ſane videtur. Confer Colomeſium ad Gyraldum p. 217. Idem p. 120. notat *Cynathenem* non *Theogoniam* ſcripſiſſe, ut affirmat Gyraldus, ſed *Telegoniam*.

l) Allegoricos in Theogoniam interpretes legiſſe ſe innuit Euſtathius ad Iliad. Ξ p. 982.

m) P. Lambecius in lucubratt. Gellianis p. 117. pro verbis Gellii *in IIII. in Heſiodum commentario*, omnino ſcribendum ſuadet *in Iſin & Oſiridem commentario*. Sed quanquam in libro de Iſide & Oſiride gemina quædam leguntur iis quæ Gellius e Plutarcho producit, non audeo tamen conjecturæ Lambecianæ accedere contra fidem Codicum MSS. cum rem eandem tradere Plutarchus potuerit & tradiderit non ſemel pluribus in ſcriptis ſuis.

philoſophi ſcripta refert Anonymus vitæ ejus auctor à Menagio vulgatus ad Laërtium p. 202.

XVII. Theogoniam ſuam ita claudit Heſiodus, ut poſt genealogiam Deorum ad fœminarum genus decantandum Muſas adhortetur:

Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείδετε Ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Nimirum ut ad DEPERDITA HESIODI SCRIPTA (ſedecim enim poëmata ab Heſiodo compoſita eſſe affirmat Joh. Tzetzes) pedem promoveamus, in iis primo ſtatim loco memorandus venit:

ΓΥΝΑΙΚΩΝ ſive ut Euſtathius ad Iliad. *ι.* p. 643. allegat ΗΡΩΙΝΔΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Α, Β, Γ. tum

ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Δ, ſive ΗΟΪΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ (quarum forte pars ſuper eſt, Scutum Herculis) Et

ΗΡΩΓΟΝΙΑ ſive ΗΡΩΙΚΗ ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑ. Vide ſi lubet quæ de quinque hiſce libris ita diſtinguendis dixi paulo ante §. 12. ubi agebam de Aſpide ſive Scuto, nec male hac ratione conſtabit numerus librorum à Suida aſſignatus, cui inter Heſiodi ſcripta memorantur *Ἡρωινῶν γυναικῶν καταλόγους ἐν βιβλίοις πέντε*, quod opus ab Aſpide ibidem diſtinguit non minus ac Tzetzes in ſuis ad Heſiodum prolegomenis. In illis Catalogis Heſiodum etiam de Deorum nuptiis egiſſe teſtatur Menander Rhetor p. 628. *πολλὰ δὲ καὶ αὐτῷ ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν γυναικῶν περὶ θεῶν συνουσίας καὶ γάμων.* Heſiodi exemplo *Ἡρωικὰς Θεογαμίας* ſcripſit *Piſander* Poëta memoratus Zoſimo Lib. V. c. 29.

Præterea Heſiodo adſcriptæ fuerunt ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ſive ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΧΕΙΡΩΝΟΣ ad Achillem inſtituendum, de quo ſcripto dictum eſt ſupra libro primo in *Chirone*.

ΜΕΛΑΜΠΟΔΙΑ ſive ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΝΤΙΝ ΜΕΛΑΜΠΟΔΑ. De hoc quoque poëmate, cujus librum tertium laudat Athenæus Lib. XIII. p. 609. egi ſuperiore libro in *Melampode*.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ſive ΑΣΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΟΣ. Plinius lib. XIIX. c. 25. *Occaſum matutinum Vergiliarum Heſiodus, nam hujus quoq; nomine exſtat Aſtrologia, tradidit fieri cum æquinoctium autumni conficeretur.* Scholiaſtes Arati ad v. 255. *τὰς καλυμένας ὑάδας, ὧν καὶ Ἡσίοδος ἐν τῇ ἀστρικῇ αὐτῷ τὰ ὀνόματα διδάσκει βίβλῳ, λέγων. Φαισύλη ἠδὲ κορωνὶς εὐσέφανός τε κλείτα Φαιώθ' ἱμερόεσσα καὶ εὐδώρη τανύπεπλος.* Eosdem verſus profert Joh. Tzetzes in ſcholiis ad ἔργα p. 92. & Variar. Hiſt. Chiliad. 12. v. 167. ſeq. *βίβλον ἀστρικὴν* Heſiodi laudans, quam tamen non videtur ipſe inſpexiſſe. Reſpectu hujus operis potiſſimum Callimachus opinor Aratum ut Heſiodi *ζηλωτὴν* perſtrinxit in notiſſimo epigrammate quod

exſtat in Arati vita apud Petavium in Uranologio p. 270. & emendatum eſt ab Iſ. Caſaubono in Lectionibus Theocriticis c. IV. â Fulvio Urſino in Virgilio cum Græcis ſcriptoribus collato pag. 251. ab Hugone Grotio ad Aratum, â Salmaſio ad Solinum p. 525. ſq. ab Iſ. Voſſio ad Melam p. 68. ab Holſtenio ad Stephanum p. 301. & noviſſime a Rich. Bentleio in Græviana Callimachi editione p. 204. & 232. Heſiodo tamen ſuppoſitam fuiſſe Aſtronomiam innuit præter Plinium Athenæus lib. XIII. p. 491. *καὶ ὁ τὴν εἰς Ἡσίοδον δὲ ἀναφερομένην ποιήσας ἀστρονομίαν.* Cum admodum ſimplices & rudes eſſent obſervationes in illo opere & in ἔργοις traditæ, hinc apud Platonem & alios dicuntur *ἀστρονομοῦντες καθ' Ἡσίοδον*, qui populariter & ad vulgi captum, non accuratius & *μαθηματικῶς* Aſtronomica trabactant.

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΕΙΣ ΒΑΤΡΑΧΟΝ τινα τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ. Memorat Suidas.

ΠΕΡΙ ΙΔΑΙΩΝ ΔΑΚΤΥΛΩΝ. Idem Suidas. Et ex hoc Poëmate fortaſis ſcripſit Plinius lib. VII. c. 56. Heſiodum tradere quod ferrum in Creta repererint Idæi Dactyli.

ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΟΣ ΠΗΛΕΩΣ καὶ ΘΕΤΙΔΟΣ. Hujus verſiculos binos profert Iſaacius Tzetzes prolegom. in Lycophronem, atque ex illo loco, licet diſſimulet, Iſmaël Bullialdus ad Theonem p. 283.

ΓΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ memoratur à Strabone lib. VII. p. 302. Cæterum obiter notare liceat verſum quem inter Heſiodi fragmenta ponit Heinſius ex Etymologico magno in *βύβλος*, non eſſe Heſiodi ſed Dionyſii Periegetæ. v. 912.

ΑΙΓΙΜΙΟΣ ſive *in Ægimium Poëma* ab aliquibus Heſiodo, ab aliis tributum *Cercopi* Mileſio. Athenæus Lib. XI. p. 503. *καὶ ὁ τὸν Αἰγίμιον δὲ ποιήσας ἔιθ' Ἡσίοδός ἐστιν, ἢ Κέρκωψ ὁ Μιλήσιος.* Dalechampius Αἰγινόμιον legendum conjicit, *de paſcendis & alendis capris*, ſed Scholiaſtes Apollonii quoque in lib. 4. *ὁ τὸν Αἰγίμιον ποιήσας, ἐν δευτέρῳ φησὶν, ὅτι ἡ Θέτις εἰς λέβητα ὕδατος* &c. Porro *Cercopem* illum Heſiodi æqualem atque æmulum fuiſſe notavi ſupra §. 4. è Laertio in vita Socratis, & ex argumento Ariſtophanis ranarum. Alius fuit & junior Cercops Pythagoræus de quo dixi Lib. I. c. XIX. ſect. 2. Etiam Suidæ Αἰγίμιος eſt nomen proprium.

ΘΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΪΔΗΝ ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ. Pauſanias in Boeoticis p. 772 inter ſcripta Heſiodo tributa commemorat *καὶ ὡς Θησεὺς εἰς τὸν Ἅιδην σὺν Πειρίθῳ καταβαίη.* Confer. Joh. Meurſium in Theſeo c. 27.

ΕΠΗ ΜΑΝΤΙΚΑ *καὶ* ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ὅτι ΤΕΡΑΣΙΝ. Idem Pauſanias: *οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσι καὶ ὡς μαντικὴν Ἡσίοδος διδαχθείη παρὰ Ἀκαρνάνων*

Digitized by Google

νάνων, καὶ ἔστιν ἔπη μαντικὰ, ὁπόσα τε καὶ ἐπελεξάμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐξηγήσεις ἄλλα τέρασιν. Nescio iidem ne fuerint

ΘΕΙΟΙ ΛΟΓΟΙ, de quibus Maximus Tyrius diss. 16. de Hesiodo agens, χωρὶς δὲ αὐτῶ, inquit, πεποίηνται οἱ Θεῖοι λόγοι, ἅμα δὲ τοῖς λόγοις θεογονία.

ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ. Athenæus lib. 8. p. 364. ἅπερ πάντα ἐκ τῶν εἰς Ἡσίοδον ἀναφερομένων μεγάλων Ἠοιῶν καὶ μεγάλων ἔργων παράδηται. Confer Langbænium ad Longinum p. 57. edit. Tollianæ.

ΚΗΪΚΟΣ ΓΑΜΟΣ. Idem Athenæus lib. II. p. 49. Ὅτι Ἡσίοδος ἐν Κήυκος γάμῳ, καὶ γραμματικῶν παῖδες ἀποξενῶσι δ ποιήσας τὰ ἔπη ταῦτα, ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι, τρίποδας τὰς τραπέζας φησί. Plutarchus VIII. 8. symposiac. ὡς ὁ τὸν Κήυκος γάμον εἰς τὰς Ἡσιόδε παρεμβαλὼν εἴρηκεν.

XVIII. DE HERBIS scripsisse Hesiodum colligunt viri docti ex Plinii Lib. 15. c. 1. Lib. 21. c. 17. & 20. Lib. 22. c. 22. Lib. 25. c. 2. Sed fortasse obiter in aliis poëmatis ista tractaverat Hesiodus, ut de scolymo & asphodelo dixit in ἔργοις.

DE MEDICINA scripsisse singulari quodam libro, minus adhuc mihi persuadeo, licet *Cleodemus* Medicus apud Plutarchum in convivio septem sapientum p. 158. contendit Hesiodum Medicum fuisse, qui tam accuratè & perite de victus ratione, vini temperiè, aquæ bonitate, lavacris, mulieribus, congressus tempore & infantum sessione disseruerit.

Neque FABULARUM quæ Æsopo tribuuntur auctor fuit, aut singulari quodam opere *apologos* scripsit Hesiodus, licet eodem Plutarchi loco legas Æsopum sese Hesiodi discipulum jure profiteri posse, propter fabulam de accipitre & luscinia apud Hesiodum in ἔργοις v. 202. seq. & Quintilianus Lib. 5. c. 11. negat fabulas originem accepisse ab Æsopo, sed videri primum auctorem earum Hesiodum. Hermogenes in progymnasm. Prisciano interprete: *Ubi sunt fabulæ vetustissimi quoque auctores ut Hesiodus, Archilochus, Horatius. Hesiodus quidem luscinias, Archilochus autem vulpis, Horatius murus.* Theon Alexandrinus in progymnasm. p. 22. Αἰσώπειοι ἢ ὀνομάζονται οἱ μῦθοι ὡς ἐπίπαν, οὐχ ὅτι Αἴσωπος πρῶτος εὑρετὴς τ μύθων ἐγένετο, Ὅμηρος γὰ καὶ Ἡσίοδος (confer Suidam in μῦθος) καὶ Ἀρχίλοχος καὶ ἄλλοι τινὲς πρεσβύτεροι γεγονότες αὐτᾶ φαίνονται ἐπισάμενοι, καὶ δὴ καὶ Κόννις ὁ Κίλιξ (ita recte Colomesius in Opusculis p. 224. & p. 103. ad Gyraldum) καὶ Θῆρος ὁ Συβαρίτης καὶ Κυβισσος ἐκ Λιβύης μνημονεύονται ὑπό τινων ὡς μυθοποιοὶ, ἀλλ' ὅτι Αἴσωπος αὐτοῖς μᾶλλον κατακέρως καὶ δεξιῶς ἐχρήσατο. Denique Euphorion, teste Suidâ, Heroicum Poëma edidit quod inscripsit Ἡσίοδον. Inter Teleclidis Comœdias quoque

fuit Ἡσίοδος memorata eidem Suidæ in ᾠδαμῆ & Scholiasti Aristophanis, Athenæo Ἡσιέδοι. Neque prætereundum est quod *Euthydemus* Atheniensis versus quosdam sub Hesiodi nomine vulgasse traditur ab eodem Athenæo Lib. III. p. 116. Pythagoram Homeri & Hesiodi carminibus decantatis animum suum delinire solitum refert Porphyrius in ejus vita p. 21. Neque Homeri tantum sed Hesiodi quoque carmina μελῳδηθῆναι testatur Athenæus Lib XIV. p. 620.

XIX. Supereſt ut jam deinceps editiones præcipuas scriptorum Hesiodi quæ exstant, succinctè persequamur.

Editiones Hesiodi Græcæ.

Prima *Aldi Manutii* Romani, dicata Guarino Veronensi, & luculentis typis exscripta Venetiis 1594. fol. In hac post Theocritum & Catonis districha a Max. Planude Græce versa sententiasque Theognidis, Pythagoræ ac Phocylidis, sequitur Hesiodi Theogonia, post Theogoniam scutum Herculis, & postremo loco ἔργα καὶ Ἡμέραι. Quem ordinem in novissima editione Hesiodi servavit Vir Cl. Johannes Clericus. Est mihi exemplum editionis hujus Aldinæ idem, quo usus olim Daniel Heinsius, qui manu sua nonnulla annotavit, & quædam non vulgaria ex hac in reliquis recentioribus emendari posse monuit.

Hesiodus Græce Basil. ap. Joh. Frobenium 1521. 8vo.

Inter Poëtas Principes Henrici Stephani A. 1566. fol. typis majoribus & luculentissimis.

XX. *Editiones Hesiodi cum scholiis Græcis.*

Prima Veneta, ex officina *Joh. Francisci Trincavelli* Ao. 1537. in 4to. elegans & emendata, quam ex codice MSto suppletam me memini videre in Bibliotheca Gottorpiensi Serenissimi Holsatiæ Ducis, inter libros Wowerianos. In hac editione, quædam melius legi quam in posterioribus etiam Heinsiana, notatum Seldeno ad marmora Oxonienſia p. 36. seq.

Secunda *Basileensis* A. 1544. 8vo. plenior sane priore, sed longe minus emendata, & augmentis quibusdam non uno in loco interpolata potius quam suppleta, & hinc inde vitiata atque corrupta, adjunctis *Joh. Tzetzæ* scholiis latine versis à *Georgio Henischio.*

Tertia *Heinsiana* Lugd. Bat. ex officina Raphelengii Ao. 1603. 4to. in qua post dedicationem ad Ordines Hollandiæ, sequuntur *Dan. Heinsii* prolegomena, in quibus Poëtæ Hesiodi character simplex à Grammaticorum calumniis vindicatur. Inde post nonnulla ex Suida, Anthologia, Gyraldô aliisque de Hesiodo adscripta, legitur elegans Heinsii

in

in Pandoram hymnus Græcus, quem cum primum nomine auctoris dissimulato seorsim excusum Josepho Scaligero typographus communicasset, vir ille doctissimus antiquo Poëtæ tribuere non dubitavit, teste auctore Apologiæ pro Heinsio adversus Crojum p. 129. Quin Heinsio ipso teste in literis ineditis ad Eliam Putschium, negavit se, ex quo renatæ sunt literæ, simile quid Poëmatis græci compositum vidisse. Penultimus inappendice hymni versus: Γρωτιάδην τ' ἐρίηρα Φίλων ζώγρ᾽ αἰὲν ἐόν τι omissus est in editione Heinsiana 1622. 8vo. post Synodum Dordracenam edita, (etiam in aliis recentioribus)* quod Heinsius non auderet tantis laudibus mactare nomen Hugonis Grotii, laudatissimum profecto, sed prævalentibus tum in Belgio partibus invisum. Post alia in Hesiodum Heinsii Epigrammata occurrit argumentum ἔργων Hesiodi ab Heinsio græce scriptum, in quo nonnulla ut parum græcismo congruentia perstringit Johannes Crojus p. 251. seq. Observationum sacrarum. Deinceps succedit Hesiodus ipse græce & latine cum græcis scholiis, quæ ex editione Veneta per Bonav. Vulcanium MSti codicis auctoritate suppleta & castigata, collata insuper Basileensi editione Heinsius recensuit. Iconem variorum instrumentorum rusticorum quæ exstat p. 310. quamque in sua editione p. 261. repeti curavit Johannes Clericus, debuit Heinsius Conrado Gesnero pag. 81. Operis de quadrupedibus. Denique subjiciuntur *fragmenta Hesiodi* ex veteribus scriptoribus collecta à *Jos. Scaligero* & *Dan. Heinsio*, tum Ἡσιόδε καὶ Ὁμήρε ἀγών Græce ex editione Henr. Stephani Ao. 1573. 8vo. Catalogus scriptorum Hesiodi, Heinsiique introductio in doctrinam quæ libris Hesiodi ἔργων καὶ ἡμερῶν continetur: notæ emendationes & observationes ejusdem Heinsii in Hesiodi ἔργα, & Scholiastas Græcos, latinumque interpretem, & spicilegium fragmentorum Hesiodi à *Joh. Meursio* suppeditatum, atque in græcos Hesiodi commentatores locupletissimus index Græcus.

XXI. *Editiones Hesiodi præcipuæ Græcolatinæ cum versione & notis doctorum Virorum.*

Cum versione latina & variantibus lectionibus é MSS. Palatinis & notis doctorum virorum ex officina *Hieronymi Commelini* A. 1591. 8vo.

Cum versione emendata ab *Erasmo Schmidio* & in ἔργα enarratione *Melanchthonis* & 23. tabulis synopticis ejusdem Schmidii. Witebergæ 1601. 8vo.

Cum versione emendata à *Dan. Heinsio*, ejusdem introductione,

* Johannis quoque Clerici. Vide memorias Dombenses sive Trevoltianas Anni 1701. p. 269. edit. Amstelod.

ne, notisque in opera & dies, & Hesiodi fragmentis. Lugd. Batav. 1613. & 1622. 8vo.

Cum versione ab Heinsio castigata, notis *Cornelii Schrevelii* & indice *Georgii Paſoris* longe quam in ejus collegio Hesiodeo Amst. 1632. 8vo. prodierat, locupletiore. ibid. typis Elzevirianis nitidissimis Anno 1657. 8vo. Huic editioni in quibusdam exemplaribus etiam additur fusior *Lamberti Barlæi* in Theogoniam commentarius, in quo analysis & Mythologia in tironum gratiam perspicue traditur.

Cum *Joh. Georgii Grævii* lectionibus Hesiodeis. Amst. 1669. 8vo.

Cum versione â *Joh. Clerico* emendata, Grævii lectionibus Hesiodeis auctioribus, Dan. Heinsii introductione notisque: & *Josephi Scaligeri* ac *Francisci Guieti* in Hesiodum, tum in partem ἔργων *Stephani Clerici* annotatis, & filii ejus *Johanis Clerici* Viri Cl. animadversionibus in universa Hesiodi opera, Theogoniam præsertim, & fragmenta, quæ latine vertit & illustravit, indicemque Georgii Paſoris addi curavit Amst. 1701. 8vo.

Olai Wormii quæstionum Hesiodearum heptades duæ lucem adspexerunt Hafniæ A. 1616. 4to. *Radulphi Wintertoni* notæ in Hesiodum cum ejus Poëtis Græcis minoribus Cantabrig. 1652. 8vo. Præterea *Johannis Spondani* in ἔργα notas vulgatas Rupellæ A. 1592. 8vo. & in idem poëma passim edita scholia *Joh. Castelli*, *Jacobi Ceporini*, *Johannis Frisii*, *Matthiæ Garbitii*, *Matthiæ Flacii* & notata Ethica atque Oeconomica *Joh. Conradi Dieterici*, Lexilogiamque ejusdem Hesiodeam vulgatam Giessæ 1659. 8vo. & *Georgii Henischii* schematismos, tabulasque *Johannis Possellii*. Tum ineditum *Zach. Lundii* commentarium in Opera & dies, qui Hafniæ servatur MS. in Bibl. Excellentissimi Viri Johannis Moth.

XXII. Latino carmine ἔργα καὶ Ἡμέρας vertit paulo liberius *Nicolaus Valla* sive *de Valle*, Lipsi. 1507. 4to. Strictius *Ulpius* Franeckerensis Frisius Basil. 1540 8vo. Utraque metaphrasis addita est versioni prosariæ & commentario *Stephani Riccii* in Hesiodi ἔργα recuso Lipsiæ A. 1611. 8vo. & prima vice edito ibid. A. 1580. 8vo.

Georgius Rotallerus carmine elegiaco reddidit Francof. 1576. 8.

Theogoniam transtulit versibus hexametris *Boninus Mombritius* Patricius Mediolanensis & uberiore carmine elegiaco in libros quinque distributo *Burchardus Pylades*, Brixianus, Basileæ ap. Oporin.

Scutum Herculis Heroico carmine *Johannes Ramus de Goës*, quod cum *Nicolai Vallæ* Metaphrasi ἔργων, & *Mombritii*, *Pyladæque* Theogoniâ exstat in calce editionis Hesiodi Græcolatinæ Lipsiensis 1597. 8.

Rhythmis Danicis Hesiodum expressit *Henr. Thomæ Gerner.*

XXIII.

Digitized by Google

XXIII. Inter fragmenta Heſiodi ab Heinſio Clericoq; omiſſus eſt locus, ſervatus utcunque â Fulgentio Lib. III. Mytholog. c. 1. quem hoc loco reſtituere conabor. Fulgentii verba hæc ſunt: *Proetus Pamphylia lingua ſordidus dicitur, ſicut Heſiodus in Bucolico ludicro ſcribit, dicens:* PEPRIGROSISTAFVLVEVLACTISMENESEMORUM. *Id eſt: ſordidus inſtar uvarum bene calcatarum ſanguineo rore.* Antiquæ Fulgentii editiones, verba Græca plane omiſere. MSti codices cum editione Munckeri non ſapiunt ultra ea quæ adſcripſi. Vere monuit Reineſius, Græca latinis ſcripta literis, per librarios præcipue adeo imperitos, lectu & intellectu difficillima eſſe c. 13. de lingua Punica num. 24. ſeq. Tentavit tamen Iſ. Caſaubonus ad Svetonii Auguſtum cap. 67.

Πρῶτος ἐυσιβέων βοτρύων δρόσῳ αἱματόεντι

Jacobus Gronovius in Exercitationibus de Dodone p. 36.

Βεῖθωσι ϛαφυλῆς ἐυσάκτης μῆνες ἔνωροι

Videndum veterine lectioni propius accedat & Fulgentii verſioni melius reſpondeat, quomodo ſcribendum conjicio:

Πρῶτος ῥώς ϛάφυλ' ἐῦ λακτισμέναι αἵματος ἔρσῃ.

Alium Heſiodi verſum de Prœti filiabus ſervavit Svidas in μαχλοσύνῃ.

Εἵνεκα μαχλοσύνης συγερῆς τέρεν ὤλεσαν ἄνθος.

XXIV. Heſiodum *Homeri Imitatorem* multi obſervarunt, ita ut jam olim notaverint Critici, Euſtathius, aliique verſiculos pæne eoſdem apud Homerum & Heſiodum pariter occurrentes. Ad de Bochartum in Hierozoici T. I. p. 681. Convenit & in hoc Poëtæ noſtro cum Homero, quod ſimiliter atque ille viſus eſt interdum parum abhorrere â *phraſi Orientalium*, ut oſtendit *Zacharias Boganus* in Homero & Heſiodo Hebraizonte. Oxon. 1655. 8vo. Ne dicam de variis Etymologiis ex Phœnicia lingua petitis, quibus Heſiodi Theogoniæ lucem aferre conatus eſt præ cæteris Johannes Clericus.

XXV. Concludam hoc caput indiculo ſcriptorum ab interpretibus Græcis Heſiodi allegatorum, qui cum in Heinſii editione deſideretur, illum non ingratum ſtudioſis harum literarum eſſe futurum confido.

Index Scriptorum ab Interpretibus Græcis Heſiodi laudatorum.

ABron 269. b.
Acuſilaus 269. a.
Adamantius 276 a.
Æſchylus 2. b. 31. a. 41. a. 46. a. 104. b. 292. a.
Æſopus 89. a. 155. b. 167. a.
AgathoclesBabylonius 280 b.
Alcæus 133. a. 153. b. 257. b.
Amerias 74. b.
Anacharſis 2. b.
Anacreon 1. a. 86. b. 87. a. 88. b. 292. b.
Anaxagoras 265. b.
AntimachusColophonius 2. a.
Apollodorus 56. b.
Apollonius Rhodius 24. b. 180. b. 234. b.
Aratus 50. a. b. 92. a. 105. a. 288. b. 289. b.
Archilochus 67. a. 74. a. 122. b. 126. a. 142. a. 256. a. 275. a. 276. a. 310. b.
Archytas 79. a. 81. a. 82. b.
Ariſtarchus 6. b. 57. a. 89. a. 236. b. 247. a. 252. b.
Ariſtippus Socraticus 74. a.
Ariſtonicus 248. b.
Ariſtophanes 92. b. 212. b. 236. a. 246. b. 247. b. 258. 310. b.
Ariſtoteles 3. b. 74. b. 81. a. 86. a. 97. a. 122. b. 123. a. 126. a. 142. a. 229. a. 230 a. 256. a. 260. b. 270. a. 274. b 275. a. 276. b. 278. b. 289. a. 294. a. & b. 300. a.
Ariſtoxenus Muſicus 54. a. 81. b.
Arxippus 2. b.
Aſclepiades 250. a.
Atlas Libycus Mathematicus 92. b.
Bacchylides 303. b.
Callimachus 24. b. 111. a. 122. b. 238. b.
Calliſtratus 133.
Chryſippus 247. 279. b.
Clitarchus 123. a.
Cointus 72. b.
Conon 92. b.
Crates 46. b. 247. b.
Demades 2. b. 303. b.
Didymus 74. b. 246. b.
Dion 50. a.
Dionyſius Cyclographus 3. a.
Dionyſius Thrax 72. b. 129. a.
Empedocles 40. a.
Ephorus 142. a.
Epicharmus 6. b.
Eratoſthenes 133. b. 327.
Eudoxus 142. a. 165. b.
Eumelus 1. a.
Euripides 2. b. 21. a. 48. a. 50. a. 53. a. 104. a. 111. b. 120. b. 133. a. 236. a. 249. a.
Gregorius Theologus 12. a.
Gorgias 165. a.
Helenus 309. a.
Hellanicus 141. b. 247. a. 257. a.
Heraclides Ponticus 194. b.
Heraclitus 237. b.

Hermip-

Hermippus 19. b.
Herodorus 20. b.
Herodotus 127. a. 144. b. 145. b. 205. b.
Heſiodi ἀσπὶς βιβλίον 92. a.
Hippon 237. b.
Hipponax 67. a. 74. a. 82. b.
Homerus 8. a. 10. b. 11. a. 16. b. 35. a. 46. b. 48. a. 50. a. 53. b. 54. a. 65. b. 66. b. 74. b. 80. a. 81. a. 98. b. 103. a. 107. b. 116. a. & b. 122. b. 129. a. 133. b. 135. a. 141. b. 153. b. 154. b. 157. b. 178. b. 179. a. 190. b. 192. b. 196. a. 197. b. 205. b. 206. a. 209. a. 212 a. 217. b. 218. a. 219. b. 220. b. 234. a. & b. 236. b. 239. a. 245. b. 246. b. 247. a. 248. a. 250. a. 256. a. 257. 261. b. 265. a. 266. a. 269. 274. b. 280. a. 281. b. 291. a. 292. a. 300. a. 302. b. 303. b. 304. a. 309. a.
Iſocrates 123. b. 175. a.
Lampis 88. b.
Linus 6. a. 8. b.
Lycophron 50. a. 234. b.
Lycus 261. a.
Lyſimachus Cyrenæus 8. b.
Melampus 180. b.
Melanthius Tragicus. 82. b.
Menander 116. b. 142. a. 247. a.
Meton 108. b.
Metrodorus 74. a.
Neoptolemus ἐν τῷ περὶ γλωσσῶν. 116. a.
Neſus Chius 30. b.
Oppianus 206. b.
Orpheus 4. a. & b. 30. a. 39. a. 49. a. 125. a. 130. b. 167. b. 168. b. 170. b. 175. a. 177. b. 178. b. 180. a 182 b. 249. b. 267. a 268. a. 278. b. 303. b. 305. a & b.
Palæphatus 6. a. 8. a.
Panætius 151. b.
Panyaſis 2. b.
Phalaris 56. b.
Phanodemus 303. b.
Pherecrates 2. a.
Pherecydes 239. b. 310. b.
Philochorus 66. b. 169. a. 173. b. 178. b.
Philoponus 197. a.
Philoſtratus 50. a.
Phrynichus 104.
Pindarus 1. b. 65. b. 103. a. 201. b 215. a. 238. a. 257. b.
Piſides 105. b.
Piſander Camireus 2. b.
Plato 20. a. 28. b. 39. a. 44. b. 53. b. 66. b. 68. a. 74. b. 83. b. 88. b. 107. b. 126. 128. b. 130. a. 138. b. 147. a. 149. a. 150. b. 151. b. 152. a. & b. 157. b. 164. b. 168. b. 178. a. 201. b. 215. a. 238. a. 240. a. b. 275. a. 290. b.
Plotinus 229. a.
Plutarchus 23. a. 57. a. 65. a. 66. a. 67. a. & b. 79. a. 81. a. 83. b. 85. b. 86. b. 87. a. 96. b. 101. b. 102. b. 103. a. 115. b. 116. b. 122. a. 125. b. 129. b. 133. b. 142. a. b. 157. a. 161. 162. b. 164. a. 167. b. 172. a. 173. a.
Polus 252. a.
Porphyrius 215. b.
Praxiphanes 6. b.

Pronapides 309. a.
Ptolemæus 185.b.208.b.275.a.
Pythagoras 79. a. 81.a.82.a.151. b. 155.b.184.a.185.a.231.a.251. a.275.a.276.a.
Sappho 30.a.
Seleucus 124.b.221.b.248.a.253.b.
Simocrates 292. a. infra *Timocrates*.
Simonides 88.a.152.a.257.b.
Socrates 2. b.15.b.57.b.67.b.110.b. 229. a.
Sophocles 2. b.20.a.44.a. 54.b.103. b. 130. 234.b.244.a.280.b.
Steſichorus 1.b.3.b.256.b.
Thales 239.b.
Theocritus 36.b.196.a.211.b.
Theodoſius Grammaticus 72.b.
Theophraſtus 104.a.
Thraſymachus 56.b.
Timæi interpretes 97.a.
Timocrates 74.ſupra *Simocrates*.
Tryphon. 269. b.
Tzetzæ fratris ἐξήγησις in Lycophronem. 1. b.
Xenocrates 88.a.165. a.
Xenophanes 67.a.167.a.
Zeno Stoicus 74.a.240. a. 247.b.
Zoroaſter 108. b.

CAPUT IX.

De ÆSOPO & aliis fabularum ſcriptoribus.

Æſopi ætas. 1. *Vita à Max. Planude ſcripta indigna fide & plena fabulis atque anachroniſmis.* 2. *Plures Æſopi.* 3. *Æſopi Phrygis libri de iis quæ ipſi apud Delphos acciderunt.* 4. *Fabulæ num ab ipſo ſcriptæ, ambigitur.* 5. *Variæ fabularum collectiones Græcæ deperditæ.* 6. *De fabularum ſcriptoribus Græcis qui exſtant.* 7. *De Gabria ſive Babria.* 8. *De ejus fragmentis & Metaphraſi ſive Epitome Ignatii Diaconi.* 9. *De fabulis Aphthonii.* 10. *Collectio fabularum Æſopiarum à Neveleto edita.* 11. *Collectio Maximi Planudæ.* 12. *Latini veteres fabularum ſcriptores.* 13. *Locmannus Arabs neutiquam idem cum Æſopo.* 14. *Recentiores fabularum interpretes & ſcriptores qui latine illas ediderunt.* 15. *Verſiones fabularum Æſopi Hebraica, Græcobarbara & in varias linguas vernaculas.* 16.

I.

ÆSOPUS è Cotieo Phrygiæ, æqualis Solonis, Periandri, Chilonis & aliorum ſapientum, floruit circa Olympiadem LII.* cujus annus primus incidit in 572. ante Chriſtum. Poſtquam Demarcho Athenienſi & poſtea Xantho Samio deniq; cum Rhodope Threiſsâ Jadmoni itidem Samio** ſerviiſſet, ab hoc

* Laërtius in Chilone Lib. I. ſect 72. è Soſicrate.
** Hinc Samius quibusdam dicitur Æſopus.

Digitized by Google

ab hoc libertati redditus eſt, quam pridem meruerat ob ingenium liberale ac peramœnum. Crœſo Regi charum fuiſſe Suidas * auctor eſt, miſſumque ab eodem Delphos ** & Corinthum ad Periandrum tradit Plutarchus. Sed Soſicrate apud Laërtium *** teſte, Periander obiit Olympiade XLVIII., annis XL. ante Crœſi calamitatem, & Crœſus cum quatuordecim annos regnaſſet, à Cyro victus eſt Olympiade LVIII. Æſopi mors refertur ab Euſebio & Suida ad Olymp. LIV. Atqui Olymp. LV. 1. Piſiſtratus primò tyrannidem occupavit Athenis, quo facto fabulam de ranis regem petentibus ab Æſopo relatam teſtatur Phædrus Lib. I. fab. 2.

II. Equidem Maximus Planudes refert inter alia Æſopum laudantem dictum Euripidis in mulieres, qui natus fuit Olymp. LXXV. anno primo. Sed á multis eruditis jam animadverſum fuit illam vitam fide prorſus indignam & pluribus Anachroniſmis atque abſurdis commentis refertam eſſe. Ita Franciſcus Vavaſſor Lib. de ludicra dictione p. 19. ſeq. & Libro de epigrammate p. 192. Petrus Baylius in Lexico Hiſtorico Critico ubi de Æſopo erudite diſſerit, p. 1172. ſeq. editionis ſecundæ, Menagius ad Laërtium p. 27. David Clericus quæſt. III. & Rich. Bentlejus in diſſ. Anglice edita de fabulis Æſopi p. 147. ſeq. qui & illa de turpi & monſtroſa Æſopi formâ fabulis adſcribunt. De Æſopo præterea videndus Gisbertus Cuperus libro & capite quarto obſervationum, M. Z. Boxhornius in oratione de ſapientiâ Æſopi, & qui vitam ejus latine compoſuit Joachimus Camerarius. Gallicè Caſpar Bachetus Meziriacus, Burgis Anno 1632. 16. & fabulator noſtri temporis ingenioſiſſimus Johannes Fontanus.

III. Fuere itidem alii Æſopi in veterum monumentis memorati, de quibus Nobiliſſimus Vir Petrus Axenius in limine notarum ad Phædrum.

1.) Mithridatis Regis anagnoſtes, qui ejus elogium & de Helenâ librum ſcripſit. Heſych. illuſtris & Suidas in Αἴσωπος, tum idem Suidas in Παν.

* Suidas de Æſopo: διέτριψε παρὰ Κροίσῳ Φιλόμενος. Idem & in μᾶλλον ὁ Φρύξ. Plutarchus in Solone p. 94. Ab Idmone libertati redditum teſtatur Heraclides in politia Samiorum.

** Plutarch. in convivio VII. ſapientum p. 151. ἐτύγχανε γὰρ ἀπὸ Κροίσου νεωστὶ πρός τε Περίανδρον ἅμα καὶ πρὸς τὸν θεὸν εἰς Δέλφους ἐπεσταλμένος.

*** Laërt. Lib. I. Sect. 95. de Periandro: Σωσικράτης δέ φησι πρότερον Κροίσου τελευτῆσαι αὐτὸν ἔτεσι τετταράκοντα· καὶ ἐνὶ πρὸ τῆς τεσσαρακοστῆς Ολυμπιάδος. XL. Annis ante finem regni Crœſi, & ante Olympiadem XLIX. anno uno.

Digitized by Google

2.) Claudius Æſopus pater, tragœdiarum hiſtrio excellens, qui arte ſua magnas opes coacervavit. Vide ad Plin. X. 51. XXXV. 12. Salmaſium ad Tertul. de pallio p. 427. ſeq. Lindebrogium ad Terentium p. 588. & Octavii Ferrarii electa p. 128. Servum ejus Licinium memorat Cicero ad Q. fratrem Lib. I. Epiſt. 2. Idem Cicero Æſopo huic perinde ut Roſcio hiſtrioni Comico præſtantiſſimo operam dedit ut ab iis actionem diſceret. Confer Plutarch. in Cic. p. 863. Mentio hujus Æſopi etiam apud Symmachum X. 2. Epiſt. Macrobium &c.

3.) Claudius Æſopus ſuperioris filius, luxurioſiſſimus. Horat. 2. ſerm. 3. Valerius Max. IX. 1, extern. 2, Plin. IX. 35. &c. Confer Baylii Lex. p. 1177. ſeq.

4.) Æſopus Demoſthenis libertus. Macrob. Lib. I. c. XI. Saturnal.

5.) T. Curtilius Æſopus in Vet. inſcript. apud Gruterum p. 868. 8.

6.) L. Herennius Æſopus apud eundem p. 913. 13.

7.) Q. Lælius Æſopus, id. p. 347. 4.

8.) Æſopus Cæſaris Aug. diſpenſator Apſyrtianus, apud Reineſ. Inſcript. IX. 79.

9.) Æſopus ſcriptor Hiſtoriæ Alexandri M. de quo infra, Libro VI.

IV. Cæterum priſcum illum Æſopum de quo in præſenti agimus Phrygem Suidas refert ſcripſiſſe *Libros II. de iis quæ ipſi apud Delphos acciderunt*, τὰ ἐν Δελφοῖς αὑτῷ συμβάντα, ἐν βιβλίοις β΄. quod Scaliger repetit in ἀναγραφῇ Olympiadum ad Olymp. XL. ſed in notis ad Euſebium hoc abſurdum eſſe notat, quia Æſopus à Delphis interfectus ſit Olymp. LIV. Ne vero ſit opus comminiſci Æſopum revixiſſe, * aut bis fuiſſe apud Delphos, & de priori ſuo acceſſu ſcripſiſſe, atque in opere illo Sacerdotes Delphicos offendiſſe, atq; ita ad eos reverſum periiſſe: Suidas ipſe parum tribuit famæ de libris illis ab Æſopo ipſo compoſitis: Μᾶλλον δέ τινές φασι τὸν Αἴσωπον ἀποφθέγματα (h. e. λόγους ſive fabulas unde λόγοι & ἀποφθέγματα conjunguntur apud eundem Suidam in λογοποιὸς.) γεγραφέναι μόνον. ἐν γὰρ Δελφοῖς ἀδίκως ἀπολέσθαι ὑπ' αὐτῶν κατακρημνισθέντα ἀπὸ τῆς Θεμιδεμάδων καλουμένων πέτρας κατὰ τὴν ἑβδόμην Ὀλυμπιάδα. Cauſam interfecti Æſopi ultionemq; ita refert Plutarchus de ſera numinis vindicta p. 556. ſeq. Λέγεται Αἴσωπον ἐν ταύτῃ ἐλθεῖν &c. *Æſopum huc (Delphos) adveniſ-*

* Proelmæus Hephæſt. apud Photium p. 252. edit. Hœſchelii: ὡς Αἴσωπος ἀναιρεθεὶς ὑπὸ Δελφῶν ἀνεβίωσε καὶ συνεμάχησε τοῖς Ἕλλησι περὶ Θερμοπύλην. Zenobius 1. proverb. 47. Suidas in Αἴσωπος & ἀναβιῶναι. Scholiaſtes Ariſtoph. p. 357. ad Veſp. & p. 387. ad Aves.

adveniſſe ferunt allato à Cræſo auro, ut & magnifico ſacrificio Apollinem veneraretur, & Delphis viritim quaternas minas diſtribueret. Cum vero ei offenſa quædam & diſcordia cum Delphicis eſſet oborta, ſacris quidem fuiſſe operatum, ſed pecuniam Sardes remiſiſſe, ut qui homines iſtos beneficio indignos judicaret. Delphos è compoſito ſacrilegii inſimulatum (phialam nempe auream ejus ſupellectili permixtam deprehenderant, ut auctor eſt Heraclides in Politia Magnetum) *eum interfeciſſe præcipitatum è ſaxo quod ὑάμψειαν nominant. Ex eo Deum iras in ipſos exercuiſſe,* * *& cum ſolo ſterilitatem, tum hominibus omnis generis tetros morbos intuliſſe, ita ut Delphi ſingulis Græcorum conventibus edixerint, ſe paratos eſſe ſi quis Æſopi gratia pœnas ab ipſis exigere vellet. Tertia demum ætate veniſſe Idmonem Samium* (ſive Jadmonem Herodot. 2. 134.) *qui genere Æſopum nequaquam attingeret, ſed prognatus ab iis eſſet qui Æſopum Sami emiſſent. Huic pro delicto ſatisfeciſſe Delphos, atque ita malis eos liberatos fuiſſe. Ferunt ex hâc re tractum, ut ſupplicium ſacrilegorum ab Hyampeia in Naupliam petram transferretur.* Etiam à Delphis στήλην ſive ſtatuam erectam interfecto injuſtè Æſopo tradit Maximus Planudes. ** Similiter ſtatuam ingentem Æſopo Athenis poſitam memorat Phædrus *** in epilogo libri 2. quam à Lyſippo ſtatuario factam colligitur ex epigrammate Græco Agathiæ. Prætereo quod incerta fide idem Planudes refert Lycerum Regem Babylonis tanti æſtimaſſe Æſopi ingenium, ut ſtatuam auream

* Vindicatæ ab Apolline Æſopi cædis meminit etiam Libanius in Apologia Socratis T. 1. p 687.

** In vitâ Æſopi extremâ: *ὡς συνειδότες ἑαυτοῖς ἀδίκως Φονευθέντι Αἰσώπῳ καὶ στήλην ἀνέστησαν.*

*** Verba Phædri hæc ſunt:

Æſopo ingentem ſtatuam poſuere Attici
Servumq; collocarunt æternâ in baſi
Patere honoris ſcirent ut cunctis viam
Nec generi tribui, ſed virtuti gloriam.

Ingentem ſtatuam, accipio ſplendidam, illuſtrem, neque neceſſe arbitror cum clariſſimo Gudio referibere *Æſopi ingenio.* Agathiæ Epigramma in Æſopum exſtat Libro IV. Anthologiæ tit. 33. in Philoſophos, & ex Grotii verſione ſic ſe habet:

Fictorum Lyſippe decus Sicyonie, laudo
Æſopi Samii quod ſenis effigiem
Antelocas ſeptem Græcis ſapientibus; horum
Nam dicti vis eſt plurima, ſuada deeſt.
Ille docet verum blanda ſub imagine falſi,
Sed docet & monſtrat ſeria cuncta joco:
Aſpra juvent alios: Samii me fabula mulcet,
Utile ſub dulci qua clepit illecebra.

Digitized by Google

auream ei conſecraret, quem ſuſpexerat tanquam κίονα τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας, & quod teſte Tatiano adverſus Græcos p. 55. non tantum fabulæ ſempiternam Æſopo memoriam pepererunt, ſed & Ariſtodemi plaſtices eum clariorem reddidit, & quod Philoſtratus denique Lib. I. imaginum c. 4. deſcribit Æſopum cum oculis in terram defixis in medio choro vulpium aliorumque animalium imitantium humanum habitum atque inceſſum.

V. FABULIS Æſopi quidem jampridem nihil fuit celebrius, quas ob ſingularem Venuſtatem Auſonio Epiſt. 17. celebratam creditus fuit ſive à Mercurio votis obtinuiſſe, ut legas apud Philoſtratum V. 5. de vita Apollonii, ſive juſſu Apollinis in medium portuliſſe, ut eſt apud Avienum qui in præfat. fabularum *Æſopus*, inquit, *reſponſo Delphici Apollinis monitus ridicula auſus eſt, ut legenda firmaret.* Ridicula vocat, quæ Ariſtophanes in avibus & veſpis fabulas memorans vocat Αἰσώπου γελοῖα, unde clariſs. Bentlejus recte reprehendit Scholiaſten Ariſtophanis qui p. 33. ad Veſpas putabat ab Ariſtophane reſpici geſtus ridiculos Æſopi Tragici hiſtrionis Αἴσωπος τραγῳδίας ἐγένετο ὑποκριτὴς γελοιώδης. Verum hiſtrio ille Romæ clarus non uno poſt Ariſtophanem ſæculo, reſpici à Comico neutiquam potuit, & clarè Heſychius: Αἰσώπου γελοῖα, οὕτως ἔλεγον τοὺς Αἰσώπου μύθους. *Æſopei logi* vocantur Senecæ conſolat. Polyb. c. 27. unde Æſopus λογοποιὸς apud Euſtathium, Theonem, Laërtium, Lucianum, Herodotum, & alios. Non primum ſed præcipuum fuiſſe fabularum auctorem ſive ut Macrobii verbo utar fabulonem, notavit præter Quintilianum * V. 11. idem Theo in progymnaſmatis, cujus locum inſignem produxi ſupra c. 8. §. 18. Fabulas ſcripto conſignaſſe diſerte affirmat Aphthonius. Νικᾷ ὃ μᾶλλον Αἰσώπειος λέγεσθαι (ὁ μῦθος) τῷ τὸν Αἴσωπον ἄριστα πάντων συγγεγράφθαι τοὺς μύθους. Confer Suidam in loco ante allato & Euſtathium ad Iliad. α. p. 22. cui Æſopus vocatur μυθογράφος. Videtur etiam ſcriptas fabulas innuere convitium Ariſtophaneum in Avibus p. 387. ὁθ' Αἴσωπον πεπάτηκας, niſi hæc verba ſic malis inter-

* Quintiliani verba ſunt: *Illa quoque fabula quæ etiamſi originem non ab Æſopo acceperunt, nam videtur earum primus auctor Heſiodus, nomine tamen Æſopi maxime celebrantur.* Hunc locum ita intellexit ſcriptor libelli Anglice editi ſub titulo: a view of the diſſertation upon the Epiſtles of Phalaris Lond. 1698. 8. ac ſi Quintilianus exiſtimaſſet fabularum quæ ipſius ætate ſub Æſopi nomine ferebantur, verum auctorem eſſe non Æſopum ſed Heſiodum. At enim epitheton *primi* auctoris non reſpicit fabulas Æſopias quæ unum tantum poſſunt habere auctorem, ſed fabulas universè, neque aliud docet Quintilianus, ut Theo quoque, quam Heſiodo ante Æſopum idem ſcribendi genus placuiſſe: in Heſiodi enim poëmatis etiam fabula occurrit de accipitre & lucinia. Vide quæ ſupra, VIII. 18.

Digitized by Google

interpretari: *nec de triſti illa Æſopi fabula inaudiviſti.* Omitto verba Planudæ in Æſopi vita: *καὶ μὴ τοῦτο τὰς οἰκείας συγχεαψάμενος μύθους τὰς μέχρι καὶ νῦν φερομένας παρὰ τῷ βασιλεῖ (Κροίσῳ) κατέλιπε.* Occaſionem componendarum fabularum his verbis refert Phædrus in proœmio libri tertii:

— — — *Servitus obnoxia* (i. e. Æſopus ſervus)
Quia quæ volebat non audebat dicere,
Affectus proprios in fabellas tranſtulit,
Calumniamque fictis eluſit jocis.

Incertum tamen eſt utrum veteres qui Æſopias fabulas memorant * Ariſtophanes, Plato & Ariſtoteles uſi ſint Æſopi ipſius ſcripto, aut potius eas retulerint quales vel ore traditas vel ab alio collectas acceperunt, ut *Socrates* in Platonis Phædone ait ſe Æſopi fabulas verſibus complexum, quas memoria repetere potuit. Monitum enim ſomnio ut Muſicæ operam daret, ſcripſiſſe pæana, deinde ὡς προχείρως inquit εἶχον καὶ ἐπιστέμην μύθους τοὺς Αἰσώπου, τούτων ἐποίησα οἷς πρώτοις ἐνέτυχον. Tum in initio operis quod refert Laërt. II. 42. Socrates Æſopum dicentem inducit, non ſcribentem:

Αἴσωπε πολλὰ ἔλεξε Κορίνθιον ἄστυ νέμουσι
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ.

VI. Fabulas Æſopi à Socrate verſibus expreſſas memorat præterea Suidas in Σωκράτης, Plutarchus de audiendis poëtis, & Avienus in præfat. fabular. *Diagoras* quoque Melius qui Olymp. XCI. Athenis exulavit, fabularum Æſopiarum collectionem edidiſſe videtur, nam ejus Φρυγίους λόγους Tatianus memorat, certe conſtat λόγους Φρυγίους dici ab Æſopo Phryge, ut *Sybariticos* ** à Thuro Sybarita, cujus meminit Theon

* Ariſtophanes in Veſp. & pace. Plato Alcibiade I Ariſtoteles 2. 20. Rhetor. Dio Chryſoſtomus Orat. XXXII. ad Alexandrinos: ἔχω δὲ καὶ ἄλλον εἰπεῖν λόγον ἀνθρώπου Φρυγὸς ἀκούσας, Αἰσώπου &c.

** Ariſtoph. Veſpis p. 357. Αἰσωπικὸν γέλοιον ἢ Συβαριτικόν. Heſychius in Συβαριτικοὶ λόγοι. Exemplum eſt apud Ariſtoph. ibid. p. 362. quod è verſione Grotii adſcribam:

Sybarita quidam præceps de curru datus
Grave vulnus & quidem ipſo in capite acceperat
Ignarus quippe frena regere quadrupedum,
Quem ſic amicus adſtans cœpit alloqui:
Quam quisque callet artem in ea ſe exerceat.

Meminit & Aphthonius: καλεῖται δὲ Συβαριτικὸς ὁ μῦθος, καὶ Κίλιξ (à Conno Cilice) καὶ Κύπριος, πρὸς τοὺς εὑρόντας μεταθεὶς τὰ ὀνόματα. Hermogenes Priſciano interprete: *Nominantur autem ab inventoribus fabularum alia Æſopia, alia Cypria, alia Libyca, alia*

& *Libycos* * à Cybiſſo qui ex Libya oriundus fuit, *Jonicos* à Sotade qui Jonice ſcripſit teſte Suida in Σωτάδης. Neque obſtat quod Heſychius illuſtris & Suidas, quibus illud Diagoræ ſcriptum dicuntur ἀποπυργίζοντες λόγοι, ** notant in illo parum reverenter tractatos eſſe Deos, nam hoc in fabulis etiam fieri potuit, ut Bernhardi Ochini apologi redarguunt ſuperſtitiones Eccleſiæ Romanæ. Inter *Demetrii Phalerei* ſcripta à Laërtio V. 80. referuntur λόγων Αἰσωπείων συναγωγαί quod interpres latinus, etiam in edit. Wetſteniana male reddit *orationum Æſopiarum collectiones*, cum per λόγους fabulas indicari ex jam dictis clariſſimum ſit, unde λογοποιήσαντες apud Heſych. πλασάμενοι λόγους ψευδεῖς. Confer Suidam in λογοποιῶν & Varinum in λόγος, ubi ex Euſtathio (quem non nominat) ad Iliad. α. p. 22. docet λόγον veteribus fuiſſe qui poſtea μῦθος, contra μῦθον qui antea pro narratione vera accipiebatur, frequentatum pòſt deinde pro ficta & fabuloſa. Perinde ut latinis quoque *fabulam* vero ſermone dictam multis exemplis docet Voſſius in Etymologico. Fabulas ſcripſerat etiam *Myro* Rhodia, ut Suidas auctor eſt.

VII. Ab eo

alia Sybaritica, omnes autem communiter Æſopia dicuntur, quoniam in conventibus frequenter ſolebat Æſopus fabulis uti. Theo progymnaſm. καλοῦνται δὲ Αἰσώπειοι (μῦθοι) καὶ Λιβυκοὶ ἢ Συβαριτικοί τε καὶ Φρύγιοι καὶ Κιλίκιοι καὶ Καρικοί, Αἰγύπτιοι καὶ Κύπριοι ἀπὸ Κυπρίας γυναικός. Scholiaſtes Aphthonii p. 4: οἱ μὲν Συβαρῖται ἐκ μέσων λογικῶν ζώων μύθους ἐξεῦρον (hoc utcunq; confirmatur exemplo quod ex Ariſtophane attuli) οἱ δὲ Κίλικες καὶ Κύπριοι ἐμπορευόμενοι καὶ τόπους ἀγνώσους διερχόμενοι ἐνεπλάσαντο τοὺς ἐξ ἀλόγων ζώων μύθους· ὡς ἐωρακότες ἐν τόποις τισὶ ξένην μορφὴν ἔχοντα ζῶα. Ὁ δὲ Αἴσωπος τοὺς ἐξ ἀλόγων καὶ λογικῶν μύθους ἀνεπλάσατο πρὸς βιωφελῆ παρακίνεσιν. Aliter Iſidorus Hiſp. Lib. I. c. 39. *Fabulas primus invenisse traditur Alcmaeon Crotoniensis: Appellantur Æſopicae quia is apud Phrygiam in hac re pollebat. Sunt autem fabulae aut Æſopicae aut Libyſticae. Æſopicae ſunt cum animalia muta inter ſe ſermocinaſſe finguntur, vel quae animam non habent, ut urbes, arbores, montes, petrae, flumina. Libyſticae autem dum hominum cum beſtiis aut Beſtiarum cum hominibus fingitur vocis eſſe commercium.* Aliter denique Theo nullam ejusmodi differentiam agnoſcens, cui aſſentit Voſſius II. 15. 2 Inſtit. Or.

* Heſychius: Λιβυκοὶ λόγοι. Χαμαιλέων φησὶ Λίβυν τὸν (ex Theone ſcribendum puto Κυβισσὸν τὸν Λίβυν) εὑρεῖν τοὺς λόγους τούτους. Meminit eorundem etiam Æſchylus Myrmidonibus apud Suidam in ταυτὶ. οὐδ' ἔσι μύθων Λιβυσικῶν λόγος. Vide A. Schottum ad proverbia p. 543. Ariſtoteles. 2. 20. Rhetor. ἓν μὲν παραβολὴ, ἓν δὲ λόγοι οἷον οἱ Αἰσώπειοι καὶ Λιβυκοί. Male clariſſ. Bullialdus in verſione Theonis Smyrnæi p. 112. *Libyca oratio*, fabulam enim notari ipſe agnoſcit in notis: itaque reddendum erat *Libycus logus*. Etiam Λυδίους λόγους memorat Schol. Aphthonii.

** Quaſi *de turre praecipitantes* dicas Hoc nomen videtur libro impoſitum ab iis qui Diagoram exoſum reddere volebant. Nam ſi ab auctore ipſo fuiſſet, opportunior ſcopo Tatiani, neque ab illo prætermiſſus. Cæterum re diligentius conſiderata fateor parum certam eſſe hanc de Φρυγίοις Diagoræ λόγοις conjecturam, neque me præterit in alia abire Voſſium de Hiſt. Gr. & clariſſ. Baylium in Lexico p. 1041, edit. ſecundæ. Inter Democriti quoq; ſcripta Φρύγιον λόγον memorat Laërtius.

Digitized by Google

VII. Ab eo tempore *Babrius* quidam, ab aliis *Babrias* vel *Gabrias* nominatus, non invita ut ex fragmentis apparet Minerva ſcripſit Æſopios μύθους ſive μυθικὰ libris decem, ut Suidas, vel ut Avienus, *duobus*, & quidem verſu Choliambo ſive Scazonte. Primus qui ejus meminit eſt Julianus Imperator Epiſt. 59. ad Dionyſ. τὸν μῦθον τὸν Γαβρίου ἀκήκοας. Γαλῆ ἀνδρὸς ὑπερεπῆς ἐρασθέισα. τὰ δ' ἄλλα ἐν τῇ βιβλίῳ μανθάνε. Ita ſe in Barocciano Codice reperiſſe Petavius teſtatur. Avienus in præfat: *quas* (fabulas) *Græcis jambis Gabrias repetens in duo volumina coartavit.* Babrium vocat Etymologici M. auctor in ἔμφαξ & in πεπρωμένον, ubi hos elegantes ex eo verſiculos profert:

Ἄ σοι πέπρωται, ταῦτα τλῆθι γενναίως
Καὶ μὴ σοφίζου, τὰ χρεὼν δ' ἀ φεύξῃ.

Γαβρίας dicitur in Johannis Tzetzæ codicibus chil. VIII. v. 516. ſed Βαβρίας XIII. p. 268. ὥσπερ Βαβρίας γράφει ἐν μυθιάμβοις τοῖς χωλοῖς &c. Affert deinde ex illo verſus quoſdam ſcazontes qui duobus auctiores leguntur apud Natalem Comitem IX. 5. Mythologiæ. Fabula ipſa legitur in Proſaicis Græcis à Neveleto vulgatis fab. 245. Tzetzes idem XIII. verſ. 494. τοῖς Μύθοις τοῖς Αἰσώπου τε καὶ τοῖς τοῦ Βαβρίου λεῶν καὶ δένδρων πλάσμασι &c. mox adducit verſum non ſcazontem ſed Jambicum:

Οὐ μὴν πλοῦμαι τὴν ἐμὴν ὁρμὴν ἐκτρέπω.

qui verſus inemendatus legitur fabula 2. inter eas quas ſub Gabriæ nomine habemus. Suidas quam frequentiſſime Babrium laudat & plurimos ex eodem profert Choliambos: aliquos etiam hinc inde, Babria non laudato, quos ex argumento facile agnoſcas illius eſſe. Sed & Jambus occurrit apud eundem in παλαμναῖα, niſi locus corruptus:

— — — οὐκ ἔδοξαν ἄνθρωποι
Εἶν' ἀλλὰ δαίμονες παλαμναῖοί τινες.

Unde non male ſuſpicatur Carolus Boylius in examine diſſertationis Bentlejanæ de fabulis Æſopi p. 245. verſus binos quos ἐκ τοῦ Γ Αἰσώπου μύθων profert Scholiaſtes Thucydidis, Babrii noſtri eſſe, ſunt autem hi:

— — ἄλλος ἄλλον ἀγρεῦσαι θήλων
Τρέχει τις ἄλλον ἐκ κακοῦ σώζων.

Sed & verſus Hexametros laudato eodem Babria profert idem Suidas in ἑταιρεία, in quo niſi fefellit eum memoria, credibile eſt etiam verſus Hexametros & Pentametros quos ex μύθοις vel μυθικοῖς producit in αἰπεινὴ, ἄδιν, ἀκηδὴς, δίη & συφελός, Babrii eſſe, ut forte diverſo carminis genere interdum uſus ſit Babrius in fabulis exſcribendis, quæ ejusdem

Boylii conjectura eſt, licet Bentlejus hanc Heroicam vel Elegiacam Metaphraſin mavult tribuere Anonymo alicui Babriâ antiquiori.

VIII. Exſtant hodie ſub *Gabriæ* nomine fabulæ LIV. ex quibus XLIII. editæ ſunt Græce & latine ab *Aldo Manutio*, cum Phurnuto, Palæphato & aliis Venet. 1505. fol. & à Frobenio Baſileæ 1518. 8vo. Γαβρίου Ἑλληνικὸν πτερύσιχα, reliquas XI. è codicibus Palatinis addidit Heidelb. 1610. 8vo. *Iſaacus Nicolaus Neveletus*. Hæ ſingulæ Epimythion proſa ſubjunctum habent, nec Choliambis conſtant ſed tetraſtichis Jambis exceptâ quadrageſimâ tertiâ quæ tredecim choliambis abſolvitur & ſola videtur eſſe Babrii ipſius. Reliquæ ſunt ab *Ignatio Magiſtro* & *Diacono* cui in MStis codicibus tribuuntur teſte Fabio Paulino Utinenſi: Ἰγνατίου Διακόνου τετράσιχα Διαμβικὰς τοὺς μύθους Αἰσωπικοὺς μεταφρασικά ſive ut Lambecius in codice Cæſareo reperit: Βαβρίου ἐν ἐπιτομῇ μεταγραφὲν ὑπὸ Ἰγνατίου Μαγίστρου. Vide ejus comentar. VII. de Bibl. Vindob. p. 137. & 254. Similem inſcriptionem in Palatinis codicibus invenerat Neveletus & ſub Ignatii nomine fabulæ eædem editæ ſunt ad calcem Phædri à Ritterſhuſio & aliis illuſtrati Lugd. Bat. 1598. 8. apud Plantinum, tum à *Johanne Fidlero* Reichenbacenſi Variſco, qui poſt *Fabium Paulinum*, &. Anonymum in edit. Plantiniana (quem *Joſephum Scaligerum* Fidlerus, Daumius & alii vocant, licet Scriverius in editione poëmatum Scaligeri eum prætermiſit) Jambis latinis vertit & Epimythia ſingulis Hexametris expreſſit, notulasque addidit. Cygneæ 1668. 12. cum Fidleri verſione additis Neveleti & uberioribus *Johannis Henningii* Solquella Marchici, Conrectoris Quedlimburgenſis animadverſionibus recuſæ ſunt hæ fabulæ Quedlimburgi 1679. 12. De Ignatio præterea notabis quod hujus *Jambi in Adamum* Labbeo in Bibl. novâ MSS. p. 134. memorati exſtant in variis Bibliothecis, & pars illorum edita eſt à clariſs. Grabio Tom. 2. ſpicilegii Patrum p. 229. Occurrunt quoq; in Actis Sanctorum 25. Febr. & 13. Mart. *Vitæ Taraſii & Nicephori, Patriarcharum CPolitanorum* ab Ignatio ſcriptæ, cum quibus vixit circa ſæculi à Chriſto nato noni initia. Vide Martinum Hanckium de ſcriptoribus Byz. p. 247. ſeq. Suidas teſtatur Grammaticum hunc ex Diacono & vaſorum in Eccleſia CPolitana cuſtode evectum eſſe ad dignitatem Metropolitæ Nicæni, & præterea ſcripſiſſe elegos funebres, Epiſtolas, Jambos in Thomam Antartem ſive τὸν χῶμα quorum nihil ad nos pervenit.

IX. Ut ad fabulas Æſopi revertar, earum nonnullas quoq; ſelegit & proſa Græca eleganti breviter expreſſit adjunctis Epimythiis Rhetor notiſſimus *Aphthonius*, Antiochenſis, Babriâ ut puto antiquior. Quadraginta

ginta fabulas Aphthonii cum verſione Jacobi Kimedontii filii primùm editæ ſunt apud Commelinum 1597. 8vo. ad calcem progymnaſmatum. Cum eadem verſione vulgavit Neveletus Anno 1610. in jam laudata fabularum collectione Anno 1660. repetita, & caſtigationes addidit. Prodierunt etiam minori forma Græce & latine una cum progymnaſmatis Pariſ. 1648. auctæ & recognitæ à patribus Societatis Jeſu.

X. Exſtat præterea duplex collectio proſaria fabularum Æſopiarũ Græca, utraq; ordine Alphabetico digeſta, quarum alteram fabularum CXXXVI. ex Bibliotheca Palatina primus edidit & latine vertit caſtigationibusque ac nobis illuſtravit laudatus Neveletus. Monachorum mentio cum laude occurrit fabulâ 3. (ſive 152. ſi pridem vulgatas annumeres) & in Epimythio fab. 122. (271.) quale Neveletus producit in notis p. 632. In fabula 181. Demades Rhetor Athenienſis fabulam narrans inducitur, qui diu poſt Æſopum vixit. Fabula 193. Momus alia reprehendere fingitur quàm Momus Æſopi apud Ariſtotelem III. 2. de partibus animalium & Lucianum in Nigrino atque Hermotino. Nonnulla quoque contraxit & verbotenùs repetiit ex Babria auctor quiſquis fuit, ita ut integros quoque ſcazontes in hac collectione obſervarint Neveletus ac Bentlejus fab. 157. 173. 243. 261. 263. 293.

XI. Alteram collectionem fabularum CXLIX. cum vita Æſopi à *Maximo Planude* ſcripta Græcè & latine primus edidit Aldus Manutius Venet. 1505. fol. teſtatus ſe in illis vertendis multum elaboraſſe. *Nam*, inquit, *quæ ante tralata habebantur, infida admodum erant*. Prodierant Æſopi vita & fabulæ per *Rimitium* neſcio quem latinè verſæ Mediolani 1480. 4. ut notavit Beughemius in incunabilis typographiæ, qui etiam Æſopi fabulas à *Laur. Valla* ante Aldum latine verſas memorat, quæ tamen ab Aldina illa collectione nonnihil differunt: ne in præſenti dicam de fabulis Æſopi in latinum ſermonem verſis ab *Omnibono Leonicenſi* ad Franciſcum Gonzagam, quas MSS. habuit Naudæus teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 233. Cæterum quales ab Æſopo ipſo profectæ vel ſcriptæ ſunt (ſi ullas unquam ſcripſit fabulas) neque in altera illa neque in hac collectione reperiri, viris eruditis jampridem eſt perſuaſum. Et hanc quidem valde credibile eſt eundem auctorem agnoſcere *Planudem* Monachum * CPolitanum, qui annis ab hinc trecentis vitam Æſopi compoſuit. Neq; alia multorum fuit ſententia jam medio ſæculo decimo ſexto, ut docet Michaël Neander Erotem. Hebraic. p. 560. Idem ſenſerunt Geſnerus in Bibl. & Henricus Stephanus qui Æſopiarum fabularum auctoritatem

* Clarus fuit circa A. C. 1380. Vide quæ infra Libro V.

tem negligit in thesauro Græcæ linguæ. Neveletus in præfat. Franc. Vavassor p. 21. de ludicra dictione, & nostrâ ætate Viri clarissimi Bentlejus in diss. de Æsopi fabulis, & Baylius in Lexico. Neque in ullo codice MSto qui ætatem Planudis excedat hactenus fabulæ illæ sunt repertæ, & majus examen requirit quod de codice MSto Isaaci Vossii 500. annorum legas apud Car. Boylium in examine dissertationis Bentlejanæ p. 266. Unde Æsopiarum fabellarum Græcam farraginem qui fecit, pro auctore probato Græcæ linguæ frustra obtrudi monet Gatakerus c. 30. & 23. de stylo N. T. Prætereo quod observatum est in fabula 145. laudari dictum Jacobi IV. 6. vel 1. Petr. V. 6. (uti fab. 288. in collectione à Neveleto editâ verba Joh. I. 21.) & quod fabula 75. verbotenus repetita est ex Aphthonii fabula sextâ, quemadmodum fabula 4. refert paraphrasin fabulæ 284. collectionis Neveleti. Hæc collectio fabularum Planudæ post Aldinam editionem frequentissime lucem aspexit Græcè quidem Basileæ apud Frobenium 1521. & 1550. 8. *Græce & latine* Basil. 1518. 1538. 1544. & Antverp. apud Plantin. 1560. 8 Tum forma minore ibid. 1574. Paris. 1549. ex officina Arnoldi Birckmanni tum apud Benedictum Prævotium & Basileæ apud heredes Nic. Brylingeri 1574. cum Gabriæ fabulis, Homeri Batrachomyomachia, Hippocratis jure jurando, Musæo, Agapeto, Galeomyomachia & aliis quibusdam. In laudata *Neveleti* collectione fabularum cum ejus notis, Heidelb. 1610. & 1660. 8. Exstat & editio Græcolatina Londinensis cum Batrachomyomachia & aliis nonnullis Lond. 1657. 8. Tum Sexaginta fabulæ Æsopi selectæ una cum versione, paraphrasi & scholiis *Georgii Sylvani* Lond. 1685. 12. Denique Oxonii *A. Alsop è* Collegio Corporis Christi typis Sheldonianis A. 1698. 8. vulgavit fabularum Æsopicarum delectum, in quibus occurrunt Græcæ CLVIII. rescissis (ne usum restringerent) *ἐμυθίοις*, recensitæ ad fidem editionis nitidissimæ Rob. Stephani, nec non Westmonasterienſis & Etonensis, præsertim vero Neveleti, collatæ cum MS. Is. Vossii & binis codicibus Bibl. Bodlejanæ: Quas excipiunt fabulæ Hebraicæ X. è libro fabularum Venet. 1545. 8. * excuso excerpta, denique Arabicæ Locmanni totidem, ex editione Erpeniana. Singulis Metaphrasis Poëtica latina subjecta est è Phædro, Avieno, Faërno, & qui Locmanno operam impendit Tan. Fabro.

XII. È veteribus latinis fabulas Æsopiarum exemplo composuere versu quidem Jambico *Phædrus*, elegis *Festus Avienus* & alter sine

* Vide Bartoloccium Bibl. Rabbin. T. 1. p. 98. ubi notat Æsopi fabulas (non integras) versas Arabice & inde Hebraice ab Anonymo.

ſine nomine vulgatus tùm ab aliis tum à Neveleto,& viris doctis quibusdam laudatus ſub nomine *Accii* vel *Romuli* ſive *Romalii* vel denique *Saloni* aut *Bernardi*. De his dictum à me eſt in Bibliotheca latina. Proſa latina Æſopi fabulas ſcribi à Polybio ſuo nolens voluiſſe videtur Seneca in conſolatione ad eum ſcripta c. 27. *Non audeo te uſque eo producere ut fabellas quoque & Æſopeos logos intentatum Romanis ingeniis opus ſolita tibi venuſtate connectas.* De proſa non de verſibus loqui Senecam colligo è verbo *connectas* & quod c. 30. ejusdem conſolationis Seneca Polybium laudat quod utriuslibet auctoris carmina ita *reſolverit*, ut quamvis ſtructura illorum receſſerit, permaneat tamen gratia. *Sic enim illa ex alia lingua in aliam tranſtuliſti, ut quod difficillimum erat, omnes virtutes in alienam te orationem ſecutæ ſint.* Non mirum igitur quod *intentatum Romanis ingeniis opus* vocavit Seneca, quod neque Phædrus neque alius quiſquam ante id tempus fecerat, fecit autem poſt illa tempora *Julius Titianus* Rhetor, à quo *Æſopiam trimetriam* hoc eſt, ut ego conjicio fabulas Babriæ græcis Choliambis ſcriptas, proſario ſermone latino expreſſas teſtatur Auſonius Epiſtola 16. ad Probum.

Apologos en miſit tibi
Ab usque Rheni limite
Auſonius nomen Italum
Præceptor Auguſti tui
Æſopiam trimetriam
Quam vertit exili ſtylo
Pedeſtre concinnans opus.
Fandi Titianus artifex.

XIII. De fabulis *Pilpai* ſive de antiquiſſimo libro fabulari Indorum *Kelila Va Dimna*, dicendi infra locus erit libro V. ubi de ſcriptis Simeonis Sethi, qui librum illum Græce vertiſſe dicitur, agam. Septentrionalibus celebratur *Edda* Snorronis Sturleſonii A. 1215. Islandice ſcripta & à Petro Joh. Reſenio illuſtrata Hafniæ 1665. 4. Inter Arabes non obſcurus liber Al-Amthal ſive fabularum *Locmanni*, quem propterea cum Æſopo noſtro viri nonnulli eruditi confuderunt. Vide Hottingeri Hiſt. Oriental. p. 68. ſeq. Jac. Golium ad Grammaticam Erpenii p. 189. Stephani Clerici Quæſtiones p. 325. ſeq. & Huetium de fabulis Romanenſibus p. 11. Bartholomæo tamen Herbeloto aliud videtur, quem adibis in Bibliotheca Orientali vocabulo Locman, vel ſi ea ad manus non ſit, Clariſſimum Neocorum in Bibliotheca novorum libror. A. 1697. p. 451. ſeq. Prodierunt fabulæ Locmanni, quæ eodem Herbeloto judice longè

longè recentius ab aliquo ex Locmanni (quem Davidis Regis æqualem * fuiſſe putat, alii Joſiæ Regis Judæ) traditis ſermonibus digeſtæ fuerunt, Arabicè cum verſione *Tho. Erpenii* Lugd. Bat. 1615. 8. qui in præfat. teſtatur hunc Locmannum ab Arabibus, & nationePerſam & religione, Judæum haberi. Repetita editio A. 1636. & 1656. ad calcem Grammaticæ Arab Erpenii. Decem fabulæ Arabicè exhibentur ab A. Alſop in ſuo fabularum delectu, Oxon. 1698. 8. Octo & decem fabulas Locmannianas eleganti carmine Jambico latino ornavit *Tanaquillus Faber* in cujus Epiſtolis præmiſſa ſingulis Erpenii verſione leguntur Tomo primo p. 268. ſeq. Salmur. 1674. 4. Fuit & alius Locmannus junior cui ſapientiam datam à Deo traditur in cap. XXXI. Alcorani. Confer Pocockii notas ad Abulfaraium p. 36. Locmanni nomen cum Alcmane confundunt Chriſtianus Ravius in verbis ab Hottingero p. 13. Hiſt. Or. productis & Jobus Ludolfus ad Hiſt. Æthiopicam p. 53.

XIV. E recentioribus latine fabulas ſcripſerunt vario verſus genere quidem 1.) *Gabriel Faërnus* Cremonenſiis, ngenii verſuumq; elegantia alter quidam velutiPhædrus, Rom. 1564. 4. Antvverp. apudPlantinum, forma minore: & cum præf. Joh. Caſelii Roſtoch. 1569. 8. tum Lugd. Bat. 1600. Lipſ. 1618. 8. Lond. 1672. 8. Bruxell. 1682. 8. & Hamburgi in Mythologia Metrica curante exoptatiſſimo ſocero meo Johanne Schultze edita 1698. 8. Easdem Faërni ** fabulas, verſibus Gallicis expreſſit Carolus Perraultus Pariſ. 1699. qui Phædrum à Faerno ne viſum quidem nedum exſcriptum aut ſuppreſſum obſervat. 2.) *Pantaleon Candidus* Auſtriacus. Francof. 1604. & Hamburgi in eadem Mythologia Metrica. 3.) *Caſpar Barthius* fabularum Æſopiar. libris quinque. Francof. 1623. 8. Hosce magno numero ſequuntur *Hieronymus Oſius* Witteb. 1564. & emendatius Francof. 1574. *Lucas Loſſius* Argent. 1575. *Carolus Utenhovius* Francof. 1615. *Johannes Poſthius* Germersheimius qui fabulis proſâ à ſe editis *epimythia* ſingula ſubjecit diſticho vel tetraſticho comprehenſa Francof. 1566. quæ parte 2. ejus poëmatum Lib. III. Sylvarum p. 170. ſeq. repetuntur & cum Epimythiis *Hartmanni Supperi* Norici inſertæ ſunt etiam Mythologiæ metricæ à laudato ſocero meo editæ Hamb. 1698. 8. In eadem præter *Georgii Sabini* nonnullas habentur etiam fabulæ

* Non defuerunt qui *Aſſaphum* Prophetam, Davidis itidem æqualem, propter nonnullam nominis convenientiam confunderent cum noſtro Æſopo. Abſurde profecto, ut variis argumentis demonſtrat Joh. Jacobus Schudt in Compendio Hiſt. Judaicæ p. 88.

** De hoc Faërno vide Gaddium de ſcriptoribus non Eccleſiaſticis T. 1. p. 191. & Teiſſerium ad elogia Thuanea A. 1561. qui Faërno emortualis fuit.

Digitized by Google

læ verſu vulgatæ à *Joh. Baptiſta Arigonio*, *M. Antonio Fiducio Iltinenſi*, *Alexandro Paulino*, *Leonharto Goricio Carga*, *Franciſco Amulio* & *Ja o Dominico Canciano*, quæ junctim lucem adſpexerant Venetiis 1592. Non contemnenda collectio nova fabularum fieri poſſet ex poëmatis *Joh. Commirii* (qui diem obiit die XXV. Decembr. A. 1702.) & aliorum, qui noſtra ætate cum laude in hoc genere ſcribendi verſati ſunt.

Proſa latina præter *Rimicium*, *Laur. Vallam* & *Omnibonum Leonicenſem*, de quibus paulo ante memini, fabulas ſcripſit *Poggius Florentinus* in facetiis Argentor. 1513. fol. *Laurentius Abſtemius Maceratenſis* in hecatomythio ſive fabulis ducentis ſcriptis ad Octavianum Ubaldinum comitem Mercatelli. Argent. 1522. Heidelb. 1610. 1660. 8vo. *Joachimus Camerarius* Anno 1539. primum, deinde Anno 1564. & Lipſiæ Anno 1570. quæ pleniſſima & elegantiſſima eſt editio. *Chriſtianus* vero *Daumius* fabulis Camerarianis ſelectis quas Lipſiæ 1689. 8. recudi fecit, addidit notulas in quibus loca ſcriptorum veterum recentiumque, in quibus fabulæ eædem perſtringuntur vel exponuntur. Variorum quoque fabulas congeſſerat *Martinus Dorpius*, Guilelmi Goudani, Hadriani Barlandi, Guilhelmi Hermanni ex Aniano (Avieno) Eraſmi in Chiliadibus, Abſtemii & aliorum. Lipſ. 1532.

XV. *Hebraicam* verſionem fabularum Æſopi ſed ineditam memorat Plantavitius Bibl. Rabbin. p. 571. De edita fabularum collectione Hebraica dixi paulo ante §. 12. cui utpote ab inſtituto noſtro alieniora adjicere nolo R. Iſaaci ben Salomonis (A. 1268. defuncti) proverbia & apologos antiquorum, rhythmis ſive verſibus conſcriptos. At R. Barachiæ Nikdani liber neutiquam prætereundus, inſcriptus parabolæ vulpium, quas cum latina Melch. Henelii Jeſu ſocii translatione excuſas evolvi, Pragæ 1661. 8. Tum fabulæ Variorum, Conſtantin. 1517. 4.

Italice Vitam Æſopi & fabulas transtulit *Julius Landi* & *Bentivolus*, pluries excuſas Venetiis, ut præteream *Franciſci de Tuppo* vitam Æſopicam fabulasque Italice translatas additis allegoriis, Aquilæ 1493. fol.

Gallica proſa *Joh. Balduinus* Pariſ. 1627. fol. & ab eo tempore ſæpiſſime variis in locis. Sed & hujus verſio cum iconibus & moralibus obſervationibus noviſſime iterum typis exſcripta eſt Amſtelodami 1700. 12. Poſt Balduinum *Antonius Fureterius* proſa Pariſ. 1694. Bruxellis 1695.* 12. & verſu *Johannes de la Fontaine*, qui ſuo ex ingenio quam plurimas novas adjunxit vel ex aliis veteribus repetiit IV. Volum. Pariſ. 1678. 12. Præ-

* Titulus Libri: *Eſope en belle humeur.*

tereo fabulas obvias Comicis in dramatibus de Æſopo, quæ Gallice ediderunt Nobilius Pariſ. 1691. aliique. * Verſibus Gallicis fabulas Æſopias expreſſit etiam pridem *Ægidius* quidam *Corrozetus* Pariſ. 1548. forma minore. Sed & Tetraſtichis, incertus auctor Pariſ. 1678. 12. apud Cramoiſium. Confer Ephemerides Pariſ. ejus anni p. 347.

Anglica Metaphraſi Poëtica *Joh. Ogilby*, ſive Oglebius eques Lond. 1651. 8. 1673. fol. Prodierunt & Anglica proſa è Gallico Joh. Balduini 1702. tum in præclaro opere fabularum undique ſingulari ſtudio collectarum à *Rogerio Eſtrangio*. Lond. 1692. 1699. fol. 2. Volum.

Hiſpanicè quoque viderunt lucem Madrit. 1621. 8. & plus ſimplici vice *Belgicè*.

Hungaricè, Vindobonæ, 1536. *Danicam* verſionem civis cujusdam Hafnienſis *Hermanni Weigeri* Lubec. 1555. 4. memorat egregius Vir Juvenis Joh. Chriſtophorus Wolfius Wernigerodenſis in erudita diatriba de Mythica moralia tradendi ratione novantiqua Witemb. 1704.

Germanicè XVI. Æſopi fabulas transtulit D. *Martinus Lutherus* noſter, perquam utile ejusmodi ſcribendi genus eſſe exiſtimans, licet à Melanchtone ad reliquas transferendas invitatus, propter alia negotia rem perficere non potuit. Cæterum Gotfridi Arnoldi, Melanchthonem eo nomine perſtringentis acumen Tom. 2 hiſtoriæ ſive potius apologiæ hæreſium p. 107. b. non magis credo lectori cordato ſe probabit, quam quod Pontificii Lutherum arguunt quod ſacras literas non majoris habuerit quam fabulas Æſopi. Hanc quidem calumniam retudit ſingulari ſcripto A. 1701. Rev. D. Georg. Henr. Gœzius Lubecenſium Antiſtes digniſſimus: Fabulas Æſopi vero poſt Lutherum Germanicè verterunt Joh. Matheſius, Nathan Chytræus, & verſu Burchardus Waldis. Vide Martini Lipenii Bibliothecam Philoſophicam & pandectas Brandenburgicas Chriſtophori Heidenreichii.

Denique Fabulæ Æſopi *Græco-Barbaro* quoque idiomate editæ ſunt Venetiis A. 1603. & 1644. 8. quibus ſubinde in gloſſario ſuo græco utitur Cangius, merito addubitans utrum verſio illa Græco-Barbara auctorem agnoſcat *Simeonem Cabaſilam*, licet hic Martino Cruſio promiſerat ſe Æſopi fabulas vel Iſocratis orationes quasdam ſermone vulgari Græco interpretaturum. Conſule Cruſii Turcogræciam p. 461.

* Vide Ephemerides Pariſ. 1690. p. 482.

CAPUT

CAPUT X.

De Epiſtolis quæ ad PHALARIDEM *referuntur, ac de aliis Epiſtolarum græcarum ſcriptoribus.*

De Epiſtolis Græcis editis ſcriptorum non Eccleſiaſticorum, Æliani. §. 28. *Æneæ Gazæi.* 29. *Æſchinis.* 6. 15. & 34. *Alciphronis.* 25. *Alexandri M.* 17. *Amaſidis Ægypti R.* 33. *Antiſthenis.* 35. *Apollonii Tyanenſis.* 11. *Ariſtæneti.* 49. *Ariſtippi.* 35. *Ariſtotelis.* 17. 39. *Artaxerxis Regis.* 18. *M. Bruti.* 10. *Chionis.* 4. *Claudii Imp.* 11. *Cratetis Cynici.* 21. *Democriti.* 18. *Demoſthenis.* 15. *Dindimi Regis Bragmanorum.* 17. *Diogenis Cynici.* 20. *Dionis.* 16. *Epimenidis.* 18. (*in notis.*) *Euripidis.* 23. *Galli Cæſaris.* 12. 27. *Garmi Regis Babyl.* 11. *Heraclidi.* 19. *Hippocratis, Abderitarum & Coorum ad Hippocratem &c.* 18. 38. *Hyſtanis.* 18. *Iſocratis.* 7. *Juliani Imp.* 12. 27. *Libanii.* 3. *Luciani.* 41. *Lucilli.* 35. *Lyſidis.* 32. *Megethii.* 30. *Meliſſæ.* 24. *Muſonii Philoſophi.* 11. 33. *Myiæ.* 24. *Nucilli.* 36. *Pæti.* 18. *Phædri Socratici.* 35. *Phalaridis.* 1. *Pherecydis.* 18. (*in notis.*) *Philippi Regis Maced.* 17. *Philoſtrati.* 26. *Phraotæ Indorum Regis.* 11. *Pittaci Mitylenæi.* 18. *Platonis* 16. 35. 39. *Procopii Gazæi.* 30. *Pythagoræ.* 9. *Simonis coriarii.* 35. *Socratis & Socraticorum. ibid. Solonis.* 18. *Syneſii* 14. *Telaugis.* 18. *Thaletis. ibid. in notis. Theanûs.* 24. *Themiſtoclis.* 34. *Theophylacti Simocatæ.* 27. *Thomæ Magiſtri.* 50. *Titi Veſp.* 11. *Magni Turci.* 36. *Xenophontis.* 35.

De Epiſtolis Græcis ſcriptorum præcipuorum Eccleſiaſticorum, Baſilii M. 4. 42. *Joh. Chryſoſtomi.* 43. *Cyrilli Alex.* 45. *Iſidori Peluſiotæ.* 44. *Gregorii Naz.* 42. *Photii.* 48. *Theodoriti.* 46. *Theophylacti Bulgar.* 49.

Libanii ſive Procli ſive Theonis Characteres Epiſtolici. 13.

Collectiones Variæ Epiſtolarum: Græca Aldi Manutii & Græcolatina Jac. Cujacii incerta fide adſcripta. 2.——33. *Græca H. Stephani.* 3. *Græcolatina Barthol. Juſtopolitani.* 1. *Eilhardi Lubini, ſive Commeliniana.* 38. *Latina Gilberti Cognati & Joh. Buchleri.* 36. *Epiſtolæ Procerum Mundi.* 17. 37. *Anglica Savagii.* 1.

Epiſtolæ quædam Græcæ inditæ. 50. & *deperditæ* 41.

I.

PHALARIDIS * patria Aſtypalæenſis, Agrigentinorum (quæ urbs non condita ante Olymp. L.) Tyranni tempora pro veterum diſſenſu & virorum noſtra ætate doctiſſimorum diſſidiis determinare accurate, difficillimum eſt. Itaq; h.l. ſuffecerit nobis ab eo tyrannidem non exercitam ultra annos XXVIII. nec minus annis XVI. Cædemque ejus non priorem fuiſſe Olymp. LVII. 4. quæ doctiſs. Bentleji, nec poſteriorem Olymp. LXIX. 1. quæ præſtantiſſimi Dodvvelli eſt ſententia. Jam pridem ſub Phalaridis nomine feruntur Epiſtolæ CXLVIII. quas memorat Joh. Stobæus florileg. ſerm. 7. 47. & 84. Photius Epiſt. 207. Suidas in *Φάλαρις* (cui *θαυμάσιαι πάνυ* ſunt) Joh. Tzetzes Chiliad. I. hiſt. 25. & Chiliad. V. hiſt. 31. Nonnus ſive Maximus in Gregorii Naz. invectiv. p. 144. ac recens auctor ſcholiorum Græcorum in Ariſtophanis Plutum v. 142. Pro genuinis habent præter editores Volaterranus in Commentar. Urbanus Thomas Fazellus in rerum Sicularum hiſtoria, Joh. Seldenus ad marmora Arundeliana p. 106. Joſua Barnes ad Euripidem T. 2. p. 523. Henricus Dodvvellus in præclaro opere de Cyclis Græcorum, & diſſ. de ætate Phalaridis, in cujus præfatione uſum Epiſtolarum ſcribendarum ante Atoſſæ tempora cui inventum hoc tribuit Hellanicus apud Tatianum & Clementem, ** invaluiſſe clariſſime & non inficiandis teſtimoniis evincit, Lond. 1704. 8. Guilelmus denique Templeus in Miſcellan. T. 2. p. 77. aliique. Poſt Photium addubitavit & primus Luciano tribuit Angelus Politianus Lib. I. Epiſt. 1. cujus judicium ſecutus Janus Parrhaſius in oratione habita ante prælectionem Epiſtolarum Ciceronis ad Atticum T. 1. facis artium Gruterianæ p. 826. Lilius Gyraldus dialogo 3. & 9. de hiſtoria Poëtar. Voſſius de Poetis Græcis p. 16. & Janus Bourdelotius præf. poſteriore ad Lucianum. Sed Luciani neutiquam eſſe videntur, quæ cum Lucianicis de Phalaride orationibus non tantum nihil habent commune, ſed & illis in quibusdam diſerte adverſantur, ut obſervatum Carolo Boylio in præf. ad Epiſtolas, & Rich. Bentlejo in diſs. de Epiſtolis Phalaridis §. 16. Forte igitur ſunt *Adriani* Sophiſtæ ſub M. Antonino Imp. clari, qui teſte Suida ſcripſit *Ἐπιστολὰς, λόγους Πλατωνικοὺς, Φάλαριν.* Phalaridis certe ipſius eſſe ut dubi-

* Taurum Phalaridis (de quo videnda Epiſt. 122. Pindarus Pythionic. I. v. 185.) fruſtra olim in dubium vocavit Timæus confutatus à Polybio & Diodoro Sic. Lib. XIII. Vide excerpta Peireſciana p. 17. Cicer nem Verrina 4. c. 33. Alia ejusmodi commenta ingenioſæ crudelitatis commemorat Franciſcus Junius Lib. II. de pictura c. 8.

** Clem. I. Strom. p. 307. ſeq.

ut dubitem, facit præter ſilentium antiquiorum ſcriptorum, & dialectum Epiſtolarum, quæ contra morem Siculorum illius ætatis Attica eſt, non Dorica; mentio Thericleorum * poculorum, aliaque argumenta â Clariſſimo Bentlejo producta in diſſertatione de Phalaridis Epiſtolis quam Anglice ſcripſit ad Guil. Wottonum Lond. 1697. 8vo. ejusque erudita Apologia adverſus Carolum Boylium ibid. 1699. 8vo. paginar. 549. Neque videntur ex animo refragari huic ſententiæ vel ipſe Boylius, vel hujus Hyperaſpiſtæ, quibus per varios quos Anglico idiomate emiſerunt libellos magis ni fallor cordi fuit adverſario ſuo ægre facere ** quàm Phalaridi Epiſtolas vindicare. Bentlejum vero adverſus ſe armaverat editor Epiſtolarum, quod in præfatione ſcripſerat: *Epiſtolas ipſas cum duobus MSS. Bodlejanis è Cantuarienſi & Seldeni Muſeo contuli, collatas etiam curavi uſque Epiſt. 40. cum MS. in Bibliotheca Regia, cujus mihi copiam ulteriorem Bibliothecarius* (Bentlejus) *pro ſingulari ſua humanitate negavit.* Cæterum licet Phalaridis fortaſſis, ut dixi, minime ſunt, elegantes tamen eſſe & cum fructu ac voluptate legendas, pauci

* Epiſt. 70. In transcurſu obſerva quod Phalarin pro quolibet tyranno ponit Hyginus fab. 257, ubi vide notas Tho. Munckeri. Apologiam Phalaridis ſcripſerunt *Matthæus Boſſius* adverſus Benedictum Calchum & *Andreas Arnaldus*. Vide elegantiſſimi Bælii Lex. in *Boſſius* (C) & *Epicure.* (L)

** Titulus libri Boyliani eſt: *Dr. Bentley's diſſertations on the Epiſtles of Phalaris and the fables of Æſop. examined, by the honourable Charles Boyle Esque* Lond. 1699. tertia editio paginar. 266. 8vo. Ex cæteris ſcriptis quæ circa hanc controverſiam incredibili contentione animorum agitatam viderunt lucem ſine nomine auctoris, hæc ad manus meas pervenerunt: A view of the diſſertation upon the Epiſtles of Phalaris. Lond. 1698. 8. paginar. 78. Ex ipſo litigantium teſtimonio auctor quisquis eſt docet nihil incertius eſſe Chronologicis quas attingunt controverſiis. Ab eo tempore prodiit: A ſhort review of the controverſy between Mr. Boyle and Dr. Bentley 1701. 8vo. paginar. 158. Verùm auctor libelli qui inſcribitur: Eſſay concerning Critical and curious learning, in which are contained ſome ſhort reflections on the controverſie. &c. by T. R. Eſque Lond. 1698. paginar. 77. ita acerbe perſtringit Wottonum & Bentleium, ut nec Boylio parcat nec cumulatiſſimo laude viro H. Aldrichio. Ad riſum ciendum compoſitus eſt alius qui inſcribitur: X. Dialogves of the Dead, relating to the preſent controverſy concerning the Epiſtles of Phalaris, by the author of the journey to London 1699. 8. paginar. 83. ſub Bentivoli nomine inſultat Bentlejo ejusque argumenta ridet. Inde lucem vidit aliud ſcriptum magis ſerium ſub titulo: A ſhort account of Dr Bentleys humanity and Juſtice to thoſe Authors who have written before him, with an honeſt vindication of Tho. Stanley Esquire and his notes on Callimachus, to which is added an appendix by the Bookſeller Tho. Bennet. Lond. 1699. 8vo. pag. 140. De hoc dicturus infra ſum libro III. in Callimacho.

qui expendent negabunt. Græcè editæ primum ſunt inter Variorum ſcriptorum Epiſtolas Græcas ab Aldo Manutio vulgatas Venet. 1499. 4. Latina verſio in collectione Genevenſi Epiſtolarum Græcolatina Jacobo Cujacio tributa his verbis incipit: *Polycletus Meſſenius quem tu apud cives proditionis arceſſis*, & repetitur in Epiſtolis Phalaridis Græce & latine octennio pòſt excuſis Ingolſtadii A. 1614. 8vo. Aliam pridem verſionem adornaverat *Franciſcus Aretinus* Florent. 1480. Venet. 1491. Pariſ. 1493. & Cremonæ 1505. ſed valde imperfectæ ſunt illæ editiones, cum & ordo turbatus ſit, & loca hinc inde omiſſa, etiam Epiſtolæ integræ, ut VII. LII. LVII. LIX. & LXXV. Aretini verſionem elegantem alioqui nec contemnendam ſupplevit & reſtituit *Thomas Savius* Medicus Lugdunenſis, ex cujus recenſione Phalaridis Epiſtolæ ab Aretino verſæ leguntur latine in Gilberti Cognati Nozerini farragine Epiſtolarum Laconicarum Baſil. 1554. 12mo. & Colon. 1606. 12mo. tum in Theſauro Epiſtolarum Laconicarum Joh. Büchleri â Gladbach. Poſt Aretinum, cujus verſio â Savio recenſita prodiit etiam Lugd. 1550. 8vo. Phalaridis Epiſtolas ad verbum transtulit & cum Apollonii & Bruti Epiſtolis ſimiliter verſis Græce ac latine edidit *Bartholomæus Juſtinopolitanus* Anno 1502. 4. Vertit etiam *Thomas Naogeorgus* Straubingenſis & cum Græcis vulgavit Baſil. 1558. 8vo. Quæ editio cum MSS. Vulcanii annotationibus fuit in Bibliotheca Nic. Heinſii. Omitto tredecim breviores Phalaridis Epiſtolas in H. Stephani collectione vulgatas Græce Anno 1577. 8vo. Exſtat etiam editio omnium 148. Phalaridis Epiſtolarum Græca curante *Eilhardo Lubino* Roſt. 1597. 8vo. & Græcolatina Commeliniana eodem anno eâdemque forma impreſſa. Denique *Carolus Boyle* Eques Anglus * has Epiſtolas ad MStos codices recenſuit, nova verſione latina per ſingulas paginas infra contextum poſita, & brevibus notis illuſtravit, Sheldonianisq; typis deſcribendas dedit Oxonii 1695. 8vo. Hujus editionis & verſionis loca quædam non abſurde caſtigavit *Rich. Bentlejus* Vir Clariſs. in diſſertatione quam paulo ante memorabam. Fuit etiam qui in Italicam linguam Phalaridis Epiſtolas transfunderet *Bartholomæus Fontius* Florentiæ 1491. & qui in Anglicam, *Savagius* in ſelecta collectione Epiſtolarum veterum Græcarum latinarumque Anglice edita Lond. 1703. 8vo. in qua etiam occurrunt Epiſtolæ tributæ Soloni, Socrati, Pythagoræ, Euripidi, Xenophonti, Ariſtoteli, Philippo Regi Macedoniæ, Alexandro M. Democrito, Heraclito, Diogeni Cynico, Iſocrati, Hippocrati, Juliano Imp.

* Hodie Comes d' Orery.

Digitized by Google

Imp. &c. Parentis ſui *Joſuæ Arndii & μακαρίτου* affectum in Phalaridis Epiſtolas commentarium memorat filius Carolus Arndius in ſchediaſmate quodam edito Roſtochii A. 1702. 4to. in quo de Phalaride, M. Antonini ſcriptis, & Agapeti Scheda Regia agit.

II. Facturum me exiſtimavi operæ pretium, ſi data hac occaſione alias quoque quæ exſtant Græcorum ſcriptorum Epiſtolas recenſuerim, ac primum illas quæ occurrunt in collectione Aldi Manutii à Marco Muſuro recenſita, & Antonio Codro Urceo inſcripta, quæ Romæ A. 1499. 4to. Græce lucem adſpexit ſub hoc titulo: *Epiſtolæ diverſorum Philoſophorum, Oratorum, Rhetorum &c.* Eadem collectio * Græce & latine edita eſt Coloniæ Allobrogum ſive Genevæ A. 1606. fol. in cujus præfatione *Pyrrhus Caldoræus* præfat. ad Barthol. Camelinum Forojulienſum Dominum: *Volumen Epiſtolarum Græcarum eſt, quas vir Clariſſimæ memoriæ Jacobus Cujacius, J. C. Romana civitate donavit, ut perſancte affirmarunt mihi ii, qui manum ſcripturamque ejus probe norunt. Scin tu porro unde illas acceperim? Ex arce ipſius Minervæ, vel ſi mavis ex Bibliotheca doctiſſimi atque clariſſimi Pithœi, qui benigne nobis illarum copiam fecit, ut quoad fieri poſſet emendatiſſime eas typis excudendas curaremus.* Non ab re tamen multi viri docti dubitant Cujacium illius verſionis eſſe auctorem, certe verſiones nonnullæ in hac collectione vulgatæ aliis auctoribus manifeſto debentur, & ante Cujacium lucem viderunt, ut ſuo loco dicam; ſed neque aliæ in iſthac editione primùm excuſæ Cujacii eruditione dignæ eſſe videntur. Unde Joh. Frid. Gronovius in elencho antidiatribes Mercurii Frondatoris (Emerici Crucei) ad Statii Silvas p. 99. *Quis æſtimabit ſcriptum nihili, cui docti Viri nomen adſcribitur? Quis verſionem Græcarum Epiſtolarum laudat, aut parcere ei velit, quia Cujacio mendaciter attributa eſt?* Occurrunt autem in collectione Aldina & Genevenſi, hoc ordine, vel nullo ordine potius:

III. 1. BASILII Cæſareenſis ad Libanium aliosque, Epiſtolæ XXXII, & LIBANII Epiſtolæ XII. ad Baſilium. Latina verſio incipit: *Pudet me ſingulos tibi Cappadoces adducere.* Ex his, Epiſtolas duodeviginti mutuas Baſilii & Libanii Græce etiam edidit H. Stephanus in collectione ſæpius infra laudanda, cui titulus: *Epiſtolia, Dialogi breves, oratiunculæ, poëmatia ex variis utriusque linguæ ſcriptoribus* A. 1577. 8vo.

* In Actis Eruditor. A. 16. 96. p. 501. hæc collectio traditur eſſe locupletior quàm Aldina, & 150. auctorum Epiſtolas continere. Quanquam vero index qui Genevenſi editioni Græcolatinæ præfigitur, colligit tot nomina, ſub quibus Epiſtolas confinxere Alciphron, Theophylactus & alii, neutiquam tamen plures Auctores Epiſtolarum nec plures Epiſtolas quam Aldina exhibet.

Caput videtur cum Corona jungere.
En ſidera hæc ſunt partis ad Boream ſitæ :
Quæ verſus Auſtrum, hunc ordinem contra obtinent:
Sub ipſum acumen Scorpii Ara viſitur.
Chelis ſub ipſis & Nepaï corpore
Priora parent membra Centauri ſenis:
Corpus ferinum noſcitur ſubter manus.
Verùm ſub anticas Sagittari manus
Rotatus orbis ſiderum convolvitur.
Hinc orbis alius qui vocatur Circulus
Auſtrinus, alius Piſciúmque cernitur.
At Virgini & medio Leoni ſubjacet
Dira Hydra, ad aſprum quæ caput Cancrum refert.
Caudàmque Centauri ad pedes retrò ultimos.
Spiris ſub ipſis maximè illuſtris manet
Crater, & inde membra Centauri propè
Stat Corvus, Orionis ad lævam ſedet
Flumen, ſub ipſis pedibus eſt levipes Lepus,
Qui fulgerantem Sirium fugit Canem.
Pedibus propinquat ultimis Caniculæ,
Servaculum Argûs; & cohæret artubus
Flammis coruſcum ſidus, atque implet locum:
Manúmque tendens ad gravem Tauri pedem
Micantia inter ſidera Orion micans,
Tendit gemellis alteram Laconibus:
Sed eſt propinquus dexteræ Antecanis manus.
Aries ſub ipſum eſt, Piſciúmque corpora:
Quîs ſæva Piſtrix adjacet, ſed Piſcibus
Commune vinclum & ſidus in primis nitet.
Tales figuras ſidera & ſedes habent,
Benignitas quæ Numinis mortalibus
Conceſſit: Ergo ſeu patrima Pallas, aut
Sol ordinavit huncce ſtellarum ſitum,

73. ἐν πρῴτοισι δὲ) Non puto primarium verbo poſtremo & flagitioſo mutandum eſſe. Potius dixiſſet, ἐν οὐραῖσι δὲ. Neque enim cohærent Piſces poſterioribus, cùm mutuò ſint obverſi.

Θεῶν τὸ μηχάνημα. πάντας δ' ἐν βραχεῖ
φράσαι βροτοῖς οὐκ ἂν ἐξεύροι νόος.
Ἀθρῶ δ' ὁ κοσμου δ' δέ τ' αἰῶν δρόμον
Ὡς δ' διεσκέδασεν αὐτουργὸς Φύσις.

Κριός — Πρῶτος χαρείας Κριὸς ἡγεῖται κύκλου,
γρ. Εἰθ' ὅτι * Οτι κρίσει γε πάντα συγκρίνας ἔχει·
Σωθῆναι δ' πρὸς αὐτὸ δεῖ συγκριθείς.
Ἐξ οὗπερ δεῖ Κριὸς ὄνομ' ἔσχε βροτοῖς.
Κρίνων μὲν ἔαρος χείματος τε μεταβολάς,
Κρίνων δ' μήνος ἡμέρας νυκτός τ' ἴσον.
ἰσ. γ' ἀπόσ- Οθεν με κοσμου κοσμον ἀντηλλάξατο,
μυ Ὃ δ' δ' βροτοῖς ἔνθεμε, ὧνδρὰ θεῶν ἔχει:
γρ. δ' ἀρ Διὸ δὴ κρίσει καὶ τῶνομ' ὤρισαν θεοί·
Κριὸν κριτηρίῳ δ' δ διείλετο
Ἴζην πρὸς ἠῶ καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔχειν.

Ταῦρος — Κεῖται δ' ἐφεξῆς Ταῦρος, ὡς μεσόμοροις
Τύπις ἐοικὼς κεῖνος· ὃς κατ' αὐχένα
Σπείρῳ τίνοντι βίον ἁρμόζει ζυγόν,
Γαμψοῖς ἀρότροις αὔλακος χίζων γύας·
Ἡ δ' ἀστέρων ἡ πάξις· ὃς πάλαι ποτὲ
Ἐκλήζετ' οὐχὶ Ταῦρος, ἀλλ' οὖρος βροτοῖς
Ὅσπερ καλεῖται πᾶσι πρμόνων Φύλαξ.

Δίδυμοι — Δίδυμοι δ' κεῖνται πάξεσι ζαφεστάταις
Ἐπεὶ τότ' ἤδη καρπὸς αὔξεται δωλὸς.
Χλόη δ' ὑπαὲρ γῆς ἄρχεται χίζειν Φύσιν,
Καὶ διὰ τὰ Φυλλῶν αὔξεται βλαστήματα
Πρὸς εὐδιείλιον ἦρος κατάστασιν.

Καρκῖνος — Ὅδ' ἀλλαγὴν στοιχείου ἀντιλαμβάνων

Καρκίνος

79. Θεῶν τὸ μηχάνημα) Vera & pia ſententia, non à Chriſtianis ſolum, ſed bonis illis paganis celebrata: puta Arato & Dionyſio, περιηγητῇ.

82. Κριὸς) Hoc Etymon, ἀπὸ τ῀ κρίσεως, Græce tantum linguæ conuenit: nam ſi Arietem vocas, aliud excogitandum eſt. Alii tamen κριὸν, dictum volunt propter κάρα, quia cornibus pollet, & eſt ἀστερόκερως: unde κυρίττειν, ex κορύπτειν, cornu ferire Virgilio. Itaque rectè Sudas, κριὸς ὁ τὸ κάραϊ ἔμενος: quíq; ut ait idem Maro, iraſcitur in cornua.

98. ἡ δ' ἀστέρων) Quorſum hæc verba quibus initium fecit? Sane hîc mihi videntur ἀπροσδιόνυσα, & alia cenſeo ſubſtituenda, quæ fortaſſis alia ſcripta exemplaria ſuppeditabunt.

Opus eſt Deorum, humana nec ſollertia
Referre poſſit omnia in compendium.
Mundi atque vitæ aduerte curſum, quàm benè
Natura diſpenſavit ipſa opifex ſui. *ARIES.*
Præſul choreæ circuli dux eſt gregis,
Quòd congregata cuncta diſcernat cate.
Nam comparatus hoc ad ipſum convenit,
Et inde Grajum nomen hoc indeptus eſt
Crion, quòd hiemis veris & diſcrimina,
Noctísque cernat & diei horas pares:
Ex mole confuſiſſima hunc mundum excitans.
Nam dona Divûm impertiit mortalibus,
Unde indidere nomen à Criſi dii,
Crion vocantes, namque decretorius
Occaſum & ortum ſcindit æquo examine. *TAURUS.*
Tauri ſecunda ſedes eſt, & formam habet
Arvum colentis qui jugum cervicibus
Poſcit toroſis, & recurvi pondere
Gemens aratri ſulcat arva proſecans.
Hic ordo ſiderum, neque hunc antiquitus
Taurum vocabant, Urus huic nomen fuit
Qua Terminorum voce cuſtos noſcitur. *GEMINI.*
Gemini ſequuntur ordinem clariſſimum,
Dicti inde quòd tunc fructus augeſcat duplex,
Supérque terris herba Naturam ſecet,
Binæque creſcant frondium propagines,
Tepente terſi molliter ſtatu aëris. *CANCER.*
At qui movetur greſſibus retrogradis,

Ibid. ὃς πάλαι ποτὲ) Vetus auretum ſeculum innuit, quo boum nullus erat cuſtos, imo ipſe bos erat (ut cum Frontino loquar) arviſinius. Tanta erat ejus ætatis innocentia probitáſque. Nam limites (ut ait idem bonus auctor Grammaticus) ante Jouem nulli erant, proinde lites nullæ, ideóque tandem poſitus limis litem ut diſcerneret aruis, ut ait diuinus Agricola Maro. Itaque non mirum ſi tanta bouem reuerentia coluit antiquitas, ut eum occidiſſe juxta periculoſum fuerit atque ciuem. Sanè verò εὖρον, de boue recte dici, vel ipſe Bootes fidem faciet qui Urſæ οὖρος, vel Φύλαξ, dictus eſt. Tum iſte ſeſqui-verſus, καὶ βοὸς οὖρον, Ἀσκητὴν χρυσῶ παμφαινόωντι κέρας ex Anthologia puto, facit ut exiſtimem priſcis illis temp ribus, quibus antè Jouem nulli ſubigebant arua coloni, bouem pro cane fuiſſe ad cuſtodiam, ut poſtea ad laborem.

ἴσ. καρπί- μοις. Καρκίῳ ὑπάρχων ἐν χρόνοισι καρπιμῳ,
Ἐκ γῆς τέλεον καρπὸν ἐμφαίνων βροτοῖς,
Ἐξῆς τέτακται ταξεσι συμφερέταις.

Λέων χρ. γελαζεται, Ἐχθὲς δ' ἀριθμὸν ἐν μέρει πέμπῳ Λέων, 110
Λελάνεται γάρ, εἶτα καὶ καρφάσσεται,
Θερμαῖς πυριφλόγοισιν ἡλίου βολαῖς,
Τὰ πρὶν βρύοντα γῆς ὕπερθεν αὔετα,
Ὁ δ' ὀλλύων χρόνοισιν ἀνδάτας Λέων.

Παρθένος Ἐγγὺς ἧ πύτου, παρθένου κάτα τύπος· 115
Πρὸ ἓξ δὲ εἰς τόδ' ἄστρον ἥλιον μολεῖν,
Ἀφθαρτα γαίης πάντα τηρεῖται χθών.
Τὸ δ' ἀδέπω τλὼ πεῖραν εἰληχὸς φθορᾶς,
Κατωιόμασαι πᾶζι παρθένου βίος.

Χηλαὶ Χηλαὶ δ' ἐπειδὴ σῖτος εἰς δόμους βροτῶν 120
Γεωμόροιζι χερσὶν ἐξηθροισμένος
Πέτοιζιν εἰς τὰ δώματ' εἰσωρεύεται·
Τότ' εἰς μέλαθρα συμφορουμβος τροφὰς
Παρέχει τροφαῖζι τοῖζιν ἠριθμημέναις.

Σκορπίος Ὅταν ἧ πολλὰς ὥρας πύχη ἀπόρων, 125
Ὁ δ' ἐκνομίζει σπέρμα γῆς ἐν ἀγκάλαις
Μόχθων ἐπ' ἄκρων ἐκτὸς εἰσφορούμβος,
Ὑπερθεν ἤδη σκορπίος τότ' οἴχεται·
Σκορπίζεται γὰρ σῖτος εἰς δόμους χθονὸς,
Ὅπως τελεῖ καρπὸς αὐξηθῇ βροτοῖς. 130

Τοξότης. Μεθ' ὃν κύκλου φοραῖσι ταῖς πολυτρόφοις

Εὔσημος.

111 λεαίνεται γὰρ) Neque placet hoc Leonis etymon. Alii melius, παρὰ τὸ λεύσσειν. Sunt enim ardentes & ignei oculi illius feræ, quæ merito à Sole ſubſtantiam & naturam trahere extſtimatur, cenſente Macrobio.

114 ὁ δ' ὀλλύων) Sententiam hanc nuſpiam alibi quod meminerim, legi. Si qui ſint meliore memoria, ſcire velim ecquid recordentur. Hujus indicii maximam à me inibunt gratiam. Tamen quia in Meſopotamia vehementi vi Solis Leones à culicibus ita per oculos inteſtari dicuntur ut in flumen ſe proripiant & mergantur, ſuſpicor huc reſpexiſſe hunc Sphæræ ἐμβιογράφον. Exiſtimaverit etiam aliquis dictum hoc de longævitate, quia μακρόβιον eſſe Leonem, etiam Ariſtoteles in hiſtoriis perſuadet. fidemque factam ait ex claudo capto, cujus dentes vetuſtas intregerat & minuerat. Sed profecto χρόνοισιν, non idem eſt quod χρόνῳ, Græce ſcientibus. Itaque priori ſententiæ potius ſubſcribo. (*Forte non opus inquiſitione ulteriore, ſi obſervetur ad ſolis vires in dodecatemoriis a poeta reſpici, neque enim cancer per ſe καρπιμος nec λέων ὀλλύων ſed καρπιμος in Cancro ſol, & ὀλλύων in Leone.*)

Digitized by Google

Gaudétque cancer fructuoſo tempore,
Frugesque monſtrat perficas mortalibus,
Clarum deinde ſedis ordinem tenet.
Quintam jubatus occupat ſedem Leo, *LEO.*
Nam liditurque læditurque perdite
Compunctus aſſi ardore Solis igneo.
Tunc omnis arbos, omne marceſcit ſatum:
Per tempora autem perbitans, audit Leo.
Hunc proximè aſtat forma puræ Virginis, *VIRGO.*
Quia ante quam Sol ſidus hoc percurrerit
Servantur incorrupta terrea omnia:
Corruptionis quidquid autem expers manet
Omnes vocare virginis vitam ſolent.
At Libra quando meſſe collecta domos *CHELÆ vel LIBRA*
Implent coloni, acervus ingens tritici
Servatur horreis, tunc alibres ſufficit
Conferta fruges in numerum alimonia.
Mox alma Pleias quando ſementem facit, *SCORPIUS.*
Et ſummo in arua ſe labore conferens
Exportat ulnis cultor agri ſemina,
Tunc Sparſor exit Scorpius, nam ſpargitur
Et diſſipatur triticum in terræ domos,
Ut intus hominis perfica augeſcat ſeges.
Poſt tortuoſis circuli in ſpiris ſequens *SAGITTARIUS.*

119 παρθένου βίου) Hinc apud Græcos Παρθενία, dicitur pura vita, & Parthenii dicti teſte Suda, οἱ ἄφθοροι: neque hoc ſolum, Purum pelagus & piratis intentatum, dictum eſt, παρθένιον πέλαγος.

120 χηλαί) Nomine Chelarum intelligitur Libra. Quia Chelæ (cujus dodecatemorion in Libra finitur) partem occupant ipſius Libræ. Et vero ſic uſurpant Aratus & Manilius. Cæterum inter alia ſignificata χηλὴ, etiam eſt alimentum, hinc illud φερλικὸν Etymon, cui ſi non credidero non deſinam propterea Chriſtianus eſſe.

124 τροφαῖσι) Non ſatis intelligo hæc verba. Itaque Problematice anquiram An quia triticum expenditur ad ſtateram & fit demenſum? An potius per τροφὰς pecudes, id eſt, τὰ θρέμματα, intelligi.. Ignoſcant eruditi ignaro & ambigenti.

129 σκορπίζεται) Neque hic auſculto huic Etymologiæ. Nam ſi hæc in Scorpio valet ratio, rogo vos, quare Nepam non ſequetur?

Εὔσημος, οὐκ ἄσημός ἐστι τῇ ὁτῃ,
Ἐκ γῆς γὰρ ἤδη καρπὸς ἐκτοξεύεται,
Τὰ νέρθε δ' ἀκινὴς χαρὶς ἀ κεκρυμμένα·
Νέοις γὰρ ὑπέρθε φύεται κεντρίσμασι.
Ὁ δ' ἐκ διμόρφου σώματος φαίνων μέλη
Αἰγόκερως Τηλωπὸς ἄστρων Αἰγόκερως κεκλημένος,
Καλῶς τετύχηκεν ὀνόματος τὰ δ' ἐν βροτοῖς.
Τὰ πρόσθε μὲν γὰρ αἰγόπλαστα δείκνυται,
Οὐρᾷ τ' ὄπισθεν ἰχθύος θαλασσίου.
Ἡ μὲν γὰρ ἐν γῇ φέρεται χλοηφόρῳ,
Ἡ δ' ἐν κλύδωνι νήχεται γλαυκηπόρῳ.
γρ. ταὐτό γ' Εἰς ταὐτὸν ἦχθη πᾶσι γὰρ θνητῶν φύσις·
Ἐχᾷ δ' ὑγρὸν πνεῦμα καὶ ξηρὰς τροφάς.
Τδροχοός Ὑδρὸν δ' ὑπέρθεν ταξιν ἐκλιπὼν, ὕδωρ
γρ. Νέος. Νέφος προβάλλει λοξὸς ἐκχύσας δέπας,
Ὃς σωταράσσει χείματος κόσμον πάγους.
ἴσ. διαρπάσας. Ἐκ γῆς γὰρ νοτίδα ναύματος διαρπάσων
Ἐπᾴρει πολλὴν χθαμαλὰ καὶ πνοὰς βροτοῖς,
Κόσμον καλύπτων οἷάπερ λάβρῳ πίτνων,
Δράκοντας ἐν οἷοις σῆμα δηλοῦται κύκλου.
Διὸ δὴ καλῶς εἴληχε καὶ ζῷ' ἐπώνυμον·
ἴσ. ἐνιαυσίως δί. Τδροχόος· * δίναισιν εἰς ταξιν μολών.
Ἰχθῦς Μεθ' ὃν κυκλεῖται κύκλος εἰλίσσων πνοὰς
Ἀνέμοις ἐναλλὰξ σχῆμα πλαυμὲς διπλοῦν
Ἀντίστροφον δρόμοισιν ἐμφαίνων τρόπον.
Οὗ γὰρ κάρα μὲν λοξόν, ἡ δ' ἀπόστροφον
Πρόσωπον, ὀρθὴν ταξιν εἰλεῖται κύκλου,
Ὁ μὲν βορείου κλίματος νεύων πόλῳ,
Ὁ δ' εἰς νότου κέλευθον εἰσδυὼν βίᾳ.
Διὸ δὴ πνοαῖσι ταῖν βυθῷ κεκρυμμένα
Ἐδέξαν ἰχθῦς, πᾶς γὰρ εἰς βυθὸν πεσὼν
Ἄνεμος, ταράσσει κῦμα, σημαίνων βροτοῖς
Χάλαζαν ἐκτὸς· ἐξ ἀπόστροφῆς κλύδων

Εἰλιγμὸν

135 νέοις γὰρ) melius, νέοις γ'.

143 εἰς ταὐτὸν ἦχθη) vel lege, τῆτον, cum eruditiorum Phœnice Joſ Scaligero, vel αὐτόν. Hoc enim innuitur, Ad Capricorni naturam omnia referri, qui ficcus eſt & humidus: Quibus qualitatibus & hominis natura conſtat, & omnia in orbe terrarum viventia Deus naturæ auctor perficit.

Digitized by Google

Miſſor ſagittæ apparet haud ignobilis,
Nam fructus omnis jamque terræ emittitur,
Jam jam retectis ventris imi partibus
Creſcens novello per ſuperna acumine.
At Capricornus corpore ambiguo nitens *CAPRICORNUS.*
Sidus remotum, nomen hoc jure obtinet:
Priora membra ſcilicet produnt Capram,
Piſcem marinum cauda poſtrema arguit,
Illa in virente vivit herbarum ſolo,
Hæc æſtuoſi gurgitis natat ſalo.
Natura fertur omnis huc mortalium,
Siccisque veſcens humidoque ſpiritu.
At vorticoſæ ſedis emanſor Puer
Obliquat urnam, & fundit undas deſuper:
Colles honorem turbat hibernum movens,
Laticisque terræ raptor humentis, nigram
Hiemem, procellas atque ventos invehit,
Operitque mundum veſte tanquam candida,
Et obſtinet quà circuli ſignum patet.
Jure ergo Aquarî nomen huic ſorte obtigit
Sedem obtinenti propter undarum globos.
Poſt hunc rotator gyrat auras circulus *PISCES*
Ventóſque mutat, forma longi luminis,
Gemella, curſu verſa ſtat contrario:
Averſa quamvis frons & obſtitum caput,
Tamen ſequuntur circuli rectum ordinem.
Septentrionis iſte vergit ad polum,
Hic vi capeſſit humidas Auſtri Vias.
Itaque in profundo quæ latent perflamina
Piſces revelant: ventus in fundum cadens
Conturbat undas, nuntians mortalibus
Hiemem & procellas, æſtus ut reciprocus,

Qui

145 δεινὸν) non placet, τὸ δεινόν. Potius δινῶν, qui vortices ſunt, legendum ſuſpicer niſi aliter cenſeant acutiores & eruditiores viri, quorum probabilioribus rationibus non ſolum manus ſed etiam ſuram præbebo libens

152 εἴλυγξε κοὐ) Dele illud κοὐ, quod ex præcedenti ſyllaba γξε ſupercrevit. lapſu uſitato & facili: ut contra verſu ſequenti ὑδροχόω, geminata ultima ſyllaba ω, ſed degenerans in ω magnum.

Εἰλιγμὸν ἐκ γῆς ὕδασι πεσσφέρων, σφοδρόν 165
Δείκνυζι καιροῦ σχῆμα, χειμῶνος φύσιν.
Οθεν διπλοῖζι χρώμενοι καιροῦ δρόμοις
Ανέμων ἔχουσι τάξιν ὃ μεταμφίλω. 168

165 Qui vorticem undis addit è terræ ſinu,
Portendit atræ tempus hiemis aſperum.
Hinc eſt quod illi duplici cum temporis
168 Curſu, fruuntur flaminum immenſo ordine.

Finis Sphæræ veteris.

CAPUT XIII.

1. *Elenchus *) Alphabeticus Pythagoricorum apud veteres memoratorum.*

ABaris Hyperboreus ad quem liber ferebatur ſub Pythagoræ nomine, & cum quo de rebus præclaris Pythagoras cum apud Phalaridem captivus eſſet diſſeruiſſe dicitur. Vide quæ dixi Libro I. c. 2. ſect. 7. ubi Abarin Pythagorà antiquiorem obſervavi. Abaridis Hyperborei ἐπῳδὰς memorat Plato in Charmide.

Abroteles Tarentinus.

Achmonidas Tarentinus.

Acrion Locrus, quem inter alios Pythagoricos adiit Plato teſte Cicerone Lib. V. de finibus.

Acron Medicus Agrigentinus, de quo Svidas, Heſychius illuſtris & viri docti

*) Quibus nullum teſtimonium additum vides, ii apud ſolum Jamblichum c. ult. de vitâ Pythagoræ memorantur. Neq; aſſentior Præſtantiſſimo Lloydio, qui pleraq; nomina Pythagoricorum (ex 218. ducenta) conficta eſſe à Jamblicho conjicit. Quorſum enim tot falſa confinxiſſet, qui multa vera prætermiſit. Notum porro eſt diſcipulorum Pythagoræ alios fuiſſe ἐσωτερικὺς, ut auctor Philoſophumenon ſub Origenis nomine, appellat, quos Jamblichus c. 18. Πυθαγορείους: alios ἐξωτερικὺς quos Jamblichus vocat Πυθαγορισάς. Sive ut Anonymus Vitæ ſcriptor apud Photium Cod. CCLIX. p. 712. Svidas in Πυθαγ. & Schol. Theocriti Idyll. XIV. p. 207. eos diſtinguit, alii fuere Πυθαγορικοὶ proprie dicti, qui cum ipſo Pythagora verſati ſunt: alii Πυθαγόρειοι horum diſcipuli, alii denique Πυθαγορισταὶ οἱ ἁπλῶς ἔξωθεν ζηλωταί. Certum tamen eſt hanc diſtinctionem, veterum ſcriptorum uſu non comprobari, & recentius commentum videtur Dodwello p. 163. de vita Pythag. De diſtinctione in ἀκουσμαϊκὺς & μαθηματικὺς, vide infra in Hippomede.

Digitized by Google

docti ad Empedoclem Laërtii VIII. 65. Hippocrati æqualis fuit.
Acuſilaus Tarentinus.
Adicius Locrus.
Æetius Parius.
Ægon Crotoniata.
Æmon Crotoniata.
Æneas Metapontinus.
Æneſidamus. Vide Ageſidamus.
Æſchylus Poëta Tragicus, Pythagoreus dicitur Ciceroni 3. Tuſc. quæſt. p. 179. Diverſus ni fallor Æſchylus diſcipulus Hippocratis Chii itidem Pythagorici. Ariſtotel. Lib. I. Meteorolog. c. 6.
Ageas Crotoniata.
Agelas Crotoniata.
Ageſarchus Metapontinus.
Ageſidamus Metapontinus, ſive ut in veteri inedita Jamblichi verſione legitur Æneſidamus.
Agylus Crotoniata.
Alcæus cujus gener & hæres fuit Pythagoras. Jamblich. c. 30.
Alcias Metapontinus, ſive ut ab illuſtri Obrechto id nominis rectius exprimitur, Alceas.
Alcimachus Parius Ariſtocratiæ retinendæ Crotone ſuaſor cum Dimacho, Metone & Democede. Vide Jamblich. c. 35.
Alcmæon Crotoniata juvenis Pythagoram ſenem audivit teſte Jamblicho c. 23. quod confirmat Ariſtoteles Lib. I. Metaphyſc. c. 5. Scripſit *Φυσικὸν λόγον* ad Brontinum, Leonem & Bathyllum vide Laërt. VIII. 83.
Alexicrates. Plutarch. VIII. 7. ſympoſ.
Alopecius Metapontinus.
Amœnus Parius.
Amyclas.
Anatolium ex quo Auctor Theologumenorum Arithmeticæ non pauca deſcripſit Pythagoricum fuiſſe mihi perſuadeo.
Anaxilaus Lariſſæus, de quo dixi infra in notitiâ Comicorum, ubi de Anaxilao Comico.
De Anchito Vide infra in Pauſania.
Androcydes allegatur à Nicomacho 1. Arithmet. p. 5. & Clemente

* Sententia hæc eſt: *ὅτι δὲ καὶ σαρκῶν ἐμφορήσεις σῶμα μὲν ῥωμαλέον ἀπεργάζονται, ψυχὴν δὲ νωχαλεστέραν.* Confer Theodor. Cantorum Lib. I. Var. Lect. c. 16.

Alex. 7. Strom. p. 718. (ubi profert dictum ejus * quod Androcydis nomine ſuppreſſo legitur etiam in Plutarcho περὶ εὐθυμίας) Apoſtolio proverb. XVII. 33. Ejus περὶ συμβόλων Πυθαγορικῶν Jamblich. vit. Pythag. c. 28. p. 134. & in Theologumenis Arithmeticæ quorum idem forte Jamblichus auctor p. 41. ubi de ſenario. Reſpicit id ipſum opus Clemens Alex. 5. Strom. p. 568.

Anthen Carthaginienſis.

Anthimedon Crotoniata.

Antimenes Metapontinus.

Antocharidas Laco.

Aphranor. Vide infra Evphranor.

Apollonius Tyanenſis. Vide infra Lib. IV. & quæ ad Eunapii proœmium adnotavi.

Apollophanes. Euſeb. VI. 19. Hiſt.

Arceas Tarentinus.

Arceſus. Plutarch. de genio Socratis f. 583.

Archemachus Tarentinus.

Archeſtratus.

Archippus Samius.

Archippus Tarentinus. Thebis ſcholas habuit teſte Hieron. in Rufin. Inter primos hic fuit qui cum Lyſide commentarios Philoſophiæ Pythagoricæ edidit. Vide Porphyr. p. 40. & infra in Cylon. De anima quædam ſcripto prodidiſſe Archippum, Epaminondam, Ariſtæum, Gorgiadem & Diodorum notat Claudianus Mamertus Lib. II. c. 7. de ſtatu animæ.

ARCHYTAS Tarentinus πρεσβύτης, præceptor Platonis, & à Pythagora in ſucceſſione octavus. Anonym. apud Phot. c. 259.

Scripta Archytæ hæc apud veteres memorata reperi:

Περὶ δ' ἀγαθῶ ἀνδρὸς καὶ εὐδαίμονος. Stob. Serm. 1. & 3.

Περὶ Ἀντικειμένων. Simplicius in Categorias Ariſtotelis p. 97. & 103. notans ex hoc Archytæ ſcripto hauſiſſe Ariſtotelem quæ de oppoſitis diſputat.

Ἁρμονικόν. Nicomachus Lib. I. Arithmet. p. 5. Reſpicit & Theo Smyrnæus p. 94. Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 210 267. 317.

Περὶ Ἀρχῶν. Stob. Eclog. p. 80. 82.

Περὶ Αὐλῶν. Athenæus Lib. IV. ſub. extrem.

Περὶ τῆς Δεκάδος. Theo Smyrnæus p. 166. ubi vetus Theonis interpres latinus ineditus decadem vertit *denitatem*. Cæterum non aſſentior

ſentior Rev. Joh. Andreæ Schmidio qui hunc librum eundem eſſe ſuſpicatur cum Libro Archytæ περὶ τοῦ παντός. Nam in illo de natura & affectionibus numeri egerat, quod in libello περὶ παντὸς minime facit.

Epiſtola ad Dionyſium apud Laërtium III. 22. ad Platonem. id. VIII. 80.

Περὶ τῆς Ἠθικῆς παιδείας. Stob. ſerm. 1. Vide & quæ de educatione puerorum ex Archyta Philoſtratus VI. 14.

Librum Archytæ de *eventibus in natura*, è monaſterio neſcio quo Alemanniæ ad ſe perlatum eſſe teſtatur auctor Luminis Animæ. Heidenreich in pandectis Brandeb.

Περὶ Μαθηματικῆς ὑπομνήματος. Stob. ſerm. 41. Jamblich. 3. de diſciplina Pythag. c. 11. (p. 59. in Scutellii verſione.) Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 236. ubi addit Archytæ hujus μαλιστα γνήσια eſſe, hoc eſt Philoſophiam Pythagoricam quam rectiſſime referre.

Μηχανικὰ ſ. de Machinationibus. Vitruv. præf. Lib. VII. quanquam Laërtius VIII. 82. Archytam Architectū libri περὶ Μηχανικῆς auctorem à noſtro diſtinguit. Idem tamen de noſtro, ſect. 83. ὅτι πρῶτος τὰ μηχανικὰ τῆς μαθηματικαῖς ἐπεσχηκάμεν ἀρχαῖς ἐμεθόδευσε.

Περὶ νόμου καὶ δικαιοσύνης. Stob. ſerm. 41. & 44.

Περὶ νοῦ καὶ Αἰσθήσεως. Stob. Eclog. p. 92. Jamblichus 3. de diſciplina Pythag. c. 8. (in Scutellii verſione p. 56. ſeqq. græce enim liber ille Jamblichi hactenus ineditus.)

Περὶ ὄντος. Stob. Eclog. p. 158. Magnificum Archytæ opus de rerum natura. Claudian. Mamertus. II. de ſtatu animæ.

Ὅροι. Ariſtot. VIII. 2. Metaphyſ.

Περὶ τοῦ παντὸς Φύσεως libellus etiamnum exſtat, quo primus univerſa in decem claſſes quæ vulgo categorias ſive prædicamenta vocamus Archytas diſtribuit. Prodiit Græcè & lat. Venet. 1571. 8vo. Memorat Syrianus in Hermogenem & Simplicius in Categorias paſſim. Græce edidit Joachimus Camerarius Lipſiæ ſine temporis nota in 8vo. ſub titulo: Ἀρχύτα Φερόμενοι δέκα λόγοι καθολικοί, additis duobus Anonymi ſcriptis & Georgii Pachymeræ de ſex Philoſophiæ definitionibus. Scriptorum Anonymorum eousque ineditorum hi ſunt tituli: Διάληψις περὶ τῆς καλουμένης λογικῆς, τίτε καὶ ποιόν ἐστιν. Et Μεθοδος εἰς τὰς τρόπους τῆς Φιλοσοφίας.

Forte noſtri quoque Archytæ ſunt ὀψαρτυτικὰ Athenæo laudata. Sane Jamblichus c. 29. p. 148. & c. 34. p. 204. teſtatur Pythagoræos primos fuiſſe qui de cibis recte præparandis commentarios ediderint.

περὶ Σοφίας. Jamblich. protreptic. c. 3. p. 12. ſeq. 15. 17. & 18. ſeq. Emendatius cum verſione *Johannis North* in opuſculis Mythologicis Thomæ Galei p. 732.

Allegatur præterea Archytas à Jamblicho in Nicomachum p. 6. 9. 141. 159. 163. 168. In vita Pythag. c. 29. p. 145. à Theone Smyrnæo p. 27. 30. Cic. Plin. Cenſorin. Plutarch. &c. Ariſtotele, Theophraſto in Metaphyſ. Meminit & Vitruvius Lib. I. c. 1.

Sermonem Archytæ adverſus voluptatem, cui Tarenti interfuit Plato, relatum vide à Cicerone in Catone Majore.

Inter Archytæ inventa fuit 1.) Datis duabus lineis duas medias proportionales è dimidii Cylindri ſectione inveniendi. Laertius VIII. 83. Plutarchus Marcello. p. 305.

2.) Cubi duplicatio, Plato de Rep. apud Laërt. VIII. 83. Vitruv. IX. 3.

3.) Columba volans lignea. Gell. X. 12. è Favorino. Confer Rev. Joh. Andreæ Schmidii diſs. de Archyta Tarentino Jenæ A. 1683. editam, Georgii Paſchi inventa novantiqua p. 64c. ſq. & Monantholii præf. ad Mechanica Ariſtotelis.

4.) πλατάγη ſive Crepitaculum. Ariſtoteles VIII. 6. de Rep. Diogenianus III 98. proverb. & è recentioribus Fridericus Adolphus Lampe Lib. I. de Cymbalis veterum c. 9.

Egregie quoq; obſervavit Archytas in motu naturali quocunq; eſſe τὴν ἔξω ἀναλογίαν, κινεῖσθαι γὰρ ἀνάλογον πάντα. Ariſtot. XVI. 10. problem.

Dictum ejus ad ſervos inobſequentes, cæderem vos niſi iraſcerer. Jamblichus c. 31.

Memorantur præterea 1.) Archytas Mitylenæus Muſicus ſive ἁρμονικός Athenæus XIII. 8. Laërt. VIII. 82. & Heſychius Illuſtr. 2.) Archytas Amphiſſenſis Poëta. Plutarch. quæſt. Gr. & Laërt. qui Epigrammata ſcripſiſſe docet. Forte hunc reſpiciunt verſus duo Bionis apud eundem Laërtium IV. 52. 3.) Archytas qui de re ruſtica ſcripſit, laudatus Laërtio, Varroni & Columellæ. Ab hoc aliqui non diverſum putant quem inter ὀψαρτυτικῶν ſcriptores nominat Athenæus Lib. XII. & ὀψοφάγον vocat Lib. I. c. 5.

Areſas Lucanus qui ſcholæ Pythagoricæ regimen poſt Tydam ſuſcepit. Jambl. c 36. Sunt qui legunt, Oreſander.

Areſtadas Metapontinus occurrit in Jamblicho Arcerii, ſed in melioribus codicibus Græcis MSS. & in veteri latina verſione inedita Oreſtades. Ita hoc nomen legitur etiam apud Laërtium in Xenophanis

Digitized by Google

nis vita & in latina Jamblichi verſione quam debemus illuſtri viro Eliæ Obrechto.

Arignotus. Vide Luciani Pſeudomantem.

Arimneſtus Pythagoræ fil. Democriti præceptor. Porphyr. p. 3. ex Duridis Samii Lib. III. ὁρῶν ſive de finibus Samiorum, ita enim legendum non ὡρῶν *Horarum* ut Holſtenius. Vide Voſſium de Hiſt. Gr. p. 97. Quanquam ὡρῶν eſt etiam in Schol. ad Hecubam Euripidis v. 934.

Ariſtangelus Sicyonius.

Ariſtæus Damophontis F. Crotoniat, Pythagoræ ſucceſſor & conjugio cum Theano gener. Jambl. c. 36. Hic ni fallor eſt Ariſtæus ſenior cujus conica & Libros V. τόπων στερεῶν laudat Pappus Lib. VII. Mathemat. collect. ſub initium, & Euclidem iis uſum fuiſſe teſtatur. Meminit & Campanus Novarienſis, qui circa A. C. 1030. floruit ad Euclidis XIV. 1. Operis perditi jacturam felici ingenio compenſavit *Vincentius Vivianus* Magni Ducis Florentiæ Mathematicus & diſcipulus Galilæi, edita divinatione duplici in quinque Libros deperditos Ariſtæi de locis ſolidis. Vide Acta Eruditor. Anni 1703. pag. 487. ſeq. Ariſtæum περὶ Ἁρμονίας laudat & ex eo quædam profert Stobæus Eclog. p. 45. Confer Jamblichum p. 168. in Nicomachum. Vide & ſupra in Archippo.

Ariſteas Metapontinus.

Ariſtides Rheginenſis.

Ariſtippus Tarentinus.

Ariſtoclides Tarentinus.

Ariſtocrates Rheginenſis qui civibus ſuis leges tulit Jamblich. cap. 30. meminit ejusdem c. 27.

Ariſtomenes Metapontinus.

Ariſtotelis ſcripta deperdita de Philoſophia Pythagorica recenſeo infra Lib. III.

Ariſtoxenus Tarentinus in Stobæo paſſim appellatur Pythagoricus. De illo infra Libro III. dixi, æqualis enim fuit Dionyſii junioris, & in libro περὶ βίου πυθαγορικοῦ apud Jamblichum c 33. memorat ſe ex ore illius tyranni ſed tyrannide jam exuti nonnihil audiviſſe.

Arytus Metapontinus, pro quo inedita Jamblichi verſio vetus latina, rectius Eurytus.

Arytus Tarentinus, pro quo in eadem verſione melius Eurytus ſcriptum invenio.

Aſteas Tarentinus.

Aſton Crotoniata, quem ſub Pythagoræ nomine plures libros ſcripſiſſe narrat Laërtius VIII. 7.

Aſtræus Pythagoræ à Mneſarcho donatus, Porphyr. p. 8. ſeq.

Aſtylus Metapontinus.

Athamas Poſidonius allegatur à Clemente Alex. Lib. VI. p. 624. ubi notat Empedoclem ab eo quod cecinit de quatuor elementis accepiſſe.

Athoſion Rheginenſis.

Bathylaus Poſidonius ſive Bathyllus, cui Phyſicum ſuum commentarium inſcripſit Alcmæon Crotoniata.

Bolus Mendeſius Suida teſte ſcripſit *περὶ τῶν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἰατρικῶν εἰς ἡμᾶς ἐληλυθότων.*

Περὶ θαυμασίων Φυσικὰ δυναμερά. *

Περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν λίθων καὶ τῶν στοιχείων.

Περὶ σημείων τῶν ἐξ ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἄρκτου καὶ λύχνου καὶ ἱερῶν.

Præter Bolum Pythagoræum eidem Suidæ memoratur Bolus Democriteus Philoſophus, qui ſcripſerit *ἱστορίαν & τέχνην ἰατρικὴν & ἰάσεις Φυσικὰς ἀπό τινων βοηθημάτων τῆς Φύσεως.* Sed unus idemque fuit Bolus Mendeſius & Bolus Democriteus. Nam Columella VII. 5. Boli Mendeſii commentaria ſub Democritei nomine falſo prodita teſtatur. Pro Bolo male *Orus* legitur apud Galenum Lib. II. de antidotis c. 7. nec minus vitioſe *Dolus* in Columellæ libris p. 344. & 444. edit. Commelin. ut in ſcholiis ad Nicandri Theriac. p. 56. *Rolus*, & apud Varronem 1. de re ruſtica *Eubolus*, Xylandro ad Stephanum Byz. *Belus*. Vide Marſilium Cognatum 2. 7. Variar. Reineſium p. 122. Var. Lect. Holſtenium ad Stephanum p. 61. Harduinum in ſcriptoribus à Plinio laudatis, & Dan. Clericum Hiſt. Medicinæ parte 3. Lib. II. c. 2. Theophraſto junior fuit hic Bolus, ex ejus enim opere de plantis nonnihil produxiſſe (non è Bolo Theophraſtum ut Voſſius p. 337.) teſtatur Stephanus Byz. in ἄψυνθος. Bolum Epimenidis patrem memorat Apollonius de mirabilibus p. 105.

Brontinus Metapontinus. Supra in Alcmæon.

Bryas Crotoniata.

Bryas Tarentinus.

Bryſſon, à Jamblicho c. 23. refertur inter eos qui juvenes audivere Pythagoram ſenem. Bry-

* De vocabulo hoc Vide ſupra Lib. I, c. 4. num. 8.

Digitized by Google

Brythius, vide Buthius.

Bulagoras Mneſarchi in ſchola Pythag. ſucceſſor, cujus temporibus Crotoniatarum urbs direpta eſt. Jambl. c. 36.

Buthenis Cyzicenus.

Buthius Crotoniata, ſive ut in latina verſione Jamblichi inedita inveni Brythius.

Callibrotus Caulonienſis.

Callicratidas, cujus fragmentum ap. Stobæum ſerm. 68. Grotium ad Luc. V. 5. Alius Callicratides dux Lacedæmoniorum de quo Cic. 1. offic.

Caraphantidas Tarentinus.

Cerambus Lucanus.

Cercops. Vide quæ ſupra Lib. I. cap. XIX. num. 2.

Charondas Catanæus. De hoc dixi infra c. XIV. ubi de legislatoribus.

Chilas Metapontinus.

Chryſanthius Sardianus, de quo dixi ad Eunapium.

Chryſippum Tyrrhenum à Iamblicho inter Pythagoricos memoratum puto ab eodem reſpici in commentario ad Jamblichi Arithmetica p. 12. ubi χρυσιππαίους nominat. De Chryſippo Cnidio Eudoxi Pythagoræi auditore Laërt VIII. 89. ubi & de altero Chryſippo Aethlii F.

Cleanor Laco.

Clearatus Tarentinus.

Cleon Tarentinus.

Cleophron Crotoniata.

Cleoſthenes Crotoniata, ſive Cleophanes, ut in inedita latina Jamblichi verſione legitur, quæ exſtat MS. Hamburgi in Bibl. Johannea.

Clinagoras Tarentinus.

Clinias Tarentinus Heracleæ vixit, æqualis Philolai. Allegatur in Theologum. Arithmeticæ p. 19. & à Stobæo ſerm. 1. Baſilius tradit eum maluiſſe ſolvere tria talenta quam vel ſemel jurare, quod de Syllo Jamblichus narrat. Idem Jamblichus c. 31. teſtatur Cliniam iræ moderandæ egregium artificem fuiſſe & cap. 33. Proro Cyrenæo ſingularem fidem ſuam probaſſe. Vide & Ælianum XIV. 23. Var.

Colais Selinuntius.

Cranius Poſidonius.

Crito Ægeus, ex cujus libro de prudentia & felicitate fragmentum exſtat apud Stobæum ſerm. 3. quod alii codices tribuunt Damippo.

Cylo

Digitized by Google

Cronius. Porphyr. vita Plotini & apud Euſeb. VI. 19. Hiſt. & Lib. de antro Nymphar. Ejus περὶ παλιγγενεσίας laudat. Nemeſius c. 2. p. 35.

Cylo Crotoniates propter ingenii aſperitatem à Pythagora inter discipulos non admiſſus, Pythagoricos circiter XL. in Milonis æde congregatos exuſit & lapidibus obruit, ſolo Archippo & Lyſide elapſis. Neanthes apud Porphyr. p. 37. & 40. Jamblich. c. 35. Vide & infra in *Perilao*. Pro Archippo Archytam male nominant Laërtii codices VIII. 39. Nam Archytas junior fuit quam ut ſceleri Cylonio intereſſe potuerit. Philolaum pro Archippo habet Plutarchus de Socratis genio p. 583.

Dacydas Metapontinus.

Damarmenus Metapontinus.

Damippus. Vide ſupra in Critone.

Damo Syracuſius. Vide infra in Phintia.

Damocles Crotoniata.

Damotages Metapontinus.

Dardaneus Lucanus.

Deanax Sybarita.

Democedes. Vide ſupra in Alcimacho. Cum Ariſtocratiam Crotone retinendam fruſtra ſuaſiſſet, plebe in Pythagoræos furente Plateas cum juvenum manu ſeceſſit, victus itaq; & interfectus à Theage, qui à Crotoniatis recepit pretium 3. talentorum. Jambl. c. 35.

Democrates. Infra in Secundo.

Demon Sicyonius.

Demophilus. Infra in Secundo.

Demoſthenes Rhegienſis.

Dexitheus Parius.

Dicæarchus Tarentinus.

Didymus Muſicus de differentia Muſicæ Pythagoricæ ab Ariſtoxenica περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν Ἀριστοξενείων καὶ Πυθαγορείων præclare commentatus, quem in plurimis ſecutus eſt etiam ubi non nominat Ptolemæus in Harmonicis, ut notat Porphyrius in Ptol. p. 191. Idem p. 193. obſervat Ptolemæum in plerisque veſtigia legere Pythagoræorum. Didymi librum iterum laudat pag. 209. 210. 212. Ejusdem librum I. περὶ ὁμοιοτήτων. p. 210.

Dicon Caulonienſis.

Dimachus. Vide ſupra in Alcimacho.

Dinarchus Parius. Idem ni fallor Dinarchus cujus meminit Jambl. c. 35.

Dino-

Dinocrates Tarentinus.

Dionem Syracuſanum ἀπὸ συγγενείας Πυθαγορείων, h. e. Philoſophiæ illorum addictum fuiſſe, notat Jamblichus c. 31.

Diochætes.

Diocles Phliaſius. Vide infra in Phanton.

Diocles Sybarita. Alius ab his Diocles Caryſtius laudatus in Theologumenis Arithmeticæ p. 47. & 49. ubi male editum Δικλῆς.

Diodorus Aſpendius ſub Areſa Lucano inter Pythagoreos receptus. Jambl. c. 36. de anima nonnihil ſcripſiſſe innuit Claudianus Mamertus II. 7.

Diodorus Crotoniata, Democratiæ in patria ſuaſor cum Theage & Hippaſo. Jamblich. c. 35.

Diophantus.

Diotogenes. Ex ejus περὶ οὐσίας fragmentum apud Stobæum Eclog. p. 16. & ſerm. 41.

Dius allegatur à Stobæo ſerm. 63.

Drymon Caulonienſis.

Dymas Crotoniata.

Eccellus Lucanus, ab Ocello diverſus, Jamblicho memoratur. Cæterum incertum Menagio videtur, num apud Syrianum in Metaphyſ. Ariſtotelis, ubi memorantur τὰ Ἐκκέλω περὶ τῆς ὅλου φύσεως. ſit legendum Ὀκκέλλω, an Eccellus quoque, quod tamen non facile mihi perſuadeo, librum de natura univerſi, perinde ut Ocellus, ſcripſerit. Sed & in Cenſorini quibusdam editionibus c. 2. pro Ocello ſed male excuſum videas Eccellum Lucanum.

Echecrates Locrus à Cicerone 5. de finibus refertur inter Pythagoreos quos Plato Philoſophiæ cauſa adiit.

Echecrates Phliaſius. Vide infra in Phanton.

Echecrates Tarentinus.

Ecphantus Crotoniata.

Eiriſcus Metapontinus.

Elephantus Pythagoricus nullus eſt, legendum Ecphantus. Jamblich. vita Pythag. c. 36. Stob. eclog. περὶ βασιλείας.

Elicaon, ſive ut Arcerii codd. Ἑλικείων. Jamblich. c. 27.

Empedocles Agrigentinus, de quo dixi capite ſuperiore.

Epaminondas. Infra in Lyſis, & ſupra in Archippus. Dignum virtute Epaminondæ encomium habes apud Plutarchum in ejus vita & Juſtinum Lib. VI. c. 8.

Epicharmus Thyrſi F. Comicus τῆς πυθαγορικῆς ἀγωγῆς μετοχικώς dicitur Plutarcho in vita Numæ. Ejus ſententiæ ad vitam utiliſſimæ in omnium ore Philoſophorum, ut recte Jamblichus c. 29. & exemplo ſuo probant Plato, Ariſtoteles, aliique. De filio Epicharmi Metrodoro qui pleramque doctrinam patris ſui ad rem Medicam traduxit ejusque libros expoſuit ad fratrem ſcribens, vide Jamblich. c. 34. Egi de Epicharmo infra in notitia Comicorum.

Epimenides à Jamblicho c. 23. refertur inter eos qui juvenes audivere Pythagoram jam ſenem. Alii, ut Apulejus in floridis, Pythagoræ Magiſtrum fuiſſe affirmant. Apud Platonem 1. de legibus dicitur Athenas perveniſſe decem annis ante Perſicam expeditionem, h. e. Olymp. LXX. 1. ut obſervat Clariſſ. Bentleius. Contra à pluribus traditur Solonem in condendis legibus juviſſe Olymp. XLVI. 3. & idem circiter tempus Athenas Cylonio ſcelere purgaſſe. Aut itaque errarunt Plato & Jamblichus, aut duo fuerunt Epimenides, quod non abſurdum videtur H. Dodvvello diſſ. de ætate Pythag p. 234. De Epimenide dixi ſupra Lib. I. cap. VI. quem juniorem, idem Dodvvellus, de Pythagora aliquid ſcripſiſſe obſervat è Jamblicho vit. Pythag. c. 2. p. 29.

Epiphron Metapontinus.

Epiſylus Crotoniata.

Eratus Crotoniata.

Eromenes Tarentinus. Ejus de anima ſententiam refert Claudianus Mamertus II. 7. de ſtatu animæ.

Eſtiæus Tarentinus.

Evæus Sybariata.

Evander Crotoniata.

— Metapontinus

— Leontinus.

Evanor Sybarita.

Eubulus Meſſenius quem prædonibus ereptum Meſſanam deducendum curavit Nauſithus Tyrrhenus cum Pythagoreum agnoviſſet. Jamblich. c. 27. (pag. 41.

Eubulidem Pythagoricum allegat Jamblichus in Theologum. Arithmet.

Eudoxus Cnidius allegatur à Jamblicho in Nicomach. p. 11. 142. Theone Smyrnæo p. 94. Vide & Plutarchum Marcello p. 305. Laërtium in Eudoxi vita VIII 86. ſeqq. & quæ de Eudoxi ſcriptis Meurſius ad Apollon. p. 123. ſeqq. & ego infra Lib. III.

Eucritus Parius pro Evephano itidem Pario vadem mortis ſe ſiſtens Polyæn. Strategem. V. 22.

Evethon

Evelthon Ægæus.
Evephanus. Vide paulo ante in Eucritus.
Evetes Locrus.
Evmaridas Parius.
Evphemus Metapontinus.
Evphranor. Vide infra in Temnonide. Meminit & Ariſtoxenus & Athenæus Lib. IV. extremo teſtatur ſcripſiſſe περὶ αὐλῶν. Alius pictor & fictor celebris Euphranor, de quo fuſe Franciſcus Junius p. 87. 88. Catalogi Artificum.
Eurycratus Laco.
Eurymenes Samius Athleta. Porphyr. p. 10. Diverſus ab Eurymene Syracuſano Dionis fratre duce cohortis quam à Dionyſio Tyranno adverſus Pythagoreos miſſam tradit Jamblichus c. 31.
Euryphamus Metapontinus, ex cujus libro περὶ βίου fragmentum occurrit apud Stob. ſerm. 101. hic eſt quem Lyſidis miram promiſſi ſervandi fidem expertum narrat Jamblichus c. 30. male Ἐυρίφημος in Jamblicho Arcerii p. 220.
Euryſus ſive Eurytus Metapontinus inter eos refertur qui juvenes audiverunt Pythagoram jam ſenem. Jamblich. c. 23. Alius Eurytus Tarentinus Philolai diſcipulus memoratur apud Jamblich. c. 28. & Laërt. VIII. 46 ubi eorum diſcipuli vocantur Xenophilus, Phanto, Echecrates, Diocles & Polymnaſtus poſtremi Pythagoreorum, undecima generatione ſive ſucceſſione à Pythagora. Ex Euryſo περὶ τύχης fragmentum apud Stobæum Eclog. p. 16. Vide & Theophraſti Metaphyſ. c. 3. ex Archyta, & Ariſtotelem Metaphyſ. Lib. ult. c. 5. Eurytum hunc audivit Plato teſte Laërtio III. 6.
Euthycles Rheginenſis. Jamblich. c. 27.
Euthynus Locrus.
Euthynus Tarentinus.
Euxenus Heracleota. Apollonii Tyanæi præceptor, dogmatum Pythagoræ ita gnarus, notante Philoſtrato p. 8, ut aviculæ voces humanas edoctæ.
Euxitheus.
Glorippus Samius.
Glycinus Metapontinus.
Gorgiades. Vide ſupra in Archippo.
Gyptius ſive Gyttius Locrenſis.
Helicaon Rheginenſis, qui civibus ſuis leges tulit. Jamblich. c. 30.
Heloris Samius.
Heraclides Ponticus Pythagoreorum auditor fuit teſte Laërtio. V. 86. &

Digitized by Google

περὶ τῶν Πυθαγορείων scripsit. id. 88. Heraclidis locum de Musica per Pythagoram reperta & exculta habes apud Porphyrium in Harmonica Ptolemæi p. 213.

Hicetas Syracusius, qui stante cœlo terram moveri docuit. Laërt. VIII. 85. Ciceroni IV. Academ. Quæst. *Nicetas.*

Hierocles auctor commentarii in carmina aurea Pythagoræ, de quo dixi capite superiore.

Hipparchides Rheginensis.

Hipparchus ex cujus Libro περὶ εὐθυμίας fragmentum occurrit apud Stobæum serm. 106. Ad eum exstat Lysidis epistola qua illi dissuadet δημοσίᾳ φιλοσοφεῖν. Confer Laërt. VIII. 42. & Synesii Epistolam ad Herculianum. Hic ipse est Hipparchus de quo Clemens Alex. V. Strom. p. 575. Φασὶ γὰρ Ἵππαρχον τὸν Πυθαγόρειον αἰτίαν ἔχοντα γράψασθαι τὰ ἐκ Πυθαγόρου σαφῶς, ἐξελαθῆναι τῆς διατριβῆς, καὶ σφήλην ἐπ' αὐτῷ γενέσθαι οἷα νεκρῷ. Confer Theodor. Canterum Lib. I. c. 12. Var. Lect. & quæ infra in *Perilao.*

Hippasus Metapotinus sive Crotoniata à Jamblicho c. 23. relatus inter eos qui juvenes audivere Pythagoram jam senem. De eo Laërtius VIII. 84. qui nihil eum scripsisse ex Demetrii Homonymis notat. Idem tamen Laërtius VIII. 7. ait nonnullos tradere quod μυστικὸν λόγον Hippasus sub Pythagoræ nomine, in ejus quidem ignominiam composuerit. Hoc scriptum ἱερὸν λόγον videtur vocare Jamblichus c. XXXV. p. 216. diversum ab altero λόγῳ ἱερῷ. * apud eundem memorato cap. XXVIII. p. 135. & à λόγῳ ἱερῷ tertio cujus initium habet Laërtius VIII. 7. Plura de Hippaso hoc Menagius in notis p. 387 seq. Et Reinesius Epistolis ad Hofmannum p. 504. Quemadmodum vero apud Cœlium Aurelianum Præf. ad libros de morbis acutis, Hippasi nomen corruptum in *Ipalli*, sic apud Nemesium p. 55. in *Hipparchi.* Pythagoræ quoque avus Hippasus vocabatur. Præterea inter Pythagoricos Jamblichus memorat Hippasum Sybaritam. Omitto Hippasum Laconem qui de Republica Lacedæmoniorum libros quinque composuit. Laërt. VIII. 84. De Hippaso Metapontino adscribam adhuc locum Jamblichi è libro tertio de Philosophia Pythagorica Græce necdum edito p. 64 ex versione Nic. Scutellii: *Hippasus ejicitur è Pythagoræ schola eo quod primus sphæram duodecim angulorum* (Dodecaëdron) *edidisset* (adeoque arcanum hoc evulgasset) *Theodorus etiam Cyrenæus & Hippocrates*

* Vide quæ supra Lib. I. c. XIX. num. 2. & Lib. II. c. XII. p. 454. seq.

Digitized by Google

tes Chius Geometra ejicitur qui ex Geometria quæstum facitabant. Confer Vit Pythag. c. 34. & 35. Ἀκουσματικὸς dicitur eidem Jamblicho ad Nicomachum p. 11. Allegatur p. 142. 159. 163. & apud Theonem Smyrnæum p. 91.

Hippocrates Chius, Geom tra. Meminit Proclus Lib. II. in Euclidem p. 19. & Jamblichus in loco quem paulo ante in Hippaso adduxi. In reliquis omnibus excepta Geometria stultum ac ridiculum fuisse testatur Aristoteles Ethic. ad Eudemum VIII. 14. Præter alia ingenium exercuit in quadratura circuli demonstranda, teste eodem Aristotele 1. de Sophist. Elench. c. 10, Themistio & Eutocio. Vide Meursium ad Chalcid. p. 5. seq.

Hippodamus Thurius, ex cujus libro περὶ εὐδαιμονίας fragmentum apud Stobæum serm. 101. ex Lib. de Rep. id. serm. 41. & 96. Mureto idem est Hippodamus Milesius qui ab Aristotele reprehenditur Lib. II. Politicor. Vide Mureti Varias lect. Lib. I. c. 14. & Lib. XV. c. 18.

Hippomedes Ægæus idem ut suspicor qui in Jamblichi codicibus c. 18. p. 89. vocatur Ἱππομέδων ἀγρι& Αἰνεὺς Πυθαγόρει& τ̃ ἀκουσματικῶν.

Hippon Samius.

Hippostratus Crotoniata.

Hipposthenes Crotoniata.

Hipposthenes Cyzicenus.

Jamblichus Chalcidensis Syrus, scripsit vitam Pythagoræ aliaque ad Philosophiam Pythagoricam spectantia, de quibus infra Lib. IV. Discipuli ejus Sopater, Ædesius, Eustathius, Plutarchus Athenienſis, Theodorus, Euphrasius &c. Vide quæ ad Eunapium.

Ibycus.

Iccus vel Icmus Tarentinus.

Itanæus Crotoniata, sive ut vir Clariss. Obrechtus edidit, Itmæus.

Laco Samius.

Lacritus sive Lacrates Matapontinus.

Laphaon sive Laphion Metapontinus.

Leo Metapontinus. Vide supra in Alcmæon. Idem forte Leo, Neoclidis discipulus, qui inter claros Geometras celebratur à Proclo lib. II. in Euclid. alius Leo Phliasiorum Tyrannus, cui se Philosophum professus Pythagoras est apud Laërtium VIII. 8. Cicero V. Tusc.

* Ἀκουσματικοί vocantur Jamblicho auditores & discipuli familiares Pythagoræ, quibus opponit μαθηματικούς, quos pro veris Pythagoræis habitos à prioribus negat Lib. III. defecta Pythagorica p. 64. edit. Scutellii. Confer eundem Vit. Pythag. c. 18. & Gellium Lib. I. c. 9.

Leocritus Carthaginienſis.
Leocydes Metapontinus.
Leonteus Tarentinus.
Leophron Crotoniata.
Leptines Syracuſius.
Leucippus à Jamblicho c. 23. refertur inter eos qui Pythagoram jam ſenem audierunt juvenes. Laërtio Leucippus ſexta demum à Pythagora γενεᾷ memoratur procem. ſect. 15.
Sub Lini nomine carmen Heroicum à Pythagoricis confictum memorat Jamblichus c. 28.
Lithagus. Jamblich. c. 35.
Longinus Pythagoricis accenſetur ab Euſebio VI. 19. Hiſt.
Lucius Hetruſcus. Moderati Pythagorici diſcipulus. Plutarch. VIII. 7. quæſt. convival.
Lycon Tarentinus.
Lyramnus Ponticus.
Lyſiades Catanæus.
Lyſibius Tarentinus.
Lyſis Tarentinus, cujus exſtat Epiſtola ad Hipparchum de qua ſupra cap. X. num. 32. A Jamblicho c. 23. refertur inter eos qui juvenes Pythagoram auſcultarunt jam ſenem. Epaminondam * inſtituit teſte Porphyrio p. 38. & Jamblicho c. 35. Commentarios de Philoſophia Pythagorica compoſuit, id. p. 40. Vide & ſupra in Cylone & Laërtium VIII. 7. qui Lyſidis quædam ſub Pythagoræ nomine ætate ſua lecta eſſe teſtatur. Fidem ſingularem ſervandi etiam in re levi promiſſi Euriphamo teſtatus eſt, ut narrat Jamblich. c. 30. Allegatur Lyſis ab Athenagora in Apologia.
Malchus. Vide infra Porphyrius.
Malias Lucanus.
Mamercus.
Megillus ἐν τῷ περὶ ἀριθμῶν. Theologum. Arithmeticæ p. 28. Meminit hujus Megilli Plato.
Megiſteas Metapontinus.
Melanippus Cyrenæus.
Meliſſias Metapontinus.

Meliſ-

* Ab eodem cum Thebis diem Lyſis obiiſſet conditus eſt. Vide Plutarchum de genio Socratis f. 585. ſeq.

Meliſſus Samius. Plutarch. Pericle.

Meneſtius Sybarita.

Meno Crotoniata, Pythagoræ gener, niſi legendum Milo. Jamblich. c. 30.

Meto Parius. Vide ſupra in Alcimacho.

Metopus Metapontinus. Ex hujus an Sybaritæ Metopi libro de virtute exſtat fragmentum apud Stobæum. ſerm. 1.

Metrodorus Medicus Pythagoricus Epicharmi frater Thyrſi filius memoratur à Jamblicho c. 34.

Millias Crotoniata.

Milon Crotoniata, in cujus ædibus convenire ſoliti & Cylonio ſceler eperiere Pythagoræi. Vide Jambl. c. 35. Idem robuſtus athleta fuit ut docet Diodorus Siculus XII. 9. cui addes Tzetzen Chil. II. hiſt. 39. & Scholiaſten Luciani T. 1. p. 14. ſeq. Porro plures fuiſſe Milones recte obſervatum Caſaubono cap. VI. lectionum Theocriticarum. Miloni uxor Myia de qua infra. E Milonis Phyſicis fragmentum apud Stobæum Eclog. p. 67.

Miltiades Carthaginienſis fidem ſuam probans Poſſidi Argivo itidem Pythagorico. Jamblich. c. 27.

Mimas. Hujus eſſe quinque Διαλέξεις de bono & malo, honeſto & malo, honeſto & turpi, juſto & injuſto, mendacio & veritate, ſapientiaque ac virtute num doceri poſſit: quas cum fragmentis Pythagoreorum ad Laërtii calcem edidit H. Stephanus, veriſimile viſum Nobili Viro *Johanni North*, qui illas latine vertit & notis illuſtravit. Exſtant inter opuſcula Mythica, Phyſica & Ethica Tho Galei V. C. edit. Amſtelod p. 704. & Mimantus nomen occurrit p. 722.

Mimnomachus Leontinus.

Mnemarchus ſive Mneſarchus Pythagoræ F. Ariſtæi in ſchola Pythagorica ſucceſſor, ſi credimus Jamblicho c. 36. At juvenem deceſſiſſe tradit Anonymus apud Photium cod. 259. Pater quoque Pythagoræ Mneſarchus appellabatur, & ſolenne Græcis nomina avorum infantibus imponere, ut Empedoclis Philoſophi avus vocabatur itidem Empedocles. Sic Nicomachus Ariſtotelis Pater. Cimonis nepos Cimon apud Plutarchum. Ovid IX Metamorph. fab. 12 *Vota pater ſolvit, nomenque imponit avitum, Iphis avus erat.*

Mneſilaus Rheginenſis.

Moderatus Gaditanus ſub Nerone clarus Pythagoricus de placitis ſectæ ſuæ ſcripſit libros XI, teſte Porphyr. p. 32, ſive libros V. Πυθαγορικῶν

χολῶν

χολῶν ut Svidas in Γάδειρα, idem enim opus esse puto. De Moderato vide Tennulium ad Jamblichi Arithmetic. p. 60 Jonsium p. 229. infra in Oderatus. Fragmentum ejus apud Stobæum Eclog. p. 3.

Mœrus Hygino fab. 257. idem qui aliis Phintias, sponsorem mortis habens Selinuntium qui aliis vocatur Damon.

Molon à Jamblicho c. 23 annumeratur iis qui juvenes Pythagoram jam senem auscultarunt.

Mummius, apud Gotfridum Viterbiensem, lege Numenius.

Myies Posidonius.

Myllias Crotoniata Timychæ maritus. Porphyr. p. 42. ex Hippoboto & Neanthe. Jambl. c. 31. Hunc Midam olim fuisse monuit Pythagoras ap Jamblich. c. 28.

Myonides. Infra in Temnonide.

Nastas Caulonienſis.

Nausitheus Athenienſis.

Nausithus Tyrrhenus. Vide supra in Eubulus.

Nearchus.

Neoclides. Supra in Leo.

Neocritus Athenienſis.

Nias Tarentinus. Lege Clinias.

Nicetas Syracusius. Supra in Hicetas.

Nicomachus Gerasenus, de quo dixi infra Lib. IV.

Nigidius Figulus de quo in Bibliotheca latina.

Ninon Rhetor, Pythagoreorum, Crotone, accusator & hostis. Jambl. cap. 35.

Numa Pompilius Rex Romanus Pythagorâ antiquior fuit, licet à multis, veteribus quoque, propter nonnullam dogmatum convenientiam Pythagoreus appellatur. De hoc dixi infra in legislatoribus. Vide etiam Stillingfleetum in Orginibus sacris posterioribus Posthumis Lib. I. c. 1. p. 59. seq. Floridum Sabinum lect. subciſiv. cap. 13. Rualdum ad Plutarch. p. 74. De libris Pythagoricis in Numæ sepulchro repertis Livius XL. 29. Plin. XIII. 13. Lactant. 1. 22. Augustin. VIII. 5. de Civ. Dei.

Numenius Apameensis, de quo Meursius ad Hesych. & Jonsius III. 10.

Obsis. Vide Opsis.

OCELLUS (Ὤκελλος sive Ὄκελλος sive Ὄκκελλος deniq;) Lucanus, cujus nepotes convenisse se scribit Archytas Epist. ad Platonem, & ab ejus nepotibus scripta Ocelli περὶ νόμου, περὶ βασιλείας καὶ ὁσιότητος & τῆς τοῦ παντὸς

Joh. Jacobi Beureri in quibus occurrit etiam *Epiſtola Apollinarii ad Baſilium* & *Baſilii ad Apollinarium* quæ in omnibus Opp Baſilii editionibus deſiderantur, & forte ſpuriæ ſunt, ut de Epiſtolis Baſilii à *Cotelerio* T. 2. monument. Eccleſiæ Gr. vulgatis perſuadent ſibi eruditi. Epiſtolas Baſilii tanquam normam Ἐπιστολιμαίων χαρακτῆρος prædicat Photius Cod. 143. & Epiſtola 207. ad Amphilochium Cyzici Metropolitam. Nihilque illis melius aut præſtantius reperiri affirmat Suidas in Βασίλειος.

V. 2. CHIONIS Heracleenſis, qui cum Leonida Platonis diſcipulus * fuit, Epiſtolæ XVII. Latina verſio incipit: *Reddidit mihi Epiſtolam Lyſis jam tertium diem.* Epiſtola VII. p. 28. verba: ὅτως ἀμείβεται χίων τὺς βλασφημήσαντας reddenda ſunt: *ita Chion ſolet maledicta* (beneficiis) *rependere*, non ut interpres: *inſulam Chio excipere maledicos.* Has Epiſtolas uti Æſchinis quoque (de quibus mox) ex collatione vetuſti codicis, locis quibusdam meliores reddere poſſum. Separatim quoque edidit Epiſtolas Chionis *Johannes Caſelius* Roſtoch. 1583. 4. Crebra in illis laus Socratis, Xenophontis ac Platonis. Imprimis vero qui eas ſcripſit conatus eſt demonſtrare, quod Philoſophia non reddat homines inertes, verùm ad negotia publica non minus quam privata idoneos.

VI. 3. ÆSCHINIS Oratoris Epiſtolæ XII. conſcriptæ ad Athenienſes in exilio, cum accuſato fruſtra Cteſiphonte, ceſſiſſet Athenis, atque Rhodum ſe contuliſſet. Latina verſio incipit: *Cum veſpere ſolviſſemus è Munichia.* Leguntur etiam in editione operum Æſchinis ac Demoſthenis ante Orationem Demoſthenis XIX. cum verſione *Hieronymi Wolfii* T. 1. p. 121 ſeq. Sed diverſa hæc verſio eſt, neſcio an etiam diverſa ſit à translatione *Petri Nannii*, qui itidem Æſchinis Epiſtolas latine vertit, ſed jam non eſt ad manus. Photius novem tantum Æſchinis Epiſtolas memorat, totidem Muſarum nomine celebratas cod. 61. & 264.

VII. 4. ISOCRATIS Rhetoris Epiſtolæ VIII. Latina verſio incipit: *ſi tam eſſem ætate juvenis, quam ſenex.* Quatuor primæ ſcriptæ ſunt ad Philippum, quinta ad Alexandrum (nondum Regem Macedoniæ) ſexta ad Jaſonis Theſſalorum ducis liberos, ſeptima ad Timotheum Heracleæ (diverſum à Timotheo Cononis F. Athenienſi Tyrannum, à quo pro Epiſtolis ad Athenienſes mittendis talentum præmii loco tuliſſe Iſocratem teſtantur Plutarchus & Photius in ejus vita) octava ad Magiſtratus Mitylenæorum. Hieronymus Wolfius in ſua Iſocratis editione & aliam translationem à ſe elaboratam, & nonam Iſocratis E-

 piſtolam

* Vide Juſtinum Lib. XVI. c. 5.

piſtolam ad Dionyſium juniorem, Siciliæ Tyrannum, adjunxit. Cum eadem verſione leguntur ad calcem Phraſeologiæ Iſocrateæ Mich. Neandri. Baſil. 1558. 8. Prodierunt etiam Iſocratis Epiſtolæ Pariſ. 1557. 4to. Græce, unà cum Epiſtolis Demoſthenis, Æſchinis, Platonis & Bruti. Tum Londini 1685. 12mo. cum verſione, paraphraſi & ſcholiis *Georgii Sylvani*, Pannonii, Medici, quæ editio recenſetur in Actis Eruditor. A. 1686. p. 259.

VIII. 5. PHALARIDIS Epiſtolæ de quibus dictum ſupra §. 1.

IX. 6. PYTHAGORÆ Philoſophi Epiſtola ad Hieronem Siciliæ Tyrannum, qua ad illum venire recuſat. Latina verſio incipit: *Mea vita in ſecuritate & otio poſita eſt.* Hanc epiſtolam ex ſua verſione (diverſa quidem illa) latine edidit in farragine Epiſtolarum Laconicarum p. 424. *Gilbertus Cognatus*: tum Græce ac latine ad calcem protreptici Jamblichiani cum alia *Joh. Curterii* Angli verſione Joh. Arcerius. Cum alia denique translatione *Johannis Northi* & hanc ad Hieronem, & alteram Pythagoræ ad Anaximenem * ex Laërtii Lib. VIII. ſect. 49. petitam recudi juſſit Thomas Galeus Vir Cl. in Opuſculis Phyſicis Mythologicis & Ethicis p. 735. ſeq. Joachimus Zehnerus inter fragmenta Pythagoræ Lipſ. 1602. 8vo. edita has Epiſtolas, quod miror, omiſit.

X. 7. M. BRUTI, illius qui C. Julium Cæſarem interfecit, Epiſtolæ XXXV. cum totidem aliorum reſponſoriis ad eum, præmiſſa præfatione Mithridatis ad Regem Mithridatem, ſuum conſobrinum. Latina verſio incipit: *Bruti Epiſtolas iterum ac ſæpius ſum admiratus.* Ex alia verſione *Rainutii Florentini* Nicolao V. Pontifici inſcripta leguntur in farragine Epiſtolarum Laconicarum Gilberti Cognati, in Joh. Buchleri theſauro Laconicarum Epiſtolarum, & in editione Græcolatina Commeliniana, adjuncta latina Bruti ad Ciceronem Epiſtola, quæ incipit: *quanta ſim lætitia affectus*, A. 1597. 8vo. Alia verſio *Bartholomæi Juſtopolitani*, in Græcolatina editione Ao. 1502. 4to. Exſtant & Græce cum Demoſthenis, Æſchinis, Platonis & Iſocratis Epiſtolis Pariſ. 1557. 4to. & omiſſâ Mithridatis præfatione in collectione H. Stephani A. 1577. 8vo. Equidem Cicero jam pridem brevitatem Epiſtolarum Bruti laudavit, & Phrynichus apud Photium cod. 167. auctor eſt Marcianum, qui Cretica ſive de rebus Cretenſium ſcripſit, Brutum in ſtylo Epiſtolari prætuliſſe Demoſtheni, Platonique. Καὶ Μαρκιανὸν φησι τῶν Κρητικῶν συγγρα-

* Reſpondet hac Epiſtola Pythagoras (Athleta ut videtur, non Philoſophus) ad Epiſtolam quam ſub Anaximenis nomine exhibet Laërtius Lib. II. ſect. 4. ſeq.

συγγραφέα ὑπεροράν ἐμὲ Πλάτωνα καὶ Δημοσθένους, καὶ καινὰς τῆς ἐν λόγῳ ἀρετῆς ἀποφαίνειν. Philostratus quoque Epist. 1. in charactere Epistolico inter duces bellicos præstare ait Brutum, ἢ ὅσῳ Βροῦτος τοὺς τὰ ἐπιστόλια ἔχοντας. Laudat & Photius Epist. 207. Nihilominus Epistolia hæc græca quæ habemus, quæque scripta feruntur eo tempore quo Brutus & Cassius extincto Cæsare bellum cum Dolabella gesserunt, tanquam à Sophista quodam exercitii gratia composita pro suspectis habent viri eruditi. Ita Erasmus libro & Epistola prima: *Porro Epistolæ quas nobis reliquit nescio quis Bruti nomine, nomine Phalaridis, nomine Senecæ & Pauli, quid aliud censeri possunt quam declamatiuncula?* Latinas Bruti Epistolas, ex quibus nonnullæ etiamnum inter Ciceronianas leguntur, allegant Diomedes Lib. I. p. 383. & Priscianus Lib. IX. p. 863. Vide & Plinium Lib. XXXIII. c. 3. Ovidium 1. de ponto eleg. 1. v. 24. Auctor dialogi de oratoribus: *Legisti utique & Calvi & Bruti ad Ciceronem missas Epistolas, ex quibus facile est deprehendere Calvum quidem visum Ciceroni exsanguem & attritum, Brutum autem otiosum atque disjunctum.* Quo in loco *otiosum* legi debere, non ut Lipsius *odiosum*, contendit Gevartius p. 223. lection. Papinian. ad hæc Statii IV. 9. silvar. *Sed Bruti senis oscitationes.*

XI. 8. APOLLONII TYANENSIS Epistolæ LXXXV. in quibus sunt binæ *Musonii* Philosophi, singulæque *Claudii* Imperatoris, *Garmi* Regis Babylonii, *Phraotæ* Indorum Regis, *Vespasiani* Imp. & Lacedæmoniorum. Epistolæ à XLIII. ad XLVIII. & ab LXXXI. ad LXXXV. passim occurrunt apud Philostratum in vita Apollonii qui Lib. I. c. 2. testatur se ea quæ de Apollonio tradit accepisse tum aliunde tum ex Epistolis ab eo scriptis. Ἐπιστολὴ ἣ βασιλεῦσι, ζοφισταῖς, Ἠλείοις, Δελφοῖς, Ἰνδοῖς, Αἰγυπτίοις, ὑπὲρ θεῶν, ὑπὲρ ἐθνῶν, ὑπὲρ ἠθῶν, ὑπὲρ νόμων παρ' οὓς ὁ, τι ἂν πεφίλοιτο ἐπηνώρθωσε. Idem Epistola 1. affirmat inter Philosophos Epistolarem characterem optime tractatum ab Apollonio & Dione. Passim Epistolas Apollonii laudat & ex iis nonnulla producit in florilegio Stobæus. Epistola ad Jarcham occurrit apud Philostratum III. 15. Epistolæ octogesimæ tertiæ quæ est ad Titum Imp. miror ex eodem Philostrato non adjunctam esse Titi responsionem quæ his verbis absolvitur: *Et meo & Patris nomine tibi gratias habeo, & officiorum tuorum memor ero. Ego enim Hierosolymam, tu autem me cepisti.* Epistolam Apollonii ad Brachmanas memorat & Porphyrius ap. Stobæum in fragmento de styge. Epistolas mutuas Apollonii & Musonii Svidas in Μασώνιος. Epistolas ad Bassum Corinthium, in Βάσσος. ad Scopelianum in Σκοπελιανός. Svidas in Σοφοκλῆς à Philostrato notat Euphratem Philosophum ψευδῆ γράμματα adversus

versus Apollonium composuisse. Latina versio primæ Epistolæ in editione Genevensi Cujacio adscripta incipit his verbis: *Ego quidem Philosophis amicus sum, Sophistis vero* &c. Alia versio *P. Nannii* exstat in farragine Epistolarum Laconicarum Gilberti Cognati p. 404. seq. & Buchleri thesauro p. 584. seq. Alia *Eilhardi Lubini*, cum qua excusæ Apollonii Epistolæ Græcè & lat. apud Commelinum Ao. 1601. 8vo. Supra quoque memoravi editionem Græcolatinam cum versione *Bartholomæi Justinopolitani* Ao. 1502. 4to.

XII. 9. JULIANI Imp. Epistolæ XLVIII. Latina versio incipit: *Ego te jamdudum Nilum tenere putabam, sapiusque mihi* &c. Nescio sitne eadem translatio quæ in editione Epistolarum Juliani Græcolatina Wecheliana cum ejusdem Misopogone vulgata A. 1565. 8vo. Alia certe est *Petri Martinii* Navarri Paris. 1583. 8vo. in qua Juliani opusculorum editione Græcolatina præter jam dictas XLVIII, aliæ Juliani novem Epistolæ Lugd. Bat. Ao. 1617. Græce primum editæ accedunt, cum ejusdem Martinii versione. Epistolam ad Alexandrinos primus in lucem protulit vertitque *Nicolaus Rigaltius* adjunctam funeri Parasitico, Paris. 1601. & à *Dionysio Petavio* deinde in sua Juliani editione Græcolatina Paris. 1630. 4to. in binas Epistolas (numero LVIII. LIX.) divisam. Addidit & duas alias Juliani Epistolas Petavius, à Patricio Junio ad se missas (LX. & LXI.) Denique inter Opera Juliani Lips. A. 1666. fol. ab illustri *Ez. Spanhemio* post Petavium ad MSS. codices recensita ac suppleta, leguntur Epistolæ Juliani LXIII. & una sub nomine *Galli* Cæsaris * ad Julianum fratrem, adjuncta Martinii & in postremis Rigaltii, Petavii atque ejusdem Spanhemii versione. Intellexi etiam nobilem atque doctissimum virum *Fridericum Rostgaard* Danum plures Juliani Epistolas ineditas (sedecim numero ni fallor) possidere, & ex itinere domum secum tulisse. E primoribus Epistolis XLVIII. H. Stephanus septem breviores selectas Græce edidit in sua collectione jam sæpius memorata A. 1577. 8vo. Ex Epistolis Juliani quædam profert Suidas in Ἡρόδοτος, Μασσάγετος &c. Decima ad Alexandrinos legitur apud Socratem Hist. Eccles. III. 3. Quadragesima secunda continet edictum de Christianis ** à munere docendi literas humanas

* Hanc è Bibl. Vaticana descriptam. latine vertit Nic. Alemannus. Petavio autem conficta videtur ab otioso quodam Græculo, quia tradit ἐκ προγόνων Julianum accepisse, ut esset Christianus. Confer Petavii Epist. 25. Libri II.

** Vide Baron ad A. C. 362. n. 275---297. Jac Gothofredum ad L. V. Cod. Theodos. de Medicis & Professor. Montacutium ad Nazianzeni Stelitevt. Valesium p. 119. ad excerpta Peiresc.

Digitized by Google

humaniores arcendis, de quo præter Rufinum I. 32. Socratem III. 12. Sozom. V. 17. Theodoritum III. 8. Oroſium VII. 30. & Annalium ſcriptores meminit Ammianus Lib. XXII. p. 324. & XXV. p. 427. Epiſtolas ad Jamblichum Juliano ſuppoſitas conjicit vir præſtantiſſimus H. Dodvvellus Exerc. de Pythagoræ ætate p. 187. *Has diu mihi*, inquit, *ſuſpectas fateor. Agunt certe omnes de argumentis admodum levibus Sophiſta profecto quàm principe dignoribus. Negotium in illis ſerium nullum eſt, & ſtyli curam majorem ſapiunt quam quæ deceat vel Philoſophum. Præcipuum vero in illas argumentum eſt neglectæ Chronologiæ. Sopatrum hic* (Epiſt. XL.) *redivivum legimus, ſub Conſtino M. interfectum.* Sed forte non neceſſe eſt Sopatrum Syrum Jamblichi diſcipulum eundem exiſtimare cum Sopatro quem Ablabii ſycophantiâ interemit Conſtantinus, quemque Sozomenus I. 5. Hiſt. Eccleſ. Plotini diſcipulum fuiſſe, non Jamblichi innuit. Ex deperdita Juliani Epiſt. ad Corinthios quædam profert Libanius T. 2. p. 217.

XIII. 10. Ἐπιστολικοὶ τύποι ſive *Ratio, formulæque ſcribendarum Epiſtolarum variigeneris, ad Heraclidam.* Latina verſio incipit: *cum viderem, Heraclida, te ſtylorum Epiſtolarium* &c. Hic libellus qui ſine nomine auctoris in Aldina Græca Epiſtolarum collectione, & Græcolatina Genevenſi exſtat, ab aliis tribuitur *Libanio*, ab aliis *Theoni* Alexandrino. Similem libellum inſcriptum *Characteres Epiſtolici*, ſub auctoris *Libanii* nomine ex verſione latina *Wolfgangi Aramæcii* præmiſſum video farragini Epiſtolarum Laconicarum a Gilberto Gognato collectæ editæque ap. Joh. Oporinum Baſil. 1554. 12mo. Eundem ſub eodem Libanii nomine Græcè cum verſione *Caſp. Stiblini* & *Chriſtophori Caſſeani* præmittit editio Commeliniana Græcolatina Epiſtolarum Phalaridis & Bruti A. 1597. incipit: *Ratio conſcribendi Epiſtolas varia eſt.* Sine nomine auctoris ſeorſim excuſus eſt Græcè typis Regiis in officina Fed. Morelli Ao. 1577. 4to. Græce & latine Baſil. 1548. 8vo. In MSS. quibusdam ut Vindobonenſi, Oxonienſi Barocciano, & tribus Regis Chriſtianiſſimi memoratis Labbeo p. 109. Bibl. novæ MSS. hoc ſcriptum non ad Libanium ſed ad *Proclum* refertur, ut in elencho ſcriptorum ejus num. XV. obſervavi, Lambecius vero Lib. III. commentar. de Bibl. Vindob. p. 150. cum retuliſſet eundem libellum MStum exſtare in theſauro librario Auguſtiſſimi Imp. addit integram illam conſcribendarum Epiſtolarum methodum variis exemplis illuſtratam, ex qua hæc Epitome excerpta eſt, editam eſſe latine tantum & absque nomine auctoris â *Johanne Sambuco* Tirnavienſi, typis Joh. Oporini Ao. 1588. 8vo. in præfatione autem Sambucum teſtari quod auctor ſibi videatur *Libanius*. De Epiſtolarum cha-

Digitized by Google

ractere videndus etiam Iſidorus Peluſiota Lib. V. Epiſt. 133. Philoſtratus Epiſt. 1. Photius Epiſt. 207. & Gregorius Nazianzenus Epiſt. 2. ad Nicobulum, quam cum verſione ſua dat etiam Aldus Manutius Pauli F. in quæſitis per Epiſtolam T. 4. facis artium Gruterianæ p. 231. ſeq. ubi plura hujus argumenti ex Demetrio περὶ ἑρμηνείας, & aliis Rhetoribus collecta poſſunt videri.

XIV. 11. SYNESII Cyrenæi, Philoſophi, & Ptolemaidis Epiſcopi Epiſtolæ CLV. Latina verſio incipit p. 169. *Liberos ego genui orationes &c.* Prodierunt etiam inter alia Syneſii ſcripta Græce edente Turnebo A. 1553. fol. & latine ex verſione *Jani Cornarii* Baſil. 1560. fol. Seorſim præterea Græce ac latine cum translatione *Thomæ Naogeorgi* Baſil. 1558. 8vo. & cum verſione *Adr. Turnebi* * Pariſ. 1605. 8vo. Denique cum verſione *Dionyſii Petavii* inter Syneſii opera ab illo junctim edita & illuſtrata Pariſ. 1612. 1631. 1640. fol. Exſtant Epiſtolæ Syneſii MSS. in Bibl. Paulina, Lipſiæ, ex quo codice editionem Petavianam in non paucis locis emendari poſſe monuit me qui ante aliquot annos contulit *Johannes Fridericus Fellerus* Joachimi ἐν μαχαίρᾳ Filius. Breviores Epiſtolas Syneſianas XXVIII. ſelegit & ſuæ collectioni inſeruit Henr. Stephanus A. 1577. 8vo. Tranſtulit etiam nonnullas *Petrus Nannius* Alcmarianus, undecim enim Epiſtolæ Syneſii ex latina Nannii verſione leguntur in farragine Epiſtolarum Laconicarum Gilb. Cognati Baſil. 1554. 12mo. Epiſtolam ad Orum cum libris de providentia Græce edidit & latine vertit *Eſromus Rudingerus* Bambergenſis Baſil. 1656. 8vo. Nicephorus Lib. XIV. c. 55. Epiſtolas Syneſii CLX. memorat, eaſque θαυμαζομένας vocat Suidas, quæ Photio cod. 26. judice ita venuſtate ac dulcedine exuberant, ut non minus afficiant pondere ac denſitate ſententiarum. Præter rem ni fallor Syneſio noſtro tribuitur Epiſtola ad Dioſcorum Serapidis Alexandrini ſacerdotem, ſive *ſcholia ad Chemicum Democriti Librum*, in editionibus operum Syneſii recte omiſſa, de quibus dixi Libro ſexto, in recenſione ſcriptorum variorum Chemicorum.

XV. 12. DEMOSTHENIS Oratoris Epiſtolæ VI. in exilio non diu ante mortem ſcriptæ, ex quibus quatuor primores & poſtrema ſcriptæ ſunt Senatui populoque Athenienſium, quinta Heracleodoro. Latina verſio adjuncta eſt *Hieron. Wolfii*, à quo Demoſthenis opera latine translata & notis illuſtrata, Epiſtolas vero poſt Orationem XVIII. ſubjectas eſſe conſtat. Vertit etiam Demoſthenis Epiſtolas *Petrus Nannius* Alcmarianus. Et Græce Æſchinis Demoſthenisque Epiſtolæ ſeparatim editæ ſunt Pariſiis in 4to. XVI.

* Si fides Eliæ du Pin Bibl. Eccleſ. T. 3. p. 267.

Digitized by Google

XVI. 13. PLATONIS Philoſophi Epiſtolæ XIII. quas Demetrius libro de elocutione §. 237. 243. Origenes libris contra Celſum, Euſebius in præparat. & Julianus Imp. lectas ſibi teſtantur, & agnoſcit inter γνήσια Platonis ſcripta Thraſyllus apud Laërtium III. 61. & Ariſtophanes Grammaticus ibid. 62. ut Suidam (qui etiam *Dionis* principis Syracuſani ad Platonem Epiſtolas memorat) Photium Epiſt. 207, & alios juniores omittam. Latina verſio adjuncta eſt *Marſilii Ficini*, præter quem Epiſtolas Platonis latine vertit & argumentis illuſtravit *Petrus Ramus* Veromanduus Baſil. 1580.4vo. ad calcem prælectionum ſuarum in Ciceronis & nonnulla Quintiliani. Tum *Johannes Serranus* in ſua Platonis editione. Prodierunt etiam ſeorſim Græce & latine cum *Joh. Jacobi Beureri* Profeſſoris Friburgenſis notis Logicis Ethicis & Politicis Machiavelliſmo oppoſitis, Baſileæ 1585. 4. Epiſtola Platonis ad Dionem quâ centum minis ſibi emi rogabat commentarios Pythagoricos Philolai Crotoniatæ memorata Laërtio VIII. 15. & 85. inter tredecim illas quas dixi non exſtat ſed intercidit. Platonis Epiſtolam ad Archytam exhibet idem Laërtius VIII. 81. quæ inter editas eſt duodecima. Decima *ad Ariſtodorum*, in ejusdem Laërtii codicibus III. 61. inſcribitur *ad Ariſtodemum*. Duodecimæ ad Archytam & tertiæ decimæ ad Dionyſium neſcio quare in Platonis editionibus, Criticorum ὀφθαλμοῖς præfigitur, cum à Thraſyllo & Laërtio agnoſcantur. Fallitur etiam Menagius ad Laërtium p. 155. & 158. ſcribens inter tredecim illas deſiderari Epiſtolam ad Eraſtum & Coriſcum quæ laudatur à Clemente & Origine, & videri à Chriſtianis ſuppoſitam. Eſt enim ſexta inter eas quas habemus, & quas agnoſcit Thraſyllus.

XVII. 14. ARISTOTELIS Philoſophi Epiſtolæ VII. binæ ad Philippum, ad Alexandrum tres, ad Olympiadem una, una ad Theophraſtum & una *Philippi* Regis ad Olympiadem, alteraque ad Ariſtotelem *Alexandri*, quæ cum Ariſtotelis reſponſione occurrit etiam ex Andronici libro apud Gellium Lib. XX. c. 5. Plutarchum in Alexandri vita p. 668. & Themiſtium præf. ad Phyſica Ariſtotelis. Latina Verſio Epiſtolarum Ariſtotelis incipit: *Qui imperia ad ſubditorum beneficium atque utilitatem referunt.* Aliam Ariſtotelis ad Alexandrum Epiſtolam ſive volumen potius (σύγγραμμα αὐτῆ ἐπιστολῆς) memorat Demetrius libro de elocutione §. 253. Cujus judicio §. 239. Ariſtoteles ὡς μάλιστα ἐπιστηχίαν δοκεῖ ἔχειν τύπον ἐπιστολικόν. Ex illa longiore Epiſtola, περὶ ἔθνους, fragmenta exſtant apud Stobæum Eclog. p. 7. 14. & 70. ſeqq. quæ omnia ad verbum leguntur in libro quem ſub

ſub Ariſtotelis nomine habemus de Mundo. Unde perſpicuum eſſe puto & ſcriptum illud vere eſſe Ariſtotelis & tanquam Epiſtolam miſſum eſſe ad Alexandrum. De deperditis Ariſtotelis Epiſtolis agit Jonſius de ſcriptoribus hiſt. Philoſ. p. 70. & Menagius ad Laërtii Lib. V. ſect. 27. quorum obſervationibus eruditis adde Epiſtolam Ariſtotelis de Alexandro ad Antipatrum memorari a Plutarcho de profectu Virtutis ſentiendo p. 78. Plures Alexandri M. Epiſtolas laudat præter Heſychium in Lexico tribus locis, idem Plutarchus in Regis illius vita & Plinius Lib. VI. Hiſt. natural. c. 17. Curtius Lib. IV. c. 1. &c. Calani Epiſtolam ad Alexandrum, Philo περὶ δ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον p. 680. Illas vero ad diverſos quæ Alexandri nomine leguntur in collectione latina Epiſtolarum quæ prodiit Argentor. A. 1593. 8vo. ſub titulo: *Epiſtolæ procerum mundi, Regum, Principum, Rerump. & ſapientum virorum*, pro ſuppoſititiis habet Tho. Reineſius in Epiſtola 38. ad Chriſtoph. Adamum Rupertum p. 312. præſertim quas Illyriis, Lacedæmoniis, Dario, Poro (ita p. 201. legendum pro Pyrrho) & Didymo (lege Dindimo) Brachmannorum Regi miſiſſe dicitur. Idem dixeris de Epiſtola Alexandri quæ *de ſitu & mirabilibus Indiæ* interprete ut falſo jactant *Cornelio Nepote* fertur, editaque eſt latine (non Græce ut affirmat auctor Pandectarum Brandenburgenſium) a *Jacobo Catalanenſi* in officina Joh. Gormentii, ſine nota loci vel anni quo impreſſa eſt, tum Venetiis 1499. Bononiæ 1501. Pariſ. 1537. 8vo Exſtat & MSta in membrana, Hamburgi in Bibl. Johannea, & in aliis Bibliothecis paſſim. Memoratur etiam Palladio lib. de Bragmanibus p. 2. edit. Biſſei: διήγημα ἦν, inquit, φέρεται Ἀλεξάνδρου τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως, ἐξηγησαμένου πως τὸν βίον αὐτῶν (Ἰνδῶν.) Ad calcem ejusdem Palladii p. 85. ſeqq. latine ſubjiciuntur Epiſtolæ mutuæ *Dindimi* Regis Bragmanorum & Alexandri. De Alexandri Epiſtola ad matrem Olympiadem memorata Plutarcho in vita Alex. Athenagoræ p. 31. Apologiæ. Auguſtino VIII. 5. & 27. & XII. 10. de Civ. Dei aliiſque vide notas Epiſcopi Oxonienſis Joh. Felli ad Cyprianum de Idolorum vanitate p. 12. & Georgium Gentium ad Canones Ethicos Maimonidis p. 111. *Artemon ὁ τὰς Ἀριστοτέλους ἀναγράψας Ἐπιστολὰς qui Ariſtotelis Epiſtolas recenſuit* memoratur à Demetrio Lib. περὶ ἑρμηνείας. Ita enim locum illum intelligo, licet alii putant eum Ariſtotelis Epiſtolas exſcripſiſſe ut Menagius p. 157. ad Laërt. III. 27. & 50. vel commentario illuſtraſſe, ut Meurſius in Bibl. Græca. Prætereo Epiſtolia quædam Alexandri, collecta à *Gilberto Cognato* & latine edita in ejus farragine Epiſtolarum Laconicarum p. 441. ſeq. *Philippi* Regis Epiſtolæ quædam in Demoſthenis Oratio-

Digitized by Google

ſcriptis memorantur & exhibentur, quibus adde ſis, quæ ex Epiſtola ejus ad Alexandrum filium refert Cicero 2. Offic. p. 44.

XVIII. 15. HIPPOCRATIS Coi, Medici, & aliorum Epiſtolæ XIV. quarum 1.) Artaxerxis ad Pætum 2.) Pæti ad Artaxerxem, 3.) Artaxerxis ad Hyſtanem. 4.) Hyſtanis ad Hippocratem 5——12.) Hippocratis ad Hyſtanem, ad Abderitas, ad Philopœmenem, ad Dionyſium, ad Damagetum, * iterum ad Philopœmenem, ad Craterum & ad Damagetum 13.) Democriti ad Hippocratem 14.) Hippocratis ad Democritum. Latina verſio adjuncta eſt *Anutii Foëſii*, qui Hippocratis ſcripta latine vertit poſt *Janum Cornarium*, cujus verſio ſervatur tum in aliis tum in editione Græcolatina Lindeniana. Cæterum in Foëſiana edit. Sect. ult. in Pariſienſi Renati Charterii Tomo I. in Lindeniana & editionbus pleriſque Hippocratis, præter illas quatuordecim Epiſtolas (quas ſolas etiam *Eilhardus Lubinus* Græce & latine cum nova verſione ſua recudendas dedit apud Commelin. 1601. 8vo.) aliæ ſex occurrunt: 15.) Hippocratis ad Demetrium Regem 16.) Hyſtanis ad Arataxerxem 17.) Artaxerxis ad Coos 18.) Coorum Reſponſio 19.) Abderitarum ad Hippocratem & 20.) Hippocratis ad Theſſalum filium. Has viginti Epiſtolas latine ex Cornarii verſione *Chriſtianus Thomaſius* recudendas dedit in Hiſtoria ſapientiæ & ſtultitiæ Tomo 2. obſervationibusque moralibus illuſtravit ſub titulo: *Democritus & Hippocrates Philoſophi morales*, Halæ Sax. 1693. 8vo. Ex verſione *Rainutii Florentini* eædem XX. Epiſtolæ leguntur in farragine Epiſtolarum Laconicarum Gilberti Cognati Baſil. 1554 12mo. Binas Democriti ad Hippocratem cum Hippocratis Epiſtola ad Democritum & altera ad Damagetum, Græce in Poëſi ſua Philoſophica p. 181. ſeq. recudit H. Stephanus. Epiſtolas haſce memorat Suidas, itemque Soranus in Hippocratis vita, cæterum ſuſpectæ ſunt viris ** eruditis ex quibus Joſephus Scaliger Epiſtola CCCVI. ad Everhardum Vorſtium: *De Epiſtolis Hippocratis quod ex me quæris, antiquas eas eſſe ſcio, ut Democriti, Solonis, Pittaci Mitylenæi, quæ apud Laërtium leguntur.*

* Hujus Epiſtolæ ad Damagetum interpretationem & paraphraſin edidit Alardus Amſtelodamus, Saligniaci A. 1530. 8vo.

** Ita jam olim Demetrius Magnes libro de ſcriptoribus Homonymis apud Laërtium Lib. I. ſect. 112. confictam arguit Epiſtolam ſub *Epimenidis* nomine ad Solonem. Idem de Epiſtola *Pherecydis* ad Thaletem judicat Salmaſius p. 842. ſeq. ad Solin. edit. Pariſ. De Epiſtolis *Thaletis* Menagius ad Laërt. Lib I. ſect. 42. Petavius in paralipomenis libror. de doctrina temporum p. 858. Huetius p. 77. demonſtrationis Evangelicæ. Ita *Telauges* Epiſtola ad Philolaum memorata Laërtio VIII. 53. & 74. tanquam ſuppoſita parumque exploratæ fidei rejicitur apud eundem VIII. 55.

Sed quia omnes illas quæ illis Philoſophis â Laërtio attribuuntur multis argumentis confictas a Græcis quibus nunquam mentiendi voluntas aut facultas defuit probare poſſum, ideo cur & de his Hippocrateis dubitem juſtiſſima cauſa eſt. Et certe ſi animi nervos intendere velim, facile non eſſe Hippocratis vincam. Unicuique judicium ſuum relinquimus, tutius tamen eſt de eo dubitare quod facilius eſt confutare quam aſſerere. Longe minus pro genuinis habendæ ſunt Epiſtolæ duæ quæ Hippocratis nomine ad Antiochum & Mæcenatem leguntur latine ante librum Marcelli Empirici de Medicamentis & inter Opera Hippocratis T. 1. edit. Lindenianæ p. 646. ſeq. Et altera quidem ad Mæcenatem rectius in editionibus quibusdam ut Norimb. 1588. tribuitur *Antonio Muſæ* Confer Labbeum Bibl. nov. MSS. p. 215.

XIX. 16. HERACLITI Philoſophi Epiſtolæ VI. cum binis Darii, una ad Heraclitum, altera ad Epheſios. Latina verſio incipit: *Emiſiſti ſcriptum ſermonem de natura.* Græce exſtant etiam in Poëſi Philoſophica H. Stephani p. 142. ſeq. Græce & latine edidit *Eilhardus Lubinus* cum latina ſua verſione (diverſa ab illa quæ in Genevenſi editione Græcolatina exſtat) ap. Commelin. 1601. 8vo. Epiſtola Darii qua Heraclitum rogat ad ſe venire cum Heracliti id facere abnuentis reſponſione legitur etiam apud Laërtium Lib. IX. ſect. 13. ſeq. Contemtamque Regis Perſarum invitationem â Philoſopho ſcribit Clemens Alex. 1. Strom. p. 302. Verba Epiſtolæ Heraclito tributæ hæc ſunt: ἐγὼ δὲ ἀμνησίην ἔχων πάσης πυκείης, καὶ χόρον φεύγων πανὸς οἰκειεύμενον φθόνῳ δι᾽ τὴν ὑπερφανίην, οὐκ ἂν ἀφικοίμην ἐς Περσικὴν χώρην, ὀλίγοις ἀρκεόμενος καὶ ἐμὴν γνώμην.

XX. 17. DIOGENIS Cynici Philoſophi Epiſtolæ XXVII. Latina verſio incipit: *Vos me exilio damnaſtis, ego vos domo*, neque diverſa eſt ab ea quam *Franciſcus Aretinus* edidit, dicavitq; Pio IV. Pontifici. Non integram tamen exhibent Genevenſes Aretini translationem. In illa quippe qualis exſtat in farragine Epiſtolarum Laconicarum *Gilb. Cognati*, & *Joh. Buchleri* theſauro, & alius ordo eſt, & numerus Epiſtolarum longe major, ſurgit enim ad XLVII. *Eilhardus* quoque *Lubinus* Diogenis Epiſtolas Græce & latine recudendas dedit, novaque verſione donavit ap. Commelin. A. 1601. 8vo. Sed ab eo poſt XXVII. illas tantum duæ adduntur, una ad Cratetem, altera ad Dionyſium. Diogenis Epiſtolas laudat Laërtius in ejus vita Lib. VI. ſect. 23.

XXI. 18. CRATETIS, Philoſophi itidem Cynici, Epiſtolæ XIV. quarum una eſt ad neſcio quem Origenem. Latina verſio incipit: *Redi ſumma cum celeritate.* Alia verſio eſt *Eilhardi Lubini*, cum qua hæ Cra-

hæ Cratetis Epiſtolæ alio ordine diſpoſitæ & Epiſtolis hactenus memoratis Hippocratis, Heracliti ac Diogenis ſubjectæ exhibentur A. 1601. ap. Commelin. 8vo. Laertius in Hipparchiæ vita Lib. VI. ſect. 98. Φέρεται ὃ & Κράτητος βιβλίον ἐπιστολαὶ, ad quem locum Menagius p. 266: *Exſtant hodie Cratetis Epiſtolæ quædam ſed ſuppoſititiæ.* Eodem loco putat verba Laërtii legenda eſſe ſic: Φέρεται ὃ πρὸς τὸν Κράτητα βιβλίον ἐπιστολαί. Sed non neceſſarium duxerim contra codicum fidem hæc ita mutare, quia Cratetis Epiſtolis Epiſtolas Hipparchiæ adjunctas Laërtius intellexit qui & alias & longe plures quam hodie exſtant Cratetis Epiſtolas evolviſſe videtur.

XXII. 19. ANACHARSIDIS Scythæ, Philoſophi qui Solonis temporibus vixit & Athenas acceſſit, Epiſtolæ IX. Latina verſio incipit: *Ridetis meam vocem quia non plane atque exquiſite &c.* Cum alia verſione a ſe elaborata Anacharſidis Epiſtolas Græce & latine edidit *Eilhardus Lubinus* ap. Commelin. 1601. 8vo. Quintam ad Hannonem latine refert Cicero 5. Tuſc. Quæſt. p. 246. Nona ad Crœſum ſcripta eſt, ſed aliam Anacharſidis ad Crœſum Epiſtolam leges apud Laërtium in Anacharſidis vita Lib. I. ſect 105.

XXIII. 20. EURIPIDIS Tragici Epiſtolæ V. Latina verſio incipit: *Argentum iterum ad te remiſimus.* Prodierunt & cum alia verſione *Eilhardi Lubini* Græce & latine ap. Commelin 1601. 8vo. Deniq; cum nova verſione *Joſuæ Barneſii* ad calcem præclaræ editionis tragœdiarum Euripidis Cantabrig. 1694. fol. Quanquam vero Anonymus Græcus vitæ Arati ſcriptor notat fuiſſe olim qui Epiſtolas à *Pollone* ſive *Pollione* quodam Euripidi ſuppoſitas eſſe crederent, ita enim ille: Ἀπολλωνίδης ὁ Κηφεὺς (Richardus Bentlejus ex Ammonio in κατοίκησις probe obſervavit legendum Νικαεὺς) ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ καλεψευσμένης ἱστορίας φησὶν εἶναι αὐτὰς Ἀράτου φησὶ ἀλλὰ Σαβειρίου Πόλλωνος (*Sabidii* vel *Sabinii Pollionis*, niſi legendum Οὐαλερίου *Valerii Pollionis*) ἕνεκ ὃ φησὶν εἶναι ὑπογεγραμμένας Εὐριπίδου Ἐπιστολάς. Nihilominus Clariſs. Barneſius tam præclare de his Epiſtolis ſentit tum in Euripidis vita p. 27. tum in argumento Epiſtolis præfixo T. 2. p. 513. ut affirmet neminem facile futurum *adeo perfrictæ frontis aut judicii imminuti*, qui ſi tempus & phraſin vere Atticam & res & perſonas & ſimplicitatem & ſtylum minime elaboratum, cum ſumma tamen puritate nitentem penitus introſpexerit, easdem vel Euripide hoc noſtro indignas pronunciet, vel ab alio Euripide ſcriptas, vel ab ullo alio ætatis minus puræ auctore confictas ſuſpicetur. Vicisſim Richardus Bentlejus in ſingulari diſſ. Anglice Lond. 1697. 8vo. edita & Barne-

ſio oppoſita illas Epiſtolas & vocavit in dubium, & argumentis non abſurdis easdem Euripidi ſuppoſitas eſſe contendit. Subjecta eſt ejusdem viri doctiſſimi diatribæ de Epiſtolis Phalaridis, quam paulo ante commemorare me memini.

XXIV. 21. THEANUS (quæ Pythagoræ ſive uxor * ſive diſcipula fuit) Epiſtolæ tres, una ad Eubulen de liberis educandis, altera ad Nicoſtratam zelotypam, & tertia ad Calliſtonem de familia rècte gubernanda: Adjuncta eſt MELISSÆ una ad Claretam, & MYIÆ ad Phyllidem. Latina verſio incipit: *audio te delicatam & luxurioſam, &c.* Cum eadem translatione in Opuſculis Mythologicis Phyſicis & Ethicis edidit *Thomas Gale*us p. 740. ſeq. Amſt. 1688. 8vo. Cum alia verſione ſua ad calcem Jamblichi de vita Pythagoræ vulgavit *Joh. Arcerius Theodoretus*, Franekeræ 1598. 4to. profeſſus ſe primum illas latine vertiſſe. Græce primum ediderat H. Stephanus ad calcem Laërtii ſui inter fragmenta Pythagoræorum. Exſtant & Græce ac latine cum nova verſione *Eilhardi Lubini* ap. Commelinum A. 1601. 8vo. Epiſtolam Theanûs ad Nicoſtratam ex *Joh. Brechæi* verſione leges apud Andream Tiraquellum p. 395. de legibus Connubialibus edit. Baſil. 1561. fol. Alia quatuor Epiſtolia ſub ejusdem Theanûs nomine ex codice Vaticano vulgavit Lucas Holſtenius in notis ad vitam Pythagoræ a Porphyrio ſcriptam p. 78. ſq. In illarum poſtrema memoratur Parmenides Platonis, unde ſuppoſititias eſſe non eſt dubitandum.

XXV. 22. ALCIPHRONIS Sophiſtæ Epiſtolæ ἁλιευτικαὶ καὶ ἑταιρικαὶ ſive piſcatoriæ & amatoriæ XLIV. ſub variorum ad varios nominibus ſcriptæ. Latina verſio incipit: *Opportune nobis hodierno die &c.* Sunt in his etiam nonnullæ argumenti paraſitici, ut Epiſtola V. XV. ſeq. XX. XXI. XXII. &c. Octo Epiſtolas Alciphronis Paraſiticas MSS. habuit Petrus Lambecius, ex quibus unam vulgavit in Prodromo Gelliano p. 78 ſeq. Idem Lib. VI. Commentar. de Bibl. Vindob. p. 259. teſtatur in Cæſarea illa Bibliotheca exſtare XXXVIII. Epiſtolas ejusdem Alciphronis ἀγροικικὰς ſive ruſticas. Loca quædam Alciphronis illuſtrat Caſpar Barthius Lib. III. adverſar. c. 17. ubi vocat ſcriptorem venuſtum & acutum ſed Atticiſmi nimium affectatorem, inſuavioremq; & cui interprete erudito opus ſit. Incertum eſt ecquis ſit ille Alciphron Epiſtolarum jam recenſitarum auctor. Nam alius ni fallor fuit Alciphron, Mæandrius ab Athenæo appellatus Lib. I. p. 31. ſive ut a Suida annotatum eſt, Alciphron Philoſophus ex Magneſia prope Mæandrum, memo-

* Vide Menagium in mulierum Philoſopharum hiſtoria.

memoratus Marco Antonino Lib. X. sect. 31. Sane Epistolæ quæ exstant, Rhetorem ac Sophistam potius auctorem referunt quam Philosophum. Antiquiorem tamen putem Aristæneto, qui eum quandoq; imitatur, ut notavit Josias Mercerus ad hujus Lib. I. Epist. 2 quam Luciani nomine Aristenætus inscripsit ad Alciphronem. Laudatur Alciphron quidam, (noster fortassis) ab Etymologico magno in ἀπελαύνειν. Alius Alciphron fuit pater Demosthenis ducis, nisi locus apud Themistium est corruptus, idem enim qui Themistio Orat. 10. p. 138. vocatur Δημοσθένης ὁ Ἀλκιφρονος, a Thucydide Lib. III. p. 234. Δημοσθένης ὁ Ἀλκισθένους appellatur, ut ad Themistium observavit Joh. Harduinus.

XXVI. 23. PHILOSTRATI Lemnii (ejusdem ut existimo qui Juliæ conjugis Alexandri Severi jussu conscripsit vitam Apollonii Tyanensis) Epistolæ LXIII. Latina versio incipit: *Epistolarem orationis stylum post veteres* &c. neque alia est quam *Antonii Bonfinii*, qui has Epistolas una cum Heroicis & vitis Sophistarum, iconibusque Philostrati latine vertit & Matthiæ Corvino Hungariæ Regi dicavit, ut notatum etiam Lambecio est Lib. II. commentar. pag. 995. Eædem Epistolæ cum Bonfinii versione exstant ad calcem operum Philostrati Græce & latine editorum à Fed. Morello Paris. 1608. fol. Idem Lambecius Libro sexto p. 259. testatur se admodum juvenem Philostrati Epistolas recensere atq; latina versione illustrare instituisse. Fragmentum de charactere Epistolico quod idem Lib. I. p 377. memorat, nihil aliud est quam Epistolarum Philostrati ab Aldo editarum prima. Philostrati Epistolas ex MSS. Palatinis auctiores & *Jodoci Kimendoncii* notis copiosis ineditis illustratas habere se testatus est Gothofredus Jungermannus, in Epistola MS. ad Eliam Putschium data 16. Febr. 1603. Alias Philostrati Epistolas VIII. eousque ineditas, & quinas editarum auctiores, Græce ex cod. MS. membranaceo Bibl. Lugd. Bat. edidit & dissertatiunculam de tribus Philostratis adjecit *Johannes Meursius*, Lugduni Batav. 1616. 4to. Notas *Casanovani* (Mr. de Casenceuve) in Philostrati Epistolas laudari vidi, ipsas non vidi.

XXVII. 24. THEOPHYLACTI Scholastici ac Sophistæ cognomento SIMOCATÆ patria Locrensis religione Christiani, qui temporibus Heraclii Imp. vixit, & conscripta Mauritii Imp. historia celebris est, Epistolæ LXXXV. ex quibus Ethicæ XLIX. Rusticæ XXVIII. & amatoriæ totidem. Latina versio incipit: *Cicada musica, simulac ver apparuit, cantandi facit initium.* Has Epistolas Græce Lugd. Bat. A. 1596. 12mo. recudi curavit *Bonaventura Vulcanius* cum ejusdem Theophylacti

Digitized by Google

quæſtionibus Phyſicis, Caſſii Medicis quæſtionibus, præterea Epiſtolis quibusdam Juliani Imp. & Galli ad Julianum, Baſiliique & Gregorii Naz. Græce vero & latine cum *Jodoci Kimendoncii* verſione ſeparatim excusâ Janus Gruterus easdem Epiſtolas recudendas dedit, cum excerptis legationum ex hiſtoria Theophylacti Mauritiana, & problematis ſive quæſtionibus Phyſicis. Heidelbergæ ap. Commelin. 1598. 8vo. è Bibliotheca A. Schotti.

XXVIII. 25. Ex ÆLIANI ruſticis ſive variorum Athenienſium ruſticorum nomine ſcriptis Epiſtolæ XX Latina verſio incipit: *Reficienti mihi ad ſolis ſplendorem botros, accedens.* Has Epiſtolas cum *Sebaſtiani Guldenbeckii* verſione inter Claudii Æliani ſcripta edidit Conradus Geſnerus A. 1556. fol. Vide quæ infra Libro quarto, ubi de Æliano.

XXIX. 27. ÆNEÆ Sophiſtæ ſive Rhetoris Gazæi, Chriſtiani, qui circa tempora * perſecutionis Vandalicæ, hoc eſt extrema ſæculi a nato Chriſto quinti claruit, ac dialogum inſignem Theophraſtum de immortalitate animarum & corporis reſurrectione ſcripſit, Epiſtolæ XXV. Latina verſio incipit: *ſi tuus eſſet liber, & amarem, penes me optimo jure eſſet.* Quartadecima Epiſtola ab interprete eſt prætermiſſa. Chriſtianum ſcriptorem indicat Epiſtola XV. ad Stephanum presbyterum. Procopius Gazæus ab eo reſpicitur Epiſtola XIX. ὁ ἐμὸς Προκόπιος. Etiam ad eosdem fere ſcribit ad quos datæ ſunt Procopii de quo mox, Epiſtolæ, ut æquales illos fuiſſe non dubitem. Neque fides temere habenda Barthio Lib. III. Adverſar. c. 20. qui nomina in hiſce Epiſtolis conficta eſſe affirmat. Hujus puto Æneæ Elenchum τῆς παρ' ἕλλησι λογομαχίας in Bibliothecis quibusdam MStum exſtare Geſnerus ac Simlerus referunt. Suidas poſt memoratum Ænicum Poëtam veteris Comœdiæ, ἔστι δὲ, inquit, Αἰνείου σοφιστοῦ ἐστιν βιβλία αἱ μεταβολαί. Sed forte hic pro Αἰνείου legendum non Αἰνείας ut Simlerus & alii, ſed Αἰνικίου.

XXX. 27. PROCOPII Sophiſtæ Gazæi itidem Chriſtiani Epiſtolæ LX. in quibus undequinquageſima eſt *Megethii* ad Procopium quâ laudat ejus Ἀττικὰς μελίττας, ſuavitatemque orationis cujusdam funebris ab eo habitæ, ac teſtatur aureos ingenii illius fœtus in omnium admiratione eſſe, quod judicium confirmat Photius cod. 160. & 206. Ut adeo haut dubitem Procopium hunc eundem Sophiſtam Gazæum, quem

* Vide Æneæ Theophraſtum p. 81. & Barthii notas p. 155. Latine dialogum illum verterat ante Barthium Ambroſius Camaldulenſis & Joh. Wolfius Tigurinus.

quem in funere laudavit *Choricius* ejus discipulus. Hujus Choricii * orationem memoriæ Procopii dicatam habeo & ipse MStam ac luci publicæ donatum iri confido âClariss. cive & amico nostro *Godfrido Oleario*, qui eam Procopianis in Octateuchum & alios V. T. libros commentariis Græce ex Bibliotheca ** Augustana Vindelic. descriptis & cum nova sua versione edendis præmittet. Non solum vero orator egregius fuit Procopius, sed teste Choricio tanta quoq; rerum divinarum scientia & sacrarum literarum cognitione fuit instructus, ut miraculi instar posset videri usque adeo eundem in dicendi facultate profeciisse. Nec minus probis quoque moribus exstitit, ut solo habitu excepto referret sacerdotem, & multos ad meliorem frugem oratione sua converteret. Declamationes quasdam hujus Procopii ineditas memorat Nicolaus Alemannus in notis ad Anecdota alterius Procopii itidem Palæstini licet non Gazæi sed Cæsarienſis. Omnino autem fallitur vir doctus Is. Vossius qui in responso ad tertias Rich. Simonis objectiones pag. 118. ex vigesima sexta Epistola ad nescio quem Hieronymum Ægyptium concludit Procopium hunc Hieronymi Stridonensis fuisse æqualem, quem longe fuisse juniorem ex Æneа & Choricio certissime constat.

XXXI. 28. DIONYSII Sophistæ Antiocheni, Christiani ni me omnia fallunt & ejusdem ad quem scripta est Epistola Æneæ Gazæi undevicesima, Epistolæ XLVI. Latina versio incipit: *Optata mihi res est Epistola vestra.* Ex eadem incerti translatione hæ Epistolæ leguntur latine in farragine Epistolarum Laconicarum Gilberti Cognati Basil. 1554. 12mo. & in Joh. Buchleri thesauro Epistolar. Laconicarum Colon. 1606. 12mo. Græce eas in sua collectione recudendas dedit H. Stephanus Ao. 1577. 8vo.

XXXII. 29. LYSIDIS Pythagorei Epistola aureola ad Hipparchum Magistri sui communis Pythagoræ Philosophiam vulgo prostituentem. Latina versio incipit: *Postquam ex hominum consortio Pythagoras excessit.* Cum eadem versione quæ exstat etiam in Theodori Canteri Var. Lect. Lib. I. c. 12. & in farragine Epistolarum Laconicarum Cognati p. 523. hanc Epistolam recudendam dedit Thomas Galeus in Opusculis Mythologicis Ethicis Physicis p. 736. Amst. 1688. 8vo. Alia Versio *Cardinalis Bessarionis* occurrit in hujus libro primo adversus calumniatorem Plato-

* Editionem ejus ex MS. codice Vaticano promiserat Holstenius in Porphyrii vita. Allegat & Allatius ad Georgium Acropolitam p. 269. & ante hunc Is. Casaubonus ad Polybium p. 89.

** Laudat illum Codicem Georg. Hieron. Welschius de Vena Medinensi p. 66.

Platonis c. 2. Græce eam edidit H. Stephanus inter Pythagoreorum fragmenta ad calcem ſui Laërtii qui Lib. VIII. ſect. 42. quædam ex illâ producit. De Lyſide atque Hipparcho dixi infra cap. XIII. in catalago Pythagoreorum.

XXXIII. 30. Denique poſt AMASIDIS Ægypti Regis Epiſtolam ad Polycratem Principem Sami ex Herodoti Thalia ſive Lib. III. c. 40. petitam, univerſa collectio Græca Aldina, eamque preſſo pede ſequens Græcolatina Genevenſis editio clauditur elegantiſſimâ MUSONII Philoſophi, qui ſub Nerone Imp. claruit, ad Pancratidem Epiſtola de liberis ad Philoſophiam inſtituendis.

XXXIV. Præter collectionem hactenus recenſitam exſtant & aliæ Græcorum Epiſtolæ paucis hoc loco â me commemorandæ. THEMISTOCLES dux Athenienſis inclytus, & rerum geſtarum gloria, ex Herodoto, Thucydide, Diodoro Siculo, Plutarcho, Nepote ac Juſtino notiſſimus, in exilio exſtinctus eſt Magneſiæ * A. 470. ante natum Chriſtum, Olymp. LXXVII. anno 3. Sub ejus nomine feruntur quas exul ſcripſerit *Epiſtolæ XXI.* hiſtorici fere argumenti, & â Thoma Lydiato ad Epochas marmoreas Arundelianas p. 77. aliisque nonnullis viris doctis pro genuino Themiſtoclis fœtu habitæ. Primas illas in lucem protulit ex MSto Cod. Vaticano, & latina verſione donavit *Joh. Matthæus Caryophilus* ** Iconienſis Epiſcopus, Romæ 1627. 4to. Poſtea Græce & latine è Bibliotheca *Eliæ Ehingeri* *** recuſæ ſunt Francofurti 1629. 8vo. Cæterum Themiſtoclis non eſſe colliguntur ex ſilentio veterum (ſi ab uno Suida, qui Ἐπιστολὰς φρονήματος μεγέθους vocat, diſceſſeris) & quod Epiſtola 10. mentio fit Bojorum, tum quod uno vel altero modo prodit ſe dictio Sophiſta dignior, quam Themiſtocle. Unde Leo Allatius dialogo de ſcriptis Socratis p. 78. *Nuper etiam vulgatæ ſunt Epiſtolæ Themiſtoclis, quarum concinnitas nonniſi acutioribus omnibus fucum fecit. Eas tamen Themiſtoclis non eſſe, uno vel altero loco, in quo ſe prodit auctor, dum declamatorio modo rem effert & Sophiſtico penicillo depingit, manifeſto evincitur.* Similiter Vir Clariſſ. Conradus Samuel Schurzfleiſchius in diſſertatione quadam has Epiſtolas recentius confictas eſſe non dubitat ab aliquo vita morumque Themiſtoclis gnaro, ac cum primis in Herodoti, Thucy-

* Vide Uſſerii Annales ad A. Per. Jul. 4248.

** Laudat eo nomine Caryophilum Janus Nicius Erythræus 1. Pinacothec. p. 224. neque ſuſpectas ſibi eſſe Themiſtoclis Epiſtolas vel verbulo innuit.

*** Fallitur Reineſius qui Ehingero primam Epiſtolarum Themiſtoclis tribuit editionem p. 467. Var. Lection.

Thucydidis, Diodori ac Plutarchi lectione versato. Hoc idem singulari dissertatiuncula Anglice scripta ad Guil. Wottonum Lond. 1697. 8vo, demonstravit *Richardus Bentleius* Vir Doctissimus. Porrò longe recentius commentum est Epistola sub nomine *Themistoclis ad Chrysippum*, in qua de gracculo Æsopio agitur, quadragesima inter Epistolas Theophylacti Simocattæ. Fuit & Themistocles quidam Philosophus Stoicus, Porphyrii æqualis, cujus iste mentionem facit in vita Plotini.

XXXV. *Leo* præterea *Allatius* Parisiis A. 1637. 4. Græce cum versione sua notisque edidit Epistolas XXXV. sub nomine SOCRATIS & SOCRATICORUM. Ac septem quidem primores Socrati ipsi tribuuntur, reliquæ *Antisthenі*, *Aristippo*, *Simoni* coriario', *Xenophonti*, *Æschini Platoni* ac *Phædro*. Octavam sub Antisthenis nomine ab Allatio editam, Codex Bibliothecæ Bodlejanæ Baroccianus non Antistheni tribuit sed Platoni (male quidem, nam ad Platonem scriptam poni, argumentum ipsum evincit) & in duas (recte sane) Epistolas dispescit. Atq; ita quales in hoc codice repererat cum versione sua edidit Clarissimus *Godfridus Olearius* in Exercitatione adversus Allatium de scriptis Socratis edita Lipsi. A. 1696. 4to. In hac eâdem alias binas Epistolas ἀνεκδότους ex eodem Barocciano codice sub *Platonis* nomine vulgavit & latine vertit: tum has pariter & cæteras omnes ab Allatio vulgatas non fœtus illorum quibus tribuuntur Philosophorum, sed Sophistarum longe recentiorum μελέτας esse contendit, Allatiumque qui in illis asserendis p. 105. seq. desudaverat, ex affectato scribendi genere, silentio veterum & aliis argumentis refellit. Johannes quoque Pearsonus parte 2. Vindiciar. Ignatii p. 12. seq. ex Chronologicis rationibus demonstraverat Epistolas illas Socratis & reliquorum quibus inscribuntur esse non posse. Quam opinionem, præter alios viros doctos plerosque omnes, amplectitur etiam Menagius p. 23. ad Laërtium.

XXXVI. GILBERTUS COGNATUS, Nucerinus, in farragine alterâ Epistolarum Laconicarum (quæ Græcas ex latinâ versione, ut prior latinas complectitur) editâ ap. Joh. Oporinum p. 179. seq. exhibet præter supra passim suo loco memoratas Epistolas M. Bruti, Hippocratis, Diogenis Cynici, Phalaridis, Synesii, Apollonii Tyanensis, Dionysii Sophistæ & Lysidis Pythagorici, quique his præmittuntur Libanii characteres Epistolicos: Viginti septem Epistolia Philosophorum *Thaletis*, *Pisistrati*, *Solonis*, *Chilonis*, *Pittaci*, *Cleobuli*, *Periandri*, *Thrasybuli*, *Anacharsidis*, *Epimenidis*, *Pherecydis*, *Anaximenis*, *Archytæ*, *Arcesilai*, *Zenonis*, *Pythagoræ*, *Platonis & Heraclitі* (è Laërtio, & ab Ambrosio Camal-

Digitized by Google

dulenſi latine verſas. Deinde p. 198. ſq. ſubjungit alias ſeptendecim Epiſtolas varias ex Plutarcho, Gellio aliisq; ſcriptoribus hinc inde collectas & p. 424. ſeqq. alias Epiſtolas breves variorum â Cognato latine redditas *LXXXIV* Tum Epiſtolia *XXX.* NUCILLI (an *Lucilli Tarrhæi?*) & *XL. Magni Turci* ſive Mahumedis Turcarum Imp. Syriaco & Græco, partim etiam Scythico ſermone ut fuerunt ſcripta, & â Landino Equite Hieroſolymitano latine edita. Eadem hæc omnia ex Cognato repetita ac recuſa videre licet in parte ſecunda theſauri Epiſtolarum Laconicarum JOH. BUCHLERI à GLADBACH, Colon. 1606. 12. Niſi quod Libanii characteres Epiſtolicos, Syneſii Epiſtolas & Lyſidis Epiſtolam prætermiſit.

XXXVII. EPISTOLÆ PROCERUM MUNDI, Regum, Principum, Rerump. & ſapientum virorum, Græcorum & latinorum; Veterum & recentium, nullo ordine undiquaque collectam farraginem ſiſtunt, nec integras quasdam Epiſtolarum *συναγωγὰς* hactenus recenſitas, ſed ſingulas vel paucas ſingulorum Epiſtolas & in his dubiæ nonnullas fidei* complectuntur. Prodiere latine Venetiis primum deinde Argentor. A. 1593. 8vo. typis Jacobi Folieti typographi Baſileenſis.

XXXVIII. EILHARDUS LUBINUS Græce & latine edidit Epiſtolicos characteres incerti auctoris, Epiſtolas Phalaridis, & Bruti; tum Epiſtolas Hippocratis, Democriti, Heracliti, Diogenis Cynici & Cratetis: Denique Apollonii Tyanenſis, Anacharſidis, Euripidis, Theanus, Meliſſæ & Myiæ. Apud Commelin. 1597. & ſeqq. annis, ut ſuo ſubinde loco indicavi.

XXXIX. *Platonis* & *Ariſtotelis* Epiſtolæ de anima hominis & quatuor temporibus, aliæque Epiſtolæ Medicæ *Hippocratis*, *Galeni*, *Præxagoræ*, *Sorani* & *Urviaſii* (forte *Oribaſii*) memorantur Labbeo pag. 215. Bibl. novæ MSS. & p. 216. Epiſtolæ Magicæ Pelagii ac Libanii.

XL. ARISTÆNETUS Nicæâ Bithynus, religione Ethnicus, amicus Libanii Rhetoris, qui ejus meminit in orat. de vita ſua T. 2. p. 21. & ad ipſum varias Epiſtolas ſcripſit, quarum nonnullæ ab Holſtenio ex MS. Vaticano exſcriptæ, editæq; â Lambecio ſunt Lib. VI. commentar. de Bibl. Vindob. p. 244. ſeq. Periit in terræ motu quo Nicomedia obruta eſt A. C. 358. ſub Conſtantio Imp. ut refert præter Libanium eloquentiam ejus & ſuaviſſimos mores prædicantem Ammianus Marcellinus Lib. XVII. c. 7. his verbis: *Quosdam domorum inclinata faſtigia intrinſecus ferebant intactos, angore & inedia conſumendos. Inter quos Ariſtænetus affectatam recens diœceſin curans vicaria poteſtate, quam Conſtantius ad honorem uxoris Euſebiæ Pietatis cognominaverat, animam hoc caſu cruciatam diutius exhala-*

* Vide ſupra num. 17.

Digitized by Google

exhalavit. Huic Ariſtæneto tribuendi videntur libri duo Epiſtolarum amatoriarum, terſi, elegantes, eruditi, optimorum ſcriptorum Platonis, Luciani, Philoſtrati aliorumque floſculis & imitatione exornati, ac proverbiis ſenſibusque jucundiſſimis referti, quos Græce primus cum Epithaphiis Heroum ſive Peplo Ariſtotelis non Stagiritæ edidit *Johannes Sambucus* Antvverpiæ ex officina Plantiniana A. 1561. 4to. uſus cod. MS. qui nunc exſtat in Bibliotheca Auguſtiſſimi Imp. Dignam amœniſſimo ſcriptore verſionem & notas in illum pereruditas compoſuit *Joſias Mercerus*, qui nomine ſuo ſuppreſſo Ariſtæneti Epiſtolas cum verſione ſua ac notis edidit & Jacobo Bongarſio dicavit Pariſ. 1595. 8vo. recuſas ibidem 1600. & 1610. 8. Poſt Mercerum *Petrus Lambecius* in Ariſtæneto illuſtrando verſatus eſt, cujus commentarium ineditum etiamnum ſervat Bibliotheca Cæſarea, & â Neſſelio communicatum memini cum Excellentiſſimo Potentiſſimi Danorum Regis Archiatro *Georgio Franco de Franckenau* qui novam earundem Epiſtolarum editionem jam pridem parat, quanquam ſpem perſequendi operis & extenuari indies & forſan evaneſcere affirmat C. S. Schurzfleiſchius in Epiſtola ad Neſſelium pag. 965. ubi ſe quoque notas in Ariſtænetum MSS. Romæ nactum teſtatur. Loca quædam Ariſtæneti illuſtravit Caſpar Barthius in Adverſariis, qui p. 261. ſui in illum ſcriptorem indicis meminit ſed hactenus ἀνεκδότου. Fuere & alii Ariſtæneti 1.) ad quem eſt Phalaridis Epiſtola LXXXVII. 2.) Ariſtænetus Achivus dux Romanorum Philopœmenis æqualis de quo Suidas in Ἀρίσταινος & Plutarchus in Philopœmene & Polybius. 3.) Ariſtænetus Nicæenſis memoratus Plutarcho Lib. III. ſympoſ. quæſt. 7. 4.) Ariſtænetus cujus Liber primus de Phaſelide allegatur â Stephano in Γέλα, idem forte qui Ariſtænetus hiſtoricus dicitur Nonno Monacho in συναγωγῇ hiſtoriarum ad Nazianz. 2. 25. ἀνέγνων ἢ ᾠδὴ Ἀριστενέτου ἰσοελικῶ ὅστις ἱστορεῖ ὅτι ἑορτάζουσιν Αἰγύπτιοι τῷ Νείλῳ παιδιαῖς. 5.) Ariſtænetus ad quem lex. 2. Cod. de rei vindicatione, data Antonino IV. & Balbino Coſs. A. C. 214. 6.) Ariſtænetus Byzantinus Rhetor, auditor Chreſti Byzantii laudatus Philoſtrato Lib. II. de vitis Sophiſtar. p. 587. 7.) Ariſtænetus qui cum Honorio conſulatum geſſit A. C. 404. & memoratur Socrati Lib. VI. Hiſt. Eccleſiaſticæ c. 18.

XLI. Omitto Epiſtolas IV. * Κρονικὰς ſive ad Saturnum & Saturni nomine ſcriptas à *Luciano* T. 2. Opp. edit. Amſt. 1687. 8. p. 619. ſeq. Tum Epiſtolas deperditas variorum ſcriptorum amatorias, aliaſque, ut *Zonæi* cujusdam de quo Suidas ſic: Ζωναῖος ἔγραψεν Ἐρωτικὰς Ἐπιστολὰς

* Vide Sam. Petitum Lib. I. c. IX. obſervat.

Digitized by Google

καὶ πρὸς τὸ σφαιρίζειν. Φέρονται δ' αὐτοῦ καὶ ἕτεραι Ἐπιστολαὶ ἀγροικικαὶ, ἀλλ' ἀποπίπτουσι τῆς χαρακτῆρος. Vel *Meleſermi* de quo idem: Μελήσερμος Ἀθηναῖος σοφιστὴς ἔγραψεν Ἐπιστολῶν ἑταιρικῶν βιβλία ιδ', καὶ ἀγροικικῶν ε', μαγειρικῶν ἐπιστολῶν ε', συμποσιακῶν βιβλίον ἕν. Vel *Lyſiæ* Rhetoris, inter cujus ſcripta idem Suidas memorat Epiſtolas ſeptem, unam πραγματικὴν ſive de negotio aliquo, reliquas ἐρωτικὰς, quarum una laudatur etiam à Suida in Φᾶυλος. Vel *Menandri*, Comici denique cujus Epiſtolas ad Ptolemæum Suidas idem memorat.

XLII. Ex Eccleſiaſticis ſcriptoribus non prætereundæ Epiſtolæ CCXLII GREGORII NAZIANZENI ex quibus decem poſtremæ à *Rich. Montacutio* primum editæ Græce Etonæ 1610. 4to. deinde cum Fed. Morelli verſione in editione operum Nazianzeni Pariſ. 1630. Lipſ. 1690. fol. Tomo I. Præter illas Epiſtolam ad Nectarium vulgavit *Joh. Baptiſta Cotelerius* in notis ad Patres Apoſtolicos T. 1. p. 37. qui p. 588. b. agit etiam de prima Epiſtola quæ in MS. Vindobonenſi male tribuitur *Baſilio*, & inſcribitur πρὸς Κελεύσιον ἄρχοντα, ἡνίκα ἐν τῇ Λαμύδι ἡσύχασεν. Selectarum Nazianzeni Epiſtolarum Libri quatuor Græce & latine in uſum ſcholarum aliquoties editæ ſunt Ingolſtadii, quarum editio quarta ad manus mihi eſt Anni 1619. 12mo.

XLIII. JOH. CHRYSOSTOMI Epiſtolæ CCCXLII. Græce Tomo ſeptimo editionis Græcæ Savilianæ Etonæ 1612. fol. & cum latina verſione *Jacobi Billii* Prunæi, qui Epiſtolas CLXXIII. ac *Frontonis Ducæi* qui Epiſtolas LXIX. tranſtulit, Tomo quarto editionis Ducæanæ Græcolatinæ Pariſiis Anno 1609. & 1636. & Francof. 1699. fol. Epiſtolam CXXV. (in aliis CXLIII.) ad Cyriacum exulantem, pro ſpuria habent Boiſius & Haleſius, pro genuina agnoſcit Photius, neque aliud fere Boiſius quàm ſtyli diverſitatem objicit, quæ facile oriri potuit à cauſa quam ignoramus, in Epiſtola familiari, ſcripta exilii tempore. Exſtat etiam *latina verſio* antiqua *Epiſtolæ* (in editionibus operum Chryſoſtomi hactenus quidem omiſſæ, ab aliquot annis autem celeberrimæ ſæpiusque recuſæ) *ad Cæſarium Monachum*, adverſus hæreſin Apollinaris. Ex hac diſertum * contra μετουσίωσιν teſtimonium pridem laudavit *Petrus Martyr* Florentinus, ſed mala fide egiſſe viſus eſt Perronio & poſt Perronium

* Verba hæc ſunt: *Sicut enim antequam ſanctificetur panis, panem nominamus, divina autem illum ſanctificante gratia prædicante Sacerdote, liberatus eſt quidem appellatione panis, dignus autem habitus eſt Dominici Corporis appellatione, etiamſi natura panis in ipſo permanſit, & non duo corpora ſed unum Filii prædicatur &c.*

Digitized by Google.

ronium aliis, donec *Emericus Bigotius* in codice antiquo Florentino * (eodem quo uſus fuerat Martyr) illam Epiſtolam reperit, & cum Palladio de vita Chryſoſtomi edere conſtituit. Sed jam typis exſcriptæ manus injecerunt Cenſores Sorbonici *Martinus Grandinus* & *Favrius*, atq; in libro Bigotiano Pariſ. 1680. 4. poſt paginam 236. hiatum apparere juſſerunt. Fruſtra tamen ex hominum memoria eam delere ſunt conati, jam tum enim A. 1682. *Petrus Allixius* in expoſtulatione Libro XII. Anaſtaſii in Hexaemeron præmiſſa, Londini in 4. & ſeparatim recuſa Amſtelodami in 12mo, tum *David Abercrombius* in ſure Academico ſect. 35. Amſt. 1689. 1701. 12. hac de re publice ſunt conqueſti: ſed & *Stephanus Le Moyne* Epiſtolam Chryſoſtomi ex eodem Codice Florentino deſcriptam latine edidit T. 1. Varior. Sacrorum p. 530. ſeq. Lugd. Bat. 1685. & 1694. 4. Quid quod ipſum folium editionis Bigotianæ à Cenſoribus ſuppreſſum nactus *Eduardus Stillingfleetus* cum parte inedita præfationis Bigotii & fragmentis Græcis ab eo collectis inſeruit Vindiciis ſuis Anglice editis expoſitionis doctrinæ Eccleſiæ Anglicanæ Epiſcopo Meldenſi Boſſueto ejuſque hyperaſpiſtæ Anglo oppoſitis p. 146. ſeq. Lond. 1686. 4. Stillingfleetum ſecutus *Jacobus Baſnagius* eſt, qui eandem Epiſtolam ex Bigotiana editione iterum vulgavit Trajecti ad Rhenum 1687. 8. præmiſſum ſuis de hæreſi Apollinaris & aliis quibusdam diſſertationibus. Inſigne hujus Epiſtolæ fragmentum ex Arundelianæ Bibl. Codice MS. Græce deſcriptum publico haud invidit *Guil. Cavcus* in Chartophylace Eccleſiaſtico Lond. 1685. & Lipſ. 1687. 8. pag. 82. Denique *Johannes Harduinus* Jeſu Socius Pariſ. 1689. 4 nec ipſe dubitavit novam hujus Epiſtolæ editionem cum commentario atq; diſſertationibus ſuis procurare, vanoque timore ſuppreſſam contendit, quæ pro viri illius ſingulari perſpicacia, non repugnat ſed potius favet transſubſtantiationi. Quam paradoxam ſuam opinionem adverſus objectiones Joh.

* Ejusdem Epiſtolæ exemplum Romæ in Altaempenſi Bibliotheca vidiſſe ſe affirmat Mabillonius T. 1. Muſei Italicip. 178. At Florentini Codicis inſpectionem propter diſertum vetitum Magni Ducis negatum ſibi eſſe teſtatur Maximilianus Miſſonus in itinerario Italiæ Gallice edito p. 157. Similiter Sandius in Appendice ad Hiſt. Eccleſ. p. 39. negat Laurentium Panciatichum ſibi vel copiam hujus Epiſtolæ facere vel argumentum ejus indicare voluiſſe. Chryſoſtomo ſuppoſitam & poſt damnatum Neſtorium ſcriptam contendit auctor libelli Avis importants à Mr. Arnaud p. 28. Confer Rich. Simonis Epiſtolas ſelectas p. 86. Natalis Alex. Sec. XI. & XI. part. 3. p. 571. tribuit eandem Johanni Neſtevtæ ſive Jejunatori. Gardinerus quoque Wintonienſis eam Johanni Eleemoſynario vel Johanni cuidam Ci'olitano juniori adſcripſit. Sed ad Chryſoſtomum auctorem candide refert Elias du Pin, tantum explicatione commoda juvandam innuit.

Digitized by Google

Clerici T. XV. Bibl. Univerſal. p. 254. mordicus tuetur in Ephemeridibus Pariſ. A. 1690. p 524. Viciſſim repreſſus T. XIX. Bibl. p. 527.

XLIV. ISIDORI PELUSIOTÆ Epiſtolæ 2013. exſtant Libris V. diſtinctæ, in quibus præter alia præclara occurrunt egregiæ variorum locorum S. Scripturæ explanationes. Libros tres primores quibus Epiſtolæ 1213. continentur, Græce cum verſione ſua & ſacrarum obſervationum Libris edidit *Jacobus Billius* Pariſ. 1585. fol. Quartum Librum Epiſtolarum 230. in ſua editione adjecit, latine vertit, & notas in omnes quatuor Libros ſubjunxit *Conradus Rittershuſius*. Heidelb. ap. Commelin. 1605. fol. Librum quintum Epiſtolas 570. complexum, in quarum centeſima quinquageſima tertia præcipit de recta ſcribendarum Epiſtolarum ratione, Græce edidit *Andreas Schottus* Antvverp. 1623. latine cum argumentis ſcholiiſque Rom. 1624. Græce & latine recuſum Francof. 1629. fol. Junctim omnes Libri quinque excuſi Græce & latine Pariſ. 1638. fol. Ab eo tempore *Petrus Poſſinus* Romæ A. 1670. 8vo. edidit collationes Iſidorianas, in quibus MStorum ope plura Iſidori loca emendat. Andreæ Schotti verſio Libri quinti ſæpe numero à ſenſu ſcriptoris aberrans emendationem deſiderat. Facundus Hermianenſis Iſidoro noſtro bis mille Epiſtolas tribuit: Sed Nicephorus Lib. XIV. c. 53. affirmat ab eo ſcripta decem millia Epiſtolarum, ex quibus tria millia teſte Suida fuere in loca Scripturæ, ſeptem millia varii argumenti. Neq; dubium quin ineditæ adhuc nonnullæ in variis Bibliothecis deliteſcant, v. g. inter illas 2000. quas in Bibl. Vindobon. teſtatur Lambecius exſtare Lib. I. p. 149. vel inter illas 1148. quas in Bibl. S. Marci Venetiis vidiſſe ſe refert Sixtus Senenſis Lib. IV. Bibl. S. præcipue cum initium primæ à Sixto notatum *ἐπειδὴ κυκλικὸν ἐστι χρῆναι* nulli ex editis congruat, ut clariſs. Caveus in hiſtoria literaria annotavit. Chryſoſtomi doctoris ſui ſententias paſſim imitatum eſſe Iſidorum, variis exemplis docet Rittershuſius ſuis in Peluſiotam notis, & in ſacris lectionibus Lib. IV. c. 16. ſeqq. Lib. V. c. 13. Lib. VI. c. 13. Lib. VII. c. 7.

XLV. CYRILLI ALEX. Epiſtolæ LXI. in editione Græcolatina *Johannis Auberti* Pariſ. 1638. fol. parte poſteriore Tomi quinti. Ex illis Epiſtolas XXXIX. latine verterat *Wolfgangus Muſculus*, cujus translatio etiam in antiquioribus Cyrilli editionibus occurrit.

XLVI. THEODORITI Epiſtolæ CXLVI. cum *Jacobi Sirmondi* verſione, Tomo tertio operum edit. Pariſ. 1642. fol. Præter quas aliæ XV. exhibentur in auctario Theodoriti edente Johanne Garnerio, cum Epiſtolis variorum Epiſcoporum Pariſ. 1684. fol. Confer

Epiſto-

Epiſtolarum & Actorum Synodi Epheſinæ Syllogen vulgatam à *Chriſtiano Lupo* A. 1682. 4to. Lovanii, ex MSto codice, quem ab eo tempore à Romanis diligenter ſuppreſſum eſſe teſtatur Elias du Pin T. 4. Bibl. nov æ Scriptorum Eccleſ. p. 112. editionis Amſtelod.

XLVII. NILI CPolitani Epiſtolæ CCCLV. cum verſione *Petri Poſſini* editæ, Pariſ. 1657. 4to. & plurimis aliis Epiſtolis additis in quatuor Libros diviſæ cum verſione *Leonis Allatii* & ejus diatriba de Niliis Rom. 1668. fol. Pleræque potius excerpta ſunt ex variis ſcriptoribus, quàm Epiſtolæ; ut notatum Cotelerio in notis ad Patres Apoſtolicos T. 1. p. 509.

XLVIII. PHOTII Patriarchæ CPolitani, qui medio ſæculo nono poſt Chriſtum natum floruit, Epiſtolæ CCXLVIII. diſertæ, eruditæ & lectu digniſſimæ. Cum verſione & notis *Rich. Montacutii*, Londini A. 1651. fol. Epiſtola ſecunda ex his eſt celebris illa adverſus Nicolaum Papam Circularis, quam integris libris impugnarunt Æneas Pariſienſis, Ratramus, & cujus ſcriptum intercidit Odo. Epiſtola 207. ad Amphilochium Cyzici Metropolitanum continet judicium de Epiſtolarum ſcriptoribus præcipuis, quod utpote ab hoc loco non alienum adjiciendum putavi. Οἱ μὲν ἄλλοι τοῦ ΠΛΑΤΩΝΟΣ λόγοι τοῦ πολιτικοῦ λόγου πεφύκασι γνώμονες, πλὴν εἴ τι καθ' ἑκλογὴν ὀνομάτων ἐνιαχοῦ παρημέληται. Αἱ δὲ τούτου Ἐπιστολαὶ ἴσον τε τῆς ἐκείνου λογιότητος καὶ τοῦ ἐπιστολιμαίου τύπου ἀπολείπονται. Αἱ δέγε τοῦ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ τὸ μὲν ἄλλων αὐτοῦ γραμμάτων εἰσί πως λογοδέστεραι, πλὴν ἀδε ταῖς Πλατωνικαῖς ἐξισάζουσι. ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ δὲ οἱ μὲν ἄλλοι πόνοι καὶ Ρητόρων καὶ Κελτικῶν πληροῦσι τὰ σώματα, τὰς δὲ ἐπιστολὰς δὲ ἀδεν ἀμείνους εὑρήσεις τοῦ Πλάτωνος. Τίσιν οὖν ἐπιστολαῖς ὁμιλητέον; καὶ τίσι τὸν ἐπιγνωσθέντα ἡμῖν διὰ τῆς τέχνης χαρακτῆρα ἐφαρμόζοντες τὴν γυμνασίαν συλλεξόμεθα; Ἔστι μὲν ἄλλο πλῆθος ἄπειρον. Ἔχεις δὲ ἵνα μηδὲ μακρὸν ᾖ σοι τὸ τῆς γυμνασίας στάδιον, τὰς εἰς ΦΑΛΑΡΙΝ ἐκεῖνον οἶμαι τὸν Ἀκραγαντίνων Τύραννον ἀναφερομένας Ἐπιστολὰς, καὶ ἃς ΒΡΟΥΤΟΣ ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς ἐπιγράφεται, καὶ τὸν ἐν βασιλεῦσι Φιλόσοφον (Marcum Antoninum potius intelligere videtur, quam ut Montacutius exiſtimavit Julianum, Marci Antonini certe Epiſtolas cum Bruti Epiſtolis conjungit & tanquam normam characteris Epiſtolici Regii laudat Philoſtratus Epiſtola 1.) καὶ τὸν σοφιστὴν ἐν ταῖς πολέσεσι (ſcil. Ἐπιστολαῖς, maleenim interpres eruditus qui reddit: *ſophiſtam apud vulgus*, ac ſi eſſet ἐν τοῖς πολέσοις) ΛΙΒΑΝΙΟΝ. Εἰ δὲ βούλει σὺν τῷ χαρακτῆρι καὶ πολλῶν ἄλλων καὶ μεγάλων συλλέξαι ὠφέλειαν, ἀρκέσει σοι ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ὁ γλυκὺς, καὶ ὁ κάλλιος εἴ τις ἄλλος ἐργάτης ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ (Nazianzenus) καὶ ἡ πικίλη καὶ τῆς ἡμετέρας αὐλῆς

αὐλῆς Μῶσα ΙΣΙΔΩΡΟΣ (Isidorus Peluſiota, quem ἡμετέρας αὐλῆς vocat, ut Chriſtianum diſtinguat ab Iſidoro Ethnico, cujus vitam ſcripſit Damaſcius. Miror eximium interpretem qui vertit: *variata illa Iſidori Muſa qui ut nos Monachus fuit.* Metaphora αὐλῆς petita eſt ex Joh. X. 16.) ὃς ὥσπερ λόγων ἔτω ἢ καὶ ἱερατικῆς καὶ ἀσκητικῆς πολιτείας κανὼν ἐπι χρηματίζειν ἀξιόχρεως. Καὶ εἴ τις ἕτερος μὴ τῆς ἐμοίας σφοδρέστερος τὴν ἐκείνων ἰδέαν ταῖς ἰδίαις Ἐπιστολαῖς ἐνεδυναμώθη μορφώσασθαι.

XLIX. THEOPHYLACTI Bulgarorum Archi Epiſcopi circa A. C. 1077. clari Epiſtolas LXXV. ab *Andrea Schotto* acceptas primus vulgavit *Joh. Meurſius* Græcè cum caſtigationibus Lugd. Bat. 1617. 4to. Latine convertit *Vincentius Marinerius* Valentinus, Colon. 1622. cujus verſio recuſa eſt in Bibliotheca Patrum edit. Lugdunenſ. Tomo XVIII.

L. Exſtant denique Epiſtolæ octo THOMÆ MAGISTRI, cum verſione latina editæ â *Laurentio Normanno* τῷ μακαρίτῃ Upſaliæ 1693. 4to. Ut plures ineditas omittam tum ejusdem Thomæ, tum aliorum in Bibliothecis hinc inde deliteſcentes, Ut *Euſtathii* ArchiEpiſcopi Theſſalonicenſis & *Pſelli* adEuſtathium, quas deſcriptas exſtare memini apud Clariſs. Frid. Roſtgaardum: alias *Johannis Zonaræ*, *Niceta Scutariotæ*, *Theodori* ArchiEp. Cæſarienſis, *Nathanaëlis Chumni* & *Georgii Gemiſti*, quas memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 98. ſeq. *Georgii* ſive *Gregorii* Rhetoris Antiocheni Epiſtolas laudatas Allatio diatriba de Georgiis p. 358. Epiſtolas *Georgii Niceta*, *Georgii Lecapeni* & *Andronici Zaridæ* Epiſtolas τεχνολογημένας XXXII. de quibus idem p. 359. 363. *Georgii Pachymeræ* Epiſtolas quas in Italiæ Bibliothecis deliteſcere pridem ſcripſerat Geſnerus, licet idem Allatius p. 369. ullas ſe ejus unquam reperirepotuiſſe negat. *Michaëlis* denique *Apoſtolii* Epiſtolas XLV. quæ teſte Neſſelio habentur in Bibliotheca Vindobonenſi.

CAPUT XI.

De THEOGNIDE, PHOCYLIDE *& aliis quibusdam ſententiarum Græcarum Auctoribus ac Collectoribus.*

De Theognide Megarenſi. 1. *& ejus editionibus.* 2. *De Phocylide Mileſio & carmine* γνωμικῷ *quod ſub ejus nomine habemus.* 3. *Collectio ſententiarum Græcarum Aldina, & obiter de vocibus variarum animantium Græce efferendis.*

efferendis. 4. *Collectio Frobeniana.* 5. *Joach. Camerarii.* 6. *Jacobi Hertelii, repetita à Joh. Crispino & Joh. Commelino atque à Frid. Sylburgio recensita.* 7. *De Solone, Tyrtæo, Naumachio, Phæno utroque, Rhiano, Panyasside, Menecrate, Posidippo, Metrodoro & Simonide. ibid. Mich. Neandri variæ collectiones Gnomologicæ, & Jac. DuPorti Gnomologia Homerica.* 8. *Sententiæ Comicorum Græcorum XLII. à Guil. Morellio editæ.* 9. *Quinquaginta Comicorum sententiæ collectæ à Jac. Hertelio.* 10. *H. Stephani Gnomæ Comicorum Græcorum & Latinorum.* 11. *Hug. Grotii excerptæ è Tragicis & Comicis Græcis.* 12. *Poëtæ Græci minores editi à Radulpho Wintertono.* 13.

I.

THEOGNIS * è Megara, non Siciliæ (ut è Platonis 1. de legibus Suidas & alii) sed Atticæ, ut ex ipsius versu 781. Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς Σικελήν ποτε γαῖαν probat Harpocration in Θεόγνις, & agnoscit Stephanus Byz. in Μέγαρα. Joachimo Camerario viro paucis comparabili versus ille, Theognidis scriptis videtur ab aliquo fuisse insertus. ** Sed est & alter locus v. 772. Harpocrationis Stephanique sententiam confirmans & Scaligero p. 94. ad Eusebium, Eliæ Vineto ac Frid. Sylburgio observatus, quo Megaram illam suam ab Alcathoo Pelopis F. conditam docet atque adeo Athenis vicinam se intelligere innuit. Floruit Theognis circa Olympiadem LVIII. (medio sæculo ante Christum natum sexto) ut è Chronico Eusebiano Suidas in Θεόγνις, Φωκυλίδης & Φερεκύδης. Meminit Simonidis v. 469. & Onomacriti v. 503. & Medorum adventus sub Dario Hystaspis.

Μηδὲν τ' Μήδων δεδιότες πέλεμον.

* Fuere & alii hoc nomine 1.) Theognis unus è XXX. Tyrannis Athenis, (Xenophon 2. Ἑλληνικ. Lysias Orat. XI.) idemque Tragicus subfrigidus, de quo in notitia Tragicorum. 2.) Theognis Demetrii Phalerei amasius Athen. Lib. XII. pag. 548. 3.) Theognis cujus περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν laudat Athenæus. 4.) Theognis sub Tiberio Constantino Imp. de quo Menander Protector in Excerptis p. 109. 149. edit. Hœschelii.

** Camerarius prolegom. ad Theognidem. Εἰ μὲν ἓν ἀναμφήριστον ἦν πεποιηκέναι ἐκεῖνα τῶν ἐπῶν τὸν Θεόγνιν, καὶ μὴ εἶναι παρενθήκην ἄλλου τινὸς αὐτὰ, σαφῶς ἐδείκνυ' ἂν οἶμαι ὅτι Μεγαρεὰ τὰ τῇ Ἀττικῇ προσχωροῦντα πατρίδ' ἔχειν ὁ ποιητής. Νῦν δὲ φανερὸν ὅτι τὰ Θεόγνιδος ἐπιγραφὴν ἔχοντα ἔπη συνάθροισμές τίς ἐσι ποιημάτων διαφόρων, περιαιρεθέντων δηλαδὴ ἐκ τούτων ἐκείνα ὅσα τινὸς αἰσχρολογίας ἔχεσθαι ἔδοξεν καὶ αὐτὶ τούτων ἐμβληθέντων ἄλλων. Διὸ καὶ ἀζυνάρμοσά ἐσι τὰ πλεῖσα, καὶ τὰ αὐτὰ ἀναπολυτικῶς παλιλλογεῖται. Ὅτι δὲ καὶ Σόλωνος καὶ Εὐήνου καὶ Τυρταίου ἔπη κατεμέμικτο τοῖς Θεογνιδείοις, σαφῶς ἐνδείξομεν ἐν τοῖς ὑπομνήμασι.

* Perſtringit cives ſuos qui Megaris fovebant partes Corinthiorum Cypſelidarum à Periandro Cypſelida v. 890. Scripſit ad eos quoque teſte Suida elegiam, qui è Syracuſarum obſidione ſunt ſervati, ante tyrannidem puta Gelonis, ex quibus ſingulis ratio temporis, quo vixit noſter, confirmatur. Genere nobili fuiſſe & Thebas miſſum in exilium cum uxore Argyri docet v. 1209. ſeqq. Exſtant ejus ΓΝΩΜΑΙ *ſententiæ* ſive præcepta egregia vitæ, ſingulari ſuavitate elegiaco carmine ſcriptæ Verſus 1238. in quibus ſæpiſſime affatur Cyrnum, quem à patre Polypæde Πολυπαΐδην vocat. Interdum alloquitur æquales Academum, Clearistum, Democlem, Onomacritum, Simonidem, Theotimum & Timagoram. Suidas teſtatur Theognin ſcripſiſſe ſententias verſibus Heroicis 2800. Et ad Cyrnum amaſium ſuum, Gnomologium carmine elegiacô: Et alias ἰαμβικὰς καὶ γελοιαστικὰς, in quibus obſcœna nonnulla. Ex his duobus opuſculis poſtremis videatur coaluiſſe quod habemus poëma obſcœnis quidem reſciſſis & illorum loco inſertis aliis, vel hiatu relicto. Eſt enim quando parum dicta cohærent, & cum eadem diverſis locis repetuntur, ſunt & nonnulla quæ ab aliis tribuuntur Soloni vel Tyrtæo vel Æveno Pario, aut inter Phocylidea leguntur, ut Camerario & Sylburgio animadverſum. Neque vero Dorica utitur dialectô Theognis ut legas in Cenſuris Thomæ Pope Blount, ſed Jonica. Paſſim allegatur à veteribus, ut Platone, Xenophonte, Ariſtotele, Plutarcho, Athenæo, Dione Chryſoſtomo, Stobæo aliisque. Meminit etiam Iſocrates p. 44. Orat. ad Nicoclem. Poëtam veterem ac prudentem vocat Ammianus Marcellinus XXIX. 5.

Editiones Theognidis.

II. *Græcè* luculentis typis unà cum Theocrito, Heſiodo, Pythagoræ aureis, Phocylide, Catone Planudis & aliis quibusdam Gnomicis primùm prodiit Venet. 1495. fol.

Cum fabulis Æſopi &c. Baſil. 1521. 8. apud Joh. Froben.

Cum Pythagoræ, Phocylidis, Solonis, Tyrtæi, Simonidis, Eveni Parii & Callimachi quibusdam carminibus & *Joachimi Camerarii* eruditis commentariis Græcis præcipue in Theognidem Baſil. apud Oporinum 1551. & 1555. 8. Uſus eſt Camerarius quinque Codd. MSS.

Inter Poëtas Græcos Principes H. Stephani Pariſ. 1566. fol. typis luculentis & nitidiſſimus.

Lati-

* v. 762, adde Scalig. ad fragmenta Græcor. p. 48.

Latine verterunt, prosâ *Elias Vinetus, Philippus Melanchthon & Mich. Neander:* versu *Jacobus Scheckius* & cujus nescio an edita est interpretatio, coætaneus Scheckii *Cyriacus Lindemannus.* Etiam *Eobanum Hessum* aliquando hoc molitum, sed destitisse ab incepto, deterritum depravatione codicum græcorum, testatur Camerarius, quem vide præf. ad Theognidem & Epistola ad Lindemannum p. 189. Epist. posthum.

Græcè & latinè Paris. 1554. 4. apud Morell. & 1553. 8. Antvverp. apud Plantin. 1577. 8. & cum Hesiodo, Theocrito, Moscho, Musæo & Gnomicis Paris. 1628. 8. Præterea in Corpore Poëtarum per Jac. Lectium Genev. 1606. fol. & inter Gnomicos Genev. 1613. 8.

Cum versione & scholiis *Eliæ Vineti* Paris. 1543. & Basil. 1550. cum Metaphrasi Poëticâ Theognidis per *Jacobum Schegkium.*

Cum versione & scholiis Eliæ Vineti, & aliis Gnomicis adjuncta translatione Jac. Hertelii, & in Phocylidem ac Pythagoram scholiis *Viti Amerbachii* selectis, Genev. apud *Joh. Crispinum* 1569. & 1584. 12.

Cum versione, prolegomenis & *commentariis Mich. Neandri* Soravienſis Basil. 1559. 4. & Lips. 1577. 4. in ejus opere aureo, parte I.

Cum *Philippi Melanchtonis* versione recusa Lond. 1639. 8.

Cum scholiis græcis & notis Joach. Camerarii ex recensione *Wolfg. Seberi* Lipsi 1603. 8.

Cum versione Eliæ Vineti & scholiis castigationibusque *Frid. Sylburgii.* Heidelb. 1596. 8. apud Commelin. cujus nonnullæ castigationes in præf. ad Hœschelium præmissæ. Repetita editio Francof. 1603. 8. Ultraj. 1651. 12.

Cum versione Eliæ Vineti scholiisque & *Jac. Schegkii* Metaphrasi: additis aliis Gnomicis à *Jac. Hertelio* Curiensi collectis cum ejusdem prosaria & aliorum poëticâ translatione. Basil. 1561. Lips. 1600. Helmst. 1668. 8.

In *Johannis Vorstii* Apospasmatiis selectis Poëtarū Græcorū, Berolini 1674. 8. cum latina versione, præter Librum sextum Iliados & Hesiodi Ἔργα καὶ ἡμέρας, occurrunt Theognidis quæcunq; supersunt (quibus alienum aliquid assutum esse Vorstius quoq; suspicatur) Pythagoræ aurea carmina, Phocylidis poëma, Pindari Olymp. Od. 1. & Pythionicor. Od. 7. Nemeonic. Od. 2. & Isthmionic. Od. 3. Euripidis Hecuba, pars ex Ajace flagellifero Sophoclis, Æschyli Prometheo vincto & Pluto Aristophanis. Theocriti Idyllium 4. 9. 16. & 17. Moschi 4. Bionis 5. & 6. Pars ex Arati phænomenis, Argonauticis Apollonii, Callimachi hymnus in Jovem, Particula ex Periegesi Dionysii (quem sub Antonino Caracalla

Digitized by Google

vixiſſe perperam tradit) & Oppiani Cynegeticis, tum XXXVIII ſelecta Epigrammata ex Anthologia Maximi Planudæ.

David Hœſchelius Gnomicorum atque adeò Theognidis Ἐκδοσιν meliorem ad 3. MSS. codices meditatus eſt, ut didici ex epiſtolis Gudianis p. 188. Miſerat & nonnulla ad Sylburgium, ſed quæ periiſſe ille ſibi conqueritur in limine ſuarum animadverſionum. Hodie editionem novam Theognidis accuratam cum notis, molitur Dreſdæ Amicus noſter Vir Cl. *Johannes GideonGellius* Sententias quasdam ejusdem Poëtæ cum dogmatis moribusque Judaicis congruentes notavit Joh. Henricus Erneſti, Profeſſor Lipſienſis, ad calcem Exercitationis de Phariſaiſmis in Libris profanorum Scriptorum occurrentibus. Lipſ. 1690. 12.

III. PHOCYLIDES Mileſius Philoſophus, Theognidis æqualis fuit, ut poſt Euſebium Suidas teſtatur: Sane ab Iſocrate, Plutarcho, & aliis junctim laudatur cum Theognide. Iſocrates Orat. ad Nicoclem: σημεῖον δ' ἂν τις ποιήσατο τὴν Ἡσιόδε καὶ Θεόγνιδος καὶ Φωκυλίδε ποίησιν. Καὶ γὰρ τούτους φασὶ μὰλιστα συμβούλους γεγενῆσθαι τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων. Idem Suidas ei tribuit ἔπη & ἐλεγείας tum ὑποθήκας ſive γνώμας quas ait à quibusdam inſcripta κεφάλαια ſive *capita exhortatoria.* Exſtat ſub Phocylidis nomine hodieque *carmen* νουθετικὸν verſuum 217. elegantiſſimis ſententiis refertum. Sed prætèr Scholiaſten Alexipharmacon Nicandri qui verſum 160. allegat, nemo fere veterum quicquam ex eo profert: non Juſtinus, non Clemens, Euſebiusvé aut Theodoritus, qui tantô ſtudiô Ethnicorum dicta cum Judæis vel Chriſtianis dogmatis conſpirantia collegerunt, qualia ex hoc carmine ſiquidem illis innotuiſſet quàm plurima afferre potuiſſent. Contrà, quæ è Phocylide laudant Plato, Ariſtoteles, Strabo, Lucianus, Dio Chryſoſtomus, Plutarchus, Clemens Alex. & Stobæus, in νουθετικῷ noſtro fruſtrà quæres. Itaq; Joſephus Scaliger ad Euſebium p. 96. *Noli*, inquit, *putare, hoc carmen illius Phocylidæ eſſe, ſed ἀνωνύμου Chriſtiani. Et fortaſſe fuerit idem auctor cum illo Naumachio, qui Chriſtianum carmen* νουθετικὸν *ſcripſit de Virginitate. Neque vero puto ullius veterum carmen exſtare, quod cum Poëſi hujus Phocylidis, ſi modo ei nomen id fuit, aut elegantia, aut nitore, aut cultu verborum conferri poſſit.* Scaligeri judicio ſubſcribunt Daniel Heinſius Exerc. Sacr. ad Hebr. IV. 12. & ad Theocritum p. 20. Huetius demonſtrat. Evangel. p. 113. & 608. & Alnetan. quæſt. p 136. Voſſius de PoëtisGræcis p. 22. & de Philoſophia p. 146. Joh. Reiskius p. 67. de Sibyllinis, Georgius Calixtus de reſurrectione carnis § 6. Marquardus Freherus p. 64. parergon: ut Barthium, Taubmannum, alioſque prætéream. Vetuſtiſſimi ſcriptoris *Judæi* gnomas, ſub Phocylidis nomine legi contendit

dit Is. Voſſius de Sibyllinis oraculis c. 5. quæ ſententia probatur Joh. Fello Oxonienſi Epiſcopo in notis ad Cypriani Lib. I. adversùs Judæos p. 27. Sed non facile mihi perſuaſerim à Judæo ſcriptum v. 35. ἴσωσαν ὁμότιμοι ἐπήλυδες ἐν πολίταις, neque conſtat inter Judæos frequentatum criminis genus de quo v. 202. neque adeò multa video in Phocylidis carmine, quæ non potuerint ab Ethnico ſcribi æque atque à Judæo vel Chriſtiano, ſive ut auctor Græcorum in Phocylidem Jamborum, χειρομύσῃ. Nam quod de morticinio non edendo Scaliger objicit è v. 132. 137. ſeq. notum eſt Pythagoricis quoque illud inter prohibita fuiſſe, vel è Laërtii VIII. 33. Ità quam plurimis aliis Moyſaicis inſtitutis conſenſerunt Ægyptii & Græci, ne alias gentes jam commemorem, ut oſtenſum Viris Clariſs. Spencero in opere de legibus Hebræorum, Marshamo in Chronico canone & Grotio ac Clerico commentariis in Pentateuchum. Reſurrectionis dogma v. 97. ſeqq. neutiquam ita à Phocylide declaratur, ut non poſſit de Metempſychoſi exponi, neque clariùs adſtruitur, quàm in hiſce Epicharmi:

Συνεκρίθη καὶ διεκρίθη
Καὶ ἀπῆνθεν ὅθεν ἦνθε πάλιν
Γᾶ μὲν εἰς γᾶν, πνεῦμα δ' ἄνω. Apud Plutarch. in conſolat. ad Apollon.

Vel in Euripidis, Chryſippo:

Χωρεῖ δ' ὀπίσω τὰ μὲν ἐκ γαίας
Φύντ' εἰς γαῖαν τὰ δ' ἀπ' αἰθερίου
Βλαστόντα γονῆς εἰς ἑρκάνιον
Πόλον ἦλθε πάλιν.

Clauſulam quoque carminis Phocylidei Chriſtiano homine parùm dignam eſſe obſervat elegans ſcriptor Hiſtoriæ operum eruditorum Henricus Baſnagius Bellovallius A. 1699. p. 183.

Ταῦτα δικαιοσύνης μυρία οἷα βιοῦντες
Ζωὴν ἐκπλέξετ' ἀγαθὴν μέχρι γήρα ὑδέ.

Alia, inquit Baſnagius, *præmia pietatis propoſita fuiſſent ab auctore Chriſtiano.*

Cæterum quod Svidas auctor eſt κεφάλαια Phocylidis è Sibyllinis ſurrepta fuiſſe, ita verum eſſe comprobatur, ut in Sibyllinorum codicibus quibusdam MSS. libro ſecundo multi legantur verſus, qui ἀυτολεξεὶ iidem occurrunt etiam in Phocylideis. Vide editionem Græcolatinam Sibyllinorum Pariſienſem p. 405. ſqq. Sed & Lib. III. pag. 235. Verſus:

Κ' ὁ Φιλοχρημοσύνη τις γ' ἡ κακὰ μυελὰ πίκτει respondet Phocylidis v. 38. & libro 5. Sibyllin. p. 335.

Οὐδὲ γαμοκλοπίαι καὶ παίδων κύπρις ἄθεσμος efformatus est è Phocylidis versu primo. Hoc enim malo credere, Phocylidea Sibyllinis inserta esse, quam contrà. Codicem MS. Phocylidis antiquissimum, in quo versus plerique inediti, memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 372. Solet carmen hujus Poëta plerumque Theognidi subjici, quamobrem ad illius editiones paulo antè notatas lectorem remitto. Latina prosa vertit præter *Jacobum Hertelium*, *Vitus Amerbachius* & commentario illustravit Argentorat. 1539. 1561. 8. Lipsi. 1594. 8. Prodiit etiam Græce & latinè per *Joh. Setzerium*, Hagenoæ 4. & Basil. 1547. 8vo. & versibus redditum Elegiacis à *Steph. Rigelio*, Nissæ, 1561. 8. Hispanicè transtulerat Judæus celebris *Menasse ben Israël* & cum notis edere voluit teste Theoph. Spizelio p. 383. coronidis Philologicæ ad sacra arcana Bibliothecarum retecta. Gallicè prodiit Bruxellis A. 1699. 12mo. hoc titulo:

Les preceptes de Phocylide traduits du Grec avec des pensées & des peintures critiques de ce siecle, & une dissertation sur la bisarrerie des Hommes Par Mr. -- del' Academie Francoise.

IV. Non ab re fuerit hoc loco recensere collectiones varias scriptorum Gnomicorum & sententiarum è pluribus græcis vetustis scriptoribus, recentiorum industriâ congestarum, & in lucem editarum. Primus *Aldus Manutius* Venet. 1494. fol. typis luculentis, cum Hesiodo, Theocrito, Theognide & Phocylide edidit Catonis disticha * à Maximo Planude Græcis Hexametris expressa, Sententias septem sapientum, ** Varia adversus invidiam eleganter dicta & cogitata: *Sententias jambicas monostichas* è variis poëtis collectas sub titulis alphabeti ordine digestis εἰς ἀγαθὸς ἄνδρας, εἰς ἀλήθειαν &c. Pythagoræ aurea carmina, Acrostichin Sibyllinam ex Eusebio, & Διαφορὰν φωνῆς, sive expolitionem verborum quibus Græci sonos variarum rerum & voces variorum animalium exponunt, quam hoc loco integram subjiciam: ἐπὶ κύκνε ἄδειν, ἐπὶ ἀηδόνα πετπίζειν, ἐπὶ πίπιγος ἠχεῖν, ἐπὶ κίχλης κιχλίζειν, ἐπὶ κορώνης καὶ κορακίνων κρώζειν, ἐπὶ σφηκὸς καὶ μελισσῶν βομβεῖν. ἐπὶ πυρὸς βρῶμα, ἀνέμων πάταγος, κάλων συριγμός. Ἐπὶ ἀνθρώπων κακαγγάναι, ἐπὶ κυνῶν ὑλακτεῖν (latini

* Hæc post Planudem Græce verterunt *Matthæus Zuberus*, *Joh. Mylius* Libeurodensis & felicissime *Josephus Scaliger*, qui etiam selectas sententias Publii Syri totidem versibus Græcis reddidit. Vide quæ notavi in Bibliotheca latina.

** Sententias hasce præter Laertium tradunt Hyginus fab. CCXXI. Ausonius p. 270. seq. edit. Jac. Tollii, Scholiastes Luciani T. I. p. 34. &c.

tini *birrire, rabire*). Ἐπὶ λύκων ὠρύεσθαι, κυρίως ὃ καὶ ἡ τῶν κυνῶν φωνὴ ὠρυγή. Ἐπὶ πεσβάτων βρηχᾶσθαι, ἐπὶ βοῶν μυκᾶσθαι, Ἐπὶ ἵππων χρεμετίζειν, ἐπὶ ὄνων βρομᾶσθαι, λέγουσι δὲ καὶ ὀγκᾶσθαι, ἐπὶ λεόντων βρυχᾶσθαι, ἐπὶ ἄρκτων καὶ παρδάλεων ἱμάζειν, ἐπὶ ὄφεων καὶ δρακόντων συρίζειν, ἐπὶ αἰετῶν κλαγγάζειν, ἐπὶ ἀλεκτρυόνων κοκκύζειν καὶ ἠχεῖν, ἐπὶ χοίρων γρυλίζειν καὶ γρύζειν, ἐπὶ περδίκων κοκκυβάζειν, ἐπὶ γλαύκων καχκιβάζειν καὶ κλώζειν, ἐπὶ ὀρνίθων κακκάζειν, ἐπὶ ἀμαξῶν τετριγέναι. Dolendum eſt Iſaaci Caſauboni diatribam de vocibus animalium intercidiſſe, qua ſcriptor eruditiſſimus teſtatur * ſe opes Græciæ hujus generis vocibus non ſegniter contuliſſe cum paupertate ſermonis latini. Vide interim Cæſarium quæſt. LXXVIII. p. 218. Carmen de philomela quod Ovidio tribuitur, Joach. Camerarium in commentariis utriusque linguæ p. 198. ſeqq. Joh. Textoris Officinam p. 280. ſeq. Andream Schottum Lib. II. c. 51. Obſervatt. human. Samuelem Bochartum in limine Hierozoici, Jul. Cæſ. Bulengerum de venatione Circi cap. 20. Frid. Hofmanni Epigrammata p. 158. ſeqq.

V. Alteram longe copioſiorem collectionem Gnomicorum è MSto Codice deſcriptam ad *Hieron. Frobenium* miſit *Matthæus Aurogallus*, quæ cum Callimachi hymnis græcisque in illos ſcholiis lucem adſpexit Græce Baſil. 1532. 4. à pag. 69. usque ad p. 245. De hac ita ſcribit *Sigismundus Gelenius* in præfatione ad Carolum Utenhovium: *Levius certe ferretur Menandri deſiderium, ſi vel unica ejus fabula exſtaret. Quando vero aliter fatis viſum eſt, quid vetat minutiſſimas quoque tantorum ingeniorum reliquias toto complecti pectore, maxime ſi tales ſint, ut ob ſui pretium non una cum cæteris periiſſe videantur, perinde ac ſi ex incendio quopiam horribili gemmæ duntaxat unionesve incolumes eripiantur. In quo genere non memini me quicquam videre conferendum Gnomologiæ, Callimacho in hac editione ſubjunctæ, ex celeberrimis quibusque Poëtis, Oratoribus ac Philoſophis ante bibliothecarum panolethrian excerptæ. Habentur quidem non pauca priſcorum poëmatum fragmenta apud Athenæum, ſed ea magis ad exhilarandum comicis ſalibus lectorem, quàm ad inſtituendam vitam moresve formandos accommoda. Prodierunt jampridem Græci ſenarii gnomici* (ab Aldo, ut jam notabam, editi) *ſed magis opinor vulgo olim jactati quàm ex veterum monumentis collecti. At hîc mira in omnibus ſententiis utilitas, in pleriſque haud minor majeſtas quam in illis quæ in Delphico ſacrario ſcriptæ memorantur: ſunt quæ nec Eccleſiarum quidem parietes dedecere poſſint. Varietas vero tanta, ut plus centum auctores habeant.* Elenchus ſcriptorum è quibus ſententiæ excerptæ ſunt libro præmiſſus ita ſe habet: Ἀγάθων. Ἀγησίλαος. Ἀιλιανός. Αισχίνης. Ἀισχύλος. Ἄλεξις. Ἀλκαῖος. Ἄμφις. Ἀνακρέων. Ἀναξά-

* Caſaub. in notis ad Antonium Getam Ælii Spartiani.

Ἀναξάμαρυς. * Ἀναξανδρίδης. Ἀναξιμένης. Ἀνάχαρσις. Ἀντίγονος. Ἀντιφάνης. Ἀντιφάνης. Ἀπολλωνίδης. Ἄρατος. Ἀρίανος. ** Ἀρίσταρχος. Ἀρίστιππος. Ἀριστοτέλης. Ἀρίστων. Ἀρίστων. Ἀρχίλοχος. Ἀσυδάμας. Βακχυλίδης. Βίας. Βίων. Βρῦσος. Δημόκριτος. Δημόνικος. Δημοσθένης. Δίφιλος. Εἰρήνη *** Ἐπίκουρος. Ἐπίχαρμος. Ἐρασίστρατος. Ἐρατοσθένης. Ἕρμαρχος. **** Εὐηνος. Εὔπολις. Εὐριπίδης. Εὐσέβιος. Εὐφορίων. Εὔφρων. Ζήνων. Ἡλιόδωρος. Ἡνίοχος. Ἡρόδοτος. Ἡρώδης. Ἡσίοδος. Θαλῆς. Θέογνις. Θεόγνιος. Θεοδίκτης. Θεόκριτος. Θουκυδίδης. Ἱέραξ. Ἱππόθοος. Ἱπποκράτης. Ἱππώναξ. Ἰσιῖος. Ἰσοκράτης. Καλλίμαχος. Καλλῖνος. Καρκῖνος. Κάτων. Κλεάνθης. Κλεινίας. Κλείταρχος. Κλεόβουλος. Κράντωρ. Κράτης. Λεωνίδης. Λυκοῦργος. Λυκόφρων. Λυσίας. Μένανδρος. Μενεκράτης. Μητρόδωρος. Μίμνερμος. Μοσχίων. Μόσχος ὁ Σικελός. Μουσώνιος. Ναυμάχιος. Νεοπτόλεμος. Νεόφρων. Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός. Ξενοφάνης. Ξενοφῶν. Ὄβελμος. Ὀλυμπιάς. Ὅμηρος. Παυσανίας. Πειρίθοος. Πείσανδρος. Πίνδαρος. Πιττακός. Πλάτων. Πλούταρχος. Πολύαινος. Πολύβιος. Πομπήιος μακρός. Πορφύριος. Ποσίδιππος. Πυθαγόρας. Πυθίας. Ῥαδάμανθυς. Σαπφώ. Σερῖνος. Σιμωνίδης. Σόλων. Σοφοκλῆς. Στάσιμος. Σωκράτης. Σώπατρος. Σωσίθεος. Σωτάδης. Σωτίων. Τέλης. Τιμοκλῆς. Τυρταῖος. Ὑπερίδης. Φαβωρῖνος. Φάλαρις. Φανοκλῆς. Φερεκράτης. Φιλέας. Φιλήμων. Φίλων. Φιλήτας. Φιλιππίδης. Φίλιστος. Φωκυλίδης. Χαιρήμων. Χείλων. Χοιρίλος. Sententiæ ex his ſcriptoribus verſu & proſa collectæ exhibentur ſub titulis, literarum ordine digeſtis: Περὶ αἰδοῦς, περὶ ἀναιδείας, περὶ ἀδικίας, περὶ ἀκρασίας, περὶ ἀληθείας, περὶ ἀνεξικακίας, περὶ ἀφροσύνης, περὶ ἀπορρήτων, περὶ ἀσωτίας, περὶ ἀφροδίτης καὶ ἔρωτος &c. Cæterum facile apparet conferenti, hanc collectionem ſententiarum integram ſelectam eſſe neſcio quo auctore è florilegio *Johannis Stobæi* tunc nondum edito, de quo perinde ut de *Antonii*, *Maximique* & *Joh. Damaſceni* ſimilibus Collectaneis dixi infra Libro V. Nam *Ori* quidem ſive *Orionis* συναγωγὴ γνωμῶν Suidæ memorata diu eſt quod intercidit.

VI. In

* Verſus qui ſub Anaxamarydæ nomine leguntur in hac collectione p. 116. apud Stobæum in florileg. tit. 68. ὅτι οὐκ ἀγαθὸν τὸ γαμεῖν exſtant ſub nomine Anaxandridis. Incipiunt: ὅσις γαμεῖν βουλεύετ' οὐ βουλεύεται ὀρθῶς &c.

** Verſus Hexametri ἦ ἄρα δὴ &c. ſub Ἀριανῷ nomine in hac collectione p. 85. obvii, apud Stobæum tit. 4. περὶ ἀφροσύνης tribuuntur Rhiano.

*** Verſus bini Hexametri ſub εἰρήνης nomine exſtant in hac collectione p. 157. τῦτέχεν εἰς ἀίδαν &c. qui apud Stobæum tit. 119. περὶ θανάτου p. 486. edit. Grotii tribuuntur incerto. In aliis Stobæi editionibus nomina ſcriptorum hoc loco ut in aliis paſſim plane ſunt perturbata.

**** Stobæi codicibus Ἑρμαχος. Pro Στάσιμος alii Στασῖνος.

Digitized by Google

VI. In præſenti paucis commemorandus *Joachimus Camerarius* eſt, Vir ſummus, à quo præter editionem Theognidis Phocylidiſque ſupra à me laudatam, cui Pythagoræ aurea carmina, tum Solonis, Tyrtæi, Simonidis, & Callimachi quædam adjunxit, adoleſcentum ſtudiis etiam conſecratus fuit libellus alter Gnomologicus Græcolatinus, excuſus Lipſiæ in 8. Inter alia in hoc Græce & latine quamvis ſine nomine auctoris offendes * narrationem de gentibus Indiæ & Bragmanibus, quam poſtea vertit ac velut ante ineditam ſub vero *Palladii* ** nomine cum Ambroſio de moribus Bragmanum & Anonymo de Bragmanibus Græce ac latine vulgavit Eduardus Biſſæus, Lond. 1668. 4. Omitto ejusdem Camerarii, à quo etiam Sirachidis ſententiæ caſtigatæ & verſione ac notis illuſtratæ ſunt, ἀριθμολογίαν ἠθικὴν, & diſticha ſacra ac moralia præceptaque honeſtatis vulgata Argentorati 1568. 8.

VII. Sed & *Jacobus Hertelius* Curienſis Sententias variorum Poëtarum veterum cum ex aliis tum è Stobæo maxime collegit & latina proſa vertit. Τὰ τῶν παλαιοτάτων ποιητῶν γνωμικὰ ποιήματα σωζόμενα. Baſil. 1561. 8. & frequenter recuſa, ut Lipſ. 1600. Helmſt. 1668. 8. In hac collectione præter Theognidem cum verſione Vineti & notis, Phocylidemque de quibus jam dixi, continentur Pythagoræ aurea carmina a) Fragmenta ex elegiis *Solonis* b) & ejusdem ſententiæ quædam. Fragmen-

* Hanc obſervationem fateor me debere Clariſſimo Viro *Samueli Knauthio*, qui Witebergæ mihi aliquando verſanti ejus rei fidem fecit producto ſtatim libro, ut ipſe eſt λειψάνων Camerarianorum indagator diligentiſſimus. Ad eum potiſſime recurrent ſi qui editionem Operum Camerarii in ſe ſuscipere cogitaverint, quod Andreæ Schotti quondam conſilium fuiſſe à Thoma Segeto vehementer ac merito probatum intelliges ex hujus literis ad Jungermannum, datis IX. Dec. A. 1606. Ad calcem Hottomannianarum p. 463.

** Lubens aſſentior Rev. Viro Guil. Caveo, qui parte 2. Hiſt. literar. Palladium hunc eundem eſſe docet cum eo cui Johannis Chryſoſtomi Vitam ab Emerico Bigotio Pariſ. 1680. 4. editam & Hiſtoriam Lauſiacam debemus.

a) De his infra cap. XII. quemadmodum de Demophili, Democratis, Sixti & Secundi Pythagoræorum ſententiis cap. XIII.

b) Solonis ſcripta qui Archon exſtitit Athenis Olymp. XLVI. 3. fuerunt (præter leges de quibus infra cap. XIV.) δημηγορίαι, εἰς ἑαυτὸν ὑποθῆκαι, ἐλεγεῖα ad Cypranorem Regem aliaque, τὰ περὶ Σαλαμῖνος versibus elegis centum, τὰ περὶ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας Poëmate Heroico versibus 5000. Ἰάμβοι καὶ ἐπῳδοί. Vide ad Laërt. I. 61. Meurſium in Solone c. V. & in Bibliotheca Attica.

ta *Tyrtæi* c) *Naumachii* d) & *Mimnermi* e) Sententiæ nonnullæ *Callimachi*, f) *Eveni Parii*, g) *Rhiani* h) *Eratosthenis* i) *Panyasidis*, k) *Lini*, l) *Mene-*

c) *Tyrtæus* Athenienſis, junior Lycurgo, Solone antiquior, in bello Meſſenio circa Olymp. XXV. (Suidas XXXV.) ab Athenienſibus miſſus Spartanis dux, cujus elegis ad virtutem bellicam excitati victoriam reportarunt: Vide Lycurgi Orat. adverſus Leocratem p. 167. ſeq. Strabonem VIII. p. 362. Juſtinum III. 5. & Pauſaniam Meſſenicis. Ex Tyrtæi εὐνομίᾳ quam laudat Ariſtoteles V. 7. Polit. videntur petiti verſus qnos producit Plutarchus in Lycurgo f. 43. Plura de Tyrtæo leges apud Meurſium ad Heſych. illuſtrem p. 207. ſeq. & in Miſcellaneis Laconicis IV. 17 Voſſium III. Inſt. Poët. p. 53. Fragmenta Tyrtæi. Mimnermi & Simonidis diligentius collegit *Fulvius Urſinus* poſt carmina IX. illuſtrium fœminarum, Antw. 1668. 8. Suidas Tyrtæum ait ſcripſiſſe πολιτείαν Λακεδαιμονίοις, καὶ ὑποθήκας δι' ἐλεγείας, καὶ μέλη πολεμιστήρια βιβλία ε.

d) *Naumachii* verſus in laudem virginitatis & de officiis probæ uxoris ante Arſenium produxit Stobæus. Videtur Chriſtianus eſſe Eraſmo Gyraldo, Scaligero, Voſſio aliiſq;, licet nihil illius legere me memini quod non ab Ethnico Poëta proficiſci potuerit. Exſtant & verſiculi ejus in vituperationem divitiarum Neſcio diverſus ne fuerit à Naumachio Medico Epirota Galeni æquali cujus mentio apud Suidam in Φιλάγριος.

e) Solonis æqualis hic fuit, Vide Laërtium I. 60 Colophonius, inventor Pentametri qui ideo *Mimnermi verſus* dicitur apud Propertium 1. 9 Gyraldus *Mnemermum* vocare mavult ratione leviſſima ductus contra veterum Codicum teſtimonia. Fragmenta ejus à *Fulvio Urſino* collecta eſſe jam dixi. Vide præterea A. Schottum II 52. Obſ Human. Et quæ viri docti ad Ælian. XII 36. Var.

f) De Callimacho infra Lib. III. ſuo loco.

g) Duos Evenos Parios Elegiographos fuiſſe tradit Eratoſthenes apud Harpocrationem. Alter horum, (junior ut exiſtimo, quem ſolum γνωρίζεσθαι ſive celebritatem aſſecutum ſcribit Eratoſthenes) Socratis æqualis fuit. Plato in Apologia Socratis & in Phædone, Ariſtoteles VII. 11. Nicomacheor. & V 5. Metaphyſ. &c. Plutarchus quæſt. Platon. p. 416. Evenum ἐν τοῖς εἰς ἔυνομον ἐρωτικοῖς Artemidorus Lib. I. c. 5 Cum Ariſtide Mileſiarum ſcriptore conjungit Arrianus Epictetear. IV. 9. Apud auctorem fragmenti Cenſorino ſubjecti c. 8. pro Evemero Evenum reponit Nic. Loënſis IX. 1. Epiphyllidum Vide & Politianum c 26. Miſc. ubi Ovidii locum ex Eveno expreſſum notat. Eveni nonnulla occurrunt in Anthologia & apud Stobæum. Philiſtum Hiſtoricum Socrate paulo juniorem, Eveni Elegiographi diſcipulum fuiſſe, auctor Suidas in Φίλιστος.

h) *Rhianus* Benæus Cretenſis Poëta cujus nomen cum Arriano ſubinde confundunt librarii, ſub Ptolemæo Evergete clarus ſcripſit pluribus libris Ἀχαϊκά, Ἠλιακά, Ἰλιακά, Θεσσαλικά & Μεσσηνικά, tum Ἡρακλειάδα Libris XIV. Vide Voſſium de Hiſtoricis Græcis Lib. I. c. 17. & Meurſium in Creta. Cæterum Verſus Rhiani quos Hertelius produxit petiti ſunt ex Stobæi florilegio ſerm. IV. p. 31. ſeq. edit. Grotii.

i) De Eratoſthenis ſcriptis qui Rhiani æqualis fuit ago infra Libro III.

k) *Panyaſis* Teognide junior, Herodoti, ut ajunt civis ac patruelis, Heroico poëmate ſcripſit

Digitized by Google

l) *Menecratis*, m) *Posidippi*, n) *Metrodori* o) & *Simonidis*. p) Tum Variorum Jambica Monosticha, quæ ab Aldo Græce vulgata esse supra § 3. notabam. Denique sententiæ selectæ *Comicorum*, Philemonis, Alexidis, Amphidis, Anaxandridis, Antiphanis, Apollodori, Diphili, Menandri, Diodori Sinopensis, Eubuli, Hipparchi, Nicostrati, Pherecratis, Philippi, Philippidis, Sotadis, Cratetis, Eriphi, Posidippi, Timoclis & Clearchi. Hanc Hertelii collectionem integram Græce & latine recudit *Joh. Crispinus* Genevæ 1569. & 1584 12. *Jacobus Lectius* in corpore Poëtarum Græcorum Genev. 1606. fol. Recensuit & castigavit *Frid. Sylburgius*, latinamque versionem passim emendavit, *Joh. Commelino* etiam nonnulla inter præfandum loca Gnomicorum notante Heidelb. 1596. 8. Francof. 1603. 8. Ultraj. ad Rhen. 1651. 12.

VIII. Non minus diligenter in hoc sententias græcas colligendi & in adolescentum usum separatim edendi studio versatus est vir Optimus

Kkk 2

psit Ἡρακλείαν libris XIV. versibus 9000. quam præter alios laudat Eratosthenes in Catasterismis c. 11. Si Clementem Alex. audimus, in hoc poëmate Οἰχαλίας ἅλωσιν à Creophylo compositam exscripserat Panyasis, quam Ἡρακλείαν Pausanias vocat. Vide supra Lib. I. c. 4. Pentametro etiam carmine Panyasis composuit Ἰωνικὰ de Codro & Nileo Coloniisque Jonum versus 7000. Vide Svidam & Vossium Hist. Gr. IV. 6. Panyasin juniorem qui libros 2. de insomniis scripsit & meliore jure quam prior Τερατοσκόπος nomen à Svida alteri tributum meretur, allegat Artemidorus Lib. I. c. 66. & Lib. II. c. 35. p. 124.

l) De hôc dictum Lib. I. c. XIV.

m) Duos tantum versiculos *Menecratis* affert Hertelius, qui leguntur in Anthologia Græcorum Epigrammatum Lib. I. c. XVI. & apud Stobæum serm. CXVIII. Puto autem esse Menecratis Smyrnæi, cujus Epigramma legitur in eadem Anthologia Lib. I. cap. LXXXVII. Menecratis Grammatici mentio apud Artemidorum IV. 62. p. 247. Alios Menecrates commemoro infra in notitia Comicorum ubi de Menecrate Syracusano Comico.

n) *Posidippi* unicum Epigramma dat Hertelius sed perelegans in vitam humanam ex Stobæi serm. 96. & Anthologiæ Lib. I. c. 13. in qua additur, illud ab aliis tribui Crateti Cynico. At Ausonii Idyllium XV. quod ex hoc Epigrammate expressum est, inscribitur: *Ex Graco Pythagorici de ambiguitate vitæ*. Felici Metaphrasi latina præter Georgium Buchananum & Joh. Gorræum reddidit princeps eruditorum Josephus Scaliger, quæ incipit: *Quod vita insistemus iter si plena tumultu Rebus & implicitis sunt foræ, cura domi.* Non minus feliciter Grotius in Stobæo suo & Anthologiæ versione inedita. Alia hujus Posidippi Epigrammata in Anthologia occurrunt. Ab isto Ἐπιγραμματογράφῳ diversus Posidippus Comicus de quo infra suo loco.

o) *Metrodori* Epigramma Posidippeo oppositum eodem Anthologiæ loco legitur & Buchanani, Gorræi, Grotiique Metaphrasi illustratum est.

p) De *Simonide* dixi infra cap. XV.

Digitized by Google

Optimus *Mich. Neander* * Soravienſis, cujus induſtriæ debemus verſione & notis illuſtrata 1) *Anthologicum Græcolatinum* h. e. inſigniores ſententias decerptas ex Heſiodo, Theognide, Pythagora, Phocylide, Arato, Theocrito &c. Baſil. 1556. 8. 2) *Ariſtologiam Pindaricam* ſive ſententias è Pindaro & Lyricis ſelectas. ibid. 3.) *Gnomologiam Græcolatinam* ſive inſigniores ſententias Philoſophorum, Poëtarum, Oratorum & Hiſtoricarum ex magno Anthologio Johannis Stobæi excerptas & in locos ſupra bis centum digeſtas. ibid. 1557. 8. 4.) *Gnomologicum Græcolatinum* in duos diſtributum libros, & ſententias ex omni genere veterum ſcriptorum Hiſtoricorum quoq; & Philoſophorum Rhetorumque, non tantum Poëtarum complexum. ibid. 1564. 8. 5) *Opus aureum* & Scholaſticum, in quo præter Pythagoræ aurea Carmina, Phocylidem ac Theognidem, Gnomologicique libros duos jam memoratos continentur libri totidem Græcorum Apophthegmatum collecti à Matthæo GothoElrichenſi, *Nili* ** ſententiæ, Coluthus, Tryphiodorus, Quinti Smyrnæi Libri III. poſtremi, Laurentii Rhodomanni Poëmata tria Græca & latina (I. Vaticinium Nerei Marini de Trojæ excidio, II. Mithridates, III. Arion) ac denique Luciani Somnium. 6) *Patrum* ſive Eccleſiæ veteris doctorum ac Theologorum *Græcorum ſententias* ſelectiores, una cum CatechiſmoLutheri Græce reddito, Protevangelio pſeudo Jacobi & aliis Apocryphis de Chriſto narrationibus. Baſil. 1564. 8. In Gnomologico ſuo Homeri quoque ſententias Neander exhibuit, quod præter *Boëtium Rordabuſanum* majore deinde ſtudio atque apparatu fecit in Gnomologia ſua Homerica *Jacobus Duportus*, ut dixi hoc ipſo Libro II. cap. 6. num. 8.

IX. E Comicis Græcis XLII. deperditis ſententiæ collectæ lucem viderunt Pariſiis ex Officina *Guil. Morelii* 1553. 8. Græce & latine. Et nomi-

* De hoc Neandro conſulenda Antonii Teiſſerii elogia Thuanea ad A. 1195. quo diem obiit ſupremum. Catalogus ſcriptorum Neandri occurrit in ejus Erotematibus Græcæ linguæ p. 486. ſeq. editionis Witeb. 1586. 8vo.

** *Nilus* Aſceta patria Cpolitanus Chryſoſtomi diſcipulus, clarus circa A. C. 440. à Neandro & aliis Epiſcopus vocatur, perperam quidem ut notatum Allatio lib. de Nilis p. 16. Sententiæ ejus Græce & latine exſtant in Orthodoxographis (editionis ſecundæ, nam in prima latine tantum) & in Auctario Ducæano Bibliothecæ Patrum T. 2. in quo etiam Græce & latine reperiuntur *Thalaſſii* Abbatis circa A. C. 640. clari quatuor centuriæ ſive Hecatontades ſententiarum cum verſione Joh. Oecolampadii. Nili ſententias latino carmine reddidit Antonius Meierus Uleteranus Flander, Cameraci 1561. 4. Proſa poſt Neandrum & alios Stephanus (Petrum facili memoriæ lapſu vocat præſtantiſſimus Caveus) Schoning Doccumienſis Scholæ in Friſia Rector, Francquerææ 1608. 8vo. Cum Schonigii verſione recudi curavit Chriſtianus Weiſius, Zitaviæ decus ſingulare, Gorlicii 1679. 8.

Et nomina quidem Comicorum hæc ſunt: Alexis, Amphis, Anaxandrides, Antiphanes, Apollodorus, Axionicus, Batho, Clearchus, Crates, Crito, Crobylus, Damoxenus, Demetrius, Diodorus, Dionyſius. Diphilus, Ephippus, Epicharmus, Epicrates, Eriphus, Eubulus, Eupolis. Euphron, Hermippus, Hipparchus, Menander, Mneſimachus, Nicoſtratus, Pherecrates, Philemo, Philippides, Philippus, Phrynichus, Plato, Poſidippus, Sotades, Strato, Theognetus, Theophilus, Theopompus, Timocles, & Xenarchus. Scriptores vero qui has ſententias in Libris ſuis ſervarunt præter Athenæum, Clementem Alex. Euſebium, Harpocrationem, Stobæum, Philonem, Plutarchum ac Suidam laudantur Auctor Collectaneorum impreſſorum cum Callimacho, de quibus ſupra §. V. dixi, & *Hieronymus Spartanus* in libello MS cui titulus: ἐκ τῶν Μενάνδρου γνῶμαι μονόστιχοι, quem ſine nomine auctoris evolvere me memini in Bibliotheca Gudiana.

X. Morellum ſecutus *Jacobus Hertelius* eſt, qui Baſil. * 1560. 8. edidit collectas à ſe & latine verſas ſententias Comicorum quinquaginta, præmiſſa ſingulorum vita breviter ſcripta vel perſtricta potius, & dramatum Catalogo. Nomina Comicorum hæc ſunt: Alexis, Amphis, Anaxandrides, Antiphanes; Apollodorus, Ariſtophon, Axionicus, Bathon, Chæremon, Clearchus, Crates, Cratinus, Crito, Crobylus, Damoxenus, Demetrius, Diodorus, Dionyſius, Diphilus, Ephippus, Epicharmus, Epicrates, Eriphus, Eubulus, Euphron, Eupolis, Heniochus, Hermippus, Hipparchus, Machon, Menander, Mneſimachus, Moſchion, Nicoſtratus, Pherecrates, Philemon, Philippides, Philonides, Phœnicides, Phrynichus, Plato, Poſidippus, Sotades, Straton & Theognetus. Collectioni huic præmiſit *Platonii* Grammatici fragmentum περὶ διαφορᾶς τ παρ' Ἕλλησι κωμῳδιῶν & περὶ διαφορᾶς χαρακτήρων cum latina ſua verſione, quod Græcis in Ariſtophanem ſcholiis præfixum eſt à Thoma Magiſtro.

XI. *Henricus Stephanus* non modo inter Poëtas ſuos Græcos Principes emendatiſſime & elegantiſſime excuſos Pariſ. 1566. fol. locum dedit Gnomicis ſupra §. 7. commemoratis, ſed & ſingulari parvo licet volumine congeſſit virtutum encomia ſive gnomas de virtutibus ex Poëtis & Philoſophis utriusque linguæ, Græcis verſibus adjecta interpretatione ſua A. 1563. 12. Denique forma minore Comicorum Græcorum latinorumque ſententias ſelectas cum interpretatione & ſcholiis, *Græcorum* quidem Alexidis p. 4. & 453. Amphidis p. 12. Anaxandridis

* In Kœnigii Bibl. perperam legitur A. 1616.

p. 19. Antiphanis p. 26. & 455. Apollodori p. 50. Axionici p. 418. Bathonis p. 419. Clearchi p. 420 Cratetis p. 421. Crobyli p. 423. Diodori p. 424. Dionysii p 425. Diphili p. 63. & 458. Ephippi p. 426. Eriphi p. 427. Eubuli p. 428 Euphronis p. 431. Hermippi p. 432. Hipparchi p. 433. Menandri p. 89. & 459. Nicostrati p 434. Pherecratis p. 435. Philemonis p. 369. & 462. Philippi p. 436. Philippidis p. 438. Phœnicidis p. 441. Posidippi p. 439. Sotadis p. 447. Timoclis p. 449. & Xenarchi p. 452. *Latinorum* Afranii, Cæcilii, Nævii, Plauti, Pomponii, Sex. Turpilii, Terentii & Publii Syri.

XII. His universis longe anteferenda est collectio non plenior modo sed emendatior quoque & selectior *Hugonis Grotii*, tum in aliis scribendi generibus, tum in græcis latino versu reddendis & universe in poësi latinâ (Salmasio etiam, & illo in loco ubi ejus laudibus detrahit, judice *) Magni & excellentis Viri, quæ inscribitur: *Excerpta ex Tragœdiis & Comœdiis Græcis tum quæ exstant tum quæ perierunt, emendata & latinis versibus reddita ab Hugone Grotio, cum ejus castigationibus & notis.* Paris. 1626. 4. *Tragicorum* ex quibus sententias delegit Grotius, nomina sunt XXVI. Achæus, Æschylus, Agathon, Alcæus, Antiphon, Apollonides, Aristarchus, Astydamas, Carcinus, Crates, Critias, Dicæogenes, Diogenes Oenomanus, Dionysius Tyrannus, Euripides, Jon, Lycophron. Melanippides, Melanthius, Moschion, Neophron, Sophocles, Sositheus, Theodectes, Thespis & Timotheus. *Comicorum* LXXXI. Alexis, Anaxandrides, Anaxilaus, Anaxippus, Antiphanes, Apollodorus Gelous, Apollodorus Carystius, Archippus, Aristophanes, Aristophon, Athenion, Axionicus, Bato, Callias, Chæremon, Clearchus, Crantor, Crates, Cratinus, Cratinus junior, Crobylus, Damoxenus, Demonax, Diodorus Sinopensis, Diphilus, Ecdorus, Ephippus, Epicharmus, Epicrates, Eriphus, Eubulus, Euphron, Eupolis, Hegesippus, Heniochus, Hermippus, Hipparchus, Hippothoon, Jophon, Laon, Lysippus, Machon, Menander Metagenes, Moschion, Nausicrates, Nicochares, Nicomachus, Nicophron sive Nicophon, Nicostratus, Pherecrates, Philemon major, Philemon junior, Philetærus, Philippides, Philippus, Philiscus, Philonides, Philoxenus, Phœnicides, Phrynichus, Phyllidius, Plato, Posidippus, Sclerias, Serapion, Simylus, Sopater, Sophron, Soficrates, Sosipater, Sositheus, Strato, Strattis, Teleclides, Theognetus, Theophilus, Theopompus, Timocles, Xenarchus

* In Epistola ad Sarravium, qua G. J. Vossium Grotio præfert, edita à Tho. Crenio parte 1. animadvers. Historico Philolog. p. 23.

chus & Xenon. De ſingulis hiſce Poëtis eorumque dramatis ago infra in notitia Tragicorum & Comicorum deperditorum. Dolendum interim eſt à Grotio non notata eſſe loca veterum ſcriptorum unde ſingula fragmenta petita ſunt, & vix hinc inde Auctoris nomen in notis, obiter veluti adſperſum. Quamquam accepi hunc defectum in Codice ſuo ſuppleviſſe ſingularis doctrinæ virum Thomam Gatakerum * qui in Adverſariis ſuis cap. IX. ſeq. & hinc inde in notis ad Marcum Antoninum non vulgaria quædam in excerptis Grotianis emendat & corrigit, quod etiam locis quibusdam factum à *Richardo Bentleyo* in fragmentis Callimachi & in Epiſtola ad Joh. Millium in qua p. 21. affirmat ſe fragmenta omnium Poëtarum Græcorum cum emendationibus & notis grande opus edere pridem conſtituiſſe, ſed mutato vitæ inſtituto hoc conſilium, quod merito dolent harum literarum ſtudioſi, abjeciſſe. Porro Grotius teſtatur ſe uſum eſſe collectione inedita *Theodori Canteri*, quæ ab eo tempore pervenit in Bibliothecam Petri Francii ** Poëtæ & Oratoris noſtra ætate elegantiſſimi. Verba Grotii hæc ſunt, cum de Æſchylo, Sophocle, Euripide Tragicis; tum de Comicis Epicharmo, Ariſtophane, Menandro ac Philemone judicium tuliſſet, *Collegeram*, inquit, *ex iis qui exſtant Tragicis & Comicis ea quæ mihi utiliſſima videbantur. Eorum vero qui perierunt fragmenta Comicorum quidem prodierant aliqua pridem Lutetiæ à Morello, Baſileæ ab Hertelio edita, ſed mendoſe admodum. His multa adjeceram, Tragicorum quoque nunquam editas ante reliquias annotaveram, lectis in hoc Platone, Ariſtotele & eorum explicatoribus, Philone præterea, Plutarcho, Sexto Empirico. Oratoribus Græcis & Oratoriæ artis Magiſtris, Hiſtoriarum ſcriptoribus, Æliano, Athenæo & tragœdiarum atque Ariſtophanis Scholiaſtis, Juſtino quoque, Theophilo, Athenagora, Clemente aliisque ſcriptoribus Chriſtianis, cum vir natus demerendis literis Andreas Schottus me monuit factam à viro non mediocriter erudito* Theodoro Cantero *diligentiſſimam utriusque generis Comici ac Tragici collectionem, cui additas à ſe, item à Scaligero emendationes nonnullas, & ex libris antea editis latinam ſoluta oratione verſionem. Eos Codices ipſo monente à Roverianis typographis utendos ſumſi, unde habere poterit ſi quis implere velit quod noſtro operi deeſt. Multa enim omiſimus, quæ ad vocum duntaxat ſignificationem diſcendam afferuntur, nonnulla etiam ob inſignem ſpurcitiem, cujus tamen generis quædam melioribus connexa in alieno opere ponere coacti*

* Ejus codex fuit in Bibl. Iſ. Voſſii quæ perlata eſt ut audio Lugdunum Batavorum.

** Th. Janſ. Almeloveenius Vir Clariſſ. præf. ad Epigramma & Poëmatia Vetera latina: Theodori Canteri veterum Poëtarum Græcorum collectanea ſæpenumero à V. C. Iſaaco Caſaubono expetita in Clariſſimi atque amiciſſimi Viri Petri Francii Poëtarum facile principis Bibliotheca inſtructiſſima plus ſemel vidimus.

coacti ſumus, eo minore periculo, quod etiam talium uſum comparatione melioris inſtitutionis, Chriſtiani ſcriptores pridem monſtraverint. In Opere ipſo Grotius ſubinde remittit ad ſententias Poëtarum excerptas à Stobæo & à ſe emendatas ac latine redditas quæ lucem viderant Pariſ. 1623. 4.

XIII. Denique *Radulphus* etiam *Wintertonus* in adoleſcentum uſum Gnomicos ſcriptores Græcos edidit cum latina verſione, Cantabrigiæ 1661. 8. inter Poëtas minores Græcos, in qua collectione occurrunt Heſiodus, Theocritus, Moſchus, Bion, Simmias, Muſæus, Theognis, Phocylides, Pythagoræ aurea carmina: tum fragmenta ac ſententiæ quædam Solonis, Tyrtæi, Simonidis, Rhiani, Naumachii, Panyaſis, Orphei, Mimnermi, Lini, Callimachi, Eveni Parii, Eratoſthenis, Menecratis, Poſidippi, Metrodori: dehinc Comicorum Philemonis, Alexidis, Amphidis, Anaxandridæ, Antiphanis, Apollodori, Diphili, Menandri, Diodori Sinopenſis, Eubuli, Hipparchi, Nicoſtrati, Pherecratis, Philippi, Philippidæ, Sotadis, Cratetis, Eriphi, Poſidippi, Timoclis, Clearchi & aliorum incertorum, ſubjunctis ad calcem libri Obſervationibus Wintertoni Grammaticis ad Heſiodum.

CAPUT XII.

De Pythagora & Empedocle, ſcriptisque ad hos relatis.

Pythagoræ Samii ætas 1. *Vitæ ſcriptores.* 2. *Plures Pythagoræ.* 3. *Scripta Pythagoræ Philoſopho tributa quæ interciderunt.* 4. *Interpretes Symbolorum Pythagoricorum.* 5. *Sphæra & tabula Pythagorica. Epiſtolæ. Aureorum Pythagoræ Carminum auctor Empedocles Agrigantinus.* 6. *Horum editiones, & de Hierocle aureorum Carminum interprete.* 7. *Empedoclis ſcripta.* 8. *Sphæra ei tributa exhibetur integra cum Florentis Chriſtiani notis Græce & latine.* 9.

I.

PYTHAGORAS Samius duabus rebus pulcherrimis nomen dedit apud Græcos, Philoſophiæ, cujus cultor ſtudioſiſſimus, & Mundo, cujus contemplator ſollertiſſimus fuit. De ætate ejus vehementer inter ſe pugnant veteres; dum incauti fortaſſis diverſos Pythagoras permiſcent ac confundunt,

Digitized by Google

dunt, non minus ac quam contraria narrant de vita ejus universa morteque & mortis genere, ut arduum sit verum hîc à falso nisi divinando distinguere. Nec minus in diversa abeunt, ne de aliis jam dicam, triumviri nostra ætate doctissimi qui de hoc argumento imprimis diligenter egerunt *Guil. Lloydius* a) Episcopus Coventrensis & Lichfeldensis, hodie Vigornienſis) *Rich. Bentlejus* b) & *Henricus Dodwellus*. c) Inter extrema medium ni fallor tutissimum sit, nec certe natus Pythagoras ante Olympiadem XLIII. 4. quæ Lloydii & Bentleji: nec post Olymp. LII. 4. quæ opinio est insignis plane viri H. Dodvvelli. Postquam audiisset Thaletem, Epimenidem, Pherecydem, Biantem, & per plures annos (XXII quidam ponunt) sapientiæ causa peregrinando consumsisset, captivus à Cambyse ductus fuit in Persiam Olymp. LXIII. 3. Inde in Italiam venit Bruto Consule, si Ciceronem ac Solinum audimus, hoc est Olymp. LXVII. 1. quam sententiam firmat Gellius XVII. 21. Non vixisse traditur ultra CXVII. annum ætatis, cum alii anno XCIX alii citius d) referant obiisse: vel Metaponti, vel in prælio inter Agrigentinos & Syracusanos, postquam per annos viginti Crotone commoratus fuisset teste Justino XX. 5. indeque propter ingravescentem forte Cylonianam factionem se mature recepisset.

II. Vitam Pythagoræ è veteribus præter deperditos quamplurimos, Aristoxenum cumprimis, Hermippum, Nicomachum alioſque, de quibus *Joh. Jonsius* in opere eximio de scriptoribus Historiæ Philosophicæ videri potest, scripserunt hi quatuor: 1. *Diogenes Laërtius* Libro VIII, doctissimorum hominum commentariis illustratus: 2. *Malchus* sive Græco nomine *Porphyrius*, in quem exstant notæ Conr. Rittershusii & Lucæ Holstenii. 3. *Jamblichus* ab anonymo veteri inedito, tum ab Arcerio & longe felicius denique ab Ulrico Obrechto latine versus. Et 4. *Anonymus*, cujus excerpta tantum exstant apud Photium Bibl. Codice CCLIX. ab Holstenio latine versa & cum Porphyrio edita. De primis tribus infra Libro IV. dicturus suo loco, nunc tantum profiteor me

a) In libro Anglice edito paginarum 76. cui titulus: A Chronological account of the life of Pythagoras and of other famous men his contemporaries, with an Epistle to the Rd. Dr. Bentleji about Porphyry's and Jamblichus's lives of Pythagoras, Lond. 1699. 8.

b) In Apologia dissertationis pro Epistolis Phalaridis, itidem Anglice editâ.

c) Diss. III. de Cyclis Græcorum, §. 12. & in diss. de ætate Pythagoræ Philosophi, Lond. 1704. 8.

d) Vide Lloydium ad Olymp. LXVIII. 3. & LXX. 4.

non omnino probare ſuſpicionem eruditi viri, cui Porphyrii antiquiorum uſque quaque veſtigiis inſiſtenti & qui eum in plurimis ſequitur Jamblichi liber videtur compoſitus & variis de induſtria commentis refertus in opprobrium noſtræ religionis: cum uterque pars fuerit majoris operis, longe alium ſibi finem propoſitum habentis. Quemadmodum viciſſim neque illos puto audiendos, qui Pythagoram à contemtis apud gentes, & ab illis ſua viciſſim occultantibus Judæis e) neſcio quæ edoctum fuiſſe ſentiunt, confutati à Venerando D. Joh. Friderico Mayero in Exercitatione *Utrum Pythagoras fuerit Judæus an Monachus Carmelita*. Hamb. 1700. Ex recentiorum vitæ Philoſophi ſcriptorum numero præter triumviros paulo ante laudatos unicum nominare mihi liceat *Thomam Stanlejum* equitem Anglum, in Hiſtoria Philoſophica Johanni Marshamo inſcripta & tertia jam vice edita Anglice Lond. 1701. fol. parte IX. Philoſophiam Pythagoricam illuſtrandam ſibi præter Stanlejum peculiariter ſumſerat *Johannes Scheferus* à Regina Sveciæ Chriſtina ad hoc invitatus, cujus tamen nihil quod præſens argumentum ſpectet lucem vidit excepto libello de natura & conſtitutione Philoſophiæ Italicæ

e) Placuit hoc perquam multis ut Pythagoram vel ex Cabbaliſtarum traditis ſapuiſſe crederent, uti Reuchlinus Lib I. de Cabbala probante Clariſſ Campegio Vitringa Lib. I. Obſ. 5 diſſ 2. p 120 130. Vel ab Eſſæis ſua eſſe mutuatum (Pythagoræ ætate forte nondum cognitis) ut vir ſummus Hugo Grotius Epiſt 552. Vel certe ad Arabas Chaldæos & Hebræos perveniſſe & ab iis edoctum fuiſſe & ex Judæa in Græciam ſua intuliſſe ut ex Hermippo apud Joſephum & Origenem & ex Porphyrio p 181. jactari ſolet: Ita eldenus de Diis Syris & Lib. I. de jure Nat. c. 2. Huetius demonſtrat. Ev p 89 Godfr Wendelinus Epiſt de tetracty ythagoræ, Gothofredus Voigtius in imagine Trinitatis p. 69 ſeq. Joh Franciſcus Buddeus in diſſ. de peregrinationibus Pythagoræ Jen. 1692. Joh. Jacobus Syrbius in Pythagora intra ſindonem oſcendo Jen 1702. 8. Sed Hermippi teſtimonium ambiguum eſt Origeni ipſi non lectum, forte nec Joſepho inſpectum accurate ſi genuinum. Cyrillus X. contra Julianum Porphyrii locum laudans, verba καὶ Ἑβραίης omittit. Et Mochus Sidonius Jamblicho memoratus tam diverſus mihi eſſe videtur à Moyſe Propheta quam Nazaratus Aſſyrius à Propheta Ezechiele vel quocunque Judæo Nazareo aut Æſaræ nomen filiæ Pythagoræ, à nomine Saræ vel Sarræ uxoris Abrahami. Qui è Κοινοβίῳ apud Gellium 1 9. memoratione Monachum faciunt Pythagoram explodunturà Scaligero præf. ad Euſebium perinde ut riſiſſet ſi cum Monachis hodie conferentes vidiſſet quod apud Jamblichum p 33. Pythagoras dicitur acceſſiſſe ad litora ὑπὸ Κάρμηλον τὸ Φοινικικὸν ὄρος ἔνθα ἐμόναζε τὰ πολλὰ ὁ Πυθαγόρας κατὰ τὸ ἱερὸν & p. 211. Pythagoræi traduntur μοναζοντες ἐν ταῖς ἐρημίαις.

Digitized by Google

licæ f) Upſal. 1664. & Witeberg. 1701. 8. Tum civis Scheferi doctiſſimus *Joachimus Kuhnius*, qui libros de vita & Philoſophia Pythagoræ promittit ad Æliani Var. II. 36. ſed operi immortuus nihil plane illius edidit. Horum jacturam penſatumiri ſperamus ab ingenioſiſſimo *Rondello*. Pythagoræ incunabula in vetri marmore obſervata & eleganter atque ingenioſe illuſtrata videre licet ab illuſtris doctrinæ viro Laurentio Begero in ſpicilegio antiquitatt. p. 136. ſeq.

III. Pythagoras *decem* Laërtius VIII. ſeq. ex Demetrio ut veriſimile eſt Magneſio commemoravit, Meurſius ad Ariſtoxenum p. 150. ſeq. *viginti:* utriusque induſtriam vicit Jonſius à quo *undetriginta* Pythagoræ obſervati ſunt libro IV. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. p. 343. ſeq. Et plures etiam fuerint, ſi ſequimur Dodvvellum p. 114. diſſ. de ætate Pythagoræ. Ex his illos tantum in præſenti ſubjungam, qui aliquid ſcripſiſſe vel Pythagoræ Philoſophi æquales aut majores fuiſſe traduntur.

1) Pythagotas Laco, qui Olympiade XVI. ſtadio vicit, æqualis Numæ.

2) Pythagoras Eratoclis F. Phliaſius σωματασκητὴς & ἀλειπτὴς, qui athletas primus carne aluiſſe traditur. Ejus ἀλειπτικὰ συγγράμματα. Jamblich. vita Pythag. c. 5. Hujus forte Epiſtola apud Laërtium VIII. 49.

3) Pythagoras Samius, pugil, ὁ ἐν Σάμῳ κομήτης, qui vicit Olympiade XLVIII.

4) Pythagoras Crotoniates Tyrannus.

5) Pythagoras Tyrannus Epheſius, ante Cyri tempora.

6) Pythagoras Zacynthius Muſicus, inventor tripodis organi Muſici, qui & aliquid de Muſicis ſcripſiſſe & ſectatores habuiſſe ex Ariſtoxeno colligitur. De eodem Laërtius: ὃ φασὶν εἶναι πάνυ ῥητὸν * τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν διδάσκαλον· ἐφ' ᾧ καὶ τὸ αὐτὸς ἔφα. Sed hoc αὐτὸς ἔφα Samio Philoſopho tribuunt præter Menagio ad Laertium laudatos auctor conſtitutt. Apoſtol. IV. 96. Philoſtratus in vita Apollon. f. 117. Hierocles p. 225. Chalcidius p. 225. Theodoritus ſerm. 1. de fide &c.

f) Hic tantum prodromus eſſe debuit juſti Operis quod in tres libros diſtinctum vir eruditus moliebatur, primo libro acturus de vita & diſciplina Pythagoræ, ſecundo de Pythagoræ Philoſophia, quam ipſam tribus diſtinctis partibus explicare voluit, & tertio de claris Pythagoricis Vide Scheferi literas ad Joh. Vorſtium, datas Upſal. 1655. prid. Id Junii & præmiſſas Vorſtii libro de Hebraiſmus N T.

* Operis titulum eſſe putabat Voſſius de ſcientiis Mathemat. p. 343, ſed poteſt etiam eſſe ſenſus, eum fuiſſe qui Philoſophiam arcano & recondito more tradiderit.

7) Pythagoras Cyrenæus Rhetor frigidus, cujus præter Laërtium meminit Philoſtratus in Sophiſta Niceta p. 511.

8) Pythagoras Medicus qui περὶ κήλης *de hernia* ſcripſit teſte Laërtio, ſive ut Muretus IX. ult. Variar. è Plinio XIX. 5. legebat, περὶ σκίλλης *de ſcilla* herba. Quanquam priorem lectionem tuetur Menagius ad Laërtium p. 376.

9) Pythagoras περὶ Ὁμήρου συντάγματος. Diverſus à Medico, ſiquidem καί τινα apud Laërtium VIII. 47. non reddatur *ac quædam*, ſed *quendam* incertæ patriæ atque ætatis) qui ſcripſerit de Homero.

10) Pythagoras qui ſcripſit Δωρικά *de rebus Dorienſium*, ut refert Laërtius.

11) Pythagoras qui de mari rubro ſcripſit teſte Athenæo & Ælia-no XVII. 8. hiſt. animal. Non diverſus forte à ſuperiore. Vide Voſſium de Hiſt. Græcis p. 410.

12) Pythagoras Rhodius è quo nonnihil de Diis profert Porphyrius apud Euſebium V. 6. præparat.

Fuit & Pythagoras Samius, initio pictor deinde ſtatuarius, Pythagoræ Rhegini circa Olymp. LXXXVII. clari diſcipulus & ſororis filius. Plin XXXIV. 8. De utroq; vide ſis Franciſcum Junium in Artificum Catalogo. At Pythagoram Evagoræ Regis Cypriorum filium alii Πυθαγόραν appellant, Iſocrates Protagoram, notante Meurſio in Cypro Lib. II. c. 12.

IV. Ut ad Pythagoram Samium Philoſophum noſter ſermo recurrat, ab eo nullum ingenii monumentum relictum fuit quod ab omnibus pro genuino ejus fœtu haberetur. Joſephus 1. contra Apionem p. 1046. loquens de Pythagora, αὐτὸς μὲν, inquit, οὐδὲν ὁμολογεῖται συγγράμμα. Plutarchus de fortuna Alex p. 329. οὐδὲ Πυθαγόρης ἔγραψεν οὐδὲν, οὐδὲ Σωκράτης, οὐδὲ Ἀρκεσίλαος, οὐδὲ Καρνεάδης οἱ δοκιμώτατοι τῶν Φιλοσόφων - - ἀλλὰ καὶ σχολάζοντες τὸ γράφειν παρέσυρον τοῖς σοφισταῖς. Lucianus T. 1. p. 497. de lapſu in ſalutat. Ὁ μέντοι θεσπέσιος Πυθαγόρας εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπὼν τῶν αὐτοῦ ἠξίωσεν &c. Laërtius proœmio ſect. 16. εἰ δ' ὅλως δ' συνέγραψαν, ὡς κατά τινας Πυθαγόρας, Ἀρίστων ὁ Χῖος, πλὴν ὀλίγων. Idem de Pythagora repetit, licet huic opinioni repugnans Lib. VIII. ſect. 6. Porphyrius in Pythagoræ vita p. 40. narrans Pythagoricos dogmata ſua diligenter occultaſſe, addit: ὅπερ δὴ Πυθαγόρου σύγγραμμα ἦν. Ariſtides Orat. 2. pro Rhetorica T. 3. p. 495. Καὶ Σωκράτης δὴ καὶ Πυθαγόρας &c. Rufinus invectiva 2. in Hieron. *Denique inter cæteras jactat Pythagoræ libros legiſſe ſe, quos ne exſtare quidem eruditi homines aſſerunt.* Cui reſpondens Hieronymus non ait ſibi ſcripta Pythagoræ

Digitized by Google

goræ eſſe cognita, ſed *de dogmatibus*, inquit, *non de libris locutus ſum, quæ potui in Cicerone, Bruto, ac Seneca diſcere.* Et aliquibus interjectis: *Igitur etiamſi docere non poſſem ipſius Pythagoræ exſtare monumenta, nec à filio ejus ac filia aliisque diſcipulis probata* (legendum exiſtimo *prolata*) *convincerem, me non teneres mendacii, quia non libros, ſed dogmata legiſſe me dixi.* Auguſtinus Lib. I. de conſenſu Evangeliſtar. cap. 7. *Nam Pythagoras quo in illa contemplativa virtute nihil tunc habuit Græcia clarius, non tantum de ſe, ſed nec de ulla re aliquid ſcripſiſſe perhibetur.* Claudianus Mamertus Lib. II. de ſtatu animæ cap. 3. *Pythagoræ igitur, quia nihil ipſe ſcriptitavit, à poſteris quærenda ſententia eſt.* Contra ſentit è veteribus Laërtius, ita ut etiam errare vel nugari exiſtimet eos qui nihil ſcripto conſignatum à Pythagora fuiſſe exiſtimant, VIII. 6. Ἔνιοι μὲν οὖν Πυθαγόραν μηδὲν καταλιπεῖν σύγγραμμα φασὶ, Ἀλκμαίωνος, ſive ut Scaliger legebat, Ἀλκμαίονος. Quod vero ex Heraclito profert teſtimonium, non probat librum exſtitiſſe ab ipſo ſcriptum Pythagoræ, ſed tantum laudatam ab Heraclito Pythagoræ ſcientiam ex ſcriptis variis (inter peregrinandum maxime) collectam. Neque ſcripta tria quæ tanquam Pythagoræ Diogenes deinceps memorat, videre Heraclitus potuit, ut pulchre obſervat Dodvvellus, diſſ. de ætate Pythagoræ p. 119. ſeq quoniam illa à Philolao primum publicata ipſe tradit Laërtius VIII. 15. confirmante hoc Jamblicho cap. 31. vitæ Pythog. p. 170. neque Pythagoricus fuit Heraclitus, ut ei ab aliis hujus ſectæ ante publicationem communicatos quiſpiam ſuſpicetur. Neminem enim audivit, teſte Laërtio IX. 5. Tatiano, Dione Chryſoſt. Orat. LV. & aliis. Leoni autem Allatio qui inter recentiores paulo operoſius Pythagoræ ſcripta aſſerere conatus eſt in dialogo paradoxo de ſcriptis Socratis, una cum ſuppoſitiis Socraticorum Epiſtolis edito Pariſ. 1637. 4. ſatisfecit erudita Godfridi Olearii Exercitatio dialogo illi oppoſita Lipſiæ 1696. 4. Interim cum ſub Pythagoræ nomine jamdudum plura ſcripta jactata fuiſſe non ſit obſcurum, dehinc illa ſuccincte referre congruens inſtituto meo eſſe putavi.

I. 2. 3. Συγγράμματα τρία, ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ, ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ, ΦΥΣΙΚΟΝ. Phyſici hoc initium affert Laërtius VIII. 6. Οὐ μὰ τὸν ἀέρα τὸν ἀναπνέω, οὐ καταίσχω * ψόγον περὶ ἐμοῦ λόγου ἕνεκα. Primus ut jam dixi hos tres libros, ex quibus aliqua profert idem Diogenes VIII. 9. in lucem edidit Philolaus.

* Ambroſius Camaldul. *non admittam*, Aldobrandinus *non effugiam*. Rectius Stanlejus p. 511 Hiſt Philoſoph. *i ſhall not bear the blame of this diſcourſe non perferam* ſive *non experiar* reprehenſionem, nemo me reprehendet hujus diſputationis cauſa.

Digitized by Google

Laërt. VIII. 15. Μέχρι γὰρ Φιλολάου οὐκ ἦν τι γνώριμα Πυθαγορικὸν δόγμα, ὃν τινα δὲ μόνα ἐξήνεγκε τὰ λεγόμενα ΤΡΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ἃ Πλάτων ἐπέστειλεν ἑκατὸν μνῶν ἐωνημένα. Jamblichus c. XXXI. p. 172. Θαυμάζεται γὰρ καὶ ἡ τῆς Φυλακῆς ἀκρίβεια. Ἐν γὰρ τοσούταις γενεαῖς ἐτῶν ὑδὲ εἷς ὑδενὶ φαίνεται τῶν Πυθαγορείων ὑπομνημάτων ἐπιτυχηκὼς πρὸ τῆς Φιλολάου ἡλικίας, ἀλλ' ἕτερος πρῶτος ἐξήνεγκε τὰ θρυλλούμενα τοῦτα ΤΡΙΑ ΒΙΒΛΙΑ, ἃ λέγεται Δίων ὁ Συρακούσιος ἑκατὸν μνῶν πριάσθαι, Πλάτωνος κελεύσαντος, εἰς πενίαν τινὰ μεγάλην τε καὶ ἰσχυρὰν ἀφικνουμένου τῷ Φιλολάου. Non Pythagoræ ſed Philolai Pythagorici tres libros decem millibus denariûm * mercatum Platonem legas apud Gellium III. 17. Laërtius III. 9: Λέγουσι δέ τινες (ὧν ἐστι καὶ Σάτυρος) ὅτι Δίωνι ἐπέστειλεν εἰς Σικελίαν, ὠνήσασθαι τρία βιβλία Πυθαγορικὰ παρὰ Φιλολάου μνῶν ἑκατόν. Καὶ γὰρ ἐν ἐνδείᾳ φασὶν ἦν (Dio, non Plato, ut ad Gellium perperam tradit A. Thyſius) παρὰ Διονυσίου λαβὼν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα τάλαντα. Diverſus autem ab his liber fuit, quem à Philolai (jam defuncti ut eſt credibile) cognatis Plato ſibi comparavit minis argenti Alexandrinis XL, teſte eodem Laërtio VIII. 85. ubi hoc illorum Πυθαγορικῶν περὶ Φύσεως áPhilolao compoſitorum affertur initium: Φύσις δὲ ἐν τῷ κόσμῳ ἁρμόχθη ἐξ ἀπείρων τε καὶ περαινόντων, καὶ ὅλος κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα. Phyſicorum Pythagoræ meminit & Vitruvius IX. 7.

4. Aliud ab his fuit ſcriptum ſub Pythagoræ nomine Laërtii etiamnum temporibus jactatum, quod à Lyſide conſcriptum obſervat VIII. 7. Τὸ δὲ Φερόμενον ὡς Πυθαγόρου Λυσίδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου Πυθαγορικοῦ φυγόντος καὶ εἰς Θήβας καὶ Ἐπαμεινώνδα καθηγησαμένου. Laërtium non cepit Svidas in Πυθαγ. cujus hæc ſunt verba: Συνέγραψε δὲ ὁ Πυθαγόρας μόνα τρία βιβλία παιδευτικόν, πολιτικόν, τὸ δὲ Φερόμενον τρίτον ὡς Πυθαγόρου Λυσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου μαθητοῦ αὐτοῦ γενομένου &c. Quis non videt ridicule Pythagoræ ſola tria relinqui ſcripta & iisdem verbis eripi tertium. Quam ob cauſam nec Meurſio ſubſcribere auſim, qui in notis ad Ariſtox. p. 153. apud Laërtium reſcribere jubet τὸ δὲ τρίτον ὡς Φερόμενον Πυθαγόρου. Menagius aurea Carmina a Diogene ſignificari conjicit, de quibus agam infra §. 6. ubi Empedocli non Lyſidi illa deberi evincam.

5. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΛΟΥ, ἐν ἔπεσι. Primum eſt ex ſex deinceps commemorandis ſcriptis quæ Pythagoræ tribuit Heraclides in Sotionis (qui ſub Ptolemæis ſcripſit) Epitome apud Laërtium VIII. 7.

6. 7. 8. ΙΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ duplex, unus verſu ſcriptus & Heraclidi memoratus, cujus initium: ὦ νέοι ἀλλὰ σίβεσθε μετ' ἡσυχίας τάδε πάντα.

* Summa centum minarum ſive quod eodem recidit 10000. denariorum (centum enim denarii unam minam valent) eſt thalerorum 1250.

τα. Et alter ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ, compoſitus proſa Dorica. Vide Menagium ad Diogenem p. 350. b & quæ dixi ſupra in Orpheo Lib. I. c. XIX. num. 2. Laudatur & ἱερὸς λόγος à Clemente Alex. Hierocle p. 225. Syriano in XIII. Metaphyſ. Stobæo Phyſ. Auctore Theologum. Arithmeticæ, Jamblicho, Proclo, Etymologico M. Euſtathio &c. Sed diverſa erant *ἱερὰ ἀποφθέγματα* ſcripto non tradita, de quibus Hierocles p. 301. ſeq. Non ſatis certo ſcio etiam, utrum idem cum alterutro *λόγῳ ἱερῷ* fuerit, quod tamen vix mihi perſuadeo, *λόγος μυστικὸς*, quem ab Hippaſo ſub Pythagoræ nomine ſcriptum ſed *ἐπὶ διαβολῇ αὐτοῦ in calumniam ejus* ſcriptum Laërtius refert loco laudato. Vide infra c. XIII. in Hippaſo.

9. ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ. Heraclides apud Laërt.

10. ΠΕΡΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ. Idem.

11. ΗΛΟΘΑΛΗΣ ſive liber appellatus nomine *Helothalis*, qui Epicharmi Siculi pater fuit teſte Laërtio VIII. 7. & 78.

12. ΚΡΟΤΩΝ. Eidem Heraclidæ memoratus.

13. Quædam ſub ORPHEI nomine edita. Jon apud Laërt. VIII. 8. Forte reſpicit ad *ἱερὸν λόγον* de quo num. 6.

14. ΟΙ ΚΑΤΑΣΚΟΠΙΑΔΕΣ ſive ut alii Codices Σκοπιάδες vel denique Κοπιάδες. ſcriptum moralis argumenti, ut licet ſuſpicari ex initio quod eodem in loco refert Laërtius his verbis: *μὴ ἀναίδειν μηδενί*, quæ folium Sibyllæ ſibi eſſe fatetur Caſaubonus. Non male videtur vertiſſe Aldobrandinus: *Ne impudenter agas in quemquam.* Sed Palmerius p. 459. Exerc. in ſcriptores græcos, legit ἀ-άδειν & reddit *obnoxius eſto nemini.* Ambroſius: *nullius rei egens eſto*, ita enim ſcripſerat Camaldulenſis, non ut in tot editionibus vitioſe recuſum eſt: *nullius rex egens eſto.* Tan Faber probante Menagio: *μὴ ἀηδὴν μηδενὶ, moleſtus ſis nemini.*

15. ΛΟΓΟΣ πρὸς ΑΒΑΡΙΝ. Proclus Lib. III. in Timæum p. 141.

16. ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ἀλήθεια. Tzetzes Chiliad. 2. v. 891.

17. ΥΜΝΟΣ. Proclus V. in Timæum p. 331.

18. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ. Joh. Malalas Chron. T. 1. p. 201. Πυθαγόρας ὁ Σάμιος τὴν Ἀριθμητικὴν συνεγράψατο. Iſidorus III 2. Orig. *Numeri diſciplinam apud Græcos primum Pythagoram autumant conſcripſiſſe.* Meminit & Cedrenus duobus in locis.

19. ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΥΡΟΥ ΚΑΙ ΣΑΜΙΩΝ, teſte itidem Cedreno, quem falſum non dubitat Voſſius p. 435. de Hiſt. Græcis.

20. DE VIRTUTIBUS MEDICIS HERBARUM, ex quo profert

profert nonnulla Plinius XXIV. 17. *Nec me fallit*, inquit, *hoc volumen à quibusdam Cleemporo Medico adscribi, Pythagoræ pertinax fama antiquitasque vindicavit.* Idem XIX. 5. ubi de generibus scillæ herbæ: *Unum de his Volumen condidit Pythagoras Philosophus colligens Medicas vires, quas proximo reddemus libro.* Videntur ex hoc libro petita quæ Pythagoram laudans profert Pseudo Dioscorides c. 62. 136 (ubi de malva) 164. 192. 256. 264. 269. 273. Apulejus Lib. de herbis c. 4. 49. &c.

Denique *Elegos* quosdam sepulchro Apollinis Pythagora inscriptas testatur Porphyrius p. 10. & Epigramma in monumentum Jovis, cujus hoc ait fuisse initium: Ὧδε θανὼν κεῖται ζὰν ὃν Δία κικλήσκουσιν.

Non mirum est tot scripta olim tributa Pythagoræ fuisse, cum Pythagorici omnia sua ad Magistrum suum referrent. Jamblichus cap. XXXI. p. 171. seq. Καλὸν ἦ καὶ τὸ πάνυ Πυθαγόρᾳ ἀναθήναι τι καὶ ἀποκαλεῖν, καὶ μηδεμίαν ὑπειπεῖθαι δόξαν ἰδίαν ἀπὸ τ ἐυρισκομένων ἐι μήπερ τι σπάνιον. Πάνυ γὰρ δή τινές εἰσιν ὀλίγοι ὧν ἰδίᾳ γνωρίζεται ὑπομνήματα. Quanquam idem cap. XXIX. p. 143. non dubitare tamen videtur quædam saltim ex illis esse Pythagoræ ipsius, pleraque Pythagoricorum. Cum enim dixisset in omni genere doctrinæ exstare scripta Pythagorica præstantissima & accuratissima, ἐι τοίνυν ὁμολόγηται, inquit, τὰ μὲν Πυθαγόρᾳ εἶναι τ συγγραμμάτων τ νυνὶ φερομένων, τὰ ἦ ἀπὸ τῆς ἀκροάσεως αὐτῦ συγγεγράφθαι, καὶ ἅμα τῦτο ἀδὲ ἑαυτῶν ἐπεφήμιζον αὐτὰ ἀλλὰ εἰς Πυθαγόραν ἀνέφερον αὐτὰ ὡς ἐκείνῦ ὄντα, φανερὸν ἐκ πάντων τύτων ὅτι πάσης σοφίας ἔμπειρος ἦν ἀποχρώντως. *Lysidis*, *Hippasi* & *Philolai* scripta & *Cleempori* Medici sub Pythagoræ ambulasse nomine jam à me animadversum est, sic plura *Astonis* Crotoniatæ, eidem Philosopho adscripta refert Laërtius VIII. 7. Et *Archippum* ac *Lysidem* memoriter tenentes præcepta doctoris ingenio, pro libris usos scripsit Hieronymus apolog. 2. adversus Rufinum p. 166. & post quædam interjecta addit *à filio & filia disciplinaque Pythagoræ prolata monumenta*, filiam respiciens *Theanonem* vel *Arignotem*, filium *Telaugen.* Equidem filiæ suæ *Damoni* quoque commisisse Pythagoram commentarios à se scriptos nemini extra familiam communicandos, legitur in Epistola Lysidis ad Hipparchum, testati Damonem nullo pretio eos vulgare sed *Bistalis* filiæ suæ eâdem arcani lege custodiendos credidisse.

Dorica dialecto cujus tunc usus in parte Italiæ Pythagoræis * frequentata erat, scripta fuerunt Pythagorica cōmentaria pleraque, quemadmodum tum ex fragmentis patet, tum notatum Porphyrio est, qui hoc inter causas decrementi sectæ illius retulit in vita Pythag. p. 40. Ἑπειτα ἀφ᾽ τοῦ ἦ τὰ

* Pythagoras ipse tamen utpote Samius non videtur abhorruisse ab Jonica dialecto.

τὰ γεγραμμένα Δωριδὶ γεγράφθαι, ἐχόντος τι καὶ ἀσαφὲς τῆς διαλέκτου. Καὶ μηδὲν διὰ τοῦτο ὑπονοεῖσθαι καὶ τὰ ὑπ' αὐτῆς (ἀριθμητικῆς πραγματείας) ἀνιχνευόμενα δόγματα ὡς νόθα καὶ παρηκισμένα, τῷ μὴ ἄντικρυς Πυθαγορικὰς εἶναι τὰς ἐκφέροντας ταῦτα. Doricum idioma tanquam optimum & antiquiſſimum placuiſſe Pythagoræ, contra diſputat Jamblichus cap. XXXIV.

V. Conſtat Pythagoram & Pythagoreos quando apud extraneos agerent, uſos inter ſe certis *Symbolis* atque ænigmatis, brevibusque ſententiis & obſcuris. Jamblichus c. XXXII p. 191. ὅτι ὑπὸ τῶν Θυρέων καὶ ὡς εἰπεῖν βεβήλων εἰ καί ποτε τύχοι, διὰ συμβόλων ἀλλήλοις οἱ ἄνδρες ἠνίττοντο. Confer ejusdem protrepticum p. 130. Ea in libros etiam relata, morti vicini ſuis diligenter commendarunt, ne alienis à ſecta ſua hominibus vulgarentur. Idem c. XXXV. p. 211. διευλαβούμενοι δὴ μὴ παντελῶς ἔξειη ἀνθρώπων τὸ Φιλοσοφίας ὄνομα, καὶ Θεοῖς αὐτοὶ διὰ τοῦτο ἀπεχθάνωνται, διολέσαντες ἅρδην τὸ τηλικοῦτον αὐτῶν δῶρον, ὑπομνήματά τινα κεφαλαιώδη καὶ σύμβολα συναξάμενοι τάτε τῶν πρεσβυτέρων συγγράμματα καὶ ὧν διεμέμνηντο συναλίσαντες κατέλιπον ἕκαστος ἢ ἐτύγχανεν ἐτελευτῶν, ἐπισκήψαντες υἱοῖς ἢ θυγατράσιν ἢ γυναιξὶ, μηδενὶ δίδόμεναι τῶν ἐκτὸς τῆς οἰκίας. Hæc Symbola ſive ἱερὰ ἀποφθέγματα ut vocat Hierocles p. 301. ex veteribus explicaverant *Ariſtoteles*, a) *Androcydes*, b) *Alexander Polyhiſtor*, c) *Anaximander Mileſius* junior, d) & alii, quorum ſcripta interciderunt: forte etiam *Ariſtoxemus* & *Theano* à quibus Pythagorica Apophthegmata tradita conſtat è Stobæo ac Suida. At enim ex his qui ætatem tulerunt, videndi *Plutarchus*, e) VIII. 7. ſympoſiac. ſeq. *Laërtius* VIII. 17. ſeq. *Hierocles* p. 297. ſeq. *Suidas* in Πυθαγ. *Hieronymus* contra Rufin. T. 1. p. 166. edit. Francof. præcipue *Jamblichus* in protreptico ad Philoſ. cap. XXI. Inter recentiores hoc argumentum attigerunt *Philippus Beroaldus* Bononienſis, cujus libellus de Symbolis Pythagoricis ſeparatim recuſus cura Petri Fa-

a) Meminit Porphyrius, Hieron. &c. Vide infra Libro III. ubi de ſcriptis Ariſtotelis deperditis.

b) Jamblich. Vit. Pythag. c. 28. & Theologumena Arithmeth. p. 41.

c) Vide Jonſium p. 199.

d) Suid. in Ἀναξιμ.

e) Conferenda LX. Pythagorica præcepta Myſtica à Plutarcho interpretata, quæ latine manu Pandulphi Collenutii Piſaurenſis deſcripta reperit Gyraldus, & cum libro ſuo de Symbolis Pythagoræ edidit. *Libellus*, inquit, *eſt ſcitu dignus, ſed qui minime inter Plutarchi ſcripta Græca reperiatur, ſumma ſit licet à me & cura & diligentia conquiſitus.*

bricii Roſtoch. 1604. 12. *Cœlius Rhodiginus* XVI. 17. ſeq. Antiqv. lect. *Deſiderius Eraſmus* in præclaro adagiorum opere, *Marſilius Ficinus*, *Joh. Reuchlinus* Lib. II. de arte Cabbaliſtica (cujus diſputationem Anglice vertit & Hiſtoriæ ſuæ Philoſophicæ inſeruit Stanlejus) *Lilius Gyraldus* cujus eruditus liber & ſeparatim & Tomo poſteriore Operum & ad calcem Hieroclis edit. Lond. habetur, *Cœlius Calcagninus* in dictis moralibus, inter Opera Baſil. 1544. fol. *Paulus Scalichius* libro de Myſteriis Pythagoræ, *Joach. Zehnerus* in fragmentis Pythagoræ Lipſ. 1603. 8. *Claudius Minor*, *Athanaſius Kircherus* T. 2. Oedipi parte 2. p. 157. *Tho. Stanlejus*, parte IX. Hiſtoriæ Philoſophicæ p. 556. ac denique *Paulus Pater*, Profeſſor nuper Thorunienſis, hodie Gedanenſis, in Arcanis moralitatis ex XLI. Pythagoræ Symbolis Francof. 1687. 8. Ad Symbolum *Chœnici ne inſideas* exſtat ingenioſa & erudita diſſertatio *Joh. Rondelli* * Gallice edita Amſt. 1690. 12. De eodem Symbolo agit Caſpar Waſerus Lib. II. c. 3. de menſuris Hebræorum.

VI. Feruntur & hodie nonnulla Pythagoræ nomine incerta fide, ut *Sphæra Pythagorica divinatoria* de decubitu ægrorum quam ab *Apulejo* ut fertur latine redditam affert Caſpar Barthius XXX. 7. Adverſar. Similem notam vitæ & mortis exhibet ſimul atque explodit Kircherus T. 2. Oedipi Ægyptiaci parte 2. p. 491.** & canoras ejusmodi nugas non aſſis facere ſe, recte affirmavit Joſephus Scaliger Epiſt. CLXXXI. Solet etiam *abacus Pythagoricus* vulgo appellari, utilior longe & rationabilior tabula multiplicationis numerorum (das Einmahl eins) qua tamen aliâ longe uſus fuerit Pythagoras, ſiquidem exploratum eſſet Pythagoræ tetractyn fuiſſe rationem numerandi non ultra quaternarium, inde facta reflexione ad unitatem, ſimili artificio, quo hodie per denarium facimus, quamcunque multitudinem quatuor numeris efferendi, de qua videndus Erhardus Weigelius in Tetracty Pythagorica, & Aretologiſticæ p. 350. ſeqq. Joh. Walliſius T. 1. Opp. 25. & 66. Joh. Sturmius Matheſi enucleata p. 6. ſeq. Sed ingenioſe magis quam vere hoc à præſtantiſſimo Weigelio excogitatum eſſe exiſtimo, & ſententiæ huic refragari univerſam Pythagoræ ſcholam, ut ex Nicomacho, Theologumenon Arithmeticæ ſcriptore, Jamblichi in Nicomachum Commentario, & Joh. Meurſii denario Pythagorico conſtare cuilibet poteſt. Itaque ſi numerorum myſterium tetractyos nomine à Pythagora ſignificatum eſſe dicendum ſit, denarium potius reſpexiſſe

* Vide Acta Er. A. 1691. p. 77. ubi diſces Virum hunc doctiſſimum univerſæ Philoſophiæ Pythagoricæ illuſtrandæ animum appuliſſe.

** Eadem rejicitur à Naudæo in Apologia pro Magis c. X.

xisse cum viris doctissimus mihi persuaserim, qui ex additione unitatis binarii terparii & quaternarii coalescit. Notum & Pythagoricorum Πενταλφα sive Πενταγραμμον Symbolum ὑγείας, quo in Epistolis usos notat præter alios Scholiastes Luciani T. 1. p. 26. seq. Vide Vossium IX. 36. de idololatria, & Jac. Tollium c. 2. fortuitorum. Nec minus trita *quinque corpora Pythagorica*, è quibus, pyramidem igni, cubum teræ, aëri octaëdron, icosaëdron aquæ, Universo δωδεκάεδρον congruere opinabantur. Vide Platonem Timæo, p. 487. Plutarchum II. 6. de placitis Philos. & quæst. Platon. p. 609. seq. &c. Euclidem Lib. XIV. & XV. & Joh. Keplerum Mathematicorum principem in opere eximio de Mundi Harmonia. Prætereo *Monochordum* sive κανόνα ἐκ μιᾶς χορδῆς inventum à Pythagora, de quo Laërtius VIII. 12. & Henr. Lindebrogius ad Censorin. c. X. Gassendus c. III. Theoriæ Musicæ. Tum nobile εὕρημα Geometricum de potestate Hypothenusæ in Angulo Orthogonio Pythagoræ ipsi hecatombe dignum visum, quod præter Laërtium & alios celebrat Vituvius IX. 2. & demonstrat Euclides Libri I. propos. 47. De 2. *Epistolis* sub Pythagoræ nomine exstantibus egi supra c. X. §. 9. Jam dicendum non nihil est de versiculis præcepta moralia continentibus qui propter usum & elegantiam χρυσᾶ ἔπη sive *aurea carmina* appellari consueverunt, & ad nostram ætatem pervenere cum commentario aureolo & ipso lectuque dignissimo *Hieroclis* * Philosophi, non illius Nicomediensis qui adversus ** Christianos scripsit, sed Platonici Alexandrini

Mmm 2

* Fuere & alii Hierocles qui à Joh. Pearsonio prolegom. ad Hieroclis commentarium enumerantur: 1) Hierocles Alabandeus Rhetor, Cicerone puero clarus qui ejus meminit in Bruto & 2 de Oratore. Strabo Lib XIV. 2) Hierocles Strabone junior, cujus Φιλίσορας λόγους allegat Stephanus Byz. in Βραχμᾶνες & Ταρκυνία, Tzetz. Chil. VII. hist. 144. & forte respicit Schol Pindani Pyth. Od. 4. 3) Hierocles Hyllarimensis Philosophus Stoicus. Gell IX. 5. & Steph. in Τλαρίμα. 4) Hierocles causarum patronus qui libros binos περὶ ἵππων θεραπείας scripsit ad Casianum Bassum, de quo infra Lib. VI. ubi scriptores Veterinarios recenseo. 5) Hierocles Grammaticus, qui συνέκδημον scripsit sive notitiam Imperii CPolitani, de qua ago Libro V. 6.) Hierocles scriptor facetiarum. His adde 7) Hieroclem qui à Demosthene memoratur contra Aristogitonem. 8) Hieroclem Imp. Heliogabali παιδικὰ, quem Caricum sive Hyccaricum mancipium vocat Dio in excerptis Libri LXXIX. 9) Hieroclem de quo Grævius ad Justini XXIII. 2. 10) Hieroclem Casianum in Inscriptione Veteri Palmyrena. &c. 11) Hieroclem Arcesilai Philos. familiarem ap. Laërt. 12) Hieroclem Alypii F. Antiochenum Libanii Sophistæ discipulum, de quo H. Valesius ad Ammian. XXIX. 1. Porro apud Athenæum Lib. XIV. ubi quid sit σαιτίτας placentæ genus explicat, pro ἱεροκλῆς legendum Ἀτροκλῆς, ut idem Pearsonus observat.

** Hic ex Vicario præses Bithyniæ, atque inde Ἀλεξανδρείας ἔπαρχος (siquidem is ipse est

xandrini qui diu poſt vixit τὰς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διατριβὰς ὑψηλοφροσύνῃ καὶ μεγαλογορίᾳ κοσμήσας μετὰ ϑ σεμνῶ καὶ μεγαλοπρεπῶς, ut de eo Damaſcius apud Photium Cod. CCXCII. p. 551. Aurea quidem carmina ipſi *Pythagoræ* vulgo tanquam auctori tribuuntur & olim à multis adſcripta ſunt, ut à Chalcidio p. 229. *Pythagoras etiam in ſuis aureis verſibus:*

Corpore depoſito cum liber ad æthera perges,
Evades hominem, factus Deus ætheris almi.

Sic Clemens Alex. Lib. I. c. 10. pædagogi, Hieronymus contra Rufin. *Cujus enim ſunt illa* χρυσᾶ παραγγέλματα * *nonne Pythagoræ, in quibus omnia ejus ita breviter dogmata continentur, & in qua latiſſimo opere Philoſophus commentatus eſt Jamblichus, imitatus ex parte Moderatum virum eloquentiſſimum & Archippum ac Lyſidem Pythagoræ auditores.* Etiam Proclus 3. in Timæum, Pythagoram appellat τὸν τῶν χρυσῶν ἐπῶν πατέρα. At Galeno ſubdubitanti laudantur παραινέσεις φερόμεναι ὡς Πυθαγόρου. Et Chryſippus apud Gellium VI. 2. & in conſolatione ad Apollonium Plutarchus, Jamblichus in Vita Pythag. p. 138. aliique non Pythagoræ ipſi ſed Pythagoræis illa tribuunt. Et Hierocles p. 318. appellat non unius Pythagorici ſed ὅλα ϑ ἱερὰ συλλόγου ἀπόφθεγμα κοινόν, teſtatus in more poſitum fuiſſe ut quotidie mane & veſperi hosce πυθαγορικὰς ϑεσμὰς ab illius ſectæ hominibus legerentur vel audirentur. Alibi p. 230. ὁ τῶν ἐπῶν τούτων συγγραφεύς. Qui vero ad unum quendam è Pythagoricis putarunt eſſe has (ut idem Hierocles & Simplicius vocant) συνθήκας referendas, vel *Lyſidem* cogitaverunt, vel *Philolaum*, vide Labbei Bibl. nov MSS. p. 385. vel deniq; *Epicharmum*, quæ Stanlei conjectura eſt p. 512. Hiſt. Philoſoph. licet Jamblichus cap. XXIX. p. 150. & cap. ult. p. 221. potius obſervat ſententias Pythagoricas ab Epicharmo in Comœdiis hinc inde fuiſſe adſperſas, non quod

eſt de quo Epiphan. hæreſ. LXVIII. 1. & qui ab Ædeſio Martyre cæſus pugnis, vide Valeſ. p. 177. ad Euſeb.) auctor & conſiliarius ad faciendam perſecutionem Diocletiano fuit, teſte Lactantio de mortibus perſecutor. c. 16. ſcripſit λόγους φιλαλήθεις δύο πρὸς τοὺς χριστιανούς. Vide eundem Lactantium Lib. V. c. 2. ſeq. Hujus operis particulæ qua Chriſtum Servatorem noſtrum cum Apollino Tyanenſi contulerat, ſuum adverſus Hieroclem librum oppoſuit *Euſebius*, qui etiamnum exſtat, cum Euſebii ejusdem demonſtrationis Evangelicæ libris Græce & latine ex verſione *Zenobii Accioli* Florentini non uſquequoque optima ſed à *Luca Holſtenio* interpolata & in notis ſubinde caſtigata. Exſtat etiam cum Accioli verſione ad calcem Philoſtrati de Vita Apollonii, Pariſ. 1608. fol.

* Ex iis quæ apud Hieron. ſequuntur poſſis colligere eum de ſymbolis potius Pythagoricis & Apophthegmatis loqui, quam de aureis quæ habemus carminibus.

quod auctor aureorum Carminum fuerit Epicharmus. Itaque si auctor illorum è Pythagoricis quærendus sit, nullum quidem magis quàm *Empedoclem* Agrigentinum nominaverim, cujus καθαρμῶν forte nobilis particula fuerunt. Equidem omnia illi mirifice convenire videntur, dialectus, dictio, argumentum, tum clausula plane digna Empedocle, ἔστιν ἀθάνατος &c. Neque adeo nova est hæc sententia, ut propterea incredibilis alicui videri possit, cum diserte confirmetur ab auctore veteri Θεολογουμένων ἀριθμητικῆς p. 20. Τοιάντης ἦν ἔσης, ἐπώνυμον δὲ αὐτῆς τὰ Πυθαγόρου οἱ ἄνδρες θαυμάζοντες δηλονότι καὶ ἀνευφημοῦντες διὰ τὴν εὕρησιν, καθάπερ καὶ Ἐμπεδοκλῆς.

Οὐ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ γενεᾷ παραδόντα τετρακτὺν
Παγὰν ἀενάου φύσεως ῥιζώματ' ἔχουσαν.

VII. Editiones carminum aureorum plerasque insigniores retuli capite superiore cum Gnomicos recenserem, quorum non contemnenda pars esse solent. Eorum editionem novam ad MStos codices meditatus *David Hæschelius* * non perfecit, licet ejus indicio constat in Pythagoricis post versum 39. in MS. Augustano legi versiculos binos, qui in vulgatis fere editionibus desiderantur, sed exstant apud Porphyrium p. 27.

Πρῶτα μὲν ἐξ ὕπνοιο μελίφρονος ἐξυπαναστὰς
Εὖ μάλα ποιπνύειν ὅσ' ἐν ἤματι ἔργα πέλεσθαι

Et post versum 44. hunc tertium, itidem in editis libris prætermissum:

Ταῖς αὐτῶν ἀρεταῖς ποιεῦ φίλον, ὧν κ' ἐθέλησθα.

Davidis Clerici patrui sui ineditas in carmina aurea animadversiones memorat Joh. Clericus Vir Cl. T. 1. Bibl. selectæ p. 158. Cum erudito itidem commentario vulgata sunt à *Guilelmo Dietzio* Professore Gymnasii Ulmensis ante hos annos amplius viginti. Sed & *Vitus Amerbachius* carmina hæc perinde ut Phocylidea cum animadversionibus suis edidit Lips. 1594. 8. Utraque *Wolfgangus* quoque *Seberus* Sulanus, Rector olim Schleusingensis, excudi fecit cum latina versione, indice græco omnium verborum phrasiumque & locorum communium, Joach. Camerarii scholiis græcis & suis ipsius latinis animadversionibus. Lips. 1604. 8. In fragmentis Pythagoræ à *Joach. Zehnero* collectis & Græce ac latine editis ibid. 1603. 8. præter vitam Pythagoræ è variis scriptoribus contractam, habentur carmina aurea, præfixo iisdem ex Georgii Cedreni historia argumento: tum plures sententiæ apud varios scripto-

* Vide ejus Epist. ad Kirchmannum, datam 7. Id. April. 1603. Post Gudianas p. 188. ubi & Variæ lectiones quædam notatu dignæ in ῥυθετικῷ Phocylidis.

res ad Pythagoram auctorem relatæ, & ſymbola quædam Pythagorica. Habes etiam fragmenta Pythagoræ & magis quidem ſelecta ac diſpoſita licet perpauca ante commentarium *Hieroclis* in aurea carmina editionis Londinenſis, quam antequam recenſeam, obſervo Hierocleм illum fuiſſe præceptorem Æneæ Gazæi * ut ex limine dialogi ejus de reſurrectione colligitur, atque adeo circa medium ſæculi poſt Chriſtum natum quinti floruiſſe. Quam ætatem aliis argumentis etiam adſtruit Jonſius III. 18. Sed male eundem ** Hieroclem putat qui ab Euſebio eſt confutatus, cum diverſi ſint & majore quam ſæculi ſpatio à ſe invicem diſtent Hierocles Bithyniæ & poſt Alexandriæ ἔπαρχος (de quo Lactantius atque Euſebius) & *Hierocles* Philoſophus Platonicus Alexandrinus (de quo Photius ac Svidas.) Neque audiendus eſt idem Jonſius juniorem neſcio quem Euſebium comminiſcens, cum etiam Lactantium ita neceſſe foret alium comminiſci juniorem. At ne alia argumenta à doctiſſimis viris Gvil. Caveo in Hiſt. literaria, Tillemontio T. 5. Memor. Hiſt. Eccleſ. p. 606. ſeq. & Petro Baylio edit. 2. Lexici in medium allata producam, idem ille quem dixi Æneas probe diſtinguendos monens p. 24. edit. Barthii, Ἱεροκλῆς ὁ, inquit, οὐχ ὁ διδάσκαλος ἀλλ' ὁ παραβαλλόμενος τὰ θαυμάζια, ἄπιστον καὶ ἄτοπα παρατίθησιν. Quod nec à Pearſonio in eruditis & luculentis ad Hieroclem prolegomenis, nec à Jonſio animadverſum fortaſſe mirabitur lector, ſed & ſimiles vel etiam minores hallucinationes ſi mihi cum tantis viris neutiquam comparando hinc inde exciderint, veniam dare non gravabitur. Hieroclis Commentarium in aurea carmina, inſignem plane nec Grammatiſticum ſed Philoſophicum & auctore ipſo teſte compendium dogmatum Pythagoricorum complexum, primus è MS. Codice Venetiis à ſe emto vertit, *latine* edidit & Nicolao V. Pontifici dicavit *Johannes Auriſpa* Siculus, Patavii 1474. 4. (vide Lambecium VII. p. 133.) Rom. 1475. 4. (Beughem. incunab. typograph. p. 73.) Rom. 1495. (Bibl. Thuan. part. 2 p. 2.) Eandem verſionem à ſe emendatam recudi curavit Udalricus Zaſius, JCtus, Baſil. 1543. 8. *Græce* primus in lucem protulit è MS. Codice Abbatis Rupefucaldi ad varias lectiones è Vaticano Codice deprom-

* Vide quæ de Æneæ ætate notavi ſupra cap. X. §. 29.

** Communis hic error multis eruditis ut vel cum Stoico Philoſ. de quo Gellius, vel cum Lactantii æquali noſtrum confundant. Eadem ſententia videtur fuiſſe H. Mori qui p. 276. Opp. Theolog: *Hierocles egregius ille paganus moralis, miracula Chriſti non negat, nec perſonæ præſtantiam, ſed contendit Apollonium Tyaneum cum eo ſaltim conferri poſſe.*

depromtas emendato, novamque ſuam addidit verſionem *Johannes Curterius* Pariſ. 1583. 12. Hinc *Italice* Vidit lucem interprete *Dardi Bembo* Venet. 1604. 4. Ab eo tempore Curteriana editio Græcolatine recuſa eſt Londini 1654. 8. ſed cum inſignibus acceſſionibus, nam præter fragmenta & Joh. Pearſonii Epiſcopi poſtea Ceſtrienſis) prolegomena, & Merici Caſauboni in Hieroclis Commentarium animadverſiones, acceſſere *Theodori Marcilii* verſio aureorum carminum & eruditus in illa Commentarius Pariſiis 1585. pridem editus, Hieroclis neſcio cujus (Philoſophum habet inſcriptio, quam veram eſſe neutiquam præſtiterim) ἀγέλαια ſive * *facetiæ*, Græce & latine cum notis, poſt edit. Lugd. 1605. 8. Ex Hieroclis Philoſophi Alexandrini libro cujus etiam Svidas meminit περὶ προνοίας καὶ εἱμαρμένης καὶ ἃ ἐφ' ἡμῖν πρὸς τὴν θείαν ἡγεμονίαν συμπέξεως ad Olympiodorum, excerpta à Photio Cod. CCXIV. & CCLI. Tum altera excerpta ex eodem libro (vel ex Photio potius ut Pearſonius obſervat) quæ cum Libanii quibusdam vulgaverat Fed. *Morellus* Græce & lat. Pariſ. 1597. 8vo. *Hugo* quoq; *Grotius* eadem latine verterat in Variorum ſcriptorum ſententiis de fato Pariſ. 1624. 4. Amſt. 1648. 12mo & T. 3. Opp. Theolog. Amſt. 1679. fol. Utraque Morelli & Grotii verſio in hac collectione exhibetur, alia item nonnulla Hieroclis fragmenta è Stobæo. Denique Lilii Gyraldi de Symbolis Pythagoræ Commentarius ſupra laudatus. Neſcio hujusne Alexandrini Platonici an alterius antiquioris Stoici Hieroclis ſint *Philoſophumena* laudata Svidæ & Etymol. in σαπρόδων & Apoſtolio XI. 90. proverb. Londinenſis editio ſcriptorum Hieroclis Alexandrini quam jam recenſui repetita in eadem urbe eſt A. 1673. 8. à quo tempore ibidem 1682. 8. prodiit elegans verſio Angl ca commentari Hieroclis in carmina aurea, neſcio quo auctore, non ex verſione latina ſed ex græco ſtudioſe confecta, & præfationis loco præfixam habens Apologiam doctrinæ moralis Ethnicorum, quos *profanos ſcriptores* promiſcue vocari, cum non pauci ſanctiſſima doceant, ægre fert & indignatur. Sane hæc ipſa carmina aurea ** tam vehementer ſe probarunt judicio Johannis

* Sunt 29. narratiuncułæ ſatis ridiculæ de ſtolidis & ſimplicibus dictis & factis quorundam σχολαστικῶν. Marcus Velſerus Epiſtola ad Goldaſtum p. 858. Opp. *Hieroclis facetias ex cod. ce Auguſtano auctas P. Pontanus jampridem convertit & edendi occaſionem exſpectat.* Locum horum γελοίων è MS. Iſaaci Voſſii corrigit Sarravius Epiſt. LXXVIII.

** Ad imitationem horum Pythagoricorum carminum dicta etiam ſunt ἐπὶ χρυσᾷ *Chryſomalli* cujusdam apud Balſamamonem in can. LX. Apoſtolor. Vide Cotelerium III. monument. Eccleſ. Gr. p. 571. Allatium de Conſenſu p. 653.

Digitized by Google

Johannis Auriſpæ qui Hieroclem primus latine reddidit, ut in Epiſtola ad Nicolaum V. ſcribat ſe jamjam octogenarium nihil aut græcè aut latine legiſſe quod magis ſibi profuiſſe intelligat. Hieroclis quibusdam locis lucem affundit Mericus Caſaubonus p. 336. ad Laërtium editionis præclaræ Wetſtenianæ,& Lambecius Lib. VII. Commentar. de Bibl. Vindobonenſi p. 131. 133. ubi teſtatur in illo theſauro librario Auguſtiſſimi Imp. reperiri Codicem Hieroclis optimum MS. ex quo loca univerſa mutila editionis Curterianæ ſuppleri & corrupta emendari queant. Eximius quoque Codex MS. hujus ſcriptoris occurrit in Bibliotheca Medicea, è quo Varias lectiones deſcriptas habeo. Quod vero præſtantiſſimus Bælius probè notat ab Hierocle in libro de providentia affirmari, ex Platonis Magiſtri ſui ſententia hoc univerſum conditum eſſe nihilo, * ut à Platonis ipſius opinione alienum haud diffiteor, ita video pluribus junioribus Platonicis Chriſtianiſmi florentis tempore claris in mentem veniſſe. Neque enim Syriani tantum, Hermiæ, Damaſcii & Priſciani Lydi loca in hanc ſententiam profert Livius Galantes in comparatione Theol. Chriſtianæ cum Platonica p. 237. Sed in Plotino etiam Porphyrioque, Jamblicho, Proclo ac Simplicio hoc obſervavit Radulphus Cudvvorthus in ſyſtemate intelligibili Univerſi pag. 197. quem vide etiam p. 749. 751. 753. 763. Si Claudiano Mamerto fides, Philolaus quoque Pythagoricus docuit *Deum ex nihilo feciſſe omnia, & ſicut opere inſtituit ita materiam rebus omnibus incorporaſſe.* Lib. 2. de ſtatu animæ cap. 3. Equidem haud defuiſſe inter vetutiſſimos Philoſophos qui hoc dogma tuerentur, colligas vel ex Ariſtotelis libro de Xenophane p. 3. edit. Sylburgii, & ex Empedoclis verſibus apud Plutarch. contra Colotem p. 972. quibus disputat contra eos οἱ δὴ γίνεσθαι πάμπαν οὐκ ἐὸν ἐλπίζουσιν, quos in exordio poëmatis ſui oppugnat etiam Lucretius. Prætereo Epicharmum ex divinatione eruditiſſimi Gudii apud Menagium p. 134. ad Laërtium, ſed ingenioſa potius quam vera vel neceſſaria, ut eidem Menagio demonſtratum. Seneca præf. quæſtion natural. *quam utile exiſtimas iſta cognoſcere & rebus terminos ponere, quantum Deus poſſit, materiam ipſe ſibi formet, an datâ utatur.* Ariſtotelem quoq; creationis è nihilo Patronum introduxit Trapezuntius, ſed in feliciter prorſus ac falſo ut docuit Beſſarion III. 13. & 20. & 27. contra calumniatorem Platonis. Saltim ita non ſenſit Peripateticorum haud poſtremus Averroës, qui in 3. Phyſicorũ eo nomine reprehendit Avicennam, quod ex nihilo aliquid poſſe fieri adverſus Philo-

* Ἐκ μηδενὸς προϋποκειμένου. Photius ex Hierocle p. 749. v. 17. ſeq. p. 750. v. 27. ſeq. p. 283. v. 29. edit. Hœſchelii.

Philoſophorum opinionem diſputaverit. Platonis porro ſententiam prioribus illis Æthiopem dealbantibus candidius explicavit Chalcidius, p. 103. commentarii egregii in Timæum, hunc enim ſi audimus, Plato ſtatuit *non Deum ex his quæ non erant, feciſſe mundum, ſed ea quæ erant ſine ordine ac modo, ordinaſſe.*

VIII. Quandoquidem ab EMPEDOCLE Siculo Agrigentino celeberrimo inter Pythagoricos, Carmina aurea profecta fuiſſe non improbabili conjectura paulo ante tradidi, congruens exiſtimo, illius quoque ingenii monumentorum brevem notitiam, licet fere perditorum & ex hominum memoria elapſorum, hic ſubjungere. Pythagoram ipſum Magiſtrum habuiſſe teſtantur Timæus apud Laërtium VIII. 54. & 50. Porphyrius p. 19. & Jamblichus qui c. 23. eum refert inter eos qui juvenes Pythagoram jam ſenem audiverunt. At temporum rationi hoc non congruit plane, cum Empedocles natus fuiſſe ponatur demum Olymp LXXVI. 4. quamobrem juniorem Pythagoram Alipten prioris diſcipulum ab illo auditum contendit Dodvvellus p. 220. Scripta Empedoclis hæc apud veteres memorata reperiuntur:

1. ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ *βιβλία γ' Libri III. de Natura*, Pauſaniæ Medico inſcripti, carmine Hexametro. Hujus operis ad verſus usque bis mille pertingentis pars ni fallor fuit quod ab Ælianо XVI. 2. hiſt. animal. laudatur περὶ ζώων ἰδιότητος, tum quod Pſellus laudat περὶ λίθων, & Tzetzes ad Lycophronem, περὶ νίκης: *Hymni* denique *Phyſici*, quorum Menander Rhetor meminit. Phyſicam Empedoclis expoſuiſſe partim, partim ad examen revocaſſe videtur Hermachus Epicureus in XXIV. libris Ἐπιτολικῶν πρὸς Ἐμπεδοκλέα quos memorat Laërtius Lib. X. ſect. 25. Plurimum Empedocli tribuiſſe Epicurum patet è Lucretio, quo judice *Carmina divini pectoris ejus*

Vociferantur & exponunt præclara reperta,
Ut vix humana videatur ſorte creatus.

Mirum eſt Dorice eum non ſcripſiſſe, quæ dialectus familiaris fuit Pythagoræorum Scholæ, & Siculis præcipue, ſed ut ex innumeris fragmentis conſtat, Jonice, quod ipſum ſententiæ de Empedocle aureorum carminum ſcriptore, quæ itidem Jonica dialecto decurrunt, velificatur. De illo vero dialecti Jonicæ apud Siculos uſu videre non injucundum eſt, quæ à Bentlejo nuper & Car. Boylio diſputata ſunt ad Epiſtolas Phalaridi adſcriptas. In Ciceronis Academicis quæſtionibus Lib. I. pleræq; editiones Empedoclem referunt inter Poëtas Græcos, quos Ennius, Pacuvius aliique latine expreſſerunt. Sed Turnebus teſtatur ſe vidiſſe

MStum codicem antiquum, quo Empedoclis nomen abfuit. Nec usquam alibi latina Empedoclis Metaphrasis vetus memoratur.

2. ΚΑΘΑΡΜΟΙ *de expiatione & purgatione, versus Hexametri ter mille.* Hujus operis partem fuisse existimo aurea quæ vocantur Pythagoræ carmina, Empedocli diserte tributa ab auctore Θεολογουμένων Ἀριθμητικῆς p. 20. ut jam ante cum de his carminibus agerem monere memini. Initium καθαρμῶν servavit Laërtius VIII. 54. idem sect. 63. testatur illos in Olympiis decantatos à Rhapsodo Cleomene. Confer Athenæum Lib. XIV. p. 620. Meminit & Apulejus in Apologia.

3. ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ. *Liber Medicus versibus Hexametris sexcentis* εἰς ἔπη ἑξακόσια, ut diserte Laërtius in Empedoclis vita. Fallitur itaque Suidas, qui καταλογάδην scripta esse ab Empedocle ἰατρικὰ tradit.

4. ΞΕΡΞΟΥ ΔΙΑΒΑΣΙΣ sive ΠΕΡΣΙΚΑ.

5. ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ sive Hymnus in Apollinem imperfectus. Hæc duo Empedoclis poëmata nunquam in lucem edita sed à sorore ejus vel filia suppressa abolitaque esse Laërtius auctor est VIII. 57. Itaque apud Aristotelem XXI. 22. problem. non legendum Empedoclis Περτικὰ, sed Φυσικὰ ut ex IV. 4. meteorolog. observavit Meursius ad Chalcidium p. 29.

6. & 7. *TRAGOEDIAS* quoque nonnulli & ΠΟΛΙΤΙΚΑ ad hunc Empedoclem retulere teste Laërtio VIII. 58. alii tragœdias rectius ad alium juniorem hujus nominis, ut notavi in notitia Tragicorum. Fragmenta quædam Empedoclis Philosophi, sed perpauca (ex ejus περὶ Φύσεως * præcipue) collegit H. Stephanus in Poësi Philosophica A. 1573. 8. Longe plura congessi & illustravi in Syntagmate singulari de vita Philosophia ** ac scriptis Empedoclis, quod in lucem dare animus est, si tempus & occasio ferat & Deus vitam concesserit ac valetu finem. Fuere & alii Empedocles 1) nostri avus qui Olymp. LXXI. κέλητι vicit. 2) sororis filius Tragicus. 3) qui à Plutarcho loquens inducitur VIII. 8. sympos. nisi fictum ab antiquo sit nomen. Cæterum novus Empedocles apud Themistium Orat. V. ad Jovinianum Imp. pag. 70. edit. Harduini, nullus est, neque ibi sermo est de Peregrino Philosopho Cynico, ut opinabatur Petrus Petitus II. 13. Misc. Observatt. neque de S. Polycarpo, ut in mentem venit Stephano Le Moyne præf.

* Zenonis Eleatæ ἐξήγησιν τῶν Ἐμπεδοκλέους πρὸς τοὺς Φιλοσόφους περὶ Φύσεως memorat Suidas in Ζήνων.

** Philosophiam Empedoclis instaurare conati sunt Campanella, Maignanus, &c.

Digitized by Google

præf. ad Varia ſacra, multo minus de Servatore noſtro Jeſu Chriſto quem ab Ethnico homine perſtringi conjiciebat Petavius in notis ad Themiſtium, ſed ut optime illum locum interpretatus eſt Mericus Caſaubonus ad M. Antoninum p. 78. ſeq. hic eſt verborum Themiſtii ſenſus: Dignus Imperator quem venerantes admiremur tum ob alia quæ lege ipſius continentur, tum præcipue quod non ſolum religionis libertatem indulgeat, ſed & æternas illas leges à Deo latas de malorum bonorumque indiſſolubili nexu non minus perite, (ὐ φαυλότερον) non per Jovem (ὐ μὰ Δία) quam vetus ille Empedocles φιλίαν & νεῖκος explicet. Præplacet hæc mihi expoſitio ſimplicitate ſua nativa præ conjectura Harduini quam videbit qui volet in notis ad Themiſtium p. 404.

IX. Deniq; ſub Empedoclis Philoſophi nomine fertur *Sphæra** ſive poëma non inelegans Aſtronomicum verſibus Jambicis CLXVIII. in plerisque conſonans Arato, & ſtellas tum erraticas deſcribens tum ἀπλανεῖς. Primus è Bibliotheca Johannis à S. Andrea edidit folio fugitivo *Federicus Morellus* Pariſ. 1584. 4. hac inſcriptione: Ἐμπεδοκλέους ΣΦΑΙΡΑ, ἢ Δημητρίου τοῦ Τρικλινίου. Sed *Demetrius Triclinius*, qui ante trecentos circiter annos vixit, auctor eſſe poëmatii hujus non poteſt, quia præfixa in Codice MS. nota teſtatur illud à Demetrio tantummodo emendatum & in ordinem redactum. Οἱ παρόντες στίχοι Ἰαμβικοί εἰσι τρίμετροι ἀκατάληκτοι. Εἰσὶ δὲ γεγραμμένοι κατὰ τὸν τρόπον τῶν ποιητῶν. Δέχονται γὰρ σπονδεῖον, δάκτυλον, ἀνάπαιστον, τρίβραχυ, ἤτοι χόρειον καὶ πυρρίχιον. Ἰστέον δὲ ὅτι διορθώθησαν τῷδε Δημητρίου τοῦ Τρικλινίου. Ἦσαν γὰρ ἐν πολλοῖς μέρεσι διεφθαρμένοι καὶ πολλοὶ ἐκ τούτων παρελείφθησαν ὡς ἀδιάγνωστοι. Latinis Jambis vertit & caſtigatones quasdam adjunxit Q. *Septimus Florens Chriſtianus*,** cujus translatio ſeparatim ab eodem Morello edita eſt Pariſ. 1687. 4. ſub titulo *Sphæra Vetus Græca*. Hic Florens Chriſtianus Vir Græce & latine doctiſsimus levi conjectura poëmation iſtud tribuit *Georgio Piſidæ*. Nam *Empedoclis*, inquit, *hos eſſe verſus nunquam in animum induxi ut crederem, & qui credunt, ſunt ſane quam παχυπειθεῖς, nulloque, ut mihi videtur, probabili nituntur argumento. Ab iis temporibus longiſſime abſunt qui Triclinio Demetrio imputant. Sed conjectura tamen ſcopum veritatis propius attingunt.*

* Mundus Empedocli dictus σφαῖρος, unde σφαῖρος Ἐμπεδόκλειος, de quo Gatakerus ad M. Antonini XII. 3.

** Fallitur Labbeus qui cum verſione Morelli excuſam Empedoclis Sphæram tradit p. 133. Bibl. nov. MSS. poëmaque hoc affirmat conſtare verſibus Jambicis & Heroicis. Idem teſtatur quater exſtare manu exaratum in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi, num. 1213. 1334. 1662. 2216.

Quamvis enim materia hæc ſit vetus, recentior tamen eſt forma, & meruit nihilominus antiquum obtinere. Profecto Poëſis iſta non longe diſcedit à Piſidæ vel ſtylo vel ætate, quod judicium facio aliorum & eruditiorum. Toto & perpetuo carmine nihil aliud reperias extra ſtellarum & ſiderum poſituram ordinemque ſecundum diagrammata vulgaria. Poſt deſcriptum ſitum percurrit hic auctor ſigna Zodiaci, ſed moratur præcipue circa Etymologias, quæ mihi interdum imo fere ſemper Φορτικὰ videntur, neque ſatis fidem facientes. Ejusmodi multa habemus Græculorum λεπτολογήματα, nugas ingenioſas & curioſas φλυαρίας, præcipue in Aſtronomicis. Nos in interpretatione ſimioli fuimus, multum voluimus, pauca præſtitimus. nam Græca veriloquia Latinis mutare, & illorum elegantiam (ſi qua in his nugis) præſtare, operoſum eſt magis quam utile vel ingenioſum. Cæterum Piſidam auctorem eſſe vix crediderim, neutiquam enim Chriſtianiſmum ejus ac religionem ſpirant hi verſus (75. ſeq.)

Τοιᾶδε τάξει σχηματίζονῖ ἀςέρες
Θεῶν βροτοῖσι τὴν χάριν δωρημένων.
Ἔιτ' ἔν ἀμήτωρ Παλλὰς ὤμοσε βροτοῖς,
Εἰθ' ἡλίῳ τηλωπὸν ἀςέρων θέσιν,
Θεῶν τὸ μηχάνημα — —

Video etiam ab amica & erudita Dieterici Dobleri mânu notata remotioris antiquitatis argumenta non contemnenda, quod hic ſcriptor non meminit libræ, quod v. 16. Cancri aſteriſmum refert ad ſolſtitium, quod Hydræ caudam v. 59. ad poſteriores Centauri deflectit pedes ſecus quam Ptolemæus à quo extremitatem caudæ hydræ ſupra caput Centauri ponere edocti ſunt Aſtronomi: quod Zodiacum v. 110. vocat ἀριθμόν, quod Taurum denique antiquioribus tradit v. 99. dictum ἄρον. Quoniam vero vetuſtiores poteſt ſecutus eſſe auctores quisquis hæc ſcripſit, & Sphæræ Empedoclis vel jamborum ab illo ſcriptorum nemo veterum meminit quod ſciam, incertum etiam eſt utrum Empedocles junior Tragicus attigerit Aſtronomica, itaque univerſam rem arbitrio lectoris relinquere, quam divinando temeritatis notam incurrere malo. At enim quoniam Carmen ipſum perbreve eſt, & præterea tam raro obvium & parvitate ipſa ſua Bibliothecis ita ſubductum, ut ineditum videri poſſit, quid vetat illud hoc loco integrum una cum notulis doctiſſimi interpretis Q. Septimii Florentis Chriſtiani ſubjungere.

ΕΜΠΕ-

ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ ΣΦΑΙΡΑ.

Δ' ἐστὶν ἄστρων τάξις, ἀμφὶ μὲν πόλον
Ἄρκτους διωλὰς ἀμφὶς νῶτα νεύουσας τυπῆς
Ἀντιστρόφοις οὐραῖσιν ἀλλήλαιν Φοραῖς
Σκολιαῖσιν εἴργει μὴ πελάζεσθαι δράκων.
Τοῦ δ' ἀμφὶ χάσμ' ἐν γουνάσι δεξιὸν πόδα,
Ἔχει· κάρα δ' ὑπὲρ κρατὸς ὀΦιούχου πέλας.
Ὃς ἐν μετώπῳ Σκορπίου βαίνει ποδί.
Τῆς μείζονος δ' ὄπισθεν ἵσταται φύλαξ
Ἄρκτου, ποσὶν δ' ὑπὸ παρθένος κυρεῖ,
Ἔχουσα λαμπρὸν χειρὶ Δήμητρος στάχυν.
Μεταξὺ δ' ἄστρων τῶν δ' ἑλίσσεται τύπις.
Ὤμου μὲν ἀρκτούρειο δεξιοῦ πέλας
Στέφανος, ὕπερθεν τ' ὄφιος, ὃν φέρει χερὶ

ὀφιοῦ-

SPHÆRA VETUS GRÆCA,

Q. Sept. Florente CHRISTIANO interprete.

HIC ſiderum ordo eſt ætheris: Circa polum
Arctos duas in terga vergentes, ſitu
Contrario caudarum, inerrans flexibus
Coire prohibet inuicem obliquis Draco.
Ad impetum hujus dexterum Engonaſis pedem
Habet, capútque propter Ophiuchi caput,
Qui frontem acuti Scorpii ingreditur pede:
Dein ſtat Urſam pone majorem ſequens
Cuſtos: ad hujus Virgo ſtat veſtigia,
Cereríſque ariſtam fulgidam præfert manu.
Hæc inter aſtra forma in orbem vertitur
Humerum Corona dexterum Arcturi propè,
Superior Angue quem manu Anguitenens tenet:

verſ. 2. νευούσας τύποις) ſic Avienus in Aratæis, Conſurgit in aëra forma. Alias vocat ſpeciem.

v. 4. εἴργει μὴ πελάζεσθαι) Manilii Verbum uſurpavi, qui dixit, Ne cocant.

v. 5. ἀμφὶ χάσμα) Impetum dixi, non neſcius cultiſſimum poëtam Tibullum de Scylla dixiſſe, Impetus oris. Sic cœli impetum pro vaſtitate Lucretius. Patorem dixiſſe videtur Mileſiarum ille venuſtus ſcriptor in Onochryſo.

Ibid. ἐν γούνασι) lege, ἐγγόνασι, una voce. Avienus, ἐκφρασικῶς, ex Arato dixit, dextræque impreſſio plantæ Tempora deculcat maculoſi prona Draconis. ubi tempora prona non ſunt χάσματα. Melius hic auctor.

Ὀφιοῦχος, ἄρκτου δ' ἐν κυκλούμενος ποσὶν
Ὀπισθίοις ἐν βήμασιν κεῖται λέων.
Μέσαις δ' ἡνιαῖς ἐν τροπαῖσι κλῆσις
Διδύμοις ἔνειμεν ποδῶν.
Κεφαλὴ δ' ἐπ' αὐτὴν ἁρματηλάτης, πρὸς
Ταύρου κέρατι τῷ δεξιῷ σημείζεται.
Λαιῷ δ' ἐν ὤμῳ Ζηνὸς αἴξ ἐστι τροφός,
Ἣν αὐτὸς ἄστροις ἐγκαθίδρυσεν καλῶς
Θρόνων κρατήσας οὐρανοῦ σκηπτουχίας.
Ἑλίσσων δ' αὐτὸς νέρθεν εἵληχεν τόπον
Καρποῦ καθ' ἅρπας χειρὸς ἡνιοστρόφου·
Ἄρκτου δ' μικρᾶς ἐς τὸν ἕβδομον πόδα
Κηφεὺς τριγώνου τάξιν ἐξεργάζεται.
Ὀρνιθα χειρὶ δεξιᾷ θηρώμενος·
Πτέρυγα δ' ὑπ' αὐτὴν ἵππος ἰδύνει πόδα,
Μέσαις γε χώραις, ἰχθύων, ὁρώμενος.
Ἄστρων δ' τ' ἄξιν τῶν τε νεῦ εἰρημένων,
Οὐδ' ἐξικνεῖται κἀμπεπλήρωται, τόπος.
Ἐμπροσθε κεῖται Κασσιέπεια Κηφέως,
Αὐτὸς θ' ὁ Περσεὺς ὠκὺς ἐφ' ἅρπην ἔχων,
Πόδας πτηνὸς νώτοισιν ἁρματηλάτου.
Ἵππῳ σωνάπουσ' Ἀνδρομέδα τὸν κρατ' ἔχει
Τὸν αὐτὸν ἵππου μασχάλην κοινὸν ἀστέρα.
Μείζων δ' ὄρνιθός τε θ' τ' ἐν γουνάσι
Λύρα τέτακται· πρὸς μέσον δ' πύμπαλιν
γρ. δὲ Πρὸς ἀετοῦς τε" τ' δε Δελφίνων δέμας.
Ἵππου τε κεφαλὴ πλησίον, φαντάζεται·
Ὑδωρ χέουσα δ' ὑπερθεν, αἰγόκερως ἔχει
γρ. ἀετόν Οὐρανὸν παρ' αὐτὸν * ἐξικνούμενος κάρα.
Δελφὶς δ' ὑπερθεν, ὄφεως, αἰετὸς θ' ὁμοῦ·
Αὐτὸς, δράκοντα, δ', ἐν δισσαῖς χερσὶ κρατῶν
Ὀφιοῦχός, ὄγμην· ἀλλὰ ὅρα τὸν δε γε κάρα

Στεφάνῳ

18. κεφαλὴν δ' ἐπ' αὐτὴν) Mallem ὑπ' αὐτὴν, & sic legendum ratio τῶν τύπων postulat.

24. ἑρίφους) Alii Hœdos vocant, sunt enim stellæ duæ in manu Erichtonii Aurigæ. Sed singularem fecit etiam Manilius. & Propertius, Lib. II. *Purus & Orion, purus & Hædus erit.* Sic pro piscibus sæpe Piscem legimus.

25. καρπὸν) In brachio Germanicus dixit. Auienus expressit καρπὸν, cùm ait: finc manus.

Digitized by Google

Majoris Urſæ juſta poſtremos pedes
Infra volutus igneus jacet Leo.
Sed Cancer intra media ſolſtitia adjacet
Geminis, ſub Urſæ pedibus anterioribus:
Auriga capiti ſubjacet trucis feræ,
Plantáque Tauri dexterum cornu premit:
Lævum hujus armum poſſidet nutricula
Jovis Capella, cuíque gratus Jupiter
Cælo potitus inter aſtra locum dedit.
Succedit Hœdus, & habet inferius locum
In fine brachii & manu Aurigæ ultima.
Arcti minoris ponè poſtremum pedem
Cepheus figuram conficit Trianguli.
Manu fugacem dextera captans avem,
Sub cujus alam dirigit pedem Ferus,
Quem media latè Piſcium vident loca.
Sic iſta ſedes pondere aſtrorum gemit
Quæ dicta ſupra, quæque nunc noviſſime.
Suum antè Cepheum Caſſiepia ſedem habet,
Et ipſe Perſeus celeripes falcem tenens,
Pedibúſque terga fortis Aurigæ premens.
Equo cohærens aptat Andromedæ caput,
Cum ventre equino ſtella eadem fulgerans.
Intérque Olorem & altero Nixum genu
Lyra collocata eſt: Delphis at contra ſedens
In medio ad ortus ſiderum horum viſitur.
Tum verò equinum proximè apparet caput.
At Capricornus ſupra habens Aquarium
Caudam prope ipſam vertice adfectat ſuo:
Supráque Delphin & Sagitta, Aquila & ſimul.
Tenet Ophiuchus ipſe utraque Anguem manu,
Ipſe Anguis infra (quod volenti cernere eſt)

Caput

39. τὸ δὲ δελφίνων) Niſi legas δελφῖνος, neſcio quare uſus eſt numero multitudinis, cùm ſingulare ſit ſignum. Sed cùm paulò pòſt Delphini injiciat mentionem, ſuſpicor aliam vocem deſiderari ἀντὶ τῶ δελφίνων.

45. ἀλλ' ὅρα) Non eſt ut negem mendoſa hæc eſſe, quamuis eliciatur ſenſus legenti, ἐξικνεμενον.

Σπφάνῳ σωώπῆϛ, νέρθεν ἐξικνούμῳ.
γρ. ὧ κισαι Τούτοις μὲν οὖν βόρεῳ ὦεισαι * ὄπος.
γρ. ἔχει, Τὸ πρὸς νότον ϑ' τῳδε τῷ τάξιν κρατεῖ,
Τπ' αὐτῷ κέντρον Σκορπίου, βωμὸς τέως.
Γρ. Χηλαὶς δὲ ὑπ' αὐτὰς. Χηλαῖς * δ' ὑπ' αὐτὰς, Σκορπίου τε σώματα
Τὰ πρόσθε Κενταύροιο φαίνεται μέλη.
Νέρθεν χερσῖν ϑ' ἕδε ϑηρίου δέμας.
Εμπροσθίοιν ϑ' ὀξύτου χερσῖν ὕπο
Δινωτὸς ἄστρων κύκλος ἀμφελίσσεται.
Ενθεν ϑ' ἄλλῳ κύκλῳ ὃς κικλήσκεται
Ο νότιος, ἰχθύς τ' ἄλλος ἐσθ' ὁρώμενος.
Τδρα δ', ὡς αὐτῷ παρθένον λέοντά τε
Μέσον, πρὸς αὐτὸν καρκίνον ϑ', κρᾶτ' ἔχει:
Οὐραὶ δὲ, Κενταύρου πρὸς ὀπισθίους πόδας:
Καμπῆς δ' ὑπ' αὐτῆς, ἐστὶν ὄφιος μάλα
Κρατὴρ, κόραξ τε, πρὸς τὰ Κενταύρου μέλη.
Ιδοις δ' ἂν, Ωρίωνος ἐξ ἀριστερῶν,
Ποταμόν· ποσὶ δ' ὑπ' αὐτοῖσιν, ὠκύποδος λαγώ,
Ος λαμπρὸν αὐχῆς στέρνον φεύγει κύνα.
Κυὼς δ' ὀπισθίοις πελάζεται ποσὶ,
Πηδάλιον· ἀστὴρ τ' ἐξαναστράπτων φλογί
Μέλεσι σωώπῆϛ· καὶ πεπλήρωται τόπος.
Ταύρου ϑ' ἡνὸν πρὸς πόδ' ἑστῶσαν χέρα
Λαμπροῖς ἐν ἄστροις λαμπρὸς Ωρίων μέγας,
Διδύμοισι προτείνει χεῖρα δεξιούμενος·
Προκύων δὲ, χειρὸς δεξιᾶς ὄψιν πέλας,
Κρίος ϑ' ὑπ' αὐτὸν, ἰχθύων τε σώματα.
γρ. πρωτοῖσι Παρ' οὓς ἱκνεῖται κῆτος· ἐν πρώτοισι δὲ
Σιώδεσμον ἰχθὺς κοινὸν ἔχων ἀστέρα.
Τοιᾶδε τάξει σχηματίζονται ἀστέρες,
Θεῶν βροτοῖσι τῷ χάριν δωρουμένων.
Εἶτ' οὖν ἀμήτηρ Παλλὰς ὦεισε βροτοῖς,
Εἴϑ' ἥλιος τηλωπὸν ἀστέρων ϑέσιν,

Θεῶ

48. τὰ πρὸς νότον) Malim τὰ πρός. Mox pro σώματα, melius σώματι, quia dixit χηλαῖς, neque enim Nepa duplex habet corpus, nisi Chelas ipsas, quæ pro Libra usurpantur, corpus aliud facis ab ipso corpore, id est, partes sejungis à toto.

70. διδύμοισι) lege, διδύμοις. Quorsum enim in alteram sedem Anapæstum non necessarium inducas?

παντὸς γενητοῦ accepiſſe: apud Laërt. VIII. 80. Ex ejus libro de lege, fragmentum apud Stobæum Eclog. p. 32. Libellus περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως etiamnum exſtat integer, quanquam non Dorica dialecto qualis primum ſcriptus ab Ocello fuerat, ut ex fragmentis à Stobæo ſervatis perſpicuè apparet: ſed à Grammatico aliquo ut facilius à lectoribus intelligeretur, in κοινὴν dialectum transfuſus. Primum Græce prodiit Pariſ. 1539. 4to. Latinè vertit *Guilelmus Chriſtianus Franciſci* I. Medicus & Quinti Florentis Septimii Chriſtiani pater, Lugd. 1541. deinde Græce cum verſione ſua & notis *Ludovicus Nogarola*, addita Epiſtola ad Adamum Fumanum Canonicum Veronenſem de viris illuſtribus genere Italis qui Græce ſcripſerunt, Venet. 1559. 8vo. Fallitur Nogarola, qui ſe primum latine Ocellum dare credidit: ſed non minus fallitur Gaddius qui T. 2. p. 128. affirmat Nogarolam non ſui ipſius ſed Gvil. Chriſtiani verſioni notas ſuas adjunxiſſe. Ab illo tempore Ocellum cum verſione & commentariis ſuis edidit *Joh. Boſcius Lonæus* (male Zonæus in Labbei Bibl. nov. MSS. p. 114.) Lovan 1554. 8vo. Prodiit etiam Græce cum Nogarolæ verſione & variis lectionibus ex officina Commelini 1596. 8vo. Deinde cum verſione nova, paraphraſi & commentariis *Caroli Emmanuelis Vizanii* Bononienſis, qui duobus MSS. Vaticanis & uno Thomæ Bartholini codice ad emendandum Græcum contextum uſus eſt, Bonon. 1646. 4to. Amſt. 1661. 4to. Deniq; *Thomas Galeus* præmiſſis de Ocello veterum teſtimoniis à Johanne Pearſonio collectis eundem librum cum Lud. Nogarolæ verſione & notis recudendum dedit in opuſculis Mythologicis Phyſicis & Ethicis Cantabrig. 1671. 8. in qua editione exſtat etiam ejusdem Nogarolæ Epiſtola ad Fumanum paulo ante memorata, & Amſt. 1688. 8. ubi hæc Epiſtola deſideratur. Occurrit Ocellus Græcè MS. in Bibl. Chriſtianiſſimi Regis cod. 547. 1018. 2240. teſte Labbeo. Loca ex hoc Ocelli libro apud Stobæum Eclog. Phyſ. p. 44. 45. Vide & p. 59. ac quæ ſupra in Eccello. Et Joh. Pearſonium ad ſymbolum Apoſtol. p. 90. ſeq. edit. latinæ, Theodorumque Canterum Lib. I. var. lect. cap. 17. Argute de eo Jacobus Duportus p. 384. poëm.

Dum mundum æternum putat, haud bene cernit Ocellus:
Verâ Lucanus denique lute caret.

Ocylus Ocelli Lucani frater.

Pro Oderato apud Syrianum in Metaphyſ. legendum Moderatus, de quo ſupra.

Odias Carthaginenſis.

Oecetes. Plutarch. III. 9. de placitis Philoſ.

Onatus Crotoniata. Ex ejus libro περὶ θεῶν καὶ θείων affert quædam Stobæus Eclog. Phyſ. p. 1. & 4.

Opſis Pythagoricus allegatur ab Athenogora in Apologia, una cum Lyſide & Philolao.

Opſimus Rhegienſis.

Oreſander Lucanus.

Oreſtades Metapontinus Laërtio IX. 20. memoratus; male *Areſtades* in Jamblicho Arcerii.

Sub Orphei nomine ſcripta quædam jactabant Pythagorei, quorum ipſi videntur fuiſſe auctores. Vide quæ ſupra Lib. I. c. XIX. §. 1.

Paction Tarentinus.

Panaceus laudatur ab Ariſtide Quintiliano præf. Muſicæ.

ParmenidesEleatees Heſperum & Luciferū primus obſervavit, quod alii tribuunt ipſi Pythagoræ. Vide Iſ. Cauſaubonum ad Laërtii VIII. 14. Inter præcipuos Phyſicos citari ſolere notat Jamblichus c. 29.

Parmeniſcus Metapontinus. Laërt. IX. 20. & Athen. Lib. XIV. Jamblichi codd. Parmiſcus.

Paron Pythagoreus occurrit in latina Argyropoli verſione Lib. IV. Phyſicorum Ariſtotelis c. 13. atque inde apud Muretum ad Lib. I. Ethic. p. 107. ſed παρὼν Πυθαγόρειος apud Ariſtotelem vertendum eſt: *præſens forte quidam Pythagoreus*, ut pridem notatum Franciſco Luiſino Lib. III. parergon c. 17.

Pauſanias Anchiti F. Medicus cui Empedocles Poëma Phyſicum inſcripſit, & cui dicitur ὑφηγήσασθαι ſive ſuppeditaſſe quæ ille περὶ τῆς ἅπτης vulgaverat. Vide Laertium VIII. 60. De illo Anchito confer Jamblichum c. XXV. p. 110.

Pempelus.

Perilaus Thurius ex Pythagorica ſchola ejectus. Jamblich. c. 17. Δυσχίνητος εἴ τις καὶ δυσπαρακολούθητος εὑρίσκετο, ἢ ἦν δέ τινα τῶν τοιούτων καὶ μνημεῖον ἐν τῇ Δήλῳ χώσαντες, ᾧ καὶ Περιλάῳ τῷ Θουρίῳ, λέγεται καὶ Κύλωνι τῷ Συβαριτῶν ἐξάρχῳ ἀποχωρήσασιν ὑπ' αὐτῶν ἐξηλαυνόμενον ἀνὴρ ὁμαχοίτης &c. Adde c. 34. p. 206. c. 35. p. 210. & quæ ſupra in *Hippardo*.

Phædo Poſidonius, diverſus à Phædone Elienſi Socratico.

Phænecles Parius.

Phanton Phliaſius, Echecrates, Polymnaſtus & Diocles itidem Phliaſii &

ſii & Xenophilus Chalcidenſis, Ariſtoxeni æquales, undecima à Pythagorâ generatione. Laërt. VIII. 46. licet Jamblichus c. 35. de illis loquitur tanquam de Pythagoræ ipſius auditoribus.

Philo Hebræus à Clemente Alex. 1. Strom. p. 305. & Sozomeno Lib. I. c. 12. Pythagorius appellatur. Sed & Euſebius Lib. II. hiſt. Eccleſ. c. 4. notat quod Platonicam pariter & Pythagoricam Philoſophiam ſectatus fuit. Et Plato ipſe ut infra obſervo in multis Pythagoræ veſtigia traditur legiſſe.

Philodamus Locrus.

Philolaus Crotoniates Heracleæ vixit. Jamblich. c. 36. Archytæ diſcipulus, in cujus demortui ſepulchro audita divina Harmonia, ſi fides eidem Jamblicho c. 28. Primus è Pythagoricis commentarium de rebus Phyſicis vulgaſſe fertur, ut idem Jamblichus c. 31. Laërtius aliique. Ac ne vulgavit quidem ipſe, ſi verum eſt quod ajunt Platonem qui in Italia ipſum adierat teſte Laërtio III. 5. 400. aureis numis ſive unum ſive tres Philolai libros ab ejus conſanguineis pauperis Philolai heredibus vel ipſum redemiſſe vel emptum à Philolao accepiſſe, atque inde Timæum ſuum compoſuiſſe. Vide quæ viri docti ad Laërtium VIII. 8. & Gellium III. 17. Vide & ſupra in Eurytus. Apud Laërtium VIII. 55. verba Φησὶ δ' Νεάνθης ὅτι μέχρι Φιλολάου καὶ Ἐμπεδοκλέους ἐκοινώνουν οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν λόγων. ἐπεὶ δ' αὐτὸς ἀφῆκε τῆς πίστεως &c. ita ſunt reddenda: *Refert Neanthes Pythagoricos cum Philolao & Empedocle etiam dogmata ſua communicaſſe. Poſtquam vero Empedocles Poëmata illa vulgare cœpit, latam eſſe legem ut verſificator omnis inde arceretur.* Allegatur Philolaus ab Athenagora in Apologia, à Jamblicho in Nicomachum p. 7. 11. 109. 168. Theologum Arithmet. p. 61. Theone Smyrnæo p. 27. E Philolai Βάκχαις fragmenta apud Stobæū Eclog. Phyſ. p. 57. 51. 34. *De mundo* p. 49 *De anima* p. 44. Περὶ Φύσιως, Theologum. Arithmet. p. 22. & Theo Smyrnæus p. 166. Claudiani vero Mamerti locus non prætermittendus Lib. II de ſtatu animæ c. 2. *Pythagoræ quia nihil ipſe ſcriptitavit à poſteris quærenda ſententia eſt. In quibus vel potiſſimum floruiſſe Philolaum reperio Tarentinum, qui multis voluminibus de intelligendis rebus & quid quæque ſignificent opido obſcure diſſertans priusquam de animæ ſubſtantia decernat, de menſuris, ponderibus & numeris juxta Geometricam Muſicam atque Arithmeticam mirifice diſputat, per hæc omnia univerſum exſtitiſſe confirmans.* &c. Confer Lib. II. c. 7. ubi profert locum Philolai è tertio voluminum περὶ ῥύθμων καὶ μέτρων.

Philolaus Tarentinus insignis Mechanicus celebratur à Vitruvio libro & capite primo.

Philonides Tarentinus.

Phintias Syracusanus, aliis Pythias, amicitiæ Pythagoricæ fide adversus Damonem celebris. Vide excerpta Peiresc. è Diodoro Sic. p. 242. Plutarchum περὶ πολυφιλίας. Porphyr. p. 41. Jamblich. p. 197. Cic. 5. Tusc. & 3. de offic. Lactant. V. 18. Vide & supra in *Marus*.

Phrontides Tarentinus.

Phryciadas Crotoniata.

Phrynichus Tarentinus.

Phytius Rheginensis, qui civibus suis leges tulit. Jamblich. c. 30. Meminit ejusdem c. 27.

Pindarus Poëta celebris à Clemente Alex. 5. Stromate p. 598. vocatur Πυθαγορικός.

Piserrhydus Tarentinus.

Pisicrates Tarentinus.

Plato. Vide supra in Archyta & Philolao & Anonymum Photii c. 259. p. 46. edit. Holsten. Jamblich. c. 30. Sed & Aristoteles Platonis Philosophiam τὰ πολλὰ τοῖς Πυθαγορείοις δόγμασιν ἀκολουθοῦσαν notat Lib. I. Metaphys. c. 6.

Ptolemæus Sybarita.

Polemarchus Tarentinus. Hic Poliarchus dicitur apud Athenæum Lib. XII. p. 545. ubi Archytæ γνώριμος appellatur. Ob nimium voluptatis studium cognominatus est ἡδυπαθής.

Poliades Sicyonius.

Polus Lucanus, ex cujus libro de justitia fragmentum exstat apud Stobæum serm. 9.

Polyctor Ægeus.

Polymnastus Phliasius, vide supra in Phanton.

Porphyrius Pythagoræ vitam ita scripsit ut satis appareat eum quam plurimum tribuisse illius Philosophiæ. De Porphyrii scriptis post præstantiss. Holstenium ago infra Lib. IV.

Possis Argivus. Supra in Miltiades.

Proclus Laodicenus, qui teste Suida scripserat in χρυσᾶ ἔπη, & Nicomachi Arithmeticam, aliaque.

Procl s Metapontinus.

Prorus Sicyonius ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδος laudatur à scriptore Theologumenon Arithmeticæ p. 44. De Proro Cyrenæo Cliniæ Tarentini miram fidem experto Jambl. c. 33.

Proxenus Posidonius. Proxe-

Proxenus Sybarita.

Ptolemæus Philadelphus Philoſophus. Jonſius p. 77. neſcio quo auctore.

Pyrrhon Metapontinus.

PYTHAGORAS Philoſophus ſectæ hujus Princeps *Præceptores* habuiſſe fertur Anaximandrum, Biantem, tum Creophyli ἀπόγονον cognomento Hermodomantem, ſive ut Apulejus Leodamantem, præterea Epimenidem, Pherecydem, Thaletem. *Parentes* Mneſarchum & Pythaidam: avum Euphronem, proavum ſi Pauſaniam Corinthiacis audimus Hippaſum, qui pulſus Phliunte ab Heraclidis. Aliis apud Laertium Pater ejus Marmacus eſt, Hippaſus avus, atavus Euthyphron, Cleoniusque abavus Phliunte pulſus. *Uxor*, Alcæi filia, ſive Theano Brontini Crotoniatis (Porphyrio Pythonactis Cretenſis.) *Filius* Telavges, quibus alii addunt Arimneſtum itemque Marmacum, quem ſunt qui Mneſarchum vocant & juvenem obiiſſe referunt. *Filiæ* Theano, nupta Ariſtæo, & Arignote: quibus alii addunt Damonem, Myiam & Æſaram, Damonisque filiam Bitalem. Ipſe ſe jactabat, antequam Pythagoras eſſe cœpiſſet, fuiſſe Pyrrhum, Hermotimum, Euphorbum & ante tempora Trojana Æthalidem. *Succeſſio Scholæ* ipſius varie refertur. Per *Telavgen* quidem hoc modo, ut Telavgi filio ſucceſſerit Xenophanes, huic Parmenides, illi Zeno Eleates, Zenoni Leucippus, huic Democritus, Democrito Nauſiphanes, Naucidesque, his Epicurus. Ita Laërt. proœm. ſect. 15. Per *Ariſtæum* generum ſic: Ariſtæo ſucceſſit Mneſarchus, iſti Bulagoras, Bulagoræ Tydas Crotoniates, Tydæ Oreſander Lucanus, huic Diodorus Aſpendius. Ita Jamblichus cap. ult. Archytas octavus fuit à Pythagora, Plato nonus, Ariſtoteles decimus, ut notatum Anonymo apud Photium Cod. CCLIX. Undevigeſima à Pythagora generatione ſive ſucceſſione defeciſſe illius ſcholam legas apud Laërtium VIII. 45. Sed utique legendum ἐννέα καὶ δέκα è Lipſii emendatione, quam Codex Regius teſte Menagio confirmat. Nam Ariſtotelis fere æquales fuere Echecrates & alii quos πλευταίους τῶν Πυθαγορείων vocat idem Laërtius VIII. 46.

Pythagoras junior, Aliptes Samius κωμήτης, cum Philoſopho cognomine in Italiam veniſſe, eumque inde frequentaſſe & Empedoclis Magiſter fuiſſe creditur Cl. Dodvvello. Vide ejus diſſ. p. 145 220. &c.

Pythias. Valer. Max. IV. 7. idem qui Phintias aliis, de quo ſupra.

Pythodorus Cyzicenus.

Rhexibius Metapontinus.

Digitized by Google

Rhodippus Crotoniata.

Scythinum ex cujus περὶ Φύσεως fragmentum affert Stobæus p. 21. Eclog. Pythagoræum fuisse existimo. Alius ni fallor cujus versus tres de Lyra producit Plutarchus lib. cur Pythia non fundat oracula carmine.

SECUNDUS Athenienſis, Herodis Sophistæ Magister sub Adriano Imp. clarus, à Vincentio Bellovacensi XI. 70. speculi Historialis traditur Pythagoricam vitam duxisse & omni tempore silentium servasse. Ravisius Textor in Officina auctorem nescio quem Diogenem vel Diogenianum laudans p. 1320. *Secundus Philosophus cum matri nescienti esse filium se commiscuisset, & illa facto cognito, sceleris horrore intulisset sibi mortem, ipse quoque cum incestus pœnitentia tum dolore maternæ mortis æternum tacuit, ut ulcisceretur vocem quâ in concubitu matri innotuerat.* Fertur narratiuncula MS. ejusdem argumenti græca scriptore anonymo, cujus & ipse apographon possideo, in qua perinde ut apud Vincentium subjungitur, Secundum hunc frustra ab Adriano Imp. etiam mortis injecto per speculatorem metu sollicitatum ad loquendum, denique ad quæsita ejus scripto respondisse. Nihil ejusmodi de hoc Secundo legas apud Philostratum, qui de illo agit Lib. I. Sophist. p. 543. & quod fabri filius esset Πήθυρον vocatum testatur, pro quo Πήχυρον * legunt Meursius VI. 9. Attic. Lect. Bochartus in Geographia S. p. 718. & Holstenius in præf. ad Secundum, facili è Svida emendatione, apud quem & ipsum altum est de fabula illa silentium, contra non levis occurrit error, quod Secundum hunc cum Plinio Secundo confundit. Sed propemodum assentior Meursii conjecturæ, qui negandi particulam in Svidæ codicibus excidisse putat, legitque οὐχ ὡς ἐχρημάτισε Πλίνιος, ut paulo post Ἡρώδῃ pro alieno ac vitioso Ἡροδότῳ. Quanquam certum est hunc

* Hoc vocabulum quod clavum ligneum sive paxillum significat, Jacobus Thomasius ὁ μαχαιρίτης suspicabatur transformatum esse in nomen *Epicteti* Philosophi ab iis qui alterationem Adriani Imp. & Epicteti confinxerunt. Sane altera sic dicta altercatio, sive colloquium, & responsiones Epicteti, quæ incipiunt: *primum est quid sit mundus*, quasque Enchiridio Epicteti subjecit Abrahamus Berkelius Amst. 1670. 8. & Delphis 1683. 8. simillima est Secundi responsis. At enim altera altercatio Adriani & Epicteti ab eodem Berkelio edita, cujus initium: *Quid erit nobis si cinctum solvas* &c. plane alia est & alterius argumenti, vulgata pridem Paris. 1611. 4. ad calcem Pseudo Berosi, & Basil. 1552. fol. ad calcem Notitiæ utriusque Imperii. Cæterum Epictetum Adriani familiarem fuisse testatur Spartianus, qui etiam quæstionibus semper agitatos tradit ab Adriano Philosophos non minus quàm Grammaticos, Rhetoresque.

Digitized by Google

hunc errorem erratum etiam ab aliis, quandoquidem in editionibus quibusdam ſententiarum Secundi, ut Monaſterienſi A. 1597. quam in ſua notitiæ dignitatum Imperii editione Pariſ. 1651. 12. ab hoc tamen errore immunis ſecutus eſt Philippus Labbeus, hunc videas titulum præfigi: *Altercatio Hadriani Imp. & Plinii Secundi* Cæterum reſponſa Secundi Athenienſis ingenioſa & ænigmatica Græce & latine ptimus è Bibl. Regis Chriſtianiſſimi iu lucem edidit *Lucas Holſtenius* cum Salluſtii Philoſophi libello de diis, DEMOPHILI * *ſimilitudinibus & ſententiis* elegantiſſimis ἐκ τῶν Πυθαγορείων, (quas βίᾳ ἰατρείαν ſive Vitæ curationem inſcripſit auctor) & DEMOCRATIS ** Philoſophi vere *aureis ſententiis*, ſententiisq; non minꝰ egregiis *Sexti* Pythagorei, ſed his quidem poſtremis ex ſola quæ ætatem tulit Rufini verſione Rom. 1638. 12mo. Lugd. Bat. 1639. 12. & in Opuſculis Mythologicis Ethicis & Phyſicis junctim editis à Tho. Galeo Cantabrig. 1670. 8. & Amſt. 1688. 8. in qua poſteriore editione, Holſtenii præfatio ad Carolum & Maphæum Barberinos, & præfatio ad Lectorem deſideratur, ex qua diſcas Demophilum è Vaticana, De-

* Has ſimilitudines ſive γνωμικὰ ὁμοιώματα ſeparatim cum obſervationibus ſuis moralibus Græce & latine recudi curavit *Jeſperus Svvedberg* Cuprimontanus, Upſal. 1682. 8. Holſtenio videntur ejusdem forte Demophili eſſe, cujus ſcholia quædam in Ptolemæi tetrabiblum edita ſunt. Demophilum de ritibus Ægyptiorum laudat Kircherus III. Oedipi pag. 358. Demophilum Apolloniaten exhibet theſaurus Golzii in numo. Demophilus quoque Comicus quidam fuit, de quo Plautus in Prologo Aſinariæ. Alius Demophilus Cumanus Ephori hiſtorici pater teſte Strabone. Sed & Ephori hujus filius Demophilus quidam fuit, itidem hiſtoricus, teſte Diodoro Sic. Alius denique Demophilus Bithynus, apud Julianum in Miſopogone, & Svid. Δαμόφιλ. Demophilus Epiſcopus C'politanus, quem nonnulla parum ſana dogmata effudiſſe Svidas memorat in οἶον. Porro noſter Demophilus ſua ſimilia *Aſclepiadi* cuidam inſcripſit, quem in extremo appellat φίλτατον & ἱερώτατον.

** Democratis ætatem, patriam & ſectam, judice Holſtenio, vetuſtiſſimus Jonici ſermonis character oſtendit. Ejus dicta & ſententias nonnullas Stobæus & Antonius Meliſſa proferunt, apud quos ſæpius cum Democrito librariorum imperitiâ confunditur, quorum error in tanta rerum antiquarum ignoratione haud facile emendari poteſt. Plutarchus quoque in Politicis præceptis Democratis cujusdam meminit, qui in Athenienſis Rep. verſabatur circa Olymp. CX. Neque ab hoc fortaſſe diverſus eſt ille, quem ab Epicuro ob libros transſcriptos exagitatum in libello contra Epicurum idem Plutarchus refert. Fuit & Democrates Medicus qui ſub Auguſto Imp. vixit memoratus Plinio XXIV. 7. Ejusdem Φιλίατρον, Κλινικὸν & de antidotis librum laudat Galenus, notante ad Plinium Harduino. Democrates Athleta de quo Ælianus IV. 15. Var. Democrates Rhetor, præceptor Auguſtini, qui ejus meminit in principiis Rhetoricæ c. 8. Prætereo Democratem cui ſacra facere à Pythia juſſi ſunt Platæenſes, teſte Clemente Alex. p. 26. protreptici.

na, Democratem è Barberina depromſiſſe Bibliotheca, Secundi vero ſententias vel potius ænigmata verum exiſtimaſſe & genuinum Sophiſtæ illius arguti & βραχυλόγου fœtum, *de quo poſt Antonii*, inquit, *& Vincentii teſtimonia dubitare non licet.* Obſervo interim Antonium Meliſſam longe alium codicem ſententiarum Secundi habuiſſe quam Holſtenius. Eadem autem deſcriptio mulieris quæ ex Secundi ore apud Antonium exſtat, à Lambecio è codice Cæſareo producitur Lib. VII. p. 270. Diverſa ab Holſtenii pariter & Antonii, eſt in codice Gudiano in plurimis ab Holſteniana editione diſcrepante, cujus apographum ſervo, & ex illo nihil aliud in præſenti produco quam hanc Monachi deſcriptionem, ab Holſtenio vel non inventam, vel quod auctorem neutiquam habere poteſt Philoſophum iſtum Secundum, ab eo prætermiſſum: Τί ἐστι Μοναχός; Θάνατον πολέμιον, ἀγωνοθέτου θυμός, χαρτιμαργίας ἐπιθυμία, τύχης παράπτωμα, ὀξὺς θάνατος, παρεισπιπτομένη μοῖρα, παρημένων μόρος, κακὴ νίκη. Quam varii olim circumlati ſint reſponſionum Secundi codices, videre etiam licet ex Vincentio ſupra laudato XI. 71 ſpecul. hiſtorial. ex auctore ſemibarbaro Operis de vitis Philoſophorum cap. 119. & è Caſpare Barthio XV. 17. Adverſar. ſi vel inter ſe vel cum Græcis codicibus conferantur. Itaque ſi quid argutiarum & ingenii, veteris illius Secundi, in his ſententiis, quod non negaverim, ſupereſt, valde tamen interpolatas ad nos perveniſſe manifeſtum eſt. Alias præterea ab editis *Democratis* ſententias exſtare in Cæſareo Codice refert Lambecius Lib. III. p. 39. Nonnullæ etiam ſententiæ eædem jam ſub Demophili, jam ſub Democratis jam ſub Sexti leguntur nomine, quædam alibi tribuuntur ipſi Pythagoræ, ut apud Stobæum hæc non indigna tanto Philoſopho: μεγάλης ἐστὶ παιδείας τὸ ἀπαιδευσίαν δύνασθαι φέρειν, quæ inter *Demophili* gnomas literarum ordine diſpoſitas eſt duodevigeſima, inter gnomas Sexti ducenteſima ſeptuageſima quinta. In Iſaaci quoq; Voſſii Bibliotheca illæ ſententiæ exſtiterunt in membranis ſcriptæ, è quibus novam earum editionem accuratiorem cum Jamblicho adornare volebat præſtantiſſimus Galeus, his & aliis laudatiſſimis conatibus non ita pridem immortuus.

Selinuntius quidam. Supra in Mœrus.

SEXTUS, ſive Sixtus, cujus ſententias ex *Rufini* verſione latine tantum & ab interprete fortean hinc inde interpolatas habemus, exceptis paucis quibusdam illarum, quæ Græce ſparſim occurrunt inter ſententias

tentias Democratis, Demophilique, & apud Origenem. De hoc Sexto quem Pythagoricum vocat Eusebius num. 2010. & cum Sixto Episcopo Romano sciens forte confudit Rufinus, dixi in Bibliotheca latina, editione præsertim qnarta, ubi etiam de Sextis patre & filio, quos Romanis Philosophis accenset Claudianus Mamertus Lib. II. c. 8. de statu animæ.

Sicas Tarentinus.

Silius Crotoniata sive Sileus ut legitur in veteri inedita latina Jamblichi versione c. 36. vitæ Pythag.

Simus Posidonins. Idem fortassis quem *Ἁρμονικὸν* vocat Porphyrius p. 3.

Smicheas Tarentinus.

Sosistratus Locrus.

Sosthenes Sicyonius.

Sostratius Sicyonius.

Sotion Alexandrinus, à quo amorem Pythagoræ sibi injectum affirmat Seneca Epistola 108. neque tamen propterea Pythagoreum fuisse credit Lipsius Lib. I. Manuduct. c. 12. sed non alienum ab ea abstinentia fortasse & aliis magna nimi viri scitis aut institutis.

Speusippus.

Spintharus Tarentinus. Jamblich. c. 31. Hujus dictum de Epaminonda, apud Pluttrch. de genio Socratis f. 592. seq. *μηδενί πω τῶν καθ ἑαυτὸν ἀνθρώπων ἐντυχηκέναι μήτε πλείονα γινώσκοντι μήτε ἐλάττονα φθεγγομένῳ, in neminem se hominem etatis sue incidisse, qui & plura nosset & pauciora loqueretur.*

Stenidas Locrus, ex cujus libro de regno, fragmentum apud Stobæum (serm. 46.

Sthenorides Locrus.

Syllus qui maluit judicatum solvere, quam semel jurare. Jamblich. c. 28.

Symichus Centorupinorum tyrannns, qui Pythagora audito imperium deposuit, opesque suas partim sorori partim civibus donavit. Porphyr. p. 14.

Telaves Pythagoræ F. (Porphyr. p. 3.) & succesor. (Anonymus p. 14 apud Phot. cod. 259.) Theanus & Pythagoræ filium vocat Empedocles apud Laërtium VIII. 42. ubi Empedoclis præcetor fuisse & nihil scripsisse dicitur. Apud eundem Sect. 53. profertur aliquid ex Telavgis Epistola ad Philolaum, sed sect. 55. negatur illa esse *ἀξιόπιστος*. Sane supervixerit Empedocli Telavges, si scripserit quæ sect. 74. adducuntur. Jamblichus c. 28. ait Pythagoricos quosdam ad Telavgen referre librum Pythagoræ de Diis sive sacrum sermonem

Digitized by Google

Teles ex cujus libro περὶ αὐτάρκειας fragmentum in florilegio Stobæi, ſerm. 5. è libro de exilio ſerm. 38. de comparatione divitiarum & virtutis ſerm. 89. & 93. de vita & quod voluptas non ſit ſummum boni ſerm. 96. è libro περὶ φευγόντων ſerm. 106.

Temnonides & Euphranor juniores Pythagorici allegantur à Jamblicho in Nicomachi Arithmet. p. 163. Alii Codices legunt *Myonides*.

Theætetus qui Rheginis leges tulit. Jamblich. c. 30.

Theages ex cujus libro περὶ ἀρετῶν fragmenta exſtant apud Stobæum ſerm. 1. Democratiæ ſuaſor Crotone fuit cum Diodoro & Hippaſo ut narrat Jambl. c. 35. adde quæ ſupra in Democede. Mentio & hujus Theagis apud Æneam Gazeum de immortalitate animæ p. 25,

Theanor Crotoniata. Plutarch. de genio Socratis f. 582.

Theocles. Jamblich. c. 27.

Theodorus Cyrenæus. Vide Jamblichi locum ſupra in Hippaſo. Meminit Geometræ hujus Pythagorei etiam Proclus in Euclidem Lib. II. p. 19.

Theodorus Sicyonius.

Theodotus Tarentinus.

Theorides Metapontinus Euryti æqualis.

Theſtor Poſidoniates Thymaridem Parium ſingulari fide complexus. Jamblich. c. 33.

Thraſeus Metapontinus.

Thraſydamus Ægeus.

Thraſymedes Metapontinus.

Thymarides Parius. Vide paulo ante in Theſtore.

Thymarides Tarentinus, à Jamblicho in vit. Pythag. c. 23. refertur inter eos, qui Pythagoram ſenem juvenes auſcultarunt. Meminit ejus idem Jamblichus c. 28. ubi refert eum non voluiſſe quæ ipſe ſed quæ Deus vellet, & ad Nicomachi Arithmetica p. 11. 36. 88-91. 95. Vide & Petrum Petitum Miſc. Obſ. p. 19. ubi Dionyſium Tyrannum in Thymaridis hujus Heroium illatum eſſe notat ex Ciceronis Lib. III. de natura Deorum, etſi in Ciceronis editionibus non *Thymaridis* ſed *Tympanidis rogum* legitur, pro quo Leſcaloperius p. 685. *tympanidiis in rogum illatus eſt.*

Timæus Crotoniata.

Timæus Locrus tanquam Ἀστρονομικώτατος & naturæ univerſæ diligentiſſimus inquiſitor laudatur à Platone, qui dialogum ſuum quem Timæum

mæum inſcripſit, maximam partem ex Pythagorici illius libello (qui à Proclo ſervatus etiamnum exſtat) περὶ Φύσιος ſive περὶ τοῦ παντὸς expreſsit, ut jam olim notavit Timon Sillographus. Vide quæ infra in ſcriptis Platonis. Ocellum Lucanum Timæi πεσόδον ſive anteambulonem vocat Proclus Lib. III. in Platonis Timænm. Cicero Lib. V. de finibus, Timæum hunc, qui Doricè ſcripſit, refert inter Pythagoricos quos Plato Philoſophiæ cauſa ipſe adiit.

Timæus Parius.

Timaratus qui cum Zaleuco Locrenſibus leges tulit. Jamblich. cap. 30. Timares idem vocatur c. 27.

Timares Locrus, alibi Timaratus; ut jam dixi.

Timaſius Sybarita.

Timeſianax Parius.

Timoſthenes Ægeus.

Tydas Crotoniata, Bulagoræ in ſchola Pythag. ſucceſſor. Jambl. c. 36.

Tyrſenus Sybarita.

Vatinius quoque Pythagoricus audire volebat, & hominis doctiſſimi nomen ſuis immanibus & barbaris moribus prætendere, ut ait Cicero.

Xenocides Metapontinus, Ξενοκείδης, ut edidit Arcerius. In veteri inedita Jamblichi verſione Xenochades, Eliæ Obrecto Xenocades.

Xenon Locrus.

Xenophantes Metapontinus.

Xenophilus Chalcidenſis ex Thracia. Laërt. VIII. 16. & 46. unde appareret eum Ariſtoxeni æqualem, circa decimam à Pythagora generationem ſive ſucceſſionem exſtitiſſe. Confer Gellium III. 11. & quæ ſupra in Phanton, & Pythagoras.

Xenophilus Cyzicenus.

Xentas Caulonenſis.

Xuthus Pythagoreus. Vide interpretes ad Ariſtot. IV. 9. Phyſ.

Zaleucus Locrus. } de his dixi infra capite proximo ubi de legislatoribus.
Zamolxis Thrax }

Zaratas (de quo ſupra Lib. I. in Zoroaſtre) Pythagoræ præceptor fuiſſe traditur, aliis Nazaratus Aſſyrius.

Zeno Eleates, τῆς Πυθαγορείου Διατριβῆς. Anonym. ap. Phot. cod. 259. Laërtius procem. ſect. 15.

Zopyrus Tarentinus.

Digitized by Google

En tibi, Lector, Sectatores Pythagoræ paucos è multis. Nam ut Porphyrius pag. 13. è Nicomacho retulit, Pythagoras uno sermone ad Crotoniatas habito plures quam bis mille homines permovit ac cepit, quod affirmat etiam Jamblichus c. VI. Et in veteri versione inedita Jamblichi cap. XXXVI. post catalogum bene longum sequuntur hæc verba, quæ in Græcis omissa potius, quam ab interprete addita, mihi persvadeo: *Hi vero sunt Pythagorici non omnes, sed ex omnibus glorioſiores.*

II. *Catalogus Mulierum* PYTHAGORICARUM.

PYthagoræ concessum à Crotoniatis fuit fœminas seperatim à viris docere in templo Junonis, ut refert Jamblichus in vita c. 9. qui cap. 11. nonnulla speciminis loco affert præcepta, quæ fœminis Pythagoras proposuit. Porphyrius itidem p. 12. auctor est eum τοῖς γυναιξὶ καὶ γυναικῶν συλλόγῳ dogmata ac præcepta sua tradidisse. Et Justino teste XX. 4. *Matronarum quoque seperatam à viris doctrinam & puerorum à parentibus frequenter habuit. Docebat nunc has pudicitiam & obsequia in viros, nunc illos modestiam & literarum studium: —— consecutusque disputationum assiduitate erat, ut matronæ auratas vestes cateraque dignitatis suæ ornamenta velut instrumenta luxuriæ deponerent, eaque omnia delata in Junonis ædem ipsi Deæ consecrarent, præ se ferentes, vera ornamenta matronarum pudicitiam, non vestes esse. In juventute quoque quantum profligatum sit, vicii fœminarum contumaces animi manifestant.* Plures autem fuisse mulieres Πυθαγορικὰς ut vocat Laërtius VIII. 41. sive Πυθαγορίζουσας, constat, de quibus egit olim Philochorus Athenienſis Grammaticus Ptolemæi Philopatoris temporibus clarus in Συναγωγῇ Ἡρωίδων γυναικῶν ut ex Svida observat Menagius * qui & ipse Pythagoricas recenset in Historia mulierum Philosophorum. Sunt autem hæ: Abrote-

* *Mirum*, inquit, *videri posſit eo: Pythagoreos ac Philosophas exstitisse, cum silentium Pythagorici per quinquennium servarent, & plurima arcana haberent quæ vulgare eis fas non erat; sunt autem mulieres ut plurimum loquacula & qua secretum custodire vix possint.* Ut vero loquaculas multas esse concedas, non negabis esse in eodem sexu alias aliquammultas, sive constantes, sive pertinaces, quæ ubi animum semel obstinaverint in silentium, quòvis viro servare illud sanctius poterint. Quod si tacere posse virtus est, neque ita hoc negandum fœminis, cum virtutes universas non viros sed fœminas & virgines finxerint antiqui.

Digitized by Google

Abrotelia filia Abrotelis Tarentini, ſolo Jamblichi teſtimonio nota, licet in vulgatis p. 224. legitur Λασθένεια Ἀρκάδισσα. Ἀβροτέλης θυγάτηρ ἢ Ταραντίνη. Sed in Codice Regio & verſione illuſtris Obrechti diſerte Ἀβροτέλεια *Abrotelia* legitur, neque inſolitum Græcis à Parente nomen filiabus imponere, ut in hoc ipſo Pythagoricarum apud Jamblichum Catalogo χειλωνὶς filia Chilonis Lacedæmonii, in veteri verſione ineditâ, *Chiloniſſa*.

Æſara Lucana, ex cujus libro de natura hominis, fragmentum exſtat ap. Stobæum Eclog. p. 105. Saram vocat Anonymus in vita Pythagoræ, ejusque filiam fuiſſe teſtatur. Sed Æſaræ nomen præfert Clariſſimus Bentleius p. 383. Apologiæ diſſ. de Epiſtolis Phalaridis, non improbante Dodvvello p. 124. de ætate Pythagoræ.

Arignote Samia à Porphyrio p. 3. accenſetur Telavgi & Myiæ ὧν φασιν καὶ συγγράμματα Πυθαγόρεια σώζεσθαι. Svidas vero in Πυθαγ. teſtatus quosdam illam habere pro filia Pythagoræ, alibi in Ἀρίγνωτη non filiam Pythagoræ fuiſſe innuit, ſed Theanus & Pythagoræ diſcipulam, & ſcripſiſſe Βακχικά, ἔστι δὲ ταῦτα τῶν τῆς Δήμητρος μυστηρίων ὑπογράμματα, γράφεται δὲ καὶ ἱερὸς λόγος. Ἔγραψε δὲ καὶ πλείστας Διονύσου καὶ ἄλλα φιλόσοφα. Si ἱερὸς λόγος fuit titulus Βακχικῶν, quartus fuit hic liber iſta inſcriptione inter Pythagorica monumenta, reliquos tres enim memoravi ſupra in Hippaſo. Sed poſſint etiam verba Svidæ ita accipi, ut ἱερὸς λόγος reſpiciatur alter eorū qui Pythagoræ auctori tribuebantur, à Bacchicis hiſce plane diverſus, quem nonnulli ſcripſerint auctorem agnoſcere Arignoten. Sed præplacet in præſenti prior ſententia, licet alterius in mentem venerat Lib. I. c. XIX. num. 2. Ἀρίγνωτη ἡ θυγὴρ τοῦ Διονύσου (ita legendum, non Διονυσίου) γεγραμμένη memoratur etiam Clementi Alex. 4. Strom. p. 522. Meminit & Harpocration in Ἐυοῖ.

Ariſtoclea Sacerdos Delphica ἡ ἐν Δελφοῖς (non ἡ ἀδελφή) â qua Pythagoras non pauca dogmata ſua moralia accepiſſe ſe eſt profeſſus. Porphyr. p. 27. Eadem *Themiſtoclea* Ariſtoxeno apud Laërt. VIII. 8. & 21. *Theoclea* Svidæ in Πυθαγόρας.

Babelyma Argiva.

Baro. Svidas: Βαρὼ καὶ Δημὼ ὀνόματα σοφῶν γυναικῶν. ἐξένιζεν ἡ Βαρὼ τὴν Δημώ. Demo eſt Damo de qua infra.

Biſorronde vocatur Menagio quæ in MSto Regis Galliæ & in veteri verſione latina Piſorronde, Arcerio Piſirronde, Obrechto Piſirrhonde, Tarentina.

Biſtalia Damonis filia. Βιπάλη Jamblich. c. 28. p. 135. alibi Βιζαλία, & apud Beſſarionem qui Lyſidis Epiſtolam latine exhibet, *Vitalia*. Ita vero Lyſis: *Φαντὶ ᾧ ὅτι καὶ Δαμὼ Θυάσκοισα* Βιζαλίᾳ *τῇ ἑαυτῆς θυγατρὶ τὰν ἀυτὰν ἔπιστολὰν* (idem præceptum de non vulgandis Pythagoræ commentariis) *ἀπέστειλεν.*

Byndacis, ſoror Ocelli & Ocylli Lucanorum. Ita enim invenio in veteri Jamblichi verſione, quod longe aliter Arcerius & Menagius. Vide infra in *Philtatis*. Sed cum veteri interprete obſervo conſentire etiam Obrecti codicem, apud quem memorantur *Byndaice ſoror Ocelli & Ocyli Lucanorum*. Sane Ocellum & Ocylum fratres fuiſſe paulo ante notaverat Jamblichus. Arcerio & Menagio Ὀκελλὼ & Ἐκκελὼ præter rem hoc loco ſunt nomina Pythagoricarum.

Byo, Argiva.

Calliſto, ad quam exſtat Theanus Epiſtola.

Chilonis, ſive ut in inedità Jamblichi verſione, Chiloniſſa, Chilonis Lacedæmonii filia.

Cleareta, ad quam Meliſſæ Epiſtola fertur.

Cleæchma, Avtocharidæ Lacedæmonii ſoror. Arcerio Κλειάχμα rectius forte quam in MS. codice Κληάχμα.

Crateſiclea Lacæna, Cleanoris Lacedæmonii uxor, in MSS. codicibus Græcis Jamblichi quibus Arcerius & Menagius uſi ſunt deſideratur, ſed in veteri verſione inedita in qua Cratiſtolia ſcribitur & in Obrecti codice exſtat poſt Chilonidem, ut adeo numerus Pythagoricarum XVII. apud eundem Jamblichum non ſit ſollicitandus.

Damo ſive Demo, (vide ſupra in Βαρώ) Pythagoræ filia, qui illi commentaria ſua tradidit fideliter ſervanda ac fideliſſime ab eadem ſervata. Vide Lyſidis Epiſt. apud Laërt. VIII. 42. Jambl. c. 28.

Eccello, & Occello quæ tanquam duæ mulieres Pythagoricæ in quibusdam Jamblichi codicibus & à Menagio p. 100. ſeq. celebrantur, fortaſſe chimæricæ ſunt, Jamblicho certe non memoratæ. Vide quæ ſupra in Byndacis.

Echecratia Phliaſia, Echecratis Phliaſii, Philoſophi Pythagorici filia, ut veriſimillima ſuſpicione conjecit acutiſſimus Senex Menagius in ſua Mulierum Philoſopharum hiſtoria, quam frigidiore quam ipſum eſt ſenium ſcommate perſonatus Vignolius Marvilius T. 2. Miſc. p. 30. vocat *un petit livre tres maigre, & qui ſe ſent fort de la vieilleſſe de l' Auteur.*

Eubu-

Eubule, ad quam Theanus Epiſtola exſtat.

Laſthenia Mantinea, Arcadiſſa, Pyhagoricis fœminis à Jamblicho, ſed à Laërtio III. 46. & IV. 2. Clemente Alex. IV. Strom. p. 523. Athenæo VII. 5. & XII. 12. Platonis diſcipulis accenſetur.

Meliſſa Samia, cujus Epiſtola ad Claretam exſtat, ut notavi ſupra cap. X. num. 24.

Myia Theanus & Pythagoræ filia, Porphyr. p. 3. Clemens Alex. 4. Strom. p. 522. Svid. in Πυθαγ. &c. Milonis Crotoniatæ uxor, teſte Jamblicho. Sub nomine Myiæ Epiſtola exſtat ad Phyllidem. Vide ſupra cap. X. num. 24. Alias fœminas celebres hujus nominis memorat Lucianus in Muſcæ encomio T. 2. p. 376. ſeq. Fuerunt enim Lyricæ poëtriæ duæ, Spartiatis una quæ Svida teſte hymnos in Apollinem ac Dianam conſcripſit, quam cum Sapphone videtur conjungere Clemens 4. Strom. pag. 523. altera Theſpiaca itidem Svidæ memorata, & denique tertia famoſa meretrix Athenienſis.

Neſtheaduſa, ſive ut Obrechtus Niſteaduſa, Lacæna. Arcerius vitioſe edidit Πισιῤῥόνδη Ταραντὶς, Νισταάδι Σαλάκιρα, unde Piſirrhondem Niſteadis filiam effinxit præſtantiſſimus Stanlejus.

Nicoſtrata ad quam exſtat Epiſtola Theanûs quâ eam à Zelotypia dehortatur.

Occello quæ à viris doctis inter Pythagoricas recenſetur, nulla fuit. Vide paulo ante in Byndacis.

Perictione (diverſa à matre Platonis) è cujus libro περὶ σοφίας & alio περὶ γυναικὸς ἁρμονίης fragmenta leguntur apud Stobæum, licet illa Perictionæ ſuppoſita eſſe contendit Clariſſ. Bentleius in Apologia pro diſſ. de Epiſtolis Phalaridis p. 381. ſeq.

Philtatis, Φιλτατὶς (Arcerio male Φίλτης) Theophridis Crotoniatæ filia, Bynthaici ſoror, Βυνθαϊκῆ enim pro Βυνδαίκη legitur in Codice Jamblichi, manu exarato. Vide tamen ſupra in *Byndacis*.

Phintys Callicratis filia. Ex ejus περὶ γυναικὸς σωφροσύνης fragmentum exſtat apud Stobæum.

Phyllis, ad quam Myiæ Epiſtola exſtat.

Piſirrhonde. Vide ſupra in Biſorronde.

Ptolemais Cyrenæa ἐν τῇ Πυθαγορικῇ Μουσικῆς στοιχειώσει laudatur à Porphyrio in Harmonica Ptolemæi p. 207. 208. 209. Quod antequam Porphyrii liber à Joh. Walliſio ante aliquot annos ederetur, & ante Menagium obſervavit Iſmaël Bullialdus notis ad Theonem Smyrnæum p. 276.

Rhodo-

Digitized by Google

Rhodope, ad quam Epiſtola ſub Theanus nomine edita à Luca Holſtenio. De altera Rhodope celebri meretrice quæ cum Æſopo ſerviit, vide præſtantiſſimi Bælii Lexicon tum ſuo loco, tum ubi de Naucrate Sara. Vide ſupra Æſara. (agit.

Theano Pythanactis filia, genere Creſſa, Pythagoræ uxor, Mater Telavgis, Mneſarchi, Myiæ & Arignotes. Vide Porphyrium p. 3. Svidam & Laërt. VIII. 43. Ab aliis is Brontini Crotoniatæ filia dicitur, ab aliis Brontini uxor, Laërt. VIII. 42. Apophthegmata ejus nonnulla refert Clemens Alex. 4. Strom. pag. 522. Theo progymnaſm. ubi de Chria, & idem Laërtius VIII. 43. qui & ſcripſiſſe nonnulla innuit. Ex libro *περὶ Εὐσεβείας* fragmentum apud Stob. p. 27. Eclog. De Epiſtolis quæ ſub Theanus nomine exſtant, egi ſupra cap. X. num. 24. Eas Theanus poſterioris, de qua mox dicturus ſum, eſſe malebat Voſſius libro de Poëtis Græcis. Epiſtolam Theanus ad Timaretā laudat Pollux X. 3. Svidas eam ait ſcripſiſſe *ὑποθήκας φιλόσοφα καὶ ἀποφθέγματα, καὶ ποιήματα δ' ἐπῶν.* Allegatur Theano à Cenſorinoc. 7. Meminit & Theophylactus Simocatta in *ἀποφάσεις Φυσικαὶς* cui cicada fœmina eſt *ᾠδὴς ἄμοιρος, οἷά τις Θεανὼ τὰ ἄῤῥητα.* Alia doctiſſ. Menagio obſervata prætereo, niſi quod video præter rem ab eo carpi Didymum, quod libro de Philoſophia Pythagorica ſcripſerit Theanonem ſolam è mulieribus Philoſophatam fuiſſe & carmina ſcripſiſſe. Non enim ſolam ſed primam Philoſophatam inter fœminas fuiſſe ſcripſit, mox addit eam ſcripſiſſe poëmata, nec primam hoc feciſſe affirmans, nec ſolam. Vide Clementem Alex. 1. Strom. p. 309.

Fuit & altera Theano junior, Pythagoræ filia. Anonym. ap. Photium. cod. 259. Vel Pythagorica ſaltem, filia Leophronis, quam Svidas ait ſcripſiſſe *περὶ Πυθαγόρου, περὶ ἀρετῆς Ἱπποδάμῳ Θυγατρί, παραινέσεις γυναικείας, καὶ ἀποφθέγματα Πυθαγορείων.* Vide Jonſium p. 22. ubi & alias duas hoc nomine commemorat, Ciſſei filiam Iliad. ζ. 298. & Pauſaniæ matrem Polyæn. VIII. 51. quibus addenda tertia Locrenſis Lyrica poëtria, à quâ *ἄσματα λυρικὰ καὶ μέλη* ſcripta Svidas teſtatur. Euſtathius ad Iliad. β. p. 247. *ὡς ἦ καὶ Θεανώ τις γυνὴ Λοκρὶς λυρικὴ ἦν, ἱστορεῖσιν οἱ παλαιοί.*

Themiſtoclea ſive Theoclea. Vide ſupra in *Ariſtoclea.*

Timaretad quam Theano ſcripſit teſte Polluce X. 3.

Timycha Lacæna. Vide ſupra in Myllio Crotoniata, cujus uxor fuit: Jamblich. c. 31. & 32. & 36. in quo poſtremo loco p. 223. male ab Arcerio editum *γυνὴ Εὐμυλλία* pro *ἡ Μυλλία.* Fidem hujus Timychæ in

chæ in arcana ſervando prædicat etiam Olympiodorus ad Phædonem Platonis, ne alia à Menagio p. 93. ſeq. obſervata repetam.

Tyrſene Sybaritis, in quibusdam MSS. Jamblichi codicibus Τυρσηνῆς, unde Menagius Τυρσηνώ. Sed in veteri inedita verſione *Tyrſenis*, Τυρσηνίς.

Vitalia vocatur apud Beſſarionem, quæ aliis Βιτάλη vel Βιτελία, ut ſupra notavi.

III. *PYTHAGOREORUM Fragmenta junctim edita.*

DUplex collectio exſtat fragmentorum ex veteribus Pythagoricis, una *Moralis* argumenti, altera *Politici*, quæ utraque maximam partem eſt petita ex Stobæo. Non defuerunt viri docti, quibus tota viſa eſt vacillare illorum fides & auctoritas, & qui Stobæum in ſuppoſita ſcripta putarunt incidiſſe, non in genuina veterum Pythagoricorum monumenta. Ita quidem Hermannus Conringius in Propoliticis cap. XV. p. 104. qui Timæi quoque Locri & Ocelli Lucani libellos incertæ fidei eſſe putat. Sed admodum levia ſunt viri docti argumenta, licet iis aſſentiri non dubitat Jacobus Thomaſius ὁ μακαρίτης diſſ. 1. de quatuor virtutibus cardinalibus §. 20. qui cum Conringio ſuſpicatur illa ſæculo Chriſtiano ſecundo vel tertio conficta eſſe ab iis, qui Pythagoricæ veteris Philoſophiæ reſtauratores voluerunt videri. Novi Clariſſimum Bentleium, Zaleuci quoq; & Charondæ fragmentis, & Perictiones, quæ apud eundem Stobæum occurrunt, non multum fidei tribuere, ſed nec ipſe plane certo affirmare audet veram & indubitatam eſſe quam propugnat ſententiam, ut ipſo etiam auctore liceat nobis de illa addubitare, quemadmodum capite proximo ſum dicturus. Utcunque vero iſta ſe habeant, elegantia & lectu digniſſima eſſe illa ſub Pythagoreorum nomine collecta fragmenta, pauci in dubium vocaverint. Voſſio certe Lib. de Philoſophorum ſectis adeo pretioſa videntur iſthæc monumenta, ut illa non magis frequentari, miretur ſimul, indigneturque. *Moralia* quidem Diogeni Laërtio ſuo Græce, ut ex parte Græce atque latine, plus ſimplici vice ſubjecit *Henricus Stephanus*, in quibus præter *Archytæ*, *Cliniæ*, *Critonis*, *Euryphami*, *Hipparchi*, *Hippodami*, *Metopi*, *Poli*, & *Theagis* loca quædam è Stobæo, occurrunt *incerti* cujusdam Διαλέξεις quinque Dorice ſcriptæ, quas H. Ste-

phanus primus edidit, nullo unde ſumſerit indicio facto, denique *Archytæ* loca è Jamblichi protreptico, & *Pythagoræ*, *Lyſidis*, *Theanus*, *Meliſſæ* & *Myiæ* Epiſtolæ. Eadem fragmenta priori ſuæ Maximi Tyrii editioni Græce ſubjicienda curavit *Daniel Heinſius*. Denique Thomas Galeus in Opuſculis Mythologicis, Ethicis & Phyſicis Cantabrig. 1671. 8. & Amſt. 1688. 8. non ſolum ex Stobæo petita exhibuit cum verſione *Gvil. Canteri*, ſed & Διαλέξεων illis nunquam antea latine editis adjunxit latinam verſionem & notas Nobilis viri *Johannis North*, qui ex loco pag. 722. edit. Amſt. auctorem conjicit Pythagoricum quendam, *Mimantem* nomine. Archytæ quoque locis è Jamblichi protreptico deſcriptis latina verſio & caſtigationes ejusdem Northi accedunt, ut Pythagoræ & Pythagoricorum Epiſtolis VIII. translatio latina non unius auctoris.

Pythagoreorum fragmenta *Politica* ex Stobæo collecta & à *Joh. Spondano* latine verſa, paſſimque emendata, leguntur ad calcem Politicorum Ariſtotelis quæ cum Dionyſiii Lambini & Petri Victorii verſionibus Theodorique Zvvingeri argumentis, ſcholiis & Commentariis ejusdem Victorii integris prodierunt Baſileæ 1589. fol.

CAPUT XIV.

De Zaleuco, Charonda, Zalmolxi, Lycurgo, Dracone, Solone, aliisque Legumlatoribus.

Zaleucus Locrenſium legislator inclytus. 1. *Pythagora forte antiquior, perinde ut Numa, quem aliqui falſo Pythagoricum eſſe tradiderunt.* 2. *Falli eos qui nullum fuiſſe Zaleucum exiſtimant.* 3. *Quædam Zaleuci leges. ibid. Clariſſimi Bentleii ſententia de ſuppoſita Zaleuco legum συναγωγῇ.* 4. *Zaleuci & Charondæ res inter ſe confuſæ. ibid. Charondas num Pythagoræ diſcipulus.* 5. *Quibusnam leges tulerit.* 6. *An verſibus ſcriptæ leges ab ipſo Charonda.* 7. *Utrum ei ſuppoſitæ, quas legerunt Diodorus Sic. & Stobæus?* 8. *De Zamolxi legislatore Getarum.* 9. *De Thalete & Lycurgo.* 10. Ῥήτραι *ſive leges Lycurgi ſcripto non comprehenſæ. Earum decantatio, interpolatio, neglectus &c.* 11. *De Rhadamanto.* 12. *Minoë.* 13. *Triptolemo.* 14. *Dracone.* 15. *Et Solone.* 16. *Scriptores deperdi-*

perditi de legibus & legislatoribus. 17. *Catalogus Alphabeticus Legislatorum veterum celebriorum.* 18. *Legislatores frequenter mediocris conditionis homines, non principes ipſi.* 19.

1.

PRImi Græcorum leges ſcriptas habuiſſe dicuntur Locrenſes, (non illi * qui Phocidi proximi ſunt, ſed Epizephyrii, qui in magna Italia) auctore ZALEUCO. Marcianus Heracleota ſive potius Scymnus Chius. v. 313.

Τάτους δ' πρώτους φασὶ χρήζασθαι νόμοις
Γεγραπτοῖς ὧς Ζάλευκον ἐνθεσθαι δοκεῖ,

Atque ita intelligendus Clemens Alex. 1. Strom. pag. 309. Ζάλευκός τε ὁ Λοκρὸς πρῶτος ἱστόρηται νόμους θέσθαι, ſcriptos nimirum, nam de Locrenſibus & Strabo Lib. VI. p. 259. πρῶτοι δ', inquit, νόμοις ἐγγραπτοῖς χρήσασθαι πεπιστευμένοι εἰσί. Is itaque Zaleucus, ſervus & paſtor, ſed ob merita deinde libertatem conſecutus, (vide Svidam in Ζάλευκος & Scholia Pindari ad Od. 10. Olympionic. p. 97.) leges ſuas, quas à Minervâ per inſomnium accepiſſe ſe profeſſus eſt, teſte Chamæleonte Heracleota libro de ebrietate, Ariſtotele in Rep. Locrorum apud Clementem 1. Strom. pag. 352. Scholiaſte Pindari loco laudato, tum Valerio Max. Lib. I. cap. 2. Plutarcho libro de ſui laude. pag. 543, illas inquam leges expreſſerat ex conſvetudinibus legibusque non ſcriptis Cretenſium, Lacedæmoniorum & Athenienſium, & pœnis primus definiverat, quas ante eum leges permiſerant judicibus. Idem Strabo p. 260. ex Ephoro: Τῆς δὲ τῶν Λοκρῶν νομογραφίας μνησθεὶς Ἔφορος ἣν Ζάλευκος συνέταξεν ἔκτε τῶν Κρητικῶν νομίμων καὶ Λακωνικῶν καὶ τῶν Ἀρεοπαγιτικῶν φησὶν ἐν τοῖς πρώτοις καινίσαι τοῦτον τὸν Ζάλευκον, ὅτι τῶν πρότερον τὰς ζημίας τοῖς δικασταῖς ἐπιτρεψάντων ὁρίζειν ἐφ' ἑκάστοις τοῖς ἀδικήμασιν, ἐκεῖνος ἐν τοῖς νόμοις διώρισεν. Atque legum illarum quantumvis ſeveriorum (ut notat Zenobius IV. 10. & Diogenianus IV. 94. proverb.) beneficio, εὐνομώτατοι per longum tempus fuere Locrenſes, ut præter eundem Strabonem agnoſcuut Pindarus, Plato ac Demoſthenes & Proclus in Timæum Lib. I. p. 22. Viciſſim Sybaritæ, neglectu legum Zaleuci periere, notante Scymno Chio v. 345. ſeq.

* Fallitur itaque Theodoritus, qui Lib. IX. de curat. Græcar. affection. p. 124. Locros intelligit Acarnanibus Phocenſibusque vicinos. De utrisque Locris vide Salmaſ. ad Solinum p. 66, ſeq. De Epizephyriis præter alios Pindarum Olympionic. Od. 10.

II. Hunc verò Zaleucum *Pythagoræ* fuiſſe diſcipulum, diſerte tradit Diodorus Siculus Lib. XII. p. 84. Cui ſuccinit Seneca Epiſt. 90. Laërtius libro 8. ſect. 16. tum Nicomachus apud Porphyrium in vitâ Pythagoræ p. 14. & Jamblichus c. 7. 24. 27. & 30. qui Pythagoram Locrenſibus leges per Zaleucum ſanxiſſe affirmat, denique Suidas qui illum vocat Πυθαγόρειον φιλόσοφον. Sed quemadmodum Numa qui Romanis leges tulit & Pythagoram ætate longe anteceſſit, tamen Pythagoræ auditor eſt vulgò exiſtimatus, quoniam *ii, qui* ut ait Cicero 4. Tuſc. Quæſt. ſub init. *cum Pythagoræ diſciplinam & inſtituta cognoſcerent, Numæq; æquitatem & ſapientiam â majoribus ſuis accepiſſent, ætates autem & tempora ignorarent propter vetuſtatem, eum qui ſapientia excelleret Pythagoræ auditorem fuiſſe crediderunt.* Confer quæ de libris Pythagoricis in Numæ ſepulchro repertis Livius, Plutarchus & ex Caſſio Heminâ Plinius Lib. XIII. c. 13. quæque de convenientia legum Numæ cum Pythagoræ dogmatis notas idem Plutarchus in Numâ. Unde Pythagoreum faciunt Clemens 1. Strom. p. 304. & 5. p. 548. Ovidius XV. Metamorphoſ. aliique quorum ſententiam pridem fabulis ad ſcripſere Livius Lib. I. c. 18. Lib. XXXX. c. 29. & Dionyſius Halicarnaſſeus Lib. II. p. 120. Licet Plutarchus initio ſtatim vitæ Numæ ex Clodii indice temporum obſervat magnam fuiſſe jam olim de ætate Numæ concertationem, monumentis ex quibus certiora peti poterant per Gallos combuſtis. Eundem in modum Zaleucus quoque â quibusdam videtur Pythagoricus appellatus fuiſſe, qui Pythagora ipſo fuit antiquior, ut ex Demoſthenis oratione adverſus Timocratem p. 469. (ubi ait * per plures quam ducentos annos unam ſolummodo legibus Locrenſibus acceſſiſſe,) ex Euſebii Chronico qui Zaleucum refert ad Olympiad. XXIX. & ex aliis argumentis evincit vir clariſſ. Richardus Bentleiusin Apologia Anglicè edita diſſertationis de Epiſtolis Phalaridis p. 339. ſeq. Sane Porphyrius ipſe in Pythagoræ vita p. 38. narrat Pythagoram, cum ſcelus Cylonium effugiens ad Locrenſes ſe contuliſſet, ab iisdem dimiſſum fuiſſe his verbis: Ἡμεῖς ὦ Πυθαγόρα σοφὸν μὲν ἄνδρα σε καὶ θεῖον ἀκούομεν, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς ἰδίοις νόμοις ἐθὲν ἔχομεν ἐγκαλεῖν, αὐτὸν μὲν ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων πειρασόμεθα μένειν. Τὸ δ' ἑτέρωθί που βάδιζε. Meminit & Pythagoræ à Locris Tarentum dimiſſi Themiſtius Orat. 4. (23.) p. 285.

III. Fuiſſe ullum Zaleucum Legum conditorem, jam olim negavit Timæus, audacter magis quam rectè, quin Polybii judicio, ubi reprehenſi à Timæo circa Locrorum Remp. Ariſtotelis & Theophraſti memi-

* Oratio Demoſthenis habita fuit Olympiad. CVI. anno 4. Pythagoras vixit in Italia poſt Olympiadem L. vel ut alii LX. Vide Bentlejum libro laudato pag. 50. & 59. ſeq.

meminit, Excerpt. Peireſc. pag. 51. manifeſti erroris convincendus. Cicero 2. de legibus p. 91. *Quid quod Zaleucum iſtum negat ullum fuiſſe Timæus? At Theopraſtus auctor haud deterior, meâquidem ſententiâ melior: Eum multi nominant, commemorant verò ipſius cives, noſtri clientes* * *Locri.* Et Lib. VI. ad Atticum Epiſt. 1. *Quis Zaleucum leges Locris ſcripſiſſe non dixit? Num igitur jacet Theopraſtus, ſi id à Timæo tuo familiari reprehenſum eſt.* Meminerat Zaleuci *Theopraſtus* opere περὶ νομοθετῶν, quod in libros quatuor diſtributum inter ejus ſcripta recenſet Laërtius, poſt libros XXIV. de legibus, Alphabeti ſerie digeſtis, (cujus operis librum tertium decimum laudat Suidas in ἔτι οἱ ἀλόντες) & Epitomen legum, librisdecem. Sed & ante Theophraſtum Ariſtoteles de Zaleuco egerat in Rep. Locrorum (teſte Clemente Alex. 1. Strom. p. 352.) & Lib. II. Politic. c. 10. inter legumlatores primo loco meminit Zaleuci: Νομοθέτης ἦ ἐγένοντο Ζάλευκός τε Λοκροῖς Ἐπιζεφυρίοις. Idem facit Plutarchus in Numa, & Ælianus Lib. 3. c. 17. Var. Hiſt. qui Lib. II. cap. 37. legem quandam Zaleuci refert, Athenæo quoque Lib. X. p. 429. memoratam, de vino extra Medici præſcriptum non bibendo, & Lib. XIII. c. 24. de adulteris effoſſione oculorum puniendis, cui legi cum filius ipſe obnoxius fieret, pater alterum oculum ** ſibi erui eſt paſſus, quod narrat etiam Valerius Max. Lib. VI. c. 5. extern. 3. & Heraclides in politiis, licet hic non adulterio ſed furto illam pœnam à Zaleuco propoſitam tradit, quod tanto minus credo, quo minus veriſimile eſt Zaleuci filium furti crimine ſe obſtrinxiſſe, præterea oculorum effoſſio accommodata adulteris pœna, qui capere & capi ocellis ſolent, ut rectè animadverſum erudito Æliani interpreti Jacobo Perizonio. Sed fortè non adſpernanda Eduardi Simſoni conjectura, qui in Chronico Catholico ad A. M. 3560. notat apud Heracliden per furtum intelligi non qualecunque ſed Veneris, ὕδωρ κλοπῆς γλυκιερὸν Prov. IX. 17. de quo Pindarus apud Clementem in Pædagogo III. p. 252. γλυκύπ κλεπτόμενον μέλημα Κύπριδος. Aliam Zaleuci legem profert Polybius eclog. è libro XII. p. 920. ut rem controverſam, pendente adhuc lite poſſideret is, penes quem erat, cum in jus fuit adducta. Idem teſtatur Zaleucum ſanxiſſe, ut qui de legis alicujus ſententia differere vellent, hoc facerent in conſeſſu mille virorum, laqueis de collo pendentibus, quique male legem explicaſſe eſſet judicatus, mox laqueo vitam finiret.

* Hinc Zaleucum civitate à Romanis donatum ſcribit Symmachus Lib. X. Epiſt. 25. ad Theodoſium.

** Utrum rectè hoc fecerit Zaleucus, vide diſquirentes Grotium de ſatisfactione Chriſti p. 62. ſeq. & Martinium in Ethica p. 416.

Digitized by Google

Hierocles quoque apud Stobæum ſerm. 19. pag. 229. affirmat Zaleucum conſtituiſſe, ut quisquis novam legem ferre vellet, laqueo circa collum poſito hoc faceret. Et Stobæus ſerm. 42. p. 280. ex proœmio legum Zaleuci hæc refert ad verbum: Ἐὰν δέ τις βούληται τῶν κειμένων νόμων κινεῖν, ἢ ἄλλον εἰσφέρειν νόμον, εἰς βρόχον ἐλθέτω τὸν τράχηλον λεχθέτω τοῖς πολίταις περὶ αὐτῦ. Καὶ ἐὰν μὲν ἀφαιρεθῇ &c. Diodorus vero Siculus â *Charonda* conſtitutum hoc narrat Lib. XII. p. 82. ut legem aliquam emendaturus collum laqueo inſereret, emendationeque ſuâ in concilio populi comprobata ſolveretur, rejectâ periret. Eodem loco tres leges per totum illud tempus hac conditione emendatas refert, quarum una eſt lex talionis â Charonda inſtituta, ſed ab unoculo quodam cui per vim neſcio quis unum qui ſolus illi erat oculum excuſſerat ita correcta, ut, qui unoculnm hominem lumine privaſſet, ambos amitteret: At hoc apud Locrenſes in Zaleuci lege accidiſſe ſcribit Demoſthenes oratione adverſus Timocratem, unde à Diodoro Siculo Charondam cum Zaleuco confuſum mihi perſuadeo. Proœmium legum Zaleuci elegantiſſimum refert Stobæus ſermone 42, quod lectum ſibi teſtatur etiam Cicero Lib. II. de legibus p. 91, ſcribens Zaleucum & Charondam ante leges ſuas de legum laude dixiſſe. Tum idem Diodorus, qui & ex proœmio illo verba quædam de Diis ante omnia colendis refert, & leges nonnullas Zaleuci recitat Lib. XII. p. 84. ſeq. inter alia obſervans hunc legislatorem delictis fœminarum non multam pecuniariam ſed ignominiæ notam pœnæ loco ſtatuiſſe.

IV. Verba quædam ex lege Zaleuci ſervavit Heſychius in Λεπταλέον etſi ibi λεύκῳ legitur pro ζαλεύκῳ, ut notatum Salmaſio contra Cercoëtium, Gronovio de ſeſtertiis & Rich. Bentleio, qui ex eo ipſo loco & aliis argumentis (quod v. g. meminit κόσμῳ & τραγῳδίας, quod non ſcripta eſt Dialecto Dorica &c.) contendit legum Zaleuci συναγωγὴν Diodoro Sic. Stobæo aliisque lectam totam eſſe ſuppoſitam poſt tempora hiſtorici Timæi, inſertis quibusdam legibus vere antiquis, apud Demoſthenem & alios ejus ætatis memoratis. Vide Apologiam diſſertationis de Phalaridis Epiſtolis p. 343. ſeq. Aliam Zaleuci legem de non danda pro fœnebribus pecuniis ſyngrapha memorat Zenobius V. proverb. 4. Libello ſingulari leges Zaleuci latine collegit & utcunque illuſtravit *Joh. Wilhelmus Engelbrechtus* Lipſ. 1699. 4to. Mentio Zaleuci apud Origenem quoque 3. contra Celſum p. 155. aliosque quam plurimos, in quibus interdum corrupte vocatur *Seleucus*, ut apud Petrum Bleſenſem Epiſt. 95. Dicitur ipſe ferro diſtricto incubuiſſe, atque ita ſe inter-

Digitized by Google

interfeciſſe, cum forte belli tempore armatus in concionem prodiiſſet, quod alioqui facere legibus ipſius, capitali ſupplicio erat interdictum. Euſtathius ad Iliad. ά. p. 62. *Φέρεται δὲ καὶ περὶ Ζαλεύκου καὶ Λοκρῶν ἱστορία, ὡς νομοθετήσοι μὲν ὁ ἀνὴρ, μηδένα φορεῖν ὅπλα ἐν βουλευτηρίῳ· ἐπεὶ δέ ποτε πολέμου ἐπικειμένου ἔνοπλος ὢν εἰσῆλθε καὶ ἀνάγκην ἔτως ἔχων εἰς τὴν βουλὴν, ὑπεκρύσεν μέν τις ὡς ἤδη τὸν νόμον ὁ Ζάλευκος λέλυκεν. Ὁ δὲ λύσειν ἔφη, ἀλλὰ κυρώσειν.* (Similis phraſis Matth. V. 17.) *Καὶ ἅμα τῷ ξίφει δὺς ἑαυτὸν ἀπέρρηξε τὸ ζῆν ὅπερ ἦν ποινὴ τῷ παραβάντι τὸν νόμον.* Verum hoc alii referunt ad *Charondam*, ut Valerius Max. Lib. VI. c. 5. extern. 4. & Diodorus Siculus Lib. XII. p. 84. qui addit à quibusdam iſtud tribui *Diocli* legislatori Syracuſanorum. Sane res Zaleuci & Charondæ frequenter confundi, pluribus jam exemplis patuit: quibus adde, quod Zaleucum Thuriis leges dediſſe affirmat Athenæus Lib. XI. p. 508. cum quo conſentit Scymnus Chius, Sybaritis neglectum legum Zaleuci exprobrans. v. 345. ſeq. Sybaritas enim Thurios poſtea eſſe dictos, notum eſt ex Stephano, Svida, aliisque. Sed & Ephori verba apud Strabonem Lib. VI. p. 260. ita accipit clariſ. Bentleius libro laudato, p. 365. ut Thurios legibus à Zaleuco latis ſubtiliora quædam addidiſſe dixerit, quibus gloriam quidem nonnullam, ſed Remp. deteriorem retulerint. Sane poſtquam ſimplicitatem legum Zaleuci celebraſſet, addit Ephorus: *Θουρίους δ' ὕστερον ἀκριβῶν ζήλοντας περὶ τῶν ἄκρων ἐνδοξοτέρους μὲν * γενέσθαι, χείρονας δὲ.* E contrario Charondam Thuriorum legislatorem tradunt Diodorus & alii, ut mox ubi de eo agam ſum dicturus.

V. CHARONDAS Catanæus ** Jamblichi judicio unus ex optimis legumlatoribus, *Pythagoræ* itidem diſcipulus fuit, ſi credimus

* Poſſunt alioqui etiam hæc verba ita accipi de legibus Thuriorum nimis circa ſubtilitates ingenioſorum, ut non Zaleuci legibus ſuperadditæ, ſed tantum iisdem ſubtiliores fuiſſe dicantur: neque *ἐνδοξοτέρους* aut *χείρονας* neceſſe eſt ad Thurios referre magis quam ad *νόμους*. Et de Charonda Ariſtoteles libro II. Politic. c. 10. *τῇ ἀκριβείᾳ τῶν νόμων ἐξαίρετος καὶ τῶν νῦν νομοθετῶν.*

** Patriâ Catanæum fuiſſe, ex Ariſtotelis & aliorum certiſſimis teſtimoniis patet. Itaque qui Thurium appellant, Valer. Max. Lib. VI c. 5. Themiſtius Orat. 2. p. 31. & alii, leges quas Thuriis tuliſſe fertur, reſpiciunt. Pro Thuriis autem quidam male legerunt Tyrios, atque inde Carthaginienſium legislatorem dixere Charondam, ut Joh. Raviſius Textor in officina p. 622. & Alexander Alexandrius Lib. VI. genial. dierum c. 10. Marſilius Ficinus argumento in Minoëm Platonis, & Cœlius Rhodiginus XVIII. 19. Antiqv. lect. notati à Voſſio de ſectis Philoſophor. c. 6. §. 27. & Joh. Jonſio in diſſ. 1. de hiſtoria Peripatetica p. 33. ubi notat Charontem Carthaginienſem hiſtoricum Svidæ & aliis memoratum male aliquando confundi cum Charonda.

dimus Senecæ Epiſt. 90, Laërtio, Porphyrio & eidem Jamblicho tribus in locis hoc diſerte tradenti. Verum hæc ſententia non majorem fortaſſis fidem meretur, quam eorum, quos Ariſtoteles Lib. II. Polit. c. 10. ait â temporum ratione refelli, cum affirmarunt *Onomacritum* primum exſtitiſſe ſcriptorem legum eximium, qui ſe exercuerit in eo ſtudio in Cretâ, cum Locrus eſſet, illuc autem ſe contuliſſet ob artem divinandi: hujusque fuiſſe ſodalem *Thaletem* (Cretenſem non Mileſium) Thaletis autem auditorem *Lycurgum* & *Zaleucum*, Zaleuci *Charondam*.

VI. Leges tulit Charondas, teſte eodem Ariſtotele, ſuis civibus Catanæis & aliis Chalcidicis civitatibus Italiæ atque Siciliæ. Et apud Catanæos quidem cives ſuos divinis honoribus propterea mactatum, perinde ut apud Locros Zaleucum, & Timantum, refert Jamblichus de vitâ Pythagoræ c. 30. quod ex numo Catanenſi quoque demonſtrare voluit Raphael Trichetus du Freſne in Epiſtolâ ad Petrum Seguinum T. 10. antiquitatum Græcarum Jac. Gronovii pag. 569. ſeq. effigiem enim cornibus decoram in numo illo Charondam referre contendebat.] Sed illuſtris Vir Ez. Spanhemius p. 370. de uſu & præſtantia numiſmatum potius Silenum illa exprimi ſentit, feliciore ni fallor conjectura. Chalcidicæ vero civitates quibus leges Charondam tuliſſe Ariſtoteles affirmat, à Scymno Chio X. 280. ſeq. in Sicilia nominantur præter Catanam Callipolis, Eubœa, Himera, Leontini, Mylæ, Naxos, Zancle: in Italia Rhegium. Theodoritus quoque libro 9. de curat. Græcarum affection. p. 124. Charondæ meminit primi Italiæ & Siciliæ legislatoris. Ac Rheginenſes Charondæ legibus uſos teſtatur Heraclides de politiis, & Ælianus III. 17. Var. Porphyrius vero p. 14. & poſt eum Jamblichus c. 7. de vitâ Pythagoræ, probaturus ab hoc Philoſopho libertatem vindicatam civitatibus Crotoni, Sybari, Catanæ, Rhegio, Himeræ, Agrigento, Tauromenio, aliisque nonnullis; ſubjungit, leges iisdem latas eſſe à Pythagora, per diſcipulos videlicet ſuos Charondam Catanæum & Zaleucum Locrum: quarum ope & ipſæ fuerint εὐνομώτατοι & per longum tempus ἀξιοζήλωτοι τοῖς ἀλλοίοις. Huc referendum eſt, quod Laërtius VIII. 3. teſtatur Crotone Pythagoram leges ſanxiſſe τοῖς Ἰταλιώταις, quibus verbis ad Numæ Pompilii νομοθεσίαν reſpici, præter rem ſuſpicabatur Thomas Aldobrandinus. Apud Stephanum in Κατάνη Charondas vocatur ὁ Δράσημος τῶν Ἀθήνησι (niſi legendum ἐν Κατάναις) νομοθετῶν, non quod Athenis leges tulerit, ſed quod Thurii, quibus Charondas leges tuliſſe multorum teſtimonio ſcriptorum traditur, fuerint coloni Athenienſium, teſte Plutarcho in vita Lyſiæ & Periclis: & quod leges Charon-

Charondæ apud Athenienſes celeberrimæ fuerint, atque ut Hermippus libro ſexto de legumlatoribus apud Athenæum Lib. XIV. p. 619. auctor eſt, inter pocula decantari ſolitæ ſint Athenis. Quemadmodum & Mazaceni in Cappadocia legibus Charondæ uſi, teſte Strabone Lib. XII. p. 539. adhibuerunt *νομῳδὸν legum decantatorem*, qui ipſis fuit legum interpres, perinde ut apud Romanos JCti.

VII. Utrum vero hinc certo concludere liceat *, verſibus ſcriptas ab ipſo Charonda leges fuiſſe, aliorum eſto judicium. Potuerunt enim poſtea ab ejusmodi *νομῳδῷ* fuiſſe verſibus expreſſæ, atque adeo memoriæ cantantium commendatæ. Et quemadmodum literarum uſu nondum reperto leges apud gentes quasdam decantari ſvaſit neceſſitas, quo minus illarum oblivíſcerentur, ita deinde ſine neceſſitate idem faciendi potuit obtinere conſvetudo, nec injucundus uſus, ut de Agathyrſis tradit Ariſtoteles problem. XIX. 28. Sane fragmenta legum Charondæ, quæ apud Diodorum Sic. Lib. XII. pag. 79. ſeq. & Stobæum ſermone 42. exſtant, proſa ſunt concepta, non verſu. Apud eosdem, uti apud alios quoque ſcriptores perquam multos, legislator fuiſſe Thuriorum perhibetur. Et Plutarcho lib. de curioſitate p. 519. *ὁ τῶν Θουρίων νομοθέτης* nullus alius intelligitur quam Charondas, à Xylandro in latina verſione recte nominatus.

VIII. Equidem vir jam plus ſimplici vice mihi laudatus Cl. Bentleius ** variis argumentis & Chronologicis rationibus evincere conatur, nec Thuriis leges tuliſſe Charondam, nec leges quæ à Diodoro, & Stobæo afferuntur, genuinas Charondæ, ſed illi perinde ut priores illas Zaleuco ſuppoſitas eſſe. Cæterum nec ipſe p. 377. tantum tribuit ſuis argumentis, ut ea plane certa atque apodictica eſſe affirmet ad ſententiam hanc confirmandam; & quæ apud Stobæum referuntnr ac Diodorum, Charondæ leges, etiam ante illos lectæ ſunt Ciceroni, qui Lib. I. de legibus p. 91. refert Zaleucum & Charondam in procœmio ſuæ *νομοθεσίας*, de legum laudibus dixiſſe: & alibi ad legem Charondæ, quæ adhuc exſtat apud Stobæum, alludit, notante Petro Victorio Lib. XVI. c. 21. Var. Lect. Tum veteres Comici fabulis ſuis leges Charondæ inſeruerunt, quorum verbis à Diodoro Lib. XII. p. 80. ſeq. laudatis reſpondent leges ipſæ apud eundem Stobæum occurrentes. Homines ejusdem familiæ *ὁμοσιπύους* à Charonda dictos, ut ab Epimenide *ὁμοκάπνους* teſtatur Ariſtoteles Lib. I. cap. 1. Politic.

* Hæc ſententia eſt clariſſimi Bentleii, libro laudato p. 373.

** Apologia pro diſſ. de Epiſtolis Phalaridis p. 358. ſeq.

IX. ZAMOLXIS sive SAMOLSES Thrax, itidem Pythagoræ Philosophi discipulus, & servus fuisse traditur à Laërtio Lib. VIII. sect. 2. Jamblicho. c. 23. & 30. & Porphyrio p. 9. in Pythagoræ vita, qui Dionysiphanem auctorem laudat. Sed & Straboni Lib. XVI. p. 762. Pythagoreus dicitur, & Lib. VII. pag. 297. fama de Zamolxi Pythagoræ servo confirmatur. Ne Origenem 3. contra Celsum p. 144. Cyrillum Lib. VI. contra Julian. p. 208. Etymologicum M. Svidam aliosque juniores laudem. Nam diu ante hos omnes Herodotus Lib. IV. cap. 95. idem se à Græcis accepisse tradit, mox vero cap. 96. addit se existimare Zamolxin multis ante Pythagoram annis vixisse. Primus * Thracum Getarumque legislator fuisse consentitur, qui ei divinos honores tribuerunt, pro Saturno, sive ut Porphyrius auctor est pro Hercule eum colentes, atque quotannis præstantissimum ex senibus ei sacrificantes, teste Clemento Alex. 4. Strom. p. 497. & Ænæe Gazæo p. 43. Theophrasti. De hoc Zamolxi ejusque Philosophia ac legibus, quas à communi Vesta accepisse se jactabat teste Diodoro Siculo Lib. I. p. 48. videndus *Carolus Lundius* in libro edito Upsaliæ A. 1687. 4. & recensito in Actis Eruditorum Lipsiensibus Tomo 2. supplementi p. 282. Zamolxidis ἐπῳδὰς memorat Julianus in Cæsaribus p. 309. è Platonis Charmide, quem si placet vide.

* X. THALES quoque à nonnullis nominatus fuit idem Zamolxis, ut scriptum est à Porphyrio. Sed & ab Aristotele Lib. II. Polit. c. 10. Thales inter celebres Nomothetas commemoratur, ** quem audiverit LYCURGUS, legislator & ipse Spartanorum nobilissimus. De utroque dicere me memini libro superiore c. XXXV. ubi ostendi Thaletem hunc Cretensem distinguendum esse à Philosopho ejus nominis Milesio sectæ Jonicæ auctore. Lycurgus leges suas retulit ad Apollinem tanquam auctorem, teste præter alios quam plurimos Diodoro Siculo Lib. I. p. 48. Libanio T. 2. p. 479. & Aristide Orat. 1. Platonicâ

T. 3.

* Jornandes cap. V. de rebus Geticis, auctor est ante Zamolxin Thracibus fuisse Zeutam quendam & Diceneum. *In secunda* (Scythiæ parte) *id est Daciæ Thraciaque & Mœsiæ solo Zamolxen* (habuisse noscuntur) *quem mira Philosophica eruditionis fuisse testantur plerique scriptores annalium. Nam & Zeutam primi habuerunt eruditum, post etiam Diceneum, tertium Zamolxen.* Post Zeutam & Diceneum tertius nescio quis *Comosicus*, & tum demum quartus Zamolxis memoratur ab Abbate Urspergensi. Idem Diceneum æqualem facit Syllæ, sed eo longe antiquior fuit Zamolxis.

** Apud Svidam in νομοθέται, legas, Thaletem Athenienſibus leges tuliſſe poſt Solonem.

Digitized by G

T. 3. p. 19. Sed & Apollo ipſe apud Theodoritum Lib. X. de curat. Græcarum affectionum p. 140.

Ἥκεις ἐυνομίην διζήμενος· αὐτὰρ ἐγώ τοι
Δώσω — — — Confer Herodotum Lib. I. c. 65.

Nempe Oraculum Delphicum pecunia â Lycurgo corruptum fuiſſe refert Polyænus Lib. I. Stategem. p. 16. Cretenſium porro & Ægyptiorum leges in multis imitatus eſt hic Nomotheta, ut oſtendit Nic. Cragius Lib. III. de Rep. Laconica c. 1. Tempus quando leges ſanxerit Lacedæmoniis, præter Scaligerum & alios Chronologos, inquirit Joh. Meurſius Lib. II. c. 1. Miſcellan. Lacon. nec deſunt præclari ſcriptores, hoc factum ajentes annis circiter XXX. ante primã Olympiadem. Vide Dodvvellum * in Annalibus Thucydideis p. 39. De legibus ejus ita ſenſerunt ſcriptores præſtantiſſimi, Plato Lib. I. de legibus, Ariſtoteles Lib. II. politic. & 7. Polybius Lib. 6. Hiſt. & Plutarchus in Lycurgi vita, ὡς ἱκανὰς μὲν ἔχουσι πρὸς ἀνδρίαν, ἐνδεεῖς δὲ πρὸς δικαιοσύνην. Confer Dacerium ad Plutarchum. p. 302. ſeq. Prætereo quæ in illis reprehendunt Theodoritus Lib. IX. & X. de curat. græcarum affectionum, aliique Chriſtiani, & nuper Petrus Bælius Vir Cl. in Lexico Hiſtorico Critico. Compendium quoddam legum Lycurgi, (non adeo multæ autem fuerunt, ut teſtatur Plutarchus in Apophtegmatis p. 189.) dat Svidas in Λυκοῦργος & ex Trogo Pompejo Juſtinus Lib. III. hiſtor. cap. 2. ſeq. adjungens eundem nihil lege ulla in alios ſanxiſſe, cujus non ipſe primus in ſe documenta daret. Sane in proverbium abiit nomen Lycurgi, pro viro honeſtatis & virtutis tenaciſſimo, quemadmodum apud Plautum in Bacchidibus Act. 1. Scen. 2. v. 3. Et καταλυκουργίζειν pro ſevere ac rigide adverſus aliquem agere, apud Alciphronem Epiſt. 41. Unde & Ciceronis illud Lib. I. Epiſt. 13. ad Atticum, *noſmet ipſi qui Lycurgei à principio fuiſſemus*, ad Lycurgum hunc legislatorem potius, quam alterum (de quo infra c. ult.) Atticum Oratorem hujus nominis reſpicere crediderim.

XI. Non prætereundum denique eſt, leges Lycurgi, quarum plerasque perſequitur etiam Xenophon libro de Rep. Lacedæmoniorum, ſcripto ** vulgatas non fuiſſe, ſed modo tanquam ῥήτρας Apollinis totidemque oracula Delphis allatas ut memoriæ tradendas, ac ſub Regum cuſtodia ſervandas. Plutarchus in vita Lycurgi pag. 47. νόμους δὲ γεγραμμένους οὐκ ἔθηκεν — — τὰ μὲν τοιαῦτα νομοθετήματα ῥήτρας ὠνόμασεν, ὡς θεῶν δὲ θεῖα νομιζόμενα καὶ χρησμοὺς ὄντα. Confer Scholia

Uuu 2 Græca

* Homerum Lycurgo antiquiorem notavi Lib. I. cap. 35. Lib. II. c. 2. §. 11.

** Non deſunt quidem qui Lycurgum dicunt γράψαι νόμους, ut Libanius T. 2. p. 476. ſed notum eſt Græcos hac phraſi uti pro eo, quod latini dicunt *leges ferre*.

Digitized by Google

Græca ad Lucianum T. 1. p. 26. Herodotus Lib. VI. c. 57. de Regibus Lacedæmoniorum: τὰς ὦ μαντηίας τὰς γενομένας τότες φυλάσσειν, συνωδίναι ὦ τὰς πυθίας. Vide Antonium VanDale de origine idololatriæ p. 310. ſq. Ubi p. 314. inter alia docet à Regibus interdum aliquid tanquam novum oraculum ſive novam legem ῥήτρας Lycurgi adjectum, ut â Polydoro & Theopompo Regibus factum refert Plutarchus in Lycurgi vita p. 43. Mentio ῥητρῶν Lycurgi apud Svidam, Etymologici magni auctorem & alios. Plutarcho de eſu carnium diſſ. 2. p. 997. laudatur ὁ θεῖος Λυκοῦργος ἐν ταῖς τρισὶ ῥήτραις. Juſtinianus Imp. Lib. I. inſtitutionum tit. 2. *In his enim civitatibus ita agi ſolitum erat, ut Lacedæmonii quidem magis ea quæ pro legibus obſervabant memoriæ mandarent, Athenienſes verò ea quæ in legibus ſcripta comprehendiſſent, cuſtodirent.* Videntur autem leges à Spartanis decantari ſolitæ, modulos muſicos adoptantibus *Thalete* Cretenſi, *Terpandro*, *Tyrtæo* aliisque. De Thalete jam ſuperiore Lib. dictum à me eſt, & de *Tyrtæo* hujus libri cap. XII. De *Terpandro* ita Clemens Alex. 1. Strom. p. 308. Μέλος τε οὖν πρῶτος περιέθηκε τοῖς ποιήμασι, τὰς Λακεδαιμονίων νόμους ἐμμελοποίησε Τέρπανδρος ὁ Ἀντισσαῖος, ubi verbum ἐμμελοποίησε interpres reddit: *numeroſis verſibus ſcripſit*, ſed Marcus Meibomius ad Ariſtoxenum p. 76. rectius ita intelligit, ut leges Lacedæmoniorum à ſe, vel jam ante ab alio, verſibus incluſas, modulandas atque decantandas populo exhibuerit Terpander Antiſſæus. Quod autem Cicero in Orat. pro L. Flacco c. 26. affirmavit Lacedæmonios per ſeptingentos amplius annos *unis moribus & nunquam mutatis legibus* vixiſſe, hoc non de quacunque ſed totali mutatione eſt accipiendum, quia Lycurgi legum quarundam adhuc uſus fuit Lacedæmone ſub Romanis Cæſaribus, ut ex Xiphilino in vita Neronis & Philoſtrati Lib. IV. de vita Apollonii Tyanenſis c. 10. conſtat. Alioqui non tantum à victoribus Lacedæmoniorum ſubinde complura in ipſorum inſtitutis alterata ſunt, ſed & neglectæ Lycurgi leges à Lyſandro ap. Ælian. XIII. 29. Var. Hiſt. tum ab Ageſilao, de quo clariſſimus Perizonius ad ejusdem Æliani varias Lib. XIV. c. 27. Ac ſuperſtite etiamnum Lycurgo Lacedæmonios quædam ex ejus inſtitutis immutare auſos tradit Tertullianus c. 4. Apologetici: *Nonne & ipſius Lycurgi leges à Lacedæmoniis emendatæ tantum auctori ſuo doloris incuſſerunt, ut in ſeceſſu inediâ de ſemetipſo judicarit.* Sed aliam inediæ Lycurgi cauſam reddit ſcriptor vetus apud Svidam in Δεκαετηρίσαντα & in Λυκοῦργος, atque ex Plutarcho conſtat valde incerta eſſe, quæ de obitu illius viri traduntur. Complura ſapienter & acute ab eo dicta refert idem Plutarchus in Apophtegmatis Laconicis pag. 225. ſeq.

apud

apud quem inter alia p. 227. interrogatus cur leges ſcripto non ſanxiſſet, fertur reſpondiſſe: ὅτι οἱ πεπαιδευμένοι καὶ ἀχθέντες τὴν προσηκόσην ἀγωγὴν τὸ δ' καιρὸν χρήσιμον δοκιμάζουσι, *quia viri recte inſtituti atque educati probe perſpiciunt quid tempus & occaſio requirat*, adeoque leges non ſcriptas pro re nata optime interpretabantur, cum ſcriptæ magis ſint obnoxiæ fraudibus & cavillationibus. Lycurgo legislatori ſuo templum poſt fata dedicaſſe Spartanos tanquam Deo, præter alios memorat Pauſanias in Laconicis p. 248.

XII. RHADAMANTHYS ſive RHADAMANTHUS primus Cretenſibus leges tulit, ex quibus hunc verſiculum affert Ariſtoteles Lib. IV. Ethic. ad Eudemum c. 3.

Εἶχε πάθοι τά κ' ἔρεξε|δίκη κ' ἰθεῖα γένοιτο.
Quæ fecit ſi quisque ferat, jus fiet & æquum.

Aliam legem, *ne in jurejurando Deos nominare fas eſſet*, refert Svidas in Λάμπων. Confer Zenobium V. proverb. 81. & Heſychium ac Svidam in Ῥαδαμάνθυος ὅρκος. Porphyrius 3. de abſtinentia à cæde animal. p. 285. Κρῆσι γὰρ νόμος ἦν Ῥαδαμάνθυος, ὅρκον ἐπάγεσθαι πάντα τὰ ζῶα. Profeſſus autem eſt Rhadamantus à Jove ſe accepiſſe, quas promulgaret, leges, ut docet Ephorus apud Strabonem Lib. X. p. 467.

XIII. Rhadamantum, teſte eodem Ephoro, imitatus eſt MINOS, legifer & ipſe inclytus, Jove * itidem laudato auctore fidem auctoritatemque legibus ſuis conciliare conatus. De hoc videndus Joh. Meurſius in Creta Lib. III. c. 3. & 8. & 14. Tabulis æneis deſcriptas leges illius fuiſſe teſtatur Plato in Minoë, ubi *Talum* adminiſtrum ejus memorat, & inter alia hanc Minois legem refert, *ne compotent inter ſeſe usque ad ebrietatem*. Idem Lib. I. de legibus teſtatur Minoëm prohibuiſſe ne quisquam juniorum in leges rectene an ſecus latæ eſſent inquireret: ſenex vero ſi quid forte animadvertiſſet emendandum, hoc æqualium alicui vel Magiſtratui, nullo juvenum præſente indicaret. Leges ipſius magnifecere & ex parte in ſuis expreſſerunt *Lycurgus*, *Solon* ac *Plato*. *Pythagoram* quoque Minoïs imitatorem tradit Jamblichus in vita c. 5. antrum Philoſophi memorans, quod extra urbem Samiorum habuit exemplo antri Idæi in Creta Jovi ſacri, quod à Minoë pridem frequentatum Pythagoras in itinere adiit, teſte Porphyrio. p. 11. Confer Meurſium Lib. II. c. 3. De Minoë & ejus legibus plura conſtarent nobis, ſi ætatem tuliſſet liber *Hippoſtrati* quem laudat Phlegon libro de longævis c. 30. Vel

* Libanius T. 2. p. 479.

Charontis Lampſaceni Hiſtoria, quem Minois leges recenſuiſſe teſtatur Svidas in χάρων.

XIV. Primus Athenienſibus leges tulit TRIPTOLEMUS, ex quibus tres Eleuſine exſtantes memoravit Xenocrates apud Porphyrium quarto περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων p. 431. & Hieronymum 2. adverſus Jovinianum: *Honorandos Deos, venerandos parentes, & carnibus non veſcendum.* Γονεῖς τιμᾶν, θεοὺς καρποῖς ἀγάλλειν, ζῶα μὴ σίνεσθαι.

XV. Poſt Triptolemum leges ſive θεσμὰς Athenienſibus tulit DRACO, circa Olympiaden XXXIX. Republica jam conſtituta, notante Ariſtotele Lib. II. Polit. c. 10. ubi addit nihil proprium ejus leges habuiſſe, quod dignum memoria ſit, præter aſperitatem, propter pœnæ magnitudinem, unde notum Herodici dictum apud eundem Ariſtotelem 2. Rhetor. cap. 23. *leges non hominis eſſe, ſed Draconis:* itemque aliud judicium Demadis, relatum à Plutarcho in Solone, *quod ſanguine non atramento leges ſuas ſcripſiſſet.* Adde Gellium Lib. XI. c. 18. Svidam in Νίκων & Tzetzen Chiliad. 5. hiſt. 5. De ejus ſtatutis conſulendus *Pardulphus Pratejus* in jurisprudentia veteri Draconis & Solonis cum Romano jure legum Regiarum ac Decemviralium diligenter collata Lugdun. 1559. 8. Vide & Johannem Meurſium in Solone c. 13. De Deo & rebus divinis ac de virtute nihil præcepiſſe σεμνὰς Draconis νόμους, ac ne Solonis quidem, notavit Maximus Tyrius diſſ. XXXIX.

XVI. SOLON ab Athenienſibus anno tertio Olympiadis XLVI. * Archon electus, leges Draconis omnes ſuſtulit, exceptis iis, quæ de nece allata cuiquam ſcriptæ forent, ut poſt alios traditum Ælianо Lib. VIII. Var. hiſt. c. 10. ipſe conſilio Epimenidis uſus teſte Plutarcho, nova jura dedit, quæ partim ab Ægyptiis, ut Diodoro Sic. obſervatum, partim à Cretenſibus dicitur eſſe mutuatus, alia ipſe addidiſſe. De legibus Solonis inter veteres agunt Plutarchus & Laërtius in Solonis vita, è recentioribus *Joh. Meurſius* in Solone c. 2. ſeq. & in Themide Attica ſive libris duobus de legibus Atticis, qui poſt auctoris fata lucem viderunt Trajecti ad Rhen. 1685. 4. noviſſime recuſi in theſauro Antiquitatum Græcarum Jacobi Gronovii, Tom. V. Videtur in hoc opere Meurſius interdum fictas à Rhetoribus in declamationem leges pro veris Athenienſium ſtatutis admiſiſſe, quod recte ac diligenter cavit *Samuel Petitus* in egregio ad leges Atticas commentario Pariſ. 1615. fol. *Pardulphus* quoque

* Ita Soſicrates apud Laërtium 1. 110. licet Tatianus referat ad Olymp. XL. & Gellius XVII. 21. ad annum Tarquinii Priſci XXXIII. h. e. Olymp. XLIX 3. Conferatur Meurſius in Solone c. 10. & Lib. I. de Archontibus c. 12. Porro Solonem leges dediſſe non quas ipſe crederet juſtiſſimas, ſed quibus Athenienſium conditio maxime indigeret, obſervat Dio Chryſoſtomus diſſ. LXXX. p. 666.

que *Pratejus* præter jurisprudentiam veterem Draconis ac Solonis cum legibus Regiis ac Decemviralibus Romanis collatam Lugd. 1559. 8. paralipomena legum XII. Solonis ſubjecit ad calcem librorum de jurisprudentia media Lugd. 1561. Sat notæ præterea ſunt eruditis obſervationes *Deſiderii Heraldi* ad jus Atticum & Romanum, *Claudiique Salmaſii* ejus adverſarii Lugd. Bat. 1645. 8. qui in Epiſtolis pag. 272. memorat collectionem legum Atticarum ineditam auctore *Joſepho Scaligero*, quæ manu exarata exſtat in Bibliotheca Academiæ Batavorum Lugdunenſis. Prætereo Solonis leges latine verſas vulgatasque cum additamentis *Valentini Wilhelmi Fœrſteri* Witteb. 1616. 8. & *Gotfridi Schmidii* de Solone legislatore diatribam in lucem editam Lipſiæ Anno 1688. 4. Denique *Auguſt. Milagii* Orationem de lege Solonis qua ignominia notarat eos qui in ſeditione alterutrius partis non fuiſſent, Helmſtad. 1655. Leges Solonis, quæ res privatas ſpectabant, ſcriptæ erant in ἄξονας* ligneos quadratos, ſed quæ agebant de ſacrificiis & publicis negotiis, in κύρβεις ſaxeos triquetros. Confer Andream Schottum ad Zenobii IV. proverb. 77. Diogenianum V. 72. Meurſium in Solone c. 24. Joh. Philippi Pfeiferi antiquitates græcas Lib. II. cap. 34. Scriptæ autem erant βουστροφηδόν, Vide Harpocrationem & Svidam in ὁ κάτωθεν νόμος. De quo genere ſcribendi dixi Lib. I. c. XXVII. num. 4. Servabanturque in Prytaneo, ut teſtis eſt Pauſanias in Atticis p. 41. Ex arce in curiam translatæ ab *Ephialte*, ut tradit Harpocration & Svidas laudato loco. Contra *Nicomachum*, leges inter deſcribendum corrumpentem, Vide Orationem Lyſiæ XXIX.

XVII. *Demetrius Phalereus* περὶ τῆς Ἀθήνησι νομοθεσίας memoratur à Laërtio, ſed illud opus cujus liber tertius laudatur à Svida in σκαφηφόροι, jam pridem intercidit, non minus, quam ea quæ in Solonis Ἄξονας ſcripſerat *Ariſtoteles*, *Seleucus* & *Didymus*. (Conſule Menagium ad Laërtium p. 202. & p. 26.) De his aliisque legum latoribus multa nos docere poterant, ſi ad nos perveniſſent libri de legumlatoribus ſive legiferis ſcripti à *Theophraſto*,** & *Apollodoro* qui ambo apud eundem Laërtium memorantur, vel ab *Hermippo* denique, cujus *primum* περὶ νομοθετῶν laudat Athenæus Lib. IV. p. 154. & Origenes 1. contra Celſum, *ſecundum* Porphyrius quartô περὶ ἀποχῆς. *Sextum* Athenæus Lib. XIV. p. 619. Huc refer quod Hermippus ἐν θεσμοφόροις allegatur à Polluce Lib. X. c. 26. Neque enim hoc nomen fabulæ Hermippi Comici eſſe duxerim cum Meurſio Bibl. Attic. p. 1512. *XVIII.* Cæ-

* Ab eodem vocabulo carmina Saliorum videntur dicta *axamenta*. Confer Tobiam Gutberlethum de Saliis cap. XIX.

** De hoc Theopraſti opere dixi paulo ante num. 3.

XVIII. Cæterum in præſenti ſuffecerit nobis præcipuos legum latores in veterum ſcriptis memoratos ordine literarum digeſtos lectori exhibere.

Æacus leges tulit Æginenſibus.

Æſchylus Athenienſibus. Svid. in νομοθέτης, & Cedren.

Agatharchides Lacedæmoniis.

Amaſis Ægyptiis, *ut Rocboris*, *Hephæſtus*, *Mnevis*, qui leges ſuas ad Mercurium referebat, *Saſyches*, *Seſoſtris* & *Triſmegiſtus*. Vide Diodorum Sic. Lib. I. p. 84. ſeq.

Anacharſis Scythis. Svidas in Σκύθης ὁρᾷ.

Androdamas Rheginus Chalcidenſibus. Ariſtoteles II. c. ult. Politic.

Apis Argivis. Theodoritus Lib. IX. curat. gr. affect.

Archias Cnidiis. Idem Theodorit.

Ariſtocrates Rheginis. Jamblich. c. 30. vit. Pythag.

Ariſtoteles Stagiritis & Abderitanis. Plutarch. contra Colotem.

Bacchus Θεσμοφόρος apud Orpheum. Sic *Ceres* Θεσμοφόρος, quæ Siculis leges dedit.

Brachman ſcripſit νόμους Βραχμάνων καὶ πολιτείαν, ſi credimus Svidæ.

Cecrops Athenienſibus, ut *Cliſthenes*, *Demetrius Phalereus*, *Hipparchus*, *Lycurgus Orator*, *Pericles*, *Piſiſtratus*, *Sophocles*, *Theſeus*. Demoſthenes quoque apud Libanium T. 1. pag. 449. μεσὸν δὲ τὸ μητρῷον τῶν ἡμῶν ψηφισμάτων καὶ νόμων.

Cercidas Arcadibus. Ptolemæus Hephæſtionis apud Phot. Apud Euſtathium ad Iliad. β. pag. 199. edit. Baſil. pro Κερδίας legendum Κερκίδας.

Charondas Catanæis & aliis civitatibus Italiæ ac Siciliæ, Thuriis item & Mazacenis. Vide quæ de hoc ſupra.

Cliſthenes Athenienſium legislator. Meminit præter Theodoritum & alios Themiſtius Orat. 23. p. 287. edit. Harduini. Apud Max. Tyrium diſſ. IX. male Κληδοσθένης.

Crem ſive Cremus, Avarum. Svid. in Βήλγαροι.

Demonax Cyrenæis. Theodorit. 9. curat. Græc affect.

Diceneus Scythis, teſte Jornande, qui addit leges illius conſcriptas *Bellaginnes* appellari. Vide Loccenium Antiquitatt. Sveo Gothic. pag. 49. ſeq.

Diocles Syracuſiis.

Dorymachus Ætolis. Polybius in excerptis Peireſc. p. 58.

Draco Athenienſibus, de quo ſupra.

Eudoxius Mileſiis, ſive potius Cnidiis. Vide Menagium ad Laërtium p. 390.

Hebanax

Digitized by Google

Helianax Steſichori frater, teſte Svida, legislator fuit, unde ſuſpicio eſt eum leges tuliſſe in aliqua civitate Siciliæ.

Helicaon Rheginis. Jamblich. c. 30. vit. Pythag.

Hippodamus Mileſiis.

Lacritus Iſocratis diſcipulus Athenienſibus. Plutarch. in Iſocratis vitâ. Photius cod. 260.

Lycurgus Lacedæmoniis, de quo ſupra.

Lycurgus Rhetor, Athenienſibus. Ælian. XIII. 24. Var. Plutarchus in Vitis decem Rhetorum.

Mercurius Ægyptiis. Vide Ælianum Lib. XIV. Var. c. 34.

Minos Cretenſibus, de quo ſupra.

Mneſion Phocenſibus. Vide Lambecium 3. Commentar. p. 66.

Neſtor Pyliis. Theodorit. 9. curat. Græcar. affect.

Numa Pompilius Romanis. Vide Plutarchum in ejus vita, qui inter alia teſtatur illum leges ſuas Nymphæ Ægeriæ in acceptis retuliſſe, quod tradit etiam Livius, itemque alii. Ennius Annal. *Olli reſpondet ſuavis ſonus Egeriai.* Quanquam hoc pro fabula habet Cicero 1. de legibus ſub init. Sed perinde Romulus ſuas ſe accepiſſe leges ajebat à Conſo. * Et Lycaon Pelasgi filius Arcadibus perſvadebat Jovem ſubinde ad ſe accedere viri peregrini ſpecie εἰς ἔποψιν δικαίων καὶ ἀδίκων *ut inſpiceret juſtos & injuſtos*, teſte veteri ſcriptore apud Svidam in Λυκάων, quem vide etiam in νόμια. Leges duodecim tabularum à Decemviris latæ in æs fuerunt inciſæ, ut teſtatur Livius III. 57.

Onomacritus Locrus Cretenſibus. Ariſtoteles 2. Politic. c. ult.

Pagondas Achæis. Theodoritus, 9. curat. Græcar. affect.

Phido Corinthiis.

Philolaus Corinthius Thebanis. Ariſtoteles 2. Politic. c. ult.

Phoroneus Græcis primus leges judiciaque conſtituit teſte Iſidoro Hiſp. Lib. V. Originum c. 1. Argivis leges tuliſſe innuit etiam Clemens Alex. in protreptico p. 67.

Phytius Rheginis. Jamblich. c. 30. vit. Pythag.

Pittacus Mitylenæis. Ariſtoteles 2. politic. c. ult.

Plato ** (de cujus opere de legibus infra dicturus ſum ſuo loco) Arcadibus, Cy-

* Plura ejusmodi Legislatorum leges ſuas ad Deos referentium exempla collegit Balthaſar Bonifacius Hiſtoriæ ludicræ XIX. 1.

** Plato genus ſuum maternum referebat ad Solonem. Vide Laërtium III. 1. Olympiodorum in Platonis vita & Proclum 1. in Timæum p. 25.

bus, Cyrenæis & Thebanis rogatus leges ferre noluit. Vide Menagium ad Laërtium pag. 148. Sicilia & Thracia per ejus dogmata Tyrannis liberata. id. p. 155.

Protagoras Thuriis.

Rhadamanthus Cretensibus, de quo supra.

Salathus Crotoniatis.

Scopas Ætolis. Polyb. in excerptis Peiresc. p. 58. & ex eo Svidas in Σκόπας.

Solon Athenienſibus: à quibus per decemviros deinde leges ejus mutuati sunt Romani. Vide Meursium in Solone, c. 23. Svidam in νομογράφοι.

Thales, cum Lycurgo, Lacedæmoniis.

Theætetus Rheginis, & *Timaratus* Locrensibus, quos è Pythagoræ schola prodiisse auctor est Jamblichus in ejus vita c. 30.

Triptolemus Athenienſibus.

Zaleucus Locris Epizephyriis.

Zamolxis Thracibus & Getis; de quo, ut de quatuor præcedentibus quoque, supra dictum.

Zarades Persis. Theodorit. 9. curat. Græcar. affect. & Agathias. Incertum an idem cum *Zarata* Pythagoræ Præceptore, qui aliis *Zabratus* vel *Nazaratus*. Hunc eundem qui esse putant cum Propheta Jeremia vel Ezechiele, eos non magis audiendos esse existimo, quam Alexandrum Polyhistorem qui apud Svidam in Ἀλέξανδρος tradidit Hebræam fuisse mulierem *Moso* nomine, quæ leges scripserit Hebræis.

Zathravstes Arianis, vel, ut aliqui codices, Arimaspis. Hic leges suas retulit ad ἀγαθοῦ δαιμόνα, teste Diodoro Sic. Lib. I. p. 84.

XIX. Obsignabo hanc de legislatoribus diatribam observatione Aristotelis Lib. IV. Polit. c. 11. τὰς βελτίστας νομοθέτας εἶναι τῶν μέσων πολιτῶν. *Optimos legum scriptores exstitisse* (non ipsos principes sed) *è mediis civibus.* Σόλων τε γὰρ ἦν τούτων, δηλοῖ δ' ἐκ τῆς ποιήσεως, καὶ Λυκοῦργος, ὁ γὰρ ἦν βασιλεὺς, καὶ Χαρώνδας, καὶ σχεδὸν οἱ πλεῖστοι τῶν ἄλλων. *Solon enim unus horum fuit, declarat hoc ipse suis versibus: & Lycurgus, non enim fuit Rex, & Charondas, & fermè plurimi aliorum.* Hoc Aristotelis ipsius, Zaleuci, Eudoxi, & Protagoræ exemplis confirmat Bentleius in Apologia pro dissertatione de Epistolis Phalaridis, pag. 496.

CAPUT

CAPUT XV.

De Pindaro aliisque Lyricis.

Pindari Thebani ætas & vita. 1. Scripta edita, & obiter de Græcorum Olympiis, Pythiis, Nemeis, Isthmiisque. 2. Laudata & reprehensa in Pindaro. 3. Scholia Græca in Pindarum edita, & Scholiasta deperditi. 4. Editiones Pindari, Versiones, & in Pindarum commentaria. 5. Varia scripta recentiorum illustrantia Pindarum. 6. Deperdita Pindari scripta. 7. Catalogus scriptorum in Scholiis ad Pindarum allegatorum. 8. De præcipuis Lyricis aliis quorum vel nihil vel pauca admodum fragmenta hodie habemus, Alcæo, 9. Alcmane. 10. Alpheo. 11. Anacreonte. 12. Atque ita de reliquis secundum ordinem literarum.

I.

PINDARUS Daiphanti tibicinis * & Myrtus F. natus Olymp. LXV. ** 1. ante Christum A. DXX. in ipso Pythiorum festo, futurus πολλῶν καὶ καλῶν ὕμνων τῷ Θεῷ Χορηγὸς, ut ait Plutarchus VIII. 1. sympos. Patriam Thebas Bœotiæ habuit, cujus opprobrium facile effugit ingenii elegantiâ, & carminum svavitate. Vide Erasmum in adagio *Bœotica sus*, & scholia Pindari Olymp. Od. 6. ad verba:

Γνῶναί τ' ἔπειτ' ἀρχαῖον ὄνειδος ἀλα-
θέσι λόγοις εἰ φεύγομεν Βοιωτίαν
τὴν — — —

* Alii patrem vocant *Scopelinum*, alii *Pagonidam*, ut Mater aliis dicitur *Clidice* aliis *Myrtis*. Frater *Erotion*, Uxor *Timoxena*, filius *Daiphantus*, filiæ binæ, *Eumetis* sive *Polymetis* & *Protomache*. Verum de his aliisque quæ de industria prætermisi vide Svidam, Thomam Magistrum & è recentioribus Erasmum Schmidium, Joh. Benedictum, & Oxonienses editionis curatores in Pindari vitâ. Josua quoque Barnesius Vir Cl. in vita Euripidis sect. 4. Pindari vitam scripsisse se testatur, quæ adhuc inedita delitescit. Fuere & alii Pindari. Nam 1) Pindarus è nostri majoribus, Scopelini filius, Lyricus Poëta, Svid. 2.) Pindarus Melanis Filius, Ephesiorum Tyrannus, de quo Polyænus VI. 50. & Ælian. Ist. 26. Var. 3.) Pindarus libertus Cassii & in propricidio adjutor, apud Plutarch. in Bruto, & in Antonio p. 925. Dionem Lib. XLVII. p. 354. Valer. Maxim. VI 8. 4. & Appianum Lib. IV. de bello civili. 4.) Pindarus Grammaticus, qui laudatur in scholiis ineditis ad Dionysium Thracem, & Sexto Empirico p. 41. contra Grammaticos est *Pindadarion*. 5.) Pindarus sub cujus nomine latinum carmen exstat de bello Trojano, de quo dixi in Bibl. latina. Est & *Pindarus* fluvii nomen in Plutarchi Alexandro p. 675 sed *Pinarum* vocat Polybius. Tom. 2. p. 922. ex Callisthene.

** Male LXVII. excusum in Scaligeri notis ad Eusebium p. 100 b. editionis secundæ.

Digitized by Google

Expositum infantem nutritum fuisse ab apibus, multi tradiderunt: Antipater in Epigrammate 4. Antholog. c. 26. Philostratus 2. Icon. Pausanias Bœoticis, & Ælianus XII. 45. Var. Instituerunt Pindarum præter parentes *Lasus* Hermionensis & *Simonides*. Quinquies victus est à *Corinna*, de qua vide ad eundem Ælianum XIII. 25. Var. Cum vero Xerxes pugna Salaminia profligatus est ab Athenienſibus Olymp. LXXV. 1. (ante Christum CCCCLXXX.) quadraginta annos natus fuit Pindarus teste Svida. Diodorus Siculus ad eundem annum Lib. XI. p. 22. τῶν δὲ μελοποιῶν Πίνδαρος ἦν ἀκμαζων κατὰ τούτους τοὺς χρόνους. Itaque non tantum ad LV. vel LXVI. vel LXXX. annorum ætatem pervenerit Pindarus, sed nonagenario major obierit, est necesse. Nam Olympionic. 6. canit laudes Agesiæ Syracusani, qui vicit Olymp. *LXXXV.* Præterea Pythionic. 7. laudat Megaclem Athenienſem qui vicit Pythiade *XL.* quæ incidit in Olympiadis *LXXXVII.* vel *LXXXVIII.* annum 3. Tum Isthmionic. 7. celebrat mortem Strepsiadis, qui bello occubuit Peloponnesiaco, quod cœpit Olymp. *LXXXVII.* 1. Secta Pythagoreum fuisse Pindarum tradit Clemens Alex. V. Strom. p. 598. Fertur inopinato animam exhalasse in Gymnasio (ut Valerius Maximus IX. 12. extern. 7.) sive (ut Svidas) in theatro, cum super gremium pueri *Theoxeni* quo unice delectabatur, capite posito, quieti se dedisset. Epitaphium illius memorat Svidas in χαλκευτής. Pridem defuncti generi pepercit Rex Alexander, captis Thebis, ut præter alios narrat Libanius T. 2. p. 218.

II. Exstant Pindari carmina *XLV.* epinicia Lyrica, quæ Strophis * Antistrophis & Epodis constant, dialecto Doricâ scripta

In ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΑΣ *XIV.*
ΠΥΘΙΟΝΙΚΑΣ *XII.*
ΝΕΜΕΟΝΙΚΑΣ *XI.*
Et ΙΣΘΜΙΟΝΙΚΑΣ *VIII.*

De quatuor illis Græciæ celeberrimis agonibus præsenti loco agere supervacuum esse existimo, tantum noto *Olympia* celebrata esse apud Eleos in honorem Jovis, peracto quovis quadriennio, & primam Olympiadem numerandam ab anno ante Christum 776.

Pythia apud Delphos celebrata similiter post singula quadriennia in honorem Apollinis Pythii, non quovis anno tertio (ut Scaliger) sed ut Sam.

* Schol. Euripidis ad Hecub. v. 647. τὴν μὲν στροφὴν κινούμενοι πρὸς τὰ δεξιὰ οἱ χορευταὶ ᾖδον, τὴν δ' ἀντιστροφὴν πρὸς τὰ ἀριστερά, τὴν δ' ἐπῳδὸν ἱσάμενοι ᾖδον. Ἐδήλωσε δὲ ὡς φασιν ἡ μὲν στροφὴ τὴν ὁρατὴν ἐκ τῶν ᾠῶν πρὸς τὰ δυσιπῆ μέρη κίνησιν, ἡ δ' ἀντίστροφὴ τὴν τῶν πλανητῶν, ὡς ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἕω γενομένην, ἡ δ' ἐπῳδὸς τὴν τῆς γῆς στάσιν, ἱσαμένων τῶν ᾀδομένων.

ut Sam. Petitus p. 63. ad leges Atticas & Dodvvellus p. 239. de Cyclis, ſecundo Olympiadis exeunte. Prima Pythias incidit in Olympiadem XLIX.

Nemea celebrata apud Argivos in honorem Herculis (aut vero Achemori Lycurgi F. vide Lud. Nonnium ad Græciam Hub. Goltzii p. 66.) ſingulis bienniis, anno cujusque Olympiadis primo & tertio, ut Scaliger, Petavius & Dodvvellus: non ut Samuel Petitus, anno ſecundo & quarto. Prima Nemea incidunt in Olympiadem LIII.

Iſthmia apud Corinthios in honorem Neptuni ſingulis itidem bienniis. Prima incidunt in Olympiad. XLIX. Ita ſingulis quadrienniis univerſi quatuor agones, & Olympia quidem ac Pythia ſemel, Nemea vero & Iſthmia bis acta ſunt, ut notat Julianus. Epiſt. 35. Mentio Iſthmiorum illo tempore adhuc celebratorum etiam apud Libanium T. 2. p. 211. Seriem Chronologicam Olympiadum, Pythiadum, Iſthmiadum & Nemeadum & quotquot potuere reperiri victorum accuratiorem edidit *Guilelmus* Lloyd Rev. Epiſcopi Vigornenſis F. Oxon. 1700. fol. cui addendæ doctiſſimi Dodvvelli obſervationes in præclaro opere de Cyclis Græcorum. Olympionicas ſcripſerant olim *Agriopas* Plin. VIII. 22. (ubi codices quidam *Acopas* vel *Copas*) tum Ariſtarchus, Ariſtoteles, Eratoſthenes, Hippias, Hippoſtratus, Julius Africanus, Philochorus, Steſiclides & Timæus Siculus, de quibus adi Jonſium Lib. IV. p. 344. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſophicæ. Phlegontis Tralliani Ὀλυμπιονικῶν καὶ χρονικῶν συναγωγὴν recenſet Photius cod. 97. ex quo ſcripto ſupereſt fragmentum περὶ τῶν Ὀλυμπίων. Cœterum Ὀλυμπιάδων ἀναγραφὴν quam Scaliger poſt Chronicon Euſebii p. 313. *ſeqq.* Græce edidit, & p. 343. *ſeqq.* indice Ὀλυμπιονικῶν Alphabetico ornavit, vir incomparabilis ipſe ex veteribus ſcriptoribus editis atque ineditis videtur ſingulari ſtudio ita collegiſſe ac digeſſiſſe, licet à Meurſio * & aliis viris doctis non paucis pro veteri paſſim laudatur.

III. Ut ad Pindarum revertar, ex plurimis quæ in ejus ingenium & μεγαλοφωνίαν apud veteres effunduntur elogiis tantum adſcribam verba Quintiliani X. 1. *Novem Lyricorum longe Pindarus princeps, ſpiritu, magnificentia, ſententiis, figuris: beatiſſimus rerum verborumq; copia & velut quodam eloquentiæ flumine propter quæ Horatius* (IV. 2. Od.) *nemini credit eum imitabilem.* Neq; tamen reprehenſoribus caruit, cui præter *Corinnam*, de quo paulo ante, fuit æmulus & adverſarius *Amphimenes* Cous, memoratus à Laërtio in vita Socratis Lib. II. ſect. 46. Arguitur etiam avarus fuiſſe & Muſam mercenariam habuiſſe, quod à Magiſtro ſuo *Simonide* hauſit, nec magis hoc erubuit fateri, quam Simonides, qui ut eſt apud Tzetzam VIII. hiſt. 228. dicebat

* Meurſium eo nomine reprehendit Petavius doctrin. temp. Libro XIII. ad A. Per. Jul. 4019.

binas ſibi eſſe arcas domi, unam gratiarum in quam referret bona verba hominum elegantium ſed donantium nihil, alteram præmiorum, ac donorum quæ pro labore ſuo acciperet. Si qua re opus ſit, ex hac poſſe ſe quævis neceſſaria depromere, alteram vacuam opisque invalidam inveniri. Similiter Pindarus Oda 2. Iſthmionic. ex Metaphraſi Sudorii:

Muſa nam nondum radiantis auri
Capta nitore
Ditibus ſuaves operas locabat
Ære venales, neque cantiones
Ore fucato populum movebat
Laudis emacem.
Sed modo Argivus nimis ille verax
Qui ſibi elapſis opibus fugaces
Intuens una comites abiſſe
Fœdere rupto.
Dixit ingenti gemitu, quid ô Dii
Eſt vir aut virtus, niſi magna numûm
Copia, hæc doctæ tibi non operta
Canto Thalia.

IV. Scholia Græca in Pindarum collecta ſunt à *Thoma Magiſtro* & *Demetrio Triclinio* ex commentariis deperditis variorum, *Ammonii*, *Ariſtarchi* & ejus diſcipuli *Ariſtodemi* Alexandrini, cujus meminit Athenæus, tum *Calliſtrati*, *Charidis*, *Didymi* & *Dionyſii Phaſelitæ*, qui paſſim in ſcholiis illis allegantur. *Palamedis* quoque electa ὑπομνήματα in Pindarum & *Seleuci* Emiſeni commentarium in Lyricos memorat Svidas. *Gorgonem* Pindari ſcholiaſten laudat Michaël Neander in præfat. ad Catechiſmum Lutheri Græce à ſe redditum p. 67. ſed ex male intellecto initio ſcholiorum ad 7. Olympionic. Neſcio autem quid moverit Valentinum Rotmarum, ut in notis ad Apollonium Rhodium p. 63. Scholiaſtes Pindari ipſi diceretur *Tarreus*. Nec probo judicium auctoris Bibliographiæ curioſæ, Joh. Henrico Bœclero à plerisque tribui ſolitæ, cui Scholiaſtes Pindari eſt viliſſimus omnium, & in quo pauca majoris momenti reperiantur. *Tho. Magiſtri* & *Emanuelis Moſchopuli* ſcholia MSS. in Pindarum exſtant in Bibl. Auguſtæ Vindel. ut teſtatur Reiſerus ὁ μαχαιρίτης in Catalogo MSS. p. 78. Utraque illa ſcholia, & alia interlinearia in Pindarum occurrunt in Bibliotheca Auguſtiſſimi Imperatoris, notante Neſſelio.

V. *Edi-*

V. *Editiones Pindari.*

Græca cum ſcholiis Græcis 1.) Romæ A. 1515. 4to.
2) Florentina editio Geſnero memorata in 8vo.
3) Francof. 1542. 4. apud Petrum Burbachium, cum ſcholiis in unaquaque pagina contextui adjectis.
4) Pariſ. 1558. 4to.

Græca ſine ſcholiis.
1) Venet. apud Aldum 1513. 8vo.
2) Baſileæ apud Cratandrum 1526. 8vo. ad emendatum *Jac. Ceporini* exemplar, cum præfat. *Huldrici Zwinglii.*
3) Pariſ. apud Morellum 1558. 4to. typis perquam nitidis.
4) Lugd. B. 1590. 8vo. (Bibl. Carpzov. II. p. 239.)

Latinæ.
1) *Philippi Melanchthonis* interpretationem liberiorem qua verbis ſe non adſtrinxerit, ſed pondus eorum examinarit, laudat, eâque adjutum ſe fatetur H. Stephanus Præf. ad Pindarum A. 1566.
2) Ex verſione *Joh. Loniceri* prodiit Pindarus Baſil. 1528. 8vo. & cum notis ibid. 1535. Tiguri 1560. 8vo.
3) Pindarus latino carmine pereleganti redditus à *Nic. Sudorio* in curia Pariſienſi inquiſitionum præſide, cum ejus commentario in Nemea Pariſ. 1592. 12.

Græca & Latinæ (ſine ſcholiis Græcis.)
1) Cum interpretatione *H. Stephani* latinâ ad verbum, & fragmentis aliorum Lyricorum, minore forma. A. 1560. & 1566. Antvverp. apud Plantin. 1567. & apud Paulum Stephanum 1600. & 1612. Præterea Lugd. 1598. 12.
2) Ex recognitione *Æmilii Porti.* Heidelberg. apud Commelin. 1598. 8vo. cum Lyricorum fragmentis & H. Stephani notis ad Anacreontem.
3) Græce & latine prodiit Pindarus in corpore Poëtarum Græcorum Trag. Com. Lyric. Gnom. & Epigrammatar. Genev. 1614. fol. edente *Jac. Lectio.*
4) Cum verſione latina & commentario luculento *Eraſmi Schmidii*, qui præterea contextum è tribus MSS. Palatinis emendavit, & carminum rationem explicuit, ſingulorumque diſpoſitionem ſive Analyſin Logicam præmiſit. Witeberg. 1616. 4. Specimen hujus editionis ſuæ vulgaverat ibid. 1611. 4.

Græca

5) Cum verſione latinâ recognitâ, paraphraſi & commentario *Joh. Benedicti*, Salmurii A. 1620. 4.

Græca & Latinæ cum ſcholiis Græcis.

1) Cum ſcholiis Græcis & interpretatione latina ad verbum, Genevæ A. 1599. 4to. apud *Paulum Stephanum*, qui in præfatione ait *Iſaacum Caſaubonum* ſibi ſpem feciſſe ſuarum in Pindarum obſervationum. Huic editioni etiam ſubjectus index ſcriptorum in ſcholiis allegatorum, ſed perquam mancus.

2) Luculentam denique poëtæ hujus editionem cum verſione *Eraſmi Schmidii*, & *Joh. Benedicti* argumentis ac paraphraſi, variis lectionibus & notationibus criticis ex Codd. MSS. Bodlejanis & prioribus editionibus (Schmidii commentario maxime) tum ſcholiis Græcis emendatioribus exornarunt duo Collegii Magdalenenſis ſocii eximii *Richardus Weſt* & *Robertus Welſted*. Oxoniæ è theatro Sheldoniano A. 1697. fol. Præmittitur vita Pindari recens adornata, *Phlegontis* Tralliani de Olympiis fragmentum, & chronologica ſeries Olympionicarum, cum annis mundi, Olympiadum, urbis conditæ & æræ ante Chriſtianæ collata à *Gvil. Lloydio* Epiſcopo hodie Vigornienſi. Subnexa eſt præter indices omnium fere Pindari verborum & phraſium, Auctorumque in ſcholiis laudatorum longe quàm Stephanus dederat pleniorem, *Nicolai Sudorii* * quam ante dixi poëtica Metaphraſis, qui Pindarum varii generis carminibus latinis reddidit Horatianis, & Henrico III. Galliæ ac Poloniæ Regi inſcripſit.

Verſiones Pindari in linguas vernaculas.

Pindaro tradotto da *Aleſſandro Adimari* in parafraſi & in rima Toſcana, è dichiarato con oſſervazioni è confronti d'alcuni luoghi imitati o tocchi da Orazio Flacco. in Piſa 1631. 4o. Liber dicatus Urbano VIII. Pontifici Max.

Gallica verſio 1) *F. Marini* cum notis, Pariſ. 1618. 8vo. & 2) P. *de la Gouſſe* proſa partim, partim verſu ſcripta additis iconibus ibid. 1626. 8. cum neutram harum viderim, pono utramque ex fide Martini Lipenii in Bibl. Philoſophica p. 1171.

Specimen novæ verſionis ſive potius Paraphraſeos Gallicæ Pindari editum

* De hoc Nic. Sudorio conſulenda elogia Scævolæ Sammarthani Lib. IV. p. 95. Alius fuit Johannes Sudorius Theologus Pariſ. circa A. C. 1520. de quo Johannes Launojus parte 2. Hiſt. ſcholæ Navarreæ p. 642.

Digitized by Google

tum eſt in memoriis Dombenſibus ſive Trevoltianis (de Trevoux) Anno 1702. part. 1. p. 75. ſeq.

Pindari Odas quasdam Anglice vertit notisque illuſtravit, & ad Pindari exemplum alias ipſe lingua patria compoſuit *Abraham Coulejus* Lond. 1681. 8vo.

VI. *Varia ſcripta Pindarum illuſtrantia.*

1) *Franciſci Porti* commentarii in Pindari Olympia, Pythia, Nemea, Iſthmia. Genev. 1583. 4to.

2) *Benedicti Aretii* Bernenſis commentarii in Pindarum. Genev. 1587. 4.

3) *Mich. Neandri* Ariſtologia Pindarica, ſive ſententiæ & loca ſelecta (v. g. Pythionic. 4. de Argonautarum expeditione) cum verſione & notis. Baſil. 1556. 8vo. Argumenta etiam ſingularum Odarum Pindari Neander adjunxit, & aliorum Lyricorum ſententias.

4) Comparaiſon de Pindare & d' Horace, par Mr. *Franc. Blondel* Maitre de Mathematiques de Monſigneur le Dauphin. Pariſ. & Amſt. 1686. 12mo. Rem paucis complexus perſonatus ſcriptor Vignolius Marvillius in Miſcellaneis ſuis T. 2. p. 127. *Pindare à plus d' elevation qu' Horace: Horace a plus de delicateſſe, d' agrement & d' egalité, que Pindare. L'un donnoit plus à entouſiaſme, & l' autre au bon ſens.*

Æmilii Porti Lexicon Pindaricum, Hanov. 1606. 8vo. *Eraſmi* quidem *Schmidii* Πινδαροταμεῖον, ſive *Concordantiæ Pindaricæ*, quarum ſpecimen dat in ſuis prolegomenis, lucem nunquam viderunt.

Ex Pindari Odis excerptæ Genealogiæ Principum Veteris Græciæ, gnomæ illuſtres &c. ſtudio *Davidis Chytræi.* Roſtoch. 1556. 8vo.

Dan. Heinſii Oratio XXVII. Pindari Pythiis præmiſſa, & Poëtæ majeſtatem atque ſapientiam prædicans.

VII. *Pindari ſcripta deperdita apud veteres memorata.*

Ἄσιγμος ᾠδή. Euſtathius ad Iliad. ω. ſub init. λέγεται γὰρ ὑπ' Πινδάρου πεποιῆσθαι ἀσιγμοποιηθεῖσαι ᾠδὴ καὶ τῷ Ἑρμοσεῖ δὲ λάσῳ ἄσιγμος ὑμνος εἰς Δήμητραν. Confer Athenæum Lib. X. p. 455.

Βακχικά. Svidas in Πίνδαρος.

Δαφνοφορικά. Svid.

Διθυράμβοι. Svid. Scholiaſtes Pindari, Strabo Lib. X. Dionyſius Halic. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων (confer locum inſignem Pindari quem Dionyſius ibi allegat reſtitutum & verſione donatum à Joſua Barneſio T. 2. p. 350. editionis Dionyſii præclaræ Hudſonianæ) & Harpo-

cratio. Plures libros fuiſſe, conſtat ex Etymologico in θώραξ ubi laudatur Pindarus ἐν διθυράμβων πρώτῳ.

Δράματα τραγικὰ ἰζ. Svid.

Ἐνθρονισμοί. Svid.

Ἐπιγράμματα Πτικά. Svid. *Epigramma in Panem* memorat Euſtathius in Iliad. χ. p. 771. *In Heſiodum* Svid. in τὸ Ἡσιόδειον γῆρας & appendix Vaticana IV. 3. ex Ariſtotelis Rep. Orchomeniorum.

Pindarum ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλέους laudat Zenobius VI. 49. proverb. Idem V. 20. allegat Pindarum in Ἐυμενικαῖς, ſed legendum Νεμεονίκαις, reſpicitur enim Odæ 3. Nem. v. 56. ſeq.

Θρῆνοι. Svid. & Scholiaſtes Pindari. Plutarchus in Romulo & conſolat. ad Apollon.

Κεχωρισμένα τῶν Παρθένων. Schol. Pindari 3. Pythionic. Παρίδρυ δὲ ὁ Παὶν τῇ Ῥέᾳ, ὡς αὐτὸς ὁ Πίνδαρος ἐν τοῖς κεχωρισμένοις τῶν παρθένων φησί. Idem Poëma Svidas vocat Παρθένια Προσῳδία.

Παιᾶνες, Svidas, Schol. Pindari Sophoclis & Apollonii Lib. I. Tzetzes ad Lycophronem v. 446. Plutarchus Lib. de Muſica. Athenæus, Pauſanias Bœotic. Didymum ἐν Ὑπομνήματι πρώτῳ τῶν παιάνων Πινδάρου laudat Ammonius in Θηβαῖοι. Hominum & Deorum laudes illud Pindari opus continuiſſe docet Servius ad 10. Æneid. Apud Galenum comm. 3. in Lib. περὶ ἄρθρων T. 5. p. 615. laudatur Pindarus ἐν τοῖς παιᾶσιν ubi legendum ſuſpicor παιᾶζιν.

Παροιμίαι τοῖς Ἕλλησι, proſâ, non ut cætera carmine. Svid.

Προσῳδία Παρθένια. Vide ſupra κεχωρισμένα τῶν παρθένων.

Σκολιὰ ἐγκώμια. Svid. Athenæus Lib. X. & XIII. & XIV. Etymolog. magnum.

Ὕμνοι Svid. & Schol. Pindari. Pauſanias (qui & hymnum Pindari in *Perſephonem* ſive *Proſerpinam* poſt mortem ſuam anui cuidam per ſomnium dictatam & ab eâ cum evigilaſſet miſſam in literas, Tum προοίμιον in *Sacadam* Argivum memorat: eſt autem προοίμιον hymnus, ut ex ipſo Pindaro conſtat, Pythionic. c. 1. v. 6.) Scholiaſtes Ariſtidis ad orationem quæ inſcribitur Pericles. Etymolog. magnum in ὠμήρησεν.

Ὑπορχήματα Svid. & Schol. Pindari.

Fragmenta deperditorum Pindari ſcriptorum utcunque poſt Mich. Nedrum & H. Stephanum collegit Eraſmus Schmidius ὁ μακαρίτης, cujus induſtria contenti fuere Oxonienſes. Poterant autem & pro diverſis Poëtæ ſcriptis melius diſponi, & quam plurima adjungi. Vide ſis etiam Andream Schottum Lib. II. Obſervatt. humanar. c. 62.

VIII. CATA-

Digitized by Google

VIII. CATALOGUS SCRIPTORUM

In Scholiis Græcis ad Pindarum allegatorum, ex editione Oxonienſi.

Ἀγίσρατος.
Ἀγησίλαος.
Αἰθιοπίδα ὁ γράφων.
Αἰνείας ὁ Ἀργεῖος.
Αἰσχύλος ἐν Γλαύκῳ, ἐν Ἐπιγόνοις, ἐν Κιβήραις, ἐν Νυρείζι.
Ἄισων ποιητής.
Ἀκέτανδρος.
Ὁ Ἁλικαρνασσύς. (Herodotus)
Ἀλκαῖος.
Ἀλκμὰν. — ὁ Ἀλκμὰν ἱστορεῖ.
Ἀμμωνίος.
Ἀμυντιανὸς ἐν τῷ περὶ Ἐλεφάντων.
Ἀνακρέων.
Ἀναξαγόρᾳ μαθητής (Euripides)
Ἀνδροτίων.
Ἄνδρων ὁ ἐφέσιος ἐν τοῖς ἑπτὰ σοφοῖς.
Ἀντεσίων.
Ἀντίμαχος.
Ἀπολλόδωρος.
Ἀπολλώνιος — ἐν τῷ δευτέρῳ.
Ἀπολλώνιος ἐν τῷ καταλόγῳ.
Ἀπολλώνιος ὁ εἰδογράφος.
Ἄρατος.
Ἀρίσταρχος, ſæpius.
Ἀριστάρχειοι.
Ἀριστείδης ἐν τῷ περὶ Κνίδᾳ συγγράμματι.
Ἀριστόδημος * Ἀλεξανδρεὺς Ἀριστάρχου μαθητής.
Ἀριστοτέλης — ἐν τῇ Λακώνων πολιτείᾳ.
Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσιν.
Ἀρίστων.
Ἀρτέμων, ὁ Περγαμηνός.
Ἀρχίδαμος.
Ἀρχίλοχος.
Ἄρχιν ἐν Θετταλικοῖς.
Ἀσκληπιάδης, ἐν τρίτῳ καὶ ἕκτῳ τῶν τραγῳδουμένων.
Βάττος ἐν δευτέρῳ Ἀττικῶν ἱστοριῶν.
Βακχυλίδης — ἐν διθυράμβοις.
Ὁ Βυκόλος (Theocritus)
Γραφὴ θεία.
Δημοσθένης.
Δημέας.
Δίδυμος, ſæpius.
Διευτυχίδας ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Μεγαρικῶν.
Διόδοτος ὁ Ἀριστοφάνειος.
Διονύσιος ἐν πρώτῳ Κύκλων.
Διονύσιος ὁ Ἀργεῖος.
Διονύσιος ὁ δ' χαρμίδα.
Διονύσιος ὁ Φασηλίτης.
Δίφιλος ὁ τὰ Θησηίδα ποιήσας.
Ἑλλάνικος ἐν τῷ πρώτῳ — περὶ Αἰολικῶν ἱστόρηκεν.
Ἐπιμενίδης.
Ἐπίχαρμος ἐν νάσοις.
Ἐρατοσθένης.
Εὐμηλός τις ποιητὴς ἱστορικός.
Εὔμολπος Κορίνθιος ὁ γράψας νέσον τῶν Ἑλλήνων.
Εὐριπίδης — ἐν Ἀνδρομάχῃ, ἐν Ἀντιγόνῃ, ἐν τῷ Μελεάγρῳ.

* Hujus τριτον περὶ Πινδάρου laudat Athenæus Lib. XI. p. 491.

Digitized by Google

Εὐφορίων ἱστορεῖ.
Ἔφορος ἱστορεῖ.
Ζηνόδοτος.
Ἡρόδοτος.
Ἡρόδωρος — ἐν Πελοπείᾳ, ἐν Οἰδιπόδι.
Ἡρόφιλος.
Ἡρωδιανός.
Ἡφαιστίων.
Ἡσίοδος, ἐν ἔργοις, ἐν Θεογονίᾳ sive ἀπὸ τῆς τῶν Θεῶν γενέσεως, ἐν Ἠοίαις, ἐν μεγάλοις ἠοίαις, ἔπη εἰς Ἡσίοδον ἀναφερόμενα χειρωνος ὑποθῆκαι.
Θαλῆς.
Θεογένης ἐν τῷ περὶ Αἰγίνης.
Θεόκριτος.
Θεόπομπος — ἐν Μήδῳ.
Θεόφιλος ἱστορεῖ — ἐν πρώτῳ περὶ εἰρήνης.
Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὑρημάτων, ἐν τῷ περὶ Τυρσηνῶν.
Θουκυδίδης.
Ἴβυκος ἱστορεῖ.
Ἱερωκλῆς.
Ἱππίας.
Ἱππόστρατος, ὁ τὰ περὶ Σικελίας γενεαλογῶν.
Ἴστρος, ἱστορεῖ.
Καινέας.
Καλλίμαχος — ἐν Αἰκάλῃ, ἐν Ἰάμβοις, ἐν ὕμνοις, ἱστορεῖ.
Καλλίστρατος.
Κράτης.
Κρατῖνος.
Ὁ Κύπρια συγγράψας.
Λυκόφρων ὡδὴ Φοιβάδος.
Λυσίμαχος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ νόσων ἱστορεῖ.
Μενεκλῆς.
Μενεκράτης.
Μίμνημος (an Μίμνερμος) ἱστορεῖ.
Μνασέας ὁ Παταρεύς.
Νικοκλῆς.
Ὅμηρος sæpissime. Ὁμηρικοὶ ὕμνοι.
Οἱ τὰ μεθ' Ὅμηρον γράψαντες.
Παυσανίας ἐν τρίτῳ Ἡρακλείας.
Παρθένιος ἐν τῇ Ἀρήτῃ.
Παρμένων.
Πεισανδρος ὁ Καμιρεύς.
Πίνδαρος ἐν Ὀλυμπιονίκαις, ἐν Πυθιονίκαις, ἐν Νεμεονίκαις, ἐν Διθυράμβοις, ἐν θρήνοις, ἐν παιᾶσι, ἐν ὕμνοις, ἐν τοῖς ὑπορχήμασιν, ἐν τοῖς κεχωρισμένοις τῶν παρθένων.
Οἱ ὠδαὶ Πινδάρου.
Πλάτων.
Πολέμων, ἐν τῷ περὶ Θήβης.
Πυθαίνετος ἐν πρώτῳ Αἰγινητῶν.
Σαπφώ.
Σιδώνιος.
Σιμωνίδης — ἐν ὑπογράμματι.
Οἱ ὠδαὶ Σιμωνίδου.
Σοφοκλῆς — ἐν Αἰθάμαντι, ἐν Αἰγεῖ, ἐν Ἀχαιῶν συλλόγῳ, ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς, ἐν Λημνιάσι, ἐν Ναυπλίῳ, ἐν Ὀδυσσεῖ μαινομένῳ, ἐν τῷ τοξοφόρῳ, ἐν Τελεπολέμῳ, ἐν Τρῳΐλῳ.
Στησίχορος ἐν Κύκνῳ.
Συνέσιος.
Σωκράτης ὁ Ἀργεῖος.
Σωσίβιος.
Σώφρων.
Τίμαιος ὁ συνταξας τὰ περὶ τῆς Σικελίας

λίας

Digitized by Google

λίας - ἐν τῇ δευτέρᾳ, ἐν τῇ δεκάτῃ.
Ὁ Τραγικός (Sophocles)
Φαῦσος ἐν τοῖς Λακεδαιμονικοῖς.
Φῆς Ⓖ ὁ τὰ Μακεδονικὰ συγγράψας.
Φερεκύδης ἐν πρώτῳ, ἐν δευτέρῳ.
Φερένικ Ⓖ.
Φιλαρχ Ⓖ.
Φίλις Ⓖ.
Φιλοστέφαν Ⓖ.
Φιλόχορ Ⓖ.
Φύλαρχ Ⓖ.
Χαῖρις.
Χείρων Ⓖ ὁ Ἀποθῆκαι.
Χρύσιππ Ⓖ ἐν τῷ περὶ παροιμιῶν.

IX. Jam poſt Pindarum alios deinceps *LYRICOS* celebriores, *LYRICASq;* ordine literarum perſequamur, idque tanto brevius, quo pauciora ex illorum ſcriptis ad nos pervenerunt. ALCÆUS, Mitylenæus Lesbius, Tyrannis *minaci Camæna* ſua & στασιωτικοῖς carminibus infeſtus, ſed libenter obſequens vino, æqualis ac civis Sapphonis, clarus fuit circa Olymp. XLIV. Vide Herodotum V. 95. Strabonem Lib. XIII. p. 617. & Laërtium Lib. I. ſect. 81. ubi quædam ejus in Pittacum convicia refert. *Carminibus* ſuis & ᾠδαῖς in eundem concitavit animos civium ſuorum Mytilenæorum, ut teſtatur Maximus Tyrius diſſ. XXI. Confer locum quem ἔκ τιν Ⓖ Ἀλκαίου σκολιῶν μελῶν profert Ariſtoteles III. 10. politic. Etiam *bellicas res* ſcripſit Alcæus & *navigationem ſuam*, cum à tyrannis Mytilenenſibus pulſus eſt, ſi fides Porphyrioni & Acroni ad Horatium Lib. II. Od. 13. *Hymnum in Apollinem* memorat Plutarchus Lib. de Muſica, Pauſanias Phocicis p. 817 vocat προοίμιον * εἰς Ἀπόλλωνα quod eruditus interpres perperam reddit *proluſionem*. *Hymni in Mercurium* meminit idem Pauſanias Achaicis p. 574. ac Porphyrio ad Horatii Lib. I. Od. 10. Alcæum ἐν τῷ ἑνάτῳ laudat Etymol. M. in ᾠδή. Æolica dialecto ſcripſit Alcæus, & magni exiſtimatus eſt à veteribus. Ἔκδοσιν poëmatum Alcæi Ἀεισοφάνειον & Ἀεισπέρχειον memorat Hephæſtio in Enchiridio p. 74. In Alcæi ᾠδὰς ſive ἄσματα ſcripſerat *Callias* Lesbius teſte Strabone, quem Athenæus vocat ex eadem qua Alcæus urbe Mitylenæum. *Horapollinem* quoq; in Alcæum ſcripſiſſe teſtatur Svidas. *Dicæarchum* ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου laudant Athenæus & Scholiaſtes Ariſtoph. uti *Chamæleontem* Ponticum idem Athenæus Lib. X. Luſibus & amoribus non aptiſſimam fuiſſe Alcæi Muſam, poſt Quintilian. X 1 notat Julianus in Miſopogone. Eodem autem Fabio judice Alcæus *in parte operis aureo plectro* ** *merito donatur*

* Προοίμιον idem eſt quod hymnus. Vide Bz. Spanhemii notas ad Callimach. p. 3 Menag. ad Laërt. p. 379 Scripſit & Alcæus *Epigrammata*. Porphyr. apud Euſeb X. 3, præparat: Ἀλκαῖος δὲ ὁ τῶν λοιδορῶν ἰάμβων καὶ ἐπιγραμμάτων ποιητὴς παρῴδηκε τὰς Ἑ Φορικὰς ἐξελέγχων.

** Horat. *Hunc Lesbio ſacrare plectro*
Teque tuaque decet ſorores.

quo tyrannos insectatur : multum etiam moribus confert, in eloquendo quoque brevis & magnificus, & diligens, & plurimum Homero similis, sed in lusus & amores descendit, majoribus tamen aptior. Hodie nihil hujus Poëtæ exstat præter perpauca quædam fragmenta, quæ collecta sunt à *Mich. Neandro* a) in Aristologia Pindarica p. 425. seq. *Henr. Stephano* b) in Lyricis p. 12. 419. & 433. ac diligentius à *Fulvio Ursino* c) in carminibus novem illustrium fœminarum & Lyricorum, p. 100. seq. 300. seq. Videndus etiam Janus Rutgersius cap. 4. Venusinarum Lectionum, & Casp. Barthius Lib. I. Adversar. c. 19. Versus de duplici pudoris genere, laudato altero altero rustico & inepto, Euripidis est non Alcæi, inter cujus fragmenta ab H. Stephano perperam referri notavit Theodorus Canterus Lib. II. Var. Lect. cap. 18.

Fuerunt

a) *Mich. Neander* Gnomologiæ sive Aristologiæ Pindaricæ Basil. 1556. 8. Græcè & Latine cum notis editæ subjecit collectas à se aliorum Lyricorum vitas ac sententias, Simonidis p. 395. Anacreontis p. 410. Bacchylidæ p. 416 Stesichori p. 421. Alcæi p. 424, Sapphus p. 427. & Alcmanis p 430. quibus denique p. 431. vitam Ibyci subjungit, nullas ejus sententias reperire se potuisse testatus.

b) *H. Stephanus* Græce & Latinè edidit Carminum Poëtarum novem Lyricæ Poëseos Principum fragmenta Alcæi, Sapphus, Stesichori, Ibyci, Anacreontis, Bacchylidis, Simonidis, Alcmanis, Pindari, nonulla etiam aliorum, Archilochi, Melanippidæ, Telesti, Pratini, Timocreontis, Hybriæ Cretensis, Aristotelis, Erinnæ Lesbiæ, Alphei Mitylenæi, incerti in Anacreontem, Juliani Ægyptii & Theocriti. Plures hujus collectionis (Marco & Johanni Fuggero dicatæ) exstant editiones supra in Pindaro jam mihi notatæ, quarum binæ jam scribenti mihi sunt ad manus, una Plantiniana Antwerp. 1567. 12. altera ad calcem Pindari Græcolatini, forma minore, apud Paulum Stephanum Ao. 1600. editio quarta, multis versibus ad calcem adjectis locupletata, cujus paginas subinde allego hoc capite. Exstant & fragmenta hæc Græcolat. ex H. Stephani collectione in Corpore Poëtarum Græcorum Genev. 1614. fol.

c) *Fulvius Ursinus* Romanus vir eruditus & MStorum Codicum Bibliothecæ Farnesianæ ruspator tractatorque sollertissimus A 1568. 8. ex officina Christoph. Plantini edidit Græce, Alex. Farnesio Cardinali inscripta, & diligentius à se quam Stephano factum fuerat collecta notisque illustrata Carmina, sive fragmenta potius carminum novem illustrium fœminarum Sapphus, Erinnæ, Myrus, Myrtidis, Corinnæ, Telesillæ, Praxillæ, Nosidis, Anytæ, & Lyricorum: Alcmanis, Stesichori, Alcæi Ibyci, Anacreontis, Simonidis: Elegias Tyrtæi & Mimnermi & Bucolica Bionis ac Moschi. Denique Orphei quædam & Cleanthis, ac Moschionis Comici, Euripidisque, Theodectæ, Menandri & Philetæ Coi, subjecta ad calcem Metaphrasi Bucolicorum Bionis ac Moschi latina concinnata à *Laurentio Gambara* Brixiano. Fallitur enim Antonius Teisserius Vir Cl. qui in additionibus ad Elogia Thuanea. T. 2. p. 71. universam hanc Fluvii Ursini collectionem carmine à Gambara expressam tradit.

Fuerunt & alii Alcæi. 1) Avus Herculis. Pauſan. Arcadic. p. 627. 2) Herculis filius. Herodot. 1. 7. 3) Socer Pythagoræ. Jamblich. in hujus vita c. 30. 4) Tragicus Athenienſis de quo infra in notia Tragicorum. 5.) Comicus veteris Comœdiæ, de quo infra in Comicis. 6) Alcæus Meſſenius Ἐπιγραμματογράφος, qui Philippi Macedonis æqualis fuerit, ſiquidem is ſit auctor Epigrammatis quod refert Plutarchus in Flaminio pag. 573. Sed Iſ. Voſſius in Catullum pag. 42. Epigramma illud putat compoſitum ab Alcæo Comico, cui reſpondit Philippus ἀντικωμῳδῶν. Saltim antiquior Meſſenius ille Alcæus fuit Meleagro Gadareno, qui ſub ultimo Seleuco floruit & Coronæ ſuæ Epigrammata ejus intexuit. Vide Allatium de patria Homeri cap. XIV. 7) Alcæus Epicureus, qui Româ cum aliis ſectæ ſuæ pulſus eſt Anno U. C. 581. Olymp. CLI. 4. L. Poſtumio Albino Coſ. ut auctor Athenæus Lib. XII. p. 547. Ælian. Var. Hiſt. IX. 12. Quod porro Gyraldus facit mentionem Alcæi cujusdam qui æqualis fuerit Veſpaſiani, neſcio an fraudi eidem fuerit obiter inſpectus Plutarchus, in quo mentio Titi indignantis Alcæo, Epigrammatis quod paulo ante dicebam conditori. Verum iſte Titus haud Veſpaſianus eſt ſed Flaminius. Non niſi aliud plane agenti potuit obrepere error tam craſſus Gyraldo viro eruditiſſimo. Nihil vero certius quam homines præſtantiſſimos etiam humani aliquid pati ac dormitare quandoque.

X. ALCMAN patria Lydus * Sardianus, civitate Meſſoates ** ſive Spartanus, Alcæo antiquior jam circa Olymp. XXVII. teſte Euſebio ac Svida claruit, cum in Lydia regnaret Ardys II. Crœſi proavus. Nomen hujus Poëtæ cum *Alcmæone* ſubinde confunditur à librariis ut docent Scaliger ad Euſeb. p. 82. & Menagius ad Laërtium VIII. 83. Archytâ autem Harmonico teſte (apud Athenæum Lib. XIII. p. 601.) Alcman fuit ἡγεμὼν & primus vulgator τῶν ἐρωτικῶν μελῶν. Amaſia ipſius eodem loco memoratur Poëtria & ipſa *Megaloſtrata*. Clemens Alex. Ἐρωτικὰ ab Anacreonte, ab Alcmane choream initium duxiſſe tradit, à Pindaro ὑπόρχημα 1. Strom p. 308. Non minus ἀκόλαστος quam ſuo ipſius teſtimonio ἀδηφάγος Alcman, denique periit phtiriaſi. Vide Meurſium

* Vide Clariſſ. Perizonium ad Æliani XII. 50. Variar. & Salmaſium ad Solin. p. 825. edit. Pariſ. ubi illuſtrat Alexandri Ætoli Epigramma, quod inemendatum & ſine auctoris nomine exſtat de Alcmane apud Plutarchum libro de exilio p. 599.

** Svid. Ἀλκμὰν Λάκων ἐκ Μεσσόας. κατὰ δὲ τὸν Κροῖσον τὸν ὕστερον Λυδὸς ἐκ Σάρδεων. Nimirum Strabone auctore Μεσσόα μέρος τῆς Σπάρτης Lib. VIII. p. 364. Stephano Byz. τόπος Λακωνικῆς. Hinc forte alterum Meſſenium Alcmanem Lyricum, nullialii veterum cognitum, procudit idem Svidas.

Digitized by Google

ſium ad Antigoni Caryſtii cap. 95. Agit etiam de Alcmane idem Meurſius in Miſcellaneis Laconicis, p. 321. ſeq. & in Lexico ſuo ingenioſiſſimus Bælius. Scripta Alcmanis fuerunt Μελῶν libri VI. Svidæ memorati, quæ eadem ut ſuſpicor παρθένια ἄσματα vocat Stephanus Byz. librum eorum ſecundum laudans in Ἐρυσίκη. Alcmanem ἐν τρίτῳ & πέμπτῳ laudat Athenæus, ſed & ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ, forte non libro ſed μέλει ſive ἄσματι, niſi numerus ſit corruptus. Memorat ἄσματα Alcmanis Hephæſtio quoque in Enchiridio pag. 39. Alcmanis Κολυμβώζας ſive *natantes* ante Svidam memoravit Ptolemæus Hephæſtio Lib. V. apud Photium. Adi Meurſii Bibl. Græcam p. 1205. Fragmenta Alcmanis, qui Dorice ſcripſerat, perpauca exſtant apud Neandrum p. 430. H Stephanum p. 334. 425. & 455. & Fulvium Urſinum p. 63. & 297. Cornelius Alexander ἐν τῷ περὶ τῶν παρ' Ἀλκμᾶνι τοπικῶς* εἰρημένων laudatur à Stephano Byz. in ἄραξα & ἀτσός. Monumentum antiquum marmoreum Alcmanis memoriæ conſecratum, allatumque è Græcia, exſtat Venetiis apud Bernardum Juſtinianum Abbatem S. Leonhardi, niſi fefellit conjectura Joh. Antonium Aſtorium Venetum, in expoſitione ſive commentariolo ad illud monumentum quod A. 1697. fol. edidit & illuſtri Magliabecho dicavit. Sed omnino falli Aſtorium affirmavit mihi doctrina non minus quam genere nobiliſſimus Frid. Roſtgaardus, qui monumento ipſo Venetiis inſpecto nullum inde Alcmanem exſculpere potuit, ſed longe alia deprehendit nomina, hæc nempe:

ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΗ ΕΞΗΚΕΣΤΙΔΟΥ . . . . . .
ΑΥΤΩΙ ΥΙΩΝΟΙ Μ . . . ΛΟΠΙ ΤΗΔ ΑΝΕΘΗΚΑΝ
ΖΗΛΩΤΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΝ ΤΟΙΣ ΠΑΡΙΟΥΣΙΝ ΟΔΟΝ.
ΕΞΗΚΕΣΤΙΔΗΣ ΠΡΩΤΙΩΝΟΣ ΑΙΞΩΝΕΥΣ
ΖΑΝ ΧΑΙΡΕ

XI. ALPHEI Mytilenæi nihil exſtat præter Epigrammata quædam in Anthologia Planudæ relata, atque in his quatuor pulcherrimos phalæcos Lyricorum fragmentis ab H. Stephano p. 404. adjunctos, quorum poſtremus eſt:

Τὸ μηθὲν ἄγαν ἄγαν με τέρπει
Illud nil nimium nimis ſuave eſt.

Quando vixerit, & qualis fuerit, non mihi liquet.

XII.

* Alexander Polyhiſtor illo opere non commentatus erat in neſcio quos locos communes Alcmanis, ut putavit Berkelius Srephani interpres, ſed egerat de regionibus & locis quorum mentio fuit in Alcmanis poëmatis. Sic Euſebius ſcripſit περὶ τῶν τοπικῶς εἰρημένων ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ.

Digitized by Google

XII. ANACREON ex Joniæ civitate Tejus, nobili familia, (Solonis enim cognatum innuit Plato in Charmide) ingenio nobilior, ſub Cyro maxime floruit, notante Zenobio V. 80. proverb. & quo tempore Polycrates Sami, Hipparchus Piſiſtrati filius tyrannidem tenuit Athenis,& ut ex Herodoto, Platone, Æliano, Pauſania, aliis conſtat. Interfectus eſt Cyrus Olymp. LXII. 4. Anacreon autem ætatem produxit teſte in Macrobiis Luciano, usque ad annum ætatis LXXXV. uvæ paſſæ acino tandem ſuffocatus. Vide Svidam in οἰνοπότης. Neque adeo incredibile mihi videtur Sapphonem & Anacreontem aliquo tempore eodem vixiſſe, licet amores quo Sappho Anacreontem arſiſſe fertur commentis & luſis Poëticis cum Athenæo lubens adſcribo. De vita hujus poëtæ præter editores, (Daceriam maxime) & qui de Poëtis ſcripſerunt, conſulendum Lexicon Clariſſimi Bælii, editione altera. Poëſin Anacreontis totam amatoriam eſſe jam olim affirmavit Cicero 4. Tuſc. neque aliud fere præcipit Teja Muſa Lyrici ſenis, niſi quod ait Ovidius, *cum multo Venerem confundere vino.* Minima pars ejus poëmatum tulit ætatem, nam Svida teſte, ſcripſerat dialecto Jonicâ Ἐλεγεῖα καὶ Ἰάμβους, παροίνιά τε * μέλη (Athenæo hinc inde laudata) καὶ τὰ καλούμενα Ἀνακρεόντεια ſive *proprio carminis genere* ** *quod Anacreonticum ab autore appellatur compoſita*, qualia ſunt pleraque ejus quæ hodie ſuperſunt& quod ſervavit Gellius XIX. 9. *Hymni in Dianam* fragmentum affert Hephæſtio in Enchiridio p. 69. *Epigrammata* quædam Anacreontis nomine leguntur in Anthologia. Anacreontis Odas,quarum unam in antiqui libri tegmine reperit(teſte P.Victorio XX. 17. Var. Lect.)reliquas è duobus MSS. Codicibus *** quorum unum à Joh. Clemente Anglo Tho. Mori contubernali acceperat collegit, primus in lucem protulit, ediditque Græce & latine *H. Stephanus*,addita *Eliæ Andreæ* & ſua ipſius verſione latina, utraque carmine Anacreontico Pariſ. 1554. 4. Verſionem ſub H. Stephani editam nomine, Joſephus Scaliger in codice ſuo notaverat auctorem agnoſcere *Johannem Auratum*, ut ex Iſ. Voſſii fide refert Colomeſius p. 109. Opuſc. Anacreon porro Græce & latine frequenter recuſus eſt inter Lyricos ab eodem H. Stephano A. 1556. 8vo. collectos, & tum ex ejus Officina plus ſimplici vice, tum apud Plantinum, Commelinumque tum in Corpore Poëtarum Græcorum denique Genevæ vulgatos,ut ſupra in Pindaro dicere me memini. Præterea recuſus eſt Anacreon cum

* Julian. Miſopogone: Ἀνακρέοντι τῷ ποιητῇ πολλὰ ἐποιήθη μέλη σεμνὰ καὶ ἱλαρώτατα. Τρυφᾶν γὰρ ἔλαχεν ἐκ Μουσῶν. Elegius ejus laudat Hephæſtio p. 4.

** Sunt & alia genera carminum quæ ab Anacreonte Anacreontia vocantur. Vide Marium Plotium p. 2638. & 2655.

*** Vide Bælii Lex. edit. 2. p. 214.

verſione proſaria *Frid Hermanni Flayderi* Prof. Tubing. & H. Stephani atque Eliæ Andreæ jam dictis Metaphraſibus & Flayderi notis, Tubing. 1622. 12. Denique cum fragmentis *Sapphonis*, notisque eruditis *Tan. Fabri* Salmur. 1660. & 1680. 12mo.

Anacreon & Sappho cum verſione *Gallica* proſaria & notis perelegantibus *Annæ Daceriæ* T. Fabri filiæ Pariſ. 1682. 12. & Amſt. 1693. 12. cui editioni, latinæ T. Fabri notæ ſunt adjunctæ.

Anacreon & Sappho cum verſione metrica, Gallica & notis haud minus eruditis *Longapetræi* (de Longepierre de Reicquelaine) Nobilis Burgundi, Pariſ. 1684. 1692. 12mo.

Prodierat etiam Anacreon Ao. 1556. & 1585. 12. ap. Patiſſonium è Gallica Metaphraſi *Remi Belleau* ſive *Remigii Bellaquæ*, quam è latina verſione H. Stephani compoſuit, & *Richardus* quidam *Renvoiſius* circa A. 1557. modulis animavit Muſicis, licet ab hoc Richardo & ipſo Anacreontem Gallice redditum tradit Antonius Verderius. Vide Bælii Lexicon edit. 2. pag. 214. Sed & *Henricus Stephanus* in præfatione ad editionem ſuam Græcolatinam Ao. 1554. teſtatur ſe odas Anacreontis prius jam tum Gallicas feciſſe: & *Petrus Ronſardus* nobilis Poëta Gallus plerasque illarum Patrio carmine induit. De verſione Gallica (proſa an verſu, edita an inedita,) *Armandi Johannis Bouthillerii Rancei*, poſtea notiſſimi ſub nomine * *Abbatis de la Trappe*, mentio exſtat apud Adr. Bailletum libro de infantibus doctrina claris pag. 359. & Malpeolum (Mr. de Maupeou) in Rancei vita, ubi teſtatur ab eodem Armando vix tredecim annos nato illuſtratum præterea Anacreontem *ſcholiis Græcis*, vulgatumque Pariſiis 1639. 8. & recuſum A. 1647.

Hetruſco carmine Anacreontem reddidit *Bartholomæus Corſini* Pariſ. 1672. 12. & noviſſime *Franciſcus Seraphinus Regnerius Mareſius* Secretarius Academiæ Gallicæ, ibid. 1693. 12. additis notis. Idem Regnerius Gallicam ſuam Metaphraſin Poëticam plerarumq; odarum Anacreontis exhibet ad calcem Libri I. Iliados Gallico verſu à ſe translatæ Pariſ. 1700. 8vo.

Carmine Anglico Anacreontem maximam partem expreſſit *Abrahamus Cowlejus*, & cum Bione, Moſcho aliisque *Thomas Stanleius* Lond. 1651.

Nobiliſſimum virum *Lucam Langermannum* Anacreontis editionem molitum conſtat ex Reineſii ad Daumium Epiſtolis pag. 148. Specimen novarum emendationū neſcio cujus auctoris in Anacreontem (audacium

* Obiit die 26. Sept. 1700. natus 9. Jan. 1626. De Vita ejus conſule Ephemerides Pariſ. 1702. menſe Nov. p. 87.

Digitized by Google

dacium nimis, ſi quid judicio) occurrit in memoriis Trevoltianis Anni 1702. menſe Januar. p. 96. ſeq. Fragmenta quædam Anacreontis ab H. Stephano omiſſa perſequitur A. Schottus II. 61. Obſ. human. Alius Anacreon fuit quem ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῆς laudat Scholiaſtes Nicandri ad Theriaca.

XIII. ANANIAS ſive Ananius Jambographus antiquiſſimus, æqualis Hipponactis, memoratur Epicharmo apud Athenæum Lib. VII. c. 7. & Athenæo iterum Lib. III. cap. 5. & Lib. XIV. cap. 5. Tzetzæ prolegom. ad Lycophronem & Hephæſtioni p. 16. Enchirid. ubi ait Scazontici carminis inventionem (non Jambici ut Voſſius 3. Inſtitut. poëtic. cap. 18. §. 8.) ab aliquibus Hipponacti, ab aliis Ananiæ tribui. Vide & Scholiaſten Ariſtophanis ad Ranas v. 671.

XIV. ANYTE non Epidauria ut è Pauſaniæ Phocicis colligebat Fulvius Urſinus, ſed Tegeâtis, ut ex ipſius inedito antea Epigrammate docet Holſtenius ad Steph. Byz. in Τέγεα, apud quem ſcriptorem pro Αυγὴ μελοποιὸς Τεγεάτης legendum eſſe Ἀνύτη, primus obſervavit perſpicaciſſimus in hisce literis Leopardus II. 16. emendat. licet & apud Leopardum in Gruteri editione (T. 3. Lampadis artium p. 37.) & in notis Berkelii ad Stephanum, pro Ἀνύτη perperam excuſum Ἀκύτη. Præter XIV. hujus Anytes Epigrammata ex Anthologiâ Planudis petita, quæ in fragmentis fœminarum deſcripſit Fulvius Urſinus p. 56. ſeq. & Epigramma quod ab Holſtenio primum in lucem editum dixi, Vide aliud apud Pollucem V. 5. quod incipit: ὦλεο δήποτε &c. Celebratur Ἀνύτης στέμμα in celebri Antipatri Epigrammate Lib. I. Anthol. cap. εἰς ποιητάς. De ætate hujus Poëtriæ non aliunde conſtat quam quod Tatianus narrat ejus ſtatuam factam ab Euthycrate & Cephiſodoto, quos CXX. Olympiade floruiſſe teſtatur Plinius XXXIV. 8.

XV. ARCHEBULUS Thebanus circa idem tempus floruit, ut colligitur è Svida in Εὐφορίων. Ab eo genus carminis Ἀρχεβούλειον dictum refert Hephæſtio in Enchiridio p. 27. Exempli inſtar eſt hoc apud Terentianum Maurum:

Generi datur auctor huic vetus Archebulus.

Et apud Attilium Fortunatianum:

Tibi naſcitur omne pecus, tibi creſcit herba.

XVI. ARCHILOCHUS Parius * Gygis temporibus vixit, ut au-

* Parius Poëta pro Archilocho apud Dionem Chryſ. Orat. 2. de regno & alios.

ctor eſt Herodotus Lib. I. c. 12. ſive regnante Romulo ut Cic. 1. Tuſc. hoc eſt circa * Olymp. XV. quo tempore à Pariis colonia deducta eſt, cui deductioni præfuiſſe certe interfuiſſe Archilochum conſtat. Confer Perizon. ad Æliani Var. X. 13. *Heraclidis Pontici* περὶ Ἀρχιλόχου καὶ Ὁμήρου libros duos memorat Laërtius V. 87. *Ariſtarchi* Grammatici ὑπομνήματα Ἀρχιλόχεια ſive commentarios in Archilochum Clemens Alex. I. Strom. p. 326. Inter recentiores de Archilochi rebus non indiligenter egit Petrus Bælius in Lexico. Scripta ejus quædam recenſet in Bibliotheca Græca p. 1242. Joh. Meurſius. Jambicum genus carminis reperiſſe multi tradiderunt, ſed & ſummam in eo tuliſſe laudem innuit Quintilianus X. 1. & Vellejus Lib. I. *neque enim quenquam alium cujus operis primus auctor fuerit, in eo perfectiſſimum, præter Homerum & Archilochum reperiemus.* Confer Voſſium Inſt. Poëtic. III. 18. In *carmine Jambico* virulentiſſimo aliis ſubinde verſuum lyricorum generibus permixto, quo Lycamben ejusque filias ** perſtrinxerat & ad reſtin adegerat fabulâ uſum Archilochum teſtatur, Philoſtratus Lib. I. imagine m c 3. fabulâ nimirum de vulpe, ut ex Hermogene conſtat & Apoſtolio proœm. proverbior. ubi verba ipſa Archilochi habes. Adde quæ ſupra cap. VIII. §. 18. Julianus Orat. 7. Ἀρχίλοχος ὥσπερ ἥδυσμά τι περιτιθεὶς τῇ ποιήσει μύθους ὀλιγάκις ἐχρήσατο &c. Validas brevesque ac vibrantes ſententias in illo celebrat Quintilianus, quarum nonnullæ ſervatæ apud Stobæum. Obſcœnitatem jamborum Archilochi perſtringit Origenes 3. contra Celſ. pag. 125. Archilochi Ἐπῳδὰς memorat Zenobius V. 68. prov. & Stephanus Byz. in Πάρος. Ex his Semielegi quidam fuerunt ita ut Hexametris ſingulis dimidius verſus pentameter ſive dactylica tome ſubjiceretur, quod ab Archilocho repertum tradunt Diomedes Lib. III. p. 502 Terentianus p. 2422. & Victorinus p. 2551. De aliis Epodon Archilocheorum generibus vide eundem p. 2564. ſeq. & 2589. Ἐλεγεῖα Archilochi laudantur ab Athenæo Lib. XI. & videtur ex illis petitum quod profert Svidas in ξενία, Stobæus ſerm. 123. tum verſus de abjiciendo ſcuto propter quos à Lacedæmoniis expulſum *** narrat Plutar-

* Thaſum conditam Olymp. XV. è Dionyſio tradit Clemens Alex. I. Strom. p. 333. & ex Phaniæ fide Terpandrum æqualem Midæ, cujus mors ab Euſebio refertur ad Olymp. XX. 3. juniorem exiſtimatum Archilocho. Hinc malo aſſentiri Herodoto & Ciceroni, quam aliis ſcriptoribus qui Archilochum referunt ad Olymp. XXVII. vel XXIX. vel ad ſeriora etiam tempora, & amaſium faciunt Sapphonis, ut Diphilus apud Athenæum.

** Defendit filias Lycambis adverſus Archilochum Epigramma Dioſcoridis Lib. III. Anthol. c 12.

*** Non Archilochum ipſum ſed ejus libros Lacedæmone exportari juſſos tradit Valerius Max. VI. 3. quod eorum parum verecundam ac pudicam lectionem arbitrarentur.

Digitized by Google

Plutarchus in Laconicis inſtitut. Archilochi *melos Olympionicis adcantari ſolitum* memorat Pindarus Olymp. Od. IX. Ἰοβάκχας Stephanus Byz. in Βέχειρ, & Hephæſtio in Enchirid. p. 55. qui addubitare videtur de auctore, ait enim : οἷόν ἐστι ἐν τοῖς ἀναφερομένοις εἰς Ἀρχίλοχον Ἰοβάκχοις. Exemplum carminis hoc profert:

Δήμητερ ἁγνῆς καὶ κόρης τὴν παννύχιον σέβων.

Τήλεφος. Archilochi citatur ab Athenæo Lib. III. Allegat Poëtam iſtum etiam hinc inde Longinus, Etymologici M. auctor, & Euſtathius, ſed hic ex aliorum fide ferme, ut illius ætate jam interiiſſe ſcripta Archilochi videantur. Archilochi quædam fragmenta collegit H. Stephanus in Lyricis ſuis p. 376. 426. 459. De Pſeud Archilocho Annii Viterbienſis dixi in Bibl. latina. Nec ſane videtur fuiſſe ullus Archilochus Hiſtoricus, neque alius Archilochus poëta junior Lacedæmonius qui veteribus memoretur. Licet ſunt qui cum Antilocho etiam confundunt, aut cum Amphilocho, cujus celebre quondam oraculum exſtitit.

XVII. ARIPHRONIS Sicyonii nihil reliquum eſt præter *pæanem in ſanitatem*, quem ſervavit Athenæus in calce Lib. XV. Admodum vetuſtum ſcriptorem fuiſſe obſervo è Maximo Tyrio diſſ. 41. qui ejus meminit his verbis: ἄδεταί τι ἐξ ἀρχαίου ᾆσμα ἐν ὑγιείᾳ μέρει·

ὑγίεια πρεσβίστα μακάρων
Μετὰ σοὶ ναίοιμι
Τὸ λειπόμενον βιοτᾶς.
Divarum Dea ſanitas,
Tecum ſit mihi vivere
Vitæ quod ſupereſt meæ.

XVIII. ARISTOTELIS Stagoritæ ſcolium * ſive ut alii Pæanem vel hymnum in Hermiam Atarnenſium Tyrannum ex Athenæi Lib. XV. c. 16. exhibet H. Stephanus in Lyricis p. 398. occurrit & apud Laërtium V. 7. & apud Cæſarem Scaligerum p. 109. Poëtic. cui tantopere ſe probavit, ut ex hoc maxime perpendere cupiat lectores, quantus vir Ariſtoteles fuerit in Poëſi, neque ipſo Pindaro minor. Vide & Meurſium ad Heſych. p. 123. De aliis Ariſtotelis poëmatis, ut peplo ei tributo, Ἐπεσι, Elegiis, παροιμίοις ſive hymnis, atque encomiis, dixi infra ubi de Ariſtotele, Libro III. Scaliger affirmat Ariſtotelem ſcripſiſſe etiam

 pæana

* Etymolog. M. σκολιὰ τὰ συμποτικὰ ᾄσματα. Videntur autem dicta σκολιὰ carmina quæ ex inæqualibus & diverſi generis verſibus conſtabant, ut ſonuli quidam ſive ſonetti & Madrigalia hodie. Confer Scholiaſten Luciani T. 1. p. 27. Alias notationes nominis profert Cæſar Scaliger 1. Poëtic. c. 44. Pindari quoque ὑπορχήματα quæ habemus, Athenæus ſubinde vocat ſcolia.

pæana in Lyſandrum Lacedæmonium, qui ob dignitatem in Samo olim publice canebatur. Sed Plutarchus qui de hoc pæane memorat in Lyſandri vita p. 437. ab Ariſtotele compoſitum non docet. Neque Athenæus Lib. XV. p. 696. qui præterea Pæanem in Craterum Macedonem laudat ſcriptum non ab Ariſtotele ſed ab Alexino Dialectico.

XIX. ARTEMO *μελοποιὸς* memoratur Svidæ in *ὄζων* & Scholiaſtæ Comici in Acharnenſ. v. 830. Fuere autem plures Artemones: 2) Artemo Lacedæmonius (Servio ad IX. Æneid. p. 578. Clazomenius) machinarum bellicarum inventor, Diodor. Sic. XII. 28. Plutarch. in Pericle p. 167. & Athenæus Lib. XII. p. 531. 3) Artemo pro Antiocho SyriæRege ab uxore hujusLaodice poſt interfectum maritum ſuum venditatus. Plin. VII. 12. Valerius Max. XII. 14. Solin. &c. 4) Artemo Mileſius, qui ſcripſit Onirocritica libris XXII. (non XXIV. utHadr. Junius I. 13. animadverſ.) teſte Artemidoro Lib II. c. 49. Memoratur & ab Euſtathio ad Iliad. Π. p. 1119. & inter alios ſomniorum ſcriptores à Tertull de anima c. 46. & Fulgentio 1. Mythol. c. 13. 5) Artemo Pergamenus qui de rebus Siculis ſcripſit, ut è variis Scholiorum inPindarum locis colligit Voſſius de Hiſt. Gr. p. 335. 6) Artemo Medicus apud Plin. XXVIII. 1. cujus collyrium memorat Galenus. 7) ArtemoLaodicenſis, Pater Andronis quo familiariter uſum ſe ſcribit Cicero XIII. 67. ad famil. 8) Artemo Caſſandreus, cujus ſcripta quædam laudantur ab Athenæo, ut *περὶ συναγωγῆς βιβλίων*, & liber II. *περὶ βιβλίων χρήσεως* ut Jonſius p. 331. legit, ſive ut Meurſius *περὶ χρήσεως τῶν περὶ τὰς συνουσίας ἀδομένων*. Hic ipſe forte eſt Artemo, quem Ariſtotelis Epiſtolas recenſuiſſe notavi ſupra c. 10. num. 17. è Demetrio Rhetore. Et quem *περὶ ζωγράφων* ſcripſiſſe tradit Harpocratio in *πολύγνωτος*. 9) Artemo Clazomenius, cujus *ὄρος κλαζομενίους* allegat Ælianus XII. 38. hiſt. animal. Librum de Homero Svidas in *Ἀρκτῖνος*. Neſcio idemne ſit auctor operis *περὶ Διονυσιακοῦ ἀποσήματος* cujus librum primum laudat Athenæus Lib. XIV. p. 636. Meurſius quidem in Bibl. Gr. pag. 1266. ſed ſine cauſa tribuit Artemoni Caſſandreo, male vero titulus libri eo in loco latine redditur *de Dionyſiaca columna ſepulchrali*, nec melius Dalechampius: *de Bacchica intelligentia*, nam *ἀπόσημα* hic ut ex contextu patet eſt vocabulum Muſicum idem fere notans quod *σύσημα*, ut adeo Artemo in iſto libro perſecutus eſſe videatur hiſtoriam inſtrumentum Muſicorum in Dionyſiis uſurpatorum. 10) Artemo Magneſius, ex cujus opere de virtute mulierum *ἐκ τῶν Ἀρτέμωνος τοῦ Μάγνητος τῶν κατ' ἀρετὴν γυναιξὶ πεπραγματευμένων διηγημάτων* profecit Sopater apud Photium cod. CLXI. p. 176. Deniq; 11) fuit Artemo

temo hæreticus, quem confutavit Cajus presbyter teſte Photio cod. XLVIII. Meminit illius operis, Caji nomine omiſſo, Euſebius V. 28. Hiſt. Eccleſ. De Artemonis vero hæreſi quam à Paulo Samoſateno iterum reſuscitatam ait Epiphan. LXV. 1. ſtrictim agit Theodoritus II. 4. hæret. fab. ubi Artemonem hunc à nonnullis Arteman appellari ait, quemadmodum factum obſervo Methodio in convivio decem virginum p. 113. & à Felice III. Papa in Epiſt. ad Petrum Fullonem p. 543. Eſt & appellativum *artemo*, quod in gloſſario Iſidori *inſtrumentum arietis* exponitur, & ita dictum poſſit videri ab Artemone Lacedæmonio, quem machinam bellicam, cui arieti nomen, reperiſſe tradit Servius loco ſupra laudato. Malunt tamen viri docti apud Iſidorum reſcribere *inſtrumentum ratis*, quorum rationibus aſſentior. Eſt enim artemo velum quod ad antennam expanditur, atque ita Papias Iſidori exſcriptor, ita alibi ipſe Iſidorus.

XX. Ab ASCLEPIADE Lyrico nomen accepit metrum carminis *Aſclepiadeum*, non differens à Choriambico, ut ex Hephæſtione pag. 34. apparet. Atilius Fortunatianus p. 2700. *Aſclepiadion metrum vocatur, non quod repertor ejus Aſclepiades fuerit, ſed quod eo familiarius & frequentius ſit uſus. Ante illum enim uſi Alcæus, & Sappho hoc integro uſa eſt in libro quinto.* Male Gyraldus p. 493. ait Sapphonem libros quinque illo genere compoſuiſſe. Junior fuit Aſclepiades Ægyptius, cujus hymnos in Deos patrios & alia ſcripta laudat Svidas in Ἡραϊσκῷ. De Aſclepiade Poëta Ἐπιγραμματογράφῳ Samio Theocriti Magiſtro, cujus non pauca Epigrammata occurrunt in Anthologia Maximi Planudæ, conſulenda Scholia ad Idyllion VII. v. 21. & 40. Qui vero in aliis eorundem ſcholiorum locis allegatur Aſclepiades fuit Bithynus Myrleanus Grammaticus junior qui in Theocritum ſcripſit. De utroque Myrleano Aſclepiade & aliis hujus nominis vide Jonſium p. 167 & 205. ſeq. Voſſium Hiſt. Gr. Tiraquellum de nobilitate p. 343. Meurſium Bibl. Græca p. 1195. & 1267. & ad Chalcidium p. 24. ſq. Hendreichii Pandectus Brandenburg. pag. 305. ſeq. De Aſclepiade Tragilenſi Tragœdumenon ſcriptore ago infra in notitia Tragicorum.

XXI. BACCHYLIDES è Julide civitate Ceus, Simonidis civis & fratris vel ſororis filius (ἀδελφιδῆς) Pindari vero æmulus * à quo hinc inde

* Etiam civem Pindari, Bœotum, ex neſcio qua Alcmena vel Alalcomenio Bœotiæ civitate facit Lutatius ſive Lactantius ad Statium, ut verba illius lecta ſunt à Gyraldo dialog. IX p. 474. & Fulvio Urſino in Lyricis p. 341. Sed nihil tale in emendatoribus Luctatii libris. Vide editionem Frid. Tiliobrogæ ſive Lindenbrogii p. 254. Sane Ceum Bacchylidem fuiſſe conſentiunt Strabo, Plutarchus, Ælianus, Stephanus Byz. Svidas & alii.

inde perſtringitur in ſuis ad Hieronem Regem odis, ſiquidem apud illum in gratia fuiſſe Bacchylidis Muſa dicitur. Vide Schol. Pindari 2. Pyth. p. 211. & Ælian. IV. 15. Var. In Peloponneſo ſcripſiſſe notat Plutarchus de exilio p. 605. Uſus eſt dialecto Dorica perinde ut Pindarus & Simonides, licet non eſſent δωριεῖς φύσει ut ait Corinthus de dialect. Scripta ejus à Meurſio in Bibl. Græca pag. 1273. recenſentur. Sunt autem hæc: 1.) Ἐρωτικά, Athen. Lib. XV. 2.) Ἐπινίκια quæ præter Stobæum Meurſio notatum memorat Ammonius in Νηρείδες laudans *Didymum ἐν Ὑπομνήματι Βακχυλίδου Ἐπινικίων.* 3.) Προσῳδία Stob. ſerm. 96. 4.) Διθύραμβοι Schol. Pindari 1. Pyth. & Servius ad VI. Æneid. 5.) Ὕμνοι quorum præter Stobæum & Schol. Ariſtophanis meminit. Menander Rhetor capite περὶ τῶν ὕμνων τῶν εἰς τοὺς Θεούς. Verba ejus hæc ſunt: Κλητικοὶ μὲν οὖν ὁπόσοι εἰσὶν οἱ πολλοὶ τῶντε ᾠδοῖ τῇ Σαπφοῖ ἢ Ἀνακρέοντι ἢ τοῖς ἄλλοις μετρικοῖς (forte leg. μελικοῖς) κλῆσιν ἔχοντες πολλῶν Θεῶν. Ἀποπεμπτικοὶ δ' ὁποῖοι καὶ ᾠδοῖ Βακχυλίδῃ ἔνιοι εὑρηνται διοπομπὴν ὡς διοδημίας τινὸς γενομένης ἔχοντες. 6.) Παιᾶνες. Clemens V. Strom. Zenobius II. 36. prov. & Stobæus ſerm. 53. His adde 7.) Bacchylidis Ὑποχήματα Meurſio præterita, quæ laudat Stobæus ſerm. XI. teſte Fulvio Urſino, nam in editis Stobæi codicibus ſolum Bacchylidæ nomen eſt adſcriptum. Ex iisdem videtur petitus Bacchylidis locus qui legitur apud Dionyſium Halic. περὶ συνθέσεως Ὀνομάτων. *Fragmenta* hujus Poëtæ poſt Neandrum p. 416. & H. Stephanum p. 250. 424. Collegit laudatus Urſinus pag. 199. & 340. Fuit & Bacchylides quidam Opuntius. Svidas in σοφιστής. Πλάτων γοῦν ὁ Κωμῳδοποιὸς ἐν δράματι σοφιστοῖς καὶ τὸν Ὀπούντιον πιπτλιὼ Βακχυλίδην εἰς τύνομα κατέπαξε τῶν σοφιστῶν. Incertum an hujus ſit Epigramma quod ſub Bacchylidæ nomine exſtat in Anthologia Lib. VI. cap. 7. Cæterum Gyraldus qui ab Æliano duos præterea Bacchylides commemorari affirmat, Athenienſem alterum, tertiumq; Arcadem, falſus haud dubie memoria eſt, nam Bacides tres (non Bacchylides) atque in his Athenienſem alterum, tertium Arcadem commemorat Ælianus XII. 35. Var.

XXII. De CHARIXENA inter Lyricas Poëtrias mentionem facit Euſtathius ad Iliad. β. p. 247. Ἦν δὲ ποιήτρια κρεμμάτων καὶ Χαριξένη, ὅθεν παροιμία ᾠδὴ τῇ Κωμικῷ ἐν Ἐκκλησιαζούσαις (v. 938.) ἡ δὲ πάπη Χαριξένης τάδ' ἐστίν. Ad quem locum Scholiaſtes atque inde Svidas in Χαριξένη· εὐήθης καὶ μωρὰ ἡ Χαριξένη.

XXIII. CINESIAS Evagoræ F. Athenienſis Plutarcho Lib. de ſuperſtitione μελοποιὸς dicitur, & dithyrambos ſcripſit, unde κυκλιοδιδάσκαλος ſive κυκλίων ᾀσμάτων ποιητὴς dicitur ab Ariſtophane. Vide Scholia ad

dia ad Aves v. 1379. & 1403. & ad ranas v. 153. Ælian. X. 6. Var. Svidam in Κινησίας. E recentioribus Gyraldum p. 483. Eraſmum proverbio *Camelus pyrrichiam didicerit* & Joach. kühnii ſpecimen notarum ad Pollucem p. 132. ſeq. Duos fuiſſe Cineſias notaverat Ariſtoteles in διδασκαλίαις, teſte Scholiaſte Comici ad Aves v. 1379. unde forte Cineſias à quibusdam vocatur Thebanus. Allegat Cineſiam quendam Erotianus in ῥεμβοειδέα τρόπον.

XXIV. CORINNA Thebana Poëtria Pindari temporibus floruit quem quinquies ſuperavit teſte Æliano XIII. 25. Var. confer Pauſaniam Bœoticis p. 753. & Svidam. Euſtathius ad Iliad. β. pag. 247. εἰ δὲ γυνὴ ἐποιήσατο τὸν Πινδάρου λυρικὴν ἀπήλεγξεν ἡττηθεῖσα καὶ αὐτή, Βοιωτία δὲ ἦν ἐκείνη τὸ ἔθνος. Pindari juvenis adhuc à Corinna reprehenſi meminit Plutarchus libro de gloria Athenienſium pag. 347. ſeq. At enim apud Apollonium libro de pronominibus Corinna reprehendit Myrtidem, quod mulier cum eſſet non dubitavit cum Pindaro contendere. Μέμφομαι Κόριννα τὰν Λυγδαΐαν, Μυρτίδα μέμφομαι, ὅτι βάνα φῦσα ἔβα Πινδάρου πρὸς ἔριν. *Quantivis pretii* (inquit Salmaſius Epiſt. XIV. ad Voſſ.) *hoc fragmentum, etiam ad Hiſtoriam. Vides hoc carmine argui Myrtidem poëtriam à Corinna, quod mulier nata deſcenderit in certamen cum Pindaro. Atqui Ælianus & cæteri antiquorum de Corinna hoc ipſum tradunt. Notat & Heſychius βάννα vel βάνα ex Æolica* (ita leg. non *Ætolica*) *lingua eſſe mulierem.* Scripſit Corinna teſte Svida *libros quinque* (ἐπῶν ut ex Hephæſtionis Enchiridio colligo p. 9. ἔστι μέντοι καὶ ἐν ἔπεσι, ὡς ἔφη καὶ Κόριννα ἐν τῷ πέμπτῳ.

Ἢ δινεκὼς ἔυδεις ὑ μὰν πάρ᾽ ἦθα Κόριννα.)

Præterea νόμους λυρικοὺς ab illa ſcriptos ex eodem Svida diſcimus, quæ ἄσματα ni fallor vocat Pauſanias pag. 753. In his fuit unum *in Tanagram* Pœmandri uxorem, memoratum eidem Pauſaniæ p. 748. ex quo verſiculos quosdam mihi videtur repetere Hephæſtio p. 60. Enchirid. Sed & Θῆρα Ἀθηναίης ἀσπίδα μελψαμένη Corinna dicitur ab Antipatro in veteri Epigrammate, atque *Epigrammata* etiam condidiſſe ipſa à Svida traditur, licet in Anthologia editâ nullum illius occurrit. Corinnæ vel potius Pindari *librum primum* παρθενίων laudat Scholiaſtes Ariſtophanis ad Acharn. v. 719. Neſcio quod poëmation aliud Corinnæ ſuppoſitum innuit Athenæus Lib. VII. Κόριννάτε ἢ ὁ ποιησας τὸ εἰς αὐτὴν ἀναφερόμενον ποιημάτιον. Denique Antoninus Liberalis c. 25. allegat Corinnæ librum primum ἑτεροίων ſive Metamorphoſeon. Fragmenta quædam hujus poëtriæ collegit *Fulvius Urſinus* p. 46. & 295. ſeq. Svidæ binas

Digitized by Google

præterea Corinnas videas memorari, Theſpiam unam, quæ Corinthia aliis, νόμων λυρικῶν auctorem. Altera junior Thebana, itidem Lyrica, ἡ καὶ μυῖα κληθεῖσα. Sed & primæ illi Thebanæ νόμους λυρικοὺς paulo ante Svidas tribuerat, & affirmaverat dictam μοῦσαν λυρικὴν *Muſcam Lyricam* (ita enim legendum apud Vosſium de Poëtis Græcis pag. 29. non *Muſam*) fortaſſis propter ſtyli tenuitatem. Statius V. 3. ſilv. v. 158. *tenuisque arcana Corinnæ.* Ovidius quoq; amicam ſuam Corinnæ nomine celebrat, ſed ut ipſe teſtatur IV. 10. Triſt. v. 60. *nomine non verô dictam.* Confer Joh. Savaronem ad Sidonii Lib. II. Epiſt. 10. p. 155. & carm. 23. p. 186. Alteram Thespiacam Corinnam à Pauſania itidem celebrari, præter rem, ut exiſtimo, tradit Tiraquellus in catalogo fœminarum eruditarum, Comment. ad leges connubiales p. 297.

XXV. CRITONIS μελοποιοῦ mentio apud Svidam in Μελανιππίδης. De aliis ejusdem nominis adeundus Svidas in Κρίτων & Meurſius in Bibl. Græca.

XXVI. CTESIPHON ποιητὴς τῶν καλουμένων κολάβρων, ſive auctor carminum quæ inter κολαβρισμὸν, lascivæ ſaltationis genus, decantabantur. Athenæus Lib. XV. c. 16. & ibi Caſaubonus. Alius Cteſiphon fuit pro cujus decreto celebris exſtat Demoſthenis Oratio. Alius item Cteſiphon Athenienſis alter, de quo Svidas. Alius Cteſiphon ſive Cteſiphron Cnoſſius, Architectus, Metagenis pater, condita æde Dianæ Epheſiæ, & ſcripto de hoc volumine clarus, de quo Vitruvius præf. Lib. VII. Salmaſ. ad Solin. & Franciſcus Junius in Catalogo Artificum. Alius Cteſiphon cujus Perſica & Bœotica laudat Plutarchus in parallelis, & libro de flumin. Alius forte cujus περὶ δένδρων & φυτῶν idem Plutarchus libro de flum. allegat. Alius denique Cteſiphon ad quem literas exaravit Hieronymus. Fuit & vicus ſive opidum Parthiæ hoc nomine ad Tigrim ſitum, ad quod occiſus Gordianus & Carus Imperator ictu fulminis interiit. De illa civitate præter Geographos conſules Valeſium ad Ammiani XXIII. 6 p. 371. & Rittershuſ. ad Oppianum p. 8.

XXVII. DIONYSIUS Thebanus Epaminondæ in Muſicis Magiſter, teſte Nepote XV. 2. ab Ariſtoxeno apud Plutarchum Lib. de Muſica p. 1142. accenſetur claris Poëtis Lyricis ſive λυρικῶν κρεμάτων ποιηταῖς ἀγαθοῖς, Lampro, Pindaro, Pratino. Hujus nullam mentionem fieri miror à Meurſio in libro ſingulari, quo claros Dionyſios recenſet, T. X. Antiquitat. Græcarum,

XXVIII.

XXVIII. ERINNA Lesbia * æqualis, ut ajunt, Sapphonis, innupta discessit admodum juvenis vix nata annos undeviginti, & Heroico carmine dialecto Æolica scripserat Ἠλακάτην sive *colum* versibus trecentis qui elegantia nec Homericis cedere viderentur. Præterea epigrammata, è quibus unum itemque alterum exstat in Anthologia. In his mentio monumenti quod cicadæ fecerat non Myro statuarius, ut Varro apud Plin. XXXIV. 8. sed Myro Poëtria, Μυρὼ παρθένιον σέξασα κόρᾳ δάκρυ. Apud Stobæum serm. VII. habes oden sapphicam sub Erinnæ nomine *in laudem fortitudinis*, ut recte Grotius in Metaphrasi sua pag. 48. non *in laudem urbis Romæ* ut Gesnerus Stobæi interpres, H. Stephanus in Lyricis p. 403. & Lipsius Lib. I. c. 2. de magnitudine Romana. Cæterum à Fulvio Ursino Erinnæ reliquias colligente pag. 39. & 295. Ode illa prætermissa est, nescio an quod iliam Erinnæ non esse existimaret. Agit de Erinna etiam Tiraquellus in catalogo mulierum eruditarum, sed nonnulla tradit parum accurate, ut cum ait Myrus Epigramma in Erinnæ statuam legi Lib. VI. Anthologiæ c. 1. quod est in Cleonymum, scribit etiam Laertio in vita Cleobuli Erinnam appellari Hexametrorum ænigmatum vatem. Sed Cleobulinam sive Cleobuli filiam Eunœtin Laërtius vocat ἑξαμέτρων αἰνιγμάτων ποιήτριαν, quæ illius ænigmata sive γρίφους Plutarcho, Athenæo & Svidæ celebrantur. Sed & ænigma de cucurbitæ applicatione in balneo quod tangit Aristoteles III. 2. Rhetor. Demetrius de elocut. §. 102. Cleobulinæ esse, ex Plutarchi Convivio observat Menagius ad Laërt. pag. 52.

XXIX. De GLYCONE qui Glyconium carmen reperit, nihil fere restat præter exiguum fragmentum apud Hephæstionem in Enchiridio. pag. 33. Fuere & alii hoc nomine, ut Glyco Athenienſis statuarius, Glyco medicus dati Pansæ veneni suspectus, (Sveton. August. c. XI.) Glyco vocis absonæ tragœdus de quo Casaub. ad Persium V. 9. Glyco denique sive Lyco Philosophus de quo Laërtius V. 65. idemque (ut Heinsio visum) athleta de quo Horatius Lib. I. Epist. 1.

—— —— *invicti membra Glyconis.*

XXX. HERACLIDES Ponticus junior præter poëmata Heroica scripserat libros tres carmine Sapphico & Phalæcio, λέξεις inscriptos, pro Didymo Alexandrino præceptore suo adversus æmulum ipsius Aprum Grammaticum Aristarchi discipulum, de variis difficilibus quæ-

* Alii aliam ejus patriam nominant. Vide Stephanum in Τῆνος, Svidam in Ἤρινναν & Eustathium ad Iliad. β. p. 247. De tempore quoque non conveniunt scriptores, nam ab Eusebio refertur ad tempora Alexandri M. circa Olymp. CVI.

ſtionibus & controverſiis. Vide Svidam in Ἡρακλείδ. & λέχαι, Artemidor. IV. 65. Onirocrit.

XXXI. HIPPODROMUS Lariſſæus, Sophiſta, Philoſtrati Lemnii familiaris, Athenis ac Smyrnæ docuit, & præter declamationes ſive μελέτας, etiam Lyrica poëmata compoſuit. ἄδοντα δὲ αὐτὸν καὶ λυρικοὶ νόμοι, καὶ γὰρ δὴ καὶ τῆς νομικῆς λύρας ἥπτετο. Philoſtr. 2. de Sophiſt. p. 615.

XXXII. HIPPONAX Epheſius circa Olymp. *LX.* claruit, ut præter Plinium *XXXVI.* 5. confirmat Chronicon Marmoreum Arundelianum, quod poſt Cyrum eum ponit, & Proclus in Chreſtomathia qui ait floruiſſe ſub Dario. Ejus de Biantis juſtitia eulogium refert Strabo Lib. *XIV.* p. 636. & Laërtius I. 84. Clazomenem conceſſiſſe, cum à tyrannis Athenagora & Coma, pulſus Epheſo eſſet, teſtatur Svidas, unde Clazomenium appellatum in Sulpitiæ Satira v. 6. viri docti obſervarunt. Vide Adr. Junii adimadverſ. Lib. I. c. 16. *Hipponactis notabilis fœditas vultûs erat* ut ait Plinius, (adde Ælian. *X.* 6. Var.) *quamobrem imaginem ejus laſcivia jocorum Anthemus* (Athenis Svidæ) *& Bupalus propoſuere ridentium oculis, quod Hipponax indignatus amaritudinem carminum diſtrinxit in tantum, ut credatur aliquibus ad laqueum* eos compuliſſe, quod tamen eſt falſum, complura enim in finitimis inſulis ſimulacra poſtea fecere.* Licet vero ἰαμβογελοιοποιὸς paſſim appellatur, tamen non vulgari jambico verſu uſus eſt, ſed ſcazonte ſive choliambo: λοιδορήσων γὰρ βαλόμενος τὰς ἐχθρὰς, ἐθεώρησε τὸ μέτρον καὶ ἐποίησε χωλὸν ἀντὶ εὐθέος καὶ ἄρυθμον, τραχύτητι δεινότητι πρέπον καὶ λοιδορίᾳ. Τὸ γὰρ ἔρρυθμον καὶ ἐυήκοον ἐγκωμίοις ἂν πρέποι μᾶλλον ἢ ψόγοις. Demetrius de elocut. §. 325. Tetrametri ſive octonarii ſcazontis Hipponactei exemplum exſtat apud Hephæſtionem p. 16. Jambos ſenarios & choliambos confuſe protuliſſe obſervat Priſcianus de metris pag. 1328. ſeq. Jambicum ſyllabarum quindecim in penultima claudicans Hipponacti tribuit Terentianus pag. 2436. Leges jambici carminis præterea ſubinde transgreſſum ex Heliodoro metrico obſervat idem Priſcianus pag. 1327. ubi librum primum ejus Ἰαμβῶν allegat, quemadmodum Pollux primum ac ſecundum. Parodiam ipſius ad primos verſus libri primi Iliados verſibus Heroicis ſcriptum ex ejus Hexametris profert Athenæus Lib. *XV.* & primum Parodias conſcripſiſſe affirmat

* Exempla eorum qui dictis vel ſcriptis acerbis alios ad mortem compulerunt, collegit Clariſſ. Bælius in Lexico ubi de Hipponacte agit, nota F. confer eundem in *Cerafi* & in *Hechſtrato, Pighioque* itidem nota F.

mat. Perpauca alioqui Hipponactis fragmenta * exſtant, quem non tantum petulanter atque acerbe, ſed etiam αἰσχρῶς ſcripſiſſe, perinde ut Archilochum, ait Clemens initio primi ſtromatis. Hipponactem ἐν πρώτῳ Ἰάμβῳ καὶ Βυπάλῃ laudat Tzetzes in Chil. X. v. 380. & ad Lycophronem v. 219. & ex ejus χωλοῖς Ἰάμβοις adverſum *Mimnem* ſive, *Mimnetum* ſex verſus producit ad v. 424. Juniorem Hipponactem Grammaticum intelligo, cujus συνώνυμα laudat Athenæus Lib. *XIII.*

XXXIII. HYBRIÆ Cretenſis ſcolium ex Athenæi Lib. XV. refert H. Stephanus in Lyricis p. 398.

XXXIV. IBYCUS Rheginus Simonide ** antiquior, æqualis Anacreontis, in Samo verſatus eſt temporibus Polycratis, & teſte Svidâ Dorice ſcripſit libros ſeptem carminum ſive μελῶν, ex quibus liber primus allegatur in ſcholiis ad Apollon. Lib. IV. Liber quintus ab Athenæo Lib. II. dipnoſ. In iisdem ſcholiis ad Lib III. Apollonii laudatur Ibycus ἐν τῇ εἰς Γοργίαν ᾠδῇ, qui Gorgias diverſus ſit oportet à Gorgia Rhetore. Steſichorum potius auctorem eſſe ἄθλων Ibyco tributorum docet Athenæus Lib. IV. Invenit præterea Ibycus inſtrumentum Muſicum σαμβύκην teſte Athenæo Lib. IV. & Svida in σαμβύκαι, perinde ut Anacreon invenit barbitum. *Maxime omnium flagraſſe amore*, ſive ut ait Svidas ἐρωτομανέστατον fuiſſe, ex ſcriptis ejus pridem obſervavit Cicero 4. Tuſc. quæſt. Apud Euſebium in Chron. num. MCCCC LXXVII. pro *Hippico* legendum *Ibycus*, *carminum* *** *ſcriptor agnoſcitur*, ut pulchre notavit Salmaſius ad Solin. p. 52. & ante Salmaſium Arnoldus Pontacus Euſebii editor Scaligero etiam judice præſtantiſſimus, quemadmodum Gvil. Canteri emendationem qui apud Statium V. 3. ſilvar. v. 153. pro *Obſitus* legit *Ibycus*, recte adverſus Barthium tuetur Reineſius Epiſt. ad Hofmannum p. 504. Prætereo quæ de Ibyci rebus & fato Gyraldus, tum Eraſmus in Adagio *Ibyci grues*, & Bonifacius hiſtoriæ ludicræ Lib. I. cap. VI. Fragmenta hujus Poëtæ collegit *H. Stephanus* p. 90. & 423. *Fulvius Urſinus* p. 115. & 318. Allegatur Ibycus etiam à Galeno 1. in ſextum epidem. T. 5. p. 455. Marino in vita Procli c. 1. &c.

* Apud Ariſtotelem, Strabonem, Laërtium, Plutarchum, Stobæum, Athenæum, Euſtathium ad Homer interpretes Heſiodi, Sophoclis, Ariſtoph. Apollonii, Lycophronis, Heſychium, Etymolog. M. Harpocrat. Tzetzem Chiliadibus. Svidam in Βύπαλος &c.

** Schol. Apollonii Lib. IV. ὅτι δὲ Ἀχιλλεὺς εἰς τὸ Ἠλύσιον πεδίον παραγενόμενος ἔγημε Μήδειαν, πρῶτος Ἴβυκος εἶπε, μεθ' ὃν Σιμωνίδης.

*** Ita Hieronymus ſolet reddere vocabulum μελοποιός ut carmina ponat κατ' ἐξοχήν pro Lyricis carminibus,

XXXV. JULIANI Ægyptii carmen Anacreonticum quod incipit: στέφω πλέκων ποθ' εὗρον, ex libro VII. Anthologiæ exhibet H. Stephanus in Lyricis p. 408. Ejusdem Juliani, præfecti Ægypti, alia Epigrammata quamplura occurrunt in eadem Anthologia, quemadmodum & Juliani cujusdam Anteceſſoris * & Juliani Dioclis. Fuit & Julianus Ægyptius Medicus Olympiani diſcipulus, cujus libros 48. contra Aphoriſmos Hippocratis, & Philonium ſive librum de methodo, & alium περὶ ψυχικῶν καὶ σωματικῶν παθῶν idem Galenus memorat, qui eum Alexandriæ audiverat & poſtea Hippocratem adverſus illum ſcriptis defendit. De Juliano Theurgo patre & filio dixi ſupra Lib. I. cap. XXXVI. §. 11. Julianum Apſilarum dynaſtam qui ab Adriano Imp. regnum accepit, memorari videas ab Arriano, periplo ponti Euxini. Antonium Julianum hiſtoricum qui de Judæis ſcripſit, à Minucio Felice p. 37. De Juliano Cappadoce Sophiſta, adeundi Eunapius, Svidas & qui Lexicon ejus Rhetoricum memorat Photius Cod. 150. Julianus JCtus (νομικῆς φάσ) in quem eſt Epigramma Theæteti IV. 1. Antholog. non eſt Salvius Julianus ** qui juſſu Adriani Imp. edictum perpetuum condidit, ſed alter junior qui ſub Juſtiniano vixit & conſcripſit Epitomen Novellarum, idem cui opus ſuum Grammaticum dicavit Priſcianus. Julianum ἐν Ἀθήναις κληρωτὸν ἄρχοντα ſæculo poſt Chriſtum natum tertio clarum memorat antiquum ſcholion Chriſtiani ſcriptoris ad Vitam Procli ſcriptam à Marino, ſed apud Marinum c. 36. potius reſpicitur Julianus Imperator, à quo Epocham quod repetat Philoſophus paganus natione Syrus, tanto minus mirari licet, ſiquidem Vir. Clariſſ. Joh. Harduinus in Chronologia V. T. è numis illuſtrata p. 62. obſervat in more poſitum fuiſſe Orientalibus, ut æram inchoarent ab exortu Principis alicujus qui de ipſis eſſet optime meritus, eamque producerent quam diutiſſime liceret, donec alius majore beneficio prioris recordationem deleviſſet.

XXXVI. LAMPRUS inter Lyricos poëtas celebratur ab Ariſtoxeno apud Plutarchum. Vide ſupra num. *XXII.* Idem ni fallor Lamprus à quo Muſicam edoctum ſe profitetur Socrates apud Platonem Menexemo, & quem magna in Muſicis gloria fuiſſe teſtatur Cornelius Nepos in vita Epaminondæ c. 2. Alius fuit & junior longe Lamprus Erythræus, cujus auditorem fuiſſe Ariſtoxenum tradit Svidas Ἀρίστ. Alius quoque ni fallor Lamprus Grammaticus, cujus meminit Ariſtoteles II. 7. Ethicor. ad Eudemum. *XXXVII.*

* De Juliano Anteceſſore qui Juſtiniani Imp. temporibus claruit, Vide Menagii Amœnitates juris p. 141. ſeq.

** Ita viſum Alciato II. 27. diſpunction.

Digitized by Google

XXXVII. LYSIMACHUS quidam μελοποιὸς ἐυτελὴς ſive Lyricus mediocris fuit cujus mentionem fecit Lycurgus Rhetor in oratione περὶ διοικήσεως teſte Harpocratione ac Svida. Fuere præterea Lyſimachus Ariſtidis Juſti Pater, teſte Platone, ſed & filius teſte Demoſth. in orat. περὶ τῶν ἀπλείων. Lyſimachus Macedo leoni * objectus impune ab Alexandro, inter cujus duces ac ſucceſſores poſtea fuit, & Lyſimachiam in Ætolia condidit. Juſtin. XV. 3. Seneca, Plin. &c. Lyſimachus Acarnan ejusdem Alexandri præceptor. Plutarch. Alexandrô. Præceptor Regis Attali, Athen. VI. 13. Lyſimachus Alexandrinus qui libros περὶ νόσων ſcripſit teſte Athenæo, Schol. Apollonii, Pindarique & Apoſtolio, (corrupte Tzetzæ ad Lycophronem Symmachus) vide Jonſium p. 12. & Voſſium de Hiſt. Græcis p. 384. Idem ut videtur Lyſimachus cujus Αἰγυπτιακὰ allegat Joſephus 1. contra Apion. Θηβαϊκὰ παράδοξα Scholiaſtes Apollonii & Sophoclis. Confer Gisb. Cuperi Varias obſervationes Lib. I. c. 4. Opus de *agricultura* quod memorant Varro, Plinius, Columella, forte fuerit Lyſimachi Hippocratii, cujus mentio in Scholiis ad Alexipharmaca Nicandri. Prætereo Lyſimachum Ptolemæi F. Hieroſolymitanum, in additamentis ad librum Eſtheræ memoratum, & Lyſimachum Menelai fratrem atque ejus in Pontificatu maximo ſucceſſorem, 2. Maccab. IV. 29. Tum Lyſimachum fratrem Apollodoti, Joſeph. XIII 21. Lyſimachum Cyrenæum. Tzetz. VI. Chil. v. 921.

XXXVIII. MEGALOSTRATA amica Alcmanis Poëtæ, poëtria & ipſa, ut paulo ante in Alcmane obſervabam.

XXXIX. MELANIPPIDÆ duo fuerunt Lyrici, unus Melius (male apud Athenæum Lib. II. ſub init. Μιλήσιος) circa Olymp. *LXV.* cui διθυράμβων βιβλία πολλὰ, poëmata Epica, Epigrammata, elegias & alia multa Svidas tribuit. Alter prioris è filia nepos, cum Perdicca Rege verſatus, & qui multa in dithyramborum modulatione innovavit, auctor & ipſe plurium ἁρμάτων & διθυράμβων. Ex alterutrius horum poëmate *Marſyâ* quædam profert Athenæus Lib. *XIV.* Clemens Alex. V. Strom. p. 602. Ὁ μελοποιὸς ὁ Μελανιππίδης ἀδὼν κλῦθί μοι ὦ πάτερ, θαῦμα βροτῶν πᾶς ἀείζως ψυχᾶς μεδέων. Vide H. Stephani Lyricos pag. 390. ſeq. & Gyraldum p. 476. Democriti Chii Muſici (qui cognominis Philoſophi æqualis fuit) ſcomma in Melanippidem refert Ariſtoteles III. 9. Rhetor. ἡ ὦ μαχερὰ ἀναβολὴ τῷ ποιήσαντι κακίστη. Parodia ad Heſiodi Ἔργ. 266. Melanippides enim pro antiſtrophis longiores anabolas fecerat, ut notat Petrus Victorius ad Ariſtotelis Rhetor. p. 532. Meminit Melanippidæ etiam Plutarch. p. 1095. de inſuavi vita ſec. Epicurum.

* Fabula videtur Curtio VIII. 1. 17.

XXXX. MESOMEDES Cretensis, Lyricus, libertus Adriani Imp. non exigua apud illum gratia valuit, & delicias ejus, *Antinoum* carmine celebravit. Svidas: Μεσομήδης Λυρικὸς γεγονὼς ἐπὶ τῶν Ἀδριανοῦ χρόνων, ἀπελεύθερος αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς μάλιστα φίλος. γεγραφὼς εἰς Ἀντίνοον ἔπαινον (ὃς ἦν Ἀδριανοῦ παιδικά) καὶ ἄλλα διάφορα μέλη. Ab Antonino Pio salarium ei imminutum refert Julius Capitolinus cap. 7. ab altero Antonino (Caracalla ut notat Scaliger ad Euseb p. 219.) positum ei (jam ante aliquot annos ut videtur) defuncto honorarium monumentum, testatur vetus scriptor apud Svidam. Carmen hujus Mesomedis Anacreonticum de vitro (in Anthologia Epigrammatum Lib. IV. c. 32. male in trochaicos numeros redactum) emendavit & rectius disposuit Salmasius T. 1. ad Hist. August. p. 263. ubi præterea exhibet ineditum ante ejusdem Mesomedis ænigma quod incipit: ἕρπυζα πετωμένα βιβῶσα κύεα. Quanquam vero ποιητὴς νόμων κιθαρῳδικῶν vocatur ab Eusebio in Chron. & apud Svidam ὁ τὰς κιθαρῳδικὰς νόμους συγγράψας, hoc est ut interpretatur Scaliger, qui modulos musicos fecit, sive cantica musicis notis expedivit: tamen poëtam quoq; fuisse certissimum est, & in altera editione Eusebii sui agnovit ipse Scaliger, multis vero docet Salmasius νόμους & μέλη tam de modulis Musicis quam de ipsis carminibus dici, sicut jampridem Musicos eosdem quoq; fuisse Poëtas tradidit Cicero 3. de Oratore. Diomedes in Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem: Ἔστι τινὰ ποιήματα ἃ οὐ μόνον ἐμμέτρως γέγραπται ἀλλὰ καὶ μὴ μέλος ἐσκέπτοντο ἃ καὶ διπλασίονα κάματον παρεῖχε τοῖς σκεπτομένοις τὸ μέτρον σπουδάζειν διασώζειν καὶ τῶν μελῶν ἐπινοεῖν τὴν εὕρεσιν. Ταῦτ' οὖν τὰ ποιήματα καλεῖται λυρικὰ ὡς ἀπὸ λύρας ἐσκεμμένα καὶ μὴ λύρας ἀποδεικνύμενα.

XLI. MUSÆUM Thebanum Thamyræ & Philammonis filium μελῶν & ἀτμάτων Poëtam antiquissimum memorat Svidas.

XLII. De MYIA utraque Lyrica Poëtria, Spartiatide altera, altera Thespiaca dixi supra cap. XIII. 2. cum Pythagoricas recenserem. Nunc tantum addo Thespiacam non diversam videri à Corinna, de qua paulo ante num. XXIV.

XLVIII. MYRO sive MOERO Byzantia Homeri Tragici qui temporibus Ptolemæi Philadelphi * claruit filia vel potius ut in Σωσίθεος & Ὁμη-

* Antiquior videtur Myro Byzantia cujus simulachrum æneum Tatianus factum tradit à Cephisodoto Statuario quem Olymp. CII. floruisse constat è Plinio. Epigramma etiam Erinnæ quo Myronis virginis cicadam celebrari dixi supra, cum de Erinna agerem, aliam antiquiorem hujus nominis respicit, siquidem auctor epigram.

Digitized by Google

& Ὁμηρ@. à Svida traditum eſt, mater, conjux Andronici Philologi, poëtria ἐπῶν καὶ ἐλεγείων καὶ μελῶν. Heroicis verſibus ſcripſerat poëma cui titulus Μνημοσύνη, ex quo nonnulla profert Athenæus Lib. XI. Forte eodem carminis genere etiam compoſuerat *diras* ſive ἀρὰς, quæ laudantur à Parthenio cap. 27. erotic. *Hymnum* illius in Neptunum memorat Euſtathius ad Iliad. β. p. 247. Antipater in Epigrammate:

Τάςδε Θεογλώσσης Ἑλικὼν ἔθρεψε γυναῖκας
Ὕμνοις καὶ Μακεδὼν Πιερίας σκόπελ@,
Πρήξιλλαν, Μυρὼ, Ἀνύτης σόμα &c.

Epigramma Myrûs occurrit in Anthologia IV. 1. Fragmenta quædam collecta à *Fulvio Urſino* p. 42. & 295. At Pauſaniam quidem miror, cui non fœminæ ſed viri nomen eſt, Μύρων ὁ Βυζάντι@ ποιήσας ἔπη καὶ ἐλεγεῖα. pag. 721. Bœotic. ubi quædam ex eo refert de Amphione. De Myrone ſtatuario celeberrimo Elevthereo fuſe agit Franciſcus Junius in Artificum catalogo, præter quem fuit & Myron alter * Lycius itidem ſtatuarius diſcipulus Polycleti. Apud eundem Pauſaniam in Atticis p. 55. legendum videtur Λυκίου δὲ Μύρων@ χαλκῶν παῖδα, non Λύκιον. Idem in Eliacis poſterioribus pag. 454. & alibi ſtatuas Myronis celebrans eum vocat Athenienſem. De Myrone Prienenſi ſcriptore Μεσηνιακῶν, vide quæ ex Athenæo & Pauſania Voſſius p. 391. de Hiſt. Græcis. Myronis Sicionyorum Tyranni mentio apud Ariſtotelem V. 12. Politic. Sed & in commentitia Prochori de S. Johanne narratione inducitur Myron quidam pater trium filiorum Rhetorum. Omitto quod Myrto à Socrate in domum recepta (vide Plutarchum in Ariſtide p. 335. & Athenæum Lib. XIII. p. 553. ſeq.) alicubi per librariorum negligentiam vocatur Myro, ut apud Eraſmum in ſcholiis ad Hieron. in Jovinian. T. 3. p. 23.

XLIX. MYRTIS Anthedonia ποιήτρια μελῶν laudatur à Plutarcho in quæſtionibus græcis p. 300. ubi ex illa refert quare Eunoſti herois lucum intrare nefas fuerit fœminis Tanagræenſibus. De ætate ejus inde conſtat, quod Pindarum & Corinnam teſte Svida inſtituit. Vide *Fulvium Urſinum* p. 44. Ex fragmento Corinnæ, quod ſupra num. XXIV. retuli, apparet Myrtidem cum Pindaro ingenii certamen iniiſſe & propterea à Corinna fuiſſe reprehenſam.

epigrammatis ſit Erinna, Sapphonis ἑταῖρα & ut volunt æqualis; Verum ab Euſebio Erinna refertur ad Olymp. CVI. & ἑταῖρ@ non ſemper indicat æqualem, ut infra in Iſocrate obſervabo. Fuerunt & plures fœminæ, Myronis nomine celebres, ut Myro Rhodia Philoſopha, quam Svidas ait ſcripſiſſe χρείας γυναικῶν βασιλίδων καὶ μύθους.

* Fuit & Elevthera urbs Lyciæ, vide Steph.

L. NOSSIS Locrenſis, æqualis fuit Rhinthonis Tarentini vel Syracuſani, qui claruit circa Olymp. CXVI. Unicum ejus Epigramma ex Anthologiæ Lib. III. refert *Fulvius Urſinus* p. 55. quod in illum quem dixi Rhinthonem eſt compoſitum. Aliud legitur apud Holſtenium & Berkelium in notis ad Stephanum Byz. in λοκροί. Hoc ipſum emendatius exhibuit & alia inſuper tria antea inedita vulgavit illuſtravitque Clariſſimus Bentleius in Apologia pro diſſ. de Epiſtolis Phalaridis Anglice edita p. 355. ſeq. Meminit hujus Noſſidis Antipater in Epigrammate de novem Poëtriis:

Νοσσίδα θηλύγλωσσον ἰδὲ γλυκυαυχέα Μύρτιν.

LI. PHALÆCUM à quo genus carminis Phalæcium nomen accepit, Gyraldus & Laur. Craſſus confundunt cum Philiſco ſive Philico qui fuit ex Plejade Tragicorum. Mentio hujus Phalæci apud Auſonium Epiſt. 4. aliosque complures, Grammaticos præcipue Metricos. At ſcripta ejus qui commemoraret neminem reperi, niſi quod Hymnos in Cererem ab eo compoſitos teſtatur Terentianus pag. 2424. & Epigrammata Athenæus X. Dipnoſophiſt. p. 440.

LII. PRATINÆ Phliaſii quædam ex Athenæo retulit H. Stephanus in Lyricis p. 394. ſeq. De hoc dixi infra cap. XIX. in notitia Tragicorum.

LIII. PRAXILLA Sicyonia ſcripſit διθυράμβους ex quibus Odam cui titulus *Achilles* laudat Hephæſtion in Enchiridio pag. 9. Antiquiſſima fuiſſe videtur, ſiquidem Praxilleis trimetris uſum Sapphonem notat idem Hephæſtio pag. 36. Potuerunt tamen Praxillea metra dici quibus poſt Sapphonem Praxilla frequentius uteretur, nam & ab Euſebio in Chron. diu poſt Sppphonem Praxilla ponitur Olymp. LXXXII. Admirationi fuiſſe Praxillam ὅτι τῇ τῶν σκολιῶν ποιήσει ait Athenæus Lib. XV. At σκολιὸν illud de Admeto, ab aliis Alcæo vel Sapphoni tributum teſtatur Pauſanias in Lexico apud Euſtath. ad Iliad. β. p. 247. Ex Praxillæ παροινίοις petitum ait Scholiaſtes Ariſtoph. ad Σφῆκας v. 1191. *Sed & hujus Praxillæ*, inquit Gyraldus, *nunc etiam carmen legitur ad Calain puerum de amoris mutatione.* E Gyraldo Tiraquellus ad leg. connubial. p. 303. *Praxilla - cujus etiamnum exſtat carmen ad Calain puerum de amoris mutatione.* Laur. Craſſus de Poëtis Græcis p. 432. *De ſuoi Ditirambi và celebrato quello à Calai Fanciullo della Mutazion d' Amore.* Voſſius: *Supereſt ejus carmen ad puerum Calain.* Lud. Morery in Lexico: *nous avons encore des vers qu'elle envoya à un jeune homme nomme Calais.* Hoc non occurrit apud *Fulvium Urſinum*, qui pauca quædam Praxillæ colligit p. 53. & 296. Neque alibi hoc potui reperire, non magis quam quod Tan. Faber eam affirmat

mat compoſuiſſe hymnos, & à Græcis recentioribus appellari *Baſilicam*. Μελοποιὸς dicitur à Polemone apud Zenobium IV. 21. proverb. pro quo male in explicatione proverbii Vaticana apud A. Schottum γελοποιός. Male etiam in proverbiis è Svida VII. 47. Ηλιθιώτερος ἢ Πραξίλλης Ἀδωνιδος idem præſtantiſſimus Schottus vertit : *Stupidior Praxillis Adonidos*, pro *Praxillæ*. Neque Apoſtolii interpres probandus IX. 81. prov. qui bis habet *Praxelles*, magis vero peccavit ipſe Apoſtolius, cui Ἄδωνις Πραξίλλης eſt Praxillæ filius, cum intelligatur poëma ejus de Adonide.

LIV. SAPPHO Scamandronymi filia, Lesbia Mytilenenſis, æqualis Alcæi * fuit, ut patet vel ex Ariſtotelis 1. Rhetor. cap. IX. & ex Sapphonis loco apud Demetrium de elocutione §. 145. ubi Alcæum celebrat. Fœminas illi familiares has refert Maximus Tyrius diſſ. VIII. Gyrinnam, Atthidem, Anactoriam, Gorgonem, Andromedam. Ibidem amores Sapphonis cum Socraticis amoribus contendit, eosque non minus atque Anacreontis honeſtos fuiſſe ac pudicos disputat, ut Archilochum contrà ὑβριστήν. Svidas præter Atthidem amicas Sapphûs nominat Teleſillam, Megaramque (quibus ex Ovidio addi poſſunt Cydno Mnais, & Pyrino. Diſcipulas Anagoram Mileſiam, Gongylam Colophoniam & Eunicam Salaminiam. *Damophilam* præterea, uxorem Pamphyli, quæ cum Sapphone verſata ſit, & ἐρωτικὰ, tum hymnos in Dianam Pergæam aliaque poëmata ejus exemplo compoſuerit, celebrat Philoſtratus I. 20. de vita Apollonii. Gellonis quoque Lesbiæ virginis meminit Sappho apud Zenobium III. 3. prov. In Doricham vero quæ Charaxi (fratris Sapphonis) amore capta non optima fide cum eo egerat, invecta eſt teſte Athenæo Lib. XIII. Meminit illius Dorichæ etiam Strabo Lib. XVII. & Svidas in Ῥοδώπιδος ἀνάθημα, Herodoto enim II. 135. eadem Doricha vocatur Ῥοδῶπις, licet Athenæo obſervante Rhodopis ſive Rhodope illa de qua Herodotus, longe diverſa fuerit à Dorichâ Sapphonis. Reliqui duo fratres hujus Poëtriæ, Larichus fuere & Eurygius, Cercolas autem maritus & Κλεὶς ſive Cleis * filia. Ille vero cujus amore exarſit fuit *Pampho*, ex cujus ἔπεσι nonnulla didiciſſe Sapphonem teſtatur Pauſanias Bœotic. p. 767. Scripta Sapphonis hæc apud veteres memorantur:

1. Μελῶν λυρικῶν libri IX. Svid. Maximam partem de amoribus fuere, unde ἐρωτικὰ μέλη vocant Plutarchus, Athenæus, Dio Chryſoſt.

* Sappho ipſa apud Hephæſtion. p. 55. Enchirid.

Ἔστι μοι καλὰ παῖς χρυσοίοισιν ἀνθέμοισιν
Ἐμφερὴ ἴκελα μορφὴν ΚΛΕΪΣ ἀγαπητά.

Orat. 2. de regno, Librum ſecundum & tertium laudat Hephæſt. in Enchirid. quintum Pollux, Athenæus & Atilius Fortunatus: Septimum idem Hephæſtio. Odarum Sapphonis quarundam argumenta refert & ad legendum quam ad decantandam aptiores fuiſſe notat Demetrius libro de elocutione §. 167. Inter illas fuere etiam ᾠδαὶ Ἐπιθαλάμιοι, ut ex Demetrio Rhetore, Dionyſio Halicarnaſſ. Hephæſtione conſtat & Servio. Sed & Catulli Epithalamium de Heſpero, & alterum Thetidis & Pelei ex Sapphone expreſſum ſuſpicatur Iſ. Voſſius p. 189. ad Catull. Alia duo illuſtria Sapphonis carmina recenſita & emendata videre licet in notis ejusdem Voſſii ad Catull. pag. 113. ſeq. Jacobi Tollii ad Longin. pag. 76. ſeq. & in Dionyſio Halicarneſſeo editionis præſtantiſſimæ Hudſonianæ T. 2. p. 47. & 351. Sunt & nonnulla Sapphonis Horatio in Odis pulchre transſcripta & imitata, ut ab Urſino & eruditis interpretibus animadverſum.

2. Ἐλεγεῖα. Svid. Ex his forte eſt, quam latino carmine ad Phaonem expreſſit Ovidius in Epiſtolis Heroidum. Eam recenſitam habes in Fulvii Urſini Lyricis p. 29. Conſulendus & Bachetus Meziriacus in erudito ad Epiſtolas Ovidii Commentario Gallice edito, & Urſinus libri laudati p. 289.

3. Τμνοι. Menander Rhetor, & Julianus Epiſt. 30. ad Alypium. Hymnus in Venerem apud Dionyſium Halicarnaſſ. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων.

4. Μονῳδίαι. Svid.

5. Ἐπιγεγράμματα. Svid. Ex his bina ſuperſunt in Anthologia, & unum quidem in Timadem, quæ innupta deceſſerat.

6. Ἴαμβοι. Svid.

7. Verſus ad Anacreontem, quos ex Chamæleonte ἐν τῷ περὶ Σαπφοῦς refert Athenæus Lib. XIII. non dubitat Sapphoni eſſe ſuppoſitos ab Hermeſianacte.

Exiguæ quædam carminnm Sapphonis reliquiæ, aliquoties lucem viderunt cum Anacreonte, ut ſupra cum de hoc agerem notare me memini. Diligentius Fragmenta ejus collegit Fulvius Urſinus p. 7-36. & 281. - 295. quanquam video ejus induſtriæ tum in hac tum in reliquis Lyricis nonnulla accedere poſſe. *Callias* Lesbius olim ut Alcæi ita Sapphonis quoque poëmata commentario illuſtraverat, teſte Strabone. Varii quoque Comici Sapphonis nomine dramata ediderunt, ut *Antiphanes*, *Diphilus*, *Ephippus:* de quibus infra in notitia Comicorum. Non in flore ætatis deceſſiſſe, ſed ſenium attigiſſe ipſa teſtis eſt apud Stobæum

bæum ſerm. LXIX. ὁ δὲ τλάσομ' ἐγὼ συνοικεῖν ἅτα γεραιτέρᾳ. Mytilenæis tanti poſt mortem viſa eſt Sappho, ut ejus vultu numos ſuos ſignarent teſte Polluce IX. 6. p. 437. qualem numum exhibet Urſinus pag. 2. ſed & Alcæum in numo Mytilenæorum obſervat Holſtenius ad Steph. p. 216. Confer Harduinum in numis urbium illuſtratis. De Sapphonis ſtatua ærea à Silanione Artifice fabricata meminit præter Tatianum Cicero IV. 57. in Verrem. Sunt qui etiam alteram dicunt fuiſſe Sapphonem Lesbiam, meretricem non poëtriam, ut ait Ælianus XII. 19. Var. Sed & huic poëmata Lyrica à quibusdam tribui Svidas non accuratiſſimus in diſtinguendis ſcriptoribus auctor retulit. Confer ſi placet quæ in hanc rem elegans & eruditus ſcriptor Bælius in Lexico, ubi de Sapphone. De Sapphus Poëtriæ & Phaonis amoribus conſulendæ notæ Hiſtoricæ Humfredi Prideaux ad Chronicon Marmoreum Arundelian. pag. 200. 201.

LV. SIMONIDIS Julitæ Cei magnum encomium legitur apud Platon. 1. de Rep. Σιμωνίδῃ γε ὁ ῥάδιον ἀπιστεῖν, σοφὸς γὰρ καὶ θεῖος ὁ ἀνήρ. Natus Olymp. LV. 4. Verſatus eſt cum *Pittaco* Mytilenæo, *Hipparcho* tyranno Athen. *Pauſania* Rege Lacedæmonior. & *Hierone* Syracuſ. Tyranno: ut ex eodem Platone conſtat. Sed & cum *Themiſtocle*, ut docet Plutarchus in Themiſtoclis vita, & cum *Alevadis* Theſſaliæ Regibus teſte Sozomeno præf. ad Hiſt. Eccleſ. Annos vixit Simonides circiter nonaginta, & cum ætate provectus Pindarum inſtituiſſet, diem obiit ſupremum Olympiade LXXVIII. Æmulus ejus fuit *Laſus* * Hermionenſis teſte Ariſtophane in Vespis, tum *Timocreon*, Rhodius, Poëta Lyricus & ipſe, de quo infra ſuo loco. De dictis & factis Simonidis operæ pretium eſt videre Xenophontem in Hierone, & quæ collegerunt Gyraldus, atque in edit. 2. Lexici Clariſſimus Bælius. Nam meo quidem inſtituto ſatis fuerit ſcriptorum Simonidis catalogum hîc exhibere, quæ ad unum omnia interciderunt exceptis fragmentis collectis a Camerario & Hertelio inter Gnomologos de qvibus ſupra cap. XI. tum in Ariſtologia Pindarica Mich. Neandri p. 395. & in Lyricis H. Stephani p. 272. 424. & 451. longeque diligentius à Fulvio Urſino p. 153 - 198 & 328. - 340. Scripſerat itaque Simonides Dorica dialecto:

1. Καμβύτᾳ καὶ Δαρείῳ βασιλείαν. Svid. in Σιμωνίδης & Schol. Ariſtophanis ad Veſpas.
2. Ναυμαχίαν Ξέρξᾳ ſive τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, μελικᾶς. Svid. & Schol. Ariſtophanis. Schol. Apollonii Lib. I.

* De hoc Laſo conſules ſcriptores à me laudatos ſupra Lib. I. c. XVI. §. 4.

3. Τὴν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ Ναυμαχίαν, δι' ἐλεγείας. Svidas, Schol. Ariſtoph. Priſcianus de metris Comicis.

4. Θρῆνος. Svid. Scholiaſtes Ariſtoph. & Theocriti. Ex his threnis videtur petita *Danaë* miſeriam ſuam ἐδυρομένη apud Dionyſium Halicarnaſſ. in calce libri περὶ πιθάνου ἐνομάτων. Threnum Simonidis in Lyſimachum Eretrienſem memorat Harpocratio in Ταμύναι. Confer Meurſium Attic. Lect. IV. 7. *Threnos ſive Planctus optime ſcripſit Simonides*, inquit Porphyrio ad Horat. Meminit & Georgius Galeſiota apud Leonem Allatium Lib. de Simeonum ſcriptis pag. 210. Quintiliano autem X. 1. Inſt. judice, præcipua Simonidis in commovenda miſeratione virtus fuit, quod præter Catullum, Dionyſium Halic. & Horatium confirmat Baſilius Cæſareenſis Epiſt. 379. ad Martinianum. Nihilominus idem Simonides propter ſingularem ſuavitatem meruit ut diceretur *Melicertes*, teſte Svida & Schol. Ariſtoph.

5. Ὕμνους & Παιᾶνας. Menander Rhetor, Svidas, & Schol. Ariſtoph. Hymnum Simonidis *in Neptunum* memorat Schol. Euripidis ad Hecubam. At Hymnus *in memoriam* de quo Philoſtratus Lib. I. c. XI. de vita Apollonii, & inde Svidas in Σιμωνίδ. non Simonidis fuit ſed Apollonii. Falſum interim apparet quod plane nullos in Deum hymnos ſcripſerit Simonides, ut tradit Joh. Tzetzes Chil. VIII. hiſt. 228.

Οὐθ' ὕμνους ἔγραφε θεοῖς αὐτὸς ὁ Σιμωνίδης
Ἐκκλίνων τὸ ἀνάργυρον, ἔγραφε δ' αἴνους παίδων
Ἀφ' ὧν ἐλάμβανε πολὺ καὶ διαρκὲς χρυσίον.
Ἐρωτηθεὶς ἤ ποτέ τινων, τί ποτε θεὸς ὑγράφεις;
Πρὸς παῖδας αἴνους γράφεις δε; ὁ Σιμωνίδης εἶπεν
Ὅτι οἱ παῖδες μοι θεοὶ, ὡς ἐξ αὐτῶν λαμβάνων.

6. Μέλη varii generis, præcipue Ὑπορχήματα, atque ἐγκώμια. Theocritus * Idyll. 16. v. 44. Svidas, Schol. Ariſtophanis, Theocriti & Pindari. Carmen Simonidis *in Evalcidem* Eretriorum ducem (ſcriptum ante Olymp. LXIX.) memorat Herodotus V. 102. *In Anaxilam* Meſſenium, qui mulis Olympia vicerat, Ariſtot. 3. Rhetor. & Heraclides in Politia Rheginenſ. *In Leophronem*, Athenæus. *In Megarenſes*, Scholiaſtes Theocriti: in *Scopam* ** Theſſalum (quod laudibus

* Apud Allatium pag. 211. pro' *Theoclifto in Eratiis* legendum *Theocriti in Gratin.*

** Alii in *Glaucum Caryſtium*, in *Leocratem* alii, alii denique in *Agatharchum* fuiſſe affirmarunt, teſte Quintiliano XI. 2. Nullum nomen adſcripſit Phædrus IV. 24. idem carmen memorans. Dictum Simonidis ad Scopam retulit Plato Protagorâ.

dibus Caſtoris & Pollucis majorem partem repleverat) Cic. 2. de Oratore, Valerius Max. & Svidas. *In Xenocratem*, Schol. Pindari. Hisce epiniciis Carminibus etiam adſcripſerim, quod Simonidem ἐν πεντάθλοις laudant Lucillus Tarrhæus ab Aldo editus, Svidas, Apoſtolius in ἄλκυονίδες, & quod Scholiaſti Comici ad Equites allegatur aliquid ἐκ τῶν Σιμωνίδου τετρίππων. De Epiniciis etiam potiſſimum intelligendum ſuſpicor, quod Palæphatum Ægyptium Svidas refert ſcripſiſſe argumenta ſive ὑποθέσεις εἰς Σιμωνίδην. Primum mercede ἐπινίκια ſcripſiſſe, legas in Scholiis Pindari ad Iſthm. 2. & apud Tzetzam VIII. hiſt. 228. & X. hiſt. 354. ne hoc loco repetam quæ de mercenaria Simonidis Muſa ad Phædrum notant viri docti. Satis tamen acutum eſt, quod apud Stobæum ſerm. 10. rogatus cur ſenex etiam numos corradere non ceſſaret, ὅτι βιωλοίμην ἄν, inquit, ἀποθανὼν τοῖς ἐχθροῖς μᾶλλον ἀπολιπεῖν, ἢ ζῶν δεῖσθαι τῶν φίλων.

7. Τραγῳδίας. Svid. & Schol. Ariſtoph.

8. Ἐπιγράμματα ſive Ἐλεγεῖα. Merito enim hæc duo conjungo, quoniam Epigrammata Simonidis uno diſticho conſtantia à Pauſania & aliis ἐλεγεῖα vocari, contra à Scholiaſte Ariſtophanis ac Svida, qui Epigrammata Simonidis memorant, nullum Ἐλεγείων mentionem fieri video. Horum Epigrammatum non pauca adhuc ſuperſunt tum in Anthologia, tum apud Herodotum VII. 228. Thucydidem, Ariſtotelem, Pauſaniam, Hephæſtionem, Stobæum, Pollucem, Laërtium, Athenæum & Ariſtidem, quæ collegit & deſcripſit Allatius de Simeonum ſcriptis p. 214. ſeq. longe plura atque emendatiora Fulvius Urſinus p. 157. ſeq. quem ab Allatio non conſultum miror. Ἐλεγεῖα in Athenienſes, qui prælio * Marathonio adverſus Platæenſes occubuerant, tumulis ipſorum inſcripta memorat Pauſanias Bœoticis p. 715. in quibus componendis ſuperatum à Simonide Æſchylum legitur in Tragici hujus vita. Videntur adhuc ſupereſſe Lib. III. Anthologiæ cap. εἰς ἀνδρείους. Epigramma in mortuum quem repertum humaverat & à quo per ſomnium monitus naufragium evaſerat, præter Valerium Max. & Joh. Tzetzem in Chiliad. I. hiſt. 24. memorat Scholiaſtes Ariſtidis apud Urſinum p. 330. Fuerunt & in Simonidis Epigrammatis *Griphi* quidam, ut uno alteroq; exemplo conſtat, quod producit Athenæus. Mentio Simonidis tanquam Ἐπιγραμματογράφου etiam in prolegomenis Tzetzæ ad Lycophronem, & in Scholiaſte Pindari.

Locus

* Geſtum eſt Olymp. LXXII. 3.

Locus quem ex Luciani Scytha producit Fulvius Urſinus p. 181. non Simonidis eſt, ſed alterius Cei, Bacchylidis: ut obſervat Colomeſius p. 463. ad Gyraldum. Idem Urſinus p. 181. ex Lucillo Tarrhæo in Σαρδώνιος μέλως & Theocriti Scholiaſte in Idyll. I. producit loca in quibus allegatur Simonides *libro ſecundo de Sicilia*, & *libro 2. de Syracuſiis*, ſed is alius Simonides, Platone junior fuit, ut probe notatum Voſſio I. 8. de Hiſtoricis Græcis. Strabonis vero locus Lib. XV. p. 728. edit. Morelli, in vitio forte cubat, licet aliud videtur Allatio p. 211. nam pro verbis ὡς εἴρηκε Σιμωνίδης ἐν Μήμνονι ἢ Θυράμβῳ τῶν Δαλιακῶν, Cauſaubonus è Svida legit Σῆμος ὁ Ἠλεῖος ſive ὁ Δήλιος. Sic *ουυm* quod ſub Simonidis nomine laudat Franciſcus Blondellus in comparatione Pindari cum Horatio p. 32. Simmiæ eſſe conſtat, de quo infra ſuo loco. Quod porro Scholiaſtes Apollonii Lib. I. p. 56. τὸν γὰρ Ἰωλκὸν Μινύαι ᾤκισαν, ὡς φησι Σιμωνίδης ἐν συμμίκτοις, aut ſubintelligendum fuerit μέλεσι, aut alius fuerit Simonides illorum συμμίκτων ſcriptor, ſiquidem ejusmodi exſtiterunt qualia σύμμικτα Philemonis, Calliſtrati &c. de quibus Wovveranus c. 13. Polymath. Fuit & alius Simonides Jambographus * Amorginus, qui & elegiarum libros duos Svida teſte ſcripſit, cujus meminere Strabo, Clemens Alex. Athenæus, & alii: confer Voſſium III. Inſt. poët. p. 97. Allatium p. 206: tum Simonides Ceus junior, circa Olymp. LXXXII. clarus, quem Svidas ait ſcripſiſſe libros III. Περὶ ** εὑρημάτων, & libros tres de genealogiis. De aliis Simonidibus conſulendus præter Voſſium Lib. de Hiſt. Græcis, Leo Allatius libro de Simeonibus p. 217. ſeq. Chamæleontem Heracleotam ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου laudat Athenæus: nimirum de pluribus Poëtis egerat ille ſcriptor, ut accurate notavit Jonſius p. 93. De dialectis Simonidis & aliorum poëtarum Lyricorum, Homerique, ſcripſerat *Tryphon* Alex. teſte Svida.

LVI. SIMON Magneſius de quo Strabo Lib. XIV. pag. 648. Muſicus fuiſſe videtur & ſimul Poëta. Καὶ Σίμων ὁ μελοποιὸς καὶ αὐτὸς παραφθείρας τὴν τῶν πεσσίρων μελοποιῶν ἀγωγὴν, καὶ τὴν Σιμωδίαν εἰσαγαγὼν, καθάπερ ἔτι μᾶλλον Λυσιῳδοὶ καὶ Μαγῳδοί. Mentio hujus Simonis ſive

* Tzetzes Chil. XII. v. 52. notat Simonidem fuiſſe inventorem literarum η & ω, dubitat vero utrum τὸν Ἀμόργιον, (Amorgi filium vocat etiam Chil. I. v. 619.) τὸν Σάμιον ἐκεῖνον, an Ceum. De literarum inventoribus conſule ſi lubet ſcriptores ſupra à me laudatos Lib. I. c. XXIII. §. 2.

** Præter Simonidem hunc ſcripſere περὶ εὑρημάτων Antiphanes, Ariſtodemus, Ariſtoteles, Cydippus, Dinias, Ephorus, Philoſtephanus, Scamon Mytilenæus, Strato Peripateticus & Theophraſtus. Confer Clementem Alex. I. Strom. p. 308. Athenæum & Plinium VII. 56.

ſive Simi Magneſii etiam apud Athenæum. Videndum quoque ſitne diverſus ab hoc Σίμ@ Ἀρμονικὸς, cujus meminit Porphyrius in vita Pythagoræ p. 3.

LVII. STESICHORUS * Heſiodi filius à quibusdam habitus, ex Himera Siciliæ civitate fuit. Natus Olympiade XXXVII. antiquior Simonide, qui ejus meminit apud Athenæum Lib. IV. p. 172. Phalaridis Tyrannidi in Patria ſua reſtitit, narratâ fabulâ de equo, qui ut cervi levem injuriam ulciſceretur, frena injici ſibi paſſus eſſet. Vide Ariſtotelem II. 20. Rhetor. Quæ præterea in tributis Phalaridi Epiſtolis & inde apud Tzetzen Chil. I. hiſt. 25. & Chil. V. hiſt. 31. leguntur, tanquam virorum doctorum disputationibus controverſa, prætereo, licet illa non præter hiſtoriæ fidem ſcripta mihi videntur. Obiit apud Catanenſes, Olymp. LVI. ut tradit Svidas, vel ſerius etiam, ſi ætatis annum attigit LXXXV. ut Lucianus habet in Macrobiis. Dorica dialecto poëmata compoſuerat libris XXVI. ut ab eodem Svida annotatum. Tituli vero poëmatum ipſius apud veteres ſcriptores mihi obſervati hi ſunt:

Ἆθλα, quæ Ibyco ab aliis, ſed male, tributa, ex Simonide obſervat Athenæus Lib. IV. p. 172.

Βυκολικὰ μέλη. Ælian. X. 18. Var.

Γηρυονίς. Athenæus, Pauſanias Arcad. p. 602. ubi male in Kühnii quoque editione, Γηρυόνῃ Διὶ pro Γηρυονίδι, & Schol. Apollonii. Reſpiciunt & Schol. Heſiodi ad Theogon. & Strabo Lib. 3. Vide Fulv. Urſinum pag. 309.

Ἑλένης κατηγορία ſive Ὠδή@, in cujus ſcripti pœnam excœcatus, ſed poſt compoſitum oraculi monitu Ἑλένης ἐγκώμιον ſive *Palinodiam*, viſum recepiſſe traditur. Meminit Plato Phædro, Iſocrates Helenæ encomio, multique alii, quos laudat Fulvius Urſinus p. 305. ſeq. Steſichori Ἑλένην allegat Athenæus Lib. III. Ptolemæus Hephæſt. Lib. IV. Ex primo Helenæ epithalamio à Steſichoro ſcripto Theocritum in Idyll. XVIII. quædam mutuatum notat ejus Scholiaſtes.

Εὐρωπεία. Schol. Eurip. Phœniſſis.

Ἰλίου πέρσις. Dio Chryſoſt. Orat. 2. de regno, ait Alexandrum Regem Steſichori æſtimatorem fuiſſe, ὅτι μιμητὴς Ὁμήρου γενέσθαι δοκεῖ καὶ τῶν

* Heſiodi filium tradidere Philochorus, Ariſtoteles &c. ut Svidam ac Tzetzen præteream. Sed alia aliorum ſententia. Prius dicebatur *Tiſias*, Steſichori vero nomen accepit, ὅτι πρῶτ@ κιθαρῳδίᾳ χορὸν ἔστησεν, ut eſt apud Svidam. Confer de illa ᾠδῇ χορῷ differentem Clariſ. Dodwellum Lib. de ætate Phalaridis p. 62 ſeq. Κύκλι@ χορὸς ſine ulla ᾠδῇ erat διθυραμβικῶν, ut ſupra dixi in Cineſia. Vide & ſi placet quæ de Choro Lyrico habet Tzetzes Chil. XI. hiſt. 377.

τῶν ἄλλων ἐκ ἀναξίως ἐποίησε τῆς Τροίας. Mentio in veteri tabula Iliaca apud Fabrettum p. 342. Meminit & Pausanias Phocicis p. 856. Harpocrat. in καθελών. Tzetzes ineditus apud Clariss. Dodvvellum opere elaboratissimo de Cyclis pag. 802. Hoc poëma videtur respicere Quintilianus, cum Epici carminis onera, lyrâ sustinentem Stesichorum celebrat X. Inst. Or. cap. 1.

Καλύκη. Athen. Lib. XIV. Eustath. Iliad. Φ.

Κύκνος. Schol. Pindari Olymp. 10.

Ὀρεστεία. Schol. Aristoph. ad Pacem, Athen. Lib. XII. pag. 513. qui Xanthi Lyrici hoc in poëmate imitatorem fuisse Stesichorum observat.

Παιδιὰ sive παιδικά. Athen. Lib. XIII. Καὶ Στησίχορος δ' ὁ μετρίως ἐρωτικὸς γενόμενος συνέθηκε καὶ ἔπη τὸν τρόπον ἀσμάτων ἃ δὴ καὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο παιδιὰ καὶ παιδικά. Ejusmodi ἄσματος Stesichorei initium mihi videtur afferre Strabo Lib. VIII.

Ἄγε Μῶσα λίγεια ἄρξον ἀοιδᾶς
Ἑρατῶν ὕμνως Σαμίων περὶ παίδων
Ἑρατᾷ φθεγγομένα λύρᾳ.

Παλλάδος ἐγκώμιον quod ab aliis tributum *Lamprocli*. Initium ejus affert Tzetzes Chil. 1. v. 683. & Schol. Aristidis, tum Aristoph. ad Nubes qui Lamprocli tribuit.

Συνθῆραι. Athen. Lib. III.

Angelicum metrum, celeritate nunciis aptum reperit Stesichorus, cujus hoc exemplum profertur à Diomede Lib. III. p. 512. *Optima Calliope miranda poëmatibus.*

Fragmenta nonnulla Stesichori collecta sunt à Neandro pag. 421. H. Stephano pag. 76. & 443. majorique industria à Fulvio Ursino p. 79 - 97. & 304 - 309. Socrati in carcere constituto quendam scite lyrici carmen Stesichori admodulatum refert Ammianus XXVIII. 4. p. 529. Allegatur Stesichorus à Vibio Sequestro, Christiano scriptore, ubi de Himera fluvio agit, sed Cteſichorum perperam ibi exhibent quædam editiones.

LVIII. TELESILLA Argiva Lyrica poëtria claruit temporibus Cleomenis Spartanorum Regis circa Olymp. CXXXIX. ut constat è Plutarcho Lib. de virtutibus mulierum. Itaq; longe fuit junior Laide meretrice, licet Theophylactus Simocata Epistolam Telesillæ ad Laidem confinxit. Ejus ἄσματα sive μέλη memorant Pausanias, Max. Tyrius, & alii. Auctor fragmenti Censorino subjecti c. 9. *Alcman numeros etiam minuit in carmen, hinc poëtria melica; at Telesilla etiam Argiva minutiores edidit numeros.*

Digitized by Google

meros. Athenæus Lib. XIV. ἡ δὲ εἰς Ἀπόλλωνα ᾠδὴ Φιληλιὰς, ὡς ἡ Τελεσίλλα παρίστησιν. Verſum ejus producit Hephæſtio Enchirid. p. 36. Confer Urſini Lyricas p. 49. ſeq. & 296.

LIX. TELESTÆ Selinuntii quædam ex Athenæo deſcribit H. Stephanus in Lyricis p. 392. Si idem eſt Teleſtus Poëta cujus monumentum memorat Plinius XXXV. 10. vixerit circa tempora Philippi Macedonis. Sed cujus Ἀργὼ & Ἀσκληπιὸς ab Athenæo laudantur, Comicus fuit teſte Svida in Τελεσῆς. Teleſtæ Dithyrambos memorat Plutarchus in Alexandro, Diodorus Sic. XIV. 47. & Athenæus Lib. XIV. laudat Τελεσῆν ἐν ὑμεναίῳ διθυράμβῳ. Ariſtoxenum de hoc Teleſte agentem allegat Apollonius Dyſcolus hiſt. mirab. c. 40. Alius fuit Teleſtes Æſchyli ὀρχηστής, quem Tragici illius Septem Thebanam egregie ſaltaſſe tradit idem Athenæus Lib. I. pag. 22. Alius quoque Teleſtes Corinthi Rex apud Euſebium Chron. ad Num. MCCXXV.

LX. TELLEN tibicen peſſimus, * nec multo forte melior poëta Lyricus, etſi propter dicacitatem nonnullis probatus. Si idem qui Τέλλις Plutarcho in Apophthegmatis, Epaminondæ temporibus vixit. Zenobius proverbio Ἄειδε τὰ Τέλληνος· ἐπὶ τῶν σκωπτικῶν πίθηκε ἡ παροιμία. Τέλλην δὲ αὐλητὴς ἐγένετο καὶ μελῶν ποιητὴς, παίγνιά τε κατέλιπεν εὐρυθμότατα καὶ χάριν ἔχοντα πολλὴν καὶ σκώμματα κομψότατα. Idem alibi: ἔστι δὲ ὁ Τέλλην ἐγένετο αὐλητὴς καὶ μελῶν ἀνυποπτάκτων (licentioſorum & liberæ dicacitatis carminum) ποιητής, μέμνηται αὐτοῦ Δικαίαρχος ὁ Μεσσήνιος. Meminit & Diogenianus, Apoſtolius &c.

LXI. THEANO Lyrica Poëtria commemorata mihi fuit ſupra cap. XIII. cum de fœminis Pythagoricis agerem.

LXII. TIMOCREON Rhodius pugil ac poëta, Simonidis adverſarius fuit, ut notatum Laërtio II. 46. Comicus veteris Comœdiæ, ſed qui præter Drama in Themiſtoclem ac Simonidem ſcripſit præterea Svida teſte ψόγον ſive *vituperationem Themiſtoclis* carmine Lyrico. Verſus hujus Timocreontis ante ineditos profert Allatius de Simeonum ſcriptis p. 213. è quibus colligas eum à Simonide prius læſum fuiſſe:

Κηΐα μὲ παρῆλθε Φλυαρία οὐκ ἐθέλοντα
Οὐκ ἐθέλοντά με παρῆλθε Κηΐα Φλυαρία.

Scolium Timocreontis *in Plutum* memorat, & ejus initium refert Ariſtophanis Scholiaſtes ad Acharnenſes v. 531. ex quo tranſcriptum exhibet H. Stephanus in Lyricis ſuis p. 396. Mortuum hoc epigrammate Simonides perſtrinxit quod exſtat in Anthologia Lib III. c. 6:

* Plutarch. Ἦν δὲ αὐλητὴς ὁ μὲν Τέλλις κάκιστος, ὁ δὲ Ἀντιγενίδας κάλλιστος.

Digitized by Google

Πολλὰ φαγὼν κὴ πολλὰ πὼν κὴ πολλὰ κάκ' εἰπὼν
Ἄνθρωπος, κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.

De voracitate hujus Timocreontis mentio apud Ælianum I. Var. Hiſt. c. 27. & Euſtathium ad Iliad. ψ. p. 1447. At Simonides notante H. Stephano in diſſ. de Parodiis pag. 68. alluſit ad hunc epitaphii Sardanapali verſiculum: πολλὰ πιὼν κὴ πολλὰ φαγὼν κὴ πολλὰ τρυφήσας.

LXII. XANTHUS Poëtis Lyricis antiquiſſimis annumerandus Steſichoro antiquior eſt, qui Oreſtiam ſuam & alia ex illius carminibus compoſuit, ut teſtatur Athenæus Lib. XII. p. 513. Meminit & Ælianus IV 26. Var. ubi conſulendæ præſtantiſſimi Perizonii notæ. De Xantho Hiſtorico Meurſius ad Heſych. pag. 173. ſeq. & Voſſius de Hiſt. Græcis. De aliis Xanthis Illuſtris Ez. Spanhemius ad Callimachum pag. 356.

LXIII. XENOCRITUS Locrenſis per omnem vitam oculis captus teſte Heraclide in Rep. Locr. poëta fuit, ac vel pæanas vel dithyrambos ſcripſit, & à Plutarcho Lib. de Muſica antiquiſſimis pæanum ſcriptoribus Thaleti ac Xenodamanti accenſetur. Incertum, idemne ſit XENOCRATES ἄσματα γεγραφὼς quem ex Ariſtoxeno memorat Laërtius IV. 15.

CAPUT XVI.

De Theſpide & ÆSCHYLO Tragicis.

Thespis primus Tragicus Athenis. Dramata ei ab Heraclide ſuppoſita. 1. *Plures Thespides ibid. Æſchyli ætas.* 2. *Quantum ab eo Græca acceſſerit Tragœdiæ.* 3. *Æſchyli μεγαλοφωνία, dramata ipſius etiam defuncto illo acta publice propoſito præmio.* 4. *Alia in ejus laudem, & quod in luctu movendo plurimum valuit. ibid. Sectâ Pythagoreus; Impietas ac vinoſitas ipſi objecta. Mors.* 5. *De Septem Æſchyli Tragœdiis quæ exſtant.* 6. *Catalogus deperditorum dramatum Æſchyli, cum variis obſervationibus.* 7. *Alia ſcripta Æſchyli deperdita, atque obiter de Tynnicho Chalcidenſi.* 8. *De editionibus, Scholiaſtis & interpretibus Æſchyli.* 9. *Catalogus Scriptorum in ſcholiis Græcis ad Æſchylum allegatorum.* 10.

1. Quan-

I.

QUanquam Plato in Minoë, Tragœdiam Thespide & Phrynicho longe antiquiorem fuiſſe contendit, & Svidas nominat Tragicum Thespide antiquiorem *Epigenem* * Sicyonium, communis tamen ſententia jampridem obtinet, quod primus Tragœdias docuit THESPIS Icarienſis (vide Sponium de populis Atticæ & Reineſ. Var. Lect. p. 364.) ut præter Horatium, Plutarchum in Solone, aliosque teſtatur marmor Arundelianum: Θέσπις ὁ ποιητὴς - - - πρῶτος ** ὃς ἐδίδαξεν - - - καὶ ἐτίθη ὁ τράγος ἆθλον νενικηκότι, Ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀλκαίου ἔτη τέτταρα, hoc eſt Olymp. LX. 4. ſive LXI. 1. Confer Meurſium in Solone cap. XXVII. Doſcoiridis Epigramma editum à præſtantiſſimo Bentleio:

Θέσπις ὅδε Τραγικὴν ὃς ἀνέπλασε πρῶτος ἀοιδὴν
Κωμήταις νεαρὰς καινοτομῶν χάριτας.
Βάκχος ὅτε τρισσὸν *** κατάγοι χορὸν, ᾧ τράγος ἆθλον
Χ' ὁ τλικὸς ἦν σύκων ἄρριχος ἆθλον ἔτι.
Οἱ δέ με νῦν πλάσσουσι νέοι, τὰ δ' ἐμεῖο λιγὺν
Πολλὰ πρό σευ, φήσει, χἀτέρα· τἄλλα δ' ἐμά.

Cæterum Tragœdia hujus Theſpidis non hodie tantum nulla ſupereſt, ſed nec Platoni nec Ariſtoteli lecta ulla videtur, & quæ à junioribus ſcriptoribus allegantur, ſuppoſitæ fortaſſis ſunt, ut idem Bentleius conjicit: ſane *Heraclidem* Ponticum ſub Theſpidis nomine Tragœdias vulgaſſe teſtatur Ariſtoxenus apud Laërtium V. 92. Allegatur autem à Polluce VII. 12. Theſpidis Πενθεύς, præter quod drama, Svidæ memorantur ἆθλα πελιὰς ἢ Φορβάς, ἱερεῖς, Πύθιοι. Theſpidis *Alceſtin*, ſed ex ſola & parum veriſimili conjectura, in marmore Arundeliano exhibuit Seldenus, cum Svida teſte primus Phrynichus fœminæ perſonam in tragœdia introduxerit. Profert præterea Theſpidis ſub nomine verſiculos tres Plutarchus Lib. de audiendis poëtis p. 72. edit. Grotii, & alios ſex Clemens Alex. V. Strom. pag. 570. in quibus omnes literæ Alphabeti, quarum nonnullæ poſt Theſpidis demum traduntur repertæ eſſe ætatem. Vide ſi placet

* De *Epigene* & *Phrynicho* egi infra cap. XIX.

** Hoc vocabulum πρῶτος diſerte legitur in edit. Prideauſii p. 168. itaque Seldeni ἐκδίζων intelligit dum illud legi in editis negat. Clariſſ. Bentleius in Apologia pro diſſ. de Epiſtolis Phalaridis p. 231.

*** Id. p. 233. hæc verba exponit de Dionyſiis, quæ ter quotannis Athenis celebrabantur, Διονύσια τὰ ἐν Λίμναις & Διονύσια τὰ κατ' ἄστυ & Διονύσια τὰ κατ' ἄγρας, tempore quod reſpondet noſtro Martio, Aprili & Januario. In his Dionyſiis Comœdiæ agebantur & Tragœdiæ.

quæ illustrandis hisce versibus scripta sunt à Salmasio ad Solimam p. 896. edit. Paris. à Tho. Galeo in disc. Apollodoro præfixa p. 16. seq. & à laudato Bentleio Epistolâ ad Millium p. 48. Nescio alius ne sit Thespis sive Thespides, cujus Apophthegma, *ἀδαπάνητός ἐστι τῆς ὑποκρίσεως ὁ πλοῦτος*, laudat Apostolius I. proverb. 53. adscripto nomine *Θεσπίδου*. Alius certe Thespis Thebanus citharœdus cujus meminit Lucianus adversus indoctum. Alius denique Thespis Erechthei F. unde Thespiadæ de quibus Diodorus Sic. Lib. IV. p. 234. De Thespide Tragico egerat qui de aliis etiam Poëtis scripsit *Chamæleon* Heracleotes, teste Suida & Apostolio in *ᾠδὴν πρὸς τὸν Διόνυσον*.

II. ÆSCHYLUS Euphorionis F. (a) Atheniensis ex civitate Atticæ Eleusine natus anno 525. ante Christum, postremo Olympiadis LXIII. (b) ut testantur Epochæ marmoreæ Arundelianæ. Clarus fuit virtute bellicâ, quam tribus celebribus pugnis Marathonia (c), & navali ad Salaminem & (d) Platæensi (e) demonstravit, sed ingenio clarior. Puer admodum in somnio monitus est à Baccho, ut tragœdias scriberet, factôque periculo comperit feliciter hanc rem sibi procedere, ut ipse refert apud Pausaniam in Atticis p. 49. Sanè Thespin, Phrynichum alios, qui ante ipsum hôc in genere Athenis versati sunt, non minus superasse visus est, quàm ipse ætate jam provectior cessit juveni Sophocli.

(a) Macrobio Lib. V. Saturnal. cap. 19. *vir Siculus* dicitur, quia in Siciliâ diu extrema ætate est versatus, undè Siculis vocibus multis usum notat Athenæus Lib. IX. pag. 402. Alius fuit Æschylus Mathematicus, discipulus Hippocratis Chii (Aristot. l. 6. Meteorolog.) Hujus ut putabat in Bibl. Gr. Meursius *ποικίλα χρώματα* laudat Suidas in Καλαῖς. Sed illa mihi potius tribuenda videntur Æschylo Alexandrino, cujus Amphitruo & *Μεσηνιακὰ ἔπη* ab Athenæo allegantur. Nescio cujus Æschyli *περὶ παροιμιῶν* laudat Zenobius in proverbio *Σαρδώνιος γέλως*. Æschyli Cnidii Rhetoris Cicero ut tempore suo florentis meminit in Bruto, quemadmodum eidem Meursio observatum.

(b) Hanc sententiam ut verisimillimam secutus sum, licet in diversa abeant veteres pariter & recentiores. Vide Casub de Satyricâ Poësi Lib. I. cap. 5. Sam. Petitum Lib. III. Misc. cap 3. & qui diligentissimè doctissimèque de Aeschylô egit, Thomam Stanleium in notis ad vitam hujus Poëtæ ab Anonymô scriptam & Scholiis Græcis præfixam. Cui addes præstantis ingenii virum Petrum Bælium in Lexicô Historicô Criticô Gallicè vulgatô p. 1166. seq. editionis secundæ.

(c) Olymp. 72. anno 3.

(d) Olymp. $\frac{73}{74}$ anno $\frac{4}{4}$

(e) Olymp. 75. anno $\frac{1}{4}$

cli. Primum tragœdiâ vicit, ut in iisdem marmoribus Arundelianis annotatum eſt, Archonte Philocrate Olymp. LXXIII. 3/4

III. Quantum ab Aeſchylô acceſſerit Græcæ Tragœdiæ, docet hoc Epigramma Dioſcoridis ab eruditiſſimô Stanleiô editum:

Θέσπιδος ἕυρεμα ἦτο, τὰ δ' ἀρχοίοτιν ἄρ' ὕλαι
Παίγνια καὶ κώμοις τὰς ἢ πλειοτέρους
Αἰσχύλος ἐξύψωσε (f) νεοσμίλευτα χαράξας
Γράμματα χειμάρρῳ δ' οἷα καταρδόμενα
Καὶ τὸ κῦ σκηνὴν μετεκαίνισεν· ὦ σόμα πάντων
Δεξιὸν ἀρχαίων, ἠθά τις ἡμιθέων.

His addas licet, quæ viri docti obſervant ad iſta Horatii art. poët. v. 279.

Poſt hunc (Thespin) *perſonæ pallæque repertor honeſtæ*
Aeſchylus, & modicis inſtravit pulpita ſignis,
Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno.

Vitruvius præfatione Libri VII. *Primum Agatharchus Athenis, Aeſchylô docente tragœdiam, ſcenam fecit, & de eâ commentarium reliquit.* Ariſt. c. 4. poët. καὶ τότε τῶν ὑποκριτῶν πολὺ ἐξ ἑνὸς εἰ δύο πρῶτος Αἰσχύλος ἤγαγε, καὶ τὸ τοῦ χόρου ἠλάττωσε, καὶ τὸν λόγον πρωταγωνιστὴν παρεσκεύασεν. *Mox hiſtrionum numerum auxit Aeſchylus, pro unô enim uti duobus cœpit, chorica contraxit, ac primarum partium ſive præcipui hiſtrionis actionem introduxit.* Idem tradit Laërtius Lib. III. ſect. 56. ad quem locum Menagius affert luculentam explicationem Ludovici Caſtelvetrii ex ejus commentario ad Ariſtotelis verba jam adducta, cui addes ubi lubebit Stanleium p. 708. Athenæus Lib. I. p. 121. Καὶ Αἰσχύλος ὁ ἀ μόνον ἐξεῦρεν τὴν τῆς στολῆς εὐπρέπειαν καὶ σεμνότητα ἣν ζηλώσαντες οἱ ἱεροφάνται καὶ δαδοῦχοι ἀμφιέννυνται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σχήματα ὀρχησικὰ αὐτὸς ἐξευρίσκων ἀνεδίδα ταῖς χορευτικαῖς. Χαμαιλέων γοῦν πρῶτον αὐτὸν φησὶ σχηματίσαι τοὺς χορεύτας, ὀρχηστοδιδασκάλοις δ' χρησάμενον. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς χορεύτας τὰ σχήματα ποιοῦντας τῶν ὀρχήσεων, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν τῆς τραγῳδίας οἰκονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιελίξαι. Ὑποκρίνεται γοῦν μὴ δ' εἰκότα τὰ δράματα. *Aeſchylus non tantum pallarum & abollarum decorum & gravem habitum excogitavit, quam æmulati ſacerdotes, & qui faces in ſacris geſtant miniſtri, iis induuntur; Sed etiam multos ſaltatorios geſtus à ſe inventos chori perſonis*

(f) Ita legit clariſſimus Bentleius diſſ. de Epiſtolis Phalaridis p. 232. pro eô quod Stanleius ediderat, ἐψύχωσε νοησιμαχ * ετας, verteratque: *gratum ſpectanti modulatus & utile carmen*, quaſi legiſſet ὀνήσιμας. Sed Bentleius in MS. reperit ἐξύψωσε νονήσμιας ευτας unde hæc ipſi lectio ſubnata.

perſonis tradidit. Chamæleon (g) *igitur ſcribit ab eô fuiſſe primùm formatos choros abſque ſaltationum doctoribus, eumque geſtus chori præſcripſiſſe, ut totam prorſùs diſpoſitionem tragœdiæ atque actionem in ſe tranſtulerit. Agebat enim quasvis in ſcena perſonas & fabulas, ut decebat agere.* Eandem rem deinde confirmat Athenæus allatis Ariſtophanis teſtimoniis, quæ hic prætereunda duxi. Philoſtratus Lib. I. Sophiſtar. ubi de Gorgia, p. 496. Εἰ γὰρ τὸν Αἰσχύλον ἐνθυμηθείημεν ὡς πολλὰ τῇ Τραγῳδίᾳ ξυνεβάλετο, ἐσθῆτι τε αὐτὴν κατασκευάσας καὶ ὀκρίβαντι ὑψηλῷ, καὶ ἡρώων ὄψεσιν, ἀγγέλοις τε καὶ ἐξαγγέλοις, καὶ εἰς ὀπτὴ σκηνῆς τε καὶ ὑπὸ σκηνῆς χρὴ πράττειν. *Si Aeſchylum conſideremus, quam multa is Tragœdiæ contulerit, nam & ſyrmate ornavit, & ſublevavit cothurnis, & pulpito excelſo grandiorem fecit, & Heroûm formis, nunciis, & iis omnibus quæ in ſcenâ aut ſub ſcenâ agenda ſunt.* Alter Philoſtratus Lib. VI. vitæ Apollonii c. 6. p. 258. Ξυνέσειλε τὰς χορὰς ὁ Αἰσχύλος ἀποτάδην ὄντας, καὶ τὰς τῶν ὑποκριτῶν ἀντιλέξεις εὗρε, φειδωλίαν ἐμποιήσαι τὸ τῶν μονῳδιῶν μῆκος, καὶ τὸ ὑπὸ σκηνῆς ἀποθνήσκειν ἐπενόησεν, ὡς μὴ ἐν φανερῷ σφάττοιεν. Ὀκρίβαντας δὲ τοὺς ὑποκριτὰς ἐνεβίβασεν ὡς ἵνα ἥρωσι βαίνοιεν, ἐσθήμασί τε πρῶτος ἐκόσμησε τὸ πρέπον ἥρωσι. *Cum Aeſchylus artem tragicam confuſam nimis & rudem immitemque videret, eam aliquantùm moderatus eſt. Itaque contraxit choros nimiùm productos, reperitque ut hiſtriones inter ſe colloquerentur, refugiens monodias illas prolixas, excogitatâ etiam cædeſub ſcenâ, ne in omnium oculis homines interficerentur.* (h) *Cothurnos prætereà hiſtrionibus induit, ut gradientes Heroûas repræſentarent, & veſtes idoneas Heroibus attribuit.* Themiſtius Orat. 26. p. 316. Ἀλλὰ καὶ ἡ σεμνὴ τραγῳδία &c. *Immo & gravis ipſa ac ſeverа tragœdia num cum omni ſimul apparatu, cum choro & actoribus in theatrum pervenit? Nec Ariſtoteli credimus, cum ait initio chorum ingredientem in Deorum aliquod præconium ceciniſſe, Theſpin vero prologum ac ῥῆσιν ſermocinationem inveniſſe, Æſchylum vero τρίτον ὑποκριτὴν καὶ ὀκρίβαντας tertium actorem & pulpitum: cætera nos à Sophocle & Euripide accepiſſe?* Primus etiam præter arbylas cothurnosque in ſcenâ induxit uſum perſonarum ſive larvarum, cùm anteà ore & vultu fæcibus inunctô tragœdias egiſſent. Svidas

(g) Chamæleon Heracleotes, qui de Poëtis egit, & ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου laudatur ab eodem Athenæo Lib. IX. p. 375. & X. pag. 428. Glaucum ἐν τοῖς περὶ Αἰσχύλου μύθων memorat Anonymus Scholiaſtes Græcus in argumento Perſarum Æſchyli. Heraclides quoque Ponticus teſte Laërtio V. 89. ſcripſerat περὶ τῶν τριῶν τραγῳδοποιῶν *de Æſchylo, Sophocle & Euripide.* Cæterum de Glauco Rhegino conſules Jonſium, uti de Chamæleonte quoque, de quo præterea agunt Voſſius in Hiſtoricis & Meurſius in Bibl. Græca.

(h) Huc refer illud Horatii v. 185. poëtic.

Nec pueros coram populo Medea trucidet.

das in Αἰσχύλῳ. Οὗτος πρῶτος εὗρε προσωπεῖα δεινὰ κεχρισμένα ἔχειν τὰς τραγικὰς, καὶ ταῖς ἀρβύλαις τοῖς καλυμένοις ἐμβάταις κεχρῆσθαι. *Hic primus invenit, ut tragici uterentur personis terribilibus & unctis, arbylisque, calceamenti genere ita appellato.* Idem tradit Porphyrion ad Horatium, & Horatius ipse in locô ante adducto. De reliquâ scenæ διαθέσει sive apparatu, quem ab Aeschylô repertum ait anonymus auctor vitæ ejus Græcus, sufficerit adscripsisse, quæ notat præstantissimus Stanleius pag. 702. *Scenæ antiquitus, cum adhuc tragœdia in lacte quasi & fasciis esset, è ramis & frondibus confectæ erant cum racemis & corymbis, quasi umbracula quædam, quæ parietes non haberent, ait Servius, Ovidium sequutus:*

Illic quas tulerant nemorosa palatia frondes
Simpliciter positæ Scena sine arte fuit.

Postea casæ cum cellis effectæ; postremò magnifice exornatæ sunt. Hanc demùm perfectionem contulit Aeschylus - - & primus scenam ornavit picturis, machinis, aris, sepulchris, tubis, spectris & Divis, quæ omnia in alterâ vitâ Aeschyli, MS. Oxoniensi & editioni Robortelli præfixâ, enumerantur: Τὴν δὲ σκηνὴν ἐκόσμησε, καὶ τῷ ὄψει τῶν θεωμένων κατέπληξε τῇ λαμπρότητι, γραφαῖς καὶ μηχαναῖς, βωμοῖς τε καὶ τάφοις, σαλπιγξιν, εἰδώλοις, ἐλαννύσι. *Machinis usum fuisse tradit & Eustathius in Iliad. Σ. ubi clypeorum insignia ait in ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας descripsisse, quasi essent animata, quod & fecerat anteà Homerus in Achillis clypeo. Tumulos etiam adhibuisse, ex principiô Χοηφόρων discimus: Umbras, ex Prometheo vincto & Persis, Diras, ex Eumenidibus.*

IV. Cum priores Tragici ludicrô ferè sermone ac γελοίᾳ λέξει fuissent usi, Aeschylus primus sectatus est μεγαλοφωνίαν & genus dicendi ἀδρὸν de quô cum idem Stanleius p. 705. agat, adscribam tantùm verba Quintiliani Lib. X. Institut. cap. 1. *Tragœdias primus in lucem Aeschylus protulit, sublimis & gravis & grandiloquus sæpè usque ad vitium:* (confer Svidam in ψόφῳ πλέως, & in λῆμα θέλον.) *Sed rudis in plerisque & incompositus, propter quod correctas ejus fabulas in certamen deferre posterioribus poëtis Athenienses permisêre, sunt que eô modô multi coronati:* Hoc est, ni fallor, quod apud Philostratum Lib. VI. de vita Apollonii c. 6. p. 258. legas: ὅθεν Ἀθηναῖοι πατέρα μὲν τῆς Τραγῳδίας αὐτὸν (Αἰσχύλον) ἡγοῦντο, ἐκάλουν δὲ καὶ τεθνεῶτα εἰς Διονύσια. Τὰ γὰρ ἐξ Αἰσχύλου ψηφισαμένων ἀνεδιδάσκετο καὶ ἐνίκα ἐκ καινῆς. *Athenienses indè eum Tragœdiæ parentem habuerunt, & jam defunctum vocârunt ad Dionysia* (sive jam defuncti tragœdias in Dionysiis agi jusserunt) *Aeschyli enim dramata ex decreto iterum docebantur, qua ratione de novo ille vicit.* Adde Scholiasten Aristophanis ad Acharnenses pag. 261. & ad Ranas pag 164. Anonymus auctor vitæ Aeschyli addit præmium propositum iis qui illius tragœdias docerent. Confer

Sam. Petitum ad leges Atticas p. 68. & Stanleium pag. 708. Etiam in conviviis ramum myrti geſtantes pueri, poëmata Æſchyli recitabant, ut præter alios docet Svidas in μυρρινεῶν. Tanti quoque viſæ ſunt Ptolemæo Evergeti tragœdiæ Æſchyli, Sophoclis & Euripidis, ut pignore XV. talentorum interpoſito eas deſcribendas ſibi peteret ab Athenienſibus, & antiquis codicibus ſibi ſervatis pulcherrime deſcriptas reſtitueret & quindecim inſuper talenta eis relinqueret, teſte Galeno comment. 2. in 3. Epidem. T. 5. pag. 412. Plurimùm valuiſſe Æſchylum in movendô mœrore & rebus triſtibus commemorandis notavit Baſilius M. Epiſt. 379. ad Martinianum: Σιμωνίδε ὄντως ἢ τινος τοιούτε μελοποιὸς ἐδιόμεθα, ἐναργῶς εἰδότος ὑπισχνέζειν τοῖς πάθεζι. Καίτοι τί λέγω Σιμωνίδην; δέον Αἰσχύλον εἰπεῖν, ἢ εἰ δή τις ἕτερος ᾠδοποιὸς ἐκείνῳ συμφορᾶς μέγεθος ἐναργῶς διαθέμενος μεγαλοφώνως ᾠδύρατο.

V. Pythagoræ dogmata ſecutum teſtatur Cicero Lib. II. Tuſc. quæſt. p. 179. *Veniat Aeſchylus, non Poëta ſolum, ſed etiam Pythagoreus, ſic enim accepimus.* Porro è Platonis Lib. II. de Republ. ſub extremum, apparet ab eô referri inter Poëtas, quorum lectionem, quòd de Diis parùm reverenter loquantur, interdicendam juventuti exiſtimat, & quorum dramata nolit publicè doceri aut ſpectari. Etiam apud Athenienſes impietatis accuſatum, vix pœnam capitis evaſiſſe interceſſione fratris Aminiæ, narrat Aelianus Lib. V. Variar. cap. 19. ſive quod Eumenidum crinibus primus angues inſeruit, ſive quòd choro quinquaginta Eumenidum ita exterruit ſpectatores, ut infantes deliquium, gravidæ abortum paterentur: ſive quod primus Poëtarum Aegyptiam potiùs quam Græcam ſecutus Theogoniam, Dianam auſus ſit vocare filiam non Latonæ ſed Cereris; ſive potius, cui ſententiæ eruditus Æliani interpres Jacobus Perizonius meritò adſtipulatur, quod Myſteria Eleuſinia in theatro propalaſſet, cauſatus deindè ſe haut initiatum, ἀπόῤῥητα illa quod eſſent, ignoraſſe, ut docent Clemens Alex. II. Stromatum p. 387. & Ariſtoteles Lib. III. Nicomach. cap. 1. ad quem locum Euſtratius: *Videtur Æſchylus in ſagittariis, in ſacerdotibus, in Siſypho ſaxum volvente, in Iphigenia item & Oedipode, de Cereris ſacris curioſius quædam evulgaſſe, de quô Heraclides Ponticus in primo de Homero libro ſcribit parùm abfuiſſe, quin in ſcenâ eâ de cauſâ fuerit interemptus, quod nonnulla de myſteriis prodere videretur: Præſenſiſſe enim populi tumultum, atque ad aram Bacchi confugiſſe, cumque Areopagitæ intereſſiſſent, dicerentque nihil prius de eo temerè conſulendum quàm judicio ſuo fuiſſet decretum: Ita fuiſſe in judicium adductum, atq; abſolutum, clementiâ judicum maximè veniam conſecutum, quod ſtrenuè apud Marathonem pro patriâ pugnaverat. Nam*

& fra-

Digitized by Google

& fratri Cynægyro manus obtruncatæ fuerant, & ipſe graviter ſaucius ex eô prælio fuerat exportatus. Δοκεῖ γὰρ Αἰσχύλος λέγειν μυσικά τινα ἔν τε τοῖς τοξόταις καὶ ἱεραίαις καὶ ἐν Σισύφῳ πετροκυλίστῃ καὶ ἐν Ἰφιγενείᾳ καὶ ἐν Οἰδίποδι. Ἐν γὰρ τούτοις πᾶσι φεῖται Δημήτρας λέγων τῶν μυσικωτέρων περιεργοτέρου ἅπτεσθαι ἔοικε. Λέγει δὴ καὶ περὶ Αἰσχύλου καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ὁμήρου, ὡς κινδυνεύοντος ὑπὸ σκηνῆς ἀναιρεθῆναι, ἐπὶ τῷ τῶν μυσικῶν φθείρειν τινὰ δοκεῖν, εἰ μὴ προαισθόμενος κατέφυγεν ἐπὶ τὸν τοῦ Διονύσου βωμόν, καὶ Ἀρειοπαγιτῶν αὐτὸν παραιτησαμένων ὡς ὀφείλοντα κριθῆναι πρῶτον, ἐδόκει ὑπαχθῆναι εἰς δικαστήριον καὶ ἀποφυγεῖν, αὐτῶν δικασῶν ἀφέντων, μάλιστα, διὰ τὰ πραχθέντα αὐτῷ ἐν τῇ ὑπὸ Μαραθῶνι μάχῃ. Ὁ μὲν γὰρ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κυναίγυρος ἀπεκέκοπτο τὰς χεῖρας, αὐτὸς δὲ πολλὰ τρωθεὶς ἀνηνέχθη Φοράδην. Cum vino incaluiſſet, tragœdias ſcribere ſolitum Æſchylum tradit Plutarchus Lib. I. Sympoſiac. qu. 5. Obiit denique Olympiad. LXXVIII. anno 2. ante Chriſtum 467. (ætatis undeſexageſimo *) cum aquila in illius temerè confidentis calvum caput teſtudinem dejeciſſet, ut præter alios refert Svidas in χελώνη μυῶν. Epitaphium ejus hoc refert Plutarchus libro de exilio p. 604.

Αἰσχύλον Εὐφορίωνος Ἀθηναῖον τόδε κεύθει
Μνῆμα καταφθίμενον πυροφόροιο Γέλας.

VI. Exſtant Æſchyli Tragœdiæ ſeptem.

1. ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ *Prometheus vinctus* ſive *religatus*. Cicero Lib. II. Quæſt. Tuſc. p. 179. profert verſus duodetriginta Æſchyli latinè à ſe redditos, in quibus loquitur Prometheus affixus ad Caucaſum. Sed in hâc Æſchyli tragœdia verſus illi haut leguntur, quæ Prometheum inducit vinctum non ad Caucaſum, ſed πρὸς τοῖς Εὐρωπαίοις μέρεσι & Ὠκεανῷ, *ad Europæas partes Oceani*, ut obſervat Græcus Scholiaſtes. Videntur itaque petiti è Tragœdiâ deperdita, quæ inſcribebatur Prometheus λυόμενος. Prometheum vinctum latina proſa vertit *Matthias Garbitius*, Græceque & latine adjectis notis edidit Baſil. 1559. 8vo. Cum eâdem verſione recuſus in tragœdiis ſelectis H. Stephani A. 1567. 12mo. Ex Prometheo Æſchyli multa translata in parabatem J. Aug. Thuani, notat Grotius Epiſt. 139. *Matthiam* quoque *Flacium* in hâc Tragœdiâ latinè transferenda verſatum memorant Pandectæ Brandenburgicæ, Flacium fortaſſè pro Gatbitiô per auctoris memoriæ lapſum appellantes. Prometheum

* Petavius Scholiaſten Græcum ſecutus ponit Æſchylum anno ætatis LXV. obiiſſe Olymp. LXXVI. 1, ut adeo natus fuerit LX. 1. Auctor vitæ Sophoclis natum teſtatur Ol. LXVII. 1. Verùm malui ſequi rationes marmoris Arundeliani.

docuit Æschylus victor anno ætatis 53. Olymp. LXXVI. 4. archonte Menone. Reliqua tria tetralogiæ dramata fuere *Phineus*, *Persæ* & *Glaucus Potnienſis*.

2. ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ *Septem adverſus Thebas*, actæ poſt Olymp. LXXVI. Teleſten Æſchyli ὑποκριτὴν qui hoc drama ſaltavit, admirationi fuiſſe tradit Athenæus Lib. I. pag. 22. Stylo veteri tragicô expreſſa ſeptem Thebana à *Quintô Septimiô Florente Chriſtiano* Pariſ. 1585. 4to. Idem Prometheum quoq; ſimili Metaphraſi illuſtraverat, ſed quod ſciam adhuc inedità.

3. ΠΕΡΣΑΙ ante ſeptem Thebanam actæ ſunt, ut teſtatur Schol. Ariſtoph. ad Ranas, Archonte Menone Olymp. LXXVI. anno 4. Hanc Tragœdiam è Phœniſſis *Phrynichi* concinnatam notavit Glaucus Rheginus in libro de fabulis Æſchyli, & innuit in ranis Ariſtophanes. Quæ de ſucceſſione Regum Perſarum leguntur v. 765. ſeq. non temerè alibi invenias. Confer Chronologorum Principes Scaligerum, Petavium, Marshamum: ac ſi placet Barnabam Briſſonium opere de regnô Perſarum.

4. ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ Acta Archonte Philocle Olymp. LXX. (non XXVIII. ut in argumento græco perperàm legitur) anno 2. De hâc ita Salmaſius præf. ad librum de Lingua Helleniſticâ p. 37: *Quis Aeſchylum poſſit affirmare, Græcè nunc ſcienti magis patere explicabilem quàm Evangelia aut Epiſtolas Apoſtolicas? Unus ejus Agamemnon obſcuritate ſuperat, quantum eſt librorum ſacrorum cum ſuis Hebraiſmis & Syriaſmis, & tota Helleniſtica ſupellectile vel ſarragine.* Agamemnonem Aeſchyli in primâ editione mancam & cum Choëphoris confuſam diſtinxerunt & integritati ſuæ ex MStis codd. reſtituerunt *Franciſcus Robortellus*, *Bartholomæus Barbadorus*, *Hieronymus Mæus*, & *Petrus Victorius*.

5. ΧΟΗΦΟΡΟΙ *Inferiæ.* Tragœdia itidem acta Olymp. LXX. 2. cum Agamemnone atque Eumenidibus. Hanc primus edidit *Franciſcus Robertellus* A. 1552. ſed initio mutilam, quod ex Ariſtophanis Ranis, nec integrum tamen, repoſuit *Stanleius*.

6. ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ *Furiæ* ſive *Diræ*, quæ cum Agamemnone, Choëphoris, & dramate Satyrico deperdito, cui titulus erat Proteus, conſtituerunt tetralogiam, quam *Oreſtiam* vocat Ariſtophanes, ut ex veteribus διδασκαλίαις obſervat Scholiaſtes Comici ad Ranas. Itaque & Eumenides Æſchylus docuit Olymp. LXX. 2. Has ſtylo veteri Pacuviano vertiſſe ſe teſtatur *Joſephus Scaliger* p. 111. ad Varronem, ubi Eumenides Æſcyli ab *Ennio* olim translatas obſervat. Ejusdem verſionis

sionis suæ meminit Epistola 30. ad Florentem Christianum. In illis Poëta chorum quinquaginta Eumenidum in theatrum induxerat, quo spectaculo ita perterriti spectatores, ὥστε τὰ νήπια ἐκ ψύξαι, τὰ δ' ἔμβρυα ἐξαμβλωθῆναι, ut narrat anonymus vitæ Æschyli auctor. Ab eo tempore numerus chori Tragici ad quindecim reductus est, teste Julio Polluce Lib. IV. c. 15. Confer. Samuelem Petitum ad leges Atticas p. 66.

7. ΙΚΕΤΙΔΕΣ *Supplices.*

VII. Anonymus scriptor Græcus vitæ Æschyli, ait eum feciſſe dramata *septuaginta*, & quinque Satyrica. Svidas ipsi tragœdias *nonaginta* tribuit. Sed utrumque numerum excedunt nomina fabularum jam à me recusanda, sive quod una tragœdia sub duplici nomine laudatur ab antiquis, sive quod nomina corrupta numerum auxere, sive quod falso quædam hujus Aeschyli nomine ferebantur, sive quod Svidas & alter anonymus pariter in numero dramatum falsi fuerunt. Cæterum nomina deperditarum Æschyli tragœdiarum hæc sunt, partim memorata in Catalogo qui græcis in Aeschylum scholiis præfigitur, partim observata à Joh. Meursio in diatriba de Aeschyli Sophoclis & Euripidis Tragœdiis (quæ post editionem Lugd. Bat. 1619. 4. ex auctoris Chirographo auctior edita est Tom. 10. Antiquitatum Græcarum Clarissimi Gronovii) ab eôdem Meursio in Bibliothecâ Græca pag. 1197. seq. à Thoma Stanleio in Æschyli fragmentis, ab Hugone Grotio in excerptis Tragicorum, & à Thoma Gatakero in Adversariis posthumis cap. 10. quibus plures observationes nostræ accedunt.

Ἀθάμας Athen. Hesych.

Ἄιας Λοκρὸς Zenob. VI. 14. prov. & Ἄιας alter μαστιγοφόρος, si audimus Gatakerum hoc è quôdam Scholiastæ Sophoclis locô colligentem.

Αἰγύπτιοι. Catalog.

Αἴτνα, Αἴτναι, Αἰτναῖαι, Αἰτναῖοι γνήσιοι & Αἰτναῖοι νόθοι. Vide Holsten. ad Stephanum in παλικὴ. Et Macrobium V. 19. Pro Αἰτναίαις male Λιτανίαις legi apud Hesychium in ἀναξίαν, post Meursium notavit Salmasius.

Æschylum *in Alcibiade*, laudari videas in Svida latino Hieron. Wolfii, voce σκύμνος. Sed in græco tantum est: Αἰσχύλος λέγει ἐν Ἀλκιβιάδῃ.

Ἀλκμήνη. Hesych.

Ἀμυμώνη. Athen. Hesych. Ammonius in γῆμαι.

Ἀμφιτρύων & Μεσσηνιακὰ ἔπη, perperàm in Meursii Bibl. Græca referuntur

tur inter tragœdias Aeſcyli Athenienſis: Alexandrini enim eſſe, probe ex Athenæo obſervaverat idem vir doctus alibi.

Ἀργεῖοι Catalog. & Etymol. M. Pro quo male Ἀργεία apud Heſychium in ἀπόσκημμα & in ἐμμέλεια non minus corrupte ἀργύελοι.

Ἀργεῖαι. Vide Jac. Gronov. præfat. ad Harpocrat. **** 4.

Ἀργὼ ſive κωπευσής. Catalog.

Ἀταλάντη id.

Βακχαι id.

Βάσσαραι ſive Βασσαρίδες Heſych. Scholiaſtes Nicandri ad Theriac.

Γλαῦκος Πόντιος. Strabo Lib. X. Pauſan. Bœoticis, & Athenæus.

Γλαῦκος Ποτνιεύς. Strabo Lib. IX. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Ranas, Euripidis ad Phœniſſ. Æſchyli in argumento Perſar. unde hauſit Scaliger in deſcriptione Olympiadum Græce edita ad Olymp. LXXVI. 4. Cæterum duo diverſa Æſchyli dramata fuiſſe Glaucum Pontium & Glaucum Potnienſem, adeoque diſtinguenda, contra Cauſaubonum Meurſius docet. Glaucus Æſchyli, uter, incertum, memorantur à Schol. Theocriti Idyll. 4. Pindari Pythionic. Od. 1.

Δανάη ſive Δαναΐδες Heſych. Schol. Pindari Od. 3. Athen.

Δικτυουλκοί. Heſych. Ælian. VII. 47. de animal.

Δικτυεγοί (quæ fortè à ſuperiore haud diverſa fuit) Catalog. Pollux.

Διονύσου τροφοί. Schol. Euripidis argumento Medeæ.

Ἕκτορος λύτρα, ἢ Φρύγες. Auctor vitæ Æſchyli, idemque (ut puto) catalogi tragœdiarum. Etiam Aeſchylum ἐν Ἕκτορι laudat Stobæus & ἐν Φρυξὶν ἢ λύτροις Pollux & Scholiaſtes Comici ad Ranas: ἐν Φρυξὶ Athenæus & Heſych. eandem tragœdiam innuens. Aeſchyli imitatione *Lutra* quoque Ennius ſcripſit.

Ἐλευσίνιαι ſive Ἐλευσίνιοι. Plutarchus Theſeo. Heſych.

Ἑλλάδι. vide infrà in Ἡλιάδες.

Ἐπίγονοι. Schol. Pindari Iſthm. od. 6.

Εὐρώπη ſive Κᾶρες Stob. ſerm. 49. Steph. in μύλασα.

Ἠδωνοί. Strabo Lib. X. Schol. Ariſtophanis ad aves, Athenæus. Erotianus in ἵκταρ, Svid. in αἰγίζειν & μασέμαντις, Heſych.

Ἡλιάδες. Hoc drama Athenæo & in anonymi Catalogo memoratur. Verùm Schol. Sophoclis laudat Æſchylum ἐν Ἰλιάσι. Fortè, inquit Meurſius, *ſcriptæ fuerunt & Aeſchylo* Ἰλιάδες, *ut Euripidi* Τρωάδες. Sed magis eo propendeo ut legam ἐν Ἡλίασι. Similiter etiam apud Harpocrationem in μαλαχίζομεν legit Gatakerus, pro ἐν Ἑλλαδίῳ ſed

ſed ibi verior videtur lectio Viri Clariſſ. Jacobi Gronovii, qui ad Harpocrationem p. 91. ἐν λαΐῳ reponendum eſſe ſuſpicatur.

Ἡρακλεῖδαι. Heſych. Stob. ſerm. 121.

Θαλαμοποιοί. Pollux.

Θεωροὶ ἢ ἰσθμιασταί. Æſchylum in Θεωροῖς laudat Athenæus. Sed male apud Heſych. in ἀποσκιὰς citatur Aeſchylus ἐν Ἰσθιάσταις. Perperàm & in anonymi Catalogo Aeſchyli tragœdiarum: Θεόδωροι ἢ ἱστομοιαγαί.

Θρῆσσαι Heſych. Scholiaſtes Sophocl. ad Ajacem. Comici ad ranas.

Ἱέρειαι *ſacerdotes* Macrob. V. 22. Heſych. Euſtratius ad Ethic. Ariſtotelis III. 1. Schol. Sophoclis ad Oedip. Colon.

Ἰλιάδες. Vide ſupra in Ἡλιάδες.

Ἴξιων. Heſych.

Ἰσθμιασταί. Vide ſupra in Θεωροί.

Ἰφιγένεια Euſtratius, ubi ſupra. Schol. Ariſtoph. ad ranas.

Καβειροι. Athenæus. Sed male apud Schol. Pindari Pythionic. Od. 4. laudatur Aeſchylus in Κιβήραις.

Καλλιγώ. Heſych.

Κάρες. Vide ſupra Εὐρώπη.

Καμικοὶ tam rectè in libro de Æſchyli tragœdiis à Meurſio omittuntur quàm in Bibliotheca ejusdem Græca perperam accenſentur Æſchyli fabulis, ex corrupto loco Athenæi Lib. II. p. 51. nam pro καμικοῖς legendum ibi eſt κῷ τῆς βάτυ, ut ex MSS. codicibus docuit Caſaubonus Lib. II. c. 11.

Κερασυνάν. Corrupta vox pro Κερκύων in prioribus Harpocrationis editionibus in ὄρον.

Κερκύων Σατυρικός. Heſych. Pollux. Harpocrat. in ὄρον ex Salmaſii emendat. (dante Clariſſimo Bentleio.

Κήρυκες Σάτυροι. Pollux & Photii Lexicon MS. in πυρσοκόμος λέοντος laudant.

Κίρκη Σατυρική. Heſych. Corrupte in anonymo Catalogo Κίρκοι Σατυρικοί.

Κρῆσσαι. Athen. Heſych.

Κωπευτής. Supra in Ἀργώ.

Λαίος. Vide ſupra in Ἡλιάδες. Memoratur in Catalog. & apud Heſych.

Λέων Σατυρικός. Ita enim apud Stephanum in χώρᾳ rectè legunt Salmaſius & Gatakerus. Sic omnium quinque Satyricorum Aeſchyli dramatum nomina tenemus. Quæ ſunt Κερκύων, Κήρυκες, Κίρκη, Λέων & Πρωτεύς. Ex his ne unam quidem ad nos perveniſſe, eſt quod doleant

doleant literarũ harum amantes, cum in iſtô genere primas Aeſchylo tribuerit Menedemus Eretrienſis teſte Laërtio Lib. II. ſect. 133. & Heſychio Illuſtri ubi de Menedemo agit, tum Pauſanias in Corinthiacis.

Λήμνιοι tum in Catalogo memorantur tum apud Heſychium in Ἀγκυρόβολα, ubi Johannes Vitus Pergerus legit: ὡς καὶ ἐν Λημνίοις Αἰσχύλος.

Λυκοῦργος. Ariſtarchi Grammatici commentarius in Aeſchyli Lycurgum memoratur in Scholiis Græcis ad Theocriti Idyll. 10. Fabulam ipſam allegant vel ad eam reſpiciunt Ariſtophanes Theſmophoriaz. Longinus περὶ ὕψους, Athen. Heſych. & Schol. Sophoclis ad Oedipum Colon. Schol. Ariſtoph. ad Equites.

Λύτρα Ἕκτορος ſive Φρύγες. Vide ſupra Ἕκτορος λύτρα.

Μέμνων, Catalog.

Μηδεία, neſcio ſatisne certo colligatur ex Ariſtotelis Poëtices capite 17.

Μυρμιδόνες. Strabo Lib. XIII. Harpocrat. Heſych. Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad ranas, pacem, aves, & Eccleſiaz. Svid. in τελέμβολον. Ex eadem fabula Æſchyli petitum quod affert Ariſtides Orat. I. Platonica p. 27. T. 3. & Philo de mundo incorruptibili p. 737.

Μυσοί. Svid. in Ὀργεῶνες. Steph. in οἶος. Ariſtoteles c. 24. Poëtic. ἐν Μυσοῖς ὁ ἄφωνος ἐκ Τεγέας εἰς Μυσίαν ἦκων.

Μύσαι memorantur Harpocrationi in Ὀργεῶνας, ſed μυστὰς reponi jubent Meurſius & Mauſſacus, quod confirmat Svidas eadem voce.

Νεανίσκοι. Athen. Heſych.

Νέμεα, Catalog.

Νηρεύς. Heſych.

Νηρηίδες. Schol. Euripidis ad Phœniſſ. Pindari Nemeonic. Od. 6. Heſych.

Νιόβη. Strabo Lib. XII. Hephæſtio Enchirid. Ariſtot. c. 17. Poëtic. Heſych. Anonymus auctor vitæ Æſchyli & Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves & ranas: Euripidis ad Phœniſſ. Æſchyli ad Prometh.

Ξάνθιαι Schol. Æſchyli ad Eumenid. Svid. in Ὀκτάπους.

Οἰδίπους Euſtratius III. ad Ethic. Nicomach.

Ὅπλων κρίσις. Reſpicit Ariſtot. c. 23. Poëtic. laudat Stob. & Scholiaſtes Sophoclis ad Ajacem. Ariſtophanis ad Acharnenſes.

Ὀρεστία tetralogia tragœdiarum Æſchyli acta Olymp. LXX. 2. Schol. Ariſtophanis ad ranas v. 1153. Τετραλογίαν φέρουσι τὴν Ὀρεστίαν αἱ διδασκαλίαι, Ἀγαμέμνονα, Χοηφόρους, Εὐμενίδας, Πρωτέα Σατυρικόν. Ἄρχος (lege Ἀρίσταρχος) καὶ Ἀπολλώνιος τετραλογίαν λέγουσι χωρὶς τῶν σατυρικῶν.

Ὀσολό-

Ὀσολόγοι. Athen.

Παλαμήδην quoque vel Ναύπλιον inter Aeſchyli δράματα fuiſſe ſuſpicatur Gatakerus, ex locô quôdam Athenæi.

Πενθεύς. Catalog. & Galenus 1. in 6. Epidem T. 5. p. 455.

Πέρραιβοὶ, Περραιβίδες. Heſych. Athen.

Πηνελόπη. Etymol. M.

Πολυδέκτης. Catalog.

Προμηθεὺς πυρκαεὺς Polluci memoratur: Ab eo non diverſus eſt πυρφόρος laudatus Gellio Lib. XIII. c. 18. & in Catalogo Anonymi recenſitus. Vide Guil. Canterum Lib. VII. c. 21. novar. lect.

Προμηθεὺς λυόμενος. Strabo Lib. I. Dionyſ. Halic. Lib. I. antiquitt. Stephanus in ἄβιοι, Hyginus Poëtic. Aſtronom. Lib. II. c. 6. Heſych. Athen. Scholiaſtes Apollon. ad Lib. IV. Arrianus in periplo Ponti Euxini. Ex hoc dramate H. Stephanus depromtos eſſe conjicit Aeſchyli verſus, quos de Prometheo laudat Strabo Lib. IV. & alios item quos adducit Galenus comment. 1. in ſextum Ἐπιδημίων Hippocratis, quanquam ibi (memoriæ ut videtur vitio) allegat Prometheum Æſchyli δεσμώτην. Vide & quæ de Ciceronis loco notavi ſuprà, ubi de edito Aeſchyli Prometheo.

Προπομποί. Heſych.

Πρωτεὺς Σατυρικός. Heſych. Athen. Scholiaſtes Æſchyli in argumento Agamemn. atque inde Scaliger in deſcriptione græca Olympiadum ad Olymp. LXXX.* 2. Vide quæ ſupra inter editas Æſchyli tragœdias in Eumenidibus.

Σαλαμίνιαι ſive Σαλαμίνιοι. Perperam apud Heſychium duobus in locis Σαλαμίνι.

Σατυρικὰ δράματα quinque Æſchylum docuiſſe auctor eſt anonymus Græcus, qui vitam ejus ſcripſit. Horum nomina habes ſuprà in λέων. Utrum vero tanquam ſingulares Tragœdiæ & ab aliis diverſæ memorandæ ſint Σατυρικὸς ex Heſychio, & Σάτυροι ex Pauſaniæ Corinthiacis, cum doctiſſimo Gatakero jure dubites, imo non eſſe, ne dubites quidem.

Σεμέλη ἡ ὑδροφόρος. Catalog. Heſych.

Σίσυφος δραπέτης. Catalog. Laudant etiam Siſyphum Æſchyli Ælianus XII. 5. animal. Erotianus in διοπῷ & Pollux.

* Olympiade LXXX. Jam obierat Æſchylus, itaque ad illam non magis quadrat tempus acti hujus dramatis, quam ad Olympiadem XXVIII. quæ in græco Agamemnonis argumento deſignatur, Illâ enim Æſchylus natus nondum erat.

Digitized by Google

Σίσυφος πετροκυλιστής, quod nomen dramatis corruptè legitur apud Heſychium in θωψεις. Integrum in Catalogo Anonymi, & apud Euſtratium III. 1. ad Ethic. Nicomach.

ΣΦύγξ. Athen. Heſych. Scholiaſtes Ariſtoph. ad ranas.

Τήλεφος Heſych. Clemens Alex. 4. Strom. Scholiaſtes Comici ad ranas.

Τοξότιδες ſ. Τοξότης. Antigonus Caryſtius hiſtor. paradox. c. 127. Euſtratius ubi ſupra, Heſych. Plutarch. in amatorio & Lib. de profe-

Τροφοί Heſych. (ctus indiciis.

Τρωφός ſive σειμίλη, quam vide.

Τψιπύλη. Heſych. Scholiaſtes Apollonii ad Lib. I.

Φιλοκτήτης Ariſtot. c. 22. Poëtic. Athen. Schol. Ariſtophanis ad ranas. Plutarchus Lib. de tranquillitate. Svid. in ἔνθ' ὅτε μίμνειν ἄνεμος ὅτ' ἐκπλεῖν ἐᾷ, quo proverbio utitur etiam Ariſtænetus Epiſt. 27.

Φινεύς. Athen. Scholiaſtes Æſchyli in argumento Perſarum & inde Scaliger deſcript. Olympiadum ad Olymp. LXXVI. 4.

Φοινῖσσαι, Pollux.

Φορκίδες. Eratoſthenes cap. 22. Cataſteriſm. Hyginus II. 12. poëtic. Aſtronom. Athenæus.

Φρύγες ἢ Ἕκτορος λύτρα. Corruptè apud Heſychium in ἀγαστὲ, legas, Αἰσχύλος Φρυξί, pro Αἰσχύλος Φρυξί. De hâc Æſchyli fabula conſulendus Cauſabonus ad Athenæum Lib. I. cap. 19. & quæ ſupra in Ἕκτορος λύτρα.

Φρύγιοι, tanquam diverſum à ſuperiore drama ab Anonymo recenſetur in Catalogo.

Ψυχαγωγοί. Pollux, Heſych. Svid. in σεθερὸν, Schol. Apollonii ad Lib. III. & Homeri ad Odyſſ. λ. Ariſtophanis ad ranas. Cæterum pro Ψυχαγωγοῖς, ψυχαγωγίαν habet idem Anonymus in Catalogo.

Ψυχοστασία, pro qua ἱστοστάσιον infelici conjecturâ reponit Reineſius p. 124. Variar. lect. Neque enim Plutarchus tantum Lib. de audiendis Poëtis, & Pollux IV. 19. Sed Anonymus quoque in Catalogo & Heſychius drama hoc commemorat, etſi apud iſtum duobus in locis legitur ψυχοστασίαι in voce ἀνηκίδοτι & ἀνεμβάτας.

VIII. Præterea Aeſchyli Ἐλεγεῖα laudantur à Theophraſto Lib. IX. Hiſtor. plantar c. 15. & Plutarcho Lib. I. Sympoſ. qv. 10. ut Svidam omittam. Ex his Elegiis Stanleius p. 707. ad vitam Aeſchyli, ſuſpicatur petitum eſſe tetraſtichon, quod ſub ejus nomine legitur in Anthologia Lib. III. c. 5. in eos qui ad Marathonem occubuere. In eâdem quam dixi vita auctor Anonymus refert Aeſchylum à Simonide, cujus in eôdem Authologiæ loco verſus quidam hujus argumenti leguntur, ſupe-

ſuperatum Elegiaco carmine εἰς τὰς ἐν Μαραθῶνι τεθνηκότας, quod Æſchyli dictio longiùs abeſſet à tenuitate illâ & λεπτότητι quam Elegia requirit. *Paana in Apollinem* rogatus componere à Delphis, id facere renuit, quod jam exſtaret alius Pæan vetuſtior auctore *Tynnicho* * celebris, qui cum ſuo ſi conferatur, velut antiquæ imagines cum recentibus, fore, ut minus forte artis atq; elegantiæ, verum plus ſanctimoniæ & dignitatis habere videretur. Porphyrius de abſtinendo ab animatis Lib. II. ſect. 18. Τὸν Αἰσχύλον, φασὶν, τῶν ἀδελφῶν ἀξιώντων εἰς τὸν Θεὸν γράψαι παιᾶνα, εἶπεν ὅτι βέλτιόν ἐστι Τυννίχῳ πεποιῆσθαι, παραβαλλόμενον ἢ τὸν αὑτῷ πρὸς τὸν ἐκείνου, ταὐτὸν πείσεσθαι τοῖς ἀγάλμασι καινοῖς πρὸς τὰ ἀρχαῖα. Ταῦτα γὰρ καίπερ ἁπλῶς πεποιημένα, θεῖα νομίζεσθαι, τὰ δὲ καινὰ περιέργως εἰργασμένα θαυμάζεσθαι μὲν, θεῶν δὲ δόξαν οὐδὲν ἔχειν. Si Romulum Amaſæum Pauſaniæ interpretem audimus, Æſchylus in limine carminis *de pugnâ Marathoniâ* ſuum & Patriæ nomen commemoravit. Sed verborum Pauſaniæ Lib. I. Attic. p. 49. longè alius eſt ſenſus, ut animadverſum Joachimo Kühnio in notis ad Pauſaniam, & clariſſimo Bælio p. 1168. Dictionarii, edit. ſecundæ. Nempe Æſchylum ſibi ipſimet compoſuiſſe Epitaphium, & in eo nihil commemoraſſe quàm nomen ſuum, Patriamque, & quod ad Marathonem fortiter pugnavit.

IX. Jam dicendum mihi eſt de Aeſchyli editionibus. Primus omnium *Aldus Manutius* Tragœdias Aeſchyli Græcè publici juris fecit Venetiis 1518. 8. ſed parùm emendatè, atque ita ut Agamemnonis poſtrema pars cum Choëphoro capite mutilis confuſa, pro unâ fabulâ exhiberetur Agamemnone: ut etiam fecit Aldum ſecutus *Adrianus Turnebus*, qui Græcè & ipſe Aeſchylum elegantiſſimè excudit, multaque paſſim in tribus præcipuè prioribus Tragœdiis caſtigavit, ex MS. codice *Æmarii Ranconeti*, Pariſ. 1552. 8. adjuncto variarum lectionum Elencho. Eôdem Anno 1552. Venetiis in 8vo. *Franciſcus Robortellus* non tantùm Aeſchylum emendatius vulgavit, adjectis ſuis & *Mich. Sophiani* caſtigationibus, verſus ac perſonas diſtinxit, Agamemnonis, quam ſolam habebat partem poſtremam & Choëphoras diſtinctè ex MS. recenſuit; ſed & *ſcholia vetuſta* in Aeſchylum ex MS. codd. collecta primus vulgavit, ſeparatò volumine in 8vo. *Petrus* inde *Victorius*, ille tot veterum ſcriptorum Græcorum latinorumque Aeſculapius feliciſſimus, Agamemnonem integram primus exhibuit duobus ex codicibus MSS. ex iisdem aliisque totum

* Tynnichi Chalcidenſis pæanem usquequaque illis temporibus decantatum laudat Plato in Jone pag. 362. Apud Porphyrium male quidam codices habent Phrynichum pro Tynnicho.

Digitized by Google

Aeſchylum caſtigavit, Scholiaque Græca in plurimis locis locupletata & emendata exhibuit. Plurimùm tribuit his ſcholiis Victorius, * quorum jam apud Euſtathium Homeri interpretem magna fuit auctoritas. Neque dubium videtur, plerasque illorum particulas eſſe juſtorum commentariorum, quibus veteres Grammatici Aeſchylum olim explanarant. Uſus eſt Victorius eximio MSto codice, in quo præter Aeſchylum Sophocles & Apollonii Argonautica cum ſcholiis græcis continebantur. In hac Victorii editione per ſingulas paginas Tragici verbis ſubjecta & luculentis typis exſcripta proſtant operâ *Henrici Stephani* 1557. 4to. Sed & hic ipſe Stephanus eruditas ſuas in Aeſchylum caſtigationes editioni eidem ſubjecit p. 356. teſtatus ſe quindecim Pœtæ exemplaria manu exarata inſpexiſſe partim Venetiis partim Florentiæ, partim Romæ, & Neapoli, ſed in quorum bona parte tantum primæ tres tragœdiæ haberentur. Denique easdem Aeſchyli ſeptem tragœdias, ſine ſcholiis, Græcè vulgavit *Guil. Canterus*, Antvverpiæ apud Plantinum Ao. 1580. 12mo. quâ in editione non tantùm plura longe menda ſublata ſunt, ſed & carminum ratio primum perſpicue explicata habetur. Latina proſâ reddere Aeſchylum auſus eſt impar planè huic conatui *Johannes Sauromannus* Sileſius, cujus interpretatio ex officinâ Oporini prodiit Anno 1575. 8vo. *Si modo interpretatio dicenda eſt* (verba Stanlei agnoſcis) *in quâ vix ullibi reperiatur ſenſus: nemo, qui legerit, dicet ſecus.* Barthius etiam Lib. XI. Adverſar. c. 1. queritur *tam ſtupidè* latine redditum eſſe, *ut neſciat, an ſummo ſtudio quis laborans poſſit pejori modo* [illegible] *non capit, interpretari.* Adjunctam tamen hanc translationem Aeſchylo videre eſt in corpore Græcorum Poëtarum Tragicorum, Comicorum, Lyricorum & Epigrammatariorum, quod Græcè & Latinè editum eſt Genevæ Ao. 1614. fol. Cæterum egregios *Guil. Canteri* & *Iſaaci Cauſaboni* conatus, quorum ille in prolegomenis ad Aeſchylum, latinam verſionem, hic in notis ad Lib. I. & V. Strabonis, novam editionem Aeſchyli cum notis pollicitus eſt, fata interceperunt. Benè tamen ſe habet, quod Studioſorum manibus

* En ejus verba præfat. in Æſchylum: *Ut libere loquar quod ſentio de ſcholiis iis quæ in tres nobiliſſimos Tragicos circumferuntur, puto hæc quæ in Æſchylum leguntur in vetuſtiſſimo præſertim noſtro exemplari, meliora cæteris & eruditiora eſſe, primasque ipſis libenter detulerim: Secundas vero Sophocleu, & illis maxime quæ Rema primùm ſeparatim excuſa fuerunt, nam ipſi poſtea trevire operâ cujusdam qui magis numerum augere voluit quàm intelligentiam ejus Poetæ adjuvare ſtuduit, immiſcuit enim cum ipſis nonnulla, doctrina & acumine priorum illorum indigniſſima. Quæ in ſeptem Euripidis tragœdias declarationes editæ ſunt, minores multo, inferioresque doctrina eſſe exiſtimo.*

nibus teritu r editio Aeſchyli luculenta Londinenſis, curante Viro Clariſſ. *Thoma Stanleio* A. 1663. fol. In hâc contextus Poëtæ emendatè ex Canteri editione, & typis nitidis ac majoribus deſcriptus exſtat: ſubjuncta ſunt ad imum cujusque paginæ Græca Scholia deſcripta ex editione Victorii, & ad tres primas tragœdias ex MS. Barocciano locupletata, novis etiam Scholiis Græcis adjectis ex codice MS. quem Seldenus ipſi utendum dederat Arundelianô. Singulis paginis ex adverſo reſpondet recens latina proſaria Stanlei verſio, elegans ac perſpicua, tùm ad calcem voluminis leguntur ejusdem Stanlei in vitam Æſchyli & ſeptem Tragœdias notæ eruditæ, & ex deperditis Æſchyli tragœdiis * fragmenta, notis illuſtrata. Neque in hâc editione deſiderantur priorum editionum præfationes, Turnebi, Robortelli, Victorii, Canteri: nec Variæ lectiones ab iisdem collectæ, novisque ex codice Barocciano & Arundelianô auctæ, neque Henrici Stephani in Aeſchylum caſtigationes: Sed & ſententias ex Aeſchylô collectas & à Cantero in ſua Tragici editione, atque ab Hugone Grotio in Sententiis Tragicorum & Comicorum Græcorum latinis verſibus redditas Stanleius exhibuit. Idem dicitur prætereà ab eô tempore paraſſe ampliſſimos in Aeſchylum commentarios ** octo volumina in folia complentes, qui unà cum aliis viri docti ineditis ſcriptis manu exarati exſtant apud Johannem Morum Epiſcopum Norvicenſem. *Johannis Aurati διανόρθωσις* in Aeſchylum gloſſas memorat, & apud Iſ. Voſſium evolviſſe ſe teſtatur vir Illuſtris doctrinæ *Ezechiel Spanhemius* ad Callimachum p. 535. à quo ipſo jam dudum eſt, quod novã & eximiam lucem Æſchylo afferendam ex promiſſo flagitant & impatienter exſpectant eruditi. Chriſtophorus Hendreichius fallitur cum in pandectis Brandenburgicis tradit à Johanne Meurſio Lugd. Bat. 1619. & à Joh. Fichteliô Lubecæ, Æſchylum emendatiorem vulgatum fuiſſe. Barthius Tom. 3. ad Statium p. 869. teſtatur ſe habuiſſe Æſchyli Prometheum, ſeptem ad Thebas & Perſas MSS. cum ſcholiis, *quorum* inquit *collatione ad Stephani & Canteri exemplaria, multa loca illuſtriora fieri poterunt.*

* Iniquiſima eſt ſuſpicio viri docti, qui in præfatione ad tomum decimum theſauri Antiquitatum Græcarum, Stanleium de fragmentis hiſce plagii in Meurſium commiſſi arguit.

** Vide Stanleii vitam novæ editioni Hiſtoriæ ejus Philoſophicæ præmiſſam, Acta Eruditor. Anni 1702. p. 46. & Catalogum MS. Bibliothecarum Angliæ & Hiberniæ T. 2. p. 378.

Digitized by Google

X. Reliquum eſt ut hoc loco ſubjiciam Catalogum Scriptorum in Scholiis Græcis ad Æſchylum * allegatorum, ex editione Londinenſi :

Æſchylus ἐν Ξαντρίαις. Eum. 26.
Alcæus. Theb. 404. Perſ. 349.
Anacreon. Perſ. 41.
Andron Halicarnaſſenſis. Perſ. 185.
Antimachus. Theb. 169. 553.
Apollonius. Prom. 836.
Archilochus. Prom. 617.
Callimachus. Prom. 367. Cho. 436. Eum. 21. 30.
Calliſtratus ἐν δευτέρῳ περὶ Ἡρακλείας. Perſ. 941.
Dionyſius ὁ περιηγητής. Prom. 788.
Draco. Theb. 303.
Epaphroditus ἐν Ὑπομνήματι Καλλιμάχου αἰτίων, β'. Eum. 2.
Epicharmus. Eum. 629.
Epicurus. Prom. 625.
Euphorion. Perſ. 649.
Eupolis Comicus ἐν Μαρίκᾳ. Perſ. 65.
Euripides. Theb. 103. 275. 781. Perſ. 181. 716. Cho. 149. Eum. 47. 276. Supp. 322.
Hellanicus. Perſ. 778.
Herodianus. Eum. 189.
Herodotus. Perſ. 150.
Heſiodus. Prom. 792. Agam. 185.
Homerus, ſæpius.
Lycophron Theb. 170.
Mnaſeas. Perſ. 747.
Pindarus Prom. 367. 788. 889. Cho. 323. Eum. 2. 11. Sup. 1078.
Pittacus. Prom. 886.
Plato. Theb. 599.
Pſalmi ** locus, ἐμνήσθην Θεοῦ καὶ ἐυφράνθην. Agam. 171.
Rhianus. Theb. 169.
Simonides. Cho. 323.
Sophocles. Perſ. 181.
ἐν Ξοανηφόροις. Theb. 310.
Τηρεῖ. Prom. 128.
Sophron Cho. 294.
Timoxenus ἐν τῷ περὶ Λιμνῶν. Perſ. 302.

* Non eſt horum ſcholiorum auctor *Demetrius Triclinius*, quanquam & hunc in Æſchyli τὰς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις ſcripſiſſe conſtat ex ejus ſcholiis ad Sophoclem, Oedip. Tyr. v. 21. & Antigonen v. 1020.

** Addit Scholiaſtes : ταῦτα δ' ἄγαν ἐστὶν εὐσεβῆ, *ſed haec ſanctiora ſunt*, quam ut huic nempe congruant loco.

CAPUT

CAPUT XVII.

De SOPHOCLE Tragico.

Sophoclis ætas, vitâ & inſtitutum non Trilogiis neque Tetralogiis ſed ſingulis Tragœdiis certandi. 1. *De ſeptem ejus Tragœdiis quæ exſtant.* 2. *Catalogus Tragœdiarum Sophoclis deperditarum, cum variis obſervationibus.* 3. *Alia ejus ſcripta deperdita.* 4. *De Scholiaſtis, verſionibus & editionibus hujus Tragici.* 5. *Catalogus ſcriptorum in Scholiis græcis ad Sophoclem allegatorum.* 6.

I.

SOPHOCLES Sophili * F. Coloneus, Athenienſis, ex nobili ut videtur familia, natus eſt Olymp. LXXI. 2. Archonte Philippo, anno ** poſt Æſchylum XXXI, ante Euripidem XV, cum quorum utroque deinceps Tragœdiis certavit, perinde ut cum Ariſtea, Chœrilo, Jophonte filio, aliisque. A *Lampro* *** Muſicam & ſaltandi artem teſte Athenæo Lib. I. p. 20. ab *Æſchylo* Poëticam edoctus, ingenio ſuo non parum decoris addidit Tragœdiæ. Juvenis adhuc vix ſedecim annorum & formæ pulcherrimæ, poſt Victoriam Salaminiam epinicium pæanem cithara præluſit deſaltavitque Athenienſibus (τοῖς παιωνίζουσι τῶν ἐπινικίων ἐξῆρχε) nudus & unguentis delibutus, ut Græco vitæ ſcriptori traditum eſt: ſive ut alii apud Athenæum, veſtitus. Ne vero in præſenti alia ab illo inventa atque in uſum verſa jam memorem, de quibus auctor vitæ quæ ſcholiis præmittitur: primus inſtituit, ut quando dramatibus eſſet de palma concertandum, non ſemper *trilogiis* ſive ternis, ut ante à Theſpide usque

* Fuit & circa idem fere tempus Sophilus Rhamnuſius, pater Antiphontis Rhetoris, de quo infra. Sophoclis Pater ab aliis vocatur *Theophilus*, vel *Diphilus*, quæ nomina cum Sophilo, idem ſonant. Vide ſupra Lib. I. c. XXIX. num. 8.

** Auctor Vitæ Sophoclis, ait Sophoclem Æſchylo juniorem annis XVIII: ſeniorem Euripide, annis XXIV. Pro quibus rationibus Æſchylus natus fuerit Olymp. LXVII. 1. Euripides Olymp. LXXVIII. quod utrumque aliorum ſcriptorum teſtimoniis refellitur. Svidas ait Sophoclem natum Olymp. LXXIII. ſeptendecim ante Socratem annis.

*** Eodem qui Socratem docuit. Vide ſupra c. XV. num. 36.

usque vel *tetralogiis* * ſive quaternis (quorum quartum Satyricum) adverſus quaterna, ſed ſingulis ſubinde tragœdiis contra ſingulas certarent Poëtæ. Viginti quinque annorum fuerit, cum primus ἐπιδείξατο, ſive ingenii ſui opera publicavit, ut legas in Chronico Euſebii ad Olymp. LXXVII. 2. Raro ipſe docuit ſua dramata, quod voce tenui & parum firma eſſet. Victorias retuliſſe *duodeviginti*, tradit Diodorus Sic. Lib. XIII. p. 222. auctor vitæ è Caryſtio, *viginti*, Svidas *vigintiquatuor*. Additque vitæ ſcriptor δευτερεῖα ſive ſecundas aliquando tuliſſe, τριτεῖα autem ſive tertias nunquam. Sed & Ducem exercitus geſſit cum Pericle, ab Athenienſibus delectus adverſus Anæum Samiorum civitatem, annos natus LXV. Archonte Theodoro Olymp. LXXXV. ¾ anno ſeptimo ante bellum Peloponneſiacum, ut notat Ariſtophanes Grammaticus argumento in Antigonen. Vitâ diceſſit nonaginta * annos natus Olymp. XCIII. 3. Archonte Callia, eodem quo obiit Euripides, ſed qui ſeptuageſimum vix annum attigit, & Sophocle * prior eſt defunctus. Confer Diodorum Sic. loco laudato, & notas ad Chronicon Marmoreum Arundelianum p. 225. edit. Prideauſii. De genere mortis & aliis ad vitam moresque Sophoclis ſpectantibus multa Gyraldus dialogo VII. de Poëtis. Quemadmodum laudes ejus itemque cenſuræ legi poſſunt apud Bailletum in judiciis eruditorum de Poëtis cap. CXIII. Filii Sophoclis fuere Jophon, Leoſthenes, Ariſton, Stephanus, & Meneclides. Ex quibus Jophon Tragœdiis quoque, ſcriptis nomen ſibi comparavit, perinde ut avi veſtigiis inſtitit nepos cognominis, Sophocles Ariſtonis F.

II. *Ex*

* Vide Svidam in Τετραλογία, & Laërtium III. 56. ibique Menag. Jonſium Lib. I. c. 16. tum Notas viror. doctorum ad Ælian. II. 8. & 30. Var. & Cauſaubonum de Satyrica Poëſi Lib. I. cap. V. ubi etiam de quatuor feſtis in quibus dramata agebantur, 1) Panathenæis, menſe Auguſto. 2) Dionyſiis in urbe, menſe Aprili. 3) Chytris atq; Dionyſiis veteribus, quæ etiam τὰ ἐν Λίμναις, vel Ἀνθεστήρια menſe Martio, & 4) Dionyſiis κατ' ἀγρὸς ſive Ληναίοις, menſe Januario. De his videri præterea poteſt Meurſius in Græcia feriata & libro de Panathenæis (nam de Dionyſiis quidem intercidit) & Scaliger 1. de emendat. temporum pag. 29. De judicibus Poëtarum qui in certaminibus hisce annuis Poëtas coronabant, conſules Voſſium 2. Inſt. Poëtic. p. 55.

** Thomas Magiſter in Euripidis vita: *Φασὶ δὲ ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς Εὐριπίδου τελευτῆς τὰς μὲν Ἀθηναίας πάντας πενθῆσαι. Σοφοκλέα δὲ αὐτὸν μὲν καὶ Φαιὸν ἐνδεδυκέναι χιτῶνα, τὰς δὲ ὑποκριτὰς αὐτοῦ ἀστεφανώτους τῷ τότε εἰσαγαγεῖν πρὸς τὸν ἀγῶνα. Sophoclem vero ajunt ipſum audita Euripidis morte, pullo amictum tunica, & Hiſtriones ſuos ſine coronis in certamen tunc temporis celebratum introduxiſſe.*

II. *Ex Tragœdiis Sophoclis exſtant hæ ſeptem:*

1. ΑΙΑΣ ΜΑΣΤΙΓΟΦΟΡΟΣ, *Ajax flagellifer* ſive *lorarius*, de quo Tzetz. Chil. 3. hiſt. 76. Hæc fabula, cujus titulus apud Dicæarchum * teſte Sophoclis Scholiaſte fuit Αἴαντος Μάστιγος, ſeorſim cum verſione *Joh. Loniceri* & eruditis *Balth. Stolbergii* Profeſſoris Witebergenſis obſervationibus edita eſt Witeb. 1668. 8. Elegantiſſimo carmine latino tragico reddidit *Joſephus Scaliger* Pariſ. apud Morell. 1573. 4. quod legitur etiam ad calcem poëmatum Julii Cæſ. Scaligeri ap. Commelin 1600. 8. & inter Joſephi Scaligeri poſthuma ab Iſ. Caſaubono edita Pariſ. 1610. 4. tum inter poëmata ejusdem junctim vulgata à P. Scriverio Lugd. Bat. 1615. 12. Græce cum *Joachimi Camerarii* proſaria verſione & *Georgii Rotalleri* poëtica Metaphraſi occurrit in H. Stephani tragœdiis ſelectis. Univerſarum tragœdiarum, non Sophoclis modo, ſed omnium quotquot exſtant, hæc princeps eſt, judice *Franciſco Hedelino* Albiniaci Abbate, in examine Ajacis Sophoclei ad regulas theatri, edito ad calcem operis ejusdem ſcriptoris, cui titulus: *Pratique du Theatre.*

2. ΗΛΕΚΤΡΑ, *Electra*, habetur in Tragœdiis ſelectis H. Stephani cum verſione proſaria *Viti Winſemii*, à *Franciſco Porto* locis quibusdam recognita, & Metaphraſi Poëtica *Georgii Rotalleri* A. 1567. 12. Idem Stephanus Græce ſuæ Sophoclis editioni ſcholiis Græcis ornatæ ſubjecit *Joach. Camerarii* in Sophoclem notas, atque in his pag. 50. Ajacem lora geſtantem, & pag. 83. Electram ex ejusdem Camerarii proſaria verſione. Vetus *Atilii* translatio, qui Sophoclis Electram optime ſcriptam male vertiſſe dicitur, pridem intercidit. Electram & Oedipum Tyrannum proſa Gallica luculenter expreſſit additis notis Criticis & examine ſecundum leges theatri, *Andreas Dacerius* Pariſ. & Amſt. 1693. 12.

3. ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ, *Oedipus Tyrannus*, Ariſtoteli imprimis probatus, licet à Rapino in obſervationibus Poëticis aliquot in locis reprehenſus. Hoc drama docenti Sophocli prælatus fuit Philocles, ut teſtatur Scholiaſtes in argumento. Latino carmine reddidit *Brandinus Gualfreduccius*, & ſeparatim edidit Romæ 1622. 12. Ajax, Electra & Oedipus Tyrannus cum gloſſis Græcis interlinearibus perpetuis ineditis fuit in Bibliotheca Renati Moreau, teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 213. Hunc Sophoclis Oedipum in ſuo Oedipo ſecu-

* Dicæarchus teſte Sexto Empirico Lib. 3. contra Mathem c. 1. ſcripſerat ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους μύθων ſive *tragœdiarum Sophoclis & Euripidis argumenta.*

Digitized by Google

tus est *Seneca* Tragicus. Gallica prosa vertit & notis illustravit *Andreas* * *Dacerius*, ut jam in Electra dixi. Italice transtulit *Ursatus Justinianus* Patricius Venetus, Vicentiæ A. 1585. Ab Academia Olympicorum publice actum refert Gvaldus in vita Vincentii Pinelli p. 363. editionis Batesianæ. Ad quædam præsentis dramatis loca conferes ubi lubebit Sam. Petitum Lib. I. Obs. c. 10.

4. ΑΝΤΙΓΟΝΗ, *Antigone* seorsim edita & illustrata est à *Matthæo Dresserο* Lipsi. 1607. 8. Habetur etiam in Tragœdiis selectis H. Stephani cum versione *Viti Winsemii*, recognita per *Franciscum Portum*, & poëtica *Georgii Rotalleri* Metaphrasi. Hoc drama auctori suo fatale fuisse fertur, sive (ut è Satyro Peripatetico narrat auctor vitæ Sophoclis) quod inter recitandum eam extinctus est, cum longiorem periodum spiritu continente absolvere instituisset, sive quod ex illa coronatus victor, gaudium ferre non potuit. Alii tamen uvâ passa gustata præfocatum narrant, ut Simonides ** in Epigrammate, Sotades & alii.

5. ΟΙΔΙ ΠΟΤΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩι. *Oedipus Coloneus*, quam senex *** admodum & patriæ gratificaturus (erat enim & ipse ut dixi è populo Atticæ Coloneo) docuit. Hic Oedipus δεύτερος appellatur ab Eustathio ad Iliad. θ'.

6. ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ. *Trachiniæ*, è quibus expressus *Seneca* Tragici Hercules Oetæus.

7. ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ *Philoctetes* (divinum drama judice Jos. Scaligero) separatim excusus est cum glossis Græcis, & pereleganti Metaphrasi *Q. Septimii Florentis Christiani.* Paris. 1586. 3. Integer titulus hujus fabulæ Φιλοκτήτης ὁ ἐν Λήμνῳ.

III. Sophoclis **** tragœdiæ deperditæ hæ sunt, observatæ ab

* Nonnulla versionis Dacerianæ (utut perelegantis) loca non absurde reprehendit *Godfridus Olearius* in programmate edito Lipsiæ A. 1699.

** Epigramma Simonidis (non prisci illius qui Olymp. LXXVIII. atque adeo ante Sophoclem obiit, sed junioris cujusdam) occurrit in Anthologia Lib. III. cap. 25.

Εὐβέσθης γηραιὲ Σοφόκλεες, ἀνθρ' ἀοιδῶν,
Οἰνωπὸν βάκχῳ βότρυν ἑρεπτόμενος.

*** Vide Cic. in Catone majore c. 7. Valerium Max. VIII. 7. Lucianum Macrobiis, Plutarch. Libro num seni gerenda Resp. p. 785. Apulejum Apolog. Hieron. Epist. 2. ad Nepotian. Schol. Comici ad Ranas v. 73.

**** Περὶ τῶν Σοφοκλέους μύθων, quinque libros olim scripserat Philochorus Atheniensis teste Suida in φιλόχορος. Cæterum recte notat Samuel Petitus ad leges Atticas p. 71. sq. Sophoclis junioris & Jophontis fabulas, veterum quorundam confusione & negli-

Digitized by Google

ab Isaaco Casaubono ad Athenæum Lib. VII. cap. 4. Johanne Meursio in opusculo de Æschyli, Sophoclis & Euripidis Tragœdiis, Lugd. Bat. 1619. 4. & T. 10. Antiquitatt. Græcar. Clarissimi Gronovii: & ab Hugone Grotio in excerptis Tragicorum, quibus nostræ quædam, & Thomæ Gatakeri observationes accedunt, ex Adversariorum posthumorum capite 10.

Ἀθάμας ὁ. Hesych. Forte etiam apud Harpocrationem in ἔπιτλον pro ἀχάμαντι legendum ἀθάμαντι. Et laudatur Sophoclis Ἀθάμας etiam Scholiastæ Pindari ad Pythionic. Od. 4.

Ἀθάμας, β΄. Hesych. & Schol. Aristophanis ad Nubes.

Αἴας λοκρὸς. Suid. in σπολὰς, Scholiastes Sophoclis in argumento Ajacis flagelliferi. Aristides Apologia 2. contra Platon. T. 3. p. 477. ubi notat versum vulgatum σοφοὶ τύφαννοι τ' σοφῶν συνεσία non Euripidis esse, ut Plato in Theage p. 240. sed Sophoclis ex Ajace Locro, quod monet etiam Gellius XIII. 18. ubi pro Plato *in Theæteto* legendum *in Theage*. Fortassis vero Apud Euripidem & Sophoclem eadem sententia lecta est, notante Zenobio V. 98. prov. Post Platonem sane Euripidi illam tribuunt Themistius, Stobæus aliique Sic Æschylo tribuit Libanius T. 1. p. 461. versum, qui legitur in Euripidis Oreste.

Αἰγεὺς sive Αἰγεὺς ἐκλυόμενος. Hesych. in πύρειον πόμα, Pollux, Stephanus in χάρα, Athenæus, Schol. Pindari Pyth. Od. 2. & ante hos Strabo Lib. IX. Ejus fabulæ argumentum divinare licet è Plutarchi Theseo, ut docet Casaubonus III. 24. ad Athenæum, quem vide.

Αἴγιοθος. Hesych.

Αἰθίοπες. Athen. Hesych.

negligent'a etiam tributas fuisse Sophocli majori, qui non plures quam LXVI. docuit. Suidas tamen CXXIII. ad eum referre non veretur, additque plures etiam illi adscribi ex quorundam sententia. Et sane Anonymus scriptor Græcus, qui vitam Sophoclis tradidit, CXXX. dramata ab eo scripta refert, inque his XVII. spuria esse pronunciat, auctorem laudans sententiæ suæ Aristophanem Grammaticum. *Sophocles* vero *junior*, majoris ex Aristone nepos, dramata XL. ab aliis falso XL. docuisse apud Suidam dicitur, & elegias itidem composuisse. Diodorus Sic. ad Olymp. XCV. 4. Lib. XIV. p. 278. ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις Σοφοκλῆς ὁ Σοφοκλέους τραγωδίαν διδάσκειν ἤρξατο, καὶ νίκας ἔσχε δυωκαίδεκα. Idem Suidas præterea *Sophoclem tertium* hoc nomine Tragicum & Lyricum laudat, nostri ἀπόγονον, clarum μετὰ τὴν πλειάδα ætate Ptolemæorum, cujus ait fuisse dramata XV. Alius denique fuit Sophocles, cujus edictum adversus Philosophos, contra Philonem defendit Rhetor Demochares, teste Athenæo. Confer de hoc Jonsium p. 94. sq.

Digitized by Google

Αἰχμαλώτιδες. Stephanus Byz. Pollux. Heſych. Etymol. M. in φαυλ&, Schol. Ariſtophanis ad ranas.

Αἰχμάλωτοι. Heſych. Schol. Nicandri ad Theriaca, Ariſtophanis ad ranas.

Ἀκάμας. vide ſupra in Ἀθάμας.

Ἀκρίσι&. Heſych. Stob. vide & infra in Λαερτιασαῖοι.

Ἀκύλοι. vide infra in Σκύλοι.

Ἀλίαδαι Ælian. VII. 39. animal. Heſych. Stob. Erotianus in καταφρόνει, ubi male legas: Sophocles in Ἀχαιάδῃ. Vide & infra Ἀλευάδαι.

Ἀλεξάνδρα vel Ἀλεξανδρ&. Heſych. in διόσκυλ& & θηλάσῃσι, Steph. in ἔφεσ&. Euſtathius ad Iliad. ι Rutgerſ. II 1. Var. Lect.

Ἀλεύαδαι. Clemens 6 Strom. pag. 621. Alevadæ nobiles Theſſali, Caſaub. lect. Theocritic. c. 17 Valeſ. ad Sozom. p. 79. vide & paulo ante in Ἀλεάδαι.

Ἀλήτης, ita enim apud Stobæum pro ἀλείτης legunt Caſaubonus & Meurſius. Incertum autem eſt, an *erronem* eo vocabulo denotare voluerit Sophocles, an *Aletam* Corinthi conditorem, à quo urbis illius incolas Aletidas dictos referunt Strabo & Pindari Scholiaſtes.

Ἀλκμαίων. Porphyr. qv. Homeric. 1. Heſych. in αἰνῶ & ἀφαρᾶς. Stob. ſerm. 77. niſi locus ille depromtus ex Alcmæone Euripidis.

Ἄμυκ& Σατυρικός. Athen.

Ἀμφιάρα& Σατυρικός Athen Strabo Lib. IX. Heſych. Scholiaſtes Ariſtoph. ad ranas & veſpas. Erotian. in καταφρόνει & πέλον.

Ἀμφιτρυων. Heſych Scholiaſtes Sophocl. ad Oedipum Colon.

Ἀμφιτρύων, β'. Heſych. in ἐπιναῖον è Meurſii emendat.

Ἀνδρομάχη. Etymol. M.

Ἀνδρομέδα. Eratoſth. cap. 16. & 36. cataſterism. Prynich. Athen. Poll. Heſych. Etymol. M. Scholiaſtes Theocr. Idyll. 9.

Ἀντηνόριδαι. Athen. Heſych. Scholiaſtes Sophocl. argumento Ajacis.

Ἀπανίς Heſych. in ἀπανθρωπ&. Sed pro Ἀπᾶνι Meurſius legit καπανεῖ, Johannes Vitus Pergerus in notis ad Heſychium editione digniſſimis ἀ Πανί. Quamvis neque Καπανεὺς Sophoclis, neque Πᾶν prior vel poſterior usquam alibi apud veteres memoratur, quod ſciam.

Ἀτρεὺς ἢ Μυκῆναι. Heſych. in Θυεστάσει. Schol. Euripidis ad Hippolytum. v. 307.

Ἀχαιάδῃ. Vox corrupta apud Erotianum. Vide ſupra Ἀλέαδαι.

Ἀχαιῶν σύλλογ&. Pollux, Schol. Pindari ad Iſthmionic. Heſych.

Ἀχαιῶν σύνδειπν& ſive σύνδειπνοι. Cic. ad Quintum fratrem II. 16. Athen. Heſych. Stob.

Ἀχιλλέως ἔρασαί. Athenæus. Stob. Heſych. in ὁμμάτι& πῆχυς, Schol. Pindari

Pindari Nem. Od. 3. & 6. Ariſtophanis ad Nubes, ranas & veſpas quo poſteriore ex loco Caſaubonus colligit drama hoc fuiſſe Satyricum. Scholiaſtes Apollonii Lib. IV. Zenobius & alii in ὁ παῖς τὸν κρύσελλον.

Δαίδαλ@. Pollux. Heſych. apud quem male παιδάλῳ legitur in ἐζέφθην.

Δανάη. Heſych. Stob. Svidas in πείρα.

Διονυσιακός. Heſych. in θωχθείς. Caſaubonus negat ſe titulum hujus fabulæ ſatis capere: Gatakerum autem miror, cui non videtur titulus dramatis alicujus ſingularis innui, ſed tantum notari Tragœdia quæ in Dionyſiacis celebritatibus vel certaminibus edita fuerit.

Δόλοπες. Heſych. & Etymol. M.

Ἑλένη. Schol. Ariſtophanis ad Equites.

Ἑλένης ἀπαίτησις. Strabo Lib. XIV. Erotianus in θεράπει, Schol. Euripidis Phœniſſ. Heſych. Confer Sam. Petitum Lib. I. Obſ. c. 9.

Ἑλένης ἁρπαγή. Schol. Sophoclis in argumento Ajacis.

Ἑλένης γάμ@. Athen.

Ἐπὶ Ταινάρῳ ζατυρικόν. Heſych. in ἀργέων.

Ἐπίγονοι. Schol. Sophoclis ad Oedipum Colon. Cicero de optimo gen. Oratorum, & 2. Tuſc. pag. 188. ubi verſum ex Epigonis producit, nomine Sophoclis præterito.

Ἐρασαὶ Ἀχιλλέως. Vide ſupra in Ἀχιλ. Schol. Sophoclis ad Oedipum Col. v. 473.

Ἐρεχθεύς. Stob.

Ἔρις. Heſych. in ἴυγξ@. Forte Ἴυγξ.

Ἐριφύλη. Clemens Alex. 6. Strom. p. 621. Stob.

Ἑρμιόνη. Euſtathius ad Odyſſ. δ'.

Εὐμηλ@. Harpocr. in καθελών. Heſych. in αἵματ@.

Εὐρύλα@. Parthen. c. 3. ἐρωτικῶν.

Εὐρυσάκης Heſych. in ἀδόξαστον.

Ζωσῆρις. Pollux. VII. 14.

Ἡρακλῆς ζατυρικός. Pollux IV. 25. Heſych. Steph. Etymol. M. in βυθοίη, ubi male Ὀνομακλεῖ pro ἐν Ἡρακλεῖ. Fragmentum ex hâc fabula apud Strabonem. Lib. X.

Ἠριγόνη. Etymol. M. in πανδίκως, Erotian. in ὑποφορᾷ ubi male Σμηριγόνη. *Attii* Erigonen fortaſſis ex hâc Sophoclis expreſſam ſuſpicatur Caſaubonus.

Θαμύρας vel Θάμυρις. Anonym. in vita Sophoclis, Pollux, Athenæus

Lib. I. p. 20. καὶ τὸν Θάμυριν διδάσκων αὐτὸς ἐκιθαρίζειν ἄκρως ὑπεφαίνετο ὅτε τὴν Ναυσικάαν ἔθηκε.

Θεμιστοκλῆς Euripidis vel Sophoclis laudatur in marginibus Stobæi ſerm. 119. Sed verſus qui ibi afferuntur ex Euripidis Creſphonte petitos eſſe Gatakerus obſervavit. Neque quisquam veterum vel Euripidis vel Sophoclis Themiſtoclem laudat.

Θηζεύς. Svid. in Ὄμπνιον νέφος.

Θυέστης ἐν Σικυῶνι ſive Σικυώνι. Heſych. Stobæus Eclog. Phyſ. c. 8. & ſerm. 29. Scholiaſtes Euripid. in Phœniſſ.

Θυέστης δεῦπνος. Heſych.

Ἰαχος. Vide paulo infra Ἰναχος.

Ἰλίου ἅλωσις. Strabo Lib. XIII.

Ἰναχος. Dionyſius Halic. Lib. I. p. 20. Athen. Pollux, Heſych. apud quem in ἀλωπὼς male Ἰάχῳ pro Ἰνάχῳ. Scholiaſtes Apollonii Lib. I. Æſchyli ad Prometh. Ariſtophanis ad Plutum, equites & aves.

Ἴνω. Heſych.

Ἰξίων. Schol. Apollonii ad Lib. IV.

Ἰοβάτης. Heſych.

Ἰοκάστη. Euſtathius ad Odyſſeæ α.

Ἰοκλῆς. Pollux X. 8.

Ἰόλαος. Schol. Comici ad Equites.

Ἱπποδάμεια. Stob. ſerm. 27.

Ἱππόλυτος. Arrian. Lib. I. c. 28. diſſ. Epictet.

Ἱππόνοος. Heſych. & Clemens 6. Strom. p. 621. ubi male codices quidam Ἰωόνυσ pro ἱππόνυσ.

Ἵππων. Pollux. IV. 16. & Steph. in Ἅλιος, licet Meurſius utroque loco ἱππόνυν, reſcribere jubet.

Ἴρις. Athen. Vide & ſupra in Ἔρις.

Ἰφιγένεια. Ariſtot. c. 13. Poëtic. Athen. Stob. Erotianus in ὑποφέρει, Svid. in πενθερά. Heſych. cui in voce ἀναρρίνευς laudatur Sophoclis Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ἀυλίδι.

Ἰφίκλεια. Schol. Sophoclis ad Oedipum Coloneum, niſi cum Meurſio legendum Ἰφικλεᾶ, ut duas in Iphiclem Herculis fratrem tragœdias Sophocles docuerit.

Ἰχνευταὶ σάτυροι. Pollux. X. 7. Athen.

Ἴων. Heſych. Stob.

Καμικοί. Athenæus Lib. III. & IX. ſed Suidæ & Apoſtolio in πέρδικος ἱερὸν laudantur Sophoclis Κωμικοί.

Κατα-

Καπανεύς. Vide ſupra in Ἀπανεύς.

Κασάνδρα. Schol Heſiodi ad Theogon.

Κηδαλίων. Suid. & parœmiographi in λευκὴ ςαθμὴ (de quo proverbio Mercerus ad Ariſtæneti Lib. I. Epiſt. 28.) Athen. Heſych. in ἀντοκλιτὰς & διατ@., ubi male κιδαλίῳ editum pro κηδαλίων.

Κλυταιμνήςρα. Erotian. in ἀντιόνθεον.

Κολχίδες. Schol. Apollonii Lib. IV. Athen. Svid. in ἀνθυπεργῆσαι.

Κόλχοι. Schol. Æſchyli in argumento Promethei, Etymol. M. in ἥσιθν. Galenus comment. 1. in ſextum ἐπιδημ. T. 5. edit. Baſil. p. 454.

Κρέυσα. Pollux. Stob. Heſych.

Κρῆτες. Athen Heſych.

Κυρῆοι. Vide infra, Σκύριοι.

Κωμικαί. Vide ſupra Καμικοί.

Κῶμ@. Heſych. in ἄνθρωσκε. Forte legendum Μῶμ@.

Κωφοὶ Σάτυροι. Schol. Apollonii Lib. I. Scholiaſtes Nicandri laudat Sophoclem in Κωφοῖς. Vide & infra in Σάτυροι. Male hos Gyraldus p. 364. habuit pro poëmate à Dramatibus ſive fabulis diverſo.

Λακαίναι. Ex hac fabula petitos eſſe putat Meurſius binos Sophoclis verſus quos in deſcriptione Laconicæ profert Strabo Lib. VIII. p. 364. Cæterum Sophoclis λακαίνας laudant Pollux IX. 10. Priſcian. Lib. XVIII. p. 1177. Meminit & tragœdiæ hoc nomine Ariſtoteles c. 18. de Poëtic. licet Sophoclem non nominat.

Λαοκόων. Dionyſius Halic. Lib. I. p. 38. Harpocr. Heſych. Stob. Schol. Ariſtophanis ad Ranas.

Λαρισσαῖοι. Stob. Heſych. Athen. Lib. II. qui Ἀκρίσιον in Lariſſæis Sophoclis loquentem refert, & Steph. in κράνεια ubi male Σοφοκλῆς Λαρισσεῖ@. pro Λαρισσαίοις.

Λήμνιαι ἢ Λημνιάδες. Steph. Heſych. Schol. Apollonii ad Lib. I. & Pindari Od. 4. Pythionic.

Λήμνιαι δεύτεραι. Steph. in fragmento de Dodone.

Μάντεις. Stob. Scholiaſtes Comici ad ranas, Euripidis Phæniſſ.

Μελέαγρ@. Heſych.

Μελαιπώη ſive Μελαλίπωη. Schol. Ariſtoph. ad ranas.

Μέμνων. Schol. Sophoclis in argumento Ajacis Lorarii.

Μίνως. Clemens 6. Strom. p. 621.

Μῦσαι. Pollux X. 49 niſi legendum Μυσοί.

Μυκῆναι. Vide ſupra in Ἀργεύς.

Μυσοί

Μυσί. Strabo Lib. VIII. Athen. Heſych. Stob. Vide & Loënſem Lib. VII. c. 24. Epiphyllid. & ſupra in Μῦσαι.

Μῶμ@. Heſychius pluribus locis. Vide & ſupra in Κῶμ@.

Ναύπακτ@. Schol. Apollon. ad Lib. IV.

Ναύσταλι@. Poll. Heſych. Stob. Schol. Ariſtophanis ad pacem, & Pindari ad Od. 6. Iſthmionic.

Ναύσταλι@. καταστολέων. Heſych. apud quem in ἐπίκοτα male legitur κὴν σταλέοντι.

Ναύσταλι@. πυρκαεύς. Pollux, Heſych. in ναύκληρον & πισσά.

Ναυσικάα. Athen. Pollux & Heſych. apud quem nomen hoc corruptum in ἀναῤῥοιβδεῖ. Tota fuit Homerica, & Satyricis dramatibus annumeranda judice Caſaubono.

Νιόβη. Athen. & Harpocration, qui in διαμισεῖς laudat Ariſtarchi Grammatici commentarium in Νιόβην. Laudat & Νιάβην Schol. Sophoclis ad Oedipum Colon. Comici ad Veſpas, & Lutatius ad Statii Thebaid. Lib. VI.

Νίπτρα. Suid. in παρασία. Cicero 2. Tuſc. ubi docet *Pacuvium* Sophoclis Niptra latina tragœdia expreſsiſſe, neque adeo ſine dubio eſt quod illo in loco à Cicerone reſpiciatur Sophoclis Ulyſſes ἀκανθοπλήξ.

Ξουθοφόροι. Schol. Æſchyli ad ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις.

Ὀδυσεὺς ἀκανθοπληγὴς vel ἀκανθοπλήξ. Heſych. Vide & ſupra in Νίπτρα. Stephanum Byz. fragmento de Dodone.

Ὀδυσεὺς μαινόμεν@. Heſych. Schol. Pindari ad Iſthmionic. Od. 4.

Ὀινόμα@. Laërtius IV. 35. Athen. Heſych. Suid. in λήθης πεδίον & διέξοδοι. Pollux. X. 13. Schol. Comici ad Aves.

Ὀνομακλῆς. Etymol. M. in βυθοίη niſi legendum Ἡρακλῆς ut Caſaub. vel Ὀινόμα@ ut Gataker. Aut niſi potius corruptum eſt ſcriptoris nomen, verſus enim Heroicus affertur.

Παίδαλ@. Vide ſupra in Δαίδαλ@.

Παλαμηδής. Heſych. Euſtathius in 2. Iliad. p. 172. è Svetonii περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι παιδιῶν.

Παὶν ά & β'. Vide ſupra in Ἀπανίς.

Πάνδωρα ἢ Σφυροκόποι. Athen. Heſych. Pollux.

Πελιάς. Erotianus in παιδικὸν πάθ@.

Πεπλία@. Heſych.

Πηλεύς. Clemens 6. Strom. pag. 625. Harpocr. Steph. Scholiaſtes Ariſtophanis ad aves, equites & nebulas.

Πλύντριαι. Pollux VII. 12.

Ποιμέ-

Digitized by Google

Ποιμένες. Steph. Athen. Harpocr. in *ναννίον* ubi male *πίλεσιν* pro *ποιμέσιν*. Erotianus in *πέλον*. Sextus 1. contra Matth. c. ult. p. 63. Etymol. M. & Tzetz. ad Lycophron.

Πολύιδος. Porphyr. 2. *περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων*, Heſych.

Πολυξένη. Strabo Lib. X. Heſych. Harpocr. Stob. Eclog. Phyſ. 1. Schol. Apollonii ad Lib. II.

Πείαμος. Pollux X. 31.

Προκρίς. Pollux IX. 8.

Προμηθεύς. Schol. Pindari Od. 5. Pythionic.

Ῥιζοτόμοι. Heſych. Macrobius V. 19. Schol. Apollonii Lib. III.

Σαλαμίνη (forte Σαλαμίνιοι) Σάτυροι. Galenus comment. 1. in 6. Epidem. bis laudat hocdrama T. 5. p. 454. & 455. Licet Gatakerus malit legere Σαλμωνεὺς σατυρικός.

Σαλμωνεύς Athen. Heſych.

Σάτυροι. Zenobius IV. 80. proverb. & Ariſtides Orat. 2. Platonica T. 3. p. 512. Vide ſupra in *ἰχνευτῇ σατύρων* & *κωφοὶ σάτυροι*. *σατυρικὸν δρᾶμα* Sophoclis laudat Athenæus Lib. X. Confer Caſaubonum p. 723. Ab Heſychio in *ἄρρακες ἔμμα* allegatur Sophoclis *σατυρίσκος*, ubi Gatakerus legit *σατυρικὸν* & nomen proprium tragœdiæ putat excidiſſe. Plura autem Satyrica dramata ſcripſerat Sophocles. Vide in Ἄμυκος, Ἀμφιάραος, Ἐπὶ ταναρῷ, Ἡρακλῆς, Ναυσικάα, Σαλαμίνη, Σίσυφος, ὕβρις.

Σῖναι, Heſych. Vide & infra in *συναυλίαν*. Meminit quoque ſed Sophocle haud nominato Ariſtoteles c. 23. Poëtic.

Σίσυφος, Heſych. Hoc drama ſatyricum fuiſſe ſuſpicatur Caſaubonus, quia Euripidis Siſyphus ſatyricis accenſetur ab Ælian. Lib. II. c. 8. Var. Itaque eodem argumento licebit colligere Palamedem Sophoclis quoque fuiſſe ſatyricum.

Σκύθαι. Athen. Heſych.

Σκύριαι vel Σκύριοι. Stob. & Heſych. apud quem in *αὐτόσυτον* male legas *ἀκυλίοις*, pro *σκυλίοις*. Et in *ἀπόσβης* non minus corrupte *Κυλίοις*.

Σμηνιγόνη ſupra in Ἡνιγόνη.

Σύλλογος Ἀχαιῶν. } vide ſupra in Ἀχαιῶν.
Σύνδειπνος Ἀχαιῶν. }

Συναυλίαν α'. & β'. Heſych. in *ἄρπιον*, ubi Meurſius legit *συναυλίαν ὑστέρῳ*, etſi Salmaſius Σίναι, alii aliter.

Σφυροκόποι. Supra in Παύσωνα.

Ταινάριοι. Ταίναρος. Satyricis. Vide ſupra in *ὅτι Ταινάρ*.

Τάλως. Schol. Apollonii ad Lib. IV.

Τεκμήστη. Eustathius ad Iliad. λ'.

Τεύκρος. Stephanus Byz. & Stob. Τεύκροι Schol. Aristophanis ad Nubes.

Τήλεφος. Hesych.

Τηρεύς. Aristot. de poëtica c. 13. Hesych. Stob. Scholiastes Comici ad Aves, Æschyli ad Prometh. Tzetzes ad Hesiod. Ἔργ. β.

Τελπόλεμος. Strabo Lib. I. pag. 10. Plinius XVIII. 7. ubi innuit eam actam Olymp. LXXVII. 4. anno CXLV. ante mortem Alexandri M. qui obiit Olymp. CXIV. 1. Pollux X. 22. collatus cum Etymolog. M. & Hesych. in ἀπυνδακωτος, Athen. Harpocr. Hesych. Scholiastes Aristoph. ad Acharnenses, Pindari Olympionic. Od. 10. Corinthus de Dialectis, ubi de Jonica.

Τρώιλος. Pollux, Hesych. Scholiastes Pindari Nemeonic. Od. 3. ubi versiculus quem respicit Hesych. in ἀνδροπαις.

Τυμπανισαί. Athen. Steph. Hesych. Etymol. M. Stobæus serm. 57. Schol. Sophoclis in Antigonen.

Τύνδαρος. Stob. serm. 103.

Τύραννοι. Hesych. ἔχθιμα, nisi legendum τυράννῳ & respiciatur Oedipus Sophoclis Tyrannus.

Τυρώ. Athen. Stob. Ælian. XI. 18. animal. Macrob. V. 21. Svid. in ταυροφάγον. Etymol. M. Scholiastes Comici ad Ranas. Aristoteli quoque cap. 16. Poëticæ, tragœdia hoc nomine memoratur, incertum Sophoclisne an Euripidis.

Τυρὼ δευτέρα. Stob. Etymol. M. & Scholiastes Aristoph. ad Aves, qui primum hujus fabulæ versum servavit.

Ὕβρις. Athen. & Stob. serm. 26. ex cujus marginibus Casaubonus colligit hoc drama fuisse Satyricum. Integer titulus videtur fuisse Ὕβρις Σατύρων.

Ὑδροφόροι. Hesych. in κεινές.

Ὑπνος. Vide supra in Ἱππόνους.

Φαιδρα. Stobæus. (qui p. 244. florileg. edit. Grotii è Sophoclis Phædra laudat versus aliquot, quos ex Euripidis Phædra petitos Grotius in excerptis Trag. pag. 413. putabat, Euripidi certe tribuit Clemens Alex. 6. Strom. p. 623. d.) Hesych. Paroemiographi in χαλάσω τὴν ἱερὴν ἄγκυραν.

Φιλοκτήτης Sophoclis ὁ ἐν Λήμνῳ quâ ad Trojam arcessitur, exstat. Sed alter Φιλοκτήτης ὁ ἐν Τροίᾳ in quâ casus ejus ad Trjoam recensebatur, periit. Memorat Priscianus Lib. XVIII. p. 1169. & Hesych. in ζηλῶ &

λῷ & forte Gellius XIII. 18. Vide infra in Φυλοπίδες, Gatakerum p. 116. Adverſar. Voſſium 2. inſt. Poëtic. p. 34.

Φινεύς. Pollux, Athen. Heſych. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Plutum, Apollonii ad Lib. II. Euſtathius ad Odyſſ. δ. p. 168. Steph.

Φινεὺς δεύτερος. Heſych. in ἀχάλκευτα.

Φοῖνιξ. Arrianus Lib. I. c. 28. diſſ. Epictet. Euſtathius in Iliad. π. p. 1117. Athenæus, Socrates III. 7. Hiſt. Eccleſ.

Φρίξος ſ. Φρύξος. Steph. Byz. in ἄρυ.

Φρύγες. Schol. Æſchyli ad Prometheum δεσμώτην.

Φυλοπίδες. Gell. XIII. 18. pro quo alii Φυλεπίδες, Caſaub. Φθιωτίδες, Thyſius αἰχμαλωτίδες. Sed in Vet. edit. legitur Φιλοκτήτης. De qua vide quæ paulo ante.

Χρύσης. Ammonius in βωμός. Schol. Ariſtoph. ad Ranas v. 191. ubi male Σοφοκλῆς ἐν χρήσει.

IV. Non prætereundum eſt Svidam præterea teſtari, ſcriptam à Sophocle Elegiam, * pæanas, & proſario ſermone librum de Choro tragico. Ἔγραψεν ἐλεγείας τε καὶ παιᾶνας καὶ λόγον καταλογάδην περὶ τοῦ χοροῦ πρὸς Θέσπιν ** καὶ χοίριλλον ἀγωνιζόμενος. Plutarch. lib. an ſeni gerenda ſit Resp. p. 787. Τῷ δὲ ὁμολογουμένως Σοφοκλέους ἐστὶ τὸ ἐπιγραμμάτιον· φάσὶν Ἡροδότῳ πῦξε Σοφοκλῆς ἐτέων ὢν πέντ' ἐπὶ πεντήκοντα. Denique Παρθενυπαῖον ſub Sophoclis nomine vulgaverat *Spintharus* ſive *Dionyſius* Metathemenus, teſte Laërtio V. 92.

V. *Editiones Sophoclis Græcæ ſine ſcholiis Græcis.*

1. Aldina. Venet. 1502. 8.
2. Haganoënſis. 1534. 8. cum *Joachimi Camerarii* notis.
3. Ex recenſione *Guil. Canteri.* Antvverp. 1579. 12.

Editiones cum ſcholiis Græcis.

1. Scholia Græca σχόλια παλαιὰ τῶν πάνυ δοκίμων εἰς τὰς σωζομένας τῶν Σοφοκλέους Τραγῳδιῶν. Primum ſeorſim edita ſunt Romæ 1518. 4. præfixo Johannis Laſcaris in Sophoclem Epigrammate elegantiſſimo, quod ab H. Stephano & aliis prætermiſſum hîc adſcribam:

* Meminerunt Hephæſtio, Harpocrat. in ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι. Erotianus in χάριτες. Sed & junior Sophocles, noſtri nepos, Elegias teſte Svida compoſuit.

** Contra Theſpin puta jam defunctum, cujus forte rationes Chœrilus Sophoclis æqualis fuerat ſecutus.

Πόλλ' ἐκ τῶν σελίδων ἔπροιμίκευ ἰὲ Σοφίλυ
Δείγματα σῆς πιυτῆς· πόλλ' ἀπὸ μαρτυρίης.
Ὅσσα μεθηρμόσαο τραγικῆς περὶ κόσμον ἀοιδῆς,
Ὡς μέρος, εἶδος ἅπαν, πᾶν πάθος ἡυτρέπισας.
Κάλλος, ἐυτομίης, ὕψος τέλος ἐξεπίνησας
Ζῆλον Ὁμηρείης γνήσιον ἐυεπίης.
Ὥς σε Δίων, Ξενοφῶν, σκώπλης σῶν τ' ἤνεσ' ἑταίρων,
Ἀρχέτυπον τραγικοῖς θῆκεν Ἀριστοτέλης.
Σύντε κόθορνον ἔλυσεν ὁ κ' εἰς ἐὸν ἡγεμονῆα
Ἀγνώμων ὄκνυ ἔκγονος Λοκίυ.
Ἀργεάδης βασιλεὺς μετέπεμπον σύμμαχον ἔσχεν
Ἰουί τε Μαιονίδυ τέρπετο σοῖς ἀάροις.
Πολλὰ τεῶν ἀρετῶν σεμνώματα, ἓν δ' μέγιστον,
Κρείσσονας ἡμετέρυς ἔπλασας ἠὲ φύσις.
Λῆμά τε γενναῖον λαοῖς πρὶς, ὡς ὑποφήτας
Ὧν βατὸς εἶα πάρος θέλγε διδασκαλίη.

2. Sophocles cum ſcholiis Græcis auctioribus. Florent. 1518. 8. Jam pridem vero Petrus Victorius præfat. ad Æſchylum notavit auctiora eſſe edita ſcholia ab eo, qui magis numerum locupletare voluerit, quàm intelligentiam Poëtæ ſtuduerit adjuvare, immiſcueritque nonnulla, acumine & doctrinâ priorum indigniſſima. Itaque longe præfert Romanam editionem. Pars ſcholiorum in Sophoclem quæ in Romana edit. deſideratur, collecta eſt à *Demetrio Triclinio*, qui Planudem allegat v. 1096. ad Ajacem. Cæterum falluntur qui cæterorum auctores ſcholiorum faciunt Sophoclem Grammaticum, Theonem ac Lucillum, quos in Apollonium Rhodium, non in Sophoclem ſcripſiſſe conſtat. Porro Sophoclem Tragicum illuſtraverant *Didymus* teſte Athenæo, & *Horapollo* de quo Svidas. *Praxiphanes* quoque, ut colligitur è Scholiis ad Oedipum Colon. v. 894. τῶν ἢ ἐξηγησαμένων ἁπάντων Πραξιφάνης δοκεῖ ἄμεινον ἀποδιδόναι. Et *Ariſtophanes* Grammaticus, cujus argumenta quibusdam dramatibus præfiguntur. *Androtion* Sophoclis Scholiaſtes appellatur à Morhofio p. 123. Lib. I. polyhiſt. c. 13. ſed vereor ut recte. Idem p. 64. inedita in Sophoclem ſcholia memorat, quæ edere volnit Vir Clariſſ. Joh. Andreas Boſius. Ajacem flagelliferum, Electram & Oedipum Tyrannum, cum gloſſis interlinearibus perpetuis ineditis fuiſſe apud Renatum de Moreau, teſtatur Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 213.

3. Fran-

3. Francof. 1544. 4. ex officinia Petri Brubachii.
4. Adriani Turnebi. Pariſ. 1553. 4. typis Regiis.
5. Henrici Stephani, Genev. 1568. 4. in qui editione (præſtantiſſima facile earum quæ exſtant & emendatiſſima) ad calcem exhibentur annotationes *Joachimi Camerarii*, & Ajax atque Electra ab eodem latine translata.

Editiones latinæ. *

Verſio proſaria *Viti Winſhemii.* Francof. 1546. 8.
Verſibus jambicis latinis redditus Sophocles à *Georgio Rotallero.* Antverp. 1570. 8.

Editiones Græcolatinæ ſine ſcholiis.

Cum Viti Winſemii verſione, & Guil. Canteri notis. Heidelberg. 1597. 8vo. apud Commelin.
Ingolſtad. 1608. 8. Et in corpore Poëtarum Genev. 1614. fol.

Editiones Græcolatinæ cum ſcholiis Græcis.

Cum verſione *Viti Winſemiii*, tùm ſcholiis Græcis, in qualibet pagina additis, & ſubjectis ad calcem voluminis notis Camerarii, ex H. Stephani recenſione. Genev. apud Paulum Steph. 1603. 4.
Cum verſione latina, & ſcholiis Græcis rejectis ad libri calcem, & minutiore typorum genere exſcriptis. Lond. 1661. 8. Cantabrig. 1672. 8.

Notæ in Sophoclem.

H. Stephani in Sophoclem & Euripidem. De Orthographia Sophocli peculiari, & de tragœdia ejusdem. Et diſſertatio de Sophoclea ** Homeri imitatione. Pariſ. 1568. 8.

* Sophoclis quædam & Iſocratis latine vertiſſe *Eliſabetham* Angliæ Reginam, ex Cambdeno tradit Balzacus VI. 10. Epiſt. Dicuntur etiam *Thomæ Stanlei* inedita in Sophoclem adverſaria exſtare in Bibl. Rev. Epiſcopi Norvicenſis.

** Polemoni, quem φιλοΣοφοκλῆ vocat Laërtius IV. 20. Sophocles dicebatur *Homerus Tragicus*, teſte Svida, & Homerus vicisſim, *Epicus Sophocles.* Non Homero autem tantum, ſed Cyclo Epico etiam frequenter Sophocles eſt uſus. Athenæus Lib. VII. Ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς Ἐπικῷ κύκλῳ, ὡς καὶ ἄλλα δράματα ποιῆσαι κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιίᾳ. Confer Salmaſ. p. 600. ſeq ad Solin. Philoſtrati Alexandrini ſcriptum περὶ τῆς Σοφοκλέους κλεπτῆς memorat Porphyrius apud Euſeb. X. 3. præparat.

Franciſci Porti Cretenſis in omnes Sophoclis Tragœdias prolegomena. Vita Sophoclis. De Tragœdia ejusque origine. Sophoclis & Euripidis collatio. Morgiis 1548. 4.

Joh. Baptiſta Pigna Ferrarienſis, ut ipſe in commentario ad artem Poëticam Horatii teſtatur, ſcripſit quæſtiones Sophocleas, in quibus de tota doctrina Tragica, de Senecæ vitiis, de Græcorum Tragicorum virtutibus fuſe tractaſſe ſe affirmat.

VI. *Catalogus Scriptorum * in Scholiis Græcis ad Sophoclem allegatorum.*

ACeſodor? Oed.C.v.1047.
AgathiæSchol. Egigramgramma in Nioben El. 151.
Agathon Tr. 646.
Aeſchylus. Vitâ Soph. AM. 75. 791. 804. Ant. 566. 980. El. 139. 288. Oed.C. 1042. Oed. T. 205. 752. Argument. Phil. p. 377.
Aeſchyli *Agamemnon* Oed. C. 928. ἐπὶ τοῦ Διὸς ἥβας El. 121. Oed. C. 1371. Oed. T. 21. ἱκετίδες Oed. C. 887. ἰλιάδες Oed. C. 1244. *Lycurgus* Oed. C. 667. ὁπλων κρίσις AM. 191. *Perſæ* El. 158. *Threſſæ* AM. 134. 882.
Alcæus Oed. C. 948. Oed. T. 56. 154.
Alcman Oed. C 1244. Lacon patriâ, à quo Carminis genus Laconicum nomen accepit. AM. p. 9.
Anacreon v. Ant. 136. Oed. T. pag. 156.
Anacreontium Carmen AM. p. 42.
Androtion Oed. C. 691. 1047.
Anonymus ὁ τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα ποιήσας Oed. C. 1371.
Antimachus. Oed. C. 14.
Apollodorus Oed. C. 56. 57. 698. Tr. 268. ἐν τῇ περὶ θεῶν ἑπταικαιδεκάτῃ Oed. C. 481. ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Ant. 992. Ex eadem etiam deſumtum argumentum Τραχινίων p. 329.
Apollonius. El. 447. 747.
Aratus, Tr. 132. (145. El. 96.
Archilochus. Argument. Oed. T. p.
Argolici Scriptores quidam inter quos *Dinias* El. 283.
Ariſtarchus ὁ γραμματικὸς Oed. C. 1316.
Ariſteas Vita Soph.
Ariſtides El. 684. ὁ ῥήτωρ Ant. 362.
Ariſtocrates Tr. 270.
Ariſtophanes Vita Soph. AM. 753. Ant. 362. El. 147. 476. Tr. 398.
Ariſtophanis γηρυτάδης El. 291. *Heroës* Oed. C. 887. *Nubes* Oed. C. 691. *Plutus* Oed. T. 83.

Ariſto-

* Ad hunc Indicem concinnandum uſus ſum operâ eruditi Viri Juvenis *Stephani Bergleri* Transſylvani.

Ariſtophanis Grammatici argumentum in Antigon. p. 211. in Oed. Tyrannum p. 145.
Ariſtoteles Oed. C. 691. ἐν Κυμαίων πολιτείᾳ Arg. Oed. T.
Ariſtoxenus. Vita Soph.
Arizelus Oed. C. 91.
Aſtydamas Oed. C. 57.
Batrachomyomachia Ant. 102.
Bias. Ant. 183.
Callimachus AM. 26. Ant. 270. 640. Oed. C. 306. 3. 481. 502. Oed. T. 938. Tr 312. Vide & infra, Cyrenæus.
Caryſtius. Vita Soph.
Chilo. Ant. 181.
Chœrilus. Vita Soph.
Cleomacheum Carmen AM. p. 66. Ant. p. 238.
Comicus (Ariſtophanes) AM. 103.
Crates Athenienſis Oed. C. 100.
Cratinus Ant. 511.
Cratini Dramata: πυτίνη AM. 105. χείρων Oed. C. 469.
Creophylus Tr. 270.
Cypriorum Auctor ὁ τὰ κύπρια ποιήσας El. 158.
Cyrenæus (Callimachus) ἐν τῷ πέμπτῳ & δευτέρου τῶν αἰτίων Oed. C. 250.
Demoſthenes Oed. T. C. 6.
Dicæarchus. Vita Soph. Argum. Oed. T. p. 145.
Διδασκαλίαι Vita Sophocl.
Didymus AM. 408. Ant. 445. Oed. C. 229. 756.
Dinias ἐν ἑβδόμῳ ἀργολικῶν El 283.
Dioſcoridis Epigramma in Sophoclem, vitæ præmiſſum, una cum aliis, Simonidis junioris, Hercii (Ἑρκίου vel Ἑρυκίου) aliorumque exſtant Libro III. Anthologiæ c. 25. (AM. 729.
Epicharmus AM. 1085. ἐν ἀμύκῳ
Epimenides Oed. C. 42.
Eumolpi plures. Eorum ſeries generis talis perhibetur: Eumolpus primus qui ex Thracia Athenas venit auxilii cauſa ſub Erechtheo: hujus F. Cercyon: (male κήρυκα editum) hujus Eumolpus II. hujus Antiphemus: hujus Muſæus: hujus Eumolpus III. qui initiorum ſacra invenit. Oed. C. 1047.
Euphorion Oed. C. 674.
Eupolidis δρᾶμα: Μαρικᾶς Oed. C. v. 1596.
Euripides. Vita Soph. AM. 75. 265. 290. 520. 555. 598. 804. 963. Ant. 62. 107. El 158. 963. 983. Oed. C. 467. Oed. T. 272. 1253. 1346. Phil 1. Tr. 29. 175. 600. Euripideum Carminis genus Ant. p. 228. 237. 259. AM. p. 24. El. 90. 128. Oed. T. 156. 188. 195. Euripidis δράματα: *Antigone* quomodo ea differatà Sophoclis ejusd. nominis dramate, Ant. 1349. *Bacchæ* Ant. 1160. *Creſſæ* AM. 191. *Cyclops* AM. 191. δίκτυς AM. 794. ἱκέτιδες Oed. C. 211. *Proteſilaus* Oed. C. 10.
Glycon inventor Glyconii ab eo dicti carminis. AM. p. 15. Ant. p. 228.

Heca-

Hecatæus Mileſius Oed.C.1316.
Hellanicus Phil. 201.
Hephæſtion AM. p. 9. 11. 13. 15. Ant. p. 217. Oed. c. p. 365.
Herodianus ἐν τῷ ε. τῆς καθολ. Oed. C. 187.
Herodotus AM. 508. Phil. 201. Tr. 257. Ejus Lib. II. Tr. 175.
Heſiodus Ant. 424. 731. 1194. El. 36. 541. Oed. C. 1207. 1672. Arg. Oed. T. Phil. 457. Tr. 40. 56. 118. 270. 528. 1106. ἐν ἠοίαις, unde verba pluſcula Tr. 1175.
Hieronymus ἐν τῷ περὶ χρυσῆς στεφάνης Vita Sophocl.
Hippias Sophiſta Arg. Oed. T. p. 145.
Hippocrates AM. 51. El. 257. 269.
Hipponacteum carmen El. p. 128. Ant. p. 347. 252.
Homerus Vide Soph. AM. 7. 17. 26. bis. 176. 190. 189. 254. 299. 308. 514. 478. 485. 499. 550. 575. 603. 656. 808. 839. 873. 1090. 1279. 1298. 1368. Ant. 15. 314. 343. 594. 431. 687. 688. 996. 1042. 1048. El. 4. 9. 54. 145. 137. 149. 152. 183. 199. 158. 211. 322. 421. 437. 447. 647. 708. 983. 1012. 1062. 1081. 541. 1090. 1134. 1143. Oed. C. 71. 129. 370. 372. 616. 623. 669. 1537. 1580. Oed. T. arg. 16. 27. 151. 153. 203. 765. 949. 1262. 399. Phil. 215. 1322. 335. 391. 1058. 783. 858. 959. 1025. Tr. 94. 331. 102. 175. 520. 22. 7. 13. 565. 644. 691. 899. 1080. 790. 1168. 942. 722. ἐν τῇ νεκυίᾳ El. 95.
Ionici alicujus dictum μόνον Σοφοκλέα πυγχάναν ὁμήρου μαθητήν. Vita Sophocl.
Iſocrates AM. 290. El. 983. Tr. 119.
Iſter aut ſi mavis Iſtrus. Vita Sophocl. Oed. C. 57. 674. 691 ἐν τῷ περὶ ἀτάκτων. Oed. C. 1047. ἐν τῇ πρώτῃ τ ἀτάκτων Oed. C. 1053. ἐν τῇ πεμπτῃ Oed. C. 42.
Iudæ proditoris mentio AM. 912. δυσώνυμος ὁ Ἰούδας.
Libanius AM. 235. Ant. 759. 1033. ἐν τῷ περὶ ὀρχήσεων AM. 683.
Lucianus AM. 1276.
Lycophron AM. 434. Ant. 1212.
Lyſimachus Oed. C. 56. Alexandrinus ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ τ Θηβαϊκῶν, inde verba pluſcula Oed. C. 91.
Menander ἐν ναυκλήροις Oed. C. 1371.
Menecrates Tr. 358.
Muſæ à Baccho lacesſitæ Ant. 977.
Muſæus Poëta ex Eulmolpidarum genere prognat⁹ Oed. C. 1047
Neanthes. Vita Soph.
νεκυία (pars Iliadis) El. 95.
Nicander Ant. 128.
Nymphodorus ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ τῶν βαρβαρικῶν, verba pluſcula Oed. C. 329.
Oraculorum conſcriptor incertus Oed. C. 57.
Pherecrates El. 86.
Pherecrates, à quo carminis genus Phere-

Pherecrateum dictum. AM. p. 15. El. p. 105. 133. Oed. T. p. 197. Ant. p. 217. 228. 253.
Pherecydes El. 506. Oed. C. 464. Oed. T. 794. pluſcula, Tr. 558. Argument. Tr.
Phileas AM. 889.
Philemon Comicus Oed. C. 42.
Philochorus Oed. C. 100. 691. 1316. Oed. T. 21. ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ἀττίδων Oed. C. 100. ἐν τῇ τετραπόλει Oed. C. 1041.
Philocles vicit Sophoclem docentem Oed. Tyrannum. Argument. Oed. T.
Philon. AM. 131.
Philoſtratus ἐν ταῖς εἰκόσιν AM. 176.
Philoſtratus ἐν τῷ ἰσοκράτους βίῳ AM. 913.
Pindarus. Vita Soph. AM. 125. 154. pag. 11. p. 36. Ant. 1033. El. 698. 1032. Oed. T. 918. 1205. Tr. 753. ἐν παιᾶσιν Tr. 175.
Planudes ὁ σοφώτατος. AM. 1096.
Plato AM. 1276. El. 803.
Plato. in Cratylo Ant. 906.
Poëta (Homerus) Ant. 981. 1159. 1349.
Polemo ἐν τοῖς περὶ ἐρατοσθένην Oed. C. 481.
Praxiphanes interpres Sophoclis Oed. C. 894.
Pythagoras quo pacto mortuum ſe fingens hominibus impoſuerit El. 62.
Sappho Oed. T. p. 156. Sapphicum genus carminis AM. p. 36. 66. El. p. 86. 137. Ant. p. 247. 252.
Satyrus. Vita Soph.
Simonides AM. p. 11. AM. 747.
Socrates AM. 1276 El. 346. Sophocle junior annis XVII. Vita Sophocl.
Solon Tr. 1. Oed. T. 1543. Ant. 722.
Sophoclis *Antenoridæ*. Vita Soph. *Captivæ* ib. *Raptus Helenæ* ib. *Antigona* ob quam præfecturâ fuit honoratus. Argument. Ant. Vita Soph. El. 1003. 1025. Oed. T. 345. *Amphitruo* Oed. C. 382. *Danaë* AM. 1. *Electra* AM. 386. 791. Oed. C. 469. 1672. Ἐπίγονοι Oed. C. 370. Ἰφικλεία Oed. C. 887. *Oedipus* Vita Sophoclis. AM. 791. Sophocles jam ſenex ſcripſit Oedipum Coloneum. p. 269. σωίδειπνος Oed. C. 10. AM. 191. *Thamyras* Oed. C. 370. *Trachiniæ* AM. 651. 318. *Triptolemus* Oed. C. 496. *Tympaniſtæ* Ant. 992. ὑδροφόροι Ant. 1.
Sophocles AM. 1209. Ant. 909. Oed. C. 139. Athenienſis. El. 709. Sophoclis συμμιμηματικαί, συνομιληματισάμενοι, ἐξηγησάμενοι &c. Ant. 45. El. 490. Oed. C. 378. 382.
Syneſius AM. 683. El. 983.
Thamyris AM. 118.
Theocritus Ant. 355.
Theſpis. Vita Soph.
Thucydides Ant. 111. 132. 266.

CAPUT XVIII.

De EURIPIDE Tragico.

Euripidis ætas & vita. 1. *Tragœdiarum quæ exſtant recenſio.* 2. *Catalogus deperditarum Tragœdiarum cum Variis Obſervationibus.* 3. *Epiſtolæ Euripidi tributæ quæ exſtant, & ſcripta alia deperdita.* 4. *Scholiaſtæ, interpretes & editiones Euripidis.* 5. *Catalogus Scriptorum in Græcis ad Euripidem ſcholiis allegatorum.* 6.

I.

EURIPIDES Mneſarchi & Clitus F. ex demo ſive populo Phyle, Athenienſis, natus Salamine a) Olymp. b) LXXV. 1. (ante Chriſtum 480.) æſtate media die 20. Boëdromionis, quâ Athenienſes ad Salaminem Inſulam & oſtium Euripi, victoriam navalem de Perſis reportarunt, unde Euripidis nomen. Athleticâ non valde delectatus, pictoriæ operam dedit, & in Rhetoricis *Prodicum* Chium, in Philoſophia *Anaxagoram* ſectatus eſt. Confer Menagium ad Laërt. II. 10. Hinc anno ætatis duodeviceſimo ad tragœdias docendas animum appellens, tantum profecit, ut pluries victor evaſerit: Philoſophicæ autem doctrinæ ſuæ tot reliquit veſtigia, ut *Philoſophus Scenicus* ſive ὁ ἀπὸ τῆς σκηνῆς φιλόσοφος c) paſſim appelletur, & σοφώτερός τις καὶ ἧττον σοφὸς d) Σοφοκλέους, à Q. Cicerone autem ſinguli ejus verſus ſingula exiſtimentur teſtimonia. Quintiliano etiam judice *illud quidem*

a) Euripides in Meleagro v. 21. fragm. Σαλαμῖνα κοσμῶν, πατρίδα τὴν ἰυδαίμονα. De matre quæ olera vendidit vide Svidam in σκάνδιξ. Heſych. in ἀγυρταία Θεός & διασκαιδίκησις.

b) Ita Laërtius II. 45. Plutarch VIII. 1. ſympoſ. & alii, quos potius audiendos hoc loco quam marmor Arundelianum exiſtimaverim, quod Euripidem natum ponit aliquot annis ante, nimirum Olymp. LXXIII. 3. Confer Joſuam Barneſium & Wilhelmum Piers Viros Clariſſ. in Euripidis Vita. Philinus Rhetor ἐν τῷ περὶ Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου εἰκόνας laudatur Harpocrationi in Θεωρικά. Philochorus Athenienſis, teſte Svida, inter alia ſcripſerat περὶ Εὐριπίδου. Reſpicit Laërtius II. 44.

c) Vitruv. præf. Lib. VIII. Origenes 4 contra Celſ. p. 215. Clemens V. Strom. p. 581. Athen. XIII. p. 561. & alibi. Cicero XVI. 8. ad famil.

d) Alluſione ad Tragici hujus nomen. per jocum dicti etiam σοφοκλεῖς, plauſores laudiceni, qui conducti, aliis recitantibus applauderent & acclamarent σοφῶς. Vide Plin. Lib. II. Epiſt. 14.

quidem nemo non fateatur neceſſe eſt, iis qui ſe ad agendum cauſas comparaverint, utiliorem longe (Æſchylo & Sophocle) *Euripidem fore. Namque is & vi & ſermone (quod ipſum reprehendunt quibus gravitas & cothurnus & ſonus Sophoclis videtur eſſe ſublimior) magis accedit oratorio generi, & ſententiis denſus & rebus ipſis; & in his quæ à ſapientibus tradita ſunt pæne ipſis par, & in dicendo ac reſpondendo cuilibet eorum qui fuerunt in foro diſerti, comparandus. In affectibus vero tum omnibus mirus, tum in iis qui miſeratione conſtant facile præcipuus.* Socratis Philoſophi, quem duodecim ferè annis ætate antecedebat, familiaris fuit, ita ut vulgo crederetur ab eo in tragœdiis componendis juvari. Vide Laërtium II. 18. Et raro theatra adibat Socrates, niſi cum Euripides novis Tragœdiis certaret, ut refert Ælianus Lib. II. c. 13. Var. Quin à Philochoro diſerte traditus eſt ante Euripidem obiiſſe. Vide Laërtium II. 44. Parum igitur credibile ſit Euripidem cum Platone poſt Socratis fata Ægyptios Prophetas adiiſſe, ibique ex gravi morbo à ſacerdotibus reſtitutū, ut tradit idem Laërtius III. 6. Mortuus eſt e) Euripides Archonte Callia, eodem quo poſtea Sophocles anno, Olymp. XCIII. 3. ætatis LXX. Euripidem paſſim perſtrinxerunt Comici, f) ut vel ex Ariſtophanis ranis paulo poſt Euripidis mortem actis patet, & pluribus nobis conſtaret, ſi ad nos perveniſſet *Axionici* vel *Philippidæ* Φιλευριπίδης. Hodieque in eo notatur ζιγματισμός, fatale optimo poëtæ vitium, ut ait Caſaubonus p. 13. ad Athenæum. Confer Scholia ad Medeam v. 475. Et odium in fœminas, quod in Hippolyto v. 664. ſq. & alibi interpretes obſervant, unde veteribus dictus μισογύνης, licet Sophocles apud Athenæum Lib. XIII. pag. 557. affirmavit Euripidem extra ſcenam non ita adverſus muliebre genus affectum fuiſſe, & in ſcena quoque æquum bonarum fœminarum judicem probat Berneſius ad Eurip. T. 2. p. 153.

II. *Tragœdiæ Euripidis XIX. integræ ſuperſtites, cum viceſimæ initio, hæ ſunt:*

1. Ἑκάβη. *Hecuba.* Latinâ proſâ vertit *Matthias Heuslerus*, cum cujus verſione & commentario Grammatico ſeorſim prodiit Lipſiæ 1554. 8vo. In H. Stephani tragœdiis ſelectis occurrit idem drama cum *Dorothei Camilli*, qui totum Euripidem latine transtulit, verſione proſaria, ſed à Stephano ex *Philippi Melanchtonis* maxime prælectionibus recognita, & cum Metaphraſi poëtica *Deſiderii Eraſmi* 1567. 12mo.

e) De genere mortis vide Diogenian. & Apoſtol. in προμέρυχύνες à quibus diſcerptus traditur, & Gellium XV. 20. notas Munkeri ad Hygin. fab. 247. Prideauſii ad Chron. Arundel. p. 224.

f) Et Tragici quoque. Vide Gatakeri Adverſar. p. 106. ſeq. edit. Lond.

Digitized by Google

Cum eâdem Metaphraſi Eraſmi ſeparatim edidit Henricus Rumpius Hamb. 1617. 8vo. *Rolandi Mareſii* Metaphraſis lucem non vidit, de quâ Lib. I. Epiſtolâ 29. ad Menagium, *Euripidis*, inquit, *Hecubam carmine inſtitui reddere, quod ex veteribus ipſum Ennium tanti nominis Poëtam facere non piguit. Cujus verſio quam libera eſt & ſoluta ex paucis quæ ſuperſunt reliquiis apparet. Nam adeo verba non curat exprimere, ut ne ſenſum quidem ubique reddat. Quam licentiam in poëtis vertendis uſurpare mihi conveniens eſſe videtur — — — Eraſmus & Buchananus, tanti viri, aliquot ejusdem Euripidis tragœdias carmine reddiderunt, ſed ita ut pleriſque in locis verſus legere te non putes. Namque dum ita anxie verbis ſe alligant, ut interpretatio κῶλα πέδα eſſe videatur, paulo duriusculos verſus fecerunt, nec cæſuras in Jambis, qui præcipuus eſt illorum decor, cum ſtudio ſervarunt, contra vero in Anapæſtis illas quod maximum eſt vitium admiſerunt. Quod ſe ſcientem prudentem feciſſe in ſuâ præfatione teſtatur Eraſmus, nec ſibi perinde probari illam in vertendis auctoribus libertatem, quam Tullius ut aliis permiſit, ita ipſe uſurpavit. Sed Ciceronis quam Eraſmi judicium ſequi tutius eſſe putavi. Liberius ergo transferendi genus, multum tamen infra Ennianam libertatem ſecutus ſum.* Loca quædam Enniana Hecubæ & Medeæ cum Græcis Euripidis collata exhibet H. Stephanus in Tragœdiis ſelectis p. 944. ſq. Reprehenſus eſt Euripides, quod decorum neglexiſſet Hecubam Philoſophantem introducendo. Vide Theonis Progymnaſmata p. 4. Luſit Hecubam apud Latinos etiam *L. Accius*.

2. ΟΡΕΣΤΗΣ. *Oreſtes.* Archonte Diocle Olymp. XCII. 4. egit Hegelochus, deriſus ab Ariſtophane, à Strattide in ἀνθρωποφάγῳ & Sannyrione in Danaë. Vide Scholiaſten ad v. 278. & 371. Expreſſerat latina tragœdia *Oreſte* ſive *Dutoreſte* Pacuvius, cujus meminit Cicero in Lælio, Feſtus, Nonius &c. Vide Scaligerum ad Varronem p. 113. Suidas hanc tragœdiam tribuit Euripidi tertio.

3. ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ. *Phœniſſæ*, Tragœdiarum Euripidis facile princeps, quam emendatam & verſibus latinis felicisſime redditam Græce & latine cum luculenta de œconomia hujus dramatis præfatione edidit *Hugo Grotius* Pariſ. 1630. 8. Exſtat & *Georgii Ratalleri* Metaphraſis Phœniſſarum, Hippolyti coronati atque Andromaches, Antverp. apud Plantin. 1581. 1. Hoc drama *Johannem Hartungum* magna laude & applauſu Friburgi interpretantem audiviſſe ſe memorat Caſpar Stiblinus præfat. ad Euripidem. Denique Euripidis Medea & Phœniſſæ Græce & latine cum ſcholiis Græcis integris, nonnulliſque

nunc

tunc primum editis lucem viderunt Cantabrigiæ A. 1703. 8. ſtudio *Wilhelmi Peirs*, qui vitam Euripidis recens à ſe ſcriptam præfixit. Docuit Phœniſſas etiam *L. Accius* tragicus latinus, & *Seneca*.

4. ΜΗΔΕΙΑ. *Medea.* Pythodoro Archonte Olymp. LXXXVII. 1. teſte Ariſtophane Grammatico in argumento. Hanc *Neophroni* quidam tribuerunt, ut notat Laërtius II. 34. & Suidas in Νεόφρων. Idem Suidas alibi eam refert ab Euripidem tertium, prioris fratris filium, quam ſententiam tuetur Samuel Petitus VI. 15. Miſc. Sane Neophronis Medea diverſa fuit, ut dixi in notitia Tragicorum deperditorum, & Euripidi Medea noſtra tribuitur ab Ariſtophane in ranis, & Ariſtotele c. 14. & 15. Poëtic. ne alios jam commemorem. Latine verterat olim Medeam Euripidis *Ennius*, ex cujus Medea initium profert ſcriptor ad Herennium Lib II. Nonnulla ipſius fragmenta cum Græcis Euripidis confert Politianus c. 27. Miſc. Joſephus Scaliger ad Varronem p. 92. & 99. ſeq. In multis etiam Euripidem expreſſit *Seneca*, cujus Medea adhuc exſtat. Scripſere Euripidis exemplo Medeam Comici quoque, ut Antiphanes, Strattis, Cantharus, Eubulus: è latinis præter Ennium L. Accium & Senecam, Ovidius. Medea Euripidis (quam legenti Ciceroni ſupervenit emiſſus ab Antonio perculſor C. Popilius Lænas, teſte Ptolemæo Hæphæſtione Lib. V. apud Photium) ſeparatim Græce cum ſcholiis Græcis edita Pariſ. 1545. Et cum verſione proſaria *Dorothei Camilli* recognita ex Phil. Melanchtonis maxime prælectionibus, & cum Metaphraſi *Georgii Buchanani*, qui carmine latino Medeam reddidit, exſtat in tragœdiis ſelectis *H. Stephani*. Cum eadem Buchanani Metaphraſi, quæ & ſeparatim & inter poëmata ejus plus ſimplici vice prodierat, eandem recudi fecit *Henricus Rumpius* Hamburg. 1620. 8. Thomas quoque Hobbeſius adhuc in ludo literario degens Euripidis Medeam ſimili metro latinis verſibus eleganter expreſſit, ut in auctario ad ejus vitam tradit Radulphus Bathurſt p. 33. De eximia *Wilhelmi Piers* editione dixi paulo ante in Phœniſſis. Adverſus eos qui Euripidem corruptum eſſe confirmarunt ut cædis filiorum Medeæ invidiam à Corinthiis in matrem transferret, diſputat Joſua Barnes in Poëtæ vita §. 17. & §. 18. Medeam tragœdiam noſtro Euripidi vindicat.

5. ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ στεφανίας ſive στεφανηφόρος *Hippolytus poſterior* ſive *coronatus*. Vide Guil. Canterum Nov. Lect. VII. 21. (De Priore ſive Hippolyto καλυπτομένῳ *operto* dixi infra inter tragœdias deperditas.) Acta eſt Olymp. LXXXVII. 4. quo tempore Jophon quoque & Jon Tragici

gici dramata ſua docuerunt. Quod autem in argumento legas, τὸ δ' δρᾶμα τ̃ πρώτων, ab interprete male redditur: *eſt autem hæc fabula inter optimas numeranda*, nam ſenſus eſt primum locum inter victores illo dramate Euripidem tuliſſe, ut contra Andromache tragœdia locum ſecundum, quemadmodum in ejusdem argumento ſcribitur: τὸ δ' δρᾶμα τ̃ δευτέρων. Auctor vitæ Sophoclis: πλείοις δ' καὶ δευτερεῖα ἔλαβε, τριπλᾶ δ' ἐδιπώσατο. Græce ſeparatim excuſus eſt Euripidis Hippolytus Wittebergæ 1582. 8. latina Metaphraſi donatus à *Georgio Ratallero* Antvverp. 1581. 12. Hippolytum Euripidis & *Senecæ* ſingulari diſſertatione inter ſe contulit *Joh. Henricus Bæclerus* Argentorat. 1651. 4. Adde Sam. Petitum Llb. I. Obſ. c. 2. Lucianus quædam ex Hippolyto producens laudat Euripidem in Φαίδρᾳ. Vide Joſ. Barnes ad v. 480. ſed & ab Euſtathio ad Iliad. Η. Euripidis Phædra allegatur p. 586. Et Malela in Chron. p. 109. Euripidem de Phædra compoſuiſſe drama ait, Hippolytum innuens.

6. ἌΛΚΗΣΤΙΣ. *Alceſtis*, quo nomine apud Latinos etiam tragœdiam docuit *L. Accius*, ex Euripidea ut ſuſpicor expreſſam. A *Nævio* quoque verſam obſervat Scaliger ad Varronem p. 114. Habetur Alceſtis in tragœdiis *H. Stephani* cum Metaphraſi *Georgii Buchanani* & verſione *Dorothei Camilli* recognita ex *Melanchtonis* prælectionibus. Ad verſum 780. notat Scholiaſtes quod contra πρέπον Euripides Philoſophantem inducit Herculem ebrium.

7. ἈΝΔΡΟΜΆΧΗ. *Andromache*. Acta Archonte Archia Olymp. XC. 2 vide Sam. Petitum III. 16. Miſc. & Joſuam Barnes ad v. 732. Latino carmine pereleganti donavit *Q. Septimius Florens Chriſtianus*, cum quo edita eſt Pariſiis, dehinc Hamburgi 1619. 8. curante *Henrico Rumpio*. Verterat & olim *Ennius*. Vide Scaligerum ad Varronem p. 12. *Georgii Ratalleri* metaphraſin memoravi paulo ante in Phœniſſis.

8. ἹΚΕΤΙΔΕΣ. *Supplices*.

9. ἸΦΙΓΕΝΕΙΑ. Ἡ ἐν Αὐλίδι. IPHIGENIA *in Aulide* Bœotiæ oppido. Hanc Germanico dramate liberius paulo & rationibus ad recentis theatri leges comparatis expreſſit *Chriſtianus Henricus Poſtellus* Vir Clariſs. Hamburgi in 4. Exſtat & Græce cum Metaphraſi ſive verſione metrica latina *Eraſmi* (quæ Londini 1519. & in Tom. I. Operum ejus lucem vidit.) curante *Henrico Rumpio* recuſa Hamb. 1618. 8. Et cum eadem Metaphraſi proſariaque *Dorothei Camilli* ſed ex *Philippi Melanchthonis* maxime prælectionibus recognita verſione, in tragœdiis ſelectis *H. Stephani*.

10. ΙΦΙΓΕ-

10. ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ *ἡ ἐν Ταύροις. Iphigenia in Tauris* Scythiæ. Latine vertisse se sed non edidisse testatur Hugo Grotius Epist. 595. 348.

11. Ῥῆσος. *Rhesus.* Sophocli tribuitur à Jos. Scaligero prolegom. ad Manilium, licet ipse fatetur à veteribus Criticis Euripidi adscriptam hoc argumento, *ὅτι ἡ περὶ τὰ μετάρσια ἐν αὐτῇ πολυπραγμοσύνη τὸν Εὐριπίδην ὁμολογεῖ.* Mihi & Criticorum illorum & Critici summi Scaligeri argumentum in utramvis partem videtur admodum leve: sed quo minus Scaligero assentiar facit scriptorum antiquorum auctoritas, qui Rhesum allegantes sine tergiversatione ad auctorem referunt Euripidem.

12. ΤΡΩΑΔΕΣ *Troades*, quas Seneca in Tragœdia cognomine feliciter expressit. Ab hoc dramate diversi fuere Τρῳάδες, memorati Stobæo serm. 120. & Etymol. M. in *πέλανοι.* Acti sunt Τρῳάδες Olymp. XCI. 1. ubi Euripides & Xenocles inter se de palma concertavere, & victoria cessit Xenocli, quâ de re indignatur Ælianus Lib. II. Var. c. 8. Euripidis tetralogia fuit: *Alexander, Palamedes, Troes* & *Sisyphus Satyricus:* Xenoclis vero: *Oedipus, Lycaon, Bacchæ,* & *Athamas Satyricus*, quæ ad unam omnes interciderunt. Cæterum Troades Euripidis Archonte Pisandro Olymp. XCI. 3. actas conjicit Samuel Petitus Lib. I. Obs. c. 3. quo in loco Troades Senecæ confert cum Euripidis Troadibus & Hecuba. Luserat Troades apud Latinos quoque *L. Accius*, sed jam pridem est quod illæ periere.

13. ΒΑΚΧΑΙ *Bacchæ*, quo nomine itidem *L. Accius* latinam olim tragœdiam docuerat, ex Euripide liberius conversam. Vide Scaligeri conjectanea ad Varronem p. 88. seq. Argumentum hujus dramatis apud Tzetzen Chil. VI. hist. 61.

14. ΚΥΚΛΩΨ *Cyclops* (ex Odysseæ IX. petito argumento,) unicum quod supereſt nobis ex universis veterum dramatibus Satyricis. Metaphrasin poëticam elegantem, & notas castigationesque *Q. Septimii Florentis Christiani* in Cyclopen edidit post auctoris fata *Isaacus Casaubonus* ad calcem duplicis commentarii sui de satyrica Græcorum poësi & Romanorum Satira Paris. 1606. 8vo. Plura loca ejusdem Cyclopis illustrat Casaubonus ipse Lib. I. cap. 6. ubi præcipue variis argumentis docet esse drama Satyricum. *Josephi Scaligeri* castigationes quædam in idem drama leguntur in Opusculis ejus post humis, vulgatis cum Is. Casauboni præfatione Paris. 1610. 4. p. 522. — 527. Et à *Tho. Crenio* subjunctæ

junctæ ſunt præfationi in Muſeum Philologicum & Hiſtoricum, Lugd. Bat. 1699. 8. in quo ipſo Caſaubonum de Satyrica Poëſi & Florentis Cyclopem recudi fecit vir egregie de re literaria hoc & aliis nominibus promeritus. Cyclops Græce cum ejusdem Florentis Metaphraſi prodiit etiam ſeparatim Hamburgi curante in uſum Gymnaſii Hamburgenſis Henr. Rumpio 1618. 8.

15. ΗΡΑΚΛΕΙΔΑΙ. *Heraclidæ.*

16. ΕΛΕΝΗ. *Helena.* Confer quæ infra inter deperditas noto in Ἑλένης ἀπαιτήσει.

17. ΙΩΝ. *Jon*, quam fabulam imitatus *Accius* in Oenomao ſuo, ut docet Scaliger ad Varronem. p. 94.

18. ΗΡΑΚΛΗΣ μαινόμενος. *Hercules furens*, à Seneca in cognomine Tragœdia latina expreſſus. Euſtathio ad Iliad. κ'. ſimpliciter vocatur Ἡρακλῆς pag. 738. Ab Ariſtophane reprehenditur Euripides, quod induxiſſet Ἡρακλέα πεινῶντα Διόνυσον δειλὸν, καὶ Δία μοιχόν. Vide Scholiaſt. Ariſtophanis ad Pacem & Svid. in μάσθωνας.

19. ΗΛΕΚΤΡΑ. *Electra*, primum edita Græce & recenſita à *Petro Victorio* Florent. 1545. qui illam à Bartholomæo Barbadoro * & Hieronymo Meo accepit, Nicolaoque Ardinghello Cardinali inſcripſit.

20. ΔΑΝΑΗΣ *Danaës* vix initium ſupereſt, ſervatum ab *Hieron. Commelino*, & vulgatum in editione Euripidis Græcolatina A. 1597. 8. Huic in ſuo Euripide varia fragmenta Danaës ex Stobæo & aliis collecta Græce & Latine ſubjecit *Joſua Barnes* T. 2. p. 442. ſeq. & pag. 520. Confer Grotii excerpta è Tragicis p. 380. ſed & Rich. Bentleii Epiſt. ad Joh. Millium, Malelæ ſubjectam, p. 14. ſeq. Scripſit etiam Sophocles Danaën, & è Latinis Nævius.

III. Jam deperditas Euripidis tragœdias, quotquot apud veteres memorantur, recenſebo, poſt Meurſium in libro de Euripidis tragœdiis, Grotium in excerptis Tragicorum, & Barneſium in fragmentis Euripidis. Quorum obſervatis Gatakeri quædam ex cap. 10. Adverſariorum, Rich. Bentleii V. Cl. ex Epiſtola ad Joh. Millium, & nonnulla mea adjungam.

Αἰγες. Stephanus Byz. in ἄνηθον. Sed ibi pro Αἰξὶ Meurſius & Barneſius T. 2. p. 517. legunt αἰγεῖ.

Αἰγεὺς Clemens Alex. 6. Strom. p. 622. Stob. Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves. Euripidis ad Medeam v. 167. Svid. in δεκατεύειν.

Αἰολος. Strabo Lib. VIII. Dionyſius Halic. in arte Rhetor. Heſych. Stob. Scho-

* Horum elogium in Actis Eruditor. A. 1701. p. 503.

Scholiaſtes Comici ad ranas, Svid. in κλῆρος. Ἑρμῆ. Plutarch. de legendis Poëtis, Athen. &c. Vide Barneſium in fragmentis pag. 444. & 517.

Ἀλέαδαι vel Ἀλέναδαι vel Ἀλωΐδαι. Stob. Florileg. p. 55. edit. Grotii, Barneſii Fragmenta p. 446. & 517.

Ἀλεξάνδρα. Cicero 1. divinat. c. 31. Stob. Heſych. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Ranas. Barneſii fragmenta p. 446. ſeq. & 517.

Ἀλέξανδρος. Ælianus Lib. II. c. 8. Var. Hiſt. & ex eo Scaliger in deſcriptione Græca Olympiad. XCI. 1. Clemens Alex. 4. Strom. p. 483. & 6. Strom. p. 621. Schol. Euripidis ad Hippolytum v. 58. Ἕτεροι δέ εἰσι τῆς χορᾶς, καθάπερ ἐν τῇ Ἀλεξάνδρᾳ οἱ ποιμένες.

Ἀλκμαίων ὁ διὰ ψωφῖδος. Erotianus in σκεθροτέραν, Heſych. Stob. Priſcianus Lib. XVIII. Malelæ Chron. p. 88. Euſtath. ad Iliad. β Scholiaſtes Ariſtoph. ad Equites. Barneſii fragmenta p. 448. & 518. Bentleii Epiſt. ad Millium p. 17. ſeq.

Ἀλκμήνη. Stob. Poll. & Heſych. in ἀμολγὸν, ubi male ἀλημήνη pro Ἀλκμήνη. Vide Barneſii fragmenta p. 449. & 518. Laudat & hanc tragœdiam Scholiaſtes Comici ad ranas.

Ἀλόπη. Stob. tùm alibi tùm ſerm. 103. ubi corrupte ἀλείπη, ut apud Heſych. in ἀπρόσιτος. Laudat & Ammonius in προχοὶ & Etymol. M. in ἠδέσθην.

Ἀνδρομέδη. Lucianus de hiſtoria conſcribenda ſub init. Eratoſthenes c. 17. Cataſteriſm. Hyginus Poët. Aſtronomic. Lib. II. c. 11. Schol. Theocriti Idyll. 2. Laërtius IV. 29. Stob. (male in Grotii Stobæo p. 130. *Andromache*) Athen. Scholiaſtes Comici ad Aves & Theſmophoriazuſas. Macrobius V. 21. Maximus & Pachymeres ad Dionyſii Myſtic. Theol. c. 2. Barneſius in fragmentis p. 450. & 518. Latine vertit *Ennius*. Vide Scaligerum ad Varronem p. 12. Luſit apud Latinos & *Livius Andronicus* Andromedam, & *Accius*. Apud Græcos præter Euripidem, Sophocles.

Ἀντιγόνη. Clemens Alex. 6. Strom. p. 621. Ariſtophanes Grammaticus in argumento Antigones Sophoclis. Schol. Pindari Pythionic. 3. & Comici ad ranas. Barneſii fragmenta p. 451. & 518.

Ἀντιόπη. Harpocr. Stob. Heſych. Svid. in νόσον ἔχειν. Erotianus in καταφρόνες. Malelæ Chron. p. 58. Photius Lex. MS. in ἔυκραις. Vide Bentleii Epiſt. ad Millium p. 16. ubi notat *Pacuvium* latine docuiſſe Antiopam de Græca Euripidis converſam & laudatam Ciceroni 1. de finibus, Perſio ſat. 1. 77. Chariſio, Diomedi, Servio & Nonio

nio Marcello. Vide & Euripidis fragmenta à Barnesio collecta p. 453. 519.

Ἀρχέλαος. Strabo Lib. V. Stob. Justinus Lib. de Monarchia Dei p. 108. Libanius apologia Demosth. T. 1. p. 461. Stephanus Byz. Αἰθίοψ. Schol. Pindari Pythionic. od. 2. Barnesii fragmenta p. 456. 519.

Ἀτρεύς. (quo nomine etiam *L. Accius* tragœdiam docuit) Dio Cassius Lib. LVIII. p. 636. Arrianus Epictet. diss. Lib. I. c. 28. & Joh. Philoponus in Meteorolog. Aristotelis Lib. I. quanquam verba quæ ibi respicit Philoponus occurrunt in Oreste v. 1001. seq. Et Barnesius negat Tragœdiam sub Atrei nomine ab Euripide compositam.

Αὐγή. Laërt. II. 33. Stob. Hesych. Dionysius Halic. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων extrem.

Αὐτόλυκος. ά. Athen. Lib. X.

Αὐτόλυκος Ζαπυρικός. Pollux X. 24. & 46. Tzetzes VIII. hist. 202. quam cum superiore eandem facit Casaubonus X. 2. ad Athen. Diversam Meursius Lib. de fabulis Euripidis.

Βελλεροφόντης. Laërt. IV. 26. Svidas in οἶμοι. Justinus Martyr de Monarchia Dei p. 108. Stob. & tragœdiâ non nominatâ Sextus 1. contra Math. 13. p. 55. seq. Videtur præter Plutarchum de vitioso pudore f. 529. f. etiam respicere Seneca Epist. 115. Confer Barnesii Fragmenta p. 469. & 519.

Βέσσεις Hesych. in αἱρεκήσασα, & ἀγνίσαι ubi Euripidis nomen excidisse videtur. Stob. serm. 60.

Βυτήμενος. Stob. serm. 54. nisi legendum κτήμενος vel potius Τήμενος.

Γλαῦκος. Stob.

Δανάη, cujus initium supereſt, ut dixi supra inter editas Euripidis tragœdias num. 20.

Δεσμῶτις. Vide infra in Μελανίππη.

Δίδυμοι. Stob. Eclog. pag. 128. ubi nomen tragœdiæ additum non est quod supplet Grotius in excerptis Tragicorum. p. 380.

Δίκτυς. Acta Archonte Pythodoro Olymp. LXXXVII. 1. Vide argumentum Medeæ. Laudat Plutarchus consolat. ad Apollon Stobæus.

Ἑλένης ἀπαίτησις. Sex vel septem versiculi quos à Clemente III. 2. pædagog. allegatos ad hoc drama refert Clarisſ. Barnesius p. 466. petiti sunt ex Iphigenia in Aulide v. 71. seq. ut idem p. 520 agnoscit. Cœterum Ἑλένης ἀπαίτησιν Euripideam memorat Etymol. M. in ἡμην, & auctor argumenti Ἑλένης, qui testatur Aristophanem in Thesmophoriaz. multa ex Euripideo illo dramate πεπαρῳδηκέναι.

Ἑξάμε-

Ἑξάμετρος τρίμετρος. Clemens Alex. 6. Strom. p. 627. quibus verbis nihil aliud ſignificari exiſtimo à Clemente, quam Euripidem Hexametris Jambicis complexum eſſe quæ proſâ Hippocrates ſcripſerat. Meurſius ſibi ipſe diffidit, legens τριῶν. Paulo audacius Gatakerus p. 104. Adverſar. ἐν Βελλεροφόντῃ ἡπτῶς.

Ἐρεχθεύς. Clemens Alex. 6. Strom. p. 619. 621. Euſtath. ad Iliad. π. p. 1074. Steph. in Αἰθίοψ. Stob. Heſych. Etymol. M. Svid. in ἀνάσσετοι & βᾶς ἑβδόμος. Plutarch. in parallel. p. 310. Theon in Aratum, ubi male Ἐρεχθῆ pro Ἐρεχθῆι.

Ἐυρυθένης Σατυρικός. Pollux X. 24. niſi legendum Ἐυρυθῆι pro Ἐυρυθένει.

Ἐυρυθεὺς Σατυρικός. Steph. in Τάρταρος. Allegatur & Ἐυρυθεὺς à Stob. Athen. Erotiano in τὸ τέρθρον & Scholiaſte Eurip. in Hecubam. Barneſii fragmenta p. 469. & 520.

Ἐυρώπη tragœdiis Euripidis ex loco quodam Malelæ minime accenſenda. Vide Rich. Bentleii Epiſt. ad Millium p. 43. 44.

Θεμιστοκλῆς. Stob. ſerm. 119. niſi mendum eſt, ut exiſtimant Meurſius & Gatakerus. Idem enim locus alibi laudatur ex Euripidis Creſphonte.

Θερίσαι Σάτυροι. Ariſtophanes Grammaticus in argumento Medeæ Euripidis, teſtatur hoc drama Satyricum actum Olymp. LXXXVII. Archonte Pythodoro.

Θησεύς. Stob. Athen. Steph. & Scholiaſtes Ariſtophanis ad ranas. Cic. Tuſc. quæſt. Lib. III. Tzetzes Chil. XI. hiſt. 379.

Θυέστης. Ex qua ſuum videtur Seneca Thyeſtem transtuliſſe. Laudat Stobæus.

Ἰνώ. Heſych. Poll. Stob. Gellius XIII. 18. Hyginus fabul. 4. Plutarch. de Garrulitate p. 506. Fragmenta à Barneſio collata p. 475. & 520.

Ἰξίων. Laërt. IX. 55. Pollux, Stob. Plutarchus de audiendis poëtis. Svid. in Δημήτριος Ἰξίων· ὅτως ἐπεκλήθη ὅτι ἀπεσύλησεν Ἠλεκτρύωνος Φιλόπμονος τὸ δρᾶμα ἔχον τὸν Ἰξίονα.

Ἱππόλυτος καλυπτόμενος. Pollux X. 5. Stob. Vide Barneſii fragmenta p. 474. 520. & Bentleii Epiſt. ad Millium p. 31. ſeq. ubi contendit Hippolytum coronatum qui exſtat, non fuiſſe novum drama, ſed hujus Tragœdiæ novam tantum & interpolatam διασκευήν.

Κάδμος. Pomponius Sabinus in Eclog. 6. Virgilii.

Καπανεύς non tragœdiæ nomen ſed perſonæ, quæ ab Euripide loquens inducitur. Et verba ad quæ alludit Plutarchus in Pelopida, quæq; profert Laërtius VII. 23. petita ſunt ex Euripidis ſupplicibus v. 861. ſeq.

Καρκίνος. Stob. ſerm. 29. Sed Grotius retulit locum illum ad *Carcinum* tragœdum.

Κερκύων. Euſtath. ad Odyſſ. Θ. p. 323. Tragœdia Meurſio, Gatakero, Grotio & Barneſio præterita.

Κλεῖδες. Erotianus in αἰγεκέως, ſed legendum κρησὶ pro κλεισί, ex Porphyrio enim Lib. IV. περὶ ἀποχῆς conſtat inde petitum eſſe quem producit locum, obſervante Clariſſimo Bentleio.

Κλυμένη. Vide infra in Φαέθων.

Κλεοφόντης. Schol. Euripidis ad Phœniſſ. ſed Meurſius Κρεσφόντη legit pro Κλεοφόντη.

Κρεσφόντης. Cicero 2. Tuſc. Euſtratius ad III. 1. Nicomach. (Vide & infra χρεσφόντης & paulo ante in Κλεοφόντης & Θεμιστοκλῆς.) Polybius T. 2. p. 929. Stob. Plutarch. conſolat ad Apollon. Scholiaſtes Euripidis ad Medeam v. 85. Barneſii fragmenta p. 476. 520. & 529. Meminit & Ariſtoteles c. 14. Poëtic. ſine Euripidis nomine.

Κρῆσσαι. Athen. Stob. Etymol. M. in Φλήναφος, Schol. Comici ad Veſp. & ranas, ubi male Κρῆτας pro Κρήσσας.

Κρῆτες. Schol. Ariſtoph. ad ranas, ex quo loco conſtat in illo dramate actum de μίξει Πασιφάης πρὸς τὸν ταῦρον. Hoc itaque eſt drama περὶ Πασιφάης quod Euripidem docuiſſe affirmat Malelas 1. Chron. p. 106. Vide Rich. Bentlei Epiſt. ad Joh. Millium Malelæ ſubjectam p. 22. ſeq. & ſupra in Κλεῖδες.

Κτίμενος. Clemens Alex. 6. Strom. p. 622. Niſi legendum τήμενος.

Κύελαι. Heſych. in ζεύγλαι. Sed leg. σκυελίαις pro Κυελίαις.

Λαμία. Lactantius Lib. I. c. 6.

Λικύμνιος. Laërt. III. 63. Heſych. Etymol. M. Stob. Stephanus Byz. (ubi male Λικυμνία) Macrobius Lib. I. Saturnal. c. 18. Scholiaſtes Comici ad aves. Svid. in μιγνὺς, εἶδεα, Φαῦλον &c. Barneſii fragmenta p. 479. 520.

Μελανίππη ſive Μεναλίππη ἡ σοφή. Dionyſ. Halic. in arte Rhetor. p. 47. & 57. Schol. Comici ad ranas.

Μεναλίππη δεσμῶτις. Athen. Lib. XII. Porphyr. apud Euſeb. 10. Præparat. c. 3. Μελανίππην Euripidis laudant præterea Eratoſthenes c. 18. Cataſterism. Plato in convivio, Diodorus Sic. Lib. I. cujus locum laudat etiam Euſebius Lib. I. præparat. c. 7. adde hæc Ariſtophanis de Euripide in Theſmophoriaz. Μελανίππας πιὼν, Φαιδρασῖε, πηνελόπην ἢ ὅ πωτ' ἐπίησεν, ἐπ γυνὴ σώφρων ἔδοξεν εἶναι. Vide & Hygin. Lib. II. Poëtic. Aſtronom. c. 18, ubi de equo, & fragmenta Barneſio collecta

Digitized by Google

lecta p. 479. & 521. Vitamque Euripidis §. 14. & 15. ubi Poëtam adversus Aristotelis reprehensionem c. 15. Poëtic. tuetur. Forte ex hâc Ennius Menalippam suam expresserat.

Μελεάγρ. Macrob. V. 18. Stob. Hesych. Etymol. M. Scholiastes Pindari Nemeonic. Od. 10. Comici ad ranas. Suid. in νῦν, Malelæ Chron. p. 210. Memorat & Aristoteles c. 13. Poëtic. Euripide non nominato. Vide Barnesii fragmenta p. 481. & 521. Latine Meleagrum Euripidis exemplo docuerat *Accius*.

Μιναλίππη. Vide paulo ante Μελανίππη.

Μυησία & Μῆσσίαι. Stob. serm. 13. & 3. sed corrupta nomina Meursio videntur.

Νιόβη. Aristoteles c. 17. Poëtic. Barnesii fragmenta p. 521.

Ξάντριαι. Schol. Aristophanis ad ranas. Barnesii fragmenta p. 521.

Οἰδίπους. Hesych. Stob. Confer fragmenta à Barnesio collata p. 483. & 521. Malelæ Chron. p. 63. Erotian. in ὑπέλλει.

Οἰλεύς. Stob. A Meursio cum Oeneo tragœdia confunditur, sed Grotius & Barnesio distinguitur.

Οἰνεύς. Clemens Alex. 6. Strom. p. 619. Stob. Lucianus in convivio s. Lapithis. Hesych. Svid. in ἠφάνλειαν λίθον. Schol. Aristophanis ad Acharnenses, Erotianus in πεωρέησα, ubi male οἴνῃ pro οἰνεῖ. Vide Barnesii fragmenta p. 484. & 521.

Οἰνόμαος. Clemens Alex. 6. Strom. p. 625. Theodorit. therapevt. Lib. VI. p. 102. Stob.

Παλαμήδης. Strabo Lib. X. Laërtius II. 44. Tzetza in Lycophron. Pollux X. 31. Hesych. Stob. Auctor argumenti in Isocrateum Busiridem, diversi ab eo quod H. Wolfius composuit. Ælianus II. 8. Var. & inde Scaliger in Græca descript. Olympiad. XCI. 1. Vide Barnesii vitam Euripidis p. 15. & fragmenta p. 486. & 521.

Πασιφάη, Personæ nomen non dramatis. Confer supra in Κρῆτες.

Πειρίθους qui ab aliis teste Athenæo ad Critiam tanquam auctorem relatus est, Euripidi tribuitur à Clemente 5. Stromatum, Hesych. Schol. Apollonii Lib. IV. & Comici ad aves.

Πελιάδες Æliani VII. 47. animal. Stob. & Hesych. apud quem duobus locis ut & in Schol. Euripidis πλιάσιν pro πελιάσιν.

Πενθεύς. Stob. serm. 39. & 71.

Πηλεύς. Hesych. Stob. & Schol. Aristophanis ad nubes.

Πηνελόπη. Stobæi margines Eclog. Phys. p. 142. edit Grotii. Penelopen

tamen ab Euripide ſcriptam negat Ariſtophanes in loco quem habes ſupra in *μεναλίππη*.

Πλειαθένης. Athen. Heſych. Stob. Ammonius in *βωμός*. Steph. Vide Barneſii fragmenta p. 489. & 522.

Πολύδωρος. Corinthus de dialect.

Πολύειδος. Stob. Hermogenes 2. *περὶ ἰδεῶν*. Erotianus in *διαβλήθησαν*. Schol. Euripidis ad Hippolytum v. 191. Vide Barneſii fragmenta p. 890. & 522. Meurſium Lib. de Euripide. T. 10. Antiqv. Gronov. p. 473.

Πολυνείκης. Stob. ſerm. 39.

Πολυξένη, Euripidi tertio à Svidâ tributa in *εὐριπίδης*, locus ex ea apud Philonem Lib. quod omnis probus Liber p. 682.

Πρωτεσίλαος. Clemens 6. Strom. p. 628. Stob.

Ῥαδάμανθος. Strabo Lib. VIII. Stob.

Σατυρικὰ δράματα Euripidis Αὐτόλυκος, Εὐρυσθένης ſive Εὐρυσεύς, Θησεύς, Σίσυφος.

Σθενόβοια. Athen. Stob. Scholiaſtes Comici ad Veſpas & ranas, Malelæ Chron. pag. 184. Photii Lex. MS. in *ξυναπάτας*. Vide fragmenta Barneſii p. 491. & 522. & not. ad Medeam verſ. 1392. Bentleji Epiſt. ad Millium. p. 20. ſeq.

Σίσυφος σατυρικός. Ælian. II. 8. Var. & inde Scaliger in Græca deſcript. Olympiad. XCI. 1. Euripidem in Siſypho allegat etiam Plutarch. l. 7. de placitis Philoſ. Galenus Hiſt. Philoſ. Heſych. & Etymol. M. Alii Siſyphum adſcripſerunt non Euripidi ſed *Critiæ*, ut Sextus Empiricus eundem quem Plutarchus locum è Siſypho allegans Lib. VIII. adverſus Mathem. p. 318. Vide tamen Petrum Petitum Miſc. Obſ. Libro & capite primo.

Σκίρων σατυρικός. Pollux X. 8. Stob. Athen. Heſych. qui emendandus in *ἔμβολα*, ubi pro *σκίρῳ* legendum *σκίρωνι*.

Σκύλλα nullum fabulæ Euripideæ nomen Ariſtoteli c. 15. Poëtic. ac ne Voſſio quidem, qui Ulyſſen in Scylla ejulantem ab Euripide introductum ſcribit. In Scylla enim idem eo in loco eſt quod ad Scyllam, non in Tragœdia cui Scyllæ nomen eſſet.

Σκύριαι. Vide ſupra in *Κύριαι*. Stob. & tragœdiâ non nominatâ Cic. XVI. 8. Epiſt. ad famil. Sextus Empiricus Lib. I. contra Math. c. 13. p. 62. adde Gataker. c. 10. Adverſar. p. 104.

Συλεύς. Philo Lib. de Joſepho p. 420. & quod omnis probus ſit Liber 671. 681. 685. 686. Euſebius VI. 6. præparat. Stob. ſerm. 44.

Τέννης. Stob. ſerm. 2.

Τήλεφος.

Digitized by Google

Τήλεφος. Clemens 6. p. 624. Stob. Ammonius in περισβυεύθαι, Scholiaſtes Comici ad Plutum, ranas & Acharnenſes. Euſtathius ad Iliad. π. & Odyſſ. ά. Tzetzes Chil. IX. hiſt. 299. ubi ait Ariſtophanem & Æſchylum (alium opinor à Tragico) ἐν λόγοις illud Euripidis drama perſtrinxiſſe. Forte ex hâc Tragœdia Telephum ſuum expreſſerat *L. Accius*. Memorat & Telephum, Euripide non nominato, Ariſtoteles c. 13. Poëtic. Vide fragmenta à Barneſio collecta p. 495. & 529. Reſpicit Zenobius 2. proverb. 85.

Τημενίδαι. Stob. Pollux IX. 4. Ælian. VIII. 39. de animal.

Τήμενος. Heſych. & Stobæus. Vide & ſupra in βατήμενος, & κτίμενος, & inferius in τίμαιος.

Τηρεύς. Stob ſerm. 13. Vide & ſupra in ἑξάμιτος.

Τίμαιος. Stobæi margines ſerm. 31. ſed Meurſius legit τήμενος.

Τρῳάδες. Vide ſupra τρῳάδες inter tragœdias Euripidis quæ exſtant.

Τυρὼ ἡ Σαλμωνίς. Didymus apud Macrob. V. 18. Stob. Svid. in δωδεκαμήχανον. Galenus comment. 3. ad Hippocrat. περὶ ἄρθρων T. 5. p. 615. Heſych. Harpocr. Scholiaſtes Comici ad ranas. Euſtathius ad Iliad. ν. p. 940. Vide & Gatakerum ad Antonin. VII. 40. Barneſii fragmenta p. 498. & 522.

Φαέθων ἢ Κλυμένη. Strabo Lib. I. Laërt. II. 10. Athen. Vitruvius IX. 4. Macrobius Lib. I. Saturnal. c. 17. Stob. Theon ad Aratum. Euſtathius ad Odyſſ. ν. ſub init. Longinus p. 109. edit. Tollii. Vide & Loënſem Lib. IV. c. 11. Epiphyllid. Euripidem forte reſpicit Scholiaſtes Homeri, ad Odyſſ. ρ. 208. cum de Phaëthonte diſſerens ſubjungit hiſtoriam occurrere ὡδὲ παρὰ τοῖς τραγικοῖς.

Φαίδρα, laudatur à Luciano Lib. ad indoctum multos Libros coacervantem. Sed locus exſtat in Hippolyto Euripidis v. 418. ubi Phædra loquitur. Vide & quæ ſupra ad Phædram Sophoclis & Euripidis Troades ac Μεναλίππην.

Φιλοκτήτης Acta Pythodoro Archonte Olymp. LXXXVIII. 1. vide argumentum Medeæ. Laudant Ariſtoteles VI. 8. Nicomach. (& ibi Euſtathius) Juſtinus Martyr de Monarchia Dei p. 109. Heſych. Stobæus. Schol. Comici ad ranas. Theodorus Canterus Lib. I. c. 2. Var. Lect. & Jacobus Loënſis VI. 17. Epiphyllid. Docuerat & *Accius* Philoctetem latinè ex Euripideo potius quam Æſchyli vel Sophoclis expreſſam. Vide Scal. ad Varron. p. 101.

Φοῖνιξ. Æſchines in Timarch. Erotianus in διφθέρας. Stob. Eclog. Clemens 6. Strom p. 625. Ex hac videtur ſuam Phœnicem Ennius expreſſiſſe.

Φρίξος.

Φείξ. Justinus Martyr de Monarchia Dei p. 109. Hesych. Sextus 1. contra Mathem. Etymol. M. Stobæus. Eratosthenes c. 14. Catasterism. Schol. Comici ad ranas. Barnesii fragmenta p. 503. 522.

Φείξ β'. Scholiast. Aristoph. ad ranas.

Φρύγες. Mnesilochus apud Laërtium II. 18.

Χρεσφόντης. Vide supra Κρεσφόντης.

Χρύσιππος. Philo Lib. περὶ κόσμου (Euripide non nominato) Clemens Alex. 6. Strom. p. 627. Hesych. Stob.

IV. *Præterea sub Euripidis nomine à veteribus allegantur:*

Ἀλκιβιάδης sive in Alcibiadem ἐγκώμιον. Plutarch. in Demosth. Scholiastes Aristoph. ad ranas. Valesius ad Ammianum Marcellin. f. 21. Fragmenta Euripidis à Barnesio collecta p. 516. 517.

Ἐπιγράμματα, quorum unum servatum ab Athenæo Lib. II. c. 19. & in Anthologia.

Ἐπικήδειον Νικίᾳ καὶ Δημοσθένους καὶ τῶν μετ' αὐτῶν ἐν Σικελίᾳ πεπτωκότων Ἀθηναίων. Plutarch. in Niciæ vita.

Ὕμνοι. Philostratus Lib. II. Sophist. in Hippodromi vita p. 613. ἐκ τῶν Εὐριπίδου τε ὕμνων καὶ Ἀμφίονος.

Versus duos Hexametros Euripidis in Apollonis laudem profert Macrobius 1. Saturnal. c. 17.

De *Epistolis* quinque quæ sub Euripidis nomine exstant dixi supra c. X. §. 23.

V. *Editiones Euripidis hæ in notitiam meam venere: Græcæ quidem,*

1) Quatuor tragœdiarum, literis capitalibus (nec sine accentibus tamen) ex MSto codice non contemnendæ notæ, in 4. sine nomine editoris, temporisve aut loci notatione, sed quantum ex ratione literarum conjicere licet Florentiæ circa extremum seculi XV. Confer Mericum Casaubonum in libello Anglico de credulitate & incredulitate p. 101.

2) Tragœdiarum XVIII. Venet. apud Aldum 1503. 8.

3) Aldinam exprimens Basileensis Ao. 1537. 8. apud Hervagium.

Quarta tragœdiarum XIX. Antvverpiensis A. 1571. 12. ex recensione Guil. Canteri, cum brevibus ipsius notis carminumque ratione explicata & appendice sententiarum Euripidis à Stobæo laudatarum quas idem Canterus reddidit latine.

Scholia

Digitized by Google

Scholia Græca in ſeptem primores Euripidis tragœdias, tùm ex antiquioribus * Grammaticis (Scripſerant enim in Euripidem complures, ut *Soterides* Epidaurius teſte Svida, *Didymus* & *Ariſtophanes* Alexandrini, *Calliſtratus*, &c.) tum ex recentioribus *Emanuele Moſchopulo*, *Laſcari* ** & *Thoma Magiſtro* per *Arſenium* Monembaſiæ Archiepiſcum collecta & Paulo III. Pontifici inſcripta, ſeorſim lucem adſpexerunt Venet. 1534. 8. apud Lucam Antonium Juntam, & emendatius Baſileæ A. 1544. 8. apud Hervag. Scholia MSS. in Euripidem à Galeſinio ſibi communicata allegat Caſaubonus ad Laërtium p. 203. edit. Wetſten.

Latinâ prosâ XVIII. Euripidis tragœdias primus vertit anonymus quidam ſub ficto *Dorothei Camilli* nomine latens, fictum enim nomen eſſe, diſerte tradit Geſnerus in Bibliotheca p. 229. b. Lucem adſpexit latina illa Dorothei verſio Baſil. 1550. 8. Francof. 1562. 8.

Græcolatinæ Euripidis editiones hactenus prodierunt quinque:

1.) Baſileenſis tragœdiarum XIX. cum verſione *Caſparis Stiblini* *** proſaria ad carmen Jambicum proxime accedente, magnamque partem ex verſibus conſtante Jambicis. Idem Stiblinus dramata ſingula in Actus diſtinxit, ſingulisque præfationes & notas addidit. Accedunt præterea *Jacobi Micylli* de Euripide & tragœdia collectanea quædam, & *Joh. Brodæi* notæ qnibus erudite explicat loca quæque difficiliora in Tragœdiis undecim: Rheſo, Troadibus, Bacchis, Cyclope, Heraclidis, Hercule furente, Supplicibus, & utraque Iphigenia. Baſil. apud Oporin. 1562. fol.

2.) Commeliniana tragœdiarum XIX. adjuncto ex Bibl. Palatina viceſimæ ſive Danaës initio. Heidelb. 1597. 8 ex recenſione & cum verſione *Gvil. Canteri*, verbum ex verbo efferente, notisque ejusdem atque *Æmilii Porti*.

* Antiquum ejusmodi ſcriptorem loquentem agnoſces in ſchol. ad Medeam 273. Κορινθίοις μέχρι τῶν καιρῶν τῶν καθ' ἡμᾶς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἑπτὰ κύρις καὶ ἑπτὰ κύρας τῶν ἐπισημοτάτων ἀνδρῶν ἀναπενιαυτίζειν τῷ τῆς Θεᾶς (Ἥρας) τεμένει. Alioqui recentis ſcriptoris in his ſcholiis veſtigia non infrequentia ſunt, etiam vocabula Græcobarbara, notata Barneſio ad Hecub. v. 466. 1114. Oreſt. 364. 834. 1121. Phœniſſ. 1107.

** Laſcaris Scholia in III. primores tragœdias MSta in Bibl. Thuana.

*** Laudat Conradus Dinnerus in præfat. ad Epitheta ſua Græca. Sed nimium ſiniſtre de Stiblino Barneſius interpres Euripidis ſæpe nominatus T. 2. p. 425. *Sane in toto illius opere quo in Euripidem functus eſt nihil omnino docto homine dignum reperio, excepto quod Argumenta in omnes Actus ſcripſerit. Et morales gnomas & Philologicum nonnihil interſerit; ſed ſenſum Poëta minime vidit, cum etiam Jambici verſus leges ignorarit.*

Digitized by Google

3.) Genevenſis cum ſcholiis Græcis in priores ſeptem tragœdias, verſione *Gvil. Canteri*, notisque *Brodæi*, *Stiblini* & *Æmilii Porti* & ejusdem Canteri: apud Paulum Stephanum A. 1602. 4.

4) Itidem Genevenſis, cum verſione Gvil. Canteri, in corpore Poëtarum Græcorum Tragicorum, Comicorum, Lyricorum & Epigrammatariorum, quod Latine & Græcè vulgavit *Jacobus Lectius*, Genevæ 1614. fol.

5.) Cantabrigienſis A. 1694. fol. curante viro Clariſſ. *Joſua Barnes*, quæ optima & luculentiſſima hactenus eſt Euripidis editio. Nam & textum accurate recenſuit, & poſt Canteri induſtriam ad metri rationes diligenter caſtigavit, ſcholiaque Græca integra ad priores ſeptem tragœdias adjunxit, caſtigata & ipſa, & ex MS. codice Collegii Corporis Chriſti, quod Cantabrigiæ eſt, hinc inde locupletata. Præterea univerſum Euripidem ſelectis virorum doctorum notis & ſuis animadverſionibus ſcholiisque illuſtravit. Fragmenta quoque Euripidis collegit diligentiſſime, Græceque & latine exhibuit cum notis, verſus ad 2068. Denique Epiſtolas Euripidi tributas Græce & latine ſubjunxit, totique operi binas diſſertationes unam de Euridis vita, alteram de tragœdia, ſcena, illiusque apparatu apud Græcos, muſica theatrica & verſuum tragicorum legibus præfixit. Euripidis effigies quâ Barneſius ſuam exornavit editionem, paulo alia cernitur in prima editione imaginum Fulvii Urſini, & apud Albertum Rubenium Lib. II. de re veſtiaria c. 6.

Henrici Stephani animadverſiones in Sophoclem & *Franciſci Porti* Cretenſis collationem Sophoclis Euripidisque, ſupra in Sophocle commemoravi. Ariſtologiam Euripideam ſiev ſententias ex Euripide excerptas Græce & latine cum notis vulgavit *Michaël Neander*, Baſil. 1559. 4. Ne dicam de ſententiis Euripidis, quas ex illius dramatis ſive iis quæ exſtant ſive ex illis quæ perierunt ſelegit & elegantiſſima metaphraſi latina donavit in excerptis Tragicorum & Comicorum Vir ſummus *Hugo Grotius*, Pariſ. 1626. 4to. *Thomas* quoque *Stanleius* in Euripidem varia collegit quæ manu ipſius exarata reperiuntur in Bibliotheca Rev. Epiſcopi Norvicenſis. *Johannis Miltoni* atque *Jac. Duporti* ineditas ad Euripidem obſervationes ſubinde laudari obſervo à Clariſſimo Barneſio.

VI. Jam Catalogum ſcriptorum in Scholiis Græcis ad Euripidem allegatorum ſubjicere juvat, qui in editione Cantabrigienſi non minus quam aliis hactenus vulgatis deſideratur:

Catalo-

Catalogus ſcriptorum in Scholiis Græcis ad Euripidem laudatorum:

ÆGyptius (leg. Ægis, ſive Ægias, cujus cum Dercyllo meminit Clemens Alex. I. Str. p. 321.) Phœn. 13.
Æſchines Oreſt. 1371.
Æſchylus Alc. 56. Oreſt. 678. Phœn. 172. 216. 949. 1026. 1118. ἐν Γλαύκῳ. Phœn. 1201. Ταῖς Διονύσου τροφοῖς. Med. argument. ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις Phœn. 755. Νηρεῖσι. Phœn. 218. Νιόβῃ. Phœn. 162.
Alexander. Androm. 4.
Alcman. Hec. 12.
Ὅτην Ἀλκμαιωνίδα γράψας. Oreſt. 998
Ameleſagoras. Alc. 1.
Amphilochus. Phœn. 674.
Amphion μέλει & cithara ἐπιχόρδῳ Thebas murocingens. Phœn. 116. 294.
Anacreon. Hec. 933. 934.
Anaxagoras. Hip. 601. Ejus Philoſophiam ſequitur Euripides. Oreſt. 980.
Anaxandrides Delphus. Alc. 1.
Anaxicrates. Med. 19. ἐν β' Ἀργολικῶν. Andr. 221.
Androtion. Phœn. 674.
Antimachus. Oreſt. 390. ἐν Λήδῃ (Barneſ. legit Θηβαΐδι) Phœn. 44.
Apollodorus, Alc. 1. Med. 48. Cyrenæus. Oreſt. 1385. Tarſenſis. Med. 169.
Apollonius. Med. 1334.
Aratus. Phœn. 1.
Archilochus. Med. 679. 708.
Ariſtodemus. Phœn. 162. 1126. 1164.
Ariſtophanes. Hec. 150. 444. Hip. 345. Med. 46. 1027. Oreſt. 14. 162. 167. 279. 340. 488. 1661. ἐν Βατράχοις. Oreſt. 901. Θεσμοφοριάζουσαις. Hec. 225. Νιόβῃ. Phœn. 162. Πλούτῳ. Phœn. 1416.
Ariſtophanes Grammaticus. Hip. 172. 612. Oreſt. 709. 1037. 1287.
Aſclepiades. Hec. 1273. Oreſt. 1645. bis. Phœn. 45. ἐν τραγῳδουμένοις. Alc. 1.
Batrachomyomachia (Homeri) Oteſt. 786.
Callimachus Hec. 934. Hipp. II. 979. Med. 1334. Phœn. 136. 858. ἐν Ἀρτέμιδος ὕμνῳ. Hip. 146.
Calliſtratus, Euripidis ut videtur enarrator. Oreſt. 314. 434. 1037.
Chilonis μηδὲν ἄγαν. Hip. 265. Med. 125. Phœn. 587.
Clitodemus Med. 19.
Crates. Oreſt. 1230. Phœn. 216.
Cratinus. ἐν Θρᾴτταις. Hec. 838.
Creophylus. Med. 273.
Critias Hip. 265.

Digitized by Google

Cyclus, ſive Cyclici Poëtæ. Oreſt. 1392. infra in Dionyſius.
Demagoras. Phœn. 7.
Demoſthenes Hec. 559.
Dercyllus. Phœn. 7.
Dicæogenes ἐν τῇ Μηδείᾳ. Med. 167.
Didymus. Andr. 885 Hec. 736. 887. 1029. Med. 48. 169. 273. 356. 379. 737. Oreſt. 1385. Phœn. 755. 1735.
Dinias. Oreſt. 869.
Dionyſius. Phœn. 674. ὁ κυκλογράφος. Oreſt. 998. ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ τῆς κύκλου. Phœn. 1123.
Dionyſodorus ἐν τῷ περὶ πταιμῶν Hip. 121.
Duris ἐν τῇ ἑς τὰ Λακεδαιμονικῶν Alc. 253.
ἐν τῷ ἰβ τῶν ὡρῶν Hec. 934.
Ecphantus Phœn. 13.
Empedocles Phyſicus. Phœn. 16.
Epigramma. Hip. 265. Oreſt. 593.
Epimenides Phœn. 13.
Eratoſthenes Hec. 574.
ἐν Γεωγραφουμένοις. Med. 2.
Eubulus. Med. 475.
ἐν Ξανθῷ Med. 613.
Eumelus. Med. 9. 20.
Eumolpus unde Eumolpidæ. Phœn. 861.
Euphorion Tragicus. Med. argument. & Phœn. 683.
Eupolis. Med. 520.
Euripides Athenienſis. Phœn. 396. πολυχρονιός. 1534. σοφὸς elogio nimis frequenter ac promiſcue utitur Med. 665. Alexandri M. temporibus fuiſſe (falſo) traditur Hip. 671. reprehenſus à Sophocle. Phœn. 1. allegatur:
ἐν Αἰγεῖ. Med. 167.
Ἀλεξάνδρᾳ. Hip. 58.
Ἀλκηστὶ. Hec. 1267. Hip. 834. 892. 1437.
Ἀρχελάῳ Phœn. 1165.
Βακχαις. Hec. 1267. Phœn. 3.
Δίκτυς. Med. argument.
Εὐρυσθεῖ. Hec. 838.
Θεσεὺς ἢ Σάτυροι. Med. argument.
Ἱκέτιδες. Phœn. 1160.
Ἱππολύτῳ. Alc. 22. Phœn. 3.
Κρεσφόντῃ. Phœn. 162. Med. 85.
Μηδείᾳ. Hip. 11. Phœn. 1.
Οἰδίποδι. Phœn. 61.
Oreſte. Phœn. 3. 587. Euripides vicit. Eſt δρᾶμα ἐκ τραγῳδικὸν κωμικόν. Oreſt. 1691.
Πειρίθῳ. Oreſt. 980.
Πελιάσιν. Med. 693. ubi male πολιάσιν.
Πολυΐδῳ. Hip. 191.
Τρωάδες. Phœn. 3.
Φαέθοντι. Oreſt. 1389.
Φιλοκτήτης. Med argum.
Φοινίσσαι. Oreſt. 1082. ſunt αἰχμαλώτιδες. Phœn. 210. πρωταγωνιστὴς in hâc tragœdia ἀπὸ ξ τῆς Ἰοκάστης πεσσώπου. Phœn. 93. actæ Archonte Euclide, quo tempore nondum uſus literarũ η & ω

η & ω (Olymp. LXXXVIII. 2.) 683.
Φείξω. Phœn. 6.
Φωκίζιν. Phœn. 38.
Ἐυριπίδειον μέτρον Oreſt. 980. Phœn. 210. 308. 641. 683.
Euripidis verſus à Comicis deriſi. Oreſt. 234. 279. 1366. 1381. &c.
Euripidis ὑπομνηματισαί Oreſt. 1385. Phœn. 645.
ἀντιγραφα. Oreſt. 955. Phœn. 378. 1080. 1230. in colis & verſibus digerendis multus Scholiaſtæ labor. 791.
ὑπόκεινται. Med. 379. 910. Phœn. 201. 271.
Hecatæus. Oreſt. 869.
Helladius. Med. 613.
Hellanicus. Hec. 125. Med. 9. Oreſt. 1648. Phœn. 61. 71. 666.
ἐν τῇ Ἀτλαντιδι. Phœn. 162.
Hephæſtio. Hec. 59. 444. 629. 687. 1023.
Hermippus ἐν ἀρτοπώλοισιν. Med. 1027.
Herodianus ἐν τῷ μονοβίβλῳ τῷ περὶ κυρίων καὶ ἐπιθέτων καὶ προσηγορικῶν. Hip. 408.
Herodotus. Hip. 541. Med. 434.
Heſiodus. Alc. 1. Hec. 1187. Hip. 146. 228. 380. 601. Med. 296. 424. Oreſt. 162. 174. 249. Phœn. 3. 179. 1098.
Hippeus (Ἱππεὺς ἐκτίθεται καὶ Ἑλλάνικος) Med. 9.
Hipponacteum genus carminis Phœn. 189.
Homerus. Alc. 51. 326. 449. 590. 902. 962. 978. 989. Andr. 14. 286. 456. 471. 483. 500. 552. 616. Hec. 125. 976. 1278. Hip. 1. 88. 98. 386. 455. 601. 683. 747. 881. 940. 1102. 1132. 1186. Med. 1. 33. 40. 51. 77. 120. 134. 232. 424. 651. 922. 1049. 1053. 1224 1251. Oreſt. 4. 12. 39. 41. 71. 81. 131. 142. 147. 219. 225. 249. 255. 257. 275. 319. 338. 340. 356. 364. 383. 516. 536. 585. 639. 1137. 1238. 1378. 1389. 1497. 1549. 1621. Phœn. 3. 4. 7. 41. 74. 88. 140. 158. 172. 193. 220. 308. 651. 710. 743. 753. 788. 789. 795. 893. 896. 909. 1165. 1166. 1230. 1386. 1417. 1467. 1505. 1530. 1659.
Jambe Poëtria. Oreſt. 962.
Jon Tragicus. Hip. argument. & Phœniſſ. 218.
Jophon Tragicus. Hip. argum.
Iſocrates. Med. 217.
Ἡ ἱστορία φησί. Oreſt. 963. 980.
Λέων ὁ Ῥήτωρ. Med. 167.
Linimentio Oreſt. 1391. 1395.
Λυκοφρῶν. Andr. 221.
ἐν Κασάνδρᾳ. Hec. 123.
Lyſimachus ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς παραδόξοις. Hip. 541.
Marſyas junior ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Μακεδόνων ἱστοριῶν. Hip. 671.

Cyclus, ſive Cyclici Poëtæ. Oreſt. 1392. infra in Dionyſius.
Demagoras. Phœn. 7.
Demoſthenes Hec. 559.
Dercyllus. Phœn. 7.
Dicæogenes ἐν τῇ Μηδείᾳ. Med. 167.
Didymus. Andr. 885 Hec. 736. 887. 1029. Med. 48. 169. 273. 356. 379. 737. Oreſt. 1385. Phœn. 755. 1735.
Dinias. Oreſt. 869.
Dionyſius. Phœn. 674. ὁ κυκλογράφος. Oreſt. 998. ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ τῶν κύκλων. Phœn. 1123.
Dionyſodorus ἐν τῷ περὶ πταμῶν Hip. 121.
Duris ἐν τῇ ις τῶν Λακεδαιμονικῶν Alc. 253.
ἐν τῷ ιβ τῶν ὡρῶν Hec. 934.
Ecphantus Phœn. 13.
Empedocles Phyſicus. Phœn. 16.
Epigramma. Hip. 265. Oreſt. 593.
Epimenides Phœn. 13.
Eratoſthenes Hec. 574.
ἐν Γεωγραφουμένοις. Med. 2.
Eubulus. Med. 475.
ἐν Ξανθῷ Med. 613.
Eumelus. Med. 9. 20.
Eumolpus unde Eumolpidæ. Phœn. 861.
Euphorion Tragicus. Med. argument. & Phœn. 683.
Eupolis. Med. 520.
Euripides Athenienſis. Phœn. 396. πλωχοπιός. 1534. σοφὸς elogio nimis frequenter ac promiſcue utitur Med. 661. Alexandri M. temporibus fuiſſe (falſo) traditur Hip. 671. reprehenſus à Sophocle. Phœn. 1. allegatur:
ἐν Αἰγεῖ. Med. 167.
Ἀλεξάνδρᾳ. Hip. 58.
Ἀλκήστιδι. Hec. 1267. Hip. 834. 892. 1437.
Ἀρχελάῳ Phœn. 1165.
Βάκχαις. Hec. 1267. Phœn. 3.
Δίκτυς. Med. argument.
Εὐρυσθεῖ. Hec. 838.
Θεριστὰι Σάτυροι. Med. argument.
Ἰκέτιδες. Phœn. 1160.
Ἱππολύτῳ. Alc. 22. Phœn. 3.
Κρεσφόντῃ. Phœn. 162. Med. 85.
Μηδείᾳ. Hip. 11. Phœn. 1.
Οἰδίπόδι. Phœn. 61.
Oreſte. Phœn. 3. 587. Euripides vicit. Eſt δρᾶμα ἐκ τραγῳδικὸ κωμικόν. Oreſt. 1691.
Πειρίθῳ. Oreſt. 980.
Πελιάσιν. Med. 693. ubi male πολιάσιν.
Πολυίδῳ. Hip. 191.
Τρωάδες. Phœn. 3.
Φαέθοντι. Oreſt. 1389.
Φιλοκτήτης. Med argum.
Φοινίσσαι. Oreſt. 1082. ſunt αἰχμαλώτιδες. Phœn. 210. πρωταγωνιστὴς in hâc tragœdia ἀπὸ τῆς Ἰοκάστης προσώπου. Phœn. 93. actæ Archonte Euclide, quo tempore nondum uſus literarũ η & ω

η & ω (Olymp. LXXXVIII. 2.) 683.
Φείξω. Phœn. 6.
Φωκίζιν. Phœn. 38.
Ἐυριπίδειον μέτρον Oreſt. 980. Phœn. 210. 308. 641. 683.
Euripidis verſus à Comicis deriſi. Oreſt. 234. 279. 1366. 1381. &c.
Euripidis ἐπωνυμηματισμοί Oreſt. 1385. Phœn. 645.
ἀντιγραφα. Oreſt. 955. Phœn. 378. 1080. 1230. in colis & verſibus digerendis multus Scholiaſtæ labor. 791.
ἐπωκεῖται. Med. 379. 910. Phœn. 201. 271.
Hecatæus. Oreſt. 869.
Helladius. Med. 613.
Hellanicus. Hec. 125. Med. 9. Oreſt. 1648. Phœn. 61. 71. 666.
ἐν τῇ Ἀντιγραφῇ Ἀτλαντιδος. Phœn. 162.
Hephæſtio. Hec. 59. 444. 629. 687. 1023.
Hermippus ἐν ἀρτοπώλοισιν. Med. 1027.
Herodianus ἐν τῷ μονοβίβλῳ τῷ περὶ κυρίων καὶ ἐπιθέτων καὶ προσηγορικῶν. Hip. 408.
Herodotus. Hip. 541. Med. 434.
Heſiodus. Alc. 1. Hec. 1187. Hip. 146. 228. 380. 601. Med. 296. 424. Oreſt. 162. 174. 249. Phœn. 3. 179. 1098.
Hippeus (Ἱππεὺς ἐκπύθετο καὶ Ἑλλάνικος) Med. 9.
Hipponacteum genus carminis Phœn. 189.
Homerus. Alc. 51. 326. 449. 590. 902. 962. 978. 989. Andr. 14. 286. 456. 471. 483. 500. 552. 616. Hec. 125. 976. 1278. Hip. 1. 88. 98. 386. 455. 601. 683. 747. 881. 940. 1102. 1132. 1186. Med. 1. 33. 40. 51. 77. 120. 134. 232. 424. 651. 922. 1049. 1053. 1224 1251. Oreſt. 4. 12. 39. 41. 71. 81. 131. 142. 147. 219. 225. 249. 255. 257. 275. 319. 338. 340. 356. 364. 383. 516. 536. 585. 639. 1137. 1238. 1378. 1389. 1497. 1549. 1621. Phœn. 3. 4. 7. 41. 74. 88. 140. 158. 172. 193. 220. 308. 651. 710. 743. 753. 788. 789. 795. 893. 896. 909. 1165. 1166. 1230. 1386. 1417. 1467. 1505. 1530. 1659.
Jambe Poëtria. Oreſt. 962.
Jon Tragicus. Hip. argument. & Phœniſſ. 218.
Jophon Tragicus. Hip. argum.
Iſocrates. Med. 217.
Ἡ ἰσοχεία φησί. Oreſt. 963. 980.
Λεῶν ὁ Ῥήτωρ. Med. 167.
Linimentio Oreſt. 1391. 1395.
Λυκοφρῶν. Andr. 221.
ἐν Κασάνδρᾳ. Hec. 123.
Lyſimachus ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς παραδόξοις. Hip. 541.
Marſyas junior ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Μακεδόνων ἱστοριῶν. Hip. 671.

Menander. Hec. 225. Hip. 332. 426. Phœn 893.
ἐν Ἐπιτρέπουσιν. Phœn. 1161.
ἐν Φιλαδέλφοις. ibid.
Meſtor Μήστωρ. Phœn. 13.
Οἱ Μετρικοί (Hephæſtio) Hec. 1088.
Mnaſeas. Phœn. 652.
Muſæus ἐν τῷ περὶ Ἰαθμίων. Med. 9.
Neophron Tragicus. Med. 666. 1387.
Οἱ νεώτεροι. Hip. 683. Phœn. 126. &c.
Nicander. Oreſt. 479. 507.
Nicoſtratus. Phœn. 1017.
Ὁ τὰς νόσους ποιήσας. Med. argument. & Phœn. 1123.
Oracula. Med. 679. 1284. 1379. Phœn. 412. 641. 1050. 1416.
Orpheus Hip. 953. Alc. 357.
Ejus ποιήματα, χρησμοὶ, μυστήρια. Alc. 968. Hec. 1267.
Οἱ Ὀρφικοί. Alc. 1.
Palæphatus. Med. 831.
Palamedis inventa. Oreſt. 432.
Panyaſis. Alc. 1.
Parmeniſcus. Med. 9. 273.
Phemonoë. Oreſt. 1094.
Pherecrates. Phœn. 666.
Pherecydes. Hip. 742. Med. argum. & 167. Oreſt. 11, 998. 1645. 1655. Phœn. 53. 71. 162. 1111. 1123.
ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Alc. 1.
Philochorus. Hip. 35. 73. Oreſt. 371. 770.
ἐν τῷ πρώτῳ περὶ μαντικῆς. Alc. 968.
Philoſtratus. Oreſt. 372. 971.
ἐν Ἡρωικοῖς. Hec. 922.
Philoxenus ἐν τῷ περὶ μονοσυλλάβων ῥημάτων. Phœn. 271.
Phrynichus. Med. 1027.
Phylarchus. Alc. 1.
Pindarus. Hec. 553. 684. Hip. 265. 744. Med. 1196. 1224. Oreſt. 8. 364. 1621. Phœn. 47. 689. 1290.
Πινδαρικὸν ἔθος in carminis genere. Oreſt. 980. 1426. Phœn. 308.
Piſander. Phœn. 1748.
Pittheus (Πιτθεὺς σοφὸς καὶ χρησμολόγος) Hip. 11. 265.
Plato. Hec. 447. 838. 1269. Oreſt. 1204.
ἐν Γοργίᾳ. Hec. 676.
Plato Comicus.
ἐν Εἰρήναις. Med. 475.
Plutarchus. Hip. 11.
ἐν ταῖς Ὁμηρικαῖς μελέταις. Alc. 1128.
Polemo. Hip. 231.
ἐν τῷ περὶ ποταμῶν. Med. 835.
Polyarchus Cyrenæus. Alc. 1.
Ψυχαγωγῶν καθαρμοὶ καὶ γοητεία. Alc. 1128.
Pythagoras. Hec. 1269. Hip. 953.
Rhetor (Demoſthenes) Phœn. 441.
ἐν Ὀλυνθιακοῖς. 1416.
Rhianus. Alc. 1.
Sannyrion in Danaë. Oreſt. 279.
Sappho. Oreſt. 1260. Sapphicum genus ſive Hipponacteum Phœn. 189.
Sarpedonis Epiſtola ſub Priami nomine ad Palamedem, Phrygiis literis ſcripta, Oreſt. 432.

Simoni-

Simonides. Med. argum. & 2. 9. 20. Oreſt. 41. 235. 786.
ἐν τῷ εἰς Ποσειδῶνα ὑμνῳ. Med. 4.
ἐν Ἰάμβοις. Phœn. 210.
Siſyphus. Hip. 265.
Sodamus. Hip. 265.
Sophocles. Alc. 902. Hec. 177. 328. 570. 1059. Med. argum. & 33. Oreſt. 61. 490. 602. 810. 1655. Phœn. 71. 114. 1605.
ἐν Αἴαντι Λοκρῷ. Alc. 446. Med. 93.
— Μαστιγοφόρῳ. Med. 618.
Ἀντιγόνῃ. Med. 1357. Phœn. 993. 1804.
Ἑλένης ἁπαγῳδία. Phœn. 308.
Ἡλέκτρᾳ. Phœn. 1.
Θυέστῃ. Phœn. 235.
Μάντεσι. Phœn. 1261.
Μυκήναις. Hip. 307.
Οἰδίποδι κολωνῷ. Phœn. 1704.
Τεχνίταις. Hip. 551.
Sophron. Phœn. 3.
Soſicrates Hip. 47. Phœn. 45.
Soſibius. Oreſt. 1637.
Soſiphanes Tragicus Phœn. 1017.
Staphylus. Med. argument.
Steſichorus Alc. 1. Oreſt. 41. 249. 268. 1287.
ἐν Εὐρωπείᾳ. Phœn. 674.
Στησιχόρειον μέτρον. Oreſt. 980. Phœn. 163. 308.
Srattis ἐν ἀνθρωποριστῃ. Oreſt. 279.
Teleſargus. Alc. 1.
Theodorus (Gaza, opinor, quo junior fuit Arſenius ſcholiorum collector) Oreſt. 1525.
Timachides. Med. 167.
Timagoras ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς. Phœn. 162.
Timarchus. Med. 1.
Tragici. Phœn. 1743. 1405.
Xanthus Lydus. Phœn. 162.

CAPUT XIX.

Notitia Tragicorum Græcorum quorum fabulæ perierunt, digeſta ordine Alphabeti.

ACAS, Svidæ memoratus, ποιητὴς τραγῳδίας, niſi in vitioſo aliquo codice *Acas* legit pro *Sacas*, ſive *Sacadas*, de quo infra.

ACATUS Argivus à Martino Antonio Delrione in prolegomenis ad Senecam Tragicum inter Tragœdiæ ſcriptores refertur, quod ab Athenæo Lib. XIII. p. 610. allegatur ejus Ἰλίου πέρσις. Sed nec Tragicum eſſe affirmat ibi Athenæus, & in ora libri annotatur nomen Σάκα ſive Σακάδα ὁ Ἀργεῖος.

ACES-

ACESTOR de quo Scholiaſtes Ariſtophanis ad pacem non longe ab initio, ad verba: *νόσον νοσοῦμεν τὴν ἐναντίαν Σάκα*) *ὅτις ἦν Ἀκέστωρ Τραγῳδίας ποιητής. Ἐκαλεῖτο ὁ Σάκας ἀλλὰ τὸ ξένον εἶναι. Σάκες δὲ Θρᾷκές εἰσι. Θεόπομπος ὁ καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Σάκα παρασαγόρευσιν ποιαμένου. Ὁ δὲ αὐτὸς καὶ Μυσὸν ἐκάλεσεν.* Ibidem docet poëſin hujus Aceſtoris deriſui habitam à Callia & Cratino, non minus quam ab Ariſtophane qui eum perſtringit qnod Atticè loqui affectaverit, cum nihil minus eſſet quam Atticus. *Ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἀττικὸς, ἐισβιάζεται.* Vide & Colomeſium ad Gyraldum, p. 163.

ACHÆI duo: unus Pythodori F. Eretrienſis, cujus mentio apud Euſtathium ad Iliad. *β'*. p. 246. & alter junior Syracuſanus, uterque tragœdias ſcripſit, incertum utrius è duobus ſunt quæ à veteribus memorantur, obſervatæ maximam partem à Joh. Meurſio in Bibliotheca Græca: *Ἀδρας, ἄθλα. Ἀἰθων σατυρικὸς, Ἀλκμαίων Σατυρικὸς, Ἀλφεσίβοια, Ἥφαιστος Σατυρικὸς, Θησεὺς, Ἶρις σατυρικὴ* (unde emendandus Heſychius in *ἐκολλόπωσε*, meminit & Suidas in *βῦς ἔβδομος*) *Κύκλωψ* (Athenæo Lib. VI. ſed ibi judice Meurſio legendum ex Hephæſtione *Κύκνος*, Grotius legit *Κύκλωψ*) *Λίνος, Μοῖραι, Οἰδίπους, Ὀμφάλη* (Heſychio laudata in *Φαναί*) *πειρίθους, Φρίξος, Φιλοκλήτης.* Fragmenta quædam alterutrius vel utriusque horum Achæorum habes apud Hugonem Grotium in fragmentis Tragicorum & Comicorum Græcorum p. 441. ſeq. Apud Artemidorum Lib. II. Onirocritic. cap. 25. male *Archæus* legitur pro *Achæus*. Euripidem aliquid ab Achæo mutuatum eſſe notat Athenæus Lib. VI. p. 270. Eretrienſem Achæum intelligens, quem adeo ante Euripidem ſcripſiſſe conſtat; Sophocle, ut docet Suidas, paululum juniorem. Tragœdiæ ejus fuere XXX. ſive ut alii XL. verum Syracuſanus non plures docuiſſe fertur quam decem. Fuit & alius *Achæus ἱστοριογράφος*, qui ante Pindarum ſcripſit, laudatus ſcholiaſtæ Pindari in Olympionic. Od. 7.

ÆANTIDES in Plejade Poëtarum Tragicorum refertur à Scholiaſte Hephæſtionis pag. 93. & 32. ab Iſaacio Tzetza ubi genus Lycophronis recenſet, & à Scholiaſte Theocriti, quem in hanc rem laudant poſt Gyraldum dialog. 7. de poëtis, Delrio prolegom. ad Senecam p. 23. Andreas Schottus Lib II. Obſervatt. human. c. 3. Menagius ad Laërtium Lib. II. ſect. 133. & Voſſius de Poëtis Græcis p. 64. Idem Delrio affirmat ab Hephæſtione vocari *Anantidem* qui aliis eſt *Æantides*. Verum Hephæſtion ipſe nuſquam illius meminit, & Scholiaſtæ Hephæſtionis bis vocatur *Ἀιαντίδης*.

ÆSCHINES Athenienſis Orator, utrum Tragœdias compoſuerit,

rit, eſt incertum. Hoc quidem conſtat, adoleſcentem illum tragœdias actitaviſſe, ut tradit Cicero 4 de Rep. apud Auguſtinum 2. de Civ. Dei c. 10. καὶ δὴ καὶ τοῖς βαρυτόνοις ὑποκελεπᾶς τὸν ἐν μειρακίῳ χρόνον ὑπετραγῴδη, ut ait Philoſtratus 1. de Sophiſtis, & Plutarchus in vitis decem Rhetorum: λαμπρόφωνος ἦν ὠὴν τραγῳδίαν ἤσκησεν, ὡς ἦ Δημοσθένης φησὶν ὑπογραμματινῶν καὶ τριταγωνιστῶν Αἰσχοδήμῳ ἐν τοῖς Διονυσίοις διετέλει, ἀναλαβὼν ἀπὸ σχολῆς τὰς παλαιὰς τραγῳδίας. Sane Demoſthenes Orat. de corona p. 343. τριταγωνιστὴν vocat & pag. 347. τραγικὸν πίθηκον, *hypocritam* Quintilianus Lib. II. cap. 17. Inſtitutionum Orat. adde Libanium argumento Orationis Demoſthenicæ de falſa legatione, & Ulpianum pag. 99.

AGATHO * Athenienſis, Euripidi & Pauſaniæ peramatus teſte Æliano II. 21. XIII. 4. Var. & Ariſtophani non ſine laude memoratus in Ranis: Cæterum ἀπὸ μαλακίας διεβάλλετο ut notat hujus Scholiaſtes p. 133. ex eoque Svidas, & ante utrumque Lucianus in Rhetorum præceptis. In hujus ædibus convivium ſuum finxit Plato, qui teſte Athenæo V. 18. Dipnoſophiſt. qnatuordecim annorum fuit, cum Agatho Tragœdia vinceret. In illo convivio apud Platonem Socrates inter alia probat eum qui Tragœdias bene componere norit, eundem etiam aptum eſſe ad docendas Comœdias. Hinc alii diverſum à Tragico exſculpſere Agathonem Comicum, Socratis diſcipulum, quos refellit Rich. Bentleius diſs. de Epiſtolis Euripidis §. 2. Ejus Tragœdiæ veteribus memorantur: Ἀερόπη, Ἀνθεύς, Θυέστης, Μυσοὶ, Τήλεφος. Vide Meurſii Bibliothecam Græcam p. 1202. Fragmenta ejus nonnulla collegit Grotius in excerptis Tragicor. p. 437. Primus fuit Auctor τῶν ἐμβολίμων ſive intercalarium carminum in Tragœdiis, teſte Ariſtotele c. 17. Poëtic. Philoſtratus Lib. I. de Sophiſtis p. 497. Ἀγάθων ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς ἐν ᾗ κωμῳδίᾳ σοφόντι καὶ καλλιεπῆ ὄϊδε, πλαχοῦ τῶν ἰαμβείων γοργιάζει, *frequenter in Jambis exprimit ſive imitatur Gorgiam.* Antithetis delectatum notat Ælianus XIV. 13. Var. hiſtoriæ. Vide & Svidam in Μυρμήκων ἀτραπός.

* Alius fuit *Lucius Agatho Priſcius* in celebri inſcriptione Bononienſi Æliæ Lælæ Criſpidis, licet de hoc noſtro intellectum voluit Gevartius Lib. III. elector. c. 1. Alius itidem in quem Platonis diſtichon apud Gellium XIX. 11. & Laërtium III. 32. Tragicus enim Agatho Platonem ætate antecesſit, ſed alter quem duobus illis verſibus venuſtulis proſequitur, junior eſſe videtur, ut non abſurde colligit Petrus Baylius de Agathone Tragico differens in editione ſecunda Lexici ſui Hiſtorico Critici T. 1. p. 65.

Digitized by Google

3.) Genevenſis cum ſcholiis Græcis in priores ſeptem tragœdias, verſione *Gvil. Canteri*, notisque *Brodæi*, *Stiblini* & *Æmilii Porti* & ejusdem Canteri: apud Paulum Stephanum A. 1602. 4.

4) Itidem Genevenſis, cum verſione Gvil. Canteri, in corpore Poëtarum Græcorum Tragicorum, Comicorum, Lyricorum & Epigrammatariorum, quod Latine & Græcè vulgavit *Jacobus Lectius*, Genevæ 1614. fol.

5.) Cantabrigienſis A. 1694. fol. curante viro Clariſſ. *Joſua Barnes*, quæ optima & luculentiſſima hactenus eſt Euripidis editio. Nam & textum accurate recenſuit, & poſt Canteri induſtriam ad metri rationes diligenter caſtigavit, ſcholiaque Græca integra ad priores ſeptem tragœdias adjunxit, caſtigata & ipſa, & ex MS. codice Collegii Corporis Chriſti, quod Cantabrigiæ eſt, hinc inde locupletata. Præterea univerſum Euripidem ſelectis virorum doctorum notis & ſuis animadverſionibus ſcholiisque illuſtravit. Fragmenta quoque Euripidis collegit diligentiſſime, Græceque & latine exhibuit cum notis, verſus ad 2068. Denique Epiſtolas Euripidi tributas Græce & latine ſubjunxit, totique operi binas diſſertationes unam de Euridis vita, alteram de tragœdia, ſcena, illiusque apparatu apud Græcos, muſica theatrica & verſuum tragicorum legibus præfixit. Euripidis effigies quâ Barneſius ſuam exornavit editionem, paulo alia cernitur in prima editione imaginum Fulvii Urſini, & apud Albertum Rubenium Lib. II. de re veſtiaria c. 6.

Henrici Stephani animadverſiones in Sophoclem & *Franciſci Porti* Cretenſis collationem Sophoclis Euripidisque, ſupra in Sophocle commemoravi. Ariſtologiam Euripideam ſiev ſententias ex Euripide excerptas Græce & latine cum notis vulgavit *Michaël Neander*, Baſil. 1559. 4. Ne dicam de ſententiis Euripidis, quas ex illius dramatis ſive iis quæ exſtant ſive ex illis quæ perierunt ſelegit & elegantiſſima metaphraſi latina donavit in excerptis Tragicorum & Comicorum Vir ſummus *Hugo Grotius*, Pariſ. 1626. 4to. *Thomas* quoque *Stanleius* in Euripidem varia collegit quæ manu ipſius exarata reperiuntur in Bibliotheca Rev. Epiſcopi Norvicenſis. *Johannis Miltoni* atque *Jac. Duportii* ineditas ad Euripidem obſervationes ſubinde laudari obſervo à Clariſſimo Barneſio.

VI. Jam Catalogum ſcriptorum in Scholiis Græcis ad Euripidem allegatorum ſubjicere juvat, qui in editione Cantabrigienſi non minus quam aliis hactenus vulgatis deſideratur:

Catalo-

Catalogus ſcriptorum in Scholiis Græcis ad Euripidem laudatorum:

Ægyptius (leg. Ægis, ſive Ægias, cujus cum Dercyllo meminit Clemens Alex. I. Str. p. 321.) Phœn. 13.
Æſchines Oreſt. 1371.
Æſchylus Alc. 56. Oreſt. 678. Phœn. 172. 216. 949. 1026. 1118. ἐν Γλαύκῳ. Phœn. 1201. Ταῖς δ' Διονύσου τροφοῖς. Med. argument. ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις Phœn. 755. Νηρεῖσι. Phœn. 218. Νιόβῃ. Phœn. 162.
Alexander. Androm. 4.
Alcman. Hec. 12.
Ὀπὴν Ἀλκμαιωνίδα γράψας. Oreſt. 998
Ameleſagoras. Alc. 1.
Amphilochus. Phœn. 674.
Amphion μέλει & cithara ἑπταχόρδῳ Thebas murocingens. Phœn. 116. 294.
Anacreon. Hec. 933. 934.
Anaxagoras. Hip. 601. Ejus Philoſophiam ſequitur Euripides. Oreſt. 980.
Anaxandrides Delphus. Alc. 1.
Anaxicrates. Med. 19. ἐν β' Ἀργολικῶν. Andr. 221.
Androtion. Phœn. 674.
Antimachus. Oreſt. 390. ἐν Λήδῃ (Barneſ. legit Θηβαΐδι) Phœn. 44.
Apollodorus, Alc. 1. Med. 48. Cyrenæus. Oreſt. 1385. Tarſenſis, Med. 169.
Apollonius. Med. 1334.
Aratus. Phœn. 1.
Archilochus. Med. 679. 708.
Ariſtodemus. Phœn. 162. 1126. 1164.
Ariſtophanes. Hec. 150. 444. Hip. 345. Med. 46. 1027. Oreſt. 14. 162. 167. 279. 340. 488. 1661. ἐν Βατραχοις. Oreſt. 901. Θεσμοφοριαζούσαις. Hec. 225. Νιόβῃ. Phœn. 162. Πλούτῳ. Phœn. 1416.
Ariſtophanes Grammaticus. Hip. 172. 612. Oreſt. 709. 1037. 1287.
Aſclepiades. Hec. 1273. Oreſt. 1645. bis. Phœn. 45. ἐν τραγῳδουμένοις. Alc. 1.
Batrachomyomachia (Homeri) Oteſt. 786.
Callimach⁹ Hec. 934. Hipp. II. 979. Med. 1334. Phœn. 136. 858. ἐν Ἀρτέμιδος ὕμνῳ. Hip. 146.
Calliſtratus, Euripidis ut videtur enarrator. Oreſt. 314. 434. 1037.
Chilonis μηδὲν ἄγαν. Hip. 265. Med. 125. Phœn. 587.
Clitodemus Med. 19.
Crates. Oreſt. 1230. Phœn. 216.
Cratinus. ἐν Θεραίσαις. Hec. 838.
Creophylus. Med. 273.
Critias Hip. 265.

η & ω (Olymp. LXXXVIII. 2.) 683.
Φείξω. Phœn. 6.
Φωκίζιν. Phœn. 38.
Ἐυριπίδειον μίτρον Oreſt. 980. Phœn. 210. 308. 641. 683.
Euripidis verſus à Comicis deriſi. Oreſt. 234. 279. 1366. 1381. &c.
Euripidis ὑπονυμματισαί Oreſt. 1385. Phœn. 645.
ἀντίχαφα. Oreſt. 955. Phœn. 378. 1080. 1230. in colis & verſibus digerendis multus Scholiaſtæ labor. 791.
ὑποκειπαί. Med. 379. 910. Phœn. 201. 271.
Hecatæus. Oreſt. 869.
Helladius. Med. 613.
Hellanicus. Hec. 125. Med. 9. Oreſt. 1648. Phœn. 61. 71. 666.
ἐν τῇ Πτιχαφῇ Ἀτλαντιδῶν. Phœn. 162.
Hephæſtio. Hec. 59. 444. 629. 687. 1023.
Hermippus ἐν ἀρτοπώλοισιν. Med. 1027.
Herodianus ἐν τῷ μονοβίβλῳ τῷ περὶ κυκλίων καὶ Πηλίτων καὶ περοσῳδικῶν. Hip. 408.
Herodotus. Hip. 541. Med. 434.
Heſiodus. Alc. 1. Hec. 1187. Hip. 146. 228. 380. 601. Med. 296. 424. Oreſt. 162. 174. 249. Phœn. 3. 179. 1098.
Hippeus (Ἱππεὺς ἐκπίθεται καὶ Ἑλλάνικος) Med. 9.
Hipponacteum genus carminis Phœn. 189.
Homerus. Alc. 51. 326. 449. 590. 902. 962. 978. 989. Andr. 14. 286. 456. 471. 483. 500. 552. 616. Hec. 125. 976. 1278. Hip. 1. 88. 98. 386. 455. 601. 683. 747. 881. 940. 1102. 1132. 1186. Med. 1. 33. 40. 51. 77. 120. 134. 232. 424. 651. 922. 1049. 1053. 1224 1251. Oreſt. 4. 12. 39. 41. 71. 81. 131. 142. 147. 219. 225. 249. 255. 257. 275. 319. 338. 340. 356. 364. 383. 516. 536. 585. 639. 1137. 1238. 1378. 1389. 1497. 1549. 1621. Phœn. 3. 4. 7. 41. 74. 88. 140. 158. 172. 193. 220. 308. 651. 710. 743. 753. 788. 789. 795. 893. 896. 909. 1165. 1166. 1230. 1386. 1417. 1467. 1505. 1530. 1659.
Jambe Poëtria. Oreſt. 962.
Jon Tragicus. Hip. argument. & Phœniſſ. 218.
Jophon Tragicus. Hip. argum.
Iſocrates. Med. 217.
Ἡ ἰσοκράτους φησί. Oreſt. 963. 980.
Λεῶν ὁ ῥήτωρ. Med. 167.
Linimentio Oreſt. 1391. 1395.
Λυκοφρῶν. Andr. 221.
ἐν Κασάνδρᾳ. Hec. 123.
Lyſimachus ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς παραδόξοις. Hip. 541.
Marſyas junior ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Μακεδόνων ἱστοριῶν. Hip. 671.

Menander. Hec. 225. Hip. 332. 426. Phœn 893.
ἐν Ἐπιτρέπουσιν. Phœn. 1161.
ἐν Φιλαδέλφοις. ibid.
Meſtor Μήστωρ. Phœn. 13.
Οἱ Μετρικοί (Hephæſtio) Hec. 1088.
Mnaſeas. Phœn. 652.
Muſæus ἐν τῷ περὶ Ἰαμβων. Med. 9.
Neophron Tragicus. Med. 666. 1387.
Οἱ νεώτεροι. Hip. 683. Phœn. 126. &c.
Nicander. Oreſt. 479. 507.
Nicoſtratus. Phœn. 1017.
Ὁ τὰς νόσους ποιήσας. Med. argument. & Phœn. 1123.
Oracula. Med. 679. 1284. 1379. Phœn. 412. 641. 1050. 1416.
Orpheus Hip. 953. Alc. 357.
Ejus ποιήματα, χρησμοὶ, μυστήρια. Alc. 968. Hec. 1267.
Οἱ Ὀρφικοί. Alc. 1.
Palæphatus. Med. 831.
Palamedis inventa. Oreſt. 432.
Panyaſis. Alc. 1.
Parmeniſcus. Med. 9. 273.
Phemonoë. Oreſt. 1094.
Pherecrates. Phœn. 666.
Pherecydes. Hip. 742. Med. argum. & 167. Oreſt. 11. 998. 1645. 1655. Phœn. 53. 71. 162. 1111. 1123.
ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Alc. 1.
Philochorus. Hip. 35. 73. Oreſt. 371. 770.
ἐν τῷ πρώτῳ περὶ μαντικῆς. Alc. 968.
Philoſtratus. Oreſt. 372. 971.
ἐν Ἡρωικοῖς. Hec. 922.
Philoxenus ἐν τῷ περὶ μονοσυλλάβων ῥημάτων. Phœn. 271.
Phrynichus. Med. 1027.
Phylarchus. Alc. 1.
Pindarus. Hec. 553. 684. Hip. 265. 744. Med. 1196. 1224. Oreſt. 8. 364. 1621. Phœn. 47. 689. 1290.
Πινδαρικὸν ἔθος in carminis genere. Oreſt. 980. 1426. Phœn. 308.
Piſander. Phœn. 1748.
Pittheus (Πιτθεὺς σοφὸς καὶ χρησμολόγος) Hip. 11. 265.
Plato. Hec. 447. 838. 1269. Oreſt. 1204.
ἐν Γοργίᾳ. Hec. 676.
Plato Comicus.
ἐν Ἑορταῖς. Med. 475.
Plutarchus. Hip. 11.
ἐν ταῖς Ὁμηρικαῖς μελέταις. Alc. 1128.
Polemo. Hip. 231.
ἐν τῷ περὶ ποταμῶν. Med. 835.
Polyarchus Cyrenæus. Alc. 1.
Ψυχαγωγῶν καθαρμοὶ καὶ γοητεία. Alc. 1128.
Pythagoras. Hec. 1269. Hip. 953.
Rhetor (Demoſthenes) Phœn. 441.
ἐν Ὀλυνθιακοῖς. 1416.
Rhianus. Alc. 1.
Sannyrion in Danaë. Oreſt. 279.
Sappho. Oreſt. 1260. Sapphicum genus ſive Hipponacteum Phœn. 189.
Sarpedonis Epiſtola ſub Priami nomine ad Palamedem, Phrygiis literis ſcripta. Oreſt. 432.

Simoni-

Digitized by Google

Simonides. Med. argum. & 2. 9. 20. Oreſt. 41. 235. 786.
ἐν τῷ εἰς Ποσειδῶνα ὕμνῳ. Med. 4.
ἐν Ἰάμβοις. Phœn. 210.
Siſyphus. Hip. 265.
Sodamus. Hip. 265.
Sophocles. Alc. 902. Hec. 177. 328. 570. 1059. Med. argum. & 33. Oreſt. 61. 490. 602. 810. 1655. Phœn. 71. 114. 1605.
ἐν Αἴαντι Λοκρῷ. Alc. 446. Med. 93.
— Μασιγοφόρῳ. Med. 618.
Ἀντιγόνῃ. Med. 1357. Phœn. 993. 1804.
Ἑλένης ἀπαιτήσει. Phœn. 308.
Ἡλέκτρᾳ. Phœn. 1.
Θυέστῃ. Phœn. 235.
Μάντεσι. Phœn. 1261.
Μυκήναις. Hip. 307.
Οἰδίποδι κολωνῷ. Phœn. 1704.
Τραχινίαις. Hip. 551.
Sophron. Phœn. 3.
Soſicrates Hip. 47. Phœn. 45.
Soſibius. Oreſt. 1637.
Soſiphanes Tragicus Phœn. 1017.
Staphylus. Med. argument.
Steſichorus Alc. 1. Oreſt. 41. 249. 268. 1287.
ἐν Εὐρωπείᾳ. Phœn. 674.
Στησιχόρειον μέτρον. Oreſt. 980. Phœn. 163. 308.
Srattis ἐν ἀνθρωποριστῇ. Oreſt. 279.
Teleſargus. Alc. 1.
Theodorus (Gaza, opinor, quo junior fuit Arſenius ſcholiorum collector) Oreſt. 1525.
Timachides. Med. 167.
Timagoras ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς. Phœn. 162.
Timarchus. Med. 1.
Tragici. Phœn. 1743. 1405.
Xanthus Lydus. Phœn. 162.

CAPUT XIX.

Notitia Tragicorum Græcorum quorum fabulæ perierunt, digeſta ordine Alphabeti.

ACAS, Svidæ memoratus, ποιητὴς τραγῳδίας, niſi in vitioſo aliquo codice *Acas* legit pro *Sacas*, ſive *Sacadas*, de quo infra.

ACATUS Argivus à Martino Antonio Delrione in prolegomenis ad Senecam Tragicum inter Tragœdiæ ſcriptores refertur, quod ab Athenæo Lib. XIII. p. 610. allegatur ejus Ἰλιοπέρσης. Sed nec Tragicum eſſe affirmat ibi Athenæus, & in ora libri annotatur nomen Σάκα ſive Σακάδα ὁ Ἀργεῖος.

ACES-

Digitized by Google

ACESTOR de quo Scholiaſtes Ariſtophanis ad pacem non longe ab initio, ad verba: *νόσον νοσοῦμεν τὴν ἐναντίαν Σάκα*) *ὅτος ἦν Ἀκέστωρ Τραγῳδίας ποιητής. Ἐκαλεῖτο ὁ Σάκας Διὰ τὸ ξένος εἶναι. Σάκες γὰρ Θρᾷκές εἰσι. Θεόπομπος ὁ καὶ τὸν πατέρα αὐτῦ Σάκα προσαγορευσιν πσαμένον. ὁ δ' αὐτὸς καὶ Μυσὸν ἐκάλεσεν.* Ibidem docet poëſin hujus Aceſtoris deriſui habitam à Callia & Cratino, non minus quam ab Ariſtophane qui eum perſtringit qnod Atticè loqui affectaverit, cum nihil minus eſſet quam Atticus. *ὁ μὲν γὰρ ὢν σὸκ ἀσὸς, ἐισβιάζεται.* Vide & Colomeſium ad Gyraldum, p. 163.

ACHÆI duo: unus Pythodori F. Eretrienſis, cujus mentio apud Euſtathium ad Iliad. *β'*. p. 246. & alter junior Syracuſanus, uterque tragœdias ſcripſit, incertum utrius è duobus ſunt quæ à veteribus memorantur, obſervatæ maximam partem à Joh. Meurſio in Bibliotheca Græca: *Ἀδρας, ἄθλα. Ἀἰθων σατυρικὸς, Ἀλκμαίων σατυρικὸς, Ἀλφεσίβοια, Ἤφαιστος σατυρικὸς, Θησεὺς, Ἶρις σατυρικὴ* (unde emendandus Heſychius in *ἐκολλόπωσε*, meminit & Suidas in *βῦς ἑβδομ.*) *Κύκλ.* (Athenæo Lib. VI. ſed ibi judice Meurſio legendum ex Hephæſtione *Κύκν.*, Grotius legit *Κύκλωψ*) *Λίν., Μοῖραι, Οἰδίπους, Ὀμφάλη* (Heſychio laudata in *Φαναί.*) *παιρίθους, Φρίξ., Φιλοκλήτης.* Fragmenta quædam alterutrius vel utriusque horum Achæorum habes apud Hugonem Grotium in fragmentis Tragicorum & Comicorum Græcorum p. 441. ſeq. Apud Artemidorum Lib. II. Onirocritic. cap. 25. male *Archæus* legitur pro *Achæus*. Euripidem aliquid ab Achæo mutuatum eſſe notat Athenæus Lib. VI. p. 270. Eretrienſem Achæum intelligens, quem adeo ante Euripidem ſcripſiſſe conſtat; Sophocle, ut docet Suidas, paululum juniorem. Tragœdiæ ejus fuere XXX. ſive ut alii XL. verum Syracuſanus non plures docuiſſe fertur quam decem. Fuit & alius *Achæus ἱστοριογράφος*, qui ante Pindarum ſcripſit, laudatus ſcholiaſtæ Pindari in Olympionic. Od. 7.

ÆANTIDES in Plejade Poëtarum Tragicorum refertur à Scholiaſte Hephæſtionis pag. 93. & 32. ab Iſaacio Tzetza ubi genus Lycophronis recenſet, & à Scholiaſte Theocriti, quem in hanc rem laudant poſt Gyraldum dialog. 7. de poëtis, Delrio prolegom. ad Senecam p. 23. Andreas Schottus Lib II. Obſervatt. human. c. 3. Menagius ad Laërtium Lib. II. ſect. 133. & Voſius de Poëtis Græcis p. 64. Idem Delrio affirmat ab Hephæſtione vocari *Anantidem* qui aliis eſt *Æantides*. Verum Hephæſtion ipſe nuſquam illius meminit, & Scholiaſtæ Hephæſtionis bis vocatur *Ἀιαντίδης*.

ÆSCHINES Athenienſis Orator, utrum Tragœdias compoſuerit,

rit, eſt incertum. Hoc quidem conſtat, adoleſcentem illum tragœdias actitaviſſe, ut tradit Cicero 4 de Rep. apud Auguſtinum 2. de Civ. Dei c. 10. καὶ γὰρ δὴ καὶ τοῖς βαρυσόνοις ὑποκρίνεται τὸν ἐν μειρακίῳ χρόνον ὑποτραγῳδῶν, ut ait Philoſtratus 1. de Sophiſtis, & Plutarchus in vitis decem Rhetorum: λαμπρόφωνος ἦν ὠὴν τραγῳδίαν ἤσκησεν, ὡς ἦ Δημοσθένης φησὶν ὑπογραμματινῶν καὶ τριταγωνιστῶν Αἰσχύλῳ ἐν τοῖς Διονυσίοις διετέλει, ἀναλαμβάνων ὅπη σχολῆς τὰς παλαιὰς τραγῳδίας. Sane Demoſthenes Orat. de corona p. 343. τριταγωνιστὴν vocat & pag. 347. τραγικὸν πίθηκον, *hypocritam* Quintilianus Lib. II. cap. 17. Inſtitutionum Orat. adde Libanium argumento Orationis Demoſthenicæ de falſa legatione, & Ulpianum pag. 99.

AGATHO * Athenienſis, Euripidi & Pauſaniæ peramatus teſte Æliano II. 21. XIII. 4. Var. & Ariſtophani non ſine laude memoratus in Ranis: Cæterum ὅπι μαλακίᾳ διεβάλλετο ut notat hujus Scholiaſtes p. 133. ex eoque Svidas, & ante utrumque Lucianus in Rhetorum præceptis. In hujus ædibus convivium ſuum finxit Plato, qui teſte Athenæo V. 18. Dipnoſophiſt. qnatuordecim annorum fuit, cum Agatho Tragœdia vinceret. In illo convivio apud Platonem Socrates inter alia probat eum qui Tragœdias bene componere norit, eundem etiam aptum eſſe ad docendas Comœdias. Hinc alii diverſum à Tragico exſculpſere Agathonem Comicum, Socratis diſcipulum, quos refellit Rich. Bentleius diſs. de Epiſtolis Euripidis §. 2. Ejus Tragœdiæ veteribus memorantur: Ἀερόπη, Ἄνθος, Θυέστης, Μυσοὶ, Τήλεφος. Vide Meurſii Bibliothecam Græcam p. 1202. Fragmenta ejus nonnulla collegit Grotius in excerptis Tragicor. p. 437. Primus fuit Auctor τῶν ἐμβολίμων ſive intercalarium carminum in Tragœdiis, teſte Ariſtotele c. 17. Poëtic. Philoſtratus Lib. I. de Sophiſtis p. 497. Ἀγάθων ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς ἐν ᾗ κωμῳδίᾳ σοφόν τι καὶ καλλιεπῆ ὄιδε, πολλαχοῦ τῶν ἰαμβείων γοργιάζει, *frequenter in Jambis exprimit ſive imitatur Gorgiam.* Antithetis delectatum notat Ælianus XIV. 13. Var. hiſtoriæ. Vide & Svidam in Μυρμήκων ἀτραπός.

* Alius fuit *Lucius Agatho Priſcius* in celebri inſcriptione Bononienſi Æliæ Læliæ Criſpidis, licet de hoc noſtro intellectum voluit Gevartius Lib. III. elector. c. 1. Alius itidem in quem Platonis diſtichon apud Gellium XIX. 11. & Laërtium III. 32. Tragicus enim Agatho Platonem ætate antecesſit, ſed alter quem duobus illis verſibus venuſtulis proſequitur, junior eſſe videtur, ut non abſurde colligit Petrus Baylius de Agathone Tragico differens in editione ſecunda Lexici ſui Hiſtorico Critici T. 1. p. 65.

ALCÆUS Athenienſis Tragicus, cujus Svidas mentionem facit: in *cælo* Tragœdia laudatur à Macrobio Lib. V. Saturnal. c. 20. An legendum Κωμῳδοτραγῳδίαι? ex Harpocratione in ἀδηφάγος & Apoſtolio Centuria I. proverb. 51. Incertum quoque, ſit ne referenda ad Alcæum Athenienſem, an ad *Alcæum Mytilenæum* priſcæ poëtam comœdiæ, decem dramatum, Svida teſte, auctorem cujus ſunt Athenæo memoratus ἀδελφαὶ μηχανώμεναι (tragœdiis à Grotio perperam adſcriptæ) Γανυμήδης, quam laudat Pollux & Athenæus, Ἐνδυμίων quam Pollux & Priſcianus, ἱερόγαμος denique, καλλιγώ ac παλαίστρα, quas idem Athenæus memorat.

ALCESTIS Tragicus Poëta apud Valerium Max. III. 7. 1. extern. gloriatus ſe interea quod Euripides tres verſiculos maximo impenſo labore deducere potuiſſet, verſus centum perfacile ſcripſiſſe, ab eo reſponſum tulit in hanc ſententiam: *Sed hoc intereſt, quod tui in triduum tantummodo, mei vero in omne tempus ſufficient.* Non eſt audiendus Joh. Brodæus qui Libr. IX. Miſcellaneorum c. 23. apud Valerium pro *Alceſti* Tragico *Alexin* Comicum reponere jubet; nam Valerius teſtatur Poetæ illius extemporalis ſcripta ſtatim intra primas memoriæ metas corruiſſe, cum fabulæ Alexidis Comici ab Athenæo aliisque Valerio junioribus frequenter laudentur.

ALCIMENES Megarenſis, Tragicus, Svidæ memoratur, & diſtinguitur ab altero hujus nominis Comico Athenienſi.

ALEXANDER Ætolus ex Pleurone oppido, Grammaticus, in Plejade Tragicorum celebris fuit temporibus Ptolemæi Philadelphi. Vide infra in *Plejas*, & Svidam in Ἀλέξανδρος & Ἄρατος. Pleuronicus à patria cognominatur à Scholiaſte minore Homeri ad Ἰλιάδος π'. Ejus Tragœdiæ Αἰτόλοι, ἁλιεῖς, χριταὶ vel potius χριτεῖς (niſi apud Athenæum Lib. VII. p. 238. pro ἐν χριταῖς legendum cum Caſaubono ἐν Ἁλιεῖ) πότος & πηγαὶ ſive τρυγαῖ, obſervatæ Meurſio p. 1206. Bibl. Græcæ. Scripſit præterea *Apollinem* verſibus Elegiacis, ex quibus locum profert Parthenius c. 14. erotic. & *Muſas*, itemque alia verſu Hexametro. Ex Muſis ejus petitos puto verſus de planetis, quos edidit Thomas Galeus ad Parthenium p. 149. ſeq. & Chalcidius p. 155. perperam tribuit Alexandro Polyhiſtori. Alios ejus verſus quosdam proferunt Strabo & Gellius XV. 20. &c. Alexandri hujus Tragici meminit Laërtius in Timone Lib. IX. Sect. 113.

AMPHIANUS Tragœdiarum ſcriptor laudatur à Scholiaſte Germanici p. 130. edit. Pariſ. 1559. 4.

ANANTIADES, Vide ſupra, in *Æantide.*

ANAXAN-

ANAXANDRIDES Rhodius Camiræus, vel ex aliorum ſententia Colophonius, circa Olympiadem 101. clarus temporibus Philippi Macedonis, fabulas LXV. docuit decies victor, teſte Suida. Has pro Tragœdiis accepit Delrio, adeoque Anaxandridem ſine hæſitatione Tragicis annumeravit. At enim Comicus fuit iſte Anaxandrides, qui primus amores & virginum violationes in ſcenam produxit, atque ab Athenæo aliisque diſerte κωμῳδοποιὸς appellatur. Ejus fabularum titulos ex priſcis ſcriptoribus habes infra in notitia Comicorum. Alia de eo notatu digna Gyraldus dialogo de Poëtarum hiſtoria p. 353. editionis Lugdunenſis Batav. Verſus ejus allegatur ab Ariſtotele 6. Eth. ad Eudem c. 10. & VII. 10. ad Nicomachum & III. 10. & 11. Rhetor.

ANAXIMANDER inter Tragicos computatur ab eodem Delrione p. 26. ni fallor propter hunc locum Laërtii in Empedocle Lib. VIII. ſect. 70, Διόδωρος ὁ ἐφέσιος ἐν Ἀναξιμάνδρῳ γράφων φησὶν ὅτι τὸν ἐζηλώκει τραγικὸν ἀσκῶν τῦφον καὶ σεμνὴν ἀναλαβὼν ἐσθῆτα.

ANDRONICUS Tragicus hiſtrio, qui Æſchyli drama cui Ἐπίγονοι nomen cum plauſu egit. Vide Athenæum Lib. XIII. p. 584. Alius *Livius Andronicus* Tragicus latinus, de quo dixi in Bibl. Latina.

ANTIPHON Rhamnuſius, Orator, dicitur & tragœdias compoſuiſſe καὶ ἰδίᾳ καὶ σὺν Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ *& ſeorſim & Dionyſium Tyrannum juvans*, ut notat Plutarchus in decem Oratorum vitis, & Photius Cod. 259. Fuerunt itidem qui interfectum eum à Dionyſio affirmarent, ſive quod tragœdias illius exſibilaſſet, ſive quod in Convivio quodam propoſita quæſtione quodnam æs optimum eſſet, reſpondiſſet: *illud ex quo conflatæ eſſent tyrannidarum Harmodii & Ariſtogitonis Statuæ.* Sed Antipho Poëta Tragicus à Dionyſio Χοιρυμπανιάδης, alius omnino fuit ab Oratore proditionis damnato Athenis, ut temporum etiam ratio indicat. Vide quæ de Oratore infra c. 26. Cæterum Antiphontis quem τραγῳδοποιὸν vocat Athenæus, dramata Ἀνδρομάχη, Μελανάγρος & Πλήξιππος ab Ariſtotele & Athenæo laudantur. De Plexippo Antiphontis & Antiphonte ipſo pluribus egerat olim Adrantus, & Hephæſtion ejus compilator. Vide Jonſium p. 327 328. de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophiæ.

APHAREUS Athenienſis Hippiæ F. privignus & adoptatus ab Oratore Iſocrate, præter Orationes quasdam ſcripſit tragœdias XXXVII. teſte Plutarcho in Iſocratis vita, ex quibus duæ fuerunt dubiæ fidei. Bis in Dionyſiis, totieſque vicit in Lenæis. Cœpit docere fabulas ſub Lyſiſtrato Olymp. CII. 4. uſque ad Soſigenem Olymp. CIX. 3.

APOLLINARIS Alexandrinus, ſæculo poſt natum Chriſtum

quarto celebris ſcriptor Chriſtianus, & presbyter Laodicenſis, cujus Metaphraſin Heroicam Pſalmorum habemus, non minus Tragœdias Euripidis quam Comœdias Menandri & Pindari lyram, Homerique poëmata imitatus, ad ſacrum argumentum transtulit, teſte Sozomeno Lib. V. c. 18. & Joh. Sarisberienſi Lib. VIII. Policratici capite 21. Unde Tragœdiam quæ ſub titulo *patientis Chriſti* legitur inter poëmata *Gregorii Nazianzeni*, ad hunc Apollinarem viri docti quidam referunt. Vide Guil. Cavei Hiſtoriam literariam ſcriptor. Eccleſ. ad A. C. 362. Alius *Apollinaris tragœdus*, cujus meminit Svetonius in Veſpaſ. c. 19.

APOLLODORUS Tarſenſis, Tragicus, cujus mentionem facit præter Svidam Scholiaſtes Euripidis * ad Medeam, & Ariſtophanis ad ranas. Dramatum tituli: ἀκανθοπλίξ, Ἕλληνες, Θυέστης, ἱκέτιδες, Ὀδυσσεύς, Τεκνεκτόνος. Quando vixerit, non inveni qui me doceret. Idem Svidas memorat & Alterum *Apollodorum* Athenienſem Aſclepiadis F. Grammaticum, diſcipulumque Panætii Stoici & Grammatici Ariſtarchi. Hunc refert primum fuiſſe auctorem τῶν καλυμένων τραγιάμβων.

APOLLONIDES, à Grotio recte Tragicis accenſetur, quoniam verſiculos quos ex Apollonide repetit Stobæus in florilegio ſerm. 76. ὅτι κάλλιστον γάμος, eosdem Clemens Alexandrinus Lib. III. pædagogi c. 12. acceptos fert tragœdiæ.

APOLLOPHANES Athenienſis, Poëta veteris Comœdiæ fuit teſte Svidâ, non Tragicus. At inter veteres Tragœdiæ auctores illum numerat Delrio, quod tragœdias etiam compoſuiſſe videatur. Nimirum conjicit vir doctus *Daulidem* Apollophanis ab Athenæo & aliis memoratam fuiſſe tragœdiam, in qua Terei & Procnes & Philomelæ atrocia facta comprehenderit. Sed nihil incertius eſſe ejusmodi ſuſpicione docet Iſaacus Caſaubonus Lib. VII. ad Athenæum c. 23. allatis plurimis exemplis, in quibus Comici Poëtæ Tragicis argumentis comicos ſoccos aptarunt.

ARCHELAUS ὁ Τραγῳδός, qui Lyſimacho imperante clarus apud Abderitanos fuiſſe traditur à Luciano Lib. quomodo hiſtoria ſcribenda ſit, ſub init. (T. 1. pag. 601.) hiſtrio fortaſſe fuit tantum, non Poëta: eodem enim loco Lucianus ait, eum Τραγῳδῆσαι Andromedam Euripidis. Abderitæ vero qui fabulam ſpectaverant plerisque febri ac ſimul

* Apollodorus Tarſenſis quem Scholiaſtes Euripidis allegat, videtur diverſus fuiſſe à Tragico: aut ſaltim tragœdia non eſt, ſed Grammaticum opus & forte commentarius in Euripidem, ex quo repetit quod ambiguitatis auctores ſint hiſtriones confundendo partes chori cum verbis Medeæ.

Digitized by Google

ſimul mentis perturbatione ſingulari corrupti ſunt, ut & ipſi per urbem tragicos verſus canerent & tragicos referrent hiſtriones.

ARION Methymnæus Lyricus, circa Olympiadem XXXVIII. floruit, Alcmanis ſecundum nonnullos diſcipulus, apud Svidam dicitur (non Tragici carminis ut affirmat Rob. Stephanus in Elucidario, ſed) τρόπου τραγικοῦ hoc eſt modi cujusdam Muſici in Tragœdia inventor fuiſſe & primus χορὸν* ἑστῶτα *chorum ſtantem induxiſſe*, quod his verbis tradit Tzetzes præf. ad Lycophronem: Διθύραμβον ἢ ἤτοι Κυκλικὸν χορὸν ἐν Κορίνθῳ πρῶτος ἔστησεν Ἀρίων ὁ Μηθυμναῖος, δεύτερον ἢ Λάσος χαβρίνου Ἑρμιονεύς. Confer Herodotum Lib. I. c. 23. Ariſtotelem apud Proclum in Chreſtomathia, & ex recentioribus Voſſium Inſtitutt. Poëtic. III. 16.

ARISTARCHUS Tegeates, ultra centum annos productâ ætate, Euripidis æqualis fuit, & primus ut auctor eſt Svidas, tragœdos cothurnis extulit. Ex dramatibus LXX. quæ docuit, pauca veteribus memorantur, ut *Achilles* quem Ennius (teſte Feſto in *prolato ære*) & Plautus in Pœnulo expreſſerunt, tum *Æſculapius* Svidæ & *Tantalus* Stobæo laudatus. Sed & *Rheſum* Tragœdiam quæ inter Euripidis hodie legitur, & à Delrione Euripidi alteri tribuitur, Samuel Petitus refert ad hunc Ariſtarchum Lib. III. Miſcellaneorum c. 22. Confer Colomeſium ad Gyraldum. p. 373.

ARISTO Sophoclis Tragici nothus fuit, teſte Svida in Ἰοφῶν. Idem ni fallor ποιητὴς τραγῳδίας, qui inter plures hoc nomine ſcriptores celebratur à Laërtio in Zenone Lib. VII ſect. 164. Ariſtonis Λύκων laudatus Plutarcho ſub initium libri de audiendis Poëtis, non Ariſtonis Tragici eſt ut ſcribit Meurſius in Bibl. Græca, ſed ut Menagius ad Laërtium veriſimilius ſuſpicatur, Ariſtonis Peripatetici. De Tragœdiâ Ariſtonis *in Mneſthenum* virum fortiſſimum ſcriptâ, ex Plutarcho meminere Zarottus in Ovidii Ibin & Gyraldus ſub extremum dialogi VII. hiſtoriæ Poëtarum. Alius Ariſton actor Tragicus de quo Livius libro & capite XXIV. Ariſtonis quædam profert Theophilus Lib. III. ad Autolycum, quæ Ariſtophonti Comico tribuit Grotius. Idem ad Agathonem refert Tragicum quæ ſub Ariſtonis nomine produxit Clemens Alex. 2. Strom. p. 407.

ARISTOCRITUS, Athenodorus, & Theſſalus Tragœdiarum ἐπανθοῦντες tempore Alexandri Magni. Vide Athenæum Lib. XII. pag. 538. ſeq.

ARISTODEMUS Athenienſis, teſte Cicerone apud Auguſti-

 num.

* Confer quæ ſupra cap. XV, num. 17.

Digitized by Google

num 2. de Civ. Dei c. 10. *actor Tragicus fuit* antequam maximis de rebus legatus ad Philippum Macedonem mitteretur. Utrum Tragœdias ipſe ſcripſerit, atque adeo fuerit Tragœdiarum *auctor* quoque, perinde incertum eſt, ac de *Æſchine* parum conſtare ſupra annotavi. De Polo & Ariſtodemo Tragicis ὑποκριταῖς confer Scholia Græca ad Lucianum T. 2. p. 7.

ARISTOLOCHUS ut malus Poëta Tragicus perſtringitur ab auctore Epiſtolarum quæ ambulant ſub nomine Phalaridis Epiſt. 63. ἐπαμῶσι σε καὶ ἐμὲ γράφειν τραγῳδίας. Sed hoc ipſo loco inter alia utitur Doctiſſimus Bentleius quibus Epiſtolas illas demonſtret Phalaridi ſuppoſitas eſſe. Primus enim Tragœdias ſcripſiſſe traditur Theſpis circa Olympiadem LXI. Et Phalaris jam obierat Olymp. LVI. vel certe LVIII. Sed ex Cl. Dodvvelli ſententia, mors Phalaridis incidit demum in Olymp. LXIX. 1.

ARISTONYMUS, quo auctore inter Tragicos à Delrione referatur, haud comperi. Forte pro tragœdiâ habuit, ipſius *Theſeum* laudatum Athenæo Lib. III. p. 78. Cæterum Comicus fuit iſte Ariſtonymus, pluribus Scriptis inclytus ſub Ptolemæo Philadelpho ac Philopatore ut Svidas teſtatur, Regiæque Bibliothecæ poſt Apollonium præfuit. Ejus Comœdiam Ἥλιον μιγέντα allegat idem Athenæus Libro VII. Confer Etymol. M. in Βεμβεράς. Alia Stobæus & Plutarch. de fluminibus. Laudat & Ariſtonymum Heſychius Alex.

ARISTOPHANEM Tragicum Meurſius obſervat ex hoc loco Lutatii ad Stat. 12. Thebaid. *Oedipus expulſus Creontis imperio confugit Epicolono in quo locus erat furiis conſecratus. Sed miſericordiâ Athenienſium illâ ſede eſt erutus, hoſpitaliterque tractatus. Hanc tragœdiam Ariſtophanes ſcripſit.* Cæterum vix dubito Sophoclem legendum eſſe pro Ariſtophane.

ARISTOPHONTIS *Philoctetem* memorat Plutarchus Lib. de audiendis Poëtis p. 14. unde Tragicis Poëtis annumeratur à Delrione, & aliis. Sed Philoctetes ille pictura fuit, non tragœdia, ut Colomeſio ad Gyraldum p. 406. pulchre animadverſum. Ariſtophon pictor à Plinio laudatur Lib. XXXV. c. 11. Alius fuit Ariſtophon Comicus, cujus Pythagoriſtas laudat Laërtius, tum qui alias ejus fabulas memorant Athenæus ac Stobæus. Ariſtophontis Pancratiaſtæ mentio apud Pauſaniam in Eliacis poſterioribus p. 484. Ariſtophontem Athenienſem in libris qui *dyſareſtia* nuncupantur, allegat Fulgentius Lib. III. Mytholog.

ARISTOTELES Philoſophus in Poëtica ſua præclare diſputat de Tragœdiæ compoſitione & de multis veterum Tragœdiis fert judicium. Sed ſcripſerat etiam νίκας Διονυσιακὰς & de Tragœdiis librum, ac præ-

Digitized by Google

ac præterea διδασκαλίας, memoratas Laërtio Lib. V. sect. 26. Anonymo Menagiano in Aristotelis vita, Svidæ in ὄνυ σκιά & Scholiastæ Aristophanis ad aves & Harpocrationi in διδάσκαλ. In hoc opere Aristoteles egerat de dramatibus celebriorum Poëtarum Tragicorum Comicorumque; ubi, quando, quomodo & quo eventu acta fuerunt. Vide Casaubonum ad Athenæum Lib. VI. c. 7. Joh. Wovveranum Polymathiæ c. XI. §. 15. & Jonsium Lib. I. c. XI. Διδασκαλίας ejusmodi scripsere Aristotelis exemplo *Carystius* Pergamenus, *Callimachus*, *Aristophanes* Grammaticus, *Aristarchus*, *Eratosthenes*, *Crates*, aliique.

ARISTOXENUS Musicus libro undecimo συμμίκτων egerat de Tragicis & Comicis. Vide infra in *Rufo*. Ejusdem περὶ τραγικῆς ἐρχήσεως. Harpocrat. in κορδακισμός.

ARTABAZES Armeniæ Rex, Tigranis (non Mithridatis ut Rob. Stephanus in elucidario) filius, Straboni & Plutarcho Ἀρταβάσδης, in Valerii Maximi Codicibus corruptè *Sariaster* Lib. IX. c. 11. exrern. 3. vel *Ariaster*. Appiano teste καὶ τραγῳδίας ἐποίει, καὶ λόγους ἔγραφε καὶ ἱστορίας, ὧν ἔνιαι διασώζονται Lib. de bello Parthico. p. 155. ex Plutarchi vita M. Crassi. p. 564.

ASCLEPIADES Isocratis discipulus Tragilensis Τραγῳδούμενα scripsit teste Plutarcho in Isocratis vita. Libris sex constitisse illud opus tradit Stephanus Byz. in Τράγιλ. Allegantur à Plinio in indice libri septimi, Athenæo, Harpocratione, Hesychio & Scholiaste Pindari atque Apollonii. Τὰ τραγῳδούμενα, qualia etiam scripsit *Demaratus* teste Clemente Alex. in protrepico, Harduinus reddit *ea quæ in Tragœdiis decantantur*. Hieron. Wolfius: *tragœdiarum argumenta*. Rectius hic quidem, quam Gyraldus, qui Tragœdias scripsisse Asclepiadem è Plutarcho evincere conatur. Sic *Herodicus* Cratetius scripserat Κωμῳδούμενα, sive *de argumentis Comicis* opus, cujus librum sextum laudat Athenæus Lib. XIII. p 586.

ASTYDAMANTES duo, unus Morsimi Tragici filius, Philoclis nepos, Athenienſis, auditor Rhetoris Isocratis, ducentas & quadraginta tragœdias teste Svida composuit, quindecies victor. Hujus videntur esse Ἀλκμαίων, Ἑρμῆς & Ναύπλι, quæ ab Aristotele, Athenæo ac Stobæo allegantur. De hoc Diodorus Sic. Lib. XIV. p. 420. ad Olymp. XCV. 2. Ἀστυδάμας ὁ τραγῳδιογράφος τότε πρῶτον ἐδίδαξεν· ἔζησε δὲ ἔτη ἑξήκοντα. Astydamanti alteri prioris filio hæ tragœdiæ tribuuntur ab eodem Svida: Ἄιας μαινόμενος, Ἀλκμήνη, Βελλεροφόντης, Ἐπίγονοι, Ἡρακλῆς Σατυρικός, Παλαμήδης, Τυρώ, Φοῖνιξ. A priore ortum

tum proverbium: *Aſtydamantis in morem ſeipſum laudare*, de quo Zenobius V. 100. Svidas in σαυτὸν ἐπαινεῖς & Apoſtolius. Uſi eo adagio ſunt Philemon Comicus & Julianus Epiſtola 12.

ATHENODORUS Tragicus Ἀθηνοκλῆς. Vide ſupra in Ariſtocrito.

AVTOCRATES Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, ſed qui multas etiam Tragœdias ſcripſiſſe à Svida traditur. Ejus τυμπανιστὰς laudat Ælianus XII. 9. de animalibus. Alius ni fallor fuit Avtocrates, cujus Ἀχαϊκὰ in teſtimonium citantur ab Athenæo Lib. IX. p. 395.

BION Tragicus inter decem hujus nominis à Laërtio Lib. IV. ſect. 58. recenſetur his verbis: ἕνατος ὁ ποιητὴς τραγῳδίας τῶν Ταρσικῶν λεγομένων. Ad quem locum conferendus Caſaubonus de Satyrica Poëſi Lib. I. cap. 5. ex quo diſces Tarſicos eſſe appellatos qui Characterem Poëſeos extemporalis, quo Tarſenſes delectatos Strabo Lib. XIV. teſtatur, referrent. Junior videtur Tragicus iſte Tarſicus, *Bione* Æſchyli filio, quem & ipſum Tragicum fuiſſe Svidas affirmat.

CALLIAS cujus Τραγῳδία γραμματικὴ laudatur ab Athenæo, incertum eſt idem ne ſit cum Callia Athenienſi Comico cujus dramata Svidas enumerat. Alius videtur Johanni Meurſio in Bibliotheca Attica, quanquam & ipſe Athenienſis ab Athenæo appellatur.

CALLIMACHUS Cyrenæus Poëta celeberrimus, de quo ſuo loco egi, etiam Tragœdias teſte Svida compoſuit, ſed ex quibus nihil quicquam ad noſtram pervenit ætatem. Idem ſcripſit πίνακα τῶν κατὰ χρόνους καὶ ἀπ' ἀρχῆς γενομένων διδασκάλων, hoc eſt *de iis qui Tragœdias & Comœdias docuerunt.* Vide Caſaubonum ad Athenæum Lib. VI. c. 7.

CALLIPIDES Τραγῳδὸς tempore Alcibiadis, Athenis. Auctor ſive hiſtrio tragœdiarum. Vide Athenæum Lib. XII. p. 535. & Pitiſcum ad Svetonii Tiber. c. 38. Mentio ejus etiam in vita Sophoclis.

CANTHARUM Athenienſem Comicum facit idem Svidas. Sed quia inter ejus dramata primo ſtatim loco Medeam nominat, hinc Delrioni veriſimile videtur Cantharum hunc etiam tragœdias compoſuiſſe. Vide tamen quæ ſupra in *Apollophane* notabam.

CARCINI duo fuere Tragici, Athenienſis alter, Xenoclis filius, de quo Harpocration in Καρκῖνος, alter Agrigentinus. Prior CLX. fabulas docuiſſe, alter etiam Comœdias ſcripſiſſe dicitur, æqualis Dionyſii tyranni, Socraticique Æſchinis. Incertum eſt utrius ex his ſint quas in veterum ſcriptis obſervat Joh. Meurſius,

Αλόπη

Ἀλόπη Aristot. VII. 7. Ethic. Nicomach.
Ἀχιλλεὺς Athen. Suid.
Θυέστης Aristot. c. 13. Poëtic.
Κύπριος. Hesych.
Μήδεια Aristot. II. 23. Rhetor.
Οἰδίπους Aristot. III. 16. Rhetor.
Σεμέλη. Athen. Suid.
Τηρεύς. Stob.

Vide Meursii Bibliothecam Græcam, Atticamque, & Gyraldum dialogo 7. p. 375. Leopardum Lib. XII. emendatt. c. 21. Valesium ad Harpocrationem. Alius Carcinus Sophista, cujus meminit Plato in Euthydemo: Carcinus Rhetor quem laudat Alexander περὶ τῶν τῆς λέξεως σχημάτων. &c.

CEPHISODORUS veteris Tragœdiæ poëta fuit, si Suidæ credimus. At enim Meursius in Bibl. Attica p. 1458. ex Athenæo, Polluce, ipsisque fabularum Cephisodori apud Suidam titulis observat eum fuisse Comicum.

CHÆREPHON Sphettius Socratis auditor quare à Delrione Tragicis annumeretur nescio. Hoc scio Tragicum fuisse CHÆREMONEM Theophrasto apud Athenæum XIII. p. 562. laudatum, quem Suidas perperam Comicum facit. Ejus fabulæ apud eundem Suidam atque Athenæum: Ἀλφεσίβοια, Ἀχιλλεὺς Θερσιτοκτόνος, Διόνυσος, Θερσίτης (Suid. in ὡς ἂν μὴ ὑπάρχων) Θυέστης, Ἰὼ, Ὀδυσσεὺς, Οἰνεὺς, Πενθεὺς, Τραυματίας. Vide Meursii Bibliothecam Græcam, & Hertelii Comicorum fragmenta. Chæremonis κένταυρος sive ἱπποκένταυρος rhapsodia fuit ex variis metri generibus conflata, teste Aristotele c. 1. Poëtices.

CHOERILUS Athenienſis circa Olympiadem LXIV. clarus, ex quorundam sententia primus personatos induxit, auctor tragœdiarum CL. terdeciesque victor. Vide Suidam & de aliis duobus hujus nominis Menagium ad Laërt. Lib. I. sect. 24. & Sam. Petitum Lib. II. Observatt. c. 2. Ex Tragœdiis Chœrili Ἀλόπην laudat Pausanias in Atticis. p. 34.

CLEMENS Byzantinus Τραγῳδίας ὑποκριτὴς de quo Philostratus Lib. II. Vit. Sophist. in Hippodromo p. 610. seq.

CLEOPHON Athenienſis, Tragicus, cujus hæc decem dramata Suidæ traduntur: Αἰχμαίων, Ἀμφιάραος, Ἀχιλλεὺς, Βάκχαι, Δεξαμενὸς, Ἡρακλῆς, Θυέστης, Λυκίππος, Περσὶς, Τήλεφος. Propria at humili dictione usum notat Aristoteles. c. 22. Poëtices. Ejus Μανδρόβυλον memorat Lib. I. Sophist. Elench. c. 14.

CRATES Tragœdiarum ſcriptor memoratus Scholiaſtæ Germanici p. 124. Cratetem intellige Thebanum Cynicum, ex cujus tragœdiis ſublimi chararactere philoſophico ſcriptis ſpecimen profert Laërtius Lib. VI. ſect. 98. Ejus πιπτικὴν laudat Demetrius de elocutione §. 172. Hymnum & παίγνια Julianus Orat. 6. & 7. Idem & Crates ὁ πιπτὴς laudatus Eratoſtheni in Cataſteriſmis c. 25.

CRITIAS Athenienſis, Socratis auditor eloquentia præſtans atque unus è triginta Tyrannis, præter alia ſcripta fertur compoſuiſſe tragœdias, & in his Ἀπελαύνην Polluci VII. 10. laudatam. *Pirithoum* quoq; & *Siſyphum* Euripidis aliqui ad Critiam tanquam auctorem retulere. Vide Meurſium in Bibl. Attica, & Clariſs. Bælium in Lexico Hiſtorico Critico. E veteribus de Critiâ videndi Plato, Cicero, Dionyſius Halicarnaſſeus, & in Libro priore de Sophiſtis Philoſtratus. Ex Euripide nonnulla expreſſiſſe atque in ſua ſcripta tranſtuliſſe notat Clemens Alex. Lib. VI. Strom. p. 620.

CYLISCUS Gyraldo, Voſſio & aliis nominasus, nullus eſt, nam apud Plinium Lib. XIII. c. 10. legendum haud dubie *Philiſcus*, quem tragœdiarum ſcriptorem, meditabundum pinxit Protogenes. Atque ita repræſentant optimæ Plinii editiones. De hoc Philiſco infra ſuo loco.

DEMARATI τραγῳδούμενα. Vide paulo ante in Aſclepiade.

DEMETRIUS τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς memoratus Heſychio, incertum idem ne ſit cum δραματοποιῷ hujus nominis, quem ab Horatio perſtringi notat ejus interpres. Vide Menagii notas ad Laërtium p. 225.

DEMOLOGUS in *Medeâ* laudatur à Polluce Lib. IV. c. 24. unde Tragicis à Delrione accenſetur: ſed Meurſius in Bibliotheca Græca pro *Demologo* legit *Dinolochum*, quod Comici nomen eſt memoratum Svidæ. Ejus Ἀμαζόνας idem Pollux laudat Lib. X. c. 45. Floruit Dinolochus circa Olympiadem LXXIII. filius Epicharmi, fabularum XIV. auctor.

DICÆARCHUS de tragœdiis & Comœdiis ſcripſiſſe ex Scholiaſte Sophoclis & Ariſtophanis colligitur. Vide Caſaubonum ad Athenæum Lib. 6. c. 7. Ejus ὑποθέσεις Tragœdiarum Sophoclis & Euripidis laudantur à Sexto Empirico, ut ſupra in Sophocle notavi. Ejus περὶ μουσικῶν ἀγώνων à Svida in σκολιόν.

DICÆOGENES quoque Tragœdias & Dithyrambos teſte Harpocratione & Svida ſcripſit, ac κύπριοι ejus ab Ariſtotele, *Medea* à Scholiaſte Euripidis ad Medeam laudatur. Citat & hunc Tragicum Stobæus.

DIDYMUS Grammaticus Alexandrinus ſcripſit περὶ τραγῳδουμένης λέξεως, teſte Macrobio Lib. V. c. 18. & Heſychio in proœmio Lexici.

Digitized by Google

xici. Librum XXVIII. illius operis laudat Harpocration in ξηραλοιφεῖν.

DIODORUS ex Alexandria Troadis, Tragicus Straboni æqualis, ut notatum Gyraldo & Delrioni. Alios Diodoros decem recenſet Meurſius ad Chalcidium p. 20. ſeq. quibus adde Diodorum Adramyttenum prætorem, philoſophum Academicum, cauſidicum & Rhetorem de quo Strabo Lib. XIII. p. 814. Diodorum Epicureum qui ſe ipſe interemit teſte Seneca de vita beata c. 19. Diodorum amicum Procopii Sophiſtæ quem laudat Epiſtola 12. & Diodorum Aſpendium Pythagoreum cujus meminit Claudianus Mamertus.

DIOGENES OENOMAUS Athenienſis, Tragœdias in patria docuit, cum Reſp. triginta Tyrannis liberaretur, quod factum eſt ſub extremum Olympiadis XCIV. Ejus dramata apud Svidam hæc nominata leguntur: Ἀχιλλεὺς. Ἑλένη, Ἡρακλῆς, Θυέστης, Μήδεια, Οἰδίπους, Χρύσιππος, Σεμέλη. Obſcuritatem hujus Diogenis reprehendit Melanthius apud Plutarchum de audiendis Poëtis. De DIOGENE Tarſenſi ita Strabo Lib. XIV. p. 675. ὁ δὴ Διογένης καὶ ποιήματα ὥσπερ ἀπεφοίβαζε πρὸς ὑπόθεσιν, τραγικὰ ὡς ἔπος εἰπεῖν. *Propoſito argumento poëmata effudit, velut ab Apolline concitatus, Tragica plerumque.* Tragœdias quæ ſub DIOGENIS CYNICI nomine olim ferebantur, *Philiſci Æginetæ* fuiſſe, Diogenis diſcipuli, notat Julianus Imp. Orat. 6. p. 186. Confer Laërtium Lib. VI. ſect. 73. ubi legas illas à quibusdam tributas eſſe *Luciano Paſiphonti*, & ſect. 80. ubi hæc ſeptem tragœdiarum nomina occurrunt: Ἀχιλλεὺς, Ἑλένη, Ἡρακλῆς, Θυέστης, Μήδεια, Οἰδίπους, Χρύσιππος, quæ eadem eſſe apparet cum illis quas Diogeni Oenomao a Svida tribui jam dixi. *Herculem* Diogenis memorat Tertullianus c. 14 Apologetici.

DION quoque Syracuſius, Dionyſii junioris Tyranni cognatus & victor inter Tragicos à viris doctis refertur, etſi Tragœdiam ipſius nullam veteribus laudatam potui reperire.

DIONYSIADES ſive
DIONYSIDES Tarſenſis, de quo Strabo Lib. XIV. pag. 675. ποιητὴς δὲ τραγῳδίας ἄρξας τῶν τὴς πλειάδος καλουμένων Διονυσίδης. Meminit hujus Dionyſiadis etiam Scholiaſtes Hephæſtionis p. 32. plejadem Tragicorum ſub Ptolomæo Philadelpho celebrem referens. Alius fortaſſis *Dionyſiades* Mallotes Philarchidæ F. itidem Tragicus de quo Svidas in Μαλλώτης.

DIONYSIUS Senior; Siciliæ TYRANNUS, Tragœdias & Comœdias compoſuit, ex quibus laudantur Ἄδωνις, Ἕκτορος λύτρα, Θεσμοφόρος

μορφόρῳ & *Ledæ.* Antiphon vero & Philoxenus, Philiſtusque & Leptines, cum easdem ſibi haud probari confidenter magis atque aperte quam prudenter præ ſe tuliſſent, ab illo ſupplicio affecti exiliove multati, vel in latomias conjecti dicuntur. Vide Johannem Meurſium ad Helladium & in libro de LVIII. Dionyſiis, & Allatium ad Socratis & Socraticorum Epiſtolas p. 250. ſeq. Joh. Jonſium Lib. III. de ſcriptoribus Hiſtoriæ Philoſoph. c. 8. & Lib. IV. p. 327. ſeq. Magno ſumptu hic Dionyſius Æſchyli defuncti pugillares ſibi comparavit, ſperans ſe ex illorum uſu repente alterum Æſchylum futurum, ut refert Lucianus adverſus indoctum p. 387.

DIPHILUS, Tragœdus, quem in Pompejum petulanter invectum eſſe ægre fert Cicero 2. ad Atticum Epiſtola 19. & ex Ciceronenarrat Valerius Lib. VI. c. 2. Rom. 9. non Græce egit ſed latine, quando verbis: *miſeria noſtrâ magnus eſt*, ad Magni Pompeji nomen alluſit. Græcum tamen fuiſſe hunc Diphilum vel nomen ipſum arguit, neque eſt incredibile græcas quoque eundem tragœdias docuiſſe.

DORILLUS ſive DORIALLUS Τραγῳδοποιὸς, quem Ariſtophanes deriſit. Vide Svidam, Heſychium & Etymolog. M. in Δοριάλλῳ & Scholiaſtem Comici ad Ranas.

DURIS Samius Ptolemæi Philadelphi temporibus clarus ſcripſit περὶ τραγῳδίας teſte Athenæo Lib. XIV. De aliis ejus ſcriptis Vide Voſſium in Hiſtoricis Græcis.

EMPEDOCLES Empedoclis Pythagorici è filia nepos cognominis, Tragœdiarum XXIV. auctor fuit, ſi Svidam audimus. Alii plures, tres nimirum & quadraginta numerant, & ad Empedoclem ipſum Phyſicum celeberrimum tanquam auctorem referunt, qui eas compoſuerit adhuc juvenis, ut affirmat Neanthes apud Laërtium Lib. VIII. ſect. 58. Τραγικὸν τῦφον ſive faſtum Empedocli Philoſopho tribuit Diodorus Epheſius ibid. ſect. 70.

EPHIPPUS Athenienſis à Delrione Tragicis accenſetur, licet mediæ Comœdiæ Poëtam fuiſſe, è Svida conſtat. Sed fortaſſis exiſtimavit vir doctus inter Comœdias illum Tragœdiis quoque nonnullis ſcribendis operam dediſſe, & nomina quædam fabularum Ephippi, his magis quam illis congruere, qualia ſunt: *Buſiris* Athenæo & Macrobio V. 21. laudatus, Κίρκη, & Ναυαγός. Laudantur & ejus Ἄρτεμις, Γηρύων, Ἐμπωλὴ, Ἔφηβος, Κύδων, Ὅμοιοι ἢ Ὀβελιαφόροι, Πελτασὴς, Σαπφὼ & Φιλύρα. Vide Athenæum, & Meurſii Bibliothecam Atticam p. 1491.

EPICHARMUS patria Cous, à plurimis Siculus eſt habitus, quia

Digitized by Google

quia vix trimestris venit in Siciliam, & ibi vitam duxit. * Philosophus Pythagoricus idemq; Comicus veteris Comœdiæ fuit, qui cum ob Hieronis tyrannidem à publica professione Philosophiæ abstinuisset, in theatro subinde dogmata Pythagorica versibus inclusa vulgavit, ut notat Jamblichus cap. 36. vit. Pythag. Tragicis Epicharmus à Delrione accensetur jure haud majore quam Ephippus. Ex ejus fabulis 52. tot enim eum scripsisse refert Svidas, quas in decem volumina digesserat *Apollodorus* teste Porphyrio in vita Plotini, & de quibus *Dionysium* juniorem Siciliæ Tyrannum scripsisse idem Svidas docet in Διονύσιος, quadraginta adhuc tituli in veterum scriptis reperiuntur, collecti tum ab aliis tum à Meursio in notis ad Helladii Chrestomathiam p. 61. seq. Sunt autem hi: Ἀγρωστῖνοι, Ἀλκυών, Ἄμυκος, Ἁρπαγαί, Ἀταλάντη, Αὐτομόλος, Βάκχαι, Βύσιες, Γῆ καὶ Θάλασσα, Διένυσοι, Δίφιλος, Ἐλπὶς ἢ Πλοῦτος, Ἑορτή, Ἥβας γάμος, Ἡρακλῆς Παραφόρος, Θεωροί, Κύκλωψ, Κωμασταὶ ἢ Ὧραι, Λόγος ἢ Λογικὴ, Μέγαρις, Μοῦσαι, Ναυαγός, Νῆσοι, Νιόβης γάμος, Ὀδυσσεὺς αὐτομόλος, Ὀδυσσεὺς ναυαγός, Ὀρύα, Περίαλλος, Πέρσαι, Πίθων, Πλοῦτος, Προμηθεὺς Πυρκαεύς, Πύρρα, Σειρῆνες, Σκίρων, Σφὶγξ, Τρῶες, Φιλοκτήτης, χύτροι. Prætereo quod notatum ab Athenæo Lib. XIV. est, *Chrysogonum* tibicinem ψευδεπιχαρμεῖα quædam sive πολιτείαν sub Epicharmi nomine vulgasse: tum alia quæ de Epicharmo ejusque scriptis observata sunt Gyraldo, Vossioque de Poëtis, & à viris doctis ad Laërtium VIII. 78. seq. Fragmenta ex Comœdiis Epicharmi videbis ubi lubebit in sententiis Comicorum collectis ab H. Stephano, Guil. Morello, Jacobo Hertelio & Hugone Grotio. Alia quædam Epicharmi fragmenta leguntur in ejusdem H. Stephani Poësi philosophica p. 54. seq.

EPIGENES Sicyonius cum Tragœdiam in Bacchum docuisset, ei acclamatum est: ᾠδὴν ποιεῖς τὸν Διόνυσον, teste Svida & Apostolio. At idem Svidas alibi Epigenem refert Comicum, & inter ejus dramata Βακχείαν, Ἡρῳνην & μνημάτιον. Comicum quoque diserte vocat Athenæus Lib. VIII. p. 384. Et τῶν νεῶν Κωμικῶν τινα Pollux Lib. VII. c. 10. ubi ejus Ποντικὸν laudat. Pro Βακχείᾳ apud Athenæum male excusum est Βάκχαι & Βραγχία, ut apud Svidam Ἡραΐνη pro Ἡρῳνη. Vide Clariss. Bentleium in Apologia dissertationis de Epistolis Phalaridis p. 237. qui

Mmmm 3 præ-

* Mirum est quod Laërtius Epicharmi Pythagorici ὑπομνήματα memorans, in quibus (ut ipse ait) Φυσιολογεῖ, γνωμολογεῖ, ἰατρολογεῖ, ne verbulo quidem innuit Comœdias eum docuisse.

præterea notat falli Svidam in Θέσπις, qui Epigenem Theſpide antiquiorem Tragicum facit.

EPITHERSES Nicænus Grammaticus ſcripſit de vocabulis Tragicis & Comicis teſte Stephano Byz. in Νίκαια.

EUBULIDES Mileſius, Comicus fuit, non Tragicus, quanquam à Gyraldo & poſt eum ab aliis Tragicus appellatur. Gyraldi hallucinationem notavit Colomeſius pag. 437. ubi hunc Eubulidem vocat Διαλεκτικὸν, quod eſſet ex ſecta Euclidis Megarici, quemadmodum ex Laërtio quoque intelligitur.

EUPHANTUS Olynthius, Eubulidis diſcipulus, Antigoni Macedonum Regis præceptor tragœdias plurimas compoſuit, quibus valebat & in certaminibus probabatur, ut tradit Laërtius in Euclidis Megarici Vita Lib. II. ſect. 110.

EUPHORION, Æſchyli de quo cap. XVI. filius, Bionis de quo ſupra frater, quem patris Tragœdiis nondum ante editis quater viciſſe, & ipſum tragœdias ſcripſiſſe Svidas auctor eſt. De hoc Euphorione & altero hujus nominis Chalcidenſi videndus Meurſius in Bibliotheca Attica & ad Helladium p. 54. ſeq. Ac Chalcidenſem quidem præter Comœdias Ἀπολλόδωρον ab Harpocratione & Svida (in ὁ κάτωθεν νόμος) & Ἀποδιδράσκων ab Athenæo laudatam, & præter amatorias elegias memoratas Diomedi aliisque & à *Cornelio Gallo* verſibus latinis teſte Servio translatas, nonnulla etiam Epico carmine ſcripſiſſe conſtat, inque his *Moꝛſopiam* ſive ἄτακτα, in quo opere libris quinque complexus eſt omne genus fabularum hiſtoriarumque, tum Oracula poſt mille etiam annorum ſpatium eventu comprobata. Obſcuritatem ejus perſtringit Cicero 2. de divinatione p. 135. Inter poetas quibus delectatus Tiberius Imp. Euphorion quoque celebratur à Svetonio cap. 70.

EURIPIDES, Athenienſis, celebri illo hujus nominis Tragico, de quo capite ſuperiore dictum eſt, antiquior, duodecim tragœdias compoſuiſſe & in illis bis victor abiiſſe traditur à Svida, qui præterea tertium Euripidem memorat, prioris ἀδελφιδῆν ſive è filia nepotem, ejusque dramata tria, *Oreſtem*, *Medeam* & *Polyxenam*. Huic *Rheſum* qnoque tragœdiam, quæ inter Euripidis tragœdias exſtat, tribuit Martinus Delrio.

EZECHIEL ὁ τῶ Ἰουδαϊκῶν τραγῳδιῶν ποιητὴς, Judæus fuiſſe videtur, ut plerique ſentiunt cum Joſepho Scaligero ad Euſebium p. 402. confer W. E. Tentzelii dialogos menſtruos, A. 1689. p. 1257. & A. 1690. p. 1142. Alexandro Polyhiſtore & Demetrio Judæo antiquiorem, atque adeo Chriſtianam æram ſæculo ad minimum antecesſiſſe probat Huetius demon-

Digitized by Google

demonſtrat. Evangel. p. 99. Sane Demetrius ex Ezechiele quædam produxit apud Euſebium Lib. IX. præparat. c. 29. Demetrium vero allegat Alexander Polyhiſtor apud eundem Euſebium Lib. IX. c. 21. Nec defuerunt, qui incerta conjectura hunc Ezechielem haberent pro uno è LXX. Græcis Scripturæ S. interpretibus. Alii vero poſt excidium Hieroſolymitanum demum, vel poſt Barcocbæ plane tempora ad ſolandos popularium ſuorum animos compoſitum ab Ezechiele drama eſſe ſuſpicantur, quibus Demetrii & Alexandri apud Euſebium teſtimonia (citra cauſam forte) ſuſpecta ſunt. Ita poſt Stephanum Lemonium notis ad varia ſacra p. 336. celeberrimus Guil. Cavens in hiſtoria literaria Scriptorum Eccleſiaſt. ad A. C. 190. Tragœdia ipſius de Exodo Iſraëlitarum ex Ægypto Moyſe Duce, quam ἐξαγωγὴν inſcripſerat, intercidit, exceptis fragmentis quibusdam, quæ ſervavit Clemens Alexandrinus Lib. I. Strom. p. 344. ſeq. Euſebius Lib. 9. præparat c. 28. & 29. Euſtathius ad Hexaëmeron p. 25. Illa collecta latinis verſibus reddidit & caſtigationes addidit *Federicus Morellus* Pariſ. 1580. Græce & latine deinde exhibentur inter Poëtas Chriſtianos Græcos Pariſ. 1609. 8. In corpore Poetarum Græcorum Tragicorum & Comicorum cum latina verſione editorum Genev 1614. fol. tum in Appendice Bigneana ad Bibliothecam Patrum Græcolat. Pariſ. 1624. fol. & apud Johannem Euſebium Nierenbergium de Origine Scripturæ Sacræ Lib. X. c. 26. Vide & Joh. Seldenum Syntagm. 1. De Diis Syris c. 3. Salmaſium ad Solin. p. 385. & Iſ. Voſſium ad Melam p. 296. editionis primæ.

GORGIAS Rhetor & Sophiſta, de quo ſuo loco dixi, male Tragicis à Delrione accenſetur ob perperam acceptum locum Plutarchi Lib. VIII. Sympoſiacon, cap. 7.

GREGORIUS Nazianzenus. Vide ſupra ubi de Apollinari. HEGELOCHUS Tragicus ὑποκριτὴς. vide Schol. ad Euripidis Oreſtem. v. 278.

HELIODORUM Athenienſem tragœdias conſcripſiſſe teſtatur Galenus Lib. II. de antidotis c. 7. ubi verſus quoſdam profert ex ejus poemate de venenis, ad Nicomachum.

HEPHÆSTION Grammaticus Alexandrinus ſcripſit λύσεις τραγικῶν καὶ κωμικῶν διορθωμάτων. Teſte Suida.

HERACLIDES Ponticus quoque, auditor Ariſtotelis, tragœdias ſcripſerat, eaſque ſub *Theſpidis* nomine vulgaverat, ut auctor eſt Ariſtoxenus apud Laertium in Heraclidis vita Lib. V. ſect. 92. Videtur hoc Ariſtoxenus notaſſe in ſuis hiſtoricis commentariis, quæ laudat idem Laertius Lib. IX. ſect. 40. aut certe in Miſcellaneis, ex quibus nonnihil profert

profert Lib. I. sect. 107. Sane in commentariis Aristoxeni Musicis, in quibus hoc illum tradidisse affirmat Delrio prolegomenis ad Senecam p. 25. nihil tale legitur.

HERILLUS Carthaginiensis ab eodem Delrione Tragicis accensetur, eam ut puto ob causam, quod inter ejus scripta apud Laertium Lib VII. sect. 166. refertur *Medea*.

HIERONYMUS Rhodius ὁ ἐν τῷ περὶ τραγῳδοποιῶν laudatur à Suida in Ἀναγυράσιος, & Apostolio XI. 41. prov. Scripserat hic Philosophus Peripateticus libros plures de Poetis, quorum primum Epicis, alterum Tragicis, Comicis tertium, quartum Melicis tribuisse videtur: Quinto de Citharœdis egisse testatur Athenæus Lib. XIV.

HIPPARCHIA Metroclis soror, ttagœdias scripsisse videtur Delrioni, ni fallor propter locum Laettii Lib. VI. sect. 98. sed qui de Cratete accipiendus, non de Hipparchia, licet ad hanc referre malit etiam Menagius in suis ad Laertium notis.

HIPPIÆ ELIENSIS Sophistæ Apulejo in floridis laudati tragœdias & dithyrambos memorat Plato in Hippia minore: πρὸς ἢ τούτοις ποιήματα ἔχων ἐλθεῖν, καὶ ἔπη καὶ τραγῳδίας καὶ διθυράμβους, καὶ καταλογάδην πολλοὺς λόγους καὶ παντοδαποὺς συγκειμένους.

HOMERUS junior, è Caria Hierapolitanus, Andromachi Philologi & Myronis Byz. Poëtriæ filius, * Tragicus fuit tempore Ptolemæi Philadelphi, unus ex illis septem qui Plejadis nomine signabantur. Vide Menagium ad Laërtii Timonem Lib. IX. sect. 113. Fabulas XLV. teste Svida composuerat.

JASON TRALLIANUS τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς *Actor Tragicus*, non scriptor Tragœdiarum, memoratus Plutarcho in vita Crassi, & Appiano Alex. Lib. de bellis Parthicis. p. 155.

JON Chius, Orthomenis filius cognomento Xuthus, Æschylum vidit senem juvenis, & circa Olympiadem LXXXII. duodecim amplius post Æschyli mortem annis tragœdias docere cœpit, ipse cum Aristophanes Pacem Comœdiam ageret Olympiad. XC. anno secundo jam defunctus. Ex ejus Tragœdiis quarum alii XII. alii XXX. alii XL. numerant, hos titulos in veterum Grammaticorum libris observavit Clarissimus Rich. Bentleius, qui Jonis hujus fragmenta diligenter & erudite collegit in Epistola Chronico Johannis Malelæ subjecta ad Joh. Millium: Ἀγαμέμνων, Ἀλκμήνη, Εὐρυτίδαι, Ἀργεῖοι, Μέγα δρᾶμα, Ὀμφάλη σατυρική.

* Svidas in Μυρώ Homerum hunc Myronis parentem fuisse affirmat, sed in Σωσίθεος & Ὅμηρος, filium. Apud Hephæstionem in Enchirid. Ὅμηρος ὁ Μυρῶς.

Digitized by Google

ελκὴ. Τεῦκρος. Φοῖνιξ ἢ Καινεύς. * Φοινιξ δεύτερος. Φερεκοι. Scripsit præter Tragœdias & alia varii generis. Versu quidem, Dithyrambos, Odas, Pæanes, hymnos, scolia sive carmina convivalia, Elegias, Comœdias & Epigrammata. Oratione soluta, dialecto Jonicâ, χίᾳ κτίσιν, πρεσβευτικὸν, quem à quibusdam pro suppositio habitum notat Aristophanis Scholiastes, Ἐπιδημίας sive de adventibus clarorum virorum in Insulam Chium, Κοσμολογικὸν, Τελαγμὸν sive Τελαγμὸς & Ὑπομνήματα. In Jonis tragœdias commentarium scripserat *Epigenes* & *Didymus* Alexandrinus. *Baton* quoque Sinopensis librum composuerat de Jone. Vide & quæ de Jone observant Leopardus Lib. II. emendation. cap. 20. Marcus Meibomius ad Musicam Euclidis p. 63. Menagius ad Laërtium p. 351. seq. & Andreas Christianus Eschenbachius in commentario de Poësi Orphica p. 196. seq. Alius ni fallor Jon Ephesius de quo dialogus Platonis, aliusquoque Jon junior Platonicus, Καινὸν dictus ob morum severitatem, de quo consules Lucianum in symposio & Philopsevde.

JOPHON Sophoclis F. Athenienſis, teste Svida tragœdias docuit quinquaginta, ex quibus fuere Ἀχιλλεὺς, Τήλεφος, Ἀκταίων, Ἴλιος, Περσὶς (an Ἰλιοπέρσις?) Δεξαμενὸς, Βάκχαι (quas allegat etiam Stobæus in Eclogis) Πενθεύς. Meminit Jophontis Valerius Maximus. Lib. VIII. c. 7. extern. 12.

ISAGORAS tragœdiarum scriptor, auditor Chresti Byzantini Sophistæ qui Herodem Atticum audivit. Vide Philostratum in vitis Sophistar. p. 587. edit. Morelli.

ISOCRATES Athenienſis, nomen inter Oratores celeberrimum, sub Archonte Lysistrato usque ad Sosigenem, hoc est ab Olymp. CII. 4. ad Olymp. CIX. 3. scripsit tragœdias XXXVII. quarum duæ tanquam alterius auctoris in dubium vocatæ sunt, teste Plutarcho in ejus vita. Junior quoque Rhetor *Isocrates Apolloniates* Ponticus vel Heracleotes, prioris discipulus, inter Tragicos à Delrione refertur, quia Svidas narrat eum in Epitaphio Mausoli Regis superatum esse à Theodecte Rhetore & Τραγῳδοποιῷ. Certatum autem fuit tragœdiis. Nam ut idem Svidas in Θεοδέκτης, ἐνίκησε μάλιστα ἐυδοκιμήσας ἐν ᾗ εἶπε τραγῳδίᾳ. Confer Hyginum apud Gellium Lib. X. c. 18

LEONTEUS Argivus, Jubæ Mauritaniæ Regis servus, Athe-

* E Phœnice Jonis petiti versus quos affert Zenobius V. 68. proverb. Plutarch. de sollertia animal. & Athenæus. Apud Svidam vero in Σίφνιοι ubi aliquid affertur ἐκ τῶν Ἰωνος Φρυγῶν, H. Wolfius & Æm. Portus male: *ut scribit Jon in opere de præsidiis.* Est enim nomen Tragœdiæ.

Digitized by Google

nioris discipulus, tragicus. Ejus *Hypsipyle* perstringitur in Epigrammate Jubæ quod refert Athenæus Lib. VIII. p. 343.

LUCANUS *Pasiphon* scripsit paulo post obitum *Diogenis Cynici*, cujus Tragœdias ad illum nonnulli referebant, teste Favorino apud Laërtium Lib. VI. sect. 73.

LYSIPPUS, Tragicus à Delrione & Vossio appellatur, sed Polluci aliisque diserte est Comicus. Ejus *βάκχαι* idem Pollux & Athenæus, *Θυροκόμον* præterea Svidas memorat. Versus quosdam Lysippi in laudem Athenarum profert Dicæarchus p. 10. edit. Joh. Hudsoni Viri Cl. Eos præter Grotium in excerptis p. 876. latina Metaphrasi donarunt Ludov. Nonnius ad Græciam Hub. Goltzii p. 84. H. Stephanus Lib. VI. Schediasm. c. 15. & Conr. Rittershusius Lib. VIII. sacrarum Lect. c. 10.

MELANIPPIDES Critonis F. Melius, circa Olympiad. LXVI. clarus, præter alia poëmata varii generis, Dithyrambos & Tragœdias scripsit. Ex ejus *Proserpina* nonnihil profert Stobæus in eclogis p. 165. edit. Grotii. Alia duo ejusdem Melanippidis fragmenta exhibet idem Grotius in excerptis Tragicor. & Comicorum p. 455. ex Clemente Alex. 5. Strom. p. 602. Prætereo quæ de Melanippide leges apud Athenæum, Svidam, Gyraldum &c. Svidas in Φιλόξενος docet servum ejus fuisse Philoxenum Cytherium, de quo infra.

MELANTHIUS Philoclis F. Athenienſis, Tragicus, cujus luxuriem ac voracitatem aliaque vitia præter Calliam, Leuconem, Pherecratem, Eupolim & Platonem Comicum perstringit Aristophanes in Pace p. 466. Vide Svidam in Μελάνθιος & Μερσιμος & βδελύσσω, & Scholiasten Aristophanis ad aves p. 374. Versum Melanthii Tragici de iracundia post Plutarchum profert Johannes Tzetzes in Hesiodum p. 82. Plura de Melanthio Tragico Athenæus, qui elegias etiam composuisse illum testatur Lib. VIII. p. 343. Alius ni fallor Melanthius fuit cujus Librum de Mysteriis Eleusiniis laudat præter Scholiasten Aristophanis idem Athenæus Lib. VII. p. 325. & cujus secundum Ἀτθίδος memorat Harpocratio in *χευπάνιον*. Alius certe de quo Homerus, itemque alius hoc nomine pastor apud Theocritum. Alius Melanthius Messeniorum Rex, Codri pater, de quo Strabo & alii. Alius denique pictor celebris de quo Harduinus ad Plinii Lib. XXXV. sect. 32. & Franciscus Junius in Catalogo Pictorum.

MELITUS Orator & Poëta Tragicus Ἰσοψυχος, accusato Socra-

Digitized by Google

Socrate quàm ſcriptis ſuis notior. De eo Svidas in Μέλιτ@ & σχολιάς, & Scholiaſtes Comici ad Ranas. p. 180.

MORSIMUS Philoclis Tragici F. Melanthiique frater, Tragicus & ipſe, ſed frigidus & ineptus, ut Ariſtophanes in Equitibus p. 211. pro dirarum formula uſurpet, ad Morſimi exemplum tragœdiam docere. Vide Svidam in Μελάνθι@ & Μόρσιμ@ & Φιλοκλῆς, Scholiaſten Ariſtophanis ad Ranas, Equites & pacem. Quod vero apud Philoſtratum Apollonius Tyanenſis ad Domitianum ἃ μέν με κτανέειν ἐπεὶ ἄτοι μόρσιμός εἰμι, non ad Morſimum Tragicum reſpexit, ut Gyraldo ex Svida perſuaſum, ſed μόρσιμ@ eſt *maturus morti* ſive *fato*. Vide Adrianum Junium Lib. VI. animadverſ. c. 19.

MORYCHUS Tragœdiæ Poëta ob gulam & luxuriem perſtringitur ab Ariſtophane & Platone Comico. Vide Svidam in Μώρυχ@, Ὀρθοφοιτοσυκ. & Φάσις, atque Scholiaſten Ariſtophanis ad Acharnenſes p. 296. & ad Veſpas p. 352. ſeq. De proverbio *ſtultior es Morycho* præter eundem Svidam in Μόρυχ@ & μωρότερ@ videndus Andreas Schottus ad Diogenianum, & Eraſmus in Adagiis reprehendens Joh. Baptiſtam Pium c. 101. annotatt. poſterior.

MOSCHIO Tragicus & Comicus (Comicus appellatur à Clemente Alex. 6. Strom. p. 623.) cujus *Themiſtoclem*, *Telephum* ac *Pheræos* laudat Stobæus. Vide Grotii excerpta ex Tragicis & Comicis pag. 921. De aliis hujus nominis ſcriptoribus dixi infra libro ſexto.

MYNISCUS, Τραγικὸς ὑποκριτὴς, non Poëta Tragicus fuit, cujus voracitatem perſtringit Plato Comicus apud Athenæum Lib. VIII. p. 445.

NAUCRATES Erythræus, victus eſt tragœdiâ in Mauſolum à Theodecte. Vide Svidam in Θεοδέκτης.

NEANTHES Tragicis Poëtis male accenſetur à Gyraldo & Delrione, ex loco malè intellecto Diogenis Laërtii Lib. VIII. ſect. 57.

NEARCHUS Tragicus una cum Calliſthene ab Alexandro M. interfectus, ut ſcribit Svidas in Καλλισθένης. Fortaſſis idem eſt, cujus navigationem juſſu Alexandri ſuſceptam referunt Plinius Lib. VI. hiſt. c. 23. & Arrianus in Indicis. Meminerunt Strabo, Plutarchus, Curtius aliisque. Hiſtoriæ Alexandri ab eo ſcriptæ fidem detrahit idem Strabo. In Inſula Patale ſepultum tradit Philoſtratus Lib. III. de vita Apollonii c. 15. Tragicum nemo vocat ſi à Svida diſceſſeris, qui cum Neophrone fortaſſis, de quo mox, illum confudit.

NEOPHRON ſive NEOPHON Sicyonius, Calliſthenis ami-

cus & ſupplicio una cum ipſo affectus ab Alexandro Magno. Ejus centum & viginti tragœdias exſtitiſſe, & Medeam Euripidis â nonnullis huic Neophonti tributam fuiſſe Svidas ſcriptum reliquit. Ex *Medea* Neophontis, verſus quindecim producit Stobæus in florilegio p. 107. edit. Grotii, qui in Euripidis Medea (eodem loco tanquam diverſâ à Stobæo landata) non leguntur.

NEOPTOLEMUS, celebris Τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς tempore Philippi Regis Macedonum. • De eo videndus Leopardus Lib. IX. emendatt. cap. 15. & quæ viri docti ad Sveton. Caligul. c. 57. Tertull. de anima c. 46. Alius Neoptolemus Parianus Poeta, cujus præcepta de arte Poetica in Epiſtolam ſuam ad Piſones Horatium transtuliſſe Porphyrion obſervat.

NICOLAUS Damaſcenus præter alia doctrinæ genera poeticam quoque exercuit, ita ut juvenis adhuc Tragœdias & Comœdias cum laude compoſuerit. Τραγῳδίας ἐποίει καὶ Κωμῳδίας εὐδοκίμους, inquit Svidas. Ex his fuit Σωσανὶς, ſive Σωσάννης δρᾶμα memoratum Euſtathio ad Dionyſium Periegetem v. 976. & ab aliis male tributum *Johanni Damaſceno*. Vide Colomeſium ad Gyraldum p. 303.

NICOMACHUS è Troadis urbe Alexandrinus veteris Comœdiæ poëta; cujus hæ undecim Tragœdiæ à Svida numerantur: Ἀλέξανδρος ἢ Ἑλένης Φύλη, Ἀλκηστίς, Γυναῖκες. Εἰλήθυια, (Athenæo etiam laudata) Μεταβαίνουσαι, Μυσοὶ, Νεοπτόλεμος, Περσὶς ἢ Πολυξένη, Τεῦκρος, Τελλογία, Τυνδάρεως ἢ Ἀλκμαίων. Etiam Μεταλλῆς Pherecratis ad Nicomachum hunc auctorem retulit Eratoſthenes Libro VII. de vetari Comœdia, apud Harpocrationem in μεταλλῆς. Perperam in Svidæ codicibus his accenſetur *Oedipus*, ut pridem notatum Meurſio ad Nicomachum Muſicum p. 161. Nicomachi Ναυμαχίαν quoque allegat Stobæus in florilegio p. 149. edit. Grotii.

NICOMACHUS alter Athenienſis, itidem Tragicus, cujus *Oedipodem* Svidas memorat, addens ab hoc Nicomacho victos Euripidem & Theognin: Theognin puta Tragicum, de quo infra.

NOTHIPPUS Tragicus, cujus voracitatem ſugillat Hermippus Comicus apud Athenæum Lib. VIII. p. 345.

PALAMEDES Eleates, Grammaticus, ſcripſit de vocibus Comicis ac Tragicis, ut ex Svida didici.

PARTHENIUS cujus *Herculem* & *Iphiclum* laudat Stephanus Byz. Inter Tragicos ideo refertur à Delrione. Vide quæ de Parthenio dixi infra libro quarto.

PATRO-

Digitized by Google

PATROCLES Thurius in Tragœdia quadam de Dioſcuris egerat teſte Clemente Alex. in Protreptico p. 14.

PHILISCUS ut Svidas, ſive ut Voſſius p. 64. libri de Poetis legendum eſſe docet, PHILICUS Corcyræus, unus è Plejade Tragicorum fuit tempore Ptolemæi Philadelphi, à quo dictum genus carminis *Philicium*, de quo Hephæſtion, Atilius Fortunatianus in arte metrica, Marius Plotius aliique Grammatici.

PHILISCUS Ægineta, Tragicus. Vide quæ ſupra ubi de *Diogene* Cynico, & *Cyliſco*. Atque Lambecium Libro VII. p. 405. ſeq. qui cum hoc Ægineta confundit Philiſcum Iſocratis diſcipulum Lyſiæque amicum, qui Lycurgi Rhetoris vitam ſcripſit. Philiſcum Mileſium Neanthis Cyziceni Patrem memorat Svidas in Νεάνθης. De Philiſco Theſſalo Sophiſta Philoſtratus Lib. II. p. 617. ſeq.

PHILOCLES duo, unus Æſchyli ſororis filius, pater Morſimi, avus Aſtydamantis. Hic Tetralogiam tragœdiarum *Pandionidem* compoſuit, ab Ariſtotele in didaſcaliis recenſitam, teſte Scholiaſte Comici ad aves p. 379. ubi Ariſtophanes perſtringit hujus Philoclis *Tereum* ſive ἔποπα, ex eadem tetralogia fabulam, ad exemplum Terei Sophoclei compoſitam. Propter amarum & acerbum ſcribendi genus teſte Svidâ, dictus eſt χολὴ ſive *bilis*, & centum tragœdias compoſuit, ex quibus memorat Ἠεριγόνην, Ναύπλιον, Οἰδίποδα, Οἰνέα, Πηνελόπην, Πρίαμον, Φιλοκτήτην. Ab hoc Philocle Athenienſium judicio victus eſt Sophocles Oedipodem docens, ut memorat & indignatur Ariſtides T. 2. p. 422. De altero tragico juniore hujus nominis, filio Aſtydamantis, meminit Scholiaſtes Ariſtophanis jam laudato loco.

PHILOSTRATUS Lemnius major natu præter libros tres de tragœdia, etiam à Svida traditur compoſuiſſe tragœdias XLIV. & Comœdias XIV.

PHILOXENUS Cytherius Διθυραμβοποιὸς καὶ Τραγῳδιδάσκαλος Svidæ in Τρεῖς ἀνὴρ ὁ & Scholiaſtæ Comici ad Plutum. Hic in latomias conjectus à Dionyſio Tyranno, in iisdem Cyclopem ſuum (Κύκλωπας Ariſtotelic. 2. Poetices) elaboravit, ut refert Ælianus Lib. XII. Var. c. 44. ad quem videas licet quæ viri docti annotarunt, tum Zenobium V. 45. proverb. Joh. Tzetzen Chiliad. X. hiſt. 358. & Chiliad. V. hiſt. 23. De Philoxeno hoc agunt etiam Voſſius Lib. III. inſtitutt. poetic. c. 16. §. 3. Heinſius Lib. de Satira Horatiana p. 35. &60. Reineſius Var. Lect. p. 472.

PHORMUS apud Athenæum & Svidam, ſed apud Ariſtote-

lem c. 5. Poetic. & Pauſaniam in Eliacis prioribus PHORMIS, quæ vera lectio videtur Rich. Bentlejo Viro Clariſſ. pag. 201. apologiæ diſſ. de Epiſtolis Phalaridis (apud Themiſtium male ἄφορμ@,) Patria Syracuſius, & Svida teſte Comicus fuit, Epicharmi æqualis, & filiis Gelonis tyranni præfectus. Delrioni tamen tragœdias etiam ſcripſiſſe videtur, quod Tragœdiam non Comœdiam ſapiant ipſius *Cepheus*, *Alcyones*, & *ἰλίᾳ πόρθησις*. Sed quam incerta ſit ejusmodi conjectura, paulo ante ubi de Apollophane agebam obſervavi.

PHRYNICHUS Athenienſis, Polyphradmonis F. diſcipulus Theſpidis, primus fœminæ perſonam in ſcenam induxit, & octonariis Jambis in Tragœdia uſus eſt teſte Svida in Φρύνιχ@, ut idem Svidas in Τετράμετρον & Ὀκτάμετρον hoc in Comœdiis tribuit Ariſtophani. Fabulæ ejus hæ à Svida memorantur: Αἰγύπτιοι, (Heſych.) Ἀκταίων, Ἅλκησις, (Heſych.) Ἀνταῖ@ ἢ Λίβυες, (Schol. Ariſtoph. ad ranas) Δαναΐδες, (Heſych.) Λίκαιοι, Πέρσαι, Πλευρωνία, ſive Πλευρῶν (Pauſan. in Phocicis p. 874. Tzetza ad Lycophron.) Σύνθωκοι. Vicit Olympiade LXVII. Themiſtoclem choragum ſive apparatus ſcenæ miniſtratorem habuit Olymp. LXXV. 1. Archonte Adimanto, unde inſcriptio apud Plutarchum in Themiſtoclis vita: Θεμιστοκλῆς Φρεαρρί@ ἐχορήγει, Φρύνιχ@ ἐδίδασκεν, Ἀδείμαντ@ ἦρχεν. Fuit & alter *Phrynichus* itidem Athenienſis, Tragicus, filius Melanthæ, cujus videtur fuiſſe Μιλήτις ſive Ἅλωσις Μιλήτου ob quam Athenienſes (non Perſæ ut Svidas tradit) eum mille drachmis multarunt, quod domeſticas calamitates refricuiſſet, teſte Herodoto Lib. VI. c. 21. Confer quæ viri docti notant ad Longinum de ſublimi dictione c. 24. & ad Ælian. XIII. 17. Var. Tragœdiæ Phrynichi hæ præterea apud veteres memorantur: Ἀνδρομέδα, Ἡσιόνη, Τάνταλ@, (Heſych.) Φοινίσσαι. (Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Veſpas, Æſchyli ad Perſas.) De utroque Phrynicho Tragico, uti de Comico quoque hujus nominis, conſulendus Johannes Meurſius in Bibliotheca Attica.

PINDARUS Thebanus quoque Tragicis annumerandus eſt, quia inter ejus ſcripta Svidas refert δράματα Τραγικὰ XVII.

PLATO Philoſophus, de quo ſuo loco egi, ad Tragœdias ſcribendas primum animum applicuit, & tetralogiâ compoſita jam certator fieri cupiebat, niſi Socratis Philoſophiâ captus hanc prætuliſſet. Vide quæ viri docti notant ad Æliani Var. Hiſt. Lib. II. c 30. & Menagium ad Laërtii Lib. III. ſect. 6. De Platone Comico diligenter agit Meurſius in Bibliotheca Attica.

PLEIAS TRAGICORUM tempore Ptolemæi Philadelpi celebrium

Digitized by Google

lebrium à variis diverſimode enumeratur. A Scholiaſte Hephæſtionis quidem hunc in modum:

1. *ÆANTIDES*,
2. *ALEXANDER ÆTOLUS.*
3. *HOMERUS, MYRONIS F.*
4. *LYCOPHRON.*
5. *DIONYSIDES, pro quo SOSIPHANEM* altero loco nominat.
6. *SOSITHEUS*, quem Suidas quoque unum è Plejade fuiſſe teſtatur, non minus quam *Soſiclem* Syracuſanum, in quo tamen fallitur ut infra ſuo loco notavi.
7. *PHILISCUS*, ſive *PHILICUS.*

Ab Iſaacio Tzetza autem, non Tragicos ut videtur, ſed Poëtas ex quocunque genere claros ejusdem ætatis celebrante, ſic:

1. *ÆANTIDES.*
2. *APOLLONIUS RHODIUS.*
3. *ARATUS.*
4. *HOMERUS junior.*
5. *LYCOPHRON.*
6. *NICANDER.*
7. *THEOCRITUS.*

Vide Voſſium Lib. II. Inſtitutt. Poëtic. p. 54. & ſcriptores ſupra à me laudatos in *Æantide.* Fuiſſe etiam videtur Plejas Poëtarum Comicorum, ex quibus *Machonem Sicyonium* laudat Athenæus ſub extremum Lib. XIV. De Plejade recentium Poëtarum Gallorum adi Menagium T. 2. Antibailleti c. 110.

PLINIUS junior quatuordecim annos natum ſe tragœdiam Græcam compoſuiſſe teſtatur Lib. VII. Epiſt. 7.

POLUS Tragicus Ὑποκριτὴς celebris. Vide ſupra in Ariſtodemo. Plutarchum Lib. an ſeni gerenda ſit Reſp. p. 785.

POLYIDES Sophiſta inter Tragicos etiam locum ſibi vindicaverit, quem laudet Ariſtoteles c. 16. & 17. de Poëtica, memorans ejus *Iphigeniam.* Alius Polyides Medicus apud Palæphatum cap. 27. & Polyides Theſſalus apud Vitruvium Lib. X. c. 19. cujus Mechanica allegat idem in præfatione Lib. VII.

POLYPHRADMON Athenienſis, Phrynichi Tragici F. Tragicus & ipſe, Svidæ in Φρύνιχος memoratus.

PRATINAS, De quo ſic Svidas: Πρατίνας Πυῤῥωνίδου ἢ Ἐγκωμίου Φλιάσιος· ποιητὴς τραγῳδίας ἀντηγωνίζετο Αἰσχύλῳ καὶ Χοιρίλῳ ὅτε τῆς ἑβδομη-

δομηκοστῆς Ὀλυμπιάδος. Καὶ πρῶτος ἔγραψε Σατύρους· ἐπιδεικνυμένου δὲ τούτου συνέβη τι ἱκετικὸν ἐφ' ὧν ἐξήκεσαν οἱ θεατῶν ἐστιν, καὶ ἐκ τούτου θέατρον ἐκωδομήθη Ἀθηναίοις. Καὶ δράματα μὲν ἐπιδείξατο ἑξήκοντα, ὧν σατυρικὰ τριάκοντα δύο. ἐνίκησε δ' ἅπαξ. Meminit hujus Pratinæ Euſebius in Chron. ad Olymp. 70. & Acron ad Horatii Artem Poëticam p. 579. ubi *Cratinus* pro *Pratinas* male excuſum eſt, ut notavit Caſaubonus Lib. I. de Satyrica Poëſi c. 5. Acronis verba hæc ſunt: *Tragœdiis ſatyra dicitur amata, in quibus ſalva majeſtate gravitatis jocos exercebant ſecundum Pratinæ inſtitutionem. Is enim primus Athenis Dionyſia cum eſſent ſatyricam fabulam induxit.* Pratinam ἐν δυμέναις ἢ καιέπισιν allegat Athenæus Lib. IX. Idem Lib. I. p. 22. teſtatur Theſpin, Pratinam, Cratinum & Phrynichum dictos ὀρχηστικοὺς διὰ τὸ μὴ μόνον τὰ ἑαυτῶν δράματα ἀναφέρειν εἰς ὄρχησιν ἢ χορεῖα, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ἰδίων πημάτων διδάσκειν τοῖς βουλομένοις ὀρχῆσθαι. Proferuntur iterum nonnulla ex Pratinæ tragœdiarum quadam apud Athenæum Lib. XIII. & Lib. XIV. pag. 617. ubi hyporchema quoddam & p. 624.

PYTHANGELUS Tragœdiæ Poëta flagitioſus & ignobilis. Vide Scholiaſten Ariſtophanis ad Ranas p. 134.

RHINTHON Syracuſius tempore Ptolemæi Lagi floruit Tarenti, unde Tarentinus aliquibus dicitur, auctor *hilarotragœdiarum*, * quæ ab eo *Rhinthonicæ* appellatæ ſunt, & res tragicas atque graves ludicro ac Scarronico dicendi genere perſequebantur. Apud Grotium in 2. Tim. IV. 13. pro *Rhetor* Comicus, legendum *Rhinthon*. Hujus φλύακος ſive jocatoris fabulæ fuere XXXVIII. teſte Stephano Byzantino in Τάρας & Svidâ in Ῥίνθων, ex quibus *Amphitruonem* laudat Athenæus. Vide Gisberti Cuperi Obſervationes Lib. I. c. 10. Voſſium Lib. II. Inſtitut. Poëtic. c. 21. & Cauſaubonum ad Athenæum Lib. III. c. 9.

RUFUS in Muſicæ hiſtoriæ libris tribus primoribus Tragicorum & Comicorum, tum Dithyrambicorum, & Avletarum, Citharœdorumque & epithalamiorum Carminum ac hymenæorum & ſaltationum theatricarum hiſtoriam perſecutus fuerat, & in Dramatica hiſtoria recenſuerat Τραγῳδῶν καὶ Κωμῳδῶν πράξεις τε καὶ λόγους καὶ ὑποθέσεις καὶ τοιαῦτα ἔργα. Ex undecimo libro συμμίκτων *Ariſtoxeni* & iſtis Rufi ſcriptis pleraque hujus argumenti in quartum eclogarum librum eſſe à *Sopatro* Sophiſta relata notat Photius cod. 161.

SACAS Τραγῳδίας ποιητὴς Svidæ in Νόμαδες & Σάκας Plutarcho in Lib. de Muſica p. 1134. *Sacadas* Argivus, ſcriptor elegiarum. Confer ſi placet quæ ſupra in *Acas* vel *Acatus*.

De

* Alii fuere Ἱλαροῳδοὶ Poëtæ de quibus Feſtus & ex Ariſtotele Athenæus.

De SANNIONE Demoſthenes Orat. contra Midiam refert quod Choros Tragicos docuerit, ad quem locum notat Ulpianus, eum docuiſſe canere numeroſe & aptis modis, μὴ ῥυθμὸν καὶ πρόσηκόντως μέλος ᾄδειν διδάσκων. Sed exinde Poëtis Tragicis Sannionem adſcribere cum Gyraldo, Delrione & aliis nolim.

SATYRUS Hiſtrio tragicus eximius, Demoſthenis æqualis, cui quanta eſſet vis pronunciationis & actionis in dicendo, primus perſuaſit, teſte Plutarcho.

M. ÆMILIUS SCAURUS Euripidis exemplo Atreum tragœdiam compoſuit Græce, ut ex Dionis verbis conjicio. In hac cum Tiberii Imp. ἀθυμίαν perſtrinxiſſet, crimine alio impacto juſſus eſt ſibi ipſi manus inferre. Vide Dionem Caſſium Lib. LVIII. p. 636.

SILANIONIS Jocaſten laudat Plutarchus de audiendis Poëtis. Sed falluntur Gyraldus, Voſſius aliique qui hunc pro Tragœdo habent, fuit enim inſignis ſtatuarius, cujus imaginem Theſei celebrat idem Plutarchus in Theſei vita. Sapphonis imaginem Cicero Verrina quarta c. 57. Confer Harduinum ad Plinii 34. 8. & Franc. Junii Catalogum Artificum p. 199.

SIMONIDEM Ceum, de quo in Lyricis dixi, inter alia etiam Tragœdias compoſuiſſe auctor eſt Svidas.

SOPATER Sophiſta libro quarto & quinto eclogarum egerat de Tragicis & Comicis. Vide paulo ante in *Rufo*.

SOPHOCLES duo. Vide quæ dixi ſupra ubi de tertio Sophocle Tragico celeberrimo.

SOSIBIUS Tragicus, ex cujus Daphnide verſus quidam exhibentur & caſtigantur à Caſaubono Lectionum Theocriticarum c. 12.

SOSICLES Syracuſius, LXXIII. docuiſſe Tragœdias & in his ſepties victor abiiſſe à Svida traditur. Vixit ſub Philippo Macedone & Alexandro Magno, neque adeo ex Plejade illa celebri eſſe potuit, ut idem Svidas affirmat, aliis præcipue qui Plejadem recenſent Soſiclem omittentibus.

SOSIPHANES ex Plejade Tragicorum tempore Ptolemæi Philadelphi clarorū fuit. Meminit ejus Stobæus & Scholiaſtes Hephæſtionis.

SOSITHEUS Syracuſanus ſive Athenienſis potius, ſive ut alii ex Troica Alexandria Alexandrin⁹, itidem ex Plejade, Tragœdiarum ſcriptor, laudatus Svidæ, Scholiaſtæ Hephæſtionis p. 93. & Germanici pag. 127. Hygino Poëtic. Aſtronom. c. 27. & ante hos ab Eratoſthene in Cataſteriſmis c. 28. Ex ejus ἀθλίῳ nonnihil producit Joh. Stobæus in florilegio

rilegio p. 199. edit. Grotii. Δάφνιν ſive λιτυέρσαν Soſithei (an Soſibii?) laudat Athenæus. Memoratur hic Tragicus in συναγωγῇ ἱστοριῶν à Scaligero edita ad Olymp. CLXIV. Σωσίθεος, Συρακόσιος ἢ Ἀθηναῖος, μᾶλλον δ' Ἀλεξανδρεὺς τῆς Τρωϊκῆς Ἀλεξανδρείας, τὸν τῆς Πλειάδος εἷς ἡκμαζε.

SPINTHARUS Heracleotes, Tragicus, cujus *Herculem ambuſtum* & *Semelen fulmine tactum* Svidas memorat, idem forte eſt quem Laërtius Lib. V. ſect. 92. refert *Parthenopæum* ſub *Sophoclis* nomine evulgaſſe. Idem quoque ni fallor, quem tanquam barbarum & ſtultum à Comicis exagitatum eſſe narrat Svidas. Alios Spintharos recenſet Jonſius Lib. I. de ſcriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ c. 14. & Menagius ad Laërtii Lib. II. ſect. 20.

STEPHANUS Monachus Sabbaita ſive S. Sabbæ ſectator, cujus memoriam celebrant Græci in Menologiis die XXVIII. Octobris, auctor à quibusdam, Gyraldo teſte, creditur Tragœdiæ de nece Chriſti, quam idem Gyraldus dialogo V. p. 288. diſtinguit à Tragœdia Chriſti Patientis, quæ legitur inter opera Gregorii Nazianzeni.

STHENELUS Tragicus à Platone ſive quisquis auctor fuit Comœdiæ cui titulus erat Λάκωνες, plagii accuſatus fuit quod aliena poëmata ſibi tribuiſſet. Vide Harpocrationem in Σθένελος, Svidam latinum Hieronymi Wolfii pag. 358. & Colomeſium ad Gyraldum pag. 380. Ariſtophanes Comicus apud Athenæum IX. 1. καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥῆμα εἰς ἔξος ἐμβαπτόμενος ἢ λευκὸς ἅλας.

STRATTIS Athenienſis, non Tragicus fuit ut à Svida perhibetur, ſed veteris Poëta Comœdiæ, plurium dramatum auctor, quæ recenſeo infra in notitia Comicorum. Scriptor anonymus περὶ κωμῳδίας qui Ariſtophani præmitti ſolet, ſedecim dramata à Strattide compoſita teſtatur, ſed apud veteres ſcriptores obſervata ſunt nomina fabularum XXI. niſi forte unius dramatis plures fuere tituli.

TELEGONI Ulyſſen Τραυματίαν memorat Ariſtoteles c. 14. Poëtic.

THEODECTES Phaſelites, Iſocratis diſcipulus, Rhetor, Tragœdias etiam ſcripſit teſte Plutarcho in Iſocratis vita. Ex quibus apud Ariſtotelem, Stobæum & alios obſervavi ejus *Ajacem*, *Alcmæona*, Dionyſ. Halic. *Bellerophontem*, *Helenam*, Ariſt. I. 6. Politic. *Oedipodem*, *Oreſtem*, *Philoctetem* & *Tydeum*. Tragicus etiam vocatur à Clemente Alex. 6. Strom. p. 623. Pauca quædam illius fragmenta ſelegit Grotius in excerptis. p. 445. ſeq.

THEODORUS τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς memoratur Ariſtoteli Lib. VII. Po-

Digitized by Google

VII. Politic. c. ult. Plutarcho in proœmio noni συμποσιακῶν & Lib. de laude ſui p. 545. & Laërtio Lib. II. ſect. 104. πιπτης τραγωδίας.

THEODOTUS, inquit Delrio, *cum Mneſarchum Tyrannum quâdam Tragœdiâ perſtrinxiſſet, ab eo in Apollinis templo quo confugerat occidi juſſus eſt, quam rem Ovidius in Ibin ſignificat.* Verba Ovidii hæc ſunt v. 465.

Victima vel Phœbo ſacras macteris ad aras,
Quam tulit à ſævo Theudotus hoſte necem.

Verum his alii rectius putant reſpici Theodotum Bactrianorum Regem ab Arſace Rege Parthorum mactatum. Longe minus credibile eſt hunc eundem, ut putabat Delrio, Theodotum eſſe, cujus Poëma Heroicum de Judæis laudat Euſebius IX. de præparat. c. 22. Potius enim intellexerim Theodotum Phœnicium, cujus ſcripta Græcè reddita à Læto memorat Tatianus. Meminit ejusdem Theodoti Joſephus quoque 1. contra Apionem p. 1051. locum hujus Theodoti emendat Grotius ad Joh. IV. 5.

THEOGNIS, diverſus à Megarenſi, (de quo ſupra ſuo loco) unus ex triginta Tyrannis Athenis, ἐκ τ λ', ita enim legendum pro eo quod in Svidæ codicibus ἐτῶν λ', nam apud Xenophontem Lib. II. hiſt. Græc. Theognidis inter triginta Tyrannos mentio. Τραγωδοποιητὴς certe fuit, à Nicomacho Athenienſi ſuperatus, ſed adeo ineptus, ut propter frigiditatem diceretur χιὼν, ſive *nix*. Confer Scholia ad Comici Acharnenſes p. 267. & Urbanum Chevræum, Gallum, in Chevræanis T. 1. p. 246. ubi notat Arioſtum ab Italo quodam ſimili catachreſi dictum *Aprilem*, veluti floribus, & Taſſum, *Septembrem* fructibus abundantem. Adde quod Philocles Comicus propter acerbam dicacitatem teſte Svida dictus eſt χολὴ, *bilis*: Dionyſius Philadelphenſis, ob dictionis ἀκυρολογίαν, Ληκύθου, *vacuus*, ut notat Euſtathius ad Dionyſium Periegetem. Proclides χιζᾶς *Cacator* apud Svidam in χιζηπάων. Ecphantis ingenii obſcuri Comicus, καπνίας, *captator fumi*, quod legas apud Heſychium Alexandrinum in illa voce.

Ex THEOPHRASTO definitionem Tragœdiæ profert Diomedes Lib. III. Grammat. p. 484. unde ſuſpicari licet eundem ut de Comœdia ſic de Tragœdia quoque peculiari opere egiſſe.

THESPIS Athenienſis, de quo ſuperiore capite XVI. à me dictum eſt, primam Athenis tragœdiam egit è plauſtro, Olymp. LXI.

THESSALUS Tragœdiarum ὑποκριτὴς tempore Alexandri Magni. Vide Athenæum Lib. 12. p. 538.

TIMESITHEUS Tragicus, cujus dramatum nomina apud Svidam exſtant: Δαναΐδες, ά, β'. Ἐκπρ. λύτρα, Ἡρακλῆς, Ἰξίων, Καπνεὺς,

νεὺς, Μέμνων, Μνησῆρες, Ζηνὸς γοναὶ, Ἑλένης ἁπαίτησις, Ὀρέστης καὶ Πυλάδης, Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης. De aliis Timesitheis agit illustris Gisbertus Cuperus ad ἀποθέωσιν Homeri p. 296.

TIMOCLES alter Tragicus fuit, ut ex loco restituto Athenæi docet Casaubonus IX. 18. De altero Comico dixi infra in notitia Comicorum.

TIMON Phliasius secta Pyrrhonius sub Ptolemæo Philadelpho clarus, præter sillos & alia Tragœdias quoque scripsisse à Laërtio traditur Lib. IX. sect. 113. Fuit & alter *Timon* Athenienſis μισάνθρωπος, qui tempore Peloponnesiaci belli vixit, & à Delrione nescio quo auctore Tragicis & ipse annumeratur.

TIMOTHEUS Gazæus in Anastasium Imperatorem, teste Svidâ, scripsit tragœdiam occasione *Chrysargyri* tributi, de quo consules ex veteribus Evagrium, ex recentibus Meursii, Cangiique glossaria græcobarbara.

Alius antiquior TIMOTHEUS Milesius, Poëta Tragicus & Dithyrambicus, Musicusque celebris temporibus Euripidis. Hujus Timothei νόμους κιθαρῳδικοὺς memorat Hephæstion in Enchiridio p. 66. Inter ejus scripta Svidas refert *Persas* sive Ναύπλιον, pro quo male Ναυπλίου habent codices Athenæi. Timotheum in Tragœdia *Persis* laudat etiam Plutarchus de audiendis poëtis p. 60. & Aristoteles c. 1. Poëtices. Idem Svidas *Phinidas* ac *Laërtem* hujus Timothei memorat, quas tragœdiarum inscriptiones esse existimo. Plutarchus de laude sui p. 359. τὸν Τιμόθεον ὅτι τῇ κατὰ Φρύνιδος νίκῃ χαίροντα, Μαχαίρας ἤδετο Τιμόθεε, ὅτε κάρυξ εἶπε, Νικᾷ Τιμόθεος ὁ Μιλήσιος τοὺς κάρβωνας τοὺς Ἰωνοκάμπτας, εἰκότως δυσχεραίνομεν, ὡς ἀμύστως καὶ ἀφρονόμως ἀνακηρύττοντα τὴν ἑαυτοῦ νίκην. De hoc Timotheo præterea consules Vossium in Institutionibus Poëticis, & libro de Poëtis Græcis, Gyraldum dialogo IX. Fuit & *Timotheus Zacynthius* tragicus histrio, de quo adeunda scholia ad Sophoclis Ajacem v. 871.

TITUS VESPASIANUS Imperator, poëmata & tragœdias græcè composuit. Testis Eutropius Lib. VII. c. 21. Poëmata ejus memorat etiam Svetonius in Tito c. 3.

XENOCLES Duo, Carcini Tragici Pater, & filius, quorum meminit Scholiastes Aristophanis ad Ranas pag. 133. seq. Ac filio quidem, cujus Svidas in ἄξεσος meminit, duo fuere fratres *Xenotimus* & *Demotimus* χορευταί, ut docet idem Scholiastes ad Nubes p. 120. Xenocles Pater cum Euripide certavit, Olympiade LXXXI. vicitque tetralogia

gia Tragœdiarum, quarum tituli *Oedipus*, *Lycaon*, *Bacchæ* & *Athamas Satyricus*, contra Euripidis *Alexandrum*, *Palamedem*, *Trojanos* & *Sisyphum satyricum*. Vide Æliani Var. Hist. Lib. II. c. 8. Alius Xenocles Adramyttenus Rhetor, quem Asiatico dicendi genere excelluisse testatur Strabo III. Lib. XIII. p. 614.

XENOPHANEM Physicum, scriptorem Tragœdiarum vocat Eusebius in Chronico ad Annum MCCC LXXX. Confer Scaligerum in notis p. 96. & quæ de Xenophane dixi in hac cap. XXIII.

CAPUT XX.

De HERODOTO Historiarum scriptore.

Herodoti ætas & vita. 1. *Novem Libri Historiarum.* 2. *Reprehensores Herodoti & laudes.* 3. *Liber de Herodoto.* 4. *Promissi ab eo libri de rebus Assyriacis, Libycisque.* 5. *Loca Herodoti à veteribus allegata quæ in editis non reperiuntur. Lingua Persica ignarus Herodotus. ibid. Editiones latinæ.* 6. *Græcæ.* 7. *Græcolatinæ.* 8. *Versiones in linguas vernaculas.* 9. *Epigrammata in Herodotum. Plures Herodoti.* 10.

I.

HERODOTUS, sive ut viri docti scribendum contendunt a) HERODOTUS, è Cariæ urbe Halicarnassensis, quod ipse in limine libri I. Historiarum profitetur, b) à quibusdam Thurius c) deinde dictus est, quia propter Patriam à Lygdamo

a) Vide Henricum Valesium ad Ammiani Lib. XXI. cap. 6. Pater Herodoti ab aliis *Lyxes*, ab aliis *Xylus* forte rectius appellatur. Vide Jac. Gronovium T. 2. Antiqu. Græcar. tabula LXXI.

b) Ἡροδότου Ἁλικαρνασσέως ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε, quod initium operis laudatur etiam à Demetrio περὶ ἑρμηνείας §. 17. & 44. Licet Plutarchus Lib. de exilio p. 604. testatur in quibusdam Codicibus scriptum fuisse Ἡροδότου Θουρίου.

c) Avieno in Ora maritima v. 49. Herodotus ipse Thurius. Juliano Epist. 22 & in alia ap. Svidam in Ἡρόδοτος, ὁ Θούριος λογοποιός. His antiquior Strabo Lib. XIV. p. 656. Ἄνδρες δὲ ἐγένοντο ἐξ αὐτῆς (Ἁλικαρνάσσου) Ἡρόδοτός τε ὁ συγγραφεὺς, ὃν ὕστερον Θούριον ἐκάλεσαν διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς εἰς Θουρίους ἀποικίας. Vide & Epitaphium relatum à Stephano Byz. in Θούριοι & Scholiaste Aristoph. ad nubes p. 79. à Salmasio autem latine expressum sic: Lyxidæ Herodoti cineres humus ista recondit

mo tyranno vexatam d) in Thurios cum aliis profectus fuit, cum ad illam magnæ Græciæ in Italia in sinu Tarentino civitatem restaurandam Athenienses Coloniam misissent anno 3. Olymp. LXXXIII. prætore Callimacho e) Thurii f) quoq; si credimus Plinio, Historiam suam condidit circa annum ætatis suæ XL. g) Urbis Romæ CCCX. (sive Olymp. LXXXIV. annum 1.) ante Christum natum CCCCXLIV. Vixit annos ad minimum LII. nam Dionysius Halicarnassensis h) testatur eum Peloponnesiaci belli tempora vivendo attigisse. Parentes ipsius & genus haut ignobile commemoratur à Svida in *πανύασις*. Cenotaphium honorarium Athenis inter monumenta Cimonia Herodoto positum tradit Marcellinus in Thucydidis vita, ad quem locum conferendus H. Dodvvellus in Annalibus Thucydideis p. 25.

II. Exstat suavissimum ejus opus ΙΣΤΟΡΙΩΝ *λογοι Θ'. Historiarum Libri IX.* quod exorditur Herodotus a Gyge Lydorum Rege, qui uno ac dimidio fere seculo Cyrum antecessit: inde à Cyro res Medo Persicas fusius prosequitur ad Xerxis usque è Græcia fugam i) Ægyptiorum simul

condit Historiæ antiquæ Patris Joniacæ. Quem Doris Patria extulerat, patria altera posthac Thurias excepit, dum fugit invidiam Quod vero in Hygini codd. Lib. II. Poët. Astronom. c. 8. Herodotus Milesius vulgo vocatur, error est à Joh. Schefero recte emendatus.

d) Svidas in *Ἡρόδοτος*.

e) Adi *ἱστοριῶν συναγωγὴν* Chronico Eusebii Scaligerani subjectam.

f) Plinius Lib. XII. c. 4. tanta ebori auctoritas erat urbis nostræ trecentesimo decimo anno, tunc enim auctor ille (Herodotus) historiam eam condidit Thuriis in Italia. A Plinio dissentit Lucianus in Herodoto T. 1. p. 571. seq. qui ex Patria sua eum recta ad Olympicum conventum profectum esse & ibi Historiam suam in Patria Halicarnasso elaboratam recitasse innuit. Dissentit etiam Svidas qui Samum petiisse, & ibidem dialecto Jonicæ adsueviisse (Halicarnassenses enim Dorica utebantur) Historiarumque libros composuisse tradit. Dissentit etiam Eusebius in Chron. qui ad Olympiadem LXXXIV. hæc habet: Herodotus cum Athenis libros suos in Concilio (in Panathenæis ut videtur) legisset, honoratus est. Confer Scaligerum ad Euseb. p. 104. Vossium de Hist. Gr. Lib. I. c. 3. & Petavium Lib. XIII. de Doctrina temporum p. 574.

g) Nam Olymp. LXXV. anno 1. quo Xerxes in Europam trajecit, Herodotus fuit annorum quatuor. Vide Scaligerum ad Euseb. p. 102. hoc colligentem ex testimonio Pamphilæ apud Gellium Lib. XV. c. 23.

h) Dionysius Halicarnassensis de charactere Thucydidis p. 138. *Ὁ δὲ Ἁλικαρνασσεὺς Ἡρόδοτος γενόμενος ὀλίγῳ πρότερον τῶν περσικῶν, παρεκτείνας δὲ μέχρι τῶν Πελοποννησιακῶν.*

i) Argumenta librorum Herodoti exposita tirones videre possunt in relectionibus hiemalibus Degorei Whear, & in Vite Historica Christiani Gueintzii, ut præteream Davidis Chytræi scriptum de utilitate Herodoti, & in singulos libros argumenta.

Digitized by Google

mul Scytharumque & Græcorum res attingens. Dialecto ſcriptum eſt Jonica, k) genere orationis cum lenitate quadam æquabili profluente, quod *fuſum atque tractum* Cicero appellat, Ariſtoteles λέξιν εἰρομένην. Vide Turnebum ad Ciceronis 1. de legibus p. 14. Diviſum eſt ab auctore ipſo l) in Libros novem. Utrum vero totidem Muſarum elogium ipſe quoque impoſuerit ſcriptor, dubium mihi videtur, nec modeſtiæ ejus congruens, licet non deſint alii, qui ſcriptis ſuis Muſarum nomina impoſuiſſe dicuntur, ut notavi ſuperiore Libro I. c. 1. §. 3. ex quibus Aurelius Opilius teſte Suetonio de illuſtribus Grammaticis c. 6. variæ eruditionis volumina novem unius corporis exiſtimavit ſe non abſurde ex numero Muſarum atque apellatione & ſcripſiſſe & feciſſe, quia ſcriptores pariter atque Poëtas ſub clientela Muſarum eſſe judicaret. Lucianus vero duobus in locis m) aliorum admirationi tribuit, quod libri Herodoti vocati ſint Muſæ, & quidem videtur innuere factum hoc eſſe ab iis qui opus illud in Olympiis ab auctore recitari auſcultantes ejus elegantia & ſuavitate fuerant capti ac permoti.

III. Herodoto ejusq; fidei detraxere é veteribus Cteſias apud Photium, Strabo & Diodorus non uno in loco, Gellius, Plutarchus in Libro de malignitate Herodoti Bœotios cives ſuos vindicaturus, & Ælius Harpocration, qui teſte Suida Librum ſcripſerat περὶ τοῦ κατεψεῦσθαι τὴν Ἡροδότου ἱστορίαν, & Manetho Ægyptius qui ἐν τῷ πρὸς Ἡρόδοτον allegatur ab Etymolog. M. in λεοντοκόμος & ab Euſtathio ad Iliad. λ. unde haud ſatis accurate eruditiſſimus Bochartus 1. Hierozoic. p. 715. & ex eo Svicerus in λέων laudant Manethonem in notis ad Herodotum. Sed & Joſephus Lib. I. contra Apionem p. 1035. teſtatur Herodotum ἐν τοῖς πλείστοις ψευδόμενον non ab uno vel altero ſed ab omnibus argui, & Photio cod. LX. atque ipſo Cicerone judice Lib. I. de legibus, apud Herodotum Hiſtoriæ patrem

k) Ἰάδος ἄρις κανών vocatur Herodotus à Dionyſio Halicarnaſſ. Epiſt. ad Cn. Pompejum p. 130. licet Hermogenes περὶ ἰδεῶν Lib. II. p 313. notat Hecatæum Mileſium à quo plurima accepit Herodotus (notante etiam Porphyrio apud Euſeb. Lib. X. præparat. c. 2. p 466.) uſum ἀκριάτῳ Ἰάδι, Herodotum ποικίλῃ. Adde Salmaſium p. 41. de Helleniſtica.

l) Herodotus ipſe Libro V. ὡς δεδήλωταί μοι ἐν πρώτῳ λόγῳ.

m) Lucianus de ſcribenda Hiſtoria T. 1. p. 631. ὁ δ' ἂν Θουκυδίδης ἓν μάλα τοῦτο ἐνομοθέτησεν - - ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον ἄχρι ἧς καὶ Μούσας κληθῆναι αὐτῷ τὰ βιβλία; & in Aëtione ſive Herodoto T. 1. p. 572. ſeq. ἡ θεατὴν αὖθις ἀγωνιστὴν Ὀλυμπίασιν παρεῖχεν ἑαυτὸν ᾄδων τὰς ἱστορίας· καὶ κηλῶν τοὺς παρόντας, ἄχρι ἧς καὶ Μούσας κληθῆναι τὰς βίβλους αὐτοῦ, ἐννέα καὶ αὐτὰς οὔσας.

Digitized by Google

patrem ſunt innumerabiles fabulæ: Huic judicio ſubſcribunt è recentioribus Lud. Vives, Joh. Bodinus & infiniti alii: quanquam Herodoti cauſam agunt non minus celebria nomina Joachimus Camerarius, Henricus Stephanus, & ante annos non ita multos Bernardus de Montfaucon in Libro gallico quo Hiſtoriam Libri Judith tueri & ab objectionibus Chronologorum liberare conatur. n) Saltim Herodotus ipſe non omnia pro exploratis venditat, v. g. Libro II. Τοῖσι μὲν νῦν ὑπ' Αἰγυπτίων λεγομένοισι χράσθω, ὁτέῳ τὰ τοιαῦτα πιθανά ἐστι. Ἐμοὶ δὲ πάντα τὸν λόγον ὑπόκειται ὅτι τὰ λεγόμενα ὑπ' ἑκάστων ἀκοῇ γράφω. Et Lib. IV. cum de monſtris Libyæ diciſſet: ταῦτα εἰ μὲν ἔστι ἀληθέα, οὐκ οἶδα, τὰ δὲ λέγεται γράφω. Epitomen Herodoti duobus Libris concinnatam à Theopompo Chio o) & ejus æquali Ephoro, memorat Suidas in Θεόπομπος. Salluſtii Sophiſtæ commentarium in Herodotum, idem in Σαλλούστιος. De dictione Herodoti leniter fluente & ſuavi, nota ſunt Ciceronis & Fabii judicia. Quod in medio dicendi genere excellat, pluribus diſputat Dionyſius Halicarnaſſeus, qui eum in pleriſque præfert Thucydidi, & Xenophontem in charactere πραγματικῷ pariter ac λεκτικῷ Herodoti ζηλωτὴν fuiſſe obſervat. Sidonio Apollinari carm. 23. v. 134. torrens Herodotus, tonans Homerus.

IV. Scripſit præterea Herodotus Jonica dialecto ΕΞΗΓΗΣΙΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΒΙΟΥΤΗΣ, *Narrationem de Homeri vita*, quæ itidem exſtat, & de qua dixi hoc ipſo libro ſecundo c. 1. ubi & eorum expendi ſententiam, qui ſcriptum iſtud Herodoti noſtri eſſe negant. Herodoto tribuunt præter ibi laudatos Euſtathius prolegom. ad Iliadem, & auctor Scholiorum græcorum in Lucianum T. 1. p. 32. & T. 2. p. 17.

V. Promiſit Herodotus etiam λόγους Ἀσσυρίους Lib. I. c. 184. adde c. 106. & λόγους Λιβυκούς Lib. II. c. 161. p) Sed ab eo elaboratos non crediderim, quoniam nemini veterum memorantur. Ariſtoteles quidem Lib. VIII. hiſt. animal. c. 17. reprehendit Herodotum, quod tradiderit aquilam in obſidione Nini bibiſſe, cum univerſæ aves γαμψώνυχες ſive aduncis unguibus præditæ potu abſtineant: illud vero in novem Herodoti Libris neutiquam occurrens, ex Aſſyriaca ejus hiſtoria petitum G. J. Voſſius q) ſuſpicabatur. Forte autem integrioribus Herodoti Muſis

n) De hoc libro agunt Acta Eruditor. T. 2. ſupplem. p. 49.

o) Quoniam nemo præter Svidam hujus epitomes meminit, hinc Voſſius de Hiſt. Gr. p. 16. & 31. conjicit, potius eſſe Theopompi cujusdam junioris.

p) Camerarius in Herodoti vita.

q) Voſſius de Hiſt. Gr. p. 17. Et Lib. III. de idololatria c. 90. Confer Gatakeri Cinnum Lib. II. c. 8. p. 314.

Digitized by Google

Muſis uſus eſt Ariſtoteles, cum Iſ. Voſſius quoque Colomeſio pag. 121. Opuſc. teſtatus ſit plura ſe Herodoti loca obſervaſſe, quæ in libris quales hodie habemus non exſtant. Ignarum fuiſſe Herodotum linguæ Perſicæ, & nullis Orientis gentium inſtructum monumentis, affirmat idem Iſ. Voſſius c. 1. libri de Oraculis Sibyllinis. Nimirum Perſicæ linguæ ignorantiam Gatakerus c. 21. p. 661. Adverſar. edit. Lond. colligit ex eo, quod Herodotus omnia Perſarum nomina in literam S deſinere tradidit, græcis tantum ſcriptoribus conſultis.

VI. *Editiones ſcriptorum Herodoti latinæ.*

1. Libri IX. Hiſtoriarum ex *Laurentii Vallæ* translatione, Venet. 1474. fol. Hæc cum paſſim peccet, obſcuras tamen quasdam ſententias apte expreſſit, fatente & mirante H. Stephano.

2. Eadem à *Conrado Heresbachio* ſuppleta & caſtigata, addito etiam libello de vita & genere Homeri. Colon. 1526. fol. apud Eucharium Cervicornum & 1537. fol. Lugd. 1542. 8vo. & 1551. 12mo. Colon. 1562. fol. apud Maternum Cholinum.

3. Utraque recognita ab *H. Stephano* 1566. fol. Francof. 1584. 8vo. & 1595. 8vo. cum *Frid. Sylburgii* ſpicilegio. Præcipue H. Stephanus induſtriam ſuam demonſtravit in reddendis latine verſibus quos græcos longe plurimos in vita Homeri affert Herodotus, & intranslatos Heresbachius reliquerat.

VII. *Editiones Herodoti Græcæ.*

1. Aldina Venet. 1502. fol.

2. 3. Duplex Hervagiana Baſileenſis Ao. 1541. & 1557. fol. cum *Joachimi Camerarii* præfatione, annotationibus in quædam loca, & de vita Herodoti deq; figuris, & qua uſus eſt Dialecto. In his editionibus Græcis liber de vita Homeri deſideratur, vulgatus Græce cum Homero edit. Florent. in fol. Aldinæ & Argentorat. in 8. & ab H. Stephano cum Homeri & Heſiodi certamine A. 1573. 8. adjunctis pag. 177. nonnullis Joſ. Scaligeri in Heſiodi libellum caſtigationibus. Viciſſim in hac Baſileenſi editione Herodoto additi Græce ſunt libri duo Georgii Gemiſti Plethonis de iis quæ poſt pugnam ad Mantineam geſta ſunt. Hos Aldus non cum Herodoto ſed cum Xenophonte & Herodiano vulgaverat A. 1503. fol.

4. *H. Stephani*, cum Cteſiæ fragmentis A. 1570. fol. cui ad calcem juncta quæ ſeparatim antea A. 1566. prodierat latina ejusdem editio,

Digitized by Google

præter verſionem denuo caſtigatam novem Hiſtoriarum & libri de Homero, exhibet Apologiam H. Stephani r) pro Herodoto, Excerpta é Cteſia latine reddita, & icones memorabilium quarundam apud Herodotum ſtructurarum.

VIII. *Editiones Herodoti Græcolatinæ.*

1. *Henrici Stephani* Ao. 1592. fol. in qua Herodoti Græca iterum à Stephano recenſita, caſtigata verſio, tum præfixa pro Herodoto Apologia, vocabulaque Jonica & genera loquendi Herodotea poſt Camerarii induſtriam diligentius adnotata, & Joniſmi Gallici ſive Jonici Galliciſmi obſervati, teſtimonia veterum & varia in Herodotum Epigrammata, tum appendix ex variis collecta ſcriptoribus veteribus, de legibus & inſtitutis tam Perſicis quam Ægyptiacis, & fragmenta Cteſiæ atq; excerpta cum H. Stephani verſione & de Cteſia disquiſitione. Notæ vero in Herodotum quas idem Stephanus editurum ſe promiſit, nunquam lucem adſpexerunt. 2. *Gothofredi Jungermanni* Francof. 1608. fol. qui vir doctiſſimus juxta ac modeſtiſſimus Stephani editioni præclara quædam adjecit, libros Herodoti in capita diviſit, indice locuplete ornavit, librum de vita Homeri ad codicem inſignem MS. emendavit, *Friderici Sylburgii* caſtigationes in non pauca Herodoti loca, gloſſarium breve Græcum in Herodotum s) ex MS. codice Goldaſti, fragmenta Cteſiæ poſt H. Stephani & A. Schotti t) diligentiam locupletiora, & novam appendicem è variis ſcriptoribus collectam de incremento Nili u) adjunxit. Voluit etiam addere notas Dan. Heinſii, ſi eas nanciſci in tempore potuiſſet, de quibus Hœſchelius in literis ad Jungermannum 7. Cal. Sept. 1608. (poſt „epiſtolas Hottomannianas p. 473.) Dan. Heinſii notæ ad tuum Herodo„tum vel ſeorſim edi mererentur ſi alia ſe ratio cum quocunq; alio libro „conjungendarum non offeret. Sed & illæ tenebris hactenus damnatæ „nondum in lucem prodiere. 3. *Tho. Galei* Rectoris ſcholæ D. Pauli Lond. 1679. fol. qui Jungermannianam editionem integram recudendau

r) Toto cœlo differt hæc Apologia à libro Gallico H. Stephani qui inſcribitur l' introduction au traité de la conformité des merveilles anciennes avec les modernes, ou traité præparatif à l'Apologie pour Herodote A. 1565. 8vo. & ſæpius poſtea editus acerbam ſatiram continens in mores perditos & alios abuſus Cleri Romani, non minus incredibiles futuros poſteris, quam ſint multa quæ de antiquis ætatibus ab Herodoto tradita ſunt.

s) Λέξεων Ἰαδῶν συλλογή. Multa hujus *ἀντιλεξεὶ* occurrunt apud Corinthum de dialectis, ubi agit de dialecto Jonica.

t) A. Schottus ad verſionem Photii cod. 72. fragmenta Cteſiæ colligit.

u) Ab iſtis paſſim refutantur ea quæ de Nilo diſputat Herodotus Lib. II. c. 7. ſeq.

dam dedit, ſed ita, ut & gloſſarium Græcum in Herodotum duplo auctius ex MSto codice vulgaverit, & indicem dictionum Jonicarum notatu digniorum à Nathanële Nicols confectum & Chronologiam Herodoteam, & ſuas denique eruditas notas & caſtigationes in Herodotum adjecerit, uſus MSto codice Archiepiſcopi Cantuar. & Variis lectionibus ex alio Herodoti codice manu exarato. Illud vere, inquit, dicturus videor,„ me venam ſaltim aperuiſſe ad Herodotum ſanandum. Id certe volui,„ & ut conſequerer, ex Galeno, Heſychio, Georgio Pardo Jonicarum„ dictionum lexicon x) auxi & locupletavi, tum etiam Herodotum non„ indiligenter contuli cum Athenæo, Euſtathio, Svida aliisque ſcriptoribus„ qui ab eo quicquam fuerunt mutuati. Linguæ Jonicæ canon y),„ fuit olim Herodotus, enimvero in vulgatis libris tot occurrunt gloſſemata,„ tot ab ea dialecto ad alias aberrationes, ut vix trientem Jonici idiomatis„ nunc ſupereſſe crediderim. Infinita ſunt quæ ex codice Archi„ Epiſcopi hoc in genere reſtitui poterant, ſed nunc non erat his locus.„ Exoriatur aliquis ita voveo, cui otium ſit uberius & ingenium ad perpurgandum Herodotum. Prætereo loca quædam Herodoti illuſtrata à Palmerio in Exercitationibus ad optimos auctores Græcos, & à Tan. Fabro in Epiſtolis, Orationes ex Herodoto ercerptas & ſeparatim editas Lipſiæ à Rev. D. Joh. Oleario, tum loca quæ Pomponius Mela latine expreſſit cum Græcis Herodoti ὠδωλήλως poſita ab Andrea Schotto in ſua Melæ editione. Codicem MS. Herodoti Mediceum impenſe laudat & commendat Jacobus Gronovius Vir Cl.

IX. *Verſiones Herodoti vernaculæ.*

Gallice libros hiſtoriarum transtulit P. du Ryer Pariſ. 1658. fol. 1660. 8vo. 2. Vol. & Gratianopoli 1665. 12. tribus Volum.

Belgice libri IX. Hiſtoriarum cum vita Homeri ab Olfero Dapper è græco converſi. Amſt. 1665. 4to.

Ex latino Germanice per Hieron. Bœmerum Auguſtæ Vindel. 1535. fol. Alia verſio Georgii Schvvartzkopf Baſil. 1593. fol.

Anglicam verſionem cum notis, molitur D. Crake.

Concludam præſentem de Herodoto tractationem Epigrammate Chriſtodori Coptitæ, quod exſtat Libro V. Anthologiæ, atque ita latine expreſſit Salmaſius:

x) In hac palæſtra ſtudium præ cæteris ſuum demonſtravit Æmilius Portus, cujus lexicon Jonicum lucem vidit Hanoviæ A. 1603. 8vo. Ἐξήγησιν γλωσσῶν Herodoti ſcripſerat olim Apollonius Grammaticus, laudatam Etymolog. M. in Κωφὸς & σοφιστής.

y) Photius Cod. 60. de Herodoto: Ἰωνικῇς δὲ διαλέκτῳ Κανὼν ἔτι ἂν εἴη, ὡς Ἀττικῆς Θουκυδίδης. Eadem habet codice 72, extremo.

Digitized by Google

Nec te Alicarnaſſo Vates divine ſilebo
Herodote ô ſapiens, quo fortia facta virorum
Quicquid in Europa atq; Aſia labentibus annis
Tempora priſca tulere, novem ſacrante Camœnis
Juncta Jadi certat florens facundia lingua.

Aliud in Herodotum Epigramma profert Scholiaſtes Comici ad Nubes p. 79. & Svidas in Ἀέχαι. Cæterum in veterum ſcriptis plures memorantur Herodoti nomine, ut docuit Jonſius Libro II. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. c. 1. cujus obſervatis nonnulla adjungam. Sunt igitur 2) Herodotus Democriti frater, Ælian. IV. 20. Var. 3) Herodotus logomimus qui apud Regem Antiochum in honore fuit teſte Athenæo Lib. I. 4) Herodotus Epicuri familiaris, cujus librum de pubertate illius Philoſophi memorat Laërtius Lib. X. ſect. IV. qui etiam de Democrito mihi laudari videtur apud eundem Lib. IX. ſect. 34. 5) Herodotus Tarſenſis ſive Philadelphæus Ariei F. Medicus Empiricus Sexti præceptor. Svid. in Σέξτος & Laërt. IX. ult. Hujus Herodoti librum Ἰατρὸν laudat Galenus 2. in 6. Epidem. T. 5 p. 472. 6) Herodotus Muſicus de quo Æneas Gazæus Epiſt. 7. 7) Herodotus Lycius, cujus librum de ficubus laudat Athenæus Lib. III 8) Herodotus Agathini diſcipulus Medicus Pneumaticus. Galen. 1. de facult. ſimplic. & 4. de differentiis pulſuum. 9) Herodotus Baſilidis F. cujus meminit Herodotus Halicarnaſſeus Lib. VIII. c 132. 10) Herodotus, Menandri Protectoris, qui ſub Imp Mauritio hiſtoriam ſcripſit, frater. Svid. in Μένανδρος. Hic ipſe eſt qui in Malalæ Chronico T. 1. p. 200. Ἡρόδοτος ὁ ἱστοριοχάφος appellatur 11) Herodotus Olophyxius qui de Nymphis & ſacrificiis ſcripſit, de quo Svidas in ὀλόφυξις. 12) Herodotus Thebanus celebratus Pindaro Iſthmionic. 1. 13) Herodotus Bryſonis Sophiſtæ pater, quem allegat Ariſtoteles VI. 5. & IX. 11. hiſt. animal. & III. 5. 6. generat. animal. & Antigonus c. 48 hiſt. mirabil. licet in quibusdam codicibus non Ἡρόδοτος eſt ſed Ἡρόδωρος. Occurrit & Herodotus Sophiſta diſcipulus Secundi Sophiſtæ Athenienſis apud Svidam in Σεκοῦνδος. Sed pro Ἡροδότου ibi legendum Ἡρώδου ut è Philoſtrato notavit Meurſius VI. 9. Attic. Lect. Sic in Stephani Byz. codicibus in Ἐρυσίκη, Herodoti Technici nomen irrepſerat pro Herodiano. Forte etiam apud Plutarchum in Vitis decem Rhetorum ſimilis error, cum in vita Antiphontis ait inter ejus orationes præcipue laudari τὴν πρὸς Ἡρόδοτον. Sane πρὸς Ἡρώδην λόγος etiamnum exſtat & laudatur ab Harpocratione in φρεῶδες.

CAPUT

CAPUT XXI.

De ARISTOPHANE Comico.

Ariſtophanis Comici ætas, cenſura & laudes. Ariſtophanes alii quinque ab iſto diſtincti. 1. *De undecim Ariſtophanis Comœdiis quæ exſtant.* 2. *Deperditorum dramatum Catalogus cum variis Obſervationibus.* 3. *Scholia Græca in Ariſtophanem.* 4. *Editiones.* 5. *Index ſcriptorum in ſcholiis ad Ariſtophanem laudatorum.* 6.

I.

ARISTOPHANES Philippi ſive Philippidæ F. patria incerta, civitate Athenienſis, Comicus: non conſtat quamdiu ætatem produxerit ultra Olympiadem XCVII. cujus poſtremo anno Plutum agendum permiſit filio Araroti. Mortuum hoc Epigrammate proſecutus eſſe dicitur *Plato* Philoſophus, teſte Thoma Magiſtro:

Αἱ χάριτες τέμενός τι λαβεῖν ὅπερ ἀχὶ πεσεῖται
Ζητοῦσαι, ψυχὴν εὗρον Ἀριστοφάνους.

Quod Franciſcus Vavaſſor ita transtulit:

Nunquam caſurum cupidæ ſibi ſumere templum
Invenere animam Gratiæ Ariſtophanis.

Vel etiam felicius ſic:

Trina ſibi æternum quærebat Gratia templum,
Unius invenit pectus Ariſtophanis.

Eosdem Platonis verſus referens Olympiodorus in vita Philoſophi excerpta ex ejus commentario in Alcibiadem Platonis & à Merico Caſaubono ad calcem Laërtii edita addit Platonem Ariſtophane & Sophrone peculiariter delectatũ, ita ut horum ſcripta in ejus defuncti lectulo reperta fuerint. Ἔχαιρε δὲ πάνυ καὶ Ἀριστοφάνει τῷ Κωμικῷ καὶ Σώφρονι, παρ' ὧν καὶ τὰ μίμησιν τῶν πεσσόντων ἐν τοῖς Διαλόγοις ἀφελήθη. Λέγεται δὲ ὅτως αὐτοῖς χαίρειν, ὥστε καὶ ἡνίκα ἐτελεύτησε, εὑρεθῆναι ἐν τῇ κλίνῃ αὐτοῦ Ἀριστοφάνην καὶ * Σώφρονα. Vitam Comici expoſuit ſcriptor Græcus qui ſcholiis præmittitur, & dehinc non indiſerte Gyraldus dialogo VII. Effigiem Ariſtopha-

* De ſolo Sophrone hoc memorant Laërtius III. 18. Heſychius Illuſtris, Quintilianus, Valerius Max. & alii.

ſtophanis quam poſt alios exhibuit Clariſ. Gronovius T. 2. Antiqu. Gr. tabula LXVIII. commentitiam eſſe non dubito, & veteri trunco aliunde ſuperimpoſitam. Acerbam Ariſtophanis cenſuram ſcripſit Plutarchus libro cujus epitomen duntaxat habemus, quo Menandrum longe ipſi prætulit, luſusque ſalesque Menandri ſed natos pelago quô Venus orta ſales neutiquam conferendos eſſe contendit cum Ariſtophanis amara & aſpera (adde & ſæpius obſcœna) ſcurrilitate. Haud dubie tamen Comœdiæ veteris * princeps fuit, Eupolidi & Cratino alicui longe prælatus, ſuæ pariter & poſteræ ætatis judicio. Mediæ quoq; Comœdiæ ſpecimen dedit in *Æoloſicone* & *Cocalo* dramate, ut infra inter deperditas Ariſtophanis fabulas annotavi. Propter Atticum dicendi genus à multis tanquam Græcæ linguæ Magiſter unice commendari ſolet, *Ferunt etiam* ** Johannem Chryſoſtomum *Ariſtophanis Comœdias duodetriginta, cum ſuperſint nobis undecim duntaxat, lectitaſſe ſtudioſe, atque etiam pulvillo, cum dormitum iret, ſubjeciſſe, perinde quaſi & deponeret tantum ſcriptorem è manibus quam tardiſſime, & primo quoque tempore repeteret intermiſſam lectionem. Ex quo dupliciter imitatione & exemplo profecerit, primum ut acer plerumque ac vehemens eſſet in notandis ac perſtringendis moribus, mulierum præſertim: deinde ut perbene Græce loqueretur, faciliusque ac ſolutius, quàm cæteri, verbis explicaret ſententias.* Achilles quoque Tatius Lib. VIII. de Amoribus Clitophontis & Leucippes inducit ſacerdotem in perditos Therſandri mores declamantem, quem p. 493. ita deſcribit: *παρελθὼν ὁ ἱερεὺς· ἦν ἢ εἰπεῖν ἐκ ἀδύνατον, μᾶλιστα ἢ τὸν Ἀριστοφάνη ἐζηλωκὼς κωμῳδίαν.* Ariſtophanis filii fuerunt *Araros*, *Philippus* (pro quo *Philetærus* memoratur Svidæ) & *Nicoſtratus*, de quibus infra in Notitia Comicorum deperditorum, ubi etiam de *Calliſtrato* & *Philonide*, quibus hiſtrionibus in fabulis ſuis agendis uſus fuit. Fuere & alii Ariſtophanes ut 1) qui Archon fuit Athenis Olymp. CXII. 2. Diodor. Sic. Lib. XVII. 2) Ariſtophanes Byzantinus Grammaticus de quo dicam Lib. III. 3) Ariſtophanes Mileſius, Plinio; Varroni Mallotes, qui de agricultura

* De differentia Comœdiæ *veteris*, *mediæ* & *novæ* Vide Anonymum περὶ Κωμῳδίας Ariſtophani præmiſſum, & quæ viri docti ad Horatium Lib. I. Sat. IV. Idem exponunt e recentioribus Joh. Jonſius de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. Lib. I. cap. 6. Samuel Petitus ad leges Atticas p. 79. Gerh. Voſſius Inſt. Poëtic. Lib. II. cap. 27. Franciſcus Vavaſſor Lib. de Judicra dictione p. 72. ſeq. ubi etiam de Ariſtophane multa nec contemnenda.

** Vavaſſor libro laudato p. 79. Nec temere antiquiorem teſtem hujus de Chryſoſtomo narrationis reperiri quam Aldum Manutium in præf. ad Dan. Clarium Ariſtophani ſuo præmiſſa, obſervat Menagius præf. ad part. 2. Obſervatt. de Lingua Gallica, & T. 2. Antiſailleti p. 48.

cultura ſcripſit, 4) Ariſtophanes Bœotus Plutarcho de malignitate Herodoti p. 874. laudatus, cujus ſecundum Θηβαϊκῶν allegat Svid. in ὁμολωΐῳ, Θηβαίους ὄρους Steph. in ἀντικονδυλεῖς, librum II. Βοιωτικῶν idem in χαιρωνεία. 5) Ariſtophanes Corinthius Libanii amicus, qui eum ſingulari tuetur oratione T. 2. Opp. p. 210. Cæterum Ariſtophanes Babylonius, quem ex Stephano refert Hendreichius pandectarum Brandenburgenſium ſcriptor, nullus eſt: nam Stephanus in λακεδαίμων citat Ariſtophanem Ἐν βαβυλωνίοις, Comici noſtri drama deperditum reſpiciens. Ariſtophanes quoque Camiræus Comicus ab Athenienſi noſtro perperam diſtinguitur, ut in notitia Comicorum deperditorum annotavi.

II. Ex Comœdiis Ariſtophanis ætatem tulerunt hæ undecim, quas ſolas etiam evolviſſe ſe teſtatur Svidas in Ἀριστοφάνης:

1. ΠΛΟΥΤΟΣ. *Plutus* poſterior è duobus Comœdiis quas hoc nomine Poëta fecerat. Acta Archonte Antipatro Olymp. XCVII. 4. poſtrema earum quas Ariſtophanes ipſe docuit, ſive prima potius quam filio ſuo Araroti agendam permiſit. Hanc *Joh. Reuchlinus* Ingolſtadii ſe interpretatum affirmat auditoribus plus quam trecentis. Cum verſione metrica latina *Nicodemi Friſchlini* ſeorſim prodiit Hamb. 1613. 8. curante Henrico Rumpio. & Helmſt. 1667. 4. Carmine etiam reddidit *Adrianus Chilius* Antvverp. 1533. 8. & *Thomas Venatorius* Norimb. 1531. 4. Latina proſa verterunt præter *Andream Divum* & *Lambertum Hortenſium*, *Carolus Girardus*, Bituricenſis, cujus verſione & commentario copioſo (qui in editione Ariſtophanis Genevenſi A. 1607. fol. etiam recuſus exſtat) illuſtrata *Græce* & latine prodiit Pariſ. 1549. 4. tum *Angli*, qui Plutum & Nubes Ariſtophanis cum nova verſione ad verbum, adjectis per ſingulas paginas veteribus ſcholiis Græcis, eleganter typis exſcribi fecerunt Londin. 1695. 8. In eadem editione habes duos indices in Scholia Græca ad binas haſce Comœdias, unum verborum quæ explicantur, alterum auctorū qui allegati ſunt. Gallica verſio & notæ *Annæ Daceriæ* T. Fabri filiæ in Plutū ac Nubes cum examine utriuſque Comœdiæ ad regulas theatri Pariſ. 1684. 12. Amſtelod. 1692. 12. Hæc Comœdia ἐγκώμιον πενίας dicitur Tzetzæ Chilid. XI. v. 755. Etiam una cum Ranis Ariſtophanis in uſum Juventutis Græce ſeparatim edita eſt Ultrajecti 1561. 4. Plutum & Nubes Ariſtophanis cum ſcholiis ineditis fuiſſe in Bibl. Renati Moreau teſtatur Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 213.

2. ΝΕΦΕΛΑΙ. *Nubes*, quibus Socratem perſtrinxit Comicus, ab Anyto & Melito ad hoc inſtigatus. Socrates quidem ſciens ſe petendum ſalibus

ſalibus & ſcommatibus, non modo interfuit ſed & quo ab omnibus videretur ſurrexit. Confer ſi lubet quæ viri docti ad Ælian. II. 13. Var. Plato hoc drama miſit ad Dionyſium Siciliæ tyrannum, & ex hoc aliisq; Ariſtophanis Comœdiis juſſit eum Remp. Athenienſium diſcere, ut refert auctor Græcus vitæ. Mirifice populo Nubes Comicis placuiſſe teſtatur eodem in loco Ælianus, qui Ariſtophani, nec ulli alii victoriam à judicibus tribuendam eſſe clamaverunt. Syneſius quoque in Dione p. 40. μήπω Κωμῳδία, inquit, τὰ νεφελῶν μᾶλλον εὐδοκιμεῖ, εἰδὲ χάρ ἐστιν ἥν τινα μὴ τῆς ἴσης δυνάμεως Ἀριστοφάνης ἀπήγγελκε. Scholiaſtes Ariſtoph. in προθεωρία νεφελῶν· τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο τῆς ὅλης πομπῆς κάλλιστον εἶναί φασι καὶ τεχνικώτατον. Judicum tamen ſententia non Ariſtophanes ſed Cratinus pronunciatus eſt victor & Amipſias. Docuit Comicus Nubes poſteriores (quæ ſolæ exſtant, prioribus deperditis, ut ex duobus locis Athenæi & ſcholiis Græcis ad hanc Comœdiam obſervavit Meurſius in Bibl. Attica p. 1445.) anno poſt priores, Archonte Aminia Olymp. LXXXIX. 2. Ariſtophanes viciſſim à Platone Socratem Magiſtrum ſuum ulciſcente in ſympoſio inducitur tanquam homo cui περὶ Διόνυσον καὶ Ἀφροδίτην πᾶσα διατριβή. Vehementer quoque in Ariſtophanem Socratis nomine invehitur Eunapius in Ædeſio p. 35. *Thomæ Magiſtri* ſcholia inedita in Ariſtophanis νεφέλας ex Bibl. Renati Moreau allegat Joh. Pricæus ad Apuleji Apologiam, Cangius in gloſſario voce προσεύχομαι & alibi, qaanquam certum eſt ſcholiorum Thomæ partem inter edita in nubes ſcholia legi. Latina proſa hanc Comœdiam verterunt *Andreas Divus*, *Lambertus Hortenſius*, & *Angli* qui etiam ſcholia vetera Græca adjecerunt, ut jam dixi in Pluto. Metaphraſi Poëtica *Nicodemus Friſchlinus*, Gallica verſione & commentariis egregiis illuſtravit *Anna Tan. Fabri* filia. De Νεφέλαις πρεσβείαις quemadmodum etiam de Pluto priore dixi infra inter Comœdias Ariſtophanis deperditas. Ariſtophanis exemplo Hetruſca lingua Nubes ſcripſit ſed adhuc ineditas *Cæſar Cremoninus*, Philoſophiæ Peripateticæ apud Patavinos quondam Doctor celebris, ut è Joh. Maria Creſcimbeno refertur in Actis Erud. A. 1704. p. 512. ſeq.

3. ΒΑΤΡΑΧΟΙ. *Rana*; in quibus Æſchylus Euripidi præfertur. Actum eſt hoc drama in Lenæis (quæ in honorem Bacchi ſub extremum autumni Athenis celebrabantur) Archonte Callia Olymp. XCIII. 3. Latina proſa vertit *Andreas Divus*, carmine *Nicodemus Friſchlinus*. Quæ ex Ariſtoph. βατράχοις profert Svidas in πάνυ, in hoc dramate fruſtra quæres.

4. ΙΠΠΕΙΣ.

4. ἸΠΠΕΙΣ. *Equites.* Acta eſt Comœdia itidem in Lenæis, Archonte Stratocle Olymp. LXXXVIII. 4. & graviſſime perſtringit Cleonem Demagogum, effecitque ut quinque talentis * multaretur. Latine reddidit præter *Andream Divum*, *Lambertus Hortenſius*, cujus latina verſio Pluti, Nubium & Equitum prodiit Ultrajecti 1557. 4. Fallitur Menagius qui Græca cum verſione Hortenſii prodiiſſe refert T. 2. anti Bailleti p. 43. Metaphraſi latina Poëtica feliciter hanc quoque Comœdiam donavit *Nicodemus Friſchlinus.*

5. ἈΧΑΡΝΕΙΣ. *Acharnenſes.* Acta Olymp. LXXXVIII. 3. ſive potius $\frac{88}{89}$ anno † Archonte Euthymene in Lenæis. Hæc ultima eſt quinque Ariſtophanis Comœdiarum quæ cum Metaphraſi Poëtica *Nicodemi Friſchlini* excuſæ ſunt Francof. 1586. & 1597. 8. præmiſſa vita Ariſtophanis & ejusdem adverſus Plutarchum defenſione. Ejus translatione meliorem fieri potuiſſe negat Reineſius p. 416. Var. Lect.

6. ΣΦΗΚΕΣ. *Veſpæ.* Acta Archonte Amynia, itidem in Lenæis Olymp. LXXXIX. 2. ſeorſim cum Metaphraſi pereleganti latina Poëtica *Q. Septimii Florentis Chriſtiani* curante H. Rumpio Hamb. 1620. 8. cum verſione & commentario ejusdem Florentis legitur in editione Ariſtophanis Genevenſi 1607. fol. ut Andreæ Divi verſionem proſariam omittam.

7. ὌΡΝΙΘΕΣ. *Aves*, quam docuit Ariſtophanes Liberalibus ſive Διονυσίοις τοῖς κατ' ἄστυ die 16. Elaphebolionis, Archonte Chabria, Olymp. XCI. 2. Vide Sam. Petitum ad Leges Atticas p. 316. & Lib. I. Miſc. c. 6. Hanc fabulam qui præter *Andream Divum* latine verterit neminem novi.

8. ΕἸΡΉΝΗ. *Pax.* Acta afflictis diuturno bello Peloponneſiaco Athenienſibus & tota Græcia pacem anhelante. Vide Tzetzem Chil. XII. hiſt. 436. Hæc cum Metaphraſi latina Poëtica *Q. Septimii Florentis Chriſtiani* & commentario luculento excuſa Pariſ. 1589. 8. & Hamb. 1615. 8. curante *Henrico Rumpio*, ſed qui commentarium Florentis prætermiſit, recuſum in editione Ariſtophanis Genevenſi Græco-latina 1607. fol. In editione Græca Ariſtophanis quam curavit Philippus Junta Florentiæ 1525. 4. primum ex MSto codice huic Co-

* Gyraldus p. 381. ambiguis verbis hoc ita refert, quaſi multatus ſit decem talentis non Cleon, ſed ipſe Ariſtophanes, qui in hoc dramate perſonam Cleonis ipſe egit facie minio oblita, cum hiſtrionum nemo hoc facere propter Cleonis potentiam auſus eſſet. Cleonem ab Equitibus multatum teſtatur Ariſtophanes ipſe in Acharnenſ. v. 6. ubi conſule ſi placet Scholiaſten.

Digitized by Google

mœdiæ acceſſerunt verſus LX. circiter, qui in prioribus duabus Aldina & Florentina deſiderantur. Edita Pax Ariſtophanis etiam Græce à Morello Pariſ. 1586. 4. Latina proſa vertit *Andreas Divus*. De Pace poſteriore, vide quæ infra in catalogo dramatum Ariſtophanis deperditorum.

9. ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ. *Concionatrices.* Verſione proſa poſt *Andream Divum* longe meliore & perutilibus ad phraſin ac ſenſum Poetæ intelligendum notis illuſtratæ à Tan. Fabro T. 2. Epiſtolar. (Salmur. 1674. 4.) p. 165. ſeqq. Verſionem intra triduum, notas ſex dierum ſpatio compoſuiſſe ſe teſtatur Faber ipſe in libello Gallico Journal du Journal p. 36. Habentur etiam ἐκκλησιάζουσαι cum Tan. Fabri verſ. & notis in editione Ariſtophanis Græcolatina Amſt. 1670. 12. Laudat Cuperus Lib. II. c. 13. Var. Obſ. Menagius T. 2. anti Bailleti p. 47.

10. ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ. *Cereris ſacris operantes.* Quæ Comœdia in antiquiſſimis Ariſtophanis editionibus non minus quàm Lyſiſtrata deſideratur. Primum utraq; vulgata eſt à Bern. Junta, hinc in editione Græca quæ ab Andrea Cratandro & Joh. Bebelio curata eſt Francofurti A. 1532. 4 cum præfat. Simonis Grynæi. Scholia Græca in Theſmophoria Zuſas (vetera enim nulla in hanc Comœdiam & Lyſiſtratam edita habentur) compoſuit & Franciſco I. Galliæ Regi inſcripta edidit *Ægidius Bourdinus* Advocatus & Procurator Generalis Parlamenti Pariſ. 1545. 8. Latina proſa vertit ſolus quod ſciam *Andreas Divus*. Porro duas Comœdias hoc nomine ſcripſerat Ariſtophanes, itaque iſta quæ ſola exſtat, πρώτην Θεσμοφοριάζουσαν dicuntur Gellio XV 20. Hephæſtioni in Enchirid. p. 42. & Clementi Alex. 6 Strom. p. 628. ubi notat Ariſtophanem verſus quoſdam præſentis dramatis è Cratini ἐμπεμπτεμένοις ſumſiſſe.

11. ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ. *Lyſiſtrata.* (in Svidæ codicibus male λυσίστρατος) Acta Archonte Callia, cum poſt Leocritum magiſtratui præeſſet Olymp. XCII. 1. ut ex Philochori Atthide refert auctor ſcholiorum ineditorum in Lyſiſtratam, quæ in codice Barcociano 38 ſervat Bibliotheca Bodlejana, & licet brevia ſint, digniſſima tamen quæ edantur judicat Dodvvellus de Cyclis Græcorum p. 742. Hæc Comœdia cum *Q. Septimii Florentis Chriſtiani* Metaphraſi poëtica & commentario legitur in editione Genevenſi 1607. fol. ut *Andreæ Divi* proſariam verſionem omittam.

III. Deperditarum Ariſtophanis Comœdiarum longe major eſt catalogus, quem hoc loco lectori repræſentabo adjutus

tus obſervationibus Johannis Meurſii in Bibliotheca Græca, Atticaque, Gvilelmi Canteri & Gvil. Coddæi in fragmentis Ariſtophaphanis, & Andreæ Schotti in iis quæ præmittuntur editioni Ariſtoph. A. 1624. & 1670. 12. Svidas & Thomas Magiſter in ejus vita tradunt ipſum docuiſſe dramata LIV. ut in altero anonymo vitæ ſcriptore error eſſevideatur μδ' pro νδ'. 44. pro 54. Ex his, quatuor: ποίησιν, ναύαγον, νήσους & νίοβιν alii maluerunt referre ad Archippum.

Ἄληρος. Athen. Poll.

Ἀγωνιστεί. Poll.

Ἀιολοσίκων. Athen. Poll. Platonius de different. Comœdiar. qui teſtatur hanc fabulam mediæ Comœdiæ formam & nulla χορικὰ μέλη habuiſſe. Cœterum per filium ſuum Ararotem docuit & hoc drama & κώκαλον Ariſtophanes, ut notat ſcholiaſtes Comici in Argumento Pluti. Allegatur etiam in ſcholiis ad Pacem, Svid. in ἀγορά&ιος & ab Hephæſtione in Enchirid. Acta poſt Plutum, adeoque poſt Olymp. XCVII.

Ἀιολοσίκων δεύτερος. Athenæus Lib. IX.

Ἀκλαὴς ſive Ἀκλαιὴς ſive Ἀκαλλὴς. Gell. XIX. 13.

Ἄμειτοι vide infra, πτερόμειτοι.

Ἀμφιάραος. Hephæſt. Harpocr. Poll. Svid. Athen. Apoſtolius, Erotianus in λεβηλίδες. Etymol. M. & Ælian. XII. 9. de animal. Schol. Ariſtophanis ad ranas. Hoc drama per Philonidem docuit Ariſtophanes, ut legitur in argumento Avium.

Ἀνάγυρος ſive Ἀνάργυρος. Svid. Poll. Etymol. M. Athen. & Scholiaſtes Ariſtoph. Vide Caſaubonum IV. 4. ad Athen.

Ἀνταγωνιστάι. Vide infra in πολιτάι.

Ἀσκληπιός. Pollux.

Ἀυτόλυκος. Erotianus in ἄμβην. Galenus in Lib. I. Hippocratis περὶ ἄρθρων. Schol. Ariſtophanis ad Veſpas.

Βαβυλώνιοι. Svid. & Apoſtolius in Σαμίων ὁ δῆμος quorum locis adde Meurſ. III. 21. Attic. Lect. Laudant & Ariſtoteles III. 2. Rhetor. Stephanus Byz. Pollux, Athenæus, Harpocration, Ammonius in χολάδες. Heſych. Etymol. M. Zenobius proverb. ἀνθ' Ἑρμίωνος, Svid. in Σίμος. auctor vitæ Ariſtoph. & Scholiaſtes ad aves & Acharnenſ. & in argumento Pacis. Vide & Caſaub. ad Athenæum III. 10.

Βοηθοί. Priſcian. Lib. XVIII.

Γεωργοί. Plutarch. in Nicia quem hoc dramate Ariſtophanes perſtrinxerat, Hephæſt. Priſcian. Lib. XVIII. Etymol. M. Athen. Poll. Harpocrat.

pocrat. Stob. & Zenobius in proverb. *αὐλῷ μελητέον.* Scholiaſtes Theocr. & Ariſtoph.

Γῆρας. Priſcian. Lib. XVIII. Etymol. M. in *μορμολυκεῖον*, Svid. in *σλεγγίς.* Athen. Poll. Harpocrat. Scholiaſtes Nicandri Theriac. & Phrynichus in *Διονύσειον* p. 68. Schol. Ariſtophanis, Laërt.

Γηρόχαρδος, vel ut alii ſcribunt *γηλόχαρδος* vel *γηρόλοφος* *ſenectus curva* Ælian. hiſt. animal. XII 9. pro quo Meurſius in Bibl. Græca ſuſpicatur legendum *γεωργὸς* aut *γηρυτάδης.*

Γηρυτάδης. Erotianus in *γαργαλισμὸς* & *ἐκλαπήσεται.* Heſych. Athen. Poll. Harpocr. Etymol. M. & Scholiaſtes Sophoclis ad Electram & Schol. Ariſtoph.

Γλαῦκος. Pollux III. 3.

Γόης. Athen. Lib. XIV. niſi legendum ibi Ariſtomenes pro Ariſtophane.

Δαίδαλος. Svid. Athen. Poll. Heſych. Phrynichus in *κάκκαβον* p. 80. Erotianus in *αἰκάς.* Clemens 6. Strom. p. 628. ubi ait Platonem Comicum & Ariſtophanem Dædalo ſua invicem ſuffurari.

Δαιταλεῖς. Athen. Poll. Harpocr. Etymol. M. Phrynichus & Thomas Magiſter Lex Attic. in *ἀκεσής*, Galenus in proœmio Lexici Hippocratei, Svidas.

Δαναΐδες vel Δαναοί. Athen. Poll Svid. in *κλειδαγόρα.* Scholiaſtes Ariſtoph. ad Plutum & Pacem. Etymol. M. in *ἀπαλαίπωρον.*

Δηλία. Athen

Διοναύαγος *Jupiter naufragus.* Pollux X. 8. Vide & infra in *ναύαγος.*

Διόνυσος. Athen. Lib. XIV. niſi & ibi pro Ariſtophane legendum Ariſtomenes

Δράματα. Videndus Caſaubonus VII. 14. ad Athenæum, ubi ſuſpicatur quatuor Comœdias, de quarum auctore Ariſtophane an Archippo (vide Anonymum in Comici vita quæ ſcholiis Græcis præfixa eſt) Criticis non conſtabat, Nioben, Centaurum, Inſulas & Poëſin ab aliquo in unum corpus conjecta, & titulum dramata ei inſcriptum fuiſſe. At enim non de Centauro, ſed de *ναυαγῷ* dubitabant veteres Critici. Apud Heſych. in *βύρσαν* male *ἐν δράμασι* pro *ἐν δράμασι.*

Εἰρήνη. β. Jam Eratoſthenis ætate non exſtabat, qui dubius hæret an Ariſtophanes Comœdiam *Pacem* quæ etiamnum habetur bis docuerit, an binas hoc titulo conſcripſerit, ut innuit Crates Grammaticus apud auctorem argumenti *εἰρήνης* Ariſtophaniæ.

Ἐρεχθεύς. Euſtath. ad Iliad. *υ.*

Ἠιόχος. niſi apud Pollucem pro *Ἠιόχῳ* legendum *ἢ Νιόβῃ.*

Ἥρως.

Ἥρωες. Laërtius VIII. 34. Athen. Poll. Svid. Scholiaſtes Comici ad Aves & Stephanus Byz. in Ἄργος. Etymol. M. in πίνω.

Θεσμοφοριάζουσαι ſive Θεσμοφοριάσουσαι, ut ſecundas Ariſtophanis Theſmophoriazuſas inſcribit Demetrius Trœzenius apud Athenæum Lib. I. Ex his locum inſignem de muliebri cultu & ornatu proferunt Clemens Alex. III. 12. pædagog. & Pollux VII. 22. Emendat Salmaſius p. 1148. ad Solin. (p. 808. edit. Ultraject.) Idem drama allegatur à Svida in λακωνίζω & λυκος ἔχανεν.

Κένταυρος ſive Κένταυροι. Pollux, Heſych. Athen. Svid. in ἀφόδικον. Vide & ſupra in δράμασι, ſolet enim allegari Ariſtophanes ἐν δράμασιν ἢ Κενταύρῳ.

Κιθαρισής. Athen. Sed illa Antiphanis eſt, non Ariſtophanis.

Κιθαρῳδός. Heſych

Κόραι. Ammon. in διέφθαρται, pro quo legendum quidam ſuſpicantur ὧραι.

Κότυλος. Pollux X. 23.

Κώκαλος. Erotianus in Φῶδες, Athen. Heſych. Pollux, Harpocr. Zenobius in proverbio χρυσὸς ὁ Κολοφώνιος. Macrobius V. 18. Acta eſt hæc Comœdia poſt Plutum, adeoque poſt Olymp. XCVII. & poſt decretum ne quis nominetenus in theatro perſtringeretur. Vide ſcriptorem Græcum vitæ Ariſtophanis, & quæ ſupra in Αἰολοσίκων. Porro Philemonem in Συνβολιμαίῳ ſuo hoc Comici drama æmulatum notat Clemens Alex. 6. Strom. p. 628.

Λήμναι. Ammon. in τυρεννον. Harpocr. Athen. Poll. Etymol. M. Svid. & Heſych. in Δορκιαλλός.

Ναύαγος. Vide ſupra in δράματα.

Νεφέλαι ſive *Nubes priores* actæ Archonte Iſarcho Olymp. LXXXIX. 1. in feſto Lenæis. Vide Græcum argumenrum Nubium poſteriorum, quæ exſtant.

Νῆσοι. Etymol. Pollux. Scholiaſtes Eurip. Stob. Svid. Heſych. Ab aliis relata eſt ad auctorem Archippum. Supra in δεκμαζα.

Νίκαι. Svid. niſi legendum νῆσοι vel σκῆναι.

Νιόβη, (ab aliis tributa Archippo) Pollux, Schol. Euripidis ad Phœniſſ. ubi allegatur Ariſtophanes ἐν δράματι Νιόβης. Forte leg. ἐν δράμασιν ἢ Νιόβῃ. Vide ſupra in δράμαζα.

Ὄβελος. Pollux X. 3.

Ὀλκάδες. Athen. Schol. Ariſtophanis, Heſych. Svid. Harpocr. & Stephanus Byz. Galenus 1. de alimentorum facult. T. 4. p. 316.

Πελαργοί. Schol. Ariſtoph. ad Plutum & Veſp. Athenæus, Harpocr. Pollux, Thomas Mag. vocibus Atticis in σημεῖον.

Πελασγοί. Pollux X. 44. & Athen. Lib. VI. niſi & ibi legendum πελαργοί.

Πελάσγιοι. Athen. niſi leg. Πελασγοὶ vel Πελαργοί.

Περιαγγεύς. Vide mox περιαλγής.

Περιαλγής. Schol. Ariſtophanis ad Aves, ubi Meurſ. legit περιαλγεῖ pro περιαγγεῖ.

Πλαζανιζαί. Etymol. M. in ἀιδοιέσατο, niſi legendum παγηνιζαί.

Πλῆτο. ά. Verſus quem ex Pluto ſecundo profert Athenæus Lib. IX. legitur in Comœdia hujus nominis, quæ exſtat, v. 1128. Viciſſim quæ in Pluto ά affert Scholiaſtes Ariſtoph. ad ranas, in illa non occurrunt. Unde recte colligit Meurſius, priorem Plutum periiſſe, poſteriorem ad nos perveniſſe.

Ποάζεται. Schol. Ariſtoph. ad Aves p. 602. Sed hæ Phrynichi vel Eupolidis potius ſunt quam Ariſtophanis. Vide Pollucem IX. 31.

Ποίησις ab aliis tributa Archippo. Vide ſupra in δράματα.

Πόλεις. Athen. Lib. III. qui docet idem drama ab aliis tributum Philyllio vel Phrynicho.

Πολύειδος. Etymol. M. Poll. Svid. Stob. Apoſtolius.

Προαγών. Athen. Poll. Svid. in σαθερόν.

Πυθαγόρειοι. Athen. Lib. IV.

Σέριφοι. Schol. Ariſtophanis ad Veſpas.

Σκηναί. Athen. Harpocr. Heſych. in τριτοστάσης. Alii hoc drama Platoni Comico adſcripſere. (Scholiaſtes Ariſtoph.

Σκηνὰς καταλαμβάνουσι. Heſych. Harpocr. Athen. Poll. Etymol. M.

Σκύθαι ἢ ταῦροι. Pollux Lib. X. Sed eundem verſum idem Pollux Lib. VII. non Ariſtophani tribuit ſed Antiphani.

Ταγηνιζαί. Athen. Svid. Poll. Harpocr. Etymol. M. Scholiaſtes Comici ad ranas, nubes. Tarrhæus & Didymus, Apoſtolius. Forte apud Svidam in ἄλις ἀΦ. pro ἀνταγωνιζαῖς & apud Etymol. M. in ἀιδοιέσατο pro πλαζανιζαῖς legendum παγηνιζαῖς.

Ταῦροι. Supra in Σκύθαι.

Τελμισσῆς. (πλυισσοὶ, πλυνῆς, πλυνόσοντες) Athen. Heſych. Etymol. Poll. Ariſtides Orat. 1. ſacra T. 1. p. 486. Stephanus Byz.

Τετράμετροι. Zenob. in ἀκέσιας niſi legendum ἄμετροι quo titulo Ariſtophanes ſive Comicus ſive Grammaticus proverbia ſcripſit. Sed & Ariſtophanes uſus tetrametris jambicis, qui ab ipſo vocantur Ariſtophanii.

Τριφαλ-

Τελφαλλής. Athen. Harpocr. Poll. Heſych. Svidas in τ τριῶν κακῶν, Conſtantinus Porphyrogen. c. 23. de adminiſtr. Imper.

Φιάλαι apud Harpocrat. in ξύσις corruptum eſt, nam legendum Ἀλεξιφάνης ἐν νεφέλαις.

Φιλωνίδης. Athen. Lib. VIII.

Φοινίσσαι. Athen. Poll. Svidas in ἀκαλήφη.

Ὧραι. Heſych. Athen. Pollux, Scholiaſtes Ariſtoph. Vide & ſupra in κόραι & Sam. Petitum ad leges Atticas p. 2.

IV. Scholia ſive Commentaria Græca in Ariſtophanem edita hactenus ſunt quadruplicia. *Prima* antiqua ſunt & pererudita ad Comœdias novem primores, in variis codicibus priſcis reperta & ad Aldi Manutii preces deſcripta ac recenſita à *Marco Muſuro* Cretenſi. Collegerant illa *Thomas Magiſter*, *Demetrius Triclinius* alique recentiores Græci ex variis Grammaticis antiquioribus qui in Ariſtophane illuſtrando operam ſuam olim collocarunt, quales fuere, ut ex ipſis Scholiis licet colligere, *Apollonius*, *Ariſtarchus*, *Ariſtophanes* Grammaticus, *Callimachus*, *Calliſtratus*, *Didymus*, *Eratoſthenes*, *Symmachus Athenienſis*, & *Theon*. Unde non mirum eſt verba Comici in hiſce, perinde ut aliorum Poëtarum in ſuis, frequenter in diverſam, haud raro etiam in contrariam exponi ſententiam. Facile etiam hinc componi poteſt controverſia, quæ exercuit viros* eruditos, ambiguum eſſe ducentes, utrum Svidas, in quo iisdem multa verbis atque in Scholiis ad Comicum leguntur, exſcripſerit Ariſtophanis Scholiaſten, an hic Svidæ fuerit compilator. Nimirum dubitari nequit Svidam, utpote longe juniorem, gnaviter uſum fuiſſe Grammaticorum veterum uti in alios poëtas ita in Ariſtophanem præcipue commentationibus, vel certe commentationum illarum antiquioribus excerptis: at vicisſim Muſurus qui illa Scholia ab aliis ut dixi excerpta digeſſit ac deſcripſit, Svidam hinc inde potuit habere ante oculos, & ex eo interdum illa ſupplere atque emendare.

Secunda Scholia ſunt in easdem novem Comœdias hinc inde ad Muſuri editionen adjecta à curatore Florentinæ editionis *Arſenio*, Archi Epiſcopo Monembaſiæ, nec adjecta ex Codicibus MSS. verùm ut Richardo Bentleio in Apologia diſſertionis de Epiſtolis Phalaridis p. 22. obſervatum eſt, è Galeno, Athenæo, Svida, Euſtathio & aliis vulgatis ſcriptoribus decerpta. Florentinam tanquam auctiorem, non Aldinam ſinceriorem editionem ſecuti ſunt, qui poſtea Ariſtophanem cum ſcholiis edidere Baſileenſes ac Genevenſes.

Tertia

* Vide Jac. Thomaſium de Plagio literar. §. 141. & 150. ſeq.

Digitized by Google

Tertia ſcholia debentur *Odoardo Biſeto* Tricaſſino, quæ occurrunt in editione Genevenſi, & univerſas undecim Comœdias illuſtrant. De hoc Biſſeto in Franciſci Pithœi Pithœanis à Clariſſ. Teiſſerio nuper editis legas hæc verba: *Bizet qui a fait ſur l' Ariſtophane, eſtoit controlleur des guerres & Seigneur de Charlay. Il demeuroit en cette ville, & ſe retira pour la religion. Il a tout pris des dictionnaires grecs. Il eſtoit noſtre couſin.*

Quarta denique ſcholia Græca in ſolas conſcripta Thesmophoriazuſas ſunt ab *Ægidio Burdino* Advocato & Procuratore Generali Parlamenti Pariſienſis, editaque Pariſiis 1545. 8. & inſcripta Franciſco I. Galliæ Regi, & ab eo tempore recuſa in editione Ariſtophanis Genevenſi.

V. *Editiones * Ariſtophanis Græcæ cum Scholiis Græcis.*

1. Venet. 1498. (Male Geſneri Bibl. 1502. ſive MCCCCCII pro MCCCCIIC) fol. apud Aldum Manutium Romanum, qui in Epiſtola ad Danielem Clarium Parmenſem, Profeſſorem literarum humaniorum Raguſinum, *Accipe*, inquit, *novem Ariſtophanis fabulas: Nam decimam ** Lyſiſtraten ideo prætermiſimus, quia vix dimidiata haberi à nobis potuit. Sint ſatis hæ novem: cum optimis & antiquis ut vides cotzmentariis, quibus Græce diſcere cupientibus nihil melius legi poteſt, non meo ſolum judicio ſed etiam Theodori Gazæ undecunque doctiſſimi, qui interrogatus quis ex Græcis auctoribus aſſidue legendus foret Græcas literas diſcere volentibus, reſpondit, ſolus Ariſtophanes, quod eſſet ſane quàm acutus, copioſus, doctus, & merus Atticus. Hunc item Johannes Chryſoſtomus tanti feciſſe dicitur, ut duodetriginta Comœdias Ariſtophanis ſemper haberet in manibus, adeo ut pro pulvillo dormiens uteretur: hinc itaque & eloquentiam & ſeveritatem quibus eſt mirabilis, didiciſſe dicitur.* Scholia Græca ut dixi non compoſuit ſed tantum ex veteribus codicibus deſcripſit & recenſuit *Marcus Muſurus*, *** cujus præfatio Græca præfigitur, in qua inter alia: Τὰ δ' ὑπομνήματα τωυτὶ καὶ πίνυ πολλῦ καὶ χρόνυ ἐδεῖτο μακρὸ, εἴ τις αὐτὰ πρὸς τὸ βέλτιον ἐγχειρεῖν μεθαρμόσιοθαι χρῆμα, ὧν ἡμεῖς μὲν ἐπεκρατήσαμεν καίτοι

* In editionibus Ariſtophanis recenſendis uſum me fuiſſe profiteor inter alia obſervationibus Ægid. Menagii T. 2. Antiballeti cap. 113.

** Undecima quoque *Theſmophoriazuſa* in hac edit. deſideratur.

*** De Muſuro, qui diem obiit ſupremum Romæ A. 1517. agunt Eraſmus XXIII. 5. Epiſt. Paulus Jovius in elogiis p. 57. Paulus Freherus in theatro qui male affirmat eum fuiſſe Cardinalem) Iſaacus Bullart in Academia ſcientiar. & artium T. 2. p. 324. Antonius Variliaſius in anecdotis Florentinis Libro IV. Petrus Bælius in Lexico qui merito fidem detrahit Varillaſii commentis, & Petrus Lambecius Lib. VI. commentar. de Bibl. Vindobon. p. 278. ſeq.

καίτοι κρεῖττον ἢ φέρειν. Περὶ σεαυτὸν δέ μοι κομιδῇ τὰ ἔσχατα συνέβη. Οὐ γὰρ μόνον τὰς ἐξηγήσεις συνείρειν ἠρξολαβήσαμεν πεφυρμένας τέως ὡς ἴστε καὶ αὐτοὶ, ἀλλὰ καὶ τυπωθείσας ἤδη ἐπεπτεράμεθα διορθῶν. Ad calcem Scholiorum in Comœdiam ſeptimam numero, quæ inſcripta eſt *Aves*, leguntur hæc verba: Ἀριστοφάνους Κωμῳδιῶν ἑπτὰ καὶ τῶν εἰς αὐτὰς σχολίων ἀρχαίοις συντεθέντων γραμματικοῖς ἃ δὴ σπουδὴν ἐν αὐτιγράφοις κείμενα διαφόροις καὶ πεφυρμένοις, συνείλεκταί τε καὶ ὡς οἷόντ' ἦν ἐπιμελέστατα διώρθωται τῶνδε Μάρκου Μουσούρου ὁ κρητός. Sed & in octavam deinde & nonam ſcholia ſequuntur (in Eccleſiazuſas quidem ſive nonam paulo breviora) ejusdem haud dubie Muſuri induſtra recenſitæ & emendatæ. Muſuri præfationi ſubjectum eſt *Scipionis* * *Carteromachi* in Ariſtophanem Epigramma, dehinc ſequuntur excerpta ex *Hephaſtionis* Enchiridio, & alia *Demetrii Triclinii* de metris quibus Ariſtophanes eſt uſus, *Platonii* item de differentia & diverſo charactere Comœdiarum apospaſmation, cujus mentionem feci ſupra cap. XI. num. 10. Tum Vita Ariſtophanis ab *Anonymo* ſcripta & alia brevior à *Thoma Magiſtro*: Denique nonnulla lectu digna de Comœdiæ antiquæ, mediæ, novæque ſcriptoribus, & numero ** Comœdiarum. Comœdiis ipſis Ariſtophanis varia ſunt argumenta præmiſſa Græco proſario ſermone, itemque aliud Jambis, qui tribuuntur Ariſtophani Grammatico.

2. Florentiæ Ao. 1525. (malè Geſneri Bibl. 1515.) 4. apud hæredes Philippi Juntæ recuſa editio Aldina eſt perquam nitide, & recenſita ab *Antonio Fracino* Varchienſi, cum ſcholiis Græcis per *Arſenium* auctis, & indice rerum in illis occurrentium. Sed Fracinum ipſum audire juvat in Epiſtola ad Benedictum Accoltam ArchiEpiſcopum Ravennatem: *Inter alia recognovimus Ariſtophanis Comicorum omnium lepidiſſimi novem Comœdias, vere Græci candoris eloquiique delicias, cum ſale ſuo, lepore facetiisque delectet*

* Hic Scipio Carteromachus Piſtorienſis, Græce & latine citra oſtentationem doctiſſimus, Politiani diſcipulus fuit, & notus eſt ſcripta Oratione de laudibus Græcarum literarum ad Dan. Renerium nobilem Venetum, quam H. Stephanus præfixit theſauro Græcæ Linguæ, & auctiorem ſeparatim edidit Joh. Faſoldus Baruthi A. 1690. Græca hujus Carteromachi Epiſtola, cum Epigrammate Græco, præmittitur Lexico Græco Varini Favorini Camertis, edit. Venetæ A. 1496. fol. apud Aldum. De hoc Carteromacho idem Clariſſ. Bælius conſulendus in Lexico edit. ſecundæ.

** Veteris Comœdiæ dramata, una cum Pſeudepigraphis, numerat CCC LXV. Poëtas Comœdiæ antiquæ nobiliſſimos Epicharmum, Magnetem, Cratinum, Cratetem, Pherecratem, Phrynichum, Eupolin & Ariſtophanem. Mediæ Comœdiæ Poëtas LVII. dramata DCXVII. Poëtarum celeberrimos Stephanum & Antiphanem. Novæ denique Poëtas LXIV. inque his præſtantiſſimos Philemonem, Menandrum, Diphilum, Philippidem, Poſidippum & Apollodorum.

multum, ſententiarum vero luminibus plurimum prodeſſe poſſit, ad hoc Arſenii Cretenſis ArchiEpiſcopi Monembaſiæ *magna eruditione viri acerrimo judicio uſi, dum is Florentiæ adoloſcentulos illos quos Leo Pont. Max ad reparandam Græcæ linguæ jacturam ex media Græcia accerſiverat, inſtituit. In qua quidem recognitione hoc imprimis gloriari licet, nos omnium primos in Comœdia cui titulus* Pax, *ad* ſexaginta verſiculos *noſtra diligentia repertos reſtituiſſe.*

3. Baſileæ ex Officina Frobeniana A. 1547. fol. typis luculentis & perquam emendate Undecim Comœdiæ Ariſtophanis vulgatæ ſunt, Novem quidem cum ſcholiis ex Florentina editione recuſis, decima vero & undecima ſine ſcholiis, recenſente viro docto *Sigismundo* * *Gelenio* Pragenſi, Marci Muſuri diſcipulo, qui hoc opus inſigni rerum in ſcholiis explicatarum indice ornatum inſcripſit Philippo Melanchthoni, omnis bonæ literaturæ, ut vere eum appellat, peritiſſimo.

Editio Græcolatina cum Scholiis Græcis & Notis doctorum virorum.

Genevæ Ao. 1607. fol. ſumptu Caldorianæ Societatis prodiit Ariſtophanes recognitus a *Franciſco Porto* Cretenſi, & a filio ejus *Æmilio Porto* in lucem editus, in qua lucupletiſſima omnium quæ hactenus prodierunt Comici editione, præter Comœdias ipſas undecim cum latina verſione, & ſcholia in priores novem ex editione Baſileenſi recuſa, habentur ſcholia Græca *Odoardi Biſeti* ** in undecim Comœdias, *Ægidii Bourdini* ſcholia itidem Græca in Thesmophoria Zuſas, *Caroli Girardi* commentarius in Plutum, & *Q. Septimii Florentis Chriſtiani* notæ in Pacem, Veſpas & Lyſiſtratam, eleganti Metaphraſi poëtica latina à ſe donatas. Cæterum Claudius Chriſtianus, Florentis filius, qui has parentis ſui lucubrationes Genevam miſerat, vehementer de illa editione conqueritur in literis ad Joſephum Scaligerum datis *** 10. Sept. Anno 1608.

Je

* De Gelenio videndus Cœlius Sec. Curio in præf. ad Appiani Hiſpanica à ſe verſa, Antonius Teiſſerius in elogiis Thuaneis & novis ad ea additionibus, H. Valeſius præf. ad Ammianum, P. Bælius in Lex. Paulus Freherus, Tho. Pope Blount &c.

** Ad hunc Biſetum Epiſtola Æmilii Porti, cum ejusdem Porti præfatione duplici Græca altera, altera latina, operi præfigitur.

*** Ita rectius Colomeſius cap. XCVIII. Bibl. ſelectæ quam Menagius T. 2. anti Bailleti p. 44. ubi has literas datas legas 20. Sept. 1610. Sed tunc jampridem defunctus fuerat Joſephus Scaliger. De Florente Chriſtiano præter Colomeſium & Sammarthanum agit Teiſſerius in elogiis Thuaneis. De ſcriptis ejus editis & ineditis videnda quæ leguntur ad calcem libri Caſauboni de Poëſi Satyrica Græcorum, recuſo ante aliquot annos in Muſeo Philologico Thomæ Crenii Viri Cl.

Je n'oſe vous parler de l'Ariſtophane que vous avez veu je m'aſſeure premier que nous; car l'ouvrage en eſt ſi laid, que je ne le puis avouer pour parent. Le mal eſt arrivé de l'avoir envoyé hors d'icy, & en ville où ils ne croyent aujourd'huy que leur teſte. Ils ont mepriſé l'ordre que je leur avois envoyé, ont retranché pluſieurs choſes de mon Pere, l'Epitre meſme à Mr. de Thou ſur l'Irene (imprimée à Paris l'An 1589. in octavo avec cette Epitre) *& y ont mis des gens qui n'ont du tout rien contribué à l'œuvre; puis ont tellement meslé ce que je leur avois baillé, qu'il ſemble que leur deſſein ait eſté pluſtot de l'eſtouffer que de luy faire voir le jour.*

Editiones Ariſtophanis Græcæ ſine Scholiis.

1. Florentiæ A. 1515. 8. *Bernardus Junta* Novem Comœdias à ſe caſtigatas & Philippi Juntæ typis exſcriptas dicavit Franciſco Accolto deſignato Epiſcopo Anconitano. *Putabam*, inquit, *duas quoque notioribus his addere poſſe nondum ab aliis impreſſas, quæ cito forſan abs te noſtra ope his novem comitatæ legi poterunt, ni forſan* Euphroſyni Bonini *præceptoris tui & aliorum tuorum pariterque noſtrorum amicorum promiſſa, quod credere nequeo, in leves abibunt auras.* Sed eodem anno iisdemque forma ac typis idem Bernardus ſeparatim edidit Thesmophoria Zuſas ac Lyſiſtratam, ut adeo ab illo jam tempore univerſæ Ariſtophanis undecim Comœdiæ manibus ſtudioſorum terantur. *Venit jam*, verba editoris ſunt in præfat. *exſpectata dies illa, in qua ex Urbinate Bibliotheca antiquiſſimum Ariſtophanis exemplar nacti ſumus, ibique inter alias Lyſiſtraten & Cereri ſacrificantes, non aliàs viſas Comœdias invenimus.*

2. Pariſiis A. 1528. 4. novem Comœdiæ Ariſtophanis recuſæ ſunt ſumtu *Ægidii Gourmontii*, cujus inſignia tanquam nobilis paſſim in hoc libro conſpiciuntur, profeſſi ſe primum fuiſſe illorum qui libros Græcos curaverint Pariſiis exſcribi typis. Singulis Comœdiis Græca *Johannis Cheradami* Epiſtola præmittitur, primæ ad Johannem Clericum Legatum Angl. ſecunda ad Thomam Winterum, ad Petrum Daneſium tertiæ, quartæ ad Johannem Violam, reliquis ad Joh. Tartaſſium, Joh. Lapithum, Joh. Beraltum virum eruditum, Joh. Ruellium Medicum & Gvil. Cuinum. ἐτυπώθη ἐν Λετκετίᾳ Παρρησίων, ἀναλώμασιν Ἐγιδίου Γορμοντίου, ἀλλὰ παραινέσεως καὶ φιλοτιμίας Ἰωάννου χειροδάμου, πόνῳ δ' καὶ διεξόδῳ Πέτρου Ὀυιδαίου.

3. Francofurti A. 1532. 4. cum præfat. latina *Sim. Grynæi* ex officina Andreæ Cratandri & Joh. Bebelii, undecim Comœdiæ Ariſtophanis primâ vice junctim prodierunt, adjectis, quas ſeparatim prius Bernardus Junta ut dixi ediderat, Thesmophoria Zuſis & Lyſiſtrata.

4. Venetiis A. 1538. 8. typis Bartholomæi Zanetti.
5. Pariſiis A. 1540. 4. apud Chriſtianum Wechelum.
6. Francofurti A. 1544. 8. typis Petri Brubachii.
7. Baſileæ apud Frobenium teſte Geſnero.

Editiones latinæ.

1. Undecim Comœdiæ Ariſtophanis latina proſa laudatiſſimo ſtudio, licet non æque felici * ſucceſſu, translatæ ab *Andrea Divo* Juſtinopolitano, & inſcriptæ Aloyſio Piſano ** Epiſcopo Patavino, Johannis Piſani D. Marci procuratoris filio. Venet. 1538. 8. Baſil. 1552. 8.

2. Plutus, Nubes & Equites Ariſtophanis ex verſione latina *Lamberti Hortenſii.* Ultraj. 1557. 4.

Editiones Græcolatinæ ſine Scholiis Græcis.

1. Plutus, Equites, Nubes, Ranæ & Acharnenſes cum verſione metrica doctiſſima *Nicodemi Friſchlini.* Francof. 1586. 1597. 1625. 8vo Vide quæ paulo ante in Catalogo Comœdiarum Ariſtophanis quæ exſtant, num. 5.

2. Lugduni Batavorum Ao. 1624. 12mo Undecim Ariſtophanis Comœdiæ cum verſione latinâ, ad quinque primores quidem, Nicod. Friſchlini; ad Veſpas, Pacem & Lyſiſtratam, Florentis Chriſtiani: ad reliquas, A. Divi. His præter *A. Schotti* præfat. & fragmenta Comœdiarum Ariſtoph. deperditarum, collecta à *Guil. Cantero* & *Guil. Coddæo*, Vitamque Ariſtophanis & diſſ. de Comœdia, auctore Nicod. Friſchlino, indicemque proverbiorum Ariſtophani memoratorum adjunctæ ſunt in calce voluminis perbreves notæ Criticæ in Ariſtophanem, *excerpta ex variis lectionibus, emendationibus & conjecturis virorum doctorum, ac potiſſimùm duobus exemplaribus manu* Joſephi Scaligeri *emendatis. E Bibliotheca Gerardi Vossii.*

3. Amſtelodami A. 1670. 12. Ariſtophanes ex præcedenti editione Lugdunenſi recuſus eſt, quam tamen duplici nomine hæc vincit

* Tan. Faber T. 2. Epiſt. p. 164. *Bonus ille A. Divus vix alternos verſus Comici noſtri intellexit, qui nullum Helleniſmi ſenſum haberet.* Idem p. 296. *infantiſſimam* verſionem vocat, *nihil ut barbarum magis, nec minus intelligibile fingi poſſet.* Menagius 2. Anti-Baillet. p. 41. *Cette traduction eſt pleine d'ignorances & pour le Grec, & pour le Latin.*

** Miror à Menagio non hunc Aloyſium ſed Alexandrum Farneſium Cardinalem memorari.

cit, nam ſ& notas plures Criticas habet adjectas, & Eccleſia Zuſas exhibet rum verſione & notis *Tan. Fabri.*

Editiones vernaculæ Ariſtophanis.

Undecim Comœdiæ *Italice* translatæ. Venet. 1545. 8.

Nubes & Plutus *Gallice* per Annam Daceriam. Vide ſupra Catalogum Comœdiarum Ariſtophanis quæ exſtant.

Nubes, *Germanicè*. Argent. 1613. 8.

Plutum *Hiſpanice* vertit Petrus Simon Abril teſte Nic. Antonio T. 2. Bibl. Hiſp. p. 193.

VI. Supereſt ut indicem ſcriptorum * in Scholiis Græcis antiquis ad Ariſtophanem allegatorum ſubtexam.

Aceſtor Poëta Tragicus O. 31.
Achæus B. 184. Ει. 1263. Eretrienſis. Ejus Philoctetes O. 363.
Achillis ἐρασταὶ (Sophoclis) Σ. 980.
Aelianus ἐν τοῖς περὶ Ζώων O. 158.
(Aeſchines Selli O. 825. Σ. 1194. 1218.)
Aeſchines N. 445. Σ. 325. 417.
Aeſchinis Oratio contra Timarchum A. 44. Cteſiphontem Εκκλ. 290. Ejusdem ὁ περὶ παραπρεσβείας λόγος Eq. 1343.
Aeſchylus Pl. 423. N. 534. 1128. A. 75. 331. B. 713. 830. 835. 854. 910. 956. 1068. 1086. 1454. Eq. 359. 1364. O. 809. 1256. 1680. Σ. 18. 139. 270. Arg. B. B. 767. in contextu. Ει 708.
Aeſchyli tempus mortis & honores A. 10.
Aeſchyli *Agamemnon* B. 1293. 1306. 1315. Eq. 583. *Glaucus Potnieus* B. 1570. 1444. ἡδωνοί O. 278. *Iphigenia* B. 1299. *Lycurgus* Eq. 1193. *Myrmidones* B. 939. 1020. 1293. Ει. 1196. Εκκλ. 392. O. 801. 810. 1420. *Niobe* B. 1437. O. 1246. 557. ὅπλων κρίσις A 862. Ορεστία. B. 1153 *Perſæ*. B. 1050. 1055. in contextu. 1057. argumentum dramatis ibidem recenſetur. *Prometheus* B. 823. Eq. 753. δρᾶμα Προμηθεφόμβον φεύγις ἢ ἑκτορος λύτρα B. 939. ψυχαγωγοί B. 1295. *Sphynx* B. 1318. *Telephus* B. 1299. οἱ ἐπὶ Θήβας in contextu B. 1050. *Threſſæ* B. 1357.
Aeſopus Pl. 1124. Ει. 129. O. 14. 441. 472. 653. 969. Σ. 1210. 1396.
Aeſopus τραγῳδίας ὑποκριτὴς Σ. 524.
Agathon τραγικὸς ποιητὴς B. 83. 84. in contextu. Socratis diſcipulus ib.

* In hoc concinnando operam mihi ſuam præſtitit *Stephanus Bergerus* Tranſſylvanus, idem quem ſupra in Sophocle laudavi.

ib. dicitur etiam *κωμῳδοποιὸς* ib. Εκκλ. 1.
(Aglaophon Pictor O. 576.)
Alcæus Pl. 302. O. 1410. 1647. Σ. 1186. 1187. Ει. 1263.
Alcman Ει. 476. O. 252.
Aletes Ει. 1090. vide Bacis.
Alexander B. 861.
Alexandrides Pl. 925.
(Alexis Εκκλ. 355.)
Amipsias in contextu B. 14. Citatur *ἐν κοινῷ* O. 989. Egit *δρᾶμα Comastas* Σ. p. 366. edit. Froben.
Ammonius. Εκκλ. 607. O. 1297. Σ. 900.
(Amphidamas, Morsimi F. B. 151.)
Amynon *ῥήτωρ* Εκκλ. 365.
Anacreon Pl. 302. 1002. A. 829. 1109. B. 385. O. 1372.
Ananias. Ejus jambus B. 671.
Andocides Σ. 960.
Andreas O. 268.
Andron B. 1463.
Androtion N. 549. 981. A. 233. Ει. 1180. O. 13. 1540. Σ. 900.
Anonymus *ὁ τὰς ἀπελαίδας συγγράψας.* O. 1293.
Anticlides. N. 144.
Antigonus O. 301.
Antimachus Pl. 33. 717. A. 1126.
Antipater O. 1403. *ἐν Ὑπομνήμασι.*
Antipho N. 1419.
(Antipho Andocidis F. Σ. 1220.)
(Antisthenes Medicus Εκκλ. 365.)
Aphthonius B. 809.
Apion Eq. 574.
Apollodorus N. 447. A. 939. B. 331. O. 1022. 1354. Σ. 483.
Apollodorus Tarsensis B. 321.
Apollonius Pl. 103. B. 421. 501. 800. 870. 991. 1153. 1299. 1371. 1455. 1479. Eq. 22.
Apollonius Acharnensis. N. 407.
Apollonius Chæridis Σ. 1190.
Apollonii (*Παραγραμμάτα*) O. 1242.
Apollonius Rhodius. Pl. 63.
Apollonius Tyaneus B. 215.
Appianus Eq. 599.
Aratus A. 856. Ει. 802. Σ. 262.
Aratus *περὶ τῶν διοσημείων διαλεγόμενος.* Ει. 1086.
Archennus O. 576.
Archinus *ῥήτωρ* B. 368.
Archilochus A. 120. 278. 686. 1205. B. 385. Eq. 430. Ει. 1167. Pl. 475. O. 653. 1426. Ejus *ἐλεγεῖον.* Ει. 1317. *ἐφύμνιον* in Herculem O. 1762.
Archippus Eq. 419. Σ. 439.
Archippi Comœdia *ὄνος σκιά* Σ. 191. Ejusd. *πλοῦτος* O. 1647. Σ. 376.
(Ares Morsimus, Philoclis F. O. 283.)
Arichus B. 1153. legendum Aristarchus.
Arignotus Citharœdus Ει. 1320. Σ. 1231.
Arion B. 1347.
Arion Methymnæus primus instituit *χοροὺς ἐγκυκλίους* ut Hellanico (aut potius Dicæarcho) videtur O. 1403.
Aristarchus B. 134. 373. 309. 321. 998. 1018. 1173. 1178. 1235. 1299. 1441. 1454. 1463. 1479. 1235. Ει. 1178. 1223. Eq. 482. 559. 749. 1321. O. 76. Σ. 120.

Aristias

Aristias Chius ἐν ταῖς ᾠδαῖσι. N. 397.
Aristocrates N. 967.
Aristocritus Σ. 801.
Aristomenes. Ejus δρᾶμα, *Olophyri.* argum. Equitum.
Aristomenis δράματα: *Βοηθοί* A. 3.
Aristophanes A. 939. 1052. p. 366. B. 1068. Ει. in contextu laus Poëtæ 753. 787. O. 678. Σ. 288. 460. 878. 1234. 1298. Eq. 1028. 1311. 1467. Dramata: αἰολοσίκων Ει. 60. *Amphiaraus* N. 663. B. 245. *Acharnenses* B. 1068. Arg. εἰρ. & 1020. 1022. 1033. 646. 1223. Σ. 61. 90. 550. 743. 1149. 1160. 1357. *Anagyrus* O. 1292. *Autolycus* Σ. 979. *Babylonii* A. 377. Arg. εἰρ. O. 1555. βατραχοι N 1373. A. 242. 244. Ει. 1189. B. 1463. Ει. 760. Eq. 998. Ει. 1215. O. 751. 1133. Σ. 607. 1157. O. 1379. Δαιταλεῖς A. 271. Σ 778. Eq. 1052. Danaides Pl. 1198. Ει. 941. Εἰρλίη. Duo hujus nominis δράματα fuisse probat Auctor Argumenti, quod passim citentur carmina, in hac quam habemus εἰρλίῃ non occurrentia: item auctoritate Cratetis. Arg. Ει. p. 433. Citatur: A. 443. B. 324. Eq. 243. 644. O. 43. 874. 1475. Σ. 483. 979. 1196. Ἐκκλησιάζουσαι A. 842. Σ. 1244. Ἱππεῖς N. 14. A. 8. 165. 380. 477. B. 574. Ει. 774. bis. O. 870. 979. Σ. 332. 454. 992. *Heroës* O. 800. *Gerytades* Σ. 1262. ὁλκάδες A. 709. Σ. 550. N. 609. *Lysistrata* Pl. 427. Σ. 460. 799. *Nubes* A. 135. 272. 875. 916. Ει. 470. 816 1055. Eq. 1143. 1413. O. 5. 132. 694. Σ. 966. 992. 998. 1379. Ὄρνιθες N. 360. A. 723. Ει. 760. Eq. 583. Ει. 822. Σ. 324. 349. *Pelargi* Pl. 84. 664. Σ. 1190. *Plutus* Arg. B. A. 393. 468. B. 490. 1477. 941: Ἐκκλ. 378. O. 535. Σ. 270. 634. 1028. Ποάτριαι O. 1297. σκίωαὶ καταβαίνουσαι Eq. 419. σφῆκες N. 352. 691. Pl. 795 A. 20. 135. 144. B. 1341. Ει. 450. 760. 472 O. 735. 472. Θεσμοφοριαζουσαι Pl. 159. 452. O. 1295. A. 331. Σ. 61. 1065. 1112. 992. *Tageniſtæ* N. 360. A. 640. B. 294. Eq. 639. στέλφοι videtur esse δρᾶμα Aristophanis Σ. 74. aut Cratini.
Aristophanes ἐν τραγῳδοῖς O. 1297.
Aristophanis ἄμετροι παροιμίαι O. 1292.
Aristophanes Grammaticus auctor argumenti in Plutum pag. 1. in ἀχαρνεῖς pag. 259. in σφῆκες & quidem διὰ στίχων p. 309. in ἱππεῖς p. 189. in ὄρνιθας p. 367. &c. Citatur O. 1540.
Aristophanes itidem (ut videtur) ille Grammaticus O. 1619.
Aristoteles Pl. 585. N. 37. 397. 404. 447. A. 108. B. 404. Ει. 1197. 1263. Eq. 417. 1193. O. 304. 495. Σ. 536. 649. 1386. Ejus διδασ-

διδασκαλίαι. O. 283. 1379. Tertius Lib. Politicorum. A. 92. Sextus A. 956. Πολιτείαι. Σ. 157. 642. *Athenienſium* πολιτεία Pl. 278. A. 233. O. 1354. *Cyrenaeorum.* Pl. 925. *Lacedaemoniorum* A. 319. *Ithacenſium.* μϛ Lib. *Samiorum* πολιτ. O. 472. Liber I. de animal. Eq. 417. Hiſtoria animal. Eq. 411. Problemata. Σ. 145.

(Ariſtoxenus B. 358.) 1335. Σ. 1190. Muſicus.

Ariſtoxenus Selinuntius. Pl. 486.

Arrianus A. 86.

Artemidorus Σ. 1098.

Artemidori συναγωγή Σ. 1123.

Artemon, μελοποιὸς A. 830.

Aſclepiades B. 1299. 1306. 1362. 1379. O. 569. 348. bis. Alexandrinus. N. 37.

(Aſpaſia Sophiſtria A. 526.)

(Aſtydamas Morſimi F. A. 283.)

Athenæus Pl. 1110. ἐν τῇ ιε. Ει. 1263.

Bacchylides 1535. Ejus Hymni A. 46.

Bacis Ει. 1138. Eq. 1047. O. 979.

Bacidas tres fuiſſe, unum ex Eleone Bœotiæ, alterum Atticum, tertium Arcadem ex urbe Caphyra, qui & Cydas & Aletes dictus fuit Ει. 1090. O. 963. Eq. 122.

Baris Hyperboreus conſcripſit Oracula quædam Eq. 722. lege Abaris.

βίβλοι τῆς ἐθνικῆς προσῳδίας O. 863. (Herodiani.)

Cajus Cæſar B. 1335.

Callias O. 283.

Callias egit Ariſtophanis Aves Arg. Ορ. p. 367. leg. Calliſtratus.

Callias citatur ἐν παιδήταις O. 31. 151.

Callimachus A. 144. B. 215. 1330. Ει. 1263. Eq 750. 860. O. 263. 304. 305. 600. 767. 885. 1181. 1242. Σ. 62. 262. 791. Pl. 388. N. 332. 508. Callimachi Scholia N. 397.

Callimachus reprehenſus O. 694.

Callimachus χοροδιδάσκαλος. Ἐκκλ. in contextu, 184.

Callimachus ἐν τοῖς ἰάμβοις Ει. 1086. Ε Φύμιον (ni fallor) 471. ἐν Ἑκάλῃ A. 127. ἐν ὕμνοις A. 723.

Calliſtratus Pl. 179. 385. 717. 1110. A. 654. B. 92. 593. 1463. 222. 271. 703. 799. 800 Ει. 1069. 1145. O. 437. 441. 531. 935. 998. 1337. 1378. Σ. 157. 213. 562. 729. 760.

Calliſtrati σύγγραμμα περὶ Ἀθηνῶν O. 396.

Calliſtratus Hiſtrio Ariſtophanis Σ. 972. Egit Aves ejus p. 366. Male p. 367. Callias illud Drama egiſſe ſcribitur. Egit etiam Calliſtratus Ἀχαρνεῖς. p. 259.

Carcinus habuit tres Filios τραγικοὺς χορευτάς: Xenoclem. Xenotimum. Xenoclitum. B. 86. Ει. 804.

Carcinus Tragicus Poëta Ει. 802.

Carcini δράματα Μῆνες Ει. 815. 813.

Carci-

Digitized by Google

Carcinites τραγῳδός Σ. 1452. 1454. χορδότης.
Craterus O. 1073.
Carterus ἐν τῇ συναγωγῇ τ̃ ψηφισμάτων B. 321.
Caryſtius Pergamenus O. 576.
Cephiſodemus O. 1293.
Cephiſophon B. 972. 1494. adjuvit Euripidem in ſcribendis dramatis B. ib. in contextu.
Cercops certavit carmine cum Heſiodo Arg. B. p. 59.
Chærephon O. 1296. 1563. Σ. 1358.
(Chæris Tibicen A. 845.
(Chæris Citharœdus O. 860.
Chæris Tibicen diverſus à Citharœdo Ει. 970. O. 860.
Chæris B. 1057.
Charis O. 868.
Chœrilus B. 73.
Chryſippus Eq. 1028.
Cineſias B. 366. 1479. O. 1377.
Cineſias διθυραμβοποιός O. 1378.
Cineſias Thebanus peſſimus verſificator fecit πρὸ πυρρίχου B. 153.
Cineſias κυκλιοδιδάσκαλος quod Scholiſtes interpretatur: ἀντὶ τ̃ διθυραμβοποιός O. 1403. in contextu & Scholiis.
Cineſias ποιητὴς κυκλίων ᾀσμάτων O. 2379.
Cineſiæ duo O. 1379. teſte Ariſtotele ibid.
Cleanthes Eq. 84.
Clearchi περὶ χείρων σύνταγμα Σ. 20.
(Cleocritus, fortaſſis hiſtrio, O. 878.) B. 1479.
(Cleomachus τραγικὸς ὑποκριτὴς Εκκλ. 22.)
Clidemides Sophoclis vel Filius vel Hiſtrio B. 800.
Clitagora Theſſala Poërria Σ. 1197. Ejus χείρωνες. Σ. 1190. Apollonio eſt nomen Viri Clitagora. ibid.
Clitarchus ἐν τῇ δεκάτῃ O. 488.
(Clitophon Euripidis diſcipulus. B. in contextu 995.)
(Connas ſive Connus Citharœdus Σ. 633. *Tibicen* Eq. 528.)
Crates B. 295. Arg. εἰρ. p. 433.
Crates περὶ τῶν ἀθήνησι θυσιῶν Eq. 722.
Crates Comicus Eq. 530.
Crates ἐν Δερβίοις. N. 691.
Crates ἐν Πανόπλαις N. 96. forte legendum Cratinus.
Cratetis Phœniſſæ. Σ. 838.
Cratinus Pl. 66. 486. N. 447. A. 3. 1149. (B. 358.) Eq. 402. Ει. 760. bis. 719. 721. Εκκλ. 1081. Eq. 520. 523. 530. 1329. O. 121. 522. 1535. Σ. 151. 340. 1190. Veteris Comœdiæ Poëta Eq. 396. Ejus dramata: χειμαζόμενοι quod periit. Arg. Acharn. p. 259. δηλιάδες 502. O. 1293. *Eumenides* Eq. 524. θρᾴτται Σ. 550. κλεόβουλοι. O. 31. νέμεσις Ει. 1263. O. 522. Ὀδυσσεῖς Pl. 597. πανόπλαι N. 981. Σ. 980. πυτίνη N. 345. Ει.

621. 710. 721. Eq. 520. 525. 396. Ει. 1100. Πυλαία Ει. 753. Satyri p. 190. Arg. B. *Scripbi* Σ. 1141. *χείρωνες πυλαῖαι ὧραι* O. 768. bis. Σ. 1190.
Cratini verſus Eq. 528.
Cratini *νόμοι* Ει. 1193.
Cratinus diverſus ab iſto Poëta, uti videtur Eq. 787.
Critias. Ejus *ἐλεγεῖα* Ει. 1263.
(Cydas alias Bacis Ει. 1090.)
Cydides. N. 964.
Damon. Pl. 1002. infra Demon.
Demarchus *ἐν τῷ περὶ διονυσιακῶν ἀγώνων*. O. 1403. Sed videtur legendum Dicæarchus.
Demetrius B. 78. 184. 309. 998. 1018. 1225. O. 1568. Σ. 240.
Demetrius Phalereus. N. 73.
Demon (*Δήμων*) B. 440, O. 303.
Demoſthenes Pl. 682. N. 208. 259. A. 60. 284. 333. Eq. 600. O. 852. Σ. 191. 667. 1386.
Demoſthenis *Φράσις ἐξ ἀμάξης* Eq. 541.
Demoſthenis *Prima Philippicarum* A. 205. 338. *Philippica* Eq. 520. Contra *Ariſtogitonem* A. 171. *περὶ στεφάνου* Eq. 759. Contra *Timocratem* A. 296. Contra *Aeſchinem περὶ παραπρεσβείας* A. 319. Contra *Midiam* A. 205.
Demoſthenes *ὁ ῥήτωρ ἔχεψεν ἀειστοκρατεῖ*. O 126.
(Dercylus hiſtrio Σ. 78.)
(Dexitheus optimus Citharœdus A. 13.)
Diagoras Eq. 352.
Diagoras *μελῶν ποιητὴς. ἢ διθυραμβοποιὸς ἢ κωμικὸς διθυραμβικὰ (τυτέστι διονυσιακὰ) ποιῶν* B. 321. Telecliti Filius. ibidem.
Dicæarchus N. 1367. Argument. B. Meſſenius, Ariſtotelis diſcipulus *ἐν τῷ περὶ ἀλκαίου* Ει. 1263. *ἐν τῷ περὶ μυσικῶν ἀγώνων*. B. 1335. Σ. 1190. *παναθηναϊκὸς* Σ. 502. *ἐν τῷ περὶ διονυσιακῶν ἀγώνων*. Sic enim videtur legendum pro Demarchus O. 1403.
Dicæogenes Εκκλ. 1.
Didaſcaliæ incerti autoris (quales & Ariſtoteles ſcripſit) B. 67. 1153. Arg. *οἰκ.* p. 433.
Didymus Pl. 549. 1011. 1129, N. 133. A. 1052. 1077. B. 41. 55. 104. 222. 231. 713. 784. 993. 998. 1018. 1057. 1338. Ει. 950. 1273. Eq. 998. O. 13. 43. 59. 149. 219. 301. 306. 441. 531. 706. 441. 531, 706. 739. O. 818. 826. 837. 838. 878. 1002. 1112. 1113. 1121. 1273. 1283. 1293. 1295. 1297. 1363. 1379. 1520. 1680. 1677. 702. Σ. 729. 777. 850. 992. 1017. 1132. 1269. 1338. *ἐν τῷ περὶ διεφθορυίας λέξεως* O. 770.
Diodorus Pl. 9.
Dionyſius Zopyrus O. 1297.
Dinarchi oratio contra Philoclem Eq. 1343.
Dionyſius. Pl. 322. Halicarnaſſeus. N. 400.

Dion-

Dionyſius Chalcidenſis. ἐν πρώτῳ κτίσεως N. 397.
Diopithes χρησμολόγος καὶ ῥήτωρ O. 989.
Diopithes ῥήτωρ Σ. 339. dubitat Scholiaſtes an ille ſit qui apud Phrynichum commemorabatur. ib. (1283.
Dioſcorides ἐν τοῖς περὶ νομίμων O.
Diphili ἀναγίσματα Eq. 1008. εἰς Βοϊδαν. N. 96.
Duris. ἐν β. λυδικῶν Σ. 989. ἐν ιϛ Μακεδονικῶν N. 397.
Ἐκλογαὶ incerti Autoris Ει. 1261.
(Eladus Argivus Statuarius, Magiſter Phidiæ B. 501.)
Epaphroditus ἐν ταῖς λέξεσιν Ει. 1193. Σ. 332.
Ephorus. N. 857.
Epicharmus Ει. 344. Pl. 486.
Epicrates ῥήτωρ Ἐκκλ. 71.
Epigramma incerti Ει. 259.
Epimenides Σ. 986.
Eratoſthenes B. 1292. Pl. 796. 1194. N. 447. 552. Arg. Ει. p. 433. Ει. 721. 774. Eq. 1007. O. 11. 122. Σ. 239. 460. 662. 986. Eratoſthenis Lib. IX. O. 588. Lib. III. de Comœdiis B. 1057
Euathlus ῥήτωρ A. 709. Σ. 550.
Eubulus Pl. 1129.
Eudoxus ἐν τῇ περιόδῳ (forte ἐν γῆς περιόδῳ) N. 397.
Eumolpus Pater Muſæi B. 1062.
Euphronius Pl. 385. 904. N. 1267. B. 1122. O. 268. 301. 358. 767. 800. 874. 935. 998. 1378. 1379. 1403. 1535. 1562. 1743. Σ. 562. bis. 632. 654. 1040. 1098. 1479.
Eupolis N. 96. 179. 350. 691. B. 309. 1097. 1441. Ει. 759. 782. 830. 1176. Eq. 985. 1028. 1130. 1332. O. 78. 1379. Σ. 979. 980. Ejus dramata: αἶγες Ει. 809. αἱρέπυποι Ει. 828. O. 1555. Autolycus N. 109. 252. Ει. 1183. βάπται Pl. 883. N. 552. B. 419. Ει. 1263. Σ. 645. δῆμοι N. 997. 1018. A. 61. 529. O. 824. 878. 1568. κόλακες N. 52. Ει. 822. O. 285. μαρυκᾶς O. 1555. B. 574. Pl. 1037. N. 549. 591. Νεμέωται quas ipſe egit, cum Calliſtratus doceret Acharnenſes Ariſtophanis, Arg. A. p. 259. πόλεις A. 503. B. 998. 1555. Ει. 1050. 1065. O. 882. Σ. 82. 98. 1222. περσοπαπάλιοι N. 541. ſive περσοπάλλιοι potius O. 841. (Male Σ. 57. περσοπαντῖνοι) πύλαι O. 1297. Taxiarchæ O. 1293. Φίλοι A. 127. χρυσοῦν γένος A. 3. B. 1065. O. 39. Σ. 601. 879. 1260.
Eupolidis dicta protulit Ariſtophanes Eq. 525.
Euricles Vates Σ. 973.
Euripides Pl. 87. 203. 423. 446. 520. N. 30. 106. 138. 531. 604. A. 245. 331. 393. 395. 398. 400. 415. 442. B. 73. 75. 91. 316. 470. 569. 767. in contextu, aliquoties. 784. 785. 830. 861. 974. 1342. 1076. 1235. 1454. Ει. 549. 552. 760. 928. 1087. Eq. 750.

750.1015.1225.O.590.Σ.61. 671.1074.1190.363.
Euripidis Dramata: *Aegeus* O.495. *Aeolus* N. 1374. B. 870. 1517. Alceſtis N. 1417. *Alcmæon* Eq. 1343. *Alcmena* B. 537.93. *Alexandra* B. 100. *Andromeda* O. 348.B.53.B.105.A. 307. *Antigona* B. 1210.1432. *Bacchæ* Arg. B. p. 128. & ad verſ. 103. Pl. 907. *Bellerophontes* Et. 147. 741. Eq. 1292. Σ.719. *Cretenſes* B. 870. 1392. *Creſſæ* Σ. 720. *Electra* Pl. 638. B. 1347. *Eumenides* B. 1371. *Hecuba* N. 53. B. 1362. Eq. 560. *Heraclidæ* Eq. 1184. *Hercules* Et. 978. *Hippolytus* B. 1111. 1513. 1520. 102. Eq. 16. Σ. 708. *Hypſipyle* B. 1240.53.1352.1359. *Iphigenia ἐν αὐλίδι* B. 1343.1441. Arg. B. p. 128. *Iphigenia ἐν ταύροις* A. 46. B. 694. 1262. *Lycimnius* vel Lycimnii O. 1242. *Medea* N. 41. A. 119. B. 1421. Et. 1031. Eq. 808. Σ. 1363. *Meleagrus* B. 1267. 1347. 1445. *Menalippe Sapiens* B. 1273. *Oeneus* A. 417. 471. B. 72. Oreſtes Pl. 638. Peleus N. 1153. *Phædra* B. 1072. *Philoctetes* B. 283. 1441. *Phœniſſæ* Pl. 600. A. 442. B. 53. 1214. *Phryxus* B. 1111. 1520. *alter Phryxus* B. 1254. *Palamedes* O. 844. *Pirithous* O. 180. *Sthenobœa* B. 1248. Σ. 111. 1028. *Telephus* Pl. 600. N. 888. 919. Eq. 808. B. 1441. A. 8. 414. 439. 445. 453. 471. 539. 542. 554. Eq. 1283. *Theſeus* B. 473. 475. Σ. 512. *Troades* O. 1717. *Ξάντριαι* B. 1379.
Euripides p. 128. Arg. B.
Euripides Filius mortuo patre egit Athenis Iphigeniam *τὴν ἐν Αὐλίδι*, Alcmæonem & Bacchas. Arg. B. p. 128.
Euripides fuit Socraticus B. 912. 916.
(Execeſtides Citharœdus O. 11. 766.)
Galenus *ἐν ἀφορισμοῖς*. Pl. 873.
Glaucon egit *δρᾶμα πεισθεὶς λεγόμενον* Arg. Σ. p. 309.
Glycon. N. 563.
Hegelochus *πιπτὴς τραγῳδίας*, à quibus perperam pro Poëtria habitus B. 304.
Hellanicus B. 703. O. 874. *ἐν τοῖς χρανάικοις* O. 1403. *ἐν τοῖς περσικοῖς* O. 1022.
Hephæſtion B. 325. 1293. Pl. 252. 486. 597. N. 274. 290.
Heracleotes * *περὶ ἡρακλείας ἐν τῷ β'*. O. 875.
Hermippus Σ. 360. Pl. 700. Ejus *ἀρχαιπώλιδες* O. 1555. *Θεοὶ* O. 1550. *στρατιώτης* O. 1150. *Φορμοφόροι* O. 751. *κέρκωπες* O. 1405.

Hermip-

* Nymphis Heracleotes intelligitur, Ptolemæi Evergetæ temporibus clarus, quem de Heraclea libros XIII ſcripſiſſe teſtatur Svidas. Allegatur à Stephano & aliis, ut Voſſio pulchre obſervatum Lib. I. de Hiſt. Gr. p. 104. ſed idem Lib. IV. p. 514. Heracleotem hunc ex Ariſtophanis ſcholiaſte perperam tanquam nomen proprium refert inter Scriptores incertæ ætatis.

Hermippus ἐν διμέτροις Σ. 1123. ἐν τρι-
μέτροις O. 1150.
Herodianus B. 221. 954. 1057. Ει. 62.
Eq. 22. 482. 1193. 1228. Σ. 568.
O. 863.
Herodianus ἐν ἐπιμερισμοῖς Eq. 430.
ἐν τῇ ιά. Ει. 414. ἐν τῷ πρώτῳ
τῆς καθόλ. O. 1680. ἐν τῷ τρίτῳ
τῆς καθόλ. Σ. 243. ἐν τῷ ζ. τῆς
καθόλ. Ει. 942. ἐν τῷ ἑκκαιδεκά-
τῳ τῆς καθόλ. O. 878. ἐν τῷ
βάσκ' ἰθι ἴεμι ταχέα τὸν ἕκτορ'
μῦθον ἔπεσπε, ἐπιμερισμῷ O.
878. Videntur hujus autoris
ἐπιμερισμοὶ commentationes
quædam fuisse in Homerum
& alios etiam scriptores.
Herodotus Eq. 84. 91. 430. 1007. Σ.
460. 1207. Pl. 388. N. 151.
272. 301.
Hesiodus A. 179. 278. 739. 997. Arg.
B. & 991. ἐν τῇ ἀσπίδι.
Hesiodus. Pl. 90. 726. Ει. 1178. 1189.
Eq. 1007. O. 506. 611. 695. 711.
713. 1426. Σ. 238. 1068. Ejus
versus allegatus Eq. 411. Scri-
psit γῆς ἐρχασίας, καρπῶν ὥρας
καὶ ἀρότους B. in contextu 1062.
(Hierocles Augur Ει. 1065. 1069.
Hieronymus Tragicus A. 387.
Hipponax B. 671. 933. Ει. 501.
Historia Animalium. (Aristotelis)
O. 885.
Homerus Pl. 27. 109. 189. 301. 322.
468. 589. 695. 752. 1110. N. 41.
52. 53. 81. 178. 191. 195. 269.
272. 296. 336. 377. 400. 644.
1113. A. 1. 7. 16. 17. 24. 26. 68.
81. 85. 106. 112. 142. 217. 230.
210. 307. 329. 331. 262. 264.
265. 284. 294. 344. 390. 393.
399. 414. 478. 547. 558. 680.
738. 939. 973. 975. 1062. 1104.
1134. 1186. B. Argument. & 1.
18. 175. 187. 222. 226. 628.
784. 809. 837. 839. in contex-
tu, 1063. 1067. 1068. 1180.
1541. Ει. 216. 379. 386.
774. 777. in contextu, 1108.
1109. seq. 1015. seq. 1000. 1050.
1058. 1065. 1069. 1186. 1129.
1235. Εκκλ. 378. Eq. 91. 137.
152. 159. 160. 53. 328. 480.
690. 697. 785. 1343. 1366. O.
13. 39. 152. 168. 263 (Ejus Ilias
1177.) O. 337. 400. 403. 576.
582. 600. 687. 1427. 1647.
1702. bis. Σ. 36. 85. 92.
194. 337. 460. 562. 606.
513. 989. 1298. 1417. 1428.
(ejus Margites, O. 915.)
Hyperides Pl. 724. ἐν τῷ χαλκῷ O.
882.
Hypomnemata sive scholia Varior.
in Aristophanem O. 283. 285.
1403. 558. 1072, 1252. Σ. 502,
921. &c.
Ibycus. O. 193. 1302. Σ. 671. N. 1047.
(Idmon ὁ σοφὸς O. 472.)
Idomeneus Σ. 900.
Ἰλιάδος μικρᾶς Auctor Anonymus
Eq. 1101.
Isocrates B. 543. πρὸς Καλλίμαχον.
N. 1132. Ejus παναθηναϊκὸς A.
205.
Ion Chius διθυράμβων καὶ τραγῳδίας
καὶ με-

καὶ μελῶν ποιητής, ſcripſit Oden cujus Initium: Λοῖον ἀερροΦοίταν ἀστέρα &c. Fecit etiam Comœdias, Epigrammata, Pæanas, Hymnos, Elegias, σκολιά, καὶ καταλογάδην τὸν Πρεσβυτικὸν λεγόμενον, it. κτίσιν, κοσμολογικὸν, ὑπομνήματα καὶ ἄλλα τινά. Ejus δράματα XII. alii XXX. alii XL. fuiſſe ajunt. Ei. 854. ubi de ejus celebritate quædam commemorantur.

Ionis Dramata: *Agamemnon.* O. 1110. *Cuſtodes* B. 1466. *Oeneus* B. 715. *Omphale* O. 1680. *Phœnicia* B. 715.

Iophon Sophoclis F. Suſpicio erat hunc Patris δράματα pro ſuis venditare B. 73. 75. 18. Fuit ineptus Poëta ib.

Irenæus Σ. 854.

Iſter. N. 967. ἐν τῇ ἰβ. O. 1694.

Ixion B. 309. ἐν ταῖς ἀπηκαῖς λέξεσι O. 1568.

Καρικὰ μέλη B. 1335.

Lampon χρησμολόγος Ei. 1103. O. 522. 989.

Lamprocles. N. 964.

Laſus Hermioneus Cyclicos Choros primus ſtitit, uti quidem Antipatro & Euphronio placet. O. 1403.

Laſus. Ejus περὶ μουσικῆς λόγος Σ. 1360.

Leotrophides διθυραμβοποιὸς O. 4105.

Libanius A. 144. Pl. 147. 221.

Lucianus. Ejus ἔρωτες B. 998. 1018. Pl. 326.

Lucillus Tarrhæus Apollonii Rhodii Scholiaſtes. Pl. 133. 397.

Lycis quandoque ſcribitur Lycus κωμῳδίας ποιητής. Ex ejus ſcriptis nihil jam ſuperfuit Scholiaſtæ tempore. B. 14.

Lycophron B. 1392. Ei. 721. Σ. 91. 103. 662. 293. Pl. 1194.

Lycus Rheginus ἐπὶ ταῖς πρὸς ἀλέξανδρον Ei. 942.

Lycurgus O. 1293. χρ. Δημάδ. Pl. 689. χρ. Λεωκράτ. Pl. 182.

Lyſias Eq. 600.

Liber τῆς Ὀδυσσειακῆς πραγματείας O. 863. forte Herodiani.

Magnes Veteris Comœdiæ Poëta. Ejus Dramata: *Barbitiſtæ.* Βάτραχοι. *Lydi.* Ὄρνιθες. Ψῆνες. Eq. 515. 516.

(Marpſias ῥητωρ A. 701.)

(Marſyas Muſicus qui cum Apolline certavit Arg. B.)

(Megænetus Aeſchyli Diſcipulus B. 993.)

(Melanthus Pater Phrynichi Σ. 1440.)

Melanthes ἐν τῷ περὶ μυστηρίων O. 1073.

Melanthius Pl. 845. & in contextu Ei. 1028. Tragicus O. 151.

Melanthius Tragicus Poëta Ei. 822. Ejus Frater itidem Tragicus ignobilis Ei. 828.

Melitus Tragicus Poëta B. 1335.

Menander Pl. 688. N. 132. A. 201. B. 281.

B. 281. Ei. 888. Eq. 51. 644. O. 374. 1258.
Menandri *δράματα: ἁλιεὺς* Ei. 1184. *ἀσπὶς* A. 283. *Γεωργός* Pl. 651. *Δάρδανος* O. 1562. *δύσκολος* A. 999. *ἐγχειρίδιον* Σ. 191. *Ἐπιτρέποντες* A. 1091. *καρχηδόνιοι* Σ. 1452. *Leucadia* A. 283. *μισούμενος* Σ. 639. *σωθέντες* O. 1490. Τὰ Μενανδρεῖα Commentarii in Menandrum &c.
Menander *ἐν τῷ περὶ μυστηρίων* O. 1073.
Menecles. Ejus *περὶ ἀθλητῶν σύγγραμμα* O. 396.
(Menippus O. 1292.)
Metagenes *ἐν ἄυραις* O. 874.
Metagenes *ἐν Ὁμήρῳ* O. 1297.
Meton Aſtronomus & Geometra, a quo annus Metonis, O. 998.
Mnaſeas. N. 397.
Mneſilochus *ἐν Φαρμακοπώλῃ* O. 472.
(Molon Hiſtrio B. 55.)
Morſimus Philoclis F. Tragicus poëta frigidus; ſed Medicus melior, oculorum præſertim B. 15. Ei. 822. Eq. 397.
Morychus Tragicus Poëta A. 866. Ei. 1072. in contextu. Σ. 1078. 1095.
(Moſchus Citharœdus futilis A. 13.)
Muſæus Lunæ & Eumolpi Filius. Compoſuit *τελετὰς καὶ καθαρμούς*. Eum *χρησμολόγον* fuiſſe Sophocles dixit. Epitaphium etiam hujus Viri adſcripſit Scholiaſtes. O. 1062.
Myrtilus *ἐν τῇ πανοπλίᾳ* O. 1490.
Nicander & Aratus *περὶ τῶν διοσημείων διαλεγόμενοι* Ei. 1086.
Nicander *περὶ γλωττῶν* Eq. 403.
Nicochares *ἰνγαλα τιὰ* Pl. 179. 303.
(Nicomachus *Τραγικὸς ὑποκριτὴς* B. 1548.)
Nicophon, Ejus *γονεὶς Ἀφροδίτης* O. 82. 1283.
(Oeagrus *τραγικὸς ὑποκριτὴς* Σ. 537.)
Olympus Muſicus Marſyæ diſcipulus, ſcripſit *αὐλητικοὺς καὶ θρηνητικοὺς νόμους* Eq. 9.
Ὁρισμοὶ πόλεως (Ἀθηνῶν) Anonymi. O. 998.
Orpheus *πλεπὰς* oſtendit & compoſuit. B. 1061.
Palamedes Ei. 935. Σ. 668. 1062. 1078.
Pamphili Tragici (an pictoris) Heraclidæ. Pl. 385.
Panætius B. 1533. O. 441. 442.
(Pantacles B. 1065.)
(Patroclides O. 792.)
Pauſanias N. 331. *ἐν δευτέρῳ ἡλείων* B. 55.
Phæax *ῥήτωρ* Eq. 1418.
Phænodemus Σ. 1190. vide Phanodemus.
Phainus Eq. 1193. 1263. 1299.
Phalaris. Pl. 142.
Phanodemus Σ. 1190. *ἐν τῇ δ.* O. 874.
Pherecrates A. 86. B. 321. 362. 1341. Σ. 632. 1452. 1459. N. 563.

563. Ejus Agri ἀγροὶ Eq. 755. O. 860. ἄγριοι Εκκλ. 355. O. 1294. Videndum an idem & unum ſit δρᾶμα. αὐτόμολοι Ει. 496. Eq. 417. Ἀπιλήσμονες Σ. 502. 988. κραταπάλοι Pl. 388. Ει. 768. Σ. 829. *Lamia* Εκκλ. 77. τῶν κυμβείων παννυχὶς Ει. 1261. ἀγγεῖα Σ. 1459. Ἀπιτολή Σ. 921.

Pherecydes Eq. 1364.

Phidias Statuarius B. 501. Ει. 623.

Philemon O. 39. 763.

Philetas Epheſius Ει. 1090. O. 963.

Philochorus Pl. 972. 1146. N. 213. A. 219. 1052. 1225. Ει. 485. 494. 623. bis. 683. 1050. Εκκλ. 193. O. 723. 768. 998. 1106. Σ. 240. 676. 900. Ejus β. ἀτθίδος Eq. 411. ἐν τῷ δευτέρῳ ἀτθίδος Εκκλ. 18. ἐν τῇ δευτέρᾳ Σ. 502. ἐν τῇ τετάρτῃ bis O. 588. ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἀτθίδων B. 218. Ἀπὶ ἰσάρχῳ Σ. 210.

Philocles O. 281. Σ. 420. Poëta Eq. 396 397. Tragicus Ει. 822.

Philocles Duo Tragici Poëtæ O. 283.

Philocles Philopithis F. O. 283.

Philocles Pater Morſimi Poëtæ B. 151.

Philoclis δρᾶμα Tereus ſive Epops. bis. O. 283.

Philocles ἐν τῇ πανδιονίδι τετραλογίᾳ O. 283. bis

Philonides, Ariſtophanis Comœdiarum Actor Σ. 972. Egit τὰς βατράχους Arg. B. σφῆκας Arg. Σ. *Amphiaraum* Arg. O.

Philoſtratus ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ ἢ τυανεῖ βίῳ B. 215.

(Philoxenus B. 962. in contextu)

Philoxeni Γαλάτεια. Pl. 290.

Philyrius ἐν ταῖς ὠλωτηρίαις O. 1586.

Phocio Peripateticus. Pl. 149.

Phocylides. N. 239.

Phœniſſæ (Euripidis) nunquam actæ O. 348. 425.

(Phormiſus Aeſchyli diſcipulus. in contextu B. 993.)

Phrantides Σ. 1141.

Phrynichus B. 859. 1331. 1332. Ει. 636. O. 989. N. 754. 964.

Phrynichus *Choroclis F.* τραγικὸς ὑποκριτής O. 751. Σ. 1252.

Phrynichos IV. fuiſſe, O. 751. B. 13.

Phrynichus Comicus O. 751. *Eunomide F.* ἀλλότρια καὶ κακόμετρα λέγων B. 13.

(Phrynichus Dux Belli O. 751.)

Phrynichus Tragicus *Melanthæ F.* quem Athenienſes multaverunt, quod expugnationem Mileſiorum in Tragœdia propoſuiſſet. Ejus Dramata ſunt: *Andromeda* & *Erigone*. Πυρρίχας etiam fecit Σ. 1440.

Phrynichus *Polyphradmonis F.* Poëta ſvavis. O. 751. Σ. 1252. τραγῳδίας ποιητὴς, τοῦτον ἢ ἐπαινοῦσιν εἰς τὴν μελοποιΐαν B. 938. Ejus δρᾶμα Ἀνταῖος. Nonnulli hunc Poëtam Comicum dicunt. B. 697. 707. Ejus δρᾶμα Φοίνισσαι Σ. 220. Ἀπιάλτης O. 1297. κωμασταὶ

μασαὶ O. 1568. μονότροπος quem ipse egit eo tempore quo Callistratus Aristophanis ὄρνιθας. Arg. O. p. 366. O. 11. 998. 1297. *Musæ* quas egit tunc cum Philonides ageret Βατράχους Aristophanis. *Satyri* O. 1462. Σ. 82. N. 1153.

Phrynichus junior ἐν τῇ σοφιστικῇ ὠδῇ Ει. 414.

Phyllis Musicus, B. 1335. Σ. 1190. Φύλλις. Pl. 179.

Pindarus Pl. 9. 210. N. 106. 223. 299. A. 61. 127. 637. 718. B. 321. Ει. 716. 1317. Eq. 620. 1307. 1370. O. 515. 943. 1121. Σ. 307. ἐκ τῶν Πινδάρου ὑπορχημάτων O. 928.

Pisander. N. 1047.

Pisides Ει. 17.

(Pittalus Medicus A. 1008. 1197. Σ. 1382.)

Plato Pl. 55. N. 360. 611. B. 304. 1415. Eq. 628. O. 121. 476. Σ. 191. 689. 1260. 751: ἐν νόμοις. Εκκλ. 355. ἐν τρίτῳ νόμων. N. 1276. *Phædon* Pl. 362. Ejus *Euthyphron* Σ. 801. συμπόσιον B. 84. *Phædrus* Pl. 179. Σ. 980. 1136. *Theætetus* O. 697. *Protagoras* B. 1555. ἐν ἐυθυδήμῳ B. 202.

Plato Comicus Pl. 177. 179. N. 1419. A. 22. 351. Εκκλ. 71. O. 472. Σ. 1210. Poëta B. 428. 1180. Ejus Ἀμφιάρα Pl. 174. Δαίδαλ. N. 663. Μενέξεμ. Pl. 823. *Mammacuthi*, Obs. à quibusdam duntaxat Platoni adscribi. B. 1018. ζῆς κακόμβρος Ει. 1263. *Scythæ* O. 151. *Syrphax* O. 169. νῖκαι O. 1297. παιδάριον B. 309. Ει. 753. 967. *Cleophon* actus à Poëta cum Philonides ageret Ranas Aristophanis Arg. B. B. 687. 690. ἑορταί O. 800. *Pisander* N. 248. O. 1555. Σ. 550. περιαλγὴς N. 109. σοφισταί Ει. 809. N. 330. O. 301. Σ. 157.

Plutarchus N. 447. 1181. 1191. ex Parallelis, Solon, Eq. 1016.

Poëta (Homerus) O. 1310.

Polemon ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν ἀθήνησιν ἑρμοδόκων ἐπιδημίας O. 11.

Polybius Σ. 170.

Polymnestus Colophonius Citharœdus Eq. 1329.

Praxilla ἐν τοῖς παροινίοις Σ. 1191.

Praxion ἐν δευτέρῳ μεγαρικῶν. Εκκλ. 18.

Prodicus non Oratoribus, sed Philosophis annumerandus. O. 694.

(Pronomus Εκκλ. 102.)

Pythangelus Poëta Tragicus futilis B. 87.

(Pythodorus O. 998.)

Salustius. Pl. 724.

Sannyrion. Ejus *Danaë* B. 304.

Sappho A. 840. 582. Pl. 726.

Satyrus B. 73.

σκολιὸν μέλος Σ. 1190. Vide in Timocreon. nec non Tyrannion. item Ion.

τῶν σκολιῶν ratio exponitur B. 1335.

σίελφοι (uti videtur) Ariſtophanis Σ. 74. aut Cratmi. Σ. 1141.
Sibylla Ει. 1114. in contextu 1135.
Sibyllas tres fuiſſe O. 963.
Sibylla Erythræa Eq. 61.
Simonides A. 739. B. 321. Ει. 1167. Eq. 1364. O. 921. in contextu. 1410. binæ ejus arcæ Eq. 716.
Simonides Steſichori attigens tempora, artis mnemonicæ inventor, deſcripſit Dorica dialecto Cambyſis & Darii regnum: item Xerxis prælium navale: nec non Prælium navale ad Artemiſium, & quidem elegiaco carmine: Præterea Prælium navale ad Salaminem μελικῶς: Scripſit etiam Threnos, Pæanas, Epigrammata, Tragœdiam & alia quædam. Vixit Olympiade LVI. alii LXII. vixiſſe ajunt, usque ad Septuageſimam. Obiit prope Centenarius diem ſuum. Σ. 1361. Auxit Lyram tertio tono: & literis, longis vocalibus, & duplicibus. ib. Ejus μέλη. Σ. 1176. 1301. Τέθριπποι Eq. 40. allegatur & Simonides * N. 1359.
Socrates Arg. B. B 84. 912. 916. 1335. 1533. Eq. 1007. O. 1281. 1282. 1554. Σ. 801. 992.
Socrates ἐν τῷ δυοδεκάτῳ Κρητικῶν O. 522.
Solonis leges Eq. 652. Σ. 1177.
Sophocleus (Σοφόκλειος) Apollonii Rhodii ſcholiaſtes. N. 397.
Sophocles A. 75. 638. 709. 939. B. 73. 75. 82. 191. 345. 796. in contextu. 800. 1062. 1558. in contextu. Ει. 549. 714. 716. O. 1240. Σ. 29. 420. 829.
Sophocles Aeſchylo ſeptem, Euripide tredecim annis junior B. 75.
Sophoclis δεύματα: *Ajax Locrenſis* O. 935. Achillis ἐραταί. N. 1064. ἀιχμαλωτίδες B. 232. *Amphiaraus* B. 481. Σ. 1460. *Helena* Eq. 84. *Inachus* Pl. 726. 860. Εκκλ. 80. O. 1203. *Iolaus* Eq. 492. *Laocoon* B. 675. μάρτεις B. 593. *Menalippe* B. 100. *Niobe* Σ. 537. *Oenomaus* O. 1337. *Peleus* Eq. 1134. 1193. O. 853. 859. *Phineus*. Pl. 634. *Tereus* O. 100. 283. *Teucri*. N. 583. *Tyro* B. 358. *Altera Tyro* O. 277. *Triptolemus* A. 217. Σοφοκλῆς ἐν ** χρήσει. B. 191.
Sophron A. 3. 203. 262. Σ. 483. Pl. 1050. N. 754.

Steſi-

* Verba ſunt: τοῦτο τὸ μέλος Σιμωνίδου καὶ Ἐπινίκιον. Videtur leg. καὶ ἐπινίκιον. Notum eſt ἐπινίκια ſcripta à Simonide, ut notavi ſupra cap. XV.

* Putavi aliquando legendum ἐν χοΐσῃ. Sed diligentius locum inſpiciens video verba παρὰ Σοφοκλῆ ἐν χρήσει nihil aliud ſibi velle, quam *in uſu*, ſive *uſitata* Sophocli. Sic Schol. Euripidis ad Phœniſſ. v. 1270. τὸ πάρος ἐπιρρήμα παρὰ ποιηταῖς ἐν χρήσει.

Digitized by Google

Steſichorus Ei. 819. 795. O. 1302. Σ. 1361.
Steſichori μέλος Σ. 1176.
Sthenelus Hiſtrio Tragicus Σ. 1262.
(Stilbides Vates Ei. 1050. 1051.)
Strabo Pl. 149. N. 331.
Stratis. B. 304. Pl. 1194. Ejus Κινησίας Pl. 549. *Atalantus* * B. 146. *Troilus* Σ. 1296.
Straton ** ἐν τῷ Κινησίᾳ O. 1568.
Symmachus Athenienſis Pl. 1011. N. 815. A. 471. 856. 1104. B. 754. 1256. Ei. 935. Eq. 84. 749. 1007, citat γεωργὸς neſcio quos. 1023. 1169. 1299. O. 17. 59. 169. 305. 441. 706. 989. 1121. 995. 1002. 1283. 1293. 1297. 1363. 1379. 1680. 1702.
Syneſius. Pl. 7. 42. 620.
[Teleclides A. 839. Σ. 1141.
Teleclides Comicus Poëta O. 17.]
Teleclidis Dramata: *Amphictyones* O. 989. *Heſiodus* O. 1126. *Prytanes* Σ. 791. στρατοὶ Ei. 1059.
(Teleclytus Diagoræ Pater B. 321.)
Terpander ὃς ἔυρε τὸ βοιώτιον μέλος A. 13.
Thales τὰ ἐπὶ φιλοσόφων εἰς ἅπαν γεωμετρίαν διαβεβοημένος. O. 1010.
(Thamyris Muſicus certamen iniit cum Muſis Arg. B. lin. 60.)
(Theagenes O. 1127.)
Theagenes quem Ariſtophanes perſtrinxit Ei. 945. O. 824.
Theagenes (diverſus ab altero) qui in Homerum ſcripſit Ei. 945.
Theagenes plures fuiſſe. εἷς ὁ περὶ Ὁμήρου γράψας, ἕτερος δὲ ὁ ἐπὶ μαλακίᾳ σκωπτόμενος. O. 824.
Theocritus Pl. 210. A. 218. 753. B. 245. 546. O. 70. Σ. 1363. 1437. ἐν Ἀδωνιαζούσαις. N. 1128.
Theo ſcholiaſtes Apollonii Rhodii. N. 397.
Theodorus ἐν τῇ εἰκοστῇ δευτέρᾳ N. 397.
Theognis Poëta Tragicus A. 11. 140.
Theophraſtus Pl. 719. B. 245. Eq. 1061. Σ. 1065.
Theophraſti Lib. Septimus Φυτικῶν. Eq. 417.
Theopompus Pl. 1138. N. 663. 1419. A. 6. 997. 1052. B. 218. O. 31. Σ. 483. 900. 960.
Theopompus Hiſtoricus Σ. 900. Ejus Lib. IX. Philippicorum. O. 963. Ei. 1090. Liber XI. Phil. Eq. 224. Lib. XII. Philipp. O. 882. Lib. XXIV. Liber XXXIII. O. 1014.
Theopompus ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας O. 1354.
Theopompi Ἀφροδίσιοι Pl. 179. Βατυλη. Pl. 1011. Ἡδύχαρις. Pl. 767. ποιήμασι Σ. 1175. Ὀδυσσεὺς Σ. 1296. παιᾶνες *** O. 1568. καπηλίδες O. 1405.
Theorus Poeta Eq. 604.
Theramenes B. 47. Euripidis Diſcipulus

* Leg. Atalante.

** Leg. Stratis.

*** Pro Παιᾶσι ibi legendum παισί.

pulus. In contextu B. 995. Isocratis Magister B. 543.
Thespis Citharœdus diversus à Tragico Poëta Σ. 1429.
Thomæ Magistri Vita Aristoph. Argumentum Ranarum p. 128. &c.
Thrasymachus ἐν τῇ μεγάλῃ τέχνῃ O. 882.
Thucydides Pl. 69. 444. 468. A. 1. 12 145. 393. Ει. 498. 501. Eq. 55. 84. 755. 1372. 1099. O. 558. Σ. 460. Ejus Liber I. B. 553. O. 485. Liber V. O. 187. Lib. VI. A. 268. Liber VIII. O. 1568.
Thucydides quatuor fuisse A. 702. Σ. 900.
(Thymantis O. 1405.)
Timachidas B. 55. 651. 870. 1240. 1299. 1313. 1327.
(Timæus Ει. 62.)
Timocreon Rhodius Σ. 1017. σκολιὸν μέτρου Auctor. A. 531. in Plutum, cujus initium: ὄφελες ὦ τυφλὲ πλὴν μήτ' ἐν γῇ μήτ' ἐν θαλάττῃ &c. Ibid. item B. 1335.
Timotheus B. 1495.
Trygon * ἐν δευτέρῳ περὶ ἀττικῆς προσῳδίας O. 878.
Tyrannio, ejus ὑπόμνημα περὶ ξ σκολιοῦ μέτρου B. 1335.
(Xanthus Aesopi Herus O. 472.)
Xenagoras. Pl. 397.
Xenarchus Ει. 802.
Xenocles Carcini Filius Ει. 802. 811. bis. Σ. 1452. 1460. Poëta ineptus. B. 86.
Xenocles fuere duo, Tragici, fuit & Tertius ὁμώνυμος. πολιτικός B. 86.
Xenoclitus Carcini F. B. 86.
(Xenophanes Ει. 716.)
Xenophantes, ** ejus Σιλλοί Eq. 403.
Xenophon Pl. 144. 360. B. 1463. Εκκλ. 1081. Σ. 170. ejus: ἀπομνημονεύματα Arg. B. Ἑλληνικά. B. 47. περὶ ἱππικῆς Eq. 1193. συμπόσιον Σ. 502.
Xenotimus Carcini Filius B. 86. Ει. 802.

* Videtur leg. Τρύφωνα pro Τρύγωνα.
** Leg. *Xenophanes*, de quo infra cap. XXIII.

CAPUT XXII.

NOTITIA COMICORUM GRÆCORUM, QUORUM FABULÆ PERIERUNT: DIGESTA ORDINE ALPHABETI.

ÆNICUS

Digitized by Google

AENICUS Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, cujus Ἄντεια Svidas memorat, & Pollux X. 24. ubi male Ἔυνικος pro Ἄινικος excuſum, ut notavit Meurſius in Bibl. Attica.

AGATHONEM Comicum à Tragico hujus nominis diverſum colligunt nonnulli ex male intellectis ejusdem Svidæ verbis, quos refellit Clariſs. Bentleius diſſertatione de Epiſtolis Themiſtoclis. p. 118.

ALCÆUS Mytilenæus, priſcæ Comœdiæ Poëta. Vide quæ ſupra in notitia Tragicorum, & quæ de ſupplicio hujus Comici notavit Iſ. Voſſius ad Catullum p. 42.

ALCIMENES Athenienſis, Comicus, à Svida memoratur.

ALEXANDER ἐν Αἰπόλοις laudatur à Zenobio VI. 11. proverb. Sed forte legendum *Alexis*, licet Meurſius in Bibl. Gr. αἰπόλος tribuit Alexandro Ætolo, qui Τραγῳδοδιδάσκαλος fuit, ut notavi ſupra cap. XIX. Sed Αἰπόλοι Comœdiæ videtur nomen, perinde ut ἁλιεύς Alexandro huic à quibusdam tributus, fuit titulus poëmatii Heroici. Vide Athenæum Lib. VII. pag. 283. 296. Alexandro Regi quoque tributum eſſe Σατυρικὸν δραμάτιον Ἄγνια, quod alii retulerunt ad Pythonem Catanenſem, teſtis Athenæus XIII. p. 586.

ALEXANDRIDES. Vide infra in *Anaxandride*.

ALEXIS Thurius, mediæ Comœdiæ Poëta, Menandri πάτρων, teſte Svida, hoc eſt patronus fuit (ſi vocabulum hoc recte interpretatur H. Stephanus in theſauro Græcæ linguæ & Henricus Valeſius in excerptis Peireſc. pag. 305.) ſcripſitque dramata CCXLV. ex quibus titulos CXIII. in veterum Libris ſuperſtites collegit Johannes Meurſius in Bibliotheca Græca p. 1210. ſeq. Titullos CXX. Jacobus Hertelius, duplicia earundem fabularum nomina ſubinde ſeparatim bis computans, in ſententiis quinquaginta Comicorum à ſe collectis. Sunt autem hæc dramatum nomina:

Ἀγκυλίων, Laërt. III. 27.
Ἄγων ſive ἱππίσκος, Athen.
Ἀδελφοὶ, Athen.
Αἰπόλοι, Svid. in πὶ τρία. & forte Zenobius VI. proverb. 11. licet ibi Codices editi: Ἀλέξανδρος Αἰπόλοις.
Αἴσωπος, Athen.
Ἀμφωτὶς,
Ἀντία,
Ἀποβάτης, Athen.
Ἀπογλαυκόμενος, Athen.
Ἀποκοπτόμενος, Athen.
Ἀρχίλοχος, Athen.
Ἀσκληπιοκλείδης ſive Ἀσκληπιάδης, Poll. Athen.
Ἀσωτοδιδάσκαλος, Athen.
Ἀτθὶς, (Svid. in μᾶλλον) Athen.

Ἀχαΐς,
Βριτία ſive Βρυτία, Stob. ſerm. 103.
Βωμὸς, Poll.
Γαλατίζειν, Poll.
Γαλατεία, Athen.
Γραφὴ, Athen.
Γυναικοκρατία, ſive γυναικοπρατεία, Athen. Poll.
Δακτύλιον ſive Δακτύλιον, Athen.
Δημήτριον ἢ Φιλέταιρον, Athen.
Δίδυμοι, Athen. (Stob.
Δὶς πενθῶν, Athen.
Δορκὶς ἢ Ποππύζουσα, Athen.
Δρωπιδὴς. Athen. Poll.
Ἐστοιχιζόμενον, Athen.
Ἐκπωματοποιὸς, Athen.
Ἐλένη ἢ Ἑλένης ἁρπαγὴ, Athen.
Ἑλληνὶς, Athen.
Ἐπίδαυρον, Athen.
Ἐπίκληρον, Athen.
Ἐπίτροπον, Athen.
Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, Athen.
Ἑρετρικὸς, Athen.
Ἕωθοι ἢ παννυχὶς, Athen.
Ἡ εἰς τὸ Φρέαρ, Athen.
Ἤπαιρον, Athen.
Ἡσιόνη, Athen.
Θεοφόρητοι, Athen.
Θεσπεσιῶται, Athen.
Θηβαῖοι, Athen.
Θητεύοντες,
Θράσων, Athen.
Ἱππεὺς (pro quo male apud Grotium & alios ex corrupto Athenæi codice, Ἵππον.)
Ἵππωνικος. Athen.
Ἰσοστάσιον, Athen.
Καπηλεύοντες, Suid. in ἀναρίους. Athen.
Καύνιοι, Poll.
Κλεοβουλίνη, Athen.
Κνιδία, Athen.
Κονιάτης, Athen.
Κυρεῖς, Athen.
Κρατεύας ἢ Φαρμακοπώλης. Athen.
Κυβερνίτης, Athen.
Κυβευταὶ, Athen.
Κύκνον, Athen.
Κύπελλον, Athen.
Λαμπὰς, Athen.
Λέβης, ſive Λεβήτιον (pro quo male Λαβήτιον apud Hertelium.) Athen.
Λευκαδία ἢ Δραπέτης, Athen. & Poll. ubi male ἐν Λευκάδι pro ἐν Λευκαδίᾳ.
Λευκὴ, Athen.
Λημνία, Athen.
Λῖνον, Athen.
Λόκροι, Athen.
Λυχίσκον, Athen.
Μανδραγορίζομένη, Athen.
Μάντεις, Athen.
Μεροπὶς, Laërt. III. 27.
Μῖδων, Athen. Euſtath.
Μιλήσιοι ἢ Μιλησία, Athen. Stob.
Μίλκων,
Μίνως,
Μνησῆρες, Athen.
Ὀδυσσεὺς ὑφαίνων, Athen.
Οἰκίζομένον, Athen.
Ὀλυμπιόδωρον, Laërt. II. 28.
Ὀλύνθιοι ſive Ὀλυνθίων ſeu Ὀλυνθία Suid. in ἐυημερία, Stob. Athen.

Lib. III.

Lib. III. & VI. quo posteriore loco legitur ἐν Ὀμυθίοις φησὶν pro ἐν Ὀλυνθίοις.
Ὁμοία, Athen.
Ὀπώρα, (Scorti nomen) Athen. XIII. p. 567.
Ὀρέσης, Athen.
Ὀρχηστρὶς, Athen. Stob.
Παλλακὴ, Etymolog. in Τοναία.
Παμφίλη, Athen.
Πανκρατιάσης, Athen.
Παννυχὶς ἢ Ἐριθοι Athen.
Παράσιτος, Athen. Laërt. III. 28.
Πάροινος, Athen.
Πεζονίκη, Suid. in μᾶλλον.
Ποιηταὶ, Athen.
Ποιήτρια, Poll.
Πολυκλεία, Athen.
Πονηρὰ, Athen.
Ποντικὸς, Athen.
Πρωτόχορος,
Πυθαγορίζουσα (Pythagoræ vita Gellio 4. 11.) Athen.
Πυλαῖαι, Athen.
Πύραυνος, Athen.
Ῥόδιος ἢ ποππύζουσα, Athen.
Στονδοφορικὲς, Poll.
Στρατιώτης, Athen.
Συναποθήσκοντες, Athen. Stob.
Συντρέχοντες, Athen.
Σύντροφοι, Athen.
Συρακόσιος (apud Hertelium ex corrupto Athenæi codice Σωράκοι) Stob.
Ταραντῖνοι, Athen. Poll.
Τηθὺς (pro quâ Hertelio duæ, Τιθυὶς & Τιτθὴ) Athen.
Τοκισὴς ἢ καταψευδόμενος, Athen.
Τροφώνιος, Athen.
Ὕπνος, Athen.
Ὑποβολιμαῖος, Athen.
Ὑπόνοια,
Φαῖδρος ἢ Φαιδρία, Athen.
Φίλισκος, Athen.
Φιλόκαλος ἢ Νύμφαι, Athen.
Φιλοτραγῳδὸς, Stob.
Φιλῶζα, Athen.
Φρυγία Αἰσκευὴ, Athen.
Φρὺξ, Athen.
Φυγὰς, Athen.
Χορηγὸς, Athen.
Ψευδόμενος, Athen.
Ψευδυποβολιμαῖος. Athen.

Fragmenta nonnulla Alexidis leguntur in sententiis Comicorum triginta Græcorum, forma minore A. 1569. editis & illustratis ab *H. Stephano** p. 4. sq. & p. 453. Tum in sententiis Comicorum duorum & quadraginta, Græce & latine editis à *Guilhelmo Morellio* p. 129. & longe plura in jam laudata *Hertelii* collectione p. 398. sq. atque in *Hugonis Grotii* excerptis è Tragicis & Comicis Græcis. Quasdam Alexidis fabulas à Comicis latinis expressas constat ex Gellio Lib. II. cap. 23. Admodum longe produxit vitam Alexis, ut præter alios innuit Plutarchus Libro de fa-

* Has sententias Comicorum à Stephano collectas duplici latina Metaphrasi auxit & recudi fecit *Christianus Egenolphus* Francof 1579. 8. Morelli, Hertelii, & Grotii, Stephanique collectiones recensui supra cap. XI.

καὶ μελῶν ποιητής, ſcripſit Oden cujus Initium: Λοῖον αἰροφοίταν ἀϊτέρα &c. Fecit etiam Comœdias, Epigrammata, Pæanas, Hymnos, Elegias, σκολιά, καὶ καταλογάδην τὸν Πρεσβυτικὸν λεγόμενον, it. κτίσιν, κοσμολογικὸν, ὑπομνήματα καὶ ἄλλα τινά. Ejus δράματα XII. alii XXX. alii XL. fuiſſe ajunt. Ei. 854. ubi de ejus celebritate quædam commemorantur.

Ionis Dramata: *Agamemnon.* O. 1110. *Cuſtodes* B. 1466. *Oeneus* B. 715. *Omphale* O. 1680. *Phœnicia* B. 715.

Iophon Sophoclis F. Suſpicio erat hunc Patris δράματα pro ſuis venditare B. 73. 75. 18. Fuit ineptus Poëta ib.

Irenæus Σ. 854.

Iſter. N. 967. ἐν τῇ ἰβ. O. 1694.

Ixion B. 309. ἐν ταῖς ἀθικαῖς λέξεσι O. 1568.

Καρικὰ μέλη B. 1335.

Lampon χρησμολόγος Ei. 1103. O. 522. 989.

Lamprocles. N. 964.

Laſus Hermioneus Cyclicos Choros primus ſtitit, uti quidem Antipatro & Euphronio placet. O. 1403.

Laſus. Ejus περὶ μουσικῆς λόγος Σ. 1360.

Leotrophides διθυραμβοποιὸς O. 4105.

Libanius A. 144. Pl. 147. 221.

Lucianus. Ejus ἔρωτες B. 998. 1018. Pl. 326.

Lucillus Tarrhæus Apollonii Rhodii Scholiaſtes. Pl. 133. 397.

Lycis quandoque ſcribitur Lycus κωμῳδίας ποιητής. Ex ejus ſcriptis nihil jam ſuperfuit Scholiaſtæ tempore. B. 14.

Lycophron B. 1392. Ei. 721. Σ. 91. 103. 662. 293. Pl. 1194.

Lycus Rheginus ὀπὶ ταῖς πρὸς ἀλέξανδρον Ei. 942.

Lycurgus O. 1293. χρ. Δημάδου. Pl. 689. χρ. Λεωκράτους. Pl. 182.

Lyſias Eq. 600.

Liber τῆς Ὀδυσσειακῆς πραγῳδίας O. 863. forte Herodiani.

Magnes Veteris Comœdiæ Poëta. Ejus Dramata: *Barbitiſtæ.* βάτραχοι. *Lydi.* ὄρνιθες. ψῆνες. Eq. 515. 516.

(Marſias ῥητωρ A. 701.)

(Marſyas Muſicus qui cum Apolline certavit Arg. B.)

(Megænetus Aeſchyli Diſcipulus B. 993.)

(Melanthus Pater Phrynichi Σ. 1440.)

Melanthes ἐν τῷ περὶ μυσηρίων O. 1073.

Melanthius Pl. 845. & in contextu Ei. 1028. Tragicus O. 151.

Melanthius Tragicus Poëta Ei. 822. Ejus Frater itidem Tragicus ignobilis Ei. 828.

Melitus Tragicus Poëta B. 1335.

Menander Pl. 688. N. 132. A. 201. B. 281.

B. 281. Ei. 888. Eq. 51. 644. O. 374. 1258.
Menandri *δράματα: ἁλιεὺς* Ei. 1184. *ἀσπὶς* A. 283. *Γεωργός* Pl. 651. *Δάρδανος* O. 1562. *δύσκολος* A. 999. *ἐγχειρίδιον* Σ. 191. *Ἐπιτρέποντες* A. 1091. *καρχηδόνιοι* Σ. 1452. *Leucadia* A. 283. *μισούμενος* Σ. 639. *σαμίοι* O. 1490. Τὰ Μενανδρεῖα Commentarii in Menandrum &c.
Menander *ἐν τῷ περὶ μυσηρίων* O. 1073.
Menecles. Ejus *περὶ ἀθλητῶν σύγγραμμα* O. 396.
(Menippus O. 1292.)
Metagenes *ἐν ἄυραις* O. 874.
Metagenes *ἐν ὁμήρῳ* O. 1297.
Meton Aſtronomus & Geometra, a quo annus Metonis. O. 998.
Mnaſeas. N. 397.
Mneſilochus *ἐν Φαρμακοπώλῃ* O. 472.
(Molon Hiſtrio B. 55.)
Morſimus Philoclis F. Tragicus poëta frigidus; ſed Medicus melior, oculorum præſertim B. 15. Ei. 822. Eq. 397.
Morychus Tragicus Poëta A. 866. Ei. 1072. in contextu. Σ. 1078. 1095.
(Moſchus Citharœdus futilis A. 13.)
Muſæus Lunæ & Eumolpi Filius. Compoſuit *τελετὰς καὶ καθαρμούς*. Eum *χρησμολόγον* fuiſſe Sophocles dixit. Epitaphium etiam hujus Viri adſcripſit Scholiaſtes. B. 1062.
Myrtilus *ἐν τῇ πανοπλίᾳ* O. 1490.
Nicander & Aratus *περὶ τῶν διοσημείων διαλεγόμενοι* Ei. 1086.
Nicander *περὶ γλωττῶν* Eq. 403.
Nicochares *ἐν Γαλατείᾳ* Pl. 179. 303.
(Nicomachus Τραγικὸς Κωμικὸς Σ. 1548.)
Nicophon, Ejus *γονεῖς Ἀφροδίτης* O. 82. 1283.
(Oeagrus *τραγικὸς ὑποκριτὴς* Σ. 537.)
Olympus Muſicus Marſyæ diſcipulus, ſcripſit *αὐλητικοὺς καὶ θρηνητικοὺς νόμους* Eq. 9.
ὁρισμοὶ πόλεως (Ἀθηναίων) Anonymi. O. 998.
Orpheus *πλεπτὰς* oſtendit & compoſuit. B. 1061.
Palamedes Ei. 935. Σ. 668. 1062. 1078.
Pamphili Tragici (an pictoris) Heraclidæ. Pl. 385.
Panætius B. 1533. O. 441. 442.
(Pantacles B. 1065.)
(Patroclides O. 792.)
Pauſanias N. 331. *ἐν δευτέρῳ ἡλείων* B. 55.
Phæax *ῥήτωρ* Eq. 1418.
Phænodemus Σ. 1190. vide Phanodemus.
Phainus Eq. 1193. 1263. 1299.
Phalaris. Pl. 142.
Phanodemus Σ. 1190. *ἐν τῇ δ.* O. 874.
Pherecrates A. 86. B. 321. 362. 1341. Σ. 632. 1452. 1459. N. 563.

Digitized by Google

μασαὶ O. 1568. μονότροπος quem ipſe egit eo tempore quo Calliſtratus Ariſtophanis Ὀρνιθας. Arg. O. p. 366. O. 11. 998. 1297. *Muſæ* quas egit tunc cum Philonides ageret Βατράχους Ariſtophanis. *Satyri* O. 1462. Σ. 82. N. 1153.

Phrynichus junior ἐν τῇ σοφιστικῇ ᾠδασκαλῇ Ει. 414.

Phyllis Muſicus, B. 1335. Σ. 1190. Φύλλις. Pl. 179.

Pindarus Pl. 9. 210. N. 106. 223. 299. A. 61. 127. 637. 718. B. 321. Ει. 716. 1317. Eq. 620. 1307. 1370. O. 515. 943. 1121. Σ. 307. ἐκ τῶν Πινδάρου ὑπορχημάτων O. 928.

Piſander. N. 1047.

Piſides Ει. 17.

(Pittalus Medicus A. 1008. 1197. Σ. 1382.)

Plato Pl. 55. N. 360. 611. B. 304. 1415. Eq. 628. O. 121. 476. Σ. 191. 689. 1260. 751: ἐν νόμοις. Εκκλ. 355. ἐν τρίτῳ νόμων. N. 1276. *Phædon* Pl. 362. Ejus *Euthyphron* Σ. 801. συμπόσιον B. 84. *Phædrus* Pl. 179. Σ. 980. 1136. *Theætetus* O. 697. *Protagoras* B. 1555. ἐν εὐθυδήμῳ B. 202.

Plato Comicus Pl. 177. 179. N. 1419. A. 22. 351. Εκκλ. 71. O. 472. Σ. 1210. Poëta B. 428. 1180. Ejus Ἀμφιάραος Pl. 174. Δαίδαλος. N. 663. Μενέξενος. Pl. 823. *Mammacuthi*, Obſ. à quibusdam duntaxat Platoni adſcribi. B. 1018. ζῶς κακέμβυος Ει. 1263. *Scytha* O. 151. *Syrphax* O. 169. νῆκαι O. 1297. παιδάριον B. 309. Ει. 753. 967. *Cleophon* actus à Poëta cum Philonides ageret Ranas Ariſtophanis Arg. B. B. 687. 690. ἑορταί O. 800. *Piſander* N. 248. O. 1555. Σ. 550. πελαργὸς N. 109. σοφισαὶ Ει. 809. N. 330. O. 301. Σ. 157.

Plutarchus N. 447. 1181. 1191. ex Parallelis, Solon, Eq. 1016.

Poëta (Homerus) O. 1310.

Polemon ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τ' ἀθήνησιν Ἐρεχθεΐδος ἐπιδημίας O. 11.

Polybius Σ. 170.

Polymneſtus Colophonius Citharœdus Eq. 1329.

Praxilla ἐν τοῖς παροινίοις Σ. 1191.

Praxion ἐν δευτέρῳ μεγαρικῶν. Εκκλ. 18.

Prodicus non Oratoribus, ſed Philoſophis annumerandus. O. 694.

(Pronomus Εκκλ. 102.)

Pythangelus Poëta Tragicus futilis B. 87.

(Pythodorus O. 998.)

Saluſtius. Pl. 724.

Sannyrion. Ejus *Danaë* B. 304.

Sappho A. 840. 582. Pl. 726.

Satyrus B. 73.

σκολιὸν μέλος Σ. 1190. Vide in Timocreon. nec non Tyrannion. item Ion.

τῶν σκολιῶν ratio exponitur B. 1335.

Steſichorus Ei. 819. 795. O. 1302. Σ. 1361.
Steſichori μέλ@. Σ. 1176.
Sthenelus Hiſtrio Tragicus Σ. 1262.
(Stilbides Vatēs Ei. 1050. 1051.)
Strabo Pl. 149. N. 331.
Stratis. B. 304. Pl. 1194. Ejus Κινησίας Pl. 549. *Atalantus* * B. 146. *Troilus* Σ. 1296.
Straton ** ἐν τῷ Κινησίᾳ O. 1568.
Symmachus Athenienſis Pl. 1011. N. 815. A. 471. 856. 1104. B. 754. 1256. Ei. 935. Eq. 84. 749. 1007, citat γεωργὸς neſcio quos. 1023. 1169. 1299. O. 17. 59. 169. 305. 441. 706. 989. 1121. 995. 1002. 1283. 1293. 1297. 1363. 1379. 1680. 1702.
Syneſius. Pl. 7. 42. 620.
[Teleclides A. 839. Σ. 1141.]
[Teleclides Comicus Poëta O. 17.]
Teleclidis Dramata: *Amphictyones* O. 989. *Heſiodus* O. 1126. *Prytanes* Σ. 791. στρεῤῥοὶ Ei. 1059.
(Teleclytus Diagoræ Pater B. 321.)
Terpander ὃς ἔυρε τὸ βοιώτιον μέλ@. A. 13.
Thales τὰ ἐπὶ φιλοσόφων εἰς ὅπι γεωμετρίαν διαβεβοημένος. O. 1010.
(Thamyris Muſicus certamen iniit cum Muſis Arg. B. lin. 60.)
(Theagenes O. 1127.)
Theagenes quem Ariſtophanes perſtrinxit Ei. 945. O. 824.
Theagenes (diverſus ab altero) qui in Homerum ſcripſit Ei. 945.
Theagenes plures fuiſſe. εἷς ὁ περὶ ὁμήρου γράψας, ἕτερ@ ὁ ὅπι μαλακίας σκωπτόμεν@. O. 824.
Theocritus Pl. 210. A. 218. 753. B. 245. 546. O. 70. Σ. 1363. 1437. ἐν Ἀδωνιαζούσαις. N. 1128.
Theo ſcholiaſtes Apollonii Rhodii. N. 397.
Theodor⁹ ἐν τῇ εἰκοστῇ δευτέρᾳ N. 397.
Theognis Poëta Tragicus A. II. 140.
Theophraſtus Pl. 719. B. 245. Eq. 1061. Σ. 1065.
Theophraſti Lib. Septimus φυτικῶν. Eq. 417.
Theopompus Pl. 1138. N. 663. 1419. A. 6. 997. 1052. B. 218. O. 31. Σ. 483. 900. 960.
Theopompus Hiſtoricus Σ. 900. Ejus Lib. IX. Philippicorum. O. 963. Ei. 1090. Liber XI. Phil. Eq. 224. Lib. XII. Philipp. O. 882. Lib. XXIV. Liber XXXIII. O. 1014.
Theopompus ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας O. 1354.
Theopompi Ἀφροδίσιοι Pl. 179. Βατυλη. Pl. 1011. Ἡδύχαρις. Pl. 767. παιδίμεν@ Σ. 1175. Ὀδυσσεὺς Σ. 1296. παγᾶνες *** O. 1568. καπηλίδες O. 1405.
Theorus Poeta Eq. 604.
Theramenes B. 47. Euripidis Diſcipulus

* Leg. Atalante.

** Leg. Stratis.

*** Pro Παγᾶσι ibi legendum παισί.

pulus. In contextu B. 995. Isocratis Magister B. 543.
Thespis Citharœdus diversus à Tragico Poëta Σ. 1429.
Thomæ Magistri Vita Aristoph. Argumentum Ranarum p. 128. &c.
Thrasymachus ἐν τῇ μεγάλῃ τέχνῃ O. 882.
Thucydides Pl. 69. 444. 468. A. 1. 12 145. 393. Ει. 498. 501. Eq. 55. 84. 755. 1372. 1099. O. 558. Σ. 460. Ejus Liber I. B. 553. O. 485. Liber V. O. 187. Lib. VI. A. 268. Liber VIII. O. 1568.
Thucydides quatuor fuisse A. 702. Σ. 900.
(Thymantis O. 1405.)
Timachidas B. 55. 651. 870. 1240. 1299. 1313. 1327.
(Timæus Ει. 62.)
Timocreon Rhodius Σ. 1017. σκολιὸν μέτρου Auctor. A. 531. in Plutum, cujus initium: ὄφελες ὦ τυφλὲ πλὴν μήτ' ἐν γῇ μήτ' ἐν θαλάττῃ &c. Ibid. item B. 1335.
Timotheus B. 1495.
Trygon * ἐν δευτέρῳ περὶ ἀττικῆς προσῳδίας O. 878.
Tyrannio, ejus ὑπόμνημα περὶ ξ σκολιοῦ μέτρου B. 1335.
(Xanthus Æsopi Herus O. 472.)
Xenagoras. Pl. 397.
Xenarchus Ει. 802.
Xenocles Carcini Filius Ει. 802. 811. bis. Σ. 1452. 1460. Poëta ineptus. B. 86.
Xenocles fuere duo, Tragici, fuit & Tertius ὁμώνυμος πολιτικός B. 86.
Xenoclitus Carcini F. B. 86.
(Xenophanes Ει. 716.)
Xenophantes, ** ejus Σίλλοι Eq. 403.
Xenophon Pl. 144. 360. B. 1463. Εκκλ. 1081. Σ. 170. ejus: ἀπομνημονεύματα Arg. B. Ἑλληνικά. B. 47. περὶ ἱππικῆς Eq. 1193. συμπόσιον Σ. 502.
Xenotimus Carcini Filius B. 86. Ει. 802.

* Videtur leg. Τρύφωνα pro Τρύγωνα.
** Leg. *Xenophanes*, de quo infra cap. XXIII.

CAPUT XXII.

NOTITIA COMICORUM GRÆCORUM, QUORUM FABULÆ PERIERUNT: DIGESTA ORDINE ALPHABETI.

ÆNICUS

ÆNICUS Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, cujus Ἄντεια Svidas memorat, & Pollux X. 24. ubi male Ἔυνικ@ pro Ἄινικ@ excuſum, ut notavit Meurſius in Bibl. Attica.

AGATHONEM Comicum à Tragico hujus nominis diverſum colligunt nonnulli ex male intellectis ejusdem Svidæ verbis, quos refellit Clariſs. Bentleius diſſertatione de Epiſtolis Themiſtoclis. p. 118.

ALCÆUS Mytilenæus, priſcæ Comœdiæ Poëta. Vide quæ ſupra in notitia Tragicorum, & quæ de ſupplicio hujus Comici notavit Iſ. Voſſius ad Catullum p. 42.

ALCIMENES Athenienſis, Comicus, à Svida memoratur.

ALEXANDER ἐν Αἰπόλοις laudatur à Zenobio VI. 11. proverb. Sed forte legendum *Alexis*, licet Meurſius in Bibl. Gr. αἰπόλος tribuit Alexandro Ætolo, qui τραγῳδοδιδάσκαλ@ fuit, ut notavi ſupra cap. XIX. Sed Αἰπόλοι Comœdiæ videtur nomen, perinde ut ἁλιεύς Alexandro huic à quibusdam tributus, fuit titulus poëmatii Heroici. Vide Athenæum Lib. VII. pag. 283. 296. Alexandro Regi quoque tributum eſſe Σατυρικὸν δραμάτιον Ἄγνια, quod alii retulerunt ad Pythonem Catanenſem, teſtis Athenæus XIII. p. 586.

ALEXANDRIDES. Vide infra in *Anaxandride*.

ALEXIS Thurius, mediæ Comœdiæ Poëta, Menandri πάτρων, teſte Svida, hoc eſt patronus fuit (ſi vocabulum hoc recte interpretatur H. Stephanus in theſauro Græcæ linguæ & Henricus Valeſius in excerptis Peireſc. pag. 305.) ſcripſitque dramata CCXLV. ex quibus titulos CXIII. in veterum Libris ſuperſtites collegit Johannes Meurſius in Bibliotheca Græca p. 1210. ſeq. Titullos CXX. Jacobus Hertelius, duplicia earundem fabularum nomina ſubinde ſeparatim bis computans, in ſententiis quinquaginta Comicorum à ſe collectis. Sunt autem hæc dramatum nomina:

Ἀγκυλίων, Laërt. III. 27.
Ἄγων ſive ἱππίσκ@, Athen.
Ἀδελφοὶ, Athen.
Αἰπόλοι, Svid. in πὰ τρία. & forte Zenobius VI. proverb. 11. licet ibi Codices editi: Ἀλέξανδρος Αἰπόλοις.
Αἴσωπ@, Athen.
Ἀμφωτὶς,
Ἀντεία,
Ἀποβάτης, Athen.
Ἀπογλαυκόμεν@, Athen.
Ἀποκοπτόμεν@, Athen.
Ἀρχίλοχ@, Athen.
Ἀσκληπιοκλείδης ſive Ἀσκληπιάδης, Poll. Athen.
Ἀσωτοδιδάσκαλ@, Athen.
Ἄτθις, (Svid. in μᾶλλον) Athen.

Ἀχαΐς,
Βριτία sive Βρυτία, Stob. serm. 103.
Βωμιὸς, Poll.
Γαλασίειος, Poll.
Γαλατεία, Athen.
Γραφὴ, Athen.
Γυναικοκρατία, sive γυναικοπρατεία, Athen. Poll.
Δακτύλιος sive Δακτύλιος, Athen.
Δημήτριος ἢ Φιλέταιρος, Athen.
Δίδυμοι, Athen. (Stob.
Δὶς πενθῶν, Athen.
Δορκὶς ἡ Ποππύζουσα, Athen.
Δρωπίδης. Athen. Poll.
Ἐποικιζόμενος, Athen.
Ἐκπωματοποιὸς, Athen.
Ἑλένη ἡ Ἑλένης ἁρπαγὴ, Athen.
Ἑλληνὶς, Athen.
Ἐπίδαυρος, Athen.
Ἐπίκληρος, Athen.
Ἐπίτροπος, Athen.
Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, Athen.
Ἑρετρικὸς, Athen.
Ἔθοι ἢ παννυχὶς, Athen.
Ἡ εἰς τὸ Φρέαρ, Athen.
Ἥπαξ, Athen.
Ἡσιόνη, Athen.
Θεοφόρητοὶ, Athen.
Θεσπεσιωτοὶ, Athen.
Θηβαῖοι, Athen.
Θητεύοντες,
Θρᾴσων, Athen.
Ἱππεὺς (pro quo male apud Grotium & alios ex corrupto Athenæi codice, Ἵππος.)
Ἵππισκος. Athen.
Ἰσοστάσιον, Athen.
Καταψευδόμενος, Suid. in ἀναρίς. Athen.
Καύνιοι, Poll.
Κλεοβυλίνη, Athen.
Κνιδία, Athen.
Κονιάτης, Athen.
Κυρὶς, Athen.
Κρατεύας ἢ Φαρμακοπώλης. Athen.
Κυβερνίτης, Athen.
Κυβευταὶ, Athen.
Κύκνος, Athen.
Κύπελλον, Athen.
Λαμπὰς, Athen.
Λέβης, sive Λεβήτιον (pro quo male Λαβήτιον apud Hertelium.) Athen.
Λευκαδία ἢ Δραπέτης, Athen. & Poll. ubi male ἐν Λευκάδι pro ἐν Λευκαδίᾳ.
Λευκὴ, Athen.
Λημνία, Athen.
Λῖνος, Athen.
Λόκροι, Athen.
Λυχίσκος, Athen.
Μανδραγοριζομένη, Athen.
Μάντεις, Athen.
Μεροπὶς, Laërt. III. 27.
Μίδων, Athen. Eustath.
Μιλήσιοι ἢ Μιλησία, Athen. Stob.
Μίλκων,
Μίνως,
Μνησῆρες, Athen.
Ὀδυσσεὺς ὑφαίνων, Athen.
Οἰκιζόμενος, Athen.
Ὀλυμπιόδωρος, Laërt. II. 28.
Ὀλύνθιοι sive Ὀλυνθίος seu Ὀλυνθία Suid. in ἐνημερία, Stob. Athen.

Lib. III.

Lib. III. & VI. quo posteriore loco legitur ἐν Ὀμυθίοις φησὶν pro ἐν Ὀλυνθίοις.
Ὁμοία, Athen.
Ὀπώρα, (Scorti nomen) Athen. XIII. p. 567.
Ὀρέσης, Athen.
Ὀρχηστρὶς, Athen. Stob.
Παλλακὴ, Etymolog. in Τοναία.
Παμφίλη, Athen.
Πανκρατιάσης, Athen.
Πανυχὶς ἢ Ἐριθοι Athen.
Παράσιτος, Athen. Laërt. III. 28.
Πάροινος, Athen.
Πεζονίκη, Svid. in μᾶλλον.
Ποιηταί, Athen.
Ποιήτρια, Poll.
Πολυκλεία, Athen.
Πονηρὰ, Athen.
Ποντικὸς, Athen.
Πρωτόχορος,
Πυθαγορίζουσα (Pythagoræ vita Gellio 4. 11.) Athen.
Πυλαῖαι, Athen.
Πύραυνος, Athen.
Ῥόδιος ἢ ποππύζουσα, Athen.
Στονδοφορικὲς, Poll.
Στρατιώτης, Athen.
Συναποθήσκοντες, Athen. Stob.
Συντρέχοντες, Athen.
Σύντροφοι, Athen.
Συρακόσιος (apud Hertelium ex corrupto Athenæi codice Σωράκοι) Stob.
Ταραντῖνοι, Athen. Poll.
Τηθὺς (pro quâ Hertelio duæ, Τιθυὶς & Τιτθὴ) Athen.
Τοκιστὴς ἢ καταψευδόμενος, Athen.
Τροφώνιος, Athen.
Ὕπνος, Athen.
Ὑποβολιμαῖος, Athen.
Ὑπόνοια,
Φαῖδρος ἢ Φαιδρία, Athen.
Φίλισκος, Athen.
Φιλόκαλος ἢ Νύμφαι, Athen.
Φιλοτραγῳδὸς, Stob.
Φιλῆζα, Athen.
Φρυγία Διασκευὴ, Athen.
Φρὺξ, Athen.
Φυγὰς, Athen.
Χορηγὶς, Athen.
Ψευδόμενος, Athen.
Ψευδυποβολιμαῖος. Athen.

Fragmenta nonnulla Alexidis leguntur in sententiis Comicorum triginta Græcorum, forma minore A. 1569. editis & illustratis ab *H. Stephano** p. 4. sq. & p. 453. Tum in sententiis Comicorum duorum & quadraginta, Græce & latine editis à *Guilhelmo Morellio* p. 129. & longe plura in jam laudata *Hertelii* collectione p. 398. sq. atque in *Hugonis Grotii* excerptis è Tragicis & Comicis Græcis. Quasdam Alexidis fabulas à Comicis latinis expressas constat ex Gellio Lib. II. cap. 23. Admodum longe produxit vitam Alexis, ut præter alios innuit Plutarchus Libro de fa-

* Has sententias Comicorum à Stephano collectas duplici latina Metaphrasi auxit & recudi fecit *Christianus Egenolphus* Francof 1579. 8. Morelli, Hertelii, & Grotii, Stephanique collectiones recensui supra cap. XI.

Digitized by Google

de defectu oraculorum p.420. Victorem quoque in Scena & coronatum obiisse refert idem Plutarchus Lib. an seni gerenda Resp.p.785. Alius fuit Alexis Samius cujus Libros Σαμίων ὅρων & Librum περὶ ἀυτάρκειας laudat Athenæus. Alius Alexis, amanuensis Pomponii Attici, de quo meminit Cicero VII. Epist. 2. ad Atticum. Alius denique Alexis, Asinii Pollionis servus, peramatus celebratusque Virgilio.

AMEPSIAS sive AMIPSIAS (Ἀμειψίας Athenienſis, Comicus ſubfrigidus notante Svida in Λύκις & Φρύνιχος. Veteris Comœdiæ Poëta fuit, clarus circa Olympiadem LXXXIX. Ejus dramata:

Ἀπικοπαβίζοντες, ἢ Μανία. Athen. & Etymolog. M.
Κατεσθίων, Athen.
Κόννος, Athen. Scholiaſt. Ariſtoph. in nubium argumento & Anonymus Scaligeri ſive Scaliger ipſe in Olympiadum deſcriptione Olymp. 89. Male aliquando pro κόννος ſcribitur κοινὸς vel κόνος.
Κωμασταί,
Μοιχοὶ Svid. in ἀναψυχῆναι, ἀνεφγέναι & καββαλών. Apud Pollucem male μυχοί.
Σαπφὼ, Poll.
Σφενδόνη, Poll. Athen.
Φείδων. Athen. Lib. X. niſi & ibi legendum σφενδόνη, ut Caſaubono & Meurſio viſum.
Τρίβων. Laërtius in Socrate II. 28.

AMPHIS Amphicratis filius, Athenienſis, Poëta veteris Comœdiæ, cujus dramata memorantur:

Ἀθάμας, Athen.
Ἀλείπλια, Poll.
Ἀλκμαίων, Poll.
Ἀμπελουργὸς Poll. & Stob.
Ἀμφικράτης,
Ἀπογλαυκόμενος,
Βαλανεῖον, Athen.
Γυναικοκρατεία, Athen.
Γυναικομανία, Athen.
Διθύραμβος, Athen.
Ἐπὶ τὴν Θήβας, Athen.
Ἔριθοι, Athen. & Stob.
Ἰάλεμος, Athen.
Κυρὶς, Athen.
Κυβευταὶ, Poll.
Λευκὰς, Athen. Lib. VII. p. 277. neque ſane intelligo quid ſibi velit notula adſcripta Meurſii Bibl. Atticæ p. 1405.

Ὀδυσ-

Digitized by Google

Ὀδυσεῦς, Athen.
Ὀυρανιὸς, Athen.
Παν. Athen.
Πλαύτ@, Athen.
Πείθερα, Svid. in νεανισκεύεται.
Φιλάδελφοι, Athen.
Φιλέταιρ@, Athen.

Vide Fragmenta ejus collecta ab Hertelio p. 360. ſeq. & in excerptis Grotii p. 517. Nam in indice quidem ibi Amphidis nomen eſt prætermiſſum.

ANAXANDRIDES, de quo dixi ſupra in notitia Tragicorum. Mediæ Comœdiæ Poëta fuit, auctor dramatum LXV. ex quibus hi XXVIII. titnli ſuperſunt:

Ἀγροικ@, Athen. Macrobius V. 21.
Ἀγχίσης, Athen. Pollux IX. 6. ubi male Alexandrides pro Anaxandride p. 431. 21.
Ἀιχρὰ, Athen.
Ἀντερῶν, Athen.
Γεροντομανία, Ariſtot. III. 12. Rhetor. Athen.
Διθύραμβ@, Athen.
Ἑλένη, Svid. in ἀβέλτερ@ ubi male excuſum Alexandrides.
Εὐσεβεῖς. Ariſtot. III. 12. Rhetor.
Ζωγράφοι ἢ Γεωγράφοι, Pollux, ſed & ibi male legitur Alexandrides.
Ἡρακλῆς, Athen.
Θησαυρὸς, Athen.
Κέρκι@, Athen.
Κιθαρίστρια, Poll.
Κυνηγέται, Athen.
Λύκυργ@, Athen.
Μελίλωτ@, (apud Athenæum Lib. XI. ubi mendoſe legitur *Alexandrides*.)
Νηρεὺς, Athen.
Νηρηίδες, Athen.
Ὀδυσεὺς, Athen.
Ὁπλόμαχ@, Athen. Lib. V. & XIV. ubi itidem male Alexandrides.
Πάνδαρ@, Athen.
Πεισανδρ@, Svid. in Ἀρεοπαγίτης (ubi ſimiliter vitioſe Alexandrides) Athen.
Πόλεις, Athen.
Πρωτεσίλα@, Athen.
Σαμία, Athen.
Σάτυρ@, Athen.
Τηρεὺς, Athen.
Φαρμακόμαντις, Etymolog. M. in ὀρίγανον & Athen. Lib. VI. ubi iterum perperam Alexandrides.
Φιαληφόρ@. Athen.

Vide Meurſii Bibliothecam Græcam, Hertelii fragmenta Comicorum & Grotii excerpta ex Comicis Græcis. Alius Anaxandrides Delphus, qui ſcripſit περὶ τῶν συληθέντων ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων, cujus

operis librum primum laudat appendix Vaticana à Schotto edita Centur. 1. prov. 5.

ANAXILAUS ſive ANAXILAS, Comicus Poëta, Svidæ & Æliano Lib. I. Var. cap. 27. memoratus, cujus hæc dramatum nomina ſunt obſervata à Joh. Meurſio in Bibliotheca Græca:

Αὐλητὴς, Athen.
Ἀυροποιὸς. Vide infra in Λυτροποιός.
Βοτρυλίων, Laërt. in Platone, Poll.
Γλαῦκος, Poll.
Ἐυάνδρεια, Athen.
Καλυψὼ, Athen.
Κίρκη, Athen. & Laërt. ubi male Κίρκῳ pro Κίρκη.
Λυτροποιὸς (Polluci, ſed Athenæo Λυροποιὸς vel Ἀυροποιὸς, in Stobæi libris Μυροποιὸς.)
Μάγειροι, Athen.
Μονότροπος, Athen.
Μυροποιὸς vide paulo ante Λυτροποιὸς.
Νεοττὶς, Athen.
Ὀρνιθοκόμοι,
Πλόσιοι ſive Πλόσιαι Athen. Laërt.
Ὑάκινθος ſive ὑάκινθος περιοβοσκός. Athen. (male Ζάκινθος apud Meurſium.)
Χάλκης, Athen.
Χρυσοχόος, Athen.
Ὧραι. Svid. in μᾶλλον.

Adde Grotium in excerptis p. 861. ſeq. Alius *Anaxilaus* Lacedæmonius, de quo Plutarchus in Alcibiade. Alius *Anaxilaus* Lariſſæus Magus Pythagoreus qui ab Auguſto urbe & Italiâ pulſus eſt teſte Euſebio in Chron. Ejus παίγνια ſive *ludicra* memorant Irenæus Lib. I. c. 8. Epiphanius hæreſi 34. & Plinius Lib. XIX. 1. XXVIII. 11. XXXIII. 10. XXXV. 15. Alius denique *Anaxilaus* Rheginorum tyrannus apud Ariſtotelem Lib. V. Politic. c. ult.

ANAXIPPUS novæ Comœdiæ Poëta, Antigoni & Demetrii Poliorcetæ temporibus Svida teſte claruit.

Ejus dramata: Ἐπιδικαζόμενος. Ælian. XIII. 4. hiſt. animal.
Κέρκυρος ſive Κερκυρεύμενος, Athen.
Κιθαρῳδὸς, Athen. Poll.
Φρέαρ. Athen.

ANTHIPPUS Comicus. Ejus Ἐγκαλυπτόμενον laudat Athenæus Lib. IX.

ANTIDOTI πρωτόχορος & μεμψίμοιρα ab eodem Athenæo citatur in teſtimonium.

ANTIOCHUS Alexandrinus ſcripſit *de Poëtis Mediæ Comœdiæ* περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων ποιητῶν teſte Athenæo Lib. XIII.

ANTIPHA-

ANTIPHANES Rhodius (licet alii Caryſtium, * Smyrnæum alii vocant) mediæ Comœdiæ Poëta Alexandri temporibus clarus, ut conſtat ex Athenæi Lib. XIII. ſub init. Terdecies vicit, auctor dramatum CCCLXV. vel ſaltem CCLX. ex quibus ecce tibi nomina Comœdiarum pleraque obſervata ab Hertelio in ſententiis Comicorum, Georgio Matthia Kœnigio in Bibliotheca, Voſſio de Poëtis Græcis, & Meurſio in Bibliotheca Attica:

Ἄχοικος ſive Ἀχοικοι ἢ Βαλίων, Pollux, Athenæus.
Ἀίολος, Athen.
Ἀθάμας, Poll.
Ἀκέσεια, Athen.
Ἀκοντιζομένη, Athen.
Ἁλιευομένη, Athen. Poll.
Ἀλκησις, Athen.
Ἀνταῖος. Athen.
Ἀντεια, Athen.
Ἀποκαρτερῶν, Poll.
Ἀρκὰς vel Ἀρκαδία, Athen.
Ἁρπαζομένη, Athen.
Ἀρχεστράτη, Athen.
Ἀρχων, Athen.
Ἀσκληπιός, Athen.
Ἀυλητὴς, Athen. Hoc dramate Antiphanes perſtrinxit ineptum tibicinem Battalum, ut docet Plutarchus in Demoſthenis vita.
Ἀυλητρὶς ἢ δίδυμοι, Athen.
Ἀφροδισιος Athen. Stob.
Ἀφροδ. της γονάι. Poll. Ammonius in λυχνίον.
Βάκχαι, Athen.
Βάτταλος. Vide ſupra in Ἀυλητὴς, hoc enim verum dramatis nomen.
Βοιώτιος. Athen.
Βομβύλιος (male Βομβύκισι apud Pollucem) Athen.
Βύσιελς, Poll.
Βαλίων, ſupra in Ἄχοικος.
Βυζάντιος, Poll.
Γάμοι, Athen.
Γανυμήδης, Athen.
Γάστρων, infra in Κιθῳδὸς.
Γηρυτάδης, Athen.
Γόητες, Athen.
Γόργυθος, Athen.
Δευκαλίων, Athen.
Δίδυμοι. Supra in ἀυλητρίς.
Διάλασιοι, Athen.
Δραπετεγωγὸς, Athen.
Δυσέρωτες, Athen.
Δυσπρᾶλος, Athen.
Δωδώνη, Athen.
Ἑαυτῷ ἐρῶν, Athen. Poll.
Ἐκγναφεύς,
Ἐπίκληρος,
Εὐθύδικος, Athen. Harpocr. Poll.
Εὐνοια, Harpocr. Stob.
Ἐφεσία, Stob. & Apoſtolius VIII. 37. proverb. ubi pro Ἀντιφάνης & Ἐφεσίᾳ Meurſius legit τῇ Ἐφεσίᾳ
Ζάκυνθος, Athen.
Ἡνίοχος, Stob.

* Svidas Caryſtium Antiphanem, Theſpidis Tragici æqualem, ab Antiphane altero diſtinguit.

Θαμύρας, Athen.
Θεογονία, Irenæus II. 19.
Θομβυκίων, Athen.
Θορύκιοι, Athen.
Ἰατρὸς, Athen.
Ἱππῆις, Athen.
Καινεὺς, Athen.
Κᾶρες, Athen.
Κάρνη, ſive καρίνη. Athen.
Κηπαρὸς, Athen.
Κιθαιρὼν, Athen. Etymol. M.
Κλεοφάνης, Athen.
Κναφεὺς, Stob.
Κνοῖθις ἢ Κνοιαθιδεία, Κνοισθὶς ἢ γάστρων, Athen.
Κορινθία, Athen.
Κορωπλάθος, Poll.
Κοτύλη,
Κυρὶς, Athen.
Κρῆτες, Athen.
Κυβευταὶ, Athen.
Κύκλωψ, Athen.
Κυοιαθιδεία ſive κυηζιδεία, Supra in Κνοῖθις.
Κώρυκος, Athen.
Κύελος Κώρυκος, id.
Λαμπὰς ἢ Λάμπων, Athen.
Λευκὰς ἢ Λευκάδιος, Poll. Svid. in ἀναίσχυντος.
Λεπτιγίσκος, Athen.
Λεωγόρης, Athen.
Λήναια, Athen.
Λυδὸς, Athen.
Λύκων, Athen.
Μαλθακὴ, Clemens Alex. II. 2. pædagog.
Μειλανίων, Athen.
Μελέαγρος, Poll.
Μέτοικος, Athen.
Μήδεια, Poll.
Μητραγύρτης, Athen.
Μίδων, Poll. niſi legendum Μύλων cum Meurſio, ex Athenæo.
Μισοπόνηροι, Athen.
Μνήμαζα, Athen.
Μοιχοὶ, Athen.
Μύλων, Supra in μίδων.
Μύστις, Poll. Athen. Porphyrius 2. περὶ ἀποχῆς.
Νεανίσκος ſive Νεανίσκοι Athen. Stob.
Νεοττὶς, Athen.
Οἰνόμαος ἢ Πέλωψ, Athen.
Οἰωνιστὴς, (hanc imitatus Menander in Δεισιδαίμονι) Porphyrius apud Euſeb. x. 2. præparat. Evangel.
Ὅμοιαι, Athen.
Ὁμοπάτριοι, Athen.
Ὀμφάλη, Athen.
Ὁμώνυμοι, Athen.
Ὀρφεὺς, Poll.
παιδεραστὴς, Athen.
παράσιτος, Athen.
παρεκδιδομένη,
παροιμίαι, Athen.
πλέσιος, Athen.
ποίησις, niſi generale hoc nomen apud Athen. Lib. VI. Sed & Archippi ſive Ariſtophanis Comœdia hoc nomine fuit.
ποντικὸς, Athen.
προβατεὺς, Athen.
πρόβλημα, Athen.
πρόγονοι, Athen.
προτρεπτικὸν, Athen.
Σάμος, Athen.

Σαπ-

Σαπφώ, Athen.
Σκληρίαι, Athen.
Σκύθαι, ſive Σκῦθης. Athen.
Σοφιστὴς ἢ Τύχων. Athen. Poll.
Τιμοκλῆς, Stob.
Τίμων, Athen.
Τραυματίας, Athen. Poll.
Τριγαγωνιστὴς, Athen.
Τυρρηνὸς, Athen.
Τύχων, Supra in σοφιστὴς.
Ὕδρα vel Ὑδρία potius, Athen.
Ὕπν☉, Athen.
Φάων, Poll.
Φιλέταιρ☉, Athen.
Φιλίσκ☉, Poll.
Φιλοθήβαι☉, Athen.
Φιλοκτήτης,
Φιλομήτωρ, Athen.
Φιλοπάτωρ, Athen.
Φιλῶτις, Athen.
Φρεάρι☉ ſive Φρέαρρ☉, Athen.
Φυσιογνωμονικὸς, Athen.
Χρῦσις, Athen.

Kœnigio inter Antiphanis Comœdias etiam *Φαινίνδα* numeratur. At Athenæus quidem Lib. I. p. 15. profert Antiphanis loca de pilæ luſu qui *Phœninda* appellabatur, ſed proprium drama de illo edidiſſe non docet. Obiit natus annos LXXIV. Clarus circa Olymp. XCIII.

Alii Antiphanes duo Comici, *Antiphanes Bergæus* ἀπίσων ſcriptor, de quo Scymnus Chius v. 657. ſeq. unde βεργαίζειν, *fabulari*, apud Stephanum Byz. in Βέργη. Et *Antiphanes* Athenienſis, Panætio junior, apud Svidam in Ἀντιφάνης. Hic ni fallor eſt Ἀντιφάνης ὁ νεώτερος cujus περὶ ἑταιρῶν laudat idem Svidas in Νάνιον. Verum ibi & apud Athenæum XIII. p. 586. 587. pro Ἀντιφάνης forte legendum Ἀλεξοφάνης. Sane Ariſtophanem Byzantium περὶ ἑταιρῶν ſcripſiſſe teſtatur idem Athen. p. 576. & 583. Antiphanis Colophonii Θηβαΐδα laudat Athenæus Lib. VII. & inde verſum Hexametrum adducit, ſed pro Antiphane legendum Antimachus, ut pulchre obſervatum Johanni Jonſio p. 34. de Scriptoribus Hiſt. Philoſoph. Antiphanem Delium, Medicum, allegat Clemens Alex. Lib. II. c. 1. pædagog.

ANTIPHONTEM Rhetorem, Comicum etiam fuiſſe ait Philoſtratus, ſi audias Heidenreichium in pandectis Brandenburg. Sed à Comicis ob avaritiam perſtringi, non Comicum fuiſſe Antiphontem tradit Philoſtratus in vitis Sophiſtar. Lib. I. p. 503.

APOLLODORUS Athenienſis, Comicus, auctor dramatum XLVII. & quinquies victor, teſte Svida. Incertum hujusne, an Geloi, an denique Caryſtii Apollodori ſint Γαλάται, Ἔφηβοι, Λάκαινα & Οἰκέτης, quæ cum allis Apollodoro Athenienſi tribuit Meurſius in Bibliotheca Attica, atque in iis refert etiam Ἐκύραν, nulli quantum memini vete-

rum memoratam, licet Hecyram ſuam Terentius ex Apollodoro expreſſit. Sed Phormionem quoque ſuam ex Apollodoro transtulit Terentius, neque tamen ulla Apollodori Comœdia fuit eo nomine.

APOLLODORUS Caryſtius Comicus multis veterum laudatus. Hujus, an Geloi, ſunt dramata:

Ἀδελφοὶ,
Ἀμφιάραος, Poll.
Ἀντιεργατῶν, Poll.
Ἀπολίπουτις. Svid. in ἐγκομβώσασθαι.
Ἀποκαρτερῶντες. Svid. in ἀπαδάζω.
Διαβάλλων, Stob.
Ἐνέα, Poll.
Ἐπιδικαζόμενος,
Ἐπιδικαζομένη (diverſa ab Ἐπιδικαζομένῳ & hæc ipſa, ex quâ Phormionem ſuam transtulit Terentius, teſte Donato, qui Hecyram quoque ex Apollodoro expreſſam eſſe innuit.)
Ἔφηβοι. Ammonius in χιταί.
Οἰκέτης, Stob.
Παῖφιοι. Athen.
Ποικιλομένη ἱματιόπωλις, Athen. & Svid. qui tribuit Apollodoro Geloo.
Σφαττομένη. Athen.

APOLLODORUS GELOUS è Gela Siciliæ urbe Comicus, Menandri æqualis, adeoquæ novæ Comœdiæ Poëta fuit teſte Svida. Ejus an Apollodori Caryſtii dramata:

Ἀισχίων, Svid.
Ἀπολειπουσα, Athen.
Ἀποκαρτερῶν ἢ Φιλαδελφοι, Athen. Stob. Svid.
Ἀποτυγχάνων,
Ἀφανιζόμενος, Stob.
Γάλα, vel potius Γαλάτη. Stob.
Γραμματοδιδάσκαλος, ſive potius γραμματιδιώκτης, Athen. Poll. Svid.
Δευσοπιοὶ, Svid.
Ἐυξενὶς, Feſtus in *Romam*.
Ἡ δὲ νεὼ πίηζις, Poll.
Ἱέρεια, Athen. Svid.
Λάκαινα, Stob.
Παιδίον, Stob.

ἀνδρα-

Παραλογιζόμενοι, Stob.
Ῥύπινος Plutarch. quæſt. Gr.
Σίσυφος, Svid.
Φιλάδελφοι Vide ſuperius in Ἀποκαρτερῶντες.
ψευδίας ſive potius ψευδαίας. Poll. Svid.

Fragmenta habes apud Hertelium, Grotiumque. Vide & Joh. Crojum Obſ. in N. T. p. 282. & Gatakerum Lib. I. Cinni c. 9.

APOLLOPHANES Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, ut Svidas auctor eſt. Ejus dramata:

Δαιδάη, Svid.
Δαυλὶς (pro quo male interdum excuſum Δάλις vel Δαλνὶς) Athen. Svid.
Ἰφιγένεια, Harpocr. in ἀδελφίζειν.
Κένταυροι, Svid.
Κρῆτες. Svid. Athen. Heſych. in Θεοὶ ξενικοί. Memoratur hic Comicus Æliano VI. 51. de animal.

Alius *Apollophanes* Epicus, quem allegat Fulgentius 1. Mythol. Alius item Medicus, cujus Plinius mentionem facit: neſcio idemne, quem allegat Etymolog. M. in Φιβάλεως & cujus Φυζικὴν laudat Laërtius in Zenone Citieo Lib. VII. ſect. 140.

ARAROS, Athenienſis, Comici Ariſtophanis F. Comicus & ipſe, circa Olympiadem CI. docere cœpit fabulas, ex quib⁹ memorantur:

Ἄδωνις Athen. Svid.
Καινεύς, Poll. Svid.
Καμπυλίων Svid. & Athen. XIII. p. 562. unde diſces ab aliis hanc fabulam tributam eſſe Comico Eubulo.
παιὸς γονεῖς, Athen. Svid.
παρθενίδιον, Svid.
Τριήραρχος. Athen. & Svid. in ἀναθεῖναι & Ἀραρώς.

Etiam *Cocalus* Ariſtophanis huic Araroti adſcriptus à nonnullis. Vide Caſaubonum ad Athenæum Lib. III. c. 9. & 35. ubi de eo quod admodum frigidus fuerit Araros ille, unde Proverbium: ψυχρότερος Ἀραρότος.

ARCESILAUM Antiquæ Comœdiæ Poëtam memorat Laërtius IV. 45.

ARCHEDICUS Comicus. Meminit Polybius in excerptis Peireſc. p. 53. Ejus dramata, Ἁμαρτάνων & Θησαυρὸς allegantur ab Athenæo, qvod Svidæ etiam pridem obſervatum.

ARCHIP-

ARCHIPPUS Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, qui ſemel vicit Olympiade XCI. ut Svidas refert. Dramata ejus:

Ἀμφιτρύων α', β', Athen.

Ἡρακλῆς γαμῶν, Athen. Poll.

Ἰχθύες, Poll. Athen. Stephanus Byz. in Γαλεώτης

Ἱππῶνις,

Ὄρνιθες, Schol. Ariſtoph. ad veſpas, Zenobius VI. 28. & Svid. in ὀρνιθιακὸς ex Ariſtotele. Archippum Ὄρνιθι allegat Harpocration in τοπεῖον.

Πλοῦτος, Poll. Schol. Ariſtoph. ad aves & Porphyr. quæſt. Homer. 1.

Ῥίνων. Athen.

Vide Meurſium in Bibliotheca Attica, ubi etiam ex auctore vitæ Ariſtophanis obſervat quatuor hujuſce Comœdias Archippo ab alii, tributas eſſe, Ναυαγὸν, Νῆτες, Νιόβην & πόιησιν.

ARIPHRADES Comicus, à quo Tragicos exagitatos teſtatur Ariſtoteles c. 22. Poëtic. ut à veteris Comœdiæ Poëtis frequenter factum conſtat.

ARISTAGORAM in Mammacutho laudat Athenæus XIII. p. 571.

ARISTEAS Phliaſius Comicus. Ælian. VI. 51. animal. Ejus κύκλωπες Zenobius, Svid. & Apoſtolius in proverb. Δοπολίζας τὸν οἶνον ὕδατος ὑδωρ. Ejusdem κῆρες Athen. Lib. XV.

ARISTIUM, ex cujus Orpheo Jambum producit Pollux Lib. IX. c. 5. Tragiciſne an Comicis accenſeam, ambiguus hæreo.

ARISTOMENES Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta circa Olympiadem LXXXVII. clarus, cognomento θυροποιὸς, ut præter Svidam teſtatur Heſychius in hac voce. Ejus dramata:

Ἄδμητος, quo certavit cum Ariſtophane Plutum docente, ut teſtatur Scholiaſtes Comici in fabulæ illius argumento.

Βοηθοί (Macrobii codices V. 20. male μὺθοι) Schol. Ariſtoph. ad Acharnenſes, Priſcian. Svid.

Γέητες, Athen. Poll. Harpocr.

Διονύζιος ἀσκητὴς, Athen. Poll.

Μῦθοι. Vide ſuperius in Βοηθοί.

Ὁλοφυρμοί. Schol. Ariſtoph. in argumento Equitum. Confer Meurſium in Bibliotheca Attica.

ARISTONYMUS Vide ſupra in notitia Tragicorum.

ARISTOPHANEM Camiræum Comicum Kœnigius in Bibl. & Hendreichius in pandectis Brandenb. perperam diſtinguit à celebri Comico hujus nominis Athenienſi. Athenienſis enim hic audit, quod

Digitized by Google

quod civitate donatus fuerit ab Athenienſibus, cum alioqui patria eſſet Camiræus atq; adeo Rhodius, vel ut alii Lindius, vel Ægyptius denique. Incertam enim hac ſuper re hominum variamque opinionem fuiſſe Svidas teſtatur.

ARISTOPHON Comicus claruit circa tempora Alexandri M. Ejus dramata ſunt:

Βαβία, Stob.

Δίδυμοι ἢ ἄλαυρον Pollux IX. 6. p. 434.

Ἰατρὸς, Stob. Athen.

Καλωνίδης, Athen.

Παρακαταθήκη,

πειρίθους, Athen.

πλάτων, Athen.

πυθαγορίζης, ex quâ poſtrema poſt Athenæum & Laërtium VIII. 38. nonnulla etiam repetit Svidas in πυθαγόρης ſed apud quem male Ariſtophanis nomen eſt expreſſum pro Ariſtophontis. Vide Jonſium p. 50. Hertelii Grotiique excerpta Comicorum, & Kœnigium in Bibliothecâ.

ARISTOTELES ἐν τοῖς Κωμικοῖς laudatur ab Erotiano ſive Herodiano in Ἡρακλείης νόσου. Subintellige διδασκάλοις vel Κωμικαῖς διδασκαλίαις. Vide quæ ſupra in notitia Tragicorum.

ATHENION Comicus, ex cujus *Samothracibus* prolixum locum affert Athenæus Lib. XIV. latinis verſibus redditum à Grotio in excerptis p. 890. Laudatur etiam à Scholiaſte Apollonii ad Lib. I. ſect. 34. atque ſi Pricæum audimus & Heſychio in ἀνθεῖσκιον. Alius fuit Athenion Peripateticus, de quo meminit Athenæus Lib. VI. Alius Athenion Pictor quem Plinius celebrat.

AUGIAS Athenienſis Comicus mediæ Comœdiæ Poëta memoratus Polluci Lib. III. c. 3. (ubi male Ἀγίας legitur & Clementi Alex. Lib. VI. Strom. p. 622. quo in loco notat eum ex Antimacho Tejo Poëta Epico expreſſiſſe quod ſcripſit:

Δῶρα γὰρ ἀνθρώπων νόον ἤπαφεν ἠδὲ καὶ ἔργα.

Unde Augiam quoque Epico carmine quædam compoſuiſſe conſtat. Comœdiarum ejus nomina apud Svidam ſunt Ἄγροικος, Δὶς κατηγορούμενος, Πορφύρα.

AVTOCRATES Athenienſis veteris Comœdiæ Poëta. Vide ſupra in notitia Tragicorum.

AXIONICUS Comicus, cujus ab Athenæo allegantur Τυρρηνὶς

Digitized by Google

ſive Τυρρηνικὶς, Φιλευριπίδης, χαλκιδικὸς & χαλκίς. Laudatur etiam à Stobæo. Perpauca ejus fragmenta collegerunt Hertelius atque Grotius.

BATO ſive Βάτων aut Βάτος Comicus, Athenæo, Stobæo ac Svidæ laudatus ſcripſit dramata:

Αἰτωλὸν,
Ἀνδροφόνον,
Εὐεργέτας, & συνεξαπαλῶντα. Vide ubi lubebit, excerpta Hertelii & Grotii. Plutarch. de adulatoris & amici diſcrimine pag. 55. Καὶ Βάτωνι τῷ σχολὴν ἀπεῖπεν Ἀρκεσίλαος, ὅτι τοὺς Κλεάνθην ἔσχον ἐπίσην ἐν Κωμῳδίᾳ. Πείσιστος δ' τὸν Κλεάνθην καὶ μεταμελομένῳ διηλλάγη.

Alius fuit Bato Sinopenſis Rhetor atq; Hiſtoricus qui poſt Aratum vixit, de quo conſulendus Voſſius in Hiſtoricis Græcis. Hujus librum περὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τυράννων laudat Athenæus Lib. VII. Alios tres Batones obſervatos vide à Jonſio Lib. II. cap. 13. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph.

CALLIADIS Καλλιάδου δ' Κωμικοῦ mentio apud Athenæum XIII. p. 577.

CALLIAS Athenienſis, Lyſimachi χοινοπλόκου ſive reſtionis filius, unde & ipſe dictus χοινίων.

Ejus dramata apud Svidam:

Ἀιγύπτιος,
Ἀλαζόνη, Zenobius IV. 67. proverb. ubi male ἀζαλεσῇ pro ἀζαλάντῃ.
Βατραχοι,
Κύκλωπες, Athen. Poll. Svid. in ἀράχνη.
Παιδῆται, Athen. Laërtius in Socrate. Etymol. M. Poll. Scholiaſt. Comici ad Aves ubi male παιδήταις.
Σχολάζοντες.

Allegatur Callias præterea plus ſimplici vice à Clemente, Polluce, Heſychio, Svida & Scholiaſte Ariſtophanis.

CALLISTRATUS, Ariſtophanis hiſtrio memoratur in Comici hujus vita Græcis ſcholiis præmiſſa.

CANTHARUS Athenienſis Comicus, cujus dramata apud Svidam memorantur:

Ἀηδόνες,
Μήδεια,
Μύρμηκες,
Συμμαχία quæ ab aliis Platoni Comico tributa eſt, ut docet Harpocratio in ὀρνιθευτής.
Τηρεύς.

Medeam

Medeam laudat Apoſtolius & idem Svidas in Ἀοχέϊος ἀυλητὴς & *Tereum* in Ἀθηναία. Allegatur etiam Cantharus à Polluce Lib. IV. c. 9.

CARCINUM Κωμῳδοποιόν qui cum Æſchine apud Dionyſium tyrannum vixerit, è Polycrito Mendeſio memorat Laërtius Lib. II. ſect. 63. Vide ſupra in notitia Tragicorum.

CARYSTII Pergameni didaſcalias ſive librum de argumentis Comœdiarum laudat Athenæus Libro VI. Vide ſupra in Notitia Tragicorum, ubi de Ariſtotele.

CEPHISODORUS Athenienſis, Comicus fuit teſte Polluce & Athenæo: licet Svidæ Tragicus appelletur veteris Tragœdiæ. Dramatum ejus nomina hæc ſunt:

Ἀμαζόνες (Svid. in ὄνος ὕπτιος) Athen.
Ἀντιλαΐς, Svid. in κηφισόδωρος.
Τροφώνιος, Poll. Athen. Svid.
Τύχης,
Υς. Athen. Svid.

Vide Meurſium in Bibliotheca Attica; & de aliis Cephiſodotis Harpocrationem, ac Jonſium Lib. I. c. 13.

CHÆREMON. Vide ſupra in Notitia Tragicorum.

CHIONIDES Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, memoratus Ariſtoteli c. 3. Poëtices, & Vitruvio præf. Libri VI. Ab Anonymo Scaligeri Olympiadum deſcriptore ſive Scaligero ipſo refertur ad Olympiadem LXXIII. Dramata ejus apud Svidam: Ἥρωες, Πέρσαι ἢ Λαστύγειοι, & Πτωχοί. Confer Athenæum & Pollucem.

CHAMÆLEON Heracleotes Peripateticus Philoſophus, inter alia libros ſcripſit *de antiqua Comœdia*, περὶ ἀρχαίας Κωμῳδίας, quorum ſextum allegat Athenæus Lib IX. c. 4.

De CLAUDIO Imperatore Svetonius in ejus vitâ c. 11. *Ad fratris* (Germanici) *memoriam per omnem occaſionem celebratam, Comœdiam quoque Græcam Neapolitano certamine docuit, ac de ſententia Judicum coronavit.*

CLEARCHI Comici Κιθαρῳδός, Κορίνθιοι & Πάνδροσος laudantur ab Athenæo.

CRANTOREM Comicum allegat Stobæus p. 387. & 389. florileg. edit. Grotii.

CRATES Athenienſis, Comœdiæ veteris Poëta, Cratini æqualis, & ejus primum hiſtrio, quem VII. Dramata compoſuiſſe teſta-

tur Anonymus περὶ Κωμῳδίας Ariſtophani præmiſſus. Sed novem Comœdiarum Cratetis nomina vel apud unum occurrunt Athenæum, quibus alia ex aliis adjungi poſſunt:

Γείτονες, Athen. Poll.
Θηρία, Athen. Poll.
Λαμία, Athen. Poll.
Παιδιαὶ Svid. in ἄλλο. Athen. Poll.

Laudantur etiam à Svidâ Ἥρωες & Ποδῆται, niſi ſub ποδητῶν nomine latent παιδιαὶ ut ſuſpicatur Meurſius in Bibliotheca Attica, cui hæ præterea Cratetis fabulæ ſunt obſervatæ:

Ἑορταὶ, Poll.
Μέτοικοι, Etymol. M.
Ὀδυσσεῖς, Etymol. M.
Παιώπλαι, Schol. Ariſtoph. ad nubes.
Παρακαθήκη, Poll.
Πυτίνη, Etymol. M.
Ῥήτορες, Athen.
Σάμιοι, Athen. Poll. Zenobius IV. 41. proverb.
Σίφνιοι, Scholiaſt. Comici ad nubes.
Συναγωγαὶ, Athen.
Τόλμαι, Athen. & Pollux IX. 6. ubi ἐν τοῖς Κρατιπτόλοις excuſum pro ταῖς Κράτητος Τόλμαις.
Τροφώνιος, Etymol. M.
Φοινίσσαι. Schol. Ariſtoph. ad Veſpas.
Χείρωνες. Athen.

A Kœnigio in Bibliotheca adduntur porro hæ tres:

Ἀνθρώπης,
Ἐπιστολαὶ, ex verſione latina loci corrupti Pollucis IX. 6.
Εὐνεῖδαι.

Equidem idem Svidas alium præterea *Cratetem* Athenienſem fuiſſe docet, veteris & ipſum Poëtam Comœdiæ, cujus tria eidem dramata laudantur:

Θησαυρός,
Ὄρνιθες,
Φιλάργυρος.

Laërtius contra in vita alterius Cratetis Athenienſis, Philoſophi Academici, cujus Arceſilas auditor fuit, Lib. IV. 23. ſect. decem Cratetes

Digitized by Google

tetes recenſens, unum tantū nominat antiquæ Comœdiæ Poëtam. Cæterū *Cratetem Academicum*, de Comœdia libros ſcripſiſſe refert idem Laërtius ex Apollodoro. Pauca quædam Cratetis Comici fragmenta habes apud Hertelium & Grotium. De eo Ariſtoteles cap. 5. Poëtic: Τὸ δὴ μύθους ποιεῖν Ἐπίχαρμον καὶ Φόρμις ἦρξαν. Τὸ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ἐκ Σικελίας ἦλθε. Τῶν δ' Ἀθήνησιν Κράτης πρῶτος ἦρξεν ἀφέμενος τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας καθόλου ποιεῖν λόγους ἢ μύθους.

CRATINUS Callimedis F. Athenienſis, priſcæ Comœdiæ Poëta Horatio laudatus una cum Eupolide atque Ariſtophane. Novies viciſſe & XXI. Comœdias compoſuiſſe affirmat Svidas. Idem numerus confirmatur ab Anonymo περὶ Κωμῳδίας qui præmittitur Ariſtophani. Sed longe plura ejus dramata eidem Meurſio in Bibliotheca Attica, Kœnigio in Bibl. Hertelio Grotioque in Fragmentis Comicorum annotata ſunt:

Ἀρχίλοχοι ſive ut Laërtius in proœm. ſect. 12. Ἀρχίλοχος: (male apud Heſychium in ἴδονλε, Κρατῖνος Ἀνλελέγω pro Ἀρχιλόχῳ) Plutarch. in Cimone, Clemens I. Strom. Harpocrat. Pollux VII. 11. (ubi male Ἀρχίλοχος pro ἐν Ἀρχιλόχοις) Harpocrat. in Ἰθύφαλλοι, Athen. Stephanus Byz. fragmento de Dodone. Svid. & Apoſtol. in Διὸς ψῆ-

Βακόλοι, Athen. Svid. in ἀνδρακάς. (φῶ.

Βάζιες, Pollux X. 23.

Γεῖονες, Pollux VII. 33.

Γλαῦκος, Athen.

Δηλιάδες, Athen. Heſych. Scholiaſtes Comici ad Veſp. Svidas in ῥαζεῖν.

Διδασκαλίαι (Svid. in ἀναρινῆσιν)

Διονυζαλέξανδρος, Svid. in βῆ & ἀνεπάγγελος. Etymol. M. in βῆ. Athen. & Pollux.

Δραπέται ſive Δραπέτιδες. Heſych. & Etymol. M. in ἀγερζικύβηλος Etymol. M. in ἀπόπατος, Athen. Svidas in κυβηλίζειν, ὄνος νέται, ὠδε. Zenobius V. 67. VI. 24. Harpocrat. in ἱερὰ ὁδός.

Ἐμπιπραμένοι, Clemens Alex. 6. Strom.

Ἐρίφια, Pollux & Heſych. niſi utrobique legendum Σερίφιοις pro Ἐρίφιοις.

Εὐμένιδες (niſi Εὐνειδῶν apud Schol. Ariſtophanis legendum pro Εὐμενίδων Vide Meurſii Atticas lectiones V. 10.)

Εὐνεῖδαι. Stob.

Ἥρωες, Pollux X. 17. Svid. in ἀνεκάς.

Θράσων, ut Meurſius monet legendum apud Heſych. in ἀπίφρηστον.

Θρᾷτται. (In has ſcripſit Calliſtratus, teſte Athenæo) Plutarch. Pericle, Pollux, Heſych. Scholiaſtes Eurip. in Hecubam & Svid. in Ὀκτώπους. Harpocrat. in ἀρκυωρός.

Ἰλιάδες, Heſych. in Ἄιθρια.

Κλεοβουλίναι (Confer Menagium de mulieribus Philoſophis. p. 8.) Pollux, Hephæſtion enchirid. Laërtius Lib. I. 89. Heſych. Scholiaſtes Comici ad aves, Zenobius V. 14. proverb. Athen.

Κρῆσσαι, Heſych. in κωνῆσσαι.

Λάκωνες, Clem. Alex. 6. Strom. p. 619.

Μαλθακοὶ, Etymol. M. in κάδδαισος, Pollux, Athen. Svid. in κύλλα πήγαν, Conſtantinus Porphyrog. c. 23. de adminiſtrando imperio.

Νέμεσις, Pollux, Athen. Stephanus Byz. in ψυρα, Scholiaſtes Theocriti Idyll. XI. & Comici ad aves.

Νόμοι, Heſych. Athen. Svid. in ἀλώπηξ, Schol. Comici ad Equites.

Ὀδυσσεῖς, Svid. Athen. Pollux, Hephæſtion Enchirid. Priſcianus Lib. XVIII. Platonius de differentiis Comœdiar. Schol. Comici ad Plutum.

Πανόπται, Schol. Comici ad Nubes & veſpas. Hephæſtion, Svid.

Πλοῦτοι, Pollux, Athen. Stob.

Πυθαγορίζουσι ſive Πυθαγορίζοντες vel Πυθαγορικοὶ Laërtius VIII. 37. Svid. in Ξενοφάνης.

Πυλαία, Svid. in ἀμύνασθαι & ἔνιερον. Heſych. Maximus in Dionyſii Areopag. Epiſt. 8. Schol. Comici ad Pacem.

Πυλίη, quam ultimam egit & vicit anno ætatis 97. Olymp. 89. 1. cum ebrioſitatis convitium cujus ab Ariſtophane inſimulatus fuerat removere à ſe voluiſſet. Lucian. in longævis, Svid. in κωδίων. Laudant præterea Athen. Pollux, Clemens 6. Strom. Plutarch. in Antiphonte, Schol. Comici ad Equites & Pacem, Sophoclis in Ajace. Svid. in δεσμώτης.

Σάτυροι, Scholiaſtes Ariſtoph. argumento equitum, unde conſtat actam hanc fabulam Olymp. 88. 4.

Σέριφοι, ſive Σεσίφιοι. Svid. Heſych. Pollux, Stephanus Byz. Hephæſtion, Schol. Comici ad Veſpas.

Ταραντῖνοι, Laërtius VIII. 37. Svid. in Ξενοφάνης.

Τροφώνιος, Harpocrat. Pollux, Hephæſtion, Athen. Svidas in αἴρεσθαι.

Χειμαζόμενοι, Scholiaſtes Ariſtoph. in argumento Acharnenſium, unde patet hanc fabulam actam Olymp. 86. 1.

Χείρονες. Schol. Luciani T. 1. p. 19. Zenobius 2. 66. proverb. & 5. 81. Svid.

Suid. in παιδιελεΐδης & alibi, Laërt. I. 62. Athen. Pollux, Plutarch. Pericle. Hephæſtion. Schol. Comici ad nubes & Veſpas.

ψηφίσματα. Harpocrat. in ἀρκτῖνας nisi pro Cratino ibi legendum Craterus. Vide Mauſſaci notas.

ὦρα. Heſych. Harpocrat. Hephæſtion, Pollux, Athen. Schol. Luciani T. 1. p. 4.

Incertum eſt hujusne Cratini ſcriptis annumeranda & inter Comœdias referenda ſit Θεσσαλῶν πολιτεία laudata ab Athenæo. Sane facit hoc Hertelius, apud quem uti apud Grotium quoque Cratini fragmenta ubi lubebit videbis. Vixit annos XCVII. teſte Luciano in Μακροβίοις. Laudatur & à Suida in Λέρνη & ὄνος πλόκαι. Vide & Zenobium in proverbio Ἐπεὶ δειλόπρωκτος, & Horatium Lib. I. Epiſt. 19. Tzetzen Chil. XI. hiſt. 375.

CRATINUS *JUNIOR* itidem Comicus fuit, cujus Comœdiæ à Meurſio in Bibl. Attica obſervatæ hæ ſunt:

Γίγαντες, Athen. Heſych.

Θηραμένης, Athen.

Ὀμφάλη, Pollux, Athen.

Τιτᾶνες, Athen.

Ὑποβολιμαῖος, Pollux VII. 33. ψευδυποβολιμαῖος Laërtio III. 28.

Χείρων. Athen. Heſych. in αὐτόφυρτοι, Scholiaſtes Sophoclis ad Oedip. Colon. Zenobius V. 9. proverb.

CRITONIS Comici Μοσχηνία à Polluce, Φιλοπαίγμων ab Athenæo allegatur.

CROBYLUS. Vide infra in *Hegeſippo*.

DAMOXENUS Athenienſis, Comicus, ex cujus σωτροφοις locum prolixum affert Athenæus Lib III. quem latine reddit Grotius in Excerptis Comicorum pag. 698. Ab eodem Athenæo Lib. XI. laudatur etiam ejusdem Damoxeni αὐτὸν πενθῶν.

DEMETRIUS antiquæ Comœdiæ Poëta inter viginti alios Demetrios à Laërtio nominatur Lib. V. ſect. 85. Ejus Ἀρεοπαγίτην laudat Athenæus, χιτελίαι Ælianus Lib. XII. de animal. c. 10. præter eundem Athenæum & Etymologicum magnum in Ἔμμηροι, Heſych. in ἐμπήρης ut ex vitioſo codice ibi deſcripſit, quod rectius ipſe ſuo loco ſcripſerat ἐμμήρης. Vide Rich. Bentleji Epiſt. ad Millium p. 38.

DEMONAX Comicus, cujus hoc eſt apud Stobæum p. 113. florileg. edit. Grotii:

Θνητοὶ γεγῶτες μὴ φρονεῖθ' ὑπὲρ θεούς,
Supra Deos ne ſapite, mortales ſati.

DIDY-

DIDYMI Grammatici Alexandrini λέξεις κωμικὰς laudatas ab Heſychio itidem Alexandrino in proœmio lexici, notat Johannes Pricæus in indice ſcriptorum ab Heſychio allegatorum. Sed de Tragicis vocibus ſingulari opere egit Didymus, ut ſupra in notitia Tragicorum obſervavi, de Comicis vero Theon. Ita intelligenda Heſychii verba, non ut de utriſque (Comicis & Tragicis) uterque, ſed de alterutro genere unus egerit: Οἱ δὲ τὰς Κωμικὰς λέξεις ἰδίᾳ συνθείκασι, καὶ τὰς Τραγικὰς, ὡς θέων καὶ Δίδυμος καὶ ἕτεροι τινες.

DINOLOCHUS Comicus. Vide quæ ſupra in notitia Tragicorum.

DIOCLES Athenienſis, vel ut alii, Phliaſus, inter Poëtas veteris Comœdiæ, Sannyrionis & Philyllii æqualis fuit. Ejus Dramata memorata veteribus hæc ſunt:

Βάκχαι, Athen. Svid.
Θάλαττα (meretricis hoc nomen) Athen. Svid.
Μέλιτται, Athen. Pollux, Heſych. Svid.
Ὄνειροι, Svid.
Ὁρίστης. Svid.

Is ipſe fortaſſis eſt Diocles, de quo idem Svidas in ξυλοφίων & ἐξύβαφον, quod primus invenerit inſtrumenta lignea pulſatilia.

DIODORUS SINOPENSIS, Comicus, cujus apud Athenæum & Svidam memorantur:

Κυλητρὶς,
Ἐπίκληρος,
Παννυχίδαι.

DIONYSIUS Senior, Siciliæ Tyrannus Comœdias ſcripſiſſe à Svida traditur.

DIONYSIUS Sinopenſis Comicus quem circa Olympiadem centeſimam vixiſſe veriſimile eſt, laudatur ab Athenæo in Ἀκουλαζομένῃ, Ὁμωνύμοις & Σωζούσῃ.

DIOXIPPUS Athenienſis, Comicus, cujus Dramata apud Athenæum & Svidam memorata:

Ἀνδρογυνοβοσκὸς,
Διαδικαζόμενοι,
Ἱστοριογράφος (confer Voſſium de Hiſtoricis Græcis p. 359.)
Φιλάργυρος.

DIPHILUS teſte Strabone Libro XII. p. 546. Sinopenſis, novæ Comœdiæ Poëta, auctor dramatum C. γναμικώτατος χαρίεις & κωμικώ-

μικώ-

μικώπης judicio Clementis Alexandrini, etsi frigiditatem ejus perstrinxit jam olim Gnathæna. Cœnanti enim apud se & frigidam laudanti *non mirum*, inquit, *ego enim aquam frigefacio injectis in lacum tuarum Comœdiarum Prologis*, ut refert Athenæus Lib. XIII. Laudatur Diphilus à Clemente Alex. Auctore Scholior. ad Iliad. *i.* v. 122. Nomina Dramatum Diphili quæ apud veteres memorantur, hæc fere sunt:

Ἄγνοια, Athen.
Ἀδελφοί, Athen. Pollux. Stob.
Αἱρεσιπυχ@-, vel Αἱρεζιτειχεὺς ἢ Ἐυνῦχ@-, Athen.
Ἅμαξις,
Ἀνασωζόμενοι, Athen.
Ἄπλης@-, Athen.
Ἀποβάτης. Harpocrat.
Ἀπαλείπεσθαι, Athen.
Βαλανεῖον, Athen.
Βοιώτ@-, Athen.
Γάμοι, Athen.
Διαμαρτάνεσθαι, Athen.
Ἑκάτη, Athen. Pollux.
Ἑλενηφορῦντις (Hertelius è corrupto Athenæi codice Ἑλιωνηφορῦντις.)
Ἐμπόριον, Athen.
Ἔμπορ@-, Athen. Harpocrat.
Ἐναγίζοντες, Athen. Schol. Aristoph. ad Equites v. 1008.
Ἐπιδικαζόμεν@-, Pollux.
Ἐπίκληρ@-. Pollux.
Ἐυνῦχ@- ἢ Σκαπιώτης, Athen.
Ζωγράφ@-, Athen. Stob.
Ἡμέραι, Zenobius IV. 18.
Ἡρακλῆς, Athen.
Ἥρως, Athen.
Θησαυρὸς, Stob.
Θησεὺς, Athen. Δίφιλ@- ὁ τὴν Θησηίδα ποιήσας laudatur à Scholiaste Pindari ad Olymp. *i.* p. 127.
Κιθαρῳδὸς, Pollux.
Κληρόμενοι (quam Comœdiam imitatum se testatur Plautus in Casina.)
Λήμναι, Athen.
Μνημάτιον, Athen.
Παιδιεχθραὶ, Athen.
Παράζιτ@-, Athen.
Πελιάδες, Athen.
Πιθεκούσης vel πιθούσης Athen.
Πολυπεράγμων, Athen.
Πύῤῥα,
Σαπφὼ, Athen.
Στρατιώτης,
Συναποθνήσκοντες, (hanc Plautus in *commorientibus* expresserat, & Terentius imitatus est in Adelphis.)
Σύντροφοι. Harpocrat.
Συνωρὶς, Harpocrat.
Τιλισία,
Τιθραύστης,
Φρέαρ. Stob.

Fragmenta hujus Diphili videas licet apud Hertelium, Grotiumque. Alius Diphilus qui ante Eupolidem scripsit & integro Dramate perstrinxit Bœdam (Βοιδᾶν) Philosophum teste Scholiaste Aristopha-

nis ad Nubes p. 64. Alius Diphilus Tragœdus qui Pompejū M. perſtrinxit ut dixi in notitia Tragicorum. De eo Lipſius Lib. I. Var. Lect. c. XI. Alius Diphilus cujus Mechanica memorat Vitruvius præf. Lib. VII. Alius Diphilus Craſſi ſcriptor & lector apud Ciceronem 1. de Oratore. Alius Diphilus Laodicenſis, qui ſcripſit in Nicandri Theriaca teſte Athenæo, à quo etiam allegatur Diphilus Siphnius περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι.

ECDORUS Comicus in teſtimonium citatur à Stobæo in florileg. p. 365. edit. Grotii.

ECPHANTIDES in *Satyris* allegatur ab Athenæo Lib. III. Hic Comicus propter parum luculentum ſcribendi genus dictus eſt Καπνίας, teſte Heſychio in hac voce. Adde Mauſſacum ad Harpocrationem p. 402. & Colomeſium ad Gyraldum p. 179.

EPHIPPUS, Mediæ Comœdiæ Poëta. Vide quæ ſupra in Notitia Tragicorum, & infra in Philippo.

EPICHARMUS veteris Comœdiæ Poëta de quo vide quæ in eadem Tragicorum Notitia, Supra cap. XIX.

EPICRATES Ambraciotes mediæ Comœdiæ Poëta cujus laudantur dramata:

Ἀμαζόνες,

Ἀνθλαῖς, Athen. XIII. p. 570. quod drama antiquius eſt omnibus ſcriptis *Anti* præ ſe ferentibus, quæ tam ſollicite duobus voluminibus collecta ſunt ab Adriano Bailleto.

Δύσπεραι,

Ἔμπορος,

Χορός. Vide Svidam atque Athenæum.

Fragmenta apud Hertelium & Grotium, qui p. 669. Ἐπικράτην fabulæ nomen perperam ponit, cum ſit Poëtæ. Locus eſt apud Athenæum Lib. II.

EPIGENES Sicyonius. Vide ſupra notitiam Tragicorum.

EPILYCUS Comicus cujus Κορυλίσκοι laudat Athenæus Lib. IV. atque ita legit Svidas in Ἐπίλυκος, etſi Lib. XIV. apud Athenæum editur Φωσφαλίσκος. Idem Svidas in Κράτης Epilycum teſtatur fuiſſe Cratetis qui veteris Comœdiæ Poëta fuit fratrem, ut adeo Epilycus quoque antiquæ Comœdiæ Poëtis ſit accenſendus. Sed eo in loco Epilycus iſte à Svida dicitur Poëta Epicus, forte per lapſum memoriæ vel quod Heroicum poëma etiam Epilycus iſte compoſuit.

EPITHERSES Nicænus Grammaticus ſcripſit de vocabulis Comicis

Digitized by Google

micis & Tragicis, ut jam ſupra notare me memini è Stephano Byz. in Νῆσαια. Similiter voces Comicas illuſtrarunt Galenus, Palamedes, Theon, de quibus infra. Pro Ἐπηφέρους, male Θέρους apud Erotian. in ἄμβην.

ERATOSTHENES Cyrenæus ſcripſit Iibros περὶ ἀρχαίας Κωμῳδίας, memoratos Athenæo, Scholiaſtæ Ariſtophonis, Svidæ & Galeno præf. ad gloſſas Hippocratis: in illis res & verba in antiquæ Comœdiæ Poëtarum dramatis occurrentia explicavit, ut ex Galeni gloſſis in Hippocratem notatum Johanni Wovverano Lib. de Polymathia c. 14. Septimum illius operis Librum laudat Harpocration in μεταλλεῖς. Idem opus reſpicitur à Cicerone Lib. VI. Epiſt. 1. ad Atticum ubi Eratoſthenem laudat.

ERYPHUS Comicus integros verſus Antiphanis deſcripſiſſe arguitur apud Athenæum. Ejus fabulæ:

Αἰολ☉,
Μελίβοια,
Πελλαγής,

Vide Hertelium in ſententiis Comicorum.

EUBULIDES. Vide ſupra in notitia Tragicorum.

EUBULUS Athenienſis, antiquæ & mediæ Comœdiæ quidam veluti terminus ac limes, ut eſt apud Anonymum Olympiadum deſcriptorem ad Olympiadem 101. annum. 1. Mediæ Comœdiæ poëta dicitur Ammonio in ἔνδον Dramata XXIV. Svidas, Athenæus ei tribuit quinquaginta. Utrumque numerum excedunt nomina fabularum obſervata à Joh. Meurſio in Bibl. Attica:

Ἀγκύλων, Athen.
Ἀγχίσης, Pollux.
Ἀμαλθία, Athen.
Ἀμφίβολ☉, Pollux, Athen.
Ἀναζωζόμενοι, Athen.
Ἀντιόπη, Athen.
Ἀσυβοι, Athen.
Ἄυγη, Athen.
Βελλεροφόντης, Athen.
Γανυμήδης, Athen.
Γλαῦκ☉ Harpocrat. Pollux.
Δαίδαλ☉, Athen.
Δάμαλις ά, β', Svid.
Δευκαλίων Athen.
Διογένης πρᾶσις, Laërtius VI. 30.
Διόνυσ☉ ἢ Σεμέλη. Clemens Alex. 7. Strom. p. 716. Athen. Svid. Zenobius IV. 66. proverb.
Εὐρώπη, Athen.
Ἠχώ, Athen.
Ἰάλιμ☉, Athen.
Ἰξίων, Athen.
Ἴων, Athen. Pollux.
Καλαθηφόροι, Ammon. in ἔνδον
Κάλλαισχρ☉, Athen.
Καμπυλίων (Svid. in Μάνερως, & ἀνιακκάς. Athenæus qui Lib. XI. teſtatur hanc fabulam, ab aliis tribu-

tributam Araroti Ariſtophanis F.

Καζακολλώμυ@, Athen.

Κέρκωπες, Athen.

Κλεψύδρα, (ſcorti nomen) Athenæus XIII. p. 567.

Κορυδαλὸς Phrynichus in hac voce.

Κυβευτὴ, Pollux VII. 33. cui loco addendus Rich. Bentlejus Epiſt ad Millium p. 40. Meminit præterea Heſych. Athen. & appendix proverb. Vaticana 2. 69.

Λάκαινες ἢ Λήδα, Athen.

Λυδία, Athen.

Μήδεια, Athen.

Μυλωτρὶς, Athen.

Μυσοὶ, Athen.

Ναννίον, Athen. XIII. p. 568. ex quo loco patet à quibusdam male hoc drama Philippidi tributum fuiſſe.

Ναυσικάα, Athen.

Νεοττὶς ſive *pullaſtra*. Athen.

Ξαθ@, Schol. Euripidis ad Medeam v. 613.

Ὁ δυσεὶς ἢ πανόπλαι, Athen.

Οἰδίπυς, Athen.

Ὀλβία, Athen.

Ὀρθάνης, Athen.

Πάμφιλ@, Athen.

Παννυχὶς, Athen.

Παρμενίσκ@, Pollux.

Πέλοψ, Athen.

Πορνοβοσκὸς, Athen.

Προκρὶς, Athen.

Πρωσωσία ἢ Κύκν@, Athen.

Σεμέλη ἢ Διόνυζος, Vide ſupra in Διόνυσ@.

Στεφανοπωλίδες, Athen.

Σφιγγοκαρίων, Athen.

Τιτθαὶ, Athen.

Τιτᾶνες, Athen.

Τύραννος, Athen.

Φοῖνιξ, Athen.

Χάριτες, Athen.

Χρυσίλλα. Athen.

Ψάλτρια. Athen.

Apud Hertelium & Grotium fragmenta inſigniora hujus Eubuli leguntur. Eidem Hertelio p. 537. memoratur Eubuli Δόλων, Μετακολλομύμος, Ὀρτάχνη & Τήθαι. Sed Τήθαι corruptum ex Τιτθαὶς, Ὀρτάχνη ex Ὀρθάνη, Μετακολλώμυος eadem cum Καζακολλωμένῳ.

EVETES Comicus memoratur Svidæ in Ἐπίχαρμος.

EUNICUS Comicus cujus Ἄντεια (ſcorti hoc nomen) ab aliis tributa Philyllio. Vide Athenæum XIII p. 567. & 586. Supra in ÆNICUS.

EUPHORION Chalcidenſis. Vide quæ ſupra in notitia Tragicorum.

EUPHRONIS Comici hæc Dramata laudantur Athenæo, Stobæo & aliis:

Ἀδελφοὶ,

Αἰολὸς,

Δίδυμοι,

Θεῶν Ἐκκλησία,

Θεωροὶ,

Μῦται, παρα-

Digitized by Google

Παραδιδομένη, Συνέφηβοι.

Fragmenta vide apud Hertelium, Grotiumque. Alius Euphron qui de re ruſtica ſcripſit, niſi apud Columellam pro *Euphrone* legendum ex Varrone & Plinio Euphranis.

EUPOLIS Athenienſis, Cratini imitator, Comœdiæ veteris Poëta clarus Olympiad. LXXXVIII. Svida teſte docuit fabulas XVII. decies victor. Sed Meurſio in Bibliothecâ Atticâ obſervata dramatum ejus nomina plura quam viginti:

Αἶγες, Plutarchus IV. 1. ſympoſ. Macrobius VII. 5. Erotianus in πεόμαλον & σπλαχνοις, Priſcianus Lib. XVIII. Scholiaſtes Comici ad Veſpas, Heſych. Pollux, Etymol. M. Athen. Svidas in χρή.

Ἁλιεῖς, Pollux X. 24.

Ἀστράτευτοι, ἢ Ἀνδρόγυνοι, Svid. in Εὔπολις, Laërtius III. 7. Hephæſtion Enchirid. Athen. Scholiaſtes.

Αὐτόλυκος, ά, β΄. Pollux, Scholiaſtes Ariſtoph. ad nubes.

Βάπται, Ammonius in ὑπάγειν, Heſych. Harpocrat. Athen. Platonius de different. Com. Scholiaſtes Juvenal. 2. 92. Hephæſtion Enchirid. Pollux, Priſcian. Lib. XVIII. & de metris. Themiſtius Orat. 7. f. 110.

Δῆμοι, Plutarch. in Camillo & Pericle, Athen. Svid. Aphthonius c. περὶ ἠθοποίας, Priſcianus Lib. XVIII. Schol. Ariſtophanis ad Acharnenſes. Male ἐν δέμοις pro δήμοις Ammon. in τύραννος & Stob. ſerm. 35. Euſtathius ad Odyſſ. ζ. p. 251.

Δραπέται, Etymol. M. in ἀφαδός.

Δυὰς, Pollux IX. 4.

Εἵλωτες, Athen. Pollux.

Κλοπαί, Erotianus in ἡδύσμασι.

Κόλακες Acta eſt Archonte Alcæo Olymp. LXXXIX. 3. (in Hephæſtione male legitur Κόραξες) Athen. Pollux, Svid. Phrynichus in Ἐνδυμενία. Harpocrat. Laërtius IX. 50. Macrobius VII. 15. Schol. Comici ad Nubes & Pacem.

Λάκωνες, Erotianus in μυττωτόν. Reſpicit Plutarchus in Cimone & Anonymus in argumento in Cimonem Ariſtidis.

Μαρικᾶς (male Μαρία apud Erotianum in ψάγδας) Ariſtophanes nubibus, Plutarchus Nicia, Ælianus XII. 30. Var. Harpocrat. Stephanus Byz. Heſych. Pollux, Athen. Quintil. I. 10. Scholiaſtes Æſchyli ad Perſ. Sophoclis ad Oedipum Col. & Ariſtoph. ad Plutum & Nubes.

Νεμεσίαι, Schol. Ariſtophanis in argumento Acharnenſ.

Πόλεις, Athen. Harpocrat. Pollux, Stephanus Byz. Schol. Comici ad ranas, Acharnenſ. Veſpas.

Πρόδαμος (hanc inter Eupolidis dramata refert Meurſius è Quintiliani Lib. I. c. 10.)

Προσπάλτιοι, Athen. Priſcian. Lib. XVIII. Scholiaſtes Comici ad Nubes, Veſpas & aves. Confer Caſaubonum ad Athenæi Lib. VII. c. 22.

Πύλαι, Schol. Comici ad aves.

Στεφανοπώλιδες, Athen. Lib. IX. licet eo in loco Eubulum pro Eupolide

Σφίγγες, Svid. in νεανισκεύεται. (legit Caſaub.

Ταξιάρχαι ſive Ταξίαρχοι (Svid. in ὄνος ἀκροᾶται σάλπιγγος) Pollux, Athen. Ammonius in ἀμυγδαλῇ, Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves.

Τὰ βελισσοδίκαι, Ptolemæus Hephæſtionis Lib. VI. apud Photium,

Φίλοι, Athen. Pollux, Harpocrat. Ammonius in χῖται, Scholiaſtes Ariſtophanis ad Acharnenſes.

Χρυσοχάνης vel χρυσοχανεῦς, ά, βά. Harpocrat. Pollux, Etymol. M. Svid. Athen. Hephæſtion Enchirid. Priſcianus de metris Comicis, Zenobius 2. 19. proverb. & 6. 2.

Eragmenta hujus Eupolidis exſtant apud Grotium & Hertelium cui p. 293. memorantur inter alia Eupolidis δημιοπράτῃ, eidem προσπαίτοισι dicuntur pro προσπαλτίοις. De morte Eupolidis utrum ab Alcibiade quod in Baptis eum perſtrinxerat dejectus fuerit in mare, quod negavit Eratoſthenes, vide quæ viri docti ad Ciceronis Lib. VI. Epiſt. I. ad Atticum. Servum ejus Ephialten cum dramata quædam Domino ſuo ſurripuiſſet, à cane ipſius correptum & interfectum narrat Ælianus Lib. X. de animalibus c. 41.

EVETES & EVXENIDES Comici antiquiſſimi, qui Athenis docuerunt fabulas eodem tempore quo in Sicilia Epicharmus. Svid. in Ἐπίχαρμος.

EVSCHEMUS ἐν Ἐμπολῇ. Athen. XIII. p. 571.

EUTHYCLES ἐν Ἀταλάντῃ laudatur à Svida ἑβδόμος βῶς. Scholiaſtes quoque Ariſtophanis ad aves memorat τὸν τὰς Ἀταλάντας γράψαντα.

GALENUS Medicus πολυμαθέστατος inter alia ſcripſerat librum εἰ χρήσιμον ἀνάγνωσμα τοῖς πεπαιδευμένοις ἡ παλαιὰ κωμῳδία, ut ipſe refert ingenii ſui monumenta recenſens T. 4. p. 368. ſive, *num utilis ſit Comœdiarum lectio*, ac præterea τῶν ἰδίως κωμικῶν ὀνομάτων παραδείγματα *Exempla vocum propriè Comicarum.* Tum de vocibus politicis Ariſtophanis Cratini & Eupolidis libros IX.

GERMA-

Digitized by Google

GERMANICUM Druſi F. Comœdias Græcas reliquiſſe teſtatur Svetonius, in Caji Imperatoris vita c. 3.

HEGEMON Thaſius cognomento Φακῆ ſive *lenticula* inter veteris Comœdiæ Poëtas à nonnullis habitus eſt teſte Athenæo Lib. I. p. 5. Epicharmi æqualis fuit, ut idem Athenæus auctor eſt Lib. XV. c. 16.

HEGESIPPUS mediæ Comœdiæ Poëta, patriâ Tarentinus & à capillis retortis Κρωβύλος cognomentum teſte Svida nactus. Ejus Ἀδελφοὶ & Φιλέταιροι ab Athenæo allegantur. Vide Voſſium de Hiſtoricis Græcis pag. 372. ubi & de aliis Hegeſippis. Laudat præterea Athenæus Crobyli Comici, neſcio an ejusdem, Ἀπαγχόμενον, Ἀποδειπνέσαν, Ἀπολείψασαν & ψευδυποβολιμαῖον. Allegatur & Crobylus à Svida in ὀψοφαγία & Harpocratione in ὅτι χιλίας.

HENIOCHUS Athenienſis, itidem mediæ Poëta Comœdiæ, laudatus à Stobæo ſerm. 39. & aliis. Svidas hæc ejus dramata recenſet, quorum nonnulla etiam ab Athenæo allegantur:

Γοργόνες, Athen. Svid.
Δὶς ἐξαπατώμενος, Svid.
Ἐπίκληρος, Svid.
Θωρύκιον, Svid.
Πολύευκτος, Athen. Svid.
Πολυπράγμων. Athen. Svid.
Τροχίλος, Athen. Svid.
Φιλέταιρος. Svid.

Apud eundem Svidam in πολύευκτος male legitur Ἡνίοχον eſſe drama Polyeucti Comici, cum certiſſimum ſit πολύευκτον eſſe drama Comici Heniochi. Fuit ſane Polyeuctus Sycophanta quidam contra quem dixit Dinarchus laudatus Svidæ in παλιναίρετος, tum alius hoc nomine homo itidem peſſimus, de quo idem Svidas ſuo loco.

HEPHÆSTIONIS Grammatici Alexandrini λύσεις Κωμικῶν καὶ Τραγικῶν ἀπορημάτων Svidas memorat.

HERACLIDES Κωμῳδιῶν ποιητὴς cujus verſus quosdam laudat Athenæus Lib. XII. p. 534. Meminit & Zenobius VI. 34. & Euſtathius ad Odyſſ. Δ. p. 144.

HERACLITUS quem ἐν τῷ ξενίζοντι Ἑλένην laudat Athenæus Lib. X. p. 414. Comicis recte à me annumerabitur, niſi nomen ſit corruptum, quod in antiquioribus Athenæi editionibus legitur Ἡράγκλειτος.

HERMIPPUS veteris Comœdiæ Poëta, Athenienſis, Myrtili, de quo infra, frater altero oculo mancus, auctor dramatum quadraginta, ut Svidas notavit. Ex his allegantur in veterum ſcriptis:

Ἄγη-

Ἀθηνᾶς γονεῖ, Etymol. M. in ἀφναῖος, Svid. in ἀνθέων & ἢ δ' ὅς.

Ἀρτοπώλιδες, Heſych. Pollux, Athen. Svid. in ἀγῆλαι, Schol. Euripidis ad Medeam & Ariſtophanis ad nubes.

Δημόται, Athen. Heſych. Pollux. Svid. in λιπτολογία & ὁ Φρονῖς Ἱπποκλείδη.

Δίμετροι. Vide infra in Ἴαμβοι.

Εὐρώπη, Svid. in ῥάζειν.

Θεοί, Pollux. Heſych. Stephanus Byz. in Ταίναρος, Athen. Scholiaſtes Comici ad Veſpas & aves.

Θεσμοφόροι Pollux. Lib. X. c. 26. Sed hæc inter fabulas Hermippi Comici male à Meurſio refertur, reſpicit enim Pollux opus Hermippi Smyrnæi in plures libros deſtributum de legislatoribus.

Ἴαμβοι, (Athenæus Lib. III. & XV.) Δίμετροι (Schol. Ariſtophanis ad Plutum) Τρίμετροι (id. ad aves.)

Κέρκωπες, Athen. Heſych. Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves.

Κόθορνοι, Pollux VII. 33.

Μοῖραι Athen. Lib. X. XI. & XV. Pollux. Svid. in ἴακχος. Etiam Hermippus in μύροις laudatur apud Athen. Lib. XI.

Σραλιῶται, Pollux, Heſych. Athen. Schol. Comici ad Pacem. Zenobius 2. 23. proverb.

Τρίμετροι. Vide ſupra in Ἴαμβοι.

Φορμοφόροι. Pollux, Athen. Heſych. Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves Svid. in λοπαδοδιδημηκότες.

Vide Meurſium in Bibl. Attica, & Hertelium atque Grotium in Comicorum fragmentis.

HERODICUS Cratetius Grammaticus non Comœdias quidem ſed Κωμῳδούμενα ſcripſit, de quibus dixi in Notitia Tragicorum ubi de Aſclepiade.

HIPPARCHUS Veteris Comœdiæ Poëta, cujus ἀναζωζομένης & Θαΐδα allegat Athenæus, Ζωγράφον Stobæus: neſcio an idem fuerit cujus Αἰγυπτία ἰλιὰς laudatur ab eodem Athenæo Lib. III. Svidas ait dramata ejus fuiſſe περὶ γάμων.

HIPPOSTHENES in Hippothoonte allegatur à Stobæo ſerm. 22.

HIPPOTHOON Comicus aliquoties laudatur à Stobæo. Alius Hippothoon qui in Attica regnavit, unde Eleuſinam ἄσυρον Ἱππόθοωντος vocavit Nicander. Vide Scaligerum ad Chronica Euſebii p. 21. editionis ſecundæ.

HOMERUS cognomento Sellus, Grammaticus, ſcripſit Svida teſte

Digitized by Google

teſte περὶ τῶν Κωμικῶν προσώπων ſive de perſonis Comicis, & periochas ſeu argumenta Comœdiarum Menandri. Apud eundem Svidam in Φίλιος legendum περιοχὰς Μενάνδρου non περὶ Μενάνδρου.

IBYCUS Rheginus Comicis videtur accenſeri ab Æliano VI. 51. de animal. Καὶ Ἴβυκος ὁ Ῥηγῖνος, καὶ Ἀριστέας καὶ Ἀπολλοφάνης πικτὴ Κωμῳδίας ἀδὴν εἶναι. Poteſt tamen & debet illud πικτὴ Κωμῳδίας tantum referri ad binos proxime præcedentes Ariſteam & Apollophanem, non ad Ibycum, de quo vide ſis quæ in Lyricis dixi.

JON Chius. Vide ſupra in notitia Tragicorum.

JOPHONTIS nomen inter Comicos refertur à Grotio in excerptis p. 876. non quod pro Comico illum haberet vir ſummus, ſed quod vidiſſet in quibusdam Stobæi codicibus Comœdiam Jophonti tribui, & à Clemente I. Strom. p. 280. Comicum appellari. Cæterum Tragicus fuit, ut dixi ſupra, & in codice MS. Stobæi non Comœdiam ſed Bacchas Tragœdiæ nomen Jophonti adſcriptum Grotius reperit. Fuit & Jophon Cnoſſius, qui oracula verſibus Hexametris reddidit teſte Pauſania in Atticis p. 84.

LAONIS Comici Λαθήνην allegat Stobæus pag. 505. florileg. edit. Grotii. Verſus binos ejusdem Laonis in Laudem Bœotiæ & Bœotorum profert Dicæarchus in vita Græciæ p. 174. edit. Hoeſchelii.

LEUCON Agnuſius veteris Comœdiæ Poëta clarus temporibus belli Peloponneſiaci. Ejus dramata Svidæ memorata:

Ὄνος ἀσκοφόρος, & Φεράτορες, qui etiam ab Athenæo & Heſychio allegantur.

LYCIS veteris Comœdiæ Poëta ſubfrigidus ab Ariſtophane & aliis exagitatus, notante Svida in Φοίνιξ & Λύκις, Scholiaſte Comici ad ranas.

LYCOPHRON Chalcidenſis Tragicus præter alia ſuo loco à me recenſita ſcripſerat etiam περὶ Κωμῳδίας, teſte Athenæo Lib. VII. & XI. ubi nonum librum operis illius allegat. Meminit ejusdem operis ſub initium Libri XIII.

LYNCEUS Samius Grammaticus, diſcipulus Theophraſti ac Menandri æqualis, in certamine Comico viciſſe apud Svidam traditur.

LYSIPPUS. Vide ſupra in notitia Tragicorum.

MACHON Sicyonius, Ariſtophanis Byzantii Grammatici æqualis, Alexandriæ vixit, ſub Ptolemæo Evergete & poſt: vide Athenæum, & Jonſium de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. p. 167. Ex ejus dramatibus fuere:

Digitized by Google

Ἄγγελοι,
Ἐπιζηλῆ,
Χρεῖαι, quæ ab eodem Athenæo allegantur. Fragmenta Machonis leguntur in collectionibus Hertelii & Grotii.

MAGNES Athenienſis, Comœdiæ veteris Poëta memoratus Ariſtoteli c. 3. Poëtic. & Ariſtophani in equitibus, Anonymo περὶ Κωμῳδίας qui Ariſtophani præfigitur, & Svidæ qui novem Comœdias eum docuiſſe ac bis viciſſe teſtatur. Nomina dramatum Magnetis:
Βαρβιτίδης ſive Βαρβιτηταί.
Βάτραχοι. Ariſtoph.
Λυδοί, Ariſtoph. Heſych. & Photii Lex. MS. in λυδίζων.
Ὀρνιθες,
Πιτθικός. Svid. in νῦν.
Ψῆνες. Heſych. in ψηνίζων. Ariſtoph.

Magnetis νόμους laudari à Svida in νῦν exiſtimavit Meurſius in Bibl. Attica. Sed locum conſideranti apparebit reſpici locum Platonis ex octavo de legibus pauloante à Svida productum.

Inter antiquiſſimos Comicos refertur Magnes à Diomede. Vide infra in *Mullo*. Et Bentleii Epiſtolam Malelæ ſubjectam p. 32. Alius Magnis ſive Magnes Smyrnæus Poëta Epicus libidinoſiſſimus Gygis tempore claruit, cujus ἔπη, in quibus Lydorum virtutem in pugna equeſtri adverſus Amazonas prædicaverat, memorantur apud Svidam in Μάγνης & Nicolao Damaſceno. Vide excerpta Peireſciana p. 450. ſeq.

MEGARICAM Comœdiam per aliquod tempus in pretio fuiſſe narrat Diogenianus in proverbio γέλως Μεγαρικός.

MELITUS Socratis accuſator, Comœdias quoque teſte Svida, compoſuit.

MENANDER Athenienſis, obſcurus Poëta priſcæ Comœdiæ, de quo idem Svidas mentionem injicit.

MENANDER Athenienſis alter, novæ Comœdiæ Poëta celeberrimus CIX. vel CVIII. vel ut Apollodorus in Chronicis, CV. dramatum, auctor, octiesque victor, Philemone & aliis deterioribus Poëtis illi ſæpius prælatis. Vide Svidam & Gellium Lib. XVII. c. 4. Natus eſt Olympiade CIX, anno 3. mortuus Olympiade CXXXI. anno ult. Theophraſti optimi Magiſtri & virtutum vitiorumque notatoris acutiſſimi diſertiſſimique diſcipulus, teſte Pamphila apud Laërtium V. 36. Ingenio Comico & deſcribendis hominum moribus excelluit, ita ut Ariſtophani à Plutarcho præferatur. Et Menander Byzantius apud Scholiaſten Hermo-

Hermogenis p. 38. dubium esse ait utrum vita Menandrum, an Menander vitam expressérit ac depinxerit. Ὦ Μένανδρε καὶ βίε, πότερος ἆρ' ὑμῶν θάτερον ἐμιμήσατο; Prætereo elogia Menandri apud Ovidium 1. Amor. XV. 17. Phædrum V. 1. Manilium V. 469. seq. Propertium Lib. III. XX. 28. Alciphronem Epist. ult. aliosque quam plurimos. E recentioribus Sam. Petitum ad leges Atticas p. 313. Jac. Gronovium T. 2. Antiqv. Gr. tabula 98. (ubi Menandri Icon Vetus, & sex in Menandrum districha, quæ creduntur esse Æliani) & Vavassorem p. 88. seq. de ludicra dictione, qui cum Josepho Scaligero præterea contendit Menandrum à Phrynicho & Thoma Magistro temere postulatum fuisse neglecti Atticismi. Nihil vero notius, quam Terentium Principem latinæ Comœdiæ, Menandri imitatione ita fuisse delectatum, ut *dimidiatus Menander* à Julio Cæsare diceretur, teste Donato in Terentii vita. Sic Menander quoque strenue usus fuit Poëtarum qui ante ipsum scripserant laboribus, ut ostendit olim Aristophanes Grammaticus in τῶν ἀλλήλοις Menandri eorumque quos imitatus est ἐκλογαῖς, & Latinus in sex libris περὶ τῶν ἐκ Ἰδίων Μενάνδρου, tum Cæcilius, quos laudat Porphyrius apud Eusebium X. 3. præparat. Pro Latino Cratinum nescio an ex meliori codice legit Gyraldus. De collatione sententiarum Philistionis ac Menandri dixi infra in Philistione. Fragmenta Menandri & sententias collegerunt Henricus Stephanus, Gvil. Morellus, Hertelius præcipue & Hugo Grotius. Adriani Barlandi scholia in Menandri carmina sive dicta memorat Valerius Andreas Bibl. Belg. p. 105. Pleraque etiam Monosticha quæ apud Grotium sine nomine leguntur, ad Menandrum referenda esse intellexi ex collectione sententiarum Menandri Alphabetica quam manu exaratam evolvi in Bibliotheca Gudiana. Reliquum est ut nomina dramatum Menandri quæ in veterum libris restant & magnam partem ab Hertelio Grotioque tum à Kœningio in Bibl. & præcipue à Meursio in Bibliotheca Attica sunt observata, subjungam.

Ἀγροικος ἢ Ὑποβολιμαῖος, Svid. in πίμπειν.

Ἀδελφοὶ, quam fabulam in *Adelphis* suis expressit Terentius, notante Donato. Allegant Athenæus, Stobæus, Svid. in κοινὰ τὰ τῶν φίλων, Ammon. in διάφθαρτα, Justinus Martyr. de Monarchia p. 109.

Ἁλιεὺς sive Ἁλιῆς. Athen. Pollux, Stob. Svid. Justinus Martyr. p. 108.

Ἀναπθεμένη ἢ Μεσηνία. Harpocr. Poll. Svid. Apostolius in ἀληθέστερα τῶν ἀπὸ Σάμου & Ἀράβιος ἄγγελος.

Ανδρια, Stob. Terentius *Andriâ*. Cic. de optimo genere Orat. Svid. in νεοττόν.

Ἀνδρόγυνος ἢ Κρής. Athen. Stob. Svid.

Ἀνεψιοὶ. Athen. Stob.

Ἀντόπη. Stob.

Ἀπαγγελλόμενος. Vide infra Ἐπαγγελλόμενος.

Ἀρρηφόρος ἢ Αὐλητρίς. Athen. Poll. Stob. Svid. Zenobius VI. 5. proverb. Justinus Martyr pag. 109. Stephanus Byz. fragmento de Dodone.

Ἀσωτὶς. Poll. Stob. Harpocration, Erotianus in ἔμυξεν, Schol. Aristoph. in Acharnenses, Constantinus Porphyrog. c. 23. de administr. Imperii.

Αὐλητρὶς. Vide in Ἀρρηφόρος. Svid. in Δωδωναῖον.

Αὐτὸν πενθῶν. Harpocr. Stob.

Ἀφροδίσιοι. Stob. ac Svid. in ἀλήθεια, & ἀναθήσω.

Βοιωτία, Stob. Erotianus in ἡμιεκτία.

Γεωργὸς. Stob. Etymol. M. in βαβαῖ. Scholiast. Aristophanis in Plut. Stob.

Γλυκέρα. Priscianus Lib. XVIII. p. 1192.

Δαιδαλεῖς. Svid. in ἀπίδραν.

Δακτύλιος. Athen. Harpocr. Svid. Ammonius in παιδίσκη.

Δάρδανος. Erotianus in Ἡδύσμασι, Schol. Aristoph. in aves, Priscianus Lib. VI. p. 702. Theon progymnasm. p. 48.

Δεισιδαίμων (ex Antiphanis Οἰωνιστῇ teste Porphyrio apud Euseb.) Clemens Alex. 7. Strom. p. 712. Theodorit. 6. Therapeut. p. 88. Stob.

Δημιουργὸς. Athen. Poll.

Διδύμαι. Athen. Harpocr. Laërtius VI. 93.

Διστξαπατῶν. Svid. in ζάκορος. Fulgentius 3. Mytholog. c. 1.

Δίφιλος. Justinus Martyr de Monarchia p. 108.

Δύσκολος. Athen. Stob. Harpocr. Julianus in Misopogone. Svid. in πανικῷ δείματι. Ammonius in εὑρεῖν & εὐθύς. Porphyrius 2. περὶ ἀποχῆς. Scholiastes Aristoph. in Acharnenses.

Ἑαυτοντιμορούμενος. Athen. Stob. Et Terentii Heavtontimorumenos è Menandro expressa est notante Eugraphio.

Ἐγχειρίδιον. Athen. Stob. Scholiastes Aristoph. in Vespas, Svid. in Κωρυκυραῖος, Zenobius VI. 28. & IV. 75. proverb.

Ἔλεγχος. Aphthonius progymnasm. περὶ Ἠθοποιίας.

Ἐμπεμπραμένη. Athen. Stob.

Ἐπαγγελλόμενος. Stob. serm. 35. & 49. Svid. in εἰς τὸ δεῖν ubi scribitur ἀπαγγελλόμενος.

Ἐπίκλη-

Επίκληρος, ά, β'. Athen. Stob. Harpocrat. & forte apud Svid. & Zenob. in Θρᾷκες ὅρκια οὐκ ἐπίστανται. Quintilian. Lib. X. c. 1. Χρήσης ἐπίκληρος Menandri allegatur à Theone in progymnaſm. p. 49. nec ſatis bene ut exiſtimo Vir ſummus Joach. Camerarius legit ἐν Χρησῇ & transfert *in præclarâ*, pro ἐν Χρήσῃ *in fœneratore*.

Ἐπιτρέπουσης ſ. ἐπιτρέπωσ ſ. ἐπιτροπὺς ſ. ἐπιτρέπουσα, Quintilian. Lib. X. c. I. Alciphron. Epiſt. ult. Athenæus, Stob. Harpocr. Schol. Ariſtoph. in Acharnenſes, Erotianus in ἐχῖνον, Svid. in ματρυλλεῖον, Priſcianus Lib. XVIII. p. 1168. Sidonius Apollinar. IV. 12. adde Caſaubonum III. 33. ad Athenæum.

Ἐυνοῦχος ſ. Ἐυνοῦχοι. Stob. Poll. Terentius Evnucho. Zenobius & Lucillus Tarrhæus in συσσωμάτους σκάφης.

Ἐφέζιος ſ. Ἐφέζιοι. Athen. Harpocr. Zenob. VI. 9.

Ἡνίοχος. Stob. Harpocr. Ammonius in ἁρπαγὴ & χειμάζει Juſtinus Martyr de Monarchia p. 107.

Ἥρως ſ. Ἥρωες. Athen. Stob. Ammonius in ἴωθι Svid. in ἀναλυθῆναι.

Θαὶς Propert. Lib. 2. V. 3. & Lib. 4. V. 53. Alciphron. Epiſt. ult. Athenæus, Harpocr. Plutarchus de audiendis Poëtis, Svid. in Κίγκλος, Ælianus XII. 10. de animal.

Θεοφορημένη. Stob. Athen.

Θετταλὴ ſ. Θετταλικὴ, ſ. Θετταλοὶ. Stob. Poll. Stephanus Byz. in Θεσσαλία, Plin. XXX. 1.

Θησαυρὸς. Stob. Terentius Evnucho. Svid. in κάνθαρος.

Θρασυλέων. Alciphron. Athen. Stob. Harpocr. Reſpicit fortaſſis Julianus in Miſopogone: ἐνόμιζας ἂν Σμικρίνην ὁρᾶν, ἢ Θρασυλέοντα δύσκολον πρεσβύτην, ἢ τραπεζίτην ἀνόητον.

Θρασωνίδου τὸ μίζος. Litanius protheoriâ declamat 31. T. 1. p. 701.

Ἱερεία. Zenob. V. 39. proverb. Juſtinus Martyr de Monarch. p. 107.

Ἴμβριοι. Stob. ſerm. 3.

Ἱπποκόμος. Laërt. VI. 83.

Καινηφόρος. Stob. Harpocr. Apoſtolius 1. 92. proverb. Svid. in ἀντάλλαγον.

Καρίνη. Athen. Stob. Svid. in ἀλύσιον.

Καρχηδόνιος. ſ. Καρχηδόνιοι. Athen. Stob. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Veſpas.

Καταψευδόμενος. Stob. Svid. in τὸν ἀφ' ἱερᾶς γραμμῆς & Steph. Byz. in Μύλαζα.

Κεκρύφαλος. Athen. Stob. Svidas in ἀβυρτάκη.

Κιθαρίσεις. Athen. Stob. p. 16. Eclog. & ſerm. 9. 93. 96.

Κνιδία. Stobæus ſerm. 84.

Κόλαξ. ſ. Κολακεία. Athen. Stob. Terentius Evnucho, & ad prologum Donatus atque Eugraphius.

Κόλωνες. Athen. Lib. VII. niſi pro Κόλωζι legendum Κόλακι.

Κονιαζόμεναι. Stobæus ſerm. 106.

Κυβερνῆται. Stob. ſerm. 22. Priſcianus Lib. XVIII. p. 1183.

Λευκαδία. Stob. Harpocr. Schol. Ariſtoph. in Acharnenſes. Etymolog. & Svid. in ζάκορος. Zenobius VI. 13. proverb. Heſychius in λευκάδος, ubi male legitur Μένανδρος ἐν Λευκάσιζιν.

Λοκροὶ. Zenobius VI. 27. proverb. & Quintil. X. 1. ubi male *Lochos* editum pro *Locros*.

Μίθη. Athen. Svid. in ἄλλο.

Μελαγκώμιος. Stob.

Μεσηνία. Poll. Ælianus XIII. 4. animal. Svid. in Ἴσατα & ψύλλα, Demetrius περὶ ἑρμηνείας. §. 154. Vide & ſupra in ἀναπιθεμένη.

Μηναγύρτης ſ. Μητραγύρτης Stob. Μηναγύρτης Svida teſte fuit Rheæ ſacerdos qui ſingulis menſibus ſtipem colligebat: at Μητραγύρτης qui mulieres initiabat matri Deûm.

Μισογύνης. Phrynichus in γύρος, quo judice princeps hæc fuit Menandri Comœdiarum. Harpocr. Stob. Poll. Athen. Strabo Lib. VII. p. 296. ſeq. Priſcian. Lib. XVIII. p. 1192. 1193. 1213. Ex eadem Comœdia depromti verſus Menandri, quos profert Lucianus in amoribus T. 1. p. 903. ſeq.

Μισούμενος. Alciphron, Poll. Schol. Ariſtophanis ad Veſpas. Juſtinus Martyr de Monarchia Dei p. 107.

Νᾶννοι, vel potius Νάννιον Meurſ. Lib. I. c. 17. Attic. Lect. Stobæus ſerm. XI.

Ναύκληρος ſ. Ναύκληροι. Athen. Stob. Macrobius V. 21. Schol. Sophoclis ad Oedipum Coloneum.

Νομοθέται ſ. Νομοθέτης. Athen. Stob. Quintilianus X. 1. Ammon. in λύχνος.

Ξενολόγος ſ. Ξενολογία. Stob. Theon progymnaſm. p. 48.

Ὀλυνθία. Stob. Poll. Svid. in Φέρειν, Zenob. VI. 51. proverb.

Ὁμοπάτριοι. Stob. & Svid. in ἀλφάνει.

Ὀργή. Athen. Stob. Heſych. Poll. Prima hæc fuit Menandri quam docuit Comœdia, certe prima earum quibus vicit. Euſebius Chron. Μένανδρος ὁ Κωμικὸς πρῶτον δρᾶμα διδάξας Ὀργὴν ἐνίκα.

Παιδίον. Athen. Stob. Poll. Svid. in ἀλεξιφάρμακα, & ὀπίσω. Aliis πεδίον, vitiosè.

Παλλακή. Athen. Stob.

παννυ-

Παννυχίδες. Ælian. VII. 19. animal.
Παραχαπθήκη. Athen. Stob. Poll. Harpocr. Ammonius in Θύρα, Heſych. in Ὄφεις, Juſtinus de Monarch. p. 107.
Πέμπη, Ammon. in Δικαστής.
Περινθία. Athen. Stobæus, Poll. Harpocr. Terentius Andria. Svid. & Schol. Hermogenis.
Πιμπραμένη. Athen. Vide ſupra Ἐμπιμπραμένη.
Πλόκιον. Stob. Ælian. XII. 10. animal. Zenob. VI. 8. proverb. Gellius II. 23. & III. 16. Hanc Comœdiam in ſua Plocio expreſſerat latinus Comicus Cæcilius, ſed parum feliciter, ut Gellio obſervatum.
Πολέμων. Philoſtr. Epiſt. 26. (Meurſii edit. 13.)
Προεγκαλῶν. Stob.
Πωλούμενοι. Athen. Harpocr. Clemens Alex. 6. Strom. p. 622. Stob.
Ῥαπιζομένη. Alciphron, Stob. Clemens Alex. Lib. I. pædagog. c. 4. Svid.
Σαμία. Phrynichus in Λίβανον.
Σικυώνιος. Alciphron Epiſt. ult. Stob. Harpocr. Svid.
Στραπῶται. Stob.
Συναειρῶσαι. Athen. Stob. Poll. Svid. Plin. XXIII. 9. Etiam apud Suid. in ὦ μελιὲ pro Μέναν δρος συνειρώζη Meurſius legit συναειρώσῃ.
Συνέδροι, Schol. Ariſtoph. ad Aves.
Συνέφηβοι. Cic. de optimo gen. Oratorum & Zenob. V. 60. proverb.
Τίτθη. Svid. in αἰσθήσασθαι.
Τρίποντες. Athen. Vide Ἐπτρέποντες.
Τροφώνιος. Athen. Harpocr. Stob.
Ὑδρία. Athen. Stob. Heſych. Svid. Athen.
Ὑμνὶς. Athen. Stob. Heſych. Harpocr. Svid. Ammonius in αἰτῶ.
Ὑποβολιμαῖος, ſ. Ὑποβολιμαῖοι. Athen. Stob. p. 12. Eclog. & ſerm. 11. & 89. Quintil. Lib. I. c. 10. & Lib. X. c. 1. Ammonius in λέμβοι. Vide & ſupra in Ἄγροικος.
Φανὶς Athen. aliis Φανίας.
Φάννιον. (Scorti nomen) Athen. XIII. p. 567.
Φάσμα. Athen. Heſych. Terentius Evnucho, Atilius Fortunatianus p. 2672.
Φιλάδελφοι. Athen. Poll. Stob.
Χαλκεῖα. Athen. Harpocr. Stob.
Χαλκὶς. Svid. in πέμπη Φθίνοντος. Forte eadem cum ſuperiore.
Χαλκηδόνιος. Pollux X. 20. Svid. in λιτυέρσης.
Χήρα. Harpocr. in Διοσῆσαι. Svid. in ἀναδόχου.
Χρησὶς ὑπόκληρος. Vide ſupra Ἐπίκληρος.

ψευδη-

ψευδηρακλῆς. Svid. in ἄβρα & καρκίνα ποιήματα. Stob. Athen. Harpocr. Ammonius in ἧς κἀγὼ ἠσθόμην, & Plutarchus Lib. de discernendo amicum ab adulatore.

ψοφοδεής. Harpocr. Svid. ὄνου λύρας. Confer Meursium Attic. Lect. Lib. II. c. 6.

Argumenta Comœdiarum Menandri enarravit teste Svida *Homerus* cognomento *Sellus*, Grammaticus. Commentarium in Menandrum, *Soterides* Epidaurius Grammaticus. Scripsit & Menander iste præterea Epistolas ad Ptolemæum & alia quam plurima, sermone prosario si Svidæ credimus. Ἐπιστολὰς πρὸς Πτολεμαῖον τὸν βασιλέα, καὶ λόγους ἑτέρους πλείστους καταλογάδην. At illa quidem quæ hodieque sub Menandri nomine ad Glyceram legitur Epistola, non Menandri est, sed Alciphronis, inter cujus Epistolas penultimum locum occupat.

MENECRATES Comicus, cujus apud Suidam memoratur Μενέκλεια ἢ Ἑρμιονεύς.

MENIPPUS Comicus, cujus Κέρκωπας nominat Svidas. De Menippo Gadarensi Cynico σπουδογελοίῳ à quo dictæ Satyræ Menippeæ, tum de aliis Menippis consulendus Laërtius Lib. VI. & ad eum Ægidii Menagii observationes. Menippus Magnes Pancratiastes memoratur Artemidoro Lib. IV. c. 44

METAGENES Athenienſis, Comicus. Dramatum ejus nomina Meursio observata:

Ἀσκητής. Vide infra in Ὄμηρος.

Ἄνραι, Suid. Harpocrat. Athen. Scholiastes Comici ad aves.

Θεσμοπέρσαι, Athen. Svid. in Μεταγένης.

Μαμμάκυθος, Athen. Svid.

Ὄμηρος ἢ ἀσκητής. Svid. Scholiastes Aristoph. ad aves.

Φιλοζύτης. Pollux, Athen. Svid.

MNESIMACUS mediæ Comœdiæ Poëta, cujus hæc apud Svidam dramatum nomina ex Athenæo occurrunt:

Βόσιες,

Ἱπποτρόφος,

Φίλιππος.

Etiam Δύσκολον Mneſemachi laudat idem Athenæus Lib. VIII. Ἀλκμεώνα Laërtius VIII. 37. Alius Mneſimachus Phaſelites, de quo Vosſius in hiſtoricis Græcis.

MNESITHEUS Athenienſis Medicus περὶ ἑδεσμῶν allegatur ab Athenæo Lib. II. III. & VIII. Ejus Epiſtola περὶ κωθωνισμοῦ ſive de potatione,

Digitized by Google

tione, Libro II. Idem ſub initium Libri II. profert eximium locum Mneſithei (incertum an ejusdem) de uſu vini qui ex Comœdia repetitus videtur. Unde Mneſitheum Comicis annumeravit Grotius in excerptis p. 903. Cæterum de Mneſitheo Medico, qui interdum *Mneſtheus*, interdum *Mneſides* ſcribitur vide Reineſium in var. lect. p. 36. ſeq. Harduinum ad Plinium, & Jacobi Oiſelii notas ad Gellium Lib. XIII. c. ult.

MOSCHION. Vide ſupra in notitia Tragicorum, & Jac. Gronovium T. 2. Antiqv. Gr. tabula 73. ubi effigies Moſchionis ſedentis, incertum an Comici, expreſſa ad vetus marmor Fulvii Urſini.

MULLUS (Μῦλος Diogeniano VI. 40. Zenobio V. 14. proverb. & Svidæ in Ἐπιχαρμ.) Athenienſis, inter primos Comicos refertur à Diomede Lib. III. p. 486. *Poëtæ primi Comici fuerunt Suſarion, Mullus & Magnes. Hi veteris diſciplinæ joculatoria quædem minus ſcite & venuſte pronunciabant.*

MYRTILUS, Hermippi Comici frater, Lyſidis F. Comœdiæ veteris Poëta, cujus dramata à Svida memorantur Ἔρωτες & Τιτανοπάνες, ſive ut Meurſius in Bibl. Attica p. 1573. ex Aſpaſio in IV. 2. Ethic. ad Nicomach. legit Τιτανὸ παῖδες. In Scholiis ad Comici aves male editum eſt Ταυροπάσῃ. Laudat eundem Myrtilum Pollux, Phrynichus in καλαφαγὰς, & Svidas in Λήμνιον κακὸν.

NAUCRATES. Vide mox in NAUSICRATE.

NAUSICRATIS Comici Ναυκλήρους ac Περίδα memorat Athenæus & ex hoc Svidas, quanquam in codicibus Athenæi Lib. IX. editur: Ναυκράτης ὁ Κωμῳδοποιὸς ἐν περίδι. Nam ex Svida conſtat legendum eſſe Ναυσικράτης.

NICOCHARES Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, filius Philonidis Comici. Ejus dramata:

Ἀμυμώνη, Athen. Svid.

Γαλάτεια, Pollux X. 23. (ubi male Nicocharmus pro Nicochare) Schol. Ariſtophanis ad Plutum, Svid.

Ἡρακλῆς γαμῶν (Pollux VII, 11.) Svid.

Δηλιάς. Ariſtotel. c. 2. Poëtic.

Ἡρακλῆς χορηγὸς, Athen. Pollux. Svid.

Κένταυροι, Svid.

Κρῆτες, Pollux. Svid.

Λάκωνες, quibus cum Ariſtophone Plutum docente certavit, teſte Scholiaſte Comici in argumento ad illam fabulam.

Λήμνιαι, Athen. Pollux, Etymol. M. in κώδιον, Svid.

πέλοψ, Svid.
Χειροτάστορες. Athen.

NICOLAUS DAMASCENUS. Vide ſupra in Notitia Tragicorum.

NICOMACHUS Comicis accenſetur à Grotio in excerptis p. 883. & fateor quæ ibi ex Nicomachi Ἐιλειθυίᾳ ab Athenæo laudata Grotius repetit, Comœdiam potius ſapere quam Tragœdiam: præterea conſtat Pherecratis Comici fabulas quasdam Nicomacho tributas fuiſſe. Svidas tamen inter Nicomachi Tragici fabulas Ἐιλείθυιαν refert. Vide quæ in notitia Tragicorum, & paulo infra in Pherecrate.

NICOPHRON ſive NICOPHON, Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta. Ejus dramata:
Ἀφροδίτης γοναὶ, Pollux, Schol. Comici ad aves. Svid.
Ἐξ ἀδῶν ἀνιῶν, Svid.
Παιδώρια, Pollux. Athen. Svid.
Σειρῆνες Athen. Svid.
Χειροτάστορες, ita enim legendum apud Svidam pro ἐγχειροτάστορες, ut ex Polluce, Athenæo & Scholiaſte Ariſtophanis obſervat Meurſius in Bibl. Attica. Ab eodem Scholiaſte Ariſtophanis allegatur Nicophontis Ἀδωνις.

NICOSTRATUS filius Ariſtophanis idemque hiſtrio eximius, & mediæ Comœdiæ Poëta teſte Athenæo XIII. p. 587.
Ex ejus dramatibus ſunt:

Ἄβρα,
Ἀντερῶσα,
Διάβολος,
Ἑκάτη,
Ἡσίοδος,
Κλεινή,
Μάγειρος,
Οἰνοπίων (Svid. in Ἀμφίας) Vide infra in Philetæro.
Ὦλις,
Παίδαρος ἢ Ἄντυλλος (hanc alii Philetæro Comico tribuerunt)
Πάνδροσος. Athen. XIII. p. 587.
Πωλῆτης,
Σίρος ἀπελαυνόμενος,
Τοκιστὴς
Ψευδοσιγματίας. Vide Svidam & Athenæum.

OPHELIONIS Comici dramata apud Athenæum & Svidam hæc ſunt:

Δευκαλίων,
Καλλιαυχρος,
Κίνταυρος,
Μονότροπος,
Μῦται,
Σάτυροι

Alius Ophelion Medicus apud Plinium in Hiſt. Nat.

PALA-

Digitized by Google

PALAMEDEM Eleatem Grammaticum de vocibus Comicis & Tragicis ex Svida jam notavi supra in Tragicorum notitia. Sed & Etymologico Magno in ἀρμάτειον μέλος laudatur παλαμήδης ὁ ἰσοελικὸς ὁ τὴν κωμικὴν λέξιν συναγαγών. Vide & infra ubi de Theone.

PENTACLES Comœdiæ veteris Poëta, Aristophanis, Eupolidis & aliorum naso suspensus. Vide Harpocrationem in διδάσκαλος, & ibi Valesium.

PHERECRATES Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta Platoni laudatus in Protagora & dramatum XVIII. auctor ut tradit Anonymus περὶ κωμῳδίας Aristophani præmissus, licet Svidas XVII. tantum Comœdias ipse tribuit, & sub Alexandro M. militasse affirmat. Nomina Fabularum Pherecratis observata ab Hertelio in fragmentis Comicorum & Meursio in Bibl. Attica p. 1578. seq. & ad Nicomachi Musica p. 171. seq. hæc sunt:

Ἄγαθοὶ, Pollux.

Ἄγγελοι. Habita Olymp. LXXXIX. 4. Archonte Aristione. Athen. Poll. Plato in Protagora, Scholiastes Comici ad aves, Ecclesiazus. & Vespas. Themistius Orat. 26. p. 323. & ibi Petav.

Ἀνημόλοι. Athen. Poll. Harpocr. Clemens 7. Strom. pag. 716. Svid. Scholiastes Aristoph. ad Equites.

Γραῦς sive γρᾶες Athen. Svid. in αἰθηναία & ἀρτήρ.

Γραφῆς. Athen. & forte apud Svidam in φερεκράτης.

Γράμματα. Pollux X. 36. nisi cum Meursio legendum χραφεῦσι pro χράμμασι.

Δικλοδιδάσκαλος. Athen. Poll.

Ἐπλήσμων sive Θάλασσα. Athen. & Schol. Aristophanis ad Vespas, ubi semel editur ἐν Ἐπιστολῇ pro ἐν Ἐπλήσμονι.

Ἴππος ἢ πανυχὶς. Athen. Harpocrat. Eustathius ad Iliad. μ'. Scholiastes Comici ad Pacem & Pollux X. 47. ubi male ἐν Ἱππῶνι pro ἐν ἴπνῳ sive Ἰσὸς. Svid. in ἀξιος. (ὕπνῳ.

Κοιλανὼ. Athen. Etymol. Svid. in Ξ. Hephæstion in Enchirid.

Κραπάταλλοι. Pollux tum alibi tum p. 436. (ubi in Seberi indice legitur ἐν ὁμωνύμῳ δράματι.) Athen. Svid. Scholiastes Comici ad Plutum.

Λαμία. Schol. Aristophanis ad Pacem.

Λῆροι. Poll. Athen. (ubi male Λῦροι & Μένδηροι pro λῆροι.) Svid. in χρή.

Μεταλλεῖς. Athen. Erotianus in ἁρμῷ & Harpocr. in μεταλλεῖς qui testatur ab Eratosthene hoc drama tributum esse Nicomacho. Idem de πέρσαις & χείρωνι testatur Athenæus, qui Nicomachum illum Rhythmicum vocat.

Digitized by Google

Μυρμηκάνθρωποι. Etymol. Poll. Athen. Svid. in πθολωμέν@. Scholiastes Ariſtoph. ad Veſpas Zenobius IV. 23. proverb.

πέρπαι. Poll. & Athen. Schol. Ariſtoph. ad ranas. Vide & paulo ante in μεπαλλεῖς.

πεπάλη. Poll. Harpocr. Svid. Priſcian. Lib. XVIII. Heſych. in μεπάλλειον, Svid. in ἄρειν.

Ῥητορικὴ. Etymol. in Ἐγκιλικίζειν, Ἐγρηγόρζιον & ἔγχυσα, vide Thomam Gatakerum c. 10. adverſar. p. 517.

Ξενπόλεμ@. Athen.

Τυραννὶς. Athen. Heſych. Harpocr. Svid. in ἀράχνη.

Ὕπν@. ſive πανυχίς. Supra in ὕπν@.

Χείρων. Athen. Harpocr. Etymol. Priſcian. Libro XVIII.

Ψευδηρακλῆς. Athen.

De carminis genere quod ab hoc Pherecrate Pherecratium dicitur, videndus Hephæſtion & alii Grammatici. Schol. Euripidis ad Hecubam, v. 1077. Fragmenta hujus Comici apud Hertelium & Grotium.

PHILEMON *MAJOR*, Solis ſive Pompejopoli Ciliciæ oppido natus teſte Strabone Lib. XIV. p. 671. licet Svidas Syracuſanum facit, forte quod ibi verſatus eſſet, novæ Comœdiæ Poëta, in ſumma ætate, (ſæculum enim vivendo ſuperaſſe fertur) riſu nimio exſtinctus: cujus XCVII. dramata ſervata teſtatur Anonymus περὶ Κωμῳδίας ſcriptor præmiſſus Ariſtophani. Ex his apud veteres memorantur:

Ἄγροικος. Athen.
Ἀναπαλυπτήρια,
Ἀνανευμένη. Athen.
Ἀνδροφόνος, Athen.
Ἀπόλλων,
Ἁρπαζόμεν@, Athen. Poll.
Βαβυλώνιος, Athen.
Γάμος, Poll.
Δελφοὶ, Athen.
Ἐγχειρίδιον,
Ἑκὼν ἀζόμενος,
Ἔμπορος quam imitatus Plautus in Mercatore.
Ἔυελπις, Poll.
Ἔφηβος.
Ἥρωες. Zenob. VI. proverb. 25.
Θησαυρὸς, Athen.
Θυρωρὸς, Poll.
Θηβαῖοι,
Ἰατρὸς, Athen.
Καπηλευόμενος.
Κορινθία, Athen.
Μοιχὸς, Athen.
Μετίων ἢ ζώμιον. Athen.
Μυστὶς.
Νεαίρα, Athen.
Νεμόμενοι,
Παγκρατιαστὴς.
Παλαμήδης,
Πανήγυρις, Poll.
Παρασιτῶν. Athen.
Πλοῖον, Athen.

πυθο-

Πιθοκοπτόμενος,
Πτίρυξ,
Πτωχὴ ἢ Ῥοδία. (πτωχές) Athen.
Πυρρὸς,
Πυρφόρος.
Ῥόδιαι.
Σαρδιῶν. Poll. Harpocr. Meurſius IV. 17. Attic. Lect.
Σικελικὸς, Poll.
Στρατιώτης, Athen.
Συναποθνήσκοντες, Athen.
Συνέφηβος.
Ὑποβολιμαῖος, in qua Ariſtophanis Cocalum expreſſit teſte Clemente Alex. 6. Strom. p. 453.
Φάσμα, Athen.
Φιλητᾶς.
Φιλόσοφοι.
Χῆραι ſive χήρα.

Fragmenta hujus Philemonis collecta videri poſſunt ab Hertelio & Grotio. Menandro illum prælatum indignatur Gellius Lib. XVII. c. 4. & Quintil. X. 1. Ipſeque Menander ad Philemonem Gellio teſte *Quæſo*, inquit, *Philemo, bona venia dic mihi, quum me vincis, non erubeſcis?* Effigiem hujus Philemonis videas licet apud Jac. Gronovium T. 2. Antiqv. Gr. tabula 99. & in Laurentii Begeri theſauro Palatino p. 69.

PHILEMON *Junior*, ejus de quo jam dixi filius, & dramatum LIV. Svida teſte auctor, ab Athenæo allegatur. Ejus fortaſſis ſunt nonnullæ Comœdiæ ex illis quas ſeniori Philemoni tribui. Alius ab his Philemon Ἀγξωνεύς (populi Atticæ hoc nomen) Athenienſis, Grammaticus, de quo Meurſius in Bibl. Attica. Ejus ſcripta: Ἀττικὴ γλῶσσα, σύμμικτα, & de Oraculis omnis generis.

PHILETÆRUS Athenienſis, Comici Ariſtophanis F. Comicus & ipſe, mediæ Comœdiæ, cujus dramata fuere XXI. ex quibus hæc nomina ſuperſunt: Ἀντύλλες Svid. Ἀσκληπιός, Athen. Ἀπελάύτη. Athen. Svid. Αὐτοφιλέταιρος, Svid. Ἀχιλλεύς. Svid. Κέφαλος. Svid. Κοιλιοθιασής. Athen. Svid. Κυνηγὸς ſive Κυνηγίας. Athen. Svid. λαμπαδηφόροι. Svid. Μελεάγρος Athen. Οἰνοπίων Athen. & Svid. (qui in Φιλέταιρος & Ἀμφίας teſtatur hoc drama tributum etiam *Nicoſtrato*) Τηρεύς. Svid. Φίλαυλος. Svid.

PHILIPPIDES Athenienſis, Philoclis F. novæ Comœdiæ Poëta circa Olymp. CX. clarus, fabulas 45. teſte Svida compoſuit, ex quibus ſunt ab eodem Meurſio obſervatæ:

Ἀδωνιάζουσαι. Pollux.
Ἀμφιάραος. Athen.
Ἀναχωρίζα à Kœnigio additur,
Ἀναπίωσις Athen. Stob.
Ἀργυρίου ἀφανισμὸς, Athen.
Αὐλοὶ Athen. Pollux.
Λαχιάδαι, Pollux.

Συνεκπολίσις sive Συμπολίσσαι. Pollux. Athen.
Φιλάδελφοι, Stob.
Φιλάργυρος Athen.
Φιλευρεπίδης, Pollux.
Φίλιππος. Stob.

Etiam Πάννιον à quibusdam tributum Philippidi fuit, sed Eubuli esse testatur Athenæus XIII. p. 568. Meminit hujus Philippidis & Plutarchus Libro de garrulitate p. 508. ubi refert eum gratia usum Lysimachi Regis & ab eo jussum petere aliquid, dixisse, quidvis mihi impertias o Rex, modo nihil arcani. Obiit præ gaudio, ætate jam provectus, cum in certamine præter spem vicisset, ut refert Gellius Lib. III. c. 15. Fragmenta ejus vide sis apud Hertelium, Grotiumque.

PHILIPPUS Comicus, quem Svidas ex Athenæo notat scripsisse Κωδωνιαστάς, licet in Athenæi codicibus hodie legitur *Ephippus* non *Philippus* ut notatum Casaubono VIII. 15. ad Athenæum. Laudantur præterea ab Athenæo Philippi Comici Ὀβελιαφόροι & Φιλύρα. Idem ni fallor est Philippus γελωβοποιὸς apud Maximum Tyrium p. 49. cujus mimos memorat Themistius ad Aristotelem 1. de anima c. 3. ubi Philippi Κωμῳδιδασκαλία mentio. Notum est Aristophanis patrem, & unum ex filiis venisse nomine Philippi.

PHILISCI Comici dramata apud Svidam sunt:

Ἄδωνις,
Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος γοναί,
Διὸς γοναί,
Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης γοναί,
Θεμιστοκλῆς,
Ὄλυμπος,
Πανὸς γοναί.

PHILISTION Nicænus (fuere etiam qui Prusaensem, alii qui Sardianum fuisse affirmarent) à Svida dicitur diem obiisse supremum temporibus Socratis vel Isocratis, sed ab Eusebio Magnesianus vocatur & refertur ad tempora extrema Augusti Imp. præ nimio & ipse risu exstinctus est, risûs etiam in scriptis suis captator. Sane ejus ridicula μιμολογία in proverbium abiit, quo utuntur Julius Africanus, Hieronymus, Epiphanius & plerique alii. Vide Meursium ad Hesychum illustrem p. 214. seq. & Joh. Rudolphum Wetstenium ad Epistolam Africani ad Origenem. p. 162. sq. Svidas ait Philistionem scripsisse Φιλογέλων ἤγαγε τὸ βιβλίον τὸ φερόμενον εἰς τὸν Κυρέα quod vertunt in *tonsorem* sed legendum εἰς ἑρμείαν τὸν Κυρέα ut notavit Reinesius in Var. Lect. p. 15. Idem Svidas Philistioni tribuit Κωμῳδίας βαιολογικὰς è quibus memorat μισοψηφιστὴς.

φισεὺς. Pro βαιολογικὰς legendum βιολογικὰς ſive Mimicas, ut pridem animadverſum Scaligero p. 179. ad Euſeb. Voſſio Libro de Poëtis Græcis p. 40. & Lib. II. Inſtit. Poëtic. p. 162. ubi plura de Philiſtione erudite obſervata. Idem Philiſtion memoratur à Marco Antonino Lib. VI. §. 47. ubi eum conjungit cum neſcio quo Phœbo & Origanione, ut Hieronymus 2. adverſus Rufinum cum Lentulo ac Marillo. *Συγκρίσιν ſententiarum Philiſtionis* * *& Menandri* è duobus MSS. Bibl. Reg. edidit *Nicolaus Rigaltius* Pariſ. apud Rob. Steph. nepotem, A. 1613. 8. Exſtant & ad calcem Variarum Lectionum *Jani Rutgerſii*. Lugd. Bat. 1618. 4. Amſt. 1654. 4. Senariis Latinis Jambicis vertit *Nic. Morellus* Federici F. Pariſ. 1614. 8. Alius fuit Philiſtion Locrus Medicus, Eudoxi Cnidii magiſter, laudatus Gellio XVII. 11. Plutarcho VII. 1. Sympoſ. Plinio, Galeno aliisque. Vide Gatakerum ad Antoninum, Harduini elenchum ſcriptorum Plinio laudatorum & Menagium ad Laërt p. 390.

PHILOCLES Κωμῳδοποιὸς cujus deformitatem ridet Ariſtophanes. Vide Scholiaſtem ad Theſmophoria Zuſas p. 776. & Svid. in Φιλοκλῆς. De aliis duobus Tragicis hoc nomine dixi ſupra ſuo loco.

PHILOCRATEM Athenienſem Comicum, Κωμῳδοποιὸν, memorat Scholiaſtes Luciani ad Ἔρωτες p. 44.

PHILONIDES Athenienſis ex fullone Comicus Comœdiæ veteris Poëta, Nicocharis Comici pater. Ejus dramata apud Svidam:

Ἀπήνη,

Κόθορνοι (Athenæo etiam laudati ac Polluci.)

Φιλέταιρος.

Kœnigius in Bibl. male Κόρινθον inter Philonidis dramata refert ex male intellecto loco Svidæ in ἀπαίδευτοι. Allegat Philonidem etiam Stobæus in florileg. p. 59. 139. 140. edit. Grotii. Fragmenta quædam collegit Hertelius. Fuit & Philonides Ariſtophanis Comici hiſtrio, teſte vitæ illius ſcriptore qui ſcholiis Græcis præfigitur.

PHILOSTRATUS Lemnius. Vide ſupra in notitia Tragicorum.

PHILYLLIUS antiquæ Comœdiæ Poëta, idem forte *Phyllidius*. Supra in *Diocle*. Ejus dramata:

Αἰγεύς, Svid. in ἀνάλφιτον, Steph. Byz. in γαλεῶται.

Ἄλφιτα (meretricis hoc nomen) Svid. Athen. XIII. p. 567. ubi docet hanc Comœdiam ab aliis tributam Eunico.

Ἀπο-

* Rigaltio nec Menandri videntur eſſe illi verſus, nec Philiſtionis. Apud Stobæum quidam illorum tribuuntur Philemoni.

Digitized by Google

Ἀπελάντη, Svid.
Ἀυγὴ, Svid. Athen.
Δωδεκάτη, Svid.
Ἑλένη, Svid.
Ἡρακλῆς, Svid. Athen.
Πλύντεια ἢ Ναυζικάα. Svid. Πλύντεια, Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves.
Πόλις ſ. Πόλεις, Svid. Athenæus. Pollux.
Φρεώρυχος. Svid. Poll. Athen.

PHOENICIDES Comicus allegatur à Stobæo in florileg. p. 43. edit. Grotii. Ejus μισουμένην & Φύλαρχον laudat Athenæus, quæ duo nomina apud Svidam in unum male coaluerunt Φύλαρχος μισούμενος, ut pridem monuit Caſaubonus XIV. 18. ad Athenæum.

PHORMUS ſive PHORMIS. De hoc dixi in notitia Tragicorum.

PHRYNICHUS τῶν Παλαιτέρων veteris Comœdiæ Poëta clarus circa Olymp. LXXVI. decem dramata compoſuiſſe traditur à Scriptore Anonymo περὶ Κωμῳδίας qui Ariſtophani præfigi ſolet. Subfrigidus fuit notante Svida in Λύκις quem vide ſis etiam in παλαίσμαζιν. Ab eodem hæc dramata memorantur:

Ἐφιάλτης, Athen. Pollux, Schol. Comici ad aves.
Κόννος, Heſych. in ἀεὶ.
Κρόνος, Pollux, Athen. Heſych.
Κωμασαὶ, Heſych. Pollux.
Μονότροπος, Athen. Pollux. Schol. Comici ad aves, Svid. in ὑπερακοντίζειν.
Μῦσοι, Harpocr. & Svid. in καδίσκος, Athen. Pollux, Schol. Comici in argumento ranarum.
Μύσης ſive Μύσαι. Svid. in πυτάζειν.
Ποάστριαι, Harpocr. Pollux, Athen. Priſcian.
Σάτυροι, Phrynichus Sophiſta in ἐυαγγελίζομαι. Athen. Schol. Comici ad nubes & Veſpas.
Τραγῳδοὶ ἢ ἀπελεύθεροι. Pollux, Athen. Harpocrat.

Fragmenta quædam pauca Phrynichi Comici collegerunt Hertelius & Grotius. De duobus Tragicis hoc nomine dixi ſupra in notitia Tragicorum.

PHYLLIDIUS. Vide Grotii excerpta è Comicis p. 899. Neſcio ſitne idem cum antiquæ Poëta Comœdiæ qui *Phillyllius* dicitur in Svidæ codicibus voce Διοκλῆς.

PLATO

Digitized by Google

PLATO veteris Comœdiæ Poëta circa Olymp. XCIII. clarus, qui XXVIII. dramata composuit teste Anonymo περὶ κωμῳδίας qui Aristophani præmittitur. Vide & Laërtium III. 109. Alius junior mediæ Comœdiæ princeps laudatus tum ab aliis tum à Scholiaste inedito ad Dionysium Thracem, floruit circa Olymp. CXX. Incertum utrius horum sunt dramata sub Platonis nomine veteribus laudata:

Ἀδωνις, Pollux, Athen. Scholiastes Aristoph. ad Vespas, Svid. in πλάτων & ἀφοδεύσαι ubi male Ἀδώνισι pro Ἀδώνιδι.

Ἀμφιάραος, Schol. Aristophanis ad Plutum.

Ἀνδροφόνος, Athen. Svid.

Ἀτλαντικὸς, male inter Platonis Comici fabulas refertur cum sit dialogus Platonis Philosophi, de quo suo loco.

Ἀφ' ἱερῶν. Hesych. Pollux, Athen. & Svid. ubi male ἀφιέρων.

Γρύπες, Harpocration, Athen. Svid.

Δαίδαλος, Clemens 6. Strom. p. 628. ubi Platonem & Aristophanem testatur unum ex altero surripuisse. Schol. Aristophanis ad aves.

Ἑλλὰς ἢ Νῆσοι, Svid. Pollux, Etymol. M.

Ἑορταί. Clemens Alex. 7. Strom p. 718. Pollux, Svid. Scholiastes Aristoph. ad Aves, & Euripidis ad Medeam.

Ἐυμηλίδες. Etymol. M. in ἀναζυγῆν.

Ἐυρώπη. Athen. & Svid.

Ζεὺς κακιόμενος. Athen. Svid. Scholiastes Aristoph. ad pacem & Pollux VII. 29. ubi male καλυμένῳ pro κακυμένῳ.

Ἰὼ. Athen. Svid.

Κέρκωπες. Vide infra ξάνθαι.

Κλεοφῶν. Athen. Svid. Pollux, Schol. Aristoph. ad ranas.

Κρύφιοι. Zenobius 2. 31. proverb.

Λαὶς, Svid. & Athen.

Λάκωνες ἢ πυγαί. Svid. Athen. Scholiastes Aristoph. ad aves & Harpocration in Σθένελος, qui dubitare videtur an fuerit Platonis.

Μαμμάκυθος. Svid. Hesych. & Schol. Aristophanis ad ranas, qui etiam de hac videtur addubitare.

Μενέλεως. Svid. in πλάτων & Ἢ σὺκ, & Athen. Zenobius VI. 17.

Μέτοικοι. Svid.

Μύρμηκες. Svid.

Μωμοθήκα. Hesych. in παλινδοκία.

Νῆσοι. Vide supra in Ἑλλάς.

Νίκαι, Svid. Scholiastes Comici ad aves.

Νὺξ μαχερά. Svid. Athen. Pollux.

Ξάντιη ἢ Κέρκωπες. Svid in πλάτων & πυπάζειν. Eadem Comœdia videtur quæ Hephæſtioni in Enchirid. ξάντριαι.

Παιδίον ſive παῖς (παιδάριον Schol. Ariſtophanis ad ranas & pacem & Svid. in ὠδάδασις.) Svid. in πλάτων & Athen.

Πανηγυριαί. Svid.

Περίαλγος ſive περιαλγὴς, Athen. Svid. Scholiaſtes Ariſtoph. ad nubes.

Πεισανδρος. Plutarch. in Antiphonte, Svid. in Ἀρεοπαγίτης. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Veſpas, Athen. Apoſtolius IV. 25. proverb. Photius Cod. 259.

Ποιητής. Athen. Poll. Svid. Vide & ſupra in Λάκωνες.

Πρέσβεις. Athen. Svid. Maximus ad Dionyſ. Areopagit. 2. 3. de Eccleſiaſtica Hierarchia.

Σκυναὶ. Svid. niſi legendum Σκύθαι.

Σκύθαι. Schol. Ariſtophanis ad Aves.

Σοφισταὶ. Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad nubes Veſpas & Pacem. Svid.

Συμμαχία. Pollux, Svid.

Συνεξαπατῶν. Svid. Athen.

Σύραξ. Svid. Heſych. Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves.

Ὑπερβολος. Plutarch. in Alcibiade & Nicia. Athen. Svid.

Φάων. Harpocration, Svid. Athen. Apoſtolius VI. 33. proverb.

Confer ſi placet Jacobi Hertelii & Grotii è Comicis Græcis excerpta, atque Joh. Meurſii Bibl. Atticam.

POLYEUCTUS. Vide ſupra in *Heniocho.*

POLYZELUS Comicus, Svidæ memoratus, à quo hæc ejus dramata nominantur: Ἀφροδίτης γοναὶ, Δημοτυνδάρεως, Διονύσου γοναὶ, Μυστῶν γοναὶ, Νίπτρα. Alius Polyzelus Rhodius hiſtoricus & Philoſophus, de cujus ſcriptis conſules Meurſium in Rhodo Lib. II. cap. XI.

POSIDIPPUS * Caſſandreus ex Caſſandra civitate Macedoniæ, vel ſaltem (ut Steph. Byz.) Cyniſci Caſſandrei filius, novæ Comœdiæ Poëta, qui triennio poſt Menandri mortem teſte Svidâ docuit. Ejus dramata fuerunt usque ad XXX, è quibus memorantur à veteribus:

Ἀναβλέπων. Athen.

Ἀπολειομένη, Athen. Pollux.

Γαλάτη. Poll.

Δημό-

* Imago Poſidippi præſidentis in theatro & volumen manu tenentis apud Gronovium Virum Cl. T. 2. Antiqv. Græcar. tabula 100.

Digitized by Google

Δημάτης. (Svid. in νεανισκεύεται.)
Ἐπίσκεθμος. Pollux.
Ἔφεσία. Pollux.
Καύδων. Athen.
Λοκροὶ. Athen.
Μεταφερόμενος. Athen.
Μύρμηξ.
πεδίον. Athen.
πορνοβοσκός. Athen.
Σύντροφοι. Athen.
Χορεύουσαι. Athen.

Quasdam Posidippi Comœdias à latinis etiam Comicis expressas fuisse, constat è Gellio Lib. II. c. 23. In Bibliothecæ Mediceæ pluteo LXXXVII. exstat volumen teste Gronovio continens fragmenta ex Posidippo Comico de vitæ necessariis Carmine Jambico, qualia nulla exstant inter fragmenta Posidippi ab H. Stephano, Hertelio vel Grotio collecta. Alius videtur Posidippus scriptor Epigrammatum de quo alibi.

PYTHON Catanensis. Vide supra in Alexandro.

Pro RULLO Comico apud Bulengerum Lib. I. de Theatro c. 2. legendum MULLUS, de quo supra.

SANNYRION Athenienſis, Poëta Comicus veteris Comœdiæ, Dioclis & Philyllii æqualis fuit teste Svida in Διοκλῆς. Ejus *Danaë* laudatur à Scholiaste Euripidis ad Orestem v. 279. & Aristophanis ad ranas, adductis ejus verbis in quibus exagitat Hegelochum ὑποκριτὴν qui Euripidis Orestem egit Olymp. XCII. 4. unde post illud tempus fabulas docuisse intelligitur. Ejus γέλωτα laudant Harpocration, Pollux & Athenæus. Confer Meursium in Bibl. Attica & Pearsonium parte 2. Vindic. Ignatii c. 1. ubi castigat ea quæ scripserat Casaubonus ad Athenæi Lib. VII. c. 9. & in auctore περὶ κωμῳδίας qui scholiis Aristophanis præfigitur, pro Σαννυρίωνα docet legendum esse Σωσιρίωνα, de quo infra suo loco. Fuit præterea Sannyrionis fabula Ἰὼ & altera ψυχασταί ut Svidas notavit.

SATYRUS κωμικὸς ὑποκριτὴς, memoratus Plutarcho de laude sui p. 545.

SCIRAS Tarentinus, Comœdiæ Italicæ Poëta, cujus Meleagrum laudat Athenæus Lib. IX. Καὶ Σκίρας εἷς δέ ἐστιν ἔτος τῆς Ἰταλικῆς καλουμένης κωμῳδίας ποιητὴς, γένος Ταραντῖνος, ἐν Μελεάγρῳ φησίν. Sed pro Scira, Colomesio judice legendum Sclerias de quo mox dicam.

SCLERIAS male Σκληρίας vocatur apud Photium cod. 167. p.

194. ut Sciras apud Athenæum Lib. IX. Sed & Casaubonum fugit ratio, cum Lib. III. ad Athenæum c. 4. putaret nomen *Sclerias* apud Stobæum à quo ter laudatur, Comœdiæ esse, non Poëtæ Comici. Laudatur Sclerias etiam apud Antonium Melissæ Lib. II. c. 79. & Maximum in Collectaneis c. 63. Vide Colomesium ad Gyraldum de Poëtis p. 406.

SERAPION Comicus allegatur in Stobæi florilegio p. 67. edit. Grotii. Alius Serapion Poëta, quem Athenis advenisse ait & loquentem inducit Plutarchus libro de Pythiæ Oraculis. Hunc ni fallor Serapionem ἐν ἔπεσι sive carmine Heroico nonnulla tradidisse de Sibyllæ vi μαντικῇ etiam post fata durante, notat Clemens Alex. I. Strom. p. 304.

SIMYLUM Comicum laudat Stobæus in florileg. p. 229. edit. Grotii. Alius Simylus Chalcidensis Nauclerus, quem memorat Lucianus in Toxari T. 2. p. 45.

SOPATER Paphius sub Alexandro M. & post claruit usq; ad tempora Ptolemæi secundi, ut ex Sopatro ipso observat Athenæus Lib. II. Idem Lib. IV. laudat locum ex incerto Paphii Sopatri dramate, quem dat Grotius in excerptis p. 871. Φλύαξ sive Φλυακοχαίρων fuit Sopater, qualis Rhinton & Sotades, de quibus suo loco. Apud eundem Athenæum allegatur Sopatri hujus:

Βακχὶς, licet Svidas eam tribuat Sopatro Parodo.
Βακχίδων γάμων,
Βακχίδων μνησῆρες,
Εὐβυλοθρόμβροτων,
Ἱπποκόλυτων. Svid.
Ἡ Κνιδία, Svid.
Μυστέκη Θηπίου,
Νεκύια, Svid.
Πύλαι, Svid.
Σίλφαι, (Svid. Σιλφία.)
Φακή. Svid.
Φυσιολογῶν. Svid.

Alius Sopater Phacius, Parodus, cujus ab eodem Athenæo laudantur:

Βακίδης,
Μύσαι, & Ὀρέστης, quem Sopatro Paphio male Svidas tribuit.

SOPHILUS Sicyonius vel Thebanus, mediæ poëta Comœdiæ, cujus dramata hæc apud veteres memorantur:

Ἀνδροκλῆς. Athen.
Γάμοι. Laërt. II. 120.
Δημία. Svid.
Ἐγχειρίδιον. Athen.
Κιθαρῳδός. Svid.
Λήδα. Vide paulo post Τυνδάρεως.
Ὠδὴ καθ' ἡδονήν, Athen. Svid.
Συντρέχοντες, Athen.
Τυνδάρεως ἢ Λήδα. Svid.
Φίλαργος, Athen. Svid.
Χειρίδιον, Svid. sed legendum ex Athenæo ἐγχειρίδιον.

SOPHRO

SOPHRONEM Comicum, à Sophrone Syracuſano Mimographo qui Euripidi æqualis erat, male diverſum facit Svidas. Scripſit Dorica dialecto, & obſcurius paulo, unde implicitum vocat Statius 5. Silvar. III. 157. *μίμους ἀνδρείους καὶ γυναικείους Mimos in viros & fœminas*, quorum lectione delectatus fuit Plato Philoſophus. De hoc Sophrone conſules Voſſium Lib. II. Inſtitutt. Poëtic. p. 161. Salmaſium ad Solinum p. 76. Henr. Valeſium ad Ammianum Marcellinum XXIII. 5. Meurſium ad Heſych. Illuſtrem p. 199. ſeq. Ex *ἀνδρείοις* videntur:

Ἄγγελος. Schol. Germanici.
Ἀχειάτης. Athen. Ἁλιεύς. Athen.
Νυμφοπιός. Pollux. Athen. παῖς. Athen.
E Mimis *γυναικείοις*: Ἀκέστρια Svid. in *κάπηλος*. Θυννοθήρα ſive θυννοθήραι Etymol. M.
πενθερά. Svid. Athen.

SOSICRATES Comicus allegatur à Stobæo pag. 117. florileg. edit. Grotii, & Svida in Ἀμφίας.

SOSIPATER Comicus, ex cujus *καταψευδομένῳ* prolixum locum profert Athenæus Lib. IX. quem cum Metaphraſi ſua dedit Grotius in excerptis pag. 886. Neſcio tamen an pro Σωσιπάτρῳ apud Athenæum legi debeat Σωπάτρῳ.

SOSITHEUS male Comicis accenſetur in excerptis Grotii p. 900. quem idem vir ſummus pag. 456. recte inter Tragicos retulerat. Vide quæ in notitia Tragicorum.

SOTADES Athenienſis, mediæ Comœdiæ Poëta Svidæ laudatus, cujus ὠδαλυτρέμενον & ἐγκλειομένας memorat Athenæus, neutiquam confundi debet cum altero Maronita, auctore *ἰωνικῶν ἀσμάτων* molliumque & obſcœnorum carminum, quæ ab eo dicta ſunt Sotadea. De hujus poëmatibus ſcripſerat filius *Apollonius*, teſte Athenæo Lib. XIV p. 620. ubi *Caryſtii* quoque Pergameni librum de Sotade commemorat, & refert hunc poëtam Ptolemæi Philadelphi juſſu incluſum ciſtæ plumbeæ & in mari demerſum, quod ipſius cum Arſinoë ſorore nuptias paulo liberius perſtrinxiſſet. Apud Juvenalem II. 10. pro Socraticis cinædis male Sotadicos reponit vir doctiſſimus Leopardus XIII. 10. qui de Sotade & aliis *ἰωνικῶν λόγων* auctoribus ſive *κιναιδολόγοις* verba Strabonis, Athenæi ac Svidæ eodem loco adſcripſit. Mirum eſt Strabonem videri affirmare, quod Sotades & Alexander Ætolus ſcripſerint non ver-

ſu * ſed proſa, cum alii veteres contrarium innuant, & Demetrius de elocutione §. 193. Sotadi ἄσμενον quidem & κεκλασμένον ſed tamen tribuat μέτρον. Gyraldus vero p. 490. verba Strabonis κῶλα μέλους ita intellexit, quod cantum addiderint Simus & Lyſis, at Sotades & Alexander tantum recitaverint cinædica ſua poëmata. Hephæſtion p. 13. laudat hujus ut opinior Sotadis Ἀδωνιν, & p. 8. Ἰλιάδα. Svidæ memoratur εἰς ᾅδου καταβασις, περίπτωσις, εἰς Βελεσίχην, Ἀμαζών. E latinis Sotadica ſcripſere Ennius, L. Accius, aliique: Uſus eſt Sotadico quoque genere Terentianus Maurus & è recentioribus Jul. Cæſ. Scaliger, Caſpar Barthius &c. Arium hæreticum in Thalia ſua dicendi genere uſum fuiſſe molli & ad χωπάδεια ἄσματα proxime accedente, poſt Athanaſium Orat. 2. contra Arianos, notat Socrates Lib. I. Hiſt. Eccleſ. c. 9. Fuit & Sotades Victor Olymp. XCIX. Cretenſis, de quo Pauſanias Eliac. poſterior pag. 497. Alius Athenienſis Philoſophus qui teſte Svida librum de myſteriis compoſuit, & alter Philoſophus Byzantinus.

SOTERIDES Epidaurius Grammaticus ſcripſit περὶ Κωμῳδίας & Hiſtoriæ Muſicæ libros III. ut Svidas in Σωτηρίδης.

STEPHANUS mediæ Comœdiæ Poëta, filius Alexidis Comici, Svidæ in Ἄλεξις memoratur. Sed & idem in Ἀντιφάνης auctor eſt Antiphanis filium Comicum & ipſum Stephani nomine veniſſe.

STRATO, ſiquidem Svidæ credimus, mediæ Comœdiæ Poëta, cujus apud Athenæum laudatur λημνομήδα & Φοινικίδης, ſive ut apud Svidam legitur Φοῖνιξ. In Scholiis Ariſtophanis ad aves allegatur ejusdem Κινησίας. Sed veriſimile eſt Svidam deceptum vitioſis Athenæi codicibus, & apud Athenæum, Svidam & Scholiaſten Ariſtophanis pro Στράτων legendum Στρατίππις, de quo mox.

STRATTIS, Athenienſis, Comœdiæ veteris Poëta, de quo dixi nonnulla ſuperius in notitia Tragicorum. Præſenti loco ſubjicio nomina dramatum ejus, obſervata ab Iſaaco Caſaubono Lib. VII. ad Athenæum c. 23. & Johanne Meurſio in Bibl. Attica.

Ἀγαθοὶ ἢ λεγυείᾳ ἀφανιζμές. Svid. & Athen. qui Pherecrati à quibusdam tributum auctor eſt.

Ἀνθρωπρέσης Athen. Svid. Scholiaſtes Euripidis ad Oreſtem v. 278. quam Tragœdiam riſerat illa fabula ſua Strattis.

Ἀναλάν-

* Ἦρξε δὲ Σωτάδης μὲν πρῶτος τῆς κιναιδολογεῖν, ἔπειτα Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλός, ἀλλ' ἔτοι μὲν ἐν ψιλῷ λόγῳ, κατὰ μέλους δὲ Λύσις, καὶ ἔτι πρότερος τούτων ὁ Σίμος. Strabo XIV. pag. 684. Alii Cinædologi fuere Pyrrhus ſive Pyres Mileſius, Theodoras, Xenarchus, Alexus &c.

Ἀταλάντη Svid. in σκῶρ & Athenæus, Ἀπαλάντη Heſych. Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves & Svidas in διφροφόροι. Sed Ἀπάλαντος in ſcholiis ad Ariſtoph. ranas.

Ζώπυρος πρεκαιόμβυλος Heſych. in ὁ μάλα κυκᾶς, ut ex Lucillo Tarrhæo, Diogeniano & Apoſtolio recte legunt Eraſmus & Meurſius, licet Caſaubono præplacet ὁ μάλα κικκᾶς, quod putat reſpondere Plautino illi, *ciecum non interduim.*

Ἰφιγένων Svid.

Καλλιπωίδης Athen. Svid.

Κινησίας Pollux, Harpocrat. Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Plutum & ad aves ubi male Στρατῶν pro Στρατίδις.

Κυρηνόι Erotianus in καμμάρῳ.

Λιμνομέδα ſive Λημνομέδα ſive denique Λημνομέδων Harpocrat. in ἀτωλᾶς Svid. & Athenæus Lib. VII. & XI. ubi iterum male Στρατῶν ὁ Κωμικὸς pro Στρατίδις.

Μακεδόνες Harpocration & Etymol. M. in τοπεῖον, Svid. Athen. XIII. p. 589. Στρατίδις ἐν Μακεδόζιν ἡ παιδικία.

Μήδεια Athen. Harpocrat. in Μυσῶν λεία, Svid.

Μυρμηδόνες Pollux IX. 6.

παιδικίας Athen. Svid. Supra in Μακεδόνες.

πίτυος ſive ut in Ariſtophanis ſcholiis ad Veſpas ſcribitur πύλιος. Caſaubonus legit πίτυλος, & videtur, inquit, Strattis nauticæ turbæ ἀταξίαν exagitaſſe. Vel fuit ſimilis argumenti Monotropo Anaxilæ, nam πίτυλον interpretantur veteres etiam φαντασιοκόπον.

πολιτεία Svid. in ὁ λῖνον λίνῳ συνάπτεις

Τρωίλος Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Veſpas. Svid.

Φιλοκτήτης Pollux, Athen. Svid.

Φοινίσσαι Erotianus in λιβηγίδι, & Pollux. Athenæo vocatur Lib. VIII. Φοινικίδης, Svidæ Φοῖνιξ, & utrinque pro Strattide appellatur Strato. Sed & Lib. IV. Athenæus allegat Strattidis Phœniſſas, docens ex illis depromtum verſum, quo Euripidem deriſum à Strattide refert Ariſtoteles, de ſenſu & ſenſili c. 5. ὅταν φακὴ ἕψηται, μὴ ὄπιχεῖν μύρον.

Φορμικὸς Heſych. in κολικάνοι.

Χρύσιππος Athen. Svid. Pollux.

ψυχασαί Athen. Svid Pollux.

SUSARION Megarenſis Tripodiſcius, primus Comœdiam verſibus docuit Athenis Olymp. LIV. 2. anno 562. ante natum Chriſtum.

ſtum. Comœdiæ ejus & ipſæ & nomina earum perierunt, præter quatuor verſus quos ſervarunt Svidas, Stobæus, Diomedes & commentar. MS. in Dionyſium Thracem. De Suſarione videndi Joh. Pearſonius in Vindiciis Ignatii parte 2. c. 1. p. 345. ſeq. & Rich. Bentlejus in Apologia diſſ. de Epiſtolis Phalaridis p. 202. ſeq. Vide & ſupra in *Sannyrion*.

TELECLIDES Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, quem VI. dramata compoſuiſſe teſtatur Anonymus ſcriptor περὶ Κωμῳδίας qui Ariſtophani præmitti ſolet. Sunt autem hæc obſervata à Meurſio in Bibliotheca Attica:

Ἀμφικτύονες. Svid. Pollux. Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves.
Ἡσίοδοι. Athen. ſive ut Svid. & Schol. Ariſtophanis ad aves, Ἡσίοδος.
πορνοβοσκοί. Heſych. Athen. Pollux, Svidas in μαγδαῦος, Scholiaſtes Comici ad Veſpas.
Στερροί. Svid. Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Pacem.
ψευδεῖς. Pollux.

THEO Grammaticus ſingulari opere Κωμικὰς λέξεις complexus laudatur Heſych. Alexandrino in proœmio Lexici. Forte idem auctor Κωμικῆς λέξεως συμμίκτου, quam allegat Scholiaſtes Apollonii Lib. IV. p. 280. & Κωμικὸν Λεξικὸν vocat p. 305. Niſi potius intelligendus Palamedes Eleates, de quo dixi ſupra.

THEOGNETUS Theſſalus, Comicus, cujus Κένταυρον, Φάσμα ἢ Φιλάργυρον & Φιλοδέσποτον laudat Athenæus, & ex hoc Svidas.

THEOPHILUS Epidaurius, veteris Comœdiæ Poëta, Polluci Athenæo & Svidæ memoratus. Ejus hæc ſuperſunt fabularum octo nomina:

Βοιωτία, Athen.
Ἐπιδαύριος, Athen. Svid.
Ἰατρός, Athen. Svid.
Κυθαρῳδός, Athen.
Νεοπολεμος, Athen. Svid.
παγκρατιαστὴς ſive παγκράτεια, Pollux, Athen. Svid.
τροιπίδες, Athen. Svid.
Φίλαυλος. Athen.

Fragmenta ejus nonnulla collegit Hertelius p. 878. ſeq. & Grotius in excerptis p. 706. Dicitur & Euripidis Epitaphium compoſuiſſe.

THEOPHRASTUS Ariſtotelis diſcipulus, inter alia ſcripſit librum de Comœdia, teſte Laërtio Lib. V. ſect. 47.

THEOPOMPUS Athenienſis, veteris Comœdia Poëta, filius Theodo-

Digitized by Google

Theodectis vel Theodori Tragici. Ejus dramata XVII. fuisse tradit Anonymus περὶ κωμῳδίας Aristophani præmissus, sed Svidas XXIV. Nec pauciora fabularum Theopompi nomina in veterum libris observantur. Hæc nempe:

Ἀδμητ@, Athen.

Ἄλθαι, (nisi apud Athenæum ex Polluce legendum ἀλφαία.)

Ἀλφαία. Pollux X. 46.

Ἀσκληπι@, Svid.

Ἀυτύχαεις. Legendum Ἡδύχιεις apud Laërt. III. 26.

Ἀφροδίσιοι, Schol. Aristophanis ad Plutum.

Ἀφροδίτη, Athen.

Βατύλη, Schol. Aristoph.

Εἰρήνη, Pollux & Athen.

Ἐποποιοὶ, Schol. Apollonii Lib. IV.

Ἡδύχαεις Laertius III. 26. Athen. Harpocration in καπαχύσματα. Schol. Aristoph.

Θησεὺς, Plutarch. in vita Isæi Rhetoris, Athen. Svid. in ἀβυρτάκη.

Κάλλαιχρ@, Pollux IX. 6. Athen.

Κάπηλοι, (Svid. in μέτρησον.)

Καπηλίδες, Plutarch. Lysandro, Pollux VII. 32. Zenobius IV. 44. prov. Schol. Aristoph. Vide & infra in πόλεις.

Μῆδ@, Athen. Scholiastes Pindari Pythionic. 2.

Νεμέα, Athen.

Ὀδυσεὺς sive Ὀδυσεῖς, Schol. Aristophanis ad Vespas, Athen. Pollux. Theopompum ἐν Ὀδυσεῖ ά laudat Erotianus in λάσιον.

Παῖδες, Pollux, Hephæstion in Enchirid. & Schol. Comici ad aves, ubi male παισὶ pro παισί.

Παμφίλη, Athen. Etymol. M. in Ὀπτηδή.

Παυπαλέων, Pollux IX. 1. qui testatur X. 8. dubitatum esse num vere esset Theompi.

Πηνελόπη, Athen.

Πόλεις (nisi apud Poll. X. 31. pro πέλεσι legendum καπηλίσιν.)

Σειρῆνες. Athen. Etymol. M.

Στρατιώτης sive Στρατιώπιδες, Priscianus Lib. XVIII. Pollux, Athen.

Φινεὺς, Athen.

Τισάμενος. Harpocration, Aristophanis Schol.

De hoc Theopompo præter Hertelium pag. 384. adeundus Meursius ad Hesych. illustrem p. 185. seq. ad Apollonium Dyscolum

p. 98. seq. & in Bibl. Attica. Pauca quædam illius fragmenta selecta habes apud Grotium in excerptis p. 552.

THRASONIDIS Comici meminere præter Clementem Alex. & Laertium, Svidas in ἔρως.

TIMOCLES Athenienſis unus an duo * hoc nomine, ut Svidas docet, Comœdiis ſcriptis inclaruerunt. Earum nomina hæc obſervata ſunt ab Hertelio in ſententiis Comicorum pag. 641, & Meurſio in Bibl. Attica:

Αἰγύπτιοι, Svid. Athen.
Βαλανεῖον, Pollux.
Δακτυλ@, Athen. Svid.
Δῆλ@, Athen. Svid.
Δημοσύτυροι, Athen. Svid.
Διόνυσ@, Athen. Svid.
Διονυσιάζουσαι, Athen. Stob.
Δωρεὺς ταυτοκλείδης (an δωρεὺς ἢ Αὐτοκλείδης) Athen. Harpocrat. in Θεσμοφόρ-ουσαι, ubi viri docti legunt Ὀρεσαυτοκλείδη.
Δρακόντιον, Athen. Svid.
Ἐπιστολαί, Athen. Svid.
Ἐπιχαιρέκακ@, Athen. Svid.
Ἥρωες, Athen. Svid.
Ἰκαρίοι σύτυροι, Athen. Svid.
Καύνιοι, Athen. Svid.
Κένταυρ@ ἢ Δεξαμενός. Athen. Svid.
Κονισαλ@, Athen. Svid.
Λήθη, Athen. Svid.
Μαραθώνιαι, Athen. ſive ut Svidas, Μαραθώνιοι,
Νέαιρα, Athen. Svid.
Ὀρέστης, Svid.
Ὀρεσαυτοκλείδης, Vide ſupra in Δωρεύς.
Πολυπεράγμων, Athen. Svid.
Πορφύρα (quæ Xenarcho tribuitnr ab Athenæo) Svid.
Πύκτης, Athen. Svid.
Σαπφώ, Athen. Svid.
Φιλοδικαστής, Athen. Svid.
Ψευδολησταί. Athen.

Fragmen-

* Akerum Tragicum fuiſſe contendit Caſaubonus ad Athenæum IX. 18.

Fragmenta quædam Timoclis ſelecta habes apud Grotium in excerptis p. 698. ſeq. Allegatur etiam à Clemente Alex. IV Strom. p. 476.

TIMOCREON Rhodius, Comœdiæ Veteris poëta, Themiſtoclem * & Simonidem dramatis ſuis perſtrinxit, teſte Svida in Τιμοκρ. qui in σκολιὸν memorat ejusdem ut ſuſpicor Timocreontis (licet ἐπποιον illo in loco vocat) carmen invectivum in divitias, cujus initium: Ὀφέλες τυφλὲ πλῆτ μήτ ἐν γῇ μήτ ἐν θαλάτῃ μήτ ἐν Ηπείρῳ φανήμεναι, quod etiam habet Schol. Ariſtoph.

XENARCHUS Sophronis mimographi F. Comicus, Zenobio V. 83. proverb. Athenæo & Svidæ laudatus, apud quos hæc illius dramatum nomina occurrunt:

Βυταλίων,
Δίδυμοι,
Πένθαλοι,
Πορφύρα quæ ab aliis Timocli tributa eſt,
Περιαπτ@-,
Σκύθαι,
Στρατιώτης,
Ὕπν@-.

Fragmenta vide apud Hertelium pag. 658. ſeq. & Grotium. p. 697. ſeq. Xenarchi mimos memorat Ariſtoteles c. 1. Poëtic. adde Svidam in σωτάδης. Incertum eſt, idem ne ſit Xenarchus Rhodius compotator, quem ob bibacitatem dictum eſſe μετρητὴν refert Athenæus libro & capite 10. Niſi pro Xenarcho ibi legendum Xenagoras ex Æliani Lib. XII. c. 26. Variar.

XENONIS binos verſus profert Dicæarchus in vita Græciæ p. 170.

Πάντες πλῶναι πάντες εἰσὶν ἅρπαγες,
Κακὸν πλ@- γένοιτο τοῖς Ὡρωποῖς.

Hunc Xenonem Comicum vocat Grotius in excerptis & ad Lucæ III. 13. & Henricus Stephanus Lib. VI. ſchediaſm. c. 17. Alius Xenon ſive Xenion hiſtoricus, cujus Italica laudat Macrobius Lib. I. Saturnal. c. 9. Cretica ſive τὰ περὶ Κρήτης Stephanus Byz.

XENOPHON antiquæ Comœdiæ Poëta memoratus Laërtio II. 59.

* Non Thucydidem, ut excuſum eſt in Meurſii Rhodo Lib. II. cap. 13.

CAPUT XXIII.

De PHILOSOPHIS plerisque ante Socratem, tum de SOCRATE, CEBETE, & aliis quibusdam Socraticis.

H. Stephani Poëſis Philoſophica. Et Scipionis Aquiliani de placitis Philoſophorum ante Ariſtotelem. 1. Ætas & ſcripta Xenophanis Colophonii. 2. Parmenidis. 3. Heraclíti. 4. Democriti. 5. Anacharſidis. 6. Anaxagoræ. 7. Anaximandri. 8. Anaximenis. 9. Archelai. 10. Biantis. 11. Bionis. 12. Botonis. 13. Chilonis. 14. Cleobuli. 15. Diagoræ Melii, ubi obiter recenſentur Philoſophi quibus objectatus fuit Atheiſmus. 16. Diogenis Apolloniatæ. 17. Diomenis Smyrnæi. 18. Hippiæ. 19. Hipponis. 20. Leucippi. 21. Meliſſi. 22. Myſonis. 23. Neſſæ Chii. 24. Periandri. 25. Pherecydis. 26. Pittaci. 27. Protagoræ. 28. Zenonis Eleatæ. 29. Socratis. 30. Æſchinis Socratici. 31. Antiſthenis. 32. Ariſtippi. 33. CEBETIS. 34. Critonis. 35. Euclidis Megarenſis. 36. Glauconis. 37. Menedemi. 38. Phædonis. 39. Phædri. 40. Prodici Chii. 41. Simmiæ & Simonis coriarii. 42. Stilponis. 43.

I.

HENRICUS STEPHANUS A. 1574. 8. edidit librum qui inſcribitur *Poëſis Philoſophica*, in quo continentur reliquiæ quædam poëſeos Philoſophicæ antiquiſſimæ Græcorum, ſive fragmenta nonnulla utcunque è ſcriptis veterum collecta & Græce deſcripta: *Empedoclis* p. 1—31. *Xenophanis*, p. 35—39. *Parmenidis* p. 41—46. *Cleanthis* p. 49—52. & p. 124—127. *Epicharmi* p. 54—58. *Timonis Phliaſii*, p. 60—74. *Critiæ* p. 75. & 76. *Orphei* p. 78—107. *Muſæi* p. 109. 110. *Lini* p. 112. 113. *Pythagoræ* aurea carmina & alii quidam verſus Pythagoræ vel Pythagoræorum p. 114—123. *Heraclíti* Epheſii fragmenta p. 129—140. & Epiſtolæ p. 142—155. tum *Democriti* fragmenta p. 156—179. & Epiſtolæ p. 181. ſeq. Ad calcem libri ſubjiciuntur breves *Joſephi Scaligeri* in pleraque hæc fragmenta notulæ & caſtigationes.

SCIPIO quoque AQUILIANUS Piſanus, eques D. Stephani, ſcripſit librum de placitis Phyſicis Philoſophorum qui ante Ariſtotelis tempora

tempora floruerunt, editam à discipulo ejus Georgio Morales, Medico ac Philosopho, Venet. 1620. 4. Hic *Anaximandri* opiniones exponit cap. 2. *Anaxagoræ* c. 3—7. *Democriti & Leucippi* c. 8—17. *Pherecydis* c. 18. *Thaletis* c. 19. *Pythagoræ & Alcmæonis* c. 20. *Anaximenis & Diogenis Apolloniatæ* c. 21. *Hippasi & Empedoclis*. c. 22. 23. & 24. *Archelai* denique & *Heraclitι* c. 25.

De Empedoclis scriptis jam dictum est à me supra c. 13. uti de Critiæ cap. 19. de Pythagoræ cap. 12. & de Orphei, Musæi ac Lini, Libro superiore. De Epicharmo dicendi locus fuit capite superiore, uti de Cleanthe ac Timone dicam Libro III. In præsenti igitur de Xenophane, Parmenide, Heraclito ac Democrito paucis agere juvat, eximioque huic virorum sapientum quaternioni alios celebriores qui ante Socratem vel Socratis ætate floruerunt, & alibi à me dicti * non sunt, Philosophos adjungere, hinc denique ad Socratem ipsum ac Socraticos progredi.

II. XENOPHANES natus Colophone, Olympiade quadragesima, ut testatur Apollodorus apud Clementem 1. Strom. p. 301. quod confirmat Sextus Empiricus I. contra Mathemat. c. 12. p. 51. nec obstat Eusebius in Chron. qui quinquagesima sexta, vel Laërtius IX. 20. qui sexagesima Olympiade claruisse scribit, Vixit enim Xenophanes annos non XCI. tantum, ut Lucianus in Macrobiis: sed centum amplius, ut Censorinus c. 15. Certe versiculos anno ætatis XCV. ab eo scriptos profert Laërtius IX. 19. Ex patria exsul, concessit in Siciliam, teste eodem Laërtio qui ait auditum ab eo fuisse *Boronem* Athenienſem, & ex quorundam sententia etiam Archelaum Physicum, quod licet à Luciano quoque confirmatur, parum tamen congruere cum ratione temporum videtur, neque alium Archelaum celebrem Physici nomine in veterum scriptis observare licet, quam qui Anaxagoræ successit.

Scripta Xenophanis (à quo Secta Eleatica originem duxit teste Clemente 1. Strom. p. 300.) hæc memorantur apud veteres:

Κολοφῶνος κτίσις ** καὶ ὁ εἰς ἐλέας τῆς Ἰταλίας ἀποικισμός, ἔπη διαχίλια. Laërt. IX. 20.

Ἐλεγεῖα. Laërt. IX. 18. & 19. VIII. 36. Athen. Lib. VIII. p. 368. Suid. in Ξενοφ.

Ἴαμβοι καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, in quibus perstrinxit quæ de Diis illi scripserant,

* Nonnullos enim jam attigi, ut Epimenidem Lib. I. c. 6. Thaletem Lib. I. c. 31. Solonem Lib. II. c. 11. & 14. Hippasum aliosque Pythagoreos c. 13.

** Alios κτίσεων scriptores colligit Jonsius Lib. I. c. 12. de scriptoribus Hist. Philos.

pſerant, unde dictus Ὁμηροπάτης *calcans Homerum*, ut recte illam vocem exponit Joachimus Kühnius ad Laërt. IX. 18. ubi forte legendum καὶ Ἰάμβους καὶ κατ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, nam verſiculi quos adverſus Homerum & Heſiodum à Xenophane ſcriptos profert Sextus (relati à me ſupra cap. VIII. num. 10.) Heroici ſunt non Jambici. Potuit tamen alio etiam opere Homerum & Heſiodum perſtringere Xenophanes, v. g. in Sillis de quibus mox.

Σίλλοι. Strabo Lib. XIV. inter celebres Colophonis viros poſt Mimnermum memorat Ξενοφάνην τὸν Φυσικὸν τὸν τὰς Σίλλους ποιήσαντα καὶ ποιήματων. Euſtathius ad Iliad. β. p. 154. ὅτι δὲ μόνον Ξενοφάνης πεποίηκε σίλλους ἐν οἷς ἐνδοκίμησεν &c. Fallitur itaque Stanlejus qui in Hiſtoria Philoſophica Anglice edita p 746. Timonis Sillos à Strabone perperam Xenophani tributos exiſtimat. Heroico verſu ſcriptos perinde ut Timonis & aliorum ſillos conſtat ex Schol. Ariſtophanis ad Equites v. 403. ubi verſum è Xenophanis ſillis profert, licet male ibi ſit excuſum Ξενοφάντης pro Ξενοφάνης.

Παρῳδαὶ ſive ut Menagius (qui ſillorum fuiſſe partem ſuſpicatur) παρῳδίαι Athen. Lib. II. p. 54. ubi verſus quinque Heroicos profert, quoniam poſtremus meminit fugæ Medorum:

πηλίκῳ· ἦ ῥ' ὅγ' ὁ Μῆδος ἀφίκετο;

Xenophanem περὶ Φύσεως laudat Pollux VI. 9. ex quo non dubito petita eſſe Phyſica ipſius dogmata, quæ paſſim celebrantur, vel etiam impugnantur in ſcriptis Ariſtotelis, Ciceronis, Plutarchi, Sexti, Clementis Alex. Galeni, Stobæi, Cenſorini aliorumque, ex quibus recte etiam concludas, verſibus Heroicis opus illud fuiſſe compoſitum, uti Euſtathius ad Iliad. λ. p. 759. ſententiam ejus de Iride proferens laudat Xenophanem ἐν ἡρωικοῖς ἔπεσι.

Tragœdias quoque ſcripſiſſe Xenophanem Phyſicum tradit Euſebius in Chron. quod merito miratur Scaliger in notis p. 96. Menagius non Tragœdias ſed Elegias in Euſebio legendas ſuſpicatur. Fuit & alius Xenophanes Lesbius, Jamborum (teſte Laërtio) ſcriptor, nam Xenophanem Heracleopoliten quidem omitto, pro cujus nomine apud Fulgentium 1. 14. Mythol. reponi debet Theophanes, qui Phyſicus memoratur Stephano in Ἡράκλεια πόλις. Xenophanis vero dogmata cognoſci poſſunt ex Ariſtotele, illo præſertim libro quo Xenophanis, Zenonis Eleatæ & Gorgiæ placita quædam ad examen revocat, Laërtio & Heſychio illuſtri, quibus è recentioribus

tioribus addendi præter Laërtii interpretes Tho. Stanlejus in Hiſt. Philoſophica, & in Lexico ſuo Clariſſ. Baylius.

III. PARMENIDES Eleates, Xenophanis ut plerique tradunt auditor, atque ut alii, Anaximandri quoque, & Aminiæ, & Pythagorei Diochætæ, circa Olymp. LXIX. floruit, ita enim apud Laërtium IX. 23. legendum ex Palmerii conjectura p. 461. Exerc. A Socrate juvene auditum Parmenidem ſenem, refert Plato in Theæteto ac Sophiſta, magnisque afficit encomiis, & dialogum de Ideis Parmenidis nomine inſcripſit. πυθαγόρειον καὶ παρμενίδειον βίον pro vita optima & honeſtiſſima dixit Cebes in tabula. Scripſit Parmenides Φυσιολογίαν δ' ἐπῶν, ut ait Svidas, ſive (ut traditum Laërtio) ἐφιλοσόφει διὰ ποιημάτων. Confer Meurſium ad Chalcidium p. 41. Initium operis ejus περὶ φύσεως carmine deſcripti Heroico bene longum affert Sextus VII. contra Math. p. 157. Sed & Porphyrius Lib. de antro Nympharum laudat Parmenidem ἐν τῷ Φυσικῷ. Laertius IX. 23. cum dixiſſet hunc Philoſophum primum ex Phavorini ſenrentia deprehendiſſe quod eadem ſtella jam ſit Lucifer jam Heſperus, ſubjungit: οἱ δὲ πυθαγόραν. Καλλίμαχος δέ φησι μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸ ποίημα. *Alii Pythagoræ hoc tribuunt*, (quod nempe in poëmate quodam ſub Pythagoræ nomine hoc legebatur) *Verum Callimachus negat ejus* (Pythagoræ * puta) *eſſe iſtud poëma. Leges* etiam dedit civibus ſuis optimas Parmenides, in quas jurare quotannis adactos à magiſtratibus cives narrat Plutarchus contra Colotem. Quæ porro Svidas καταλογάδην ſive proſâ ſcripſiſſe Parmenidem ait, memorataque Platoni, ea ſi ulla usquam fuerunt, (merito enim dubites) Dialectici argumenti eſſe exiſtimaverim. De dogmatis Parmenidis conſulendi præter Platonem, Ariſtotelem, Plutarchum, Ciceronem, Cenſorinum, Sextum Empir. Proclum in Timæum, Laërtium & alios veteres, è recentioribus Beſſario Lib. II. contra calumniatorem Platonis c. 11. ubi opus Parmenidis de veritate & opinione memorat: Leſcaloperius ad Cic. 1. de Natura Deor. p. 45. ſeq. qui ex Simplicio obſervat duos ** omnino libros à Parmenide ſcriptos eſſe, alterum de ente uno intelligibili, obſcuriuſcule quidem, ſed verè atque ut ipſe reipſa ſentiebat, alterum de Diis, ex vulgi opinione. Et qui placita Parmenidis incruſtanda utcunq; in ſe ſuscepit *Bernardinus* *** *Teleſius*, in libris IX. de rerum natura Neapol.

* Stanleius p. 747. Hiſt. Philoſoph. hunc locum ita intellexit, quaſi è Callimachi Sententia nullum unquam poëma ſcripſiſſet Parmenides.

** Unum tantummodò ſcriptum Parmenidi tribuit Laërtius proœm. ſect. 16.

*** Baco Verulamius in ſcriptis de naturali & univerſali Philoſ. p. 238. *Parmenidis placita inſtau-*

pol. 1586. & Lugd. 1588. fol. Fragmentis Parmenidis ab H. Stephano collectis nullo negotio poſſis plura adjicere tum ex Galeno, Stobæo & iis veteribus quos nominavi, tum è Simplicio in Phyſ. Ariſtotelis & aliis Philoſophi interpretibus Græcis. Hermogenes τὸ Παρμενίδου Φιλοσοφοῦν Platonis Magiſter. Laërt. III. 6. Fuit & Parmenides Rhetor πυγολεάφος Laërtio IX. 23. memoratus.

IV. HERACLITUS Epheſius, Parmenidis æqualis, auditor fuiſſe * Xenophanis traditur, atque ut Svidas addit, Hippaſi Pythagorei, licet ſeipſum αὐτοδίδακτον gloriatus eſt, teſte præter Laertium IX. 5. Tatiano f. 143. & Olympiodoro comment. MS. in Phædonem. Ad Darium Hyſtaſpis F. venire rogatus renuit, & magiſtratus ** dignitati quam fratri concesſit prætulit vitam privatam, quam impendit ſevero virtutis ſtudio & diligenti naturæ inquiſitioni. A quibusdam arrogantiæ *** arguitur, ab omnibus **** obſcuritatis, ea quæ vellet dicere ὔτε λέγων, ὔτε κρύπτων, ἀλλὰ σημαίνων *nec clare eloquens, nec penitus occultans, ſed innuens*, quod ipſe de oraculis pronunciavit apud Jamblichum de Myſteriis Ægypt. p. 79. Iconem Heracliti duplicem exhibuit Vir. Cl. Jac. Gronovius T. 2. Antiqv. Gr. tabula LVI. quarum neutram genuinam præſtare auſit vel ipſe, uti nec præſtantiſſimus Begerus 1. Theſauri Brandenburg. p. 113. ita paſſim in numis, marmoribus ac gemmis veteribus ingenium artificum potius, quam vera eorum quos referre debent forma conſpicitur.

Scripſit Heraclitus unum opus, proſa Jonica compoſitum, cujus varios

inſtauravit noſtro ſæculo Teleſius, vir Peripateticis rationibus, ſi aliquid illa eſſent, inſtructus, quas etiam in illos ipſos vertit, ſed affirmando impeditus, & deſtruendo melior.

* Miror in Morerii Lexico etiam nonæ editionis Heraclitum venditari præceptorem Heſiodi, Pythagoræ, Xenophanis & Hecataei, quibus omnibus fuit junior.

** Laërtius IX. 6. ex Antiſthene refert Heraclitum ἐκχωρῆσαι τὰδελφῷ τῆς βασιλείας. Nempe antequam Pythagoras Epheſius tyrannidem invaderet, judices Epheſi vocabantur βασιλεῖς ſive βασιλίδες. Vide Svidam in Πυθαγ. Heſych. βασιλεῖς.

*** Proclus 3. in Tim. ἀλλ' Ἡράκλειτος μὲν ἑαυτὸν πάντα εἰδέναι λέγων, πάντας τοὺς ἄλλους ἀνεπιστήμονας ποιεῖ.

**** Quibusdam tantummodo in locis obſcurum, in aliis perſpicuum ſatis fuiſſe teſtatur Laërtius IX. 7. Inter cauſas obſcuritatis fuit ſcribendi genus ambiguum, diverſæ interpunctioni patens. Unde Ariſtoteles III. 5. Rhetor. Τὰ γὰρ Ἡρακλείτου διασεῖξαι ἔγγον. Theo progymnaſm. p. 36. παρὰ ταύτην δὲ τὴν ἀμφιβολίαν τὰ Ἡρακλείτου τὰ φιλοσόφου βιβλία σκοτεινὰ γέγονε, κατακόρως αὐτῇ χρησαμένου ἤτοι ἐξεπίτηδες, ἢ καὶ δι' ἄγνοιαν. Demetrius de elocutione § 196. ἄδηλον γὰρ ἡ ἑκάστου κῶλου ἀρχὴ διὰ τὴν λύσιν, ὥσπερ τὰ Ἡρακλείτου. Καὶ γὰρ ταῦτα σκοτεινὰ ποιεῖ τὸ πλεῖστον ἡ λύσις.

varios titulos ſive elogia potius refert Svidas in Δηλίᾳ κολυμβητῇ è Laërtii IX. 12. Ἐπιγεάφεσι ἢ αὐτὸ οἱ μὲν Μέσας, οἱ δὲ περὶ Φύσεως, Διόδοτος δὲ ἀκριβὲς διάκισμα πρὸς τρέθμην βίᾳ. Ἄλλοι γνώμην ἠθῶν, κόσμον τρόπων ἑνὸς τῶν συμπάντων. Quæ ſequuntur apud Svidam, petita ſunt è Laërtii II. 22. Porro idem Laërtius IX. 5. teſtatur Heracliti ſcriptum quod in templo Dianæ Epheſiæ auctor repoſuerat, *Crates* vero quidam Græcis vulgavit primus (id. ſect. 12.) univerſe quidem fuiſſe περὶ φύσεως (quo titulo etiam allegatur à Clemente V. Strom. p. 571. aliisque. Ut Heraclitus paſſim veteribus vocatur Phyſicus) cæterum diviſum in tres λόγους, unum περὶ τοῦ παντὸς, alterum πολιτικὸν, tertium θεολογικόν. Diodotus vero exiſtimavit præcipuum argumentum operis hujus fuiſſe de Republica, cui illa quæ de natura, tantum ἐν παραδείγματος εἴδει præmiſſa eſſent. Vide Laërtium IX. 15. ubi obſervat à multis commentario illuſtratum Heracliti ſcriptum, ut ab *Antiſthene* (non Cynico ſed altero quem Ἡρακλείτειον vocat VI. 19.) *Cleanthe* Pontico, *Heraclide* Pontico, *Sphæro* Stoico, *Pauſania* qui appellatus eſt Ἡρακλειτιςής, & *Diodoto* quem jam dixi Grammatico: tum à *Scythino* verſibus græcis jambicis expreſſum eſſe, ita enim potius intelligo verbum ἐκβαλεῖν cum M. Meibomio, quam cum Stanleio p. 724. Hiſt. Philoſ. & Laertii interpretibus, exploſum & oppugnatum. *Ariſtonem* ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείτου laudat idem IX. 5. & 11. & Heracliti ſectatores teſtatur dictos Ἡρακλειτείους id. ſect. 6. Eorum meminit & Plato in Theæteto, Sextus &c. *Cratyli* Ἡρακλειτείου Laertius III. 6. Intelliguntur etiam Heraclitii quando συντονώτεραι Μῦσαι & Ἰάδες apud Platonem in Sophiſta & Themiſtium Orat. XVI. memorantur. Confer P. Petitum II. 10. Miſcell. Initium operis ab Heraclito compoſiti hoc refert Ariſtoteles III. 5. Rhetor. Τοῦ λόγου τοῦδ' ἐόντος αἰεὶ ἀξύνετοι ἄνθρωποι γίγνονται. Ita enim legendum eſſe (non τοῦδίοντος, ut in Clementis Alex. V. Strom. p. 602. excuſum eſt) præter Sextum Empiricum VII. contra Mathemat. pag. 162. docet Amelius apud Euſebium XI. 19. præparat. Καὶ ὅτι ὄρα ἦν ὁ λόγος καθ' ὃν αἰεὶ ὄντα τὰ γινόμενα ἐγίνετο, ὡς ἀνάγκη ἐ Ἡράκλειτος ἀξιώσεις. Patet etiam ex hoc aliisque Heracliti quæ paſſim occurrunt fragmentis, eum non ſcripſiſſe carmine ſed ſermone proſario, ut notavi ſupra Lib. I. cap. 1. num. 2. ſeq. Fallitur itidem Nic. Nourritus Vir Cl. qui in apparatu ad Bibliothecam maximam Patrum, de ſcriptoribus à Clemente Alex. allegatis diſſerens, putat verſus Heracliti Jambicos laudari à Clemente Lib. IV. Strom. p. 494. nam qui locum inſpexerit, videbit dictis Heracliti proſario ſermone conceptis, à Clemente ſubjici verſus Tragici, perinde ut locum Plutarchi lib. de oraculorum defe-

ctur p. 415 ὥσπερ τὰ Ἡρακλείτου καὶ τὰ Ὀρφέως διανεμομένην ἔπη, eruditus interpres minus accurate reddit sic: *quæ ut Heracliti & Orphei versus invasit*, vertendum enim erat, *quæ ut Heraclitii scripta & Orphei versus invasit.* Toto etiam cœlo aberrat elegantissimus Menagius in notis ad Laertium p. 395. edit. Wetsten. nostro Heraclito tribuens libros quos commemorat Plutarchus in commentario contra Colotem p. 1115. τὸν ζωροάστρην, τὸ περὶ τῶν ἐν ἅδου, τὸ περὶ τῶν φυσικῶς διαπορουμένων, manifestum enim est eo in loco Plutarchum agere de Heraclito quodam juniore Peripatetico. Sed & in eo fugit Menagium ratio, quod subjungit Heraclitum Ephesium scripsisse etiam libros περὶ πολιτείας, & Diodotum Grammaticum negasse quod volumen περὶ φύσεως esset Heracliti. Nam in illo ipso opere Physico Heraclitus περὶ πολιτείας egerat, atque ita quidem, ut Diodotus sibi persuaserit, quæcunque de natura præmisit, consideranda esse tanquam partem minus principalem, ut jam è Laertio annotavi. Aliis Heraclitis novem vel decem supra p. 3. & 142. à me nominatis, addes Heraclitum Mytilenæum, cujus meminit Eustathius ad Odyss. Δ. p. 178. Heraclitum Cynicum, ad quem scripsit Julianus Imp. πρὸς τὸν κύνα Ἡράκλειτον, πῶς κυνιστέον. Svid. Heraclitum * scriptorem Christianum Irenæi æqualem, cujus commentarios in Apostolum (Pauli Epistolas) memorat Eusebius V. 27. Hist. Philosophiam Heracliti Ephesii jam pridem illustrandam in se suscepit civis atque amicus noster charissimus, Patriæque Academiæ Lipsiensis ornamentum non inficiandum *Godfridus Olearius*, cujus rei specimen insigne jam una ** alteraque diatriba vulgata dedit, & priorem harum pro suo in me amore mihi inscribere dignatus est. De sex Epistolis quæ sub Heracliti nomine hodie exstant, & in Stanleii Historia Philosophica Anglice translatæ occurrunt, dixi supra cap. X. §. 19. Apud Laertium Lib. I. sect. 88. ὁ δυσάρεστος Ἡρακλειτος non est reddendum *insuavis Heraclitus*, sed *is cui vix quisquam placebat Heraclitus.*

V. DEMOCRITUS, ex nobili genere, Abderites, opibus honoribusque longe prætulit seriam inquisitionem naturæ, ita ut professus sit, se malle unam causam in rebus naturalibus investigatam reperire quàm Regnum Persarum consequi, teste Dionysio Alex. apud Eusebium

XIV.

* Lectionem codicum Eusebii confirmant Nicephorus, Honorius, aliique, etsi in Hieronymi Catalogo c. 46. & Sophronii versione Græca editur Ἡράκλειτος.

** De principio Rerum Naturalium ex mente Heracliti Physici cognomento σκοτεινοῦ exercitatio. Lipsiæ 1697. De rerum Naturalium Genesi ex mente Heracliti Physici dissertatio. Lipsiæ 1702.

Digitized by Google

XIV. 27. præparat. p. 781. Itaque & in Græcia Leucippum, atque ut nonnulli volunt Pythagoreos quoque & Anaxagoram quo annis XL. junior fuit auſcultavit, & apud alias gentes, Ægyptios Perſas Jndos Æthiopes, quicquid usquam fuit ſapientum, ad octogeſimum usque ætatis annum peregrinatus, adiit. Cum quam plurima obſervaſſet & in literas miſiſſet ita ut *Philoſophiæ* nomine appellaretur teſte Æliano IV. 20. Var. extinctus eſt Olymp. XCIV. centenario major. Ab Heraclito diverſus non modo in eo, quod res humanas riſu * potius excipiendas eſſe duceret quam lacrymis, ſed etiam quod Cicerone obſervante 2. de divinat. *Valde Heraclitus fuit obſcurus, minime Democritus*, etſi peculiaribus quibusdam vocabulis hic uti non dubitavit, quas præter *Callimachum* illuſtraverat olim *Hegeſianax* teſte Stephano in Τρωιάς. De vita ejus, vereque ac falſo de eodem jactatis, tum de dogmatis Democriti conſulenda ſunt quæ Viri docti ad Laertium & Heſychium illuſtrem, Stanleius & Abr. Gravius in Hiſt. Philoſoph. Gaſſendus in Philoſ. Epicuri, Dan. Clericus in Hiſt. Medicinæ, Cudvvorthus in Syſtemate νοητῷ vero univerſi, Naudæus in Apologia pro viris doctis Magiæ accuſatis, Bælius Vir Cl. in Lexico, *Nicolaus Hill.* in Philoſophia Epicurea Democritea & Theophraſtica Genev. 1619. 8. *Scipio Aquilianus* de placitis Philoſophorum qui ante Ariſtotelis tempora floruerunt c. 8 - 17. *Joh. Chriſtoph. Magnenus* Prof. Patavinus in Democrito reviviſcente Lugd. Bat. 1648. 12. & Hagæ 1658. 12. &c. *Petri* vero *Borelli* opus quod tres in folio impleturum tomos molitus eſt de Vita & Philoſophia Democriti, cum auctore intercidit.

Scripta Democriti (proſa autem ſcripſit, dialecto Jonica) eadem recenſuerat *Callimachus* in πίνακι τῶν Δημοκρίτου γλωσσῶν καὶ συνταγμάτων, teſte Svida: & per tetralogias perinde ut Platonica digeſſerat *Thraſyllus* teſte Laertio IX. 45. ex quo tituloſ eorum hoc loco perſequar, ut quidem diſtinguendos puto, ſubinde nonnulla additurus præclaris interpretum Laertii obſervationibus.

Ethici argumenti hi fuere:

1) πυθαγόρης, ἢ περὶ τῆς τοῦ σοφοῦ ἀληθείας. Confer Laert. IX. 38. ubi ἐν ὁμωνύμῳ συγγράμματι, vertendum: *in opere ejusdem nominis.* Vide Jonſium p. 24.

2) περὶ τῶν ἐν ᾅδου. Athen. IV. p. 168. Proclus MS. apud Alex. Morum ad Joh. XI. 39. Svidas in Τετρογένεια.

3) Τετρογένεια ſive de prudentia, quæ hæc tria generat prorſus præclara: ut

* Juvenal. X. 33--53.

rec e conſulant homines, ut recte eloquantur, & ut recte agant. Euſtath. ad Iliad. Θ. p. 576. Tzetz. ad Lycophr. v. 519.

4) περὶ ἀνδραγαθίης, ἢ περὶ ἀρετῆς.

5) Ἀμαλθείας κέρας ἢ περὶ εὐθυμίης, ὑπομνημάτων ἠθικῶν ἡ. Ἡ γὰρ ἐυεςὼ ἐχ ἐυρίσκεται. *Cornucopiæ, ſive commentariorum Ethicorum de animi tranquillitate libri VIII. nam liber* (IX.) *cui titulus* ἐυεςώ * ſive *bonum ſtabile* (jam Thraſylli ætate qui ſub Tiberio vixit) *non amplius exſtat.* Ita puto ſcribendum & exponendum illum locum. Ac Singulis horum commentariorum libris crediderim fuiſſe titulum peculiarem argumento reſpondentem, quo ſingularis quædam dignitas ſummi boni deſcriberetur, uni quidem κέρας ἀμαλθείας, alteri εὐθυμίην, alii ἀθραξίην, ἀθαμβίην, ἀθαυμασίην &c. alii denique περὶ πλάνης, quem librum allegat Clemens Alex. 2. Strom. p. 417. Cæterum opus Democriti *de tranquillitate animi* laudant vel reſpiciunt Cicero V. de fin. Plutarchus & Seneca libris ejusd. argumenti. Præclarum fragmentum ſervavit Stobæus ſerm. 101. de felicitate. Præterea memorantur Democriti ὑποθῆκαι, quarum initium refert Dionyſius Alex. apud Euſebium XIV. 27. præparat. p. 782. Plures ex illis ut ſuſpicor ſententias Stobæus. Magnenus etiam exiſtimabat librum à Democrito ſcriptum ſub titulo λόγου ἔργα σκιή, ſed hoc merito rejiciunt Menagius ad Laertii IX. 37. & Stanleius Hiſt. Philoſ. p. 767

Phyſici argumenti apud eundem Laertium ſcripta Democritea hæc ſunt:

1) Μέγας διάκοσμος ** Magnum digeſtum, *de univerſo* ut videtur, opus omnium Democriti ſcriptorum facile præſtantiſſimum. Laert. IX. 39. Athen. IV. p. 168. Svidas in Δημόκρ. Prima ejus operis verba videtur afferri e Cicero in Lucullo: *Hæc loquor de univerſis.* Plura Volumina de rerum natura ſcripſiſſe innuit Vitruvius IX. 3. & 7. At neſcio unde hauſerit Stanleius p. 761. Hiſt. Philoſ. tradens diviſum fuiſſe in libros XII. Theophraſtus (libro de Democrito) auctorem ejus exiſtimavit non Democritum ſed *Leucippum*, Laert. IX. 46. Quod vero Menagius itemque Stanleius ajunt ab Epicuro in Epiſt. ad Herodotum tanquam Democriti genuinum opus laudari, in illa Epiſtola incaſſum quæſivi. Porro in hoc opere inter alia Anaxagoræ

* Svid in ἀεικεςὼ & ἐυεςώ.

** De hac voce Menagius, Kühniusque ad Laërt. & Salmaſius ad Simplicium p. 168. ſeq.

goræ Philoſophiam perſtrinxiſſe videtur Democritus. Confer Laert. IX. 35.

2) Μικρὸς Διάκοσμος, quem ſe ait ſcripſiſſe Anno DCCXXX. poſt captam Trojam. Laert. IX. 41. Troja capta A. Periodi Jul. 3521. ſcripſit ergo hunc librum Democritus Olymp. LXXIX. 2.

3) Κοσμογραφίη. Opus diverſum à Democriti Geographia, quæ infra memoratur inter ſcripta Mathematica. περὶ κόσμου διαθέσεως ſcripſiſſe ſe affirmat Democritus ipſe, ſi modo ipſe Democritus Epiſt. ad Hippocratem.

4) περὶ τῶν πλανητῶν, in quo libro ſuſpicatus eſt *plures eſſe Stellas quæ currunt, ſed nec numerum illarum poſuerat, nec nomina, nondum comprehenſis quinque ſiderum curſibus. Seneca quæſt. Nat. VII. 3.* Ariſtoteles I. 6. Meteor. teſtatur Anaxagoram & Democritum docuiſſe quod Cometæ eſſent σύμφασις ſive conjunctio τῶν πλανητῶν ἀστέρων.

5) περὶ Φύσιος ά. Svidæ περὶ Φύσεως κόσμου. Fulgent. III. 7. Mythol. *Phyſiologumena.*

6) περὶ ἀνθρώπου Φύσιος * ἢ περὶ σαρκὸς β'.

7) περὶ νοῦ καὶ περὶ αἰσθήσεως, quem duplicem titulum alii unico complexi ſunt περὶ ψυχῆς. Et Democritus animam ſenſitivam mentemque non dubitavit idem eſſe. Vide Ariſtot. Lib. I. c. 2. de anima, Tertull. c. 12.

8) περὶ χυμῶν, etiamnum exſtat, ſiquidem Democritus auctor ſit libri hujus argumenti qui legitur inter ſcripta Hippocratis, de quo tamen merito dubites.

9 περὶ χροῶν.

10) περὶ τῶν διαφερόντων ῥυσμῶν ſive *de differentibus figuris* atomorum, quod opus reſpicit Ariſtoteles Lib. I. cap. IV. Metaphyſ. Vide Menagium ad Laërt. IX. 47.

11) περὶ ἀμειψιῤῥυσμενῶν *de mutationibus figurarum*, ſive *fluxionum* quibus infinitis modis quotidie alterantur omnia ῥέοντα πολλαχῆ δίκην.

12) Κρατυντήρια ſive Ἐπικρατικὰ autvero Ἐπικριτικὰ τῶν προειρημένων. *Superiorum librorum confirmatio.* Male enim interpres *Remedia prohibentia*, [illegible] melius Stanleius: *of the mixtures of things before ſaid*, quaſi eſſet à κεράννυμι. Svidas in κρατυντήρια. ἔγραψεν Δημόκριτος ὁ Ἀβδη-

* Inter Epiſtolas Democrito tributas hodie exſtat una hujus argumenti ad Hippocratem, quæ incipit: χρὴ πάντας ἀνθρώπους &c. In Poëſi Philoſoph. H. Stephani pag. 181.

Ἀβδηρίτης βιβλίον ὅπερ ἔστιν Πτικεκτικὸν πάντων τῶν γραφέντων αὐτῷ βιβλίων. Laudat Sextus VII. contra Math. p. 163.

13) περὶ εἰδώλων ἢ περὶ προνοίας, quo libro formas rerum quas videmus divinitate præditas esse disputavit. Vide Ciceronem 1. de natura Deor. sect. 29. & 121. Plutarch. VIII. 10. Sympos. Augustin. Epist. 56. & Bælii Lex. in Democrito notâ (O) ubi hanc Abderitani senis sententiam confert cum dogmate acutissimi Malebranchii, quas percipimus visu, rerum ideas, existimantis esse divinas, à Deo proficisci, & in Deo percipi.

14) περὶ λοιμῶν ἢ λοιμικῶν κακῶν. α'. β'. γ'. Ita enim legendum ex Gellii IV. 13. vidit jam Joh. Meursius in Bibl. Græca.

15) Ἀπορρημάτων sive dubiorum Physicorum Volumen.

Physico quoque argumento affinia sunt quæ deinceps referens Laërtius ἀσύντακτα appellat.

16) Αἰτίαι ὑραίναι.

17) Αἰτίαι αἰέλοι.

18) Αἰτίαι Πτιπεδοι. *Causæ* * *planorum*, sive eorum quæ in superficie corporum eveniunt.

19) Αἰτίαι περὶ πυρὸς καὶ τῶν ἐν πυρί.

20) Αἰτίαι περὶ φωνῶν.

21) Αἰτίαι περὶ σπερμάτων καὶ φυτῶν καὶ καρπῶν. Plin. XIV. 2. XXIV. 17. XXV. 2. Petronius p. 22. Respicit & Martianus Capella Lib. II. p. 27. PseudoDioscorides & Apulejus de herbis.

22) Αἰτίαι περὶ ζώων, γ'. Ammianus Marcell. XXVIII. 4. *ut discissarum pecudum exta rimari cum anatomicis Democritum putes, docentem quibus modis posteritas mederi doloribus possit internis.* Ex his Democriti libris videtur Aristoteles referre quæ de aranearum telis habet IX. 29. Hist. animal. Neq; incredibile est unum ex his tribus libris fuisse *de chamæleonte*, cui singularem librum tribuit Democritus teste Plinio XXVIII. 18. licet Gellius X. 12. Democrito indigna putat quæ à Plinio referuntur.

23) Αἰτίαι σύμμικτοι.

24) περὶ τῆς λίθου. Non tantum de Magnete, neque de lapide Philosophorum, ut parum verisimiliter existimat Olaus Borrichius vir doctiss. p. 69. de Medicina Hermet. sed de quovis genere lapidum egit Democritus, quem ne *lapidum* virgultorumque vis lateret, ætatem inter

* Magnenus de planis Atomis accipit, quibus opponuntur rotundæ, acutæ &c.

inter experimenta conſumſiſſe ſcribit Petronius. Vide & quæ Seneca Epiſt. 90. Plin. XXXVII. 10.

Librum Laërtio præteritum περὶ ἰδεῶν laudat Sextus VII. contra Math. p. 163. ſed & *de metallorum natura* ſcripſiſſe Plinius innuit.

Mathematici argumenti hos libros Laërtio memoratos videas:

1) περὶ διαφορᾶς γνώμης ἢ περὶ ψαύσεως κύκλου καὶ σφαίρας.
2) περὶ γεωμετρίας ἢ γεωμετρικόν.
3) Ἀριθμοί.
4) περὶ ἀλόγων γραμμῶν καὶ ναςῶν, β'.
5) Ἐκπετάσματα. Vitruvius præf. Lib. VII. *quemadmodum oporteat ad aciem oculorum radiorumque extenſionem certo loco centro conſtituto ad lineas ratione naturali reſpondere.*
6) Μέγας ἐνιαυτὸς ἢ Ἀστρονομίης σφράγισμα. Vide Salmaſ. ad Solin. p. 741. Hoc reſpici puto à Gemino, quando Democritum laudat element. Aſtronom. c. 16.
7) Ἄμιλλα κλεψύδρας. Magnenus: *examen motus Clepſydræ cum motu cœli.* Alii tanquam duo diſtincta legunt, ἄμιλλα, κλεψύδρα.
8) Οὐρανογραφίη. Democritum ἐν τῷ περὶ ἀστρονομίης laudat Schol. Apollonii Lib. II.
9) Γεωγραφίη. Democritus inter antiquiſſimos Geographos celebratur à Strabone & Agathemere Lib. I.
10) Πολογραφίη. Epiſtola Democrito tributa ad Hippocratem: ἐτυγχάνομεν γὰρ τότε περὶ κόσμου διαθέσεως καὶ πολογραφίης, ἔτι δὲ ἄστρων οὐρανίων ξυγγεγράφοντες.
11) Ἀκλινογραφίη.

Hinc *Muſica* ſcripta ſequuntur, eo quidem ſenſu accepto vocabulo, ut non ſolam Muſicam proprie ſic dictam, ſed quoque Grammaticam, Poëſin & alias humaniores literas quas ἐγκυκλίους λόγους ſupra de Democrito loquens Laërtius * vocaverat, complectatur: de quo ſenſu vocabuli μουσικῆς videndus Wovveranus Polymathiæ cap. XXIV. Fuerunt itaque:

1) περὶ ῥυθμῶν καὶ ἁρμονίης.
2) περὶ πιήσεως. Claſſis in qua præſens Liber memoratur, perſpicue oſtendit non eſſe cogitandum hoc loco de πιήσει Chemica, ut in mentem veniſſe video præſtantiſſimo Borrichio p. 70. de Hermete

* Καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ἐν Φιλοσοφίᾳ πένταθλος ὁ Δημόκριτος. Τὰ γὰρ Φυσικὰ καὶ τὰ ἠθικά, ἀλλὰ καὶ τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὰς ἐγκυκλίους λόγους, καὶ περὶ τεχνῶν πᾶσαν εἶχεν ἐμπειρίαν.

te Ægyptior. Ac Democritus ipſe qualem intelligat Poëſin docet his verbis apud Clementem Alex. VI. Strom. p. 698. ποιητὴς ὃ ἅσα μὴ ἂν γράφῃ μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἱεροῦ πνεύματος, καλὰ κάρτα ἐστιν.

3) περὶ καλλοσύνης ἐπέων.
4) περὶ εὐφώνων καὶ δυσφώνων γραμμάτων.
5) περὶ ὁμήρου ἢ ὀρθοεπείης καὶ γλώσσεων. Reſpiciunt Dio Chryſoſt. Orat. 53. & Euſtath.
6) περὶ ἀοιδῆς.
7) περὶ ῥημάτων, ἢ Ὀνομαστικόν.

His Laërtius *Technica* ſubjecit, hac ſerie:

1) πρόγνωσις.
2) περὶ Διαίτης, ἢ Διαιτητικόν, ἢ ἰητρικὴ γνώμη.
3) Αἰτίαι περὶ ἀκαιριῶν καὶ ὑπαιτίων.
4) περὶ Γεωργίης ἢ γεωργικόν. Ita recte hunc locum ante Menagium emendaverat Meurſius in Bibl. Græca. Democriti librum quem *Georgicon* appellavit laudat Columella XI. 3. & de agricultura ſcripſiſſe, notat poſt Varronem Lib. I. c. 2. & Columellam Iſidorus XVII. 1. Orig. ubi pro *Democritus Magnus Carthaginienſis* legendum *Democritus*, *Mago Carthaginienſis*, ut obſervatum Jonſio p. 25. Democritus ſed non ſolo ex hoc opere frequentiſſime allegatur in Geoponicis Græcis, ut ex indice ſcriptorum, quem alibi dedi, patet.
5) περὶ ζωγραφίης.
6) Τακτικόν.
7) Ὁπλομαχικόν.

Denique agmen claudunt ſcripta quædam peculiaria à nonnullis ſeorſim teſte Laërtio poſita:

1) περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἱερῶν γραμμάτων. Clemens 1. Strom. pag. 303. Δημόκριτος τὰς Βαβυλωνίους λόγους ἠθικὰς πεποίηται. Idem è Clemente Euſebius X. 4. præparat. ſed addit Clemens: λέγεται δὲ τὴν Ἀκικάρου σοφίην ἑρμηνευθεῖσαν τοῖς ἰδίοις συντάξαι συγγράμμασι. De hac *Acicari* ſive ut Strabo vocat Achaicari columna dixi infra in Theophraſto, ubi inter eis ſcripta deperdita memoro Ἀχίχαρον.
2) περὶ τῶν ἐν Μερόῃ ἱερῶν γραμμάτων.
3) Ὠκεανοῦ περίπλους. In Aldobrandiniana Laërtii editione. Nam in aliis deſideratur.
3) περὶ ἱστορίης.
4) χαλδαϊκὸς λόγος.

5) Φρύ-

5) Φρύγιος λόγος.
6) περὶ πυρετῶν, καὶ τῶν ἀπὸ νόσων βησσόντων.
7) Νομικὰ αἴτια.
8) χερνικὰ ἢ προβλήματα. Salmaſius p. 1100. ad Solin. legit χειρόκμητα προβλήματα, quaſi *manu notata*, nam ut docet Vitruvius IX. 3. in illo commentario, annulo uſus erat Democritus, *ſignans cera molli quæ eſſet expertus.* Miras ac portentoſas obſervationes in hoc libro obvias fuiſſe teſtatur Plinius XXIV. 17. Zoſimus Chemicus Gr. MS. legit χειροτμήματα. Borrichius p 70. de Hermete χειρόστεχνήματα.

Quæcunque alia tanquam Democriti feruntur, aut ex ejus ſcriptis decerpta (tales forte ſunt ἠθικαὶ de quibus paulo ante in Ethicis, & liber περὶ ἰδεῶν de quo in ſcriptis Phyſicis dixi) aut manifeſte aliena ac ſuppoſita eſſe affirmat Laërtius. Hujus poſtremi generis fuere:

1) *Commenta Boli*, Mendeſii, ſub Democriti nomine edita, de quibus dixi ſupra cap. XIII. Atque ex his puto fuiſſe librum περὶ παθῶν laudatum Etymol. M. in νένωται, & alterum περὶ ἀνίατα παθῶν Columell. Lib. XI.

2) *Magica Volumina* quæ ex neſcio cujus *Apollonicis* & *Capidenis*, & ſcriptis *Dardani*, è ſepulchro petitis, à Democrito compoſita credidit Plinius XXX. 1. pro hominum male ſollertium commentis habuit Laërtius, & Gellius X. 12.

3) Liber *de Elephantiacis*, Cœl. Aurelian. IV. 1. tardar. paſſion. & alius *de morbis convulſivis* id. acutar. paſſion. III. 14.

4) Φυσικὰ καὶ Μυστικὰ *de arte Sacra* ſive CHEMICA, quæ cum *Syneſii* ac *Pelagii* commentariis latine edita ſunt Patavii 1572. 8. Græce vero adhuc ἀνέκδοτα in variis Bibliothecis (etiam Germaniæ) aſſervantur. Democriti ſane nomen falſo venditare non dubitant Salmaſius ad Solin. & ad Tertullian de pallio, fœtum infimæ Græciæ agnoſcens: Conringius de Hermetica Medicina p. 29. ſeq. Naudæus Apologia pro Magis p. 216. ſeq. Dan. Clericus in Hiſtoria Medicinæ, Menagius &c. Mottanus Vayerus T. I. p. 301. *Ceux qui ſçauront comme on parloit Grec du temps du Democrite & long temps aprés reconnoitront facilement que ce traitté qv' on lui attribüe ne peut eſtre de lui, & ils s' appercevront meſme par beaucoup de dictions qve ſon veritable auteur a eu connoiſſance du Chriſtianiſme.* In Scholiis Græcis Syneſio tributis ad pſeudo Democritum quatuor, ipſi tribuuntur libri: de Auro, argento, lapidibus (gemmis) & purpura. Δημόκριτος ἐλθὼν ἀπὸ Ἀβδήρης

Digitized by Google

φυσικὸς ὢν καὶ πάντα τὰ φυσικὰ ἐρευνήσας καὶ συγγραψάμενος· τὰ ὄντα καὶ φύσιν. Ἄβδηρα δέ ἐστιν πόλις Θρᾴκης. Ἐγένετο δὲ ὁ ἀνὴρ λογιώτατος, ὃς ἐλθὼν ἐν τῷ Αἰγύπτῳ ἐμυσταγωγήθη παρὰ τοῖς μεγάλοις Ὀστάνῃ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφεως σὺν πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν Αἰγύπτου. Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὰς συνεγράψατο βίβλους τινὰς βαφικὰς, περὶ χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου, καὶ λίθων, καὶ πορφύρας. Plurimum huic teſtimonio tribuit Borrichius de Hermete Ægypt. p. 70. qui cap. III. §. 15. multis contendit Democritum Chemica ſcripſiſſe, etſi ea quæ hodie exſtant ab exſcriptoribus interpolata eſſe pag. 72. non diffitetur.

Quod de *Aphoriſmis Medicis* à Democrito ſcribi cœptis Menagius p. 417. ad Laërtium ait apud Oribaſium fruſtra quæri, legitur in præfatione ad Commentarium in Aphoriſmos Hippocratis quem ſub Oribaſii nomine latine tantum edidit Joh. Gvinterius Andernacus. Verba ſcriptoris illius veteris hæc ſunt : *Tentavit quidem Democritus tale* (Aphorismorum Medicorum opus) *etiam conſcribere, ſed non potuit.* Idem Menagius pag. 416. in Gerberti Epiſtola IX. ubi Demoſthenis Philoſoph. Ophthalmicus memoratur, conjectura infelici reponendum conjicit Democriti nomen, intelligitur enim Demoſthenes Medicus Maſſilienſis, cujus libri III. περὶ ὀφθαλμῶν Galeno, Oribaſio & aliis laudantur. Vide Reineſii Varias Lect. p. 9. & Menagium ipſum cap. 20. Anti Bailleti. Meminit hujus Demoſthenis Gerbertus iterum Epiſt. 130. Cæterum apud Etymologici M. ſcriptorem in Ἡραία pro τῷ Βιθυνῷ Δημοσθένης legendum Βιθυνῷ Δημοσθένει, neque enim *Bithynus* eſt nomen ſcriptoris, ut viſum Meurſio p. 1278. Bibl. Gr. ſed Bithynus Demoſthenes intelligitur auctor Βιθυνιακῶν & κλίσεων, Meurſio ipſi è Svida & Stephano Byz. minime ignotus.

De EPISTOLIS quæ ſub Democriti nomine hodieq; exſtant, & à Svida ſolæ cum utroque Διακόσμῳ pro genuino illius Philoſophi fœtu habentur, dixi ſupra cap. X. §. 18. Quæ apud Plinium VII. Hiſt. Nat. 55. notatur *reviviſcendi promiſſa Democrito vanitas*, videtur mihi reſpicere Democriti dictum ad Regem Darium conjugis morte afflictum quod refert Julianus Epiſt. 37. parum enim cum Democriti Philoſophia commune habet, neque cum illa facile conciliabitur quod viri docti ex illo Plinii loco colligunt Democritum à fide Chriſtiana de reſurrectione corporum alienum non fuiſſe.

A Democrito hoc dicti *Democritei*, ut *Anaxarchus* apud Ciceronem 3. de Nat. Deor. & 2. Tuſc. qv. *Bolus* apud Svidam &c.

Democri-

Democriti plures memorantur à Laërtio IX. 49. cui adjungendæ obſervationes Meurſii ad Chalcidium p. 23. & in Bibl. Græca: Jonſii p. 24. ſeq. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. & Menagii ad Laertium. De Democrito Epheſio qui de Dianæ Epheſiæ templo & de Samo ſcripſit puto accipiendum locum Heſychii viris doctis præteritum in Βάσας. Democriti ſtatuarii meminit præter Pauſaniam ac Laertium Plinius XXXIV. 8. Pro Democrito Trœzenio autem apud Laertium VIII. 74. recte reſtitutus eſt Demetrius in Wetſteniana & Aldobrandiniana Diogenis editione, probantibus hanc lectionem Jonſio, & Menagio, quos ſi placet vide.

Volumen Anglice ſæpius vulgatum ſub nomine *Democriti junioris*, cujus ſeptima mihi eſt editio Anni 1660. fol. auctorem agnoſcit *Robertum Burtonum*, & eleganter atque amœne disputat de origine, cauſis, generibus & remediis Melancholiæ. Miſer vero auctor, dum tempus quod ſibi ex aſtris fatale futurum prædixerat, videt appropinquare, præ animi mœrore ipſe eſt extinctus Oxoniæ 8. Id. Jan. Anni 1639. itaq; tumulo ejus præter thema genethliacum hæc inſcripta ſunt verba: * *Paucis notus, paucioribus ignotus hic jacet Democritus junior, cui vitam dedit & mortem Melancholia.*

VI. ANACHARSIS ** Scytharum Regis frater, æqualis Solonis circa Olymp. XLVII. 1. Athenas adiit, vir egregius & qui opibus ac Tyrannidi ſtudium ſapientiæ præferret, ſcripſit teſte Laërtio I. 101. & Svida τῶν ἐξ αὐτοῦ πρὸς Σκύθας νομίμων καὶ τῶν αὐτοῦ πρὸς Ἕλληνας εἰς εὐτέλειαν βίου καὶ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἔπη ᾱ, ſive Poëma Heroicum verſibus DCCC. De Epiſtolis quæ ſub illius nomine exſtant, dixi ſupra cap. X. §. 22. Dicitur reperiſſe ancoram, rotamque figuli. *** Dicta ejus plura obvia ſunt apud Laërtium notis doctorum virorum illuſtratum, Lucianum, præcipue in Scytha (T. I. p. 591. ſeq.) Plutarchum & alios. Imago Anacharſi-

* Antonius Wood Athen. Oxon. T. I p. 535.

** Illorum puta qui Nomadici appellabantur. Scymnus Chius:

Καὶ τὸν σοφὸν δ' Ἀνάχαρσιν ἐκ τῶν Νομαδικῶν
Φασὶ γενέσθαι τῶν σοφῶν εὐσεβεσάτων.

De Regia ſtirpe ejus vide Herodotum IV. 76. Nomen ipſum Anacharſidis Regem Scytharum ſonare putat Olaus Rudbeckius T. I. Atlanticæ p. 199

*** Ita præter Laërtium ac Svidam Euphorus, Poſidonius, Plinius & alii. At enim τροχὸν κεράμεως diſerte memorat Homerus Iliad. Σ. 600. Qvid itaque? Num Homerus junior Anacharſide? Aut num audiendus Poſidonius, qui *malebat verſus* in Homero *falſos eſſe quam fabulam*, ut ait Seneca Epiſt. XC. Neutrum puto veriſimile, ſed potius aſſentior Straboni & Senecæ, qui figlinæ rotæ uſum (quem Scytharum gens Anacharſidi fortaſſe debuit) Græcis pridem ante, illum innotuiſſe exiſtimat. Confer quæ de ejusmodi narrationum fide notavi ſupra cap. VIII. §. 3.

charſidis ex veteri gemma exſtat etiam in Jac. Gronovii theſauro T. 2. tabula XXXV. Philoſophia vero Scytharum fuerit ne indignum ingenio aliquo haud barbaro argumentum, quod paulo diligentius illuſtraretur poſt leviorem operam Johannis Lomeieri Viri Cl. in parte 1. genialium dierum & Franciſci Otrococſii in Originibus Hungaricis. Apud Joh. Sarisberienſem VIII. 5. Policratici p. 465. Anacharſidis nomen male irrepſit pro Anaxarcho. *Alexandri pectus laudis inſatiabile, qui Anacharſi comiti ſuo ex auctoritate Democriti præceptoris innumerabiles mundos eſſe referenti, Heu me, inquit, miſerum, quod nec uno quidem adhuc potitus ſum.*

VII. ANAXAGORAS Clazomenius Anaximenis auditor quadraginta annis ante Democritum natus, teſte ipſo Democrito apud Laërtium IX. 41. incertum plane an vixerit uſq; ad Olymp. LXXXVIII. Diſcipuli ejus vulgo celebrantur Archelaus, Democritus, Empedocles, Euripides, Pericles, Socrates & Themiſtocles. Primus è Phyſicis Græcorum de cauſa efficiente rerum ſollicitus fuit, & materiæ νῦν, κάλλως αἰτίαν καὶ κινήσεως adjunxit, licet hoc dogma ſuum quod ex Chaldæorum Philoſophia petiiſſe putat Eugubinus Lib. I. de perenni Philoſ. c. 4. & 10. non ſatis pro dignitate proſecutum queritur Socrates apud Platonem in Phædone. Neque tamen ideo Philoſophos qui Anaxagoram ætate præceſſerunt pro Atheis omnes merito habueris, ut recte monet Samuel Parkerus diſſ. de Deo p. 10 & 25. ſq. Primus à quibusdam dictus eſt proſa librum edidiſſe de argumento Philoſophico, ita enim puto accipienda verba Laërtii II. 11. & Clementis 1. Strom. p. 308. quod alii Anaximandro (vide locum Themiſtii allatum à me Lib. I. c. XXXV. § 3.) alii (apud Clementem) Alcmæoni, alii Pherecydi (apud Svidam in ἑκατῆ ☉.) tribuerunt. Scripta ejus hæc memorantur:

1) Φυσικά. Athenæus Lib. II. p. 57. Horum ut puto initium refert Laërtius II. 6. neque opus eſt cum doctiſſimo Meurſio in Bibl. Græca peculiare hujus Philoſophi opus περὶ ὕλης comminiſci. Illa Anaxagoræ Phyſica reſpiciunt qui paſſim eum vel laudant vel caſtigant Socrates apud Platonem & Xenophontem, Ariſtoteles, Plutarchus, Cicero, Plinius, Galenus, Sextus, Cenſorinus &c. Putem etiam in his Phyſicis fuiſſe σαφέστατον illum καὶ θαρραλεώτατον περὶ σελήνης καταψασμῶν καὶ σκιᾶς λόγον, quem ab Anaxagora primum proditum notat Plutarchus in Nicia p. 358. In hoc ſcripto videtur ſolem vocaſſe μύδρον (ſive μῦλον, vide notas ad Chronicon marmoreum Arundel. p. 221.) ἄπυρον, quare in vincula conjectus & Periclis ope vix eſt liberatus.

2) Τετραγω-

2) Τετραγωνισμὸς κύκλου quem in carcere ſcripſiſſe teſtatur Plutarchus Lib. de exſilio p. 607. Hoc opus videtur reſpicere Vitruvius Anaxaroram laudans præfat. Libri VII. & fallitur Laërtius qui Anaxagoram in procœmio §. 16. refert inter eos qui ſingula tantum ſcripta compoſuerunt. Theophraſti Libri περὶ Ἀναξαγόρου & περὶ τοῦ Ἀναξαγόρου Laërtio V. 42. & Svidæ memorati jampridem interciderunt. Ex recentioribus de hujus Philoſophi vita & Philoſophia præter Laërtii interpretes, & ſcriptores Hiſtoriæ Philoſophicæ Gravium, Stanlejum &c. Bæliumque in ſecunda Lexici editione, conſulenda eſt diatriba Rev. D. Joh. Andreæ Schmidii auſpiciis Jenæ edita A. 1688. de Anaxagora ejusque Philoſophia à Godofredo Lonero Auguſtano. Apud Ælianum IV. 14. Var. ubi allegatur Anaxagoras ἐν τῷ περὶ βασιλείας, ſuſpicor reponendum nomen Anaxarchi, ex cujus Libro περὶ βασιλείας quædam profert Clemens Alex. 1. Strom. pag. 210. Fuit præterea teſte Laërtio Anaxagoras Rhetor Iſocrateus, & alius Grammaticus è Zenodoti ſectatoribus, is forte qui allegatur in Scholiis ad Apollonium, tum Anaxagoras ſtatuarius quem Æginetam Pauſanias appellat: denique Anaxagoras Rex Argivor. (de quo præter eundem Pauſaniam Diodorus Sic. IV. p. 271.) & Anaxagoras Epheſius Tyrannicida.

VIII. ANAXIMANDER Thaletis diſcipulus, Mileſius, Olymp. LVIII. 2. egit annum ætatis LXIV, non diu poſt defunctus. Scripſit teſte Laërtio II. 1. primus γῆς κύκλου θαλάσσης περίμετρον. Videtur eo uſus Plinius quem Solinus exſcripſit. Strabo autem Lib. I. & ex eo Agathemer ait primum ab eo editum πίνακα γεωγραφικόν. Præterea compoſuit *Compendiariam expoſitionem placitorum ſuorum de rebus naturalibus*, Τῶν ᾧ ἀρεσκόντων αὐτῷ πεπίηται κεφαλαιώδη τὴν ἔκθεσιν. Hæc ſuperfuit adhuc tempore Apollodori Athenienſis. Horoſcopia etiam conſtruxiſſe & forte Horoſcopicos ſcripſiſſe Libros (vide Fulgentium 1. Mythol. c. 12.) & Sphæram, gnomonem ac ſciothera inveniſſe traditur, de quibus Salmaſius ad Solin. & Gaſſendus T. 5. Opp. p. 376. De altero juniore Anaximandro vide Voſſium Hiſtor. Gr. p. 25.

IX. ANAXIMENES Mileſius, Anaximandri auditor, præter Phyſicum opus ex quo ſententias ejus referunt veteres (licet nemo quod meminerim ſcriptum ipſius nominetenus allegat) fertur ſcripſiſſe Epiſtolas binas ad Pythagoram, quas ſervavit Laërtius II. 4. ſeq. ſed quas ſuppoſititias eſſe non dubito. De Anaximene juniore Lampſaceno Rhetore atque Hiſtorico utroque, illo præſertim Alexandri M. æquali, qui pri-

mus Sophiſtarum ex tempore dicere inſtituit teſte Pauſania p. 496. Eliac. poſterior. & cui Rhetoricam ad Alexandrum nonnulli tribuunt, diligenter egerunt Meurſius ad Chalcidium p. 37. ſeq. & in Bibl. Gr. p. 1218. Voſſius de Hiſt. Gr. p. 75. ſeq. & ad Laertium Menagius. Apud Fulgentium Lib. I. Mytholog. c. 14. pro Anaximandro Lampſaceno, legendum Anaximenes.

X. ARCHELAUS patria Mileſius, Philoſophus Atheniensis, diſcipulus Anaxagoræ, & Socratis ut volunt, ut alii, etiam Xenophanis præceptor, itidem Phyſicum opus ſcripſiſſe videtur, neque enim à Laertio in proœmio §. 16. accenſetur iis Philoſophis qui nihil ſcripſere, & placita ejus paſſim in libris veterum traduntur. Vide de eo præter Laertii interpretes II. 16. ſeq. Lexicon Clariſſimi Bælii editione ſecunda & Eliam Boherellum in notis ad Origenis libros contra Celſum Gallice à ſe translatos pag. 383. ſeq. qui verba Laertii II. 17. ita legit: *Πηγόμενον φησὶ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, καθὸ μὲν εἰς τὸ τυρώδες συνίστασθαι ποιεῖν γῆν.* Ingenioſe profecto. De reliquis junioribus Archelais nihil habeo quod addam induſtriæ Virorum præſtantiſſimorum Voſſii de Hiſt. Gr. Meurſii in Bibl. Græca & Harduini ad Plinium. Niſi quod Archelai Epiſcopi Chriſtiani Acta cum Manichæo longe integriora non ita pridem ex veteri latina verſione edidit & eruditis notis illuſtravit Alexander Zacagnius cuſtos hodie digniſſimus Bibliothecæ Vaticanæ.

XI. BIAS Prienenſis ex Joniæ civitate, æqualis Halyattis ejusque filii Crœſi, unus è VII. ſapientibus, & in cauſis agendis ſingulari juſtitiæ & æquitatis ſtudio inſignis, ita ut etiam proverbio locum dederit & Hipponacti laudatus ſit atque Heraclito qui paucisſimos laudabant. Scripſit de Jonia patriâ ſua, *τίνα μάλιστα ἂν τρόπον εὐδαιμονίη*, *qua maxime ratione felix eſſe poſſit*, Poema Heroicum verſibus 2000. Laert. I. 85. Alius Bias Amythaonis F. de quo Mythographi, Apollodorus Lib. I. pag. 43. &c.

XII. BION Proconneſius Pherecydis Syrii æqualis libros duos ſcripſit teſte Laertio IV. 58. Cadmi epitomator ut notavi ſupra Lib. I. c. XXIII. §. 2. è Clementis VI. Strom. p. 629. Bionis dictum ad Theognidem refert Plutarchus de audiendis poetis p. 27. edit. Grotii.

XIII. BOTON Athenienſis, præceptor Xenophanis fuit teſte Laertio IX. 18.

XIV. CHILO Lacedæmonius, cujus *Epiſtolium ad Periandrum* producit Laertius Lib. I. ſect. 73. *Elegiaco carmine* ſcripſerat verſus circiter ducentos. id. 68. tria ejus præcepta *γνῶθι σεαυτόν, μηδὲν ἄγαν*, & *ἐγγύα*

Digitized by Google

ἐγγύα πρὸ δὲ ἄτα, aureis literis fuere inſcripta Delphis teſte Plinio VII. 32. Hiſt. Alius Chilo Lacedæmonius junior, prærogativâ generis regnum affectans. Polyb. Lib. IV. pag. 47. Chilo Eleus, de quo Pauſanias in Eleis p. 384. Chilo Grammaticus, cujus meminit Plutarch. Catone Majore, Tzetzes &c. Chilo Athleta Achivus & alter Patarenſis de quo idem Pauſanias: Agrippa Curtius Chilo Coſ. Romanus, cujus Diodorus Sic. XII. 31. & Chilo Athenienſis cujus meminit Æſchines apud Harpocrationem.

XV. CLEOBULUS Lindius, atque ſi Plutarchum audimus Lib. de εἰ Delphico, Lindiorum * Tyrannus, à Laertio traditur ſcripſiſſe ἄτμαλα & *griphos* verſibus Hexametris ad ter mille. *Epigramma* ejus in Midam quod ab aliis male refertur ad Homerum, & ænigma ** de anno, *Epiſtoliumque ad Solonem* refert Laërtius I. 89. ſeq. Inter ſcriptores rei Ruſticæ etiam laudantur Cleobulus quidam à Columella libro & capite primo. Cleobulo uſus præterea Plinius Hiſt. Naturalis ſcriptor in opere ut videtur Geographico. Fuit & Cleobulus quidam Sophiſta Manichæi æqualis, cujus mentio in Actis Archelai p. 23. edit. Clariſſ. Zacagnii & apud Epiphanium LXVI. 10. ubi præterea memoratur Μάρκιων quidam, qui in iisdem Actis eſt Menippus. De Cleobulina Cleobuli Lindii filia Vide Menagium in mulierum Philoſopharum Hiſtoria & quæ à me notata ſunt ſupra cap. XV. §. 28.

XVI. DIAGORAS patria Melius,*** Philoſophus, Democriti ſervus & auditor, Atheiſmi**** ab omnibus fere (non ſine cauſa ut videtur)

* Hoc eſt Æſymneta ſive Prytanis in Civitate δημοκρατουμένη. Vide Perizonii viri Cl. notas ad Æliani III. 17. Var. & quæ ſupra §. 4. obſervavi de vocabulo βασιλεῖς.

** Confer ἄγαλμα Naturæ apud Porphyr. fragmento de Styge.

*** In quibusdam Libris male vocatur Μιλήσιος quod ex compendio ſcriptionis Μλος factum ſuſpicatur Joh. Clericus vir acutiſſimus parte 2. Artis Criticæ p. 209. Ab hujus Diagoræ patria Μήλιος dicitur Socrates ab Ariſtophane in Nubibus, hoc eſt ἄθεος ut notat Scholiaſtes. Sic Hipponem Melium dici notabo infra §. 29.

**** Vide Mariangelum Bonifacium à Reuten de Atheiſmo Diagoræ & eruditiſſimi Bælii Lexicon in Diagara. Alii, Philoſophi maxime veteres, quibus Atheiſmum jure an injuria impactus fuit, ſunt Archagoras, Anaximander, Apollophanes, Ariſtagoras Melius, Ariſtoteles, Averroës, Bion Boryſthenites, Callimachus, Carneades, Cineſias, Clitomachus, Critias, Daphidas, Democritus, Dicæarchus, Meſſenius, Diogenes Phryx, Epicurus, Evemerus Tegeates, Gorgias, Hippias Eleus, Hippon Melius, Leucippus, Nicagoras Cyprius, Plinius Hiſtoriæ Nat. ſcriptor, Prodicus Chius, Protagoras Abderita, Pyrrho & alii Sceptici, præterea Sofias, Stilpo Megarenſis, Strato Lampſacenus, Theodorus Cyrenæus, Xenophanes. Fuere etiam qui Anaxagoram, Ciceronem, Empedoclem, Euripidem, Heraclitum, Panætium, Pythagorum, Socratem & alios ejusmodi arguerent hoc nomine, ſed minore longe ut videtur ſpecie veriſimilitudinis. *Lyſippi* Epirotæ Catalogus ἀσεβῶν memoratur in Scholiis ad Apollon. p. 288.

tur) accuſatus, licet Chriſtiani quidam veteres excuſandum illum eſſe exiſtiment, & è recentioribus Theoph. Raynaudus T. 12. Opp. p. 411. ac Godofredus Arnoldus parte II. Apologiæ Hæreſium p. 598. Diſceſſit Athenis quo ſupplicum effugeret Olympiade XCI. Ejus ſcripta pridem deperdita hæc memorantur:

Ἄσματα Lyrica. Héſych. Illuſtris & Svid.

Φρύγιοι λόγοι. Tatian. qui Heſychio Illuſtri & Svidæ ſunt λόγοι ὀπωπυζίζοντες. Vide quæ ſupra cap. IX. §. 6.

Diagoræ beneficio ἐνομωπάτας fuiſſe Mantinenſes & optimas leges à Nicodoro accepiſſe docet Ælianus II. 22. & 23. Var. Lyncei Samii Epiſtola ad Diagoram laudatur ab Athenæo. Fuit & alius Diagoras Cyprius Medicus, qui de rebus hortenſibus ſcripſit laudatus Plinio, Dioſcoridi Lib. IV. & Erotiano in πρόνας. Omitto Diagoram cui Eretrienſes ſtatuam poſuere, de quo Ariſtoteles V. 6. de Rep. & Heraclides de Eretrienſium politia. Diagoram item Rhodium victorem Olympicum, de quo præter Ciceronem, Plutarchum, Pauſaniam, Gelliumque videnda Scholia ad Pindari Olymp. p. 33. Diagoræ Melii ſectatores memorat Hieronymus in Chronico Euſebiano, male, cum in Græco Euſebii eſſet οἱ περὶ Διαγόραν quod ex notiſſimo Græciſmo reddendum erat Diagoras. Vide Scaligeri notas p. 101.

XVII. DIOGENES Apolloniates Phyſicus, Anaximenis auditor fuit, teſte Laërtio, qui initium operis ejus adducit VI. 81. & IX. 57. Scripſerat autem libros plures περὶ Φύσεως quorum ſecundum allegat Rufus Epheſius apud Galenum 2. in VI. Epidem T. 5. p. 473. quod eruditis ad Laërtium & Heſychium illuſtrem interpretibus haud obſervatum. Hic Diogenes Sidonio carm. XV. v. 91. audit *junior Collega Anaxagoræ* ut docet Lipſius Lib. I. manuduct. Stoic. c. 8. Sed idem ſine neceſſitate ſollicitat verba Laërtii quæ bene ſe habent IX. 59. aërem ex Diogenis ſententia eſſe γεννητικὸν τῶν κόσμων. Infinitos enim mundos ſtatuebat hic Diogenes, & aërem compotem rationis divinæ. Auguſtin. VIII. 2. de C. D.

XVIII. DIOGENES (ut Euſebii in Chron. & Epiphanii T. 1. p. 1088. atque Clementis Codices I. Strom. p. 301.) ſive (ut Laërtii IX. 58.) DIOMENES Smyrnæus, Neſſæ ſive Neſſi Chii diſcipulus fuit, illius qui audivit Democritum. Cyrenæum quoque habitum à nonnullis, & eadem ſenſiſſe cum Protagora, Epiphanius dicto loco tradidit, neque cauſam video quare pro eodem ſit habendus cum Diogene de quo jam dixi Apolloniate, licet ita ſentire video viros eruditos, Meurſium ad He-

ad Heſych. p. 146. & Menagium ad Laërt. p. 423. Certe Laërtius utrumque diſtinguit & patriâ & præceptore, ne de nominis diverſitate jam dicam. Diſtinguit etiam Clemens Alexandrinus.

XIX. HIPPIAS Eleus Protagoræ tempore qui Democritum audiverat clarus, ſed annis junior fuit, ut referens ipſe inducitur apud Platonem. Diſcipulus *Hegeſidemi* * non Philoſophiæ modo & liberalium artium ſed popularium quoque & ſellulariarum ** ita peritus, ut nec annulo nec veſte nec ulla re uteretur quam non manu ſua, confeciſſet ipſe vel apparaſſet: quemadmodum poſt Platonem in Hippia minore & Ciceronem 3. de Oratore tradit Lucianus in deſcriptione balnei Hippiæ T. 2. pag. 356. Quintilianus XII. ult. Apulejus 2. Florid. & Dio Chryſoſt. diſſ. LXXI. περὶ Φιλοσόφου. Hippiæ λόγοι ac ποιήματα ab eodem Dione memorantur; Poëmata Heroica, Tragœdiæ & Dithyrambi, à Platone: Ὀλυμπιονικῶν ἔλεγχος à Plutarcho in Numa ſub init. & à Scholiaſte Theocriti IV. Idyll. Λόγος εἰς Λυκοῦργον, à Plutarch. in Lycurgo. Τρωϊκὸς Διάλογος à Philoſtrato Lib. I. de Sophiſtis p. 503. ubi memoriam Hippiæ ſtupendam celebrat, quam tangit etiam Ælianus VI. 10. de animal. Proclum Naucratitam in dictione ſuâ ἱπποιάζουσα notavit idem Philoſtratus p. 600. Fuit & Hippias tyrannus Athenienſis Piſiſtrati F. Atheis à quibusdam accenſitus, cujus nomen vel Gorgiæ apud Ælianum II. 31. Var. reponendum pro Soſia (ſed ita etiam Euſtathius ad Odyſſ. γ. p. 135.) Caſaubonus ſuſpicatur, denique Hippias Erythræus, cujus δευτέραν τῆς πατρίδος ἰσοτιμίαν laudat Athenæus Lib. VI. p. 258.

XX. HIPPON Rheginus, cujus Phyſica dogmata * perſtringit liber Philoſophumenon qui exſtat ſub nomine Origenis p. 279. non diverſus forte eſt ab Hippone Pythagoreo quem frequenter laudat Cenſorinus, & ab aliis Metapontinum, ab Ariſtoxeno (quem ſecutus eſt Jamblichus) Samium habitum teſtatur cap. 5. Præter opus *Phyſicum* quod reſpiciunt Ariſtoteles, Hermias, Nemeſius, Sextus, Origenes, Cenſorinus, Plutarchus & alii Hipponis dogmata referentes: ſcripſerit etiam librum περὶ τῶν λεγομένων τόπων Φθείρειν τὰ ἐμπίπλοντα *de locis quæ*

* Svidas: Ἱππίας, Διοπείθους, Ἠλεῖος, σοφιστὴς καὶ Φιλόσοφος, μαθητὴς Ἡγησιδάμου, non illius ut puto Hegeſidemi Cythnii qui allegatur à Plinio & Solino cap. 12.

** Conſer quæ de *Julio Cæſare Bottifanga* Janus Nicius Erythræus II. 7. Pinacothec. De *Anna Schurmannia* Salmaſius in Schurmanniæ opuſculis p. 323.

*** Aquam & ignem putavit eſſe rerum principia, ut teſtantur Origenes, Sextus &c. ſive ὕδωρ γονοποιόν ut eſt apud Hermiam, non terram, quod ei tribuitur in Obſervatt. Hallenſ. T. 2. p. 433. ſeq. è Gaſſendi T. 1. Opp. p. 236.

Digitized by Google

dicuntur perdere quicquid in illa inciderit, niſi apud Antigonum Caryſtium c. 131. mirabil. pro Hippone legendum Hippys Rheginus, quæ Voſſii conjectura eſt p. 378. & 442. de Hiſt. Gr. Atheis accenſitum Hipponem conſtat ex Simplicio & Alexandro Aphrodiſ. ad 1. Metaphyſ. 3. Ariſtot. tum ex Clementis Alex. protreptico p. 15. & 36. Æliano II. 31. Var. Arnobio Lib. IV. p. 147. & Euſtathio ad Odyſſ. γ'. p. 135. &c. Hinc eidem Clementi & Arnobio Melius dicitur, non à patria ſed quod idem cum Diagora Melio Atheo ſentiret. Alius fuit Hippo Cratiſtotelis F. cujus ψήφισμα pro Zenone Citieo affert Laërtius VII. 10.

XXI. LEUCIPPUS incerta patria, Zenonis Eleatæ atque ut Tzetzes II. Chil. v. 980. teſtatur Meliſſi diſcipulus, & præceptor Democriti, ſcripſit Opus *Phyſicum*, ex quo dogmata ejus repetunt Laërtius IX. 30. ſeq. Ariſtoteles, Cicero, Plutarchus &c. Librum περὶ νῦ ex quo nonnulla profert Stobæus Eclog. Phyſ. c. VIII. p. 10. Theophraſtus huic Leucippo etiam tribuit Democriti μέγαν διάκοσμον ut notavi ſupra è Laërtii IX. 46. Quod vero apud Laërtium X. 13. legas: ἀλλ' οὐδὲ Λεύκιππόν τινα γενηθῆναι φησὶ φιλόσοφον ὅτ' αὐτὸς (ὁ Ἐπίκουρος) οὐθ' Ἑρμαχος, non ita accipiendum eſt, quaſi Epicurus & Hermachus negaſſent ullam unquam in rerum natura Leucippum exſtitiſſe, ſed ne verbulo quidem ejus meminiſſe in ſuis ſcriptis, quaſi nunquam ille exſtitiſſet, ita ſibi omnia adſcribebat Epicurus, cum certum ſit ipſum plurima Philoſophiæ ſuæ capita Democrito, ut Democritum Leucippo debuiſſe. Impugnat Leucippum Lactantius Lib. de ira Dei c. 10.

XXII. MELISSUS Samius Parmenidis auditor & æqualis Heracliti impugnatur à Platone in Theæteto, Ariſtotele in Sophiſticis Elenchis & alibi. Scripſerat *de Ente & Natura* librum, ut ex Alexandro Aphrodiſeo notat Beſſarion, qui præter Laertium IX. 24. de Meliſſi dogmatibus videndus eſt Lib. II. contra calumniatorem Platonis c. 11. Ariſtotelis librum περὶ τοῦ Μελίσσου memorat Laërtius V. 25. Idem ni fallor eſt Meliſſus quem laudat Palæphatus procœmio περὶ ἀπίστων & Svidas in γενητικὴ, non aliena enim ab antiquo illo Phyſico ſcriptore ſententia utroque loco legitur, licet Meliſſum neſcio quem Euboicum notari putet præſtantiſſimus Voſſius & ad Palæphatum Cornelius Tollius. Equidem Fulgentius parum accuratus ſcriptor II. 16. Mytholog. Euboicum vocat Meliſſum Phyſiologum *qui omnium Phyſiologorum ſententias* (de animalibus puta non de Poetarum fabulis) *diſputavit*. Quæ vero de cygno ibi profert petita ſunt è Meliſſi *libro de animalibus* quem laudat Albertus Magnus, & à Plinio in Hiſtoria Nat. reſpici putat Joh. Harduinus. Fuit & Meliſſus Grammaticus Mæcenatis libertus, de quo Viri docti ad Sveton.

Digitized by Google

ton. c. 21. de Grammaticis, Harduinus ad Plinii XXVIII. sect. 17. & Nic. Heinsius ad Ovidii IV. 16. ex Ponto.

XXIII. MYSON Cheneus Lacedæmonius laudatus Anacharsidi & Hipponacti: ac septem sapientibus à Platone in Protagora & dehinc ab aliis annumeratus, de quo Laërtius ejusque interpretes Lib. I. sect. 106. Valesius ad excerpta Peiresc. p. 41. & Holstenius ad Stephanum Byz. in Χήν.

XXIV. NESSAS sive NESSUS Chius Democriti discipulus, cujus meminit Eusebius in Chron. & Laërtius IX. 58.

XXV. PERIANDER *Corinthius*, cum per quadraginta annos tyrannidem tenuisset, obiit quadragesimo anno ante victum à Cyro Crœsum, hoc est Olymp. XLVIII. 4. Hujus an alterius *Ambraciotæ* Periandri (sunt enim qui hunc, non Corinthium tyrannum ajunt septem accensendum sapientibus) fuerunt ὑποθῆκαι εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον versus Heroicis circiter bis mille, quarum meminit Laërtius I. 79. & Svidas. Bina sub Periandri nomine *Epistolia* idem Laërtius servavit, unum *ad Sapientes* Delphis congregatos, & alteram *ad Procleum* Epidauriorum Tyrannum, cujus filiam Melissam in matrimonio Periander habuit. Itemque Epistolam *Thrasybuli ad Periandrum* de consilio quod Periandro dedidisse tradit Herodotus V. 92. Periandro quodam usum se testatur Plinius Libro V.

XXVI. PHERECYDES Syrii ex Syro Insula duo quibusdam fuisse videntur, unus Astrologus, cujus fuerit Heliotropium, de quo supra c. VIII. num. 3. præceptor Thaletis à Tzetza dictus: & alter Theologus, Præceptor Pythagoræ. Ita è veteribus diserte Andron Ephesius apud Laërtium Lib. I. sect. 119. in quam sententiam multa & inter se pugnantia disputantur à Salmasio ad Solin. p. 841. seq. edit. Paris. De Pherecyde Pythagoræ Magistro (qui ab altero forte haud diversus fuit, licet ante Thaletem atque adeo ante Olymp. LVIII. defunctus) consulere juvat spicilegium Antiquitatis Laur. Begeri viri præstantissimi nec sine insigni elegantiorum literarum jactura hoc ipso anno 1705. extincti, p. 136. seq. & qui imaginem Pherecydis itidem conspiciendam offert Jac. Gronovium V. Cl. Thesauro Antiqv. Gr. Tomo 2. tab. XXXVII. Scriptum hujus Pherecydis, quem nullo præceptore usum sed Phœnicum arcana scripta evolvisse Svidas refert, fuit

Περὶ Φύσεως καὶ Θεῶν, quo de argumento primus Græcis eum scripsisse ait Theopompus apud Laertium Lib. I. sect. 127. Initium ejusdem Libri (non Genealogici operis à Pherecyde Athenienſi scripti, ut

Salmaſius ſuſpicabatur) affert idem ſect. 119. unde proſa eum ſcripſiſſe conſtat, quod etiam diſerte teſtantur Apulejus & alii, licet πόησιν vocat Maximus Tyrius diſſ. 29. qua de re dixi Lib. I. c. 1.

Epiſtola ſub Pherecydis nomine ad Thaletem legitur apud Laertium Lib. I. ſect. 122. qua morti vicinus ſcripta ſua de Theologia ipſi committit, ſi videatur, evulganda.

Fuit & Pherecydes alter non multo junior Athenienſis, auctor * Theogoniæ in decem libros tributæ, qui Hiſtoricus & γενεαλόγος dicitur veteribus. Collegiſſe etiam Orphei ſcripta, & ſcripſiſſe ἀνοχὰς ſive περὶ τῆς Ἀττικῆς ἀρχαιολογίας libros decem & Παραινέσεις carmine Heroico. Ab hoc Pherecyde Athenienſi diverſum tertium Pherecydem Lerium agnoſcit Svidas, qui ſcripſerit tum alia tum περὶ Λέρου, περὶ Ἰφιγενείας & περὶ τῶν Διονύσου ἑορτῶν. Sed eundem eſſe cum Athenienſi diſputat Voſſius, quem vide Lib. IV. de hiſt. Gr. cap. 4. vide etiam Salmaſium loco laudato commentarii ad Solin. & Meurſium ad Helladii Chreſtomath. p. 58.

XXVII. PITTACUS Mytilenæus qui Olymp. LII. 3. obiit & Pherecydis præceptor fuit, ſcripſerat teſte Laërtio Lib. I. ſect. 79. & Svidâ, ἐλεγεῖα ἔπη DC. & *De legibus*, *ad cives* librum, ſoluta oratione. Ab Alcæo Poeta verſibus quamlibet proſciſſus, communi tamen voce ſeptem ſapientibus accenſeri meruit, & ſingularem modeſtiæ atque abſtinentiæ tulit laudem, quod non modo modicas facultates immenſis opibus, ſed & vitam privatam prætulerit tyrannidi. Vide Iſidorum Peluſ. Lib. V. Epiſt. 6. *Epiſtolium* quod ſub Pittaci nomine ad Crœſum legitur in Laertii Lib. I. ſect. 81. vel temporum ratio ſvadet ſuppoſitum eſſe, cum Crœſus regnare cœperit Olymp. LV. 3. duodecim poſt Pittaci mortem annis. At reſponderi poteſt binos fuiſſe Pittacos, & Mytilenæum legislatorem à priore diſtinguendum, & ætate juniorem. Laertius è Favorino & Demetrii Magneſiii Homonymis: γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Πιττακὸς νομοθέτης ὃς καὶ μικρὸς προσηγορεύθη. Pittaci imaginem videbis ubi ludebit apud Fulvium Urſinum & in Laertio Wetſteniano, tum in Jac. Gronovii theſauro Antiqv. Gr. Tomo 2. tab. XXXII.

XXVII. PROTAGORAS Abderites è bajulo ** Democriti auditor, σοφίᾳ dictus & λόγῳ, *** cum & Philoſophiæ & eloquentiæ dediſ-

* Svidas hoc opus parum veriſimiliter tribuit Pherecydi Syrio. ἔσι δὲ ἅπαντα ἃ συνέγραψε ταῦτα· ἐπλάμυχθον ἤτοι Θεοκρασία ἢ Θεογονία, ἔσι δὲ Θεολογία ἐν βιβλίοις δέκα, ἔχουσα γένεσιν καὶ διαδόχας. At cum Pherecyden γενεαλόγον à Syrio diſtinguit Eratoſthenes apud Laërt.

** Hinc Epicuri ſcomma Laërt. X. 8.

*** Vide ad Ælian. IV. 20. Var.

dediſſet operam, claruit circa Olymp. LXXIV. *Leges* ſcripſit Thuriis teſte Heraclide apud Laertium IX. 50. Præterea compoſuit *librum de Diis*, cujus initio (ex Magorum Perſarum diſciplina ſi credimus Philoſtrato 1. de Sophiſt. pag. 498.) profeſſus eſt ſe neſcire οὐθ' ὡς εἰσὶν, οὐθ' ὡς οὐκ εἰσιν, οὐθ' ὁποῖοί τινες ἰδέαν. Confer Leopardum XI. 11. emendat. Woveranum ad Minucii Felicis Octavium pag. 8. & Menagium ad Laërt. pag. 420. Apud Valerium Max. Lib. I. cap. 1. extern. pro *Diagoræ* nomine recte *Protagoræ* agnoſcit MS. codex Petavianus quem penes Iſ. Voſſium inſpexit Marqu. Gudius ὁ μαχαίτης. Sed & apud Sarisberienſem V. 4. Policratici p. 222. pro *Pythagoræ* nomine legendum *Protagoræ*. Verba hæc ſunt: *Sed forte quid de natura Deorum ſentiret, in auribus corrupti populi proloqui non audebat*, (Plutarchus) *qui legeret combuſtos eſſe libros Philoſophi Protagoræ, & ipſum actum eſſe in exilium ab Athenienſibus, eo quod dubitaverat an de Diis vera eſſent quæ vulgo dicebantur.* Plures libros de Diis ſcripſiſſe colligas è latina verſione Laërtii IX. 54. ſed colligas male, quia nihil aliud in græco legitur, quam primum omnium ſcriptorum ſuorum recitatum à Protagora librum de Diis. Alia ipſius ſcripta fuere: περὶ θεῶν ἢ περὶ φύσεως, Porphyr. apud Euſeb. X. 3. præparat. & Sextus VII. contra Matth. p. 149. ubi male περὶ θ μὴ ὄντ@ legitur. Περὶ τῆς ἐν ἀρχῇ * καταστάσεως Laërt. IX. 55. Ἀντιλογιῶν duo. ibid. & III. 37. & 57. ubi Platonem in libris de Rep. ex hoc opere profeciſſe notat. Περὶ πολιτείας id. IX. 55. Περὶ φιλοτιμίας. Περὶ ἀρετῶν. Περὶ τῶν ἐν ᾅδ. Περὶ τῶν οὐκ ὀρθῶς ἀνθρώπις πραττομένων. Προτρεπτικός. Τέχνη ἐριστικῶν. Περὶ πάλης. Δίκη ὑπὲρ μισθοῦ. Περὶ τῶν μαθημάτων. ibid. Protagoræ μῦθον de natura benigniſſima animantibus matre, & mente inſtar omnium à Jove data hominibus, memorat Julianus Imp. Orat. VI. p. 194. Locum ejus de Pericle obitum filiorum fortiter ferente refert Plutarchus conſolat. ad Apollonium. p. 118. Videndus & Cicero, cum primis Plato in Protagora. Alius Protagoras aſtrologus, in quem Epicedium ſcriptum ab Euphorione teſtatur Laërtius IX. 56. neſcio an diverſus a Protagora ** Cyziceno cui Alexipharmaca ſua inſcripſit Nicander Colophonius. Protagoram etiam quendam Stoicum Laërtius memorat, cujus forte libros Geographiæ laudat Marcianus Heracleota, & Tzetza Chil. VII. v. 648. videtur

* Varie hic titulus redditur. Aldobrandinus: *de prima commendatione* quaſi συγκάτεως legiſſet. Alius interpres: *de ſtatu rerum in principio.* Sed Stanleius pag. 769. Hiſt. Philoſ. *De conſtitutione Principatus*, quæ non abſurda eſt interpretatio.

** Etiam Protagoridam quendam Cyzicenum laudat Athenæus, ejusque libros περὶ τῶν ἐν Δάφνῃ ἀγώνων ἢ πανηγύρεων itemque alios περὶ τῶν Κωμικῶν ἱστοριῶν.

Digitized by Google

memorare inter ſcriptores mirabilium Hiſtoriarum. Fuit & Protagoras Cyprius Evagoræ F. frater Pythagoræ ac Nicoclis, cujus meminere Xenophon ac Pauſan. Critonis Protagoras dialogus intercidit.

XXIX. ZENO Eleates, Parmenidis auditor, præceptor Leucippi clarus circa Olymp. LXXIX. De hujus vita & placitis, non repetam quæ viri docti ad Laërtium IX. 25. ſeq. & acutiſſimus Baylius in Lexico. Exſtat & Ariſtotelis liber de dogmatibus Zenonis, Xenophanis & Gorgiæ. Scripta illius plura olim ferebantur. Laertius: *γέγονε δὲ οὗτος γενναιόταθος καὶ ἐν Φιλοσοφίᾳ καὶ ἐν πολιτείᾳ. φέρεται γοῦν αὐτοῦ βιβλία πολλῆς συνέσεως γέμοντα.* Idem III. 48. *Διαλόγους τοίνυν φασὶ πρῶτον γράψαι Ζήνωνα τὸν Ἐλεάτην.* Et dialecticæ inventorem laudat in proœmio ſect. 18. & lib. IX. 25. Svidas ait eum ſcripſiſſe *ἐρωτικὰς*, & *πρὸς τοὺς Φιλοσόφους* & *περὶ Φύσεως.* Addit etiam compoſuiſſe *ἐξήγησιν τῶν Ἐμπεδοκλέους*, quod temporum ratio vix patitur, neque enim Empedocles Zenone hoc Eleate antiquior ſed junior fuit, natus demum Olymp. LXXVI. 4. Fuere & Zenones alii, * ut *Zeno Citieus* Stoicæ ſectæ conditor Olymp. CXXX. adhuc ſuperſtes, quem cum Eleate confundunt Epiphanius hæreſi V. 1. & Ammianus Marcellinus XIV. 9. atque è recentioribus Jacobus Gronovius T. 2. Antiquitatt. Græcar. tabula LXIV. *Zeno Sidonius* Philoſophus Megaricus, quem hic de quo jam dixi Citieus audivit. Vide Menagium pag. 279. ad Laert. *Zeno* alter *Sidonius* junior, Philoſophus Epicureus à Cicerone & Pomponio Attico frequentatus, de quo vide ſi placet Petrum Baylium in Lexico edit. ſecundæ, *Zeno Tarſenſis* Chryſippi Stoici diſcipulus, de quo Lipſius Lib. I. Manuduct. c. 11. *Zeno Medicus* Herophileus, de quo Harduinus ad Plinium. Itemque alii Meurſio ad Chalcidium p. 30. Jonſio p. 116. ſeq. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. & viris doctis ad Svidam, ac Laertium VII. 35. dicti. De *Zenone Cyprio* Juliani Imp. temporibus archiatro dixi ad Eunapium. Zenonis cujusdam ſomnium refert Artemidorus IV. 33. Mitto Zenonem Tyri Epiſcopum, Zenonem Veronenſem & alios hujus nominis, in Hiſtoria Eccleſiaſtico obvios.

XXX. SOCRATES Sophroniſci F. Philoſophus egregius Athenienſis, cicutam juſſus bibere Archonte Lachete Olymp. XCV. 1. ætatis 70. teſte Euſebio Chron. Ariſtide Orat. 2 Platonica, & Laërtio II. 44. Audivit Anaxagoram & Archelaum, atque ut nonnulli apud Laërtium II. 19. Damonem. Nihil ſcripſiſſe Socratem affirmant Cicero 3. de

* Apud Valerium Max. III. 3. extern. 3. *ejusdem nominis Philoſophus* non eſt alius Zeno, ſed idem de quo ante dixerat Zeno Eleates.

3. de Oratore, Plutarchus, * Ariſtides, quibus adde Dionem Chryſoſt. diſſ. LIV. Origenem Philoſophumenis p. 279. Laërtium proœm. Sect. 16. & Auguſtinum lib. 1. c. 7. de conſenſu Evangeliſtar. Alii ſcripta ei tribuunt non unius generis.

De *Fabulis Æſopiis* à Socrate in verſus translatis dixi ſupra c. IX. num. 5. & 6.

De *Epiſtolis* tributis Socrati, c. X. num. 35.

Pæanis in Apollinem, meminit Plato Phædone & Themiſtius Orat. 14. qui προοίμιον vocant, ut Suidas ὕμνον. Laërtius II. 42. à Dionyſodoro abjudicatum Socrati παιᾶνα teſtatus, hoc affert initium:

Δήλι Ἄπολλον χαῖρε καὶ Ἄρτεμι παῖδε κλεεινώ

Unde de uno eodemque accipiendum quod Dio Chryſoſt. diſſ. XLI. p. 507. ait Socratem feciſſe παιᾶνα εἰς τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἄρτεμιν.

Ἐγκώμιον Γρύλλε. Hermippus apud Laërt. II. 55. ſed pro Socrate eo loco legendum Naucrates ex Dionyſii Halic. τέχνῃ c. 6. uti recte obſervavit Clariſſ. Gotfridus Olearius.

Ἐπιλάφιος. Ariſtoteles III. 14. Rhet. at ibi Iſocratis nomen pro Socrate reponendum, uti apud Dionyſium loco laudato male legebatur ὁ δ' Σωκράτης ἑταῖρος Ναυκράτης pro ὁ δ' Ἰσοκράτης. Vide Meurſium V. 14. & IV. 4. Attic. Lect.

Euripidem in ſcribendis Tragœdiis à Socrate adjutum jactabant Comici Mneſilochus, Callias & Ariſtophanes apud Laërtium II. 18.

Æſchines Socraticus quoq; arguebatur dialogos, qui revera Socratis eſſent, à Xanthippe accepiſſe & pro ſuis edidiſſe. Vide quæ viri docti ad Laert. II. 60. & Heſychium Illuſtrem. Allatii dialogum de ſcriptis Socratis. 103. 108.

Plato denique ſcripta ſua pro Σωκρατείοις λόγοις venditare ipſe voluit ut ex Epiſtolis ejus conſtat. Confer Allatium p. 91. ſeq. Sed & alii paſſim ad ſcripta Platonis reſpicientes, Socratem laudant auctorem. Ita locus Salviani lib. VIII. de provident. ex quo Meurſius in Bibl. Græca p. 1606. colligit Socratem ſcripſiſſe de Legibus & de Rep. manifeſte reſpicit Platonis Politiam & libros de legibus. Sic Platonis Ionem in animo habuit Suidas Socratem laudens in Διθυραμβοδιδάσκαλοι. Meletius Lib. de hominis ſtructura videtur reſpicere Platonis Timæum, cum ait: Σωκράτης ἢ Ἐτυμολογίας μᾶλλον μορίων καὶ ὀνομάτων ἐν τῷ περὶ Φύ-

* Plutarchi & Ariſtidis loca attuli ſupra c. 11. num. 4. Vide & Allatium de ſcriptis Socratis p. 80. ſeq. & eruditam diatribam Godfridi Olearii, quâ Allatium plura Scripta Socrati levibus argumentis vindicantem impugnat. Lipſ. 1696. 4.

τῆς φύσεως ἀνθρώπῳ συμπάγματι αὐτῷ ὡς γραμματικὸς ἢ φιλόσοφος συμπέξατο. Arrianus quoque Lib. II. c. 1. Epictetearum diſs. ita intelligi-gendus, τί οὖν; Σωκράτης οὐκ ἔγραφε; ἢ τίς ποιήματα; *Quid itaque? nihil ne ſcripſit Socrates? imo quis tot ac tanta?* ſi nimirum diſſertationes ejus à Platone, Xenophonte & aliis diſcipulis in literas miſſæ computentur.

Apud ſcriptorem Altercationis Synagogæ & Eccleſiæ Socrates traditur XXIV. libros Ethicos compoſuiſſe, ſed Meurſius in libro de ſcriptis Theophraſti notavit excidiſſe nomen hujus Philoſophi, ut totus locus legendus ſit in hinc modum: *Ethicæ inventor Socrates fuit, de qua* (Theophraſtus) *XXIV. libros ſecundum poſitivam juſtitiam ſcripſit.* Confer Menagium ad Laert. V. 44.

Dolendum eſt fatis præmaturis Joh. Jonſii interceptam Hiſtoriam ejus Socraticam, quam vir doctiſſimus pollicetur p. 37. libri de Scriptoribus Hiſt. Philoſoph. Idem p. 12. teſtatur viginti fere Socrates ſe in veterum ſcriptis obſervaſſe, in quibus fuerunt haud dubie 2) Socrates hiſtoricus Argivus à Scholiaſte Pindari & aliis laudatus. 3) Socrates Ariſtotelis Magiſter, 4) Socrates Bithynus, Peripateticus. 5) Socrates Cous, 6) Socrates Epigrammatum Poeta, 7) Socrates Rhodius. 8) Socrates ſocer Piſiſtrati, 9) Socrates Achæus Cyri hoſpes, 10) Socrates Thebanus ſtatuarius, 11) Socrates hiſtrio, 12) Socrates Thracicarum rerum ſcriptor: de quibus ſingulis Menagius ad Laertii II. 47. Præterea 13) Socrates pictor Plinio memoratus, 14) Socrates Grammaticus, Etymol. M. in εὐβοΐς 15) Socrates CPolitanus, cujus Hiſtoria Eccleſiaſtica ad Theodorum ſcripta exſtat. 16) Socrates Chirurgus. Cœl. Aurelian. V. 1. Chron. paſſionum. 17) Alius ut videtur Socrates Medicus, cujus ecligma pro tabidis refert Nicolaus Myrepſus de antidotis ſect. 1. c. 174. Neſcio quem Socratem reſpicit Schol. Apollonii ad Lib. I. ubi laudat Σωκράτην ἐν τῷ πρὸς Εἰδόθεον. Sed quando apud eundem Scholiaſtem laudatur Socrates in libris κρητικῶν, legendum Soſicrates, quemadmodum etiam in Laertii codicibus Socratis nomen pro eodem Soſicrate male irrepſit, ubi laudatur ἐν πρώτῳ Διαδοχῆς, etſi uterque locus impoſuit Voſſio p. 414. de Hiſt. Græcis. Fuit & Socratides quidam Pamphilæ Epidauriæ maritus. Svid. Παμφ. tum Socration laudatus Galeno.

Forma Socratis Philoſophi licet paſſim ut tetrica deſcribitur, nec admodum amœna occurrit apud Chiffletium libello de gemmis Socratem referentibus, Gronovium T. 2. theſauri tab. LXVI. aliosque, tamen ſi Epictetum audimus ſive Arrianum IV. 11. diſs. illi fuit τὸ σῶμα ἀπήχθεες καὶ ἰδοὺ ὡς ἦεν αὐτὸς οἱ ὡραιότατοι καὶ εὐγενέστατοι καὶ ἐπεθύμεον ἐκείνῳ

ἐκείνῳ τῷ δεκαπεκλίνῳ δοκῇ μᾶλλον ἢ τοῖς ἐυμορφοτάτοις. Et quicquid criminetur Ariſtophanes, nihilominus ut ait idem Epictetus, πάντες οἱ γεγραφότες περὶ Σωκράτους πάντα τἀναντία αὐτῷ περιμαρτυροῦσιν, ὅτι ἡδὺς ἦ μόνον ἀκοῦσαι ἀλλὰ καὶ ἰδεῖν ἦν.

De Socrate olim ſcripſerat Tiberianus, quem laudat Fulgentius de continentia Virgiliana: Ariſtoxenum enim, Porphyrium aliosque Jonſio notatos, & qui de Socraticis egerunt Idomeneum ac Phaniam libenter prætereo. Apologiam Socratis compoſuerunt Plato, Xenophon, itemque alii, ut infra Lib. III. dixi in Platone.

XXXI. ÆSCHINES Lyſaniæ F. Athenienſis, ab Oratore * Atrometi F. (de quo infra c. XXVI.) diſtingendus, Socratis auditor & cultor aſſiduus. Dialogi ejus μακροὶ καὶ ἀγεῖοι (ut ait Lucianus in Paraſito) & Socraticum ſervantes Characterem, fuere hi ſeptem teſte Laërtio II. 61. & Svida in Αἰσχίνης:

Ἀλκιβιάδης. Ariſtides Orat. 1. Platon. p. 35. Athen. Lib. XIV. p. 656.

Ἀξίοχος, in quo Alcibiadem acerbe perſtrinxit tanquam vinoſum & mulierum corruptorem teſte Athenæo V. p. 220. quod in Axiocho qui inter Platonis ſcripta occurrit, non legitur. Meminere Axiochi Æſchinis Harpocratio, Pollux, Svid.

Ἀσπασία. ** Harpocrat. in Ἀσπασ. Athen. Lib. V. p. 220.

Καλλίας. Athen. Lib. V. p. 220.

Μιλτιάδης primus ordine dialogus, ideoque reliquis etiam judice Laërtio imbecillior, ſed quo tamen gratiam Dionyſii Siciliæ Tyranni ſibi Æſchinem conciliaſſe teſtatur Lucianus T. 2. p. 254.

Πίνων. Pollux. Lib. VII.

Τηλαυγής. Athenæus, ac Demetrius περὶ ἑρμην. §. 310. reſpicit & §. 172. & M. Antoninus VII. 66. ex Menagii emendatione.

Præterea ſub Æſchinis nomine ferebantur dialogi alii dicti ἀκέφαλοι

* Confunditur in editione Laërtii Amſtelodamenſi p. 115. ubi Æſchinis Oratoris imago exhibetur pro Æſchine Socratico, ut notatum Jacobo Gronovio T. 2. theſauri in addendis ad tabulam 94. ſed notatum nimis acerbe ab eo qui ſimilem ἀβλεψίαν in Zenone commiſerat, ut monebam §. XXIX.

** De Aſpaſia Mileſia quæ Socratem docuit & Periclem, hujusque linguam ad Gorgiæ imitationem exacuit ut, ait Philoſtratus Epiſt. p. 817. vide Platonem Menexeno, Ariſtoph. Acharnenſes, Plutarchum Pericle, Athenæum XIII. p. 569. ſeq. Lucianum, Harpocrationem, Svidam &c. Effigies ejus, (ſi tamen ejus effigies, de quo dubitat Menagius in Hiſtoria mulierum Philoſophar. p. 10.) galeata apud Jac. Gronov. T. 2. Antiqv. Gr. tabula LXXXV. Antiſthenes quoque librum Aſpaſiæ nomine ſcripſerat. Laërt. VI. 16. Fuit & alia Aſpaſia Cyro & poſtea Artaxerxi dilecta, de qua Ælianus XII. 1. Var. Itemque alia meretrix, de qua Svidas.

φαλοι, ſed minus elaborati atque ingenioſi, ſive ut ait Laërtius II. 60. σφόδρ' ἐκλελυμένοι, καὶ οὐκ ὑπερφαίνοντες τὴν Σωκρατικὴν εὐτονίαν. Hi à Svida referuntur itidem ſeptem: Περὶ ἀρετῆς, Δοξάκων, Ἐρασίστρατος, Ἐυξίας, Πολύξενος, Σκυθικοὶ, Φαίνων.

Arguebatur Æſchines ut qui Antiſthenis ſcripta expilaſſet, vel qui Socratis ipſius à Xanthippe acceptos dialogos pro ſuis publicaſſet. Alii à Paſiphonte Eretrico ſua Æſchinis nomini ſuppoſita eſſe notarunt. Λόγον περὶ Θαργηλίας in quo Gorgiam fuerit imitatus, laudat Philoſtratus Epiſt. ad Juliam Auguſtam p. 887. ſeq. Ἀπολογίαν ἢ πατρὸς Φαίακος ἢ στρατηγὸς, Laërt. II. 63. *Epiſtolam ad Dionyſium* id. Aliia ſub ejus nomine Epiſtola inter editas ab Allatio exſtat, numero XXIII.

XXXII. ANTISTHENES Athenienſis, Gorgiæ primùm deinde Socratis auditor & auctor ſectæ Cynicæ, varia ſcripſit diſtributa in tomos decem, quæ vide ſi placet apud Laërtium VI. 16. ſeq. & quæ ad illum locum Menagius ac Caſaubonus. Inter alia ibi memorantur Antiſthenis Αἴας & Ὀδυσσεὺς quæ hodieque exſtant, & ſunt breves μελέται ſive declamationes ſub Ajacis & Ulyſſis nomine compoſitæ. *Græce* eas edidit *Aldus* cum Æſchinis, Lyſiæ & aliorum Orationibus. Venet. 1513. fol. Inde *H. Stephanus* inter Oratores veteres A. 1575. fol. *Latine* vertit *Guil. Canterus*, ad calcem Ariſtidis, Baſil. 1566. fol. Legitur quoque Epiſtola ſub Antiſthenis nomine ad Ariſtippum, inter Socraticorum Epiſtolas ab Allatio editas. Vide ſupra cap. X. num. 35. Æſchinem Socraticum olim arguit Perſæus quod Antiſthenis ſcripta quædam ſibi tribuiſſet, apud eundem Laërtium II. 61. De libro Magico quem huic Antiſtheni à quibusdam tributum ait Svidas, dixi in elencho ſcriptorum Ariſtotelis deperditorum. Antiſthenis ſectatores Ἀντισθένειοι appellantur Ariſtoteli VIII. 3. Metaphyſic. Antiſthenes qui τῶν Φιλοσόφων Διαδοχὰς ſcripſit non Cynicus fuit, ut Meurſio in Bibl. Attica viſum, ſed junior quidam, fortaſſe Rhodius * ille Hiſtoricus qui Hiſtoriam patriam conſignaſſe colligitur è Polybio excerpt. Peireſc. p. 69. ſeq. & Peripateticus vocatur à Phlegonte c. 3. Mirabil. Alius teſte Laërtio VI. 19. fuit Antiſthenes Ἡρακλείτειος, alius item Antiſthenes Medicus de quo Schol. Ariſtophanis ad Eccleſia Zuſ. alius Antiſthenes Parius, quem à ſe arcet Apollonius apud Philoſtratum IV. 4. alius Antiſthenes quem Alexandri res geſtas ſcripſiſſe ait Volaterranus, niſi eum confudit cum Calliſthene, uti Hendreichius in pandectis Brandenburgicis affirmat Antiſthenem Thaſium, qui cum Near-

* Ita quidem Voſſius p. 325. de Hiſt. Gr. & Jonſius p. 329. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. Sed pace Menagii alius fuit Antiſthenes non Rhodius ſed cognomento Ῥόδων, Agrigentinus, cujus opes ac magnificentiam in nuptiis filiæ deſcribit Diodorus Sic. Lib. XIII. p. 205.

Digitized by Google

Nearcho navigarit, à Strabone allegari. Sed is Straboni Lib. XVI. p. 766. eſt Androſthenes. Incertum eſt quem Antiſthenem laudet Plinius XXXVI. 12. inter eos qui de pyramidibus Ægypti ſcripſerunt, itemque cujus librum tertium Μελεάγριδα in teſtimonium citat Plutarchus de fluminibus.

XXXIII. ARISTIPPI Cyrenæi, Socrati familiaris, imago ex F. Urſini gemmâ occurrit in Laërtio Wetſteniano & in Theſauro Gronovii T. 2. tabula LXXXIV. Scripta ejus refert Laërtius II. 83. ſeq. & alibi laudat ejus περὶ τῆς ἡδονῆς X, 4. & libros περὶ παλαιᾶς τρυφῆς pluribus locis, tum περὶ Φυσιολογιῶν VIII. 21. Sub Ariſtippi nomine Epiſtolæ quædam editæ à Leone Allatio, ut dixi c. X. num. 25. Apophthegmata hujus Philoſophi è Laertio, Plutarcho, aliisque exponit Paulus Leopardus in Ariſtippi vita pag. 44. ſeq. Alios præterea octo Ariſtippos refert Menagius ad Laert. p. 114. ex quibus fuit Ariſtippus, hujus de quo agimus Cyrenaicæ ſectæ Principis ex filia Arete nepos, à qua inſtitutus μητροδίδακτος nomen meruit. Alios μητροδίδακτους celebrat Menagius in Hiſtoria mulierum Philoſoph. ubi de Arete.

XXXIV. CIBES Thebanus, Socratis teſte Xenophonte 1. ἀπομνημονευμ. p. 418. auditor, qui à Platone loquens inducitur in Phædone, & Phædonem hortante Socrate ſervum emiſſe traditur apud Gellium II. 18. Macrobium lib. I. c. 11. Saturnal. & Lact. III. 24. Scripſit & ipſe dialogos tres, ut notatum Laërtio II. 125. & Svidæ, quorum tituli: Ἑβδόμη, Φρύνιχος & ΠΙΝΑΞ. Sed duobus prioribus deperditis ſolus ad nos tertius pervenit, in quo continetur elegans & lectu digna expoſitio philoſophica Fabulæ ſive imaginis, univerſam vitæ humanæ rationem * adumbrantis, quam Athenis in templo Saturni dedicaverat aliquis Πυθαγόρειόν τινα καὶ Παρμενίδειον ἐζηλωκὼς βίον. Hunc dialogum Cebetis illius antiqui eſſe ſvadent præter Laërtium & Svidam Lucianus lib. de mercede conductis T. I. p. 479. & in Rhetorum preceptis T. 2. p. 311. tum Julius Pollux III. 16. Tertullianus de præſcript. c. 39. & Chalcidius in extremo commentarii ad Timæum Platonis p. 462. quorum omnium loca Jacobus Gronovius Vir Cl. ſuæ præfixit Cebetis editioni. Idem in notis p. 105. & 108. obſervavit Dionem Chryſoſtomum Orat. 2. de Regno & Ariſtænetum lib. I. Epiſt. 2. quædam ex

* Addit Svidas: ἔχει δὲ τῶν ἐν ᾅδου διήγησις, enarrantur enim in tabula quæ animabus contingunt antequam in corpora immittantur. Deinde varii hominum mores in hac vita, varia ſtudia, & qnis illa maneat exitus, ſi vel per anguſtam virtutis ſemitam ambulent, vel latam voluptatis ac vitiorum viam ingrediantur. Stanleius p. 121. Hiſt. Philoſoph. ilam τῶν ἐν ᾅδου διήγησιν putat diverſam à Tabula, quod à mente Svidæ videtur eſſe alienum.

hac Cebetis tabula expreſſiſſe. Præ cæteris autem omnibus Chalcidii locus annotandus eſt, quia ex illo colligere licet verba ex quibus viri quidam docti conjiciunt dialogum hunc Cebeti ſuppoſitum, à Chalcidio lecta non fuiſſe. Hodie quidem in Cebete hæc legenti occurrunt P. 29. laudatæ edit. Τίνες δὲ καλοῦνται ἕτοι; οἱ μὲν ποιηταὶ, ἔφη, οἱ δὲ ῥήτορες, οἱ δὲ Διαλεκτικοὶ, οἱ δὲ Μυσικοὶ, οἱ δὲ Ἀριθμητικοὶ, οἱ δὲ Γεωμέτραι, οἱ δὲ Ἀστρολόγοι, οἱ δὲ Ἡδονικοὶ, οἱ δὲ Περιπατητικοὶ, οἱ δὲ Κυνικοὶ, καὶ ὅσοι ἄλλοι τοῦτοις παραπλήσιοι. Merito mirantur Viri eruditi * quomodo Cebes meminiſſe potuit Peripateticorum & Ἡδονικῶν ſive Ariſtippeorum Epicureorumque, qui ipſo fuere poſteriores, tum Criticorum, quorum ab Ariſtotele demum vocata eſt natio? Neque Dialecticæ ** illa ætate erat tam contemtum vel abuſu dehoneſtatum nomen, ut ψευδοπαιδείαν & non ipſi Philoſophiæ accenſeretur. Sed in Chalcidii verbis præſentem Cebetis locum laudantis nihil horum occurrit, ſed tantum mentio fit Geometricæ, Muſicæ, Arithmeticæ & Aſtrologia.

Verſiones & Editiones Tabulæ Cebetis.

Tertullianus c. 39. de præſcript. teſtatur à propinquo quodam ſuo Pinacem Cebetis verſibus explicatum Virgilianis. Sed illa Metaphraſis pridem intercidit.

Latina proſâ non ineleganter ex integriore codice Græco vertit *Ludovicus Odaxius* Patavinus, (cujus aliquot ad Politianum Epiſtolæ exſtant libro III.) A. 1497. fol. edente Philippo Beroaldo. Recuſa eſt hæc verſio cum ſcholiis *Huldrici Fabri* Rheti, Viennæ 1519. 4.

Marſilius Ficinus quoque Cebetem latine reddidiſſe traditur, ſaltim editam eſſe ejus verſionem non puto.

Juſti Velſii Hagani translatio cum commentariis ejusdem copioſis lucem vidit Lugd. 1551. 4.

Odaxii verſio cum animadverſionibus *Joh. Camertis*, ad calcem Solini & Flori ab eodem Camerte illuſtrati. Baſil. 1557. fol.

Hieronymi Wolfii translatio cum notis ejus plus ſimplici vice recuſa poſt primam editionem Baſil. 1560. 8. *Caſparis Barthii* in Variis ejus opuſculis, Hanoviæ Ao. 1612. 8. editis p. 319. ſeq.

Latinis verſibus Heroicis Cebetis Tabula reddita à *Samuele Scharlachio*, adjecta ejus Satira de ingruente iterum barbarie. Francof. ad Viadr. 1614. 4.

Erici Ericii Pantoppidani Metrica Paraphraſis. Pariſ. 1642. fol.

Græce

* Vide Sam. Petiti Miſcellanea Lib. IV. cap. 4.

** Jac. Thomaſius diſſertat. XXXIV. de ſeptem artibus liberalibus p. 360. ſeq.

Græce editus Cebes cum Pythagoræ aureis carminibus &c. Pariſ. 1557. 4. apud Martinum Juvenem, quæ editio valde commendatur à Jac. Gronovio ut non ſolum elegans ſed etiam præ cæteris emendata.

Ex *Joh. Caſelii* recenſione. Helmſt. 1594. 4.

Græce & Latine Cebetis pinacem primus in lucem edidit Aldus, inde recuderunt Baſileenſes, additis Batrachomyomachia, Galeomyomachia &c. A. 1541. 8.

Cum verſione *Hieronymi Wolfii* & notis prodiit frequentiſſime in 8. & minore forma cum notulis *Joh. Danielis Snecani* Medici. Vide infra lib. IV. ubi de Epicteto.

Cum verſione & notis *Johannis Caſelii* primus edidit Geverhartus Elmenhorſtius Lugd. Bat. 1618. 4. Cum eadem verſione excuſa exſtat Hanoveræ 1646. 12. Animadverſiones quædam in editionem Cebetis Caſelianam occurrunt in libro primo Obſervationum *H. Ernſtii* cap. 1. ſeq.

Cum verſione & notis *Danielis Claſen.* Magdeb. 1652. 4.

Cum argumentis capitum à *Mich. Boſchio.* Argentor. 1604. 8.

Cum verſione Lud. Odaxii latina, & *Arabica* Metaphraſi è Bibl. *Joh. Elichmanni* cujus latina Arabicæ Metaphraſeos translatio adjuncta eſt. Lugd. Bat. 1640. 4. è Bibl. *Claudii Salmaſii* ad calcem Epicteti & Simplicii, ejusd. Salmaſii commentariis illuſtrati, & aureorum Pythagoræ carminum Arab. & Lat.

Cum verſione Hieron. Wolfii & notis *Merici Caſauboni*, Lond. 1659. 8. ad calcem Epicteti. Cum eadem Verſione Oxon. 1680. 8. & in editione Epicteti ac Cebetis, quam cum variorum notis curavit *Abraham Berkelii*, Lugd. Bat. 1670. & Delphis Batav. 1683. 8.

Cum Verſione ad literam, concinnata in tironum uſum à Socero meo dilectiſſimo *Johanne Schultze* Hamb. 1694. 12.

Præ cæteris commendanda editio Viri Cl. *Jacobi Gronovii*, qui Cebetem edidit cum H. Wolfii verſione & notis ſuis Amſt. ex H. Wetſtenii officina 1687. 8. Edidit autem recenſitum ad tres codices MSS. vetuſtum unum, alterum juniorem, tertium à Jano Laſcari exaratum & ad editionem Pariſ. 1557. Habet præ reliquis hoc peculiare, quod clauſulam quam Græce legit Arabicus interpres, tum Odaxius qui latine vertit, nulla autem alia editio exhibet Græce, repræſentavit è MS. codice, quam hoc quoque loco, quia paucis verbis conſtat, in eorum gratiam qui Gronoviana editione deſtituun-

tur apponere volui. Ἀγνοοῦσι γὰρ ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο ἐκ κακῶν ἀγαθόν. Πλεῖστον δέ ἐστι πολλοὺς κτησαμένους ἰδεῖν ἐκ κακῶν καὶ αἰσχρῶν ἔργων. Οἷον λέγω ἐκ προδιδόναι καὶ λῃστεύειν καὶ ἀνδροφονεῖν καὶ συκοφαντεῖν καὶ ἁπλῶς ἐξ ἄλλων πολλῶν καὶ μοχθηρῶν. C. ἔστι ταῦτα. D. Εἰ τοίνυν γίνεται ἐκ κακοῦ ἀγαθὸν μηδέν, ὥσπερ εἰκὸς, πλοῦτος δὲ γίνεται ἐκ κακῶν ἔργων, ἀνάγκη μὴ εἶναι ἀγαθὸν τὸν πλοῦτον. C. συμβαίνει οὕτως ἐκ τοῦδε τοῦ λόγου. D. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ φρονεῖν γε οὐδὲ δικαιοπραγεῖν ἂν ἔστι κτήσασθαι ἐκ κακῶν ἔργων, ὡσαύτως δὲ οὐδὲ τὸ ἀδικεῖν καὶ ἀφρονεῖν ἐκ καλῶν ἔργων, οὐδὲ ὑπάρχειν ἅμα τὰ ἀντικείμενα δύναται. Πλοῦτον δὲ καὶ δόξαν καὶ τὸ νικᾶν καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα τοιούτοις ἐνδέχεται πλήσια, οὐδὲν κωλύει ὑπάρχειν ἑνί, ἀλλὰ (forte ἅμα) μετὰ κακίας πολλῆς, ὥστε οὐκ ἂν ἡ ταῦτα ἀγαθὰ ὄντα κακά, ἀλλὰ τὸ φρονεῖν μόνον ἀγαθὸν, τὸ δὲ ἀφρονεῖν κακόν. C. ἱκανῶς μοι δοκεῖς λέγειν, ἔφην. Hæc Odaxius ita vertit: *Illud enim ignorant, bonum ex malo fieri nequaquam. Multos autem videre licet in divitiarum poſſeſſionem ex peſſimis ac turpiſſimis facinoribus deveniſſe, veluti proditionibus, deprædationibus, homicidiis, calumniis, rapinis, aliisque compluribus & pravis operibus. C. ita res eſt. D. ſi igitur ut par eſt ex malo bonum nullum provenit, divitiæ vero ex malis facinoribus proveniunt, divitias nequaquam bonum eſſe neceſſe eſt. C. Sic ex iſto ſermone contingit. D. Cæterum ne ſapientia quidem & juſtitia ex malis operibus acquiri poteſt, neque ibidem injuſtitia & inſipientia ex bonis, ſiquidem ipſa eadem ſimul conſiſtere non poſſunt. Divitias vero & gloriam & victorias & reliqua id genus multa cum pravitate cuiquam contingere nihil prohibet. Quapropter hæc neque bona neque mala cenſeantur, Cæterum ſapientia duntaxat bonum, inſipientia vero malum. C. Recte, inquam & ſufficienter mihi dicere videris.*

Hiſpanice Pinacem Cebetis verterunt *Ambroſius de Morales*, Cordubæ 1585. 4. *Petrus Simon Abril*, CæſarAuguſtæ 1586. 8. & *Gundiſalvus Correa* Salmanticæ 1630. 8.

Italicè Auguſtinus Maſcardus, cujus inſignes ac diſertæ in Cebetem diſſertationes adjunctæ Venet. 1627. 4.

Anglicè Joh. Davies, Lond. 1670. 8. Alia translatio Cebetis adjuncta M. Antonino Anglice edito Londini A. 1701. per *G. Stanhope*.

Gallice cum Epicteto Cebetis tabulam edidit elegantiſſimi vir ingenii & variis ſcriptis notiſſimus *Bellegardeus*. Trevoltii Ao. 1700. 12.

Germanice Georgius Jacobus Schultzius Norimbergenſis, Francof. 1656. 4. apud heredes *Matthæi Meriani*, in qua editione etiam tabula ex Cebetis deſcriptione in æs inciſa exhibetur, quod idem fecerunt & alii

alii, præcipue *Goltzius*, licet neque hic mentem Cebetis per omnia aſſecutus Jacobo Gronovio videtur. Prodiit etiam Cebetis tabula itemque Epicteti enchiridion, cum Bruti, Apollonii*que* Epiſtolis, Agapeto & Iſocratis & Luciani quibusdam, Græce typis majoribus, & adjuncta ad calcem Germanica verſione, Cothenis Anhaltinor. 1620 8.

Belgicè, *M. Antonius Gillis*. Antvverp. 1564. ap. Plantin. Alia Belgica verſio lucem vidit Amſt. 1658.

XXXV. CRITO Athenienſis, cujus nomine Plato Dialogum inſcripſit & Euclides Megaricus, compoſuerat dialogus XVII. uno volumine comprehenſos teſte Laertio II. 121. quorum tituli: 1) ὅτι οὐκ ἐκ τ̃ μαθεῖν οἱ ἀγαθοί. 2) περὶ τ̃ πλεῖον ἔχειν. 3) τί τὸ ἐπιτήδειον, ἢ Πολιτικός. 4) περὶ τ̃ καλ̃. 5) περὶ τ̃ κακοεργεῖν. 6) περὶ * εὐθημοσύνης. 7) περὶ νόμ. 8) περὶ τ̃ θεί. 9) περὶ πχνῶν. 10) περὶ συνεσίας. 11) περὶ σοφίας. 12) Προτρεπτικὸς ἢ Πολιτικός. 13) περὶ γραμμάτων. 14) περὶ ποιητικ̃ς. 15) περὶ τ̃ καλ̃. 16) περὶ τ̃ μαθεῖν. 17) περὶ τ̃ γνῶναι ἢ περὶ ἐπιστήμης, τί τὸ ἐπίστασθαι. Mirum eſt omiſſam à Laertio Apologiam Socratis, quam à Critone ſcriptam Svidas auctor eſt, niſi tamen falſus eſt Svidas. Critonis hujus filii, Socratis itidem diſcipuli: *Critobulus*, *Hermogenes*, *Epigenes*, *Cteſippus*. Alius fuit *Criton Ægeus*, Pythagoricus, cuju περὶ προνοίας καὶ ἀγαθ̃ς τύχης à Stobæo ſerm. 3. laudari puto, non Critonis noſtri Athenienſis, ut Meurſio viſum in Bibl. Attica. Alius *Crito hiſtoricus Pieriotes*, de quo Voſſius in Hiſt. Gr. & idem Meurſius in Bibl. Græca, ubi inter alia obſervat hunc male Κρότωνα vocari apud Svidam in Βοιωτία. Alius *Crito Comicus*, cujus drama eſt Μετοικία Polluci laudata, non opus hiſtoricum Critonis Pieriotæ, ut Voſſius exiſtimabat. Alius *Crito Medicus diſcipulus Acronis*, temporibus Artaxerxis Longimeni. Vide Voſſium de Philoſophia p. 86. Alius *Crito* itidem *Medicus Empiricus* ſub Imperatoribus clarus, cujus an ſuperioris libros IV. κοσμητικῶν, & περὶ Φαρμάκων & de morbis medendis laudant Galenus, Oribaſius, Paulus Ægineta & Aëtius. Mentio Critonis Medici etiam apud Martialem, Plinium aliosque, & forte apud Celſum, ubi Crato laudatur. Incertum cujusnam Critonis Ὀψαροθυτικὰ laudet Athenæus. Sed & *Critonem Naxium* Svidas memorat auctorem Octaëteridos.

XXXVI. EUCLIDES Megarenſis, auditor Socratis inter primos, & auctor ſectæ Megaricæ, cui Eriſticorum poſtea & Dialecticorum nomen

* Aldobrandin. *de animi ſecuritate*. Stanleius *de ſecuritate* M. Meibonius *de felicitate*. Ambroſius Camaldul. *de fertilitate*. Sed vertendum eſt *de recta rerum adminiſtratione* Vide Leopardum V, 2. emendatt.

nomen hæsit, scripserat dialogos VI. Λαμπρίαν, Αἰσχίνην, Φοίνικα, Κρίτωνα, Ἀλκιβιάδην, & Ἐρωτικόν. Laërt. II. 108. & Svid. Scripta ejus jam videntur intercidisse cum hæc scriberet Censorinus c. 3. *Euclides Socraticus duplicem omnibus omnino nobis genium dicit appositum, quam rem apud Lucilium in libro Satirarum nono licet agnoscere.* Iconem hujus Euclidis habes etiam in Gronovii Thesauro T. 12. tabula LXXXII. De altero Euclide Mathematico celebri, qui Ptolemæi Lagi temporibus Alexandriæ docuit, egi infra libro III.

XXXVII. GLAUCO Athenienſis, Platonis frater, compoſuerat dialogos novem, Laërtii etiamnum ætate exſtantes. Καίτοι (inquit II. 124.) φέρονται ἐνενὶ (βιβλίῳ) διάλογοι ἐννέα. Φαίδυλος, Εὐελπίδης, Ἀμύνταχος, Εὐθίας, Λυσιθείδης, Ἀριστοφάνης, Κέφαλος, Ἀναξιφημος, Μενέξενος. Ait & alios ſub ejus nomine ferri dialogos XXXII. ſed ſuppoſititios. Alius fuit Glauco Rhapſodus, cujus meminit Plato Ione ſub init. Alius Comicus, cujus drama πρέσβεις memoratur in argumento ad Veſpas Ariſtoph. Alius Glauco Medicus laudatus Plinio, alius forte Glauco ſcriptor γλωσσῶν quas allegat Athenæus, alius denique L. Glauco Romanus fortiſſime contra Hasdrubalem militans, quem cum Cynegiro confert Plutarchus parallel.

XXXVIII. MENEDEMUS auctor Eretriacorum, auditor Stilponis, & æqualis Antagoræ Rhodii, Arati, Lycophronisque, nullum librum ſcripſit teſte Antigono Caryſtio apud Laërtium II. 136. Initium Epiſtolæ ejus ad Demetrium Regem legitur apud eundem 141. qui 140. refert Lycophronem drama ſatyricum edidiſſe ſub titulo Menedemi, quo Philoſophum illam laudabat, ſive naſo ſuſpendebat potius, ut docet Athenæus. Aſclepiadem quocum adeo familiariter verſatus eſt Menedemus, Phliaſium fuiſſe conſtat è Laertii VI. 91. & II. 105. Alius Menedemus Medicus cujus meminit Dioſcorides. Alius quoque Menedemus Cynicus, patria Lampſacenus, de quo idem Laërtius VI. 102. ſeq. Sed Eretrienſem intelligit Joſephus XII. 2. Antiqv. idemque *Providentiæ vindex* dicitur à Tertulliano c. 18. Apologet.

XXXIX. PHÆDO Elienſis, Eliacæ ſectæ autor, cujus nomine Dialogum perelegantem inſcripſit Plato. Compoſuit Dialogos, quorum tituli: Ζώπυρος (Laërt. II. 105. Svid. & Pollux.) Σίμων. Et de quibus dubitatum eſt utrum ipſius eſſent, Νικίας, Ἀντίμαχος ἢ πεσσβύται ſive ut Svid. πεσσοῦντες, tum Μήδιος (quem alii Polyæno, Æſchini alii tribuerunt) Σκυθικοὶ λόγοι (quos & ipſos quidam retulerunt ad Æſchinem) tum quos ſolus commemorat Svidas: Σιμμίας, Ἀλκιβιάδης & Κε-

Digitized by Google

κελόλας. Succeſſor Phædonis Pliſtanus, Pliſtani Stilpo, Stilponis Menedemus, de quo jam dixi, & Aſclepiades Phliaſius.

XL. Sub PHÆDRI nomine Epiſtola ad Platonem edita ab Allatio eſt vigeſima quinta inter Socraticas de quibus dixi ſupra c. X. §. 35. In hac ſic inter alia de ſe loquitur Phædrus, ſive potius loquens inducitur ab auctore Epiſtolæ: Ἐμοὶ γὰρ ἥδιον Φιλοσοφίας ἔδειν καὶ τῶν ἐν Φιλοσοφίᾳ λόγων. Ἐτιθηνήθην γὰρ ἐκ νέου ἔλα πάλαι Σωκρατικοῖς ὡς ἄν τις εἴποι βακχεύμασιν ἐν παντὶ ἁρμοδίῳ καὶ ἱερῷ τόπῳ. Τοῦτο μὲν Ἀκαδημίᾳ τοῦτο δὲ Λυκείῳ τε καὶ Ἰλισσῷ ὑπὸ τῇ θείᾳ Πλατάνῳ ἐνισταμένης μεσημβρίας, ἵνα Λυσίας ὁ Κεφάλου τε καὶ ἑρωτικὸς διαρρήδην. Amantiſſimus ſane Phædri Plato fuit & ejus nomine dialogum ſuum de pulchro inſcripſit. Sed ea cum Phædro juniore locutum Socratem quæ Plato fingit, temporum rationi repugnare notat Athenæus.

XLI. PRODICUS Patria Ceus fuit, Simonidis teſte Platone civis, pro quo male Chium * vocant alii, vel Coum. Junior autem longe Simonide, claruit circa Olymp. LXXXVI. Protagoræ auditor, æmulus Gorgiæ, & à Socrate, Theramene, Euripide **, Iſocrate, Xenophonte auſcultatus, qui poſtremus cum carcere detineretur, vadem ſiſtere quam Prodici λόγοις non intereſſe maluit, ut refert Philoſtratus 1. Sophiſt. p. 503. Ingenio cum valeret, eloquentiam ἔμμισθον ſive mercenariam per varias jactavit civitates, & ad Protagoræ exemplum ut docet Laërtius IX. 50. certo pretio ab auditoribus exacto, recitavit λόγους ſive diſſertationes, lectiones & declamationes ſuas, alias drachmis *** ſingulis, alias binis, alias quaternis, alias denique ut idem notavit Plato quinquagenis. Philoſophici argumenti fuiſſe λόγους ipſius plerosque, è veterum Prodicum memorantium teſtimoniis jure colligas. Et Schol. Ariſtoph. ad Aves v. 694. reprehendit Callimachum, quod Oratoribus potius quàm Philoſophis Prodicum accenſuerit. Inprimis nihil celebrius eſt ipſius fabula de Hercule ante bivium conſtituto, cujus poſt Platonem in Axiocho meminit Xenophon 2. de dictis Socratis, καὶ Πρόδικος γὲ ὁ σοφὸς ἐν τῷ συγγράμματι τῷ περὶ τοῦ Ἡρακλέους ὅπερ δὴ καὶ πολύ-

* Vide Clariſſ. Bælii Lexicon, ubi de Prodico erudite diſſerit.

** Gell. XV. 20.

*** Drachma idem valebat quod denarius, pars ſicli quarta, thaleri octava, 50. drachmæ ſunt ſex thaleri cum quadrante.

σοις ἐπιδείκνυται &c. Philoſtratus 1. de Sophiſt. p. 487. Προδίκῳ τῷ Κείῳ συνέχαιρόν τις ἐκ ἀηδὴς λόγος &c. Svidas: Φέρεται καὶ βιβλίον Προδίκου ἐπιγραφόμενον ὧραι, ἐν ᾧ ἐποίησε τὸν Ἡρακλέα τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ κακίᾳ συντυγχάνοντα. Confer Schol. Ariſtoph. ad Nubes p. 81. Cic. 1. Offic. & XII. 5. ad famil. Quintil. IX. 2. Clement. V. Strom. p. 561. & Maximum Tyr. diſſ. IV. Imitatus etiam eſt Philo libro de mercede meretricis & Silius Italicus XV. 20. ſeq. Dio Chryſoſt. Orat. 1. de regno, Lucianus ſomnio, & è recentioribus Steph. Vin. Pighius in Hercule Prodicio. Notum eſt Prodicum hunc accenſeri Atheis à Cicerone 1. de natura Deor. ſect. 119. & Sexto Empirico VIII. contra Math. p. 318. ſeq. tum à Svida tradi, juſſum ab Athenienſibus cicutam bibere, utpote qui juventutem corrupiſſet. Alius fuit Prodicus, cujus meminit Hippocrates ſexto Epidem. ubi ambiguus hæret Galenus utrum Prodicum intelligat Leontinum an Selymbrianum. Lib. III. comment. in 6. Epidem. T. 5. p. 488. Alius Prodicus Samius, cui Poëma Orphicum quod inſcribebatur ἡ εἰς ᾅδου καταβασις tributum à nonnullis tradit Clemens 1. Strom. p. 333 Alius denique Prodicus hæreticus Gnoſticus, cujus ſectatores jactabant ſe poſſidere libros Apocryphos * Zoroaſtris, teſte eodem Clemente 1. Strom. p. 334. De hoc Prodico auctore Adamitarum conſule Bælii Lexicon & Tillemontii Memor. Hiſt. Eccleſ. Tom. 2. part. 2. p. 162. ſeq.

* Vide quæ ſupra Lib. I. cap. XXXVI. §. 6.

CAPUT XXIV.

De HIPPOCRATE Medicorum Principe, & Polybo ejus diſcipulo.

Hippocratis genus, ætas, Vita. Plures Hippocrates. 1. Scriptorum Hippocratis recenſio cum variis obſervationibus. 2. Editiones & interpretes. 3. Epiſtola Theophraſti Renaudoti de exiguo operæ pretio quod ex collatione verſionum Hippocratis Syriacarum & Arabicarum ſperari poteſt ad Hippocratem emendandum. 4. Scripta Polybo tributa Hippocratis genero ac diſcipulo. 5. Alii Medici illius ætatis ſtrictim indicati. 6.

1. HIPPO-

I.

HIPPOCRATES Cous, ad Herculem & Æſculapium genus ſuum (a) retulit, ſi credimus auctori vitæ ejus quæ

a) Stirpem Hippocratis poſt Joh. Tzetzen Chil. 7. hiſt. 155. Reinerum Reineccium in hiſtor. Julia & Hieron. Henningeſium in tabulis genealogicis (adde Vanderlinden Hippocr. T. 2. p. 956.) plenius & accuratius expoſuit (quamvis & in hoc quædam haud ſine ratione caſtigat Daniel Clericus parte 1. Hiſt. Medicinæ Lib. IV. c. 1.) Joh. Henricus Meibomius comment. in jusjurandum Hippocr. c. 1. Idem plures Hippocrates eodem loco recenſet, quos hîc additis nonnullis obſervationibus paulo plenius ac diſtinctius repetam. 1) Hippocrates Gnoſidici F. noſtri avus, Medicus, qui ex quorundam ſententia nihil ſcripſit, ex aliorum vero, duos compoſuit libros, qui inter noſtri ſcripta hodie leguntur, τὸ περὶ ἀγμῶν καὶ τὸ περὶ ἄρθρων unum de fracturis & alterum de articulis. Galen. 1. in Hippocr. de victu in morbis acutis T. 5. p. 43. & in lib. de fracturis p. 525. Palladius in eundem lib. 2) Hippocrates Theſſali F. Hippocratis noſtri Nepos, à quo & ipſo ἰατρικὰ ſcripta fuiſſe Svidas auctor eſt. Idem ut exiſtimo contra quem Antiphon Retorſcripſit teſte Plutarcho, & Photio, ubi male ἰατρῷ nomen ab imperito librario acceſſit. Conſer Jonſium p. 324. 3) Draconis F. Cous & ipſe & noſtri gentilis, qui ſub Caſſandro Antipatri F. è vita diſceſſit. Etiam hunc ἰατρικὰ ſcripſiſſe Svidas refert. 4 & 5) uterq; Thymbræi filius, Cous ex eâdem familia, qui & ipſi ambo de re Medicâ ſcripſerunt, Svidâ teſte. 6) Praxianactis filius Cous Medicus itidem ex noſtri poſteris, & ſcriptor. 7) Hippocrates Chius Mathematicus, de quo dixi in notitiâ Pythagoræorum. 8) Hippocrates Piſiſtrati Pater Athenienſium tyranni. Herodot. 1. 59. Demoſth. Orat. in Midiam & Plutarch. Solone. 9) Hippocrates Megaclis ejectoris Piſiſtrati F. avus Periclis, pater Megaclis, Agariſtæ & Xantippi. id. VI. 131. 10) Hippocrates Athenienſis, cujus filios Teleſippum, Demophontem & Periclem tanquam fatuos perſtringunt Eupolis apud Svidam in τοῖς Ἱπποπράταις & Ariſtophanes in Νεφέλ. Meminit & Galenus libro quod animi mores temperamentum corporis ſequantur. Adde Gatakerum p. 133. Adverſar. & Voſſium Inſt. Orator. Lib. II. c. 14. ſect. 8. & de Philoſophia c. 11. §. 22. 11) Hippocrates Athenienſium in bello Peloponneſiaco dux, Thucydidi Lib. IV. Diodoro Sic. Lib. XII. & Pauſaniæ in Laconicis ac Boeoticis memoratus, & cui Dioſcorides teſte Galeno 1. in 6. Epidem. T. 5. p. 456. tribuit librum de morbis. Vide & eundem commentar. 2. in lib. de natura humana ſub init. 12) Hippocrates Smyndiritis Sybaritæ Pater. Herodot. Lib. VI. 12. Athenæus Lib. XII. 13) Lacedæmoniorum in Chalcedone præfectus. Plutarch. in Alcibiade. 14) Hippocrates Xenodici filius Capyos frater, ex Thebanorum Regum familia, Theronis conſobrinus. Schol. Pindari Olymp. Od. 2. extrem. 15) Hippocrates Patareus Cleandri frater, pater Euclidis & Cleandri, Tyrannus Geleorum. Herodot. VI. 154. ſeq. Diodorus Sic. in excerptis Peireſc. p. 254. 16) Hippocrates Apollodori F. Phaſonis frater. Plato Protagorâ. 17) Hippocrates Aramiteus, cujus filius Atyanas in Olympiis periodo vicit, Phlegon Trall. apud Phot. cod. 97. 18) Hippocrates Mindaro Lacedæmonium duci ab Epiſtolis. Xenoph. 1. rerum Græcar.

ſub falſo (b) *Sorani* nomine exſtat. Natus Olympiade LXXX. 1. die XXVI. menſis Agriani (c) regnante apud Coos Abriada, qui Hippocratis natalem deinde quotannis feſtum habuerunt. A Patre Heraclida (d) Medicinæ artis ſcientiâ imbutus eſt, poſtea ab Herodico Selymbriano Medico Gorgiæ Rhetoris fratre, quem & ipſum ac Prodicum (*) Democritumque ab Hippocrate auditum ſunt qui teſtantur. Cæterum de Democrito quamvis apud Celſum & alios hoc ſcriptum lego, non ab re dubitarim, quia non prius cognitus Hippocrati videtur fuiſſe Democritus, cum ad illum curandum Abderam vocaretur, præcipue ſi vera ſunt quæ habet Ælianus lib. IV. Var. cap. 20. In Philoſophia Hippocrates Heracliteam maxime ſententiam ſecutus fuiſſe, ignemque omnium rerum ſtatuiſſe principium, ac Deo igneam naturam tribuiſſe videtur, ut è libro de principiis ſive carnibus obſervat. Rad. Cudvvorthus Anglus p. 109. ſyſtem. intellectual. & Rev. D. Johannes Andreas Schmidius in exercitatione de Theo-

Græcar. 19) Hippocrates prætor Syracuſanus de quo Livius Lib. XXIV. 20) Hippocrates curator teſtamenti Stratonis Lampſaceni, apud Laërtium V. 62. Cæterum Ἱπποκράτης Ἴων apud Erotianum in Τριταιοφυεῖς, non diverſus eſt à magno noſtro Hippocrate qui Jonice ſcripſit & vocabulo Τριταιφυεῖς utitur VI. Epidem. & alibi.

b) Vitam Hippocratis quam habemus non à Sorano ſcriptam ſed à neſcio quo ex Sorani Coi βίοις ἰατρῶν (Soranum Epheſium vocat Svidas & Tzetzes) Hiſtomachi Epheſii libris περὶ τῆς Ἱπποκράτης αἱρέσιος & Andreæ Medici περὶ τῆς ἰητρικῆς γενεαλογίας opere utcunque collectam eſſe exiſtimo. Soranus ipſe bis in illa laudatur, & Soranus Epheſius ſcripſerat teſte Svidâ βίους ἰατρῶν καὶ αἱρέσεις, in hac autem quæ exſtat vita nihil occurrit quod ad hæreſin & dogmata Hippocratis intelligenda faciat. Neque in eâ leguntur pleraque quæ è Sorano Epheſio de Hippocrate affert Tzetzes Chil. 7. hiſt. 155. Hippocratis effigiem exhibet prærer Fulv. Urſinum, Dan. Clericum aliosque Jacobus Gronovius Vir Cl. T. 2. Antiqv. Gr. tabula LVIII. Aliam præfixam videre licet editioni Vander Lindenianæ, aliam Charterianæ.

c) Nomen menſis apud Coos, ſolum forte cujus memoria ad nos pervenit, itaque cui nam parti anni reſpondeat, incertum, nec tanti. Fuit & feſtum apud Græcos dictum Agrania ſive Agriania & Agrionia, de quo Caſtellanus & Meurſius.

d) Fallitur Joh. Woweranus c. 16 Polymathiæ §. 8. Hippocratem noſtrum quem Coum vocat ab Hippocrate Heraclidæ filio diſtinguens. Galeni locus quem reſpicit eſt T. 5. edit Baſil p. 422. nec quicquam aliud innuit, quam ex communi ſententia Aphoriſmos & προγνωστικὸν haberi pro genuino fœtu magni Hippocratis. Eundem in lapidem impingunt & præterea προγνωστικὸν cum ſpuriis προρρητικῶν libris confundunt Placcius ὁ μακαρίτης. p. 209. Pſevdonym. & Vir clariſſ. Joh. Mollerus p. 315. Homonymoſcopiæ.

(*) Non Ceum illum ſed Leontinum vel alium Medicum hujus nominis, cujus meminit 6. Epidem. Vide quæ notavi capite ſuperiore XXIII, §. 41.

Digitized by Google

de Theologia Hippocratis, atque ante hos Johannes Stephanus Bellunenſis in Hippocratis Theologia. Somnio monitus Theſſaliam petiit, ibiq; magnam vitæ partem verſatus & in eâ ſepultus eſt, unde Theſſalum vocat vetus Epigramma. (e) Tzetzes quidem ideo in Theſſaliam profugiſſe refert, quod Bibliothecæ cuſtos in patria ſua conſtitutus libros vetuſtiorum Medicorum & Bibliothecam integram exuſſiſſet (f). Sed neſcio temerene quis fidem habiturus ſit rei abſonæ atque aliis veteſtioribus ſcriptoribus præteritæ, quamvis idem Tzetzes res Hippocratis exponere ſe teſtatur ex Epheſio Sorano. Et Plinius XXIX. 1. ex Varrone: *Medicinam revocavit in lucem Hippocrates, genitus in inſula Co, inprimis clara ac valida & Æſculapio dicata. Is cum fuiſſet mos liberatos morbis ſcribere in templo ejus Dei quid auxiliatum eſſet, ut poſtea ea ſimilitudo proficeret, exſcripſiſſe ea traditur, atque jam templo cremato inſtituiſſe Medicinam hanc quæ Clinice vocatur.* Sane artem hanc tantâ cum laude fecit, ut Athenis (g) & per univerſam Græciam quam peſtilentia liberavit, tum apud Regem Perdiccam in admiratione eſſet, atque vivus ab omnibus veluti præſens Deus quidam haberetur, & poſt mortem divinis afficeretur honoribus, tantâ etiam cum laude de arte Medica ſcripſit propriis obſervationibus & privata experientia fultus, quamvis ſcripſit ſuccincte atque obſcurius, ut jam pridem ex plurium judicio ſententiæ ejus totidem oracula ac voces divinæ (h ſint. Patria utut Doricus, uſus eſt in ſcriptis dialecto Jonica ſive Attica veteri (i) vel in Democriti (k) gratiam, vel potius quod illam dialectum tanquam ſuaviorem pluribus ſciret probari. Ad barbaros & Perſarum Regem Artaxerxem (l) venire

e) Anthолog. Epigramm. f. 348. Lib. III. c. 15.

f) Tzetzes Chiliad. p. 139.

Ἐν Κῷ βιβλιοφύλαξ δὲ δειχθεὶς ὁ Ἱπποκράτης
Τὰ παλαιὰ τῶν ἰατρῶν ἐνέπρησε βιβλία
Καὶ τὸ βιβλιοφυλάκιον. Δι' ὃ φυγὼν ἐκεῖθεν
Ἐν Ἠθωνοῖς διέτριβεν Ἑλλάδι Θετταλίᾳ

g) Olymp LXXXVII 3. anno ætatis XXXI. Conſet decretum Athenienſium apud Lindenium T. 2. p. 936.

h) Svid. in Ἱπποκράτης Galenus lib. 1. de uſu partium c. 9. πάλιν ἓν ὥσπερ ἀπὸ Θεᾶ φωνῆς τῆς Ἱπποκράτους ἀρξώμεθα λέξεως Idem c. 8. Ἀλλ' ἐδὲ τὰ Ἱπποκράτους ἦν ἱκανὰ τὰ μὲν ἀσαφῶς εἰπόντος. τὰ δ' ὅλως παραλιπόντος. Κακῶς μὲν γὰρ ἐκεῖνος ἐδὲν ἔγραψεν ἐμοί γ' οὐκ ἀρεσκῇ. T. 1. p. 370. Laudat Hippocratem tanquam magnum Medicum etiam Ariſtoteles VII. 4. Politic.

i) Galen. in librum de fracturis T. 8. p. 525. ἴσι γὰρ ἀμέλει καὶ τοῦτο σύνηθες τοῖς Ἀττικοῖς, ὧν τῇ διαλέκτῳ χρῆσθαι καλά τι καὶ ὁ Ἱπποκράτης ὡς ἀποφήνασθαι τινὰς αὐτὴν ἀρχαίαν Ἀττίδα.

k) Ita Ælianus IV. 20. Var. Conſer Menag. ad Laërt. p. 381. 387.

l) Pſeudo Soran. in Vita. Galenus. εἶτ' ἄριστος ἰατρὸς καὶ φιλόσοφος. T. 1. p. 9.

rogatus renuit, opum non minus contemtor quam Græcorum ſuorum amantiſſimus. Denique poſtquam ipſe artis ſuæ ope quam plurimos morti ſubduxiſſet, mortuus ipſe eſt (m) apud Lariſſæos, quo ætatis anno incertum: qui vero minimum dicunt, octoginta qninque annos natum deceſsiſſe affirmant Olymp. CI. anno 1. aliis XC. aliis CIV. aliis denique CIX. tradentibus, qua ratione vitam produxerit ad Olymp. CVI. 1. Capite velato plerumque pingi ſolitum, in ejus vita & apud Tzetzam, Svidamque legitur. Filii ipſius duo, Theſſalus (n) & Draco, gener Polybus, diſcipuli inter alios quam plurimos Prodicus (o) Selymbrianus, Apollonius & Dexippus. De filia Hippocratis in Draconem mutata à Diana, ridiculam fabulam ex Joh. Mandevillii itinerario c. 6. exponit Lindenius T. 2. Hippocr. p. 977.

II. Scripta Hippocratis recenſere juvat ordine Alphabeti, ita tamen ut præter varias obſervationes Criticas ſingulis tractatibus adjectas, præfigam numeros editionis Lindenianæ in binos diſtinctæ tomos, quorum prior deſinit in numero ſexageſimo: addamque tomos editionis Charterianæ Pariſienſis, atque deſignationes commentariorum Galeni, aliorumque veterum, & præcipuorum è recentibus.

82. Περὶ ἀγμῶν ſive κατάγματων, *de fracturis* liber, quem aliqui perinde ut librum περὶ ἄρθρων ad Hippocratem Gnoſidici filium noſtri avum retulerunt, teſte Galeno & Palladio. Et utriusque libri inſcriptio fuit τὰ κατ' ἰητρεῖον. *Galeni* libri 3. comment. in hunc librum T. 5. edit. Baſil. & Pariſ. T. 12. Commentarius ſive fragmenta commentariorum *Palladii* ſcritoris Græci (qui in MS. Sophiſta appellatur) cum verſione & brevibus notis *Jacobi Santalbini* Metenſis Medici, occurrit in Hippocrate editionis Foëſianæ ſect. VI. pag. 917.—932. & in Pariſienſi T. 12. Eadem latine exſtant in editione Hippocratis latina Francof. 1596. 8.

31. Περὶ ἀδένων, *de glandulis* liber, Erotiano inter Hippocratis ſcripta præteritus, & juniori cuidam à Galeno tributus qui Hippocratis dictionem & mentem in eo requirit, etſi Hippocrates libro περὶ ἄρθρων promiſit ſe alibi dicturum περὶ ἀδένων ὁλομελίης ſive de univerſa glandu-

m) Marcus Antoninus lib. 3. §. 3. Ἱπποκράτης πολλὰς νόσους ἰασάμενος, νοσήσας ἀπέθανεν.

n) Hujus πρεσβευτικὸς ſive oratio ad Athenienſes legitur in editionibus operum Hippocratis Foëſiana p. 12. Lindeniana T. 2. p. 937. Idem dicitur recenſuiſſe atque interpolaſſe libros quosdam parentis ſui περὶ ἐπιδημιῶν. Vide Galenum T. 5. p. 470. 442, 461. o) Plin. XXIX. 1. ubi non neceſſe eſt Herodici nomen reponi.

glandularum natura per totum corpus humanum. Exſtat T. 4. edit. Pariſ. Illuſtravit Theodorus Zvingerus.

28. περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων, *de aëribus, aquis, locis*, atque ut in Erotiano & Galeno additur, περὶ οἰκήσεων, ὡρῶν καὶ χωρῶν *de habitationibus, tempeſtatibus anni & regionibus* valetudinis cauſa obſervandis. Gallice vertit *Dacerius* T. 2. p. 407. At cum *Galeni* libris 3. commentariorum latine tantum editis occurrit T. 6. Pariſ. Cum commentario *Ludovici Septalii* idem Hippocratis liber prodiit Græce & lat. Col. A. 1590. Illuſtrarunt præterea Theodorus Zvingerus, Adrianus Alemannus, Hieron. Cardanus, ut Camilli paraphraſin prætream, editam Venet. 1596. 4. In editionibus priſcis hujus libri magnus hiatus & trajectio, quam recentiores reſtituerunt.

69. περὶ αἱμορροΐδων, *De hæmorrhoidibus*. Cum libro περὶ συρίγγων olim conjungebatur, ut inferius notavi. Exſtat T. 12. edit. Pariſ.

25. 26. περὶ αἰῶνος *de ætate hominis* libellus ſive fragmentum extremam partem libri περὶ ἀρχῶν in aliis quibusdam editionibus occupat. Sed locus ejusdem argumenti à Philone libro de mundi opificio ex Hippocrate laudatus, quem Lindenius libello de ætate ſubjecit, fortaſſe petitus eſt ex libris Hippocratis περὶ ἑβδομάδων *de hebdomadibus* quos laudat Chalcidius p. 111. & Favonius Eulogius ad ſomnium Scipionis p. 441. edit. Grævii. Locum è Philone Charterius exhibet ad calcem Tomi 5. Pariſ. Libellum de ætate hominis illuſtrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Lalamantius.

21. περὶ ἀνατομῆς de reſectione ſive anatomia corporis humani T. 12. edit. Pariſ.

44. 45. Hippocratis *antidota* ex Actuarii methodo medendi lib. V. c. 6. & Nicolai Myrepſi Alexandrini de compoſitione medicamentorum lib. I. c. 378.

83. περὶ ἄρθρων *de articulis* ſive περὶ τῶν ἐξαρθρημάτων ut interdum vocat Galenus. In MS. Vaticano occurrit poſt librum de natura pueri ſub titulo περὶ ἄρθρων ἐκβολῆς. Vide & quæ paulo ante de libro περὶ ἁγμῶν. Cum libris 4. commentariorum Galeni T. 5. Baſil. & T. 12. Pariſ.

2. περὶ ἀρχαίης ἰητρικῆς, *de veteri Medicina*, unde initium ſumſerit & quomodo aucta locupletataque fuerit, neceſſitate ipſa homines docente. In hoc libro, ut paſſim alias perſpicue teſtatur Hippocrates, alios ante ſe fuiſſe qui de Medicina dicere & ſcribere ſunt aggreſſi, licet

licet nil eorum ad nos pervenit, & ipſe à quibusdam Medicæ artis inventor exiſtimatur. Idem lib. 1. de diæta: *νῦν δὲ πλοι μὲν ξυνέγραψαν, ἰδεὶς δὲ ἔγνω ὀρθῶς καθόπ ἂν αὐτῖς ξυνγραπτέον.* Occurrit. T. 2. edit. Charterii & Gallice in Daceriano T. 1. p. 53. Illuſtrarunt Michaël Antonius Blondus, Theod. Zvvingerus, Joh. Heurnius, Joh. Gorræus. Quibus addes in textum 24. Wilhelmi ten Rhyne meditationes Lugd. Bat. 1672. 12. Gallice vertit etiam *Joh. Maſſardus* in tractatu de panaceis Amſt. 1676. 12. *Lucæ Antonii Portii* elegans paraphraſis latina exſtat ad calcem Bernhardi Ramazzini de morbis artificum, Ultraject. 1703. 8.

9. *περὶ ἀρχῶν ἢ σαρκῶν, De principiis aut carnibus.* In hoc libello Hippocrates Heracliteum ſe eſſe Philoſophum demonſtrat, & ſententiam ſuam de principiis univerſi & ſingillatim ex quibus homo conſiſtit & quomodo corpus ejus conſtitutum ſit exponit. Exſtat T. V. edit. Charterii, & Gallice à *Dacerio* T. 1. p. 323. Illuſtrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Heurnius.

8. Ἀφορισμοὶ, Aphorismorum ſive brevium regularum Medicarum è longa obſervatione atque uſu collectarum ſectiones 1 — 25.
2 — 54.
3 — 31.
4 — 83.
5 — 72.
6 — 60.
7 — 79.
8 — 18.

Aphoriſmi 422.

Sectio Octava περιεμβλημένης ſive adjectitios complectitur, quos Galenus & alii non agnoſcunt. Neque diſtinctio in ſectiones eſt ab ipſo Hippocrate, nam ut Oribaſius docet, *Soranus* aphorismos diviſit in partes tres, *Rufus* in quatuor, *Galenus* in ſeptem, cujus diviſionem plerique ſunt ſecuti. Præter Galeni commentarium T. 5. Baſil. & T. 9. Pariſ. exſtat alius in ſeptem aphorismorum libros latine tantum editus ſub *Oribaſii* nomine, Pariſ. 1553. Venet. eodem anno, & Patavii 1658. 8vo. *Theophili* ſive *Philothei* commentarium Gr. MS. memorat Labbeus pag. 212. Bibl. nov. MS. Latine prodiit Spiræ Anno 1581. 8vo. Venet. 1549. 8vo. Corrado interprete. Interciderunt latina

tina *Pelopis* verſio & commentarii ejusdem *Pelopis* ac *Lyci*, *Rufi*, *Sorani*, *Domni*, *Attalionis*, quos univerſos laudat in præf. Oribaſius. Adverſus Aphorismos ſcripſerant *Theſſalus Trallianus* & libris XLVIII. *Julianus Alexandrinus* à Galeno ſingulari libro qui T. 5. edit. Baſil. p. 337. & T. 9. Pariſ. legitur, oppugnatus: Præterea *Lycus*, contra quem ejusdem Galeni liber in iisdem tomis habetur pro defendēdo aphorismo 14. ſectionis primæ. E recentioribus *Mich. Aloyſius Sinapi* in paradoxis Medicis Parte 3. At Oribaſius in præf. refellens eorum ſententiam qui Hippocratis eſſe negarunt, *nemo*, inquit, *tale opus aggreſſus eſt poſt Hippocratem, quem Philoſophi amicum naturæ dixerunt. Tentavit quidem Democritus talem conſcribere, ſed non potuit.* Forte legendum *non perfecit.* Ex Hippocratis ſcriptis per alium quendam bono judicio excerptos hoſce aphorismos exiſtimabat Gerhardus Voſſius lib. de Philoſophia p. 83. Sane in illis compendio contineri quæ in ſcriptis Hippocratis hinc inde fuſius exponuntur, obſervatum Galeno 1. de criſibus T. 3. p. 393. Confer editionem Aphorismorum ab *Adolfo Vorſtio* curatam cum locis parallelis ex Hippocrate & Celſo. E recentioribus plurimi hunc libellum illuſtrarunt, quorū nomina vide ſis in parte 2. Bibliothecæ Medicæ Lindenio Merklinianæ in voce Aphorismi. His adde quod latino carmine reddidit Matthæus Roſelerus Lucanus: Græco ſectionem primam Radulphus Wintertonus, reliquas Johannes Frerus. Cantabrig. 1633. 8. *Hebraice* edidit Marcus Antonius Gajotius. Rom. 1647. 8. Prodierunt & Gallice cum notis Pariſ. 1685. 12. Vide Acta Er. 85. p. 425. Nicolai Andrynotæ. Hiſt. des Ouvrag. des Sav. 1700. p. 123. Prætereo verſiones Germanicas, Anglicas &c. Sectionis IV. Aphorismum 79. ſingulari libro de calculo ad Beverovicium (cujus exercitatio in eundem aphorismum exſtat Ao. 1641. 12.) illuſtravit Salmaſius Lugd. Bat. 1640. 8vo. *Jacobus* vero *Sponius* in Aphorismis novis ex Hippocrate nunc primum collectis Lugd. 1684. 12mo. oſtendit Hippocrati quam plurima nota fuiſſe quæ pro novis inventis hodie jactantur, de quo argumento conſules etiam clariſſimum Almeloveenium in inventis novantiquis Amſt. 1684. 8vo.

76. περὶ ἀφόρων *de ſterilibus*, librorum περὶ γυναικείων veluti appendix.

10. περὶ γονῆς *de genitura* ſive ſemine. Non memoratur Erotiano, niſi ſub libro περὶ φύσιος παιδίου comprehendit: & à quibusdam ad *Polybum* refertur auctorem. Exſtat tomo 3. edit Pariſ. Illuſtrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Gorræus. Latine vertit etiam Jodocus Willichius cum cujus notis Medicis ad Lactantium de opificio Dei prodiit Francof. ad Viadrum A. 1542. 8o.

72. περὶ γυναικείης φύσιος. *de natura muliebri* in qua multa ex libris γυναικείων repetita. Exſtat T. 7. edit. Pariſ.

73.—75. περὶ γυναικείων *de morbis mulierum libri* II. Libro primo quædam ab alio adjecta ſunt, quæ incipiunt: βῆχος παιδὸς θαψίην &c. hi libri laudantur in extremo libri quarti de morbis, & libri περὶ Ἐλλεβορισμοῦ, tum in libro περὶ ἀφόρων & περὶ γονῆς. Exſtant T. 7. edit. Pariſ. Librum priorem illuſtravit Mauritius Cordæus, Pariſ. 1585. fol. Libri ſecundi initium in editione Græca Baſileenſi p. 47. occupat locum poſtremum libri περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον.

15. 16. 17. περὶ διαίτης ὑγιαινόντων, *de diæta* libri III. De hoc opere Galenus 1. de alimentor. facultatibus p. 706. & in 1. de victu in morbis acutis T. 5. p. 43. notat quod ab aliis tributū fuerit Philiſtioni (Locro) ab aliis Ariſtoni vel Euryphonti, vel Philetæ (Phaonti) qui omnes antiqui Medici fuerunt, aliqui etiam ipſo Hippocrate antiquiores. Secundum librum teſtatur in quibusdam codicibus ita incipere: σιτίων πρὸς πμάτων δύναμιν ἑκάστε καὶ πρὸς τὴν φύσιν καὶ πρὸς διὰ τῆς τέχνης ὧδε χρὴ διαγινώσκειν, atq; hunc ex quo nonnulla Celſus in ſuum opus transtulit idem Galenus putat videri Hippocrate dignum, ſed primum ab ejus ingenio diſſidere. Totum vero opus in quib⁹ nulla trium librorum ſive partium diſtinctio, inſcribi περὶ φύσιος ἀνθρώπε καὶ διαίτης. Exſtat T. 6. edit. Pariſ. & Gallice à Dacerio T. 2. Illuſtravit Theodorus Zvvingerus.

66. Περὶ διαίτης ὀξέων νοσημάτων, *de victu ac diæta in morbis acutis* obſervanda. Cum *Galeni* libris quatuor commentariorum Pariſ. 1543. 8vo. & T. 5. edit. Gr. Baſil. & T. 1. edit. Græcolat Charterii. Librum Hippocratis Gallice vertit A. Dacerius T. 2. p. 375. Προσκύμενα ſive additamenta huic libro aſſuta memorant Galeni gloſſæ in ἀκόνη. Ab aliis ut Alex. Aphrodiſeo 2. Problem. 9. Erotiano & Plinio inſcribitur περὶ πτισάνης, ab aliis ut Polluce & Cœlio Aureliano πρὸς τὰς Κνιδίας γνώμας *adverſus placita Cnidiorum Medicorum* Euryphontis aliorumque. Illuſtrarunt Joh. Heurnius, Hieronymus Thriverus Brachelius & Lud. Duretus. Latine vertit ante Cornarium & alios Guil. Copus.

47. περὶ διαίτης ὑγιεινῆς πρὸς τοὺς ἰδιώτας, *de ſalubri diæta. Polybi* eſſe videtur Hippocratis diſcipuli judice Galeno 2. in lib. de natura humana T. 5. edit. Baſil. p. 17. & in commentario ad hunc librum, ibid. p. 29. Exſtat. T. 6. edit. Pariſ. Illuſtravit Hieron. Thriverus Brachelius.

Latine

Latine vertit ante Cornarium & alios Guilelmus Copus.

Περὶ ἑβδομάδων intercidit. Vide ſupra περὶ αἰῶν.

78. περὶ ἐγκατασομῆς ἐμβρύου, de exſectione fœtus. T. 12. edit. Pariſ.

79. περὶ ἑλκῶν, *de ulceribus.* Galeni in hunc librum commentaria interciderunt. Liber ipſe exſtat T. 12. edit. Pariſ.

43. περὶ ἐλλεβορισμοῦ de *veratri* ſive ellebori uſu.

48. περὶ ἐνυπνίων *de inſomniis* quomodo ex illis conjecturam facere Medicus poſſit. Foëſio videtur eſſe pars librorum de diæta, de quibus ſuo loco. Exſtat T. 6. edit. Pariſ. & cum *Julii Cæſaris Scaligeri* verſione & commentario atque Ariſtotelis libellis de ſomno, vigilia, inſomniis & divinatione. Gieſſæ 1610. 8vo. ut Lugdunenſes, Genevenſem & Amſtelodamenſem editiones omittam. Illuſtrarunt præterea Theodorus Zvvingerus, Joh. Collis & Juſtus Velſius, qui latine vertit. Prodiit & ſeparatim Græce apud Morellum Pariſ. 1586. 8vo.

87. Ἐπιδώμιος ſermo brevis ad Theſſalos dictus ante aram Minervæ poſt vaſtatam patriam ſuam ab Athenienſibus, quos pœnas hujus rei daturos ominatur. T. 1. edit. Pariſ.

52.—58. Ἐπιδημιῶν, *de morbis popularibus libri VII.* è quibus *primum* & *tertium* ab Hippocrate profecta συγγράμματα & ut ederentur ſcripta: *ſecundum, ſextum* & *quartum* forte ab eodem privatis uſibus deſtinata ὑπομνήματα, ſed à *Theſſalo* aliisque poſt ipſum deinde recenſita & interpolata: *quintum* & *ſeptimum* manifeſte ſpurios & ex his quintum ad Draconem Hippocratis junioris filium, ſeptimum ad alium longe juniorem referendum Galenus pronunciat, cujus in *primum, tertium* & *ſextum* commentarii exſtant T. 5. edit. Græc. Baſil. & T. 9. Græcolat. Pariſ. in qua occurrit etiam fragmentum *Galeni* in librum *ſecundum*, & *Palladii* in librum *ſextum* commentarius. Illuſtravit & hos libros Hieron. Mercurialis in prælectionibus Piſanis & Bononienſibus: ut præteream quod Bartholomæus Herbelotus in Bibliotheca Orientali p. 11. auctor eſt Hippocratis de morbis Epidemicis opus exſtare Arabice ſub titulo *Abidima.*

77. περὶ ἐπικυήσιος *de ſuperfœtatione*, ſive ut Hieron. Mercurialis ſcribit περὶ κυήσιος καὶ ἐπικυήσιος. Non memoratur Erotiano. Exſtat T. 7. edit. Pariſ.

86. Epiſtolæ de quibus dixi ſupra cap. XIV. §. 18. Exſtant T. 1. edit. Pariſ.

12. 13. περὶ ἑπταμήνου *de ſeptimeſtri partu* libellus duplex, quorum prior

incipiens his verbis : περὶ ἢ ἐπιλαμένων &c. ſpurius eſt. Poſteriorem agnovit Galenus & commentario illuſtravit. Neutrius meminit Erotianus. Exſtat T. 5. edit. Pariſ. Illuſtrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Lalamantius, Hieron. Cardanus.

6. περὶ εὐσχημοσύνης, *de decoro Medici.* Non meminit Erotianus. Exſtat T. 2. edit. Pariſ. & Gallice à Dacerio T. 1. p. 179. Illuſtrarunt Theodorus Zvvingerus, Johannes Heurnius.

67. περὶ ἱερῆς νούσου, *de morbo ſacro* ſive *epilepſia*, ut Cœlius Aurelianus Lib. I. tardar. paſſ. c. 4. Exſtat T. 10. Edit. Pariſ. Democrito hunc librum adſcribere non dubitarunt Cæſalpinus Lib. V. Artis Med. c. 1. & Antonius Ponce de ſancta Cruce in prælectionibus Valliſoletanis ſive commentariis ad hunc librum. Vide Menag. ad Laërt. p. 414. Allegatur initio libelli περὶ μανίης.

46. Κατ' ἰητρεῖον ſive περὶ τῶν κατ' ἰητρεῖον πραττομένων, *officina atque officium Medici.* Cum Galeni libris quatuor commentarior. T. 5. edit. Gr. Baſil. & T. 12. Græcolat. Pariſ. *Aſclepiadis* commentarius Galeno & Erotiano laudatus intercidit.

5. περὶ ἰητροῦ, *de Medico* ſive de Medici officiis. Non meminit Erotianus. Exſtat T. 2. edit. Pariſ. & Gallice à Dacerio T. 1. p. 155. Illuſtrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Heurnius, Franciſcus Faber.

85. Ἱππιατρικὰ ſive Veterinaria quædam in Hippiatricis Græcis ſub Hippocratis nomine occurrentia. T. 10. edit. Pariſ. Vide quæ infra libro ſexto, ubi veterinariæ Medicinæ ſcriptores recenſeo.

22. περὶ καρδίης, *de corde.* Pars quædam libri περὶ σαρκῶν ſupra num. 9. memorati videtur eſſe Foëſio, atq; à Galeno & Erotiano non memoratur. Exſtat. t. 4 edit. Pariſ.

81. περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τρωμάτων, *de capitis vulneribus.* Galeni in hunc librum commentarius periit. Idem commentario 4. in librum de diæta in morbis acutis, & in gloſſis voce ἰκλιόδω & σφακερῷ teſtatur ſub extremum hujus libri νοθευόμενα quædam adſuta eſſe. Exſtat T. 12. edit. Pariſ. Illuſtrarunt Petrus Pavvus, Hippolytus Parma, Julius Cæſar Arantius. Franciſci Vertuniani commentarius & Joſephi Scaligeri caſtigationes lucem viderunt Pariſ. 1578. 8.

Πρὸς τὰς Κνιδίας δόξας. Vide ſupra περὶ Διαίτης ὀξέων.

33. Περὶ κρισίμων *de diebus criticis ſive judicatoriis.* Non memoratur Erotiano, & ex variis Hippocratis ſcriptis conſarcinatus eſt, obſervante Foëſio. Exſtat T. 8. edit. Pariſ.

34. Περὶ Κρίσιων *de judicationibus.* Hujus libelli Erotiano itidem non memorati

morati parumque integri, & Foësio judice ex aphorismis, prognostico & aliis Hippocratis libris consarcinati aliud principium habet Calvus, in quo quid Crisis sit in morbis & quantum Medico conferat ostenditur. Exstat T. 8. edit. Paris. Adversus Hieronymum Fracastorium Hippocrates & Galenus defenduntur ab Andrea Thurino de causis dierum Criticorum, Bonon. 1543. 4.

38. Κωακαὶ προγνώσεις *Coacæ prænotiones.* Non meminit Erotianus, & videntur è prognostico & priore prorrhetico aliisque scriptis Hippocratis consarcinatæ, additis quibusdam ab Hippocratis genio alienis. Exstant T. 8. edit. Paris. Illustrarunt Jac. Hollerius Stempanus, Desiderius Jacotius. Recensuit & Joh. Opsopæus & cum prognosticis ac porrheticon libris Græce & Lat. edidit Francof. 1587. 12mo. Cum commentario Lud. Dureti prodierunt Paris. 1621. fol.

68. περὶ μανίης *de insania.* T. 10. edit. Paris.

84. Μοχλικός *Vectiarius*, sive de luxatorum ossium repositione. T. 12. edit. Paris.

3. Νόμος *Lex* præscribenda iis qui Medicinam facere instituunt, ne ignari atque imperiti sub Medicorum persona irrepentes nomen venerandum artis turpiter prostituant. T. 2. edit. Paris. Græcolat. & Gallice in *Andreæ Dacerii* T. 1. p. 136. Illustrarunt itidem Theodorus Zvvingerus, Joh. Heurnius, Joh. Stephanus Bellunensis, Rodericus à Fonseca. Solet & subjici minutis Aphorismorum editionibus.

59.—63. περὶ νούσων *de morbis libri* IV. Galenus in glossis laudat Hippocratem ἐν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ σμικροτέρῳ, ut adeo duos de morbis magnos, duos parvos libros faciat. Quæ è libro primo τῷ σμικροτέρῳ profert, in libris editis non legi observat Foësius, uti nec alia quædam ex libris de morbis laudata eidem Galeno initio comment. 1. in prorrhetic. & Cœlio Aureliano lib. 2. c. 13. tardarum passionum. Primus liber major, est in nostris liber secundus. Liber secundus major hodie inscribitur περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν ut dixi suo loco. Liber minor secundus, est in nostris tertius. Per librum minorem primum nescio an quartum nostrum, an librum de quo infra περὶ παθῶν Galenus intellexerit. Erotianus duos tantum in universum agnoscit. Galenus in 1. Epidem & 1. in 6. Epidem testatur Dioscoridem hoc opus tribuisse *Hippocrati Thessali Filio* alios *Polybo.* Idem alibi notat ὑπομνήματα potius esse, memoriæ

cauſa utcunque adumbrata (licet egregiis referta obſervationibus) quam juſta συγγεγράμμαϛα ſive elaboratos tractatus, comment. 2. & 3. in lib. de victu in morbis acutis. Porro librum 1. de morbis, male ita inſcribi, & proœmium libri primi eſſe contendit, comment. 3. in 1. Epidem. Exſtant T. 7. edit. Pariſ.

39. περὶ ὀδόντων φύϛις *de dentitione.* Non meminit Erotianus. Exſtat T. 7. edit Pariſ.

14. περὶ ὀκταμήνου *de octimeſtri partu.* Non meminit Erotianus. Exſtat T. 5. edit. Pariſ. Illuſtrarunt Theodorus Zvvingerus, Hieron. Cardanus.

4. Ὅρκος *Jusjurandum* T. 2. edit. Pariſ. Græcolat. & Gallice *in Dacerii* T. 1. p. 145. ac cum luculento atque eruditiſſimo commentario *Joh. Henrici Meibomii* Lugd. Bat. 1643. 4to. Illuſtrarunt præterea Theod. Zvvingerus, Joh. Gorræus, Blaſius Hollerius, Franciſcus de Franciſcis, Franciſcus Ranchinus, Petrus Memmius Mirabellus.

23. περὶ ὀστέων φύσιος *de oſſium natura* libellus Mochlico Hippocratis (de quo ſupra ſuo loco) præmitti ſolitus. Vide Galeni gloſſas in κοχλίδα & ὠδαξάλας. A Cornario in edit. Græca Baſileenſi Hippocratis male ſub Mochlici nomine vulgatus. Exſtat T. 4. edit. Pariſ.

70. περὶ ὄψιος. *de viſu* ſive videndi acie corrupta ac vitiata, per manum curanda. In libro περὶ παθῶν promiſit ſe ſingulatim de oculorum morbis dicturum. Exſtat T. 10. edit. Pariſ.

64. περὶ παθῶν, *de affectionibus,* ab aliis *Polybo* tributus, Erotiano non memoratur. Exſtat T. 7. edit. Pariſ.

65. περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν *de internis affectionibus.* A Galeno inſcribitur jam ὁ μείζων περὶ παθῶν, jam ὁ δεύτερος περὶ νόσων ὁ μείζων. Idem περὶ ἐμπύων à multis vocari teſtatur. At in gloſſis voce ἀμαλῶς librum περὶ ἐμπύων ab utroque majore de morbis libro diſtinguit, & primum noſtrum de morbis librum ita vocare videtur. Foëſius ſuſpicatur auctorem hujus περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν eſſe Euryphontem Cnidium. Exſtat Græce & Lat. T. 7. edit. Pariſ. & cum prælectionibus Joh. Martini Pariſ. 1637.

7. Παραγγελίαι *Præcepta Medica.* Non meminit Erotianus, neque à Galeno lecta videntur. Exſtat T. 2. edit. Pariſ. & Gallice in Dacerii T. 1. p. 217. Illuſtrarunt Theod. Zvvingerus, Joh. Heurnius.

Παραχαθήκην Hippocratis memorat Pollux IX. 6.

71. Περὶ παρθενίων *de virginum morbis.* Velut præludium quoddam tractationis de morbis muliebribus. Illuſtravit Joh. Baptiſta Donatius

natius. Francof. 1591. 8vo. Joh. Stephanus Bellunenſis. Venet. 1635. 4to.

35. Προγνωστικόν ſive ut in quibusdam codd. Foëſius reperit προγνωστικά. *Prænotiones.* Cum Galeni libris tribus commentariorum tomo 5. edit. Græc. Baſil. & T. 8. Charterii Græcolat. Illuſtrarunt Joh. Heurnius, Ludovicus Duretus Pariſ. 1588. fol. Joh. Jonſtonus, Joh. Butinus, Hieron. Cardanus & Mercurialis, Rodericus à Fonſeca Patav. 1597. 4to. multique alii quos videas licet ad calcem editionis Foëſianæ Genevenſis. Paraphraſi poëtica donavit Andreas Ellingerus. Francof. 1579. 8vo. Latine vertit ante Cornarium & alios Gvil. Copus.

36. 37. προρρητικὸν ά, β'. *Prædictorum libri II.* In librum priorem libri tres commentariorum *Galeni* T. 5. Baſil. & T. 8. Græcolat. Pariſ. Librum poſteriorem Galenus in gloſſis voce μᾶσσον & alibi reſpicit laudans Hippocratem ἐν τῷ μείζονι προρρητικῷ. Erotianus in præf. ſui gloſſarii: προρρητικὸν ἀκρῳ β' ὡς οὐκ ἔστιν Ἱπποκράτους, ἐν ἄλλοις δείξομεν, quæ verba dupliciter intelligi poſſunt, ut vel utrumque librum Hippocratis eſſe neget, vel poſteriorem duntaxat, quod verius eſt & Galeni conſenſu in libello περὶ τῆς γνώσεως comprobatur. Sane poſteriorem cum priore non ejusdem eſſe auctoris ex tota ſermonis ratione patere, Foëſius quoque obſervat, licet Celſus in ſuis libris multa ad verbum ex eodem expreſſit. Illuſtrarunt Joh. Heurnius, Hieron. Mercurialis. Latine vertit Gvil. Copus.

Περὶ πλυσσάνης. Vide ſupra περὶ διαίτης ὀξέων.

80. περὶ συρίγγων. *de fiſtulis*, ani præcipue. Cum libro περὶ αἱμορροΐδων conjungitur apud Galenum in gloſſis voce πήγνα & σρυβλήν. Exſtat T. 12. edit. Pariſ.

1. περὶ τέχνης *de arte*, ſive quod Medicina ſit ars, adverſus illius obtrectatores. T. 2. edit. Græcolat. Pariſ. & Gallice in *Dacerii* T. 1. p. 1. Illuſtrarunt è recentioribus Theod. Zvvingerus, Joh. Heurnius, Joh. Gorræus, Jac. Fontanus.

29. περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον *de locis in homine* ſive partibus corporis humani. T. 7. edit. Pariſ. Illuſtrarunt Theod. Zvvingerus, Adrianus Alemannus.

40. περὶ τροφῆς. *de alimento.* ab aliis Theſſalo vel Herophilo vel Pherecydi vel Philiſtioni tribuitur, teſte Galeno, qui ſæpe tanquam Hippocratis laudat & commentario explicavit. T. 6. edit. Pariſ. Illuſtrarunt etiam Theod. Zvvingerus, Hieron. Cardanus.

49. Γυμ-

49. Ὑγιεινόν. *de ſanitate tuenda*, Epiſtola ad *Demetrium* Regem. T. 1. edit. Pariſ.

41. Περὶ ὑγρῶν χρήσιος *de humidorum uſu*, mutilus & utcunque conſarcinatus ex ſchedis, neque ab Erotiano vel Galeno memoratus. Exſtat T. 6. edit. Pariſ. & Gallice in Dacerii T. 1. p. 413. Illuſtravit Theod. Zvvingerus.

42. Περὶ καθαιρόντων Φαρμάκων *de medicamentis purgantibus*. Græce ad calcem breviarii Nicephori CPol. ex Cujaciano codice deſcriptum edidit Dionyſ. Petavius Pariſ. 1616. 8vo. Ante Petavium *Johannes Cajus* Anglus cum quibusdam ſcriptis Galeni Baſil. 1544. 4to. Poſt *Junium* vero *Paulum Craſſum*, cujus verſio cum Aretæo & aliis quibusdam Medicis latine editis Baſil. 1581. 4to. prodiit; *Johannes Heurnius* donavit verſione & notis, quæ & inter Heurnii opera & ad calcem poſtremæ editionis Hippocratis Foëſianæ leguntur. Libellus ipſe (quem Heurnius putat eſſe initium libri ab Hippocrate ſcripti & reliquam partem deperditi de elleboro) Græce & latine editus eſt à Morello ſeparatim cum notis Pariſ. 1617. 8vo. legitur etiam in edit. Lindeniaua T. 1. p. 607. Charteriana T. 10.

24. περὶ Φλεβῶν, *de venis*, itidem Mochlico præmiſſum docent Galeni gloſſæ in ὠδαξέτας. In Baſileenſi editione Græca Hippocratis confuſus eſt cum libro περὶ ὀστέων Φύσιος.

18. 19. 20. Περὶ Φύσιος ἀνθρώπου, *de natura humana* liber, in quo προσκείμενα ſeu additicia quædam à juniore Hippocrate Theſſali F. incipiunt à verbis: αἰδέναι χρὴ καὶ παῖδε πρὸς &c. Cum Galeni libris duobus commentariorum hic liber occurrit in edit. Græca Galeni Baſil. T. 5. & in Græcolat. Charteriana T. 3. Gallice vertit *A. Dacerius* T. 1. p. 259. In Lindenii editione ſubjicitur *Democriti* ad Hippocratem diſſertatiuncula ejusdem argumenti, & *Hippocratis ad Perdiccam* Macedonum Regem libellus *de ſtructura hominis*. Latine tantum exſtat e verſione *Nicolai Petreji Corcyræi* T. 4. edit. Charterianæ. Illuſtrarunt Theod. Zvvingerus, Joh. Heurnius, Joh. Franciſcus Schrõterus, Jacobus Scutellarius, Euſtachius Quercetanus, Blaſius Hollerius, Joh. Stephanus Belluneníis. Latine vertit ante Cornarium & alios Andreas Brentius.

11. Περὶ Φύσιος παιδίου τοῦ ἐν τόκῳ, de natura pueri in partu & gravidarum puerperarumque conditione. Etiam hujus libri *Polybus* à quibusdam habitus eſt auctor, ut docet Galenus initio libri περὶ κυκμένου διαπλάσεως T. 1. pag. 214. licet idem alibi & Erotianus ad Hippo-

Hippocratem referant. Hippocratis esse addubitat etiam Johannes Pincierius p. 234. otii Marpurgensis, ubi contra auctorem hujus libelli negat embryonem per os attrahere alimentum. Exstat T. 5. edit. Paris. Illustrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Gorræus.

30. Περὶ Φυσῶν *de flatibus*, Hippocrati tribuitur ab Erotiano & Galeno. Exstat T. 6. edit. Paris. & Gallice in Dacerii T. 1. p. 369. Illustrarunt Theod. Zvvingerus, Adrianus Alemannus.

27. Περὶ χυμῶν *de humoribus*, quem librum nonnulli suspicati sunt auctorem habere Democritum. Vide Menagium ad Laërt. IX. 46. Commentarii qui sub *Galeni* nomine in hunc librum latine circumferuntur, & exstant T. 8. Paris. an vere illius sint, non parva mentis speculatione indigere ait Foësius. Sane tria se in eundem ὑπομνήματα conscripsisse Galenus ipse affirmat 3. in 6. Epidem. & initio 4. E recentioribus illustravit Lud. Duretus.

Latinè tantùm exstant:

50. 51. Epistolæ duæ sub Hippocratis nomine *de sanitate tuenda*, una ad *Antiochum* Regem, altera ad *Mæcenatem*, latine ex versione *Largii Designatiani*, Marcello Empirico præfigi solent, & Hippocratis nostri nomen mentiuntur.

Libellus *de structura hominis ad Perdiccam* de quo dixi in περὶ Φύσιος ἀνθρώπου.

III. Apud Galenum passim mentio fit ἐκδόσεως scriptorum Hippocratis recensitæ ab *Artemidoro Capitone*, & *Dioscoride* (non Anazarbeo, sed juniore quodam) qui ambo audacissimi fuerunt in pervertenda veteri scriptura, Capito præcipue, cum Dioscorides γραμματικώτερον partibus suus fuerit functus. Vide T. 5. edit. Basil. p. 442. 459. 463. 485. 484. 488. 489. &c. Laudat etiam Galenus exemplar scriptorum Hippocratis Alexandrinum & aliud quod vocat ἐκ τῶν πολέων. p. 411. & 413. Notas quoque memorat sive σημασίας literarum additas à *Mnemone* Sidete de Secta Cleophantia. ibid. & p. 431. & super iisdem notis digladiationes *Zenonis* & *Apollonii* Empirici cognomento *Byblæ*, *Heraclidæ* item *Tarentini* & Empirici *Erythræi*, p. 413. seq. Longum præterea esset recensere quæ idem observat de *Sabino* hujusque discipulo *Metrodoro*, germanis ut ait Hippocraticis, *Glaucia* itidem Empirico, & qui post hunc scripsit *Zeuxide*, tum *Rufo* Ephesio, *Quinto* Empirico Pergameno qui Romæ Medicinam ferit, *Lyco*, *Bacchio*, aliisque apud Erotianum quoque laudatis, qui Hippocratis scripta illustranda sibi sumpsere.

Digitized by Google

Editiones Operum Hippocratis Græcæ.

1. *Veneta* A. 1526. apud Aldum in fol.
2. *Basileensis* A. 1538. fol. apud Hieron. Froben. castigata ad tres codices MSS. à Jano Cornario, *pluribus quatermille locis redintegratis, qui in Veneta editione aut defuerunt ex toto, aut vitiati habebantur: atque hoc eâ tamen religione factum, ut nihil temere sit mutatum, ita ut in ambiguis lectionibus eas potissimum secutus sit, quas Galenum recepisse deprehendit.*

Editiones Latinæ.

Versio Latina antiqua Hippocratis & Galeni quam commendat Cassiodorus c. 31. divin. Lect. intercidit, cæterum exstant Hippocratis editiones *Latinæ* post scripta nonnulla ejusdem sparsim edita & ex Arabico fere translata Venet. 1493. & 1497. Vide Beughemii incunabula typographiæ p. 74.

1. *Variis interpretibus*, Basileæ apud A. Cratandrum 1526. fol.
2. *M. Fabii Calvi* Ravennatis, qui jussu Clementis VII. Pontificis ex MSS. Græcis Vaticanis Hippocratem convertere cœpit circa A. C. 1530. licet editum demum Romæ 1549. fol.
3. *Jani Cornarii*, Venet. 1545. 8. Paris. 1546. 8vo. & eodem anno Basileæ luculentiore charactere apud Froben. in fol. & ibidem 1553. fol. 1554. 8. 2. Vol. 1558. fol. Lugd. 1562. 8. & 1564. fol. & cum commentario *Joh. Marinelli* & Joh. Culmanni argumentis. Venet. 1575. & 1619. fol. Vicentiæ 1610. fol. Toti operi præluſit Cornarius versione paraphrastica Epistolarum & aliorum quorundam librorum Hippocratis. Colon. 1542. 8vo.
4. *Anutii Foësii.* Francof. apud Wechelos 1596. 8vo.

Editiones Græco Latinæ.

1. *Hieronymi Mercurialis*, qui codices MSS. contulit, libros Hippocratis in quatuor ordines digessit & scholiis illustravit, versionemque recensuit. Venet. A. 1588. fol.
2. *Anutii Foësii* Mediomatrici, qui Græca diligenter ad codices MSS. castigavit, scripta Hippocratis ex Erotiani mente in octo sectiones digessit, nova versione & censuris Criticis, commentariisque eruditis illustravit, *Palladiique* commentarium in librum de fracturis addidit, ut facile primos inter Hippocratis editores tulisse videatur. Ad calcem voluminis adjectæ Variæ Lectiones ex duobus Servini & Fe-

Digitized by Google

& Febrei Codicibus, Variæ Lectiones Johannis Martini Medici, Variæ Lectiones è codice Mediceo qui Pariſiis fuit in Bibl. Catharinæ de Medicis, & caſtigationes Æmilii Porti. Francof. typis Wechelianis 1595. Fol. Repetita editio ibid. 1621. 1645. & Genevæ 1657. fol. in qua acceſſerunt liber περὶ Φαρμάκων, cum commentario Joh. Heurnii, Liber de ſtructura hominis, latine, Erotiani ſive Herodiani, Herodoti & Galeni gloſſaria in Hippocratem. Debemus eidem Foëſio Oeconomiam Hippocratis ſive *Lexicon* Hippocrateum*, poſt veterum jam laudatorum in hoc genere labores, in Charteriana etiam Hippocratis editione Tomo Secundo obvios utiliſſimum. Francof. 1588. Genev. 1662. fol.

3. *Joh. Antonidæ van der Linden* (paulo ante abſolutum opus denati) cum verſione Cornarii Lugd. Bat. 1665. 8vo. 2. Volum. nitido charactere, perque oras paginarum annotatâ reliquarum editionum præcipuarum, quas hactenus recenſui, harmoniâ. Cæterum Tho. Bartholinus diſſ. 4. de legendis libris p. 118. notat Hippocratis nec primam editionem Venetam approbari, quia manca; nec primam latinam Calvi, quia in ſenſu deficit; nec primam Græcolatinam Mercurialis, licet novo ordine digeſtam, quia in numerum interpretum male ille ſe ingeſſit, judicio Caſtrenſis: nec ultimam Lindani Leidenſem, licet nitidiſſimam, *quia ingenio ſuo abuſus in textu emendando audaciùs, ſicut in Celſo, verſatus eſt vir ille multiſciùs.* Sed mediam in latinis Cornarii, in utrâque lingua Foëſii, Medicis commendari.

4. *Renati Charterii* Vindocinenſis, qui Hippocratis & Galeni opera recenſuit ad MSS. codices, verſionem paſſim emendavit, Varias Lect. & caſtigationes in ſingulis tomis addidit, Pariſ. 1679. fol. tredecim Voluminibus, quam luculentam ac præcipuam editionem accurate recenſeo infra libro IV. in Galeno.

E recentioribus præter editores hactenus recenſitos Hippocratis ſcripta illuſtravit *Proſper Martianus*, cujus annotationes poſthumæ à Petro Caſtellano editæ ſunt Rom. 1626. fol. Tractatus XXII. cum Cornarii verſione & *Theod. Zvvingeri* analyſi ſive tabulis & animadverſionibus Baſil. 1579. fol. raro obvii ſunt.

* Interciderunt Lexica in Hippocratem ſcripta à *Xenocrito* Coo Grammatico, *Callimacho* Herophileo, *Dioſcoride* juniore, & *Bacchio* (qui male Βέκχιος in edit Galeni Charteriana T. 2. p. 80.) Tanagræo, & aliis, de quibus Erotianus in præfatione quam Charterius exhibuit Tomo primo.

Gallicè verti Hippocratem nolebat Guido Patinus, vir acutiſſimus, ne Medicaſtrorum vanitati conſuleretur. Sed forte plus quam vanum fuerit, ab uſu ex bonis ſcriptoribus capiendo, prohibere velle univerſos, qui lingvam Græcam vel Latinam non intelligunt. *Andreæ* itaque *Dacerii* labor non ſine plauſu exceptus eſt, qui ſcripta quædam Hippocratis ſelecta eleganter in Gallicum ſermonem convertit, & Hippocratis vitam ſuccinctam, ac Medicinæ ante Hippocratis tempora Hiſtoriam, Danielis Clerici (ut videatur) obſervationibus adjutus præmiſit. Pariſ. 1700. 12mo. 2. Vol. Libros Hippocratis à Dacerio translatos ſuo ſubinde loco ſupra annotavi.

IV. At fortasſis non ingratum erit Lectori, ſi præſenti loco ſubjiciatur ex Gallico à me verſa

Epiſtola Clariſſimi Theophraſti RENAUDOTI ad ANDREAM DACERIUM,

De exiguo operæ pretio quod ex verſionibus Syriacis & Arabicis ferri poteſt ad emendandum & illuſtrandum Hippocratem aliosq; ſcriptores Græcos, præſertim Medicos.

Nimium ſane tribuit literis Orientalibus, Vir doctiſſime, quisquis tibi ſpondet illas conferre aliquid poſſe ad perficiendam Hippocratis interpretationem, quam in te ſuscepiſti. Quanquam enim utiles olim eſſe potuerunt Medicis, qui artem ſuam repetebant ex ſcriptis aut translationibus Arabicis, quod ad ſæculum usq; decimum quintum extremum factum eſſe conſtat: At ex quo tempore præcipuos ſcriptores in ſua quemque lingua (Græca & latina) cœpimus evolvere, non modo Arabes conſuli deſierunt, ſed vix unus itemque alter repertus eſt vir doctus, qui Hippocratis, Galeni, Diſcoridis verſiones ineptas ex Arabicis factas adire voluerit. Nihilominus perſuaſum hactenus fuit eruditis, ſi Arabum ſcripta legere parum ſit neceſſe, ſaltim translationes eorum haud inutiles eſſe, ad veram quandoque lectionem reddendam ſcriptis quæ illi ſuam in linguam transtulerunt. Quæ opinio facile radices egit, plerisque ſerio credentibus colligendoque exaggerantibus quæ à cultoribus linguarum orientalium ſunt in laudem Arabum diſputata. Neque negari poteſt, cum literæ in Europa peſſundari & extingui cœpiſſent, ab Arabibus omne genus ſcientiarum tractatum fuiſſe atque excultum, & principes quosque ſcriptores in linguam ipſorum translatos, usque adeo, ut quidam Græce deperditi apud ſolos Arabes reperiantur: unde

tot

Digitized by Google

tot inter illos Philoſophi, Medici, Mathematici, quanquam diſpari pretio. Mathematici illis fuere præſtantiſſimi, quorum obſervationes veræ & accuratæ: Geometræ non contemnendi, etſi nemo unus eorum ita excelluerit, ut cum ingeniis noſtræ ætatis ſit comparandus: nam & hodie ſolent quæ ex noſtratium aliquo in illorum linguam transfunduntur, præferre omnibus ſuorum lucubrationibus. Ac Bernerius mihi ſæpius retulit, doctiſſimum quendam Miniſtrum Aureng Zebi Mogolum Imperatoris, Daneschmend Chan nomine, & præſtantiſſimos quosque Philoſophorum Indorum antetuliſſe tractatus quosdam Gaſſendi quos in linguam Arabicam verterat, Philoſophis ſuis quibuscunque. Tychonis quoque Brahei obſervationes nonnullas transtulit Greaveſius, quas peritiſſimi ex Aſtronomis CPolitanis animadverterunt cum optimis ſuorum obſervationibus conſentire. Itaque veræ laudes quas exculto omni genere diſciplinarum promeruerunt, Orientalibus haud quaquam ſunt negandæ, quisquis vero tanquam interpretes eximios ſuspicit, profecto non ſatis habet illos perſpectos. Ut enim multi tam præclare de illis ſentirent, Salmaſii non parum videtur contuliſſe auctoritas, qui frequenter ad eorum libros provocavit, quos non ſatis intelligebat ipſe, ac Diſcoridem promiſit reſtituere ex verſione Arabica, quam in Ebenbeitare legerat. At longe aliud Dodarti eſt judicium, qui ſpecimina & conatus quosdam illius Viri vidit: & ſiquis vel hiſtoriam illarum verſionum norit, aliter judicet. Antiquiſſimæ à Syris idiomate compoſitæ Syriaco penitus interciderunt, ſolis titulis ſuperſtitibus. Si vero non diſſimiles fuere translationibus Syriacis quas de ſcriptoribus Græcis Eccleſiaſticis habemus, non eſt dubitandum, quin illi qui in rebus tritis & vulgatiſſimus toties impegerunt, ſæpius etiam & gravius lapſi fuerint in aliis adeo difficillimis, ut ipſi etiam Græci debuerint ſingularibus Lexicis ea explicare. Cujus rei conjectura etiam capi poteſt ex pluribus vocabulis Græcis quæ in Dictionariis Syriacis occurrunt, quoniam linguâ illa reddi non potuerint, Arabes vero, dum eadem in ſuam voluerunt linguam transferre, ſæpius perperam intellexerunt. Attamen nequit negari, primas iſtas verſiones Syriacas factas eſſe temporibus quibus Græca lingua notior & adhuc vernacula erat, cum e contrario maxima pars Arabicarum compoſita fuerit ſub ſtirpe ſecunda Calipharum qui Muhamedi ſucceſſerunt, qua ætate Græca lingua non erat niſi eruditorum in provinciis quibus Caliphæ imperabant. Celeberrima Epocha verſionum Arabicarum aſſignari ſolet ſub imperio Almamonis * *quinti, quo nullus fuit major unquam fautor literarum & eruditorum, quique genti ſuæ inſtillavit curioſum deſiderium doctrinarum à Græcis concinnatarum. Avus ejus* Abu Jafar Almanſor *jam præiverat, largiſſimaque præmia propoſuerat eruditis, iis præcipue qui Græcorum librorum translatione Arabibus*

* Regnare cœpit anno Hegiræ 198. ſive Chriſti 813. Obiit anno Hegiræ 218. Chriſti 833.

Digitized by Google

*bibus anſam præberent Philoſophiam, Aſtronomiam, Mathematicas artes Medicinamque excolendi. Jam quoque multi ex præcipuis auctoribus Syriace verſi exſtabant à Sergio Syro * qui Juſtiniani temporibus vixit & pro antiquisſimo interprete habetur. Sed Almamon ſingulari prorſus ſtudio Græca volumina conquiſivit, à Chriſtianis principibus illa per legatos impetravit, magnoque illorum numero collecto de eruditis interpretibus qui eadem Arabice redderent ſollicitus fuit. Vulgo quidem creditur pleraſque iſtarum verſionum ad Græcos fontes fuiſſe compoſitas, neque ſane aliquas abnuerim. Scriptores tamen fide dignisſimi obſervant ex translationibus Syriacis, quæ in Syrorum manibus fuere, pleraſque profluxiſſe. Cum enim Almanon ejusque avus Almanſor à quo Bagdad condita eſt, in illa urbe fere regiam ſuam haberent, in qua Syriacum idioma vernaculum erat, uti in quibusdam opidis Græcum quoque, accuratior nihilominus notitia linguæ Syriacæ apud ſolos propemodum erat Chriſtianos, quos adeo præcipuos translationum iſtarum auctores haberi oportet. Primas inter verſiones fuit Hippocrates translatus à Medicis Chriſtianis ** quorum non mediocris fuit in aula Califæ Almanſoris fides atque auctoritas. Hactenus non adeo multum Medicis externis tribuerant Arabes, nam in hiſtoria Muhamedis *** legas Medicum à Principe quodam ad ipſum miſſum diu inter Arabes verſatum, neque ullam artis ſuæ experimentum faciendi occaſionem nactum eſſe: itaque adiiſſe Mahumedem, & quod toto illo tempore à nemine conſultus eſſet, conqueſtum, ex eodem percepiſſe, quod cibum non caperent Arabes niſi fame ſollicitante, & ante ſatietatem ab edendo deſiſterent. His auditis Medicum Muhamedi longum Vale dixiſſe, ſeque paraſſe ad iter: profeſſum, quod iſta regula valetudinis nihil ſit certius, quæ ubicunque obtineat, ab eo loco Medicos tuto poſſe abeſſe. Narrant equidem nonnulli, Arabibus fuiſſe Medicum Hareth Ebn Chalda, cui Muhamedes ægrotos curandos commiſerit, ſed qui ſimplicibus tantum eos curaverit medicamentis. Habuit idem diſcipulos, quorum omnis ſcientia paucis obſervationibus & experimentis conſtabat, utpote qui fundamentorum artis Medicæ prorſus expertes erant. At enim Almanſor cum vehementer ægrotaret, & adhibuiſſet omne genus remediorum Medicorumque, arceſſivit ad ſe è Perſia* Georgium *filium Boct Jechuæ, quo per longum tempus Archiatro uſus eſt. Hic Syrus gente, religione Chriſtianus & Neſtorianus fuit, magnamque qua polluit ſcientiam viſus eſt hauſiſſe ex aſſiduo ſtudio veterum, quorum præcipuos in linguam ſuam convertit. Inde Mahumedani ejusdem doctrinæ deſiderio ferri cœperunt, in qua Magiſtris uſi ſunt Syris, cum nullus fere è Muhamedanorum numero Græcis literis operam navaſſet. Sed Syriace quoque imperiti fuere plerique, ut Græcos quos evolverunt ſcriptores Medicos præcipue legerint*

* Abulpharaj. hiſt. Dynaſtiar. p. 94. & Hiſtor. Medicorum MS.

** Inter alios à Georgio filio Boctiechuæ Chriſtiano Neſtoriano Jondisaburenſi.

*** Guliſtan p. 239.

legerint ex verſionibus Arabicis, quos Chriſtiani homines Syri ſub Almanſore & Almamone concinnaverunt. Ægyptii quoque magna contentione hoc ſtudii genus amplexi ſunt, & Græcarum literarum uſus diutius in Ægypto quam in Syria obtinuit, præcipue apud Chriſtianos Orthodoxos, vulgo Melchitas appellatos, qui in liturgiis ſuis linguam Græcam retinuerunt, SemiEutychianis ſive Jacobitis Coptico ſive Ægyptiaco idiomate utentibus. Paucæ tamen ab Ægyptiis translationes compoſitæ ſunt, ſi cum Syris comparentur, quorum Califæ Scientiarum patroni ac fautores Ægyptum provinciam ab Emiribus ſive Prætoribus ſub imperio ſuo adminiſtratam non adierunt ipſi, unde nec ſcientiæ tantum florere atque ibi, nec vigere potuerunt. Quod ſi ſcriptorum Orientalium complurium ſtamus teſtimoniis, probabile eſt primis Almanſoris & Almamonis temporibus Hippocratem Arabice redditum fuiſſe: ſed omnibus reliquis translationibus obſtruxit prælataque eſt verſio compoſita ab Honaino filio Iſaaci cujus magna fuit ſub Califa Elmotewakelio autoritas. Is imperio præeſſe cœpit Anno Hegiræ 232. Chriſti 847. defunctus anno Hegiræ 247. qui reſpondet anno Chriſti 861. Honainus vero diſcipulus fuit Johannis filii Maſowiæ, qui vulgo Meſue dicitur, atque ut hiſtorici referunt, auctores Græcos transferendos in ſe ſuscepit, quod translationes Sergii eſſent valde imperfectæ naviſque ſcatentes. Tum Gabriel filius Bocthiechuæ Medicus & ipſe celebris ad hoc eum laboris exhortatus eſt, quo fuit tanto cum ſucceſſu defunctus, ut verſio ejus omnes alias longe poſt ſe reliquerit. Sergius ſuas ut dixi translationes in Syriacum idioma compoſuerat, ut Honainus duos annos in regionibus ubi Græca eſſet vernacula verſatus Baſoram petiit, ubi Arabice quam emendatiſſime loquebantur, eaque lingua rectiſſime percepta, animum ad concinnandas verſiones appulit. Igitur Honaini nomen præferunt translationes pleræque Arabicæ, tum Hippocratis pleræque, & Hebraicæ ante ſeptingentos amplius annos elaboratæ ex illis expreſſæ ſunt. Primi quidem interpretes Syri Syriaco ſuas idiomate elaboraverant, quod primis illis Muhamedismi obtinentis temporibus plurimi non ſatis Arabice callerent, cujus linguæ apud Arabes variæ elegantiæ atque veneres conſtabant. Qui poſtea vertendi labore functi ſunt, Syriacas potius translationes quam Græcos fontes originarios conſuluere, unde Honaini verſiones qui cognitionem Græcæ linguæ cum elegantia idiomatis Arabici conjunxerat, facile omnes reliquas & accuratione & ſtyli elegantia anteverterunt. Neque primæ latinæ Hippocratis translationes, quibus ſuperiorum ſæculorum Medicos per totam Europam uſos conſtat, ex Græco derivatæ ſunt. Sed nonnullæ poſt bellum Outremeri vulgatæ ex libris profluxere Arabicis, aliæ ex Africa & Hiſpania allatæ, ubi Judæi diligentiſſimam Medicæ arti operam navarunt, maximam partem factæ ſunt ex verſionibus Judæorum Hebraicis, Arabicas reddentibus. Has inter ſe diſtinguere non exigui eſt negotii, quia librarii, ſed & Medici illorum temporum editiones frequenter ad alias, quæcunque in manus inciderant, corrigebant, & ratio transferendi

Digitized by Google

rendi adeo misera erat atque corrupta, ut versiones illæ, cum jam Hippocrates sua lingua legi inciperet, ne intelligi quidem possent, utpote reformatæ à Medicis qui Arabicam & Hebræam Linguam juxta ignorabant, aut à Judæis qui erant in Medica arte hospites. Idem dici potest de reliquorum Græcorum scriptorum translationibus, singulatim Aristotelis: Nam & iste Syriace primum redditus est, hinc Arabice, denique Hebraice: ex qua versione vel factæ vel reformatæ translationes latinæ omnes quæ in scholis lectæ sunt usque ad restitutam rem literariam restauratumque studium linguæ Græcæ. Tanta vero fuit interpretum istorum sive ignorantia sive negligentia, ut si quis veterem Avicennæ versionem cum fonte conferat, vix agnoscat auctorem, nedum in aliis scriptoribus difficilioribus. Ut itaque ad Honainum Isaaci filium redeam, præstantissimus hic & solus fere est Hippocratis interpres, à quo Arabes quicquid in historia Medica habent præclari, hauserunt. Ferebatur illis temporibus & aliud versionum genus duplex, Syriacarum alterum, alterum Arabicarum: quarum priores velut alter textus habebatur Originarius, adeo ut veteres codices translationum Arabicarum, Dioscoridis præsertim, non raro invenias cum Syriacis collatos. Rarissimæ etiam à pluribus jam sæculis sunt versiones Syriacæ, quia lingua hæc doctorum esse cœpit, qua soli usi Christiani, sed & ipsi ita ejus obliti, ut licet sacra in illo idiomate celebrant, tamen studio id cogantur addiscere. Inde jam pridem, ut dixi, rarissimæ sunt, nec amplius reperiuntur. Cæterum per ea quæ hactenus disserui, abunde constare puto, quod ex collatione versionum Arabicarum exigua utilitas capi possit ad Græca scripta emendanda.

Hactenus Renaudotus, qui subjecit deinde ex Eutychio & Abulpharajo nonnulla de Hippocrate, quæ Dacerius prætermittenda esse duxit, quod nihil complectebantur præter male excerpta ex iis quæ de principe Medicorum à Græcis tradita sunt.

V. POLYBUS gener ac discipulus Hippocratis, & teste Galeno 1. in Lib. de natura hominis T. 5. p. 2. Δεξάμενος τὴν τῶν νέων διδασκαλίαν, ὃς ἤδειν ὅλως φάινεται μεταχινήσας τῶν Ἱπποκράτους δογμάτων, allegatur ab Aristotele III. 3. hist. animal. & habitus est à nonnullis auctor librorum quorundam eximiorum qui inter Hippocratis scripta leguntur, qualia sunt περὶ φύσιος ἀνθρώπου (sed neutiquam assentiente Galeno) tum περὶ φύσιος παιδίου, περὶ γονῆς, περὶ διαίτης ὑγιεινῆς πρὸς τοὺς ἰδιώτας *de salubri victus ratione*, qui libellus sub Polybi nomine frequenter editus est, & latine versus à *Gvinterio Johanne Andernaco* Basil. 1529. ad calcem Scribonii Largi, 8. quæ editio adjungenda aliis in Lindenii Bibl. Medica p. 924. notatis. Præterea περὶ νούσων ac denique περὶ παθῶν. Albanus Torinus librum περὶ γονῆς *de seminis humani natura*, librum *de ratione victus sanorum* de quo jam dixi, & librum περὶ παθῶν *de morbis* & περὶ τῶν ἐντὸς

τὸς

τὸς παθῶν *de morbis internis*, qui ibidem inter Hippocratis ſcripta leguntur, latine vertit & ſub Polybi nomine edidit. Baſil. 1544. 4. Polybi paſtillum glutinandis vulneribus laudat Celſus V. 20. Πόλυβον τὸν ἰατρὸν ἐν τῷ περὶ ἐκπεμήνων. Clemens VI. Strom. p. 683.

VI. Etiam ad HIPPOCRATEM Gnoſidici & ad HIPPOCRATEM Theſſali F. ſcripta nonnulla relata ſunt, quæ inter libros Hippocratis noſtri, Heraclidæ F. leguntur, ut ſupra ad §. 1. nota a) obſervavi. Sed & THESSALO ejus filio librum ſextum & quartum ἐπιδημιῶν, librumque περὶ τροφῆς tribuerunt nonnulli. Verum de his aliisque Medicis, Hippocratis vel filiis, ut *Theſſalo* & *Dracone*, vel diſcipulis, *Prodico*, *Dexippo*, *Apollonio*, tum *Cteſia* & *Theomedonte*: vel æqualibus aut etiam antiquioribus, *Phæone* ſive *Phaone*, *Philiſtione* Eudoxi Cnidii præceptore, *Ariſtone*, *Pherecyde*, *Pythocle*, *Phileta*, *Acumeno*, *Pittalo*, *Archidamo*, *Metone*, *Eryximacho*: tum de *Acrone* auctore ſectæ Empiricæ, de *Apollonide*, *Antigene*, *Ægimio*, *Euryphronte* Cnidio, & de Philoſophis Medicinæ peritis *Thalete*, *Pherecyde*, *Epimenide*, *Toxari*, *Pythagora*, *Zamolxi*, *Empedocle*, *Pauſania*, *Alcmæone*, *Epicharmo*, *Eudoxo*, *Timæo*, *Heraclito*, *Democrito* & *Diagora*: denique de *Machaone*, *Podalirio*, *Melampo*, *Chirone* & aliis antiquioribus, *Æſculapioque* & ſchola *Aſclepiadarum* conſulenda Clariſſimi Viri Danielis Clerici Hiſtoria Medica, parte prima, cujus libro tertio diligenter imprimis ad examen revocat ſcripta Hippocratis ipſius, & de inventis ejus atq; obſervatis diſputat, & quousq; ille ſaluturem artem provexerit, oſtendit. Hiſtoriam & vitas* Medicorum veterum, ſed huc usq; ineditas ſcripſerunt etiam triumviri doctiſſimi *Thomas Reineſius*, *Ægidius Menagius* & *Joh. Henricus Meibomius* ex quibus Meibomii ſaltim labor à filio Henrico Meibomio τῷ μακαρίτῃ locupletatus ut aliquando lucem videat non plane deſperandum puto, & publico nomine ut operis illius editionem maturare dignetur rogo oroque nobiliſſimum paternarum avitarumque virtutum heredem *Hermannum Dietericum Meibomium*.

* Prætereo tanquam notiora de veteribus Medicis ſcripta Andreæ Tiraquelli (in opere de Nobilitate) Petri Caſtellani (recuſi Tomo X. Antiqv. Græcarum) G. Voſſii, libro de Philoſophia, Hermanni Conringii, introductione ad Artem Medicam, ab excellentiſſimo Schelhammero locupletata, Tho. Bartholini de Medicis Poëtis &c.

CAPUT XXV.

De THUCYDIDE & CTESIA.

Thucydidis vita à Marcellino ſcripta. Ac de Thucydide ipſo, ejus ætate, exſilio & ſepulturâ. Ἰκεῖον Cenotaphio impoſitum. 1. *Thucydidis libri de bello Peleponne-*

loponneſiaco. Librorum diviſio num ab ipſo auctore. Liber octavus γνή-σιος. 2. Thucydidis continuatores. 3. Peſtilentia ab eo deſcripta. Tyrannus Attica febris. 4. Thucydidis virtutes, admiratores, imitatoresque. 5. Scholia & obſervationes veterum in Thucydidem, ubi etiam de Scholiaſte Græco edito. 6. Thucydidis vitia ac virtutes. 7. Epiſtola Thucydidis pragrandis deperdita. 8. Alii Thucydides. 9. Editiones Thucydidis ſive verſiones latinæ. 10. Editiones Græcæ. 11. Græcolatinæ. 12. Verſiones in linguas vernaculas. 13. Vita Thucydidis Synopſis Chronologica ex mente Henrici Dodwelli. 14. Catalogus Scriptorum in Scholiis ad Thucydidem laudatorum. 15. De Cteſia & ejus ſcriptis. 16.

I.

THUCYDIDES ex Alimuſio populo Athenienſis, ad Miltiadem genus ſuum retulit, ſi credimus *Marcellino* Rhetori a) qui vitam Thucydidis græce compoſuit. Verum hoc refellitur a Jano Rutgerſio lib. 1. Var. Lect. cap. IX. Summo certe loco natus fuit, *Olori* ſive ut potius ſcribendum b) *Oroli* filius, cui de illius ingenio præclara jam ominatus fuerat Herodotus, cum in Olympiis recitante ſe Hiſtorias ſuas, obſervaſſet auſcultanti Thucydidi præ admiratione & idem olim faciendi cupiditate lacrymas excidere. c) Natus eſt anno ſecundo Olympiadis LXXVII. (ante Chriſtum natum CCCCLXIX.) ut ex Pamphila apud Gellium lib. XV. c. 23. colligitur: adeoque ſedecim circiter annorum erat, cum Herodotum ſua recitantem audiret, ipſe Herodoto minor annis tredecim. Præceptores

a) De hoc *Marcellino* dixi libro IV. in Hermogene, quem commentariis illuſtravit. Vita Thucydidis, quæ ſub Marcellini nomine exſtat, ab Aldo primum Græce cum Thucydide edita, a *Bartolemæo Parthenio* Benacenſi, & poſtea ab *Iſ. Caſaubono* latine verſa, & ab Æmilio Porto & V. Cl. Johanne Hudſono illuſtrata, laudatur à Svida in ἀπήλαυσε & ἀπολάυειν, & manu exarata exſtat in Bibl. Regis Galliæ cod. 1411. & in Bibl. Marquardi Gudii. Mihi videtur eſſe ἀποσπασμάτιον Operis Rhetorici, in quo de Demoſthene & aliis viris eloquentiæ laude claris Marcellinus egerat. Neque Svidas βίον Θουκυδίδου vocat, ſed Marcellinum laudans, περὶ Θουκυδίδου, inquit, φησίν.

b) Ita Marcellinus Didymum Grammaticum ſecutus ſcribendum contendit, auctoritate στήλης quæ Athenis cenotaphio ejus impoſita fuit his verbis: Θουκυδίδης Ὀρόλου Ἀλιμούσιος.

c) Marcellinus: λέγεται δέ τι καὶ τοιοῦτον, ὡς ποτε τῷ Ἡροδότῳ τὰς ἰδίας ἱστορίας ἐπιδεικνυμένῳ παρὼν τῇ ἀκροάσει Θουκυδίδης καὶ ἀκούσας ἐδάκρυσεν. Ἔνιοι δὲ φασὶ τὸν Ἡρόδοτον τοῦτο θεασάμενον εἰπεῖν αὐτῷ πρὸς τὸν Πατέρα Ὄλορον, ὦ Ὄλορε, ὀργᾷ ἡ Φύσις τῷ υἱῷ σου πρὸς μαθήματα. Idem tradit Photius cod. 60. & Svidas in Θουκυδίδης, qui in Olympiis accidiſſe affirmat. Thucydidem æmulatione hiſtoriæ Herodoteæ accenſum etiam memorat Lucianus de ſcribenda Hiſtoria T. 1. pag. 631.

Digitized by Google

res habuit Anaxagoram Philoſophum, Rhetoremque Antiphontem * & propter Anaxagoræ diſciplinam Athei convicium ipſi quoque impactum eſſe fertur. Ducis bellici munere functus, ob amiſſamque Amphipolin d) ab Athenienſibus Ao. ætatis XLVIII. Olymp. LXXXIX. 1. exſilio punitus, Scapteſulam ſive Σκαπτὴν ὕλην Thraciæ civitatem, unde uxorem divitem duxerat, Timotheumque filium ex ea ſuſceperat, ſeſe contulit, & ibidem (teſte Plutarcho lib. de exſilio p. 605.) Hiſtoriam ſcripſit, certe in colligendo ad componendam Hiſtoriam apparatu elaboravit, nullo labori, nullis largitionibus in Lacedæmoniorum pariter & Athenienſium duces profuſis parcens, quo veriora ab utraque parte edoctus tradere poſſet. Revocatum ab exſilio quod per viginti annos duraſſe teſtatur ipſe Thucydides Lib. V. c. 26. præter alios auctor eſt Plinius e) cui ſuccinens Pauſanias id decreto Oenobii Archontis factum eſſe teſtatur. Addit vero Thucydidem deinde reverſum in Patriam interemtum dolo, ibique ſepultum eſſe. Alii notante Marcellino tradunt mortuum eſſe in Thracia, majorem quinquagenario f) antequam opus ſuum abſolviſſet. Sepulchrum vero ipſius Athenis oſtendi, ſive quod oſſa defuncti in patriam à cognatis delata fuerint, ſive quod honori ipſius, (uti Herodoti etiam extra Atticam itidem defuncti) dicatum ſit Athenis Cenotaphium, idque ſuper impoſitum monumento *ικρίον* g) teſtari, qualia inanibus & honorariis tumulis imponi mos erat.

* Plutarchus in vita Antiphontis: Καικίλιος δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτῆς συντάγματι Θουκυδίδου τῆ συγγραφέως μαθητὴν (ita & è Cæcilio Photius Cod. 259. ſed διδάσκαλον dicere debuit) τετιμῆσθαι γεγονέναι ἐξ ὧν ἐπαινεῖται παρ' αὐτῷ ὁ Ἀντιφῶν. Reſpicit locum Thucydidis Lib. VIII. p. 592.

d) Vide quæ hâc de re ipſe Thucydides Lib. IV. p. 323. & Lib. V. p. 361.

e) Plinii verba hæc ſunt Lib. 7. c. 30. *Thucydidem Imperatorem Athenienſes in exſilium egere, rerum conditorem revocavere, eloquentiam mirati, cujus virtutem damnaverant.* Pauſanias in Atticis p. 55. Ψηφίσμα γὰρ ἐνίκησεν Οἰνόβιος κατελθεῖν εἰς Ἀθήνας Θουκυδίδην, ᾧ οἱ δολοφονηθέντι ὡς καθῆκει μνῆμά ἐστιν ἐν πόρῳ πυλῶν Μελιτίδων.

f) Imo ſeptuagenario major obiiſſe videtur, cum initio belli Peloponneſiaci teſte Pamphila apud Gellium Lib. XV. c. 23. fuerit quadraginta annos natus, & viginti annos illius belli deſcripſerit, totumq; bellum quod per XXVII. annos duravit, ſupervixerit. Vide H. Dodwellum in Apparatu ad Annales Thucydideos; ex quo Synopſin Chronologicam Vitæ Thucididis ad calcem hujus capitis ſubjunxi.

g) De hoc vocabulo Lipſius ad Lib. I. de cruce c. 4. Videtur retuliſſe ſignram temonis vel literæ T. Thucydidis iconem veterem in uno marmore junctam Herodoto, poſt Fulv. Urſinum, Boiſſardum, aliosque exhibet Clariſſ. Gronovius T. 2. Antiqv. Gr. tabula LXXII.

II. Exſtat Thucydidis ΞΥΓΓΡΑΦΗ h) ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. Hiſtoria belli Peloponnenſium & Athenienſium diſtributa jam pridem in libros octo, licet ab auctore ipſo hanc diviſionem eſſe non conſtat i) & Marcellinus teſtetur ab aliis in Libros XIII. cujus diviſionis plus ſimplici vice mentionem facit Græcus Thucydidis Scholiaſtes (vide H. Stephani notas p. 553. edit. Clariſs. Hudſoni) ab aliis aliter diſtinctum fuiſſe: ὅμως ἡ πόλεσις, addit Marcellinus, καὶ ἡ κοινὴ κεκράτηκε τὸ μέχρι τοῦ ὀκτάβιβλου διηρῆσθαι τὴν πραγματείαν, ὡς καὶ ἐπέχρινεν ὁ Ἀσκλήπιος. k) Liber octavus quoque a priorum ſeptem ſublimi & elaborato dicendi genere remittere viſus, & contra priorum ſeptem librorum morem δημηγορίαις ſive concionibus deſtitutus, quorundam judicio tributus eſt Thucydidis *filiæ*, ab aliis *Xenophonti*, ab aliis denique *Theopompo*. Sed Marcellinus non dubitat & hunc ipſius eſſe Thucydidis, verum à morbo jam affecti, adeoque animo quoque jam languentis. Tribuitur etiam ſine controverſia Thucydidi à Plutarcho Lib. de garrulitate p. 513. & ab aliis paſſim. Ingreditur Thucydides opus l) ſuum à bello inter Corinthios & Corcyræos, quod ſeptem annis Peloponneſiacum anteceſſit, narrationemque per æſtates & hyemes (confer Theonem p. 33. progymnaſmatum) diligenter diſtinctam perducit ad annum belli Peloponneſiaci viceſimum, ita ut quæ per VII. poſtremos belli iſtius annos geſta ſunt (per XXVII. enim duravit, quod oraculo prædictum & eventu comprobatum eſſe teſtatur Thucydides Lib. V. p. 361. duravit autem ab extremo Anni 1. Olympiadis LXXXVII. uſque ad annum 3. Olymp. XCIII.) haud attigerit, morte præventus.

III. Supplevere hiſtoriam poſtremorum belli annorum *Cratippus*, Thucydidis æqualis, cujus meminit Dionyſius Halicarnaſſenſis Libro

h) Ammonius docet ξυγγραφὴν proprie eſſe narrationem rerum quibus ipſe qui eas deſcribit interfuit. Ἱστοριογράφος συγγραφέως διαφέρει. Ἱστοριογράφος μὲν ἐστὶν ὁ τὰ ὑπὸ ἑαυτὸν γεγονότα συγγραφόμενος, ὡς Ἡρόδοτος. Συγγραφεὺς δὲ ὁ τὰ ἐφ' ἑαυτῷ γεγονότα, ὡς Θουκυδίδης. Sic & Thomas Magiſter in ξυγγραφέυς.

i) Confer Meurſium Atticarum Lect. Lib. V. c. 16.

k) Aſclepius Sophiſta, de quo dixi Lib. I. c. 1. §. 7.

l) Vide Dav. Chytræi Chronologiam Thucydidis, Degoreum Whear in prælect. hiemalibus, Gueintzium in vite hiſtorica, & qui diligentiſſime in hoc argumento verſatus eſt Henr. Dodwellum in annalibus Thucydideis editis Oxoniæ Anno 1702. 4to. Cæterum ratio fugit Edmundum Richerium, cum in obſtetrice animorum c. 8. pag. 326. ſcripſit Thucydidem in componendo mirabili opere hiſtoriarum annos 27. inſumſiſſe. Nam 27. annorum hiſtoriam perſequi voluit, non totidem annos in illa ſcribenda inſumſit Thucydides.

bro de iis quæ Thucydidi propria ſunt p. 143. *Theopompus* item, teſte Marcellino, & *Xenophon*, cujus Ἑλληνικὰ etiamnum hodie ſuperſunt, & Thucydidem continuant hiſtoria annorum XLVIII. ab Olymp. XCII. anno ſecundo ad annum ſecundum Olympiadis CIV.

IV. Libro Thucydidis ſecundo occurrit diſertiſſima deſcriptio m) horrendæ peſtilentiæ quæ Thucydidem ipſum inter alios corripuit, & Athenas miſere afflixit æſtate anni 3. Olymp. LXXXVII. memorata Hippocrati 3. Epidem. ſect. 3. qui ei cum Acrone Medico Agrigentino interfuit, de quo Plutarchus ſub extremum libri de Iſide & Oſiride. A Lucretio Thucydidis veſtigiis inſiſtente eadem lues egregie deſcribitur Libro VI. p. 229. ſeq. edit. Giſanii qui p. 265. Thucydidis locum cum Lucretio contulit. Propter illam deſcriptionem notante P. Pithœo Thucydides in veteri Epigrammate p. 63. vocatur *Tyrannus Aticæ febris* i. e. regnum quoddam eloquentiæ in illa deſcribenda exercens, de quo loquendi genere plura dixi ad Eunapii Proæreſium.

V. Cæterum in Attico eodemque gravi ac ſublimi dicendi genere jampridem primas viſus eſt tenere hic ſcriptor *rerum geſtarum pronunciator ſincerus & grandis*, ut vocarur à Cicerone de claris oratoribus. Præcipue valet in concionibus n) quas elaboratiſſimas & graviſſimas paſſim libris ſuis Thucydides inſeruit, imitandaſque ſibi propoſuit Demoſthenes teſte Ulpiano, o) e latinis Salluſtius, ut Quintiliano Lib. X. c. 1. & Senecæ Lib. IX. controverſ. 1. obſervatum. Tanti etiam Thucydidem feciſſe dicitur Demoſthenes, ut eum manu ſua octies p) deſcripſerit:

m) Separatim hæc peſtilentiæ deſcriptio vulgata eſt græce & latine cum prælectionibus Marciis ſive commentariis Fabii Paulini, Venetiis ap. Juntas 1603. 4to. Quanquam vero eloquentiæ laudem in hac deſcriptione tulit Thucydides, à Galeno tamen notatum eſt eum ut idiotam & è vulgo aliquem, idiotis, non tanquam Medicum Medicis de peſtilentia ſcripſiſſe. II. 7. de difficili reſpirat.

n) De hoc præter alios adeundus Marcellinus in Thucydidis vita. Sunt tamen qui vitio vertunt Olori filio, quod orationes rectas hiſtoriæ inſeruerit. Ita Franciſcus Patricius, Paulus Benius, & nuper perſonatus Vignolius Marvillius parte 2. Miſc. p. 321. Vide interim quæ pro concionum in hiſtoria uſu diſputat Voſſius in arte Hiſtorica c. 20. ſeq. Jacobus Perizonius Vir Cl. in Curtio vindicato p. 92. ſeq. Hubertus Folieta de ratione ſcribendæ Hiſtoriæ &c.

o) Præfat. ad Oratt. Demoſthenis.

p) Turnebi qui XXVIII. 22. Adverſar. *decies*, & Roberti Titii qui IV. 5. adſertionum *ſepties* hoc à Demoſthene factum affirmat, memoriæ lapſum reprehendit Voſſius, & ex eo Tho. Crenius 1. animadverſ. philolog. p. 75. Videtur etiam Demoſthenis erga Thucydidem ſtudium in proverbium abiiſſe, ut colligas è Svida in Στραγγιφίτης. Fuere etiam qui tradiderunt Alfonſum V. Arragoniæ Regem octies manu ſua Thucydidis hiſtoriam deſcripſiſſe.

ſerit: certe hoc refert Lucianus adverſus indoctum T. 2. p. 380. ac ſi veteri famæ apud Arſenium Monembaſiæ Epiſcopum q) credimus, incenſa Athenis Bibliotheca, & Thucydidis opere una abſumpto, ex memoria illud Demoſthenes reſtituit, ſed quod merito falſum ac commentitium videtur Voſſio Lib. VI. Inſt. Or. c. 6. ſect. 2. quis enim, non dicam tantam memoriæ Demoſthenis vim, ſed quis ſibi perſuadeat unicum tantum exemplum fuiſſe operis Thucydidei, poſtquam *Xenophon* ſemel illud hactenus deliteſcens, cum ſupprimere poſſet, protuliſſet in lucem, veroque auctoris gloriæ vindicaſſet, ut refert r) Laërtius Lib. II. ſect. 57. Marcellum quoque Syrum tradit Damaſcius in vita Iſidori (& ex hoc Svidas in Σαλλούστιος) integros octo Thucydidis libros memoriæ mandaſſe, ſed nihilo meliorem oratorem inde prodiiſſe. Cæterum tralatitium eſt olim exſtitiſſe qui Thucydidem tanquam κανόνα ἀττικισμοῦ & preſſæ brevitatis magiſtrum imitati, ſive ut Ciceronis de optimo genere oratorum verbis utar, *Thucydidios* ſe profeſſi ſunt, non inter oratores tantum, ab ipſo Iſocrate uſque, Thucydidis prope æquali, in quo multa communia cum Thucydide obſervant eruditi: ſed ex Hiſtoricis etiam, in quibus *Philiſtus* Naucratita, pæne puſillus Thucydides s) ab eodem Cicerone appellatus Lib. II. ad Quintum fratrem Epiſt. 12. Thucydidis in brevitate ita imitator, ut obſcuritatem illius quidem effugeret, in multis vero aliis virtutibus illo inferior eſſet, obſervante Quintiliano Lib. X. c. 1. & Dionyſio Halicarnaſſeo Epiſtola ad Cn. Pompejum; tum digreſſiones omnes præcideret, quod notavit Theo in progymnaſmatis p. 33. monens alibi p. 8. totam belii Attici deſcriptionem ex Thucydide Philiſtum in Siculam ſuam hiſtoriam tranſtuliſſe. Thucydidis imitatorem quoq; obſervat Clemens Alex. 6. Strom. p. 620. Infelicius autem Thucydidis imitatio ceſſit *Creperio Calpurniano* Pompejopolitæ, in hiſtoria belli Romanorum cum Parthis, quam multis deridet Lucianus Libro de ſcribenda hiſtoria T. 1. p. 612. ſeq.

VI. Lexi-

q) Ita ille in Apophthegmatis græce editis & Leoni X. inſcriptis, de Demoſthene: ἐζήλωκε δὲ μάλιστα τῶν πρὸ αὐτοῦ τὸν συγγραφέα Θουκυδίδην, καὶ τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων εἰς τὸ πολιτικώτερον μετέφρασε. Καὶ ὅτω λέγεται αὐτὸν ἐκμεμαθηκέναι, ὥστε φέρεσθαι τὸ τοιοῦτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι ποτὲ καισίσης τῆς βιβλιοθήκης ἐν Ἀθήναις καὶ συγκαισάντων τῶν ἱστοριῶν Θουκυδίδου, αὐτὸν μόνον ἀπομνημονεῦσαι πασῶν, καὶ ὅτω μεταγραφῆναι ποιῆσαι.

r) Laërtius in vita Xenophontis: λέγεται δ' ὅτι καὶ τὰ Θουκυδίδου βιβλία λανθάνοντα ὠφελέσθαι δυνάμενος, αὐτὸς εἰς δόξαν ἤγαγεν. Adde Dodwelli apparatum ad Annales Thucydideos p. 34. ſeq.

s) Confer Voſſium de Hiſt. Gr. p. 27. & Vavaſſorem de ludicra dictione p. 167.

VI. Lexicon quoddam in Thucydidem compoſuerat *Evagoras* Lindius περὶ τ῀ παρὰ Θουκυδίδῃ ζητουμένων καὶ λέξιν. *Julius* quoq; *Veſtinus* Sophiſta, de quo Svidas in Οὐηστῖνος, ſcripſerat ἐκλογὴν ὀνομάτων ἐκ τ῀ Θουκυδίδου, Ἰσαίου, Ἰσοκράτους καὶ Θρασυμάχου & Ῥητορ῀ν, ut omittam alios lexicorum Atticorum ſcriptores, quos infra ſuo loco recenſeo. Idem Evagoras teſte Suida ſcripſit de artificio Thucydidis oratorio: Θουκυδίδου τέχνην ῥητορικὴν ἐν βιβλίοις ε῀. Et *Numenius* Rhetor temporibus Adriani clarus compoſuit τ῀ Θουκυδίδου καὶ Δημοσθένους χρειῶν συναγωγήν. Eadem ætate vixit *Sabinus* Sophiſta, cujus ὑπόμνημα εἰς Θουκυδίδην idem Svidas memorat. Exſtant quoque *Dionyſii Halicarnaſſei* viri κριτικωτάτου ſcripta præclara περὶ τ῀ Θουκυδίδου ἰδιωμάτων & περὶ τ῀ Θουκυδίδου χαρακτῆρ῀ν, ut omittam judicia & elogia quæ de dicendi genere Thucydideo occurrunt apud Ciceronem, Demetrium de elocutione num. 40. & 48. ſeq. Longinum & alios Rhetores, Marcellinum item in Thucydidis vita & Gellium Lib. I. c. 11. Ex recentioribus non omittendus eruditus *Renati Rapini* commentarius Gallice editus, quo Thucydidem contulit cum Principe Hiſtoriæ Romanæ T. Livio. *Scholia Græca* minime contemnenda in Thucydidem quæ in melioribus editionibus exſtant, a quibusdam tribuuntur *Xenophonti* neſcio cui, ab aliis *Marcello* cuipiam (an *Marcellino?*) ut ab H. Stephano in animadverſionibus ad libellum de dialectis græcis p. 27. ex cod. vet. Corinthi de dialectis. Alii denique non unius illa eſſe auctoris arbitrantur, ſed quod de pleriſque ſcholiis in alios ſcriptores græcos jam multi obſervarunt, enarrationes variorum Grammaticorum, ex *Didymo*, *Evagora*, *Antyllo*, *Aſclepio* aliisque qui Thucydidem illuſtraverant excerptas, ad oraſque codicum primitus adſcriptas, & poſtea, ut fit, in unum collectas faſciculum, quæ perveriſimilis ſententia eſt H. Stephani viri doctiſſimi. Caſpar Barthius T. 2. in Statium p. 306. queritur ſe incendio Sellerhuſano cum parte Bibliothecæ ſuæ perdidiſſe indicem tam in Thucydidem quam ejus Scholiaſtem, *qui tamen* inquit, *recentior eſt quam vulgo attenditur.* Chriſtianum agnoſcas ex eo, quod Gregorii Nazianzeni ſub nomine Theologi meminit in Librum III p. 49.

VII. Fuerunt quoque Thucydidi noſtro jam inde ſui reprehenſores, nam Suidas teſtatur *Claudium Didymum* ſcripſiſſe περὶ τ῀ ἡμαρτημένων παρὰ τὴν ἀναλογίαν Θουκυδίδῃ ſive de Thucydidis circa analogiam vocum græcarum lapſibus atque erroribus. Alii difficile atque durum ſcribendi genus t) alii argumentum nimis particulare, alii affectatas tot moleſtas obſcuraſque conciones, alii narrationum ſeriem, propter obſer-

t) In veteri Epigrammate pag. 95. Anthologiæ, in laude ponitur quod Thucydides ſit ἀ πάντεσσι βατὸς à ſolis eruditis & prudentibus legendus atque intelligendus.

obſervatum hiemum æſtatumque ordinem, ante res integre expoſitas abruptam, u) alii hyperbata frequentiora, alii alia in eo reprehenderunt, quæ videri poſſunt apud doctiſſimum & acerrimum cenſorem Dionyſium Halicarnaſſeum in Epiſtola ad Pompejum qua Herodotum Thucydidi præfert. Sed nec contemnendæ ſunt virtutes hujus ſcriptoris, in cujus opere plura nitent, civilis prudentiæ obſervata ac præcepta plane egregia, hiſtoricum judicium, ſtudium veritatis etiam iis utcunque parcens à quibus in exſilium conjectus fuerat, ſublimis vv) dictio: ut nimis ſint auſteri, qui in tam pulchro corpore levibus forte aliquot paucisque maculis offendi ſe patiuntur. Johannis vero Harduini ſuſpicionem, qui ex Galliciſmis nonnullis quos in Thucydideo opere obſervaſſe ſibi videtur p. 152. Chronologiæ V. T. è numis illuſtratæ, & aliis quibusdam leviculis argumentis alium à veteri quem Plinius legerit Thucydide habere nos conjicit, non equidem curo, miror magis in viro docto & argumentorū quæ conjecturæ ejus opponi poſſunt haud ignaro.

VIII. Epiſtolam Thucydidis vægrandem & dictione ὀγκοδεσίαν perſtringit auctor libri de elocutione, qui ambulat ſub nomine Demetrii Phalerei § 237.

IX. Alios præterea Thucydides tres Marcellinus & Scholiaſtes Ariſtoph. ad Acharnenſes p. 289. & ad Veſpas p. 345. memorat, *unum* Mileſii filium Alopecenſem, Athenienſium demagogum & adverſarium Periclis, eundem ni fallor cujus filios Mileſium & Stephanum memorat Plato in Menone, & de quo ſcripſit æqualis ejus Steſimbrotus Athenæo & in Periclis vita Plutarcho laudatus; idemque ut exiſtimo qui cum Agnone & Phormione quadraginta naves in Samiorum ſubſidium a Pericle obſidione cinctorum Athenis adduxit teſte Thucydide Hiſtorico Lib. I. p. 76. *Alterum* ex Pharſalia Theſſalum Menonis filium, cujus meminit Thucydides Athenienſis Lib. VIII. p. 610. & Marcellinus notat mentionem factam a Polemone in Libro de arce Athenienſi: *tertium* Ariſtonis filium, populo Gargettius ſive Acherduſius, Poëta, memoratus Androtioni in hiſtoria Attica: His addas *quartum*, juniorem, cujus meminit Suidas in Μάρτιος, fratrem Martii Veri.

X. *Editiones* x) *Thucydidis latinæ.*

Laurentio Valla interprete una cum vita ex Marcellino, interprete *Bartholomæo Parthenio* Benacenſi. Pariſ. ap. Aſcenſium 1513. fol.

Vallæ

u) Vide Theonis progymnaſmata p. 33. edit. Camerarii & p. 36. ubi de hyperbatis.

w) Svidas in Χαρακτῆρες.

x) Præcipuas Thucydidis editiones ante me non indiligenter annotavit Vir Cl. *Fridericus Roſtgaard* in ſcripto Gallice edito Pariſ. 1698. fol. Projet d'une nouvelle methode pour dreſſer le Catalogue d'une Bibliotheque.

Vallæ interpretatio recognita a *Conrado Heresbachio* Colon. 1527. fol. A doctiſſimis viris Pariſ. 1528. ap. Aſcenſium fol. Ab Heresbachio Colon. 1543. & 1550. fol.

a *Sebaſtiano Caſtellione* Baſil. 1564. fol. apud Henr. Petri.

ab *Henr. Stephano* A. 1564. fol. & Francof. 1589. 8vo. ubi vita Thucydidis ex Marcellino occurrit latine reddita ab *Iſ. Caſaubono*, & *Jobi Veratii* argumenta concionum Thucydidis, & Chronologia Thucydidis auctore *Davide Chytræo*.

ab *Henr. Stephano* & *Æmilio Porto* Francof. 1594. fol. apud Wechel. & ibidem eodem anno forma minore in 12mo.

Thucydides interprete *Vito Winſemio* Patre, Doctore Medico & Græcarum literarum Profeſſore, cum ejusdem Scholiis, ex editione filii Viti Winſemii, Witebergæ 1569. fol. 1580. 8vo.

Ex nova verſione elegantiſſima & cum notis Chronographicis ac Geographicis *Georgii Acacii Enenckel* Baronis *Hoheneccii*, Tubing. 1596. 8vo. Argentor. 1614. 8vo.

Orationes ex hiſtoria Thucydidis & inſigniores aliquot Demoſthenis in latinum ſermonem converſæ a *Philippo Melanchthone*, editæ a Caſparo Peucero, Witeb. 1562. 8vo. Converſa quædam e Thucydidis hiſtoria, & de auctore illo deque ſcriptis ejus expoſita a *Joachimo Camerario* Witeb. 1565. 8vo.

Plures orationes in linguam latinam converſæ per *Johannem Caſam*. Inter ejus latina monumenta Florent. 1564. 4to & Helmſt. 1610. 4. cum præfat. *Joh. Caſelii*.

Jobus quoque *Veratius* Genuenſis qui A. 1571. diem obiit, orationes pleraſque Thucydidis pereleganter latine vertit, notato argumento atque Rhetorico artificio. Prætereo orationem Periclis ex Libro II. Thucydidis latine verſam à *Guil. Cantero*, poſt Ariſtidis orationes Baſil. 1566. fol. p. 580.

XI. *Editiones Thucydidis Græcæ.*

1. Prima *Aldina* Venet. A. 1502. fol. Cum vita Thucydidis duplici, una breviore *Anonymi*, (ejusdem forte qui ſcholia collegit) altera paulo prolixiore *Marcellini*. Idem Aldus anno poſt, Scholia Græca antiqua in Thucydidem ſeparatim edidit, ſubjecta Xenophontis Libris VII. Ἑλληνικῶν, Georgii Gemiſti Libris II. de rebus quæ poſt pugnam Mantineam acciderunt, & Herodiano, A. 1503. fol.

Digitized by Google

2. Florentina apud *Bernardum Juntam* A. 1526. fol. Cum ſcholiis Græcis ad oras paginarum appoſitis.

3. Baſileenſis Hervagiana A. 1540. fol. â *Joachimo Camerario* recenſita & caſtigationibus quibusdam illuſtrata ex MSto cod. Baſileenſi, quo uſus Heresbachius, quemque Eugenius quidam CPoli olim donaverat Johanni Aretino. In hac editione ſcholia â Camerario emendata, ſed ad calcem voluminis rejecta ſunt. Præmiſſus eſt quoque præter elogia Thucydidis ex Aphthonio, Marcellino, Anonymo, Svida, Dionyſius Halicarnaſſeus de iis quæ Thucydidi peculiaria ſunt, ſive *περὶ τῶν Θουκυδίδους ὀνομάτων.*

4. *Henr. Stephani* cum ſcholiis Græcis ſuas in ſedes magna ex parte repoſitis & integritati ſuæ reſtitutis plerisque in locis 1564. fol. Eodem anno & forma etiam latina Vallæ verſio à Stephano recognita lucem vidit, quæ ſolet cum illa conjungi eique ſubjici.

5. Liber I. II. & III. Pariſ. 1548. 1549. 4to apud Vaſcoſanum.

6. Liber I. Pariſ. 1535. 4. & curante *Vito Winſemio*, Witeb. 1562. 4.

7. Periclis funebris laudatio eorum qui in bello occubuerunt, ex Libro Thucydidis ſecundo Pariſ. 1605. 4to.

XII. *Editiones Thucydidis Græcolatinæ cum ſcholiis antiquis & recentiorum animadverſionibus.*

1. *Henrici Stephani* A. 1588. fol. in qua Thucydides ipſe & ſcholia ſingulis paginis ſubjecta emendatius ex fide MSS. codd. exhibentur, & *Vallæ* latina verſio ſecundis curis ad græcos fontes caſtigata, adjecta ejusdem Stephani proparaſceve ad lectionem ſcholiorum, & uberioribus ad librum & majorem ſecundi partem y) annotationibus, quibus & Thucydides ipſe, & ſcholia illuſtrantur. Præmiſſa eſt vita Thucydidis ex Marcellino cum Iſ. Caſauboni verſione & caſtigationibus, & ſubjecta Jobi Veratii argumenta orationum concionumque Thucydidis, denique Chronologia Thucydidis atque argumenta librorum à Davide Chytræo concinnata.

2. *Æmilii Porti* Francof. ap. Wechel. 1599. fol. qui in græcis nullo MSto cod. uſus Henr. Stephani editionem expreſſit, niſi quando (quod paſſim accidere notat Clariſſimus Hudſonus) erratis typographicis laborat. Verſionem tamen latinam poſt Stephanum accuratius recen-

y) Teſtatur ſe H. Stephanus hanc telam abrupiſſe, quod ex Gallia & Germania ſpes ei facta eſſet emendationum in Thucydidem Scholiaque, & ad hæc etiam accesſionum.

recenſuit adhibitis in ſubſidium patris ſui *Franciſci Porti* 2) Cretenſis commentariis, quæ huic editioni ſunt adjecta.

3. *Johannis Hudſoni* viri clariſſimi, Oxoniæ é theatro Scheldoniano 1696. fol. In hac præſtantisſima editione Græcus contextus Thucydidis accurate & luculenter expreſſus exhibetur é poſteriore recenſione H. Stephani, & recens in ſectiones diſtinctus: in uniuscujusque paginæ ora exteriore annotatur annus & menſis, quo ſingula acciderunt, ex mente H. Dodvvelli Chronologorum noſtra ætate Principis. Verſio latina Æmilii Porti, verum ab Hudſono hinc inde emendata, non ut vulgò fieri ſolet é regione ſed infra minori charactere ponitur. Verſioni ſubjiciuntur variæ lectiones & notulæ criticæ ex prioribus editionibus & tribus MSS. codd. excerptæ. Denique imam paginæ partem occupant Græca ſcholia. Præfixa ſunt operi præter vitam notis illuſtratam elogia & judicia de Thucydide, pluraque ſe fuiſſe daturum ait Hudſonus ex Dionyſio Halicarnaſſeo, niſi hic paulo iniquiorem ſe oſtenderet, criticumque calamum in auctorem probatiſſimum ſtrinxiſſet juvenis adhuc judiciique parum ſubacti, ut notatum H. Stephano Lib. II. ſchediaſm. 4. & operarum in Dionyſium Halicarnaſſ. c. 16. ubi docet Dionyſium ipſum imitari deinde dignatum, quæ antea reprehenderat. Adjunxit etiam doctiſſimus editor binas tabulas Geographicas ad Thucydidem intelligendum facientes, unam Græciæ, quam ex Thucydide & Edmundi Halleji chartula delineavit, alteram Siciliæ quam ex Cluveri Sicilia antiqua deprompſit. Ad calcem ſubnexa ſunt Epitome Thucydidis à Georgio Acacio, & argumenta concionum à Jobo Veratio conſcripta, & H. Stephani propараſceve ad lectionem ſcholiorum. His ſuccedunt prolixiores ejusdem Stephani & Palmerii (ex ejus exercitationibus ad optimos auctores græcos) annotationes, quæ lectionibus variantibus interſeri non potuerunt, quibus ex Porti & Acacii commentariis notæ hinc inde delibatæ, & Hudſoni nonulla immiſcentur. Nec minus Camerarii animadverſionibus hic locum dediſſet, ſi quidem ejus libellum notarum in Thucydide nanciſci potuiſſet. Accedunt præterea variæ lectiones ex aliis duobus Codd. MSS. Henrici Clarendoniæ Comitis & Joh. Georgii Grævii, quos ſerius inſpicere ipſi licuit. Denique indices tres locupletiſſimi rerum, dictionum græcarum inſigniorum, & ſcriptorum

2) In Draudii Bibl. Claſſica p. 736. male editum *Franciſci Petri*, ubi hæc editio memoratur. *Johannem* quoque *Meurſium* commentarios in Thucydidis hiſtorias molitum, innuit Dominicus Molinus in literis ad eum datis Venet. 30. Novembr. 1622. Vide epiſtolas Gudianas p. 130.

rum in ſcholiis laudatorum. Pollicetur præterea Hudſonus mantiſſæ ſe loco adjecturum eſſe Annalibus H. Dodvvelli Thucydideis, ſiquidem à Cl. Roſtgaardo receperit, collationes ſcholiorum MSS. in Bibl. Regia Pariſienſi, ſed Annales Dodvvelli ſine illa acceſſione lucem nuper adſpexerunt.

XIII. *Verſiones Thucydidis in linguas vernaculas.*

Gallica 1. *Claudii Seyſſelii* Epiſcopi Maſſilienſis, qui juſſu Franciſci I. Gallice reddidit & Vallæ latinam verſionem ſecutus eſt, ac de quibusdam locis Laſcarin conſuliſſe dicitur. Pariſ. 1527. 1559. fol. 1555. 8vo. & 16mo. Ex hac verſione Thucydidem libenter lectitavit & in caſtris comitem habuit Carolus V. Imperator. Vide Victorini Strigelii præfat. ad animadverſiones ſuas in Chronicon Philippi Melanchtonis. Perſtringitur Seyſſelii verſio ab H. Stephano in præf. ad Thucydidem & ad introductionem Gallice editam ad Apologiam pro Herodoto.

2. *Ludovici Jaſaldi Uſei* (Lovis Jauſaud d'Uſez) Genevæ 1600. 4to.

3. *Nic. Perotti Ablancourtii* Pariſ. 1662. fol. & 1671. 12mo tribus voluminibus.

4. Harangues & Concions de Thucydide & autres Auteurs par *Fr. de Belleforeſt*. Pariſ. 1572. fol.

Italica Franciſci di Soldo Strozzi Venet. 1545. 8vo. 1563. 4to.

Anglica 1. *Thomæ Nicolls* ex Gallica Seyſſelii compoſita. Lond. 1550. fol.

2. *Thomæ Hobbeſii*, ex Græco concinnata, unà cum diſſertatione de vita & ſcriptis Thucydidis, & charta Chorographica Græciæ, quam ſua manu Hobbeſius delineavit. Dicitur ea potiſſimum de cauſa verſionem hanc compoſuiſſe, ut ineptias Democraticorum Athenienſium civibus ſuis patefaceret Lond. 1628. & 1634. fol. Vide vitam Hobbeſii p. 15. & 41. ſeq. & clariſſimi Baylii Lexicon Hiſtorico Criticum ubi de Hobbeſio agit nota (B Δ) editionis ſecundæ. Græcorum fontium aliquando neglectorum arguitur Hobbeſius in notis ad marmora Oxonienſia.

Hiſpanica Didaci Gratiani de Aldrete, Salmanticæ 1564. fol.

Germanica Hieronymi Bœneri, Auguſtæ Vindel. 1533. fol.

Danica Franciſci Ugildt. Paſtoris Aakrerenſis in Jutia, in diœceſi Aarhuſienſi. Vide Nova literaria maris Baltici & Septentrionis A. 1698. p. 212. ubi Danicam verſionem Herodoti, Xenophontis & Diodori Siculi ab eodem ad prælum parari diſces.

XIV. Sed

XIV. Sed de Thucydide priusquam dicere desino, en tibi Synopsin vitæ ejus Chronologicam, ex mente præstantissimi Dodvvelli.

Ante Christum	Olympiad.	
471	77 $\frac{1}{2}$	natus Thucydides.
456	$\frac{80}{81}$ $\frac{4}{3}$	anno ætatis XV. audiit Herodotum Historias suas in Olympiis recitantem.
454	81 $\frac{2}{3}$	— — XVII. primum militiæ illius tirocinium.
452	$\frac{81}{82}$ $\frac{4}{1}$	— — XIX. primæ illius militiæ ἐν Πεδκόλοις finis.
444	$\frac{83}{84}$ $\frac{4}{1}$	— — XXVII. missus in Coloniam Thuriorum in Italiam.
441	84 $\frac{3}{4}$	— — XXX. Coloniæ Thurior. IV.* Ostracismus Thucydidis si quis forte. Vide Dodvvelli Apparatum §. 21.
431	87 $\frac{1}{2}$	— — XL. Inde in patria usque ad exsilium. Et initium belli Peloponnesiaci.
424	$\frac{88}{89}$ $\frac{4}{1}$	— — XLVII. στρατηγία Thucydidis Amphipolitana cœpta ineunte Hecatombæone.
423	89 $\frac{1}{2}$	— — XLVIII. στρατηγίας abdicatio, mense Scirophorione exeunte: & Exsilii initium.
414	91 $\frac{2}{1}$	— — LVII. Moritur Perdiccas, & succedit in regno Macedoniæ Archelaus.
411	92 $\frac{1}{2}$	— — LX. finis Ἡλικίας στρατευσίμου Thucydidis sive ætatis ad militiam idoneæ.
403	94 $\frac{1}{2}$	— — LXVIII. Restitutus Patriæ Thucydides post annum exsilii vigesimum, & finito bello Peloponnesiaco. Tum demum, judice Dodvvello, historiæ scribendæ incubuit.
399	95 $\frac{3}{1}$	— — LXXII. Mortuus Archelaus Macedoniæ Rex, post cujus mortem Thucydides inclaruit.
395	96 $\frac{1}{2}$	— — LXXVI. Eruptio tertia Ætnæ, cujus meminit Thucydides Lib. III. c. 116.
391	97 $\frac{1}{2}$	— — LXXX. quem superavit, Mortuus est in Thracia. Jam erat in Scillunte Xenophon, scripsitque libros de expeditione Cyri, Libros Thucydidis, filiorum ejus operâ nactus ante Olympiadem $\frac{101}{102}$ $\frac{4}{1}$.

XVI. CTE-

* Ostracismus jubebat exesse urbe per annos decem. Plutarch. Pericle p. 157.

XV. Scriptores in Scholiis Græcis ad Thucydidem allegati hi sunt: Æsopus, Antyllus, Aristoteles ἐν τῆς Ἠθικοῖς. Asclepius. Callimachus. Cratinus ἐν Χείρωνι. Demosthenes. Dionysius periegetes. Auctor Epigrammatis in Orsippum Megarensem. Eupolis. Euripides in Medea. Herodotus. Hesiodus. Hippocrates. Homerus, sæpiuscule. Lycophron. Orus Grammaticus. Pausanias ἐν τῇ Ἀλφαβητικῇ αὐτῷ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγῇ. Phœbammon Rhetor. Sophocles. Theognis ὁ πηξας τὰς Ἰωνικὰς. Theologus (Gregorius Naz.) Xenophontis ἀναβάσεις.

XVI. CTESIAS Ctesiochi filius a) ex familia Asclepiadarum, patria Cnido Cariæ urbe, Medicus Artaxerxis Mnemonis, per XVII. annos in honore ab eo habitus, a Salmasio b) perperam traditur fuisse æqualis Herodoti, cum juniorem fuisse clarissimis argumentis constet. c) Mihi hoc loco sufficiet scripta ejus tantum commemorare, idque tanto brevius, quod exceptis paucis fragmentis & excerptis Henrici Stephani, d) Andreæ Schotti, & Gothofredi Jungermanni industria collectis & Photii Bibliothecæ interseri, vel Herodoto subnecti solitis, nullum eorum ad nos pervenit, sed ad unum omnia interciderunt. Fuerunt autem hæc:

ΠΕΡΣΙΚΩΝ *βιβλία κγ'. Historiæ de rebus Persarum* Libri XXIII. in quo opere dicaverat sex primores libros describendis rebus Assyriacis e) aliisque quæ Persica antecesserunt, facto a Nino & Semiramide initio. A septimo autem libro ad postremum usque Historiam Persicam

a) Tzetzes Chil. 1. hist. 1, & Suidas.

b) Salmasius ad Solin. p. 871. edit. Ultraj. b. G.

c) Ea vide si lubet apud Vossium de Hist. Gr. Lib. I. c. 5.

d) H. Stephanus Photii excerpta ex Ctesiæ Persicis & Indicis græce primus vulgavit A. 1557. 8vo. deinde eadem suis Herodoti editionibus latine à se translata & disquisitione de Ctesia aliisque nonnullis aucta adjunxit. Hinc Andreas Schottus in sua Photii versione post cod. 72. Ctesiæ fragmenta subnexuit. Deniq; hoc diligentissime fecit in sua Herodoti editione Gothofredus Jungermannus, quam secutus est Tho. Galeus. In Allatii apibus urbanis p. 187. legas etiam M. Antonium Petilium excerpta ex Ctesiæ Persicis & Indicis latine vertisse. De Ctesiæ scriptis egit præterea Joh. Meursius in Cypro Lib. II. c. 29. & ad Apollonii Dyscoli Historiam commentitiam p. 120. Johannes Harduinus fragmenta quæ exstant supposita Ctesiæ esse conjicit, in Chronologia V. T. p. 91. Sed solenne viro illi erudito παραδοξολογεῖν.

e) Hinc Strabo p. 656. Lib. XIV. affirmat Ctesiam scripsisse Ἀσσυριακὰ & Περσικά. Illis primoribus libris diligenter usus est Diodorus Siculus, libro præsertim secundo.

Digitized by Google

cam perſecutus eſt a Cyro & Cambyſe Regibus, ad annum 3. Olympiad. XCIII. f) ſive annum Artaxerxis Mnemonis octavum, ante Chriſtum natum CCCXCVI. uſus arcanis annalibus quos in membranis g) deſcribi ſibi curaverant Reges Perſarum. Perſpicuitatem ſuavitatemq; Cteſiæ dialecto Jonicâ uſi mire prædicant Demetrius Lib. de elocutione, §. 218. 221. Dionyſius Halicarnaſſeus, & Photius. In rebus ipſis Herodoto ſæpe, interdum etiam Xenophonti h) contradixit, obſervante Photio Cod. 72. quo excerpta ex illo opere Cteſiæ nobis ſervavit. Fabuloſus, vanus, fideque indignus ſcriptor viſus jam olim eſt quam plurimis, Straboni, Plutarcho aliisque. Inter recentiores idem contendunt Joſephus Scaliger, & præter innumeros alios Hermannus Conringius in adverſariis Chronologicis de Aſiæ & Ægypti antiquiſſimis Dynaſtiis, qui non tantum in narrationibus cæteris ſed præcipue in Perſicis (in quo ſolo argumento aliquid ei tribuunt veteres i) plerique, & recentiores) parum fidei mereri Cteſiam diſputat, quod facit etiam Bernardus de Montfaucon libro de veritate Hiſtoriæ Judith, p. 120. ſeq. & Dounæus notis ad Demoſth. p. 171.

ΙΝ ΔΙΚΩΝ *βιβλίον ἕν, De rebus Indicis* liber unus, cujus excerpta leguntur in Photii Bibl. cod. 73. In hoc potiſſimum opere lectorum credulitate abuſus eſt & fidem decoxit Cteſias, unde Ariſtoteli Lib. IIX. hiſt. animal. c. 28. allegatis ejus Indicis viſus fuit indignus cui crederetur: *ὡς φησι Κτησίας οὐκ ἂν ἀξιόπιστος.* Et Antigonus Caryſtius in hiſtoriis admirandis negat ſe ex Cteſia quicquam prolaturum, *διὰ τὸ πολλὰ ψεύδεσθαι αὐτόν.* Vide & Æneam Gazæum in Theophraſto p. 23. edit. Barthii.

ΠΕΡΙ ὈΡΩΝ. *De montibus* libri, quorum primum laudat Scholiaſtes Apollonii ad Lib. II. agens de ſacro monte, etſi ibi legitur *Κτησίας ἐν πρώτῳ περιόδων*, ſed *περὶ ὀρῶν* legendum recte monuit Joh. Meurſius. Librum

f) Diodorus Lib. XIV. c. 47. p. 421.

g) Diodorus Lib. II. p. 84.

h) Xenophon Cteſiæ Perſicam Hiſtoriam legit antequam ſuam ſcriberet, nam libro I. de expeditione Cyri p. 157. memorans vulneratum à Cyro Artaxerxem fratrem, Cteſiam auctorem laudat, & vulnus ab illo curatum eſſe, ipſo auctore refert, addit etiam Cteſiam utpote Regi præſenti tradidiſſe, quot tum temporis circa Regem ceciderint.

i) Diodorus Sic. Juſtinus &c. Hinc Is. Voſius Lib. de LXX. interpretibus p. 334. *Cteſiæ auctoritati in Perſicis plurimum tribuunt veteres, cum tamen in cæteris fuerit mendaciſſimus.* Perſicarum rerum bonum auctorem inprimis Cteſiam vocat Barnabas Briſſonius Lib. I. de regno Perſar. Epitomen Perſicorum (nobiliſſimi ex Cteſiæ ſcriptis) concinnaſſe videtur *Pamphila* fœmina Epidauria, Svidas enim inter ejus ſcripta memorat Ἐπιτομὴν τῶν Κτησίου ἐν βιβλίοις γ'.

Librum ſecundum adducit Plutarchus de fluminibus & montibus ubi agit de monte Theutrante p. 1161. καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐν β'. περὶ ὀρῶν. Et Schol. Apollonii ad Lib. II. agens de montibus Colchorum Amarantis, & Joh. Stobæus ſerm. 98. περὶ νόσ.

ΠΕΡΊΠΛΟΙ, quorum primum memorat Stephanus in Σίγυνος, Periplum Aſiæ Harpocration in σκιάποδες & Suidas eadem voce.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΙΑΝ ΦΟΡΩΝ. *De tributis Aſiæ* opus laudatum Athenæo Lib. X. p. 442. Librum tertium illius operis memorat idem Athenæus Lib. II. p. 67.

ΠΕΡΙ ΠΟΤΑΜΩΝ. *De fluviis* libri, quorum ſecundus allegatur a Plutarcho de fluminibus p. 1160. ubi de Alpheo. Sane Cteſiam ſimpliciter laudat Plutatchus, non Cteſiam Epheſium cui libros de fluminibus neſcio qua de cauſa tribuit Mauſſacus in notis p. 81. notatus a Voſſio de Hiſt. Gr. p. 349. Quamvis Cteſiam Epheſium ἐν πρώτῳ Περσηΐδος libro primo Perſeidis ſive de Perſeo illo qui Meduſam interfecit, allegat idem Plutarchus p 1161. Citatur Cteſias, etiam ab Eratoſthene in Cataſteriſmis c. 38.

CAPUT XXVI.

De decem ORATORUM veterum Atticorum ſcriptis editis ac deperditis, & de aliis nonnullis antiquioribus Oratoribus Græcis, quorum ſcripta vel omnia vel pleraque interciderunt.

Scripta deperdita de Rhetoribus priſcis Græcis. Decem Rhetores antiqui celebriores. 1. *De Antiphonte, & illius orationibus editis ac deperditis, earumque quæ exſtant editionibus: Tum obiter de Mneſtheo, Pericle & aliis antiquiſſimis Oratoribus Atticis.* 2. *De Andocide.* 3. *De Lyſia, ubi ſimul de Cephalo ejus patre itidem Oratore.* 4. *De Iſocrate, & æquali ejus Alcidamante, tum de præceptore utriusque Gorgia.* 5. *De Iſæo.* 6. *Lycurgo.* 7. *Demoſthene.* 8. *Æſchine.* 9. *Hyperide.* 10. *ac Dinarcho, ſingulorumque horum orationibus editis ac deperditis.* 11.

I. CLAU-

I.

Laudam hunc librum ſecundum recenſione Oratorum Græcorum, quod facturus, doleo perditis pridem πίναξι Περγαμηνοῖς *Cratetis* & *Ariſtarchi* Grammaticorum, ac *Callimachi* πίναξι ῥητορικοῖς Dionyſio Halicarnaſs. laudatis, interruptos fatisque interceptos etiam conatus Viri præſtantiſsimi *Gvilelmi Canteri* * qui Libro VIII. novar. lect. c. 4. promiſit ſe decem oratorum omnes Orationes, quarum pars magna periit, enumeraturum, & ſimul ſcriptorum quæ interciderunt aliquot fragmenta collecturum. Decem Oratores ſecundum tempora quibus claruerunt hoc ordine collocandi videntur: *Antiphon*, *Andocides*, *Lyſias*, *Iſocrates*, *Iſæus*, *Lycurgus*, *Demoſthenes*, *Æſchines*, *Hyperides* & *Dinarchus*. Memorat etiam Svidas in Ἀντίπατρος decem Oratores Antipatro Macedoni traditos ab Athenienſibus Olymp. CXIV. 2. atque inter hos ex prioribus tres, *Demoſthenem*, *Hyperidem*, *Lycurgum*, quibus addit *Polyeuctum*, *Ephialten*, *Thraſybulum*, *Charetem*, *Charidemum*, *Diotimum* & *Patroclem*. Nomen undecimum Caſſandri, quod ibidem alieno loco occurrit, filium Antipatri denotat, neque quicquam cum Oratoribus commune habet. Video & alios decem juniores Rhetores Atticos memorari ab eodem Svida in Νικόστρατος, ex quibus fuere: *Nicoſtratus*, *Dio Chryſoſtomus*, *Polemo* Ælii Ariſtidæ Magiſter, *Ariſtides* ipſe, *alter Polemo* qui ſub Commodo vixit, *Herodes* Atticus, & *Æſchines* Strabonis æqualis. Sed de primis decem in præſenti dicere inſtitui, quorum antiquiſſimus:

II. ANTIPHON Sophili Rhetoris filius, Athenienſis, pago Rhamnuſius, (unde excellentiſſimi quique Rhetores dicti Rhamnuſii, teſte Svida in ῥαμνούσιος) æqualis præſtantiſſimorum Oratorum, Themiſtoclis, Ariſtidis, Periclis, Gorgia paulo junior ætate a). Primus Ora-

* Idem Canterus in novis Lectionibus ſuis & in libro de ratione emendandi græcos Auctores; (quem à Grutero T. 3. Lampadis artium Lectionibus ejusdem non ſubjunctum miror) paſsim emendat atque explicat loca Oratorum Græcorum complura: quibus illuſtrandis faciunt etiam quæ ad Harpocrationis Lexicon annotarunt viri docti, Valeſius præcipue ac Mauſſacus. De Harpocratione ipſo & aliis Lexicis Rhetoricis dictum infra Lib. IV.

a) Plutarch. in vita decem Rhetor. γέγονε δὲ κατὰ τὰ Περσικὰ καὶ Γοργίαν τὸν Σοφιστὴν ὀλίγῳ νεώτερος αὐτοῦ. Equidem apud Photium p. 792. ὀλίγῳ πρότερον Γοργίου τοῦ Σοφιστοῦ γεγονώς. Sed Plutarcho aſſentior. Svidas quoque in Ἀντιφῶν: ἦρξε τῆς δικανικῆς χαρακτῆρος μετὰ Γοργίαν.

toriæ artis præcepta ſcripto tradidit, b) primus etiam dicitur Athenis ſcripſiſſe c) δικανικὰς λόγους ſive orationes, quibus cives cauſas ſuas in judicio defenderent. Cum Antiphonte Tragico & aliis ſui nominis d) confun-

b) Quintilianus III. 1. *Antiphon quoque & Orationem primus omnium ſcripſit, & nihilominus artem ipſe compoſuit.* Photius: πρῶτον δὲ αὐτὸν καὶ ῥητορικὰς συντάξασθαί φασι τέχνας, ἀγχίνουν γεγονότα. Eadem habet Plutarchus, & Antiphontem ἐν τῇ τέχνῃ laudat Ammonius de vocum different. in σημεῖον, Apſines Rhetor, & Jonſio judice Galenus præf. ad Gloſſas Hippocratis his verbis: ὅτι δὲ καὶ αὐτὸς ἕκαστος τῶν παραλόγως ἐχόντων ἔξει τὰ ποιεῖν ὀνόματα καινά, δηλοῖ μὲν καὶ Ἀντιφῶν ἱκανῶς, ὅσγε ὅπως αὐτὰ ποιητέον ἐκδιδάσκει. Videtur etiam reſpicere Cicero in Bruto, poſtquam de Protagoræ & Gorgiæ locis veluti communibus Rhetoricis dixiſſet: *Hinc Antiphontem Rhamnuſium ſimilia quadam habuiſſe conſcripta* &c. Ante Antiphontem fuere & alii Oratores Athenis, ut *Meneſthenes* qui contra Theſeum dixit, vide Libanium T. 2. pag. 480. Sed ii nihil ſcripſiſſe cognoſcuntur. Primus qui orationes ſcriptas habuit, fuit *Pericles*, teſte Cicerone 2. de Oratore, & Svida Περικλ. Sed parum dignæ Periclis fama viſæ ſunt Quintiliano III. 1. Inſt. quæ illius ætate ferebantur. Nonnulla ex Periclis oratione quadam profert Plutarchus Lib. de ſui laude p. 540. 543. &c. quem de eloquentia ejus vide in vita Periclis p. 156. licet ibidem negat quicquam ſcriptum reliquiſſe præter decreta. ἔγγραφον μὲν οὐδὲν ἀπολέλοιπε πλὴν τῶν ψηφισμάτων. De Pericle præ cæteris videndus in Lexico Cl. Bælius. Pericli Cicero adjungit præterea *Alcibiadem*, & *Thucydidem* (non Olori F. ſed Periclis adverſarium Mileſii F. Alopecenſem de quo Plutarch. p. 158.) Alcibiadi (inter quatuor Alcibiades Meurſio VI. 12. Attic. Lect. obſervatos celeberrimo, cujus imaginem exhibet Gronovius T. 2. theſauri tab. LXVII.) *Theramenem*, licet nullum ejus ſcriptum vidiſſe ſe, alio loco teſtatus: denique *Critiam*, de cujus dictione qua in Orationibus uſus eſt videndus Dionyſius Halic. de aliis ejus ſcriptis Meurſius in Bibl. Attica, de vita ipſius & Atheiſmo ei objecto Bælius Vir Cl. in Lexico. Inter Rhetoras Pericli amicos *Ephialtes* quoque à Plutarcho celebratur p. 154. 157. ſeq.

c) Præter Quintiliani Plutarchi Photiique teſtimonia ita Clemens Alex. 1. Strom. p. 308. ſeq. Φασὶ δὲ καὶ τὰς κατὰ διατριβὴν λόγους καὶ τὰ ῥητορικὰ ἰδιώματα εὑρεῖν καὶ μισθῷ συνηγορῆσαι πρῶτον δικανικὸν λόγον εἰς ἔκδοσιν γραψάμενον Ἀντιφῶντα Φύλλα Ῥαμνούσιον, ὡς Φησὶ Διόδωρος. Ἀρχηγὸν τόπου πολιτικοῦ Antiphontem noſtrum vocat Hermogenes 2. περὶ ἰδεῶν. Plutarchus addit Themiſtoclis, Ariſtidis & Periclis nullas exſtitiſſe ſcriptas orationes judicialis argumenti, Alcibiadem vero, Critiamque, Lyſiam & Archinoum juvenes verſatos fuiſſe cum Antiphonte jam ſene. Ammianus Marcellin. XXX. 4. *Antiphon ille Rhamnuſius, quem ob defenſum negotium omnium primum antiquitas prodidit accepiſſe mercedem.*

d) Tredecim hujus nominis enarrantur à Jonſio Lib. IV. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſophi, p. 322. Sed videtur quosdam diverſos facere, qui non ſunt invicem diſtinguendi. Fuerunt igitur:

1) Antiphon Pater Matris Platonis & Pater Pyrilampis. Plato Parmenide & Plutarch. de genio Socratis.

2) Pla-

confunditur apud veteres quosdam. Forte etiam alteri Antiphonti congruit, quod Plutarchus refert, Corinthi taberna ad hoc prope forum locata profeſſum eſſe *artem ſolandi triſtes* ſive τέχνην ἀλυπίας, quanquam Sophili filium quoque Philoſtratus 1. de Sophiſtis inter alia tradit dictum eſſe Neſtorem, quod mirifica vi perſuadendi fretus auditoribus promitteret ſermones νηπενθεῖς, ὡς οὐδεν ὕτω δεινὸν ἐρύσῃων ἄχος ὃ μὴ ἐξέλοι τῆς γνώμης, *nullam nominari ab illis poſſe tantam vim doloris, quam non oratione levare atque ex animo ejicere valeret.* Creditus fuit auctor mutationis, quam Reipublicæ Athenienſi intulere Quadringenti, Olymp. XCII. 1. Anno proximo, dejectis illis quadringentis Antiphon proditionis accuſatus capitisque damnatus c) fuit Olymp. XCII. 2. ante Chriſtum CCCCXI.

Orationes ſub ejus nomine olim exſtitere LX. è quibus Cæcilius Rhetor in libro de Antiphonte XXV. ſpurias eſſe affirmavit. Plutarch. in Vita & Photius Cod. 259. Hodie exſtant Orationes XVI. quarum

2) Platonis, Adimanti & Glauconis frater ὁμομήτριος, Pyrilampis F. Plato Parmenide, Plutarch. περὶ Φιλαδελφίας.

3) Antiphon Athenienſis τετρατοσκόπος & ὀνειροκρίτης idemque ἑποποιὸς & Sophiſta atque Orator dictus λογομάχειρος teſte Svida. Ejus περὶ παλαιῶν à Melampode allegatur. Περὶ Κρίσεως ὀνείρων memorat præter Svidam Seneca controverſ. IX. Artemidor. II. 14. Tertull. c. 46. de anima. Fulgentius Lib. I. c. 13. Mythol. Ὀνειροκρίτην vocat etiam Hermogenes 2. περὶ ἰδεῶν teſtatus ejus exiſtimari orationes περὶ ἀληθείας, περὶ ὁμονοίας, τὰς δημηγορικὰς & πολιτικόν. Idem Antiphon Socratis adverſarius apud Laërtium Lib. II. ſect. 46. quem Sophiſtam vocat & ſermones cum Socrate habitos refert Xenophon ſub extremum Lib. I. ἀπομνημ. licet Photius & Plutarchus de Antiphonte Rhamnuſio hoc acceperunt, & Hephæſtion Grammaticus teſte Athenæo librum ſcripſerat περὶ τῆ παρὰ Ξενοφῶντι Ἀντιφῶντος. Sane Antiphon Rhamnuſius ut Rheter ineptus perſtringitur à Socrate apud Platonem in Menexemo, quo nomine Socratem reprehendit Athenæus. Reſpicitur etiam Antiphon τετρατοσκόπος à Cicerone 2. divinat. Clemente 7. Strom. p. 712. Theodorito Θεραπευτ. Lib. VI. p. 88.

4) Antiphon pauper de quo Ariſtophanes in Veſpis.

5) Antiphon Tragicus à Dionyſio Siciliæ Tyranno interfectus. Vide ſupra c. 19. in notitia Tragicor.

6) Antiphon Critobuli F. Galen. 2. de diebus Criticis c. 5. ex Hippocratis Epidem.

7) Antiphon Sophiſta cujus de quadratura circuli & de rerum γενέσει ſententias memorat Ariſtoteles. Vide 1. Sophiſt. Elench. c. 10. & 1. Phyſ. c. 2. ibique Themiſt & Lib. II. Phyſ. c. 1. ibique Simplic. Eutocium ad Archimedem de circuli dimenſione

8) Antiphon à Demoſthene orat. pro Cteſiphonte (Olymp. CXII 3.) accuſatus proditionis.

9) Antiphon cujus Georgica laudat Athenæus XIV. 17.

c) Formulam condemnationis ex Cæcilio libro de Antiphonte integram deſcripſit Plutarchus in Antiphontis vita.

perinde ac deperditarum Meurſio in Bibl. Attica magnam partem obſervatarum titulos Alphabeti ordine digeſſi, ſed deperditarum genuinarum tituli nullo præfixo ſigno deſcripti ſunt, & ſpuriis præfixus aſteriſcus. Numeri Romani indicant numerum ordinis in editionibus Orationum Antiphontis quæ exſtant, quarumque tituli cruce ſunt ſignati.

Ὁ περὶ ἀγγελίας. In hac oratione ſeipſum egregie Athenienſibus ſed incaſſum defenſitavit Antiphon Olymp. XCII. 2. Laudant Thucydides Lib. VIII. Cicero Bruto, Quintilianus III. 1. & Plutarch. in vita.

Περὶ ἀληθείας λόγοι β'. Harpocratio paſſim, Galenus in Hippocr. de officio Medici c. 3. & Svidas in διήσεις, ψευπαίνειν, ἀλάθησις, &c. Heſych. in ἄβιος, Etymol. M. in ψευπᾶσθαι. Origenes 4. contra Celſum p. 176. notat titulum operis adverſus Chriſtianos quod inſcribebatur φιλαλήθης Celſum ab Antiphonte claro Oratore mutuatum eſſe, qui in ſuis περὶ ἀληθείας γεγραμμένοις providentiam ſuſtulerat. Hermogenes 2. περὶ ἰδεῶν teſtatur λόγους περὶ ἀληθείας fuiſſe Antiphontis περιβοήτους. Clariſſimus, Reineſius felicem Mauſſaci ad Harpocrat. in ἐυεργὼ improbans conjecturam p. 128. Var. lect. ſuam opinor ipſe juſſiſſet ſpongiæ incumbere, ſi conſideraſſet loca Svidæ in ἀεικεργὼ & ἀεικεργώ.

Κατ' Ἀλκιβιάδου, λοιδορίας. Athen. Lib. XII. Plutarch. in Alcibiade: ἐν τοῖς Ἀντιφῶντος λοιδορίαις γέγραπται ὅτι παῖς ὢν &c. Adde Jonſium pag. 325.

Πρὸς τὴν Δημοσθένους γραφὴν Ἀπολογία. Harpocrat.

Πρὸς τὴν Δημοσθένους ἀντιφραφήν. Id. in ἀνδρών.

Πρὸς Δημοσθένην τὸν στρατηγὸν παρανόμων. Vide infra παρανόμων.

Ὑπὲρ τῆς εἰς τὸν ἐλεύθερον παῖδα. Harpocrat. in ἀξιοῖ.

Ἐπιτροπικὸς Τιμοκράτους. Harpocrat.

Ἐπιτροπικὸς Καλλιστράτου. Harpocrat.

Πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ τῶν ἰδιῶν. Plutarch. in vita, Ælianus V. 21. de animal.

Περὶ Ἡροδότου. Vide ſtatim infra Orat. περὶ Ἡρώδου.

† Περὶ τοῦ Ἡρώδου φόνου XIV. & XV. quæ incipit à verbis p. 124. edit. Hanov. Δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἀπολογήσασθαι. Prior pars defendit Helum Mytilenæum, quod ſocius itineris Herodes, ab eo non fuerit interfectus. Poſterior parentem, quod nec ille fuerit Herodis interfector. Allegatur ab Harpocrat. in φρεάτου. Forte & apud Plutarchum legendum Ἡρώδου pro Ἡροδότου cum ait in Antiphontis vita: ἐπαινεῖται δ' αὐτοῦ μάλιστα ὁ περὶ Ἡροδότου καὶ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ τῶν

εἰ τ ἰδιῶν. Voſſium ſane falli non dubito qui p. 458. de Hiſt. Græcis exiſtimat librum de Herodoto Hiſtorico ab Antiphonte ſcriptum fuiſſe.

Κατὰ Ἱπποκράτους στρατηγῦ (non ἰατρῦ ut in Plutarchi & Photii codicibus) Vide Jonſium p. 324.

Πρὸς τὴν Καλλίου ἔνδειξιν. Harpocrat. Svid. in μοιροδοκῆσαι.

Ἐπιτροπικὸς Καλλιστράτου. Vide ſupra ἐπιτροπικός.

Κατὰ Λαισπωδίου. Harpocrat. Svid.

* Κατὰ Λεωχάρους, Antiphontis oratio laudatur à Gvil. Budæo in commentariis Græcæ linguæ edit. Pariſ. A. 1548. p. 570. & p. 943. Oratio Antiphontis κατὰ Λεωκράτους. Sed priore loco Λεωκράτους legendum pro Λεωχάρους, & utrobique *Lycurgus* pro Antiphonte. Viciſſim apud Voſſium de Rhetoricæ natura c. XI. *Andocides iſte decem Oratorum qui vulgo numerantur antiquiſſimus eſt*, legendum *Antiphon.* Similiter in Kœnigii Bibl. de *Andocide* legitur facundiam ejus prædicari à Thucydide Lib. VIII. quod verum eſt de *Antiphonte.*

* περὶ τ Ληναίων Φόρου. Harpocrat. in ἀμφίπολις.

περὶ τ Λινδίων Φόρου. Harpocrat. pluribus in locis.

περὶ μεταστάσεως. Harpocr. Svid. in στασιώτης.

Ἀπαλογία τ Μύρου. Svid. in ἄπλα.

πρὸς Νικοκλέα περὶ ὅρων. Harpocrat.

περὶ Ὁμονοίας. Svidas in σκιάποδες, Harpocrat. Philoſtratus in vita Antiphontis p. 503. qui σοφιστικώτερον fuiſſe teſtatur. Etymol. M. in παιδίσκη & Hermogenes 2. περὶ ἰδιῶν, qui teſtatur eſſe Antiphontis περιοσκόπου.

Ὀλιγαρχικός. Priſcian. Lib. XVIII.

Ἡ πολυανόμων κατηγορία. Svid. in δεῦρο. Plutarch. καὶ ἐπαινεῖται ὁ περὶ Δημοσθένην τὸν στρατηγὸν πολυανόμων.

πολιτικός. Dionyſ. Halic. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Svid. in ἡμιολιασμός. Idem & Etymol. M. in ἐυσύμβολον. Harpocrat. Athen. Lib. X. Priſcianus Lib. XVIII. Hermogenes περὶ ἰδιῶν Lib. II. qui teſtatur eſſe Antiophontis περιποσκόπου.

* Κατὰ πολυανέως. Harpocrat. & ex eo Varinus in ῥητορικὴ γραφὴ teſtatur eſſe ſpuriam.

Σαμοθρακικὸς, ſive περὶ τ Σαμοθρᾴκων Φόρου. Svid. in Σαμοθράκη, Harpocrat.

περὶ ταῶν. Athen. Lib. IX. Harpocrat. Euſtath. in Iliad. β. p. 261. adde Meurſium IV. 5. Atticar. Lect. Jonſium p. 327. Spencerum ad Origenem p. 52.

Ἐπιτροπικὸς Τιμοκράτης. Vide ſupra in Ἐπιτροπικός.

† Κατηγορία φαρμακείας καὶ τῆς μητρυιᾶς. Veneficii accuſatio adverſus novercam. Exſtat. I.

Κατὰ Φιλίνου. Harpocrat.

* πρὸς Φίλιππον ἀπολογία. Harpocrat. in δημοτευόμενον ſpuriam eſſe teſtatur. Blancardus exiſtimavit Antiphontis φιλιππικὸν laudari ab eodem Harpocratione in εἰσφήσειν. Sed neutiquam neceſſe eſt illius verba ita intelligi.

† Κατηγορία φόνου ἀπαρασήμου. II. ἐκκατηγορίας ὁ ὕστερος λόγος IV. Accuſatio duplex ſuper cæde de cujus auctore non liquebat.

† Ἀπολογία εἰς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. III. ἐξαπολογίας ὁ ὕστερος λόγος. V. Super eadem cæde.

† Κατηγορία φόνου ἀκουσίου VI. & VIII. Accuſatio duplex cædis ab invito perpetratæ.

† Ἀπολογία φόνου ἀκουσίου VII. & IX. Duplex Apologia ejusdem cædis.

† Κατηγορία φόνου περὶ ὃν λέγοντος ἀμύνασθαι X. & XII. Accuſatio duplex homicidæ qui ſe defenſurus alterum interemit.

† Ἀπολογία φόνου ὃν ὡς ἀμυνόμενος ἀπέκτεινεν XI. & XIII. Duplex Apologia ejusdem homicidæ. Hactenus memoratæ orationes XII. ſunt λόγοι illi celebres φονικοὶ quos Antiphonti noſtro tribuit Hermogenes 2. περὶ ἰδεῶν. Atque apud Ammonium in ἐνθύμημα legendum Ἀνθῶν ἐν τοῖς Φονικοῖς. Male enim editur Φοινικοῖς, unde Φοινικικὰ habet Jonſius p. 325. non minus vitioſe.

† περὶ τοῦ χορευτοῦ. XVI. Defenſio choragi, quod non ſit auctor mortis quam obierat unus ex pueris ſaltatoribus, cum vocis elegantioris cauſa pharmacum bibiſſet. Meminit & Harpocration in διδάσκαλος & διπλία.

Plures Antiphontis ſententiæ occurrunt in Eclogis Johannis Stobæi. Dictum ejus quod nihil tempore eſt pretioſius, πολυτελέστατον ἀνάλωμα χρόνος, laudat Plutarchus in Antonio pag. 928. Aliud: γηρωτροφία πρόσοικος παιδοτροφία, Clemens Alex. 6. Strom. p. 626.

Teſtatur præterea Plutarchus Antiphonti Rhamnuſio etiam tributum à nonnullis fuiſſe *Glauci Rhegini* librum de Poëtis. Quod vero auctor Pandectarum Brandenburgic. ſcribit Antiphontem Comicum vocari à Philoſtrato, error eſt, ſupra in notitia Comicorum à me animadverſus. Diogeni Laërtio VIII. 3. allegatur Antiphon neſcio quis ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν ἀρετῇ πρωτευσάντων, ſive ut Porphyrius in vita Pythagoræ (cujus

jus locum profert etiam Cyrillus X. contra Julian.) ἐν τῷ περὶ βίᾳ τῶν ἐπ' ἀρετῇ πρωτευσάντων. Ἀντιφῶν ἐν προοιμίοις. Svid. in. αἰσθάνεσθαι, Cicero in Bruto.

Non aſſentior doctiſſimo Jonſio exiſtimanti orationum XVI. quæ ſuperſunt nihil eſſe Antiphontis præter nomen. *Scholaſticæ ſunt*, inquit, *atque fictæ declamationes, & Antiphontis nil præter nomen habent.* Sed Philoſtratus quoque poſt memoratos ejus λόγους δικανικούς, ἐν οἷς δεινότης καὶ πᾶν τὸ ἐκ τῆς τέχνης ἔγκειται μᾶλλον ἢ σύγκειται, addit etiam eundem ſcripſiſſe λόγους σοφιστικούς. Et jam ſupra notavi orationum XII. περὶ Φόνου diſerte meminiſſe & Antiphonti Rhamnuſio eas tribuere Hermogenem. Denique Cicero teſtatur Antiphontem habuiſſe conſcripta, quibus veluti locis communibus uteretur, Rhetorica ejusmodi exercitamenta. De dictione & eloquentia Antiphontis ut & aliorum de quibus deinceps acturus ſum Oratorum judicia ſive elogia veterum, Ciceronis, Dionyſii Halicarnaſſei, Quintiliani, Hermogenis, Plutarchi, Philoſtrati, Photii: tum recentium Voſſii, Cauſſini &c. apud ipſos potius quam à me deſcripta legi malim.

Antiphontis XVI. quas dixi orationes, primus Græce in lucem extulit, cui tot præclaros ſcriptores debemus, *Aldus Manutius*, cum orationibus Æſchinis, Lyſiæ, Andocidis, Iſæi, Dinarchi, Lycurgi, Gorgiæ, Lesbonactis. Romæ 1513. fol. Aldum ſecutus *Henricus Stephanus* eſt à quo Græci oratores emendatius & nitidis typis excuſi A. 1575. fol. Græce & latine cum verſione *Alphonſi Miniati* Bononienſis (qui ſuaſu *Andreæ Schotti* laborem hunc in ſe ſuſceptum anno 1618. ætatis 73. Antverpiæ abſolvit) Orationes Antiphontis, Andocidis & Iſæi lucem adſpexerunt Hanoviæ 1619. 8. Quanquam vero laudandus eſt optimi Miniati conatus, non diffitebuntur tamen eruditi verſionem ejus ita eſſe comparatam, ut pluribus in locis meliorem merito deſideres. Nemo felicius hoc ſtudium decurrere poterat Clariſſimo & Rev. Viro *Laurentio Normanno*, Epiſcopo deſignato Gothoburgenſi, qui obſervationes & *Indices Atticos* in tres hoſce & cæteros Græciæ oratores jam pridem moliebatur: ſed is antequam Epiſcopatum capeſſeret 12. Cal. Junii A. 1703. Upſaliæ præmatura morte exſtinctus atque elegantioribus literis pariter & Eccleſiæ ſuæ fuit ereptus.

III. ANDOCIDES * Leogoræ F. gente nobili, Athenienſis, natus

* Navarchus fuit Andocides hic in bello inter Corinthios & Corcyræos, teſte Thucydide Lib. I. p. 35. De hoc etiam Andocide Harpocrat. Heſych. in Ἀνδοκίδης Ἑρμῆς. Svidas in Ἀνδοκίδης & Φασιανοί. Tzetz. Chil. VI. hiſt. 42.

natus prætore Theogenida Olymp. LXXVIII. 1. (ante Chriſtum CCCCLXVIII.) Antiphonti pluribus annis ſupervixit , ſuperſtes adhuc Olymp. XCV. poſt liberatam auctore Thraſybulo Rempublicam, in qua ipſe varia fortuna ac fide rem geſſit, tandem in exſilio (quantum è Plutarcho in ejus vita licet conjicere) defunctus.

Orationes ejus exſtant hæ quatuor, Photio etiam lectæ Cod. 261.

I. περὶ μυστηρίων, quod myſteria non prodiderit. Meminit Plutarchus in vita. Andocidem eo nomine accuſat Lyſias Orat. V.

II. περὶ τῆς ἑαυτῦ καθόδου ſive περὶ τῆς ἀδείας ut Harpocratio vocat in ὀρρωδεῖν, in hac enim oratione Andocides demonſtrat reditus ſui ἄδειαν ſive impunitatem. Vide Gvil. Canterum VIII. 4. Novar. Lect. Fallitur Meurſius qui in Bibl. Attica orationem περὶ τῆς ἀδείας deperditis annumerat. Apud Plutarchum p. 835. male excuſum καθόλου pro καθόδου δεομένου.

III. περὶ τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνης. De pace cum Lacedæmoniis ineunda. Plutarchus ſimpliciter περὶ εἰρήνης vocat. Hanc latine vertit *Guilelmus Canterus*. Baſil. 1566. fol. ad calcem Ariſtidis.

IV. Κατὰ Ἀλκιβιάδου. Contra Alcibiadem Cliniæ F. quod ipſe perditus peſſime, Andocidem calumniatus fuiſſet, & in exſilium conjiciendum ſuaſiſſet.

Alias præterea Andocidis orationes habuit Plutarchus. Σώζεται δ, inquit, αὐτὸς καὶ ὁ περὶ τῆς ἐνδείξεως λόγος (confer Harpocration, in ζητητής) καὶ ἀπολογία πρὸς Φαίακα. In Themiſtoclis vita ſub extremum idem Plutarchus memorat orationem Andocidis πρὸς τὰς ἑταίρας qua Optimatum factionem in populum incendit, inter alia mentitus Themiſtoclis reliquias ab Athenienſibus effoſſas ac diſſipatas.

Editiones orationum quatuor ſuperſtitum retuli paulo ante in Antiphonte, ubi & de latina *Alphonſi Miniati* verſione.

IV. LYSIAS Cephali F. Athenienſis ſusceptus eſt in lucem Olymp. LXXX. 2. a) ante Chriſtum CCCCLIX. Annos natus quindecim ad Sybaritas ſive Thurios novam Athenienſium coloniam profectus, atque

a) In Plutarchi Codicibus legitur LXXXII. ſed hoc parum convenit cum elencho Archontum & cum iis quæ deinde apud Plutarchum ſeqvuntur, tum quod in vita Iſocratis ait Lyſiam illo XXII. annis ætate fuiſſe majorem. Fuit & alius Lyſias antiquior qui prætoris munere functus Athenis Olymp. XX. 3. De *Cephalo* Lyſiæ noſtri patre itidem Oratore, vide Tzetzæ Chil. VI. hiſt. 34. & Svidam. *Encomium Laidis* à Cephalo ſcriptum memorat Athenæus Lib. XIII.

que à Tiſia & Nicia Syracuſanis b) eruditus fuit. Interjecto tempore, cum ſorte ductus Remp. ibidem per aliquod tempus gesſiſſet, rebus Athenienſium in Sicilia afflictis reverſus eſt Athenas Olymp. XCII. 1. Inde pulſus in exſilium à triginta tyrannis, concesſit Megaram, poſt reditum à Thraſybulo ad præturam fruſtra commendatus, reliquam vitam privatus exegit. Socrati Philoſopho & aliis viris claris familiaris, cauſas non ipſe dixit in judiciis c) ſed in aliorum uſum orationes conſcripſit, eisque dicendas ſuppeditavit, cujus rei exemplum habes etiam apud Plutarchum Lib. de garrulitate p. 504. Attigit annum ætatis LXXIII. d) vel ut alii LXXVI. aliis ſub Archonte Nicone vel Nauſinico e) obiiſſe, atque adeo octogeſimum ſuperaſſe affirmantibus. Quod ſi verum eſt, jam centeſimam Olympiadem aſſecutus eſt vivendo, ac Demoſthenem puerum videre potuit, qui natus eſt Olymp. XCVIII. 4.

Lyſiæ * nomine orationes olim ferebantur CCCCXXV. ut teſtantur Plutarchus & Photius cod. 262. ex quibus genuinæ CCXXX, ex ſententia Dionyſii Halicarnaſſei libro de Lyſia, & Cæcilii apud Plutarchum, vel ut apud Photium eſt, CCXXXIII. Nam apud Svidam quidem, quod ultra trecentas genuinæ exſtitiſſe leguntur, corrigendum numerum monuit Meurſius Lib. III. Attic. Lect. c. 8. Ex ejusdem Bibliotheca Attica juvat hoc loco titulos orationum Lyſiæ, quotquot apud veteres memorantur, ſed literarum ordine à me digeſtos & obſervationibus quibusdam auctos ſubjungere. Crucis ſigno notatæ quatuor & triginta adhuc exſtant, & numerum ordinis orationum in editionibus obſervati adſcriptum habent.

Περὶ Ἀγησάνδρου. Priſcian. Lib. XVIII. vide infra περὶ Ἡγησάνδρου.

† Κατὰ Ἀγοράτου. XII. Vide infra inter ſuppoſititias κατ' Ἀριστογόρου.

Πρὸς Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικὸν, Χρέως, ἢ περὶ συκοφαντίας, Athen. Harpocrat. Laërtius II. 63.

† Πρὸς Ἀλκιβιάδην, λειποταξίου XIII. Svid. αἰθέδην. Hanc orationem latine

b) Etiam Lyſiam Syracuſanum Rhetorem vocat Svidas in Λυσίας, parens enim ipſius Syracuſanus gente fuit, ſed habitatione Athenienſis.

c) Cicero in Bruto: *Fuit Lyſias in cauſis forenſibus non verſatus, ſed egregie ſubtilis ſcriptor atque elegans* &c.

d) In Plutarchi codicibus male LXXXIII.

e) Dionyſius Halicarnaſs. de Lyſia p. 85.

* Veterum judicio Lyſiæ tribuitur ſubtilitas, ut Demoſtheni vis, ſuavitas Iſocrati, acumen & argutiæ Hyperidi. Effigiem Lyſiæ exhibet Jac. Gronovius T. 2. Antiqv. Gr. tabula LXIX.

tine verſam à Claudio *Grolarto*, edidit H. Stephanus ad calcem Oratorum Græcor. Pariſ. 1575. fol.

† Πρὸς Ἀλκιβιάδην, ἀσεβείας. XIV.

Πρὸς Ἀλκίβιον. Svid. in παλαιόν. Forte Ἀλκιβιάδην. Lyſiæ adverſus Alcibiadem oratio allegatur etiam ab Athenæo XIII. p. 574.

† Κατὰ Ἀνδοκίδου, ἱεροσυλίας ſive ἀσεβείας. V. Contra Andocidem Rhetorem. Exordium hujus orationis intercidit. Verba quædam ex Harpocrat. & Svida in ῥοπῆρον ſupplet Gvil. Canterus Lib. VIII. c. 4. Nov. Lect. Exſtat etiam Andocidæ apologia, ut antè monui.

Κατ' Ἀνδροτίωνος. Harpocrat. in σηκάγγιον.

Περὶ τῆς Ἀντιδόσεως. Harpocrat. in ἐννεάχρουνον.

Ὑπὲρ τῆς Ἀντιφῶντος θυγατρός. Plutarch. in vita Antiphontis.

Κατ' Ἀπολλοδώρου. Harpocrat. in πεσσομμάτια.

Πρὸς Ἀρίσανδρον, Harpocrat. in ἐκλογεῖς.

† Ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων πρὸς τὸ δημόσιον. XVIII.

Πρὸς Ἁρμόδιον, Plutarch. in vita Lyſiæ.

Περὶ τῶν Ἀσπονδοποιῶν. Pollux VII. 2.

Κατ' Ἀυτάνδρου καὶ Πυθέου, ξενίας. Harpocrat. in ἀρχιδάμιος πόλεμος. Apoſtol. IV. 30. proverb.

Κατ' Ἀυτοκράτους Pollux VII. 12. Phrynichus p. 64. ubi interpres: *in ea in Ariſtocratem.*

Ὑπὲρ Ἀχιλλείδου Φόνου. Pollux IX. 5. & 8. Apſines Rhetor.

περὶ τῶν Βατράχου, Φόνου. Vide Meurſ. de populis Atticæ in Φηγοῦς.

πρὸς Γλαύκωνα. Harpocrat. in Ἡλιαία. Svid. in πρύκειτο.

Ὑπὲρ Δεξιθέου, ἀποστασίου. Harpocrat. in στρομβιχίδης.

† περὶ Δημεύσεως τῆς Νικίου ἀδελφῆς, φιλόλογος. XVII.

Δημηγορίαι, titulus generalis plurium orationum Lyſiæ apud Dionyſium Halicarnaſ. & Photium. Orationes deliberativæ, ut contra judiciales λόγοι δικανικοί, quales non pauciores ducentis compoſuiſſe Lyſiam, teſtatur idem Dionyſius p. 87.

Ὑπὲρ τῶν δημιοπράτων πρὸς Εὐθείαν. Pollux X. 24.

† περὶ δημοσίων ἀδικημάτων. XVI. Apologia extremo mutila pro eo cujus bona injuſte fiſco addita fuerant.

† Ἀπολογία δήμου καταλύσεως. XXIV.

† Ἀπολογία δωροδοκίας. XX.

† Κατὰ Διογείτονος. XXX. Laudat Photius ſub titulo ὁ πρὸς Διογείτονα, φιτροπῆς. Meminit & Plutarchus, & quæ ejus habemus nobis ſervavit

Digitized by Google

vavit Dionyſius Halicarnaſſæus. Vide etiam Petrum Victorium XXIV. 5. Var. Lect.

περὶ τῆς Διογείτονος κλήρου. Priſcianus Lib. XVIII. Harpocrat.

Κατὰ Διοδότου. Harpocrat. in αὐλια.

πρὸς Διοκλέα ὑπὲρ τῆς κατὰ τῶν ῥητόρων νόμου. Theon. Progymnaſm. Harpocratio in δώρων χραφή.

† Κατὰ Διονυσίου Τυράννου, exordium exſtat apud Dionyſ. Halic. & inter editas Lyſiæ orationes num. XXXII. Meminit & Plutarchus.

Κατὰ Διοφάντου περὶ χωρίου. Pollux. VII. 3.

πρὸς Δίωνα. Harpocrat. in Φασκώλιον.

Ἐγκώμια. Plutarch. & Svid. in Λυσίας. Photius.

† πρὸς τὴν εἰσαγγελίαν περὶ τοῦ μὴ δίδοσθαι τῷ ἀδυνάτῳ ἀργύριον. XXIII. Apologia Lyſiæ pro ſe ipſo quod cum egenus non eſſet pecuniam Rep. accepiſſet.

περὶ τῆς εἰσφορᾶς. Harpocrat. in Ἐπιγραφεῖς.

περὶ τῆς Ἐπιγείτονος Δικαιοκλείας. Svid. in ἀναίρυρ@.

† Κατὰ Ἐπικράτους καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν Ἀπόλογ@. XXVI.

Ἐπιτάφιοι. Plutarch. Svid. Theo Progymnaſm. p. 15. Dionyſ. Halicarnaſſ. in τέχνῃ p. 39. Photius.

† Ἐπιτάφι@ τοῖς Κορινθίων βοηθοῖς. XXXI. Latine vertit Anonymus Baſil. 1522. 4.

πρὸς τοὺς Ἐπιτρόπους τῶν Βοῶν@ παίδων. Harpocrat. in Ἐπιτροπή.

† Τὸν ὑπὲρ Ἐρατοσθένους Φόνου ἀπολογία. I. Hanc orationem poſt Anonymum quendam Baſil. 1522. 4. latine vertit *H. Stephanus* & cum Græcis oratoribus edidit Pariſ. 1575. fol. Prælectionibus illuſtravit *Andreas Dunæus* Profeſſor Græcæ linguæ in Academia Cantabrig. 1593. 8.

† Κατὰ Ἐρατοσθένους. XI. Hanc orationem transtulit *Guil. Canterus* Baſil. 1566. & *Claudius Grolartus*, cujus verſio edita ab H. Stephano 1575.

† Κατὰ Ἐργοκλέους, Ἀπόλογ@. XXVII.

Ἐρωτικός. Plato in Phædro, Max. Tyrius diſſ. 18. Harpocrat. in ἀπογραφεύειν. Plures Lyſiæ λόγους ἐρωτικοὺς memorat Plutarchus in vita, Photius cod. 262. & Svidas in Λυσίας.

περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας. *XXV.* Exordio & majori parte mutila.

περὶ τῶν ἰδίων εὐεργεσιῶν. Harpocrat. in Κεῖοι & μεταλλουργίον.

Κατ' Εὐθυδίκου. Harpocrat. & Svid. in ἀμφιδέαι.

περὶ Εὐθυκλέους χωρίου. Harpocrat. in αὐτομαχεῖν.

πρὸς Εὐπείθην. Harpocrat. in δερμιστής.

Κατ' Εὐφήμου. Harpocrat.

Περὶ Ἠγησάνδρου κλήρου. Harpocrat. in κακώσεως. male ap. Priſcianum Lib. XVIII. περὶ Ἀγησάνδρου.

Περὶ Ἡμικληρίου τῶν Μακαρτάτου χρημάτων. Harpocrat. in σιτώνας.

† Κατὰ Θεομνήστου ά. *IX.*
β'. *X.*

Πρὸς Θεοπειθῆ, Harpocrat. in ἀπιδιατίθεσθαι.

Κατὰ Θεοπόμπου αἰκίας. Athenæus Lib. II.

Κατὰ Θεοπόμπου, κλήρου. Harpocrat. in ὀργεώνων.

Κατὰ Θεοσδοτίδου. Pollux VIII. 6.

Πρὸς Ἱπποθέρσην. Harpocrat.

Πρὸς Ἱπποκράτην. Pollux VIII. 6.

Πρὸς Ἰσοκράτην περὶ αἰκίας. Etymol. M. in ὕβρεις.

Πρὸς τὸν Ἰφικράτους δωρεᾶς. Ulpian. in orat. Demoſthenis contra Midiam. *Suid. in* Παῦλος Γερμῖνος.

Ὑπὲρ Καλλαίσχρου. Pollux. X. 24.

Πρὸς Καλλικλέα. Harpocrat. & Svid. in ἀποδόμενοι.

† Ὑπὲρ Καλλίου. Exſtat exordium. IV. quod in Græcis editt. perperam proximæ orationi contra Andocidem annectitur, ut notatum Gvil. Cantero. VIII. 4. Nov. Lect.

Πρὸς Καλλιππονίδην, Harpocrat. in λάρκος.

Πρὸς Κινησίου ά, β'. Harpocrat. in Κινησίας.

Πρὸς Κλεόστρατον. Priſcianus Lib. XVIII.

Πρὸς Κλεωνίου. Svid. in. ἀπὸ μάλης. Harpocrat. in χίλιοι Δραχμοί.

Πρὸς Κλέωνα. Pollux X. 44.

Πρὸς Κολακίδημον. Harpocrat. in ἐπιτιμητόν.

Ὑπὲρ Κτησιάρχου. Harpocrat. in ἐπεσκήψατο.

Κατὰ Κτησιφῶντος. Svid. in ἀπείπατο.

Πρὸς Λακράτην. Harpocrat. in ἐβουλοσατῆ.

Πρὸς Λεπτίνην. Harpocrat. in ἄρδην.

† Ὑπὲρ Μαντιθέου. XV. Titulus integer: ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ δοκιμασία. Sic oratio XXX. & XXV. eſt contra Philonem & Evandrum, δοκιμασίας. De δοκιμασίᾳ Attica ſive examine vitæ quod Magiſtratuum candidati Athenis ſubire debebant, vide Joh. Henrici Bœcleri diſſertationem editam Argentorati A. 1656.

Κατὰ Μαντίου. Harpocrat. in νόμον.

Πρὸς Μέντορα. Athen. Lib XIII. Harpocrat.

Κατὰ Μικίνου, Φόνου. Vide Meurſ. Lib. III. Attic. Lect. c. 21.

Πρὸς Μνησίμαχον. Harporat. in Καρκῖνος.

Ὁ πρὸς Μνησιπτολέμου. Phot. cod. 262.

Κατὰ

Κατὰ Μόλχου. Harpocrat. in Δήμαρχος.
Πρὸς Ναυσίαν περὶ ξύλου πύπου. Suid. in λιθυργική, Pollux, VII. 27.
Κατὰ Νικίου. Laërtius Lib. I. ſect. 55. Meurſius III. 8. Attic. Lect.
Πρὸς Νικόδημον καὶ Κεντόβολον. Harpocrat. in ξυσίς.
† Κατὰ Νικομάχου γραμματέως ἰυθυνῶν κατηγορία. XXIX. Accuſatio de non reddita Magiſtratus ſui ratione.
Πρὸς Ξενοκράτην. Etymol. M. in συγκομιδή.
Ὀλυμπιακός. Plutarch. in vita Harpocratio in ἰέναι. Theo progymnaſm.
Περὶ τῆς Ὀνομακλέους θυγατρός. Harpocrat. in πενταετηρίδες & ὑβάδας.
Apud Clementem Strom. 6. pro Λυσίας ἐν Ὀρφικοῖς legendum Ὀρφανικοῖς, ut in Orpheo dixi. Ὀρφανικοὶ λόγοι ſunt de pupillis, ut ἐπιτροπικοὶ de tutela, βίαιοι, de vi, φονικοὶ, de cæde, κληρικοὶ, de hæreditate.
† Κατὰ Παγκλέωνος. XXII. quod non ſit Atticus è Demo Plotheenſi. Male in titulo & per totam Orat. πλαταιεὺς pro πλωθιεύς. Vide Meurſium de populis Atticæ & III. 29. Lect. Attic. & Sam. Petitum p. 133. ad Leges Atticas.
Πανηγυρικοὶ λόγοι. Dionyſ. Halicarnaſs.
† Πανηγυρικὸς ἢ Διονυσίου. XXXII.
Κατὰ Παυσανίου. Pollux IV. 3.
Πρὸς Πολέμωνα. Suid. in ἐπὶ καλάμης ἀρᾶν.
† Περὶ ὧν μὴ καταλύουσι τὴν πάτριον πολιτείαν Ἀθηναῖοι. XXXIV. pars ejus exſtat ſervata à Dionyſio Halic. in extremo libri de Lyſia.
† Ὑπὲρ Πολυστράτου. XIX. Meminit Suid. in πολύστρατος.
Καθὰ Ποσειδίππου. Harpocrat. in ἀπολαχεῖν.
† Ἀρεοπαγιτικὸς ὑπὲρ ἧς σήκου Ἀπολογία, de olea ſacra. VI. Apologia pro eo qui ſacræ olivæ truncum ex agro ſuo exſtirpaſſe arguebatur. A quibusdam ut Paulo Germino Sophiſta Myſeno, hanc orationem Lyſiæ abjudicatam eſſe teſtis Photius cod. 262. qui illam ſententiam refellit.
† Πρὸς Σίμωνα, ἀπολογία. II.
Κατὰ τῶν σιτοπωλῶν. XXI. Suid. in ἄξιον. Hanc orationem à *Claudio Grolierio* verſam latine ſubjecit H. Stephanus Oratoribus Græcis Pariſ. 1575. fol.
† Ὑπὲρ Στρατίου. VIII.
Κατὰ Στρατοκλέους. Harpocrat. in ἐξώλης.
† Κατηγορία πρὸς τὰς συνωμοσίας, κακολογιῶν. VIII.
Σωκράτους ἀπολογία, ſed à Socrate ut parum virilis repudiata. Cicero

1. de orator. Valerius Max. VI. 4. Quintilian. XI. 1. Laërt. II. 40. Plutarch. in vita Lyſiæ. Stobæus ſerm. 7. Photius.

πρὸς πιμόθεον, ἀποδοξίας. Plutarch. in Lyſiæ vita.

πρὸς πίμωνα. Svid. in ἐξηπατημένος.

πρὸς πιμωνίδην. Svid. in Διάθεσις. Ulpian. in Olynthiac. 2.

Κατὰ πισιδ[illegible]. Dionyſ. Halicarnaſs. περὶ Δημοσθ. δεινότης[illegible].

† περὶ τραύμα[illegible] ἐκ προνοίας. III.

† Κατὰ τ̃ τριάκοντα. Plutarch. in Lyſiæ vita. Forte intelligit orationem quæ exſtat contra Eratoſthenem. XI.

περὶ ξ̃ τύπου. Vide ſupra πρὸς Ναυσίαν.

Ὑπὲρ Φανίου. Athen. Lib. XII.

περὶ ξ̃ Φερενίκου ὑπὲρ ξ̃ Ἀνδροκλείδου κλήρου. Dionyſ. Halicarnaſs. in Iſæo. Svidas in οὐσία φανερά.

† πρὸς Φιλοκράτην ἀπολογ[illegible]. XXVIII. Meminit Harpocrat.

† Κατὰ Φίλωνος, δοκιμασίας. XXX.

πρὸς Φίλωνα ὑπὲρ Θεοκλείδου φόνου. Pollux IX. 5.

πρὸς Χαιρέστρατον. Harpocrat. in ἐπακτὸς ὁρκ[illegible].

πρὸς Χυτρίνον. Pollux X. 26.

Ὑπὲρ ξ̃ ψηφίσμα[illegible]. Plutarch. in vita Lyſiæ.

Suppoſitæ dubiæque à Meurſio obſervatæ hæſunt:

πρὸς Ἀλεξίδημον. Harpocrat. in δατεῖσθαι.

περὶ τῆς Ἀμβλώσεως. Harpocrat. Apoſtolius 2. 89. proverb. Theo progymnaſm. p. 16.

περὶ τῶν ἀναπαλυπτηρίων. Theo progymnaſm.

πρὸς Ἀνδοκίδην, ἀποστασίου. Harpocrat.

Κατ' Ἀριστογόρου ἐνδείξεως. Harpocrat. in ἀμοσγέπως ſed legendum Κατὰ Ἀγοράτου. Locus enim ab Harpocratione allegatus in oratione contra Agoratum licet corrupte exſtat, quæ inter editas eſt duodecima.

πρὸς Ἀριστοκράτην περὶ ἐγγύης ἐράνου. Harpocrat. in ἐρανιστής.

πρὸς Ἀσίωνα περὶ τῆς τῶν βιβλίων κλοπῆς. Harpocrat. in ἀμφιγνοεῖν.

Κατ' Αὐτοκλέους. Pollux VII. 33. Non enim opus eſt emendatione Meurſii 3. 14. Attic. Lect. quam ipſe in Bibl. Attica recte retractavit.

Ὑπὲρ Βακχίου [illegible]καὶ Πυθαγόρου. Harpocrat.

πρὸς Βοιωτόν. Harpocrat. in ἀνάγειν.

Κατὰ Δημοσθένους, ἀπιτροπῆς. Svid. in καρπῶ δίκη. Harpocrat. pluries.

πρὸς Διογείτονα ὑπὲρ μισθώσεως οἴκου. Harpocration.

πρὸς Διοχάρη. Harpocrat. in μεταλλεῖς.

περὶ

περὶ τῆς ἐγγυθήκης. Athen. Lib. V. Harpocrat. in ἐγγυθήκη.
πρὸς Ἐποκλέα περὶ χρημάτων. Harpocrat. in ἑβδομευομένου.
Ὑπὲρ ἐυκρίτου. Hesych. Harpocrat.
Κατὰ Θερσυβούλου. Harpocrat.
περὶ τῆς Ἰφικράτους εἰκόνος. Dionysius Halicarnass. in Lysia p. 85.
Ἰφικράτους ἀπολογία. Dionysius Halic. & Plutarch. in Lysia.
πρὸς Καλλιφάνην, ξενίας. Harpocrat. in νοθεία.
περὶ ξ κυνὸς, ἀπολογία. Harpocrat. in καρκῖνος.
πρὸς Λαΐδα. Athenæus, Harpocrat.
Κατὰ Λυσιθέου. Harpocration variis in locis. Svid. in γωνία.
πρὸς Μενέσραχον. Harpocrat. in προθεσμίας.
πρὸς τὴν Μιξιδήμου γραφὴν ἀπολογία. Harpocrat. adde Meurs. III. 14. Attic. Lect.
πρὸς Νίκαρχον τὸν αὐλητήν. Harpocrat.
Κατὰ Νικιδίου nisi legendum κατὰ Μικίνου, Φόνου. Meurs. III. 21. Attic. Lect.
Ὑπὲρ Νικίου. Dionys. Halicarnass. in Lysia. p. 86. adde Meursii librum laudatum III. 8.
Κατὰ Νικομαχίδου. Harpocrat. in βολή.
Πρὸς Πυθόδημον ἀπολογία. Harpocrat. in τῆτες. pro quo Pollux VII. 3. πρὸς Πειθόδημον ὑπὲρ ἀποστασίου.
Πρὸς Σώστρατον, ὕβρεως. Harpocrat. in ἰσοτελής.
Κατὰ Τελαμῶνος. Harpocrat.
Κατὰ Φιλίππου, ἐπιτροπῆς. Harpocrat. in πεδιακά. Pollux X. 4.
Κατὰ Φιλωνίδου. Athenæus Lib. *XIII.* Harpocrat.
Ὑπὲρ Φρυνίχου θυγατρός. Harpocrat. in ἀρκτεῦσαι.
Περὶ τοῦ χρυσοῦ τρίποδος. Athenæus. Pollux.

In orationes Lysiæ præter *Zosimum Gazæum* & *Zenonem* Citieum juniorem commentarios scripserat *Paulus Germinus* Sophista, ut Svidas nos docet. Paulus ille Photio cod. 262. dicitur παῦλος ὁ ἐκ Μυσίας, & ab eodem arguitur quod plures Lysiæ orationes præter rationem pro suppositis declarando, effecerit ut interierint, nec amplius reperiantur.

Memorantur præterea à Plutarcho Lysiæ τέχναι ῥητορικαὶ & *Epistolæ*, quas septem Svidas indicat, sex amatorias, unam ad Metaniram servam cujus amores Lysiæ objecit Demosthenes orat. adversus Neæram: & quinque ad adolescentes, septimamque seriam sive Pragmaticam. Ex his Epistolæ ad Metaniram meminit Athenæus Lib. *XIII.* & Pollux VII. 29. Septima pragmatica ad Polycratem scripta videtur adversus Empedum, laudarique ab Harpocrat. in περιφορεῖσθαι. Ex reliquis quinque

que una ad Aſybamum allegatur à Svida in πώμαλα, quem vide etiam in τὸ μάλης & Φαῦλον.

Editiones orationum Lyſiæ quæ exſtant.

1. Græca *Aldina* Venet. 1513. fol. cum aliis Oratoribus.
2. Itidem Græca *Henr. Stephani* Pariſ. 1575. fol. cum aliis Oratoribus.
3. Græcolatina cum verſione & argumentis *Jodoci Vanderheidii* Hanov. 1615. 8vo.
4. Itidem Græcolatina cum ejusdem verſione & argumentis, ac præfatione *Johannis Burchardi Maji.* Marpurg. 1683. 8vo.

ISOCRATES a) Theodori F. Athenienſis natus eſt Olymp. *LXXXVI.* 1. Archonte Lyſimacho b) ante Chriſtum *CCCCXXXVI.* Audivit Prodicum Ceum, Protagoram, Gorgiam Leontinum, Tiſiam Syracu-

a) Fuit & alter Iſocrates Apolloniates ſive Heracleotes Ponticus, noſtri diſcipulus & ſucceſſor, quem ſugillat PſevdoSpeuſippus Epiſtolâ ad Philippum p. 65. edit. Allatii. Confer Svidam in Ἰσοκράτης. Tertium quendam Dionyſii Halicarnaſſenſis & Echecratis ejus æqualis ἑταῖρον ex Dionyſii arte Rhetorica confinxit Muretus Var. Lect. libro & capite primo. Sed illo in loco Iſocratem Athenienſem Dionyſius ἑταῖρον ſuum vocat, perinde ut Philoni Judæo apud Euſeb. XI. 15. præparat. Zacharias Propheta dicitur ἐκ τῶν Μωϋσέως ἑταίρων, & Cicero 2. 16. ad Attic. Theophraſtum *amicum ſuum*, & Dicæarchum Attici *familiarem* appellat. Confer Cotelerium ad Chryſoſt. in Daniel. pag. 217. Vavaſſorem de ludicra dictione pag. 166. & Colomeſii opuſcula p. 21. 22 IſocratisAthenienſis æqualis & Gorgiæ diſcipulus fuit ALCIDAMAS Quintiliano III. 1. & aliis Eleates, Caſaubono p. 879. ad Athenæum & Tzetzæ Ἐλαίτης ex Elæa Æolica Aſiæ civitate: Scripſit 1) *Encomium mortis*, Cic. 1. Tuſc. Tzetz. Chil. XI. v. 747. ſeq. & 2) *Naidis meretricis* Athen. XIII. 7. 3) Φυσικόν. Laërt. VIII. 56. 4) Μουσεῖον. Auctor Certam. Homeri & Heſiodi. Hodie exſtant Orationes binæ ſub Alcidamantis nomine, una *Ulyſſis contra Palamedem*, περὶ σοφιστῶν, quæ ab Aldo Græce edita eſt cum Orationibus Æſchinis, Lyſiæ &c. Venet. 1513. fol. inde ab H. Stephano, cum iisdem Oratoribus 1575. fol. & à *Guil. Cantero* translata latine, cum Ariſtide Baſil. 1566 fol. Altera *Contra Sophiſtas*, ab eodem Aldo Græce edita ad calcem Iſocratis Venet. 1518. fol. Multas Alcidamantis Orationes legiſſe ſe ait Tzetzes, ſed encomium mortis ad manus ſuas non perveniſſe XI. v 752. Iſocratem ab Alcidamante reprehenſum teſtatur idem v. 672. In Onomaſtico Rob. Stephani, Heidenreichii Pandectis & aliis ejusmodi libris dicitur etiam Muſica ſcripſiſſe Alcidamas, ex male intellecto Svidæ loco, qui patrem Alcidamantis Dioclem Muſica ſcripſiſſe teſtatur, ut recte jam tùm vidit Gesnerus.

b) Plutarch. in vita Iſocr. & Laërtius III. 2. Dionyſ. Halicarnaſſ. de antiquis Rhetor. Svidas, Photius c. 260.

Syracuſanum & Theramenem Rhetorem, quem Reip. ſtudioſiorem adverſus triginta Tyrannos defendere voluit, ni ipſe vetuiſſet. Audacia & voce deſtitutum ſe videns, quod ipſe in Panathenaico fatetur, rarius in publico dixit nec Remp. geſsit; ſed plures orationes (civiles potius quam eriſticas) ſcribendo, & quam plurimos, inq; his Hyperidem & Iſæum, Xenophontem c) Theopompum, Naucratem, Ephorum, Theodectem, Philiſcum & Demoſthenem, & Dionyſio præ cæteris laudatum Cephiſodorum, in civili eloquentia erudiendo, opes incredibiles & gloriam ſibi comparavit ſingularem. Hermippum ἐν τῷ περὶ Ἰσοκράτους laudat Athenæus. Sed & de diſcipulis Iſocratis pluribus libris diligenter egiſſe illum docet tum idem Athenæus, tum Harpocration in ἰσοῦς & Dionyſius in Iſæo. Docuit Iſocrates mercede drachmarum mille, quæ cum prima vice ipſi numeraretur, lacrymas miſiſſe ac ſe venundatum conqueſtus eſſe dicitur: Ipſe decem millia drachmarum dixit daturum ſe illi, qui audacem & vocalem ſe redderet. Timiditatem ejus quod non plures quam unum vel binos admittere ſimul ſuſtineret auditores, perſtringunt Plutarchus & Tzetzes. Pro literis ad Athenienſes mittendis à Timotheo talentum, pro una oratione à Nicocle Rege viginti talenta d) accepit. Quod vero ad vim in dicendo attinet, ſe ajebat fungi uice cotis *) acutum

Reddere quæ ferrum valet, exſors ipſa ſecandi.

Cæterum nimio delectus, collocationis & numeri ſtudio effecit, ut elegans atq; admirabilis quidem, at elumbior frigidiorq; videretur ejus ſermo, e) ipſe vero ludibrio eſſet poſteris, quod plures annos f) impenderat uni elaborandæ orationi Panegyricæ, quam Alexander pacandæ Aſiæ inſumſit, & Epiſtolam g) ad Philippum de pace juſſus ſcribere ab Athenienſibus, nondum illam ad finem perduxerit cum pax jam cum Rege coaluiſſet. Mortem oppetiit Iſocrates, ex ægritudine indicta ſibi inedia, cum intellexiſſet victos ad Chæronæam Atticos à Rege Macedoniæ Philippo Olymp. CX. 3. anno ætatis XCVIII. ante Chriſtum CCCXXXVIII. Sepulchro ejus impoſita columna h) XXX. cubito-

c) Photius. d) Plutarch. Phot. * Horatius arte v 304.
e) Plinius Hiſt Nat. VII. 30 Plutarch.
f) Philonicus & Hieronymus Philoſ. apud Dionyſium Halicarneſſ.
g) Tzetzes XI. Chil. hiſt. 382.
h) Timæus apud Longin p. 29. Tzetzes, Dionyſius ipſe, Longinus περὶ ὕψους &c. Adde quod Cato apud Plutarch. dicit γηράσαι παρὰ Ἰσοκράτει τοὺς μαθητὰς ὡς ἐν ἄδῳ χρησομένους ταῖς τέχναις καὶ δίκας ἐροῦντας. Effigiem Iſocratis poſt Fulvium Urſinum aliosque dat Clariſſ. Gronovius T. 2. Antiqv. Græc. tab. 81.

Digitized by Google

rum altitudine, in cujus faſtigio ſiren ſeptem cubitorum; & è propinquo menſa i) in qua parentes ejus & præceptores atq; hos inter Gorgias, qui in ſphæram cœleſtem intueretur; quod monumentum jam Plutarchi ætate interciderat.

Orationes Iſocratis LX. ferebantur ætate Plutarchi, ex quibus Cæcilius XXVIII. Dionyſius Halicarnaſſeus XXV. tantum pro genuinis habuit. Idem è Plutarcho Photius teſtatur cod. 260. In Svidæ codicibus numerantur XXXII. Hodie tantum XXI. ſuperſunt, in quibus ducunt familiam *tres Paranetica*, pulcherrimis ſententiis refertæ:

1. πρὸς Δημόνικον, Ad Demonicnm k) Hipponici F. clarum Athenienſem, fratrem Calliæ. Hæc ſine cauſa tertio cuidam ac commentitio Iſocrati ab elegantiſſimo Mureto tribuitur in limine Variarum lectionum. Harpocration in ἱππικὸς ὅρκος. Iſocrati adſcribit Apolloniati, noſtri diſcipulo. Sed Athenienſi Iſocrati & Hermogenis teſtimonium & œconomia tractationis ſententiarumque numeri & dictionis vindicat, ut recte notavit Sylburgius hanc orationem ſi non ſit Iſocratis noſtri, eſſe eam Iſocrateo plane filo contextam. Iſidorus Peluſ. IV. 162. Epiſt. ad Ophelium Grammaticum: κἀ τοῦδ' ἐγγυᾶται Ἰσοκράτης ὁ ἄνω καὶ κάτω ᾠδὰς σὺ θαυμαζόμενος γράφων πρὸς Δημόνικον. Harpocrationi in ᾠδῆς κλῆσις laudatur Ἰσοκράτης ᾠδαινίσεσι. Latine tranſtulit explanavitque *Antonius Schorus* libro poſteriore de ratione diſcendæ docendæque linguæ latinæ ac græcæ. Argent. 1596. 8. Gallice vertit *Franciſcus Seraphinus Regnerius* Abbas S. Lavini. Pariſ. 1700. 8. Carmine latino *Antonius Meierus* Flander, Cameraci 1561. 4.
2. πρὸς Νικοκλέα de regno, ad Nicoclem ſecundum, Evagoræ F. Salaminis Tyrannum, qui regnare cœpit Olymp. Cl. 3. vide Meurſium in Cypro Lib. II. c. 13. Iſocrates ipſe ſibi vindicat Oratione XV. περὶ τῆς ἀντιδόσεως. Ἔστι δ' (ὁ λόγος) ὁ μέλλων ῥηθήσεσθαι Νικοκλεῖ τῷ

i) Plutarch. & Philoſtratus de Sophiſt.

k) Hipponici filium teſtatur ipſe Iſocrates in limine orat. ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον, τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ἡμᾶς Φιλίας, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἱππόνικον συνηθείας. Πρέπει γὰρ τοὺς παῖδας ὥσπερ τῆς οὐσίας οὕτω καὶ τῆς Φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν. Et Dionyſius Halicarnaſ. hanc orationem laudans in arte Rhetor. cap. 5. vocat παραίνεσιν πρὸς τὸν Ἱππόνικον. Tzetzes memoriæ lapſu pro Ἱππόνικον poſuit Εὐαγόραν Chiliad. XI. hiſt. 382. Θανόντος Εὐαγόρου δὲ γράφει πρὸς παῖδας τούτου, ὧν κλῆσις ἦν Δημόνικος, πολλὰς τὰς παραινέσεις. Ad verba Iſocratis ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον alludit Gregorius Nyſſenus in Epiſtola à Zaccagnio edita p. 383. In Catalogo Bibl. Bodlejanæ p. 368. pro *ad Demonicum* ridicule excuſum leges, ad Dæmoniacum.

τῷ Κυπρίῳ τῷ καθ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον βασιλεύοντι συμβουλεύων, ὡς δεῖ τῶν πολιτῶν ἄρχειν· οὐχ ὁμοίως ἢ γεγραπται τοῖς ἀνεγνωσμένοις. Et orat. III. sub Nicoclis nomine: τὸν μὲν ἕτερον λόγον ὡς χρὴ τυραννεῖν, Ισοκράτης ἠκούσατε. Recte igitur Leo Allatius eandem Isocrati Atheniensi asserit p. 240. ad Socraticor. Epistolas, contra H. Stephani diatribam 2. ad Isocr. Latine vertit *Erasmus* Basil. 1522. 4. & Tomo IV. Opp.

3. Νικοκλῆς sive oratio sub persona ejusdem Regis Cyprii (unde Κύπριος λόγος subinde vocatur apud Stobæum) scripta de officio civium erga imperantes. Pro hac aut certe pro Evagora credibile est Isocrati à Rege præmii loco data viginti talenta, quod tradunt Plinius ac Plutarchus. Neque insolens videri debet ab Isocrate elaboratam orationem, quam recitaverit Rex. Lysiæ enim & aliorum plurimorum, ipsiusq; Isocratis exemplo constat, solenne fuisse λόγους cum δικανικοὺς tum συμβουλευτικοὺς ab aliis dici ab aliis scribi. Sic Romæ in Nerone recitante admiratus est Senatus, quæ Seneca scripserat. Vide Dionem Lib. LXI. p. 690.

Hæ tres orationes prælegi solent passim in scholis cum Plutarchi libro de puerorum institutione, itaque sæpissime excusæ sunt separatim, vel *Græce*,

Francof. 1585. 8. typis luculentis Wechelianis, ex recensione *Frid. Sylburgii*, qui varias Lect. & Gnomas varias μονοστίχους è Comicis & Tragicis veteribus collectas & sub titulis digestas adjunxit,

Amst. 1643. 8. apud Joh. Janssonium.

Vel *Græcolatine*.

Christophori Neandri, cum Analysi Grammat. Francof. ad Oder. 1605. 8.

Joh. Gerlaci Wilhelmi. Heidelb. 1678. 8. quæ ad usus tironum accommodata est editio, & phrases annotatas habet. Tum *Guil. Diezii* cum notis haud contemnendis, eodem anno Ulmæ in 8. Denique Viri Cl. *Christiani Junkeri*, cum versione, paraphrasi, & vocabulorum difficiliorum Analysi. Lips. 1704. 8.

Prodierunt etiam cum versione interlineari Paris. 1621. 8.

Græce, latine, Gallice & Germanice opera *Johannis Cherpontii*. Lugd. 1581. 12. cum Plutarcho περὶ παίδων ἀγωγῆς & Catechesi Christiana.

Ut ad alias Isocratis orationes pergam, συμβουλευτικὰ quidem sive *deliberativi generis* exstant:

4. Πανηγυρικὸς, qua Athenienſibus, quorum merita præ Lacedæmoniis effert, suadet ut domesticis dissidiis omissis Persas bello petant. De-

cem vel quindecim annos in hoc componendo insumsisse dicitur, nec ex suo ingenio sed ex Gorgiæ, Archini, Thucydidis ac Lysiæ scriptis pleraque protulisse. Quod ex Plutarcho, Philostrato, aliisque lectum judicium merito malignius Photio visum est, recte notanti in eodem argumento plurium virorum eximiorum similes posse esse cogitationes. Ne dicam quod Theo velut imitandum eloquentiæ studiosis proponit, cogitata Lysiæ ex ejus Epitaphio atque Olympico tanta cum arte ab Isocrate translata. Confer Jac. Thomasium de plagio §. 476. Tunc cum Lacedæmonii Græcis imperarent, hoc est intra Olymp. XCII. & XCVI. scriptum panegyricum Isocrates ipse demonstrat oratione περὶ ἀντιδόσεως. In Olympiis dictam ab Isocrate, Philostratus auctor est. Nihil certe illa elegantius elaboratiusque, ut omnes confitentur, licet contra eandem scripsit Aristoteles Siculus Rhetor, teste Laërtio Lib. V. sect. 35.

5. πρὸς Φίλιππον *Ad Philippum.* Paulo ante mortem scripta, ut præter Plutarchum Græcus auctor argumenti ex Hermippo annotavit. Suadet Regi (confer Epistolas Isocratis 1. 2. 3. ad Philipp.) ut Græcas urbes inter se dissidentes conciliet, & Persas bello petat, quod postremum Philippi filius Alexander lecta Isocratis oratione (non hac quidem, sed Panegyrico, ut affirmat Ælianus XIII. 11. Variar.) fecisse dicitur. Inter Socraticas Epistolas ab Allatio editas duovigesima sub Antipatri Magnetis nomine invidiam Isocrati facit, tanquam jejuno & maligno Philippi laudatori p. 59. seq. Latine hanc Orationem vertit *Georgius Sabinus* A. 1531. 8.

6. Ἀρχίδαμος sub Archidami persona (nondum Regis Laconici) svadet Lacedæmoniis, ne ex mandato Thebanorum quos in Leuctrica pugna victores ad Mantineam Olymp. CIV. 2. repressérant, Messenam vel instaurent vel liberam esse patiantur. Vehementer hanc Orat. laudat Philostratus.

7. Ἀρεοπαγιτικός. In senatu Areopagitico suadet, ut Democratia sive Anarchia potius in quam circa illud tempus Resp. Athenienſis erat prolapsa, reduceretur ad meliorem formam, à Solone & Clisthene prius constitutam. Scripta post rogatos à Lacedæmoniis Athenienses, ne se à Thebanis funditus exscindi paterentur, hoc est post Olympiadem CII.

8. Περὶ εἰρήνης ἢ συμμαχικός. De pace cum Chiis, Rhodiis & Byzantiis ineunda, & deponendo ab Athenienſibus maris imperio. Scripta Olymp.

Olymp. CV. 4. Memorat hanc orationem ipſe Iſocrates περὶ ἀντιδόσεως. Poſteriori parti ſuum ἀντιρρητικὸν εἰρήνης oppoſuit Ælius Ariſtides. Iſocratis de pace latine vertit *Petrus Moſellanus*. Baſil. 1522. 4. *Philippus Melanchthon* Hagenoæ 1533. 8.

Jam ſequuntur λόγοι ἐγκωμιαστικοί.

9. Εὐαγόρας ſive oratio funebris in laudem Evagoræ Regis Cypriorum interemti à Thraſydæo Evnucho Olymp. CI. 3. Hujus Evagoræ filius fuit Nicocles, à quo per inſidias interfectum Evagoram præter rem tradit Diodorus Sic. Libro XV p. 363. Vide Uſſerium ad A. period. Jul. 4340. Latine vertit hanc Orat. *Petrus Sabiatus* Pariſ. 1549. 4.

10. Ἑλένης ἐγκώμιον variis epiſodiis jucunde productum. Nam quod argumentum natura ſua ſterile foret, magnam orationis partem conſumit in reprehenſione Sophiſtarum, laudatione Theſei, excuſatione Paridis, ac laude pulchritudinis. Confer de illa Iſocratis & Gorgiæ ratione argumenta demonſtrativa amplificandi, Voſſium Inſtitutt. Orat. Lib. I. pag. 51.

11. Βούσιρις, ſive laus Buſiridis crudeliſſimi Ægyptiorum Tyranni ab Hercule interemti, ſcripta ad Polycratem Athenienſem Sophiſtam redarguendum, qui idem argumentum infelicius tractaverat, & Socratis præterea accuſationem ſcripſerat, cujus mortem Olymp. XCV. acerbe tulit Iſocrates, ita ut altera die pullatus prodiret, teſte Plutarcho. Quicquid vero pro celebrando Buſiride ſive Polycratis ſive Iſocratis attulerint ingenia, tamen illaudatum dixit Virgilius 3. Georg. v. 5. quaſi falſis & alienis cumulatum laudibus.

12. Παναθηναϊκός, anno, vel (ut alii 1) apud Plutarchum & Photium) quadriennio ante mortem, adeoque Olymp. CIX. 2. ab Iſocrate ſcriptus, extollit Athenienſes eorumque in Græcos beneficia præ Lacedæmoniis, quod argumentum etiam in panegyrico tractaſſe ſe commeminit. Æmulatus Iſocratem in Panathenaico ſuo Ælius Ariſtides eſt, de quo ita Tzetzes Chiliad. XI. v. 662.

Καὶ τὸν εἰς Παναθήναια τὸν μέγιστον τὸν λόγον
Ὅυπερ τὸν νῦν ἐσύλησεν ὅλον ὁ Ἀριστείδης.

1) His accenſendus Cicero, qui libro de ſenectute, *eſt enim*, inquit, *quiete & pure & eleganter acta ætatis placida ac lenis ſenectus: qualem accepimus Iſocratis, qui cum librum qui Panathenaicus inſcribitur quarto & nonageſimo anno ſcripſiſſe dicitur, vixitque quinquennium poſtea.*

Fallitur idem Tzetzes, cum auctore Lysia affirmat decem integris annis vix absolutum Panathenaicum ab Isocrate, quod de Panegyrico ejusdem præclari scriptores tradiderunt. Tribus foliis in media parte auctiorem Panathenaicum habuit Michaël Sophianus, ut ex Josephi Scaligeri Epist. 431. & Petri Victorii ad Aristot. Rhetor. p. 718. notavit Panlus Colomesius in Opusculis p. 36. seq

13. *Κατὰ τῶν Σοφιστῶν*, adversus Sophistas lucro inhiantes, & falsæ eloquentiæ doctores, quos inter alia hoc quoque nomine reprehendit, quod odiosissima ejus parte delecta promiserunt se tradituros rationem tractandarum litium judiciariarum, cum longe plura sint m) in quibus longe cum majore dignitate Orator versari possit, & præcepta Rhetorica nihilo magis ad causas forenses, quam ad quodlibet aliud orationis genus pertineant. Hæc oratio Græce recensita à Frid. Sylburgio, prodiit cum tribus paræneticis, de quibus supra.

Supersunt λόγοι Isocratis δικανικοὶ sive judiciales.

14. *Πλαταϊκός*, nomine Platæensium à Thebanis solo pulsorum ad Athenienses, pro restitutione in integrum.

15. *Περὶ τῆς ἀντιδόσεως* sive de permutatione facultatum, cum à Lysimacho dies dictus esset secundum legem Athenienſem n) vel permutandarum cum Lysimacho facultatum, vel obeundæ (quod fecit) trierarchiæ. Multa de studiis suis in hâc oratione Isocrates, multa de improbitate Sycophantarum. Scripta post Olymp. CV.

16. *Περὶ Ζεύγους* de bigis equorum, quod eas in Olympiis à civitate Argivorum emerit, non Tisiæ eripuerit Alcibiades. Dicta est à filio Alcibiadis jam defuncti, cujus defensionem ac laudes, populique invidiam persequitur.

17. *Τραπεζιτικός* Oratio à Sopæi sive Sinopæi filio dicta pro summa argenti apud o) Pasionem Trapezitam deposita, cum pater apud Satyrum Ponti principem de regno affectato delatus esset, quam Pasio postea accepisse se negavit. Hac oratione utitur Dionysius adversus Aristotelem atque Aphareum, qui orationes Isocratis ullas judiciales fuisse negarunt, quibus contradixit Isocratis discipulus *Cephisodorus*. In Isæi oratione VII. quæ est de Cironis hereditate, & in

m) Confer Aristotelis locum quem cum Isocrateo confert Muretus Lib. IV. c. 11. Var. Lect.

n) Vide Sam. Petitum ad leges Atticas p. 269 seq. Scheferum de militia navali IV. 6.

o) De hoc Pasione Demosthenes Orat. pro Phormione & Orat. contra Callippum.

& in trapezitico Iſocratis plura eadem legi notat Porphyrius apud Euſebium X. 3. præparat. ubi male Κύλωνος pro Κίρωνος.

18. Παραγραφικὸς πρὸς Καλλίμαχον, contra Callimachum quendam, qui præter legem ἀμνηστίας à Thraſybulo latam, ac præter fas neſcio cui diem dixerat de ereptis ſibi ſub triginta Tyrannorum imperio pecuniis.

19. Αἰγινητικός. Oratio apud Æginetas dicta, pro amico & affini Thraſylochi, cui hic opes ſuas legaverat, altera ſorore ſemigermana impugnante teſtamentum. Locus ubi deeſſe nonnulla notantur in margine, ita eſt legendus: ἐπὶ ᾧ Πασίνεως παρὼν κατέλαβεν. &c. Vide Jac. Gronovium ad Harpocrat. p. 106. ſeq. 134. ſeq.

20. Κατὰ Λοχίτου, ſub perſona ejus qui à Lochita quodam verberibus mulcatum ſe conqueritur. Neque hoc ferendum eſſe in Democratia, licet pauper & tenuis conditionis ſit qui vapulavit.

21. Ἀμάρτυρος pro Nicia qui ſub XXX. Tyrannis apud Euthymum conſobrinum ſine teſtibus tria talenta depoſuerat, Euthyno deinde bina tantum reſtituere volente. Hanc & Archidamum inter præſtantiſſimas Iſocratis orationes excellere affirmat Philoſtratus 1. de vitis Sophiſt. Contra eam ſcripſerat Antiſthenes Cynicus teſte Laërtio VI. 15.

Iſocrates (an * Socrates?) ἐν τοῖς πρὸς εἰδοθέαν laudatur à Svida in χαλίζειν. At apud Etymologum in Θηβίνος legendum ἰσοκράτης ἐν τῷ πρὸς Λισύβιον pro eo quod editum eſt *Ἰσοκράτης πρὸς Λυσίαν*. Vide Meurſium V. 2. Attic. Lect. Plutarcho ſi credimus ἠγωνίσατο καὶ τὸν ὑπὲρ Μαυσώλῳ τεθέντα ὑπ' Ἀρτεμισίας ἀγῶνα. Τὸ δ' ἐγκώμιον οὐ σώζεται. *Decertavit etiam Iſocrates noſter in iis ludis quos Artemiſia* (Olympiade CVII. confer Uſſerium ad A. Period. Jul. 4362.) *Mauſolo* (Cariæ Regi) *fecit: ſed ea laudatio non extat.* At Svidas ab Iſocrate Apolloniate hoc factum tradit, Calliſtratum Rhetorem auctorem ut videtur ſecutus. Eidem Apolloniati tribuit orationes quinque: 1. Ἀμφικτιονικὸν, 2. Προτρεπτικὸν, 3. Περὶ τοῦ μὴ πιστεῦσαι Φιλίππῳ, 4. Περὶ τῆς μετοικισθῆναι. 5. Περὶ τῆς ἑαυτοῦ πολιτείας. Paræneſes ad Demonicum huic quoque Apolloniati adſcribi ab Harpocratione, ſupra à me eſt annotatum. In Ariſtotelis Rhetoricis III. 14. pro Σωκράτης ἐν Θηραμένει legendum Ἰσοκράτης. Similem errorem Lib. I. Rhetor. cap. 9. caſtigavit Meurſius Lib. V. c. 14. Attic. Lect. & Lib. IV. cap. 4. docuit apud Dionyſium Halicarnaſſeum in arte c. 6. perperam legi ὁ δὲ Σωκράτης ἐπιτροπικὸς Ναυκράτης, pro ὁ δὲ Ἰσοκράτης. Apud Laërtium quoque Lib. II. ſect. 55. ubi Socrates Grylli lauda-

* Schol. ad Apollon. Lib. I. Σωκράτης δὲ ἐν τῷ πρὸς εἰδόθεον φησὶ τὸν ὕλαν &c.

laudationem funebrem compoſuiſſe legitur, pro Socrate Iſocratem legendum eſſe duxerim, niſi quis Naucratem malit cum Clariſſimo Viro Gotfrido Oleario in diſſ. erudita de Heraclito.

Τέχνην ῥητορικὴν Iſocrati tribuunt nonnulli apud Plutarchum, Photiumque, tum Tzetzes audacter: ὅτ῀ ὁ ῥήτωρ ἔγραψε βίβλον, ῥητόρων τέχνην, Chil. XI. v. 654. & IX. v. 935. Ὁ ἰσοκράτης ῥήτωρ μὲν ὁ καὶ τὴν τέχνην γράψας & 941. ὁ μὲν λόγους βασιλικοὺς, τέχνας καὶ ᾠδαινέσεις. Confer Epiſt. 28. inter Socraticas ab Allatio editas, & Plutarchum in Demoſthene.

De *Epiſtolis* Iſocratis Athenienſis dixi ſupra cap. X. 7.

Iſocratis orationes prolixiores & πολυλογωτέρους Damaſcio expoſuit *Severianus* ὁ τὸν τεχνικόν τε καὶ σοφιστικὸν, ἀλλὰ τὸν ἔμφρονα καὶ φιλόσοφον τρόπον, ut legas apud Svidam in Σεβηριανός. Contra Iſocratem ſcripſerat olim *Zoilus* Amphipolites, teſte Svida in ζώιλ῀. Tum *Ariſtoteles Siculus* & *Ælius Ariſtides*, ut jam dixi ad Orat. IV. & VIII. Denique *Ariſtoteles Stagirites* quoque eum perſtrinxit, confutatus à *Cephiſodoro*. Dionyſius Halicarnaſſeus: Μηδ' ὅτι δεσμὰς πάνυ πολλὰς δικανικῶν λόγων ἰσοκρατείων σὲ φέρεσθαι φησὶν ὁ τῶν βιβλιοπωλῶν Ἀριστοτέλης — — καὶ ὅτ' Ἀριστοτέλει πείθομαι, ῥυπαίνειν τὸν ἄνδρα βουλομένῳ — — ἱκανὸν δ' ἡγησάμην εἶναι τῆς ἀληθείας βεβαιωτὴν τὸν Ἀθηναῖον Κηφισόδωρον, ὃς καὶ συνεβίωσεν Ἰσοκράτει καὶ γνησιώτατ῀ ἀκροατὴς ἐγένετο, καὶ τὴν ἀπολογίαν τὴν πάνυ θαυμαστὴν ἐν ταῖς πρὸς Ἀριστοτέλην ἀντιγραφαῖς ἐποιήτο. Cephiſodori Libros IV. contra Ariſtotelem memorat Athenæus Libro II. p. 60. licet ibi legitur Cephiſodotus, ex quo loco colligitur contra Philoſophum Stagiritam, non contra Rhetorem Siculum ſcripſiſſe, quod clariſſime etiam teſtatur Ariſtocles Peripateticus ob hanc ipſam cauſam Cephiſodoro inſultans apud Euſebium XV. 3. præparat. Mentio Cephiſodori iterum apud Athenæum Libro III. & VIII. & apud Themiſtium in Sophiſta p. 285. Dionyſium in Iſæo & in Epiſt. ad Pompejum & aliâ ad Ammæum, ubi Cephiſodorum refert inter ᾠδαγγελμάτων Rhetoricorum ſcriptores. Clementis Grammatici περὶ τῶν Ἰσοκρατείων χημάτων meminit Svid. in κλήμης.

Iſocrates editus eſt *Græce* Mediolani primum A. 1493. fol. Deinde Venetiis apud Aldum A. 1513. & 1534. cum Alcidamantis, Gorgiæ & Ariſtidis quibusdam, ac Lexico Harpocrationis, fol. tum Hagenoæ 1543. 8. atque iterum Venetiis 1543. 8. Baſil. 1546. 1555. 1561. 1578. 8.

Latine primus tranſtulit *Johannes Lonicerus* Marpurg. 1540. 8. Ab eo tempore majori cura pleniuſque *Hieronymus Wolfius* Baſil. 1549. fol. cum

cum cujus verſione & argumentis frequenter recuſæ Iſocratis orationes & Epiſtolæ Baſil. 1553. 1571. 1582. 1587. 1594. 1613. 8vo. Pariſ. 1603. 1615. 8. Genevæ 1618. 1621. 8.

Græcolatinæ operum Iſocratis editiones ſunt Baſileenſis A. 1570. fol. cum verſione, & quæ in editionibus minoribus deſiderantur, commentariis copioſis *Hieronymi Wolfii*: & altera ab H. Stephano curata Ao. 1593. fol. itidem cum Wolfii verſione & *H. Stephani* ſeptem diatribis in Iſocratem: Gorgiæque de laudibus Helenæ, & Ariſtidis de laudibus Romæ & Athenarum, addita verſione Guil. Canteri. Hallervordius in Bibliotheca curioſa & Thomas Popeblount memorant editionem Græcolatinam Iſocratis curatam à Paulo Stephano A. 1604. quam affirmant eſſe optimam, ego necdum vidi. Denique H. Stephani diatriben de nonnullis vocabulis & loquendi generibus ab Harpocratione & Svida apud Iſocratem obſervatis, ſuæ Harpocrationis editioni ſubjecit Jacobus Gronovius. Lugd. Bat. 1696. 4.

Michaël Neander in phraſeologia Iſocratis Græcolatina Baſil. 1558. 8. ſub titulis CCLXIIII. phraſes ac formulas loquendi Iſocrati familiares digeſſit.

Joh. Paludani ſententiæ ex Iſocrate ſelectæ, Gandavi 1551. 8. *Hieron. Wolfii* Baſil. 1572. 8.

Iſocratis Orationum omnium analyſis, auctore *Conrado Clauſero*. Baſil. 1558. 8.

Anglice quædam Orationes converſæ prodierunt A. 1557. 8.

Antequam ad Iſæum deſcendam, tribus verbis agere placet de GORGIA Leontino, Siculo, principe Scepticorum ac Sophiſtarum, diſcipulo Empedoclis, Iſocratis vero & Alcidamantis Præceptore, quem perſtringit Plato in Gorgia, laudat Philoſtratus I. de Sophiſt. p. 496. ſeq. & p. 487. teſtatur eum Athenis in theatro primum auditoribus dicere auſum προβάλλετε, *proponite quodcunque vultis dicendi argumentum.* Imitatores ejus fuere non pauci, ut Æſchines Socraticus, Proclus Naucratites, aliique Philoſtrato notati, Scopelianus quoque Sophiſta, quem idem Philoſtratus p. 519. ait ὁμιλῆσαι Γοργίᾳ hoc eſt familiaria ſibi ejus ſcripta reddidiſſe, ubi interpres minus luculenter reddit: *Cum Gorgia verſatus eſt.* De dictione & charactere Gorgiæ ejusque vitiis ac virtutibus vide Demetrium περὶ ἑρμηνείας §. 12. 15. 29. & alios Rhetores, tum Menagium ad Laërtii Lib. VIII. ſect. 65. Gerardum item Langbænium ad Longinum p. 16. ſeq. editionis præclaræ Tollianæ, ubi inter alia è Troili Sophiſtæ proœmio Rhetoricæ MS. refert Athenienſes tanquam dies feſtos ha-

buisse quibus Gorgias dixisset, & orationes ejus lampadas. Τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐν αἷς ἐπεδείξατο, ἑορτὰς ἐκάλουν, τοὺς δὲ λόγους αὐτοῦ λαμπάδας, ὥσπερ γὰρ τὸ πῦρ ἐκκρέμασε τὸ σκότος, οὕτως καὶ συνετοὶ λόγοι τὴν ἄνοιαν. Orationes ejus binæ ΕΛΕΝΗΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ & ΥΠΕΡ ΠΑΛΑΜΗΔΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ exstant Græcè editæ ab Aldo & H. Stephano cum aliis Oratoribus, latine autem redditæ à Gvil. Cantero ad calcem Aristidis. Basil. 1566. fol.

Memorantur præterea:

ὁ Πυθικὸς λόγος ὁ πρὸς τοὺς ἐκ τῶν πολέμων Ἀθηναίους πρεσβεύων. Philostrat. p. 497.

Ὀλυμπικός, quem è gradibus templi dixit, svasurus Græcis, ut missis intestinis dissidiis arma cōmunia in Medos & Persas converterent. Philostr. p. 497. & in Epistola ad Juliam Augustam p. 887. & in Isocratis vita p. 506. ubi notat quod panegyricus pulcherrimus Isocratis orationum è Gorgia sit expressus.

Πυθικὸς λόγος, quem dixit ex ara, unde aurea ipsi statua posita in Pythii templo est, cujus præter Philostratum meminit Athenæus Lib. XI. p. 505.

Ejus περὶ Φύσεως σύγγραμμα compositum Olympiade LXXXIV. laudat Olympiodorus MS. in Platonis Gorgiam, apud Allatium p. 116. de scriptis Socratis. Idem liber præterea titulum habebat περὶ τοῦ μὴ ὄντος illo enim Gorgias conatus est ostendere, nihil esse, vel si aliquid sit, ab homine non posse comprehendi, vel si possit, exponi aliis non posse. Vide Sextum Empiricum VII. contra Math. p. 149. seqq.

Vitam produxit usque ad annum ætatis CVIII. quo cum *jam discernius finem sui temporis exspectaret, etsi morti non potuit, tamen infirmitatibus insultavit*, ut ex Cincio Alimento refert Fulgentius in expositione antiqvor. verborum. Hermippum ἐν τῷ περὶ Γοργίου laudat Athenæus Lib. XI. p. 505. qui & libro XIII. p. 596. meminit alterius Gorgiæ Athenienſis, qui scripserat περὶ τῶν Ἀθήνησι ἑταιρίδων.

VI. ISÆUS Athenienſis, sive Chalcidenſis, ut alii, certe Athenis dicendi facultatem edoctus à Lysia & Isocrate, ipse Demosthenis Magister, unde de tempore quo floruit utcunque constat, quoniam accuratius aliquid de vita atque ætate ejus, & quando obierit, tradere nec Dionysius Halicarnass. valuit, nec Plutarchus, nisi quod ajunt post bellum Peloponnesiacum claruisse, usque ad regnum Philippi Macedonis. Fuit & alius Isæus junior, itidem Rhetor, patria Assyrius, de quo æqualis ejus Plinius Lib. II. Epist. 3. Philostratus 1. Sophist. Svidas, & Schol. Juvenalis ad Sat. III. 74. *Isæo torrentior.* Sub Isæi prioris nomine LXIV. olim lectæ

lectæ ſunt orationes à Plutarcho & Photio cod. 263. ſed qui quatuordecim ex illis ſpurias fuiſſe teſtantur. Quinquaginta genuinarum tituli à Meurſio in Bibliotheca Attica collecti & à me ordine Alphabetico diſpoſiti hi ſunt, è quibus decem crucis ſigno notatæ & univerſæ in cauſis judiciariis circa hereditatem adeundam verſantes adhuc exſtant, & numerum ordinis in editionibus obſervati adſcriptum habent.

† περὶ τῦ Ἀγνίε κλήρε. X.

† πρὸς Ἀγνόθεον III. Vide infra in ὑπὲρ τῦ Νικοστράτε κλήρε.

περὶ τῦ Ἀλεξάνδρε κλήρε. Harpocrat. in ὅτι παιδί. Sed Ἀριστάρχε pro Ἀλεξάνδρε legendum docet Meurſius II. 4. Attic. Lect.

πρὸς Ἀνδοκίδην. Pollux VII. 2.

πρὸς Ἀπολλόδωρον. Harpocrat.

† περὶ τῦ Ἀπολλοδώρε κλήρε. VI.

Κατὰ Ἀριστάρχε. Pollux II. 4.

† περὶ τῦ Ἀριστάρχε κλήρε πρὸς Ξεναίνητον. IX. Vide ſupra περὶ Ἀλεξάνδρε κλήρε.

πρὸς Ἀριστογείτονα καὶ Ἀρχιππον. Dionyſ. Halic. in Iſæo. Harpocrat. in ἀνεσκευασμένην.

περὶ τῦ Ἀρχιπόλιδ@· κλήρε. Pollux X. 1.

† περὶ τῦ Ἀσυφίλε κλήρε. VIII.

πρὸς Βοιωτόν. Harpocrat.

πρὸς δημότας περὶ χωρίε. Dionyſ. Halic. in Iſæo, Harpocrat. in σφηθός.

† περὶ τῦ Δικαιογένες κλήρε. IV.

πρὸς Διοκλέα, ὕβρεως. Pollux VII. 22. Harpocrat.

πρὸς Διοφάνην ἀποδοκιμασίας. Harpocrat.

πρὸς Δωρόθεον. Harpocrat. in ἀσίας δίκη.

Κατ' Ἐλπαγόρε καὶ Δημοφάνες. Harpocrat. ſæpius, & Etymol. M. in σύνδικοι.

πρὸς Ἑρμωνα ὑπὲρ τῆς ἐγγύης ἀποδοκιμασίας. Dionyſ. in Iſæo. Harpocration & Suidas pluribus locis.

ὑπὲρ Εὐμαθῦς. Dionyſ. Halic. in Iſæo. Harpocration, Apoſtolius VIII. 20. proverb.

ὑπὲρ Εὐφιλήτε πρὸς τὸν Ἐρχιέων δῆμον. Dionyſ. in Iſæo.

περὶ Ἡρων@· κλήρε. Harpocrat. in εἰς ἔω. ſed legendum Κίρων@·.

Κατὰ Θεοφίμε. Harpocr. in πεπρασθῆναι.

πρὸς Ἰχόμαχον. id. in χίλιοι διακόσιοι.

πρὸς Καλλικράτην. Harpocrat.

πρὸς Καλλιπποίδην. Harpocr. in ἀνεπιτήδειον.

Κατὰ Καλλιφῶντος α'.

——— ——— ——— β'. Etymol. M. in Ἀπιτέιτας, unde Harpocrat. & Svidam ſupplendum monuit Meurſius V. 2. Lect. Attic.

πρὸς Καλυδῶνα. Harpocrat. Apoſtolius V. 20. proverb.

† περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου. VII. Adde quæ in Ἥρωνος & Κύλωνος & ſupra in Trapezitico Iſocratis.

Κατὰ Κλεομένους. Harpocr. in κλητῆρες.

περὶ τοῦ Κλεωνύμου.

περὶ Κύλωνος κλήρου. Porphyrius apud Euſeb. X. 3. præparat. ſed legendum Κίρωνος.

πρὸς Λυσίβιον. Harpocrat. in Ἐπίδικος, & νοθεία. Pollux X. 1. Svid. in ἐπίδικος, apud quem male in τέως πρὸς Ἀνσίβιον, & apud Etymol. in ἐπίδικος, Ισοκράτης πρὸς Λυσίαν pro Ἰσαῖος πρὸς Λυσίβιον. Vide Meurſ. V. 2. Attic. Lect.

περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ῥηθέντων, Harpocrat.

πρὸς Μέδοντα. Dionyſ. Halic. in Iſæo.

Ὑπὲρ τοῦ Μενεκλέους κλήρου. Harpocrat. in ἀγενής.

πρὸς Μενεκράτην. Id. in πεζοίκιον.

περὶ Μετοικισμοῦ. Harpocrat.

Ὑπὲρ Μνησιθέου θυγατρός. Harpocrat. in ἀπορρήτους.

πρὸς Νεοκλέα. Id. κλητῆρες.

Ὑπὲρ Νικίου. Harpocrat. in ἀποῤῥέξαντες & χίλιοι Ἀλκμέωνος.

πρὸς Νικοκλέα περὶ χωρίου. Harpocr. in ψευδοκλητεία, θυργωνίδαι, Τιθεωνίδαι.

† Ὑπὲρ τοῦ Νικοστράτου κλήρου. III. A Dionyſio Halicarnaſſeo hæc oratio inſcribitur πρὸς Ἀγνόθεον.

πρὸς Ξεναίνετον. Vide ſupra περὶ τοῦ Ἀριστάρχου κλήρου.

πρὸς Ὀργεῶνας. Harpocrat.

περὶ τῆς πίστεως. Id. in οἶον.

Κατὰ Πολυδίππου. Harpocr. in θόρικος.

πρὸς Πύθωνα. Harpocr. in Ἀλαμαρτυρία.

Ὑπὲρ Πύθωνος, ἀποστασίου. Harpocr. & Svid. in κλητῆρες.

† Ὑπὲρ τοῦ Πύῤῥου κλήρου. II.

πρὸς Σάτυρον. Harpocr. in ἐπίδικος. In Meurſii Bibl. Attica p. 1525. per librarii errorem bis laudatur Hephæſtion pro Harpocratione.

πρὸς Στρατοκλέα. Harpocrat.

Τεμενικός. Harpocrat. in ἄμιπποι.

πρὸς Τιμωνίδην περὶ χωρίου. Harpocr. in ἀζίας δίκη, Svid. in Ἀλάθεσις.

† περὶ Φιλοκτήμονος κλήρου. V.

Tituli

Tituli ſunt non L. ſed LII. at forte apud Harpocrationem in κληταῖρες debet legi πρὸς Νικοκλέα, non πρὸς Νεοκλέα, & ex aliis duplex unius orationis titulus poſitus pro duabus. Ut dixi ὑπὲρ Ξ Νικοστράτ κλήρ, & in περὶ Ξ Ἀριστέρχ κλήρ. De quatuordecim ſuppoſitis Iſæo orationibus ne tituli quidem ætatem tulerunt, præter harum trium:

Κατὰ Μεγαρέων. Harpocr. in σφοδρίας.

πρὸς Εὐκλείδην. Dionyſ. in Iſæo, Pollux VIII. 6. Priſcianus Lib. XVII. p. 1089. Harpocrat. pluribus locis.

Κατ' Ἀριστοκλέους. Harpocrat. in ὑπομνήμασι.

Iſæum inter ἀπαγγελμάτων πολιτικῶν ſive præceptorum Rhetoricorum ſcriptores refert Dionyſius Halicarnaſſeus Epiſtola ad Ammæum, niſi legendum eſt Ἰσοκράτην pro Ἰσαῖον.

Editiones orationum decem Iſæi, quæ adhuc exſtant, retuli ſupra in Antiphonte. De verſione latina Miniati ita Jacobus Perizonius Vir Clariſs. in triade diſſertationum diſſ. 1. p. 60. *Inſcitiſſime utiliſſimas has orationes quæ turpiter adeo neglectæ jacent latino ſermone redddidit indoctus earum interpres Alphonſus Miniatus.* Adde diſſ. 2. p. 122. & 125. *Didymi Alexandrini* Grammatici Συμμίκτα in Iſæum, quæ laudat Harpocration in χαμήλια, perinde ut quamplurimæ ipſius Iſæi orationes interciderunt.

VII. LYCURGUS a) Lycophronis F. è nobili genere, Athenienſis, Platonem Philoſophum initio audivit, ut præter Laërtium III. 46. & alios tradit ad Gorgiam Platonis Olympiodorus, è Philiſco, qui Lycurgi vitam ſcripſit. Confer Lambecium Lib. VII. de Bibl. Vindob. p. 127. A Platone venit ad Iſocratem, & magnas inde res in Rep. geſſit, magnis honoribus functus eſt: in jure dicendo ſeveriſſimus b) in vita ſobrius & in

a) Plures fuere Lycurgi, ut legislator Lacedæmoniorum, de quo ſupra cap. XII. & Lycurgus Thraciæ Rex quem Oſiris interemit, teſte Diodoro Sic. Lib. I. Lycurgus noſtri avus, quem XXX tyranni Athenis interfecerunt teſte Plutarcho. Denique inter filios quoque noſtri unus fuit patri cognominis.

b) H. Valeſius ad verba Ammiani Marcellini XXII. 9. *judicibus Caſſiis triſtior & Lycurgo*: Non aſſentior Lindebrogio qui Lycurgum hîc intelligit Legislatorem Spartanorum. Lycurgum enim Athenienſem Rhetorem arbitror intelligi, cujus in reos ſeveritas celebrata eſt. Diodorus Siculus in Lib. XVI. de eo dixit: ἦν δὲ πικρότατος ἐν τοῖς λόγοις κατήγορος. Unde etiam *Ibis* cognominatus eſſe videtur, quod ſcilicet ut Ibis angves, ſic ipſe noxios cives & peregrinos expelleret. Ariſtophanes in avibus: Ἶβις Λυκάργω, χαιρεφῶντι νυκτερίς. Quanquam ſcio Scholiaſten aliam afferre cauſam, quod ſcilicet Ægypto oriundus, aut quod longis cruribus eſſet Lycurgus. Sed noſtram ſententiam confirmare videtur

magnis opibus continens. Civibus vero ſuis ita gratus, ut poſtulanti Alexandro Regi eum tradere, omnino recuſarent. Vectigalia civitatis à ſexaginta talentis ad mille ducenta intendiſſe teſtatur Plutarchus. Idem notat in dicendo minime fuiſſe extemporalem, ſed cum diceret, nunquam non cauſam viciſſe, ac quo facilius ad nocturnas etiam meditationes excitaretur, uſum lectulo duriore, in quo villus tantum & pulvinus, quod Theoni itidem in progymnaſmatis c) relatum memini. In Metroo rationem adminiſtratæ Reip. paulo ante mortem reddidit, Meneſæchmi criminationibus dilutis ac confutatis. Diem obiit ſupremum ante Demoſthenem, qui in exſilio per literas pro defuncti liberis apud Athenienſes delatis interceſſit. Vide Demoſth. Epiſt. 3.

Lycurgi orationes quindecim ferebantur ætate Plutarchi, totidemque Photius quoque cod. 268. commemorat, ſed lectas à ſe negat. *Λυκόργυ δ' ἑδεκὸς τ' ἄλλων ὅζα μ πιλοῖν εἰς ῥήτορας καὶ δημαγωγυὺς τὸ ἔλαττον φερομένυ, ὅπω παρίχειν ἡμῖν ὁ χρόνος λόγυς ἀναγνώναι. Φέρεσθαι δ' αὐτὸ ἐξ ἱσορίας πενθκαιδέκα μεμαθήκαμεν.* Ex his unica exſtat hodie præclariſſima *adverſus Leocratem*, (Plutarcho in Lycurgi vita male κλεωκράτην) qui neglecto populi decreto, quo poſt cladem ad Chæroneam Olymp. CX. 3. Athenienſes patriam deſerere & in alium locum ſe conferre prohibebantur, Rhodum atque inde Megaram cum rebus ſuis migraverat, denique poſtquam Alexandri M. in Aſiam expeditio Olymp. CXI. tranquillas patriæ res feciſſet, Athenas redierat. Græce ab Aldo Venet. 1513. fol. & ab H. Stephano edita eſt Pariſ. 1575. fol. cum aliis Græcis Oratoribus. Seorſim Græce vulgavit cum præfatione ſua *Philippus Melanchton*, Witteb. 1545. 8. recuſam A. 1568. 8. Equidem in libro Greg. Richteri qui inſcribitur *Criſcis Melanchthoniana*, p. 532. aliquid affertur è Melanchtonis præfat. *ad Lycurgi orat. à ſe converſam* 20. Auguſt. 1548. Sed legendum *Græce editam* 20. Aug. 1545. Eandem in variis Catalogis vidi verſionem Melanchtonis, & editionem Wittebergenſem græcolatinam laudari. Sed error eſt. Plus ſimplici quidem vice Melanchthon publicis prælectionibus interpretatus fuit Lycurgum, nunquam tamen latina ver-

tur Plutarchus in Lycurgi Rheteris vita, ubi & verſum illum Ariſtophanis adducit, ſed mendoſum. *Ἔσχε δὲ καὶ τὴν ἄσκησιν τὴν φυλακὴν καὶ τῶν κακούργων τὴν σύλληψιν ὡς ἐξήλασεν ἅπαντας, ὡς καὶ τῶν Σοφιςῶν ἑνίκς λέγειν Λυκοῦργον ἀ μέλανι ἀλλὰ θανάτω χρίοντα τὸν κάλαμον κατὰ τῶν πονηρῶν οὕτω συγγράφειν.* Ab hoc Lycurgo viri qui in gerenda Rep. ſeveri eſſent Lycurgi dicebantur. Cicero Epiſt. X. Lib. I. ad Atticum: *Noſmetipſi*, ait, *qui Lycurgei à principio fuiſſemus, quotidie demitigamur.*

c) p. 140. edit. Camerar.

Digitized by Google

na verſione donatum in lucem edidit; non magis quam Chriſtophorus Pezelius, qui poſt Melanchtonem eandem in concione juvenum ſtudioſorum expoſuit. Latine primus vertit *Johannes Lonicerus*, cum Demoſthenis Orat. pro pace. Baſil. 1548. 8. Denique cum *Loniceri* verſione, Orationibus Dinarchi, Lesbonactis, Herodis & Demadis* juncta lucem vidit Hanoviæ A. 1619. 8. Græce & latine.

Orationum deperditarum tituli à Meurſio III. 3. Attic. Lect. & in Bibliotheca Attica obſervati hoc loco à me ſubjicientur Alphabetico ordine digeſti ad inveniendi facilitatem.

1. Κατ' Ἀισχυρίν. Harpocrat. in ἐρωτήν. Svidæ πρὸς Ἰσχυρίαν, quod præfert Meurſius.
2. Ἀπολογισμὸς ὧν πεπολίτευται, ſive ἀπολογία πρὸς τὸν αὐτὸν ὑπὲρ τῶν ἰυθυνῶν. Svid. in Λυκοῦργ. Plutarch. Photius, Harpocrat.
3. περὶ Ἀριστογείτονος. Svid. Plutarch. Harpocrat. Libanius in argumento oratt. Demoſthenis contra eundem Ariſtogitonem.
4. Κατ' Αὐτοκλέους. Svid. in μηλόβοτ.
5. Κατ' Αὐτολύκου, ἀπολείας. Plutarch.
6. Κατ' Αὐτολύκου ὑπὲρ Ἀριστογείτονος, περὶ ἱερῶν. Plutarch. Harpocrat. Svid.
7. Κατὰ Δημάδου τὸν Δημέου, περὶ ἱερῶν. Plutarch. Harpocrat. Athen. Lib. XI. Scholiaſtes Comici ad Plutum.
8. περὶ διοικήσεως. Svid. in Λυκοῦργ. & ὀχεῖον. Harpocrat. pluries.
9. Κατὰ Διφίλου. Plutarch.
10. περὶ τῆς ἱερείας. Harpocratio frequentiſſime, & Priſcianus Lib. XVIII. & Svidas non uno loco, qui tamen in Λυκοῦργ. legit ἱερατείας, quod præfert Gisb. Cuperus p. 96. Var. Obſervatt.
11. πρὸς Ἰσχυρίαν. Svid. ſed Harpocrationi κατ' Ἀισχυρίν.
12. Κατὰ Λυκόφρονος α'. Athen. Lib. VI. Harpocrat. Theo progymnaſm. Etymol. M. in ἐμποδών. Apoſtolius VIII. 20. prov. Svid. in μοχθηρία.
13. —— —— —— β'. Svid. & Harpocrat. in ὀρχάνη.
14. Κατὰ Λυσικλέους στρατηγοῦ περὶ ἱερῶν. Plutarch. Harpocrat. & Svid. ubi male Πασικλέους.
15. πρὸς τὰς Μαντείας ſive περὶ μαντείων. Svid. in Λυκοῦργ. & καυχᾶ.
16. Κατὰ Μενεσταίχμου (Svid. in πεζογραφία, Dinarchum κατὰ Μεναίχμου & Pollux Μενεσθέως, vitioſe) περὶ ἱερῶν. Plutarch. Harpocratio ſæpius. Svid. in προωρροσία.
17. Κατὰ Πασικλέους. Svid. ſed legendum Λυσικλέους.
18. Κατὰ Τιμοκράτους. Svid. in πεπορπημένος.

Qua-

* De Demade, Lesbonacte & aliis Oratoribus egi infra Lib. III.

Digitized by Google

Quatuordecim tantum esse debebant, sed 1. & 11. eadem est, uti 14. & 17. Nec dubito 8. esse dimidiam partem tituli unius ex reliquis: atque idem de 10. puto judicium esse ferendum. His si oratio adversus Leocratem addatur, numerus quindecim λόγων Lycurgi constabit. Fuerunt praeterea dubiae nonnullae, ut

Διαδικασία κροκωνιδῶν, πρὸς Κοιρωνίδας. Hanc Philino à nonnullis tributam testatur Harpocrat. in Κοιρωνίδας.

Κατὰ Δεξίππου. Id. in σύνδικοι.

VIII. DEMOSTHENES Paeanensis Atticus, lucem vidit Olymp. CI. 2. deditus primum Philosophiae sub Platone * & Euclide Megarensi, verum audito semel Callistrato Oratore, qui cum magna populi admiratione causas agebat, unice accensus est ad eloquentiae studium, atq; inde sub Isaeo aliisque dicendi Magistris & Andronico histrione, à quo actionem didicit, tantos fecit progressus, ut per impigrum studium emendata naturali ** balbutie princeps orator evaderet, omnibusque admirationi esset, atque plurimum in Rep. posset. Sed & hodieque *commemorato ejus nomine, maximae eloquentiae consummatio animo oboritur audientis*, ut verbis utar Valerii Maximi VIII. 7. Regi Macedoniae Antipatro ab Athenienſibus tradendus, venenum sumsit in Calabria *** insula Olymp. CXV. 3. aetatis LXII. ante Christum CCCXXII. Vitam ejus & laudationem è veteribus scripsere *Plutarchus*, *Lucianus*, *Libanius* & *Suidas*, quos cum notis exhibet in sua Demosthenis editione *Hieronymus Wolfius*. E recentioribus praeter *A. Schottum* sufficiat laudasse duum viros Gallos egregios *Renatum Rapinum* in collatione Demosthenis cum Cicerone, & *Tourrellum* in prolegomenis ad Orationes quasdam Demosthenis Gallice à se translatas.

Exstant sub Demosthenis nomine orationes LXI. tum proœmia ad orationes LXV. (tot enim Orationes illius legisse se testatur Photius cod. 265.) & sex Epistolae. De Epistolis vide supra c. X. num. 15. Orationes praesenti loco ordine literarum recensebo, perditarum etiam mentionem facturus praefixo asteriſco, editis vero praemissurus numerum ordinis, quem in Hieron. Wolfii editione obtinent. Temporis notationem adposui ex capite IV. vitae Demosthenis, scriptae ab Andrea Schotto, ita tamen ut ipse *Dionysium Halic.* ex quo ille hausit consuluerim, & nonnulla subinde adjunxerim. LXV. ut dixi Orationes Demosthe-

* Vide ad Laërtium II. 108.

** Cicero 2. de divinat. *eum R. dicere nequiret, exercitatione fecit ut planissime diceret.*

*** Plutarch. Tzetzes Chil. VI. v. 170. 186.

Digitized by Google

mosthenis genuinas fuisse Photius testatur, neque vero universæ ad nos pervenerunt, nec universæ quas habemus sunt genuinæ. Ecce Tibi utrarumque succinctam notitiam:

17. περὶ τ πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν. De fœdere Alexandri cum Athenienſibus, violato à Rege, cum Messenam Philiadæ tyranni filiis restituisset. *Hyperidi* tribuitur à Libanio, Photioque. Habita prætore Evæneto Olymp. CXI. 2. ætatis Demosth. XLV.

25. Κατὰ Ἀνδροτίωνος. Prima hæc oratio scripta in causa publica, anno ætatis XXV. Olymp. CVI. 2. prætore Callistrato. Dionysius Halic. Epist. ad Ammæum: δημοσίας τε λόγους ἤρξατο γράφειν ἐπὶ Καλλιστράτε ἄρχοντος εἰκοστὸν καὶ πέμπτον ἔχων ἔτος. Καί ἐστιν αὐτῷ πρῶτος τ ἐν δικαστηρίῳ κατασκευασθέντων ἀγώνων ὁ κατ' Ἀνδροτίωνος, ὃν γράφε Διοδώρῳ τῷ κρίνοντι τὸ ψήφισμα θορυβούμενον. Latine vertit præter Wolfium *Basilius Landus* Placentinus.

39. Πρὸς Ἀπατούριον παραγραφή.

28. & 29. Κατὰ Ἀλισγείτονος α, β. Orationes duæ adversus Aristogitonem, accusatum eodem tempore à Lycurgo. Dionysius è dictione colligit has non esse Demosthenis, saltim non posteriorem, quam ab aliis etiam rejici testatur Libanius in argumento. Priorem vertit Philippus Melanchthon, posteriorem *Vitus Winshemius*.

26. Κατὰ Ἀλισχοράτους. Habita prætore Aristodemo Olymp. CVII. 1. ætat. Demosth. XXVIII. Actor Euthyles.

* Κατὰ Ἀλισοτέλους. Syrianus in Hermogenem, cujus locum produxit Meursius in Bibl. Attica.

* Περὶ τ Ἀρπαλείων χρημάτων. Isidorus Pelus. Lib. IV. Epist. 205.

* Πρὸς Ἀρταβάζον. Priscianus Lib. XVIII.

23. Περὶ τ ἀτελειῶν. s. de immunitate, adversus Leptinem. Habita Olymp. CVI. 2. prætore Callistrato, ætatis Demosth. XXV. Judice Dionysio χαρίεσσι καὶ ἁπάντων τ λόγων καὶ γραφικώτατος. Latine vertit *Petrus Nannius*.

33. 34. 35. Κατὰ Ἀφόβου α, β, γ. adversus Aphobum tutorem suum orationes 3. Actio decem talentorum, à Demosthene vix XVIII. annos nato (hoc est Olymp. CIV. 3.) teste Libanio in Demosthenis vita, qui addit aliis persuasum, Isæo has orationes deberi ut auctori, vel saltim ut correctori. Isidorus Peluſiota IV. 205. Epist. tradit Demosthenem tutoribus suis patria bona post victoriam ad-

versus eos reportatam reliquisse. Latine vertit *Joh. Lalamantius*, Heduus.

47. Πρὸς Βοιωτὸν, περὶ ὀνόματος.

48. ——— ὑπὲρ πρσικὸς μητρῴας.

62. Κατὰ Διονυσοδώρου, βλάβης.

* Ἀπολογία περὶ τῶν δώρων. Habita prætore Anticle Olymp. CXIII. 3. ætat. LIV. Dionys. Halicarnass. Epist. ad Ammæum p. 125.

19. Ἐπιτάφιος in eos qui in Chæronea clade fortiter pro patria pugnantes obiissent. Habita Olymp. CX. 3. ætat. Demosth. XLII. Meminit Plutarchus, & sane habitam aliquam hujus argumenti omnes fatentur, sed hanc quæ exstat, Dionysius, Libanius, Photius Demostheni abjudicant. Latine vertit *Joh. Lonicerus*.

20. Ἐρωτικός, sive laus Epicratis. Hanc veluti languidiorem & vi tanti oratoris destitutam, Demosthenis esse negant Dionysius, Libanius, hisque succinens Photius.

32. Πρὸς Εὐβουλίδην ὑπὲρ Εὐξιθέου.

53. Κατὰ Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου, ψευδομαρτυριῶν.

38. Πρὸς Ζηνόθεμιν παραγραφή.

39. Κατὰ Θεοκρίνους. Actor Epichares. Oratio à Callimacho tributa est Dinarcho. Vide Dionysium in Dinarcho & Harpocration. in Θεοκρίνης. Anonymus in argumento: τὸν μὲν λόγον οἱ πολλοὶ νομίζουσιν εἶναι Δεινάρχου, καίτοιγε οὐκ ἀπεικότως τοῦ Δημοσθένους.

61. Πρὸς Καλλικλέα, περὶ χωρίου.

58. Πρὸς Κάλλιππον.

60. Κατὰ Κόνωνος, αἰκίας. Actio injuriarum ob verbera. Apud Plutarchum de gloria Athenienss. legas ἀνοίας, vitiose, ut notatum Meursio III 6. Attic. Lect. Ex hac oratione multa ad verbum transtulisse Dinarchum in priorem suam adversus Cleomedontem, notavit Porphyrius apud Eusebium Lib. X. c. 3. præparat.

21. Ὑπὲρ τοῦ Κτησιφῶντος. Pro Ctesiphonte * adversus Æschinem. Vide infra περὶ τοῦ στεφάνου.

41. Πρὸς τὸν Λακρίτου παραγραφήν.

52. Πρὸς Λεοχάρην περὶ κλήρου.

23. Πρὸς Λεπτίνην. Vide supra περὶ ἀτελειῶν sive περὶ ἀτελείας.

51. Πρὸς Μακάρτατον, περὶ τοῦ Ἀγνίου κλήρου.

16. Ὑπὲρ τῶν Μεγαλοπολιτῶν. De ope ferendâ Megalopolitanis (Arcadiæ

* Ctesiphon iste Orator & ipse fuit. Vide Tzetzæ Chiliad. V. hist. 31.

diæ hæc civitas fuit) adverſus Lacedæmonios. Dicta Olymp. CVI. 4. ætat. Demoſth. XXVII. prætore Eudemo ſive Theodemo.

* Κατὰ Μίδοντος. Pollux VIII. 6. Harpocrat. in *δικατεύειν*.

24. πρὸς Μειδίαν, περὶ κονδύλου. Contra Midiam qui Demoſtheni Chorago in Dionyſiis alapam inflixerat, & ab eo accuſatur impietatis. Hac oratione propter adverſarii potentiam nihil effeciſſe Demoſthenem, auctor eſt Iſidorus Peluſ. IV. 205. Epiſt.

46. πρὸς Ναυσίμαχον καὶ Ξενοπείθην ἀπογραφή.

31. Κατὰ Νεαίρας, contra Neæram Stephani cujusdam Athenienſis uxorem. Demoſtheni abjudicat Dionyſius Halicarnaſſeus. Dubitat etiam Athenæus XIII. p. 573. 586.

59. πρὸς Νικόστρατον περὶ ἀνδραπόδων ἀπογραφῆς Ἀρεθουσίου.

54. Κατὰ Ὀλυμπιοδώρου, βλάβης.

1. Ὀλυνθιακὸς ά, ſive tertia potius.

2. —— —— β'. Secundam primo loco ponendam res ipſa ſuadet & Dionyſii Halic. teſtimonium.

3. —— —— γ' ſecunda. De ope Olynthiis ferenda adverſus Philippum orationes tres habitæ prætore Athenis Callimacho Olymp. CVII. 4. ætatis Demoſth. XXXI. Latine verterunt *Phil. Melanchthon*, Anonymus quidam, & *Nic. Carrus*. Lond. 1571. 4. Primam etiam *Joach. Camerarius* & *Joh. Sturmius* (cum commentariolo ejusdem & ſcholiis Martini Cruſii in 1. & 2. Argent. 1554. 8.) ſecundam *Chriſtophorus Hegendorphinus*, tertiam alius Anonymus. Gallice cum notis *Tourrellus* Pariſ. 1691. 8. 1702. 4. Singulas quasdam ex Olynthiacis etiam latine transtulere *Vitus Amerbachius* & *Jac. Grifolus* Lucinianenſis. Analyſi dialectica, Rhetorica, hiſtorica, Ethica & Politica univerſas illuſtravit *Marcus Beumlerus* Francof. 1585. 8. addita latina verſione *Rudolphi Collini*. Artificium Rhetoricum explicavit etiam *Steph. Caroli* Bonon. 1533. 4.

36. 37. Κατὰ Ὀνητορος ά, β'. adverſus Onetorem Aphobi fundos & bona Demoſtheni addicta per nefas invadentem.

45. πρὸς Παντάινετον ἀπογραφή.

21. περὶ τῆς παραπρεσβείας De legatione ad Philippum male ab Æſchine obita. Dixit Demoſthenes adverſus Æſchinem prætore Pythodoro, Olymp. CIX. 2. anno ætatis XXXVII. De reſponſione Æſchinis infra ſuo loco. Demoſthenis orationem tranſtulit Anonymus quidam.

* πρὸς Περικλέα. Priſcianus Lib. XVII.

56. πρὸς Πολυκλέα περὶ τῶν Τριηραρχημάτων sive de sumtibus post finitum tempus præfecturæ navalis factis.

18. προοίμια δημηγορικά. Exordia sive proœmia orationum LXV. à Demosthene per otium elaborata, quibus in tempore uteretur. Sic Cicero ad Atticum Lib. XVI. Epist. 6. testatus est se habere librum proœmiorum, ex quo eligere solitus, cum aliquod σύγγραμμα instituit. Adde IX. 18. ad Pætum. Sed & Plato in Menexemo notat solenne fuisse Rhetoribus, habere ejusmodi λόγους παρεσκευασμένους. Latine vertit proœmia Demosthenis *Joh. Bernhardus Felicianus.*

15. περὶ τῆς τῶν Ῥοδίων ἐλευθερίας, de ope Rhodiis licet non optime meritis ferenda adversus Mausolum, qui civitatem eorum pauciorum imperio subjecerat. Habita prætore Thessalo sive Theello Olymp. CVII. 2. ætat. Demosth. XXIX. Latine vertit *Christoph. Hegendorfinus.*

22. περὶ τοῦ στεφάνου, adversus Æschinem pro Ctesiphonte qui decretum fecerat de Demosthene aurea ornando corona in Bacchanalibus, quod Athenas muro cinxerat. Latine vertit Leonh. Aretinus, Anonymus quidam, Dionysius Lambinus, Joachimus Perionius. De Ciceronis versione deperdita, Joh. Sturmii commentario & de editione P. Foulkesii & Johannes Friend dixi infra in Æschine. In hac oratione sese passim laudat Demosthenes, sed tam scite, ut propterea reprehensionem facile effugiat. Confer Plutarch. de laude sui p. 541. seq.

57. περὶ τοῦ στεφάνου τῆς τριηραρχίας pro Apollodoro de corona præfecturæ navalis.

43. 44. Κατὰ Στεφάνου, ψευδομαρτυριῶν, α', β'.

13. Συμβουλευτικὸς, ἤτοι ὁ περὶ τῆς συντάξεως. *De ordinanda Rep.* & veteri virtute ac libertate amplectenda, habita prætore Eudemo Ol. CVI. 4. ætat. Demosth. XXVII. Latine vertit *Joach. Camerarius.* Ineditam *Politiani* translationem memorat Labbeus Bibl. MSS. p. 372.

14. περὶ συμμοριῶν. De classibus. Est autem συμμορία, notante Libanio, ordo eorum qui Athenis munera publica subibant. Habita Archonte Diotimo Olymp. CVI. 3. ætat. Demosthen. XXVI. Prima δημηγορία sive oratio civilis quam dixit Demosthenes. Latine vertit *Johannes Lonicerus.*

55. πρὸς Τιμόθεον ὑπὲρ δίκης.

27. Κατὰ Τιμοκράτους. Contra Timocratem, actor Diodorus.

50. πρὸς

50. πρὸς Φαίνιππον περὶ ἀνιδόσεως.

Φιλιππικοὶ ιβ. Orationes duodecim in Philippum Regem Macedoniæ, lectæ olim ſunt à Dionyſio Halicarnaſſeo, & Demoſthenis imitatione Cicero quoque quatuordecim ſuas adverſus Antonium Orationes Philippicas inſcripſit, teſte Plutarcho in Cic. Hodie quatuor tantum hoc titulo inter Demoſthenis orationes exſtant, & alio longe quam Dionyſius legit ordine. Sed plures haberi ſub aliis licet titulis, ab Andrea Schotto obſervatum eſt, ex cujus ſententia Philippicas duodecim recenſebo.

4. Prima apud Dionyſium Philippica etiam in noſtris codicibus *prima* eſt, habita prætore Ariſtodemo Olymp. CVII. 1. ætat. Demoſth. XXVIII.

2. Secunda. In editis eſt Olynthiaca ſecunda.

3. Tertia, vulgo Olynthiaca 3.

1. Quarta, vulgo Olynthiaca 1. Vide quæ ſupra in Ὀλυνθιακός.

5. Quinta, in editis primæ Philippicæ annectitur ſub titulo πρὸς Ἀπόδειξις, & incipit ἃ μὲν ἡμεῖς &c. habita prætore Themiſtocle, Olymp. CVIII. 2. ætat. Demoſth. XXXIII. Apud Dionyſium Epiſt. ad Ammæum p. 123. vocatur ἕκτη τῶν κατὰ Φιλίππου δημηγοριῶν, ſed legendum πέμπτη, ut patet ex iis quæ ipſe ſubjungit.

6. Sexta hodie exſtat ſub titulo περὶ τῆς εἰρήνης, *de pace*, habita prætore Archia Olymp. CVIII. 3. ætat. Demoſth. XXXIV. Latine verterunt *Juſtinus Goblerus*, *Jacobus Grifolus* Lucinianenſis, & *Petrus Bracchus* Placentinus. *A Dounæi* prælectiones eruditæ in hanc Orat. prodiere Londini 1621. 8.

7. Septima, in editis & jam Photii tempore *ſecunda*, habita Lyciſco prætore, Olymp. CIX. 1. ætat. Demoſth. XXXVI. A nonnullis auctor hujus Orat. exiſtimatus *Hegeſippus Crobylus*. Confer Svid. & Etymol. M. in Ἡγήσιππος.

8. Octava, Hodie exſtat ſub titulo Orat. *de Haloneſo* περὶ τῆς Ἁλοννήσου, ſed Libanio judice rectius inſcribetur πρὸς τὴν ἐπιστολὴν Φιλίππου, habita prætore Pythodoro, Olymp. CIX. 2. ætat. Demoſth. XXXVII.

9. Nona, Hodie exſtat ſub titulo Orat. de *Cherſoneſo*. περὶ τῶν ἐν χερρονήσῳ, habita prætore Soſigene Olymp. CIX. 3. ætat. Demoſth. XXXVIII. Latine vertit *Petrus Bracchus* Placentinus.

10. Decima, in editis *tertia*, anno eodem.

11. Undecima, in editis quarta, habita prætore Nicomacho, Olymp. CIX. 4. ætat. Demoſth. XXXIX.

12. Duodecima, Hodie exſtat ſub titulo ὁ πρὸς τὴν Φιλίππου ἐπιστολήν *ad Philippi Epiſtolam* Athenienſibus bellum indicentem, quæ integra orationi præmittitur, habita prætore Theophraſto, Olymp. CX. 1. ætat. Demoſth. XL. Latine vertit *Robertus Britannus* Pariſ. 1643. 4. adjectis aliquot locis quos Cicero ex Demoſthene vertit vel adumbravit.

In univerſas hactenus enumeratas duodecim orationes & *Libanii* argumenta & *Ulpiani* commentarios habemus.

Quatuor Philippicas latine verterunt *Chriſtophorus Hegendorphinus*, Anonymus quidam, & *Paulus Manutius*, qui male *Claudius* vocatur in Bibl. Philoſophica Pauli Bolduani p. 471. tum *Nic. Carrus* Lond. 1571. 4. Binas ex illis etiam *Jacobus Griſolus* Lucinianenſis.

Gallicam verſionem elegantem IV. Philippicarum III. Olynthiacarum, Orationis de pace, de Cherſoneſo & ad Philippi Epiſtolam, cum notis eruditis debemus *Tourrello* Pariſ. 1701. 4.

40. πρὸς Φορμίωνα, ὑπὲρ δανείου.

42. Ὑπὲρ Φορμίωνος, παραγραφή. Male audiiſſe Demoſthenem hoc nomine refert Plutarchus, quod ita ex eadem officina duobus pugiones vendiderit adverſariis, quibus ſe mutuo confoderent.

Editiones Demoſthenis.

1. *Græce* cum argumentis *Libanii* apud Aldum Venetiis 1504. fol. Idem eadem forma & circa idem tempus *Ulpiani* commentarios in octodecim orationes, ſeorſim vulgavit una cum Harpocratione.
2. Baſileæ apud Joh. Hervagium 1532. fol. cum præfat. Eraſmi, quæ luculenta & nitida editio præter *Ulpiani* commentarios ad oram ſingularum paginarum ſtatim additos & *Libanii* argumenta orationibus præmiſſa, exhibet ad calcem varias Lectiones à Petro Daneſio collectas & ad quædam Demoſthenis loca annotationes, ex Budæi, Eraſmi & aliorum eruditorum lucubrationibus collectas.
3. Baſileæ apud eund. Hervagium A. 1550. 8. ſine Ulpiani commentariis.
4. Venetiis apud Paulum Manutium Aldi F. itidem omiſſis Ulpiani commentariis A. 1554. 8. 3. Vol.
4. Joh. Bernhardi Feliciani, collatis octo ad minium codicibus MSS. Venet.
6. Pariſiis apud Michaëlem Sonnium Pariſ. 1570. ex recognitione Dionyſ. Lambini & Gvil. Morellii fol. typis elegantiſſimis & cum Ulpiani commentario ſimiliter ut Hervagiana in ſingularum paginarum

ginarum oris adjecto. Laudat hanc editionem ex merito Thuanus Lib. XXXVI. Hiſtor. ad A. C. 1564.

7. *Græce & latine* cum translatione, notis & Gnomologia *Hieron. Wolfii* A. 1549. fol. Baſileæ apud Oporin. quinque partibus, quarum quartâ Demoſthenis vita, Wolfii notæ & Gnomologia, Ulpiani commentarii cum Wolfii verſione: & quintâ translationes quarundam Orationum Demoſthenis ante Wolfium per varios latine redditarum continentur.

8. *Latine* ex ejusdem Wolfii verſione Venet. 1550. 8. tribus Voluminibus, ſine Ulpiani commentario.

9. Itidem latine ex H. Wolfii recognitione Baſil. 1554. 12.

10. Demoſthenis à Wolfio iterum recogniti ſpecimen A. 1569. Baſil. apud Hervag. tantum continet orationes Olynthiacas tres & vitam Demoſthenis atque Æſchinis Græce & latine cum annotationibus.

11. Quarta recognitio Baſil. 1572. fol. ex Hervagiana officina per Euſebium Epiſcopium, exhibet Demoſthenis & Æſchinis opera integra Græce & latine ita digeſta in tomos ſex (qui in duo vel tria volumina poſſunt compingi) ut in *quatuor* primoribus contineantur Orationes utriuſque & Epiſtolæ cum Wolfii translatione, & ejusdem argumentis, ubi Libaniana deficiunt: Tomo *quinto* Ulpiani commentarii & ſeorſim acceſſiones quædam ad Ulpianum ex editione Pariſienſi, cum verſione Wolfii: Wolfii notæ in Ulpianum, Vita Æſchinis & Demoſtheniis è variis ſcriptoribus, Græce & latine cum notis. Et Anonymi annotationes in quædam Demoſthenis loca ex edit. Hervagiana A. 1532. Tomo ſexto Gnomologia, & annotationes Wolfii in Æſchinem, Demoſthenem & Libanii argumenta. Variæ lectiones è quatuor codicibus à Wolfio collectæ. *Vincentii Obſopœi* caſtigationes in Demoſthenem ex priſco codice decerptæ, quæ ſeorſim lucem viderant Norimbergæ A. 1534. 4. Variæ lectiones ex editionibus Græcis Demoſthenis Feliciana & Pariſienſi. Tum ex codice MS. Auguſtano variæ Lectiones & ſcholia in Demoſthenem inedita, quæ inde excerpſit Simon Fabricius Marcopibertanus Francus. Denique veteres Wolfii editionum priorum præfationes.

12. Francofurti 1604. ſive ut tituli quidam habent Colon. Allobrog. 1607. fol. editio quam modo recenſui repetita eſt, niſi quod optimo conſilio Ulpiani commentarii ſingulis orationibus ſubjiciuntur

Digitized by Google

ciuntur, & accesſit præter imaginem Demoſthenis ex veteri marmore, vita ejusdem, Olympiadibus ac præturis Athenienſium diſtincta, ex parallelis *Andreæ Schotti.*

Imaginē Demoſthenis exhibet etiam Jac. Gronovi⁹ T. 2. Antiqv. Græcar. tabula 93. Eloquentiam ejus pingit optime Dionyſius Halicarnaſſeus, ac ne de aliis Rhetoribus dicam Iſidorus Peluſiota II. Epiſt. 146. *Ὑπομνήματα Zoſimi Gazæi, Zenonis Citiei* (non Stoicorum principis ſed Rhetoris) & *Salluſtii* Sophiſtæ in Demoſthenem, quorum meminit Svidas, interciderunt. Eundem ut opinor Salluſtium Svidas è Damaſcio tradit Orationes Demoſthenis univerſas *δημοσίας* memoriæ mandaſſe, & ibidem meminit Nonni neſcio cujus, qui ſexies Demoſthenem devoraverit totum, nec tamen unum potuerit verbum congruens in concione proferre. *Καὶ Νόννον δέ φασιν ἐκμαθόντα ἑξάκις ὅλον τὸν Δημοσθένην, μὴ δὲ διὰραι τὸ σῶμα δύνασθαι πρός γε λόγων Πολιτικῶν σύνθεσιν.* Fuere & alii Demoſthenes. 1) Demoſthenes machæropœus Oratoris Pater. 2) Demoſthenes Athenienſium dux cum Antiphonte à Siculis interfectus Olymp. XCI. 4. teſte Thucydide & aliis. 3) Demoſthenes Maſſilienſis *Φιλαλήθης* Medicus Ophthalmicus, & 4) Demoſthenes Bithynus Hiſtoricus ac *κλίσεων* ſcriptor, de quorum utroque dixi ſupra in Democrito pag. 770. 5) Demoſthenes Thrax, qui ſcripſit teſte Svida de Poëtis Dithyrambicis, Metaphraſin Iliadis & Heſiodi Theogoniæ, atque Epitomen Damageti Heracleotæ.

IX. ÆSCHINES * Atrometi literatoris F. Cothocides Athenienſis, præceptore uſus eſſe fertur Iſocrate & Antalcida, vel ut *Cæcilius*, Leodamante, ** orator vehemens & gravis, ac cui ſoli ægre cedit Demoſthenis adverſarii ſui judicio, *μεγαλοφωνότατος.* Ab eo victus Olymp. CXII. 3. oratione pro Corona, Rhodum poſtea conceſſit in exſilium, ibique ſcholam aperuit & docuit, Alexandro M. jam defuncto, quem periiſſe conſtat Olymp. CXIV. 1. Deniq; relicto Rhodio *διδασκαλείῳ*, ſive ut Philoſtratus vocat, Sophiſtarū Phrontiſterio, conceſſit Samum, & ibi non diu poſt, ætatis LXXV. obiit. Vide Plutarchum p. 838. Svidam, Photiū cod. 61. & 164.

* Alius fuit Æſchines Lyſaniæ F. Socraticus, de quo dixi ſupra cap. XXIII. 31. Alios præterea ſex Æſchines commemorat Laërtius II. 64. Alios itidem quinque vel ſex Menagius ad Laërtii locum. His addes Æſchinem Syneſii æqualem, qui ejus meminit Epiſtola 3. Æſchinis Selli præter Heſychium in *σεσελίσθαι* meminit Svidas in *Θεαγένης χρήματα.* Æſchinis Eleuſinii Apollonius in Æſchinis noſtri vita.

** Leodamantis hujus effigiem vide apud Jac. Gronovium T. 2. Antiqv. Gr. tabula 74. quemadmodum Æſchinis ipſius tab. 94. Cæcilium laudat etiam Photius cod. 61. ubi de Æſchine agit, ſed male excuſum Κικιλι@ p. 28. edit. Hœſchelii.

Digitized by Google

& 164. & Philoſtratum Lib. I. de Sophiſt. p. 508. ſeq. qui p. 487. notat quam plurimas orationes habuiſſe, & habuiſſe ex tempore, & ex quorundam ſententia primum extemporali illa dicendi ratione (quam p. 510. ἰδίως λέγειν & ἰσοφορήτῳ ὁρμῇ ἀποχειρίζειν vocat) uſum fuiſſe. Οἱ δὲ Αἰσχίνην φασὶ τὸ σχεδιάζειν εὕρημα. Τοῦτον γὰρ πλεύσαντα εἰς Ῥόδον φθῆναι τὸν Κάρα Μάυσωλον σχεδίῳ αὐτὸν λόγῳ ἐπαινῆσαι (perperam interpres: *extemporali carmine cecinisſe*, pro *extemporalem orationem habuiſſe*) Ἐμοὶ δὲ πλεῖστα μὲν ἀνθρώπων Αἰσχίνης δοκεῖ σχεδιάσαι πρεσβεύων τε καὶ ἀποπρεσβεύων, συνηγορῶν τε καὶ δημηγορῶν. Καταλιπεῖν δὲ μόνους τοὺς (forte τρεῖς) συγγεγραμμένους τῶν λόγων, ἵνα τῶν Δημοσθένους φροντισμάτων μὴ πολλῷ λίποιτο, σχεδίους δὲ λόγους Γοργίας ἄρξαι. *At mihi quidem frequentiſſime videtur ex tempore dixiſſe Æſchines, & legatus & ad legatos & in foro & in concione, ſolasque tres orationes conſcriptas reliquiſſe, ut nec hoc nomine Demoſthene multo inferior haberetur, ex temporalis tamen eloquentiæ initium puto deberi Gorgiæ.* Ita reddendus ille locus, quem ut alia pleraque interpres non ſatis cepit.

Exſtant *tres* Æſchinis *Orationes*, veluti totidem Charites, quemadmodum novem * Æſchinis Epiſtolæ veniebant nomine Muſarum, ut Photius teſtatur. Sed hodie leguntur ſub Æſchinis nomine *Epiſtolæ XII.* quemadmodum dixi ſupra cap. X. 6. Orationes vero tres, quas ſolas genuinas Æſchinis noſtri, agnoſcunt etiam veteres, hæ ſunt:

1. Κατὰ Τίμαρχον, *Adverſus Timarchum* Arizeli F. accuſatorem ſuum, quem flagitioſæ vitæ reum agit. Confer Tzetzæ Chiliad. VI. verſu 5. ſeq. qui v. 60. teſtatur Timarchum ignominia ab Æſchine notatum ſibimet ipſi manus præ ægritudine intuliſſe.

2. περὶ παραπρεσβείας, *de perfide obita* ſecunda ad Philippum *legatione*, cujus à Demoſthene accuſatus fuit, *Apologia.* Fuerunt qui exiſtimarent hanc & ſuperiorem orationem non dictas ab Æſchine Athenis, ſed ſcriptas fuiſſe per otium in exſilio. Vide argumentum Græcum hujus Orat. Photius: λέγεται δὲ ὅτι πρῶτον ἐκεῖσε (ἐν Ῥόδοις) σχολάζων τὰ πλάσματα καὶ λεγομένας μελέτας συνθεῖναι.

3. Κατὰ Κτησιφῶντος. *Adverſus Cteſiphontem*, qui auream Demoſtheni coronam decreverat. Hanc præclaram orationem cum contraria

* Photius cod. 61. τρεῖς μόνους αὐτοῦ λόγους φασὶ γνησίους εἶναι καὶ ἐννέα Ἐπιστολάς. Διὸ τοὺς μὲν λόγους αὐτοῦ τινες χαρίτας ὠνόμασαν, διότε τὸ χαρίεν τοῦ λόγου, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν χαρίτων. Μούσας τε τὰς Ἐπιστολὰς διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐννέα Μουσῶν.

Digitized by Google

* Demoſthenis quæ pro Cteſiphonte de Corona inſcribitur, latine olim verterat *Cicero*, ut teſtatur Hieronymus Epiſt. 101. ad Pammach. & Sidonius II. 9. Epiſt. E recentiotioribus utramque transtulit *Leonhardus Aretinus*, cujus verſio cum Ciceronis operibus typis exſcripta eſt A. 1528. *Dionyſius Lambinus*, cum cujus verſione prodierunt ſeparatim Ingolſtad. 1595. 8. & Cum *Joh. Sturmii* commentariolo Argent. 1550. 8. Vulgatæ etiam ſunt Græce Argent. 1545. & Altorf. 1581. 8. & noviſſime emendatius cum nova verſione *P. Foulkeſii* & *Johannis Friend*, Oxon. 1696. 8.

Univerſæ tres Æſchinis Orationes ab Aldo Venet. 1513. fol. & H. Stephano editæ ſunt Græcè inter alios Oratores, 1575. fol. Miror autem Stephanum omiſiſſe quæ Aldus & Wolfius non omiſit vitam Æſchinis auctore Anonymo, & ἐξήγησιν *Apollonii* Grammatici de vita Æſchinis, & duplex argumentum in Orat. adverſus Timarchum. *Hieronymus* quidem *Wolfius* cum verſione & notis ſuis Orationes Æſchinis vulgavit in ſuo Demoſthene, & H. Stephanus ad calcem Oratorum ſuorum, verſionem Wolfii annexuit. Ex Scholiaſte inedito Æſchinis ad Orat. περὶ παραπρεσβείας quædam lectu digna affert doctiſſimus Dodvvellus Opere de Cyclis Græcor. p. 742.

Fuit & Oratio olim ſub Æſchinis nomine quæ inſcribebatur ὁ Δηλιακὸς νόμος, ſed eam alterius fuiſſe Æſchinis veteres teſtantur. Photius: οὐκ ἐγκείνει δὲ αὐτὸν ὁ Καικίλιος, ἀλλ' Αἰσχίνην ἄλλον σύγχρονον τοῦδε Ἀθηναῖον τὸν πατέρα τοῦ λόγου φησίν. Hyperidi Videtur tribuere Plutarchus. Idem fratres Æſchinis memorat Aphobum & Democharem, qui Photio & Apollonio, imo ipſi Æſchini ſunt Ἀφόβητος & Φιλόχαρις. Et in vita Æſchinis Democharen Anonymus vocat Demoſthenis ἀδελφιδῆν.

X. HYPERIDES Colyttenſis, Atticus, Platonis & Iſocratis auditor, Pater Rhetoris Glaucippi, cujus orationes Plutarchus memorat, amicus Demoſthenis ſed Reip. amantior unde non dubitavit illum acceptæ ab Harpalo pecuniæ accuſare, & ad ** exſilium compellere. Poſtea eidem iterum conciliatus, periit eodem fere quo Demoſthenes tempore. Nam victis ad Cranonem Olymp. CXIV. 3. Athenienſibus ex templo Cereris, quo confugerat, protractus atque Antipatro traditus eſt ex-

* Plinius VII. 30. Hiſt. *Æſchines Athenienſis ſummus Orator, cum accuſationem quæ fuerat ipſe, Rhodi legiſſet, legit & defenſionem ob quam in illud depulſus fuerat exſilium, mirantibusque, tum magis fuiſſe miraturos dixit, ſi ipſam orantem audiviſſent, in calamitate teſtis ingens factus inimici.* Depulſum fuiſſe in exſilium negat Philoſtratus, ſed ſponte præ tædio & pudore conceſſiſſe affirmat p. 509.

** Vide Plutarchum in Hyperidis vita, & Juſtinum XIII. 5.

eſt excisâque, vel ne patriæ res prodere cogeretur præmorſa lingua occubuit. Cadaver ejus inſepultum abjectum, ut notat etiam Svidas in Ὑπερίδειον. Dio autem Chryſoſtomus inter omnes oratores, præ Demoſthene ipſo & Lyſia, legendum commendat viro civilis eloquentiæ ſtudioſo Hyperidem & Æſchinem. Locum ejus ex diſſertatione inſigni XVIII. ſive Epiſtola potius περὶ λόγου ἀσκήσεως adſcribam: Τῶν γε μὴν ῥητόρων τοὺς ἀρίστους τίς οὐκ ἂν πίστειεν; Δημοσθένει μὲν δυνάμει τε ἀπαγγελίας καὶ δεινότητος διανοίας, καὶ πλήθει λόγων πάντας τοὺς ῥήτορας ὑπερβεβληκότα, Λυσίαν δ' βεβαιότητι καὶ ἁπλότητι καὶ συνεχείᾳ διανοίας, καὶ τῷ λεληθέναι τὴν δεινότητα. Πλεῖν οὐκ ἂν ἐγώ σοι συμβουλεύσαιμι τὰ πολλὰ τούτοις ἐντυγχάνειν, ἀλλ' Αἰσχίνῃ τε εἶδή τι μᾶλλον καὶ Ὑπερίδῃ. Τούτων γὰρ ἁπλούστεραί τε αἱ δυνάμεις, καὶ εὐληπτότεραι αἱ κατασκευαί, καὶ τὸ κάλλος τῶν ὀνομάτων οὐδὲν ἐκείνων λειπόμενον. Ἀλλὰ καὶ Λυκούργῳ συμβουλεύσαιμ' ἂν ἐντυγχάνειν σε, ἐλαφροτέρῳ τούτων ὄντι καὶ ἐμφαίνοντί τινα ἐν τοῖς λόγοις ἁπλότητα καὶ τρόπον.

Orationes Hyperidis inter LXXVII. quæ ſub ejus nomine olim ferebantur, fuerunt genuinæ LII. teſte Plutarcho & Photio, (male νε′ in Svidæ codicibus) junctimque uno ordine legebantur, ita ut triceſimam laudet Harpocration in κομικὰ πλοῖα. Eorum omnium titulos etiamnum habemus ordine literarum hic à me digeſtos: ex orationibus ipſis ne unicam * quidem, excepta illa quæ inter Demoſthenicas num. 17. legitur, περὶ τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν.

Κατ' Ἀθηνογένους α′, β′. Harpocrat. & Apoſtolius XVIII. 11. proverb. ubi male editum Εὐθυνογένους pro Ἀθηνογένους ut Meurſio in Bibl. Attica notatum.

Ὑπὲρ Ἀκαδήμου. Harpocrat. in Ἡφαιστία.

περὶ τῶν στρατηγῶν πρὸς Ἀλέξανδρον. Plutarch. in Hyperide.

περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν. Exſtat, ut jam dixi, inter Demoſthenicas num. XVII.

Κατ' Ἀνδίου. Harpocrat.

πρὸς Ἀπελλαῖον περὶ ἡσσωμένου. Pollux, Harpocrat.

Κατ' Ἀριστογόρας α′. β′. adverſus Ariſtagoram meretricem. Athen. XIII. Harpocration in ἀφύαι, Theon. progymnaſm. p. 14. cujus locum corruptum emendat Meurſius III. 8. Attic. Lect.

Κατ' Ἀριστογόρου ἀπογραφῆς, α′, β′. Harpocrat.

* In Bibliotheca Budenſi Matthiæ Corvini Regis *vidimus integrum Hyperidem cum locupletiſſimis ſcholiis, librum multis etiam cenſibus redimendum.* Joh. Alex. Braſſicanus præf. ad Salvian.

by Google

πρὸς Ἀελσγείτονα. * Harpocrat. Ulpianus in Olynthiac. 2. Svid. in ἀπεψηφίσατο.

Κατ' Ἀχιεσρατίδυ. Ammonius in ἱερά. Harpocrat. & Apſines Rhetoric. apud quem male legitur Ἀρχεσράτυ pro Ἀρχιεσρατίδυ.

Κατ' Ἀυτοκλέους. Harpocrat. Apoſtolius IX. 6. proverb.

πρὸς Δάμιππον. Harpocr. in πρόσκλησις.

Δηλιακός. Plutarch. in Hyperide & Æſchine, cui à quibusdam tributus fuit Δηλιακὸς λόγος. Athenæus Lib. X. Photius, Sopater & Anonymus in Hermog. Priſcianus Lib. XVIII. Cæterum in ſcholiis ad Ariſtoph. aves male excuſum Ὑπερίδης ἐν τῷ χαλκῷ pro ἐν Δηλιακῷ. Vide Meurſii Bibl. Attic. & III. 5. Attic. Lect.

Κατὰ Δημάδυ. Harpocrat. Athen. Svidas in λιτή. Porphyrius quæſt. Homer. 1. Etymol. M. in ἐπίβολος, ubi male editur κατ' Δημάρχυ.

Κατὰ Δημάρχυ. Vide quæ jam dixi de oratione adverſus Demadem.

πρὸς τὴν Δημέυ γραφήν. adverſus Demeam Demadis Rhetoris filium. Pollux & Harpocrat. apud quorum utrumque male Δημαίυ. Vide Meurſii Lect. Attic. Lib. I. c. 5.

Κατὰ Δημητρίας, ὑποσχεσίυ. Harpocrat.

Κατὰ Δημοσθένυς. Plutarch. in Hyperide & Demoſthene. Athenæus, Priſcianus Lib. X. Harpocrat. & Svidas.

πρὸς Διώνδαν, Porphyrius apud Euſeb. X. 3. præparat.

πρὸς Ἐπικλέα. Pollux, Harpocrat.

Ἐπιτάφιος. ὅτι Λεωσθένει καὶ τοῖς πεσοῦσιν ἐν Λαμιακῷ πολέμῳ. Diodorus Sic. Lib. XVIII. Plutarchus in Hyperide. Dionyſ. Halicarnaſſeus in arte c. 6. Longinus περὶ ὕψους, Theo progymnaſm. Vide Meurſii Lect. Attic. IV. 4. ubi in Plutarchi verbis pro Λεωσθένει male excuſum eſt Δημοσθένει.

περὶ τῶν Εὐβοέων δωρεῶν. Porphyrius apud Euſeb. X. 3. præparat. Harpocration.

πρὸς Θασίους. Pollux VII. 32.

Ὑπὲρ τῆς ἱππέως κλήρυ. α', β'. Harpocrat.

Ὑπὲρ Καλλίππυ. Plutarch. in Hyperide, Harpocrat.

Κατὰ Κόνωνος. Harpocrat.

Ὑπὲρ Λυκόφρονος. Pollux.

Ὑπὲρ

* Ariſtogiton Oratot Athenienſis, propter impudentiam, *canis* appellatus teſte Svida, compoſuerat ἀπολογίαν πρὸς Δημοσθένην τὸν ῥήτορα, πρὸς Λυκοῦργον καὶ Τιμοθέυ, κατὰ Τιμάρχυ, καὶ Ὑπερίδυ παρανόμων, (confer Tzetz. Chil VI. v. 94. ſeq.) κατὰ Θρασύλλυ, κατὰ Φρύνης, & Ὀρφανικόν.

Digitized by Google

Τπὲρ Λυκύργυ. Aſpines in Rhetoric.
πρὸς Λυκοῦργον. vide infra ὑπὲρ Σιμμίυ.
Κατὰ Μαντιθέυ Athenæus, Harpocrat.
Ὑπὲρ Μηκάλυ. Pollux VII. 33.
Ὑπὲρ Μιμικᾶς. Pollux X. 8. niſi legēndum ὑπὲρ Μηκάλυ uti ex VII. 35. ubi idem fragmentum refertur, conjicit Meurſius.
Ὑπὲρ Ξενίππυ. Harpocrat.
Ὑπὲρ ΞενοΦίλυ ά, β΄. Harpocrat. in *κεραμεῖς*.
Περὶ Οχετῦ. Pollux X. 5.
Πρὸς Παγκλέον. Harpocrat.
Κατὰ Πασικλέυς. Harpocrat. Etymol. M. Pollux. Priſcanus lib. 18.
Πλατϊκός. Plutarch. de gloria Athenienſium, ubi eam præfert Ariſtidis εὐαγγελίᾳ νίκης.
Κατὰ Πολυεύκυ περὶ ☞ Δαιδάλματος. ſive περὶ ☞ Πολυδύκτου σρατηγῆν. Harpocrat. Etymol. M.
Πρὸς Πυθέαν. Vide ὑπὲρ Σιμμίυ.
Ὑπὲρ ☞ Πυρράνδρυ κλήρυ. Harpocrat.
Ὑπὲρ Σιμμίυ πρὸς Πυθέαν καὶ Λυκοῦργον. Harpocrat. in Ἐπιχειροτονίᾳ.
Περὶ τῶν σρατηγῶν. Supra in πρὸς Ἀλέξανδρον.
Σωηγορικός. Pollux III. 25.
πρὸς Τίμανδρον Svidas in παιδάριον.
πρὸς Τιμαίνορχα adverſus Hygiænontem. Harpocrat.
περὶ τῆς Φυλακῆς τῶν τριηρῶν. Plutarch. in Hyperide. Harpocrat. tum alibi tum in πολιτείαν, ubi cum Meurſio legendum ἐν τῷ περὶ τῆς Φυλακῆς τῶν τριήρων Ἀττικῷ. Male enim editur τῶν Τυρρηνῶν τροπικῶν.
Κατὰ Φιλιππίδυ. Athen. lib. 12.
Κατὰ Φλυκράτυς Demoſthenes orat. περὶ παραπρεσβείας.
Ὑπὲρ Φορμίωνος. Harpocrat.
Τπὲρ Φρυνίης pro Phryne, ſive ut vero nomine vocabatur, Mneſarete meretrice Theſpiaca, quam impietatis accuſaverat Ariſtogiton. Ipſa vero diductâ tunica & nudato pectore judicum pedibus ſe advolvens conſpectu corporis quod ſpecioſiſſimum habebat ita ut pictores ad illius pulchritudinem * Veneris imagines ſolerent effingere,

* Sub meretricum imaginibus Deas adoratas notant I. Frid Gronovius ad Statii Sylvas p. 41. ſeq. Janus Broukhuſius ad Propertium p. 100. ſeq. Cum quibus confer quæ de ſanctarum imaginibus in Romana eccleſia obſervat Petrus Baylius in Dictionario Hiſt. Critic. ubi de *Flora* nota (C).

teſte Clemente Alex. p. 35. protreptici, judices amplius permovit quam Hyperides actione quanquam admirabili, ut narrant Quintilianus Lib. II. c. 15. Sextus 2. adverſus Matth. p. 65. Plutarchus in Hyperide. Athenæus Lib. XIII. p. 590. Meminere ejusdem orationis Harpocration pluribus locis, Quintilianus X. 5. Vide & Alciphronis Epiſt. 30. ſeq.

Ὑπὲρ χαιρεφίλου πρὸς τὸν περίχυτος α', β'. Pollux, Harpocrat. Athenæus Lib. III.

Πρὸς Χάρητα. Pollux & Harpocrat.

Ex XXV. Orationibus dubiæ fidei Hyperidi tributis has quinque Meurſii induſtria obſervavit:

Ὑπὲρ Ἁρπάλου. Pollux X. 36.

Κατὰ Δημέου, ξενίας. Harpocrat.

Ὑπὲρ δημομιντοῦ. Harpocrat.

Ὑπὲρ Δωροθέου. Harpocrat. in ἐπὶ κέρρης, ubi teſtatur hanc orationem ab aliis adſcriptam fuiſſe Philino.

Κατὰ Παγχοκλέους. Athen. Harpocrat. & Svidas in νεμέας ubi male editur κ. περικλέους. Tanquam genuina Hyperidis allegatur ab eodem Svida in αὐλαία, Polluce & ſcriptore magni Etymologici.

XI. DINARCHUS Socratis cujusdam ſive Soſtrati F. gente Corinthius ſed ab adoleſcentia Athenis verſatus natus eſt Olymp. CIV. 4. Archonte Nicophemo. Auditor fuit Theophraſti, & orationes ſcribere cœpit anno ætatis XXV. vel XXVI. ſed poſt Hyperidis & Demoſthenis mortem potiſſimum claruit, quorum eloquentiam æmulatus Caſſandri & Antipatri favit partibus, infeſtus Harpalo. Anaxicrate Archonte Olymp. CXVIII. 2. pulſus in exſilium, cum Chalcide per quindecim annos commoratus eſſet, Athenas beneficio Theophraſti rediit, ubi poſt Antipatri mortem quæ accidit Olymp. CXXI. 3. inſidiis Polyſperchontis periit, propior ſeptuagenario. Dinarchos præterea tres commemorat Demetrius * Magnes apud Dionyſium Halicarnaſſ. 1) Dinarchum Poëtam Oratore antiquiorem genere Delium, cujus meminit Euſebius Chron. ad num. DCCXX. reſpiciens ſcriptas ab eo Διονυσίου πράξεις. Confer Cyrillum X. contra Julian. p. 341. 2) Dinarchum qui fabulas de rebus Cretenſium collegerat, ὁ πᾶς περὶ Κρήτην συναγήοχε μυθολογίας. 3) Dinarchum auctorem λόγου περὶ Ὁμήρου. Ab his omnibus fortaſſe diverſus eſt Dinarchus quem Hermias in irriſione gentilium & Ne-

* Δῆμος excuſum ex compendio ſcripturæ in libris MSS. uſitato. conſer Voſſ. de Hiſt. Gr. p. 150.

Digitized by Google

& Nemesius de natura hominis c. 4. testantur cum Aristoxeno statuisse quod anima hominis nihil aliud sit quam harmonia.

Sub Dinarchi Rhetoris nomine orationes plures quam CLX. olim ferebantur, teste eodem Demetrio Magnete apud Dionysium Halicarnasseum libello de Dinarcho, verum Plutarchus in vita Dinarchi auctor est genuinas ipsius non plures fuisse quam * LXIV. Ex his titulos LX. amplius ab antiquis scriptoribus servatos Meursius in Bibliotheca Attica notavit, quos literarum ordine à me digestos & nonnihil auctos infra ponam, in quibus tres observabis orationes quæ adhuc ** exstant: 1. *adversus Demosthenem.* 2. *adversus Aristogitonem.* 3. *adversus Philoclem.* Has cum aliis Oratoribus Aldus Venet. 1513. fol. & H. Stephanus, Ao. 1575. fol. Græce vulgavit, dehinc Gr. & latinè edidit & Jo. Wovverio senatori Antvverpiano dicavit *Janus Gruterus*, primam cum *Hieron. Wolfii*, reliquas binas cum versione *M. Balduini Ischami* Gandavensis. Hanov. 1615. 8. in quo volumine simul Lycurgi, Lesbonactis, Herodis & Demadis orationes græce & latine leguntur. Sed tituli orationum Dinarchi, quos daturum me jam recipiebam, hi sunt:

Ἀγάθωνι συνηγορία sive περὶ τῆς Ἀγάθωνος διαμαρτυρίας. Dionys. Halicarnasseus in indice orationum Dinarchi.

Κατὰ Ἀγασικλέους, sive ut apud Svidam in σκαφηφόροι, Ἀγησικλέους. male apud Dionysium Πισικλέους. Vide Harpocrationem in Ἀγασικλῆς & alibi.

Συνηγορία ὑπὲρ Αἰσχίνου κ' Δεινίου. Dionys. Harpocrat. Svidas in κλιμακίζειν, ubi male ἰσηγορία. Vide Meursii Attic. Lect. V. 24.

πρὸς Ἀμεινοκράτην διαδικασία περὶ καρπῶν χωρίου. Dionys.

πρὸς Ἀντιφάνην περὶ τοῦ ἵππου ά, β'. Dionys. Harpocrat.

Κατὰ Ἀριστογείτονος. Exstat. Latine vertit *M. B. Ischamus.* Præ cæteris probatam notat Plutarchus in Dinarchi vita.

Κατ' Ἀριστονίκου περὶ τῶν Ἁρπαλίων. Dionys.

Διαμαρτυρία ὡς ἀδίκως εἰσὶν ἔκδικοι Ἀριστοφῶντος Θυγατέρες. Dionys. Harpocrat.

πρὸς Ἀρχέστρατον. Confer Meursii Attic. Lect. III. 5. Dionys. Harpocrat, Svid. in ἀποψηφίζεσθαι.

περὶ τοῦ Ἀρχεφῶντος κλήρου. Dionys.

πρὸς Βιώτην παραγραφή. Dionys.

Κατὰ Γναθίου περὶ τῶν Ἁρπαλίων. Dionys. Κακοὶ

* Svidas de Dinarcho: γράψας κατὰ μὲν τινας λόγους τοὺς πάντας ξ', κατὰ δὲ τὸ ἀληθέστερον, μόνους ξ', lege ξδ'. (runt.

** Exstat etiam inter Demosthenicas Orat. *in Timocrinem*, quã Dinarcho non nulli tribue-

Κατὰ Δάϊ ὑπὲρ ἀνδραπόδων. Dionyſ.

Κατὰ Δεινίου. Vide ſupra ὑπὲρ Αἰσχίνου.

Κατὰ Δημοσθένους. Harpocrat. Dinarchi eſſe negavit Demetrius Magnes. * Cæterum ſub ejus nomine hodieque exſtat, & cum verſione *Hieron. Wolfii* inter Demoſthenicas legitur numero XVIII. Vertit etiam *Guil. Canterus.*

Κατὰ Διονυσίου τὸ ἐπὶ τῆς διοικήσεως. Dionyſ.

Πρὸς Διοσκυρίδην περὶ νεῶν. Dionyſ. Harpocrat. Dinarchi ὑπὲρ τῆς νεὼς laudatur etiam ab Harpocrat. in παρουσία.

Συνηγορία καθ' Ἡγελόχου ὑπὲρ Ἐπικλέους. Dionyſ. Harpocrat.

Κατὰ Ἡδύλης (male χ^τ Ἡδύκης apud Dionyſium Halic. vide Meurſ. Attic. Lect. Lib. III. c. 11.)

Κατὰ Θεοδώρου (apud Harpocrat. in λυτροφόρῳ male χ^τ Θεοδότου.) Dionyſ.

Κατὰ Θεοκρίνους (à quibusdam tributa Demoſtheni, inter cujus orationes hodieque legitur, ubi dicta vide.)

Περὶ τῆς ἱερείας διαδικασία. Harpocrat.

Καθ' Ἱμερίου. Dionyſ. Harpocrat.

Ἐπικληρικὸς ὑπὲρ τῆς Ἰοφῶντος θυγατρός. Dionyſ.

Ὑπὲρ ἵππου. Vide ſupra, πρὸς Ἀντιφάνην.

Κατὰ Καλλαίσχρου περὶ τῶν τιμῶν. Dionyſ. Harpocrat.

Κάλλιππος ὑπὲρ ἰσοποιητῆς ſ. χ^τ Καλίππου (ap. Svid. in ὑπονομεύτες male χ^τ Καλλίσου) Dionyſ. Harpocrat.

Κατὰ Καλλιθέους ἔνδειξις. Harpocrat.

Κατὰ Καλλιθέους εἰσαγγελία (male apud Dionyſium Halic. χ^τ Κλειοθέους) Harpocrat.

Κατὰ Κηφισοκλέους καὶ τῶν οἰκείων. Dionyſ. Harpocrat.

Κατὰ Κλεωμήδοντος, αἰκίας, ά, β'. Dionyſ. Ammonius in μαρτυρία & ἐκμαρτυρία. Harpocrat. Porphyrius apud Euſeb. Lib. X. præparat. c. 3. ubi notat Dinarchum in hac orat. multa ad verbum petiiſſe ex orat. Demoſthenis adverſus Cononem.

Κροκωνιδῶν Δικαδικασία. Harpocrat.

Πρὸς τὴν Κτησιφῶντος ἐπιγραφὴν ά, β'. Dionyſ.

Κατὰ Λεωχάρους. Svid. in. ἐεύρο.

Κατὰ

* Demetrius Magnes apud Dionyſium Halicarnaſ. καὶ νομίσειεν ἄντις εὐήθεις εἶναι πρὸς τὰς ὑπολαβόντας τὸν λόγον τὸν κατὰ Δημοσθένους εἶναι τῆ Δεινάρχου, πολὺ γὰρ ἀπέχει τῆ χαρακτῆρος. Ἀλλ' ὅμως τοσαύτας σκοπὰς ἐπιπεπόληκεν, ὥσε τὰς μὲν ἄλλας αὐτῆ λόγους σχεδόν τι ὑπὲρ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ὄντας ἀγνοεῖν συμβέβηκε, τὸν δὲ μὴ γραφέντα ὑπ' αὐτοῦ, μόνον ἐκείνου νομίζεσθαι.

Κατὰ Λυκούργου, εὐθύναις. Dionyſ. Harpocrat. Suidas in καταλεύσιμον. Etymolog. in ἱερομνῆμαι.

πρὸς τοὺς Λυκούργου παῖδας. Harpocrat. in ἀποστομῶ.

Κατὰ Λυσικράτους ὑπὲρ Νικομάχου. Dionyſ. T. 2. p. 114. Harpocr. in κρᾶσις.

Κατὰ Μεναίχμου ap. Suid. in πραγματεία niſi leg. κατὰ Μενεσίχμου quæ Lycurgi oratio erat.

περὶ Μνησικλέους ſive ὑπὲρ Μνησικλέους κλήρου. Dionyſ.

Κατὰ Μοσχίωνος. Harpocrat.

Ὑπὲρ νεώς. Supra in πρὸς Διοσκευίδην.

Ὑπὲρ Νικομάχου. ſupra in τοῦ Λυσικράτους.

πρὸς Νικοκράτην. Dionyſ.

πρὸς Ξενοφῶντα, ἀποστασίου. Laërtius II. 52.

Συνηγορία Παρμενίσκου ὑπὲρ ἀνδραποδου, βλάβης. Dionyſ.

Ἑρμινικὸς τοῦ Πατροκλέους παίδων. Harpocrat.

Κατὰ Πεδιέως. Dionyſ.

Πιραϊκός. Vide infra Τυρραϊκός.

Κατὰ Πισικλέους. Vide ſupra Ἀγασικλέους.

Κακὰ Πιστίου Dionyſ. Harpocrat. & Plutarch. ubi male Παστίου. Vide Meurſ. III. 5. Attic. Lect.

Κατὰ πολιτείας Stephanus Byz. in αἴγινα, ſed legendum πυθέου.

Κατὰ πολυεύκτου, ἀποφάσις. Harpocrat. Suid. Priſcian.

Κατὰ πολυεύκτου βασιλεύειν λαχόντος, δοκιμασία. Dionyſ. Harpocr.

Κατὰ πολυεύκτου δωροδοκίας. Harpocrat.

Κατὰ πολυεύκτου ἐκφυλλοφορηθέντος ὑπὸ τῆς βουλῆς ἔνδειξις. Dionyſ. Harpocrat. & Suid.

Κατὰ πολυεύκτου περὶ τῆς τεωφανίου male apud Dionyſ. τεωφανίου. Vide Meurſii III. 11. Attic. Attic. Lect.

Κατὰ ποσιδίππου. Dionyſ. Harpocrat. in οἴκημα.

πρὸς τοὺς πατροκλέους παῖδας ἑρμινικός. Harpocrat. & Dionyſ. ubi male πρωκλέους.

Κατὰ προξένου, βλάβης. Dionyſ. T. 2. p. 113. Plutarchus in vita, qui ait, hanc Orationem, qua Proxenum hoſpitem & amicum accuſare non dubitavit Dinarchus, a ſene & oculis capto dictam eſſe primam omnium in foro: antea enim aliis tantum orationes compoſuiſſe accepta mercede. Meminit etiam Harpocrat. apud quem λαβῆς vitioſe excuſum in δεγυρὶς ἥκω

Κατὰ συθίου, ὕβρεως. Dionyſ.
Κατὰ συθίου, ξενίας. Dionyſ. Harpocrat. Stephanus in Αἴγινα.
Κατὰ συθίου, περὶ τῶν χρημάτων. Dionyſ.
Κατὰ Σπαλέως. Dionyſ. Harpocrat.
Κατὰ Τιμοκράτους. Dionyſ. Harpocrat.
Τυραννικὸς apud Harpocrat. in Κέρκυρα, Λιπάρα, οἴκημα, τρομοκράτης, χῆσαι.
Τυρρηνικὸς Harpocrat. & Svid. in περίπασιν (male ap. Dionyſ. πιρηνικός.)
Διαδικασία Φαλερίων. Dionyſ. Harpocrat.
Πρὸς Φανοκλέα. Dionyſ.
Κατὰ Φιλίππου μεταλλικός. Dionyſ.
Κατὰ Φιλοκλέους, ὑπὲρ τῶν Ἁρπαλίων. Exſtat, cum *Iſchami* verſione.
Πρὸς Φιλωτάδην. Dionyſ.
Κατὰ Φορμισίου, ἀσεβείας. Dionyſ. Harpocrat. Svidas in ἡλιναῖοι. Confer Meurſium IV. 16. Attic. Lect.
Ἀπολογία Δημαρτυρίας πρὸς τὴν Χαιρεφῶντος εἰσαγγελίαν καὶ Φειδιάδου γραμματίου. Dyonyſ.

Atque hæc de decem celebribus Oratoribus Atticis dicta ſufficiant. Cæterorum Rhetorum & Oratorum Græcorum notitiam, literarum ordine digeſtam, ſervavi libro quarto.

EMEN-

EMENDENDA & ADDENDA
Quædam.

Ad. p. 15. Forte hic Marcellus Sidetes reſpicitur à Stephano Byz. Marcellum Medicum laudante in Ἀντίκυραι.

p. 45. v. 8. à fine, pro verbis: *ut mirer* &c. legendum: *qua de re conſules partem 1. pag. 29. in hiſtoria Medicinæ* &c.

p. 264. non omittenda erat editio Batrachomyomachiæ antiquiſſima, literis quas vocant capitalibus, cum ſcholiis *Laonici Chalcondylæ* Cretenſis, & ſubjunctis variis ſententiis, ac Muſæi poëmate. Venet. 1486. 4. Tum editio Græcolatina in Caſp. Dornavii Amphitheatro Sapientiæ Socraticæ jocoſeriæ Tomo 1. Hanov. 1619. fol.

p. 267. Epigramma in Midam Homero ſuppoſitum eſſe notat Laërtius Lib. I. ſect. 90.

p. 274. v. 15. adde: Et fortaſſe Cleanthes Stoicus, cujus librum πρὸς Ἀρίσταρχον & περὶ ποιητῶν Laërtius memorat VII. 174. 175.

p. 284. v. 12. à fine lege: Lyſimachus Alexandrinus (male Symmachus Tzetzæ in Lycophronem) & Steſichorus &c.

p. 291. v. 23. adde: quemadmodum nec latina verſio commentariorum Euſtathii in Odyſſeam quam ab Octavio Ferrario Mediolanenſi concinnatam tradit Paulus Freherus p. 1541. theatri.

p. 294. extremâ adde: Ex Joh. Tzetzæ allegorica Homericarum fabularum expoſitione, ſcriptâ verſibus politicis, fragmenta quædam occurrunt in appendice notarum ad Chronicon Johannis Malalæ.

p. 339. v. 21. lege: Non hunc ſed Philoſophum reſpicit Euſtathius &c.

p. 398. addenda elegantiſſima fabularum Æſopi editio ex Rob. Stephani officina A. 1546. 4.

p. 420. v. 14. pro *Græce primum ediderat*, lege: *Græce etiam ediderat.*

p. 425. v. 14. pro *nam ad Platonem ſcriptam poni*, lege: *nam à Platone, qui & ipſe Siculis aſſedit menſis, ſcriptam non eſſe* &c.

p. 431. v. 5. *cum verſione*, adde, *& notis P. Poſſini* &c.

p. 455. poſt v. 13. à fine, adde: Joach. Kühnius: μὴ ἀνεσθῆν, ne ſis improbus erga quenquam.

p. 461. nescio quomodo omissa *Paraphrasis Arabica* carminum Pythagoræ, cum *Joh. Elichmanni* versione edita à *Claudio Salmasio* ad calcem Simplicii in Epictetum. Lugd. Bat. 1640. 4. tum editio Græcolatina cum commentario *Magni Dan. Omeisii*, in eius Ethica Pythagorica. Altdorf 1693. 8. qui p. 91. ineditum *Matthiæ Georgii Kœnigii* commentarium memorat.

p. 486. v. 21. pro *Democritei* lege *Democriti*.

p. 493. v. 17. pro ἄγριος Αἰνεὺς legendum cum Stanleio Ἀγριανίης.

p. 526. v. 6. à fine, pro 1615. lege 1635.

p. 543. v. 14. Ad verba *quod porro Gyraldus* &c. observandum quod Tzetzes præf. ad Lycophronem meminit Alcæi junioris qui sub Vespasianis floruit, unde Gyraldus suspicione erroris illius utique absolvendus. Utrum Tzetzes quoque, aliis judicandum relinquo.

p. 566. v. 18. pro *ad Hecubam*, lege *ad Medeam v. 4.*

p. 567. v. 11. à fine, pro *Plataenses* lege *Persas*.

p. 581. v. 12. pro *recusanda* lege *recensenda*.

p. 603. v. 12. tollenda verba: *Schol. Aristoph.* usque ad: ἐν χρήσει.

p. 604. v. 17. tollendum vocabulum *auctioribus*. & deinde verba: *Jampridem* &c. usque ad v. 24. ad Ajacem. Deinde legendum: *Caeterum falluntur qui auctores horum scholiorum faciunt* &c.

p. 605. v. 2. adde: Scholia Græca ad Sophoclem quæ ex codice Æmari Ranconeti à Turnebo descripta ad calcem hujus editionis exhibentur, plane diversa sunt à prioribus editionibus, & auctorem agnoscunt *Demetrium Triclinium*, qui scripsit illa περὶ μέτρων οἷς ἐχρήσατο Σοφοκλῆς, & περὶ σχημάτων, & Scholia. Fuit Demetrius ille junior Planude, quem allegat ad Ajacem v. 1096. Hæc vero intelliguntur scholia à Petro Victorio, cum præf. ad Æschylum illis præferendam esse statuit Romanam editionem. Verba illius adscripsi supra Lib. II. c. XVI. num. 9.

Ibidem v. 4. post emendatissima) adde: utraque scholia, & illa Romæ edita, & altera Demetrii Triclinii à Turnebo vulgata, sed à prioribus semper per notam adscriptam distincta, singulisque paginis adtexta occurrunt. Deniq; ad calcem voluminis exhibentur &c.

Ibidem post v. 8. adde: *Joh. Baptistæ Gabiæ* translatio tragœdiarum Sophoclis, Venet. 1543. 8.

Ibidem

Ibidem v. 19. poſt verba, rejectis ad libri calcem, adde: & ſeparatim exhibitis quæ Romæ primum lucem viderunt, deinde ſeorſim itidem excuſis p. 166. ſeq. Scholiis Demetrii Triclinii.

p. 611. v. 12. pro verbis: *ante Euripidem*, lege, *ante Socratem Euripides.*

p. 627. v. 4. poſt *Ægias*, adde: Athenæo Agias,

Ibid. v. 8. à fine, poſt *Anaxandrides* adde: (Voſſius è Plutarchi Lyſandro & Schol. Ariſtophanis legit Alexandrides)

p. 629. v. penult. pro Hippeus, Voſſius legit Hippys.

p. 634. v. 13. à fine, αἰπόλοι, ἁλιεὺς & κελκαεὺς male pro Alexandri Ætoli tragœdiis è Meurſio venditantur. Nam αἰπόλοι videtur eſſe titulus Comœdiæ Alexidis. Ex Alexandri Ætoli Ὑπηχαρμένῳ ἁλιεῖ Verſus Hexametros profert, Athenæus VII. p. 296. Sic p. 283. Ἀλέξανδρος δ' ὁ Αἰτωλὸς ἐν Κιρκαίᾳ, εἰ γνήσιον τὸ ποιημάτιον. Deinde binos exinde profert Hexametros. Ἐλεγεῖοι hujus Alexandri laudat idem Athenæus XV. p. 699. ubi τραγῳδοδιδάσκαλον appellat. Muſæ ejus allegantur etiam à Servio in 10. Æneid.

p. 643. poſt v. 2. adde: DIOCLES τραγῳδὸς laudatur à Philoſtrato Epiſt. p. 886.

p. 645. poſt v. ult. adde: Inter Medicos quoque à Plinio laudatur *Epicharmus*, & à Tiraquello c. 31. de nobilitate num. 261. ex aliorum fide refertur, ejus *commentarios de natura rerum* atque *de Medicina* MStos adhuc exſtare in Bibliotheca Vaticana.

p. 646. v. 14. à fine poſt verba, eventu comprobata, adde: Euphorionis epicedium in Protagoram Aſtrologum memorat Laërtius IX. 56.

p. 648. poſt v. 3. adde: HERACLIDIS τραγῳδοῦ ſomnium, μέλλοντος ἀγωνίζεσθαι ἐν Ῥώμῃ τὸν τῶν τραγῳδῶν ἀγῶνα, refert Artemidorus IV. 35. p. 222.

p. 652. v. 4. à fine, adde: PAMPHILUS, Pictor an Tragicus, auctor dramatis, cui titulus Heraclidæ. Vide Scholia ad Comici Plutum v. 385.

p. 661. v. 12. pro: *De Herodoto*, lege: *de Homero.*

p. 672. v. 12. à fine poſt vocabulum, filia, adde: Anglica proſa redditæ Nubes Ariſtophanis exſtant in Tho. Stanleii Hiſtoria Philoſophica p. 99. ſeq.

p. 688. v. 8. poſt O. 472. adde: *Tenediorum*, N. 397.

p. 727. v. 2. adde: GLAUCO Comicus, cujus drama, περίσβεις, memoratur in argumento ad Veſpas Ariſtoph.

p. 781. v. 19. delenda ſunt verba: *& Sextus VII. contra Math. p. 149. ubi male* περὶ ἓ μὴ ὄντος *legitur.* Nam & recta eſt lectio περὶ ἓ μὴ ὄντος, Crotoneque ſanior, & Sextus ibi non agit de libro Protagoræ, ut obiter inſpecto loco ſcripſit elegantiſſimus Menagius, ſed de Gorgiæ opere, de quo dixi p. 858.

p. 794. in fine capitis XXIII. excidit integer §. XLII. & XLIII. quas ecce tibi reductos hunc in locum:

XLI. SIMMIAS Thebanus, Socratis familiaris ſcripſerat dialogos XXIII. uno volumine comprehenſos, quorum titulos nonnullos Svidas, univerſos commemorat Laërtius II. 124. Apud Svidam pro περὶ Φιλίας legendum περὶ Φιλοσοφίας. Deinde περὶ ἀπιμελείας & περὶ ψυχῆς pro ἀπιμελείας ψυχῆς. Mentio hujus Simmiæ apud Platonem, Ælianum I. 16. Var. &c. Alius Simmias Syracuſanus, cujus meminit Laërt. II. 114. De Simmia Rhodio dixi infra Libro III. SIMON Athenienſis coriarius, Socratis & ipſe captus diſciplina & primus ut ajunt Socraticos ediſſerens ſermones, dialogorum XXXIII auctor, quos coriaceos à quibusdam per ludibrium vocatos, & perinde ut Simmiæ unum volumen impleſſe narrat Laërtius II. 121. ubi tituli eorum referuntur. Inter Epiſtolas Socraticorum ab Allatio editas duodecima legitur ſub nomine hujus Simonis, & extrema ejus verba laudantur à Stobæo ſerm. XV. de continentia, ex Epiſtola Simonis ad Ariſtippum. Alios Simones refert Allatius libro de Simeonibus.

XCII. STILPO Megaris ortus & auditor Euclidis* Megarici, de quo ſupra dixi, atque Magiſter ut ajunt Zenonis Citiei, clarus circa Olymp. CXXI. compoſuerat dialogos novem, ſed judice Laërtio II. 120. frigidos, quorum tituli: Μόσχος, Ἀρίστιππος ἢ Καλλίας, Πτολεμαῖος, Χαιρεκράτης, Μητροκλῆς, Ἀναξιμένης, πρὸς τὴν ἑαυτὸν θυγατέρα, Ἀριστοτέλης. Svidas Stilponi tribuit dialogos οὐκ ἐλάττους τῶν κ non pauciores viginti, niſi κ irrepſit pro θ'. Alia de ejus dogmatibus & vita, tributoque ipſi Atheiſmo vide ſi placet in notis virorum doctorum ad Laërtium, & in Lexico præſtantiſſimi Bælii.

p. 848. v. 10. ante nomen ISOCRATIS ponendus numerus V.

Reliqua ingenio & humanitati Lectoris permittuntur.

* Male Διοκλείδῃ apud Svidam in Στίλπων. Vide Reineſii Var. Lect. p. 363. ſeq.

FINIS.

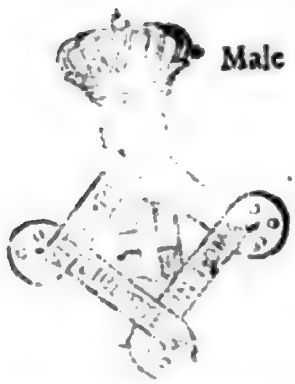

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

RESTAURO del LIBRO ANTICO
Cav. G. DI GIACOMO
PESCARA
1973

Digitized by Google